SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 08.05.2023

Pöytäkirjan kansilehti ... 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus ... 3

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen ... 4

3 § Kokouksen selostukset ... 5

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset ... 6

5 § Kaupunginvaltuuston 24.4.2023 pitämän kokouksen täytäntöönpanot ... 8

6 § Eron myöntäminen Vida Amoahille nuorisovaltuuston edustajan tehtävästä monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnassa ja uuden nuorisovaltuuston edustajan ja varaedustajan nimeäminen ... 10

7 § Vantaan ratikan hankesuunnitelma ja rakentaminen ... 11

- Vantaan ratikan hankesuunnitelma ... 22

- Äänestysraportit kh 8.5.2023 § 7 ... 124

- Pirjo Luokkala eriävä mielipide kh 8.5.2023 § 7 ... 132

8 § Simonkallion koulun peruskorjaus, päivitetyn tarveselvitys-hankesuunnitelman hyväksyminen ... 137

- Simonkallion koulun tarveselvitys-hankesuunnitelman päivitys ... 140

9 § Kaupunkistrategian ja johdon toimialan käyttösuunnitelman 2023 hyväksyminen sekä Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan käyttösuunnitelman tiedoksi merkitseminen organisaatiomuutoksen jälkeen ... 216

- Kaupunkistrategian ja johdon toimialan muutettu käyttösuunnitelma 2023 ja investointien työohjelmat 2023 ... 219

- Kaupunkikulttuurin toimialan käyttösuunnitelman hyväksyminen vuodelle 2023 ... 270

10 § Tiedekeskussäätiön tilitys kaupungin avustuksesta vuodelta 2022 ... 301

- Selvitys Tiedekeskussäätiön kaupunginavustuksen käytöstä vuonna 2022 ... 303

- Tilintarkastuslausunto avustuksen käytöstä 2022 / Tiedekeskussäätiö ... 305

- Vuosikertomus 2022 / Tiedekeskussäätiö ... 306

- Tilinpäätös 2022 / Tiedekeskussäätiö ... 325

- Tilintarkastuskertomus 2022 / Tiedekeskussäätiö ... 340

11 § Lausuntopyyntö sosiaaliturvakomitean välimietinnöstä/Sosiaali- ja terveysministeriö ... 342

- Vantaan kaupungin lausunto Sosiaali- ja terveysministeriölle sosiaaliturvakomitean välimietinnöstä ... 344

12 § Ystävyyskaupunkisuhteen solmiminen ukrainalaisen Boryspilin kaupungin kanssa ... 354

13 § Kuolinpesän omaisuuden anominen Vantaan kaupungille ... 356

14 § Kaupunkiympäristön toimialan kaupunkisuunnittelujohtajan viran auki julistaminen ... 358

15 § Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Tontti 92-40-502-4 (Ansatie 6b) ... 361

- Kartta kaupan kohteesta ... 363

16 § Vantaan hulevesiohjelman päivityksen hyväksyminen ... 364

- Vantaan hulevesiohjelma 2023 ... 366

17 § Katrinebergin kehityskuva 030800, 33 Seutula ... 414

- 030800 Kehityskuvaraportti 18.4.2023, Katrinebergin kehityskuva ... 417

- 030800 Kulttuuriympäristöselvitys 18.4.2023, Katrinebergin kehityskuva 447
- 030800 Ikäystävälliset kylät, Työpajat-ja kysely yhteenveto 17.2.2023_peitetty 487
18 § Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan sijaiset 15.5.2023 alkaen 519
19 § Rakennuskiellon voimassaoloajan jatkaminen 2023 / 90104R Veromies ja Pakkala 520
- Karttaliite / Rakennuskiellon voimassaoloajan jatkaminen 90104R Veromies, Pakkala ja Vaarala 522
20 § Asemakaavan muutos 002506 ja tonttijako, 88 Vallinoja / Lehmustontie osa 2 523
- 002506 asemakaavamuutosehdotus 14.2.2023, Lehmustontie osa 2 528
- 002506 selostus, asemakaavamuutos 14.2.2023, Lehmustontie osa 2 529
21 § Maankäyttösopimus / Yksityishenkilö / Asemakaavan muutos 002506 Lehmustontie osa 2 587
22 § Asemakaavan muutos 002503 ja maanalainen asemakaava 920400ma sekä tonttijako, 92 Ojanko / Pitkäsuontie 2 ja 13 588
- 002503 ja 920400ma, asemakaavamuutosehdotus ja maanalainen asemakaavaehdotus 18.4.2023, Pitkäsuontie 2 ja 13 592
- 002503 ja 920400ma selostus, asemakaavamuutos ja maanalainen asemakaava 18.4.2023, Pitkäsuontie 2 ja 13 593
23 § Maankäyttösopimus / Vantaan Energia Oy / Asemakaavan muutos nro 002503 Pitkäsuontie 2 ja 13 648
- Mankäyttösopimus 651
- Liite A1 Sopimusalue 665
- Liite B1 Määralan luovutus 666
- Liite C1 määralan 92-410-4-39-M503 kauppa 667
24 § Asemakaavan muutos 002456 ja maanalainen asemakaava 621200ma sekä tonttijaon muutos, 62 Jokiniemi, 64 Kuninkaala ja 66 Hakkila / Vantaan ratikka: Jokiniemi 668
- 002456 ja 621200ma asemakaavamuutos ja maanalainen asemakaava 18.4.2023, Vantaan ratikka: Jokiniemi 673
- 002456 ja 621200ma selostus, asemakaavamuutos ja maanalainen asemakaava 18.4.2023, Vantaan ratikka: Jokiniemi 674
- Äänestysraportti kh 8.5.2023 § 24 731
25 § Asemakaavamuutos 002485 ja tonttijaon muutos, 64 Kuninkaala / Vantaan ratikka: Pelto-oja 735
- 002485 asemakaavamuutosehdotus 18.4.2023 Vantaan ratikka Pelto-oja_allek 742
- 002485 selostus, asemakaavamuutos 18.4.2023, Vantaan ratikka: Pelto-oja 743
- 002485 Lausunnot ja vastineet 18.4.2023, Vantaan ratikka: Pelto-oja 790
- Äänestysraportti kh 8.5.2023 § 25 807
26 § Asemakaavan muutos 002452 ja tonttijaon muutos, 94 Hakunila / Vantaan ratikka: Hakunilanmäki 811
- 002452 asemakaavan muutosehdotus 18.4.2023 Vantaan ratikka Hakunilanmäki_allek 818
- 002452 selostus, asemakaavamuutos 18.4.2023, Vantaan ratikka: Hakunilanmäki 819
- 002452 Lausunnot ja vastineet 18.4.2023, Vantaan ratikka: Hakunilanmäki 878
- Äänestysraportti kh 8.5.2023 § 26 889

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 08.05.2023

27 § Asemakaavan muutos 002458 ja tonttijaon muutos, 61 Tikkurila ja 63 Viertola / Vantaan ratikka: Viertola 893

- 002458 Asemakaavamuutosehdotus 18.4.2023, tarkistettu 8.5.2023, Vantaan ratikka: Viertola 902

- 002458 selostus, asemakaavamuutos 18.4.2023, tarkistettu 8.5.2023, Vantaan ratikka_Viertola 903

- 002458 Muistutukset ja vastineet 18.4.2023, Vantaan ratikka: Viertola, ei sis. henkilötietoja 963

- 002458 Lausunnot ja vastineet 18.4.2023, Vantaan ratikka: Viertola 968

- Äänestysraportti kh 8.5.2023 § 27 985

28 § Asemakaava ja asemakaavan muutos 721400 ja tonttijako, 72 Asola / Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle 989

- 721400 asemakaava ja asemakaavamuutosehdotus 18.4.2023, Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle_a 995

- 721400 selostus, asemakaava ja asemakaavan muutos 18.4.2023, Liiketila Elmoon ja liittymä Valtimotielle 996

- 721400 lausunnot ja vastineet 18.4.2023, Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle 1046

29 § Vastaus Antero Eerolan ja 12 muun valtuutetun aloitteeseen varhaiskasvatuksen työolot kuntoon 1057

- Antero Eerolan ja 12 muun valtuutetun aloite varhaiskasvatuksen työolot kuntoon 1060

30 § Vastaus Ida Tammisen ja Tiina Tuomelan sekä 43 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan koulujen ruoka-aikojen järjestämisestä 1061

- Ida Tammisen ja Tiina Tuomelan sekä 43 muun valtuutetun aloite Vantaan koulujen ruoka-aikojen järjestämisestä 1064

31 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 45 / 2023 1065

32 § Elinvoimajohtajan viran auki julistaminen 1067

33 § Työllisyyden ja kotouttamisen palveluiden johtajan viran auki julistaminen 1068

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus 1069

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen 1070

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto 1071

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus 1072

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa 1077

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa 1078

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa 1079

Muutoksenhakuohje Hallintovalitus hallinto-oikeudelle 1080

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 8.5.2023 klo 17.50–20.30
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	**Läsnä**	**Varajäsenet**	**Läsnä**
Multala Sari, puheenjohtaja	x	Rehnström Kristian	
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	x (§:t 1-7, klo 17.50-19.18)	Haapalainen Tuija	x (§:t 8-33, klo 19.18-20.30)
Niikko Mika, II varapuheenjohtaja	x (§:t 1-21, 24-33, klo 17.50-20.05, 20.08-20.30)	Virkamäki Pekka	
Abdi Faysal	x	Hilden Joni	
Karinen Ville	x	Nguyen Chau	
Kasonen Mika	x	Hakala Heli	
Kaukola Ulla	x	Vesa Tiina	
Lundell Kai-Ari	x	Aidanjuuri Tanja	
Luokkala Pirjo	x	Nummela Nina	
Norrena Vaula	-	Seppänen Tia	x
Orpana Anitta	x	Kanerva Sami	
Rokkanen Sakari	-	Kaiju Susanna	x
Saimen Tuukka	-	Kärki Niilo	x
Tammi Visa	x	Kähkönen Osmo	
Valtanen Hanna	x	Kuusela Minna	
Nuorisovaltuuston edustaja		**Varajäsenet**	
Tuomainen Anni Juulia	x		

Muut osallistujat	**Läsnä**
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja	x
Kaira Lauri, valtuuston I varapuheenjohtaja	x
Veltheim Erika, valtuuston II varapuheenjohtaja	-
Viljanen Ritva, kaupunginjohtaja	x
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja	x
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja	x
Anttila Tero, apulaiskaupunginjohtaja	x
Kalmari Mari, viestintäjohtaja	-
Tolvanen Kaisu, viestintäjohtaja vs.	x
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja	x
Pennanen Sari-Anna, kaupunginlakimies	x
Lentämäki Tiina, hallintosihteeri	x
Jokinen Eeva, pöytäkirjanpitäjä	x

Siivola Mari, yleiskaavapäällikkö		x (§ 3, klo 17.55-18.20)
Holm Markus, suunnittelupäällikkö		x (§ 3, klo 17.55-18.20)
Henriksson Tomi, kiinteistökehityspäällikkö		x (§ 3, klo 17.55-18.20)

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Sari Multala

Pöytäkirjanpitäjä Eeva Jokinen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 15.5.2023, sähköisesti.

Pykälät 13, 14, 15, 19, 32 ja 33 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Ulla Kaukola Pirjo Luokkala

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 17.5.2023, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:
Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

2 § **Pöytäkirjan tarkastaminen**

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 15.5.2023 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	17.4.2023
Karinen Ville	27.3.2023
Kasonen Mika	27.3.2023
Kaukola Ulla	8.5.2023
Lundell Kai-Ari	17.4.2023
Luokkala Pirjo	8.5.2023
Niikko Mika	
Norrena Vaula	
Orpana Anitta	
Rokkanen Sakari	
Saimen Tuukka	
Tahvanainen Säde	
Tammi Visa	
Valtanen Hanna	

b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 17.5.2023 lähtien.

Päätös:
Päätettiin
a) valita Ulla Kaukola ja Pirjo Luokkala pöytäkirjantarkastajiksi toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 15.5.2023 klo 16.00 ja
b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 17.5.2023 lähtien.

3 § Kokouksen selostukset

Kokouksessa annetaan seuraavat selostukset:

- MAL-suunnitelmasta annettava lausunto / kiinteistökehityspäällikkö Tomi Henriksson, yleiskaavapäällikkö Mari Siivola ja suunnittelupäällikkö Markus Holm

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 3

Käsittely:
Kokouksessa annettiin seuraava selostus

- MAL-suunnitelmasta annettava lausunto / kiinteistökehityspäällikkö Tomi Henriksson, yleiskaavapäällikkö Mari Siivola ja suunnittelupäällikkö Markus Holm

Päätös:
Merkittiin tiedoksi saatu selostus ja käyty keskustelu.

4 § **Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset**

RV/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Konsernijaoston pöytäkirja nro 3/24.4.2023
Tarkastuslautakunnan pöytäkirja nro 4/8.3.2023
Kaupunkiympäristön lautakunnan pöytäkirja nro 4/18.4.2023
Kaupunkitilalautakunnan pöytäkirja nro 4/19.4.2023

Kaupunginjohtajan päätökset
§ 25 Valtuustoryhmän toiminnan tukeminen vuonna 2023/Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä
§ 26 Valtuustoryhmän toiminnan tukeminen vuonna 2023/Liike Nyt valtuustoryhmä
§ 27 Valtuustoryhmän toiminnan tukeminen vuonna 2023/Perussuomalainen valtuustoryhmä
§ 28 Valtuustoryhmän toiminnan tukeminen vuonna 2023/Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä

Hankintajohtajan päätökset
§ 21 Keskeytyspäätös ikkunalasien, peilien ja muiden lasitusalan tarvikkeiden ja korjausten hankinnassa (noin 1 108 000 euroa, alv 0 %)
§ 22 Vantaan kaupungin Kairakoneen hankinta (315 635 euroa, alv 0 %)
§ 23 Option käyttö tilausmatkustajaliikenteen kuljetusten hankinnassa linja-autoilla ja pienoisbusseilla (280 000 € / vuosi, alv. 0 %)

Liikuntajohtajan päätös
§ 50 Ohjatun ryhmäliikunnan hankinta (100 000 €, alv0%)

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Tarkastuslautakunnan pöytäkirja nro 6/19.4.2023

Hankintajohtajan päätös
§ 24 Option käyttö uimaopetuksen kuljetusten hankinnassa (99 000 €/vuosi, alv. 0 %)

Toisen asteen koulutuksen johtajan päätös
§ 21 Tikkurilan lukion kahvilapalveluiden hankinta käyttöoikeussopimuksella

Henkilöstö- ja konsernijohtajan päätös
§ 23 Sarastia Oy:n osakkeiden lunastusoikeuden käyttämättä jättäminen

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

5 § **Kaupunginvaltuuston 24.4.2023 pitämän kokouksen täytäntöönpanot**

RV/EJ

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (39 §). Päätökset voidaan pannan täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, kuitenkin niin, että täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon (143 §). Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on tällöin viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi (96 §).

Kaupunginvaltuusto teki 24.4.2023 päätökset seuraavissa asioissa:

3 § Hallintosääntö 1.9.2023
4 § Asemakaavan muutos 002398 ja tonttijako, 11 Hämevaara / Vaakapuisto
5 § Vastaus Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 8 muun valtuutetun aloitteeseen: Vantaalla huumetyöhön etunoja – käyttöhuoneet mahdolliseksi, vertaistoimintaa huumeiden käytön vähentämiseksi
6 § Vastaus Elina Nykyrin ja 14 muun valtuutetun aloitteeseen vuoden yhdenvertaisuusteon, tasaarvoteon ja esteettömyysteon valitsemiseksi vuoden vanhusteon lisäksi
7 § Vastaus Nina Nummelan ja Juha Järän sekä 31 muun valtuutetun aloitteeseen: Muuttokysely Vantaalle ja Vantaalta pois muuttavalle väestölle
8 § Vastaus Marjo Vackerin ja 16 muun valtuutetun aloitteeseen: Etsivän vanhustyön pysyvän toiminnan järjestäminen Vantaalla ennen hyvinvointialueelle siirtymistä
9 § Vastaus Marjo Vackerin, Tiina Tuomelan ja Sirpa Kauppisen sekä 20 muun valtuutetun aloitteeseen: Lasten ja nuorten matalankynnyksen harrastustoiminnan lisääminen Vantaalla
10 § Vastaus Juha Järän ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen Helsingin mallin käyttöönotosta sähköpotkulautojen käytöstä Vantaallekin, myös vuokrapyörät huomioitava
11 § Vastaus Jussi Särkelän ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen: Asukastila Martinlaaksoon ja muille Myyrmäen suuralueille
12 § Vastaus sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 6 muun valtuutetun aloitteeseen: Asukastilojen tarpeen kartoituksen toteuttaminen
13 § Vastaus vasemmistoliiton valtuustoryhmän ja 14 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaa-infojen oltava auki nykyistä pidempään ja useammin
14 § Vastaus Juha Järän ja 21 muun valtuutetun aloite: Vantaalle tulee luoda Turun mallin kaltainen asukasbudjetointi - 2,8 miljoonan kokonaisbudjetilla
15 § Vastaus Eva Tawasolin ja Mikko Viilon sekä 23 muun valtuutetun aloitteeseen: Dialogilla uutta virtaa kansalaisosallisuuteen
16 § Paula Lehmuskallion ja 37 muun valtuutetun aloite kiireellisten toimenpiteiden aloittaminen meluvallin korjaamiseksi Kehä III:n varrella
17 § Sirpa Kauppisen, Tiina Tuomelan ja Mika Kasosen sekä 32 muun valtuutetun aloite jengiytymisen ehkäisemiseksi

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 4/24.4.2023 on kokonaisuudessaan nähtävänä kaupunginvaltuuston extranet-sivuilla ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) todeta, että kaupunginvaltuuston 24.4.2023 tekemät päätökset voidaan panna täytäntöön, ja
b) lähettää päätökset ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu/ ao. toimialat

6 § Eron myöntäminen Vida Amoahille nuorisovaltuuston edustajan tehtävästä monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnassa ja uuden nuorisovaltuuston edustajan ja varaedustajan nimeäminen

VD/1769/00.00.01.01/2022

RV/LK/EJ

Vantaan kaupungin hallintosäännön 2 luvun 2 §:n mukaan vaikuttamistoimielinten kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus, joka hyväksyy näille vaikuttamistoimielimille toimintasäännöt. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintasäännön mukaan kaupunginhallitus nimeää valtuustoryhmien esityksestä neuvottelukuntaan 8–14 luottamushenkilöä ja heille kullekin henkilökohtaisen varajäsenen sekä nuorisovaltuuston edustajan ja hänelle varajäsenen.

Kaupunginhallitus asetti kokouksessaan 6.9.2021 § 11 monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimikaudelle 2021–2023 ja nimesi monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet. Kaupunginhallitus nimesi nuorisovaltuuston esityksestä kokouksessaan 14.3.2022 § 13 nuorisovaltuuston edustajaksi Vida Amoahin ja varaedustajaksi Maria Cantan monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaan.

Nuorisovaltuusto päätti kokouksessaan 19.4.2023 § 8 esittää kaupunginhallitukselle eron myöntämistä Vida Amoahille nuorisovaltuuston edustajan tehtävästä monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnassa ja esittää nimettäväksi hänen tilalleen nuorisovaltuuston edustajaksi Maria Cantan ja varaedustajaksi Walid Azizin monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaan.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) myöntää ero Vida Amoahille nuorisovaltuuston edustajan tehtävästä monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnassa, ja
b) nimetä nuorisovaltuuston edustajaksi Maria Canta ja varaedustajaksi Walid Azizi monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi 2021–2023.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
osallisuussuunnittelija Laura Kotiranta, 0406268381, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

7 § **Vantaan ratikan hankesuunnitelma ja rakentaminen**

VD/8690/08.00.00.03/2018

RV/TeA/HW/THu/EJ

Ehdotus Vantaan ratikan hankesuunnitelmaksi on valmistunut. Vantaan ratikka on noin 19 kilometriä pitkä raitiotielinja, jonka on suunniteltu kulkevan lentoasemalta Jumbon ja Tikkurilan kautta Hakunilaan ja siitä Länsimäen kautta Mellunmäen metroasemalle. Ratikan rakentamisen yhteydessä parannetaan koko katualueen laatutasoa ”seinästä seinään”. Ratikka kehittää kaupunkiympäristöä ja houkuttelee rakentamisinvestointeja linjan varrelle. Ratikan rakentamisen on arvioitu maksavan Vantaalle 414 miljoonaa euroa. Lopullisen päätöksen raitiotien toteuttamisesta tekee kaupunginvaltuusto kaupunginhallituksen esityksestä.

Vantaan tavoitteena on kasvaa kestävästi ja sijoittaa kaupungin kasvu vahvojen joukkoliikenneyhteyksien varteen. Vantaan kaupunkistrategian 2022–2025 painopisteet ovat mm. taloudellisesti kasvava ja elinvoimainen kaupunki, eriarvoistumisen estäminen, resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa sekä kukoistavat kaupunkikeskukset. Kaupungin kärkihanke Vantaan ratikka toteuttaa kaikkia näitä tavoitteita. Vantaan ratikka ohjaa Vantaan maankäytön kehittämissuuntia seuraaviksi vuosikymmeniksi yhdessä uuden yleiskaavan kanssa vastaavasti kuin Kehärata 2010-luvulta alkaen. Lisäksi ratikan suunnittelu ja toteuttaminen on yksi hyväksytyn resurssiviisauden tiekartan toimenpiteistä.

Vantaan ratikasta tulee toteutuessaan merkittävä ja ensimmäinen osa seudullista raitiotieverkostoa. Puoli kilometriä Vantaan ratikasta sijaitsee Helsingin puolella Mellunmäessä. Helsingin yleiskaavan raitiotievaraukset jatkuvat Vihdintien kautta Myyrmäkeen, Tuusulanväylän kautta Tammistoon ja Viikki-Malmi -raitiotien kautta Hakunilaan. Nämä varaukset on otettu huomioon myös Vantaan uudessa yleiskaavassa. Vantaan uudessa yleiskaavassa varaudutaan myös ratikan jatkamiseen Vantaan Aviapoliksesta Länsi-Vantaalle. HKL:n yhtiöittämisen seurauksena syntynyt Kaupunkiliikenne Oy, jonka tytäryhtiöön RV Kalusto ja Varikko Oy:hyn Vantaa on liittynyt osakkaaksi, mahdollistaa raitotiekaluston ja varikon hankinnat, ylläpidon ja kehittämisen seudullisesti.

Yleiskaava 2020
Vantaan ratikka on yhtenä perustana koko kaupungin uudelle 11.1.2023 voimaan tulleelle yleiskaavalle. Yleiskaava linjaa tulevasta kaupunkikehityksestä kahden tärkeän ratkaisun kautta: tuleva kasvu ohjataan nykyiseen kaupunkirakenteeseen sitä tiivistäen ja uudistaen ja hyviin joukkoliikenneyhteyksiin tukeutuen. Kasvu on yleiskaavassa sijoitettu erityisesti keskustoihin ja Vantaan ratikan tuottaman laadukkaan joukkoliikennepalvelun varteen. Vuonna 2050 ratikan varressa on arvioitu olevan 124 000 asukasta ja 83 000 työpaikkaa.

Vantaan ratikka toteuttaa useita muitakin yleiskaavan tavoitteita. Saavutettavuuden ja vetovoiman parantuessa ratikan pysäkkien ympärille syntyy uutta kaupunkirakennetta, jossa monipuoliset lähipalvelut ovat helposti ja lihasvoimin liikkuen saavutettavissa. Lisääntyvä kiinnostus kiinteistökehitykseen myös Itä-Vantaalla tukee keskusten tasapainoista kehittämistä ja estää

eriytymistä. Saavutettavuuden kasvu vahvistaa kaupunkikeskuksia, tukee palveluverkon kehittymistä ja lisää työvoiman saavutettavuutta.

Hiilineutraaliustavoitteet
Kaupungin tiivistyminen joukkoliikenteen varteen on ehdoton edellytys Vantaan hiilineutraaliustavoitteen 2030 saavuttamiselle. Sujuva joukkoliikenne vähentää autoilun tarvetta ja viihtyisä katutila kannustaa liikkumaan lihasvoimalla. Pysäkkien ympäristöt kehittyvät ja tiivistyvät, eikä henkilöauto ole välttämätön useimpien päivittäisten palveluiden saavuttamisessa. Joukkoliikenteen kehittäminen myös vähentää painetta autoliikenteen kasvuun, ja säästää näin tilaa katuverkolla.

Vantaan ratikan tavoitteet
Vantaan ratikalle on asetettu tavoitteet teknisessä lautakunnassa (6.11.2018 §10) ja kaupunginhallituksessa (12.11.2018 §19) hyväksyttyjen tavoitteiden pohjalta. Päätavoitteina ovat Vantaan vetovoiman ja kaupunkiympäristön kehittäminen, liikkumisen helppous ja saavutettavuus, alueellinen hyvinvointi ja työllisyys sekä ympäristöystävällisyys ja hiilineutraali kaupunki.

Suunnittelu- ja päätöshistoria
Vantaan ratikan ensimmäinen esiselvitys valmistui 1990-luvun alussa ja yleiskaavaan raitiotielinjaus merkittiin 2007. Merkintä käynnisti tarpeen useisiin alueellisiin selvityksiin sekä tilavarauksiin reitin varren asemakaavoissa. Vuonna 2018 valmistuneessa ratikan alustavassa yleissuunnitelmassa määriteltiin ratikan tarkennettu linjaus ja hahmoteltiin pysäkkien määrää ja paikkoja. Vuonna 2019 valmistuneessa yleissuunnitelmassa tarkennettiin linjausta Tikkurilassa, sekä vietiin suunnittelu ja vaikutusten arvioinnit huomattavasti tarkemmalle tasolle.

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti (16.12.2019 § 7), että Vantaan ratikan teknistä suunnittelua jatketaan yleissuunnitelman pohjalta. Lisäksi päätettiin, että raitiotien toteutusta valmistellaan asemakaavoituksella, katusuunnittelulla ja toteutussuunnittelulla. Raitiotien toteutuksesta todettiin päätettävän vuonna 2023. Vantaan kaupunki edellytti päätöksessään valtion osallistumista hankkeen suunnittelukustannuksiin 30 prosentin osuudella. Lisäksi päätettiin laatia ratikkakäytävän maankäytöstä kaavarunko niin, että ratikkainvestointi on pitkällä aikavälillä Vantaan maksuosuuden osalta rahoitettavissa ratikan aikaansaamilla ja kaavarungon mahdollistamilla kiinteistötaloudellisilla hyödyillä.

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi osaltaan 27.11.2019 Vantaan ratikan yleissuunnitelman jatkosuunnittelun pohjaksi.

Vantaan kaupunginhallitus päätti 16.4.2021 § 18, että Tikkurilassa ratikan asemakaavoitus ja katusuunnitelma laaditaan Ratakujan linjauksen mukaisesti.

Ratikan kaavarunko
Ratikan kaavarungon laadinta käynnistyi loppuvuodesta 2020 rinnakkain yleiskaavan viimeistelyn kanssa. Suunnitelma kattaa noin 800 m säteelle ratikan pysäkeistä muodostuvan vyöhykkeen. Kaavarungon tehtäviksi määriteltiin visio vantaalaisesta ratikkakaupungista, sen mitoituksesta ja kehittämisen vaikutuksista. Kaavarunko toimi ratikan hankesuunnitelman ja siihen liittyvien vaikutusten arviointien pohjana.

2021 kaavarunkoluonnoksen pohjalta laadittiin vaikutusten arvioinnit ja käytiin laaja vuorovaikutus suunnitelman sisällöstä. Suunnitelma viimeisteltiin syksyllä 2022 hyväksyttäväksi saadun palautteen ja arviointien pohjalta. Kaupunginhallitus 30.1.2023 § 12 päätti esittää kaupunginvaltuustolle ratikan kaavarungon YK0049 hyväksymistä.

Viestintä ja vuorovaikutus
Ratikan jatkosuunnitteluvaiheen viestintä ja vuorovaikutus alkoi vuonna 2020 ratikan osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatimisella. Tavoitteena on ollut tarjota vantaalaisille asukkaille ja toimijoille sekä muille hankkeen sidosryhmille tietoa ratikan suunnittelun etenemisestä ja vaikutuksista kaupungin alueilla sekä kertoa miten suunnitteluun voi osallistua ja vaikuttaa. Suunnitteluun on voinut osallistua jo varhaisessa vaiheessa: katu- ja puistosuunnitelmien osalta kantaa on voinut ottaa jo luonnoksiin, ja asemakaavojen osalta valmisteluaineistoihin, minkä jälkeen vuorovaikutus on uudelleen ollut mahdollista suunnitelmien edetessä nähtäville.

Suunnitelma-aineistoja on havainnollistettu videoin. Ratikka-aiheiset videot ovat saavuttaneet 214 000 katselukertaa. Mielipiteitä suunnitelmiin on saatu yhteensä 8250 kpl. Ratikan viestintää ja vuorovaikutusta on tehty monikanavaisesti: vantaa.fi/ratikka -verkkosivut ovat toimineet kaiken tiedon kotipesänä. Osallistumismahdollisuudet on koottu Osallistuvavantaa.fi -palveluun. Ratikalla on omia viestintäkanavia sosiaalisen median palveluissa, tilattava uutiskirje sekä päivittyvä suunnittelukartta verkossa: gis.vantaa.fi/ratikka. Suunnittelun etenemisestä on viestitty myös tiedotusvälineille sekä joka kotiin Vantaalla jaettavassa Asukaslehdessä. Ratikka-aiheisia asukastilaisuuksia on järjestetty niin lähi-, etä- kuin hybriditilaisuuksinakin. Tilaisuuksissa on ollut yhteensä 1800 osallistujaa.

Vantaan ratikan suunnitteluvaihe
Suunnitteluvaiheessa vuosina 2020–2023 on tehty kaavarunko ratikan varren maankäytöstä, asemakaavat, katusuunnitelmat sekä laajaa vaikutusten arviointia. Suurin suunnitteluvaiheen työ on ollut MRL:n mukaisten asemakaavojen sekä katusuunnitelmien ja alustavien rakennussuunnitelmien laatiminen rinnakkain toistensa kanssa. Katusuunnitelmat sisältävät koko kadun poikkileikkauksen suunnittelun ajokaistoineen, pyöräteineen ja puukaistoineen. Katusuunnitelmat hyväksytään kukin erikseen kaupunkitilalautakunnassa. Suunnittelu on tehty tiiviissä yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kaikkien palvelualueiden kesken keskittyen ratkaisujen toimivuuteen, laatuun ja visioon tulevaisuuden kaupungista. Erityistä huomiota on kiinnitetty toteutettavuuteen, kustannusarvion hallintaan ja riskiarviointiin. Sekä kustannuksia että riskejä on hallittu erillisissä moniammatillisissa asiantuntijaryhmissä.

Vantaan ratikan hankesuunnitelma kokoaa yhteen kaikki suunnitteluaikana tehdyt selvitykset, suunnitelmat ja vaikutustenarvioinnit. Katusuunnitelmista hankesuunnitelmaan on koottu suunnitelmaratkaisut ja niiden kustannusarviot. Lisäksi raporttiin on koottu kaikki hankkeen arvioidut vaikutukset verrattuna bussivaihtoehtoon, sekä kuvailtu bussivaihtoehdon ominaisuudet. Hankesuunnitelma sisältää myös tulokset koko hankkeen taloudellisesta arvioinnista, jota on tarkemmin kuvattu kaupunkitaloudellisten vaikutusten raportissa.

Superbussiselvitys
Vantaan ratikan hankesuunnitelmassa ratikkaa on verrattu liikennöintiin yksinivelisellä sähköbussilla (”perusbussivaihtoehto”). Tämän lisäksi on laadittu erillinen superbussiselvitys, jossa ratikkaa on

verrattu erittäin korkealaatuiseen bussijärjestelmään. Ns. superbussi liikennöisi kaksinivelisellä sähköbussilla, johon mahtuisi 130 matkustajaa (noin 70 % ratikan kapasiteetista). Omia kaistoja joudutaan rakentamaan lähes samalla laajuudella kuin ratikalle, mutta koska superbussikalusto on ratikkakalustoa leveämpi, esimerkiksi katupuita jouduttaisiin karsimaan. Selvityksen tuloksena investointikustannukset olisivat Vantaan osalta superbussille 426 miljoonaa euroa. Nousijoita on vuonna 2050 arvioitu olevan noin 32 000 vuorokaudessa, mikä on noin 70 % ratikan matkustajamääristä.

Selvityksen perusteella superbussi olisi ratikkaa hieman edullisempi toteuttaa sekä operoida. Superbussilla liikenteellisten häiriöiden sietokyky on korkeampi, ja reitti olisi tarvittaessa muutettavissa. Haittapuolena bussijärjestelmästä ei ole mahdollista rakentaa yhtä esteetöntä kuin ratikasta. Ratikan myönteisistä vaikutuksista kaupungin vetovoimaan ja kiinteistökehitykseen on enemmän näyttöä ja kokemusta, minkä lisäksi ratikka houkuttelee kyytiin enemmän matkustajia. Superbussilinjasta muodostuisi Vantaan oma, erillinen joukkoliikennejärjestelmä, jota varten pitää mm. hankkia ja ylläpitää oma erillinen kalusto. Ratikka kalustoineen sen sijaan on osa seudullista yhteensopivaa raidejärjestelmää, joka on siten helposti jatkettavissa ja laajennettavissa esim. Helsingin suuntaan.

Valtio ei ole aiemmin tukenut MAL-sopimuksissa mitään bussijärjestelmiä, joten valtion 30 % osuus rakentamiskustannuksista superbussille olisi äärimmäisen epätodennäköinen. Mikäli valtio päättäisi olla osallistumatta lainkaan superbussin kustannuksiin, muodostuisi superbussivaihtoehdon Vantaan kustannusosuudesta noin 12 miljoonaa euroa suurempi kuin ratikkainvestoinnin. Vastaavasti HSL:n talousyhtälön kannalta infrakorvaukset kattavat kaiken raitiotien infran, mutta bussijärjestelmistä infrasopimuksen mukainen korvaus kattaa ainoastaan terminaalit, tunnelit, sillat ja joukkoliikennekadut. Siten superbussi saisi todennäköisesti HSL:n infrakorvausta vain rajallisesta kokonaisinvestoinnin osasta, ja loppuosa jäisi kokonaan kaupungin vastuulle.

Vaikutustenarviointi
Hankesuunnitelmassa on arvioitu laajasti ratikan teknisiä, taloudellisia ja kaupunkirakenteellisia vaikutuksia. Suurimmat hyödyt syntyvät pitkällä aikavälillä kaupungin ja sen vetovoiman myönteisestä kehityksestä. Tiiviin ja kiinnostavan ratikkakaupungin rakentaminen vetää puoleensa miljardien arvosta yksityisiä investointeja, synnyttää uusia eläviä työpaikkakeskittymiä ja houkuttelee uusia asukkaita ympäryskunnista. Yhdessä tämä voi käynnistää vuosikymmenien mittaisen myönteisen kehityksen kierteen.

Ratikka luo pysyvän, laadukkaan ja esteettömän joukkoliikennepalvelun, joka parantaa merkittävästi Itä- ja Keski-Vantaan saavutettavuutta. Ratikka kulkee pääosin omilla kaistoillaan, joten sen kulku ei hidastu kaupungin väkiluvun kasvaessa. Ratikalla tehtävät matkat ovat tyypillisesti melko lyhyitä, ja suuri osa vaihtaa ratikasta esimerkiksi junaan tai metroon. Ratikan aiheuttama saavutettavuuden kasvu alueella on huomattava. Yritykset hyötyvät työntekijöiden saavutettavuuden kasvusta, ja toisaalta asukkaat saavuttavat paremmin alueita, joissa työpaikat palvelut sijaitsevat.

Ratikan vaikutukset luontoon, ympäristöön, meluun ja tärinään on arvioitu pieniksi. CO2-päästöjen on arvioitu olevan vuoden 2050 tilanteessa 1 220 tonnia vuodessa perusbussivaihtoehtoa pienemmät, vaikka asukasmäärä on 35 000 ja työpaikkamäärä 8 000 vertailuvaihtoehtoa suurempi. Ratikan pohja- ja pintarakenteiden rakentamisen CO2-päästöiksi on arvioitu yhteensä 150 000 tonnia. Myös perusbussivaihtoehdon katujen peruskorjaukset aiheuttavat merkittävän määrän CO2-päästöjä, arviolta

45 000 tonnia. Bussivaihtoehdon kokonaisvaikutusta on kuitenkin vaikea suhteuttaa ratikkaan, sillä uusien asukkaiden ja työpaikkojen jonnekin muualle sijoittamista ei ole suunniteltu eikä siitä aiheutuvia päästöjä siten arvioitu.

Vantaan ratikasta on laskettu hyöty-kustannussuhde (H/K) Väyläviraston liikennehankkeiden vertailuun käytetyn arvioinnin mukaisesti. Arvo jää negatiiviseksi, joten varsinaista H/K-suhdetta ei pystytä ilmoittamaan. Väyläviraston laskentamalli ei ota huomioon esimerkiksi kiinteistötaloudellisia tuloja eikä muitakaan kaupungille koituvia hyötyjä. Laskelman hyödyt koostuvat suurelta osin matkustajien palvelutaso- ja aikahyödyistä, sekä kulkutapajakauman muutoksen aiheuttamista hyödyistä. Tämä tarkoittaa autoliikenteen vähenemisestä aiheutuvia hyötyjä eli esimerkiksi pienempiä onnettomuus- ja päästömääriä sekä lyhyempää matka-aikaa autoilijoille. Etenkin uuden liikenne-ennustemallin sekä arviointiohjeessa pienennetyn joukkoliikennematkustajien ajan arvon myötä kaikki joukkoliikennehankkeet saavat tällä arviointitavalla nykyisin heikkoja tuloksia.

Kaupunkitaloudellinen arviointi
Ratikan toteuttamisen kaupunkitaloudelliset vaikutukset 40 vuoden ajalle on arvioitu kaupunkitaloudellisten vaikutusten raportissa. Kaupunkitalouteen vaikuttavat:

- kiinteistötalous,
- infrainvestointi, kunnossapitokustannukset sekä rahoituskulut,
- valtion osallistuminen investointikustannuksiin,
- rakentamisesta palautuvat verotulot,
- uusien asukkaiden ja työpaikkojen verotulot sekä nettokäyttökustannukset,
- sekä HSL:n kuntaosuudet ja infrakorvaukset (sisältäen joukkoliikenteen lipputulot ja liikennöintikustannukset, eli myös varikon ja vaunujen kustannukset).

Ratikkavyöhykkeen kiinteistötaloudelliset kokonaishyödyt Vantaalle ovat arviolta 794 miljoonaa euroa, josta pelkän bussivaihtoehdon kokonaishyödyt ovat arviolta 371 miljoonaa euroa ja ratikan tuottama lisähyöty 423 miljoonaa euroa. Ratikan tuomaa maankäytön lisäkehitystä on arvioitu alue kerrallaan, perustuen esimerkiksi alueen nykyiseen vetovoimaan. Rahallisia hyötyjä kaupungille tuovat maanmyynti- ja maankäyttösopimustulot.

Vantaan ratikan investointikustannuksiksi on katusuunnitelmien kustannuslaskennan perusteella arvioitu 606 miljoonaa euroa. Tästä 53 miljoonaa euroa on suoraan HSY:lle kohdistuvia kustannuksia, ja 15 miljoonaa euroa Helsingin kaupungin osuus. Investointikustannuksista vain osa on raitiotien infraa, ja loput esimerkiksi koko katutilan laatutason parannusta, putki- ja johtosiirtoja, pyöräilyn laatukäytäviä sekä katuvihreää ja valaistusta. Hankkeen kustannusnoususta huomattava osa on johtunut maanrakennuskustannusten ja sitä kuvaavan MAKU-indeksin noususta (+21 % 2018–2022). Tällä hetkellä näyttää siltä, että kustannusnousu on kuitenkin taittunut, mutta toisaalta viisi vuotta kestävän rakentamisjakson aikana voidaan olettaa yleisen kustannustason nousevan jonkin verran.

Rakentamiskustannus sisältää arviolta 177 miljoonan euron edestä esimerkiksi katujen ja muun kunnallistekniikan perusparannushankkeita, jotka on katsottu välttämättömiksi toteuttaa infran korjausvelan kasvun taittamiseksi. Nämä kustannukset sisältyvät myös bussivaihtoehtoon, jonka kokonaiskustannus Vantaalle olisi 180 miljoonaa euroa. Ratikan myötä kasvavat kunnossapitokustannukset on arvioitu muiden Suomen raitiotiehankkeiden pohjalta.

Kunnossapitokustannusten on arvioitu kasvavan noin 3,9 miljoonaa euroa vuodessa, eli 156 miljoonaa 40 vuoden aikana.

Ratikan rahoitus hoidetaan osana Vantaan kaupungin pitkäaikaista varainhankintaa, joka on tutkituista vaihtoehdoista edullisin. Kaupunki voi mahdollisesti hankkeen rahoituksessa hyödyntää erityisluottolaitoksia kuten mm. Euroopan Investointipankkia. Raideinfran rakentaminen ja siten hankkeen rahoitus on kokonaistaloudellisesti edullisinta ja riskienhallinnan näkökulmasta järkevintä hoitaa kaupungin taseen kautta. Myös erilaisia EU-rahoitusmahdollisuuksia selvitetään aktiivisesti. Rahoituskustannuksiksi on arvioitu yhteensä 222 miljoonaa euroa. Rahoitus perustuu 25 vuoden laina-aikaan 3,5 prosentin korolla.

Koska hanke on MAL-suunnitelman mukainen, Vantaan kaupunki edellyttää valtion osallistuvan Vantaan ratikan rakentamiskustannuksiin vähintään 30 prosentilla eli 177 miljoonalla eurolla. MAL-sopimus allekirjoitetaan vuonna 2023, ja sen jälkeen tehdään vielä erillinen päätös ja sopimus valtion kustannuksiin osallistumisesta. Vantaan ratikan rakentamiskustannus Vantaan kaupungille on HSY:n, Helsingin ja valtion osuuksien jälkeen 414 miljoonaa euroa.

Verotulovaikutukset sisältävät tuloina asukkaiden maksamat kunnallisverot, kiinteistöverot, valtionosuudet, yhteisöverot sekä menoina kasvun myötä kunnalle kohdistuvat nettokäyttökustannukset. Arviot maankäytön kasvun myötä kehittyvistä verotuloista sisältävät epävarmuuksia etenkin uusien asukkaiden osalta. Verotulovaikutuksiksi arvioidaan -1,5 miljoonaa vuoteen 2050 mennessä. Siten uusien asukkaiden ja työpaikkojen tuottamat tulot kattavat kokonaisuudessaan palveluihin ja kaupungin toimintaan käytettävät kustannukset. Valtion verotulot ovat moninkertaiset kohteeseen osoitettuun valtion tukeen (30 % investointikustannuksista) verrattuna. Rakentamisen työllisyysvaikutuksista arvioidaan palautuvan Vantaan kaupungille noin 44 miljoonaa euroa.

HSL maksaa joukkoliikenneinvestointeja tekevälle kunnalle infrakorvausta. Kunnat taas maksavat HSL:lle kuntaosuutta, jolla katetaan joukkoliikenteen kuluja. Kustannuksista vähennetään ensin saadut lipputulot, jonka jälkeen jaetaan investointikustannuksia 40 vuoden aikana myös muiden kuntien maksettavaksi matkustajien kuntalaisuuden perusteella.

Vantaan kuntaosuuden on arvioitu ratikan myötä kasvavan noin 414 miljoonalla eurolla 40 vuoden aikana verrattuna perusbussivaihtoehtoon. Kuntaosuus sisältää myös liikennöintikustannukset sekä varikon ja vaunujen investoinnin. Toisaalta HSL:n Vantaalle ratikasta maksamien infrakorvausten määrä kasvaisi 383 miljoonalla eurolla perusbussiin verrattuna.

Vantaan ratikan tulot kattavat elinkaarensa aikana menot. Reaaliarvoilla ratikkainvestointi jää kaikkinensa noin 10 miljoonaa euroa plussalle. Nykyarvoilla eli diskontatuilla arvoilla loppusumma on noin 177 miljoonaa euroa plussalla.

Vaikutukset Vantaan talouteen
Vaikutukset Vantaan talouteen vuosittain on arvioitu erillisessä raportissa (Capex Oy). Arvioinnissa on huomioitu rakentamiskustannusten kattaminen lainalla, sekä kaikkien kustannusten ja tulojen ajoittuminen eri vuosille. Lopputuloksena Vantaan ratikan vaikutus kaupungin kassavirtaan on

positiivinen (+ 6 … + 15 miljoonaa euroa tuloja per vuosi) noin 2040-luvulle saakka. Tämän jälkeen kiinteistötaloudellisten tulojen on arvioitu olevan pienempiä, jolloin vaikutus kassavirtaan laskee lainan maksun loppuvuosina negatiiviseksi (- 2 … - 24 miljoonaa euroa menoja per vuosi). Kokonaisuutena raitiotiehankkeen tulot ovat suuremmat kuin menot.

Toteutusmalli
Kaupunki on selvittänyt hankkeen toteutusmallia useassa vaiheessa. Selvitysten yhteydessä on haastateltu sekä yhteistyökumppaneiden, suurimpien infraurakoitsijoiden että suunnittelukonsulttitoimistojen edustajia, jotta markkinoiden näkemys ratikan infratöiden hankintaan saadaan selvitettyä riittävän aikaisessa vaiheessa.

Toteutusmalliksi on päädytty esittämään ratikan toteuttamista kahdella allianssimuotoisella urakalla, joilla on yhteiset tavoitteet. Allianssien kehitysvaihe tarkentaa hankesuunnitelman ratkaisuja. Toteutusmallista tehdään erillinen päätös.

Jatkotoimenpiteet
Jos Vantaan ratikka päätetään toteuttaa, jatkotoimenpiteenä on mm. hankintakonsultin, allianssien sekä osittain vielä tarvittavan rakennus- ja työnaikaisen suunnittelun kilpailuttaminen sekä hankkeen tilaajaorganisaation valmistelu ennen valtion päätöstä MAL-avustuksesta. Asemakaavojen vahvistuttua ratikkareitin katualueet hankitaan kokonaisuudessaan kaupungin omistukseen ja hallintaan, suoritetaan niistä korvaukset sekä tehdään niihin liittyvät sopimukset.

Rahoituksen osalta seuraava askel mahdollisen rakentamispäätöksen jälkeen ovat neuvottelut Liikenne- ja viestintäministeriön sekä Valtiovarainministeriön kanssa, jotta valtion rahoitus hankkeelle saadaan varmistettua. Lisäksi aloitetaan neuvottelut lainoituksesta rahoituslaitosten kanssa. Myös kaikkia EU-rahoitusmahdollisuuksia seurataan aktiivisesti.

Vantaan kaupunki on tällä hetkellä pienellä osuudella osakas Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:ssä. Vantaan omistus konsernissa kohdistuu ainoastaan tytäryhtiö RV Kalusto ja Varikko Oy:hyn, jotka vastaavat raitiovaunukalustosta ja varikoista. Kaupunginhallituksen 30.11.2021 tekemän päätöksen mukaisesti Vantaan kaupunki ostaa Helsingin kaupungilta Kaupunkiliikenne Oy:n tytäryhtiön RV Kalusto ja Varikko Oy:n omistukseen kohdistuvia Kaupunkiliikenne Oy:n CP-sarjan osakkeita. Kauppahinta on v. 2021 tehdyn arvion mukaan noin 2,9 milj. euroa, ja se vastaa n. 33 % omistusosuutta CP-sarjan osakkeista. Tämän jälkeen RV Kalusto ja Varikko Oy toteuttaa Vaaralan varikon hankesuunnitelman mukaisesti ja käynnistää kaluston hankinnan. Vantaan kaupunki vastaa rahoituksen takaamisesta.

Viestinnän osalta jatkotoimenpiteenä on viestintäsuunnitelman laatiminen rakentamisen ajalle. Etenkin ratikan varren asukkaille ja yrittäjille tulee tiedottaa työmaista ja niiden aiheuttamista muutoksista ajoissa ja selkeästi koko rakennustöiden ajan. Tämänhetkisen käsityksen mukaan Vantaan ratikan rakentaminen alkaisi aikaisintaan vuonna 2024 ja raitiotien liikennöinti vuonna 2029.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n kohdan 31 mukaan kaupunginhallitus päättää useampaa kuin yhtä toimialaa koskevien ja kaupunkitasoista linjausta vaativien investointihankkeiden hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) ja kustannusarvioiden hyväksymisestä lukuun ottamatta

teknisten perusparannusten tai alle 1 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien hankkeiden hankesuunnitelmia. Koska Vantaan ratikan toteuttamisessa on kyse merkittävästä Vantaan kaupungin strategiaan ja toimintaan vaikuttavasta päätöksestä, päätösvalta Vantaan ratikan toteuttamisesta kuuluu kaupunginvaltuustolle.

Kaupunkitilalautakunta 19.4.2023 § 5

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Vantaan ratikan hankesuunnitelma,
b) esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle Vantaan ratikkaa toteutettavaksi hankesuunnitelman pääperiaatteiden mukaisesti,
c) esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että ratikan rakentaminen voidaan aloittaa sitten, kun tulevan MAL-sopimuksen mukainen valtion investointirahoitus on varmistunut, ja
d) todeta, että Vantaan ratikan rakentaminen edellyttää määrärahojen osalta valtuuston hyväksyntää seuraavan talousarvion yhteydessä.

Käsittely:
Kaupunkitilalautakunnan jäsen Minna Heikkinen esitti asian jättämistä pöydälle.
Kaupunkitilalautakunnan jäsenet Antti Lind ja Jussi Vähäkangas kannattivat esitystä.

Kaupunkitilalautakunnan jäsen Emmi Pajunen kannatti asian käsittelyn jatkamista.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu pöydällepanoesitys, josta joudutaan äänestämään. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat asian jättämistä pöydälle, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 11 jaa-ääntä (Hummastenniemi, Hynninen, Kiljunen, Kivimäki, Liutu, Oja, Pajunen, Puha, Toivonen, Viilo, Villagracia-Pasquariello) ja 3 ei-ääntä (Heikkinen, Lind, Vähäkangas). Puheenjohtaja totesi esityksen pöydällepanosta tulleen hylätyksi. Asian käsittelyä jatkettiin.

Päätös:
Hyväksyttiin apulaiskaupunginjohtajan esitys.

Merkittiin, että kaupunkitilalautakunnan jäsenet Minna Heikkinen ja Antti Lind jättivät asiaan seuraavan eriävän mielipiteen:
”Perusteltavaa pöydällepanoa ei sallita kohdassa 5.”

Lisäksi merkittiin, että vasemmistoliiton lautakuntaryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon kokoomuksen, sosialidemokraattien, keskustan ja vihreiden lautakuntaryhmät yhtyivät:
” Vasemmistoliitto esittää seuraavia lausumia ratikan rakentamista ohjaaviksi periaatteiksi:

- Hankkeen aikataulussa ja kustannusarviossa pysymiseen kiinnitetään erityistä huomiota hankkeen kaikissa vaiheissa.

- Ratikan rakentaminen ei talousarviovaikutusten kautta heikennä kaupungin palveluita.
- Rakentamisen kaikissa vaiheissa jatketaan hankkeen avointa, oikea-aikaista sekä moni- ja selkokielistä viestintää.
- Rakennusaikaiset haitat ympäristön asukkaille ja muulle liikenteelle minimoidaan.
- Ratikan reitille toteutettavassa taiteessa huomioidaan erityisesti nuoret vantaalaiset taiteilijat.
- Rakentamisen aikaiset haittavaikutukset erityisesti pienyritysten toimintaan, kuten liikkeisiin pääsyn vaikeutuminen, on minimoitava.
- Huolehditaan raitiotien esteettömyydestä koko sen reitin osalta.”

___

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) hyväksyä Vantaan ratikan hankesuunnitelma,

b) esittää kaupunginvaltuustolle Vantaan ratikkaa toteutettavaksi hankesuunnitelman pääperiaatteiden mukaisesti,

c) esittää kaupunginvaltuustolle, että ratikan rakentaminen voidaan aloittaa sitten, kun tulevan MAL-sopimuksen mukainen valtion investointirahoitus on varmistunut, ja

d) todeta, että Vantaan ratikan rakentaminen edellyttää määrärahojen osalta valtuuston hyväksyntää seuraavan talousarvion yhteydessä.

Käsittely:
Kaupunginhallituksen jäsen Pirjo Luokkala esitti jäsen Kai-Ari Lundell kannattamana asian jättämistä pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään, ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Pirjo Luokkalan esittämää pöytäämisesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 9 jaa-ääntä (Multala, Tahvanainen, Abdi, Karinen, Kaukola, Orpana, Tammi, Valtanen, Seppänen) ja 6 ei-ääntä (Niikko, Lundell, Kärki, Luokkala, Kasonen, Kaiju), joten puheenjohtaja totesi asian käsittelyn jatkuvan.

Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell esitti jäsen Pirjo Luokkalan kannattamana asian hylkäämistä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat asian hyväksymistä esityksen mukaan, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell esittämää hylkäysesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 9 jaa-ääntä (Multala, Tahvanainen, Abdi, Karinen, Kaukola, Orpana, Tammi, Valtanen, Seppänen) ja 6 ei-ääntä (Niikko, Lundell, Kärki, Luokkala, Kasonen, Kaiju), joten puheenjohtaja totesi hylkäysesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että perussuomalaisten kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

1. Raitiotiehankkeen kannattavuus perustuu täysin Newsec Advisory Finland Oy:n tekemiin laskelmiin. Haluamme selvityksen siitä, miten kiinteistötaloudellisten laskelmien tekijän kilpailutus on hoidettu?
2. Newsec toteaa itse tekemässään kiinteistötaloudellisessa selvityksessään sivulla 1. seuraavaa: ”Työ ei täytä laajuudeltaan, tarkkuudeltaan eikä tietojen tarkistusvelvollisuuden miltään osilta auktorisoidun AKA-arvion vaatimuksia”.
Oliko kaupunki tietoinen tilatessaan selvitystä, että kyseinen yhtiö ei pysty riittäviä laatuvaatimuksia noudattamaan?
3. Onko kaupunki maksanut jo puutteellisista selvityksistä? Jos on, niin kuinka paljon?
4. Miksi apulaiskaupunginjohtaja perustelleessaan ratikan kannattavuutta viittaa Newsecin selvitykseen, vaikka on tietoinen, että selvitys ei täytä riittäviä laatuvaatimuksia?
5. Kuka on hyväksynyt kiinteistötaloudellisten laskelmien selvityksen?
6. Vantaan tilalautakunnan puheenjohtaja Otso Kivimäki on Newsec Advisory Finlandin johtaja ja osakas. Haluamme selvityksen kaupunkitilalautakunnan puheenjohtajan esteellisyydestä käsittelyssä oleviin raitiotiehankkeeseen liittyviin kohtiin 7,24,25,26,27.
Haluamme myös esteellisyysselvityksen aikaisempiin raitiotiehankkeeseen liittyviin päätöksiin, mitä kaupunkitilalautakunnassa on päätetty valtuustokauden v. 2021–2023 aikana.
Selvityksessä on syytä ottaa huomioon Otso Kivimäen kohdalla mahdollisesti toteutunut palvelussuhde- ja toimeksiantosuhdejääviys, intressijääviys, edustusjääviys vai onko tilalautakunnan puheenjohtaja ollut esteellinen jollakin muulla tavalla, joka on vaarantanut puolueettomuuden jostain muusta erityisestä syystä?
7. Vantaan kaupunginhallituksen jäsen Sakari Rokkanen on ollut Suomen Vuokranantajien ekonomistina valtuustokauden aikana v. 2021–2023.
Yhdistyksen tarkoituksena on toimia jäsentensä yhteisiä etuja edistävänä kattojärjestönä. Yhdistys toimii viranomaisten ja kiinteistöjen edustajien yhdyssiteenä ja lobbaa jäsentensä etuja.
Haluamme selvityksen hallituksen jäsen Sakari Rokkasen esteellisyydestä raitiotiehankkeeseen liittyviin päätöksiin, mitä kaupunginhallituksessa on päätetty v. 2021-2023 aikana.
Onko Sakari Rokkasen kohdalla toteutunut palvelussuhde- ja toimeksiantosuhdejääviys, intressijääviys, edustusjääviys vai onko hallituksen jäsen ollut esteellinen jollakin muulla tavalla, joka on vaarantanut puolueettomuuden jostain muusta erityisestä syystä?
Lisätietoa:
Newsec on kansainvälinen kiinteistöyhtiö, jonka omistamien kiinteistöjen arvo on 188 miljardia. Suomessa toimintaa harjoittaa mm. Newsec Advisory Finland Oy. Newsec on Suomen vuokranantajien jäsen ja yhtiönä merkittävä vallankäyttäjä.
Vantaalla yhtiö omistaa ja hallinnoi kymmeniä eri vuokra-asuntokiinteistöjä, joista toistakymmentä sijaitsee Vantaan ratikkareitin varrella. Yhtiön hallinnoimia kiinteistöjä on markkinoitu jo vuosia asiakkaille ”ratikka slouganeilla”. Yhtiöllä ja heidän yhteistyökumppaneillaan on myös suunnitteilla useita kiinteistöjä mahdollisen ratikkareitin varrelle.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Ville Karinen jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

Vasemmistoliitto esittää seuraavia lausumia ratikan rakentamista ohjaaviksi periaatteiksi:

1. Hankkeen aikataulussa ja kustannusarviossa pysymiseen kiinnitetään erityistä huomiota hankkeen kaikissa vaiheissa.
2. Ratikan rakentaminen ei talousarviovaikutusten kautta heikennä kaupungin palveluita.
3. Rakentamisen kaikissa vaiheissa jatketaan hankkeen avointa, oikea-aikaista sekä moni- ja selkokielistä viestintää.
4. Rakennusaikaiset haitat ympäristön asukkaille ja muulle liikenteelle minimoidaan.
5. Ratikan reitille toteutettavassa taiteessa huomioidaan erityisesti nuoret vantaalaiset taiteilijat.
6. Rakentamisen aikaiset haittavaikutukset erityisesti pienyritysten toimintaan, kuten liikkeisiin pääsyn vaikeutuminen, on minimoitava.
7. Huolehditaan raitiotien esteettömyydestä koko sen reitin osalta.

Lisäksi merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Pirjo Luokkala jätti asiaan liitteen mukaisen eriävän mielipiteen.

Liitteet:
- Vantaan ratikan hankesuunnitelma
- Äänestysraportit kh 8.5.2023 § 7
- Pirjo Luokkala eriävä mielipide kh 8.5.2023 § 7

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: a) kohdassa: 1. Oikaisuvaatimus
b) -d) kohdissa: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
hankejohtaja Tiina Hulkko, puh. 050 304 4146,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VANTAAN
RATIKKA

Vantaan ratikka
Hankesuunnitelma

Luonnos 3.4.2023



LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

ESIPUHE

Vantaan tavoitteena on kasvaa kestävästi erinomaisten joukkoliikenneyhteyksien varteen. Vantaan ratikka tukee tätä tavoitetta, ja kasvavan saavutettavuuden myötä houkuttelee varrelleen lisää asukkaita ja työpaikkoja. Vantaan ratikalla on keskeinen rooli Vantaan yleiskaavassa 2020 sekä Vantaan kaupunkistrategiassa 2022-2025. Yleiskaavan yhtenä keihäänkärkenä on ”Vantaan ratikka vahvin uusi kasvukäytävä”. Ratikka edistää myös yleiskaavan toista keihäänkärkeä, eli elävöittää nykyisiä kaupunginosia uusien lähiöiden muodostamisen sijaan. Vantaan kaupunkistrategia vuosille 2022-2025 korostaa ennen kaikkea kestävyyttä. Strategisina painopisteinä ovat muun muassa resurssiviisaus ja hiilineutraalius, kukoistavat kaupunkikeskukset sekä eriarvoistumisen estäminen. Vantaan ratikka toteuttaa osaltaan kaikkia näitä tavoitteita. Lisäksi ratikan suunnittelu ja toteuttaminen on nostettu strategian yhdeksi kärkihankkeeksi, jonka edistäminen jatkuu yli strategiakauden.

Vantaan ratikka on osa MAL-suunnitelmia. MAL on Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strateginen suunnitelma, jossa kuvataan, miten seutua kokonaisuutena pitäisi pitkällä aikavälillä kehittää. Vantaan ratikka on osa vuoden 2019 suunnitelmaa ja valtion ja kuntien välistä sopimusta, jossa valtio osallistuu ratikan suunnittelun rahoitukseen 30 % osuudella. Vantaan ratikka on mukana myös vuoden 2023 MAL-suunnitelmassa, jonka mukaan valtio osallistuisi ratikan rakentamisen rahoitukseen 30 % osuudella. MAL 2023 -suunnitelmaa ei ole vielä hyväksytty.

Ensimmäinen esisuunnitelma Vantaan ratikasta valmistui 1990-luvun alussa. Yleiskaavaan ratikka tuli vuonna 2007. Alustava yleissuunnitelma ratikasta laadittiin vuosina 2017-2018 ja varsinainen yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019. Merkittävimmät tähänastiset päätökset Vantaan ratikasta tehtiin Vantaan kaupunginvaltuustossa 16.12.2019 ja Helsingin kaupunginvaltuustossa 27.11.2019, joissa päätettiin siirtyä yleissuunnitelman pohjalta toteutussuunnitteluvaiheeseen ja asemakaavoitukseen.

Tähän hankesuunnitelmaan on pyritty kokoamaan kaikki olennainen tieto Vantaan ratikan suunnitteluun liittyen. Katu- ja rakennussuunnittelua sekä asemakaavoitusta on ohjannut Vantaan kaupungin ratikkatiimi, johon ovat kuuluneet Tiina Hulkko, Sauli Hakkarainen, Jussi Hiltunen, Justiina Nieminen, Petra Linnasaari, Anna Sarikaya ja Hannakaisa Markkanen (31.1.2023 saakka). Suunnitteluun on osallistunut useita satoja suunnittelijoita lukuisista yrityksistä. Katusuunnitelmia ja alustavia rakennussuunnitelmia ovat laatineet AFRY Finland Oy, Finnmap Infra Oy, Ramboll Finland Oy, Ratatek Oy, Sitowise Oy, Sweco Finland Oy, Traficon Oy ja WSP Finland Oy. Ratikan kaavarungon vaikutuksia on arvioinut Ramboll, liikenne-, liikennöinti ja liikkumisvaikutuksia WSP, luontovaikutuksia Faunatica Oy, meluvaikutuksia Sitowise, kiinteistötaloudellisia vaikutuksia Newsec Advisory Finland Oy, verotulovaikutuksia ja vaikutuksia kaupungin vetovoimaan FCG Finnish Consulting Group Oy, vaikutuksia väestörakenteeseen ja segregaatioon Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI, hankkeen riskejä Sweco, kunnossapitoa Proxion Plan Oy ja rahoituskustannuksia CAPEX Advisors Oy.

Hankesuunnitelman laadintaa on ohjannut seuraava ohjausryhmä:

Henry Westlin, pj.	Vantaan kaupunki
Tiina Hulkko	Vantaan kaupunki
Laura Muukka	Vantaan kaupunki
Jari Viinanen	Vantaan kaupunki
Emmi Pasanen	Vantaan kaupunki
Ilkka Laine	Vantaan kaupunki
Mari Siivola	Vantaan kaupunki
Tomi Henriksson	Vantaan kaupunki
Armi Vähä-Piikkiö	Vantaan kaupunki
Mika Ahonen	Vantaan kaupunki (27.1.2023 asti)
Jussi Hiltunen	Vantaan kaupunki
Anna Sarikaya	Vantaan kaupunki
Hannakaisa Markkanen	Vantaan kaupunki (31.1.2023 asti)
Milla Hamari	Vantaan kaupunki (alkaen 1.2.2023)
Tuomas Autere	Uudenmaan ELY-keskus
Salla-Mari Rintala	Uudenmaan ELY-keskus (28.6.2022 asti)
Eeva Kopposela	Uudenmaan ELY-keskus (alkaen 13.12.2022)
Johanna Wallin	HSL
Saara Rimpelä	HSL
Anton Silvo	Helsingin kaupunki
Juha Saarikoski	Kaupunkiliikenne Oy (31.12.2022 asti)
Artturi Lähdetie	Kaupunkiliikenne Oy (1.1.2023 alkaen)
Hanna Strömmer	Traficom
Jouni Karhunen	Traficom

Hankesuunnitelman kokoamisesta ovat vastanneet Tiina Hulkko ja Joonas Stenroth Vantaan kaupungilta sekä Juhani Bäckström, Henri Miettinen, Atte Supponen, Samuli Kyytsönen, Jyrki Paavilainen ja Ilari Jounila WSP:stä.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

SISÄLTÖ

Esipuhe 2
Tiivistelmä 4

1.Tavoitteet 7

2.Lähtökohdat 9

2.1 Aiemmat suunnitteluvaiheet ja päätökset 9
2.2 Yleiskaava 2020 ja kaupunkistrategia 2022-2025 11
2.3 Mal 2019 ja MAL 2023 13
2.4 viestintä ja Vuorovaikutus 14

3.Eurooppalaiset ratikat 17

3.1 Ratikoiden renessanssi 17
3.2 Kokemuksia ratikan vaikutuksista kaupunkikehitykseen Pohjoismaissa 19

4.Hankkeen kuvaus 22

4.1 Suunnitteluperiaatteet 22
4.2 Design manual 23
4.3 Pysäkkien liikkumispalvelut 25
4.4 Taide 26
4.5 Linjaus 27
4.6 Voimalinjat 38
4.7 Varikko 39
4.8 Liikennöinti 40
4.9 Kalusto, kaluston hankinta 42
4.10 Bussilinjasto 43
4.11 Resurssiviisaat ratkaisut 44

5.Runkobussivaihtoehdon kuvaus (Ve0+) 45

5.1 Runkobussivaihtoehdon linjasto 45
5.2 Runkobussivaihtoehdon investointikustannukset 47
5.3 Runkobussivaihtoehdon liikennöintikustannukset 49

6.Ratikan vaikutukset 50

6.1 Kaupunkikehitys 50
6.2 Liikkuminen ja liikenne 62
6.3 Ympäristö 74
6.4 Rakentamisen aikaiset vaikutukset 80
6.5 Vantaan ratikan tavoitteiden toteutuminen 81

7.Ratikan talousvaikutukset 84

7.1 Ratikan Investointikustannukset 84
7.2 Varikon Investointikustannukset 87
7.3 Radan kunnossapitokustannukset ja varikon käyttökustannukset 88
7.4 Liikennöintikustannukset 89
7.5 Kaupunkitaloudelliset vaikutukset 91
7.6 Vaikutukset HSL:n talouteen 95
7.7 Yhteiskuntataloudellinen kannattavuus 96

8.Riskien hallinta 98

9.Jatkotoimenpiteet 99

Lähdeluettelo 100

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

TIIVISTELMÄ

Vantaan ratikka on suunniteltu pikaraitiotieyhteys lentoasemalta Aviapoliksen ja Tikkurilan kautta Hakunilaan, ja siitä Länsimäkeen ja Helsingin Mellunmäkeen. Vantaan ratikan vaikutuksia verrataan tässä hankesuunnitelmassa runkobussivaihtoehtoon. Vantaan ratikan tavoitteita on päivitetty yleissuunnitelman valmistumisen jälkeen vastaamaan entistä paremmin Vantaan laajempia strategisia tavoitteita. Tavoitteiksi ovat muodostuneet seuraavien asioiden edistäminen

- Kaupunkiympäristö kehittyy ja Vantaan vetovoima kasvaa. Tämä tavoite toteutuu ratikkavaihtoehdossa paremmin kuin runkobussivaihtoehdossa.
- Liikkumisen helppous ja saavutettavuus paranevat. Tämä tavoite toteutuu ratikkavaihtoehdossa paremmin kuin runkobussivaihtoehdossa.
- Kaupunki on hiilineutraali ja ympäristöystävällinen. Ratikkavaihtoehdolla on sekä tavoitetta edistäviä vaikutuksia että tavoitettava heikentäviä vaikutuksia runkobussivaihtoehtoon verrattuna.
- Alueellinen hyvinvointi ja työllisyys lisääntyvät. Tämä tavoite toteutuu ratikkavaihtoehdossa paremmin kuin runkobussivaihtoehdossa.

Kaupunkiympäristö kehittyy ja Vantaan vetovoima kasvaa

Ratikka luo ensisijaisesti varmuutta sille, että koko ratikkakäytävä kehittyy yleiskaavan ja kaavarungon tavoitteiden mukaisesti. Ratikka varmistaa asuntojen ja työpaikkojen toteutumista pitkällä aikavälillä runkobussivaihtoehtoa paremmin. Ratikan kaavarungon alueen asukasmäärä yli kaksinkertaistuu nykytilanteesta asettuen arviolta noin 124 000 asukkaaseen vuonna 2050. Työpaikkojen määrä kasvaa noin 83 000 työpaikkaan. Vastaavat luvut runkobussivaihtoehdossa ovat noin 89 000 asukasta ja 68 000 työpaikkaa. Ratikka vaikuttaa asuinrakentamiseen koko ratikkakäytävällä, mutta erityisesti kaupunkikeskustojen välillä kuten Kyytitien varrella, Vaaralassa, Pakkalassa ja Veromiehen alueella. Työpaikkamäärien kehittymiseen ratikka vaikuttaa runkobussivaihtoehtoa enemmän erityisesti Aviapoliksessa, Pakkalassa ja Tikkurilan itäpuoleisilla alueilla.

Ratikka lisää runkobussia paremmin kaupungin elinvoimaa houkuttelemalla asukkaita, yrityksiä, matkailijoita ja investointeja. Ratikka on runkobussiin verrattuna stabiili, mikä lisää sijoittajien ja yritysten arvostamaa ennakoitavuutta ja antaa samalla lupauksen pidemmän aikavälin kehittämisestä. Ratikka nähdään usein myös kaupunki-imagollisena tekijänä. Sen tuoma ilme koetaan yleensä edistyksellisen, tulevaisuusorientoituneen ja kansainvälisen kaupungin symboliksi ja sillä on tärkeä vaikutus myös kaupungin brändiin.

Liikkumisen helppous ja saavutettavuus paranevat

Saavutettavuus paranee ratikkavaihtoehdossa runkobussivaihtoehtoon verrattuna kahdella tavalla. Ensimmäiseksi maankäytön tiivistyminen tarjoaa asukkaille ja

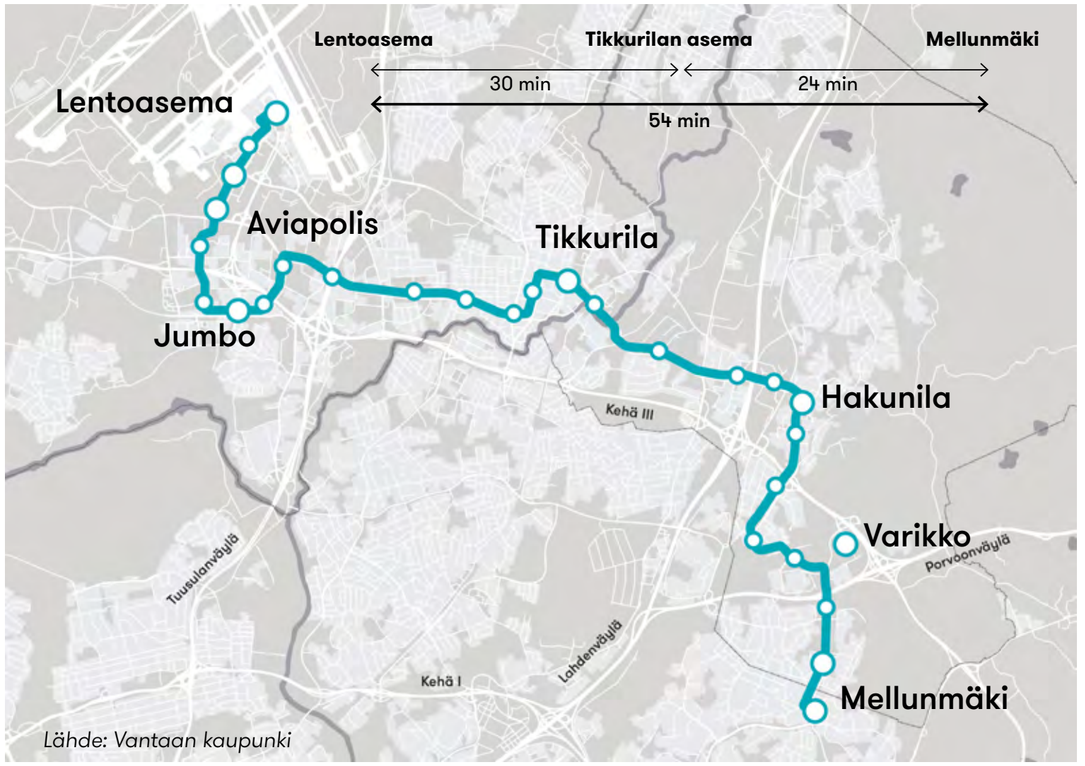

Lähde: Vantaan kaupunki

VANTAAN RATIKAN TUNNUSLUKUJA

Radan pituus 19,3 km
- 17,5 km omalla ajoradalla
- 0,4 km joukkoliikennekaistalla- tai kadulla
- 1,4 km sekaliikennekaistalla

Pysäkkipareja 27 kappaletta (keskimääräinen pysäkkiväli 740 m)

Nopeus noin 22 km/h (sisältää pysäkkipysähdykset)

Vuoroväli arkena
- Ruuhkassa 7,5 minuuttia
- Päivällä 10 minuuttia
- Varhainen aamu, myöhäinen ilta 15-30 minuuttia

Vuonna 2050 asukkaita noin 35 000 ja työpaikkoja noin 15 000 enemmän kuin runkobussivaihtoehdossa (800 metrin säteellä pysäkeistä)

Nousuja ratikkaan tehdään vuonna 2050 noin 47 000 arkivuorokaudessa

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

työntekijöille palveluja lähietäisyydellä. Toiseksi ratikka parantaa joukkoliikenteen tarjoamia yhteyksiä ja palvelutasoa, jolloin matkustaminen eri sijaintien välillä helpottuu. Yhteyksien parantumiseen vaikuttavat muun muassa matka-aika, matka-ajan luotettavuus ja matkustusmukavuus. Ratikkavaihtoehdossa joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa enemmän kuin runkobussivaihtoehdossa palvelutason parantuessa. Myös kävelyn ja pyöräilyn osuus tehdyistä matkoista kasvaa maankäytön tiivistyessä.

Pitkällä aikavälillä ratikan matkustajamäärät ovat noin 47 000 matkustajaa vuorokaudessa ja runkobussin noin 19 000 matkustajaa. Runkobussin kapasiteetti ei ole arvioiduilla runkobussivaihtoehdon asukas- ja työpaikkamäärillä vaarassa ylittyä edes pitkällä aikavälillä, mutta toisaalta runkobussin kapasiteetti ei riitä palvelemaan ratikan matkustajamäärää.

Ratikka parantaa liikkumisen esteettömyyttä, kun pysäkit ja niiden läheisyydessä olevat suojatiet rakennetaan esteettömyyden erikoistason mukaisesti. Liikuntarajoitteisille ja esimerkiksi lastenrattaiden kanssa kulkeville ratikkaan siirtyminen ja ratikasta poistuminen on helpompaa kuin bussiin. Ratikka pysähtyy aivan reunakiven viereen, jolloin siihen on aidosti esteetön kulku. Bussi jää helposti kauemmas pysäkistä, jolloin bussiin nouseminen ja poistuminen on hankalampaa. Ratikan kulku on myös bussia tasaisempaa, jolloin matkustaminen seisten on helpompaa ja esimerkiksi liikennevälineessä kaatumisen riski on pienempi. Ratikka siis edistää useiden ihmisryhmien itsenäistä liikkumista julkisilla kulkuvälineillä edistäen kaupunkilaisten yhdenvertaisia liikkumismahdollisuuksia.

Ratikan liikennejärjestelyjen muutoksilla on pieniä heikentäviä vaikutuksia autolla ajamiseen Vantaalla runkobussivaihtoehtoon verrattuna. Ratikan reitti on kuitenkin suunniteltu pääsääntöisesti omille kaistoilleen, jolloin autot ja ratikat kulkevat toisistaan erillään, eivätkä autolla ajavat joudu odottamaan pysäkille pysähtyneen raitiovaunun takana.

Ratikan rakentaminen aiheuttaa enemmän haittoja liikenteelle ja liikkumiselle kuin runkobussivaihtoehdon rakennustyöt.

Kaupunki on hiilineutraali ja ympäristöystävällinen

Tavoitetta edistävät muun muassa liikkumisen painottuminen kestäviin vaihtoehtoihin sekä alue- ja yhdyskuntarakenteen monipuolistuminen, mikä vähentää pidempimatkaista liikkumistarvetta. Raidealueet on suunniteltu ensisijaisesti nurmipintaisina ja ratikan varteen on suunniteltu puurivit aina, kun se on ollut mahdollista. Katuvihreällä saadaan katuympäristöstä miellyttävämpää etenkin kesähelteillä ja samalla lisättyä mahdollisuuksia hulevesien hallintaan.

Tavoitetta heikentää erityisesti rakentamisen määrä ja sen mahdollinen hiili-intensiivisyys. Uusiomateriaalien, kuten betonimurskeen ja kierrätettyjen maa-ainesten ja kasvualustojen käytöllä voidaan kuitenkin rakentamisen päästöjä vähentää kaikissa kohteissa. Lisäksi vuoden 2030 loppuun mennessä työmailla käytettävistä työkoneista ja työmaiden kuljetuksista vähintään 50 prosenttia toimii sähköllä, biokaasulla tai vedyllä. Runkobussivaihtoehdossa katujen peruskorjaus aiheuttaa myös huomattavan määrän päästöjä, mutta selkeästi ratikkavaihtoehtoa vähemmän.

Alueellinen hyvinvointi ja työllisyys lisääntyvät

Ratikkavaihtoehto luo runkobussivaihtoehtoa paremmat edellytykset alueiden välisten erojen vähentymiselle ja alueellisen tasa-arvon lisääntymiselle. Vaikka yksittäisten alueiden eriytyminen ei kokonaan käänny Vantaan ratikkahankkeen seurauksena, voidaan kehitystä hidastaa. Ratikkaa voidaankin pitää yhtenä tärkeänä osana pitkäaikaista alueiden kehittämistä, joilla on merkityksellinen vaikutus alueellisten erojen kasvun hidastamiseen ja tasapainottamiseen.

Ratikan pysäkkiympäristöt kehittyvät entistä monipuolisempina palvelujen, asumisen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueina. Kaupunkirakenteen eheytyessä autokaupunkiympäristö muuttuu monin paikoin lyhyiden etäisyyksien jalankulkukaupungiksi. Tilaa vaativia toimintoja siirtyy väljemmin rakennetuille reuna-alueille. Ratikka muuttaa myös katuympäristöä huomattavasti enemmän kuin runkobussivaihtoehto. Liikkumisen viihtyisyys paranee lisääntyvällä katuvihreän määrällä. Viihtyisyyden lisääminen huomioidaan myös pysäkkien ja pylväiden muotoilulla sekä valaistuksella ja kalustevalinnoilla. Pysäkeille ja reitin varrelle on suunniteltu myös viihtyisyyttä lisäävää julkista taidetta.

Tiiviit, viihtyisät, toiminnoiltaan monipuoliset ja hyvin saavutettavat alueet ovat myös työntekijöille haluttuja työympäristöjä, mikä osaltaan parantaa työvoiman saatavuutta, työllisyyttä ja sitä kautta edelleen kaupungin vetovoimaa yritysten sijaintipaikkana. Ratikka houkuttelee ratikkareitin varren nykyisille ja kehittyville keskusta- ja työpaikka-alueille urbaanista ympäristöstä ja keskittymiseduista hyötyviä uusia yrityksiä ja työpaikkoja. Lisäksi myös olemassa olevien yritysten toiminta- ja kehitysedellytykset paranevat, kun ratikan myötä saavutettavuus paranee, asukasmäärä lisääntyy ja yritysten työvoiman saatavuus paranee runkobussivaihtoehtoa enemmän. Kaupungin kasvun ja elinvoiman näkökulmasta erityisesti tietointensiivisten toimialojen lisääntyminen saa aikaan positiivista kehitystä.

Talous

Ratikan rakentamisen kokonaiskustannus on 606 miljoonaa euroa, josta Vantaan kaupungin osuus on 414 miljoonaa euroa. Valtion MAL-avustuksen osuus olisi 30 prosenttia kustannuksista, eli noin 177 miljoonaa euroa. Ratikkalinjan Helsingin puolelle ulottuvan osuuden kustannukset Helsingin kaupungille ovat 15 miljoonaa euroa. Lisäksi Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) toteuttaa reitin varrelle vesihuoltoa noin 53 miljoonalla eurolla. Runkobussivaihtoehdon rakentamiskustannukset ovat noin 180 miljoonaa euroa, joka koostuu muun muassa bussikaistojen rakentamisesta ja katujen perusparannuskustannuksista. Runkobussivaihtoehdossa HSY toteuttaa vesihuoltoa noin 20 miljoonalla eurolla. Valtio ei osallistuisi runkobussivaihtoehdon kustannuksiin.

Yhteiskuntataloudellisesti ratikka ei ole kannattava, kun laskennassa noudatetaan Väyläviraston ratahankkeiden hankearviointiohjetta. Hankkeen kokonaishyödyt ovat negatiiviset, sillä liikennöintikustannuksen kasvu on suurempi kuin muut laskennalliset hyödyt, joten varsinaista hyöty-kustannuslukua ei voida esittää. Yhteiskuntataloudellisessa laskelmassa ei ole mukana kiinteistötaloudellisia vaikutuksia tai muita kaupunkikehityshankkeen laajempia taloudellisia vaikutuksia.

Kaupunkikehityksestä saatavat tulot kattavat ratikan rakentamisen kustannukset. Rakentamiskustannusten lisäksi Vantaalle tulee kustannuksia hankkeen rahoittamisesta, raiteiden kunnossapidosta, ratikan liikennöinnistä (sisältäen vaunut ja varikon) ja Kaupunkiliikenne Oy:n osakeostoista. Ratikka tuo kaupungille puolestaan myös tuloja. Kiinteistötaloudelliset tulot eli maanmyynti- ja vuokraustulot ja maankäytön sopimuskorvaukset ovat suurin tuloerä. Toinen tuloerä on verotulo, joita kaupunki saa muun muassa kiinteistö- ja yhteisöveroina sekä tuloveroina. Verotuloja käytetään kasvavan kaupungin palveluihin. Uusien asukkaiden ja työpaikkojen myötä saatavien verotulojen arvioidaan kattavan niistä aiheutuvat kasvavat palvelumenot, jolloin myös verotulovaikutus on positiivinen. Ratikan talousvaikutukset ovat yhteensä noin +10 miljoonaa euroa 40 vuoden aikana.

RATIKAN KAUPUNKITALOUSVAIKUTUKSET VANTAALLE	
Menot	
Rakentamiskustannus Vantaalle	-414 M€
HSL-talous (sis. liikennöinti, vaunut, varikko)	-31 M€
Kunnossapitokustannukset	-156 M€
Rahoituskustannukset (25 vuoden laina-aika 3,5 % korolla)	-222 M€
Kaupunkiliikenne Oy:n osakeostot	-3 M€
Tulot	
Kiinteistötaloudelliset tulot	+794 M€
Verovaikutukset	+42 M€
Ratikan talousvaikutukset yhteensä 40 vuoden aikana	+10 M€

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

1. TAVOITTEET

Vantaan ratikan tavoitteita on päivitetty yleissuunnitelman valmistumisen jälkeen vastaamaan entistä paremmin Vantaan laajempia strategisia tavoitteita. Ratikan päätavoitteiksi ovat muodostuneet seuraavien asioiden edistäminen:

1. Kaupunkiympäristö kehittyy ja Vantaan vetovoima kasvaa
2. Liikkumisen helppous ja saavutettavuus paranevat
3. Alueellinen hyvinvointi ja työllisyys lisääntyvät
4. Kaupunki on hiilineutraali ja ympäristöystävällinen

Vantaan kaupunginhallitus hyväksyi marraskuussa 2018 tavoiteltavat teemat ja mittarit tavoitteille. Yleissuunnitelman yhteydessä osalle mittareista määritettiin ohjausryhmän toimesta seuraavat numeeriset arvot:

- Vaihtamisen helppous on erityisesti varmistettava lentoasemalla, Tikkurilassa, Aviapoliksen asemalla, Hakunilan keskustassa ja Jumbossa sekä tärkeimmissä valtateiden solmukohdissa (vt7, vt4, kt 45)
- Eriytyminen vähenee
- 0 ratikkaonnettomuutta
- Keskinopeus yli 25 km/h
- Vuonna 2050 noin 800 metrin säteellä pysäkeistä asuu yli 100 000 asukasta
- Vuonna 2050 noin 800 metrin säteellä pysäkeistä on yli 85 000 työpaikkaa
- Ratikkaan tehdään yli 100 000 nousua arkivuorokaudessa
- Vuonna 2050 seudulla on siirtynyt henkilöautoista yli 5 000 henkilöä enemmän joukkoliikenteen, pyöräilyn tai jalankulun pariin verrattuna bussivaihtoehtoon
- Vuonna 2050 ratikan kuormitus on aamuhuipputuntina yli 3 000 matkustajaa/suunta vähintään kolmen kilometrin linjaosuudella
- Vuonna 2050 liikenteen kasvihuonepäästöjen vähenemä on yli 6 000 CO_2 -tonnia
- Hanke on yhteiskuntataloudellisesti kannattava.

Luvussa 6.5 on arvioitu päivitettyjen tavoitteiden, teemojen ja mittareiden toteutumista. Luvussa 7.7. on arvioitu yhteiskuntataloudellista kannattavuutta.



Kuva 1.1 Vantaan ratikan tavoitteet.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

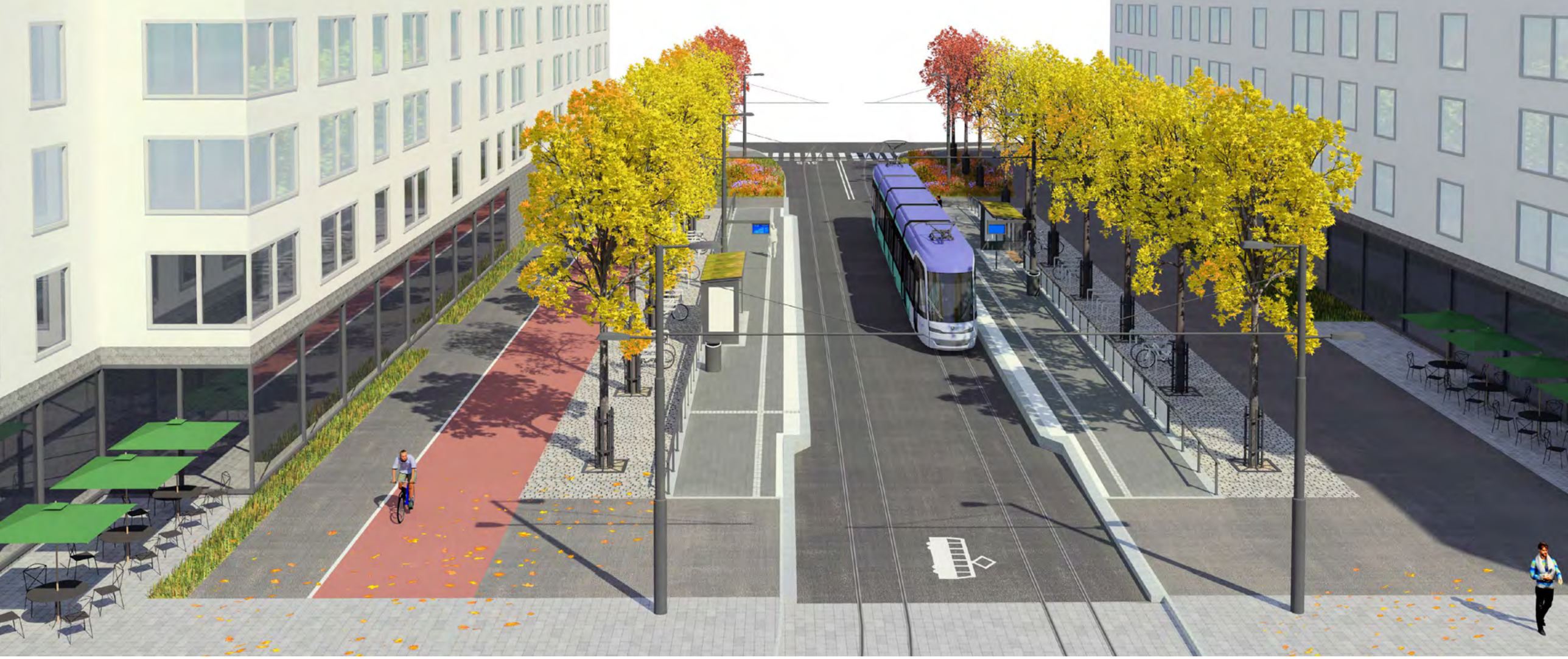

Kuva 1.2 Pysäkkialueen luonnonkivetty pinta tuo laadukkuutta aluekokonaisuuteen. Ratikkapysäkin läheisyyteen sijoittuvat kivijalkapalvelut hyötyvät pysäkin läheisyydestä. Joukkoliikenteen käyttäjä voi helposti poiketa matkan varrella kahvilaan tai muihin palveluihin. Kuva on suuntaa antava, todellinen toteutus saattaa jonkin verran poiketa. (Lähde: Design Manual. Vantaan ratikkakatujen materiaalit ja kalusteet. WSP 2022)

Vantaan ratikalle on Design Manualissa (WSP 2022) asetettu suunnittelun aikana korkeat tavoitteet katutilalle, jotka tukevat päätavoitteiden toteutumista. Katu- ja pysäkkialueiden pintamateriaalit, valaistus, pysäkkien ja pylväiden muotoilu ja kalustevalinnat sekä paikallisten teemojen näkyminen pysäkki- ja asemaympäristöissä lisäävät ratikalla matkustamisen viihtyisyyttä ja rakentavat sen brändiä. Seuraavassa on lueteltu katutilalle asetettuja tavoitteita:

- Paikallisten identiteettien tai historian esiin tuominen linjan kalusteissa ja materiaaleissa.
- Kasvillisuuden runsas ja monipuolinen käyttö. Uuden rakennetun ympäristön kasvit valitaan tukemaan linjan varren elinolosuhteita ja ekosysteemejä. Pysäkkien viherkatot ovat osa vihreää verkostoa.
- Ulkonäältään ja kestävyydeltään laadukkaat julkisen ulkotilan materiaalit ja kalusteet. Lämmintä tunnelmaa luodaan väreillä ja materiaaleilla.
- Raitiolinjan sujuva kytkeytyminen alueen palveluihin ja liityntäliikenteeseen.

Vantaan ratikalle on esitetty erilaisia päästöjä vähentävien, resurssiviisaiden ratkaisujen suuntaviivoja (Resurssiviisauden suuntaviivat, Sitowise 2020). Tunnistetut päästövähennystoimenpiteet suunnitteluratkaisuissa liittyvät erityisesti materiaalivalintoihin ja massakoordinointiin. Lisäksi rakentamisen aikaisiin päästöihin voidaan vaikuttaa työmaa- ja kuljetuskaluston valinnoilla. Resurssiviisaus näkyy muun muassa pienempinä CO2 -päästöinä, mikä edistää kaupungin hiilineutraalisuustavoitteita.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 AIEMMAT SUUNNITTELUVAIHEET JA PÄÄTÖKSET

Ensimmäinen esisuunnitelma Vantaan ratikasta valmistui 1990-luvun alussa. Vantaan yleiskaavaan ratikka tuli vuonna 2007 ja Helsingin yleiskaavaan vuonna 2016. Alustava yleissuunnitelma (WSP 2018) ratikasta laadittiin vuosina 2017-2018 ja siinä arvioitiin ratikan reittejä monien eri tekijöiden kannalta. Yleissuunnitelma (WSP, Ratatek, Promethor, Rapal 2019) valmistui vuotta myöhemmin, jolloin laadittiin muun muassa tarkempi kustannusarvio sekä suunniteltiin pysäkkien tarkemmat paikat.

Merkittävimmät tähänastiset päätökset Vantaan ratikasta tehtiin Vantaan kaupunginvaltuustossa 16.12.2019 ja Helsingin kaupunginvaltuustossa 27.11.2019, joissa päätettiin siirtyä yleissuunnitelman pohjalta toteutussuunnitteluvaiheeseen (katusuunnittelu ja alustava rakennussuunnittelu). Merkittävä poliittinen päätös on myös liittynyt ratikan reittiin Tikkurilassa. Vantaan kaupunginhallitus päätti 26.4.2021, että Ratakujan linjaus (katso luku 4.5) valitaan lähtökohdaksi ratikan asemakaavoitukseen ja katusuunnitteluun.

Vantaan kaupunginhallituksen 30.11.2021 tekemän päätöksen mukaisesti Vantaan kaupunki osti Helsingin kaupungilta Kaupunkiliikenne Oy:n tytäryhtiön RV Kalusto ja Varikko Oy:n omistukseen kohdistuvia Kaupunkiliikenne Oy:n CP-sarjan osakkeita. Vantaan omistus konsernissa kohdistuu ainoastaan tytäryhtiö RV Kalusto ja Varikko Oy:hyn, jotka vastaavat raitiovaunukalustosta ja varikoista.

Muut Vantaan ratikan keskeiset päätökset ovat liittyneet asemakaavojen tai katusuunnitelmien käsittelyyn lautakunnissa, kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa.

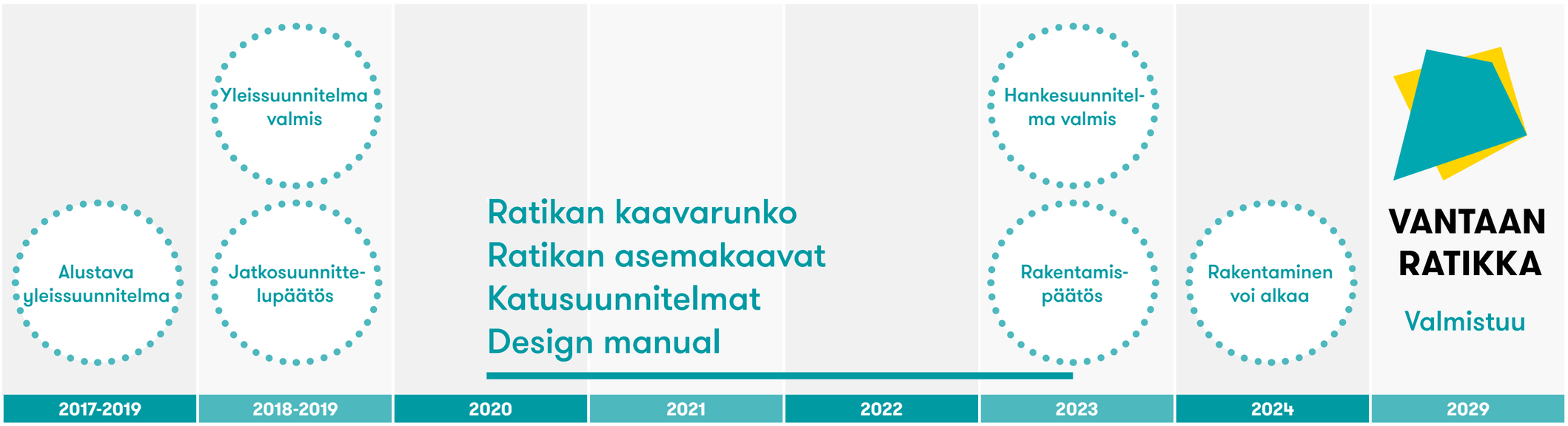

Kuva 2.1 Aikataulu ja keskeiset päätöksentekopisteet.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

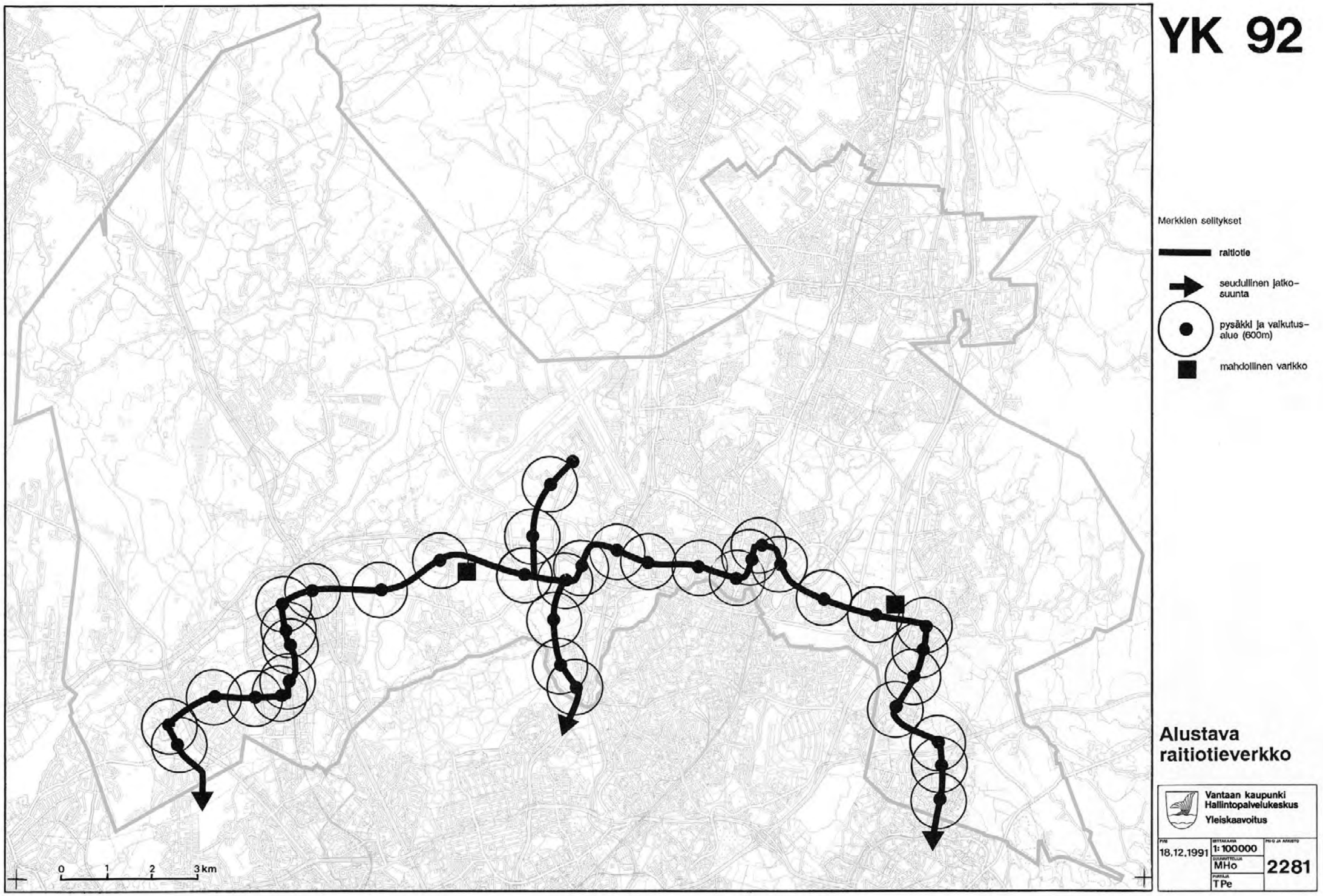

Kuva 2.2 Alustava raitiotieverkko vuoden 1992 yleiskaavan liitekartalla.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

2.2 YLEISKAAVA 2020 JA KAUPUNKISTRATEGIA 2022-2025

Vantaan ratikalla on keskeinen rooli Vantaan yleiskaavassa 2020 sekä Vantaan kaupunkistrategiassa 2022-2025. Vantaalla on ollut jo pidempään tavoitteena kasvaa erinomaisten joukkoliikenneyhteyksien varteen.

Vantaan kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 28.11.2022 Vantaan uuden yleiskaavan voimaantulosta 11.1.2023. Poikkeuksen tähän muodostavat ne osat, joiden katsotaan kumoutuneen Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen seurauksena. Jatkovalituksille ei korkein hallinto-oikeus myöntänyt valituslupaa.

Yleiskaava 2020 on pitkän tähtäimen suunnitelma, jolla kaupunki ohjaa maankäytön kehitystä haluamaansa suuntaan. Tavoitevuosi on 2050. Yleiskaavassa ratikalla on erittäin keskeinen rooli. Yhtenä keihäänkärkenä on ”Vantaan ratikka vahvin uusi kasvukäytävä”. Ratikka edistää myös toista keihäänkärkeä, eli elävöittää nykyisiä kaupunginosia uusien lähiöiden muodostamisen sijaan. Yleiskaavan vahvin kasvukäytävä on ratikan varsi. Yleiskaavan viimeistelyn rinnalla on laadittu ratikan kaavarunkoa.

Yleiskaava toimii lähtökohtana ratikan kaavarungolle, jonka laadinnasta päätettiin kaupunginvaltuustossa 16.12.2019 samalla kun päätettiin jatkaa ratikan toteutukseen suunnittelua yleissuunnitelman pohjalta. Ratikan kaavarungon laadinta käynnistyi varsinaisesti loppuvuodesta 2020. Kaavarungossa määritellään visio vantaalaisesta ratikkakaupungista, arvioidaan mitoitusta



Kuva 2.3 Tiivistelmäkuva Vantaan kaupunkistrategiasta 2022-2025.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

ja kehittämisen vaikutuksia. Kaavarunko kuvaa siten kaupungin tahtotilaa ratikan reittialueen kaupunkikehityksestä pitkällä aikavälillä. Kaavarunko hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 30.1.2023. Valtuustossa kaavarunko on tarkoitus käsitellä samanaikaisesti ratikan toteutuspäätöksen kanssa.

Vantaan kaupunkistrategia vuosille 2022-2025 korostaa ennen kaikkea kestävyyttä. Strategisina painopisteinä ovat muun muassa resurssiviisaus ja hiilineutraalius, kukoistavat kaupunkikeskukset sekä eriarvoistumisen estäminen. Vantaan ratikka toteuttaa osaltaan kaikkia näitä tavoitteita. Kaupunkistrategiassa ratikka on nostettu yhdeksi neljästä kärkihankkeesta, jonka suunnittelua ja toteutusta jatketaan strategiakaudella. Kärkihankkeet ovat hankkeita, jotka rakentavat tulevaisuutta pidemmälle ja niiden edistäminen jatkuu yli strategiakausien. Kärkihankkeet ovat merkittävää panostusta kaupunkikehittämiseen, ja ratikalla on tärkeä rooli tiivistyvän kaupungin mahdollistajana.

Vantaan ratikkayhteys ja päätepysäkki on merkitty myös Helsingin yleiskaavaan 2016, jossa linja yhdistyy Helsingin metroverkkoon ja kehitettävään pikaraitiotieverkostoon. Vantaan ratikka tukee Helsingin maankäytön ja liikenteen kehittämistavoitteita ja luo edellytyksiä seudulliselle yhteistyölle liikennejärjestelmän kehittämisessä. Vantaan ratikkayhteys Helsingissä tukee myös Helsingin kaupunkistrategian 2021-2025 tavoitteita edistämällä kunnianhimoista ilmastovastuuta, älykkäitä liikkumisratkaisuja sujuvan arjen perustana ja Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuuden vaalimista.



Kuva 2.4 Vantaan yleiskaavan keihäänkärjet.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

2.3 MAL 2019 JA MAL 2023

MAL 2019 ja MAL-sopimus

MAL 2019 on Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strateginen suunnitelma, jossa kuvataan, miten seutua kokonaisuutena pitäisi kehittää vuosina 2019–2050.

Helsingin seudun kuntien ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus 2020-31 (MAL-sopimus) perustuu Helsingin seudun 14 kunnan ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä. Sopimus on hyväksytty kaupunkien ja kuntien elimissä, ja valtioneuvoston istunto hyväksyi sopimuksen lopullisesti 8.10.2020. Sopimuksella vahvistetaan kuntien keskinäistä yhteistyötä ja suunnitteluyhteistyön jatkuvuutta, kumppanuutta seudun kuntien ja valtion välillä sekä osapuolien sitoutumista seudun kehittämiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Sopimuksella varaudutaan pitkäjänteiseen kehitykseen ja toimenpiteiden voimistamiseen tarvittaessa.

MAL-sopimuksessa on sovittu, että kunnat jatkavat MAL 2019 –suunnitelmassa esitetyn seudullisen pikaraitioteiden verkoston suunnittelua. Kunnat edistävät seuraavien pikaraitiotiehankkeiden toteuttamista, ja rahoittavat 70 % niiden kokonaistoteutuskustannuksista. Valtio osallistuu sopimuksessa määritettyjen hankkeiden rahoitukseen 30 % osuudella. Sopimuksessa todetaan, että Vantaan ratikan osalta hankkeen suunnittelua jatketaan päätösten mukaisesti ja valtio osallistuu hankkeen suunnittelukustannuksiin 30 prosentin osuudella ja enintään 6,1 miljoonalla eurolla. Rakentamisen arvioidaan alkavan vuonna 2024. Hankkeen kustannusarvio keväällä 2020 oli 393 miljoonaa euroa.

Valtio linjaa pidemmän aikavälin osallistumisensa periaatteet hankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen seuraavien MAL-sopimusten yhteydessä tai kaupunkien tehtyä rakentamispäätöksen. Valtio tekee siten päätöksen osallistumisesta Vantaan pikaraitiotien rakentamiseen Vantaan ja Helsingin tehtyä päätöksensä hankkeen toteutuksesta seuraavan MAL-sopimuksen yhteydessä.

MAL 2023

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strategisessa MAL2023-suunnittelussa linjataan kestäviä ratkaisuja pitkällä aikavälillä ja priorisoidaan tärkeimpiä toimenpiteitä lyhyellä aikavälillä. MAL 2023 täsmentää ja tarkistaa edellistä MAL 2019 -suunnitelmaa päivittyvien tavoitteiden ja toimintaympäristömuutosten perusteella.

Keväällä 2022 MAL 2023 visio ja tavoitteet hyväksyttiin Helsingin seudun yhteistyökokouksessa HSYKissä, HSL:n hallituksessa ja KUUMA-seudun KUUMA-johtokunnassa. Tavoitteet on esitetty viereisessä kuvassa.

Lopputuloksena vuonna 2023 valmistuu suunnitelma, jossa on mukana maankäytön sijoittaminen, asuntotuotanto ja kaikki kulkumuodot sisältävän liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Vantaan ratikan rakentaminen on mukana MAL 2023-suunnitelman investointiohjelmassa. MAL-suunnitelmaa ei ole vielä hyväksytty.



Kuva 2.5 MAL 2023 tavoitteet. (Lähde: HSL).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

2.4 VIESTINTÄ JA VUOROVAIKUTUS

Lähtökohdat ja tavoitteet

Vantaan ratikan jatkosuunnitteluvaiheen viestintä ja vuorovaikutus alkoi vuonna 2020 ratikan osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatimisella. Vuorovaikutuksen ja viestinnän tavoitteena on ollut kertoa kaupunkilaisille suunnittelun etenemisestä, kuulla näkemyksiä ja ideoita sekä ottaa niitä parhaalla mahdollisella tavalla suunnittelussa huomioon.

Vantaan ratikan viestinnän ja vuorovaikutuksen päätavoitteena on tarjota vantaalaisille asukkaille ja toimijoille sekä muille hankkeen sidosryhmille riittävästi ajankohtaista tietoa ratikan suunnittelun etenemisestä ja vaikutuksista kaupungin alueilla. Viestintää on toteutettu useita eri viestintäkanavia hyödyntäen. Vuorovaikutuksessa on panostettu monipuolisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien tarjoamiseen.

Viestintä- ja vuorovaikutusprosessi ja toteutus

Vantaan ratikan yleisen viestinnän ja vuorovaikutuksen rinnalla on tehty kohdennettuja toimenpiteitä eri sidosryhmien tavoittamiseksi. Esimerkiksi lapsille ja nuorille toteutettiin digitaalinen ratikan suunnittelupeli, ja yrityksille järjestettiin tilaisuuksia.

Kaupungin päättäjille ja johdolle on raportoitu hankkeen etenemisestä seurantaryhmissä sekä osana kaupunkiympäristön toimialan vuosiraportointia ja osavuosikatsauksia. Kaupunginjohtaja on toiminut puheenjohtajana kaupunkitasoisessa seurantaryhmässä, jossa ratikkahankkeen etenemisestä on viestitty myös hankkeen keskeisille kumppaneille eli Helsingin kaupungille, Helsingin seudun liikenteelle (HSL), Väylävirastolle, Uudenmaan ELY-keskukselle sekä Finavialle. Kaupungin sisäisesti henkilöstölle on järjestetty oma infotilaisuus puolivuosittain.

Viestintä ja vuorovaikutus eri suunnittelutasoilla

Ratikan suunnittelua on toteutettu yhtäaikaisesti kaavarungon, asemakaavojen sekä katu- ja puistosuunnittelun tasoilla. Asukkaat ovat pystyneet vaikuttamaan ratikan suunnitteluun jättämällä mielipiteitä tai muistutuksia:

- Katu- ja puistosuunnitelmaluonnosten esittelyssä
- Katusuunnitelmaehdotusten nähtävillä olossa
- Asemakaavojen valmisteluaineistojen esittelyssä
- Asemakaavaehdotusten nähtävillä olossa
- Ratikan kaavarunkoluonnoksen nähtävillä olossa

Lisäksi on järjestetty pientaloalueilla asukastilaisuuksia nähtävillä olojen aikana sekä ratikan kevät- ja syysinfot.

Ratikan kaavarunko

Vantaan yleiskaava 2020:n laadinnan yhteydessä kertyi laaja vuorovaikutusaineisto, joka toimi pohjana ratikan kaavarungon laadinnassa. Suunnittelussa huomioitiin saadut mielipiteet ja asukkaiden toiveet osallisuus- ja arviointisuunnitelmasta, asukaskyselyistä ja kaavarunkoluonnoksesta. Kaavarunkotyön tueksi pidettiin työpajoja syksyllä 2021 ja tehtiin laaja liikkumisen verkkokysely sekä katu- ja taidekysely osallistuvavantaa.fi -alustalla. Kyselyissä kartoitettiin ratikan vaikutusta lähiympäristöön, arkeen sekä liikkumista ratikalla. Kyselyjen ja selvitysten vastauksista koottiin asukkaiden toiveet ratikkakaupungista- raportti. Lisäksi kiinteistönomistajien ja vantaalaisten lasten ja nuorten mielipiteitä kartoitettiin erikseen. Lapsille ja nuorille



Kuva 2.6 Ulkoisen viestinnän ja vuorovaikutuksen kohde- ja sidosryhmät.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §



Kuva 2.7 Vantaan ratikan viestintää maastossa.

tehtiin Seppo.io -pelialustalle ratikan suunnittelupeli, jossa lapset ja nuoret pääsivät tutustumaan suunnitteluun sekä kertomaan ajatuksia omasta lähiympäristöstään ja ratikasta. Kaavarunkoluonnos oli nähtävillä 1.6-30.6.2022. Kaavarunkoa esiteltiin viidessä eri tilaisuudessa kaavarunkoalueella. Osallisten oli mahdollista jättää suunnitelmasta mielipiteensä kirjeitse tai sähköpostitse kirjaamoon sekä osallistuvavantaa.fi:n karttapohjaisen kyselyn kautta. Mielipiteitä saatiin 44 taholta. Mielipiteet ja niihin laaditut vastineet on koottu erilliseen raporttiin.

Asemakaavat sekä katu- ja puistosuunnitelmat

Asemakaavat valmistellaan vaiheittain selvitysten, mielipiteiden ja vaikutusten arviointien pohjalta ja yhteensovitetaan ratikan katu- ja puistosuunnittelun kanssa. Ratikan suunnittelussa katu- ja puistosuunnitelmat ja asemakaavat nivoutuvat vahvasti yhteen, joten vuorovaikutukseen asukkaiden ja maanomistajien kanssa on haluttu panostaa etenkin luonnosvaiheessa.

Vuosien 2021–2022 aikana esiteltiin kaikki ratikan Vantaan puolen katu- ja puistosuunnitelmaluonnokset verkossa. Luonnoksien esittelyä varten tehtiin asukkaille yleisesittelyvideoita, havainnollistamisvideoita ja suunnitelman sisältöä selostavia videoita avaamaan suunnitelmien sisältöä ja helpottamaan mielipiteen muodostamista. Videot julkaistiin Vantaan kaupungin kaupunkiympäristön Youtube-kanavalla ja somekanavissa. Katu- ja puistosuunnitelmaluonnoksiin oli mahdollista jättää mielipiteitä karttakyselyn kautta tai suoraan sähköpostilla. Mielipiteisiin vastattiin vuorovaikutusraporteissa.

Asemakaavojen valmisteluaineisto pohjautuu ratikan katu- ja puistosuunnitelmaluonnoksiin. Asemakaavojen valmisteluaineistosta sekä katu- ja puistosuunnitelmaluonnoksista sekä asemakaavojen ja niitä vastaavien katu- ja puistosuunnitelmaehdotusten nähtävillä olosta on lähetty kirjeet ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille (MRA 27 §).

Vuoden 2022 ja 2023 aikana järjestettiin erillisiä asukastilaisuuksia ratikan reitin pientaloalueilla (Kuusikko, Vaarala, Viertola, Hakunila, Hakkila, Rajakylä). Tilaisuuksissa esiteltiin tarkemmin alueen asemakaavoja ja katu- ja puistosuunnitelmia, sekä keskusteltiin ratikkahankkeesta asukkaiden kanssa.

Palautetta ja tuloksia

Vantaan ratikan jatkosuunnittelusta on viestitty aktiivisesti ja asukkaille on tarjottua monipuolisia tapoja saada tietoa ja osallistua suunnitteluun. Ratikan suunnittelun vaiheista on pidetty kaikille kiinnostuneille avoimia tilaisuuksia etänä verkossa sekä läsnätilaisuuksina ratikan reitin varrella. Tilaisuuksien materiaalit ja tallenteet ovat katsottavissa verkossa jälkikäteen.

Vuosina 2020-2021 ratikan suunnittelussa toteutettiin kyselyitä asukkaiden toiveista

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

ja tulevaisuuden liikkumisesta. Kyselyihin ja vuorovaikutusaineiston kokoamiseen osallistui eri tavoin yli 7000 asukasta. Raportin mukaan asukkaat toivovat elävää ja omaleimaista ratikkakaupunkia. Elävässä ratikkakaupungissa on palveluita, vehreitä virkistysalueita, toiminnallisuutta, monipuolisia asumisen vaihtoehtoja ja liikkumisen helppoutta. Asukkaat kokevat, että kaupungin historiaa on syytä säilyttää ratikkakaupungissa ja omaleimaisia ja tunnistettavia paikkoja voisi korostaa. Asukkaiden toiveiden pohjalta on laadittu suunnittelijan lista, jota ratikan suunnittelussa on huomioitu.

Ratikan viestinnässä ja vuorovaikutustoimissa erilaiset ratikan videot ovat saaneet hyvän vastaanoton asukkailta. Erityisesti kiinnostavia keskustelunaiheita ovat olleet ratikan reitti, pyöräilyn ja jalankulun turvallisuus, kustannukset ja kaupunkikehityksen tuomat muutokset.

Viestinnän kanavat

Ratikan viestinnän pääkanava on sen verkkosivut (vantaa.fi/ratikka), ja ratikan verkkosivuille on viety kaikki ajantasainen tieto suunnittelusta koko suunnittelun ajan. Sivustolle on koottu olennaiset suunnittelun asiakirjat, raportit ja vuorovaikutusaineistojen materiaalit. Kaikki tavat osallistua ja vaikuttaa ratikan suunnitteluun on koottu Vantaan kaupungin sähköiselle osallisuusalustalle osoitteeseen osallistuvavantaa.fi. Sivulle on muodostunut aikajana koko ratikan suunnittelun vuorovaikutustoimenpiteistä. Suunnittelutilanteen etenemistä on voinut seurata päivittyvältä suunnittelukartalta gis.vantaa.fi/ratikka. Edellä mainittujen lisäksi suunnittelusta ja sen asiakirjoista on viestitty Vantaan ratikan Facebookissa, Instagramissa ja Twitterissä. Lisäksi tietoa on jaettu Vantaan kaupungin somekanavilla, Vantaan kaupungin asukaslehdessä ja uutiskirjeissä. Vuosittain on järjestetty ratikan kevät- ja syysinfot, jotka ovat kaikille avoimia yleisötilaisuuksia, ja niihin on voinut osallistua Vantaan kaupungintalolla tai verkon välityksellä. Myös asukastilaisuudet ja lehtikirjoitukset ovat olleet tärkeitä, koska kaikki eivät käytä sähköisiä kanavia. Myös Vantaan Sanomissa on ollut ilmoituksia (muun muassa nähtävillä olot).

Julkaistut uutiset ja tiedotteet: 62 kpl
Mediaosumat: 627 kpl

Vantaan ratikan verkkosivut 45 900 kävijää*

Videoita katsottiin
Facebook 199 000 kertaa
YouTube 15 000 kertaa

* 50% Vantaan verkkosivujen kävijöistä hyväksyy evästeet

Some tavoitti 720 000 ja 63 500 sitoutui julkaisuihin

Ratikan tilaisuuksia 21 kpl, osallistujia 1800

Suunnittelukarttaa verkossa katsottiin 18 000 kertaa

Asukaskyselyt 39 kpl, mielipiteitä 8250 kpl

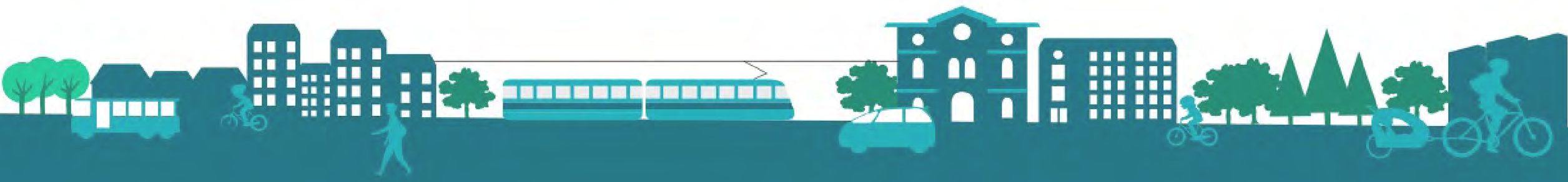

Kuva 2.8 Viestinnän ja vuorovaikutuksen tulokset 2021 - 2022.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

3. EUROOPPALAISET RATIKAT

3.1 RATIKOIDEN RENESSANSSI

Euroopassa on nykyisin yli 200 ratikkakaupunkia. Useimpien ratikkakaupunkien nykyiset ratikkalinjastot on perustettu ratikoiden ensimmäisellä kultakaudella 1800-luvun lopussa ja 1900-luvun alussa. Maailmansotien jälkeen ratikkakaupunkien määrä kääntyi laskuun, kun kaupunkien katutiloja raivattiin etenevissä määrin autoliikenteelle. Ratikkalinjoja korvattiin metrolinjoilla tai bussiliikenteellä.

Ratikkakaupunkien määrä kääntyi kuitenkin uuteen nousuun 1900-luvun loppupuolella. Viime vuosikymmenet Euroopassa on ollut käynnissä ratikkarenessanssi. Erityisesti Länsi-Euroopassa ratikoita on rakennettu takaisin niihin kaupunkeihin, joista ratikat oli purettu vain muutamia vuosikymmeniä aikaisemmin. Uusien ratikkajärjestelmien perustamisen lisäksi useimpien vanhojen ratikkakaupunkien ratikkalinjastoja on laajennettu. Euroopan ratikkakaupungit ja niiden nykyisten linjastojen avaamisvuodet on esitetty kuvassa 3.1.

Ratikkarenessanssin taustatekijöinä ovat raideliikenteen laatu, suhteellinen kustannustehokkuus ja kaupunkikehitys. Monet eurooppalaiset kaupungit investoivat raideliikenteeseen, koska raiteilla pystyy kuljettamaan suuria ihmismääriä laadukkaasti, tehokkaasti ja kestävästi. Bussiliikenteen infrastruktuuriin investoidaan vähemmän, koska bussiliikenteen matkustajakapasiteetti on rajallinen ja laadukkaan bussiliikenteen vaatimiin investointeihin on harvoin riittävästi poliittista tahtoa. Kaupungit investoivat enimmäkseen juuri ratikoihin raskaampien raideliikennejärjestelmien sijaan, koska useissa tapauksissa tasoerotellut metrot ja junat ovat kaupungin kokoon tai liikkumistarpeisiin nähden liian raskaita ja kalliita ratkaisuja. Kaupungit myös käyttävät ratikoita työkaluina ohjaamaan ja tukemaan kaupungin kasvua ja kestävää kehitystä.

Parhaat vaikutukset on saatu ratikkahankkeissa, joissa liikenne- ja kaupunkisuunnittelu on yhdistetty vahvasti. Erityisesti ranskalaiset modernit ratikat ovat esimerkkejä hankkeista, joissa liikenteen ja liikkumisen vaikutukset muodostavat vain osan ratikkahankkeiden kokonaisvaikutuksista. Viimeaikojen ratikkainvestoinnit ovat olleet ennen kaikkea keino tuottaa uutta kaupunkirakennetta. Ranskassa ratikkainvestointeja tehdään siten, että aikaisempina vuosikymmeninä autoliikenteelle varattua katutilaa on muutettu takaisin kestävien kulkumuotojen käyttöön ja kaupunkiympäristön laatuun on panostettu. Suomessa Raide-Jokeri ja Tampereen ratikka ovat vastaavia esimerkkejä, joissa ratikkahankkeen osana kasvatetaan kävely- ja pyöräliikenteen tilaa, modernisoidaan katuympäristöjä ja tehdään kaupunkitiloista viihtyisämpiä.

Vantaan ratikka asettuisi toteutuessaan luontevasti osaksi muiden eurooppalaisten ratikkahankkeiden muodostamaa jatkumoa. Vantaan ratikkahankkeessa parannetaan joukkoliikenteen sujuvuutta, tuetaan kaupungin kehitystä, kehitetään kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita, kasvatetaan katuvihreän määrää ja panostetaan merkittävästi julkisiin katutiloihin. Samanlaisia kehityskulkuja on tavoiteltu ja toteutettu muissakin eurooppalaisissa ratikkakaupungeissa. Hyvien kokemusten seurauksena ratikkajärjestelmiä on laajennettu ja muutkin kaupungit ovat alkaneet suunnitella omia ratikkalinjojaan.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

EUROOPPALAISET RATIKKAKAUPUNGIT

1898 Ratikkajärjestelmän ensimmäisen linjan avausvuosi

Ratikkaliikenne avattu vuosina 1865–1918
Ratikoiden kultakausi

Ratikkaliikenne avattu vuosina 1928–1974

Ratikkaliikenne avattu vuoden 1983 jälkeen
Ratikkarenessanssi

Ratikkakaupunkien määrä maittain

Saksa	53
Ranska	26
Puola	15
Ukraina	15
Italia	13
Espanja	12
Romania	10
Iso-Britannia	9
Muut	55
Yhteensä	**208**

Iso-Britannia

1. Edinburg	2014
2. Blackpool	1892
3. Sheffield	1994
4. Manchester	1992
5. Liandudno	1902
6. Nottingham	2004
7. Birmingham	1999
8. Croydon	2000
9. Seaton *nähtävyys*	1970

Saksa

25. Rostok	1888
26. Schwerin	1908
27. Bremen	1875
28. Strausberg	1893
29. Berlin	1865
30. Schöneiche	1910
31. Woltersdorf	1913
32. Brandenburg	1897
33. Potsdam	1880
34. Hannover	1872
35. Frankfurt (Oder)	1898
36. Braunschweig	1879
37. Magdeburg	1877
38. Bielefeld	1900
39. Dessau	1894
40. Halberstadt	1887
41. Cottbus	1903
42. Dortmund	1881
43. Dochum	1894
44. Essen	1893
45. Duisburg	1881
46. Mülheim	1897
47. Nordhausen	1900
48. Halle	1882
49. Kassel	1877
50. Leipzig	1872
51. Düsseldorf	1876
52. Naumburg	1892
53. Dresden	1872
54. Görlitz	1897
55. Köln	1877
56. Bonn	1891
57. Bad Schandau	1898
58. Erfurt	1883
59. Gotha	1894
60. Jena	1901
61. Gera	1892
62. Chemnitz	1880
63. Zwickau	1894
64. Plauen	1894
65. Frankfurt (Main)	1872
66. Mainz	1883
67. Darmstadt	1886
68. Würzburg	1892
69. Mannheim	1878
70. Nürnberg	1881
71. Saarbrücken	1997
72. Karlsruhe	1877
73. Stuttgart	1895
74. Ulm	1897
75. Augsburg	1898
76. München	1876
77. Freiburg	1901

Ranska

101. Lille	1909
102. Valenciennes	2006
103. Le Havre	2012
104. Rouen	1994
105. Reims	2011
106. Caen	2019
107. Pariisi	1992
108. Strasburg	1994
109. Brest	2012
110. Le Mans	2007
111. Orléans	2000
112. Mulhouse	2006
113. Angers	2011
114. Tours	2013
115. Nantes	1985
116. Dijon	2021
117. Besançon	2014
118. Lyon	2000
119. Saint-Étienne	1881
120. Grenoble	1987
121. Bordeaux	2003
122. Toulouse	2010
123. Montpellier	2000
124. Nice	2007
125. Marseille	1900
126. Aubagne	2014

Alankomaat

93. Amsterdam	1875
94. Utrecht	1983
95. Rotterdam & Haag	2006

Belgia

96. Rannikkolinja	1885
97. Antwerpen	1873
98. Gent	1874
99. Bryssel	1869
100. Charleroi	1881

Sveitsi

143. Base	1892
144. Zurich	1882
145. Neuchatel	1892
146. Bern	1890
147. Geneve	1862

Puola

78. Gdansk	1873
79. Elbląg	1895
80. Olsztyn	2015
81. Grudziądz	1896
82. Szczecin	1879
83. Bydgoszcz	1888
84. Toruń	1891
85. Gorzów Wielkopolski	1899
86. Poznań	1898
87. Varsova	1866
88. Łódź	1898
89. Wrocław	1877
90. Częstochowa	1959
91. Katovice	1898
92. Krakova	1901

Tšekki

127. Liberec	1897
128. Most	1901
129. Praha	1875
130. Ostrava	1894
131. Plzeň	1899
132. Olomouc	1899
133. Brno	1896

Unkari

139. Miskolc	1897
140. Debrecen	1884
141. Budapest	1866
142. Szeged	1884

Itävalta

134. Linz	1880
135. Wien	1865
136. Gmunden	1894
137. Innsbruck	1905
138. Graz	1878

Romania

41. Iaşi	1900
42. Oradea	1906
43. Cluj-Napoca	1893
44. Arad	1869
45. Timişoara	1869
46. Galaţi	1900
47. Brăila	1886
48. Ploieşti	1987
49. Bukarest	1872
50. Craiova	1984

Kuva 3.1 Eurooppalaiset ratikkakaupungit kartalla sekä nykyisten linjastojen avaamisen ajankohdat.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

3.2 KOKEMUKSIA RATIKAN VAIKUTUKSISTA KAUPUNKIKEHITYKSEEN POHJOISMAISSA

Pohjoismaissa on rakennettu uusia raitioteitä Bergeniin, Aarhusiin, Odenseen, Lundiin ja Tampereelle 2000-luvulla. Näissä kaupungeissa ratikka on ollut ensisijaisesti pitkäaikainen kaupunkikehityshanke. Ratikkainvestoinnin nähtiin houkuttelevan yksityisiä investointeja kaupunkiin. Kaupungit kasvoivat muutaman tuhannen asukkaan vuosivauhtia ja joukkoliikenteen käyttäjämäärien odotettiin näin ollen kasvavan, minkä vuoksi ratikan kapasiteetin koettiin olevan tärkeä tulevaisuudessa. Pyöräilyn, jalankulun ja joukkoliikenteen priorisoiminen keskustoissa ja korkeatasoinen joukkoliikenne nähtiin myös ratikan valintaperusteina.

Bergeniin avattiin Bybanen-ratikan ensimmäinen vaihe vuonna 2010. Ratikan nähtiin vahvistavan urbaanien maankäyttötavoitteiden saavuttamista: pelkkä ratikan tai pelkkä Master Planin toteutuminen ei olisi yksinään tuonut toivottua lopputulosta. Kaupungin kasvua ja kehittymistä haluttiin edistää kestävästi, maankäyttöä tiivistää ratikkalinjaston ympärille ja henkilöautoilua vähentää. Ratikka päätettiin toteuttaa, vaikka sen yhteiskuntataloudellinen hyötykustannussuhde oli negatiivinen. Bybanen on osoittautunut suosituksiksi ja ylittänyt sille asetetut odotukset. Bergenissä ratikka on nostanut merkittävästi rakentamisen määrää ratikan vaikutusalueella. Kehitystä tuetaan määrätietoisella kaavoituksella, minkä lisäksi alueiden kaavoituksessa panostetaan monipuolisuuteen ja viihtyisyyteen. Kiinteistöjen kysyntä ja hinnat ovat kasvaneet ratikan varrella. Ratikan arvioidaan johtaneen alkuperäiseen ratikkainvestointiin nähden 5–8-kertaisiin asunto- ja



Kuva 3.2 Tampereen ratikka. (Kuva: Juha Jokela).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

toimitilainvestointeihin. 60 % työpaikoista sijaitsee Bybanenin varrella. Bybanen ohjaa vahvasti koko kaupungin maankäytön kehittämistä pitkälle tulevaisuuteen. Bergenin ratikkaa on laajennettu ensimmäisen vaiheen jälkeen useammassa vaiheessa.

Tampereella ennen ratikan rakentamista ratikan alue- ja yhdyskuntarakenteellisiksi eduiksi arvioitiin saavutettavuuden paraneminen, keskustahakuisten toimintojen laajenemismahdollisuus, kaupunkirakenteen tiivistyminen ja suurempi asukkaiden määrä tehokkaan joukkoliikenteen vyöhykkeellä. Elinvoimaan, vetovoimaan ja imagoon ratikalla arvioitiin olevan vaikutusta koko kaupungin mittakaavassa. Ratikan arvioitiin tukevan kaupunkikehittämistä, älykkään kaupungin kehittämistä ja helpottavan profiloitumista helposti saavutettavana eurooppalaisena raideliikennekaupunkina.

Tampereella ratikan varren maankäytön toteutuminen on ollut odotettua nopeampaa useilla alueilla. Maankäytön toteutumista ja muita ratikan vaikutusten mittareita on esitetty kuvassa 3.3.

Liikkumisen osalta Tampereen ratikka nauttii suurta suosiota. Marraskuussa 2022 Tampereen ratikka rikkoi 50 000 päivittäisen matkustajan rajapyykin. Kuluttajatutkimuksen mukaan 87 % vastaajista suhtautuu ratikkaan myönteisesti, 87 % vastaajista oli täysin tai osittain samaa mieltä, että ratikka parantaa Tampereen mielikuvaa ja 78 % vastaajista oli täysin tai osittain samaa mieltä, että ratikka tekee Tampereesta mukavamman paikan asua.

Tukholmassa maankäytön kehitys Tvärbanan varrella on ollut vilkasta 2000-luvulla. Tvärbanan mahdollistaa vanhojen teollisuusalueiden muuttamisen asuin- ja työpaikka-alueiksi. Tukholmassa kaupungin strategian mukaisesti Tvärbanan on joukkoliikenneverkon laajennus, joka parantaa saavutettavuutta ja luo houkuttelevaa katutilaa sekä edistää kaupunkirakenteen tiivistymistä ja toimintojen sekoittumista.

Lundissa liikennöi vuodesta 2003 korkeatasoinen bussireitti Lundalänken. Reitti suunniteltiin siten, että se on myöhemmin mahdollista liikennöidä raitiotienä. Päätös ratikan rakentamisesta tehtiin vuonna 2015. Ratikan rakentaminen oli kaikkien puolueiden poliittinen tahto nostaa kaupungin imagoa, edesauttaa kaupungin kasvua ja kehittää maankäyttöä kestävästi. Lisäksi rakentamisen yhteydessä on ollut mahdollista priorisoida reitin yhteydessä muuta joukkoliikennettä, pyöräilyä ja jalankulkua. Välittömästi ratikkapäätöksen jälkeen kaupunki sai ilmoituksia maankäytön investointihalukkuudesta, koska yksityiset investoijat ovat kiinnostuneempia investoimaan ratikan kuin bussireitin varteen. Linjan liikennöinti käynnistyi joulukuussa 2020.

Odensessa ratikkaan on päädytty imagoja vetovoimasyistä. Ratikan on arvioitu houkuttelevan kaupunkiin yrityksiä sekä joukkoliikenteen käyttäjäksi uusia käyttäjäryhmiä. Uudet rakentamisalueet sijoittuvat ratikan välittömään läheisyyteen. Niiden investointien arvo on nelinkertainen ratikkainvestointiin nähden. Linjan liikennöinti käynnistyi toukokuussa 2022.

Raide-Jokeri on Helsingin Itäkeskuksen ja Espoon Keilaniemen välille rakennettava pikaraitiolinja. Radan pituus on noin 25 km, josta noin 16 km sijoittuu Helsinkiin ja 9 km Espooseen. Raideyhteys korvaa runkobussilinjan 550, joka on Helsingin seudun vilkkaimmin liikennöity bussilinja. Raide-Jokerilla on ennustettu tehtävän vuonna 2030 noin 91 000 matkaa arkivuorokaudessa. Vuonna 2050 matkoja on ennusteen mukaan jo 125 000 arkivuorokaudessa. Nykyisin bussilinjalla 550 matkustaa 40 000 henkeä vuorokaudessa. Lähivuosien asemakaavat ovat tuomassa Raide-Jokerin läheisyyteen asuntoja noin 18 000 uudelle asukkaalle Helsingissä ja yli 4 000:lle Espoossa. Neliöhinnat ovat tutkimusten mukaan kasvaneet Raide-Jokerin varrella vuodesta 2016 2-6 % muita alueita nopeammin. Linjan liikennöinti käynnistynee vuoden 2023 aikana.

Teksti perustuu muun muassa ”Pohjoismaisten raitiotie- ja superbussikaupunkien vertailua” (WSP 2018), ”Turun raitiotien vaikutusten arviointi” (VTT 2019) ja ”Raitioteiden kaupunkikehitysvaikutusten vertailu” (WSP 2022) selvityksiin.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

TAMPEREEN RATIKKA

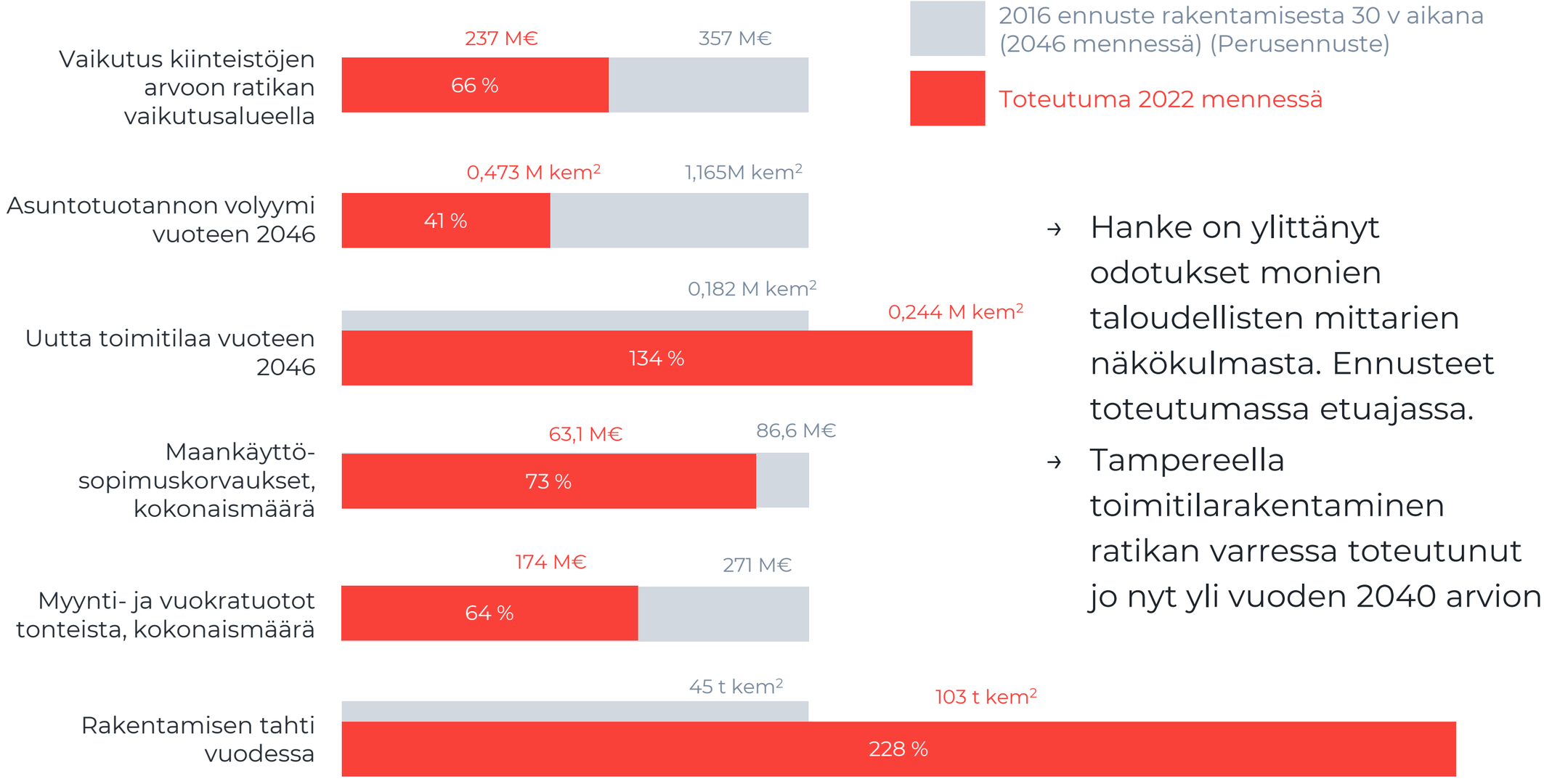

→ Hanke on ylittänyt odotukset monien taloudellisten mittarien näkökulmasta. Ennusteet toteutumassa etuajassa.

→ Tampereella toimitilarakentaminen ratikan varressa toteutunut jo nyt yli vuoden 2040 arvion

Lähteet (linkit tarkistettu 28.3.2023):
https://www.tampereenratikka.fi/wp-content/uploads/2023/03/Raitiotien-kita-seuranta-Tiivistelma-10.3.2023-Final.pdf

Kuva 3.3 Tampereen raitiotien ennustettuja ja toteutuneita kaupunkikehitys- ja talousvaikutuksia. (Lähde: WSP 2023).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

4. HANKKEEN KUVAUS

4.1 SUUNNITTELUPERIAATTEET

Ratikan suunnitteluperiaatteet ovat pääkaupunkiseudun yhteiset. Varsinaisesta suunnitteluohjeesta vastaa Kaupunkiliikenne Oy yhteistyössä Helsingin, Vantaan ja Espoon kaupunkien kanssa. Tavoitteena on seudun yhtenäinen raitiotieverkosto, jossa linjoja voidaan liikennöidä saumattomasti samoilla vaunuilla ja periaatteilla kuntarajojen yli. Vantaan ratikoiden akkukäyttöisyys kuitenkin asettaa tälle tiettyjä rajoitteita. Suunnitteluohje on kokonaisuudessaan nähtävillä osoitteessa raitiotieohje.fi (Kaupunkiliikenne, 2023). Vantaan ratikan suunnittelussa on noudatettu näitä ohjeita.

HSL-alueen raitioliikenne on jaettu rooliltaan kahteen erilaiseen osaan: Helsingin kaupunkiraitioteihin ja koko seudun pikaraitioteihin. Vantaan ratikka on pikaraitiotie, joka on nopea ja suuren kapasiteetin raitiolinja omalla korkealuokkaisella väylällään. Pikaraitiotiet palvelevat runkoyhteyksiä koko kaupunkiseudun laajuudella ja ne ovat osa seudullista runkoverkkoa. Pikaraitioteiden palvelukuvaus on määritetty HSL:n julkaisussa *Pikaraitioliikenteen palvelukuvaus (HSL, 2017)*.

Vantaan ratikka on osa HSL-alueen pikaraitioteille soveltuvaa verkkoa. Vantaan ratikalle ei toteuteta yksisuuntavaunujen edellyttämiä kääntösilmukoita ja pysäkkilaiturit voivat sijaita ajosuunnassa myös vasemmalla. Pikaraitiotiet ovat valtaosin teknisesti yhteensopivia Helsingin kaupunkiraitioteiden kanssa, vaikka tavoitteena on, että pikaraitiolinjat liikennöivät pääosin pikaraitiotieradoilla ja kaupunkiraitiolinjat pääosin muilla radoilla.

Vantaan ratikan tavoitteena on mahdollisimman sujuva kulku pysäkkien välillä. Kaarteet rajoittavat raitioliikenteen nopeutta enemmän kuin bussiliikenteen nopeutta, joten ratikan linjauksen tulee olla mahdollisimman suora. Nopeuden lisäksi ratikan liikennöinnin tulee olla luotettavaa eli häiriötöntä ja täsmällistä. Tästä syystä Vantaan ratikka on toteutettu lähtökohtaisesti omille kaistoilleen ja muiltakin osin riittävästi muista liikkujista eroteltuna. Lisäksi häiriötilanteiden hallintaa varten tarvitaan riittävästi vaihdeyhteyksiä, jotka mahdollistavat kääntymisen tai yksiraiteisen ajon poikkeustilanteissa.

Ratikan suurimmat hidasteet ovat yleensä pysähdykset pysäkeillä ja liikennevaloissa. Tästä syystä Vantaan ratikalle on suunniteltu liikennevaloetuudet liittymissä. Raitiotien suunnittelussa tulee pyrkiä siihen, että raitiovaunut pysähtyvät vain pysäkeillä. Pysäkit sijoitetaan ensisijaisesti liittymien yhteyteen, sillä pysäkkien lähellä ratikan nopeudet ovat alhaisemmat. Pysäkiltä lähdettyään vaunu kuitenkin kiihtyy nopeasti. Pysäkkien on hyvä sijaita liittymien lähellä myös siksi, että liittymistä on usein hyviä kävelyreittejä moneen suuntaan. Liittymien lähellä sijaitsevat pysäkit ovat siten parhaiten saavutettavissa. Suunnittelun keskeisenä lähtökohtana on ollut, että pysäkit ovat käyttäjien kannalta oikeissa paikoissa.

Raitiotie on kaupunkiympäristössä suuri ja näkyvä elementti. Raitiotien rakentaminen muokkaa kaupunkiympäristöä merkittävästi. Suunnitteluratkaisuilla on pyritty parantamaan ympäristön laatua niin toiminnallisesti kuin esteettisesti. Pysäkkialueet on suunniteltu siten, että ne ovat helposti hahmotettavia ja saavutettavia. Lisäksi on kiinnitetty huomiota siihen, että pysäkkialueet ovat turvallisia ja viihtyisiä. Pysäkit on suunniteltu korkeamman esteettömyyden erikoistason mukaisina, jolloin ratikkaan siirtyminen ja siitä poistuminen on helppoa kaikille. Pysäkeille on suunniteltu valo-ohjatut suojatiet vähintään toiseen päähän pysäkkiä lisäämään turvallisuutta.

Raidealueet on suunniteltu ensisijaisesti nurmipintaisina ja ratikan varteen on suunniteltu puurivit aina, kun se on ollut mahdollista. Katuvihreällä saadaan katuympäristöstä miellyttävämpää etenkin kesähelteillä ja samalla lisättyä mahdollisuuksia hulevesien hallintaan. Luonnon monimuotoisuus ja ilmastoon sopeuttaminen ovat myös olleet tärkeitä suunnitteluperiaatteita, kuten myös melu- ja tärinähaittojen minimointi.

Ratikan varren pyöräteiden suunnittelussa on kiinnitetty huomiota pyöräilyn sujuvuuteen, mukavuuteen, turvallisuuteen ja havaittavuuteen. Pyöräteiden suunnittelussa on noudatettu Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkon (WSP 2020) mitoitus- ja laatukriteereitä. Laatukriteerit liittyvät muun muassa pyörätien päällysteeseen ja ajoratamaalauksiin, risteysjärjestelyihin ja opastukseen.

Suunnittelussa on huomioitu raskaan ajoneuvoliikenteen ja tavarakuljetusten tarpeet. Lisäksi on varmistettu, että erikoiskuljetukset voivat liikennöidä niille suunnitelluilla reiteillä.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

4.2 DESIGN MANUAL

Design Manual (WSP, 2022) kuvaa ratkaisut, joilla ratikkalinjalle toteutetaan tunnistettava, laadukas kokonaisilme. Pysäkkien ja pylväiden muotoilu, kalustevalinnat ja valaistus sekä paikallisten teemojen näkyminen pysäkki- ja asemaympäristöissä lisäävät ratikalla matkustamisen viihtyisyyttä ja rakentavat sen brändiä. Ratikkaväylän suunnittelussa painottuvat laadukkaan uuden kaupunkitilan tekeminen ja ekologisuuden vaaliminen.

Ohje koskee raitiotielinjan katualuetta Vantaalla sekä siihen välittömästi liittyviä katuaukioita. Katutilan suunnitteluohje sisältää ratikkalinjan kaupunkikuvallisen kokonaisuuden ja kaupunkikuvan laatua toteuttavat pysäkkialueiden materiaali- ja kalusteohjeet sekä kasvillisuuden käytön periaatteet. Ohje on jaoteltu kolmelle kaupunkikuvallisesti erilaiselle katutilalle:

- urbaani sydän, eli keskustat, solmukohdat ja muut keskeiset alueet
- kaupunkikäytävä, eli tiiviit asuinalueet ja niiden aluekeskukset tai yritysalueet
- arkiraitio, eli asuinalueet ja luonnonmukaiset alueet.

Pysäkit on suunniteltu korkeamman esteettömyyden erikoistason mukaisina. Materiaali- ja kalustevalinnoissa on ajateltu ratkaisujen kokonaistaloudellisuutta, mikä tarkoittaa kestäviä, tarkoituksenmukaisia valintoja. Katujen pintamateriaaleille on laskettu hiilijalanjälki. Kaluste-esimerkit on valittu vakaiden toimittajien valmismallistoista. Ohjetta päivitetään suunnitelmaratkaisujen tarkentuessa.

HSL on määrittänyt seudulle pikaraitiotien tunnusvärit, jotka ovat samat koko seudulla.

Helsingin puolella pysäkki- ja kalustevalinnat tekevät myöhemmin päätettävät ylläpitotahot.

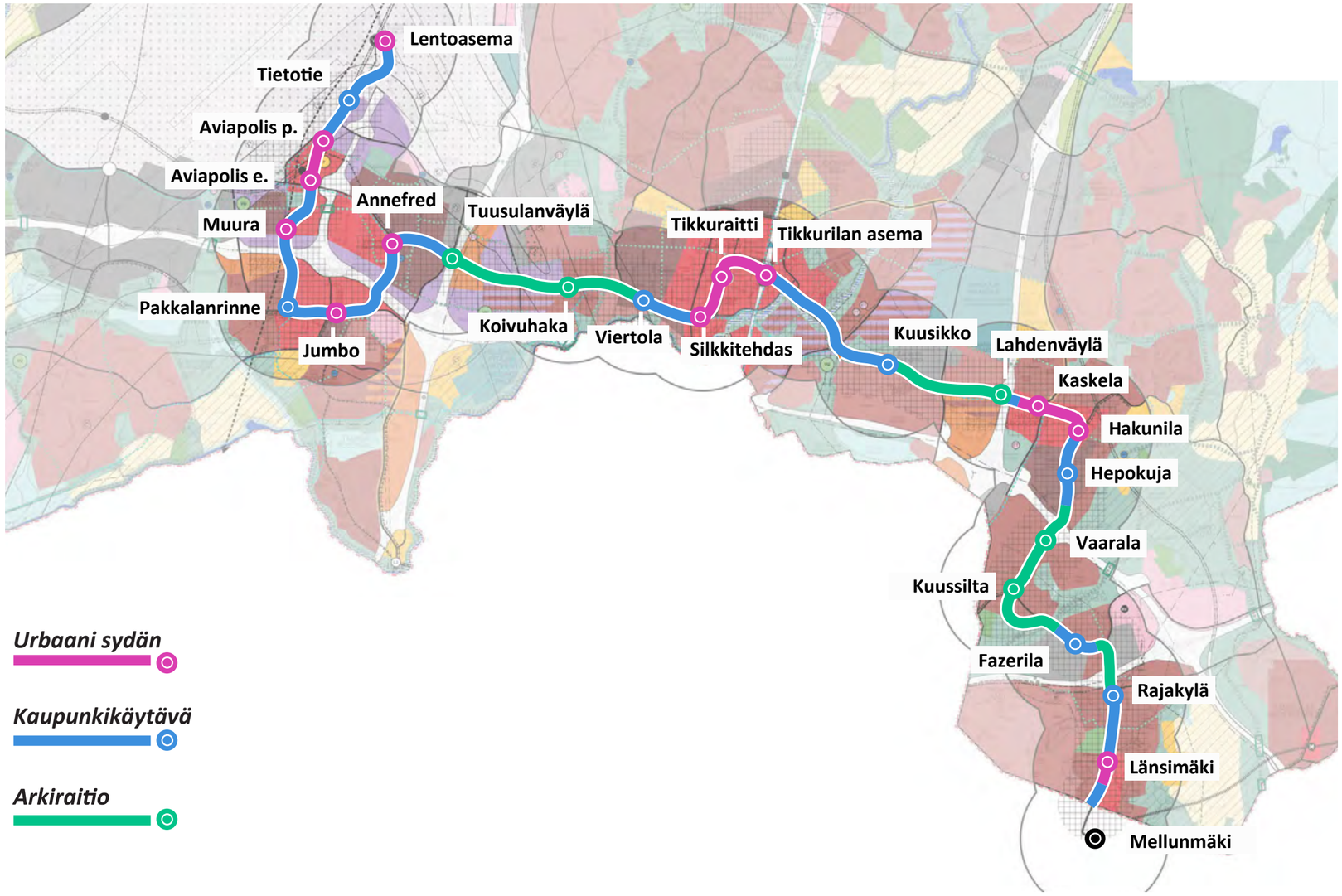

Kuva 4.1 Kaupunkikuvalliset katutilat. (Lähde: Design Manual. Vantaan ratikkakatujen materiaalit ja kalusteet. WSP 2022).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Materiaaleja ja kalusteita

ekosysteemipalvelut



Katuympäristö toteutetaan mahdollisimman vehreänä.



Kasvikattoja toteutetaan kaikille pysäkeille.



Hulevesiä hallitaan luonnonmukaisesti ja niitä hyödynnetään katukasvillisuuden kasteluun.

kaupunkikuva



Paikallisia erityispiirteitä tuodaan esiin kohdekohtaisesa suunnittelussa ja taiteessa.



Ratikkapysäkkikatos on muotoiltaan yhtenäinen Vantaan bussipysäkin kanssa.



Sähkönsyöttöasemien arkkitehtuuri suunnitellaan sijoitusympäristöönsä sopivaksi. Asemissa käytetään erilaisia julkisivumateriaaleja.

vastuullisuus



Kaikki pysäkit ja niiden lähiympäristö toteutetaan esteettömyyden erikoistason mukaisesti.

Toteutetaan luontaisia kasviyhdyskuntia jäljittteleviä dynaamisia, kerroksellisia ja monilajisia sekaistutuksia, jotka houkuttelevat hyönteisiä ja eläimistöä.



Hiilijalanjälki hallitaan suosimalla lähellä tuotettuja ja kierrätettyjä tuotteita.

kestävyys ja kunnossapito



Materiaali- ja kalustevalinnat ovat kestäviä ja helposti kunnossapidettäviä. Tuotteet ovat hinnaltaan edullisia vakiovalmistuksessa olevia tuotteita.

Kuva 4.2 Muistilista materiaaleille ja kalusteille (lähde: Design Manual. Vantaan ratikkakatujen materiaalit ja kalusteet. WSP 2022).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

4.3 PYSÄKKIEN LIIKKUMISPALVELUT

Vantaan ratikan pysäkkien yhteyteen on mahdollisuuksien mukaan suunniteltu muitakin liikkumispalveluita pysäkkien lähistön asukas- ja työpaikkamäärien sekä yleissuunnitelman matkustajamääräennusteen perusteella (Vantaan ratikan mobility hubit, WSP 2020).

Suunnittelun tavoitteena on ollut, että jokaisella ratikkapysäkillä on pyöräpysäköintiä, kaupunkipyöräasema ja tilaa sähköpotkulaudoille. Lisäksi laadukas opastus ja matkustajainformaatio sekä sujuvat kävely- ja pyöräliikenneyhteydet lähiympäristöön ovat tärkeitä. Keskeisimmille pysäkeille on tavoiteltu myös muita liikkumispalveluita pysäkkien käyttäjämäärien perusteella, kuten erityisen hyviä vaihtoyhteyksiä joukkoliikennevälineiden välillä, pyörähuoltopalveluita, saattopysäköintiä, yhteiskäyttöautoja, taksipalveluita ja liityntäpysäköintiä.

Kuvasta poiketen nykymallista lipunmyyntiä ei laitureille tule, koska HSL on pääsääntöisesti luopumassa suurimmasta osasta nykytyylisistä lipunmyyntilaitteistaan. Suunnittelun edetessä tulee kuitenkin tarkistaa, onko joillekin pysäkeille tarpeen sijoittaa lipunmyyntiin tarkoitettuja laitteita.

Pyöräpysäköinnin, kaupunkipyöräasemien ja sähköpotkulautaparkkien määriä ja sijoittumisia on esitetty kuvassa 6.21 sekä katu- ja puistosuunnitelmaluonnoksissa.

	lähi-HUB	solmu-HUB	alue-HUB	keskus-HUB	
Pyöräpysäköinti	●	●	●	●	LIIKKUMISPALVELUT ”VAKIO”
Kaupunkipyöräpalvelu	●	●	●	●	
Sähköpotkulaudat	●	●	●	●	
Lipunmyynti	●	●	●	●	
Sujuvat kävely- ja pyöräily-yhteydet pysäkin vaikutusalueen maankäyttöön	●	●	●	●	
Laadukas opastus ja matkustajainformaatio	●	●	●	●	
Huomioidaan erityisesti vaihdot ratikka- raskas raideliikenne		◌		◌	VAIHDOT
Huomioidaan erityisesti vaihdot ratikka- bussi	◌	●	◌	●	
Huomioidaan erityisesti vaihdot bussi-bussi	◌	◌	◌	●	
Vaihtoyhteyksien aikataulunäyttö		●		●	
Pyörän huolto			●	●	LIIKKUMISPALVELUT ”LISÄ”
Lukittu pyöräpysäköintitila (sisältäen sähköpyörien latausmahdollisuuden)			◌	◌	
Nykyiset autoliityntäpysäköintipaikat				◌	
Yhteiskäyttöautopalvelut			◌	●	
Taksi			◌	●	
Saattopysäköintimahdollisuus		◌	◌	●	
Lämmitetyt odotustilat			◌	◌	
Matkatavaran säilytys			◌	◌	
Kahvila, kioski			●	●	MUUT PALVELUT
Kauppa			●	●	
Infotaulu			◌	◌	

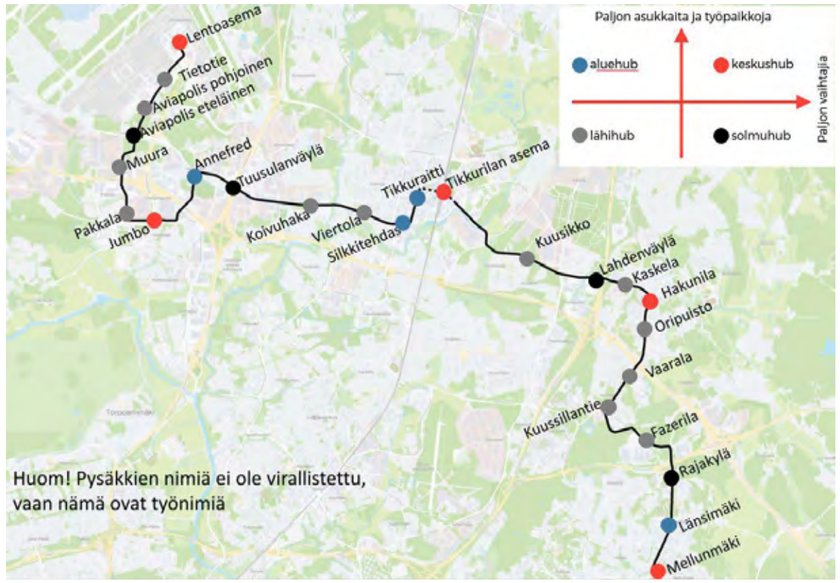

● Tavoitteena on, että palvelu löytyy jokaiselta kyseiseen pysäkkiluokkaan kuuluvalta ratikkapysäkiltä. Palvelun toteutusmahdollisuudet selvitetään jatkosuunnittelussa.

◌ Palvelu on mahdollinen kyseiseen pysäkkiluokkaan kuuluvalla ratikkapysäkillä. Palvelun tarve ja toteutusmahdollisuus selvitetään jatkosuunnittelussa.

Kuva 4.3 Pysäkkien luokittelu ja niiden palveluita. (Lähde: Vantaan ratikan mobility hubit. WSP 2020).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

4.4 TAIDE

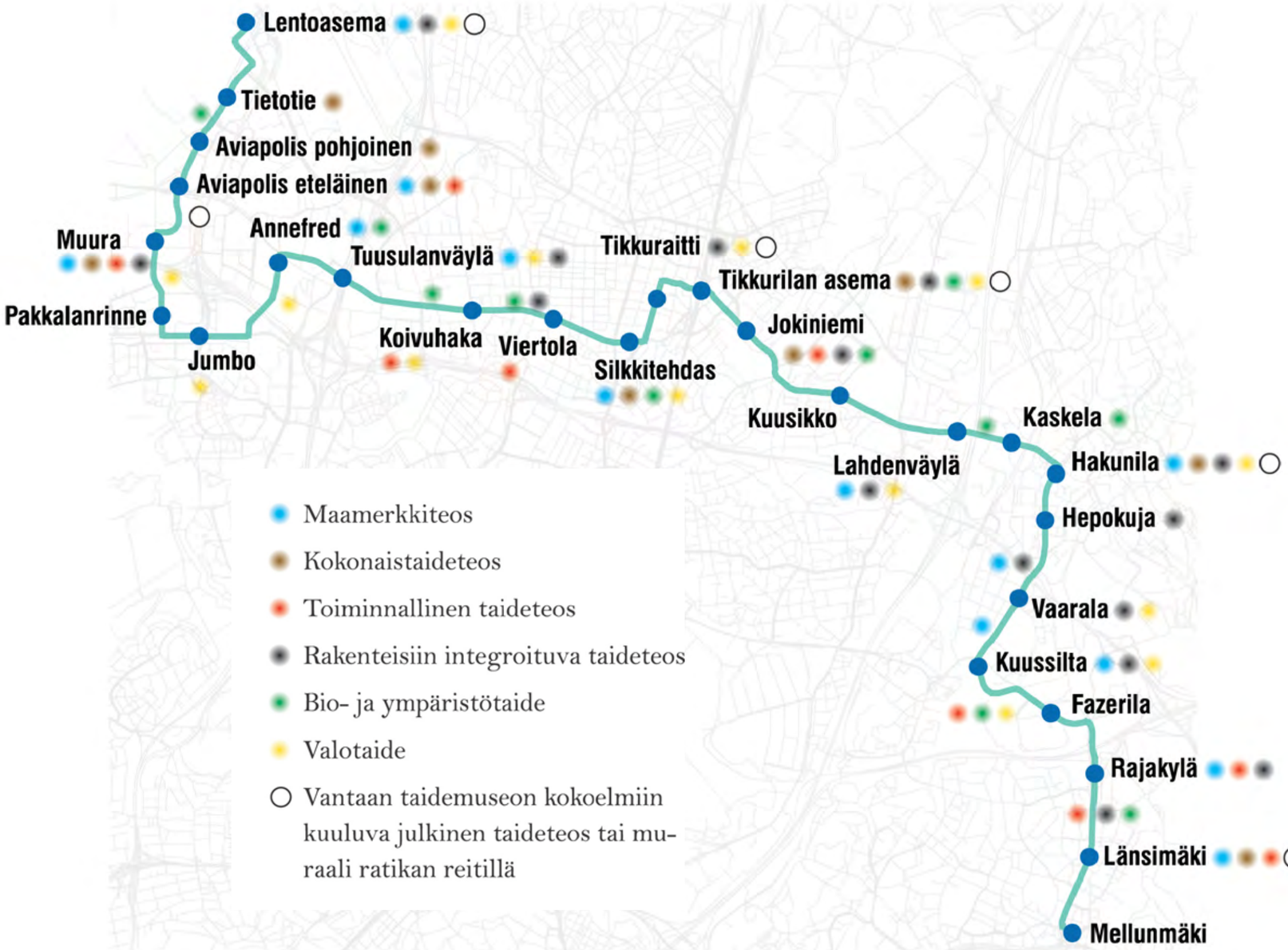

Kuva 4.4 Vaihtoehdot taidelajeiksi pysäkeittäin. (Lähde: FCG 2023).

Vantaan ratikan varrelle on suunniteltu toteutettavan erilaista julkista taidetta. Taiteen näkökulmasta Vantaan ratikka on harvinainen mahdollisuus luoda merkittävä teoskokonaisuus, joka vahvistaa ja näyttää suuntaa julkisen tilan taiteen kehitykselle kansallisessa mittakaavassa. Vantaan ratikan taiteen yleissuunnitelma (FCG 2023) avaa reitin varrelle toteutettavan julkisen taiteen sisältöjä, toteutustapoja ja teosten sijoittelumahdollisuuksia luonteeltaan monin tavoin vaihtelevassa kaupunkirakenteessa. Yleissuunnitelma viitoittaa taiteeseen liittyviä periaatteita ja vuorovaikutteisia prosesseja jatkosuunnittelun pohjaksi.

Taiteen yleissuunnitelmaa varten tehdyn selvitystyön pohjalta on nostettu esiin reitin varrelle sopivia julkisen taiteen lajeja, jotka ovat ajankohtaisia, kestävän kehityksen periaatteiden mukaisia sekä kaupunkilaisia osallistavia. Raportissa luodaan katsaus erilaisiin taidelajeihin ja annetaan esimerkkejä niistä. Selvityksen perusteella on myös laadittu ehdotuksia teosten sijoituspaikoiksi. Raportissa käydään läpi pysäkit, niiden ympäristöä ja väliin jääviä mahdollisia teoksille sopivia paikkoja ja kuvaillaan niiden mahdollisuuksia kohteina.

Taiteen yleissuunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon myös design-manuaali, joka ohjaa koko hankkeen visuaalista suunnittelua. Sen mukainen toteutus nivoo koko linjan pysäkkialueineen kaupunkikuvallisesti tunnistettavaksi kokonaisuudeksi. Taiteen yleissuunnitelmassa ehdotetaan sen rinnalle pysäkkien yhteyteen otettavaksi mm. valotaidetta sekä digitaalista ja opastavaa taidesisältöä tuomaan yhtenäisyyttä reitille.

Ratikan varren taiteen toteuttamiseen varataan ratikan rakentamisbudjetista 3 miljoonaa euroa.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

4.5 LINJAUS

Tässä luvussa esitetään Vantaan ratikan suunniteltu linjaus Lentoasemalta Mellunmäkeen. Linjauksesta esitetään vain ratikan suunnittelun pääkohdat, kuten kaistajärjestelyt, kävelyn ja pyöräilyn järjestelyt, pysäkkiratkaisut, pyöräliikenteen liityntäpysäköintijärjestelyt, katupuut ja muut merkittävät muutokset katuympäristöön.

Suunnittelu on toteutettu katusuunnitelman suunnittelutarkkuudella. Katusuunnitelma on hallinnollinen yleisen alueen käyttöä koskeva suunnitelma, jonka perusteella katu voi saada rakennusluvan. Katusuunnitelmissa määritetään katujen korkeustasot, pintamateriaalit, valaistus, kuivatus, lumenkäsittely, istutukset, pysyvät rakennelmat ja laitteet sekä liikennejärjestelyt. Kaikki Vantaan puolen katusuunnitelmat (Vantaan kaupunki, 2021–2022) ovat esillä kaupungin nettisivuilla.

Katusuunnittelun ohessa tehdään Tikkurilan osuudelta täydet rakennussuunnitelmat, sekä muilta osilta alustavat rakennussuunnitelmat. Rakennussuunnitelmassa määritetään lopulliset tekniset rakenteet ja ratkaisut katusuunnitelmien mukaisesti.

Jatkossa on esitetty katuosittain ratikan suunnitellun toteutuksen myötä syntyviä muutoksia.

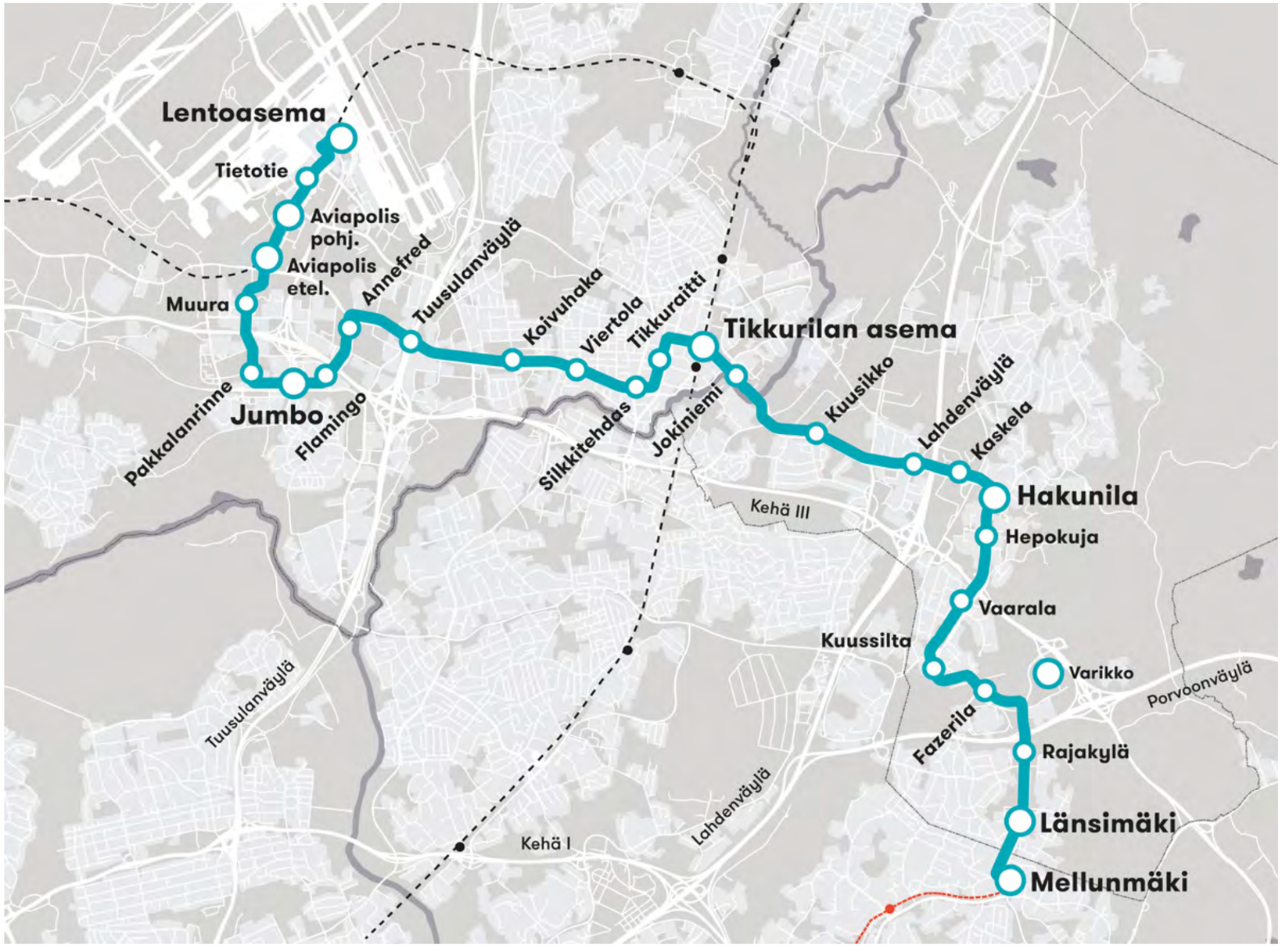

Kuva 4.5 Ratikan linjaus ja pysäkit. (Lähde: Vantaan kaupunki).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Lentoasemantie, Lentäjäntie ja Teletie

Lentäjäntiellä ratikka kulkee kadun päällä omalla siltakannellaan. Silta on tuettu Lentäjäntien reunoilla olevilla pylväillä. Teletiellä ratikka kulkee kadun länsireunassa, jossa ratikka laskeutuu Lentäjäntien sillan korkeudesta maan tasoon. Raitiotien pinta on betonia sillalla ja sillan rampilla. Rampin ja Tietotien välissä raitiotien pinta on nurmikiveä. Lentäjäntien pohjoisreunasta joudutaan poistamaan puita, kun taas Teletielle istutetaan uusia katupuita. Nykyiset rakennukset Teletien länsireunan vieressä puretaan. Teletien eteläpäässä on pyöräliikenteen pääreitti Tietotieltä Tutkatielle. Tutkatien pohjoispuolella Teletien ja Lentäjäntien länsireunassa on yhdistetty kävelyn ja pyöräliikenteen väylä. Teletieltä ratikan reitti kääntyy Tietotielle. Ratikan reitti Lentoaseman alueella on esitetty kuvassa 4.6.

Lentoaseman päätepysäkki on suunniteltu bussiterminaalin päälle sillalle. Pysäkki on noin 7 metriä maan pinnan yläpuolella. Pysäkille on suunniteltu kävelyramppi kolme metriä alemmas Lentoaseman Edustasillalle ja lähtevien lentojen terminaaliin. Pysäkille on myös suunniteltu kävely-yhteys P5-pysäköintilaitokseen ja hissiyhteys bussiterminaaliin sekä saapuvien lentojen terminaaliin. Kaupunkipyörille, sähköpotkulaudoille ja liityntäpyöräpysäköinnille on Lentoasemalla varattu tilaa jo nykyään.

Päätepysäkki toteutetaan kolmen raiteen päätepysäkkinä. Tämä mahdollistaa päätepysäkin käyttämisen toisellekin tiheälle kulkevalle ratikkalinjalle Vantaan ratikan lisäksi, jos ratikkaverkko laajenee tulevaisuudessa. Päätepysäkin raiteenvaihtopaikat ovat päätepysäkin etupuolella Lentäjäntien sillalla.

Tietotie, Turbiinitie ja Aviabulevardi

Tietotiellä, Turbiinitiellä ja Aviabulevardilla ratikka kulkee kadun keskellä. Raitiotie on pääosin nurmirataa koko katuosuudella. Liittymäalueilla ja pysäkeillä raitiotien pinta on asfaltoitu. Poikkeuksena on Aviabulevardin osuus Karhumäentien ja Karhumäenportin välisellä aukiolla, jolla ratikka kulkee samalla ajoradalla bussiliikenteen kanssa ja muun liikenteen läpiajo kielletään. Aukiolla raitiotien ja muunkin kadun pinta on kivetty. Aviabulevardilta ratikan reitti jatkuu Plootukadulle Tikkurilantien yli. Ratikan reitti Tietotiellä, Turbiinitiellä ja Aviabulevardilla on esitetty kuvassa 4.6.

Rakennustöiden yhteydessä katupuut joudutaan uusimaan. Katupuiden määrä kaksinkertaistuu Tietotiellä ja niiden määrä kasvaa merkittävästi myös Aviabulevardilla. Tietotien ja Turbiinitien länsireunalla on pyöräliikenteen baana. Lisäksi Aviabulevardin länsipuolella kulkee eroteltu pyörätie ja jalkakäytävä. Kaikkien kolmen kadun itäpuolella on yhdistetty kävelyn ja pyöräliikenteen väylä.

Tietotien pysäkki on Finnairin pääkonttorirakennuksen liittymän pohjoispuolella. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa 30 polkupyörän pysäköintiin ja kaupunkipyöräasemalle.

Aviapoliksen pohjoinen pysäkki on aukiolla Karhumäentien eteläpuolella. Pysäkkiympäristö on kivetty aukio, jolla on paljon penkkejä ja puita. Pysäkkialueen läpi kulkee myös bussiliikenne, mutta bussiliikenteen pysäkki on Karhumäenportin eteläpuolella.

Aviapoliksen eteläinen pysäkki on Tikkurilantien pohjoispuolella. Tikkurilantien ja Aviakujan välissä on myös kumpaankin suuntaan kaksi bussipysäkkiä.

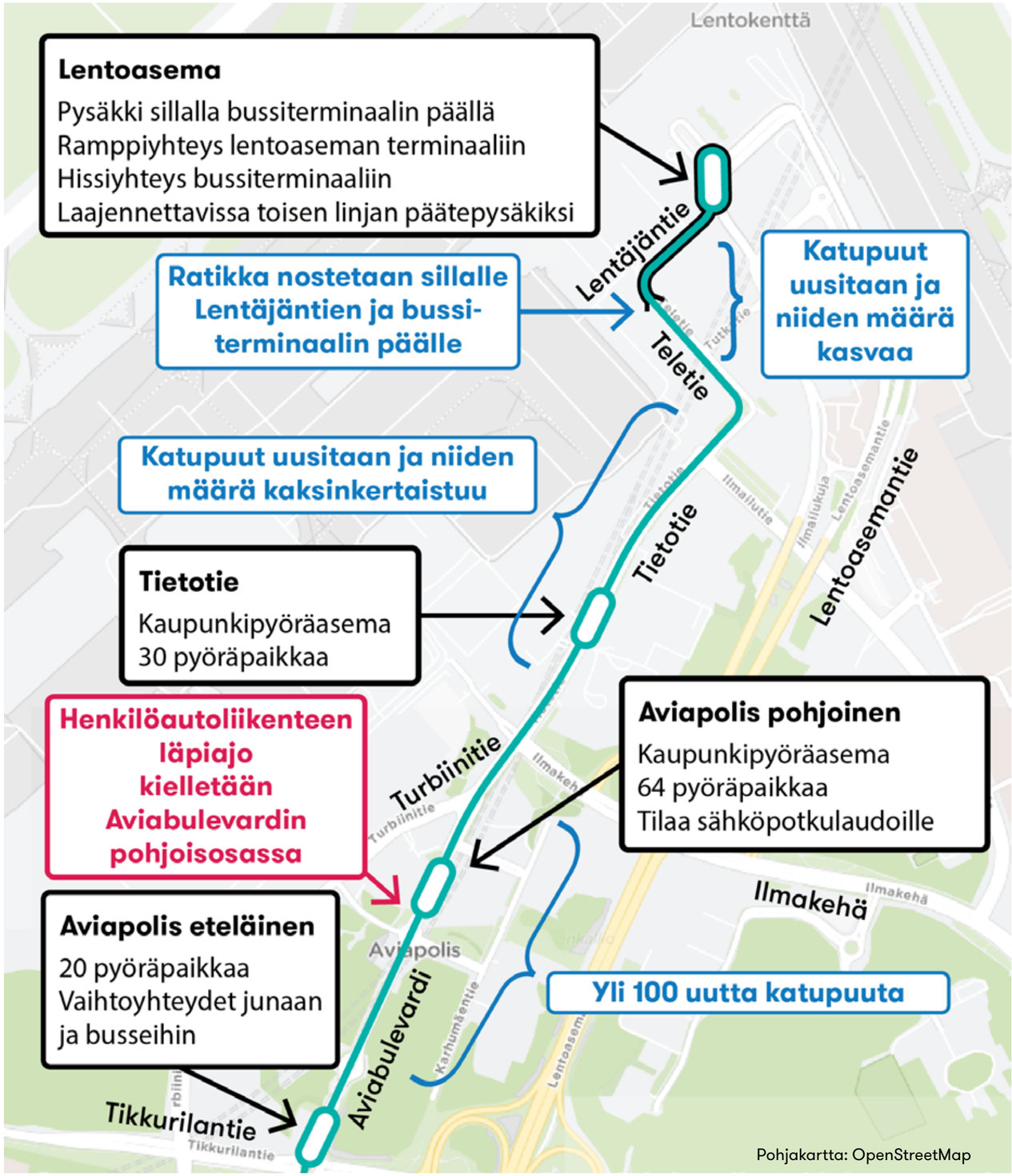

Kuva 4.6 Ratikan linjaus Lentoasemalla, Tietotiellä ja Aviabulevardilla sekä ratikan mukana tehtäviä muutoksia katuympäristöön.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §



Kuva 4.7 Havainnekuva Vantaan ratikan Aviapoliksen eteläisestä pysäkistä. (Kuva: WSP).



Kuva 4.8 Havainnekuva Vantaan ratikasta Tietotiellä. (Kuva: Ramboll).

Pysäkkilaiturit ja läntinen jalkakäytävä kivetetään samanlaiseksi kuin Aviapolis pohjoisen aukiolla. Pysäkin läheisyydessä on 20 pyöräpysäköintipaikkaa. Aviapoliksen pysäkkien väliin on suunniteltu puolenvaihtoraide.

Plootukatu ja Muuranraitio

Plootukatu ja Muuranraitio ovat uusia katuja. Plootukadulla ratikka kulkee Tikkurilantien ja Aviapoliksen liittymästä noin 200 metriä suoraan etelään. Tämän jälkeen ratikka jatkaa suoraan Muuranraitiolle ja Plootukatu kääntyy itään. Muuranraitio on kaartuva katu, joka liittyy kohtisuoraan Muuranaukiolle.

Plootukadulla ratikka kulkee kadun keskellä. Muuranraitio on ratikkakatu, jolla ei ole ajorataa. Muuranraitiolla ratikka kulkee kadun keskellä. Raitiotie on nurmirataa tai asfaltoitu näillä kaduilla. Plootukadun ja Muuranraition länsireunalla on erotellut kävelyn ja pyöräliikenteen väylät ja itäpuolella yhdistetty väylä. Ratikan reitti Plootukadulla ja Muuranraitiolla on esitetty kuvassa 4.9.

Toinensavu ja Osuustie

Toinensavu-kadulla ratikka kulkee aukiolla ja joukkoliikennekadulla. Muuranraitio päättyy Muuranaukiolle, joka on aukio Toisellasavulla. Toinensavu on joukkoliikennekatu Aurtuakadun ja Virkatien välissä. Alueelle rakennetaan ratikan lisäksi paljon uutta, jolloin alueelta puretaan nykyisiä rakennuksia ja kaadetaan paljon metsää. Rakennustöiden yhteydessä Muuranaukiolle ja Toisellesavulle istutetaan uusia katupuita. Osuustiellä ratikka kulkee sekaliikennekaistoilla. Ratikka kulkee siis samoilla kaistoilla kuin auto- ja bussiliikenne, koska ratikan omille kaistoille ei ole tilaa. Raitiotien pinta on asfaltoitu kuten muillakin kaistoilla. Osuustien katupuut uusitaan.

Toisensavun ja Osuustien länsireunalla on pyöräliikenteen baana. Katujen itäreunalla Silvastintien pohjoispuolella on yhdistetty kävelyn ja pyöräliikenteen väylä. Osuustien itäreunalla Pakkalanrinteen ja Väinö Tannerin tien välissä on jalkakäytävä. Pakkalanrinne katkaistaan Osuustien länsipuolelle. Ratikan reitti Toisellasavulla ja Osuustiellä on esitetty kuvassa 4.9.

Muuran pysäkki on Virkatien pohjoispuolella. Pysäkkiympäristö on kivetty aukio, jolla on paljon penkkejä ja puita sekä varaus vesiaiheelle ja taidekatokselle. Pysäkkialueen läpi kulkee myös bussiliikenne, mutta bussiliikenteen pysäkki on Muuranaukion pohjoispuolella. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa kaupunkipyöräasemalle, sähköpotkulaudoille ja 40 polkupyörän pysäköintiin.

Pakkalanrinteen pysäkki on Pakkalanrinteen eteläpuolella. Pysäkki on ajoratapysäkki, eli muu ajoneuvoliikenne kulkee raitiotiellä ja odottaa pysäkille pysähtyneen ratikan takana.

Väinö Tannerin tie ja Tasetie

Väinö Tannerin tiellä ja Tasetiellä ratikka kulkee kadun keskellä Osuustien ja Rälssitien välillä. Raitiotie on pääosin nurmirataa koko katuosuudella. Liittymäalueilla, ylityspaikoilla ja silloilla raitiotien pinta on nurmikiveä, muuta kiveystä tai asfalttia. Rakennustöiden yhteydessä katupuut joudutaan uusimaan ja niiden määrä vähenee. Molemmilla kaduilla itään päin ajorata kaventuu kaksikaistaisesta yksikaistaiseksi. Länteen päin Väinö Tannerin tiellä pohjoisempi kaista muutetaan bussikaistaksi. Kadun pohjoispuolella on suunniteltu kävelyn ja pyöräliikenteen yhdistetty väylä. Tasetieltä ratikan reitti kääntyy Rälssitielle. Ratikan reitti Väinö Tannerin tiellä ja Tasetiellä on esitetty kuvassa 4.9.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

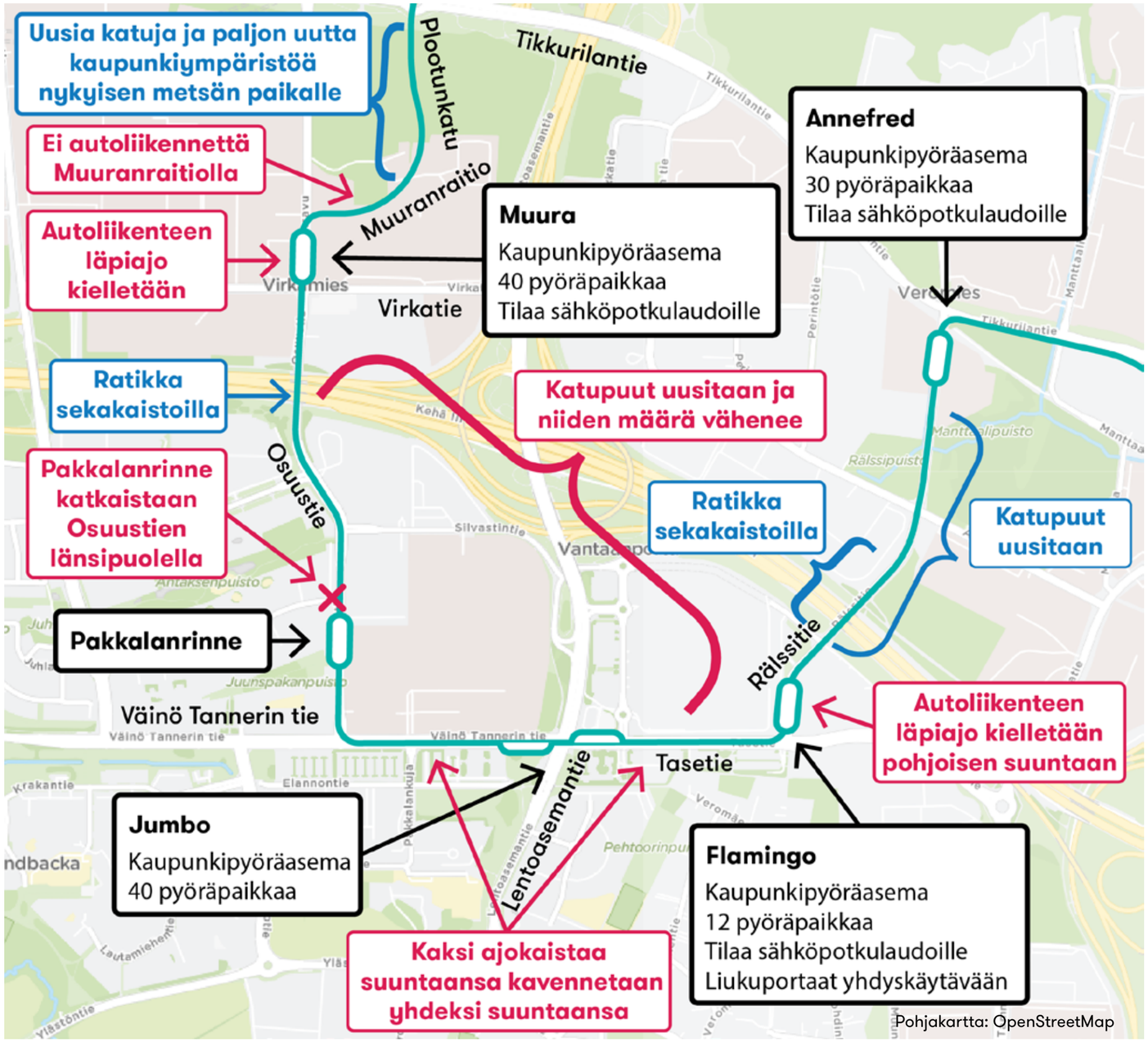

Kuva 4.9 Ratikan linjaus Aviapoliksen eteläosissa ja ratikan mukana tehtäviä muutoksia katuympäristöön.

Jumbon pysäkin länsisuunnan laituri on Lentoasemantien liittymän itäpuolella ja itäsuunnan laituri liittymän länsipuolella. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa 40 polkupyörän pysäköintipaikoille ja kaupunkipyöräasemalle. Pysäkin länsipuolella on puolenvaihtoraide, joka mahdollistaa raitiovaunujen kääntämisen poikkeustilanteissa.

Rälssitie

Rälssitiellä Tasetien ja Valuuttakadun välillä ratikka kulkee etelään päin omalla kaistallaan ja pohjoiseen päin jaetulla joukkoliikennekaistalla bussiliikenteen kanssa. Muun kuin joukkoliikenteen ajo Tasetieltä Rälssitielle kielletään, mutta ajo Rälssitieltä Tasetielle säilyy. Valuuttakadun ja Äyritien välillä ratikka kulkee sekaliikennekaistoilla. Ratikka kulkee siis samoilla kaistoilla kuin auto- ja bussiliikenne, koska ratikan omille kaistoille ei ole tilaa. Äyritien ja Tikkurilantien välillä ratikka kulkee kadun keskellä omilla kaistoillaan. Äyritien eteläpuolella raitiotien pinta on asfaltoitu. Äyritien ja Annefredin pysäkin välissä raitiotien pinta on nurmirataa. Pysäkkialueella ja pysäkin pohjoispuolella raitiotien pinta on kivetty. Ratikan reitti Rälssitiellä on esitetty kuvassa 4.9.

Rälssitiellä joudutaan uusimaan nykyiset katupuut. Rälssitien itäpuolella on koko kadun pituudella kävelyn ja pyöräliikenteen väylät, jotka ovat yhdistettyjä Kehä III:n sillan alapuolella. Rälssitien länsipuolella on yhdistetty kävelyn ja pyöräliikenteen väylä Valuuttakadun pohjoispuolella. Rälssitielle tulee uusi kadun ylityspaikka Annefredinpuiston ja Rälssipuiston kohdalle.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §



Kuva 4.10 Havainnekuva Vantaan ratikasta Rälssitiellä kauppakeskus Jumbon edustalla. Kuvan liikennejärjestelyt eivät vastaa viimeisintä suunnitteluratkaisua. (Kuva: WSP).



Kuva 4.11 Havainnekuva Vantaan ratikasta Tikkurilantiellä. (Kuva: Ramboll).

Flamingon pysäkki on Rälssitien eteläpäässä Tasetien pohjoispuolella. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa 12 polkupyörän pysäköintipaikoille, kaupunkipyöräasemalle ja sähköpotkulaudoille. Pysäkin viereen on mitoitettu tilaa liukuporrasyhteydelle suoraan Rälssitien ylittävään Jumbon ja Flamingon yhdyskäytävään.

Annefredin pysäkki on Rälssitien pohjoispäässä Tikkurilantien eteläpuolella. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa 30 polkupyörän pysäköintipaikoille, kaupunkipyöräasemalle ja sähköpotkulaudoille.

Tikkurilantie

Tikkurilantiellä ratikka kulkee kadun eteläreunassa Rälssitien ja Kielotien välisellä osuudella. Raitiotie on pääosin nurmiratoa koko katuosuudella. Liittymäalueilla, ylityspaikoilla ja silloilla raitiotien pinta on nurmikiveä, muuta kiveystä tai asfalttia. Uusia siltoja toteutetaan Tuusulanväylän ja Kylmäojan yli. Raitiotietä reunustavat puurivit aina, kun puille on mahdollista järjestää riittävästi tilaa. Kaikki nykyiset katupuut joudutaan kaatamaan ja tilalle istutetaan uudet katupuut. Katupuiden määrä kasvaa katuosuuden länsiosissa ja vähenee itäosissa. Raitiotien eteläpuolella kulkee pyöräliikenteen baana. Tikkurilantieltä ratikan reitti kääntyy Kielotielle. Ratikan reitti Tikkurilantiellä on esitetty kuvassa 4.12.

Tuusulanväylän pysäkki on Tuusulanväylän yli kulkevalla sillalla. Nykyinen Tikkurilantien silta puretaan ja sen paikalle rakennetaan kaksi uutta siltaa; eteläisempi silta raitio- ja pyöräliikenteelle ja pohjoisempi silta autoliikenteelle. Sillalta on porrasyhteydet ja hissivaraus Tammiston kauppatien ja Tuusulanväylän bussipysäkeille. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa yhteensä 60 polkupyörän pysäköintipaikoille ja sähköpotkulaudoille. Pysäkin länsipuolella on puolenvaihtoraide, joka mahdollistaa raitiovaunujen kääntämisen poikkeustilanteissa. Pysäkin länsipuolella on kolme autoliikenteen saattopaikkaa. Tuusulanväylän ja Tikkurilantien vaihtopysäkistä on Väylävirasto laatima erillinen hankekortti.

Koivuhaan pysäkki on Puutarhatien kohdalla. Puutarhatie katkaistaan Tikkurilantien eteläpuoliselta osalta, sillä pysäkki on juuri nykyisen liittymäalueen kohdalla. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa 8 kaupunkipyörän pysäköintipaikalle, 76 muulle pyöräpysäköinnille ja sähköpotkulaudoille.

Viertolan pysäkki on Kaislapolun kohdalla. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa 20 kaupunkipyörän pysäköintipaikoille, 40 muun polkupyörän pysäköintipaikoille ja sähköpotkulaudoille.

Silkkitehtaan pysäkki on Talvikkitien ja Kielotien välisen katuosuuden puolivälissä. Länteen suuntaavien ratikoiden pysäkkilaiturin toisella puolella on itään liikennnöivien bussien pysäkki. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa 30 pysäköintipaikkaa kaupunkipyörille, 30 pysäköintipaikkaa muille pyöräille, pyörähuoltopisteelle ja sähköpotkulaudoille. Pysäkin länsipuolella on puolenvaihtoraide, joka mahdollistaa raitiovaunujen kääntämisen poikkeustilanteissa.

Kielotie

Kielotiellä Tikkurilantien ja Unikkotien välisellä katuosuudella ratikka kulkee kadulla sekaliikennekaistoilla. Ratikka kulkee siis

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

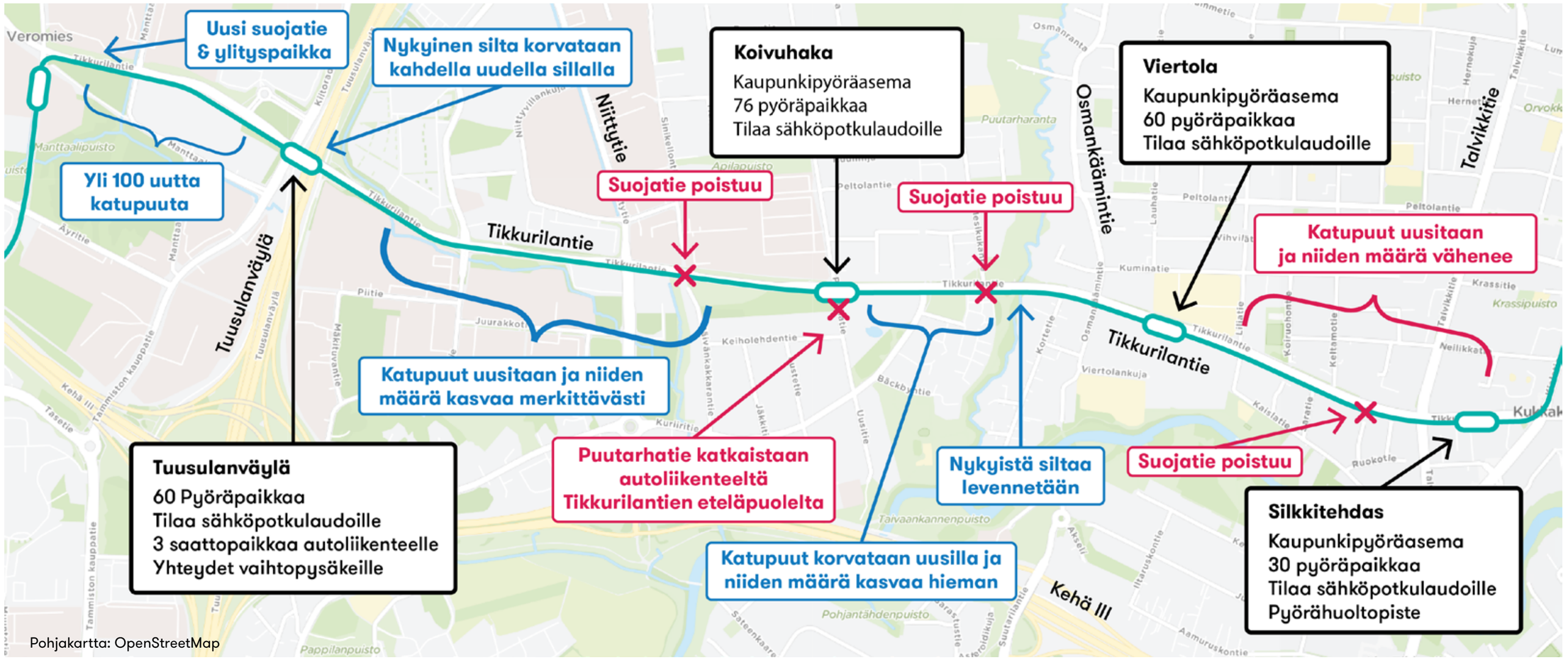

Kuva 4.12 Ratikan linjaus Tikkurilantiellä Rälssitien ja Kielotien välisellä osuudella ja ratikan mukana tehtäviä muutoksia katuympäristöön.

samoilla kaistoilla kuin auto- ja bussiliikenne, koska ratikan omille kaistoille ei ole tilaa. Raitiotien pinta on asfaltoitu. Rakennustöiden yhteydessä katupuut joudutaan uusimaan. Kadun molemmilla puolilla on jalkakäytävät ja kaksisuuntaiset pyörätiet. Neilikkatie katkaistaan Kielotien molemmilta puolilta. Neilikkatien kohdalla säilyy valo-ohjattu kävelyn ja pyöräliikenteen suojatie ja ylityspaikka Kielotien yli.

Tikkuraitin pysäkki on Kielotiellä Unikkotien ja Tikkuraitin välisellä katuosuudella. Pysäkki on ajoratapysäkki, eli muu ajoneuvoliikenne kulkee raitiotien päällä ja odottaa pysäkille pysähtyneen ratikan takana. Raitiotien pinta on kivetty.

Tikkurilanraitio, Tikkurilan tunneli

Ratikka alittaa Tikkurilan juna-aseman tunnelissa, jonka nimi on Tikkurilanraitio. Tunneli alkaa Kielotiellä Tikkuraitin ja Lummekujan välissä. Ratikka sukeltaa maan alle kadun keskellä olevalla rampilla. Rampin molemmilla puolilla on muun ajoneuvoliikenteen kaistat, jotka rampin eteläpäässä yhdistyvät raitiotien kanssa sekaliikennekaistoille. Ratikan reitti Tikkurilassa on esitetty kuvassa 4.14.

Ratikan ramppi muuttuu tunneliksi hieman Lummekujan eteläpuolella. Ratikka kääntyy maan alla Kielotien alta Lummekujan alle. Lummekujan alta ratikka jatkaa Kirjastopuiston ali Ratakujan alle. Tunnelista on hätäuloskäynti Tikkuparkin uuteen kulkuyhteyteen Kirjastopuistoon. Nykyinen Tikkuparkin ajoyhteys Lummekujan päässä puretaan ratikan rakentamisen ajaksi ja rakennetaan uudestaan samalle paikalle, mutta ajoyhteys Tikkuparkkiin pyritään säilyttämään rakentamisen ajan. Osa Tikkuparkin nykyisistä huoltotiloista puretaan ja rakennetaan uuteen sijaintiin hieman lännempänä. Ratakujan alta ratikka jatkaa Ratatien ali juna-aseman alle.

Tikkurilan aseman pysäkki on rautatieaseman alla. Asemahalli on noin 16 metriä leveä ja noin 75 metriä pitkä. Raitiotien ja kävelyalueiden pinnat ovat kivettyjä. Raitiotien voi ylittää asemahallin kummassakin päässä. Asemahallista on liukuporrasyhteydet junalaitureille asemahallin eteläpuolella sekä porras- ja hissiyhteydet asemahallin pohjoispuolella. Bussiterminaaliin on liukuporras-, porras- ja hissiyhteydet. Polkupyörille, kaupunkipyörille ja sähköpotkulaudoille on varattu tilaa rautatieaseman ja bussiterminaalin yhteydessä.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §



Kuva 4.13 Havainnekuva Tikkurilan asemahallin pysäkistä. (Kuva: Sitowise).

Tikkurilan aseman pysäkiltä ratikan kulku jatkuu itään loivassa kaarteessa Teatteripolun alle. Teatteripolun alta ratikka nousee maan pintaan katetulla rampilla Lauri Korpisen kadun ja Tikkurilantien välisellä katuosuudella. Ratikka ylittää Tikkurilantien samassa tasossa Santaradan rinnalla. Santaradan poistumista ja korvaamista selvitetään. Ratikka jatkaa Santaradan rinnalla Jokiniemenkadulle nurmirataa. Ratikan itäpuolella on kaksisuuntainen kävelyn ja pyöräliikenteen väylä. Ennen Jokiniemenkatua ratikalla on puolenvaihtoraide, joka mahdollistaa raitiovaunujen kääntämisen poikkeustilanteissa.

Ratikan reitistä Tikkurilassa tutkittiin vuosien 2017–2019 välillä useita eri reittivaihtoehtoja, joista päädyttiin Ratakujan alle kulkevaan tunneliin, koska se oli vaihtoehdoista paras. Ratakujan tunneli mahdollistaa parhaimmat vaihtoyhteydet juniin ja busseihin, sujuvat ratikkamatkat Tikkurilan läpi sekä hyvät pysäkkisijainnit Tikkurilaan. Muita tutkittuja linjausvaihtoehtoja olivat Valkoisenlähteentien kierto, Lummetien tunneli, Asematien pitkä tunneli, Väritehtaanpolun tunneli, Tikkurilantien kerto, Tikkurilaan päättyvät linjat, Valkoisenlähteentie Ratakadun kautta ja Lummetien silta. (Tikkurilan linjausvaihtoehdot, WSP, 2022)

Jokiniemenkatu

Jokiniemenkadulla ratikka kulkee kadun eteläpuolella ajoratojen ja Santaradan välissä, kunnes ratikka risteää Santaradan kanssa samassa tasossa. Santaradan risteämisen jälkeen ratikka jatkaa kulkuaan Jokiniemenkadun länsipuolella. Ratikalle rakennetaan uusi silta Keravanjoen yli. Raitiotien pinta on nurmirataa muualla kuin pysäkkialueilla ja Keravanjoen sillalla, joissa raitiotien pinta on asfaltoitu. Jokiniemenkadun itäpuolella on kävelyn ja pyöräliikenteen väylä. Keravanjoen eteläpuolella myös kadun

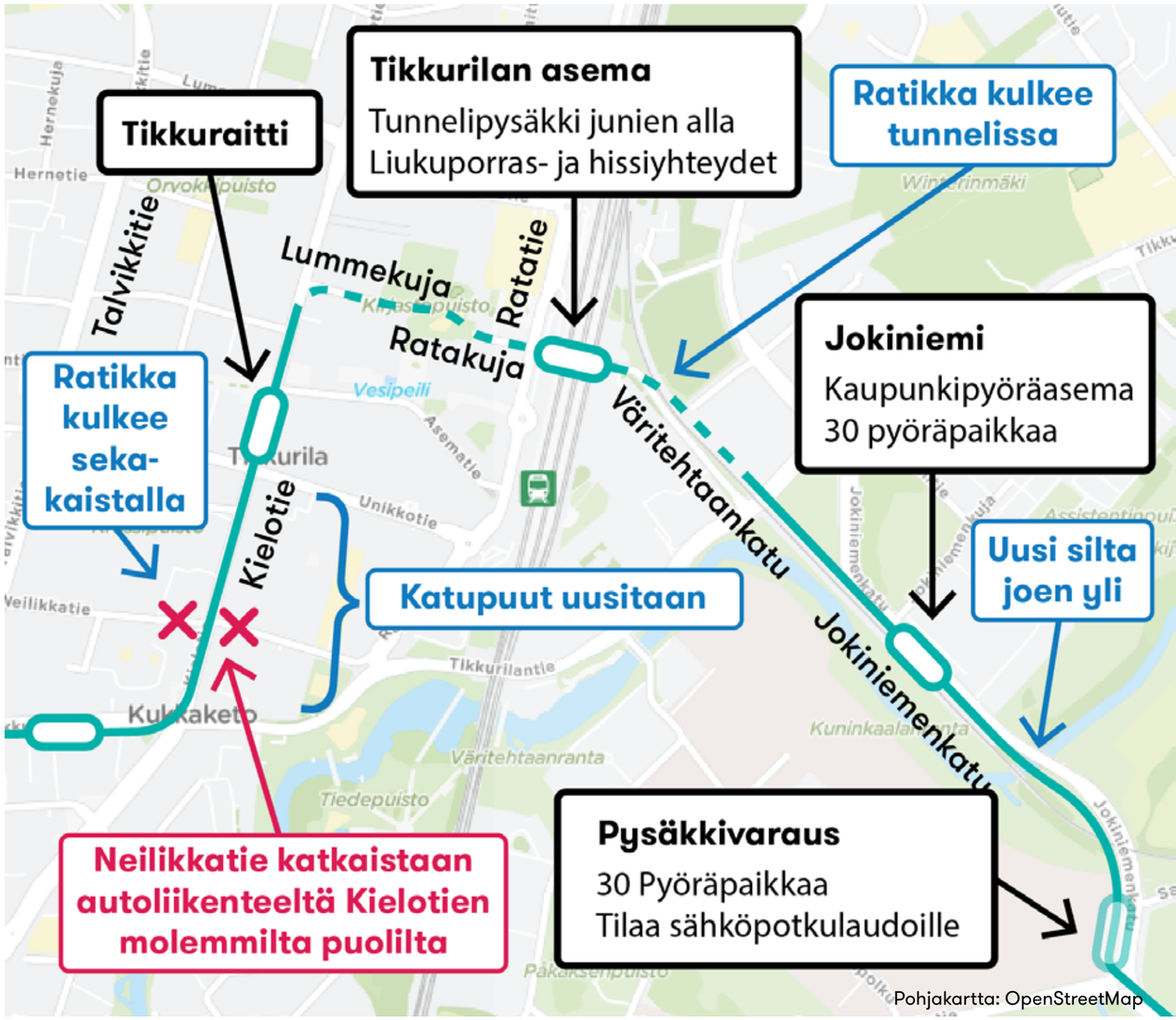

Kuva 4.14 Ratikan linjaus Tikkurilassa Kielotiellä, tunnelissa ja Jokiniemenkadulla ja ratikan mukana tehtäviä muutoksia katuympäristöön.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §



Kuva 4.15 Ratikan linjaus Kyytitiellä ja ratikan mukana tehtäviä muutoksia katuympäristöön.

länsipuolella on kävelyn ja pyöräliikenteen väylä. Jokiniemenkadulta ratikka jatkaa Kyytitielle valo-ohjatussa risteyksessä, joka korvaa nykyisen kiertoliittymän. Santaradantien liittymä Jokiniemenkadulle siirretään Heidelhofintien liittymään. Ratikan reitti Jokiniemenkadulla on esitetty kuvassa 4.14 ja Santaradantien liittymän siirto on esitetty kuvassa 4.15.

Jokiniemen pysäkki on Jokiniemenkadulla Jokiniemenkujan kohdalla. Jokiniemenkadun toisella puolella pysäkin kohdalla on varattu tilaa 30 polkupyörän pysäköinnille ja kaupunkipyöräasemalle.

Jokiniemen pysäkkivaraus on Heidehofintien pohjoispuolella. Pysäkkiä ei esitetä toteutettavaksi ratikan rakentamisen yhteydessä, vaan vasta ympäristön maankäytön kehityttyä. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa potkulaudoille ja 30 polkupyörän pysäköinnille.

Kyytitie

Kyytitiellä ratikka kulkee tien pohjoisreunassa koko kadun pituudella Jokiniemenkadulta Hakunilantielle. Raitiotie on pääosin nurmirataa koko katuosuudella. Raitiotien pinta on kivetty tai asfaltoitu liittymäalueilla, ylityspaikoilla ja silloilla. Kyytitien eteläreunassa on pyöräliikenteen baana, joka jatkaa Heidehofintielle. Lisäksi Kyytitien pohjoispuolella ja Lahdentien itäpuolella Kyytitien molemmilla puolilla on kävelyn ja pyöräliikenteen toisistaan erotetut kaksisuuntaiset väylät. Raitiotietä reunustavat puurivit aina, kun puille on mahdollista järjestää riittävästi tilaa. Rakennustöiden yhteydessä katupuut joudutaan uusimaan, mutta niiden määrä kasvaa koko katuosuudella. Ratikan reitti Kyytitiellä on esitetty kuvassa 4.15.

Noin 240 metriä Kanervatien itäpuolella oleva alikulku poistuu. Kyytitien ja uuden Lahdentien liittymän länsipuolelle rakennetaan uusi silta kävelyn ja pyöräliikenteen

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §



Kuva 4.16 Havainnekuva Hakunilantieltä. Ratikka kulkee keskellä katua ja kadun molemmin puolin on kävely- ja pyörätiet. (Kuva: WSP).

alikululle. Lahdentie nostetaan Kyytitien kohdalla Kyytitien tasoon ja siirretään noin 80 metriä länteen päin. Lahdentie levennetään kaksikaistaiseksi suuntaansa Kehä III liittymän ja Kyytitien välillä. Nykyinen Lahdentien ylittävä silta korvataan maapenkereellä. Salpakujan ja Liinakkokujan kohdalta poistetaan kadun ylittävä suojatie. Hakunilanraitin silta Kyytitien yli poistetaan ja korvataan suojatiellä. Kyytitien itäpäässä ratikalla on puolenvaihtoraide, joka mahdollistaa raitiovaunujen kääntämisen poikkeustilanteissa.

Kuusikon pysäkki on Kanervatien itäpuolella. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa sähköpotkulaudoille, 30 polkupyörän pysäköintiin ja 20 kaupunkipyörälle.

Lahdenväylän pysäkki on Pelto-ojan tien itäpuolella. Pelto-ojan tien liittymän nykyinen kiertoliittymä korvataan valo-ohjatulla risteyksellä. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa 20 polkupyörän pysäköintiin ja 20 kaupunkipyörälle. Mahdollisille Lahdenväylän bussipysäkeille on suunniteltu 150–300 metrin kävely-yhteydet. Lahdenväylän uusista pysäkeistä on hyväksytty tiesuunnitelma, johon sisältyy myös Lahdenväylän joukkoliikennekaistat ja henkilöautojen liityntäpysäköintialue (Valtatie 4 Hakunilan vaihtopysäkit -hankekortti, Väylävirasto, 2022).

Kaskelan pysäkki on uuden Lahdentien liittymän länsipuolella. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa sähköpotkulaudoille, 20 polkupyörän pysäköintiin sekä 40 kaupunkipyörälle. Pysäkin kohdalla Kyytitien alle toteutetaan alikulku.

Hakunilantie

Hakunilantiellä ratikka kulkee tien keskellä Kyytitien ja Kuussillantien välisellä katuosuudella. Raitiotie on pääosin nurmirataa koko katuosuudella. Raitiotien pinta on kivetty tai asfaltoitu liittymäalueilla, ylityspaikoilla ja silloilla. Raitiotietä reunustavat puurivit aina, kun puille on mahdollista järjestää riittävästi tilaa. Hakunilantiellä puille on kuitenkin hyvin vaikea järjestää tilaa. Rakennustöiden yhteydessä katupuut joudutaan poistamaan ja uusia puita voidaan istuttaa vain Raudikkokujan ja Kimokujan väliin sekä Kirkkokujan eteläpuolelle.

Hakunilantien molemmilla puolilla on kävelyn ja pyöräliikenteen väylät, jotka ovat pääosin eroteltuja. Hakunilantien yli kulkeva silta ostoskeskuksen kohdalla poistetaan. Vaaralan Talkootien ja Kirkkokujan välillä kadun itäpuolella on Vaaralankujan pihakatu, jossa kävely ja pyöräliikenne sekä muu kadun varren ajoneuvoliikenne jakaa yhteisen katualueen. Hakunilantien eteläpäähän toteutetaan kiertoliittymä, jonka läpi ratikka jatkaa Tilustielle. Ratikan reitti Hakunilantiellä on kuvattu kuvassa 4.17.

Hakunilan pysäkki on Kyytitien eteläpuolella. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa sähköpotkulaudoille, 20 polkupyörän pysäköintiin ja 40 kaupunkipyörälle. Lisäksi Kyytitiellä on varattu tilaa 30 pyörän pysäköintiin lähellä Hakunilantien liittymää.

Hepokujan pysäkki on Hepokujan pohjoispuolella. Pysäkki on keskilaituripysäkki. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa sähköpotkulaudoille, 10 polkupyörän pysäköintiin ja 20 kaupunkipyörälle.

Vaaralan pysäkki on Lähdepuistontien pohjoispuolella. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa sähköpotkulaudoille, 20 polkupyörän pysäköintiin ja kaupunkipyöräasemalle.

Tilustie ja Rivieranraitio

Tilustiellä ratikka kulkee ajoradan länsipuolella. Rakennustöiden yhteydessä katupuut joudutaan poistamaan ja niiden määrä vähenee. Tilustien eteläosassa raitiotien pinta on nurmirataa. Tilustien länsipuolella on yhdistetty kävelyn ja pyöräliikenteen väylä. Tilustien eteläpäästä ratikka jatkaa Rivieranraitio-kadulla Fazerintielle. Rivieranraitiolla ei ole autoliikenteen ajorataa

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §



Kuva 4.18 Havainnekuva. Fazerintiellä ratikka kulkee kadun reunassa (Kuva: WSP).

ja ratikan eteläpuolella on yhdistetty kävelyn ja pyöräliikenteen väylä. Rivieranraitio rakennetaan nykyisen Hopeatien ja metsäalueen paikalle. Rivieranraitiolla raitiotien pinta on nurmirataa. Rivieranraition suunnittelussa on huomioitu ekologisen yhteyden ylitys suunnittelemalla kadusta mahdollisimman vihreä. Ratikan reitti Tilustiellä ja Rivieranraitiolla on kuvattu kuvassa 4.17.

Kuussillan pysäkki on Kuussillantien eteläpuolella oleva keskilaituripysäkki. Pysäkin suunnittelussa on varauduttu siihen, että pysäkki toimisi Helsingistä Jakomäen suunnasta liikennöitävän raitiolinjan päätepysäkkinä. Pysäkin eteläpuolella on varattu tilaa raiteiden väliin mahdollisen Helsingistä tulevan linjan kääntöraiteille. Helsinki on suunnitellut Viikin-Malmin pikaraitiotietä siten, että linja voisi päättyä tälle pysäkille. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa 20 polkupyörän pysäköintiin ja sähköpotkulaudoille.

Fazerintie

Fazerintiellä ratikka kulkee kadun eteläreunassa. Raitiotie on pääosin nurmirataa koko katuosuudella. Raitiotien pinta on kivetty tai asfaltoitu liittymäalueilla ja ylityspaikoilla. Rakennustöiden yhteydessä kadun molemmilta puolilta joudutaan poistamaan puita, mutta rakennustöiden yhteydessä kadulle istutetaan yli 100 uutta katupuuta. Kadun molemmilla puolilla on kävelyn ja pyöräliikenteen väylät, jotka ovat yhdistettyjä Fazerintien eteläpuolella Fazerilan pysäkin länsipuolella. Fazerintieltä ratikka haarautuu varikolle johtaviin raiteisiin Länsimäentietä pohjoiseen ja linjaraiteisiin Mellunmäkeen Länsimäentietä etelään. Fazerintien ja Länsimäentien kiertoliittymä korvataan valo-ohjatulla liittymällä. Ratikan reitti Fazerintiellä on kuvattu kuvassa 4.17.

Fazerilan pysäkki on Fazerilan liittymän itäpuolella. Pysäkin ympäristössä on

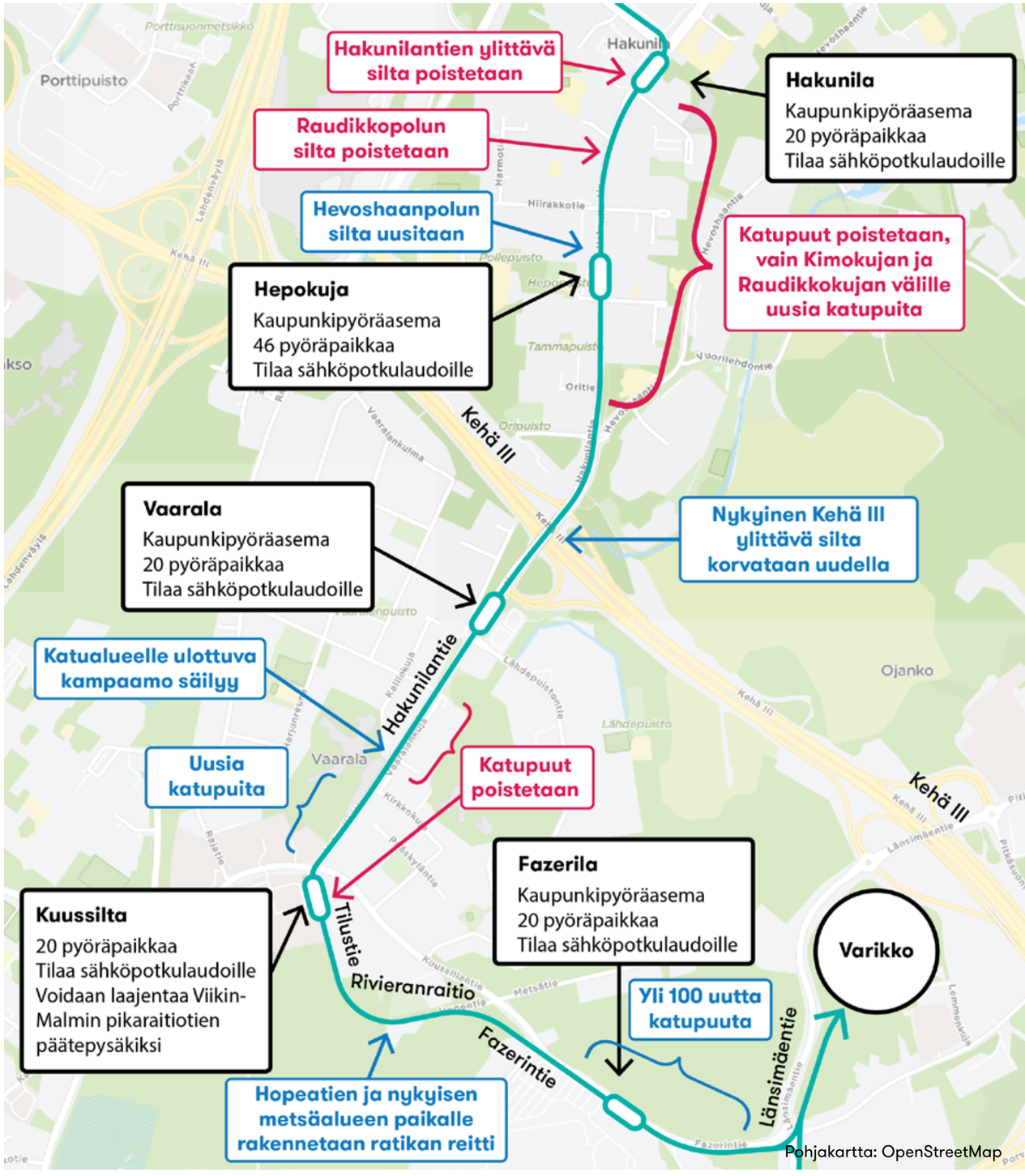

Kuva 4.17 Ratikan linjaus Hakunilantiellä, Tilustiellä, Rivieranraitiolla ja Fazerintiellä sekä ratikan mukana tehtäviä muutoksia katuympäristöön.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §



Kuva 4.19 Havainnekuva. Länsimäentiellä ratikka kulkee kadun keskellä. (Kuva: WSP).

varattu tilaa 20 polkupyörän pysäköintiin, kaupunkipyöräasemalle ja sähköpotkulaudoille. Ratikan pysäkkilaituri lännen suuntaan on myös itään suuntaavien bussien pysäkkilaituri.

Länsimäentie

Länsimäentiellä ratikka kulkee kadun keskellä. Raitiotie on pääosin nurmirataa koko katuosuudella. Raitiotien pinta on kivetty tai asfaltoitu liittymäalueilla, ylityspaikoilla ja silloilla. Raitiotietä reunustavat puurivit aina, kun puille on mahdollista järjestää riittävästi tilaa. Rakennustöiden yhteydessä katupuut joudutaan uusimaan, mutta niiden määrä kasvaa merkittävästi. Fazerintien pohjoispuolella Länsimäentiellä on ratikan varikolle johtavat raiteet. Varikko rakennetaan Länsimäentien itäpuolelle ja Kehä III:n eteläpuolelle. Fazerintien eteläpuolella Länsimäentien molemmilla puolilla on kävelyn ja pyöräliikenteen väylät. Rajakentäntien pohjoispuolella oleva kävelyn ja pyöräliikenteen silta poistetaan ja Juoksuhaudantien puiston ylikulkusilta uusitaan. Ratikan reitti Länsimäentiellä on kuvattu kuvassa 4.20.

Rajakylän pysäkki on Maratontien pohjoispuolella. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa 15 polkupyörän pysäköintiin, kaupunkipyöräasemalle ja sähköpotkulaudoille. Ratikan pysäkkilaituri etelän suuntaan on myös pohjoiseen suuntaavien bussien pysäkkilaituri. Pysäkiltä olisi noin 300 metrin kävely-yhteydet mahdollisille uusille Porvoonväylän bussipysäkeille. Porvoonväylän bussipysäkkien yhteyteen on varattu tilaa 20 polkupyörän pysäköintiin.

Länsimäen pysäkki on Kuulakujan pohjoispuolella. Pysäkin ympäristössä on varattu tilaa sähköpotkulaudoille, 62 polkupyörän pysäköintiin ja kaupunkipyöräasemalle.

Mellunmäen päätepysäkki on Mellunmäen metroaseman länsipuolella. Pysäkin ympäristössä on kaupunkipyöräasema, pyörien ja autojen liityntäpysäköintipaikkoja sekä Mellunmäen bussiterminaali.

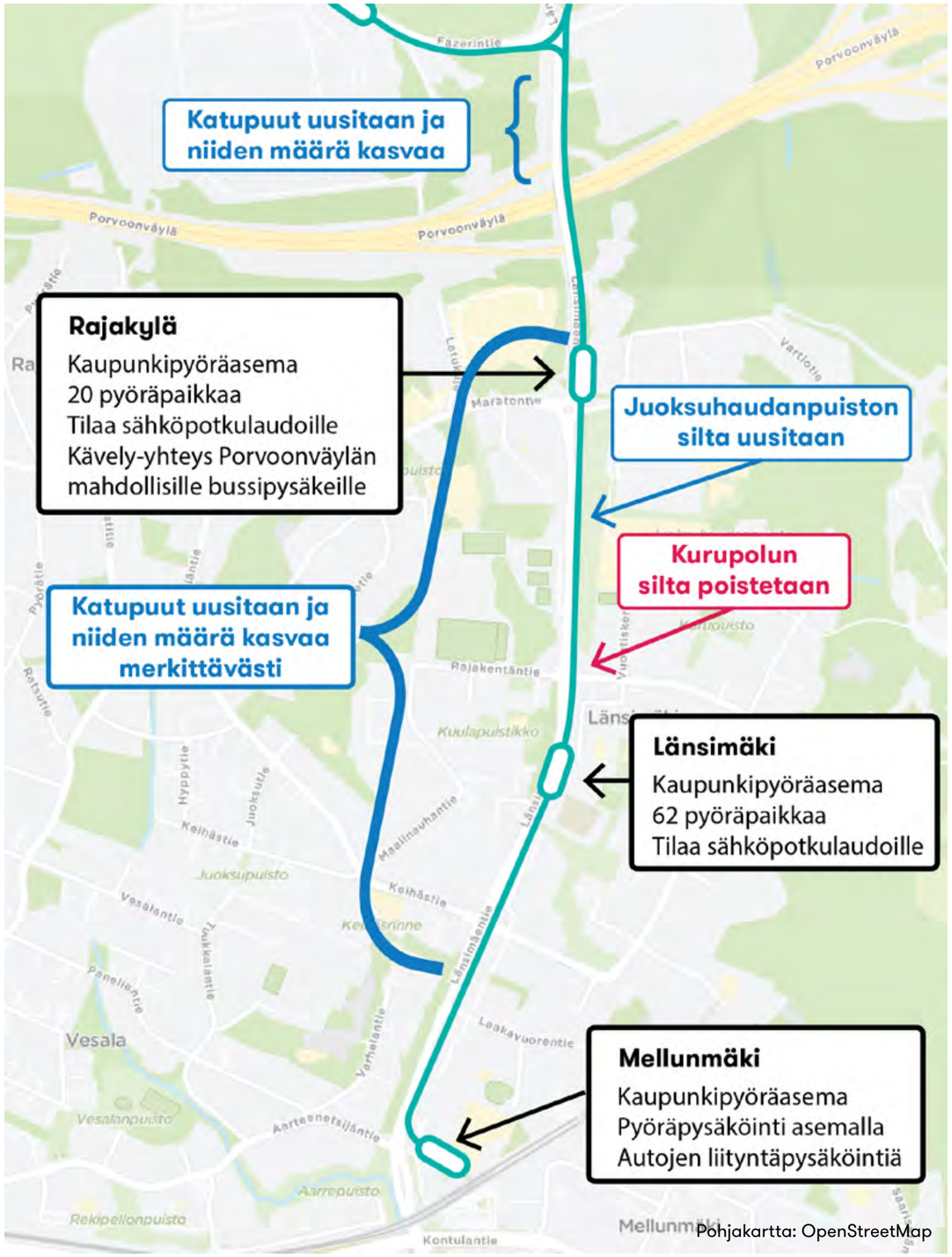

Kuva 4.20 Ratikan linjaus Länsimäentiellä ja ratikan mukana tehtäviä muutoksia katuympäristöön.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

4.6 VOIMALINJAT



Kuva 4.21 Voimajohdot 400kV Pakkalassa. (Kuva: Tiina Hulkko).

Vantaan ratikan reitin varrelle sijoittuu voimalinjoja useissa kohdissa. Kun raitiotie ja ilmajohtona toteutettu voimalinja risteävät, on raitiotien suunnittelussa otettu huomioon etäisyysvaatimukset raitiotien ajolankojen ja voimalinjojen välillä. Risteyskohtien lisäksi Vantaan ratikan reitillä on kaksi kohtaa, joissa voimalinja kulkee raitiotien vierellä. Näissä tilanteissa voimalinjoista voi mahdollisesti sekä induktiivisesti että kapasitiivisesti kytkeytyä raitiotien kiskoon ja ajojohtimeen hyvinkin suuria jänniteitä. Kytkeytymistä on tutkittu suunnitteluvaiheessa simuloinneilla ja laskennoilla. Niiden mukaan siirtyvät jännitteet voivat aiheuttaa ratasähköjärjestelmässä sähköturvallisuusriskin, sekä kalustoon vikoja ja vaurioita. Sähköturvallisuusriskin aiheuttavat simulointien mukaan sekä induktiivisesti että kapasitiivisesti kytkeytyvät jännitteet, jotka ylittävät kosketusjännitteen rajan radassa.

Länsimäentien varren 110 kV voimajohtojen induktiivisesti ja kapasitiivisesti kytkeytyvät jännitteet ovat hallittavissa teknisillä ratkaisuilla. Tästä syystä Länsimäentiellä riittää, että raitiotie on sijoitettu kauemmas voimajohdoista keskelle katua ja ajolankojen molemmin puolin sijoitetaan reduktiojohtimia. Reduktiojohtimilla vähennetään ajojohtimeen siirtyvää jännitettä.

Pakkalassa Tasetien ja Väinö Tannerin tien eteläpuolelle sijoittuu sekä 400 kV voimajohto, että kaksi 110 kV voimajohtoa. Kadun keskellä oleva 110 kV voimajohto on suunniteltu maakaapeloitavaksi toiseen sijaintiin. Toinen 110 kV linja sijoittuu 400 kV voimajohtoa kauemmas ja on jännitteiltään pienempi, jolloin 400 kV voimajohdon aiheuttamat induktiivisesti ja kapasitiivisesti kytkeytyvät jännitteet ovat tässä kohdassa merkityksellisimmät.

Pakkalassa ratkaisuksi on harkittu raitiotien siirtämistä aivan kadun pohjoisreunaan, minkä lisäksi radan ja voimajohdon välille asennettavia reduktiojohtimia. Nämä eivät kuitenkaan riittäneet laskemaan induktiivisesti ja kapasitiivisesti kytkeytyvien jännitteiden riskiä. Tämän jälkeen raitiotielle harkittiin eri reittiä, jotta voimalinjat olisi voitu kiertää. Nämä reittivaihtoehdot eivät kuitenkaan muodostuneet kannattaviksi, kun tavoitteena on päästä ratikalla sekä Jumbolle että Aviapoliksen muille alueille. Helsingin Mellunmäessä siirretään yhtä voimalinjapylvästä raitiotielinjan alta.

Ratkaisuksi voimalinjojen aiheuttamiin haasteisiin jää raitiovaunujen akkukäyttöisyys. Jännitteet voivat induktiivisesti ja kapasitiivisesti kytkeytyä ajolankoihin, joten ilman ajojohdinta ongelma voidaan ratkaista Pakkalassa, kun akulla ajettava matka rajautuu lyhyeksi. Tästä syystä Vantaan ratikan vaunuhankinnassa varaudutaan akkukäyttöisiin raitiovaunuihin, jotka voivat ohittaa voimalinjat akuilla ja siirtyä sitten takaisin käyttämään ratasähköjärjestelmää. Akkukäyttöisyyden on arvioitu olevan käytössä noin 15 vuotta, jonka aikana voimalinjat pyritään suunnittelemaan ja toteuttamaan tunneliin.

Akkukäyttöinen ratkaisu vaatii myös muutoksia alueen radan rakentamiseen. Radan paluuvirtapiiri ei voi olla eristetty maasta, ja radan maadoitus ja ylijännitesuojausperiaatteet tulevat poikkeamaan muusta radasta. Maadoitusperiaatteiden muutosten lisäksi ajokiskoihin tulee tehdä määrävälein eristysjatkokset, eli ratakiskon sähköisesti eristävät katkaisut. Nämä osuudet maadoitetaan ja ylijännitesuojataan määrävälein.

Akkukäyttöisen kaluston kustannusvaikutuksia on käsitelty luvussa 7.4 (Liikennöintikustannukset).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

4.7 VARIKKO

Vantaan ratikan varikko sijaitsee Vaaralassa. Kaupunkiliikenne Oy on teettänyt varikosta erillisen hankesuunnitelman Vaaralan raitiovaunuvarikko (Arkkitehtityöhuone APRT, WSP Finland Oy, Ramboll Finland Oy, Ratatek Oy, Boost Brothers Oy 2023). Varikko on osa pääkaupunkiseudun raitioteiden varikkokokonaisuutta. Kyseessä on raitiovaunuvarikkorakennus, johon keskitetään Vantaan raitiovaunujen säilytys- ja huoltotoiminta. Vaunujen ajo varikolle tapahtuu linjaraiteilta Länsimäentieltä tontin lounaiskulmasta. Autojen ajoyhteys järjestetään Länsimäentieltä, tontin länsireunalta.

Varikolle on esitetty tilat raitiovaunujen säännölliselle huollolle ja tarvittaville korjauksille, samoin kuin päivittäisille tarkistuksille ja raitiovaunujen siivoukselle (vuorokausihuolto) sekä ratasähkön tiloille. Huoltohalli sisältää 4 raskashuoltopaikkaa, 2 vuorokausihuoltopaikka, sorvipaikan ja pesulinjan. Kaikki huoltopaikat on mitoitettu 45 metriä pitkille vaunuille. Ratainfran huoltovaunulle on esitetty säilytyspaikka ratainfran rakennuksen yhteyteen. Lisäksi suunnitelmissa on esitetty tilat henkilökunnan toimisto- ja sosiaalitiloille, kunnossapidon aputiloille sekä tarvittaville teknisten järjestelmien tiloille. Tilat on suunniteltu tarkoituksenmukaisin vakiotyyppisin muuntojoustavin ratkaisuin, mitoituksin ja varustein.

Varikkorakennuksen bruttoala on 10 200 m^2 ja raivauskaluston hallin 120 m^2. Tontille on esitetty tilavaraus säilytyshallin laajennusosalle. Lisäksi optiona on esitetty ratainfran kunnossapidon rakennus (2 500 m^2).

Autopaikkoja on 84 kappaletta ja pyöräpaikkoja 45 kappaletta.

Hankesuunnittelun aikana on määritelty kaluston (35 metriä) lukumääräksi ensivaiheessa 18 raitiovaunua. Lisäksi on varauduttu varikon laajentamiseen kahdessa vaiheessa, joista ensimmäinen laajennusvaihe käsittää 8 raitiovaunua ja seuraava 20 raitiovaunua. Suunnitelmissa on huomioitu, että myös 45 metriä pitkien vaunujen huoltaminen ja liikkuminen varikolla on mahdollista.

Rakennuksen suunniteltu käyttöikä on 100 vuotta. Varikko on niin rakenteellisilta ominaisuuksiltaan kuin prosesseiltaankin energiatehokas ja ympäristöystävällinen moderni raitiovaunuvarikko, joka tarjoaa hyvän työympäristön raitiovaunujen huoltoa ja säilytystä varten.



Kuva 4.22 Varikon havainnekuva. (Kuva: APRT).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

4.8 LIIKENNÖINTI

Vantaan ratikan matka-ajat pysäkkien ja eri keskusten välillä on esitetty kuvassa 4.23. Matka-aika päätepysäkkien välillä on noin 54 min ja keskinopeus pysäkkipysähdykset huomioiden on 22 km/h. Vantaan ratikan nopeus on arvioitu OpenTrack-simuloinneilla, joissa on otettu huomioon linjan pituus, kaarteet, pystygeometria, pysäkkien sijainnit, pysäkkipysähdysten kesto ja nopeusrajoitukset. Lisäksi ratikan liittymäviiveitä on arvioitu Vissim-simuloinneilla.

Ratikan OpenTrack-simuloinnit on päivitetty helmikuussa 2023 viimeisimmillä tiedoilla ratikan katusuunnitelmista. Ratikan matkustajamääräennusteet on laadittu aikaisemmalla nopeusarviolla, jossa ratikka arvioitiin hieman viimeisintä arviota nopeammaksi. Toisaalta ratikan liittymäviiveiden arvioiden pohjalla olevat Vissim-simuloinnit on laadittu pääosin vuonna 2021 silloisilla tiedoilla katusuunnitteluratkaisuista ja ratikan vuorovälistä.

Jatkosuunnittelussa ratikan matka-aika voi lyhentyä hieman. Liittymäviivetarkasteluiden päivitys voi lyhentää matka-aikaa arviolta 0–2 minuuttia, kun huomioidaan pidentynyt vuoroväli ja päivittyneet katusuunnitteluratkaisut. Jos Santarata poistuu, ratikka nopeutuisi noin 20 sekuntia, koska raiteiden tasoristeyksessä ratikalla olisi hyvin alhainen 10 km/h nopeusrajoitus. Ratikka voi nopeutua kymmenillä sekunneilla myös pitkillä liittymäväleillä, jos ratikalle voidaan osoittaa korkeampi nopeusrajoitus kuin saman kadun muulle ajoneuvoliikenteelle. Ratikalla on suunniteltu pitkät liittymävälit esimerkiksi Kuriirikujan ja Osmankäämintien välille sekä Vanhan Porvoontien

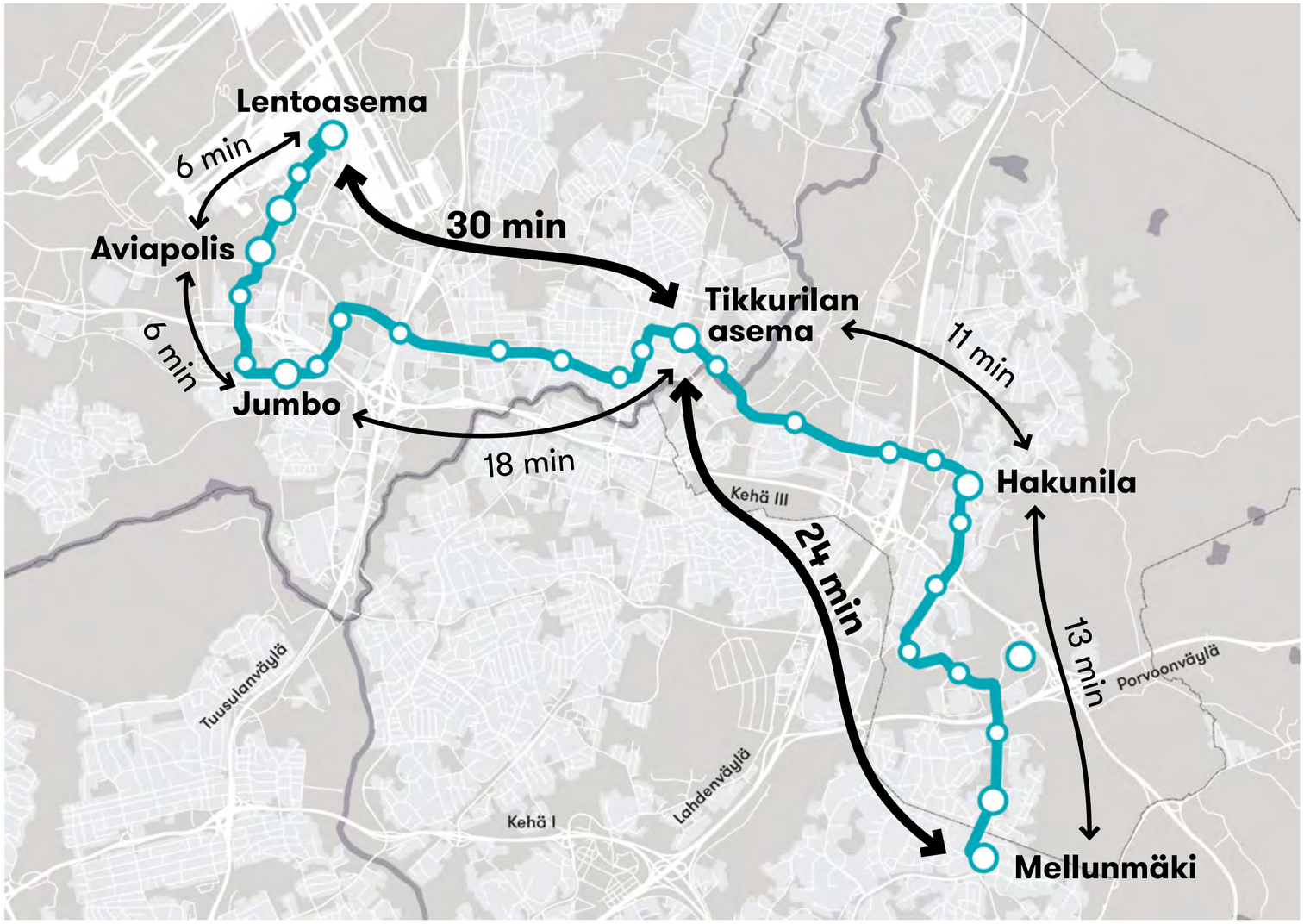

Kuva 4.23 Ratikan matka-ajat pysäkkien ja eri keskusten välillä. (Lähde: Vantaan kaupunki).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Taulukko 4.1 Ratikan vuorovälit eri kellonaikoina talviaikataulukaudella. Kesäaika-taulukaudella ratikan vuoroväli arkipäivien ruuhka-aikoina on 10 min.

	Arkisin							Lauantaisin				Sunnuntaisin			
Kellonaika	04:30–05:30	05:30–06:30	06:30–09:30	09:30–14:30	14:30–17:30	17:30–20:30	20:30–01:30	05:30–07:30	07:30–08:30	08:30–20:30	20:30–01:30	05:30–07:30	07:30–08:30	08:30–20:30	20:30–01:30
Vuoroväli	30	15	7,5	10	7,5	10	20	30	15	10	20	30	20	15	20
Kalustomäärä	4	8	15	11	15	11	6	4	8	11	6	4	6	8	6

ja Porttisuontien välille, joilla ratikka voisi turvallisesti kulkea nopeammin kuin muu ajoneuvoliikenne.

Vantaan ratikka liikennöi enimmäkseen omilla kaistoilla tai omilla väylillä ohittaen muun liikenteen aiheuttamat häiriöt. Tämän ansiosta ratikan liikennöinti on hyvin sujuvaa ja luotettavaa ja se kulkee täsmällisesti aikataulujen mukaan. Ratikka olisi nopeampi kuin nykyinen tai kehitetty runkobussilinja 570, osin johtuen jo lyhyemmästä ja sujuvammasta reitistä Tikkurilan läpi.

Vantaan ratikalle on suunniteltu tiheät vuorovälit ja laajat liikennöintiajat. Linjaa liikennöitäisiin 7,5 minuutin vuorovälillä ruuhka-aikoina. Päivällä ja iltaisin linjaa liikennöitäisiin 10 minuutin vuorovälillä. Linjan liikennöinti arkisin on suunniteltu alkavan varhain aamulla puoli viideltä ja päättyvän myöhään yöllä puoli kahdelta. Viikonloppuisin linjan liikennöinti on suunniteltu alkavan puoli kuudelta. Viikonloppuiltaisin linja voi liikennöidä pidempään. Linjan lopulliset vuorovälit päättää HSL. Vantaan ratikan suunnittelussa oletuksina käytetyt vuorovälit on esitetty taulukossa 4.1.

Taulukossa on esitetty myös kunkin vuorovälin edellyttämä kalustomäärä. Ruuhka-aikoina 7,5 minuutin vuorovälillä Vantaan ratikan liikennöinti edellyttää 16 raitiovaunua. Muina aikoina, kun vuoroväli on 10–30 minuuttia, liikennöinnin edellyttämä vaunumäärä on 4–12 vaunua. Liikenteen sitomien vaunujen lisäksi tarvitaan varavaunuja, jotta säännöllisiä ja yllättäviä kunnossapitotoimia voidaan tehdä ilman poikkeuksia liikennöintiin. Ratikan kokonaisvaunumäärä on 18, joista 2 vaunua on varavaunuja. Ratikan vuosittaiset liikennöintisuoritteet olisivat 1 500 000 linjakilometriä, 79 000 linjatuntia ja 5 000 vaunupäivää vuodessa.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

4.9 KALUSTO, KALUSTON HANKINTA

Vantaan ratikan vaunut ovat samankaltaisia kuin Raide-Jokerin ja Kruunusiltojen raitiovaunut. Merkittävin ero on siinä, että Vantaan ratikoissa on akut, jotta voimalinjojen kohdalla ei tarvitse rakentaa ratikan ajolankoja (katso luku 4.6, voimalinjat). Akkukäyttöisiä raitiovaunuja on käytössä useassa kaupungissa. Kaupunkiliikenne Oy on laatinut erillisen selvityksen akkukäyttöisestä kalustosta.

Vantaan raitiovaunut ovat kaksisuuntaisia pikaraitiovaunuja. Kaksisuuntaisuus mahdollistaa tehokkaat päätepysäkkiratkaisut Lentoasemalla ja Mellunmäessä, kun raitiovaunut eivät tarvitse kääntölenkkiä. Lisäksi kaksisuuntaiset pikaraitiovaunut voidaan kääntää linjan keskellä, jos jostain syystä raitiovaunuja ei voida liikennöidä koko matkalla päätepysäkkien välillä.

Raitiovaunujen pituus on noin 35 metriä. Myöhemmin raitiovaunuja on mahdollista pidentää noin 45 metriä pitkiksi. Raitiovaunun leveys on 2,40 metriä ja raitiovaunun raideleveys on 1 000 mm. Nämä ominaisuudet ovat samoja kuin muualla Helsingin seudulla, mutta eri kuin Tampereen seudulla. Tampereen raitiovaunujen pituus on noin 37 metriä ja ne ovat pidennettävissä 45 metriin. Tampereen raitiovaunujen leveys on 2,65 metriä ja raideleveys 1 435 mm.

Vantaan ratikan matkustajakapasiteetti on noin 35 metriä pitkillä vaunuilla ja suunnitellulla 7,5 minuutin vuorovälillä 1 200 matkustajaa tunnissa suuntaansa. Tarpeen tullen kapasiteettia voi nostaa pidentämällä raitiovaunuja ja tihentämällä vuoroväliä. Vantaan ratikan suurin mahdollinen kapasiteetti on noin 45 metriä pitkillä vaunuilla ja luotettavalla 3–5 minuutin vuorovälillä 2 400–4 000 matkustajaa tunnissa suuntaansa. Vertailuvaihtoehdon nivelbusseilla liikennöitävän runkobussilinjan maksimikapasiteetti 3,75 minuutin vuorovälillä on noin 1 400 matkustajaa tunnissa suuntaansa. Toisaalta bussilinjan liikennöiminen näin tiheillä vuoroväleillä ja pääosin sekaliikennekaistoilla johtaisi hyvin epäluotettavaan liikennöintiin. Näin on käynyt runkobussilinjalla 550, jolla matkustajamäärät edellyttivät hyvin tiheää vuoroväliä.

Vantaan raitiovaunujen matkustajakapasiteetti on arvioitu samankaltaiseksi kuin Raide-Jokerin ja Kruunusiltojen raitiovaunuilla. Näissä vaunuissa on 74 kiinteää istumapaikkaa ja tilaa 100 seisovalle matkustajalle, eli yhteensä 174 matkustajapaikkaa. Seisovien matkustajien määrä on laskettu mitoituksella 4 matkustajaa per tehollisen pinta-alan neliömetri (Joukkoliikenteen suunnitteluohje HSL-liikenteessä, HSL, 2016). Tehokkaaksi pinta-alaksi on katsottu käytävällä leveyssuunnassa 20 cm kavennettu alue, kuten muussakin HSL-liikenteessä. Vantaan ratikan lopulliset matkustajapaikkamäärät määritetään kalustohankinnan yhteydessä.

Kun joukkoliikenteen kapasiteetin riittävyyttä ruuhka-aikoina arvioidaan pitkällä aikavälillä, matkustajakapasiteetista lasketaan käyttöön noin 85 %. Tämä arvio mahdollistaa matkustajamäärien vaihtelun ruuhkatuntien aikana eri lähtöjen välillä. Vantaan ratikalla tämä kapasiteetin mitoitusarvo on 150 matkustajapaikkaa. Vertailuvaihtoehdon runkobussilinjan nivelbusseissa arvioidaan olevan 52 istumapaikkaa ja tilaa 53 seisovalle matkustajalle. Nivelbussien kapasiteetin pitkän aikavälin mitoitusarvo on 89 matkustajapaikkaa. (Joukkoliikenteen suunnitteluohje HSL-liikenteessä, HSL, 2016)

Vantaan raitiovaunut, kuten muutkin pääkaupunkiseudun raitiovaunut, hankkii Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy. Yhteisellä hankintatavalla alennetaan kaikkien raitiovaunujen hankintahintaa. Lisäksi kaluston yhteensopivuus tuottaa synergiahyötyjä liikennöintiin ja kaluston ylläpitoon. Kaluston tarkat ominaisuudet määritetään kalustohankinnan yhteydessä.



Kuva 4.24 Akkukäyttöinen ratikka Espanjan Zaragozassa. (Lähde: APTA / TRB Light Rail Conference, Interfleet, 2015).

Taulukko 4.2 Tietoja ulkomaisista ratikoista, joilla osa linjasta on akkukäyttöinen. (Lähde: APTA / TRB Light Rail Conference, Interfleet, 2015).

Location	Operational year	Length, Catenary-free section	Supplier & vehicles	Technology
Luxembourg	2020	3,6 km Charging at stops	CAF 21 Urbos 3	ACR Freedrive (Battery/Supercap.)
Nice, France	2018	11,3 km Charging at stops.	Alstom 19 Citadis X05	SRS with Ecopack (Battery/Supercap.)
Doha, Qatar	2016	11,5 km Charging at stops	Siemens 19 AVENIO	Sitras HES (Battery/Supercap.)
Konya, Turkey	2015	1,8 km	Skoda 12 FORCITY	CATFREE battery
Dallas, US	2015	1,6 km	Brookville 2 LIBERTY	ABB battery
Kaohsiung, Taiwan	2015	8,2 km. Charging at stops	CAF 9 URBOS	ACR Evodrive (Supercapacitors)
Guangzhou, China	2014	7,7 km Charging at stops	CSR ZELC 7 vehicles	SIEMENS SITRAS ES. (Supercaps.)
Zaragoza, Spain	2013	2 km Charging at stops	CAF 21 URBOS 3	ACR Freedrive (Battery/Supercap.)
Seville, Spain	2011	0,6 km	CAF 4 URBOS 3	ACR Evodrive (Supercapacitors)

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

4.10 BUSSILINJASTO

Vantaan ratikan toteutuessa bussilinjasto muuttuu. Muutoksia on suunniteltu yhdessä bussilinjoista vastaavan HSL:n kanssa. Tässä suunnitteluvaiheessa arvioidut muutokset bussilinjastoon ovat pieniä, mutta muutokset varmistuvat vasta HSL:n linjastosuunnittelun myötä muutama vuosi ennen ratikan mahdollista liikennöintiä.

Ratikka korvaa runkobussilinjan 570. Runkobussilinjan nykyinen reitti poikkeaa ratikan reitistä Viertolassa, Tikkurilassa Maarinkunnaalla sekä Vaaralan ja Rajakylän välillä. Viertolassa runkobussilinjan nykyinen reitti kulkee Peltolantietä ja Unikkotietä, kun ratikan reitti on suunniteltu Tikkurilantielle. Tikkurilassa runkobussilinjan nykyinen reitti kulkee Ratatietä bussiterminaalin läpi, kun ratikan on suunniteltu alittavan bussiterminaali tunnelissa Ratakujan kohdalla. Maarinkunnaalla runkobussilinjan nykyinen reitti kulkee Urheilutietä ja Tikkurilantietä, kun ratikan reitti on suunniteltu Jokiniemenkadulle ja Kyytitielle. Vaaralan ja Rajakylän välillä runkobussilinjan nykyinen reitti kulkee Maratontietä, kun ratikan reitti on suunniteltu Fazerintielle.

Niiltä alueilta ja kaduilta, joilta linjan 570 reitti poistuu, joukkoliikenteen palvelutaso varmistetaan muilla bussilinjoilla. Näitä muita bussilinjoja voivat olla nykyiset bussilinjat, nykyiset bussilinjat muutettuina tai kokonaan uudet bussilinjat. Lisäksi ratikan reitin kanssa rinnakkaiseen bussiliikenteeseen voi tulla muutoksia. Kuvissa 4.25, 4.26 ja 4.27 on esitetty karkealla tasolla tässä suunnitteluvaiheessa tunnistettuja mahdollisia bussilinjaston muutoksia. Maarinkunnaalla runkolinjan 570 nykyisen reitin rinnalla liikennöidään linjoja 711 ja 717, joihin ei ole toistaiseksi suunniteltu muutoksia.



Kuva 4.25 Linjan 97(V) nykyinen reitti ja mahdollinen pidennys Jakomäkeen.

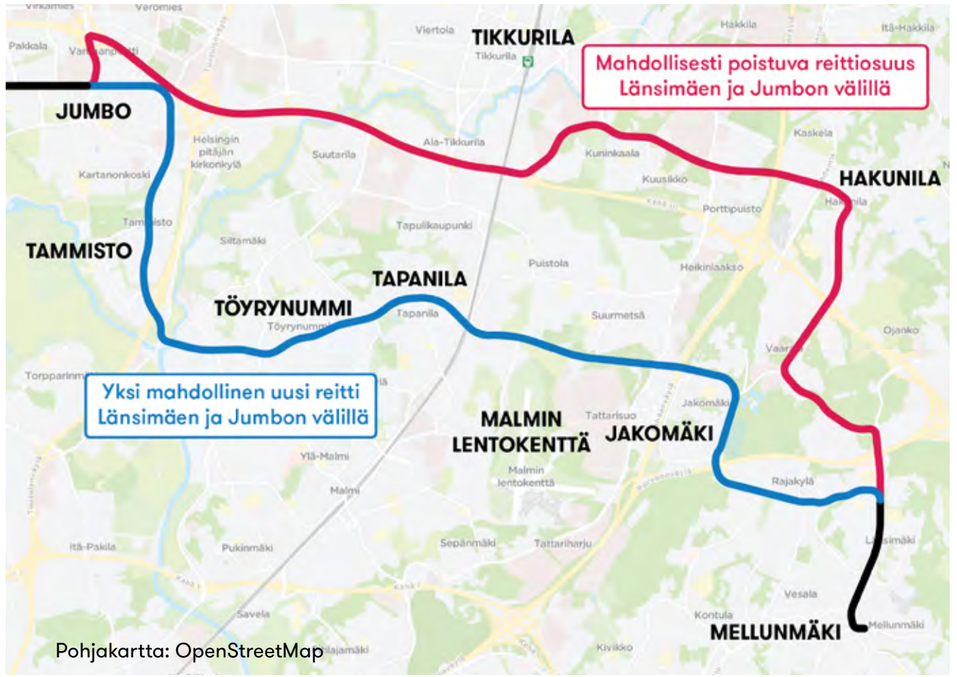

Kuva 4.26 Linjan 572 nykyinen reitti ja yksi mahdollinen reittimuutos Länsimäen ja Jumbon välillä.

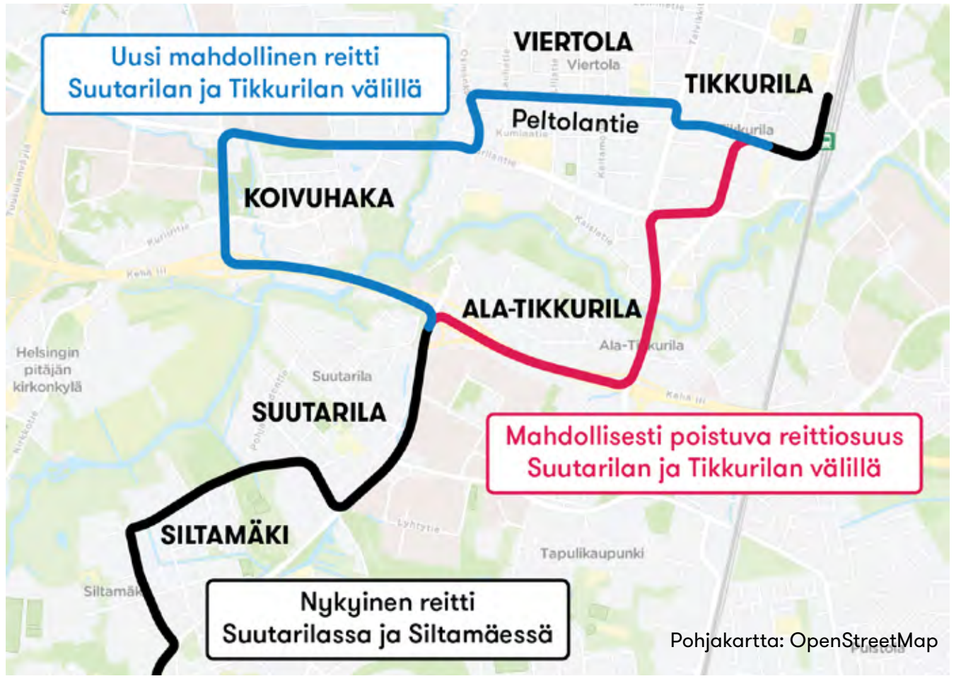

Kuva 4.27 Linjan 611 nykyinen reitti ja mahdollinen reittimuutos Suutarilan ja Tikkurilan välillä.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

4.11 RESURSSIVIISAAT RATKAISUT

Vantaan ratikka on laaja suunnitteluhanke, jonka suunnitteluratkaisuilla on suuri vaikutus ratikan rakentamisen päästöjen muodostumiseen. Vantaan ratikan suunnittelussa on panostettu resurssiviisaisiin ratkaisuihin ja löydetty useita keinoja, joilla mahdollisen rakentamisen päästöjä voidaan vähentää. Katusuunnitelmien ja alustavien rakennussuunnitelmien aikana laadittiin selvitys Resurssiviisaiden ratkaisujen CO2e-päästötarkastelu (Ramboll, Sweco, Sitowise, AFRY ja WSP 2022), jossa tarkasteltiin kuuden erilaisen suunnittelukohteen rakentamisvaiheen päästöjä ja toimenpiteitä, joilla päästöjä voidaan vähentää. Kohteiksi pyrittiin valitsemaan mahdollisimman kattavasti tyypillisiä ratikan suunnitteluratkaisuja jokaiselta suunnittelualueelta.

Uusiomateriaalien, kuten betonimurskeen ja kierrätettyjen maa-ainesten ja kasvualustojen käytöllä voidaan päästöjä vähentää kaikissa kohteissa. Pohjanvahvistuskohteissa stabilointiaine aiheuttaa merkittävimmät päästöt. Stabilointia käytetään laajasti koko ratikan reitillä, joten vähäpäästöisillä sideaineilla tehtävillä stabiloinneilla saadaan merkittäviä päästövähennyksiä aikaan. Lisäksi merkittäviä päästövähennyksiä voidaan saavuttaa sementtipohjaisten tuotteiden käytössä kaikissa tarkastelluissa kohteista, sillä vähähiiliselle betonille löytyy käyttökohteita betonikiveyksistä, raitiotielaatoista, paaluista ja paalulaatoista.

Vähäpäästöisten kuljetusten ja työkoneiden käyttöönotto mahdollistaa työmaakohtaiset päästövähennykset. Vantaan kaupunki onkin jo liittynyt Päästöttömien työmaiden green deal -sopimukseen, jonka mukaan vuoden 2025 jälkeen ei käytetä fossiilisia polttoaineita. Lisäksi vuoden 2030 loppuun mennessä työmailla käytettävistä työkoneista ja työmaiden kuljetuksista vähintään 50 prosenttia toimii sähköllä, biokaasulla tai vedyllä.

Resurssiviisaat ratkaisut säästävät myös paikoin kustannuksia. Esimerkiksi kasvualustoja on mahdollista kierrättää ja tehdä itse Vantaalla. Myös betonimursketta on mahdollista kierrättää omista purettavista kohteista kuten silloista. Kustannussäästöjä muodostuu betonimurskeen kierrättämisessä materiaalin kierrätyksestä ja lyhyistä kuljetusmatkoista. Parhaimmillaan ratikan reitillä voidaan purettavaa siltaa käyttää esimerkiksi uuden sillan pengerrakentamisessa.

Tarkastelukohteissa CO_2-päästövähennyspotentiaali vaihteli tarkastelukohteittain 16–55 %, kun kohteen kaikkien resurssiviisaiden toimenpiteiden toteutus laskettiin yhteen. Suurin päästövähennyspotentiaali oli Kielotiellä ja pienin Kylmäohjan ratasiltakohteessa.

Esimerkiksi Tietotien katuosuudella kaikkien resurssiviisaiden toimenpiteiden toteutus vähentää päästöjä 29 %. Kasvualustoja kierrättämällä on mahdollista saada 94 % päästövähennykset ja käyttämällä vähähiilistä betonia betonikivissä ja raitiotielaatoissa voidaan puolestaan saada aikaan 23 % päästövähennykset. Asfalttipäällysteessä on mahdollista saavuttaa 22 % päästövähennykset. Käyttämällä kierrätetystä betonista tehtyä betonimursketta luonnonkiviaineksen sijaan on mahdollista saada aikaan 74 % päästövähennykset. Suurin päästövähennys, 97 %, tulee maankaivuutöistä, ja niiden päästövähennys johtuu päästöttömistä työmaakoneista ja -kuljetuksista. Suomalaisten luonnonkivien käyttö vähentää päästöjä 88 % lyhyiden kuljetusmatkojen vuoksi verrattaessa ulkomailta tuotuihin.

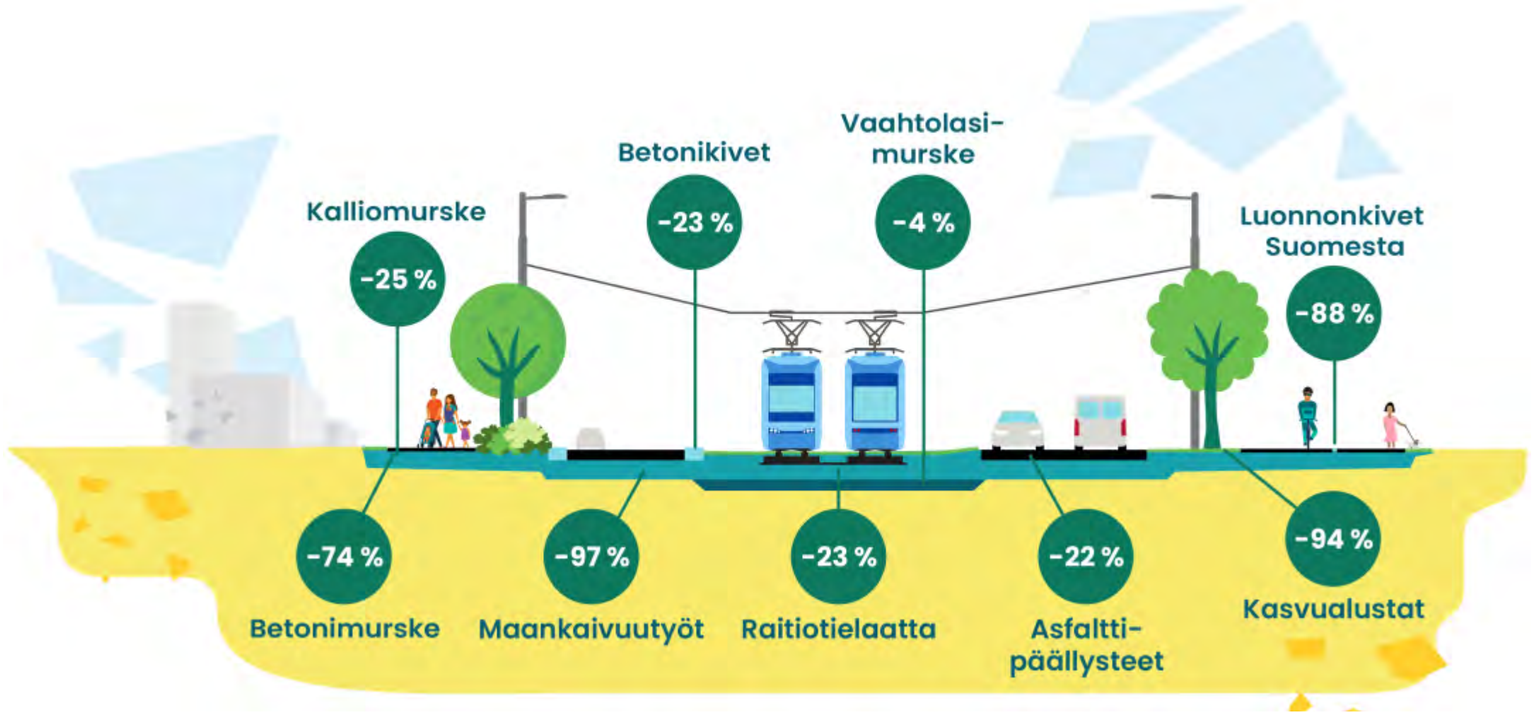

Kuva 4.28 Ratikan rakentamisen aiheuttamien päästöjen resurssiviisaiden ratkaisujen avulla saavutettavat vähennykset. Kuvan esimerkki laskettu Tietotien kohdalta ja verrattu tavanomaiseen vaihtoehtoon. Kokonaisvähennyspotenttiaali on -29%. (Lähde: Resurssiviisaiden ratkaisujen CO2e-päästötarkastelu. Ramboll Finland Oy, Sweco, Sitowise, AFRY ja WSP 2022).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

5. RUNKOBUSSIVAIHTOEHDON KUVAUS (VE0+)

5.1 RUNKOBUSSIVAIHTOEHDON LINJASTO

Ratikan vertailuvaihtoehtona on runkobussilinja 570. Runkobussivaihtoehdossa linjan 570 reitti on muutettu ratikan reittiä vastaavaksi. Lisäksi runkobussilinjalle on sujuvuuden takaamiseksi suunniteltu bussikaistoja. Runkobussilinjan 570 reitti oikaistaan Tikkurilan länsipuolella, Tikkurilan itäpuolella ja Vaaralan sekä Länsimäen välissä. Runkobussilinjan 570 reittimuutokset ja bussikaistat on esitetty kuvassa 5.1.

Tikkurilan länsipuolella runkobussilinjan 570 nykyinen reitti kulkee Tikkurilantien ja Ratatien välillä Osmankäämintietä, Peltolantietä, Talvikkitietä ja Unikkotietä. Reitti oikaistaan kulkemaan suoraan Tikkurilantien ja Unikkotien välillä Kielotietä.

Tikkurilan itäpuolella runkobussilinjan 570 nykyinen reitti kulkee Valkoisenlähteentien ja Kyytitien välissä Urheilutietä, Tikkurilantietä ja Vanhaa Porvoontietä. Reitti oikaistaan kulkemaan Jokiniemenkatua.

Vaaralan ja Länsimäen välissä runkobussilinjan 570 nykyinen reitti kulkee Hakunilantien ja Länsimäentien välissä Kuussillantietä, Somerikkotietä ja Maratontietä. Reitti oikaistaan kulkemaan Fazerintien kautta.

Runkobussilinjan 570 reitin muuttuessa muuta bussiliikenteen linjastoa muutettaisiin kuten ratikan toteutuessa. Muu bussiliikenteen linjasto on oletettu samanlaiseksi runkobussi- ja ratikkavaihtoehdoissa. Joukkoliikenteen palvelu

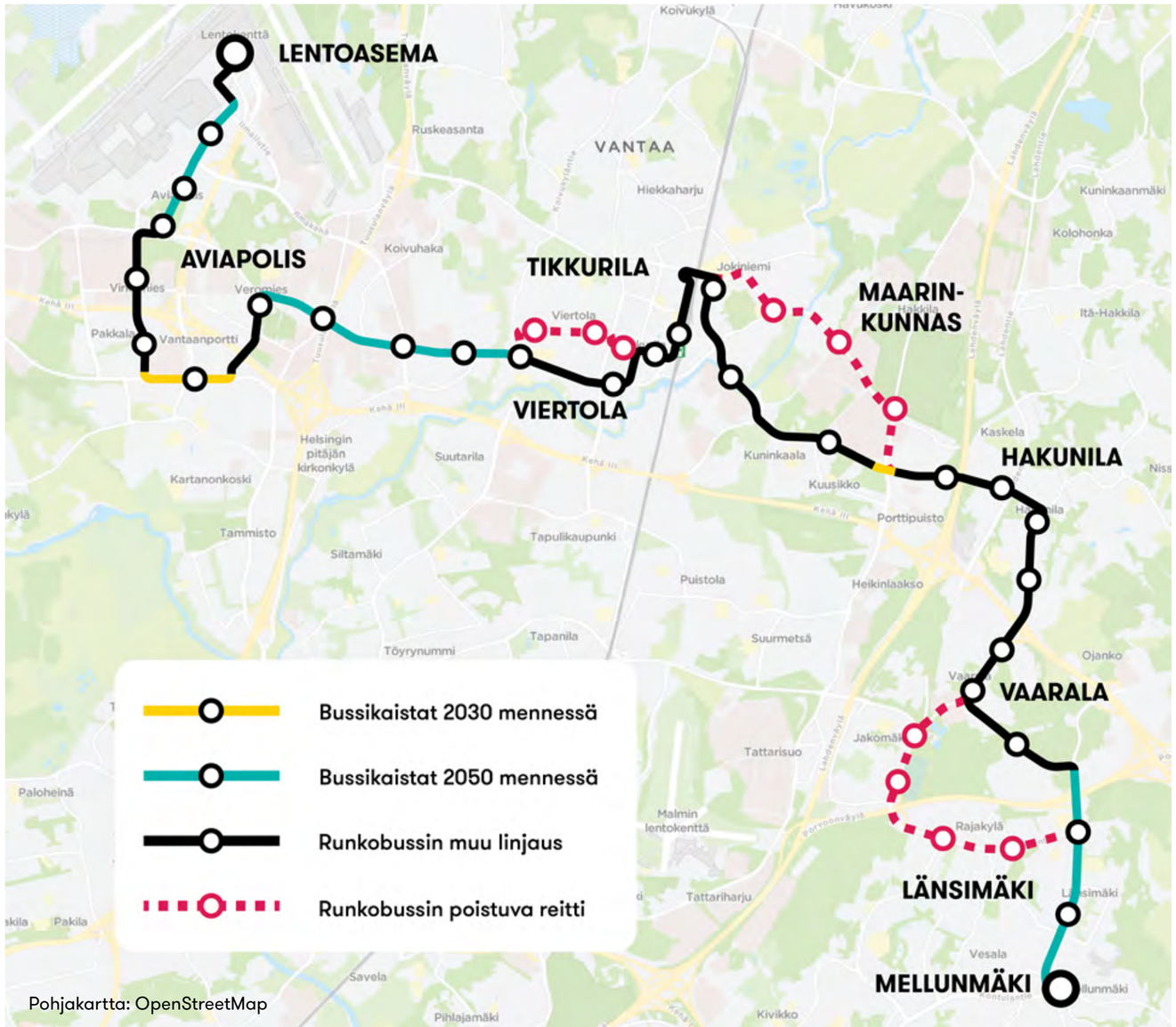

Kuva 5.1 Runkobussilinjalle 570 suunnitellut reittimuutokset ja bussikaistat, jos ratikkaa ei toteuteta. Ratikan toteutuessa ratikka korvaa bussilinjan 570.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Peltolantiellä, Maarinkunnaalla, Jakomäessä ja Rajakylässä varmistetaan muilla nykyisillä linjoilla, nykyisten linjojen reittimuutoksilla tai uusilla linjoilla. Varsinaiset päätökset bussilinjaston muutoksista tekee aikanaan HSL.

Runkobussivaihtoehdon linjalle 570 on suunniteltu toteutettavaksi bussikaistoja kahdessa vaiheessa. Bussikaistoja on tarpeen toteuttaa, jotta autoliikenteen määrän kasvaessa bussiliikenteen sujuvuus säilyy nykytasolla. Autoliikenteen määrä kasvaa kaupungin kasvaessa, jos autoliikenteen määrää ei säännellä nykyistä enemmän. Autoliikenteen määrän kasvu on kuitenkin suhteessa vähäisempää kuin kestävien kulkumuotojen määrän kasvu. Runkobussilinjan 570 bussikaistakohteet on määritelty nykytilan ja tulevaisuuden ruuhkautumisanalyysin perusteella. Nykytila-analyysi perustuu nykyisen runkobussilinjan 570 ajotietojen tarkasteluun. Tulevaisuuden analyysi perustuu autoliikenne-ennusteisin.

Nykytila-analyysin perusteella runkobussilinjan 570 sujuvuutta edistäisi hieman jo nyt bussikaistat Jumbon ympäristössä ja Vanhan Porvoontien liittymässä. Tasetien ja Väinö Tannerin tien bussikaistat on suunniteltu Osuustien ja Rälssitien väliselle katuosuudelle. Bussikaistat toteutettaisiin siten, että ne korvaisivat nykyiset reunimmaiset autoliikenteen kaistat. Vanhan Porvoontien liittymän bussikaistat on suunniteltu Kyytitielle siten, että kummastakin suunnasta liittymään saavuttaessa bussiliikenteellä olisi noin 200 metriä omat bussikaistat. Bussiliikenteen kaistat toteutettaisiin leventämällä nykyistä katua siten, että bussikaistat tulisivat nykyisten autoliikenteen kaistojen lisäksi. Nämä bussikaistat varmistaisivat, että bussit eivät jää jumiin liittymään jonottavien autojen sekaan.

Tulevaisuuden analyysin perusteella bussikaistat tulevat tarpeellisiksi Tietotiellä, Aviabulevardilla, Tikkurilantiellä Rälssitien ja Osmankäämintien välissä sekä Länsimäentiellä. Näillä katuosuuksilla autoliikenteen sujuvuuden arvioidaan heikentyvän tulevina vuosikymmeninä, jolloin bussiliikenteen sujuvuus edellyttää bussikaistoja. Näillä kaduilla bussikaistat toteutettaisiin nykyisten autoliikenteen kaistojen rinnalle.

Runkobussilinjan 570 kehitystoimenpiteiden seurauksena linja hieman nopeutuu nykyisestä ja matka-aikojen hajonta vähenee hieman. Linjan aikataulutettu matka-aika Lentoaseman ja Mellunmäen välillä on nykyisin enimmillään 64 minuuttia. Kehitystoimenpiteiden seurauksena matka-aika lyhenee noin 60 minuuttiin. Matka-ajan lyhentymisestä noin 3 minuuttia selittyy Vaaralan reittimuutoksella ja noin 1 minuutti Viertolan reittimuutoksella.

Runkobussilinjalle 570 on jo toteutettu etuudet kaikkiin valoliittymiin. Järjestelmässä on varaa pieneen kehitykseen. Valoetuuksia ei tällä hetkellä priorisoida eri linjojen välillä ja etuudet eivät ennakoi ajoneuvojen saapumista liittymään.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

5.2 RUNKOBUSSIVAIHTOEHDON INVESTOINTIKUSTANNUKSET

Runkobussivaihtoehdon investointikustannukset (kuva 5.2) koostuvat runkobussilinjan 570 kehittämiseksi tehtävistä investoinneista, ratikkavaihtoehtoon sisältyvistä pyöräväylistä sekä katujen ja siltojen peruskorjauksista, jotka pitäisi tehdä ilman ratikan toteutumistakin. Näiden investointien kustannusarvio on yhteensä 200,2 miljoonaa euroa, joista valtaosa on katujen peruskorjauksien kustannuksia. HSY:n osuus näistä kustannuksista on 20 miljoonaa euroa, jolloin Vantaan osuus bussivaihtoehdon investointikustannuksista on 180 miljoonaa euroa.

Ratikkavaihtoehdossa katujen peruskorjaukset tulevat tehtyä luontevasti osana ratikan rakennustöitä, mutta ilman ratikan rakentamista peruskorjaukset tulisi toteuttaa erikseen seuraavan 40 vuoden aikana. Peruskorjauskohteiden kustannukset on arvioitu ratikan katusuunnitelmien kustannusarvioiden pohjalta.

Vuoteen 2030 mennessä toteutettavia peruskorjauskohteita olisivat Rälssitie, Kielotie ja Kyytitie Vanhan Porvoontien itäpuolella. Lisäksi Muuran alueen kadut ratikan reitin kohdalta tulisi rakentaa, vaikka ratikkaa ei rakennettaisi. Näiden investointien kustannusarvio on 48,1 miljoonaa euroa.

Vuoteen 2040 mennessä toteutettavia peruskorjauskohteita olisivat Tietotie, Tasetien alikulkusilta, Tikkurilantie, Hakunilantie, Tilustie, Fazerintie, Länsimäentie ja Kyytitie Vanhalta Porvoontien länsipuolella. Näiden investointien kustannusarvio on 148,4 miljoonaa euroa.

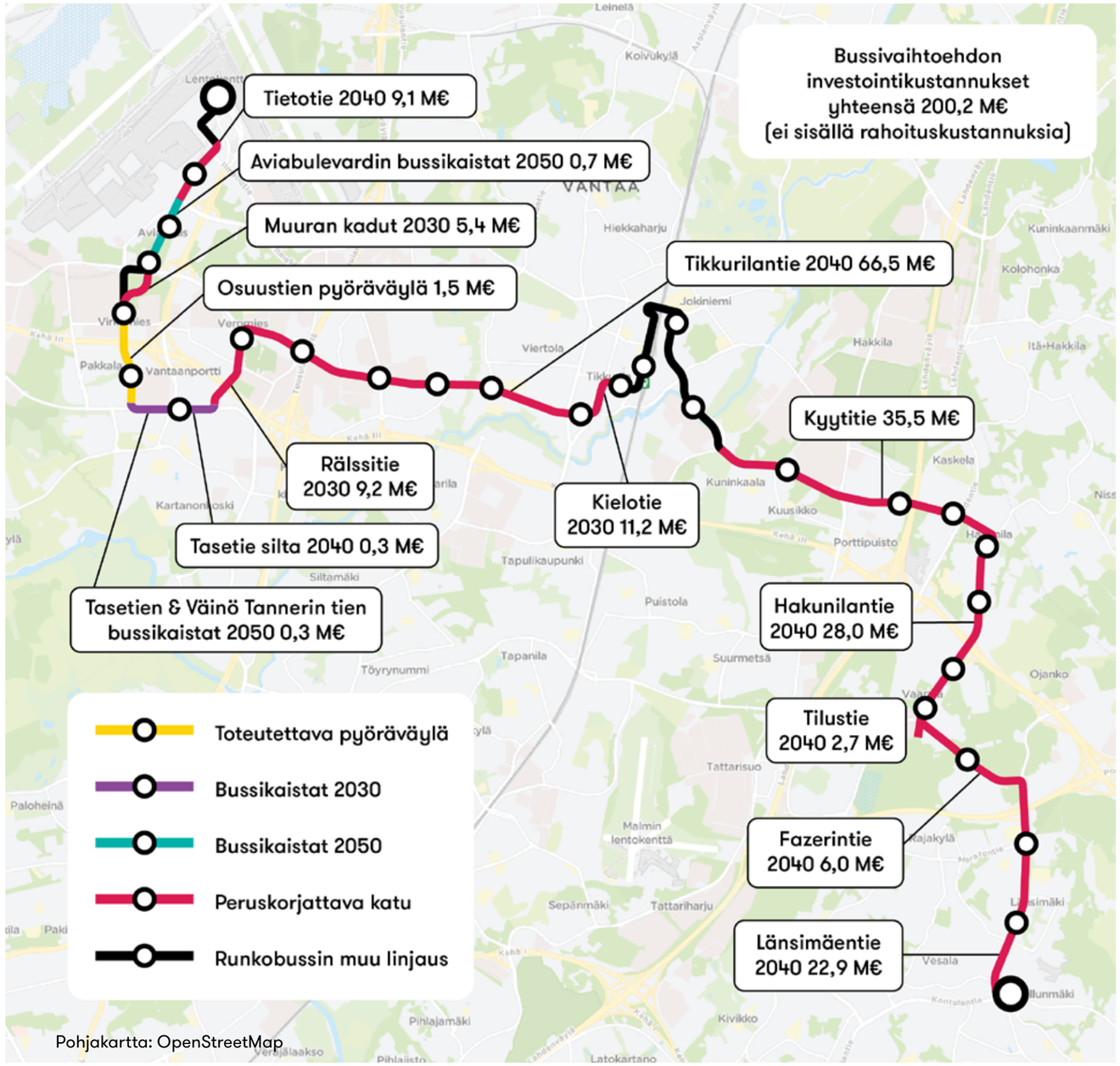

Kuva 5.2 Runkobussivaihtoehdon investointikustannukset.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Edellä mainittujen peruskorjattavien katujen yhteisiin kustannuksiin sisältyy pilaantuneiden maa-ainesten käsittely Tikkurilassa ja Tikkurilan länsipuolella. Käsittelyn kustannuksiksi arvioidaan 1,1 miljoonaa euroa.

Katujen peruskorjauksien arvioidaan sisältävän myös ne pyöräliikenteen tavoiteverkon osuudet, jotka toteutettaisiin ratikan yhteydessä. Ratikan yhteydessä pyöräliikenteen reittejä toteutettaisiin muutoinkin peruskorjattavien katujen lisäksi myös Osuustielle. Katuosuuksien pituus on noin 850 metriä. Helsingin seudun pyöräliikenteen pääverkon päivityksessä (Destia & WSP, 2022) pyöräväylän toteuttamisen yksikkökustannukseksi arvioitiin 1,8 M€/km. Osuustien pyöräväylän kustannusarvio on siten 1,5 miljoonaa euroa.

Runkobussilinjan kehittämiseksi tehtävät investoinnit ovat pääosin bussikaistoja, joiden kustannukset on arvioitu karkeasti yksikköhinnalla miljoona euroa per kilometri (HSL, Runkolinjojen infratoimenpidekortit, 2021). Niissä tapauksissa, kun katu olisi joka tapauksessa saneerattavien katujen listalla, bussikaistojen toteutukselle ei arvioida erillistä investointikustannusta.

Vuoteen 2030 mennessä kustannukset ovat vähäisiä: Kyytitien bussikaistat Vanhan Porvoontien liittymän kummallakin puolella 300 metrin matkalta katsotaan sisältyvän kadun peruskorjauskustannuksiin. Tasetien ja Väinö Tannerin tien bussikaistat arvioidaan edellä mainittua yksikkökustannusta edullisemmiksi, kun nykyisiä autoliikenteen kaistoja muutetaan bussikaistoiksi. Investointikustannusarvio on 300 000 €.

Vuoteen 2050 mennessä bussikaistoja on suunniteltu noin kuuden kilometrin matkalle: 0,7 kilometriä Tietotiellä, 0,7 kilometriä Aviabulevardilla, 2,5 kilometriä Tikkurilantiellä ja 2,1 kilometriä Länsimäentiellä. Tietotien, Tikkurilantien ja Länsimäentien bussikaistojen kustannukset katsotaan sisältyvän katujen peruskorjauskustannuksiin. Aviabulevardin bussikaistojen investointikustannus on noin 700 000 €.

Bussikaistojen toteuttamisen seurauksena ajorata ja katualue leventyvät Kyytitiellä, Tietotiellä, Aviabulevardilla, Tikkurilantiellä ja Länsimäentiellä. Viherpeitteisen katupinta-alan määrä vähenee. Tikkurilantiellä ja Länsimäentiellä kadun leventyminen johtaa puiden poistumiseen. Tasetiellä ja Väinö Tannerin tiellä bussikaistat toteutetaan reunimmaisten autokaistojen tilalle, jolloin autoliikenteen tila vähentyy mutta kadun leveys säilyy.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

5.3 RUNKOBUSSIVAIHTOEHDON LIIKENNÖINTIKUSTANNUKSET



Kuva 5.3 Yksinivelinen sähköbussi runkolinjalla 570 joulukuussa 2022 (Kuvaaja: Simo Räsänen).

Runkobussilinjan 570 liikennöintikustannukset on laskettu nykyisen linjan 570 liikennöinnin perusteella. Linjalla on liikennöity jo syksystä 2022 alkaen sähkönivelbusseilla. Muut muutokset linjan liikennöintiin ovat vähäisiä: edellä mainitut reittimuutokset ja pienet tihennykset vuoroväleihin vastaamaan ratikan vuorovälejä. Linjan liikennöintikustannukset on laskettu linjalle arvioiduilla suoritteilla ja nykyisen runkobussilinjan 570 liikennöinnin indeksikorjatuilla yksikkökustannuksilla.

Runkobussilinjan 570 liikennöinti on kilpailutettu osana laajempaa kokonaisuutta, johon sisältyy kaikki Ojangon bussivarikon bussiliikenne. Liikennöintisopimuksen hinta tammikuun 2020 hintatasossa 0,333 €/linjakilometri, 39,102 €/linjatunti ja 237,251 €/autopäivä. Tammikuun 2023 hintatasoon korjattuna nämä yksikkökustannukset ovat 0,377 €/linjakilometri, 44,3 €/linjatunti ja 269 €/autopäivä.

Runkobussilinjan 570 suoritteet on laskettu luvun 4.8 taulukossa 4.1 esitettyihin vuoroväleihin perustuen. Esitetty vuorovälitaulukko on talviaikataulukaudelle. Kesäaikataulukaudella ruuhka-aikoina liikennöitäisiin 7,5 min vuorovälin sijaan 10 min vuoroväleillä. Linjalla olisi vuodessa noin 1,72 miljoonaa linjakilometriä, 88 000 linjatuntia ja 5 660 autopäivää. Linjan liikennöintikustannukset olisivat yhteensä noin 6,1 miljoonaa euroa vuodessa.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

6. RATIKAN VAIKUTUKSET

6.1 KAUPUNKIKEHITYS

Kaupunkirakenne, maankäyttö

Menetelmä

Vantaan ratikan reitin varrelle on laadittu ratikan kaavarunko. Se on yleiskaavaa tarkempi, mutta asemakaavaa yleispiirteisempi suunnitelma, joka esittelee kaupunkikehitykseen liittyvän tahtotilan. Kaavarunko kattaa ratikan pysäkeistä noin 800 metrin säteellä muodostuvan vyöhykkeen. Se yhteensovittaa maankäyttöön kohdistuvia tavoitteita ja tarkentaa uuden yleiskaavan maankäyttösuunnitelmaa. Siinä tarkastellaan muun muassa asuinalueita, palveluverkkoa, elinkeinorakennetta, liikenneverkkoa ja viheralueiden rakennetta.

Kaavarungon keskeisiä lähtökohtia ovat kaupungin kasvuun varautuminen, ratikkaan tukeutuvan joukkoliikennekäytävän toteuttamisedellytysten luominen sekä kaupunkirakenteen kehittäminen. Kaavarungon toteuttaminen tarkoittaa resurssien pitkäaikaista suuntaamista Vantaan vahvimman kasvukäytävän alueelle. Kaavarunko perustuu maankäytön tiivistymiseen raitiotien varrelle sekä asukas- ja työpaikkamäärät kasvavat voimakkaasti nykytilanteesta.

Ratikan vaikutuksia kaupunkirakenteeseen on arvioitu Ratikan kaavarunkoluonnoksen vaikutusten arviointi -raportissa (Ramboll 2022) kokonaisvaikutusten, maankäytön tiiveyden ja eheyden, keskusten ja niiden kytkeytyneisyyden, keskusten kehittämisedellytysten ja toimintojen saavutettavuuden kannalta. Lisäksi on erikseen arvioitu vaikutuksia suuralueiden (Aviapolis, Tikkurila ja Hakunila) ja niiden pysäkkiympäristöjen maankäyttöön.

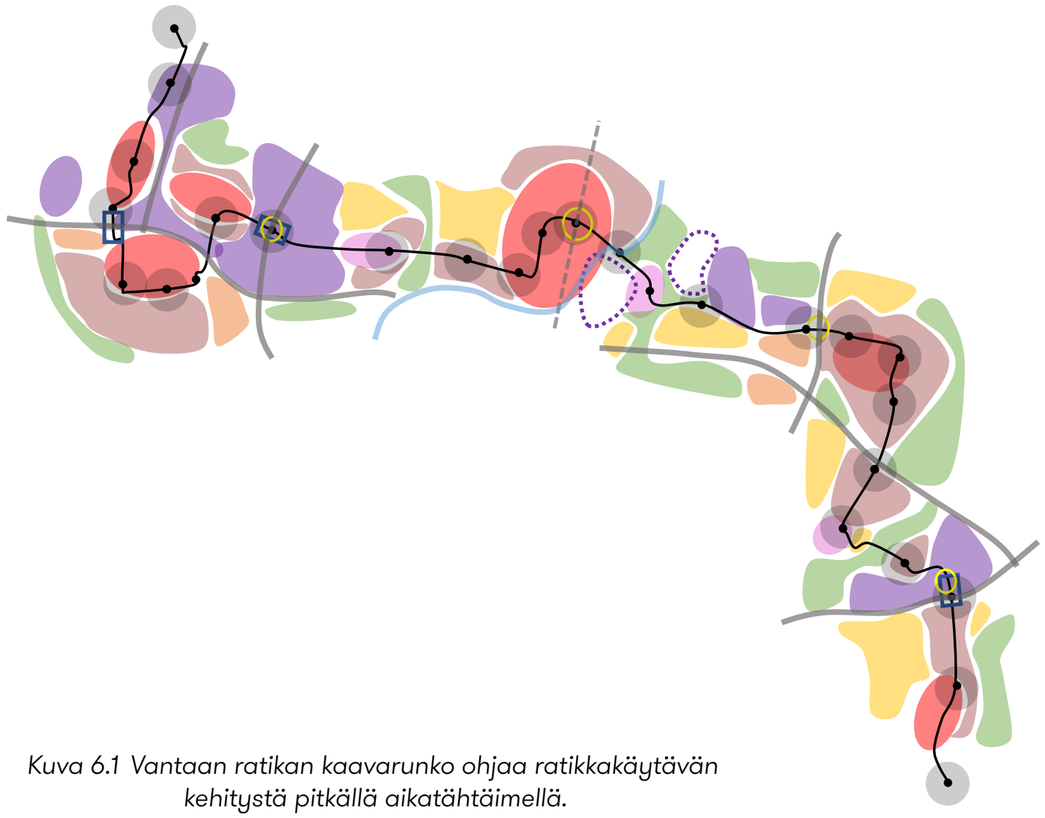

Kuva 6.1 Vantaan ratikan kaavarunko ohjaa ratikkakäytävän kehitystä pitkällä aikatähtäimellä.

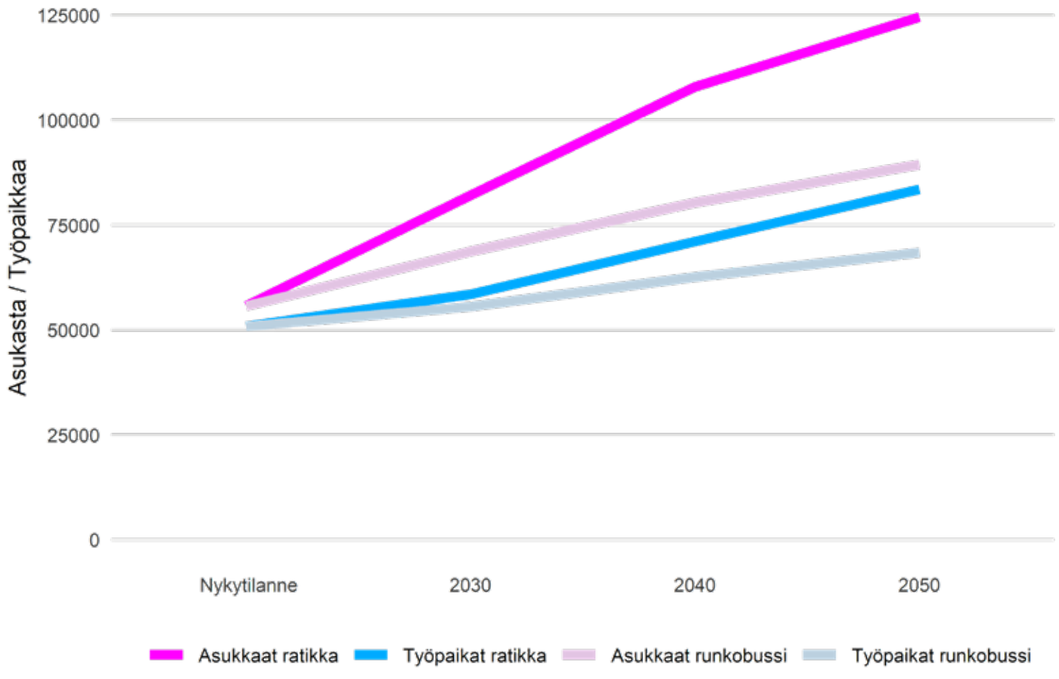

Kuva 6.2 Kaavarungon asukkaat ja työpaikat ratikka ja bussivaihtoehdoissa.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

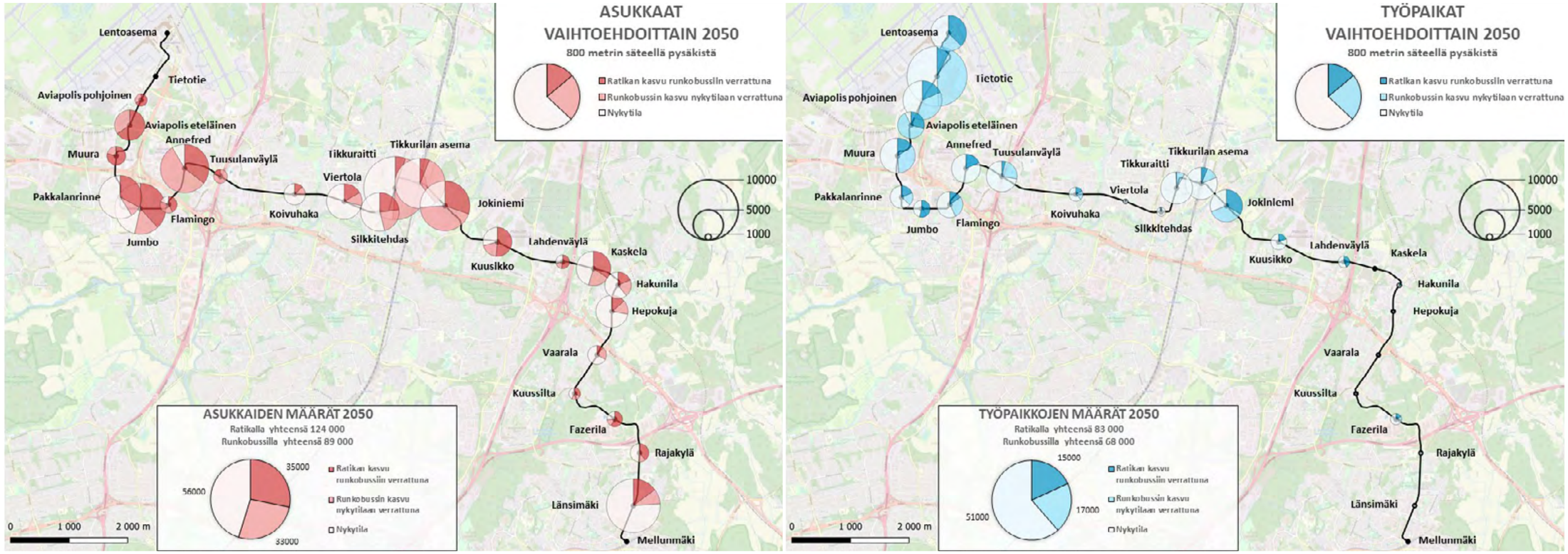

Kuva 6.3 Asukkaiden ja työpaikkojen määrät ratikka- ja bussivaihtoehdoissa.

Vertailtavan runkobussivaihtoehdon VE0+ maankäytön toteutuksen ajankohta ja määrä on arvioitu Vantaan kaupungilla. Bussivaihtoehdon maankäytön pienempi ja hitaampi maankäytön toteutus perustuu empiirisiin havaintoihin kansainvälisesti ja Suomessa raitiotiehankkeiden vaikutuksesta maankäytön kehitykseen. Arviossa on hyödynnetty Helsingin seudulle kehitettyä MALPAKKA-mallia (Jääskeläinen 2019), jolla on havaittu yhteys kestävien kulkumuotojen saavutettavuuden ja tonttien hintojen sekä tehokkuuden välillä. Malli huomioi vain saavutettavuuden vaikutuksen, ja kaupunkisuunnittelun asiantuntijat ovat tarkentaneet arviot perustuen alueen muihin laadullisiin tekijöihin ja kehityshistoriaan.

Helsinkiin Mellunmäen ja Vesalan kerrostaloalueille on valmisteltu täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteet, joissa uusi maankäyttö painottuu Mellunmäen metrokeskustan alueelle sekä pikaraitioteiksi kehitettävien katujen varsille.

Keskeisiä vaikutuksia

Vantaan ratikka luo ensisijaisesti varmuutta sille, että koko ratikkakäytävä kehittyy yleiskaavan ja kaavarungon tavoitteiden mukaisesti. Ratikan vaikutukset voidaan kiteyttää kolmen kohdan alle.

1. *Ratikka lisää asuntojen ja työpaikkojen toteutumista*

Ratikan kaavarungon alueen asukasmäärä yli kaksinkertaistuu nykytilanteesta asettuen arviolta noin 124 000 asukkaaseen vuonna 2050. Samoin työpaikkamäärä kasvaa pitkällä aikavälillä noin 60 % nykytilanteesta. Kaavarungon alueella on ennusteiden mukaan vuonna 2050 noin 83 000 työpaikkaa. Rakentamiseen tarvittava kerrosala on arvioiden mukaan yli 3 miljoonaa kerrosneliömetriä asumiseen ja yli 1,6 miljoonaa kerrosneliömetriä työpaikkarakentamiseen. Vantaan väestönkasvun ns. perusskenaarioon nähden yli 60% Vantaan väestönkasvusta sijoittuisi kaavarungon alueelle.

Runkobussivaihtoehdossa ennustetaan tarkastelualueelle yhteensä noin 89 000 asukasta ja 68 000 työpaikkaa vuonna 2050. Tämä tarkoittaa 35 000 asukasta ja 15 000 työpaikkaa vähemmän ja uuden rakentamisen määrä on noin puolet ratikkavaihtoehtoon verrattuna. Erot vaihtoehtojen välillä syntyvät erityisesti pitkällä aikavälillä ja vuonna 2030 erot ovat vielä maltilliset.

Ratikka vaikuttaa asuinrakentamisen kysyntään koko ratikkakäytävällä, mutta erityisesti heikommin saavutettavilla alueilla kaupunkikeskustojen välillä kuten Kyytitien varrella, Vaaralassa ja Kaskelassa. Näillä alueilla saavutettavuuden muutos on merkittävintä, mikä johtaa suurempaan kysyntään myös maankäytön tehokkuudessa. Myös Pakkalassa ja Veromiehen alueella asuinrakentamisen määrä olisi huomattavasti suurempaa ratikkavaihtoehdossa. Työpaikkojen osalta ratikka vaikuttaa keskeisesti Aviapoliksen ja Pakkalan työpaikkamäärän kehittymiseen sekä myös Tikkurilan itäpuoleisiin alueisiin kuvan 6.3 mukaisesti.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

2. *Kaupunkirakenne monipuolistuu ja mahdollistaa jalankulku- ja pyöräilykaupungin syntymisen*

Ratikan kaavarungon vaikutusarvion mukaan kaupunkirakenne kehittyy toiminnoiltaan nykyistä sekoittuneemmaksi ratikan reitin varrella paremman saavutettavuuden ja investoinnin pysyvyyden ansiosta. Samalla asunto- ja työpaikka-alueet muuttuvat aikaisempaa monipuolisemmiksi paremman. Toiminnoiltaan sekoittunut ja tiivis kaupunkirakenne vähentää asiointimatkojen pituutta ja parantaa lähipalvelujen saavutettavuutta kävellen ja pyöräillen. Sekoittuneilla, riittävän tiiviisti asutuilla alueilla liikkumistarve ja etenkin autoliikenne vähenee kävelyn ja pyöräilyn lisääntyessä. Kaupunkirakenteen eheytyessä autokaupunkiympäristö muuttuu monin paikoin lyhyiden etäisyyksien ratikka- ja jalankulkukaupungiksi.

Kaavarungossa esitetyt kestävän liikkumisen kadut, pyöräliikenteen baanat ja pääreitit, viherkadut sekä käveltävät kaupunkitilat parantavat osaltaan toimintojen saavutettavuutta kävellen ja pyöräillen. Lähes koko kaavarungon alue kehittyy entistä monipuolisempina palvelujen, asumisen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueina. Tilaa vaativia toimintoja siirtyy pysäkkiympäristöistä väljemmin rakennetuille reuna-alueille. Urbaania elinympäristöä ja keskusta-asumisen mahdollisuuksia syntyy lisää kaupunkimaista asumistapaa arvostaville.

3. *Alueet vahvistuvat ja vahvistavat toisiaan*

Tiivistyvä kaupunkirakenne luo edellytykset joukkoliikenteeseen vahvasti tukeutuvan liikennejärjestelmän kehittämiselle. Ratikka parantaa koko kasvukäytävän saavutettavuutta. Ratikka lyhentää vaikutusalueellaan matka-aikoja bussiin verrattuna ja parantaa siten keskusten ja pysäkkiympäristöjen saavutettavuutta joukkoliikenteellä. Ratikan kilpailukykyä lisää täsmällinen ja tiheä liikennöinti sekä pysäkkien sijainti toimintojen ytimessä.

Alueet, jotka erityisesti hyötyvät saavutettavuuden paranemisesta:

- Keskusta-alueet ja lähikeskustojen alueet, jotka ovat tärkeitä työpaikkojen ja palveluiden keskittymiä sekä ratikkakaupungin toiminnallisia solmukohtia.
- Keskusta-alueiden ulkopuoliset työpaikkojen, kaupan ja palveluiden alueet (kuten Jumbo, Vantaanportti, Tammisto ja Porttipuisto), jotka kytkeytyvät kaavarunkoratkaisussa raideliikenteen piiriin. Niiden merkitys työssäkäynti- ja asiointialueina lisääntyy nykyisestä.
- Nykyisen raideliikenteen katvealueet, joita ovat rautatie- ja metroasemien (Lentoasema, Aviapolis, Tikkurila, Mellunmäki) väliset alueet (kuten esimerkiksi Hakunila), jotka kytkeytyvät entistä paremmin lähimpiin kaupunki- ja palvelukeskuksiin ja seudulliseen raideverkkoon.
- Alueet, joista muodostuu raideliikenteen vaihtoasemia: Tikkurila, Aviapolis, Lentoasema, Mellunmäen keskus.

Lisäksi vaihtopysäkit ja liityntälinjat parantavat alueen ulkoista saavutettavuutta (joukkoliikenteen käytettävyyttä kauempaa). Kaavarungossa merkittäviä vaihtopysäkkejä ovat mm. Lentoasema, Tikkurilan asema, Tuusulanväylä, Lahdenväylä ja Rajakylä (Porvoonväylä).

Jatkosuunnittelu

Jatkossa on mahdollista arvioida vielä tarkemmin millä pysäkeillä ja missä määrin maankäyttöä voidaan tehostaa ja/tai lisätä pysäkkiympäristöissä. Tällainen tarkastelu on hyvä toteuttaa viimeistään silloin, kun maankäytön toteuttamisen vaiheistusta suunnitellaan tarkemmin.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Sosiaaliset vaikutukset (eriytyminen)

Menetelmä

Selvityksessä Vantaan ratikanrakentumisen väestö- ja eriytymisvaikutukset (MDI 2023) arvioitiin aluksi vaikutuksia eriytymiseen kirjallisuuskatsauksen perusteella. Ratikan demografisia vaikutuksia mallinnettiin väestöennusteella, perustuen ratikan varren asuntotuotantoon sekä olettamiin muuttoliikkeen ikärakenteesta. Arviointia tarkennettiin yksittäisen eriytyneen alueen tapaustutkimuksella, jossa mallinnetiin demografisia vaikutuksia sekä arvioitiin laajempia sosiaalisia vaikutuksia. Lopullinen arvio Vantaan ratikkahankkeen vaikutuksista eriytymiseen perustui koko aineiston pohjalta tehtyyn asiantuntija-arvioon. Ulkopuolinen asiantuntija validoi ja tarkensi arviota.

Keskeisiä vaikutuksia

Kaavarunko luo edellytyksiä alueiden välisten erojen vähentymiselle ja alueellisen tasa-arvon lisääntymiselle. Vaikka yksittäisten alueiden eriytyminen ei kokonaan käänny Vantaan ratikkahankkeen seurauksena, voidaan kehitystä hidastaa. Raitiotielinjaa voi pitää yhtenä tärkeänä osana pitkäaikaista alueiden kehittämistä, joilla on merkityksellinen vaikutus alueellisten erojen kasvun hidastamiseen ja tasapainottamiseen.

Sosioekonominen ja etninen eriytyminen hidastuu, jos tarkasteltujen eriytyneiden alueiden uusi asuntotuotanto houkuttelee muuttajia vastaavalla demografisella profiililla kuin aiempien radan varteen rakentuneiden alueiden asuntotuotanto. Hyvin saavutettava uusi asuntotuotanto lisää alueiden houkuttelevuutta parantamalla negatiivisesti miellettyä fyysistä ympäristöä ja muuttaa muuttoliikkeen rakennetta aiempaa vähemmän eriytymiskehitystä ruokkivaksi.

Pelkkä raitiotielinja ja uusi asuntotuotanto eivät yksinään riitä kääntämään eriytymiskehitystä. Alueen heikoksi koettua fyysistä ja sosiaalista ympäristöä täytyy kehittää laajemmin. Etenkin maahanmuuttajataustaisen väestön osuus tulee todennäköisesti kasvamaan kansallisen väestönkehityksen rakenteen seurauksena. Haasteena on myös muuttaa eriytyneiden alueiden mainekuvia. Huono-osaiseksi mielletyn alueen mainekuvan palauttaminen on haastavaa, huolimatta merkittävästä kehittämisestä (Saikkonen et al 2008).

Raitiotielinja nostaa oletettavasti vaikutusalueen asuntojen hintoja. Hintojen nousu voi lisätä eriytyneiden alueiden houkuttelevuutta omistusasujien ryhmässä ja kannustaa ylläpitämään olemassa olevia kiinteistöjä, ruokkien houkuttelevuuden kasvua. Hintatason nousu voi kuitenkin synnyttää myös negatiivisia vaikutuksia alueella jo asuvalle pienituloiselle väestölle asumiskustannusten noustessa. Toisaalta raitiotielinja vahvistaa alueiden saavutettavuutta, minkä on todettu lisäävän palkkatasoa sekä työllistymismahdollisuuksia, mikä hyödyntää etenkin pienituloista väestöä (Rotger & Nielsen, 2015, Edinburg council, Department for Transport UK 2013).

Ilman merkittäviä alueeseen kohdistuvia toimia eriytyminen tulee olemaan huomattavan voimakasta. Eriytymisen katkaisu vaatii laajempia panostuksia alueiden julkisiin tiloihin, palveluihin, vapaa-ajan mahdollisuuksiin sekä etenkin kouluihin ja koulutuspalveluihin.

Saavutettavuuden vaikutusta sosiaaliseen kestävyyteen on arvioitu tarkemmin luvussa 6.2

Jatkosuunnittelu, epävarmuudet

Arvioinnissa on pyritty olettamien suhteen erityiseen varovaisuuteen, sillä eriytymiskehityksen katkaisun on todettu olevan harvinaista ja haastavaa. Vantaan ratikan demografiset vaikutukset perustuvat väestöennusteeseen, johon liittyy kaiken ennakoinnin tavoin merkittäviä olettamia sekä epävarmuustekijöitä. Oletetun asuntotuotannon vähäisempi toteutuminen johtaisi suoraan ennakoitua vähäisempiin muutoksiin. Lisäksi uuden asuntotuotannon on oletettu houkuttelevan muuttajia vastaavalla demografisella profiililla kuin aiempien radan varteen rakentuneiden alueiden asuntotuotanto. Voimakkaasti eriytyneillä alueilla tämän saavuttaminen vaatii pelkän ratikan ja asunnontuotannon lisäksi laaja-alaisempia panostuksia eriytyneiden alueiden kehittämiseen. Etenkin alle 15-vuotiaiden osalta eriytymiskehityksen hidastumisen väestöennusteen mukaisella tavalla arvioitiin olevan jossain määrin epätodennäköistä. Arvioitua alle 15-vuotiaiden kehitystä voikin pitää parhaimpana mahdollisena lopputulemana. Eriytymisen kehittymistä tulee jatkossa seurata alueittain ja ottaa käyttöön laajasti erilaisia toimenpiteitä, joilla alueiden eriytymiseen pystytään vaikuttamaan suotuisasti.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Eriytymisen tapaustutkimus (Hakunila): Vantaan Hakunilan alueen tulevaa väestönkehitystä tarkasteltiin syventävänä tapaustutkimuksena. Tapausalueena Hakunilaa leimaa suhteellisen voimakkaasti eriytynyt kehitys muuhun kaupunkiin verrattuna sekä usean huono-osaisuuden mittarin haastavat arvot. Ratikalla on huomattava vaikutus Hakunilan väestönkehitykselle. Konkreettiset vaikutukset alueen eriytymiskehitykseen riippuvat kuitenkin huomattavasti uuden asuntotuotannon perässä muuttavan väestön rakenteesta. Skenaarioissa on oletettu Hakunilan uuden asuntotuotannon perässä muuttavan väestön vastaavan rakenteeltaan muuttoliikettä Vantaan radanvarren alueilla, joilla rakennettiin merkittävästi uutta asuntotuotantoa 2010-luvulla. Demografinen ja etninen eriytyminen ei kuitenkaan käänny, vaan hidastuu, vaikka uusi asuntotuotanto olisi i) houkuttelevaa ja vetovoimaista sekä ii) toteutuisi ennakoidusti. Hakunilan voimakkaan eriytymisen kääntyminen vaatisi myös alueen jo olemassa olevan asuntokannan kehittämistä, mahdollista vanhan asuntokannan purkamista ja houkuttelevuuden merkittävää kasvua kotimaisten kieliryhmien (tulo)muuttoliikkeessä. Erityistä epävarmuutta liittyy alle 15-vuotiaiden väestökehitykseen, sillä tässä ryhmässä eriytyminen on koko väestöä voimakkaampaa, koska lapsiperheet välttävät aktiivisemmin ”huonomaineisia” alueita. Pelkkä uusi asuntotuotanto ei siten riitä kääntämään eriytymiskehitystä, vaan alueen heikoksi koettua fyysistä ja sosiaalista ympäristöä täytyy kehittää laajemmin, mahdollisesti myös purkamalla heikkokuntoista asuntokantaa. Kuitenkin ilman uutta asuntotuotantoa eriytyminen uhkaisi olla vielä voimakkaampaa. Tässä mielessä raitiotielinja vaikuttaa merkityksellisesti eriytymiskehitykseen.

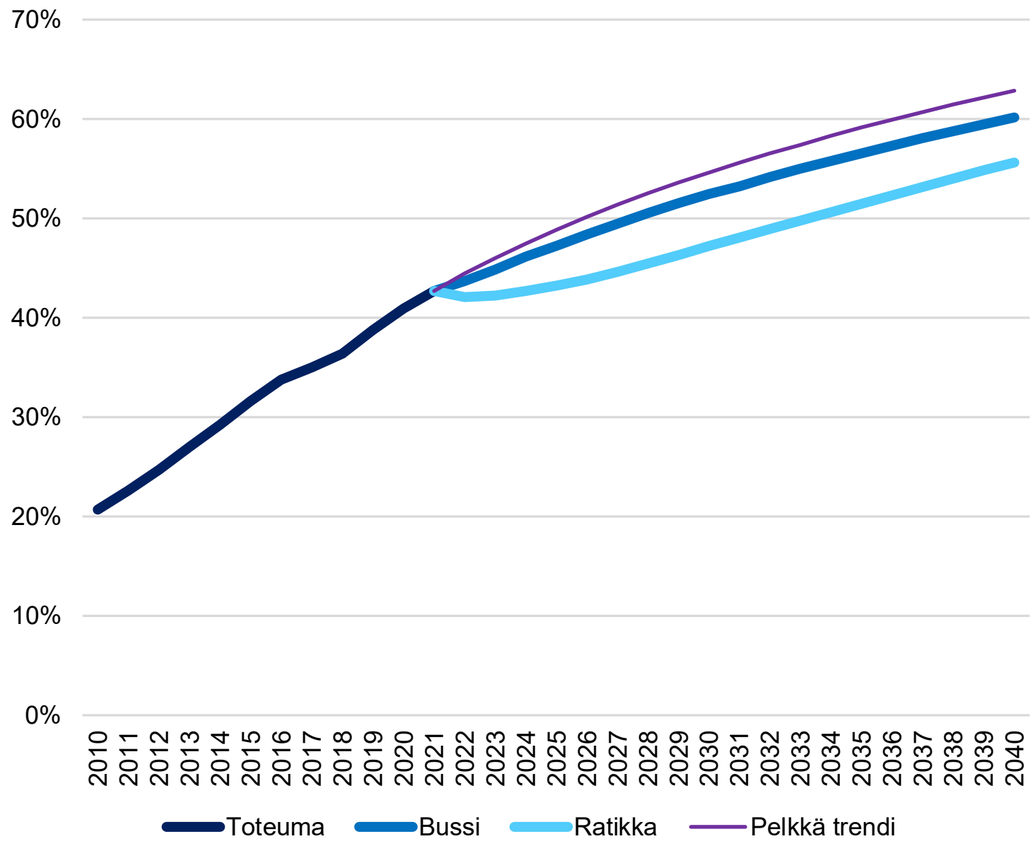

Kuva 6.4 Vieraskielisiä Hakunilan väestöstä eri skenaarioissa 2010-2040. (Lähde: MDI 2023).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Vetovoima, elinvoima ja imago

Menetelmä

Ratikan vaikutuksia elinvoimaan, vetovoimaan ja imagoon on selvitetty kaupunkitaloudellisten vaikutusten raportissa (FCG 2023). Näiden erottaminen toisistaan on usein käytännössä vaikeaa. Lisäksi elinvoima, vetovoima ja imago ovat käsitteinä monitulkintaisia eikä niitä myöskään ole mahdollista arvioida määrällisesti. Elinvoima-, vetovoima- ja imagovaikutukset onkin arvioitu asiantuntija-arviona yleisten tilastotietojen ja tutkimustulosten sekä muualla raitiotiehankkeista saatujen kokemusten pohjalta.

Keskeisiä vaikutuksia

Vantaan ratikka lisää kaupungin elinvoimaa houkuttelemalla investointeja, yrityksiä ja työpaikkoja. Raiteilla kulkeva järjestelmä on bussijärjestelmään verrattuna stabiili, mikä lisää sijoittajien ja yritysten arvostamaa ennakoitavuutta ja antaa samalla lupauksen pidemmän aikavälin kehittämisestä.

Ratikka tiivistää ja monipuolistaa kaupunkirakennetta, mikä osaltaan houkuttelee ratikkareitin varren nykyisille ja kehittyville keskusta- ja työpaikka-alueille urbaanista ympäristöstä ja keskittymiseduista hyötyviä uusia yrityksiä ja työpaikkoja. Lisäksi myös olemassa olevien yritysten toiminta- ja kehitysedellytykset paranevat, kun ratikan myötä saavutettavuus paranee, asukasmäärä lisääntyy ja yritysten työvoiman saatavuus paranee. Tiiviit, viihtyisät, toiminnoiltaan monipuoliset ja hyvin saavutettavat alueet ovat myös työntekijöille haluttuja työympäristöjä, mikä osaltaan parantaa työvoiman saatavuutta ja sitä kautta edelleen kaupungin vetovoimaa yritysten sijaintipaikkana.

Kaupungin kasvun ja elinvoiman näkökulmasta erityisesti tietointensiivisten toimialojen lisääntyminen saa aikaan positiivista kehitystä. Tietointensiivisten toimialojen yrityksille vetovoimaisimpia alueita ovat rakenteeltaan tiiviit ja monipuoliset, kaupunkimaiset sekä imagoltaan vetovoimaiset ja menestyvät alueet ja keskittymät tehokkaan joukkoliikenteen (erityisesti raideliikenteen) vaikutusalueella. Tällaisia alueita Vantaan ratikan vaikutusalueella ovat erityisesti Aviapolis ja Tikkurila.

Vantaan ratikka lisää kaupungin vetovoimaa niin asukkaiden, yritysten kuin matkailijoidenkin näkökulmasta. Vetovoiman lisääntyessä Vantaalle muuttaa enemmän uusia asukkaita kuin kehityksen jatkuessa nykyisen kehitystrendin mukaisena. Ratikan myötä Vantaalle muuttavat uudet asukkaat lisäävät kaupan ja palvelujen kysyntää, kuten myös uusien työpaikkojen työntekijät. Lisäkysyntä parantaa olemassa olevien palveluyritysten toiminta- ja kehitysedellytyksiä, mutta luo edellytykset myös uusille palveluille. Palvelutarjonnan lisääntyminen puolestaan lisää Vantaan elinvoimaa ja vetovoimaa edelleen, mikä taas houkuttelee uusia asukkaita ja yrityksiä Vantaalle. Asukasmäärän lisäys yhdessä saavutettavuuden paranemisen kanssa vaikuttaa positiivisesti myös työvoiman saatavuuteen, mikä on yrityksille tärkeä sijaintitekijä, jonka merkitys tulevaisuudessa entisestään lisääntyy.

Kestävän liikkumisen tavoitteiden lisäksi raitiotie nähdään usein myös kaupunki-imagollisena tekijänä. Raitiotien tuoma ilme koetaan yleensä edistyksellisen, tulevaisuusorientoituneen ja kansainvälisen kaupungin symboliksi ja sillä on tärkeä vaikutus myös kaupungin brändiin. Ratikka edistää urbaania, autotonta ja ekologista elämäntyyliä, jota etenkin nuori osaajasukupolvi arvostaa.

Jatkosuunnittelu

Ratikka itsessään ei houkuttele osaajia kaupungin ulkopuolelta. Osaavista työntekijöistä kilpailtaessa tärkeimpiä houkuttimia ovat työpaikat ja niitä synnyttävät dynaamiset ja uudistumiskykyiset yritykset. Ratikka kuitenkin mahdollistaa tehokkaan maankäytön ja kaupunkirakenteen tiivistymisen, mikä osaltaan edesauttaa tietointensiivisten toimialojen yritysten sijoittumista alueelle ja lisää kaupungin elinvoimaa. Ratikan on oltava myös jatkosuunnittelussa osa laajempaa kaupunkikehitystä.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Elinkeinoelämä, kaupan rakenne, palvelujen saatavuus

Menetelmä

Ratikan vaikutuksia elinkeinoelämään, kauppaan, palvelujen saatavuuteen ja yritysten toimintaan on arvioitu Ratikan kaavarunkoluonnoksen vaikutusten arviointi -raportissa (Ramboll 2022). Arvioinnissa tarkasteltavia kohteita ovat olleet muun muassa kaavarungon vaikutukset eri toimialojen toimintaedellytyksiin, työpaikka-alueiden ja aluekeskustojen kehitykseen, alueimagoon ja investointien ja työvoiman houkutteluun. Tarkastelu on toteutettu kaavarunkoluonnoksen kokonaisuuden tasolla ja soveltuvilta osin suuralueittain ja pysäkeittäin, sekä toimialoittain.

Keskeisiä vaikutuksia

Ratikan kaavarunko tukee runkobussivaihtoehtoa monipuolisemmin Vantaan kaupungin strategisia tavoitteita asuin- ja työpaikka-alueiden kehittämisestä ja luo huomattavia investointimahdollisuuksia Vantaalle. Uusi liike- ja toimitilarakentaminen sekä asuntotuotanto lisäävät alueen liiketoimintapotentiaalia. Yritysten ja toimitilojen saavutettavuus joukkoliikenteellä paranee, mikä parantaa yritysten liiketoimintamahdollisuuksia ja houkuttelevuutta.

Kaavarunkoluonnoksessa on arvioitu eniten työpaikkarakentamispotentiaalia liike-, toimisto- ja toimitilarakentamiselle. Liike- ja toimitilarakentaminen mahdollistaa sekä osaamis- ja tietointensiivisten, palvelu-, majoitus- ja ravitsemustoiminnan että vähittäiskaupan toimialojen sijoittumisen alueelle. Asuinrakentamisen myötä tarve julkisten palveluiden (päiväkodit, koulut) alueelliselle rakentamiselle kasvaa, mikä synnyttää myös julkisten palveluiden työpaikkapotentiaalia.

Kuvassa 6.5 on esitetty työpaikka-alueet ratikan kaavarunkoluonnoksessa ja taulukossa 6.1 ratikan vaikutuksia elinkeinoelämälle.

Jatkosuunnittelu

Riskinä on, että liike- ja toimitilarakentaminen ei lähde toteutumaan tavoitellun mukaisesti, ja osa liike- ja toimitilarakentamisen potentiaalista menee asumiseen eikä elinkeinoelämän potentiaalia saada hyödynnettyä. Tärkeää on jatkossa varata liike- ja toimitilarakentamiselle riittävästi erilaisia sijoittumismahdollisuuksia ratikkapysäkkien välittömässä läheisyydessä, jolla varmistetaan alueiden monipuolisuus sekä asukkaiden ja työssäkäyvien tarvitsevien palveluiden toteutuminen (muun muassa kaupat, ravintolapalvelut, kuntosalit, lääkäriasemat). Liike- ja toimitiloja kannattaa pyrkiä varaamaan myös tulevaisuutta varten, vaikka alueen kehittyminen olisi hidasta. Tällä vältetään yksipuolisten alueiden syntymistä.

Lisäksi rakentamisen aikaisia haittavaikutuksia elinkeinoelämälle on minimoitava. Asiaa on käsitelty hieman tarkemmin luvussa 6.4.



Kuva 6.5 Työpaikka-alueet ratikan kaavarunkoluonnoksessa.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Taulukko 6.1 Kaavarunkoluonnoksen vaikutusten arviointi elinkeinoelämän kannalta.

Vaikutus	Arvio	Kuvaus
1. Yritystoiminnan edellytykset alueella	Positiivinen	Liike- ja toimitilarakentaminen ratikan pysäkkiympäristössä mahdollistaa yritysten sijoittumisen alueelle. Uusi asuntotuotanto lisää alueen asiakaspotentiaalia merkittävästi. Kiinteistöjen arvon arvioidaan nousevan, mikä nostaa liike- ja toimitilavuokria, mutta toisaalta tukee kiinteistöliiketoimintaa. Haasteina on nykyisin alueella toimivien yritysten siirtyminen muualle uuden rakentamisen tieltä.
2. Elinkeinorakenteen monipuolistuminen	Neutraali	Liike- ja toimitilarakentaminen edistää elinkeinorakenteen monipuolistumista erityisesti vähittäiskaupan, palveluiden ja ravitsemusalan osalta. Tiivis kaupunkimainen ympäristö tukee tietointensiivisen toiminnan sijoittumista alueelle, mutta rajoittaa tilaa vaativien toimintojen sijoittumista, mikä voi viedä osan ratikkaympäristön vetovoimasta. Uusi aluekehitys nostaa maan arvoa ja vuokrahintoja, jotka voivat rajoittaa elinkeinorakenteen monipuolisuutta esimerkiksi kohtuuhintaisten yritystilojen muodossa.
3. Yritysten liiketoimintamahdollisuudet	Positiivinen	Liike- ja toimitilarakentaminen sekä asuntotuotanto lisäävät alueen liiketoimintapotentiaalia. Asukasmäärän kasvu lisää erityisesti vähittäiskauppa- ja palveluyritysten toimintaedellytyksiä. Lisäksi ratikka parantaa alueen yritysten saavutettavuutta joukkoliikenteellä. Haasteena on, että liike- ja toimitilarakentaminen ei lähde toteutumaan tavoitellun mukaisesti tai osa liike- ja toimitilarakentamisen potentiaalista menee asumiseen.
4. Yritysten työvoiman saanti	Positiivinen	Ratikan ympäristöön sijoittuva asuntorakentaminen ja sen kautta muodostuva asukasmäärän kasvu tukee työvoiman saantia alueella. Raitiotieyhteyden arvioidaan lisäksi parantavan yritysten ja työpaikkojen houkuttelevuutta hyvien liikenneyhteyksien myötä.
5. Työpaikkojen muodostuminen	Positiivinen	Ratikkaympäristön liike-, toimitila- ja asuntorakentaminen tukee työpaikkojen ja elinvoimaisuuden syntymistä alueelle. Asuinrakentamisen sijoittuminen keskusta-alueille voi kuitenkin heikentää työpaikkapotentiaalia, jos yritystoiminnan mikrosijainnin kannalta parhaita sijainteja menetetään esimerkiksi asiakasvirtojen läheisyydessä tai työpaikkojen saavutettavuus heikentyy.
6. Yritysilmapiiri	Positiivinen	Ratikka on kaupunkirakennetta kokonaisvaltaisesti kehittävä hanke, mikä osoittaa kaupungin tahtotilan kehittää aluetta pitkäjänteisesti tukien siten myös myönteistä yritysilmapiiriä alueella.
7. Yritysten logistiikka	Neutraali	Ratikan ei arvioida parantavan yritysten logistiikkaa. Asuinrakentamisen sijoittuminen yritystilojen lähelle tai mahdolliset katuverkon muutokset voivat pahimmillaan heikentää yritysten logistiikan toimivuutta. Toisaalta katuverkon liikenteen arvioidaan osin sujuvoituvan henkilöautoilijoiden siirtyessä ratikan käyttäjiksi.
8. Alueen vetovoimatekijät ja imago	Positiivinen	Ratikka on kaupunkikehityshanke, joka osoittaa kaupungin tahtotilan kehittää aluetta pitkäjänteisesti ja ennakoitavasti parantaen alueen houkuttelevuutta investoinneille. Myös mahdollisesti aiemmin ei-kiinnostavien alueiden houkuttelevuus voi nousta ratikan myötä. Ratikan ja sen synnyttämän kaupunkirakenteen arvioidaan parantavan myös osaamisen pitovoimaa Vantaalla esimerkiksi työpaikkojen ja palveluiden saavutettavuuden, viihtyisyyden ja uusien työpaikkojen muodostumisen seurauksena. Hankkeella nähdään olevan myönteinen imagovaikutus sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Toisaalta ratikan ympäristön houkuttelevuus saattaa heikentää muiden alueiden houkuttelevuutta. Alueiden vetovoiman ja imagon näkökulmasta haasteeksi voi muodostua alueiden yksipuolistuminen esimerkiksi asumisen tai palvelurakenteen puuttumisena.
9. Yritysten välinen kilpailu	Positiivinen	Ratikka synnyttää kilpailua sen ympäristöön sijoittuvien liike- ja toimitilojen osalta. Ratikka voi vaikuttaa kilpailuasetelmaan ratikkalinjauksen lähiympäristössä sijaitsevien yritysten ja sen ulkopuolella sijaitsevien yritysten välillä.
10. Yritysten tasapuolinen kohtelu	Neutraali	Kaavarunkoluonnos osoittaa alueilla muuntuvaa maankäyttöä, joissa alueet voivat kehittyä tulevaisuudessa asumiseen ja toisaalta tehokkaampiin työpaikkatoimintoihin. Tällöin nykyiset yritykset voivat kärsiä muuntuvasta maankäytöstä (esim. uuden toimitilasijainnin etsintä) ja uudet yritykset voivat puolestaan hyötyä (esim. parempien mikrosijaintien myötä). Lisäksi epävarmuustekijänä korostuu, että voidaanko erilaisille yrityksille tarjota riittävästi erilaisia, erikokoisia ja erihintaisia tiloja kun nykyisiä liike- ja toimitiloja uudistetaan.
11. Edellytykset yritysten verkostoitumiselle	Positiivinen	Liike- ja toimitilarakentaminen mahdollistaa yritysten sijoittumisen alueelle ja siten lisää verkostoitumisen edellytyksiä. Keskustamainen ympäristö tukee palveluliiketoiminnan lisäksi myös tietointensiivisen liiketoiminnan sijoittumista alueelle edesauttaen verkostoitumismahdollisuuksia.
12. Strategisten linjausten toteutuminen	Positiivinen	Kaavarunkoluonnos tukee monipuolisesti Vantaan kaupungin strategisia tavoitteita asuin- ja työpaikka-alueiden kehittämisestä ja luo huomattavia investointimahdollisuuksia Vantaalle. Ratikka tukee Vantaan kaupungin ja valtioneuvoston tavoitteita siirtymisessä vähäpäästöiseen liikenteeseen.
13. Aluetalous	Positiivinen	Ratikalla on huomattava vaikutus alueen liike-, toimitila- ja asuntorakentamisen investointeihin ja siten tulevaisuuden kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöverotuloja lisäävä vaikutus.
14. Koettu ympäristö	Positiivinen	Ratikka mahdollistaa kaupunkiympäristön ja –tilan uudistamisen, minkä arvioidaan houkuttelevan ihmisiä saapumaan ja oleilemaan alueelle, mikä tukee muun muassa ravintola- ja myymälätoimintaa ja alueellista elinvoimaa. Liike- ja toimitilojen näkökulmasta tärkeää on erityisesti sijainti ja monipuolisuus (asiakasvirrat ovat lähellä, tiloilla on hyvä saavutettavuus ja näkyvyys, erilaisia tiloja on tarjolla). Haasteena voi olla alueiden yksipuolistuminen ja autioituminen, mikäli alueille ei saada toteutumaan riittävän monipuolista toiminto- ja palvelurakennetta.
15. Rakentamisen aikaiset vaikutukset	Negatiivinen	Ratikan ja sen ympäristön rakentamisella on huomattavat negatiiviset vaikutukset alueen yritystoimintaan saavutettavuuden ja koetun ympäristön näkökulmasta. Vaikutukset ilmenevät mm. asiakasvirtojen heikentymisenä, melu-, pöly- ja tärinävaikutuksina sekä kunnallistekniikan toimintakatkoina. Vaikutusten kesto (arviolta 1-4 vuotta) voi olla pk-yritysten liiketoiminnan kannattavuuden kannalta kriittiinen.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Kaupunkikuva

Menetelmä

Ratikan ja siihen liittyvän kaupunkikehityksen vaikutuksia kaupunkikuvaan on arvioitu pysäkkiympäristöittäin Ratikan kaavarunkoluonnoksen vaikutusten arviointi -raportissa (Ramboll 2022). Arvioitavat pysäkkiympäristöt on valittu arviointiin sen mukaisesti, mitkä niistä ovat merkityksiltään suuria ja vaativat kaupunkikuvallisen arvioinnin.

Keskeisiä vaikutuksia

Vantaan ratikka mahdollistaa uuden kaupunkikuvallisen ja ajallisen kerrostuman sekä merkittävät kaupunkikuvalliset muutokset. Ratikka on itsessään uusi elementti kaupunkikuvassa ja tuo ympäristöönsä kaupunkimaista tunnelmaa. Myös ratikan ympärillä kehittyvä kaupunkirakenne on merkittävä muutos kaupunkikuvaan. Suurimmat muutokset keskittyvät kaavarungon länsiosaan, missä nykyisiä teollisuus- ja pienteollisuusalueita on osoitettu keskustamaisen ja asumisen merkinnöillä, mutta myös idässä on huomattavia kaupunkikuvallisia muutoksia.

Kaavarunkoon on sijoitettu kaupunkikuvallisen hahmottamisen elementtejä tukemaan kaupunkikuvan kehitystä. Kokonaisuutena kaupunkikuvan näkökulmasta tarkastellen kaavarunko antaa erittäin hyvät mahdollisuudet elävän ja kiinnostavan sekä jäsentyneen kaupunkikuvan muodostumiseen. Suuria kaupunkikuvallisia muutoksia ovat myös voimajohtolinjojen mahdollinen poistuminen Länsimäessä ja Pakkalassa.

Ratikka muovaa kaupunkikuvaa sekä pysäkkiympäristöissä että ratikkalinjalla. Kaikilla pysäkkiympäristöissä kaavarunkoluonnos kuitenkin mahdollistaa kaupunkikuvallisia muutoksia ratikan luodessa paineita kaupunkirakenteen tiivistymiseen. Tiivistyvä kaupunkirakenne muuttaa kaupunkikuvaa, mutta luo samalla mahdollisuuksia kaupunkikuvan kehittämiseen ja jäsentämiseen. Ratikan kaavarunkoluonnoksen vaikutuksia kaupunkikuvaan (kuva 6.6) on arvioitu pysäkkiympäristöittäin neljän eri arviointiteeman kautta:

A. Kaupunkikuvan jäsentyminen ja kehitys
B. Liikenteellinen solmukohta
C. Maamerkki
D. Mielikuva/Alueen houkuttelevuus.

Jatkosuunnittelu

Kaupunkikuvan yksityiskohtaisten vaikutusten arviointi on haastavaa ja tätä tulee jatkaa tarkemman tason suunnittelun yhteydessä. Esimerkiksi pysäkkiympäristöjen suunnittelu on vielä alkuvaiheessa, joten nyt esitettyjä vaikutusarvioita on pidettävä ainoastaan suuntaa-antavina.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

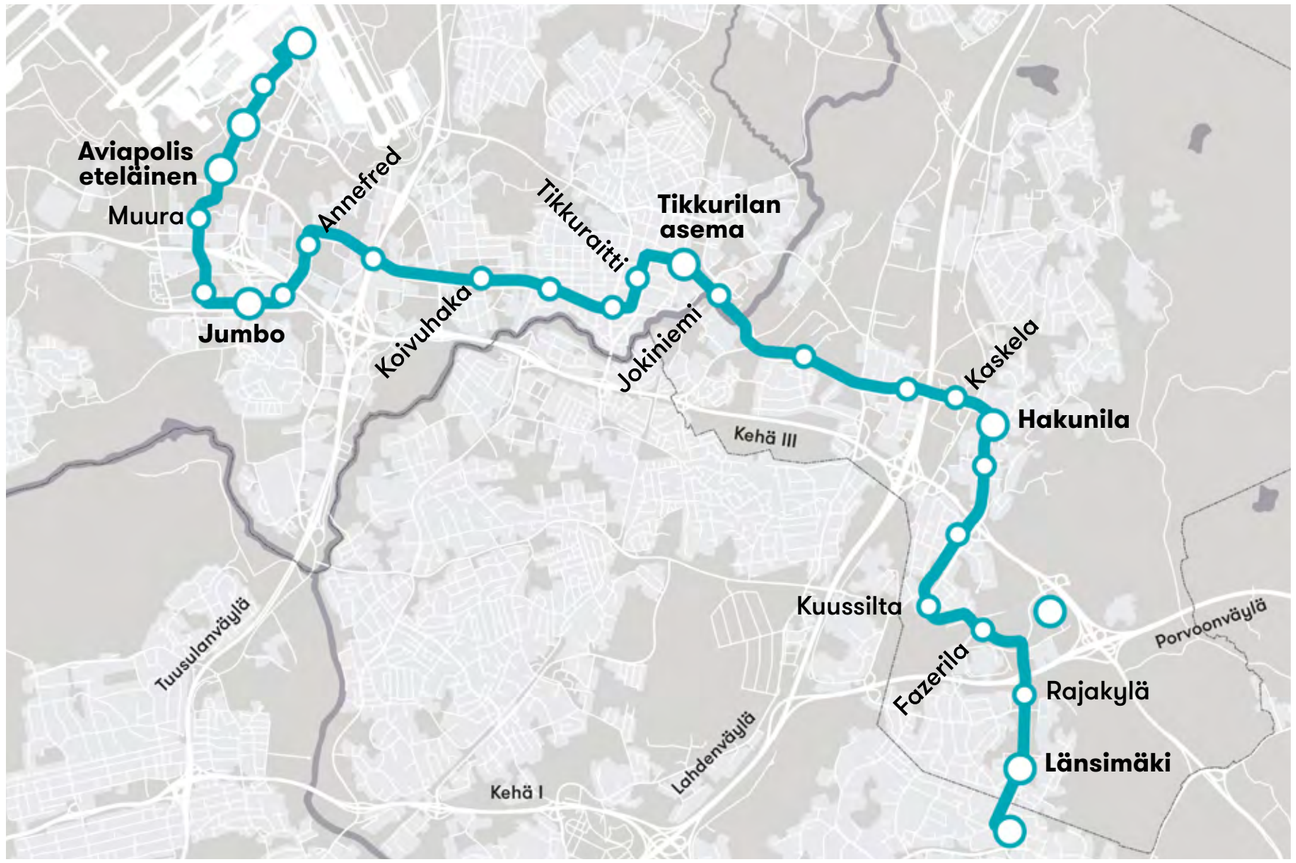

(A) Kaupunkikuvan jäsentyminen ja kehitys

x 1 = Alue ei jäsenny selkeästi eikä siellä ole selkeitä kaupunkitiloja.
x 4 = Alue jäsentyy selkeästi. Alueella tavoitellaan sekoittunutta rakennetta, jossa kaupunkitila koostuu usean aikakauden rakennuskannasta.

(B) Liikenteellinen solmukohta

x 1 = Ratikkapysäkiltä on heikot edellytykset jatkaa kestävän liikkumisen liikkumismuodoilla (juna, bussi, pyörä jne.).
x 4 = Ratikkapysäkiltä on hyvät ja monipuoliset edellytykset jatkaa kestävän liikkumisen liikkumismuodoilla (juna, bussi, pyörä jne.).

(C) Maamerkki

x 1 = Ympäristössä ei ole mieleen jäävää, ympäristöä jäsentävää ja alueen luonnetta ilmentävää rakennusta, rakennelmaa, taideteosta tai luontoelementtiä. Maamerkkejä ei ole vahvistamassa alueen identiteettiä.
x 4 = Ympäristössä on mieleen jääviä, ympäristöään jäsentäviä ja alueen luonnetta ilmentäviä merkkirakennuksia, rakennelmia, taideteoksia tai luontoelementtejä, jotka vahvistavat alueen identiteettiä.

(D) Mielikuva / Alueen houkuttelevuus

x 1 = Katutila on yksitoikkoinen ja kävely-ympäristö epäviihtyisää. Kiinnostavia ympäristön elementtejä, kuten aukioita, puistoja ja viherympäristöä on vähän.
x 4 = Alueen keskusta on elävä ja rakennusten katutasossa on runsaasti liike-, ravintola- ja palvelutiloja. Alueella on aukioita ja puistoja sekä kävelijälle suotuisaa, mielenkiintoista ja turvallista kävely-ympäristöä.

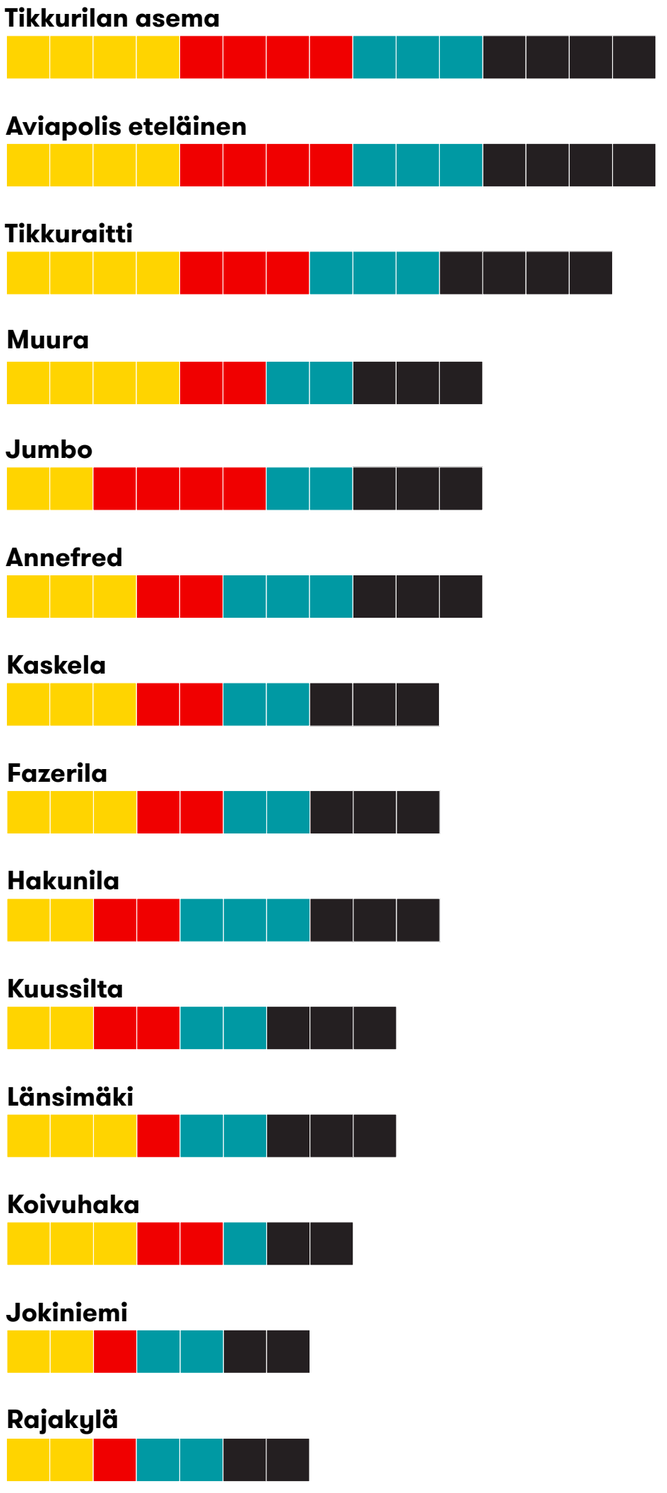

Kuva 6.6 Pysäkkiympäristöjen luokittelua arviointikriteerien perusteella. Jokainen arviointikriteeri on arvioitu asteikolla 1-4.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Kulttuuriympäristö ja maisema

Menetelmä

Ratikan vaikutuksia kulttuuriympäristöön ja -maisemaan on arvioitu Ratikan kaavarunkoluonnoksen vaikutusten arviointi -raportissa (Ramboll 2022). Arvioinnissa on keskitytty suurimman muutospaineen alueeseen, eli ratikan linjauksen ja pysäkkien välittömään lähiympäristöön. Arvioinnin tueksi on muodostettu kriteeristö ja tehty karttatarkastelut, joiden avulla on tunnistettu kohteita tai alueita, joihin kohdistuu kaavarungon toteuttamisen seurauksena suuria tai kohtalaisia vaikutuksia. Kriteeristöjen metrimäärät ovat määrittyneet seuraavasti:

- Kaavan toteuttamisella on suuri vaikutus maisemaan, jos arvokohde sijoittuu alle 300 m etäisyydelle ratikan pysäkistä tai alle 50 m etäisyydelle ratikan linjauksesta.
- Kaavan toteuttamisella on kohtalainen vaikutus maisemaan, jos arvokohde sijoittuu 300-500 m etäisyydelle ratikan pysäkistä tai 50-100 m etäisyydelle ratikan linjauksesta.

Keskeisiä vaikutuksia

Raportin mukaan ratikan kaavarungon alueella kulttuuriympäristön arvokohteet eivät vaarannu, vaikka tiivistymisen myötä kohteiden ympäristö voi muuttua.

Ratikka on maisemassa ja kaupunkikuvassa uusi ajallinen kerrostuma. Tiivistyvä kaupunkirakenne muuttaa kaupunkimaisemaa ja sen näkymiä sekä luo painetta muutokseen kulttuurimaiseman ja kulttuurihistorian arvokohteille. Kokonaisuutena Vantaan ratikan kaavarunkoluonnos ei kuitenkaan suoraan vaaranna kaavarunkoalueen maiseman ja kulttuuriperinnön arvokohteita, mutta useissa kohdin niiden läheisyydessä on painetta kaupunkirakenteen laajenemiseen ja tiivistymiseen, mikä muuttaa kohteiden ympäristöä ja saattaa vaikuttaa niiden asemaan kaupunkirakenteessa. Muutamassa kohdin tarkka yhteensovittaminen on tarpeen, kun ratikka tulee todella lähelle. Esimerkiksi historiallisten tieympäristöjen huomioiminen nivoo kulttuurihistorian osaksi tulevaa liikkumista, koska historialliset tielinjaukset sijoittuvat useissa kohdin samalle katualueelle ratikan linjauksen kanssa.

Merkittävin kaavarungon vaikutus alueen maisemaan on itse ratikan ja sen pysäkkiympäristöjen rakentuminen. Ratikkalinja ja siten kaavarunkoluonnos sijoittuu useassa kohdin kuitenkin jo nykyiselläänkin rakennettuun tai voimassa olevassa yleiskaavassa rakentamiselle kaavoitettuun ympäristöön. Rakennettuun ympäristöön sijoittuessaan ratikan aiheuttama maisemallinen muutos ei ole niin merkittävä kuin sijoittuessaan aiemmin rakentamattomaan ympäristöön. Ratikka tuo kuitenkin ympäristöön uuden liikkuvan elementin ja ratasähkörakenteet, joita ei aiemmin kaupunkikuvassa ole ollut.

Suuri maisemavaikutus muodostuu ratikkalinjan kulkiessa aiemmin rakentamattomassa ympäristössä. Tällaisia alueita sijaitsee Aviapoliksessa Plootukallion laidalla, Tikkurilassa Keravanjoen läheisyydessä ja Hakunilassa Kuussillanniityn alueella.

Ratikan ympäristön kaupunkirakenteen kehitys luo myös kehitysmahdollisuuksia maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteille tuodessaan ne saavutettavammiksi ja näkyvämmiksi kaupunkirakenteessa. Esimerkiksi Tikkurilan suuralueella on runsaasti ajallisia kerrostumia sekä maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteita (kuva 6.7).

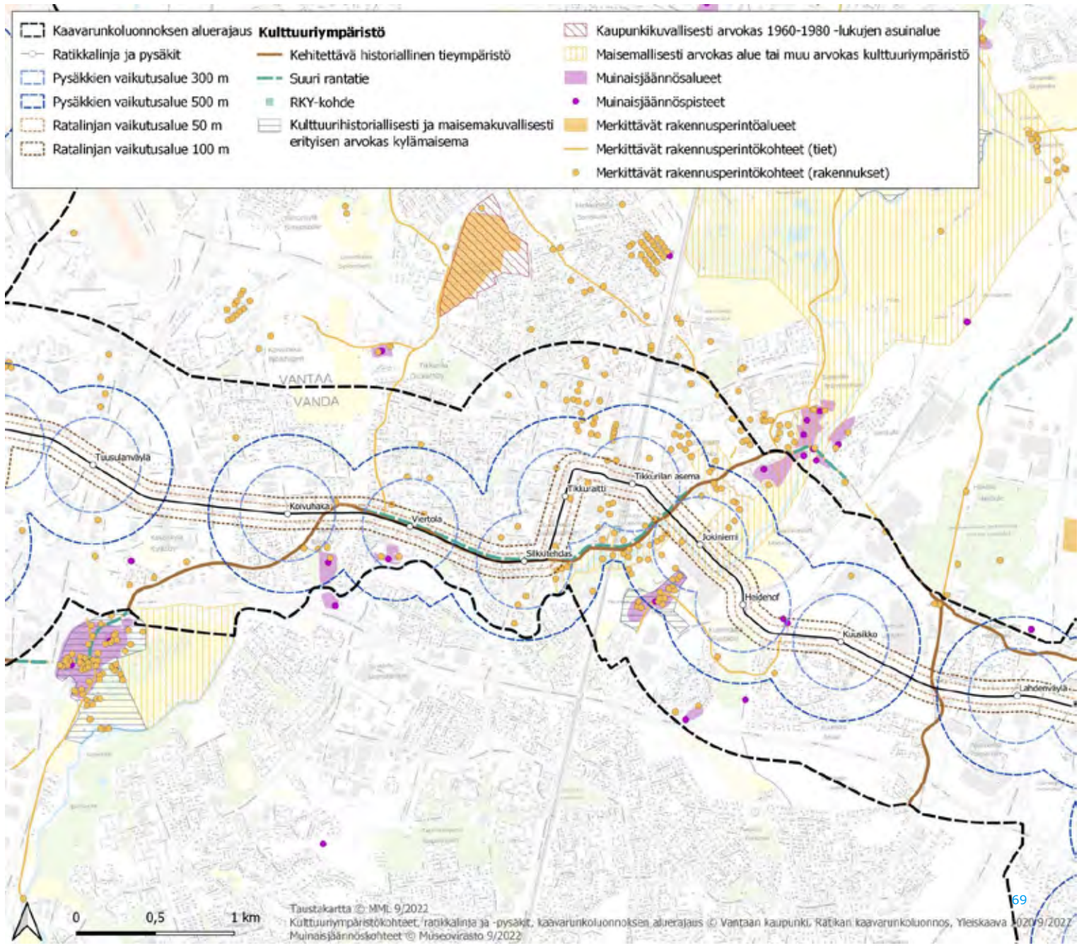

Kuva 6.7 Kulttuuriympäristön ja maiseman arvokohteet kaavarungon alueella Tikkurilan suuralueella.

Jatkosuunnittelu

Kaavarungossa kulttuuriympäristö on kokonaisuutena jäänyt vähemmälle huomioille ja sen säilymis- ja kehittämisedellytyksissä on pitkälti tukeuduttu yleiskaavan kaavamerkintöihin ja -määräyksiin. Kulttuuriympäristön osalta paikallisten arvokohteiden huomioimista on hyvä tarkistaa.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Virkistys, viihtyisyys ja vapaa-aika

Menetelmä

Ratikan kaavarunkoluonnoksen vaikutusten arvioinnissa (Ramboll 2022) on vaikutuksia arvioitu lähtöaineistojen pohjalta asiantuntija-arviona sosiaalisen kestävyyden näkökulmasta. Ihmisiin ja yhteisöihin kohdistuvien vaikutusten arviointi on kohdennettu kaavarunkoluonnoksen vaikutuksiin, jotka kohdistuvat arjen toimintaympäristöön ja sosiaaliseen ympäristöön. Yhtenä arvioitavana kohtana on ollut vaikutukset virkistykseen ja vapaa-aikaan.

Keskeisiä vaikutuksia

Tiivistäminen ja täydentäminen vähentää rakentamattomien tai väljästi rakennettujen alueiden määrää ratikkalinjan lähialueilla. Toisaalta rakenteen tiivistäminen mahdollistaa kaupunkirakenteen ulkopuolisten alueiden säästämisen luonnolle ja virkistykselle, kun uusia asuinalueita ei tarvitse perustaa. Tiiviimmän rakenteen sisällä olevien viheralueiden laatua parannetaan ja niiden välisiä yhteyksiä kehitetään. Puistojen ja julkisten ulkotilojen riittävyys on varmistettu kaavamerkinnöissä. Tiiviisti rakennetuilta alueilta järjestetään yhteyksiä taajamarakennetta ympäröiville laajemmille viheralueille.

Ratikan kaavarunkoluonnoksessa on tuotu esille toisiinsa kytkeytyneiden virkistysalueiden verkosto. ’Viherketju’ ja ’viherkatu tai muu vehreä kulkureitti’ -kaavamerkinnöillä mahdollistetaan viihtyisämpien jalankulun ja pyöräliikenteen ympäristöjen kehittyminen ja virkistysalueiden linkittyminen toisiinsa.

Kaavarunkoluonnos mahdollistaa koko kaavarungon alueella nykyistä monipuolisemman kaupunkitilan kehittymisen, jossa on mahdollisuuksia kohtaamiseen ja oleskeluun. Tämä lisää mahdollisuuksia monenlaisiin vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin esimerkiksi nuorille. Lisäksi ratikka mahdollistaa virkistyskohteiden nykyistä paremman saavutettavuuden kestävillä kulkumuodoilla ratikan rakentamisen sekä jalankulku- ja pyöräliikenneyhteyksien kehittyessä. Ratikka parantaa yhteyksiä muun muassa Jumbolle, viihdekeskus Flamingoon, Tikkurilan palveluihin, Fazerilan vierailukeskukseen sekä jokirannan ja Sipoonkorven alueille.

Ratikka muuttaa katuympäristöä huomattavasti ja vaikuttaa liikkumisen viihtyisyyteen. Liikkumisen viihtyisyyteen panostetaan lisääntyvällä katuvihreän määrällä. Raidealueille on suunniteltu nurmipinta ja raiteiden varteen on suunniteltu puurivejä mahdollisimman laajalti. Lisäksi raidealueelle ja sitä ympäröivälle katualueelle on suunniteltu vehreitä ja monimuotoisia istutuksia ja kaikkiin pysäkkikatoksiin on suunniteltu kaltevat viherkatot, jotka näkyvät myös katutilaan. Viihtyisyyden lisääminen huomioidaan myös pysäkkien ja pylväiden muotoilulla sekä valaistuksella ja kalustevalinnoilla. Pysäkeille ja reitin varrelle on suunniteltu myös viihtyisyyttä lisäävää julkista taidetta luvun 4.4 mukaisesti.

Jatkosuunnittelu

Seuraavissa suunnitteluvaiheissa tulee varmistaa lähivirkistysalueiden riittävyys ja yhteydet laajemmille viher- ja ulkoilualueille, jotta lähivirkistysalueet vastaavat lisääntyvän asujaimiston tarpeisiin ja kaavarunkoalueella sijaitsevat vetovoimaiset virkistyskohteet pystyvät vastaamaan myös kasvavaan kulutukseen.

Aviapoliksen alueen vaiheittaisessa rakentumisessa tulisi varmistaa, että lähivirkistysalueet rakentuvat samanaikaisesti uusien asuinalueiden kanssa, jotta mahdollistetaan niiden käyttö mahdollisimman laajalle käyttäjäryhmälle. Näin voidaan lisätä hyvinvointia ja vähentää rakentamisen aiheuttamia ympäristöhäiriöiden kuormitusta asukkaille.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

6.2 LIIKKUMINEN JA LIIKENNE

Ratikan tärkein liikenteellinen vaikutus on muutos joukkoliikenteen palvelutasossa ja saavutettavuudessa. Tämä vaikuttaa edelleen tehtyjen matkojen kulkutapajakaumaan, liikenneturvallisuuteen ja liikenteestä aiheutuviin päästöihin. Joukkoliikenteen lisäksi ratikan rakentaminen muuttaa myös muiden kulkutapojen (kävely, pyöräliikenne, ajoneuvoliikenne) olosuhteita, joten näitä muutoksia on arvioitu erikseen.

Liikenteellisten vaikutusten arvioinnin ensisijaisena työvälineenä on käytetty Helsingin seudun liikenne-ennustemallia (Helmet 4.1), jonka avulla on laadittu Vantaan ratikan matkustajamääräennusteet vuosille 2030, 2040 ja 2050 (WSP 2022). Liikenne-ennustemalli perustuu Helsingin seudulla tehtyjen liikkumistutkimuksien tuloksiin ja siinä mallinnetaan asukkaiden tekemien kiertomatkojen määrä, kulkutavan valinta, suuntautuminen ja reitinvalinta (HSL 2020). Mallilla tehdyt matkustajamääräennusteet huomioivat maankäytön nykyisen ja tulevan sijoittumisen sekä liikennejärjestelmän tarjoaman palvelutason eri kulkutavoilla. Sen avulla voidaan laskea eri kulkutapojen saavutettavuuteen liittyviä mittareita, jotka huomioivat koko matkaketjun ovelta ovelle.

Liikennemallin tarkastelualue kattaa koko Helsingin seudun, mutta tässä työssä sitä on tarkennettu Vantaan ja erityisesti ratikkakäytävän osalta. Ennusteissa on huomioitu Covid-19 pandemian ennakoituja pitkäaikaisvaikutuksia HSL:n tekemän selvityksen mukaisesti (HSL 2021). HSL:n selvityksen mukaan henkilöiden päivittäinen matkamäärä pysyy samana, mutta painottuu työ- ja opiskelumatkoista enemmän vapaa-ajan matkoihin sekä ostos- ja asiointimatkoihin.

Alkuperäisen matkustajamääräennusteen (WSP 2022) laatimisen jälkeen liikennemalliin ja raitiotien matkustajamääräennusteeseen on tarkennettu runkobussivaihtoehdon liikennöintiä ja raitiotien nopeustasoa vastamaan tätä hankesuunnitelmaa. Tässä raportissa esitetyt tulokset ovat siksi päivittyneet ja poikkeavat hieman vuoden 2022 matkustajamääräennusteiden raportista.

Ratikan matkustajamääräennuste

Ratikan matkustajamääräennusteet ovat pitkällä aikavälillä merkittävästi suuremmat kuin samalla yhteysvälillä liikennöivällä runkobussilla (taulukko 6.2). Liikennöinnin aloitusaikana (2030) matkustajamääräennuste on noin 31 000 matkustajaa vuorokaudessa. Pitkällä aikavälillä ratikan matkustajamäärät ovat (2050) noin 47 000 matkustajaa vuorokaudessa.

Runkobussin matkustajamäärät ovat noin 15000 matkustajaa vuonna 2030 ja 19000 matkustajaa vuonna 2050. Runkobussin huomattavasti pienemmät matkustajamäärät johtuvat pienemmästä asukas- ja työpaikkamäärästä reitin varrella sekä hitaammasta ajoreitistä ja heikommasta luotettavuudesta.

Ratikan kuormitus on korkeimmillaan noin 1200 matkustajaa iltapäivän vilkkaimman tunnin aikana, mikä tarkoittaisi noin 150 matkustajaa vuoroa kohden. Kuormitus on suurimmillaan Kyytitiellä, Tikkurilantiellä ja Länsimäentiellä. Matkustajakuormitus on tasaisesti jakautunut molempiin liikennöintisuuntiin, mikä kasvattaa mahdollisuutta tehokkaaseen liikennöintiin, kun vaunuja ei tarvitse ajaa tyhjänä ruuhkasuunnan vastaiseen suuntaan.

Runkobussilla maksimikuormitus on 400 matkustajaa iltapäivän vilkkaimman tunnin aikana, mikä tarkoittaa noin 50 matkustajaa vuoroa kohden. Ennustetulla matkustajamäärällä runkobussin kapasiteetti ei siis ole vaarassa ylittyä edes pitkällä aikavälillä vuoteen 2050. Toisaalta runkobussin kapasiteetti ei riittäisi ratikkavaihtoehdon matkustajamäärään. Jos kaupunki kehittyisi bussilinjan varrelle yhtä paljon kuin ratikkavaihtoehdossa, runkobussi ruuhkautuisi ja palvelutaso heikentyisi linjan ylikuormittuessa.

Taulukko 6.2 Raitiotien ja runkobussin matkustajamääräennusteet ja muita linjakohtaisia tunnuslukuja.

	Nousut vuorokaudessa	Matkan keskipituus (km)	Nousuista vaihdollisia (%)	Keskikuormitus* illan huipputunnissa	Maksimikuormitus illan huipputunnissa
2030 Ratikka	31 000	4,7 km	40 %	440	770
2040 Ratikka	40 500	4,6 km	39 %	560	1 050
2050 Ratikka	46 800	4,5 km	37 %	640	1 160
2030 Runkobussi	14 600	4,9 km	38 %	180	300
2040 Runkobussi	17 200	4,8 km	38 %	210	370
2050 Runkobussi	18 700	4,8 km	37 %	230	400

**Keskikuormitus laskettu matkustajakilometrien ja linjakilometrien perusteella (matkustaja-km / linja-km)*

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

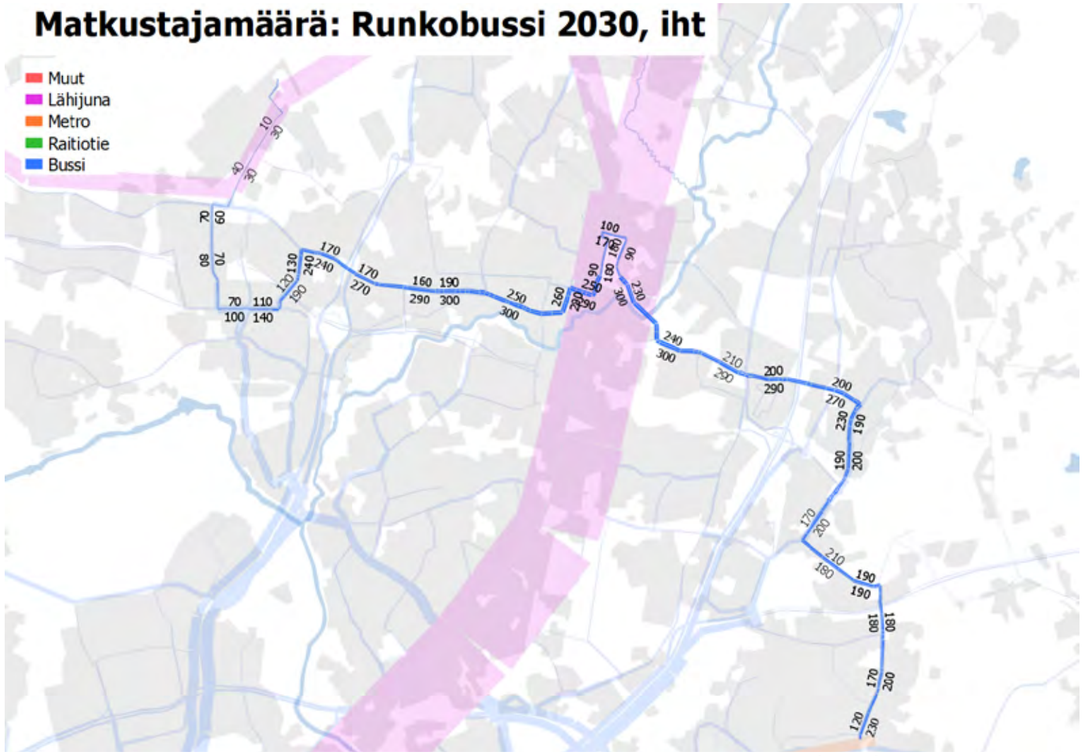

Kuva 6.8 Matkustajamäärät iltahuipputuntina 2030 (Ve0+).

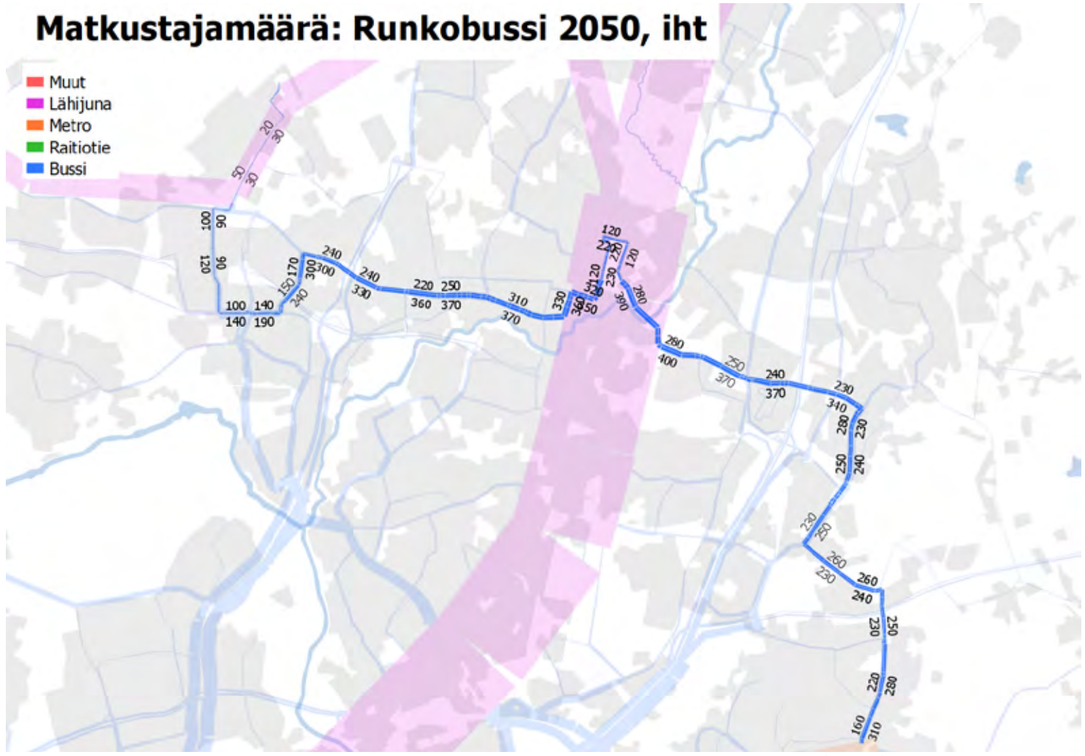

Kuva 6.10 Matkustajamäärät iltahuipputuntina 2050 (Ve0+).

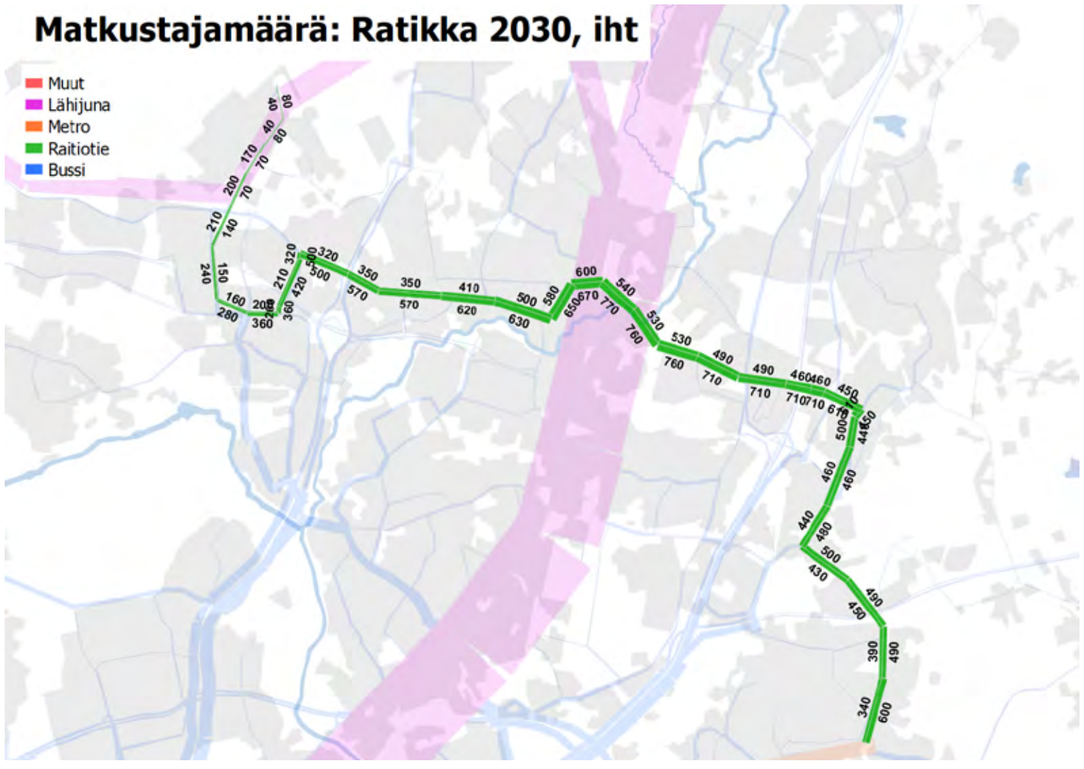

Kuva 6.9 Matkustajamäärät iltahuipputuntina 2030 (Ve1).

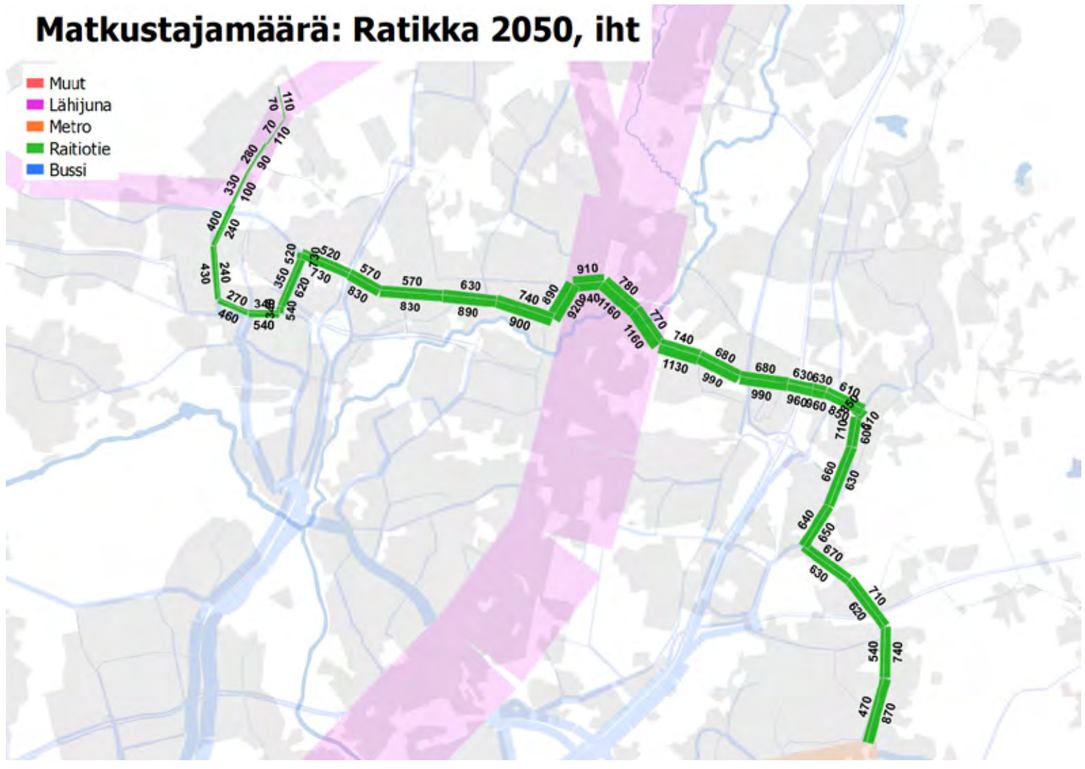

Kuva 6.11 Matkustajamäärät iltahuipputuntina 2050 (Ve1).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Matkustajamääräennusteiden epävarmuudet

Raitiotien ja runkobussin ennustetut matkustajamäärät ovat merkittävästi pienemmät kuin vuonna 2019 laaditussa yleissuunnitelmassa (WSP 2019). Muutos on seurausta ennusteen laatimiseen käytetyn mallin päivityksestä (HSL 2020), jonka lisäksi vuosien 2030 ja 2050 skenaarioiden lähtöoletukset ovat muuttuneet merkittävästi aiemmasta. Muutoksen syitä on avattu tarkemmin Vantaan ratikan matkustajamääräennusteiden raportissa (WSP 2022).

Raitiotien matkustajamääräennusteista on tehty herkkyystarkastelut ratikan vuorovälien muutoksesta, tiemaksuista ja koronapandemian pitkäaikaisvaikutuksista vuonna 2030 (taulukko 6.3). Tiemaksujen vaikutus matkustajamääriin mallinnettiin MAL19-suunnitelman mukaisilla ajoneuvoliikenteen porttimaksuilla. Tiemaksujen myötä Vantaan ratikan matkustajamäärät kasvavat 1200 matkustajalla vuorokaudessa. Raitotien vuorovälin tihennys kasvattaa ratikan matkustajamäärää 2500 matkustajalla vuorokaudessa ja iltapäivän vilkkaimman tunnin maksimikuormitusta noin 100 matkustajalla.

Ratikan perusennusteessa on huomioitu pandemian pitkäaikaisvaikutukset, jossa matkustus painottuu vähemmän työ- ja opiskelumatkoihin ja enemmän vapaa-ajan muihin matkoihin, mikä vähentää joukkoliikenteen kulkutapaosuutta. Ilman koronapandemian pitkäaikaisvaikutuksia matkustajamäärät olisivat 2600 matkustajaa suuremmat vuorokaudessa vuonna 2030.

Kulkutapajakauma

Raitiotievaihtoehdossa matkat painottuvat enemmän kestäviin kulkutapoihin (kävely, pyöräily, joukkoliikenne) kuin vertailuvaihtoehdossa. Kulkutapajakauman osalta kävelyn ja pyöräilyn osuudet tehdyistä matkoista kasvavat maankäytön tiivistyessä, koska useammalle matkalle on tarjolla kohteita lähellä kotia. Joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa palvelutason parantuessa.

Kestävien kulkutapojen osuus raitiotiekäytävän matkoista on raitiotien toteutuessa 2,7 %-yksikköä suurempi vuonna 2030 ja 3,7 %-yksikköä suurempi vuonna 2050 kuin vertailuvaihtoehdossa (kuva 6.12). Ennustemalli ei huomioi raitiotien rakentamisen yhteydessä tehtäviä laadullisia parannuksia kävelyn ja pyöräilyn katujärjestelyissä, joten muutokset kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuuksissa saattavat olla esitettyä suuremmat.

Kulkutapojen matkamäärät kasvavat kulkutapajakauman muutoksen lisäksi maankäytön muutoksien vuoksi. Raitiotien yhteydessä ratikkakäytävään sijoittuu enemmän maankäyttöä, jolloin joukkoliikenteen matkamäärä kasvaa raitiotien rakentamisen myötä noin 22 000 matkaa vuorokaudessa vuonna 2050 verrattuna runkobussivaihtoehtoon. Myös muilla kulkumuodoilla tehtävien matkojen määrä kasvaa ratikkakäytävän suuremman maankäytön volyymin vuoksi. Suhteellisesti voimakkaimmin lisääntyvät kävellen ja pyörällä tehtävät matkat ja vähiten automatkat (kuva 6.13).

Taulukko 6.3 Herkkyystarkastelut eri lähtötietojen vaikutuksesta raitiotien matkustajamäärään.

	Nousijat (vrk)	Keskikuormitus (iht)	Maksimi kuormitus (iht)
Ratikka 2030	31 000	440	770
+ Tiemaksut	32 200	450	780
+ Ruuhkavuorovälin tihennys 5 minuuttiin	33 500	500	880
+ Ei koronapandemian pitkiä vaikutuksia	33 600	490	870

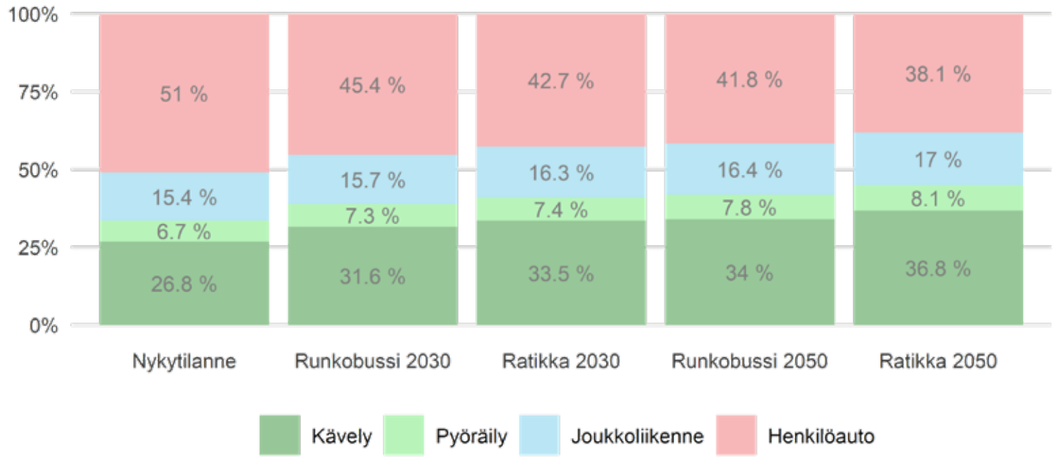

Kuva 6.12 Ratikan kaavarunkoalueella (noin 800 m etäisyydellä linjauksesta) lähtevien matkojen kulkutavat. Matkoihin sisältyy tarkastelussa kaikki kaavarungon alueelta lähtevät ja muualta Helsingin seudulta saapuvat matkat.

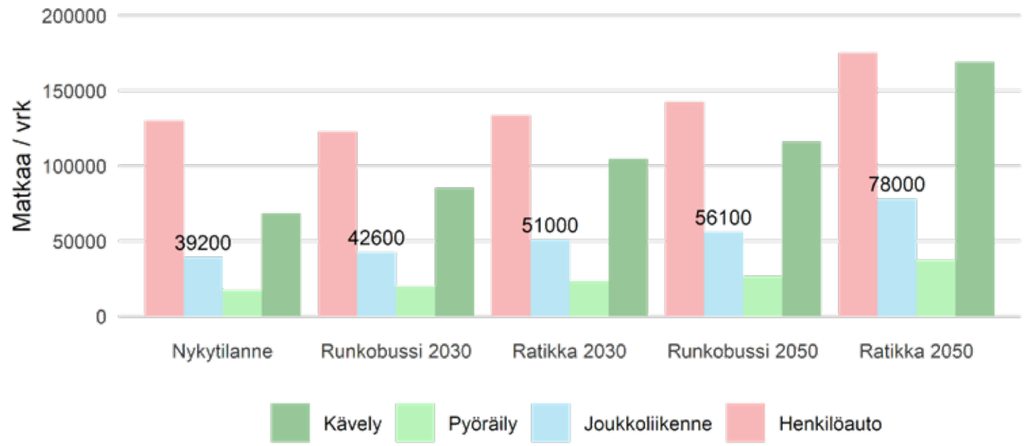

Kuva 6.13 : Ratikan kaavarunkoalueella (noin 800 m etäisyydellä linjauksesta) lähtevien matkojen kulkutavat. Matkoihin sisältyy tarkastelussa kaikki kaavarungon alueelta lähtevät ja muualta Helsingin seudulta saapuvat matkat.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Saavutettavuus

Liikkumisen perimmäisenä tarkoituksena on osallistua aktiviteetteihin (työ, harrastukset, ostokset), jotka sijaitsevat erillään toisistaan. Saavutettavuus tarkoittaa asukkaan mahdollisuuksia osallistua päivän aikana haluamiinsa aktiviteetteihin (ts. toiminnot ovat asukkaan saavutettavissa).

Saavutettavuus muuttuu raitiotien rakentuessa kahdella tavalla:

1. Maankäytön tiivistyminen tuo matkakohteita lähemmäs toisiaan, jolloin asukkaille on tarjolla enemmän matkamahdollisuuksia lähietäisyydellä.
2. Raitiotie parantaa joukkoliikenteen tarjoamia yhteyksiä ja palvelutasoa, jolloin matkustaminen eri sijaintien välillä helpottuu. Yhteyksien toimivuuteen vaikuttaa yhtäläisesti matka-aika, matka-ajan luotettavuus, matkustamisen kustannukset ja matkustusmukavuus.

Maankäytön tiivistymisen ja yhteyksien muutosta voidaan mitata yhdessä hyötymittarin avulla, kun taas joukkoliikenteen yhteyksiä voidaan mitata erikseen yleistetyn matka-ajan kautta.



Kuva 6.14 Ratikan myötä esimerkiksi kauppakeskus Jumbon saavutettavuus paranee. (Kuva: WSP).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Saavutettavuus huomioiden maankäytön tiivistyminen (hyötymittari)

Raitiotien rakentamisen merkittävin vaikutus saavutettavuuteen syntyy ratikan myötä tiivistyvän kaupunkirakenteen kautta. Tiiviissä kaupunkirakenteessa asukkaat, työpaikat ja palvelut sijaitsevat suhteessa lähempänä toisiaan, jolloin matkakohteita on tarjolla aiempaa lähempänä käytetystä kulkutavasta riippumatta. Vastapuolella tiivis kaupunkirakenne voi aiheuttaa ruuhkia, jotka hidastavat matkoja.

Maankäytön sijoittumisen ja liikenneyhteyksien yhdessä määrittämää saavutettavuutta voidaan mitata kokonaisuutena liikennemalliin perustuvien hyötymittareiden (ns. logsum) avulla asukkaan tai työpaikan näkökulmasta. Hyötymittari kuvaa sitä, millaisia kulkutapoja ja kohteita matkalle on tarjolla. Suurempi määrä valittavissa olevia matkakohteita ja toimivia kulkutapavaihtoehtoja tuottavat enemmän hyötyjä.

Tässä mittarina on käytetty työvoimasaavutettavuutta, joka kuvaa, kuinka monta asukasta on saavutettavissa kunkin työpaikan näkökulmasta, huomioiden kaikki kulkutavat ja niillä lasketut etäisyydet työpaikalle. Pääkaupunkiseudun alueet on järjestetty prosenttiasteikolle työvoimasaavutettavuuden mukaan ja kuvissa 6.15 ja 6.16 on esitetty miten ratikkakäytävän alueet sijoittuvat asteikolla muuhun pääkaupunkiseutuun verrattuna runkobussi- ja ratikkavaihtoehdoissa.

Työvoiman saavutettavuus kasvaa raitiotien rakentamisen ja sen aiheuttamien maankäyttömuutosten johdosta suhteessa bussivaihtoehtoon. Kuten aiemmin on esitetty, niin raitiotie todennäköisesti johtaa tiiviimpään kaupunkirakenteeseen ja se parantaa saavutettavuutta. Esimerkiksi Hakunilan, Jumbon ja Aviapoliksen alue on vertailuvaihtoehdossa saavutettavuudeltaan lähellä pääkaupunkiseudun mediaania, mutta ratikkavaihtoehdossa saavutettavuus paranee 10–20 %-yksikköä. Tikkurilan saavutettavuus on jo vertailuvaihtoehdossa pk-seudun parhaimmistoa ja raitiotien vaikutus alueelle on pienempi. Tikkurilan työvoimasaavutettavuusalue kuitenkin laajenee Tikkurilantien ja Kyytitien suuntaisesti isommalle alueelle.

Työvoimasaavutettavuuden parantuminen on merkittävä tekijä erityisesti työvoimaintensiivisten alojen näkökulmasta. Raitiotien tuottamilla hyödyillä on siten välillisesti vaikutusta raitiotiekäytävän vetovoimaisuuteen yritystoiminnan sijaintipaikkana suhteessa muuhun Helsingin seutuun.

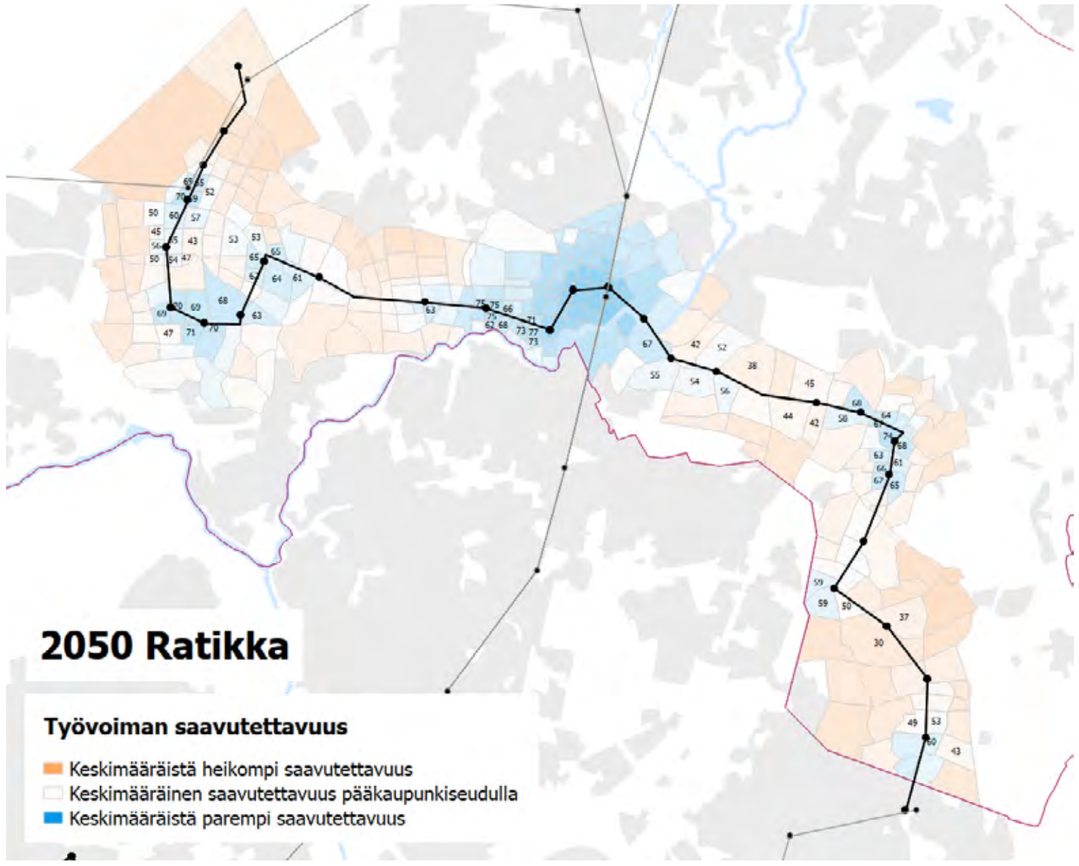

Kuva 6.15 Työvoimasaavutettavuus alueittain vuonna 2050 ratikkavaihtoehdossa.

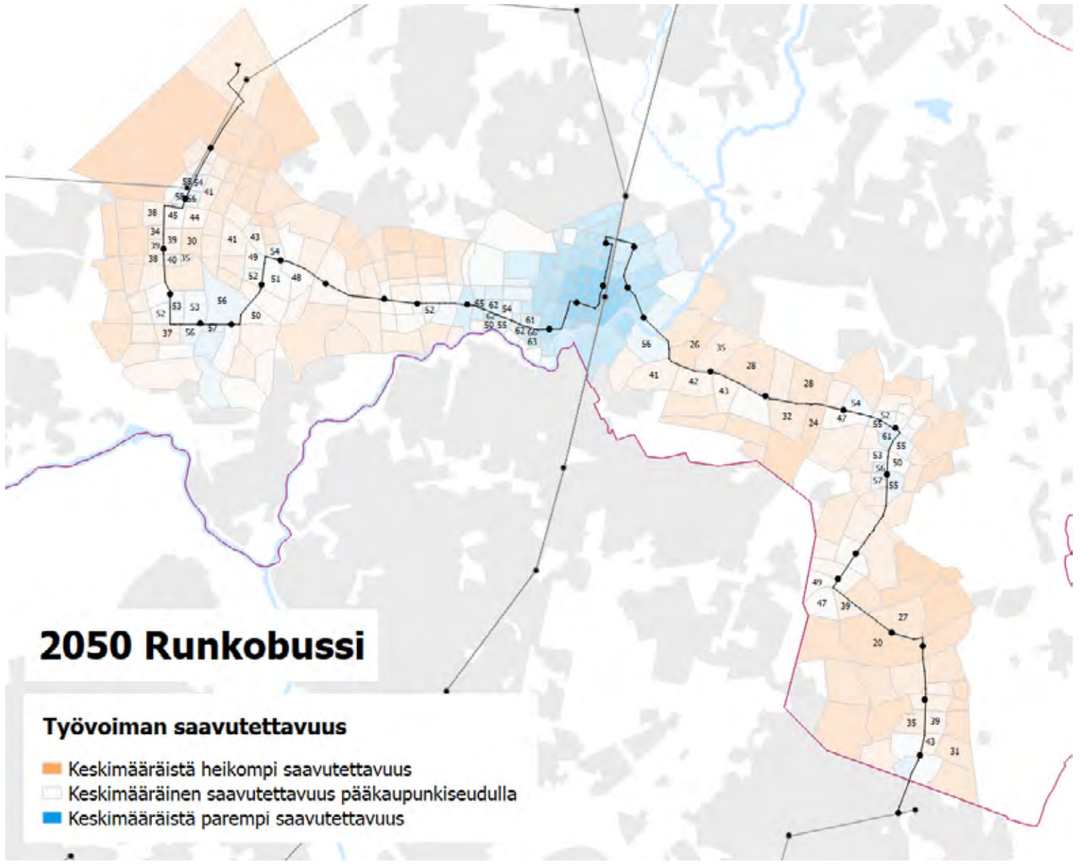

Kuva 6.16 Työvoimasaavutettavuus alueittain vuonna 2050 runkobussivaihtoehdossa.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Joukkoliikenteen yhteydet ja palvelutaso (yleistetty matka-aika)

Joukkoliikenteen palvelutason ja yhteyksien näkökulmasta raitiotie parantaa erityisesti joukkoliikenteen matka-aikaa, liikennöinnin luotettavuutta ja kapasiteettia. Samalla kuitenkin raitiotie pidentää kävelymatkoja pysäkille harvemman pysäkkivälin vuoksi.

- Matka-ajan näkökulmasta suurin ero raitiotien ja runkobussin välille syntyy Tikkurilassa. Muilla osuuksilla pysäkkien väliset matka-ajat ovat lähellä toisiaan. Tikkurilassa raitiotielle rakennettava alikulku säästää noin 5 minuuttia matka-ajassa Tikkurilan alueen läpi kulkevalle matkustajalle. Tikkurilan asemalla junaan vaihtavilla matkustajille raitiotie nopeuttaa matkaa noin 3–5 minuuttia saapumissuunnasta riippuen.
- Joukkoliikenteen luotettavuus, ruuhkautuminen ja matkustusmukavuus ovat vahvasti kytköksissä toisiinsa. Raitiotien liikennöinti on runkobussia täsmällisempää, koska sille toteutetaan paremmin muusta liikenteestä eroteltu infrastruktuuri. Samalla suuremman kapasiteetin vuoksi ruuhkautumisen aiheuttamat haitat (pitkät pysäkkiajat, matkustusmukavuus) ovat pienemmät korkeilla matkustuskuormituksilla.
- Pysäkkivälin pidentyminen aiheuttaa osalle matkustajista palvelutasoa heikentäviä pidempiä kävelymatkoja.

Joukkoliikenteen tarjoamia yhteyksiä koko matkaketjun osalta (”ovelta ovelle”) voidaan mitata liikennemallin yleistetyn matka-ajan (ns. koettu matka-aika) avulla. Koettu matka-aika sisältää todellisen matka-ajan lisäksi painotukset matkan eri osissa (kävely, odotus, liikennevälineessä) sekä kulkutapojen välisissä laatueroissa siten, kuinka käyttäjät painottavat niitä valinnoissaan.

Kuvassa 6.17 on esitetty keskimääräisen joukkoliikennematkan koetun matka-ajan muutokset (yhteiskuntataloudellisessa laskelmassa käytetään termiä aika- ja palvelutasohyödyt) ratikkakäytävän varrella. Ratikalla matkustusaika nopeutuu Tikkurilan tunneliyhteyden nopeuttaessa reittiä rautatieasemalle ja Tikkurilan läpi. Lisäksi ratikan palvelutasohyödyt syntyvät paremmasta täsmällisyydestä, korkeammasta kapasiteetista ja muista laatueroista.

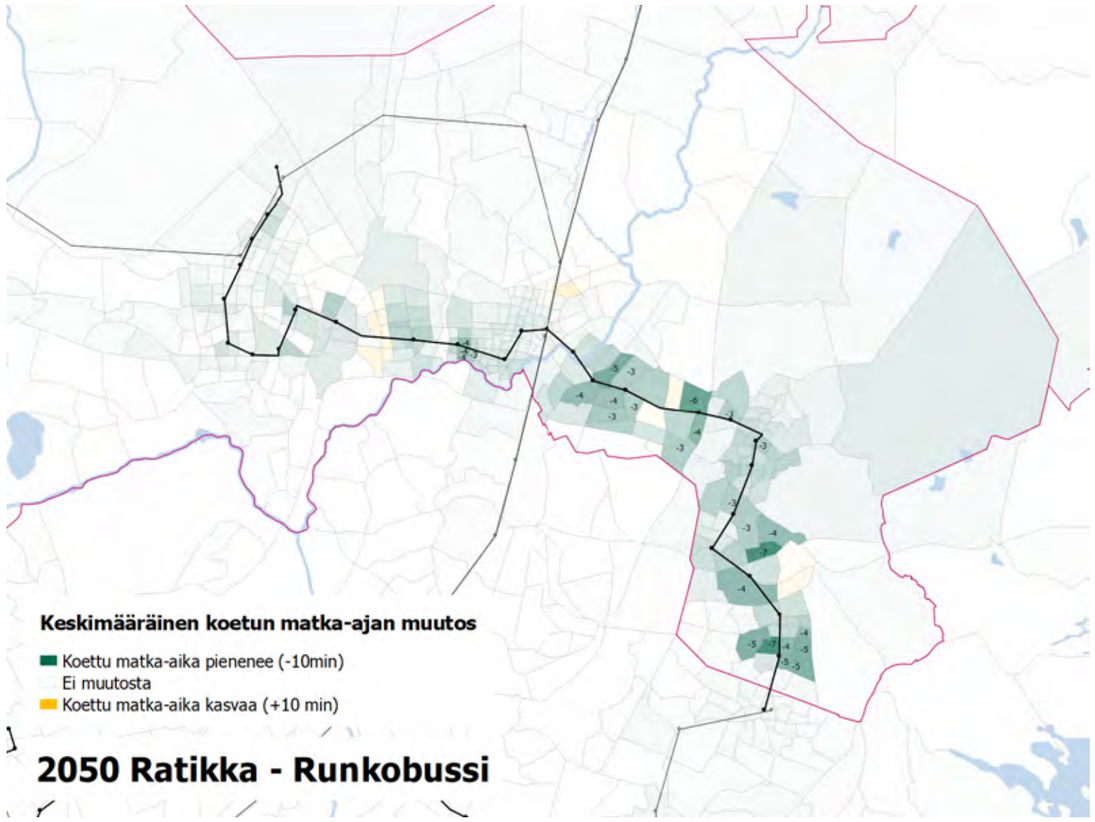

Kuva 6.17 Keskimääräinen koetun matka-ajan muutos ratikalla verrattuna runkobussiin vuonna 2050.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

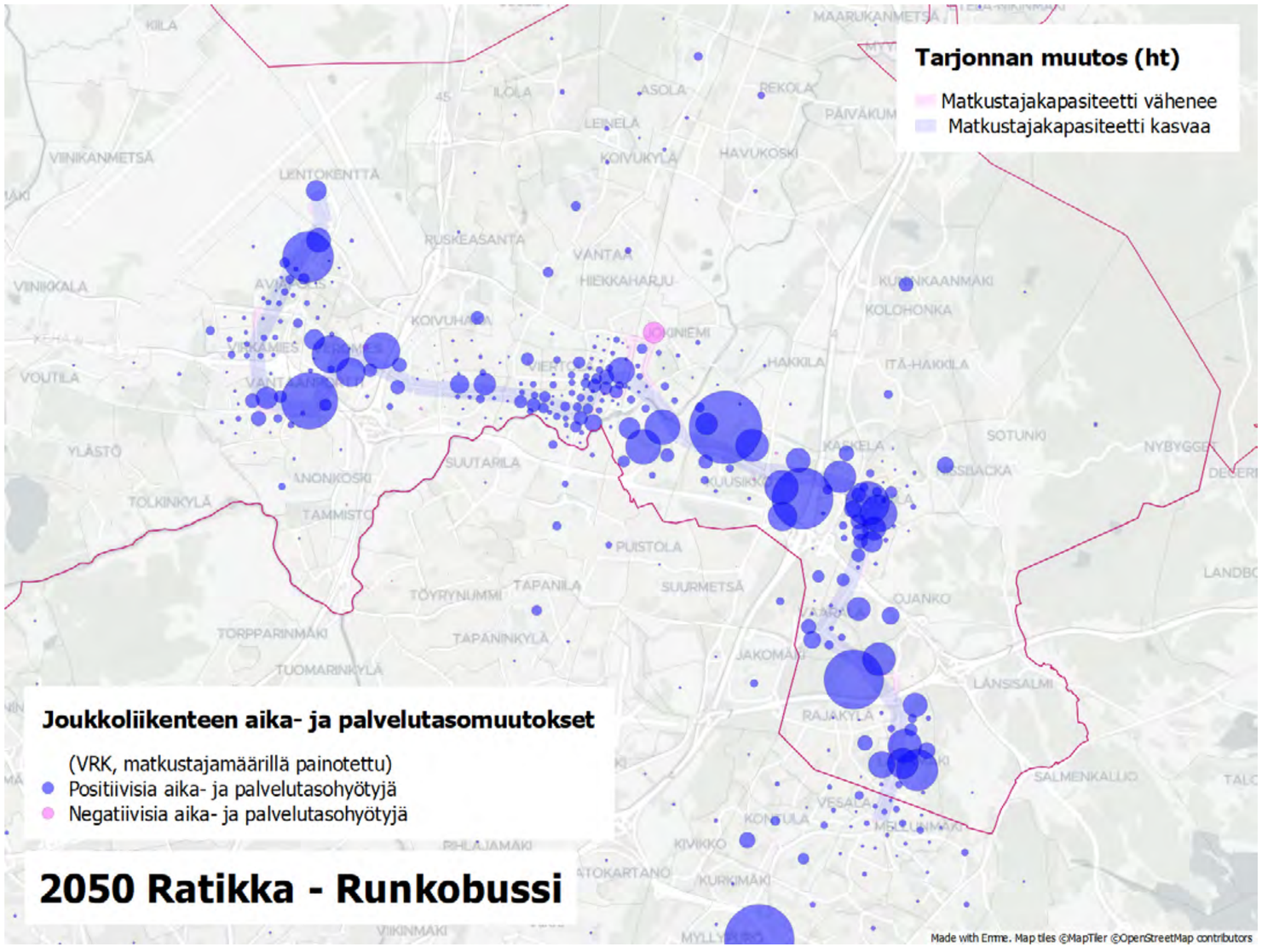

Kuva 6.18 Joukkoliikenteen aika- ja palvelutasomuutokset alueittain. Ratikkaa on verrattu runkobussivaihtoehtoon vuonna 2050.

Suurimmat saavutettavuushyödyt syntyvät alueilla, jotka jäävät raskaan raideliikenteen pysäkkien väliin. Näillä alueilla raitiotieliikenteen nopeus ja parantunut täsmällisyys helpottavat erityisesti vaihdollisten matkojen tekemistä ja mahdollistavat yhä useampien eri kohteiden saavuttamisen joukkoliikenteellä.

Kuva 6.18 esittää saavutettavuushyötyjen jakautumisen alueille ottaen huomioon kaikki alueilta lähtevät matkat ja niiden matka-aikamuutokset. Hyötyjä syntyy tasaisesti koko ratikan varrella, mutta erityisen paljon Tikkurilan koko itäpuoleiselle linjaosuudelle, josta muun muassa vaihtoyhteydet Tikkurilan juna-asemalle ja Mellunmäkeen kehittyvät huomattavasti.

Vaihtopysäkit ja liityntälinjat parantavat alueen ulkoista saavutettavuutta (joukkoliikenteen käytettävyyttä kauempaa). Kaavarungossa merkittäviä vaihtopysäkkejä ovat mm. Lentoasema, Tikkurilan asema, Tuusulanväylä, Lahdenväylä ja Rajakylä (Porvoonväylä). Pysäkkivälin harventaminen ja reittimuutos runkobussiin verrattuna aiheuttavat myös paikallisia negatiivisia vaikutuksia.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Vaihdot

Raitiotien myötä joukkoliikenteen matkustus painottuu suorista bussiyhteyksistä enemmän vaihdollisiin matkoihin. Vaihdot tuottavat pientä haittaa matkustajille, mutta runkoyhteyksien ja niiden välillä tapahtuvien vaihtojen kautta voidaan tarjota kattavammin palveleva joukkoliikenteen verkosto kuin yksittäisillä suorilla bussiyhteyksillä. Tässä kokonaisuudessa vaihtosolmujen ja vaihdon vastuksen pienentämisen merkitys osana liikenneverkon toimintaa korostuu aiempaa enemmän.

Ratikalla tehtävistä matkoista noin 40 % on vaihdollisia ja runkobussilla vaihdollisten matkojen osuus on hieman suurempi. Merkittävä osa vaihdoista tapahtuu Tikkurilassa junaan ja Mellunmäessä metroon. Muita tärkeitä vaihtosolmuja ovat Aviapolis, Jumbo ja Hakunila ja kaukobussilinjoihin vaihdetaan Tuusulanväylän, Lahdenväylän ja Rajakylän pysäkeillä.

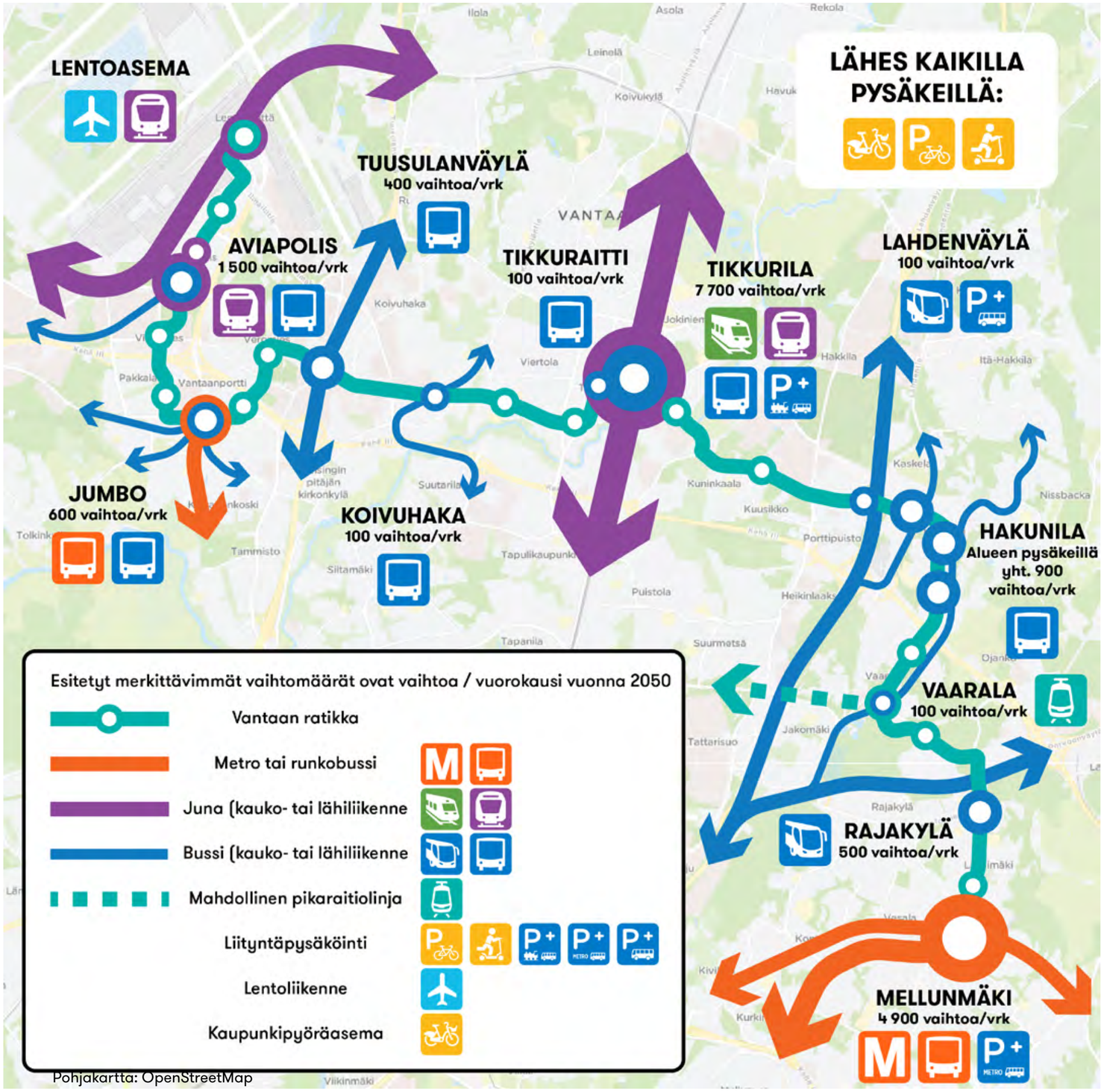

Kuva 6.19 Ratikan tärkeimmät vaihtopisteet ovat Tikkurila, Mellunmäki, Aviapolis, Hakunila, Jumbo, Rajakylä ja Tuusulanväylä.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Liikkumisen turvallisuus ja esteettömyys

Raitiotiellä on positiivisia vaikutuksia liikkumisen turvallisuuteen. Ratikan myötä pyöräliikenteen ja kävelyn olosuhteita kehitetään ja kulkumuotojen erottelu paranee, mikä helpottaa liikkumisen hahmotettavuutta ja lisää kävelyn ja pyöräilyn turvallisuutta. Ratikan myötä myös suojatieylitysten turvallisuus paranee, kun ajoneuvoliikenteen nopeuksia hillitsevien keskisaarekkeiden ja kavennusten määrä suojateillä lisääntyy. Myös liikennevalo-ohjattujen risteysten määrä lisääntyy ratikan myötä. Liikennevalo-ohjaus on suunniteltu lähes kaikkiin sellaisiin risteyksiin, joissa raitiotie risteää autotien kanssa, mikä vähentää liikenneonnettomuuksien riskiä. Liikennevalo-ohjatut suojatiet tulevat myös jokaisen ratikkapysäkin yhteyteen.

Ennusteiden mukaan ratikan rakentaminen vähentää ajoneuvoliikenteen määrää, jonka myötä myös liikenneonnettomuuksien määrää vähenee. Runkolinjabussivaihtoehtoon verrattuna onnettomuuksien määrä vähenee ennusteiden mukaan noin 1 onnettomuudella vuodessa vuonna 2030 ja 3,5 onnettomuudella vuodessa vuonna 2050. Määrät perustuvat Helmet-liikenne-ennustemallilla arvioituun ajoneuvoliikennemäärän pienenemiseen. Ajoneuvoliikenteen määrän väheneminen vähentää myös terveydelle haitallisia ajoneuvoliikenteen päästöjä.

Ratikka parantaa liikkumisen esteettömyyttä, kun pysäkit ja niiden läheisyydessä olevat suojatiet rakennetaan esteettömyyden erikoistason mukaisesti. Liikuntarajoitteisille ja esimerkiksi lastenrattaiden kanssa kulkeville ratikkaan siirtyminen ja ratikasta poistuminen on helpompaa kuin bussiin nouseminen tai sieltä poistuminen. Ratikka pysähtyy aivan reunakiven viereen, jolloin siihen on aidosti esteetön kulku. Bussi jää helposti kauemmas pysäkistä, jolloin bussiin nouseminen ja poistuminen on hankalampaa. Tällöin ei esteettömyyden erikoistason bussipysäkistä ole myöskään yhtä paljon hyötyä.

Ratikan ympäristö paranee muiltakin osin, kun ympäristöä rakennetaan laajemminkin nykyisten esteettömyyskriteerien mukaisesti. Näköesteiset huomioidaan pysäkeillä kulkua ohjaavilla noppakiviraidoilla ja pysäkkialueen reunasta varoittavilla betonikiviraidoilla. Ratikka siis edistää useiden ihmisryhmien itsenäistä liikkumista julkisilla kulkuvälineillä ja parantaa kaupunkilaisten yhdenvertaisia liikkumismahdollisuuksia. Ratikan pysäkkikuulutukset sekä jokaiselle pysäkille suunnitellut aikataulunäytöt ja solmu- ja keskushubien pysäkkien yhteyteen suunnitellut vaihtoaikataulunäytöt helpottavat ratikalla matkustusta lisäävät esteettömyyttä. Lisäksi ratikkapysäkit ovat helposti havaittavia ja ratikan reitti selkeä ja helposti hahmotettava.

Ratikan kalusto on kauttaaltaan matalalattiaista. Kaluston suunnittelussa huomioidaan se, että vaunussa on helppoa ja miellyttävää matkustaa. Ratikan kulku on myös bussia tasaisempaa, jolloin matkustaminen seisten on helpompaa ja esimerkiksi liikennevälineessä kaatumisen riski on pienempi.



Kuva 6.20 Kuva Tampereen ratikasta. (Kuva: Tiina Hulkko).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Pyöräliikenne ja kävely

Ratikan rakentaminen parantaa pyöräliikenteen ja kävelyn olosuhteita koko ratikkakäytävän varrella sekä vauhdittaa Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkon toteutumista. Ratikan linjauksen varrelle toteutetaan uutta, korkeatasoista jalankulun ja pyöräliikenteen väylää noin 19,2 km matkalle. Kävelyn ja pyöräliikenteen kehittyvät yhteydet kytkevät ratikan varrella sijaitsevia keskuksia ja niiden toimintoja tiiviimmin yhteen. Lisäksi maankäytön kehittyminen ratikkakäytävän varrella entistä monipuolisempina palvelujen, asumisen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueina luo edellytykset kävellen ja pyörällä tehtävien matkojen lisääntymiselle sekä parantaa lähipalveluiden saavutettavuutta kävellen ja pyörällä.

Nykytilanteessa ratikan linjauksen varrella kulkee yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä lähes koko matkalla joko yhdellä tai kummallakin puolella katua. Ratikan rakentamisen myötä sekä kävelyn että pyöräliikenteen väylien laatu paranee merkittävästi, sillä suurimmalla osalla reittiä kulkumuodot erotellaan toisistaan omille kulkuväylilleen vähintään toisella puolella katua. Kävelyn ja pyöräliikenteen erottelu tekee pyörällä liikkumisesta sujuvampaa ja parantaa samalla kävelyn turvallisuutta ja miellyttävyyttä.

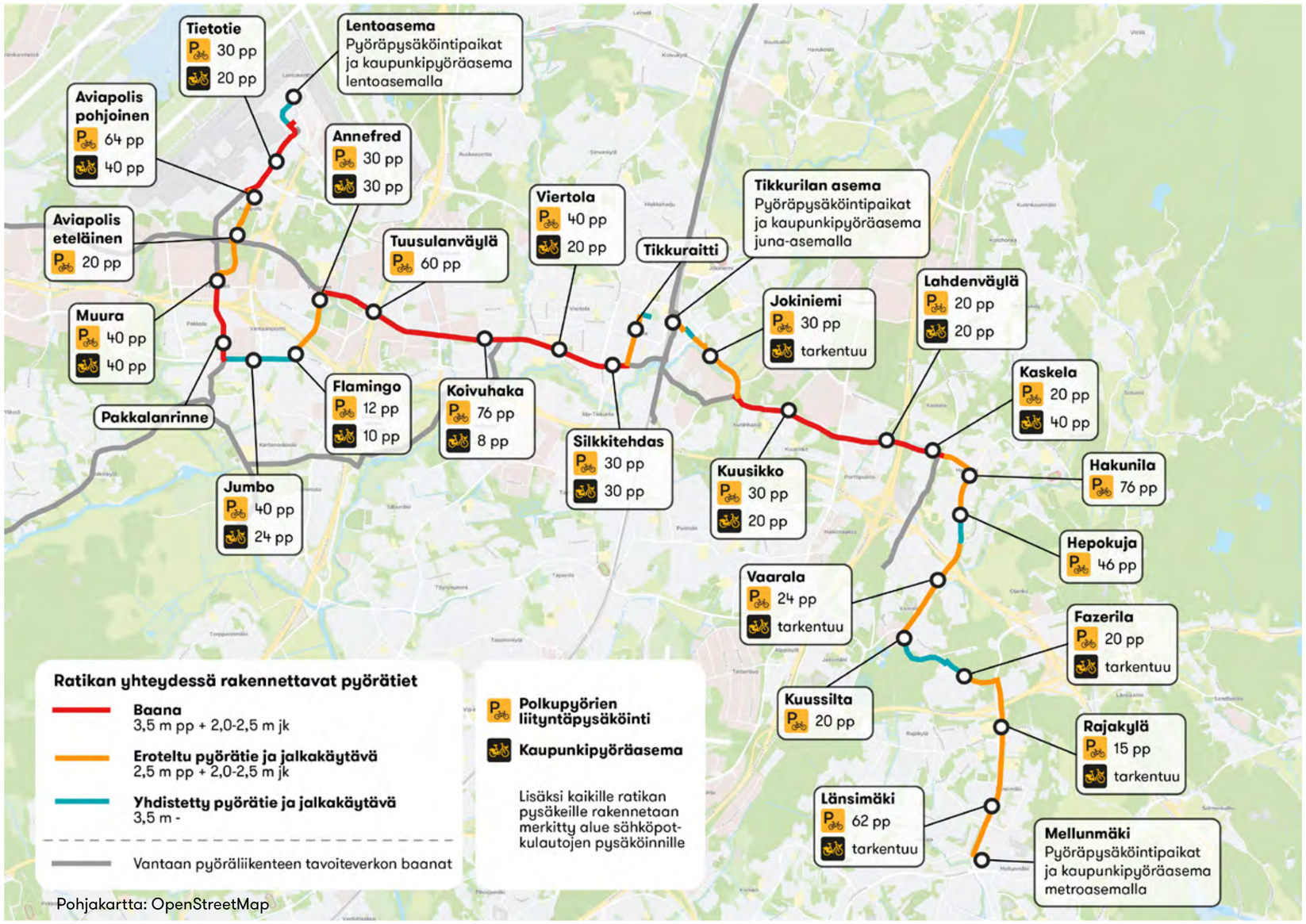

Kuva 6.21 Pyöräpysäköinti, kaupunkipyöräasemat ja sähköpotkulautaparkit ratikan asemien yhteydessä.

Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkossa (2020) kaupungin pääpyöräreitit on jaettu kolmeen luokkaan: baanoihin sekä pääpyöräreitteihin I ja II. Baanat ovat laadukkaimpia pyöräväyliä, ja ne on suunniteltu palvelemaan erityisesti pitkämatkaista ja nopeavauhtista pyöräilyä ottaen huomioon seudullinen jatkuvuus. Baanat sijaitsevat usein rata-, moottoritie- tai viherkäytävien yhteydessä. Baanoilla pyöräliikenne on aina eroteltu autoliikenteestä ja jalankulusta ja risteämiset muun liikenteen kanssa on pyritty minimoimaan. Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko sisältää yhteensä 51,5 km pyöräliikenteen baanaa. Ratikan rakentamisen yhteydessä ratikkakäytävän varrelle toteutetaan noin 8,1 km korkealuokkaista pyöräliikenteen baanaa. Ratikan varrella olevat baanaosuudet sijoittuvat Tietotien, Osuustien, Tikkurilantien ja Kyytitien varsille.

Vantaan tavoitteellinen baanaverkko ei kaikilta osin kulje ratikan kanssa samaa linjausta pitkin, mutta baanan ja ratikan reitit kulkevat kuitenkin samassa liikennekäytävässä. Esimerkiksi Aviapoliksessa baanan linjaus kulkee Tietotieltä Turbiinitietä pitkin Toisellesavulle, kun taas ratikka kulkee Aviabulevardia pitkin. Mikäli ratikan rakentamisen yhteydessä toteutetaan myös Aviapoliksessa Turbiinitietä kulkeva 1,2 km pituinen baanaosuus, parantaa se reitin jatkuvuutta ja pyöräliikenteen sujuvuutta.

Baanojen lisäksi ratikan myötä toteutuu myös tavoiteverkossa määritettyjä pääpyöräreittejä I ja II, jotka ovat myös laadultaan korkeatasoisia ja käyttäjämääriltään suhteellisen korkeita pyöräliikenteen

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

reittejä. Ratikan myötä rakennettavat tai parannettavat pääpyöräreitit I ja II sijaitsevat Väinö Tannerin tiellä, Tasetiellä, Rälssitiellä, Kielotiellä, Tikkurilanraitiolla, Jokiniemenkadulla, Kyytitiellä, Hakunilantiellä, Kuussillantiellä, Fazerintiellä sekä Länsimäentiellä. Näille reiteille eroteltua pyörätietä ja jalkakäytävää rakentuu noin 8,3 km ja yhdistettyä pyörätietä ja jalkakäytävää noin 2,8 km. Suurin osa näistä reiteistä on laatutasoltaan parannettavia, jo olemassa olevia yhteyksiä. Joillakin osuuksilla rakennetaan kuitenkin myös kokonaan uutta väylää, kun nykytilassa vain toisella puolella katua olevan kävely- ja pyörätien lisäksi myös toiselle puolelle katua rakennetaan uusi jalankulku- ja pyörätie. Tällaisia osuuksia on muun muassa Kyytitiellä, Fazerintiellä ja Länsimäentiellä.

Ratikan yhteydessä toteutettavat uudet sekä parannettavat kävely- ja pyörätiet parantavat erityisesti Vantaan itä-länsi-suuntaisen kävelyn ja pyöräliikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta. Lisäksi nykyistä laadukkaammat pyörätiet esimerkiksi Helsinki-Vantaan lentoasemalle parantavat alueella työskentelevien kestävän työmatkaliikkumisen olosuhteita ja mahdollisuuksia.

Pyöräpysäköinti, kaupunkipyörät ja sähköpotkulautojen pysäköintialueet

Lähes jokaiselle ratikan pysäkille muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta toteutetaan pyöräpysäköintipaikkoja, kaupunkipyöräasema sekä sähköpotkulautojen pysäköintialue. Pysäkkikohtaiset tiedot ja pyöräpysäköintipaikkojen määrät on esitetty kuvassa XX ja taulukossa xx.

Ratikkapysäkkien pyörien liityntäpysäköintipaikkojen määrä perustuu arvioon pysäkin käyttäjäpotentiaalista vuonna 2030. Yhteensä ratikan varrella oleville pysäkeille rakennetaan 785 uutta pyöräpysäköintipaikkaa. Lentoaseman, Tikkurilan aseman ja Mellunmäen aseman ratikkapysäkkien yhteen ei rakenneta pyörien liityntäpysäköintipaikkoja, sillä ratikan käyttäjiä palvelevat asemilla jo nykyisin olevat pyöräpysäköintipaikat. Ratikkapysäkkien yhteyteen tuleva pyöräpysäköinti toteutetaan runkolukituksen mahdollistavina telineinä ja pyöräpysäköinti on lähtökohtaisesti katettu. Pyörien liityntäpysäköintipaikkojen lisäksi ratikkapysäkeillä on varauduttu kaupunkipyöräasemien toteuttamiseen. Lisäksi asemille toteutetaan merkityt pysäköintialueet sähköpotkulaudoille.

Laadukas, turvallinen ja määrällisesti riittävä pyöräpysäköinti, kaupunkipyörät sekä sähköpotkulaudat laajentavat pysäkkien vaikutusaluetta tarjoamalla ensimmäisen ja viimeisen kilometrin (first/last mile) ratkaisuja ratikan käyttäjille.

Ajoneuvoliikenne

Ajoneuvoliikenteen osalta raitiotien vaikutukset johtuvat liikennejärjestelyiden muutoksista ja autoliikenteen matkamäärien sekä ruuhkautumisen muutoksista.

Liikennejärjestelyjen muutoksilla on pieniä vaikutuksia autolla ajamiseen Vantaalla. Ratikan reitti on suunniteltu pääsääntöisesti omille kaistoilleen, jolloin autot ja ratikat kulkevat toisistaan erillään, eivätkä autolla ajavat joudu odottamaan pysäkille pysähtyneen raitiovaunun takana. Poikkeuksen muodostavat katuosuudet Osuustiellä, Rälssitiellä ja Kielotiellä, joilla ratikka- ja autoliikenne on suunniteltu samoille kaistoille. Näillä katuosuuksilla on Pakkalanrinteen ja Tikkuraitin ajoratapysäkit.

Autoliikenteen järjestelyt muuttuvat vähäisesti. Autoliikenteen kaistamäärät säilyvät pääosin nykyisellään. Poikkeuksia ovat Kielotie Lummekujan ja Tikkurilantien välillä sekä Tikkurilantie Osmankäämintien ja Kielotien välillä, jotka kaventuvat nykyisestä 2+2-kaistasta 1+1-kaistaan. Joissakin paikoissa autoliikenteen reitit muuttuvat. Henkilöautoliikenteen läpiajo kielletään Aviabulevardin pohjoisosassa, Toinen savu -kadun eteläosassa, Tasetieltä pohjoiseen Rälssitielle ja Kielotiellä välillä Unikkotie - Lummekuja. Puutarhatie katkaistaan autoliikenteeltä Tikkurilantien eteläpuolella ja Neilikkatie katkaistaan Kielotien molemmilta puolilta. Liikennevalojen määrä ratikan reitin varrella kasvaa, kun ratikkareitin liittymät ovat pääsääntöisesti valo-ohjattuja.

Autoliikenteen matkamäärien ja ruuhkautumisen osalta raitiotien vaikutukset riippuvat valitusta tarkastelualueesta. Vantaalla ja ratikkakäytävällä asukas- ja työpaikkamäärien oletetaan kasvavan raitiotien myötä, mikä kasvattaa samalla autoliikenteen määriä runkobussivaihtoehtoon verrattuna kulkutapasiirtymistä huolimatta. Raitiotiekäytävällä tehdään bussivaihtoehdossa 1,6 automatkaa asukasta kohden ja ratikkavaihtoehdossa 1,4 automatkaa asukasta kohden. Asukas- ja työpaikkamäärän kasvusta johtuen automatkoja ratikkakäytävän alueelta tehdään kuitenkin vuorokausitasolla 33 000 matkaa enemmän vuonna 2050 verrattuna bussivaihtoehtoon.

Automatkojen määrän kasvu aiheuttaa edelleen autoliikenteen vähäistä ruuhkautumista suhteessa vertailuvaihtoehtoon. Ajonopeudet laskevat hieman iltapäivän ruuhkaisimman tunnin aikana. Ruuhkautuminen kattaa vain pienen osuuden tie- ja katuverkosta, mutta viiveet kasvavat ruuhkautuneilla osuuksilla merkittävästi.

Helsingin seudun laajemmassa tarkastelussa ratikka vaikuttaa ajoneuvoliikenteen kulkutapaosuuteen ja sitä kautta ruuhkien vähenemiseen. Tämä johtuu kaupunkirakenteen tiivistymisestä ja joukkoliikenteen palvelutason paranemisesta. Seudullisella tasolla autoliikenteen suorite pienenee vuodessa 4,8 miljoonaa ajoneuvokilometriä vuonna 2050 ja automatkoja tehdään vuorokausitasolla noin 5000 matkaa vähemmän, jolloin myös autoliikenteen ruuhkautuminen on vähäisempää.

Ratikalla ei ole vaikutuksia autojen liityntäpysäköintiin. Ratikan reitin varrella on kuitenkin useita nykyisiä tai suunniteltuja autoliikenteen liityntäpysäköintipaikkoja, joita myös ratikan matkustajat voisivat hyödyntää. Liityntäpysäköinnin kannalta houkuttelevia sijainteja ovat erityisesti eri liikennemuotojen solmukohdat, joissa ratikka risteää muun joukkoliikenteen kanssa. Seudullisesti merkittäviä liityntäpysäköintialueita ovat Tikkurila ja Mellunmäki. Tieliikenteen kannalta merkittäviä vaihtopaikkoja ovat moottoriteiden nykyiset (Tuusulanväylä) tai suunnitellut vaihtopaikat (Lahdenväylä ja Porvoonväylä). Lahdenväylälle suunniteltujen vaihtopysäkkien yhteyteen on suunniteltu autoliikenteen liityntäpysäköintiä.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Saavutettavuus ja sosiaalinen kestävyys

Ratikan yhteiskuntataloudellisessa kannattavuuslaskelmassa ei huomioida liikkumisen hyvinvointivaikutuksia tai vaikutusten kohdentumista eri väestöryhmiin. Nämä vaikutukset voivat olla kuitenkin kaupunkikehityshankkeessa merkittäviä pitkällä aikavälillä ratikan muuttaessa yhdyskuntarakennetta ja ihmisten liikkumistottumuksia.

Oikeudenmukaisuuden näkökulmasta on olennaista arvioida, miten vaikutukset kohdistuvat haavoittuviin ja hiljaisiin väestöryhmiin. Haavoittuviksi ryhmiksi on Helsingin seudulla tunnistettu mm. vanhukset, lapset, pienituloiset, liikuntarajoitteiset ja autottomat kotitaloudet (Pakkanen 2020). Haavoittuvien ryhmien näkökulmasta olennaiseksi tekijäksi nousee saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla, joka on avoin kaikille ikäryhmästä riippumatta. Nämä ryhmät ovat myös alttiimpia liikenteen ulkoisvaikutuksille, kuten päästöille, melulle ja onnettomuuksille.

Vantaan ratikan myötä kestävien kulkumuotojen saavutettavuus paranee sekä maankäytön muutosten että liikenneyhteyksien laadun paranemisen myötä. Kaupunkirakenne tiivistyy, jolloin muun muassa lähipalvelut ovat usein saavutettavissa helpommin kävellen. Vantaan ratikkakäytävällä esimerkiksi Hakunila, Veromies, Jokiniemi ja Länsimäki ovat alueita, joissa mainittujen haavoittuvien ryhmien osuus on suuri ja saavutettavuusparannukset ovat merkittäviä. Toisaalta joillain alueilla kävelymatkat pysäkeille pitenevät, mikä heikentää saavutettavuutta paikallisesti. Bussipysäkkejä on kuitenkin pyritty suunnittelemaan ratikan varrelle siten, että joukkoliikenne on myös lyhyempien kävelymatkojen kautta saavutettavissa.

Luotettavamman joukkoliikennetarjonnan lisäksi myös kävelyn ja pyöräilyn laadullisia olosuhteita parannetaan katuhankkeiden yhteydessä. Kulkumuotojen erottelu ja parannukset esteettömyydessä parantavat turvallisuutta ja helpottavat paikallista liikkumista. Aktiivisten kulkumuotojen käytön lisääntyminen tuottaa terveyshyötyjä lisääntyvän arkiliikunnan myötä. Kävelyn ja pyöräilyn on laskettu säästävän elinvuosia ja tuottavan hyvinvointia erityisesti nuorimmalle ikäryhmälle selvityksessä Liikenteen terveysvaikutukset Suomessa ja suurimmissa kaupungeissa (SYKE 2021).

Ratikkahankkeella vähennetään pakokaasu- ja pienhiukkaspäästöjä sekä autoliikenteen vähenemisen myötä myös onnettomuuksia. Pienhiukkaspäästöjä syntyy myös liikenteen sähköistyessä renkaista ja katupölystä. Hyödyt päästövähenemässä kohdistuvat erityisesti hengitystievaikeuksista kärsiville. Onnettomuuksien vähenemähyödyt ovat merkittävimmät yli 64-vuotiaiden ikäryhmässä, jossa liikennekuolemia tapahtuu eniten (Liikenneturva 2022).

Vantaan ratikka edistää liikkumismahdollisuuksien tasavertaisuutta ja tasoittaa väestöryhmien välisiä saavutettavuuseroja. Autoriippuvuus Vantaalla vähenee, ja liikkumisen helppous ja saavutettavuus paranee ratikan päätavoitteiden mukaisesti. Ratikan myötä aktiivinen liikkuminen lisääntyy ja sosiaalisesti tärkeät teemat (terveys, elinolot ja viihtyvyys) muuttuvat liikkumisen kannalta kestävämmiksi. Ratikkainvestointi voi lisätä painetta nostaa joukkoliikenteen lippuhintoja, jolla olisi sosiaalisesta näkökulmasta negatiivisia vaikutuksia. Lippuhintojen muodostumiseen vaikuttaa kuitenkin myös hyvin moni muu asia. Vaikutuksia sosiaalisen eriytymisen näkökulmasta on käsitelty tarkemmin luvussa 6.1.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

6.3 YMPÄRISTÖ

Luonto, ekologiset verkostot

Menetelmä

Vantaan ratikan kaavarungon alueelta tehtiin vuosina 2020 ja 2021 luontoselvitykset (Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021, koosteraportti, Faunatica 2021), jotka sisältävät myös suosituksia ja ohjeita muun muassa siitä, miten alueen luontoarvoja ja ekologisia ja muita viheryhteyksiä turvataan osana suunnittelua. Selvitykset jakautuivat kahteen vaiheeseen. Vaiheessa 1 vuonna 2020 kartoitettiin arvokkaat luontotyyppikohteet ja tunnettujen geologisten kohteiden nykytila 50 metrin säteellä raitiotien linjauksesta. Vaiheessa 2 vuonna 2021 selvitysalue sisälsi koko ratikan kaavarunkoalueen 800 metrin säteellä koko ratikkalinjan pituudelta (pl. Helsingin puolella olevat alueet). Selvitykset käsittivät luontotyyppi-, lahokaviosammal-, lepakko-, liito-orava-, linnusto- ja viitasammakkoselvityksiä. Lisäksi arvioitiin tärkeimpien ekologisten yhteyksien säilymistä sekä tarkastettiin tiedossa olevien geologisten kohteiden nykytila.

Keskeisiä vaikutuksia

Vaiheessa 1 (50 metrin säde) tehtiin 20 luontotyyppirajausta, joiden voidaan katsoa osuvan alueelle johon ratikan rakentaminen voisi vaikuttaa. Yksikään kohde ei kuitenkaan täyttänyt luonnonsuojelulain suojeltavan luontotyypin tai metsälain erityisen tärkeän elinympäristön kriteereitä. Kohteista kaksi määritettiin arvokkaiksi, paikallisesti huomattavan merkittäviksi kohteiksi (arvoluokka II) ja 18 kohtalaisen arvokkaiksi, paikallisesti merkittäviksi kohteiksi (III). Useimmat kohteista ovat luonnontilaltaan selvästi heikentyneitä kaupunkimetsiköitä, joiden puustoa on jossakin vaiheessa käsitelty ja joissa havaittiin maaston kulumista, vieraskasvilajeja ja/tai roskaisuutta. Metsiköissä on kuitenkin monimuotoisuuden kannalta arvokkaita piirteitä, esimerkiksi lahopuuta ja iäkästä puustoa, ja ne täyttävät METSO-ohjelman valintaperusteita.

Vaiheessa 2 (800 metrin säde) tehtiin yhteensä 155 luontotyyppirajausta. Näistäkään mikään luontotyyppikohde ei täytä luonnonsuojelulain suojeltavan luontotyypin kriteereitä. Lisäksi on hyvä huomioida, että myös runkobussivaihtoehdossa toteutuu paljon rakentamista kaavarunkoalueelle kaupunkirakenteen tiivistymisen myötä.

Jatkosuunnittelu

Luontotyyppikohteet suositellaan säästämään, kun se on kohtuullisin keinoin mahdollista. Erityisesti suositellaan säästämään paikallisesti huomattavan merkittävät tai alueellisesti merkittävät luokan II luontotyyppikohteet, joita on ratikan rakentamisen vaikutusalueella (50 metrin säde) kaksi kappaletta.

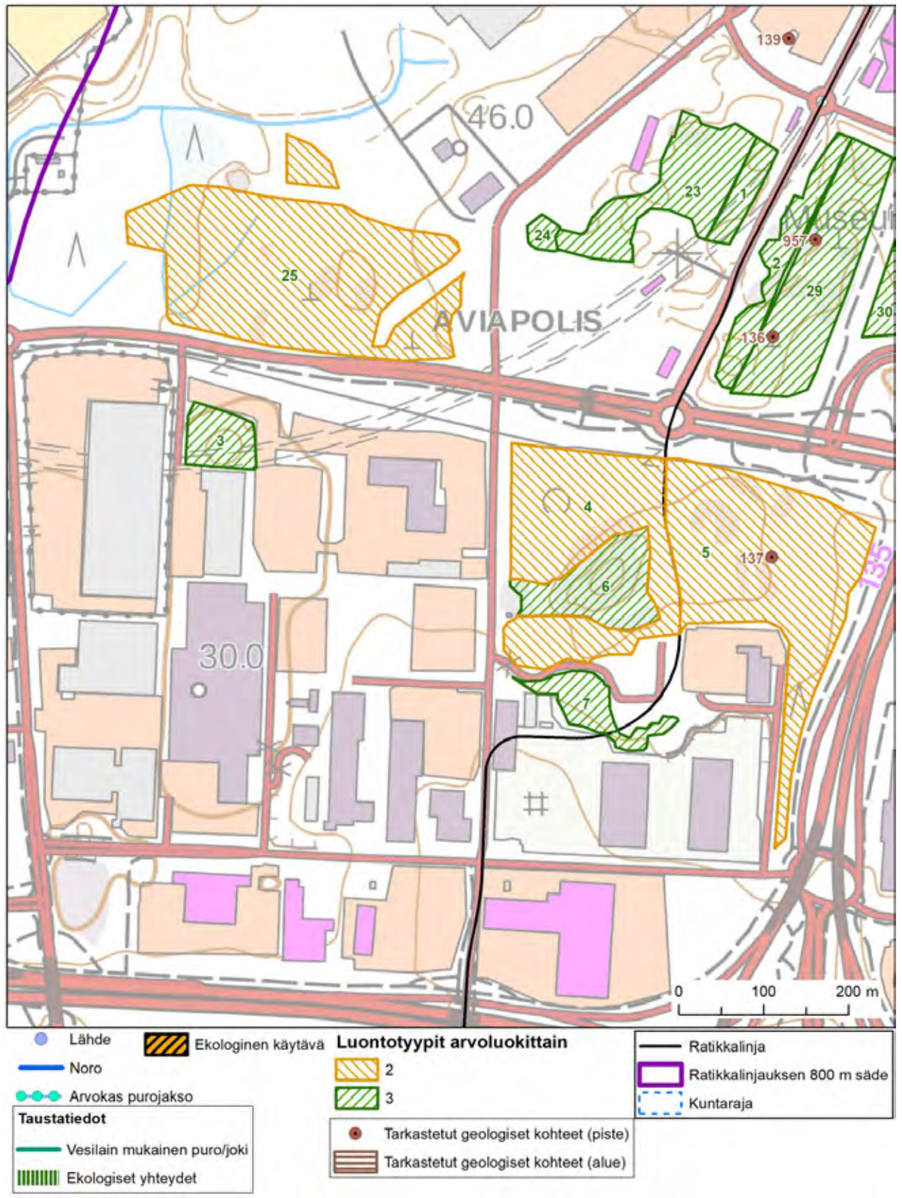

Kuva 6.22 Arvokkaat luontokohteet ja tarkastetut geologiset kohteet Aviapoliksen alueella. (Lähde: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021 Koosteraportti. Faunatica 2021).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Ilmastovaikutukset

Menetelmä

Ratikan ilmastovaikutuksia on tarkasteltu kolmella eri menetelmällä:

- Liikenteen päästövaikutuksia eri ajankohdille on tarkasteltu Helsingin seudun liikennemallilla.
- Ratikan rakentamisen aikaiset päästöt, jotka lasketaan katusuunnitelmien perusteella keväällä 2023. Laskelmissa on huomioitu luvussa 4.11 (Resurssiviisaat ratkaisut) esitettyjä päästövähennystoimenpiteitä.
- Ratikan kaavarunkoluonnoksen vaikutusten arvioinnissa, Ramboll 2022.

Keskeisiä vaikutuksia

Liikenteen päästöt

Ajoneuvoliikenteen suoritteet ja vastaavasti liikenteen lähipäästöt muuttuvat kahden tekijän vuoksi: maankäytön kasvusta ja kulkutapamuutoksista. Näiden tekijöiden erottamiseksi muutokset päästöissä on arvioitu Helmet-liikenne-ennustemallilla sekä maankäyttöeroilla että ilman eroja. Malli kattaa koko Helsingin seudun, ja maankäyttöerot huomioivassa vertailussa runkobussivaihtoehdon maankäytön kasvun on oletettu sijoittuvan voimakkaammin muihin Helsingin seudun kuntiin, mutta sijoittumista ei ole suunniteltu tarkemmin.

Kun huomioidaan pelkästään muutokset kulkutapaosuuksissa, pienenevät pakoputkipäästöt vuositasolla Helsingin seudulla 550 tCO2 vuonna 2030 ja 440 tCO2 vuonna 2050. Tässä raitiotievaihtoehdon suoritteet on arvioitu runkobussin mukaisella maankäytöllä. Kaikkiaan päästöhyödyt jäävät ennustevuosina suhteellisen pieneksi auto- ja bussiliikenteen voimakkaan sähköistymisen myötä.

Maankäyttöerot huomioivassa skenaariossa vuonna 2030 pakoputkipäästöt pienenevät vuositasolla Helsingin seudulla 820 tCO2 ja vuonna 2050 1220 tCO2. Ratikan varrella päästöt kasvavat, koska maankäytön kasvu lisää alueen ajoneuvoliikennettä, mutta samalla muualta seudulta lähtevien automatkojen määrä vähenee, jolloin koko seudun päästöt vähenevät.

Rakentaminen

Rakentaminen aiheuttaa huomattavan määrän CO_2-päästöjä. Ratikkahankkeen CO_2-päästölaskelmat valmistuvat kevään 2023 aikana. Myös ratikan vertailuvaihtoehdon infrainvestoinnit etenkin katujen peruskorjauksiin aiheuttavat merkittäviä päästöjä.

Kaavarunko

Vantaan ratikan kaavarunkoluonnoksen vaikutusten arvioinnissa (Ramboll 2022) ratikan kaavarungon vahvuuksiksi ilmastonäkökulmasta mainitaan seuraavia:

- Liikkumisen tarpeen vähentäminen
- Kulkumuotojakauman painottuminen kestäviin vaihtoehtoihin
- Alue- ja yhdyskuntarakenteen monipuolistuminen
- Olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntäminen

Kaavarunkoluonnoksen vaikutusarvioinnissa heikkouksiksi puolestaan mainitaan:

- Rakentamisen määrä ja sen mahdollinen hiili-intensiivisyys
- Liikkumisen määrän paikallinen kasvu väestön kasvun johdosta
- Luonnonvarojen merkittävä käyttö sekä viherrakenteeseen kohdistuva paine
- Tiiviin kaupunkirakenteen mahdollinen haavoittuvuus muuttuvassa ilmastossa

Jatkosuunnittelu

Ratikan jatkosuunnittelussa ja rakentamisessa tulee edelleen selvittää ja ottaa käyttöön resurssiviisaita ratkaisuja, joilla rakentamisen päästövaikutusta saadaan laskettua. Lisäksi yhdyskuntarakenteen kestävään uudistamiseen on tarjolla runsaasti mahdollisuuksia sekä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä uudistamalla että uusien alueiden harkitulla sijoittamisella ja tehokkaalla toteuttamisella. Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota muun muassa paikallisen uusiutuvan energian tuotannon mahdollisuuksien turvaamiseen muun muassa tontti- ja korttelirakenteen ratkaisuilla, hiilen säilymiseen tulevassa rakenteessa, massatasapainoon, uusiomateriaalien sekä kiertotalouden ratkaisujen huomioimiseen, resurssiviisaan ja vähähiilisen rakentamisen edistämiseen, kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen sekä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen tunnistaen mahdollisuuksia parannuksiin myös olemassa olevassa yhdyskuntarakenteessa sekä uudistuvissa kohteissa.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Pohjavedet

Menetelmä

Suunnittelualue sijaitsee osittain Fazerilan pohjavesialueella, minkä vuoksi suunnittelun yhteydessä on laadittu selvitys (Vaaralan raitiotielinjauksen ja Varikon pohjavesivaikutusten arviointi, Sitowise 2022) raitiotielinjauksen, varikon sekä Hopeatien asemakaava-alueen vaikutuksista pohjavesiin. Vaikutusten arvioimiseksi asennettiin kahdeksan uutta pohjavesiputkea jo suunniteltujen kahdeksan pohjavesiputken lisäksi. Syksyllä 2021 mitattiin pohjaveden pintaa yhteensä 16 uudesta sekä 17 vanhasta pohjavesiputkesta. Mittausten perusteella tarkennettiin pohjaveden virtaussuuntia kaava- sekä ratalinjan alueella ja rakentamisenaikaisia vaikutuksia sekä Varikon asemakaavan tasauksen vaikutusta pohjaveteen.

Keskeisiä vaikutuksia

Nykyisellään Hopeatien ja varikon asemakaava-alueet ovat pääsääntöisesti rakentamatonta metsä- ja puistoaluetta. Hopeatien alueelle suunniteltujen asuinrakennusten sekä varikolle suunniteltujen halli- ja piha-alueen myötä päällystetyn alueen pinta-alamäärä kasvaa. Tämä vähentää sadevesien luonnollista imeytymistä pohjavedeksi sekä lisää alueella syntyvien hulevesien määrää.

Pohjavesivaikutukset muodostuvat lähinnä rakentamisen aikana, jolloin maanrakennustoimet voivat paikallisesti samentaa pohjavettä tai edellyttää pohjaveden pinnantason alentamista ja sen myötä aiheuttaa muutoksia pohjaveden virtaussuunnissa. Vaikutusten laajuuteen vaikuttavat muun muassa rakentamisen kesto, pohjavesipinnan alentamisen tarve sekä pohjavesipinnan ja maanpinnan väliin jäävän maapeitteen paksuus.

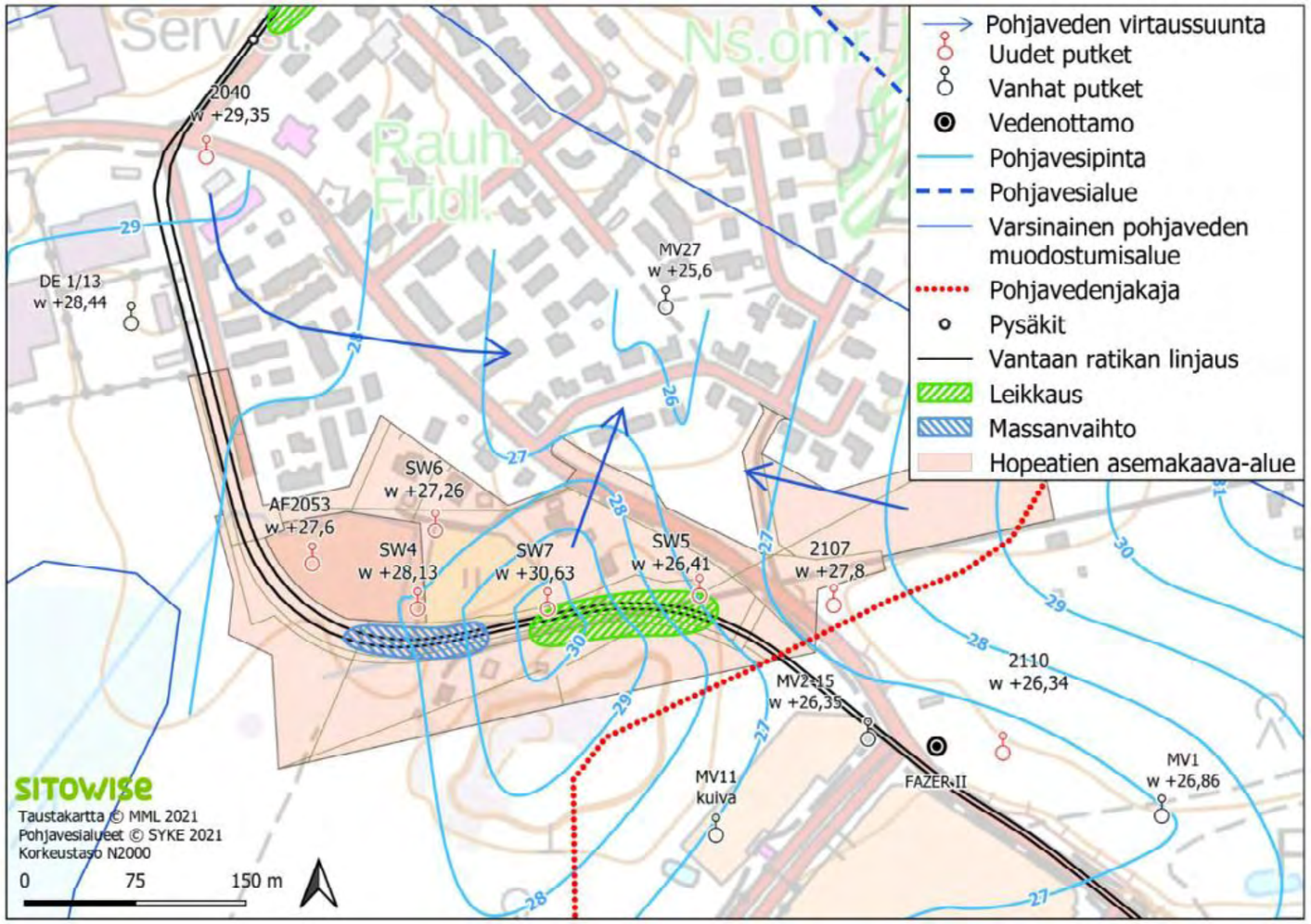

Kuva 6.25 Pohjaveden virtaus Hopeatien kaava-alueella (Lähde: Vaaralan raitiotielinjauksen ja Varikon pohjavesivaikutusten arviointi. Sitowise 2022).

Pohjaveden muodostuminen pyritään säilyttämään nykyisen kaltaisena rakentamisesta huolimatta ensisijaisesti hulevesien imeytyksellä. Ratikkavarikon alueella tulee erityisesti kiinnittää huomioita imeytettävien hulevesien laatuun lähellä sijaitsevan vedenottamon vuoksi. Alueella suositellaan ainoastaan puhtaiden hulevesien, kuten kattovesien, imeytystä. Hulevesien imeytysratkaisut määritellään ja yhteensovitetaan alueellisen hulevesien hallinnan kanssa jatkosuunnittelussa.

Jatkosuunnittelu

Pohjaveden suojelu perustuu Suomessa keskeisesti ympäristönsuojelulain (YSL, 527/2014) 17 §:n pohjaveden pilaamiskieltoon ja maaperän pilaamiskieltoon (YSL 16 §), joka turvaa pohjaveden laatua maaperän kautta tapahtuvalta pilaantumiselta. Pohjaveden pilaamiskiellon mukaan pohjavettä ei saa pilata eikä sen laatua vaarantaa. Raitiotiehankkeen tulee huolehtia, että vaatimus täyttyy. Ratikan rakennustyömaalla toimitaan pohjavesialueella. Itse rakentamisen lisäksi riskin pohjaveden laadulle muodostavat työkoneiden mahdolliset vahinkotilanteet, kuten bensiini- ja öljyvuodot. Riskejä pienennetään toimimalla pohjavesialueelle suunnitellun rakentamistapaohjeen mukaan. Riskienhallinnan kannalta rakennusaikainen pohjavesiseuranta on ensiarvoisen tärkeätä.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Melu

Menetelmä

Vantaan raitioradasta laadittiin liikennemeluselvitys Vantaan raitioradan meluselvitys, Sitowise 2023. Alueelle on tehty yleissuunnitelmavaiheessa meluselvitys, jota tällä meluselvityksellä tarkennettiin. Suunnittelualue kattoi koko raitiotien Vantaan ja Helsingin kaupunkien alueilla. Laskennoissa on huomioitu raitiotien tuleva liikenne ja tie- ja katuliikenne nyky- ja ennustetilanteessa. Melun leviämislaskennoissa huomioitiin sekä nykyiset rakennusmassat että uudet raitiotien läheisyyteen kaavoitetut rakennusmassat. Raidegeometriat mallinnettiin sen hetkisten luonnosversioiden perusteella.

Melulaskennat on suoritettu CadnaA 2021 -melulaskentaohjelmalla.

Keskeisiä vaikutuksia

Nykytilanteessa tie- ja katuliikenteen melutilanne on paikoin erittäin huono ja ohjearvot ylittyvät laajalti oleskelupihoilla. Erityisesti katujen, Tuusulanväylän ja Kehä III:n läheisyydessä sijaitsevat omakotitalo- ja rivitaloalueet ovat huonosti suojattuja melulta, koska matalat rakennusmassat eivät torju niin tehokkaasti melua kuin kerrostalomassat.

Raitioliikenteen aiheuttamat päiväajan melun yli 55 dB ja yömelun yli 50 dB alueet ulottuvat noin 30–50 metrin etäisyydelle raitiotiestä, mikäli maasto on tasaista ja melulle on suotuisat leviämisolosuhteet. Ennustetilanteessa raitioliikenteen keskiäänitasot ovat ulko-oleskelualeilla lähes kauttaaltaan alle 55 dB päiväajan ja 50 dB yöajan ohjearvon. Voimakkaan yli 65 dB melun keskiäänitasoalueet ulottuvat vain katualueelle alle 10 metrin etäisyydelle raitiotiestä.

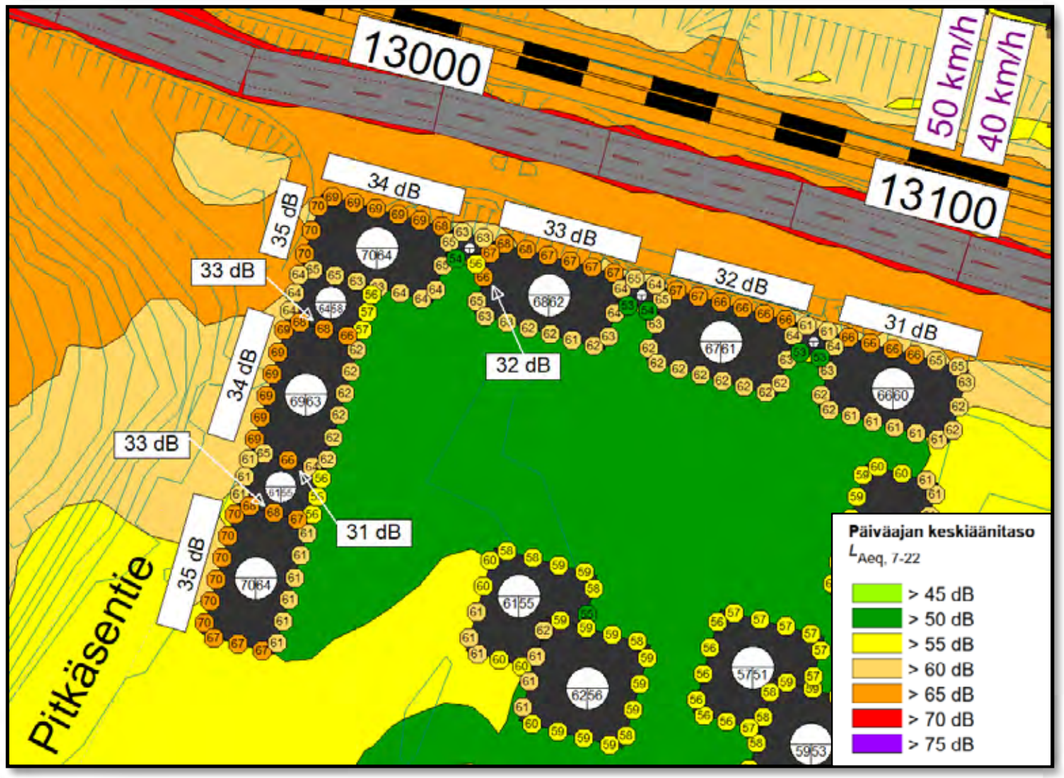

Kuva 6.26 Paalujen 13000–13100 välillä vaadittavat äänitasoerovaatimukset, joilla melun ohjearvot sisätiloissa eivät ylity. Kuvassa esitetty ennustetilanteen raitio-, tie- ja katuliikenteen päiväajan yhteismelu. (Lähde: Vantaan raitioradan meluselvitys. Sitowise 2023).

Vantaan ratikka muuttaa paikoin merkittävästi katulinjauksia, joten katuliikenteen melutilanne voi olennaisesti muuttua nykytilanteeseen verrattuna. Tie- ja katuliikenteen ja raitioliikenteen yhteismelu on huomioitu melunsuojaustarpeen arvioinnissa ja meluntorjunnan mitoituksessa. Meluntorjunta on huomioitu katusuunnittelun yhteydessä seuraavasti:

- Rakenteellista meluntorjuntaa esitetään sisätilojen suojaksi kohteissa, joissa melun ohjearvot saattavat ylittyä.
- Rakenteellista meluntorjuntaa esitetään ulkoalueiden suojaksi kohteissa, joissa raitioliikenteen aiheuttama melu ylittää Valtioneuvoston päätöksen melun ohjearvot ja raitio-, tie- ja katuliikenteen yhteismelu hankkeen myötä merkittävästi kasvaa (yli 2 dB).
- Kohteisiin, joissa meluesteet puretaan uuden katujärjestelyn myötä, on suunniteltu uusi vähintään yhtä tehokas meluntorjunta.

Epävarmuudet

Tulevaa raitioliikenteen kalustoa ei vielä ole olemassa, joten sen melupäästöön liittyy epävarmuuksia. Tulevan kaluston osalta on oletettu, että se on hyvin saman tyyppinen kuin Raide-Jokerin raitiovaunukalusto.

Asuinhuoneistojen sisämelutasojen kannalta tulokset voivat olla yliarvioituja, sillä raitiovaunun meluspektri on tiemeluun verrattuna painottunut vaihdekolinaa lukuun ottamatta korkeammille taajuuksille, jolloin tiemelun spektrillä mitoitetut julkisivun rakenneosat antavat raitiovaunulle huomattavasti paremman äänieristyksen. Kaarrekirskunnat on myös mallinnettu turvallisesti pahimman arvion mukaan, eli nykyisen Artic-raitiovaunun kääntöraiteella tuottaman melupäästön perusteella ja sillä oletuksella, että kaikilla kerroilla esiintyy jyrinä-/kirskuntailmiö, vaikka kyseessä on hyvin satunnainen ilmiö.

Raitioliikenteen ajonopeutena on käytetty katujen nopeusrajoituksia eli pysäkkien kohdalla melutasot voivat olla pienempiä. Raitioliikenteen lähtömelutason oletuksena on, että päällystemateriaalina on käytetty kauttaaltaan kovaa alustaa, joten mahdollisilla nurmirataosuuksilla melutasot ovat pienempiä.

Jatkosuunnittelu

Jatkosuunnittelussa melumallinnusta tulee tarvittavin osin tarkentaa ja päivittää erityisesti vaihteiden sijainnin ja ajonopeuksien osalta. Mikäli linjaukset ja korkeusasemat tai vaihteiden paikat muuttuvat katusuunnittelun jälkeen alueilla, joissa on melulle herkkiä toimintoja ohjearvojen tuntumassa, niin meluselvitys tulee päivittää tarvittavin osin.

Jatkosuunnittelussa meluesteiden suunnitelmia tulee tarkentaa ja optimoida siten, että näkemäalueet ja muut suunnittelun reunaehdot tulevat huomioiduksi viimeisimpien suunnitteluratkaisujen mukaisesti.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Tärinä ja runkomelu

Menetelmä

Tärinää ja runkomelua on tarkastelut kolmen eri selvityksen avulla:

- länsiosa (Lentoasema-Tikkurilan tunneli), Sweco 2023
- Tikkurilan tunneli, Sitowise 2023
- itäosa (Tikkurilan tunneli-Mellunmäki), WSP ja Afry 2023

Runkomelun ja tärinän arvioinnit on tehty VTT:n julkaisujen ja ohjeiden mukaan.

Keskeisiä vaikutuksia

Länsiosa (Lentoasema-Tikkurilan tunneli)

Raitiovaunuliikenteen aiheuttama tärinä ei tutkitulla raitiotielinjauksella ole suoritetun laskennallisen arvioinnin perusteella riski, vaikka kertoimet valittiin mahdollisimman vähän tärinää vaimentaviksi. Laskennan perusteella alitetaan asumismukavuuden mukainen värähtelyn ohjearvo. Asuntojen rakenteellinen kestävyys on tätä huomattavasti suurempi, joten raitiotieliikenteen aiheuttama värähtely ei ole riski normaalin kuntoisille rakennuksille. Laskennallisen tärinäarvion perusteella ei vaurioitumisalttius eikä asumismukavuus aseta suunnittelualueen käytölle rajoitteita.

Runkomelun kannalta ongelmallisimmat alueet sijaitsevat kovalla maaperällä ja kallioalueilla, joissa on asutusta etenkin pientaloissa. Lisäksi savialueilla, joilla talot on perustettu paaluille ja lähellä oleva rata on suunniteltu perustettavan paaluille, on runkomelun arvioitu ylittävän raja-arvot etenkin Tikkurilassa. Lisäksi alueilla, joita ei ole vielä rakennettu, mutta kaavoituksen mukainen rakennuskanta otettiin huomioon, sijaitsee laajoja vaimennettavia alueita esimerkiksi Muurassa. Ratarakenteeseen sijoitettavalla vaimennusmatolla runkomelutasot saadaan suositusten mukaiselle tasolle.

Tikkurilan tunneli

Tehtyjen laskelmien perusteella raitiotien liikennöinti ei aiheuta ohjearvon ylittävää tärinää väylän varrella oleviin tai kaavoitettuihin asuinrakennuksiin. Laskelmat on tehty tärinän kannalta kriittisimmillä maaperätyypeillä ja liikennöintinopeuksilla. Torjuntatarvetta ei siten tunnistettu.

Tärinäherkkien laitteiden kartoitus tehtiin suunnittelualueella huhtikuussa 2022. Tärinäherkimpänä kohteena alueelta tunnistettiin Väritehtaankatu 8:ssa sijaitsevat magneettikuvauslaitteet noin 60 metriä lähimmästä raiteesta etelään. Raitiotie ei alustavan tarkastelun perusteella aiheuta tältä etäisyydeltä laitteiden ohjearvon (0,1 G) ylittävää tärinää. Muita tärinäherkkiä laitteita tunnistettiin osoitteissa Neilikkatie 7, Ratakuja 5 ja Tikkurilantiellä. Raitiotie ei alustavan arvion mukaan ylitä tärinän ohjearvoa näidenkään osalta.

Runkomelu ylittää vaimentamattomana sovellettavat ohjearvot 30-70 metriä leveän vaikutusvyöhykkeen sisäpuolella riippuen sijaintikohdan maaperästä ja raitiotien nopeudesta. Vaimentamalla radasta syntyvää värähtelyä, pystytään runkomelun vaikutusalue kaventamaan radan välittömään läheisyyteen. Eniten runkomelu vaikuttaa radan tunneliosuuksilla ja pienin vaikutus on Jokiniementiellä. Runkomelueristys esitetään toteutettavaksi kiintoraidelaatan alle asennettavalla runkomelueristysmateriaalilla

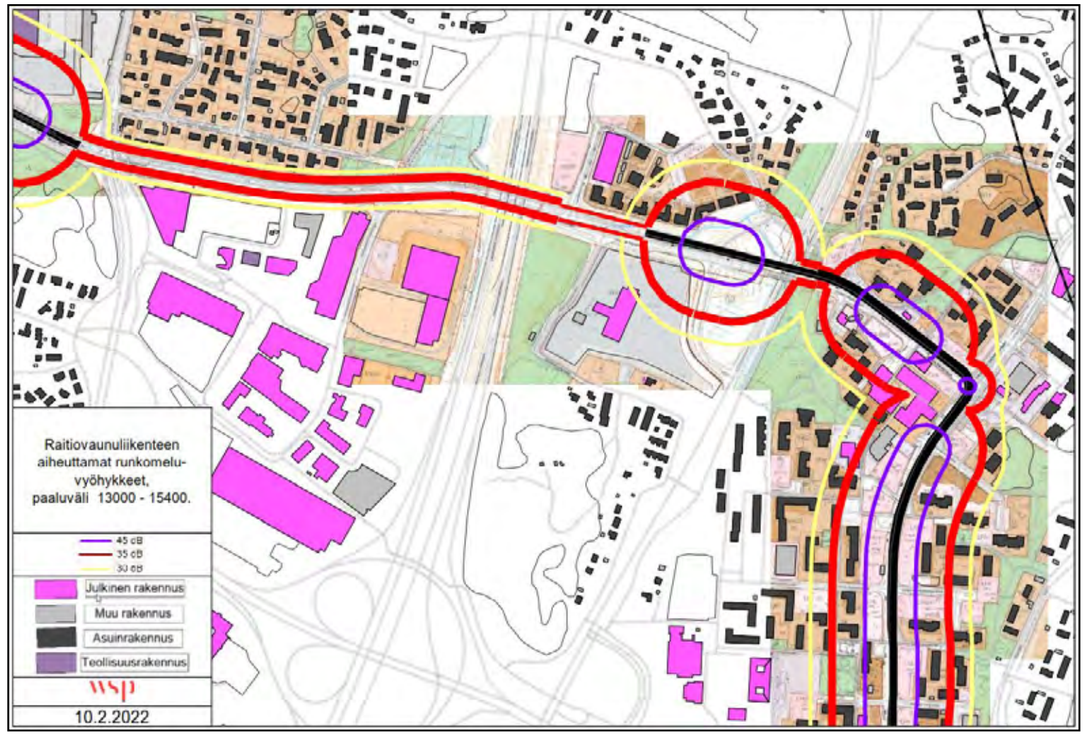

Kuva 6.27 Esimerkkituloste runkomelutarkastelusta Hakunilassa ja Porttipuistossa. (Lähde: Vantaan raitiotie – tärinä- ja runkomeluselvitys. Itäinen osuus. WSP Finland Oy, AFRY 2022).

Itäosa (Tikkurilan tunneli-Mellunmäki)

Tutkitulla osuudella ei tärinän raja-arvo ylity. Laskennan perusteella värähtelyn tunnusluku ei ylitä asumismukavuuden värähtelyn ylärajoja missään tilanteessa. Laskennan perusteella tärinä on alle asumismukavuuden ohjearvon koko raitiotielinjauksella.

Raitiovaunuliikenteen arvioidaan aiheuttavan katualueen ulkopuolella yli 30 dB runkomelutasoja Kuninkaalan, Hakunilan ja Vaaralan alueilla. Näillä alueilla noin 20 asuinrakennusta sijoittuu 45 dB runkomelualueelle ja noin 114 asuinrakennusta 35 – 40 dB runkomeluvyöhykkeelle. Lisäksi Vaaralassa sijaitsevan kirkon arvioidaan jäävän 45 dB runkomelualueelle. Arvioinnin perusteella runkomelulta vaimennettavaa raitiotieosuutta (kaksi raidetta) on yhteensä noin 3950 metriä. Ratarakenteeseen sijoitettavalla vaimennusmatolla runkomelutasot saadaan suositusten mukaiselle tasolle. Runkomeluarvioinnissa on otettu huomioon vaihteiden, jyrkkien kaarteiden ja pohjanvahvistustoimenpiteiden aiheuttamat vaikutukset runkomelun syntymiseen ja etenemiseen.

Epävarmuudet

Laskennallinen arvio pitää paikkansa vain oletetun kaltaiselle kalustolle, tutkituille liikennöintinopeuksille sekä nykyisille pohjanvahvistuksille, ratikkalinjauksille ja jyrkkien kaarteiden ja vaihteiden sijainneille. Jos lähtötiedot muuttuvat, tulee tärinää ja runkomelua arvioida muutosten alueella

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

uudelleen viimeistään ennen vaimennusratkaisujen suunnittelua.

Suomessa tärinän ja runkomelun suuruutta on yleisesti arvioitu VTT:n tuottamien tutkimusten ja selvitysten mukaisesti. Tuotetussa kirjallisuudessa esitellään eri tarkkuustasojen laskennallisia menetelmiä, mittausohjeita ja ohjeellisia raja-arvoja niin tärinän kuin runkomelun osalle. Koska maaperän värähtelyn arvioiminen on useista parametreistä riippuvaista ja maaperän ominaisuuksien arviointi on haastavaa, perustuu arviointi usein kokemusperäiseen tietoon. Näin ollen runkomelun leviämisen laskentaan liittyy huomattava määrä epävarmuustekijöitä.

Jatkosuunnittelu

Tärinän osalta herkkien laitteiden inventointi suositellaan tutkittavaksi länsi- ja itäosalla sekä uusimaan tunneliosuudella ennen radan toteuttamista.

Laskennallinen arvio pitää paikkansa vain oletetun kaltaiselle kalustolle, tutkituille liikennöintinopeuksille sekä nykyisille pohjanvahvistuksille, ratikkalinjauksille ja jyrkkien kaarteiden ja vaihteiden sijainneille. Runkomelun laskennallisessa tarkastelussa on huomioitu radan epäjatkuvuuskohdista jyrkät kaarteet ja vaihteet, joiden kohdalla korjaustekijä ΔLv on +10 dB, jolla on suuri merkitys etenkin kovalla maaperällä, jos lähellä on asutusta. Jos lähtötiedot muuttuvat, tulee tärinää ja runkomelua arvioida muutosten alueella uudelleen.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

6.4 RAKENTAMISEN AIKAISET VAIKUTUKSET

Vantaan ratikan rakentamisen on arvioitu kestävän noin viisi vuotta. Tänä aikana työmaita on eri kohdissa raitiotielinjaa, ja rakentaminen jokaisessa kohdassa kestää muutaman vuoden. Ainoastaan tunneliosuuden rakentaminen pääradan alle voi kestää lähes koko viiden vuoden ajan. Rakentamisaika sisältää myös käyttöönoton, jonka aikana häiriötä aiheuttavia tekijöitä ympäristölle on huomattavasti vähemmän.



Kuva 6.28 Kalasatamasta Pasilaan -hankkeen työmaa. (Kuva: Ilari Jounila).

Asuminen

Ratikan rakentaminen aiheuttaa asukkaille huomattavaa haittaa muun muassa melun, pölyn ja tärinän muodossa. Erityisen herkkä alue asukkaiden kannalta on Tikkurilan tunnelin länsiosuus, jossa asunnot ovat erittäin lähellä työmaata.

Yrityselämä ja elinkeinoelämä

Aiempien kokemusten ja elinkeinoelämän vuorovaikutuksen perusteella raitiotien rakentamisen koetaan aiheuttavan rakennusaikanaan merkittävää haittaa vaikutusalueellaan. Tampereella toteutetussa kyselytutkimuksessa 80 % raitiotien rakentamiskäytävän yrityksistä on ollut sitä mieltä, että raitiotien rakentaminen aiheuttaa merkittävää haittaa yrityksen liiketoiminnalle (Raitiotien rakentamisaikaiset yritysvaikutukset –tutkimus, Tampereen yliopisto 2019). Vantaalla erityisesti Tikkurilan ja Jumbon alueet ovat herkkiä alueita työmaiden kannalta, koska niissä on paljon asiakkaita, vilkasta yritystoimintaa ja muuta liikennettä.

Liikenne ja liikkuminen

Rakennustyömaiden ympäristöt ovat liikenteen ja liikkumisen kannalta turvallisuusriskejä. Tämä korostuu kävelyn ja pyöräliikenteen kohdalla. Lisäksi rakentamisen aikana on käytössä poikkeusreittejä kaikkien liikkumismuotojen osalta, mikä vaikeuttaa liikkumista. Poikkeusreitit voivat myös kasvattaa joukkoliikenteen operoinnin kustannuksia ja haitata matkustajia, jos bussilinjoja joudutaan siirtämään poikkeusreiteille (Työmaiden yhteiskuntataloudelliset vaikutukset joukkoliikenteeseen, Hellsted 2019).

Jatkosuunnittelu

Tärkeimmät toimenpiteet haittojen minimoimisessa ovat rakentamisen keston lyhentäminen sekä asukkaiden ja yritysten tarpeiden huomioiminen rakentamisen vaiheistuksessa. Lisäksi seuraavat asiat on syytä huomioida:

- Väliaikaiset liikennejärjestelyt on tehtävä ymmärrettäviksi, loogisiksi ja turvallisiksi (otettava huomioon esimerkiksi näkemäesteiden muodostuminen). Katujen ylityksiä on oltava riittävästi ja niiden on oltava turvallisia ja esteettömiä.
- Jalankulun ja pyöräliikenteen väliaikaisten järjestelyjen on oltava hyvällä tasolla myös talvella etenkin esteettömyyden erikoistason reiteillä ja pyöräliikenteen pääreiteillä. Rakentamisen aikana on pyrittävä järjestämään esteettömyysvaatimusten mukainen asfaltoitu reitti rakennustyömaan ohitse.
- Joukkoliikenneyhteydet ja pysäkit on pidettävä mahdollisimman hyvin nykyisillä reiteillä. Lisäksi väliaikaisten linja-autopysäkkien saavutettavuuden ja turvallisuuden on oltava hyvällä tasolla myös talviaikana.
- Hyvä tiedotus koko rakentamisen ajan on tärkeää. Erityisesti rakentamisaikaisten poikkeusreittien opastamiseen ja niistä tiedottamiseen on panostettava.
- Henkilöautoliikenteen liikennejärjestelyt liittymissä on toteutettava mahdollisimman toimiviksi. Liikennejärjestelyjä tehtäessä on syytä kartoittaa myös kiertoreittien mahdollisuudet. Maanteiden yhteydessä olevien siltojen rakentaminen on tehtävä mahdollisimman vähän maanteiden liikennettä häiriten. Liittymien ohjaustavat on pidettävä mahdollisimman hyvin nykyisellään (esimerkiksi ei muuteta valo-ohjattuja liittymiä valo-ohjaamattomiksi).

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

6.5 VANTAAN RATIKAN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vantaan ratikan tavoitteita on päivitetty yleissuunnitelman valmistumisen jälkeen vastaamaan entistä paremmin Vantaan laajempia strategisia tavoitteita. Tavoitteiksi ovat muodostuneet seuraavien asioiden edistäminen:

- Kaupunkiympäristö kehittyy ja Vantaan vetovoima kasvaa
- Liikkumisen helppous ja saavutettavuus paranevat
- Kaupunki on hiilineutraali ja ympäristöystävällinen
- Alueellinen hyvinvointi ja työllisyys lisääntyvät

Seuraavaksi on analysoitu näiden tavoitteiden toteutumista verrattuna runkobussivaihtoehtoon.



Kuva 6.29 Havainnekuva. Ratikan myötä Vantaan kaupunkiympäristö tulee kehittymään huomattavasti. (Kuva: WSP).

Kaupunkiympäristö kehittyy ja Vantaan vetovoima kasvaa

Tavoite toteutuu selvästi paremmin kuin runkobussivaihtoehdossa.

Ratikka luo ensisijaisesti varmuutta sille, että koko ratikkakäytävä kehittyy yleiskaavan ja kaavarungon tavoitteiden mukaisesti. Ratikka varmistaa asuntojen ja työpaikkojen toteutumisen pitkällä aikavälillä. Ratikan kaavarungon alueen asukasmäärä yli kaksinkertaistuu nykytilanteesta asettuen arviolta noin 124 000 asukkaaseen vuonna 2050. Työpaikkojen määrä kasvaa noin 83 000 työpaikkaan. Vastaavat luvut runkobussivaihtoehdossa ovat noin 89 000 asukasta ja 68 000 työpaikkaa. Tämä tarkoittaa 35 000 asukasta ja 15 000 työpaikkaa vähemmän. Erot vaihtoehtojen välillä syntyvät erityisesti pitkällä aikavälillä ja vuonna 2030 erot ovat vielä maltilliset.

Ratikka vaikuttaa asuinrakentamiseen koko ratikkakäytävällä, mutta erityisesti heikommin saavutettavilla alueilla kaupunkikeskustojen välillä, kuten Kyytitien varrella ja Vaaralassa. Myös Pakkalassa ja Veromiehen alueella asuinrakentamisen määrä on huomattavasti suurempaa ratikkavaihtoehdossa kuin runkobussivaihtoehdossa. Työpaikkojen osalta ratikka vaikuttaa keskeisesti Aviapoliksen ja Pakkalan työpaikkamäärän kehittymiseen sekä myös Tikkurilan itäpuoleisiin alueisiin.

Ratikka lisää runkobussia paremmin kaupungin elinvoimaa houkuttelemalla investointeja, yrityksiä ja työpaikkoja. Ratikka on runkobussiin verrattuna stabiili, mikä lisää sijoittajien ja yritysten arvostamaa ennakoitavuutta ja antaa samalla lupauksen pidemmän aikavälin kehittämisestä. Lisäksi ratikka lisää kaupungin vetovoimaa niin asukkaiden, yritysten kuin matkailijoidenkin näkökulmasta. Runkobussivaihtoehtoa suuremmat asukas- ja työpaikkamäärät parantavat sekä olemassa olevien palveluyritysten toiminta- ja kehitysedellytyksiä että luovat edellytyksiä uusille palveluille muodostaen positiivisen kehityskierteen.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Raitiotie nähdään usein myös kaupunki-imagollisena tekijänä. Raitiotien tuoma ilme koetaan yleensä edistyksellisen, tulevaisuusorientoituneen ja kansainvälisen kaupungin symboliksi ja sillä on tärkeä vaikutus myös kaupungin brändiin. Ratikka edistää urbaania, autovapaata ja ekologista elämäntyyliä, jota etenkin nuori osaajasukupolvi arvostaa.

Ratikan yleissuunnitelmassa asetettiin kaupunginhallituksen määrittämille teemoille tavoitteiksi, että vuonna 2050 noin 800 metrin säteellä asemista asuu yli 100 000 asukasta ja on yli 85 000 työpaikkaa. Nämä tavoitteet toteutuvat hyvin Vantaan ratikan kaavarungossa.

Liikkumisen helppous ja saavutettavuus paranevat

Tavoite toteutuu selvästi paremmin kuin runkobussivaihtoehdossa.

Saavutettavuus paranee ratikkavaihtoehdossa runkobussivaihtoehtoon verrattuna kahdella tavalla. Ensimmäiseksi maankäytön tiivistyminen tarjoaa asukkaille ja työntekijöille palveluja lähietäisyydellä. Toiseksi ratikka parantaa joukkoliikenteen tarjoamia yhteyksiä ja palvelutasoa, jolloin matkustaminen eri sijaintien välillä helpottuu. Yhteyksien parantumiseen vaikuttavat muun muassa matka-aika, matka-ajan luotettavuus ja matkustusmukavuus.

Ratikan matkustajamääräennusteet ovat pitkällä aikavälillä merkittävästi suuremmat kuin samalla yhteysvälillä liikennöivällä runkobussilla. Pitkällä aikavälillä ratikan matkustajamäärät ovat noin 47 000 matkustajaa vuorokaudessa ja runkobussin noin 19 000 matkustajaa. Runkobussin 60% pienemmät matkustajamäärät johtuvat pienemmästä asukas- ja työpaikkamäärästä reitin varrella sekä hitaammasta ajoreitistä ja heikommasta luotettavuudesta. Runkobussin kapasiteetti ei ole arvioiduilla asukas- ja työpaikkamäärillä vaarassa ylittyä edes pitkällä aikavälillä, mutta toisaalta runkobussin kapasiteetti ei riitä palvelemaan ratikan matkustajamäärää.

Ratikkavaihtoehdossa joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa enemmän kuin runkobussivaihtoehdossa palvelutason parantuessa. Myös kävelyn ja pyöräilyn osuus tehdyistä matkoista kasvaa maankäytön tiivistyessä, koska useammalle matkalle on tarjolla kohteita lähellä kotia. Ennustemalli ei huomioi raitiotien rakentamisen yhteydessä tehtäviä laadullisia parannuksia kävelyn ja pyöräliikenteen katujärjestelyissä, joten muutokset kulkutapaosuuksissa saattavat olla raportissa esitettyjä suuremmat.

Ratikalla on runkobussiin verrattuna positiivisia vaikutuksia liikkumisen helppouteen ja turvallisuuteen. Ratikan myötä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita kehitetään ja kulkumuotojen erottelu paranee, mikä helpottaa liikkumisen hahmotettavuutta ja lisää näiden kulkutapojen turvallisuutta. Ratikan toteutumisen yhteydessä myös suojatieylitysten turvallisuus paranee, kun ajoneuvoliikenteen nopeuksia hillitsevien keskisaarekkeiden ja kavennusten määrä suojateillä lisääntyy. Liikennevalo-ohjaus on suunniteltu lähes kaikkiin sellaisiin risteyksiin, joissa raitiotie risteää autotien kanssa, mikä vähentää liikenneonnettomuuksien riskiä.

Raitiotie rakennetaan esteettömyyden erikoistason mukaisesti, mikä tekee siitä huomattavasti bussia esteettömämmän liikennevälineen. Pysäkit toteutetaan esteettömiksi, jolloin ratikkaan siirtyminen ja ratikasta poistuminen on helppoa myös liikuntarajoitteisille ja esimerkiksi lastenrattaiden kanssa kulkeville. Ratikan kulku on bussia tasaisempaa, jolloin matkustaminen myös seisten on helpompaa ja liikennevälineessä kaatumisen riski on pienempi. Näkövammaiset huomioidaan pysäkeillä kulkua ohjaavilla noppakiviraidoilla ja pysäkkialueen reunasta varoittavilla betonikiviraidoilla. Ratikka edistääkin useiden ihmisryhmien itsenäistä liikkumista julkisilla kulkuvälineillä.

Ratikan liikennejärjestelyjen muutoksilla on pieniä heikentäviä vaikutuksia autolla ajamiseen Vantaalla runkobussivaihtoehtoon verrattuna. Ratikan katusuunnitelmissa henkilöautojen läpiajo on suunniteltu kiellettäväksi Kielotiellä Unikkotien ja Tikkuraitin välillä, sekä Aviabulevardilla Tikkurilantien ja Turbiinitien välillä. Lisäksi muutamilta poikkikaduilta estetään ajo ratikkakadulle. Muutoin henkilöautoyhteydet säilyvät samoina kuin nykyisin. Automatkojen määrän kasvu suuremman asukasmäärän myötä aiheuttaa hieman lisäruuhkautumista suhteessa runkobussivaihtoehtoon. Ratikan reitti on kuitenkin suunniteltu pääsääntöisesti omille kaistoilleen, jolloin autot ja ratikat kulkevat toisistaan erillään, eivätkä autolla ajavat joudu odottamaan pysäkille pysähtyneen raitiovaunun takana.

Ratikan yleissuunnitelmassa asetettiin kaupunginhallituksen määrittämille teemoille tavoitteita, jotka toteutuvat vaihtelevasti. Tavoitteeksi ratikan keskinopeudelle asetettiin yli 25 km/h. Tämä ei toteudu keskinopeuden ollessa noin 22 km/h. Tätä voidaan kuitenkin pitää vielä hyvänä nopeutena raitiotielle tiiviissä kaupunkirakenteessa, jossa maankäyttö sijoittuu koko ratikan käytävälle. Lisäksi ratikalle asetettiin tavoitteeksi 0 ratikkaonnettomuutta. Liikenneturvallisuuteen on suunnittelussa panostettu merkittävästi. Lisäksi ennusteiden mukaan ratikan rakentaminen tulee vähentämään ajoneuvoliikenteen määrää, jonka myötä myös liikenneonnettomuuksien määrä vähenee.

Tavoitteeksi asetettiin, että vaihtaminen on helppoa erityisesti lentoasemalla, Tikkurilassa, Aviapoliksen asemalla, Hakunilan keskustassa ja Jumbossa sekä tärkeimmissä valtateiden solmukohdissa (vt 7, vt 4, kt 45). Tähän on suunnitteluratkaisuissa panostettu, ja tavoite toteutuu hyvin.

Tavoitteiksi asetettiin, että ratikkaan tehdään yli 100 000 nousua arkivuorokaudessa ja ratikan kuormitus on aamuhuipputuntina yli 3 000 matkustajaa suuntaansa vähintään kolmen kilometrin linjaosuudella. Näistä jäädään selkeästi jälkeen, koska ennusteiden mukaan toteutuma on alle puolet asetetuista tavoitteista. Syynä on suurelta osin uusi liikenteen ennustemalli. Sen sijaan sen osalta tavoite toteutuu, että vuonna 2050 seudulla on siirtynyt henkilöautoista yli 5 000 henkilöä enemmän joukkoliikenteen, pyöräliikenteen tai jalankulun pariin verrattuna bussivaihtoehtoon.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Kaupunki on hiilineutraali ja ympäristöystävällinen

Ratikkavaihtoehdolla on sekä tavoitetta edistäviä vaikutuksia että tavoitettava heikentäviä vaikutuksia runkobussivaihtoehtoon verrattuna.

Tavoitetta edistävät muun muassa kulkumuotojakauman painottuminen kestäviin vaihtoehtoihin sekä alue- ja yhdyskuntarakenteen monipuolistuminen, mikä vähentää pidempimatkaista liikkumistarvetta. Maankäyttöerot huomioivassa skenaariossa pakoputkipäästöt pienenevät vuositasolla Helsingin seudulla 820 tCO2 vuonna 2030 ja vuonna 2050 1220 tCO2. Kaikkiaan päästöhyödyt jäävät kuitenkin ennustevuosina suhteellisen pieneksi.

Tavoitetta heikentää erityisesti rakentamisen määrä ja sen mahdollinen hiili-intensiivisyys. Uusiomateriaalien, kuten betonimurskeen ja kierrätettyjen maa-ainesten ja kasvualustojen käytöllä voidaan kuitenkin rakentamisen päästöjä vähentää kaikissa kohteissa. Lisäksi vuoden 2030 loppuun mennessä työmailla käytettävistä työkoneista ja työmaiden kuljetuksista vähintään 50 prosenttia toimii sähköllä, biokaasulla tai vedyllä. Toisaalta myös runkobussivaihtoehdossa katujen peruskorjaus aiheuttaa huomattavan määrän päästöjä. Bussivaihtoehdon maankäytön sijoittumista ei ole suunniteltu niin tarkasti, että voitaisiin arvioida mitä päästöjä maankäytön hajautuminen, uusien alueiden avaaminen ja niiden liikenneratkaisut aiheuttaisivat.

Raidealueet on suunniteltu ensisijaisesti nurmipintaisina ja ratikan varteen on suunniteltu puurivit aina, kun se on ollut mahdollista. Katuvihreällä saadaan katuympäristöstä miellyttävämpää etenkin kesähelteillä ja samalla lisättyä mahdollisuuksia hulevesien hallintaan.

Ratikan yleissuunnitelmassa asetettiin kaupunginhallituksen määrittämille teemoille tavoitteiksi, että vuonna 2050 liikenteen kasvihuonepäästöjen vähenemä on yli 6 000 CO2 -tonnia. Tavoitteesta jäädään huomattavasti johtuen muun muassa auto- ja bussiliikenteen voimakkaasta sähköistymisestä.

Alueellinen hyvinvointi ja työllisyys lisääntyvät

Tavoite toteutuu selvästi paremmin kuin runkobussivaihtoehdossa.

Ratikkavaihtoehto luo runkobussivaihtoehtoa paremmat edellytykset alueiden välisten erojen vähentymiselle ja alueellisen tasa-arvon lisääntymiselle. Vaikka yksittäisten alueiden eriytyminen ei kokonaan käänny Vantaan ratikkahankkeen seurauksena, voidaan kehitystä hidastaa. Ratikkaa voidaankin pitää yhtenä tärkeänä osana pitkäaikaista alueiden kehittämistä, joilla on merkityksellinen vaikutus alueellisten erojen kasvun hidastamiseen ja tasapainottamiseen.

Ratikan myötä kaupunki kehittyy toiminnoiltaan nykyistä sekoittuneemmaksi ratikan reitin varrella. Kaupunkirakenteen eheytyessä autokaupunkiympäristö muuttuu monin paikoin lyhyiden etäisyyksien jalankulkukaupungiksi. Lähes koko ratikan kaavarungon alue kehittyy entistä monipuolisempina palvelujen, asumisen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueina. Tilaa vaativia toimintoja siirtyy pysäkkiympäristöistä väljemmin rakennetuille reuna-alueille. Urbaania elinympäristöä ja keskusta-asumisen mahdollisuuksia syntyy lisää kaupunkimaista asumistapaa arvostaville. Ajoneuvoliikenteen määrän väheneminen vähentää terveydelle haitallisia ajoneuvoliikenteen päästöjä samalla kun lisääntyvä kestävien liikkumismuotojen käyttö puolestaan lisää terveysvaikutuksia. Hyödyt päästövähenemässä kohdistuvat erityisesti hengitystievaikeuksista kärsiville

Ratikka muuttaa katuympäristöä huomattavasti enemmän kuin runkobussivaihtoehto. Liikkumisen viihtyisyys paranee lisääntyvällä katuvihreän määrällä. Lisäksi raidealueelle ja sitä ympäröivälle katualueelle on suunniteltu vehreitä ja monimuotoisia istutuksia ja kaikkiin pysäkkikatoksiin on suunniteltu kaltevat kasvikatot, jotka näkyvät myös katutilaan. Viihtyisyyden lisääminen huomioidaan myös pysäkkien ja pylväiden muotoilulla sekä valaistuksella ja kalustevalinnoilla. Pysäkeille ja reitin varrelle on suunniteltu myös viihtyisyyttä lisäävää julkista taidetta. Alueiden viihtyisyydellä on suuri rooli pitovoimassa, joka osaltaan hillitsee alueiden eriytymiskehitystä.

Tiiviit, viihtyisät, toiminnoiltaan monipuoliset ja hyvin saavutettavat alueet ovat myös työntekijöille haluttuja työympäristöjä, mikä osaltaan parantaa työvoiman saatavuutta, työllisyyttä ja sitä kautta edelleen kaupungin vetovoimaa yritysten sijaintipaikkana. Ratikka houkuttelee ratikkareitin varren nykyisille ja kehittyville keskusta- ja työpaikka-alueille urbaanista ympäristöstä ja keskittymiseduista hyötyviä uusia yrityksiä ja työpaikkoja. Lisäksi myös olemassa olevien yritysten toiminta- ja kehitysedellytykset paranevat, kun ratikan myötä saavutettavuus paranee, asukasmäärä lisääntyy ja yritysten työvoiman saatavuus paranevat runkobussivaihtoehtoa enemmän. Kaupungin kasvun ja elinvoiman näkökulmasta erityisesti tietointensiivisten toimialojen lisääntyminen saa aikaan positiivista kehitystä.

Ratikan yleissuunnitelmassa on määritetty kaupunginhallituksen tavoitteeksi, että eriytyminen vähenee. Tavoite toteutuu ratikan myötä. Tavoite toteutuu osittain, sillä ratikan myötä eriytymiskehitystä saadaan hidastettua. Alueiden eriytyminen ei kuitenkaan pelkästään raitiotiehankkeen myötä vähene, vaan siihen tarvitaan lisäksi laaja kirjo muita toimia

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

7. RATIKAN TALOUSVAIKUTUKSET

7.1 RATIKAN INVESTOINTIKUSTANNUKSET

Radan investointikustannukset

Vantaan ratikan rakentamiskustannuksista (Sitowise 2023) on laadittu erillinen muistio. Radan investointikustannukset on laskettu Ihku-laskentapalvelussa. Laskelmat on tehty katusuunnitelmien pohjalta. Laskennan ovat suorittaneet kunkin alueen suunnittelusta vastaavat tahot. Kustannusarvioita on auditoitu useassa vaiheessa laskelmien oikeellisuuden varmistamiseksi. Kustannukset on laskettu järjestelmässä rakennusosakohtaisesti. Lisäksi on määritelty ja laskettu riskivaraukset sekä työmaa- ja tilaajatehtävät. Kustannuslaskenta perustuu maarakennuskustannusindeksin (MAKU) pistelukuun 127,5 (2015 = 100, elokuu 2022). Tikkurilan alueella riskivaraus on 7 % ja muualla 5,5 %. Suurempi riskivaraus johtuu tunnelirakentamisesta. Käytetyt hanketehtäväprosentit suunnittelualueittain on esitetty taulukossa 7.1

Radan investointikustannus on **noin 606 M€** jakautuen seuraavasti:

- Vantaan kaupunki 591 M€
- Helsingin kaupunki 15 M€

Lisäksi HSY:n osuus on Vantaalla noin 49 M€ ja Helsingissä 4 M€.

Taulukko 7.1 Käytetyt hanketehtäväprosentit suunnittelualueittain.

Hanketehtävät	Länsi ja itä	Tikkurila	Kustannukset
Työmaatehtävät	**20 %**	**20 %**	**99,0 M€**
Suunnittelutehtävät	**5,3 %**	**2 %**	**27,3 M€**
• rakennussuunnittelu	3,9 %	0 %	18,2 M€
• rakennusaikainen täydentävä ja muutosten suunnittelu	1,4 %	2 %	9,1 M€
Rakennuttamis- ja omistajatehtävät yhteensä	**9 %**	**10,5 %**	**57,8 M€**
• rakennuttamistehtävät	2,5 %	2,5 %	15,5 M€
• omistajatehtävät	1 %	1 %	6,2 M€
• varaukset	5,5 %	7 %	36,1 M€
Hanketehtävät yhteensä	-	-	**184,1 M€**

Radan aluekohtaiset kustannukset

Kustannukset on laskettu katusuunnitelmakohtaisesti ja jaoteltu yleissuunnitelmavaiheen kustannusalueiden mukaisiksi kokonaisuuksiksi kuvan 7.1 mukaisesti. Kustannusalueiden mukaiset kustannukset on esitetty taulukossa 7.2. Niissä ei ole mukana yhteisiä muita kustannuksia, vaan ne on esitetty taulukossa omana rivinään. Yhteiset kustannukset ovat koko hanketta koskevia kustannuksia, jotka eivät ole suunnittelualueiden omia kustannuksia. Tällaisia ovat esimerkiksi tietoliikenneverkko, viestintä- ja kamerajärjestelmät, liikennevalojen keskusjärjestelmä, palovalvonta, taidehankinnat sekä tietyt erilliset koko hankkeen kustannusriskit, kuten esimerkiksi pohjaveden aleneminen käytön aikana ja mahdollinen suunniteltua laajempi tarve melusuojauksille.

Osa kaduista ja katuosuuksien kustannuksista on rajattu ulos siltä osin, kun kustannukset eivät kohdistu suoraan ratikkahankkeelle. Näiden ratikkahankkeeseen liittyvien hankkeiden kustannukset ovat yhteensä noin 53 M€. Kustannusten tarkempi jakautuminen ratikkahankkeen ja liittyvien hankkeiden välillä on esitetty Vantaan ratikan rakentamiskustannusten raportissa (Sitowise 2023)

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

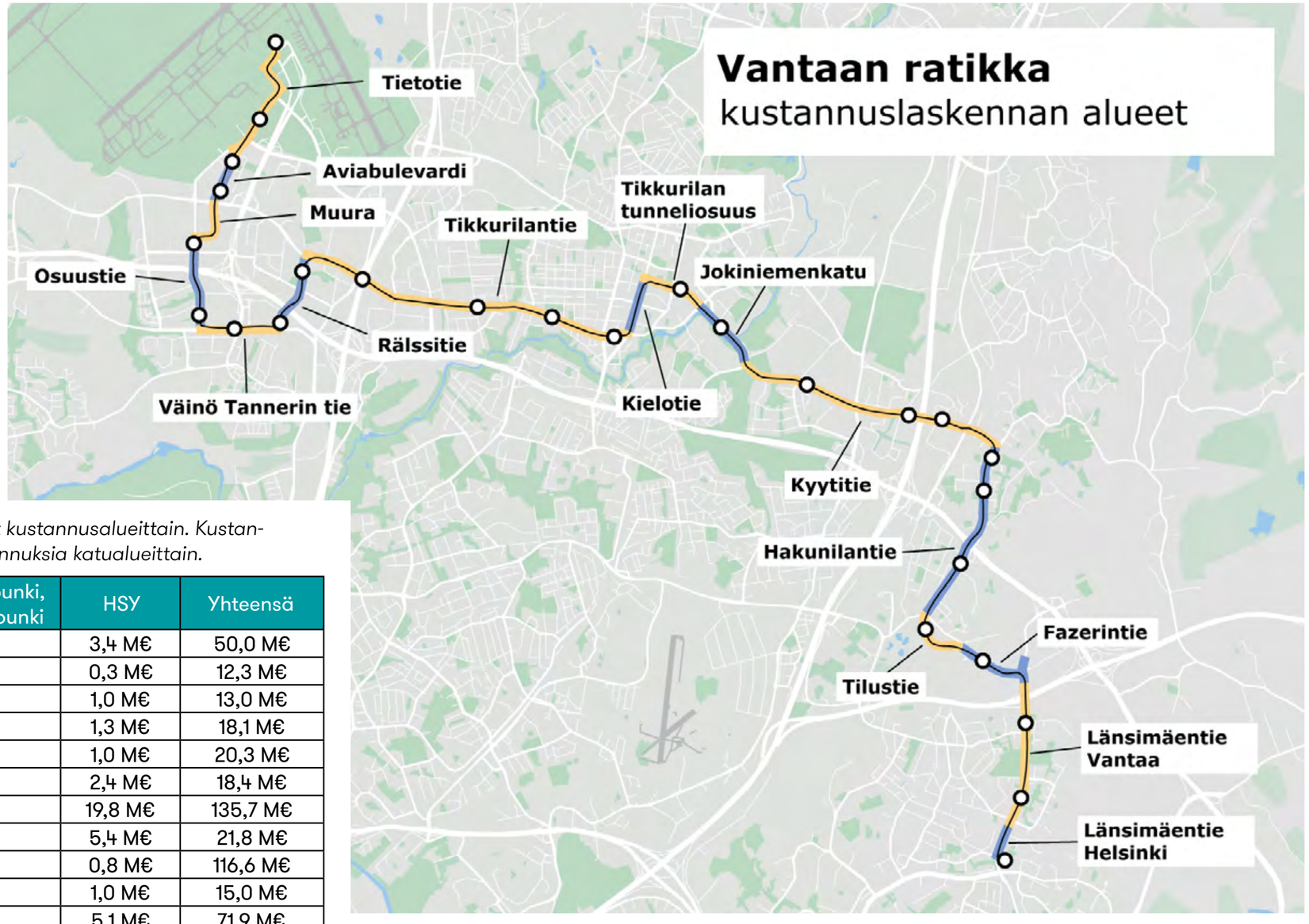

Kuva 7.1 Hankkeen kustannusaluejako. (Lähde: Sitowise 2023).

Taulukko 7.2 Raitiotiehankkeen kustannukset kustannusalueittain. Kustannuksissa ei ole jyvitetty yhteisiä kustannuksia katualueittain.

Kustannusalue	Vantaan kaupunki, Helsingin kaupunki	HSY	Yhteensä
1. Tietotie	46,6 M€	3,4 M€	50,0 M€
2. Aviabulevardi	12,0 M€	0,3 M€	12,3 M€
3. Muura	12,0 M€	1,0 M€	13,0 M€
4. Osuustie	16,8 M€	1,3 M€	18,1 M€
5. Väinö Tannerin tie	19,3 M€	1,0 M€	20,3 M€
6. Rälssitie	16,0 M€	2,4 M€	18,4 M€
7. Tikkurilantie	115,9 M€	19,8 M€	135,7 M€
8. Kielotie	16,4 M€	5,4 M€	21,8 M€
9 Tikkurilan tunneliosuus	115,8 M€	0,8 M€	116,6 M€
10. Jokiniemenkatu	14,0 M€	1,0 M€	15,0 M€
11. Kyytitie	66,8 M€	5,1 M€	71,9 M€
12. Hakunilantie	52,6 M€	3,8 M€	56,4 M€
13. Tilustie	8,9 M€	0,4 M€	9,3 M€
14. Fazerintie	11,7 M€	0,2 M€	11,9 M€
15. Länsimäentie, Vantaa	42,7 M€	3,0 M€	45,7 M€
16. Länsimäentie, Helsinki	15,0 M€	4,3 M€	19,3 M€
Yhteensä	582,5 M€	53,2 M€	635,7 M€
Yhteiset kustannukset	23,5 M€		
Radan kustannukset yhteensä	606 M€		

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Kustannusindeksi- ja laajuusmuutokset

Kustannuslaskelma pitää sisällään huomattavia kustannusindeksi- ja laajuusmuutoksia yleissuunnitelmavaiheeseen verrattuna. Muutokset koko hankkeella ovat yhteensä noin 283 M€, josta maarakennuskustannusindeksin nousun osuus on 144 M€. Maarakennuskustannusindeksi on noussut yleissuunnitelman (06/2019) ja rakennus- ja katusuunnitelmien (02/2023) välillä 21 % kuvan 7.2 mukaisesti. Merkittäviä laajuusmuutoksia ovat seuraavat:

- Katujen ja katuympäristön linjaukset ja pintamateriaalit ovat muuttuneet suunnittelun tarkentuessa. Suurin yksittäinen muutos on Lentäjäntie-Teletie välin uusi linjaus, joka sisältää uuden sillan ja ratatekniikan sillalle. Lisäksi Jokiniemenkatu on suunniteltu uudistettavaksi kokonaan.
- Tikkurilan tunnelin teräsponttiseinämäärä on noussut merkittävästi. Tunnelin suunnittelun tarkentuessa ovat myös tekniset ratkaisut ja pohjaveden työnaikaisen hallinnan tarve tarkentuneet.
- Raitiotien ja ratasähkön suurimpia laajuusmuutoksia ovat vaihteiden ohjausjärjestelmän lisäys, siltojen sähköiset suojaukset ja niiden myötä ratajohtojen kiinnitykset ja muutokset siltoihin, sähkönsyöttöasemien tarkentuneet hinnat sekä raitiotien sijainnin muutos keskelle katua Länsimäentiellä.
- Johtosiirtojen suurin muutos on Tikkurilantiellä ja Rälssitien pohjoisella osuudella esiin noussut suurempi johtosiirtojen tarve.

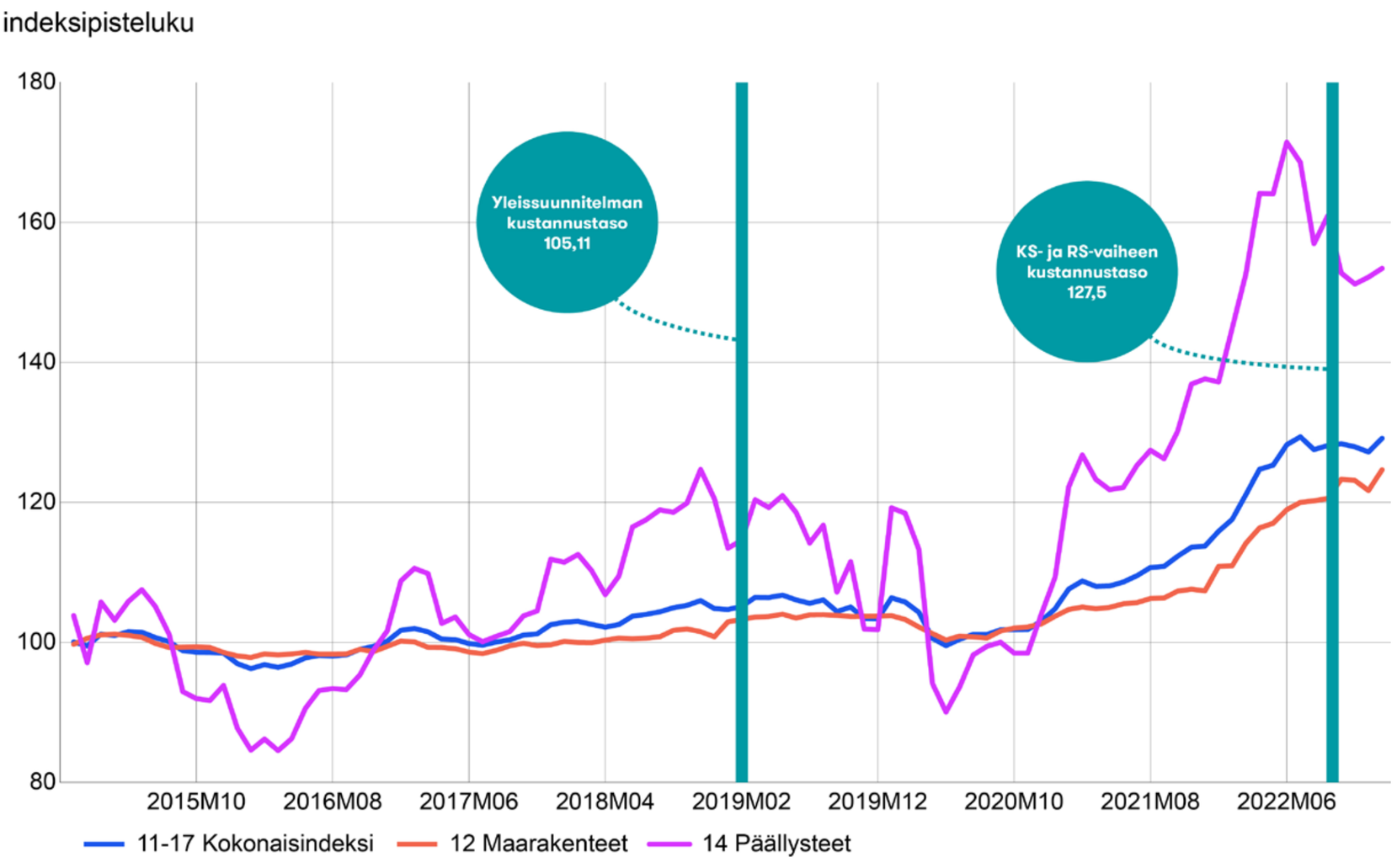

Kuva 7.2 MAKU-indeksin kehitys ja kustannustaso eri suunnitteluvaiheissa. (Lähde: Tilastokeskus).

- Kyytitien korkealle pengerosuudelle on suunniteltu paalulaatta ja pysyvät tukiseinät koko katualueelle. Lisäkustannuksia tuovat paalulaatan alapintaan asti tehtävä maaleikkaus ja alueen pengertäytöt.
- Väinö Tannerin tien alueelle on suunniteltu uusi 110 kV reitti Tammisto-Tolkinkylä välille, joka maakaapeloidaan uuteen sijaintiin. Kustannukset koostuvat muun muassa kaapeliyhteyden rakentamisesta sekä siihen liittyvästä katujen ennallistamisesta ja työn edellyttämistä johtosiirroista.

Laajuudenmuutosten myötä osa yleissuunnitelman kustannuksista on myös poistunut. Kustannussäästöjä ovat tuoneet esimerkiksi sillan S10 muuttuneet laskentaperiaatteet ja tarkentunut suunnitelmaratkaisu, sähkönsyöttöasemien määrämuutos sekä tunnelin suunnitelmaratkaisujen muutokset kaukolämpöverkoston ja keskitetyn ilmanvaihdon osalta.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

7.2 VARIKON INVESTOINTIKUSTANNUKSET

Kaupunkiliikenne Oy on teettänyt varikosta erillisen hankesuunnitelman Vaaralan raitiovaunuvarikko (Arkkitehtityöhuone APRT, WSP Finland Oy, Ramboll Finland Oy, Ratatek Oy, Boost Brothers Oy 2023), jossa on laskettu varikon investointikustannukset. Lisäksi varikkoratkaisua on kuvattu luvussa 4.7. Varikon kustannuslaskenta on suoritettu tilapohjaisena ja sitä on tarkennettu tarvittavilta osin rakennusosapohjaisilla tarkasteluilla. Laskelma sisältää:

- Vaadittavat maansiirrot, pohjarakenteet
- Varikkorakennuksen tilat, rakenteet, tuotanto-omaisuus, liittymät ja irtokalustus
- Yhteistoiminnoille tarvitut tilat (osastoiva ja jakava liikenne, talotekniikka sekä kiinteistötoiminnot)
- Vaaditun ratainfran
- Vähäpäästöisemmät rakenneratkaisut ulkoseinälle, yläpohjalle ja vesikatolle
- Piha-alueiden työt
- Suunnittelukulut
- Työmaa- ja työnjohtotehtävät

Optioina on laskettu lisäksi kustannusarvio ratainfran kunnossapidon tiloille ja laajennusvarauksille.

Varikon kokonaiskustannus on taulukon 7.3 mukaisesti noin 79 M€ sisältäen vaunuvarikon, ratainfran, rahoituskulut ja riskivaruksen. Optiot ovat yhteensä noin 30 M€. Varikon investointikustannukset ovat HSL:n käytäntöjen mukaisesti osa liikennöintikustannuksia (pois lukien varikon raideinfra) lukujen 7.4 – 7.7 talouslaskelmissa.



Kuva 7.3 Havainnekuva Vantaan ratikan varikosta. (Kuva: APRT).

Taulukko 7.3 Ratikkavarikon kustannukset

Vaunuvarikko *)	61,94 M€
Rahoituskulut	5,20 M€
Riskivaraus	12,01 M€
	79,15 M€

**) sisältää ratainfran noin 10 M€*

Optiot

Ratainfran kunnossapidon rakennus	9,38 M€
Vaunuvarikon laajennusvaraus 1 (8 raitiovaunulle)	7,48 M€
Vaunuvarikon laajennusvaraus 2 (20 raitiovaunulle)	13,93 M€
	30,79 M€

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

7.3 RADAN KUNNOSSAPITOKUSTANNUKSET JA VARIKON KÄYTTÖKUSTANNUKSET

Rata

Radan kunnossapidolla tarkoitetaan tässä yhteydessä ratainfrastruktuurin (ratarakenteet, järjestelmät sekä pysäkkirakenteet) hoitoa ja korjausta. Työt pitävät sisällään talvihoidon ja puhtaanapidon, rakenteiden hoidon ja korjauksen, varusteiden ja kalusteiden hoidon ja korjauksen, kasvillisuuden hoidon, sekä laitteiden ja järjestelmien hoidon ja korjauksen. Kunnossapitokustannuksia, kuten investointi- ja käyttökustannuksia, pitää arvioida pitkällä aikavälillä. Raitiotien osalta aikajänteen tuleekin olla vähintään 30 vuotta, vaikka arviot ovat varsinkin alkuvaiheessa epävarmoja. Rakenteiden, järjestelmien ja kaluston yhteisvaikutus kunnossapitokustannuksiin määrittyy koko raitiotiejärjestelmän käyttöönoton kautta.

Kunnossapitokustannuksia on arvioitu olemassa olevien suomalaisten raitioteiden kunnossapitosopimusten kautta. Arvioinnin käytössä ovat olleet Raide-Jokerin ja HKL:n (nyk. Kaupunkiliikenne Oy:n) vuonna 2021 solmitun sopimuksen ja Tampereen Raitiotie Oy:n liikennöinnin aikaisten kunnossapidon tiedot. Esitettäviin kustannusarvioihin liittyy kuitenkin useita epävarmuuksia johtuen varsinaisten kokemusten ja seurantatiedon puutteista, sekä kunnossapitotehtävien ja laajuuksien eroavaisuuksista eri hankkeilla.

Tampereen raitiotien ensimmäisen osan kehitysvaiheen tavoitekustannus vuodelta 2019 oli kunnossapidon osalta 2,83 miljoonaa euroa vuodessa. Palvelun tuottamisen kustannukseksi tulee tällä arviolla Tampereella 146 500 euroa raitiotiekilometriä kohden. Tässä yhteydessä on syytä huomioida, että kyseessä on kuitenkin ainoastaan julkisuuteen ilmoitettu tavoitekustannus eikä toteuma tai kehitysvaiheen jälkeisen sopimuskauden kustannustieto.

Raide-Jokerin Espoon raitiotien noin 9 kilometrin osuudelle vuonna 2021 laaditun kunnossapitosopimuksen mukainen kustannus on 1,70 miljoonaa euroa vuodessa, mikä tarkoittaa raitiotiekilometriä kohden noin 189 000 euroa.

Vantaan raitiotien kunnossapitokustannuksiksi kohottavia osakokonaisuuksia ovat mittava nurmiraiteen määrä, Tikkurilan tunneli, lentoaseman siltarakenteet, sekä muut taitorakenteet. Lisäksi yleinen kustannustaso on kohonnut merkittävästi viimeisten vuosien aikana työn ja erityisesti materiaalien osalta. Toisaalta raitiotien kunnossapitoa ei ole vielä kilpailutettu Suomessa, joten laajaa markkinatietoa toteutumista ei ole saatavilla, eikä palvelutuottajilta suoraan sellaisenaan. Yritystoimijoita junanratojen, katujen ja esimerkiksi Tampereen raitiotien kunnossapidossa kuitenkin on, ja raitiotiehankkeita valmistellaan yhä lisääntyvissä määrin, joten hankkeen mahdollisesti edetessä onkin suositeltavaa järjestää asiasta markkinavuoropuhelu kartoittamaan markkinaa ja tarjoajaehdokkaita tarkemmin. Mikäli tarjontaa on riittävästi, niin markkinaehtoinen kilpailu on hyvä keino määrittämään parhaan hinnan kunnossapidolle.

Vantaan raitiotien kunnossapitokustannus on arvioilta noin 3,7 miljoonaa euroa vuodessa (190 000 euroa/km/vuosi) perustuen Raide-Jokerin ja HKL:n välisen sopimuksen tietoihin. Kustannus sisältää myös varikon yhdysraiteen kunnossapidon Fazerintien linjaraiteen erkanemiskohdasta varikon portille. Arvioita voidaan pitää turvallisena, koska Tampereen vertailuhinta on selvästi tätä alhaisempi. Ylivoimaisesti suurin kustannuserä vuositasolla syntyy kunnossapidon henkilötyöstä. Konetöiden osuus kokonaiskustannuksesta on maksimissaan noin 20 % riippumatta siitä onko konetyö omaa vai alihankintana toteutettavaa työtä. Ajoneuvoihin, toimitiloihin, työkaluihin ja materiaaleihin jää kustannuksista reilusti alle 20 %:n osuus vuositasolla. Raskaan kunnossapidon kaluston hankintakustannukset (esim. kasteluvaunut, hiontavaunu, tukemiskone, kaksitieajoneuvot) sisältyvät esitettyyn vuosikustannukseen. Raskas kunnossapito on suunniteltu suoritettavaksi Helsingin nykyisillä raitiotievarikoilla. Mikäli kunnossapitokalusto hankitaan omaksi, ovat kustannukset miljoonia euroja.

Jatkossa on syytä arvioida radan kunnossapidon vaihtoehtoisia järjestämismalleja niin organisoinnin, palvelutasojen varmistamisen kuin kustannusten näkökulmasta. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota vaihtoehtoisten mallien kunnossapitotehtävien sisältöön ja kalustosta aiheutuviin kustannuksiin. Myös kustannusarviota tulee tarkentaa, kun Tampereen raitiotiestä ja Raide-Jokerista saadaan toteutumatietoja.

Varikko

Varikon suunnittelun yhteydessä on arvioitu myös varikon käyttökustannuksia. Varikon raitiotieinfran käyttökustannus on noin 230 000 euroa vuodessa sisältäen ylläpidon, maanvuokran ja kiinteistöveron. Varikkorakennuksen käyttökustannus on puolestaan noin 835 000 euroa sisältäen ylläpidon, maanvuokran ja kiinteistöveron.

Varikon kunnossapitokustannukset ovat osa liikennöintikustannuksia HSL:n käytäntöjen mukaisesti (pois lukien varikon raideinfran kunnossapito) lukujen 7.4 – 7.7 talouslaskelmissa.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

7.4 LIIKENNÖINTIKUSTANNUKSET

Liikennöintikustannukset ovat kokonaisuus, joka sisältää ratikkaliikenteen operoinnin kustannukset sisältäen kaluston ja varikon käyttökustannukset, kaluston investointikustannukset ja varikkorakennuksen sekä -laitteiston investointikustannukset. Liikennöintikustannukset eivät sisällä radan (linjaraiteet, yhdysrata ja varikon raiteisto) kunnossapitokustannuksia.

Menetelmä

Vantaan ratikan liikennöintikustannusten laskentamalli perustuu ratikan tunti- ja kilometrisuoritteiden laskentaan ja niiden kertomiseen liikennöinnin yksikköhinnoilla. Ratikan kiinteät kustannukset on arvioitu erikseen kustannuserittäin. Liikennöintikustannuksiin on pyritty sisällyttämään kaikki raitiojärjestelmän aiheuttamat vuosittaiset kustannukset, pois lukien radan kunnossapitokustannukset. Liikennöintikustannukset on arvioitu syksyn 2022 kustannustasossa.

Ratikan kilometrikustannuksilla katetaan raitiovaunujen sähkönkulutus sekä raitiovaunujen siivous-, huolto- ja korjauskustannukset. Helsingin seudulta kerättyjen tietojen perusteella kilometrikustannuksen suuruudeksi on arvioitu 2,41 €/km. Ratikan tuntikustannuksilla katetaan kuljettajien palkkakulut. Tuntikustannuksen suuruudeksi on arvioitu 49,82 €/h.

Ratikan kilometri- ja tuntikustannukset lasketaan kertomalla raitiotien kilometri- ja tuntisuoritteet niiden yksikköhinnoilla. Vantaan ratikan vuosittaiset suoritteet on esitetty luvussa 4.8. Vaunupäivien määrää ei ole hyödynnetty liikennöintikustannusten laskennassa.

Ratikan kiinteiksi kustannuksiksi kutsutaan kaikkia muita raitiojärjestelmän kustannuseriä, jotka eivät ole kovin riippuvaisia päivittäisistä liikennöintisuoritteista. Näitä kustannuksia ovat kaluston ja varikon pääomakustannukset, raitioliikenteen vakuutukset, hallinto, työnohjaus, liikenteenohjaus ja varikon käyttö. Raitioliikenteen hallinnon, työnjohdon ja liikenteenohjauksen on oletettu edellyttävän 6 työntekijän verran lisää henkilöstöresursseja pääkaupunkiseudun raitioliikenteeseen. Kiinteiden kustannuksien oletukset perustuvat pääkaupunkiseudun laajuisiin synergiahyötyihin raitioliikenteen liikennöinnissä.

HSL-alueella raitioliikenteen kaluston ja varikon investointikustannukset sisällytetään osaksi liikennöintikustannuksia. Toimintatapa on lähtöisin siitä, että bussiliikenteessäkin liikennöintikustannukset sisältävät kaluston ja varikon investointikustannukset. Muualla Suomessa toimitaan osittain toisin: Tampereen ja Turun raitiotiehankkeissa varikon investointikustannuksia ei sisällytetä liikennöintikustannuksiin.

Kaluston pääomakustannukset on arvioitu tasolle, jolla raitiovaunujen hinta katettaisiin 30 vuoden tasaerälainalla, jonka korko on 3,5 %. Yksittäisen raitiovaunun hinnaksi arvioidaan noin 3,5 miljoonaa euroa. Varikon pääomakustannukset on laskettu 25 vuoden tasapoistolainalla, jonka korko on 3,3 %.

Tulokset

Vantaan ratikan liikennöintikustannukset ovat vuonna 2030 noin 17,8 miljoonaa euroa. Vuoteen 2050 mennessä liikennöintikustannukset laskevat 15,4 miljoonaan euroon, kun ratikoiden akkukäyttöisyyden suunnitellaan päättyvän 15 vuoden liikennöinnin jälkeen ja varikon pääomakustannukset laskevat lainapääoman pienentyessä sekä edelleen laina-ajan päättyessä. Mahdollisia varikon muita investointeja 40 vuoden tarkastelujaksolla ei ole otettu huomioon.

Ratikan liikennöintikustannusten jakautuminen eri kustannuseriin on esitetty taulukossa 7.4. Ratikan vaikutus joukkoliikenteen liikennöintikustannuksiin on ratikan liikennöintikustannusten ja runkobussivaihtoehdon liikennöintikustannusten erotus. Runkobussivaihtoehdon liikennöintikustannusten on arvioitu olevan noin 6,1 miljoonaa euroa vuodessa. Ratikan liikennöintikustannukset ovat hieman alle kolme kertaa suuremmat kuin vaihtoehtoisen runkobussilinjan liikennöintikustannukset, joiden laskentaperiaatteet on esitetty luvussa 5.3. Runkobussivaihtoehdon kustannukset huomioiden ratikka kasvattaa liikennöintikustannuksia vuonna 2030 noin 11,7 miljoonaa euroa ja vuonna 2050 noin 9,3 miljoonaa euroa.

Ratikoiden 15 vuoden aikana akkukäyttöisyys lisää liikennöintikustannuksia noin 450 000 eurolla vuodessa. Nämä luvut on otettu huomioon tämän hankesuunnitelman käyttökustannusten arvioinnissa. Akkukäyttöisyyden elinkaarikustannuksiksi on arvioitu noin 6,8 miljoonaa euroa 15 vuoden aikana.

Taulukko 7.4 Ratikan liikennöintikustannukset, niiden jakautuminen eri kustannuseriin ja vaikutus joukkoliikenteen liikennöintikustannuksiin bussiliikenteen säästöt huomioiden.

	2030	2050
Operointikustannukset (kilometri- ja tuntikustannukset)	-7,7 M€/v	-7,7 M€/v
Kalustoinvestoinnin kustannukset	-3,4 M€/v	-3,4 M€/v
Varikkoinvestoinnin kustannukset	-4,9 M€/v	-3,0 M€/v
Varikon käytön kustannukset	-0,8 M€/v	-0,8 M€/v
Akkukäyttöisyyden kustannukset	-0,5 M€/v	-
Muut kiinteät kustannukset	-0,5 M€/v	-0,5 M€/v
Ratikan liikennöintikustannukset yhteensä	-17,8 M€/v	15,4 M€/v
Säästöt bussiliikenteestä (runkobussilinjan 570 lakkauttaminen)	6,1 M€/v	6,1 M€/v
Liikennöintikustannusten muutos (ratikka- ja runkobussivaihtoehdon erotus)	-11,7 M€/v	-9,3 M€/v

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Epävarmuudet

Kaluston ja varikon pääomakustannusten laskennassa poistoajalla, korkokannalla ja lyhennystavalla voi olla suurikin merkitys pitkän aikavälin laskelmissa. Mitä pidemmälle aikajaksolle pääomakustannukset jaetaan, sitä halvempaa liikennöinti on ratikan ensimmäisinä vuosina, mutta vastaavasti korkokulut kasvavat pitkällä aikavälillä.

Käytetyillä laskentaoletuksilla raitiovaunujen pääomakustannukset ovat todennäköisesti hieman todellista suurempia 30 vuoden tarkasteluajanjaksolla, koska todennäköisesti raitiovaunujen rahoittamiseen käytettävä laina maksettaisiin alle 30 vuodessa. Toisaalta 40 vuoden tarkasteluajanjaksolla pääomakustannukset ovat hieman aliarvioituja, koska 30–40 vuoden päästä todennäköisesti maksettaisiin suuri osa 30–60 vuoden päästä käytössä olevan kaluston pääomakustannuksista.

Liikennöintikustannusten laskenta perustuu pääkaupunkiseudun laajuisiin synergiahyötyihin ja Kaupunkiliikenteen liikennöinnin kustannustasoon. Jos synergiahyötyjä ei saavuteta arvioidussa laajuudessa, liikennöintikustannukset ovat todennäköisesti suurempia. Toisaalta jos Vantaan ratikan liikennöinti kilpailutetaan, kuten HSL on päättänyt tehdä Raide-Jokerin liikennöinnin osalta, Vantaan ratikan liikennöintikustannukset voivat myös olla arvioitua pienempiä.

Akkukäyttöisyyden kustannukset riippuvat kalustohankinnassa valittavasta akkuteknologiasta, akkujen koosta ja käyttöiästä, akkukäyttöisyyden kestosta, akkukäyttöisyyden vaikutuksesta sähkönsyöttöasemien määrään ja akkukäyttöisellä linjaosuudella toteutettavista liikennöintirajoitteista. Edullisimmassa tapauksessa akkukäyttöisyyden kustannukset voivat olla yli puolet pienempiä, kun taas kalleimmassa tapauksessa ne voivat olla kaksinkertaiset.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

7.5 KAUPUNKITALOUDELLISET VAIKUTUKSET

Ratikan kaupunkitaloudelliset vaikutukset on koottu kolmeen kokonaisuuteen: liikenteen pääomatalous, liikenteen käyttötalous ja muut vaikutukset, sisältäen kiinteistötalouden, verovaikutukset ja uusien asukkaiden palveluiden tuottamisen kustannukset. Vantaan kaupunkitaloudellisista vaikutuksista on arvioitu kaikki erät, kun taas Helsingin osalta on arvioitu kattavasti vain liikenteen käyttötalous.

Liikenteen pääomatalous

Liikenteen pääomatalous koostuu ratikan rakentamiskustannuksista ja rahoituskustannuksista. Ratikan rakentamiskustannuksien vaikutukset kaupunkitalouteen ovat ratikan kustannusten ja bussivaihtoehdon kustannuksien erotus. Ratikan kustannukset Vantaalle ja Helsingille ovat niiden osuuksia ratikan rakentamiskustannuksesta, josta on vähennetty HSY:n osuus ja valtion MAL-avustus.

Käynnissä olevalla MAL-sopimuskaudella valtio osallistuu hankkeen suunnittelukustannusten rahoitukseen 30 prosentin osuudella. Valtio tekee päätöksen ratikan rakentamiseen osallistumisesta seuraavan MAL-sopimuksen yhteydessä, jos Vantaa on tehnyt päätöksen hankkeen toteutuksesta. MAL-sopimus on esitetty luvussa 2.3.

Vantaan ratikan rakentamiskustannus on 606 miljoonaa euroa, josta MAL-avustus kattaisi 182 miljoonaa euroa. Avustuksesta kohdistuisi Vantaan osuuteen 177 miljoonaa euroa ja Helsingin osuuteen 4,5 miljoona euroa. Runkobussivaihtoehdon 200 miljoonan euron rakentamiskustannuksista Vantaan osuudeksi on arvioitu 180 miljoonaa euroa. Helsingin osalta ei ole arvioitu bussivaihtoehdon kustannuksia. Ratikan vaikutus Vantaan talouteen on siten -234 miljoonaa euroa ja Helsingin talouteen -10,5 miljoonaa euroa.

Ratikan rahoituskustannukset on arvioitu ratikan vuosittaisten talousvaikutusten arvioinnin yhteydessä (Capex, 2023). Ratikan rahoituskuluja on arvioitu ottaen huomioon hankkeesta kaupungille aiheutuvan rahoitustarpeen sekä kaupungille tyypilliset lainarahoituksen ehdot.

Lainan nostot on arvioitu ottaen huomioon ratikan rakentamisesta aiheutuvat kustannukset sekä kaupungille tehtävien MAL-avustusmaksujen ajoittuminen. Käytännössä lainojen nostot tapahtuvat osana kaupungin muuta pitkäaikaista varainhankintaa. Rakennusaikaisesta lainarahoituksesta on arvioitu koituvan kaupungille korkokuluja, jotka on oletettu pääomitettavaksi osaksi lainalla rahoitettavaa kokonaismäärää.

Lainalla rahoitettava kokonaismäärä on oletettu maksettavaksi takaisin 25 vuodessa tasalyhennyksin alkaen ratikan valmistumisesta. Korkojen maksun on oletettu tapahtuvan 4 kertaa vuodessa. Korko-oletuksena on käytetty sekä rakentamis- että lyhennysjaksolle 3,50 % vuosittaista kokonaiskorkoa, joka sisältää 0,50 % marginaalin, perustuen arviointihetken pitkien korkojen tasoon sekä arvioon lainarahoituksen marginaalista ja muista mahdollisista rahoituskuluista.

Taloudellisen mallin ollessa reaaliarvoinen, lainoja nostetaan yhteensä 396 miljoonaa euroa. Lainojen kokonaisnostot kattavat ratikan rakentamiskustannuksen -591 miljoonaa euroa sekä Kaupunkiliikenne Oy:n liittymismaksun -3 miljoonaa euroa MAL-avustuksen 177 miljoonaa euroa jälkeen. Rahoituslaskelmassa on huomioitu tämän osuuden rahoittamisesta aiheutuvat kulut.

Korkokustannukset ovat yhteensä rakentamisjaksolta sekä 25 vuoden laina-ajalta 222 miljoonaa euroa. Näistä korkokustannuksista 37 miljoonaa euroa ajoittuu rakentamisjaksolle vuosiin 2024–2028 ja 185 miljoonaa euroa lyhennysjaksolle 2029–2053.

Runkobussivaihtoehdon rahoituskuluiksi on arvioitu 69 miljoonaa euroa vuosien 2024–2064 aikana. Runkobussivaihtoehdon rahoituskulut on arvioitu pääosin samoilla periaatteilla kuin ratikan rahoituskulut, pois lukien seuraavaksi mainitut poikkeukset. Runkobussivaihtoehdossa on oletettu, että kolmannes rakentamiskustannuksesta katettaisiin kaupungin nykyisen investointiraamin sisältä, jolloin vain 2/3 runkobussivaihtoehdon rakentamiskustannuksista on arvioitu kaupungin lisääntyneenä lainatarpeena. Runkobussivaihtoehdossa investoinnin toteutusaikataulu on ratikkaa pidempi, kun investointeja on arvioitu tehtävän vuoteen 2040 asti. Runkobussivaihtoehdon lainoja lyhennetään ensimmäisestä lainannostosta alkaen, kun ratikkavaihtoehdossa ensimmäinen lyhennys on oletettu ratikan liikennöinnin käynnistymisen yhteyteen.

Vantaan kaupunki on tällä hetkellä pienellä osuudella osakas Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:ssä. Vantaan omistus konsernissa kohdistuu ainoastaan tytäryhtiö RV Kalusto ja Varikko Oy:hyn, jotka vastaavat raitiovaunukalustosta ja varikoista. Kaupunginhallituksen 30.11.2021 tekemän päätöksen mukaisesti Vantaan kaupunki ostaa Helsingin kaupungilta Kaupunkiliikenne Oy:n tytäryhtiön RV Kalusto ja Varikko Oy:n omistukseen kohdistuvia Kaupunkiliikenne Oy:n CP-sarjan osakkeita, mikäli Vantaan ratikka päätetään toteuttaa. Kauppahinta on vuonna 2021 tehdyn arvion mukaan noin 2,9 milj. euroa, ja se vastaa n. 33 % omistusosuutta CP-sarjan osakkeista.

Liikenteen käyttötalous

Menetelmä

Ratikka vaikuttaa Vantaan kaupungin liikenteen käyttötalouteen ratikan kunnossapitokustannusten ja HSL:n kautta kulkevien korvausten ja kustannusten kautta. HSL-alueella raideinvestointien kustannuksia kierrätetään HSL:n kautta, jolloin hankkeista koituvat kustannukset jaetaan käyttäjien suhteessa useille kunnille. Vantaan kaupunki jakaa kunnossapitokustannukset ja HSL:n kautta kulkevat korvaukset Helsingin kaupungin kanssa. HSL:n kautta kulkevat kustannukset jakautuvat kaikille HSL:n jäsenkunnille.

Vantaan ja Helsingin kaupungit saavat HSL:ltä infrakorvauksia joukkoliikenneinvestoinneista. HSL korvaa kaupungeille puolet joukkoliikenneinvestointien pääoman poistoista laskennallisella 40 vuoden aikana

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

tasapoistoilla, HSL:n korvaamalle pääomalle laskennallisen 5 % koron ja radan kunnossapitokustannukset täysimääräisesti. Poistoihin ei lasketa valtion tukea, jonka suuruudeksi arvioidaan 30 %. Tässä hankesuunnitelmassa on arvioitu, että ratikan kokonaiskustannuksista noin puolet kohdistuisi joukkoliikenteeseen ja puolet muihin asioihin, kuten katujen peruskorjauksiin, pyöräväyliin ja katutilojen yleiseen kehitykseen. HSL:n infrakorvauksiin laskettavaa pääomaa on edellä mainitut rajaukset huomioiden arviolta 17,5 % Helsingin ja Vantaan kokonaiskustannuksista. Laskennalliset korot lasketaan rakentamisen ajalta ja 40 vuoden poistoajalta.

HSL:n kautta jaettavia kustannuksia ja tuloja ovat Helsingille ja Vantaalle maksettavat infrakorvaukset, liikennöintikustannuksien kasvu ja lipputulojen kasvu. Infrakorvaukset jaetaan HSL:n jäsenkunnille niiden asukkaiden tekemien ratikkamatkojen määrän suhteessa. Liikennöintikustannuksien kasvu jaetaan jäsenkunnille niiden asukkaiden matkustamien ratikkakilometrien suhteessa. Liikennöintikustannuksien kasvu on ratikan ja bussivaihtoehdon välisten liikennöintikustannuksien erotus. Kuntien maksuosuuksia pienentävät lipputulot, jotka kohdistetaan kunnille matkustajien kuntalaisuuden perusteella. Helsingin lipputulovaikutuksia ei ole arvioitu.

Tulokset

Radan kunnossapitokustannukset ovat 4 miljoonaa euroa vuodessa, sisältäen linjaraiteet, varikon yhdysradan ja varikon raiteiston. Kun kunnossapitokustannukset jaetaan Vantaan ja Helsingin välillä kummankin kunnan alueella olevan ratojen pituuksien suhteessa, Vantaan osuus on -3,9 miljoonaa euroa vuodessa ja Helsingin osuus -0,1 miljoonaa euroa vuodessa.

Vuonna 2030 ratikan arvioidaan kasvattavan vuosittaisia HSL:n Vantaalle maksamia infrakorvauksia 12,2 miljoonaa euroa ja Helsingille 0,3 miljoonaa euroa suhteessa runkobussivaihtoehtoon. Infrakorvausten määrä pienentyy ajan kuluessa korvattavan pääoman pienentyessä.

Vuonna 2030 ratikan arvioidaan kasvattavan Vantaan HSL:lle maksamaa kuntaosuutta -16,9 miljoonaa euroa. Vantaan kuntaosuuteen sisältyy -9,8 miljoonaa euroa infrakustannuksien kasvua, -9,2 miljoonaa euroa liikennöintikustannuksien kasvua ja 2,1 miljoonaa euroa lipputulojen kasvua. Vuonna 2030 Helsingin kuntaosuuden kokonaismuutos riippuu Helsingille tilitettävien lipputulojen kehittymisestä, mitä ei ole arvioitu. Vantaan ratikan vaikutus kuntaosuuksiin pienentyy ajan kuluessa, kun lipputulot kasvavat ja infrakustannukset pienentyvät.

Liikenteen käyttötalous eli kunnossapitokustannukset ja HSL-talousvaikutukset on kokonaisuutena Vantaan osalta -8,6 miljoonaa euroa vuonna 2030 suhteessa runkobussivaihtoehtoon.

40 vuoden tarkastelujaksolla Vantaan liikenteen käyttötalous on yhteensä -187 miljoonaa euroa suhteessa runkobussivaihtoehtoon. Tästä kustannuksesta kunnossapitokustannusten osuus on -156 miljoonaa euroa ja HSL-talousvaikutusten osuus -31 miljoonaa euroa. HSL-talousvaikutukset koostuvat -404 miljoonan euron kuntaosuuksista, jotka Vantaa maksaa HSL:lle, sekä 383 miljoonan euron infrakorvauksista, jotka HSL maksaa Vantaalle.

40 vuoden aikana Helsingin osuus kunnossapitokustannuksista on -4 miljoonaa euroa ja kaupunki laskuttaa HSL:ltä 9 miljoonaa euroa infrakorvauksia.

Epävarmuudet

Lipputulojen ja matkustajamäärien muutoksia ei ole arvioitu vuotta 2050 pidemmälle, vaikka 40 vuoden tarkastelujakso ulottuu vuoteen 2068. Tarkastelujakson viimeisillä 18 vuodella lipputulojen osalta sovelletaan vuoden 2050 tietoja. Vuoden 2050 jälkeen lipputulot olisivat todennäköisesti suurempia, kun kaupunki jatkaisi ratikan varteen kasvamista.

Liikennöintikustannukset voivat olla suurempia tai pienempiä riippuen tulevaisuuden korvausinvestointien ajoituksesta. Jos varikko edellyttää 40 vuoden aikana uusia investointeja, liikennöintikustannukset kasvavat. Toisaalta jos ensimmäistä kalustokertaa voidaan käyttää 30 vuoden sijaan 40 vuotta ilman merkittävää kunnossapitokustannusten kasvua, liikennöintikustannukset pienentyvät.

Kiinteistötalous

Menetelmä

Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellisessa analyysissä (Newsec Advisory Finland 2022) laadittiin ratikkalinjan vaikutusalueella sijaitsevien tarkastelualueiden arvonmuutoksen analyysi Lentoasemalta Tikkurilan ja Hakunilan kautta Länsimäkeen. Lähtökohtana oli tarkastella raitiotielinjauksesta johtuvaa arvonmuutosta kaupungin omistamilla alueilla sekä yksityisten omistamilla alueilla, joista kaupungille on odotettavissa maankäyttösopimustuloja kaavamuutoksen seurauksena.

Kultakin tarkasteltavalta osa-alueelta saatavat kokonaistulot määritettiin ottaen huomioon kaupungin maanomistuksen osalta tonttien luovutuksesta saatavat tulot, yksityisen maanomistuksen osalta maankäyttösopimuskorvauksina perittävät tulot, tulojen arvioitu toteutumisaikataulu sekä hintojen ajallinen kehitys.

Tulokset

Kerrosneliömäärä on raitiotieskenaarion mukaisissa vaihtoehdoissa n. 2 194 000 k-m² (n. 76 %) suurempi kuin bussivaihtoehtoon perustuvassa skenaariossa. Raitiotievaihtoehto tuottaa reaalisesti noin 423,5 miljoonaa euroa suuremmat maankäyttötulot bussivaihtoehtoon verrattuna. Reaaliarvossa ei huomioida aikatekijän vaikutusta eli hintojen nousua nykyhetkestä myyntihetkeen eikä vastaavasti myöskään diskontata myyntihetkestä nykyhetkeen.

Epävarmuudet

Tehtyyn analyysiin liittyy myös useita epävarmuustekijöitä, ja laskelman tulokset perustuvat raportissa esitettyihin oletuksiin ja lähtötietoihin.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Mitä nopeammin kaupunki kasvaa, sitä paremmat ovat edellytykset maankäytön ohjaamiseen ratikan varteen. Ratikan vaikutus kiinteistöjen hintoihin alueittain tai maankäyttötyypeittäin voi olla arvioitua suurempi tai pienempi. Pitkällä tarkasteluaikavälillä alueiden toteutusaikataulu voi muuttua. Ratikan vaikutusten arviointi on hankalaa niillä alueilla, jotka ovat jo vahvan raideliikenteen läheisyydessä, kuten juna-asemien vaikutusalueilla.

Lisäksi laskennan lopputuloksiin vaikuttavat muun muassa oletukset alueiden rakennusoikeuden määrästä eri skenaarioissa, laskennassa käytettävä diskonttauskorko ja maan arvon muutos.

Rakentamisesta palautuva kunnallisvero

Menetelmä

Rakentamisesta palautuva kunnallisvero on arvioitu raportissa Vantaan ratikka – Asukasluvun muutoksesta aiheutuvat tuotot ja kulut (FGC 2023). Palautuva kunnallisvero on arvioitu Vantaan ratikan investointikustannuksen ja bussivaihtoehdossa tehtävien investointien erotuksen 459 miljoonan euron arvosta. Asuin- ja toimitilarakentamisen palautuvan kunnallisveron laskelma perustuu Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellisen analyysin (Newsec Advisory Finland 2022) arvioihin ratikan vaikutuksesta rakentamiseen: noin 1,7 miljoonaa kerrosneliömetriä enemmän asuinrakentamista ja noin 0,7 miljoonaa kerrosneliömetriä enemmän toimitilarakentamista suhteessa bussivaihtoehtoon.

Laskelmassa rakentamisen hintana on käytetty ARA:n rakentamisen hintatilastoa. Laskelmassa on hyödynnetty VTT:n arvioita rakentamisesta palautuvan kunnallisveron osuudesta rakennusinvestoinneista, mutta muutettuna sote-uudistuksen jälkeisen verorakenteen mukaiseksi. Vantaalaisten osuudeksi hankkeisiin osallistuvista työntekijöistä ja siten Vantaalle palautuvista kunnallisveroista on oletettu 20 %.

Tulokset

Laskelman perusteella ratikan rakentamisesta Vantaalle palautuva kunnallisvero on rakentamisaikana noin 2,6 miljoonaa euroa ja asuin- ja toimitilarakentamisesta noin 41,2 miljoonaa euroa. Rakentamisesta palautuva kunnallisvero on yhteensä 43,9 miljoonaa euroa.

Epävarmuudet

Rakentamisesta palautuva kunnallisvero riippuu siitä, kuinka suuri osuus ratikan ja ympäröivän maankäytön rakentamisesta työllistyvistä on vantaalaisia. Jos vantaalaisten osuus on erisuuruinen kuin laskelmassa tehty oletus, tämä vaikuttaa huomattavasti palautuvan verotulon määrään.

Uusien asukkaiden ja työpaikkojen vaikutukset

Menetelmä

Raitiotie luo edellytyksiä asuin- ja toimitilarakentamiselle, mikä mahdollistaa asukas- ja työpaikkamäärien kasvun. Uusien asukkaiden ja työpaikkojen kustannusvaikutuksia on arvioitu raportissa Vantaan ratikka – asukasluvun muutoksesta aiheutuvat tuotot ja kulut (FGC 2023). Asukas- ja työpaikkamäärien kasvua on käsitelty luvussa 6.1.

Asukasluvun muutoksen talousvaikutukset vaihtelevat huomattavasti uusien asukkaiden ikärakenteen mukaan. Ratikan rakentamisvaihtoehdolle ja bussivaihtoehdolle on tuotettu väestöskenaariot ikärakenteen mukaan selvityksessä Vantaan ratikan rakentumisen väestö- ja eriytymisvaikutukset (MDI, 2023). Molemmille väestöskenaarioille laskettiin omat, asukkaiden ikärakenteeseen sidotut talousvaikutukset sote-uudistuksen jälkeisellä tulojen ja menojen rakenteella. Laskelmien erotus kuvaa ratikan talousvaikutusta.

Väestöskenaarioissa uusien asukkaiden ikärakenne poikkeaa Vantaan nykyisestä ikärakenteesta ja erityisesti toteutuneesta muuttoliikkeestä siten, että työikäisten asukkaiden osuuden ennakoidaan olevan nykyistä suurempi. Uusien työpaikkojen on yleiskaavan ja ratikan kaavarungon maankäytön muutosten perusteella oletettu syntyvän toimialoille, joiden yhteisövero yhtä työntekijää kohden on noin 15 % korkeampi kuin Vantaalla nykyisin.

Tarkastelusta on poistettu kaupungin saamat tulot tonttien myynnistä, koska nämä on arvioitu osana kiinteistötaloudellisten vaikutusten arviointia.

Tulokset

Laskelmien perusteella asukas- ja työpaikkamäärien kasvu kasvattaa vuosina 2022–2050 kumulatiivisesti Vantaan tuloverokertymää 759 miljoonaa euroa, yhteisöverokertymää 215 miljoonaa euroa, kiinteistöverokertymää 245 miljoonaa euroa ja valtionosuuksien kertymää 394 miljoonaa euroa. Toisaalta asukas- ja työpaikkamäärien kasvu kasvattaa kaupungin palveluiden tuottamisen kustannuksia arviolta -1 624 miljoonaa euroa. Asukas- ja työpaikkamäärien kasvun tulo- ja kustannusvaikutukset ovat lähes täysin yhtä suuria. Nettovaikutus Vantaan kaupunkitalouteen on -1,5 miljoonaa euroa.

Epävarmuudet

Muuttavien asukkaiden iällä ja sosioekonomisella taustalla on merkittävä vaikutus talousvaikutuksiin kaupungin talouden kannalta. Lisäksi sote-uudistus on muuttanut huomattavasti kaupunkien tulo- ja menorakenteita, kun menot ja tulot painottuvat aikaisempaa enemmän nuoriin ikäluokkiin.

Vantaan kaupunkitaloudellisten vaikutusten koonti

Ratikan kumulatiiviset taloudelliset vaikutukset Vantaan kaupungin talouteen 40 vuoden ajalta ovat +10 miljoonaa euroa reaaliarvoisina. Jos tarkastelu olisi tehty nykyarvossa eli inflaatio huomioon ottaen, olisi vaikutus +177 miljoonaa euroa. Tarkastelutapojen vaikutuksia sekä vuosittaisia talousvaikutuksia Vantaan kaupungille on arvioitu erillisessä raportissa (Capex, 2023). Kaupunkitaloudellisen laskelman erien suuruus ja yhteenveto on esitetty taulukossa 7.5 ratikkavaihtoehdon

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Taulukko 7.5 Laskelma ratikka- ja runkobussivaihtoehtojen vaikutuksista Vantaan kaupunkitalouteen. Luvut ovat diskonttaamattomia ja ilman inflaatiokorjausta.

	Ratikkavaihtoehdon vaikutukset Vantaan kaupungin talouteen, miljoonaa euroa	Runkobussivaihtoehdon vaikutus Vantaan kaupungin talouteen, miljoonaa euroa	Laskentaperiaate
Rakentamiskustannukset	-414	-180	Vaihtoehdon kumulatiiviset kustannukset viiden vuoden rakennusajalta 2023–2028
Rahoituskustannukset	-222	-69	Vaihtoehdon kumulatiiviset kustannukset viiden vuoden rakennusajalta 2023–2028 ja ratikkavaihtoehdossa 24 vuoden takaisinmaksuajalta 2029–2053
Kaupunkiliikenne Oy:n osakeostot	-3	0	Kertakustannus 2023
Liikenteen pääomatalous yhteensä	-639	-249	
Kunnossapitokustannukset	-156	-	Ratikka- ja runkobussivaihtoehdon erotus 40 vuoden ajalta 2029–2068
HSL-talous	-31	-	Ratikka- ja runkobussivaihtoehdon erotus 40 vuoden ajalta 2029–2068
Liikenteen käyttötalous yhteensä	-187	-	
Kiinteistötaloudelliset tulot	794	371	Vaihtoehdon kumulatiiviset tulot 28 vuoden ajalta 2022–2050
Verovaikutukset	42	-	Vaihtoehdon kumulatiiviset tulot 28 vuoden ajalta 2022–2050
Kiinteistötalous ja verovaikutukset yhteensä	836	371	
Kaikki yhteensä	10	122	

ja runkobussivaihtoehdon osalta. Esitetyt kaupunkitalousvaikutukset ovat diskonttaamattomia ja ilman inflaatiokorjausta. Rakentamiskustannukset, rahoituskustannukset, Kaupunkiliikenne Oy:n osakeostot ja kiinteistötaloudelliset erot on esitetty kummankin vaihtoehdon kumulatiivisina vaikutuksina 40 vuoden ajalta. Muut erät, eli kunnossapitokustannukset, HSL-talous ja verovaikutukset on esitetty hankevaihtoehtojen välisenä erotuksena.

Kaupunkitalouden kannalta ratikan suurimmat vaikutukset ovat ratikan kiinteistötaloudelliset tulot, rakentamis- ja rahoituskustannukset, liikennöintikustannukset ja lipputulot. Ratikan myötä kasvavan asukasmäärän myötä verotulot kasvavat merkittävästi, mutta uusien asukkaiden palveluiden tuottamisesta aiheutuvat kustannukset kasvavat yhtä paljon. HSL:n kautta kulkevat infrakorvaukset ja infrakustannukset ovat muihin kustannuseriin verrattuna suuria. Toisaalta Vantaa maksaa näitä pääosin itselleen HSL:n kautta, koska suurin osa ratikkamatkustajista olisi vantaalaisia.

Kaupunkitalouslaskelmaan sisältyy merkittäviä epävarmuuksia monien olettamusten ja pitkän tarkasteluaikavälin vuoksi. Ratikan myötä kaupunkiin muuttavien asukkaiden iällä ja sosioekonomisella taustalla on merkittävä vaikutus kuntalaisten verovaikutuksiin. Ratikan rakentamis- ja rahoittamiskustannukset riippuvat huomattavasti korkotasosta ja rakentamisen hinnan kehittymisestä. HSL:n kautta kulkevat liikennöintikustannukset ja lipputulot riippuvat HSL:n tulevista linjastoja, lippujen hintoja ja lippuvyöhykkeitä koskevista päätöksistä. Kiinteistötaloudellisten tuottojen suuruus riippuu kaupungin väestönkasvun nopeudesta, rakentamisen määrästä ja kiinteistöjen hintojen kehityksestä.

Kaupunkitaloudellisen laskelman eri kustannuseriä on arvioitu erilaisille aikaväleille. Merkittävimmät tulot eli kiinteistötaloudelliset tulot, verovaikutukset ja lipputulojen nouseva kehitys on arvioitu vain vuoteen 2050 asti. Sen sijaan liikennöintikustannukset, kunnossapitokustannukset ja HSL:n infrakulut on laskettu vuoteen 2068 asti. Useimmat tuloerät on arvioitu useita kustannuseriä lyhyemmälle aikavälille, koska maankäytön, asukasmäärän ja matkustajamäärien arviointi vuotta 2050 pidemmälle on hyvin epävarmaa. Jos kaupunkitaloudellinen laskelma rajattaisiin vuoteen 2050, laskelmassa käytetyillä lähtötiedoilla tulos olisi noin +10 miljoonan euron sijaan +55 miljoonaa euroa.

Helsingin kaupunkitaloudellisten vaikutusten koonti

Helsingin kaupunkitaloudellisia vaikutuksia ei ole arvioitu yhtä laajasti kuin Vantaan kaupunkitaloudellisia vaikutuksia. Helsingin kaupunkitaloudellisten vaikutusten arviointi edellyttää erillistä arviota ratikan vaikutuksesta Helsingille tilitettäviin lipputuloihin, runkobussivaihtoehdon rakentamiskustannuksista, kiinteistötaloudellisista tuloista ja verovaikutuksista.

Helsingin osuus ratikan rakentamiskustannuksesta olisi 10,5 miljoonaa euroa valtion MAL-avustuksen jälkeen. Helsingin osalta ei ole kuitenkaan arvioitu runkobussivaihtoehdossa tehtävien investointien suuruutta, kuten mahdollinen ratikasta riippumaton Länsimäentien peruskorjaus. Nämä bussivaihtoehdossa tehtävät investoinnit tulisi vähentää rakentamiskustannuksista. Helsingille ei välttämättä muodostu rahoituskustannuksia, jos kaupunki ei nosta lainaa investoinnin rahoittamiseksi. Ratikan vaikutus Helsingin kaupungin liikenteen pääomatalouteen on siten todennäköisesti -10,5–0 M€.

Ratikka todennäköisesti tuottaa Helsingille kiinteistötaloudellisia tuottoja Mellunmäessä, jos ratikan olettaa kasvattavan kiinteistöjen arvoja ja vauhdittavan kiinteistökehittämistä samalla tavalla kuin Vantaalla. Ratikan verovaikutukset Helsingille riippuvat ratikan rakentamiseen osallistuvien helsinkiläisten määrästä, kaupungin asukasluvun muutoksista, muuttajien iästä ja sosioekonomisista taustoista ja asukkaiden palveluiden tuottamisen kustannuksista.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

7.6 VAIKUTUKSET HSL:N TALOUTEEN

HSL:n tilannekuvan ja rahoituspohjan arviointi -raportissa (HSL, 2023) on laajemmin tarkasteltu HSL:n talouden kehityskuvaa. Sekä Vantaan ratikka että muutkin samassa aikaikkunassa toteutuvat seudun joukkoliikennehankkeet lisäävät HSL:n kuluja. Raportin mukaan HSL:n kokonaistaloudellinen tilannekuva on haastava seuraavat 15–20 vuotta johtuen pääosin rakenteilla olevien ja suunnitelmissa olevien raidehankkeiden infra- ja liikennöintikuluista. Lisäksi raportissa kiinnitetään huomiota siihen, että raideinfrahankkeiden myötä lisääntyvän matkustaminen ja sen myötä lipputulojen kasvu saavutetaan vasta usean vuoden päästä hankkeen valmistumisesta, mutta hankkeiden infrakulut ovat suurimmillaan ensimmäisinä käyttöönottovuosina. Raideinfrahankkeiden myötä kasvavat lipputulot eivät todennäköisesti riitä kattamaan hankkeista aiheutuvia liikennöinti- ja infrakuluja.

Taulukossa 7.6 havainnollistetaan Vantaan ratikan vaikutusta HSL:n kuluihin, tuloihin ja subventioon vuonna 2030. Tilannekuvaraportin ja raportin tausta-aineiston mukaan HSL:n kulut ilman Vantaan ratikkaa ovat 975 miljoonaa euroa vuonna 2030. Vantaan ratikan arvioidaan lisäävän vuonna 2030 HSL:n kuluja yhteensä 24 miljoonaa euroa. Jos kalustoinvestointi rahoitetaan tässä hankesuunnitelmassa oletettua etupainotteisemmin, vuonna 2030 HSL:n kulut olisivat noin miljoona euroa suuremmat. Kasvaneet kulut katetaan lisääntyneillä lipputuloilla ja kuntien maksamilla kuntaosuuksilla.

Tulojen osalta vuonna 2030 HSL:n lipputulojen on arvioitu olevan 445 miljoonaa ja Vantaan ratikan arvioidaan lisäävän lipputuloja 0,4 miljoonaa euroa. HSL:n tavoite on kattaa puolet menoista lipputuloilla. Jotta tähän päästäisiin, ratikan myötä lipunhintojen nostopaine kasvaa 11,7 miljoonaa euroa. Tämä vastaa 2,6 % korotusta lipunhintoihin. Käytännössä lippuhintoja pitäisi nostaa hieman enemmän, koska hintakorotukset vähentävät matkustamista jonkin verran. Mahdolliset avustukset pienentävät lipunhinnan korotuspaineita. Lippuhintojen korotuksista päättää HSL:n yhtymäkokous.

Kunnat maksavat kuntaosuutta HSL:lle joukkoliikenteen järjestämisestä. Vuonna 2030 kuntien maksaman kuntaosuuden on arvioitu olevan 530 miljoonaa euroa. Vantaan ratikka lisäisi HSL:lle maksettavia kuntaosuuksia yhteensä 24 miljoonaa euroa. Kuntien HSL:lle maksama kuntaosuus koostuu kuluista, joista vähennetään lipputulot sekä avustukset. Vantaan ratikan myötä Vantaan kuntaosuus kasvaisi noin 16,9 miljoonaa euroa ja Helsingin kuntaosuus noin 4,3 miljoonaa euroa. Muiden kuntien kuntaosuus kasvaisi yhteensä noin 2,7 miljoonaa euroa vuonna 2030.

Ilman korjaus- ja parannusinvestointeja Vantaan ratikan infrakulut laskevat vuosittain. Mikäli samalla maankäyttöä voidaan tehostaa ratikan reitin varrella, niin voidaan hyvällä syyllä olettaa, että myös matkustusmäärät ja sitä kautta lipputulokertymä kasvavat. Edellä mainituilla perusteilla Vantaan ratikan vaikutus HSL:n talouteen, HSL-kuntaosuuksiin ja subventiotasoon vähenee tulevina vuosina.

Taulukko 7.6 Vantaan ratikan vaikutus HSL:n talouteen vuonna 2030.

	Ilman ratikkaa	Ratikan kanssa	Ratikan vaikutus
Kulut (M€)	975	999,1	+ 24,1
Lipputulot (M€)	445	445,4	+ 0,4
Kuntaosuus (M€)	530	553,7	+ 23,7
Subventio (%)	54,4 %	55,4 %	+ 1,1 %
Lipunkorotuspaine (M€)	42,5	54,2	+ 11,7
Lipunkorotuspaine (%)	9,6 %	12,2 %	+ 2,6 %

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

7.7 YHTEISKUNTATALOUDELLINEN KANNATTAVUUS

Yhteiskuntataloudellinen kannattavuuslaskelma on tehty Väyläviraston ratahankkeiden hankearviointiohjeen (Väyläviraston ohjeita 39/2020) mukaisesti. Kannattavuuslaskelmassa verrataan ratikkavaihtoehdon hyötyjä ja kustannuksia vertailuvaihtoehtoon. Laskelmassa on mukana vain sellaisia vaikutuksia, joihin hanke vaikuttaa tarkasteluajanjaksona ja joiden rahamääräiseen arviointiin on menetelmä ja selkeät arvotusperusteet. Kaikki tällaiset vaikutukset määritetään 30 vuoden pituiselta laskentajaksolta, jonka lisäksi tarkasteluajanjaksoon sisällytetään rakentamisaika. Ratahankkeiden arviointiohjeen mukaisella laskelmalla pystytään arvioimaan vain hyvin suppeasti kaupunkikehityshankkeen hyötyeriä. Yhteiskuntataloudellinen kannattavuuslaskelma ei sisällä lainkaan kiinteistötaloudellisia tuloja tai verovaikutuksia.

Laskelmissa käytetyt yksikköarvot perustuvat julkaisuun Tie- ja rautatieliikenteen hankearvioinnin yksikköarvot 2018 (Väyläviraston ohjeita 40/2020), jotka on indeksikorjattu kustannuslaskentaa vastaavaan hintatasoon. Hyötyerät ja rakentamisen aikainen korko diskontataan liikennöinnin avausvuodelle 2030 ja laskentakorkona on käytetty Väyläviraston ohjeiden mukaisesti 3,5 %.

Hyödyt

Hankkeen merkittävin hyötyerä on kuluttajan ylijäämä, joka tarkoittaa käyttäjien aika- ja palvelutasokustannusten muutosta. Kannattavuuslaskelmassa aika- ja palvelutasokustannukset on laskettu liikenne-ennusteen avulla kaikkien matkojen yleistetyn matka-ajan muutoksesta eri ennustevuosina. Yleistetyn matka-ajan kuvaus ja muutokset ratikan myötä on kuvattu tarkemmin kappaleessa 6.2. Muita hyötyeriä ovat mm. päästökustannukset ja onnettomuuskustannukset, jotka mittaavat sitä, kuinka paljon hanke vähentää ajoneuvoliikenteen määriä ja sitä kautta päästöjä ja liikenneonnettomuuksia.

Kustannukset

Kustannuksiin kuuluvat raitiotien investointi- ja liikennöintikustannuksen 30 vuoden ajalta. Investointikustannus on laskettu erikseen runkobussi- ja ratikkavaihtoehdolle. Investointikustannuksissa ei ole mukana HSY:n kustannuksia. Laskelmassa on huomioitu uusimman hankearviointiohjeen mukaisesti julkisten varojen rajakustannus (ns. verokerroin), joka kertoo julkisten menojen lisäyksen todellisen kustannuksen, kun samalla huomioidaan verotuksen lisäys ja siitä aiheutuvat tehokkuustappiot. Rajakustannusta käytetään valtion rahoittamissa hankkeissa ja se korottaa investointikustannusta 20 %.

Liikennöintikustannuksissa huomioidaan raitiotien liikennöinnin lisäksi runkobussilinjan liikennöintisäästöt. Liikennöintikustannukset huomioidaan laskennassa tuottajan ylijäämä -kohdassa.

Yhteiskuntataloudellinen kannattavuus

Hankkeen kokonaishyödyt ovat negatiiviset, sillä liikennöintikustannuksen kasvu on suurempi kuin muut laskennalliset hyödyt. Tästä johtuen varsinaista hyöty-kustannuslukua ei voida esittää. Yhteiskuntataloudellinen laskelma on esitetty taulukossa 7.6.

Tämän tunnusluvun heikentyminen suhteessa yleissuunnitelmaan johtuu seuraavista tekijöistä:

- Kuluttajan ylijäämä (matkustajien aika- ja palvelutasohyödyt) on laskenut edellisestä arvioinnista. Päivitetyn liikenne-ennusteen myötä ratikan matkustajamääräennusteet ovat huomattavasti pienemmät, jolloin kokonaishyödyt pienenevät suunnilleen samassa suhteessa. Lisäksi hankearvioinnin yksikköarvot on päivitetty (Väyläviraston ohjeita 40/2020) siten, että matkustajien ajan arvo on aiempaa pienempi.
- Lipputulot ovat pienemmät johtuen ratikan pienemmästä matkustajamääräennusteesta sekä oletuksista maankäytön sijoittumisessa bussivaihtoehdossa.
- Ratikan ei arvioida mahdollistavan yhtä suuria säästöjä bussiliikenteessä kuin edellisessä arvioinnissa johtuen pienemmistä matkustajamääräennusteista.
- Päästökustannusten muutosta pienentää sähköautoilun voimakas yleistyminen ja siirtyminen sähköbussiliikennöintiin, jolloin raitiotien hyödyt jäävät pieniksi.

Yhteiskuntataloudellisen laskelman liikenteen hyödyt rajoittuvat vain joukkoliikenteen ja ajoneuvoliikenteen saavutettavuushyötyihin. Merkittäviä laskelmassa huomiotta jääviä eriä ovat kävelijöiden ja pyöräilijöiden aika- ja palvelutasohyödyt sekä lisääntyvän aktiivisen liikkumisen terveyshyödyt. Laskelmassa ei myöskään ole mukana kiinteistötaloudellisia vaikutuksia tai muita kaupunkikehityshankkeen laajempia taloudellisia vaikutuksia kuten agglomeraatiohyötyjä.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Taulukko 7.7 Yhteiskuntataloudellinen laskelma.

Kustannukset ratikka	
Rakentamisen ja suunnittelun kustannukset	606.0
Korko ja diskonttaus rakentamisen ajalta	66.7
Julkisten varojen rajakustannus (verokerroin)	121.2
Kustannukset vertailuvaihtoehto	
Vetailuvaihtoehdon kokonaisinvestointi	180.0
Vertailuvaihtoehdon korko rakentamisen ajalta	19.8
Julkisten varojen rajakustannus (verokerroin)	36.0
Kustannukset yhteensä	558.1

Hyödyt	2030 M€/v	2050 M€/v	Diskontattu pitoajalle M€
Väylänpitäjän kustannusmuutokset	**-3.5**	**-3.5**	**-66.2**
Kunnossapito ja käyttö (bussit)	0.5	0.5	9.5
Kunnossapito ja käyttö (raitioliikenne)	-4.0	-4.0	-75.8
Tuottajan ylijäämä	**-11.4**	**-8.6**	**-179.8**
Liikennöintikustannus	-11.8	-9.5	-195.9
Lipputulojen muutos	0.4	0.9	16.1
Kuluttajan ylijäämä	**4.5**	**6.4**	**157.7**
Nykyiset matkustajat	3.9	5.1	128.7
Siirtyvät matkustajat	0.7	1.3	29.0
Autoliikenteen hyödynmuutos	-0.1	-0.5	-5.0
Ulkoisvaikutukset	**0.3**	**0.5**	**9.5**
Tieliikenteen onnettomuudet	0.3	0.5	8.6
Päästökustannukset	0.1	0.1	1.0
Julkistaloudellisten verojen ja maksujen muutos	**-0.2**	**-0.3**	**-4.9**
Tieliikenteen verot ja maksut	-0.2	-0.4	-6.7
Ajoneuvoliikenteen tiemaksujen tuotot	0.0	0.0	0.0
Arvonlisäverot	0.0	0.1	1.8
Jäännösarvo 30 vuoden jälkeen			**31.7**
Hyödyt yhteensä			**-52.0**

H/K	ei laskettavissa

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

8. RISKIEN HALLINTA

Vantaan ratikan riskejä tunnistettiin jo yleissuunnitteluvaiheessa riskienhallintatyöpajan avulla. Toteutussuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan riskejä on arvioitu huomattavasti laajemmin. Riskienhallintaa varten hankittiin erillinen riskienhallintajärjestelmä, ja suunnitteluvaiheen alussa suunniteltiin riskienhallinnan menettelyt.

Riskejä hallittiin kahden kuukauden välein pidettävissä 8 erillisessä riskienhallintatyöpajassa. Riskienhallintatyöpajoihin osallistui edustajia 15 eri tekniikkaryhmästä, kuten liikennesuunnittelu, taitorakenne, ratatekniikka, resurssiviisaus, projektin johto ja tietomallintaminen.

Tekniikkaryhmien lisäksi Vantaan kaupungin edustajien kanssa järjestettiin erillisiä riskien käsittelytyöpajoja noin kuukauden välein. Riskien määrää ja vakavuutta arvioitiin työpajojen lisäksi myös kuukausittaisilla riskienhallinnan raporteilla. Vuosien 2021 ja 2022 aikana hankkeessa järjestettiin arviolta 120 erilaista riskityöpajaa, joihin osallistui arviolta 140 eri asiantuntijaa.

Hankkeen riskit on jaoteltu niiden suuruuden mukaan. Maaliskuussa 2023 hankkeella oli tunnistettu 224 riskiä, joista 9 oli arvioitu merkittäviksi. Riskien tunnistamisen lisäksi riskeille on määritetty riskien hallintatoimenpiteet, sekä jokaiselle toimenpiteelle vastuuhenkilö ja aikataulu. Hankkeen merkittävimmät riskit liittyivät muun muassa hankittavien alueiden kustannuksiin, toteutuskustannuksiin, materiaalien hintojen kasvuun sekä Tikkurilan tunnelin odottamattomiin haasteisiin rakentamiseen aikana. Kuvissa on esitetty riskien jakautumisia suuruuksien ja vahinkolajien mukaan.

Riskienhallinta on jatkuva prosessi. Mahdollisessa toteutusvaiheessa riskienhallintaa on systemaattisesti jatkettava. Riskejä tulee jatkuvasti tunnistaa ja arvioida niiden toteutumisen todennäköisyys ja kuinka suuri haittavaikutus riskillä on toteutetussaan. Riskeille on määritettävä riskienhallintatoimenpiteet, joilla riskien toteutumisen todennäköisyys pienenee ja/tai haittavaikutus riskin toteutuessa on mahdollisimman pieni. Kullekin riskille on myös jatkossa määritettävä vastuuhenkilö ja aikataulu.

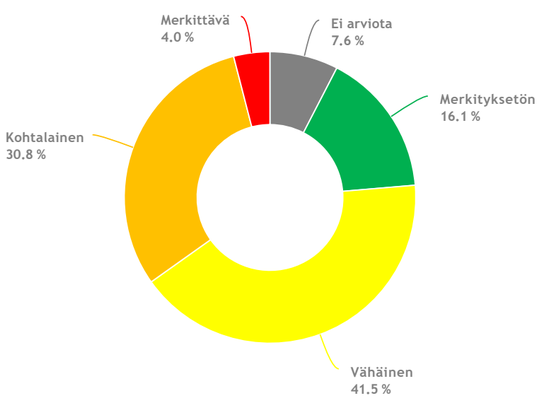

Kuva 8.1 Hankkeelle tunnistettujen riskien suuruudet.

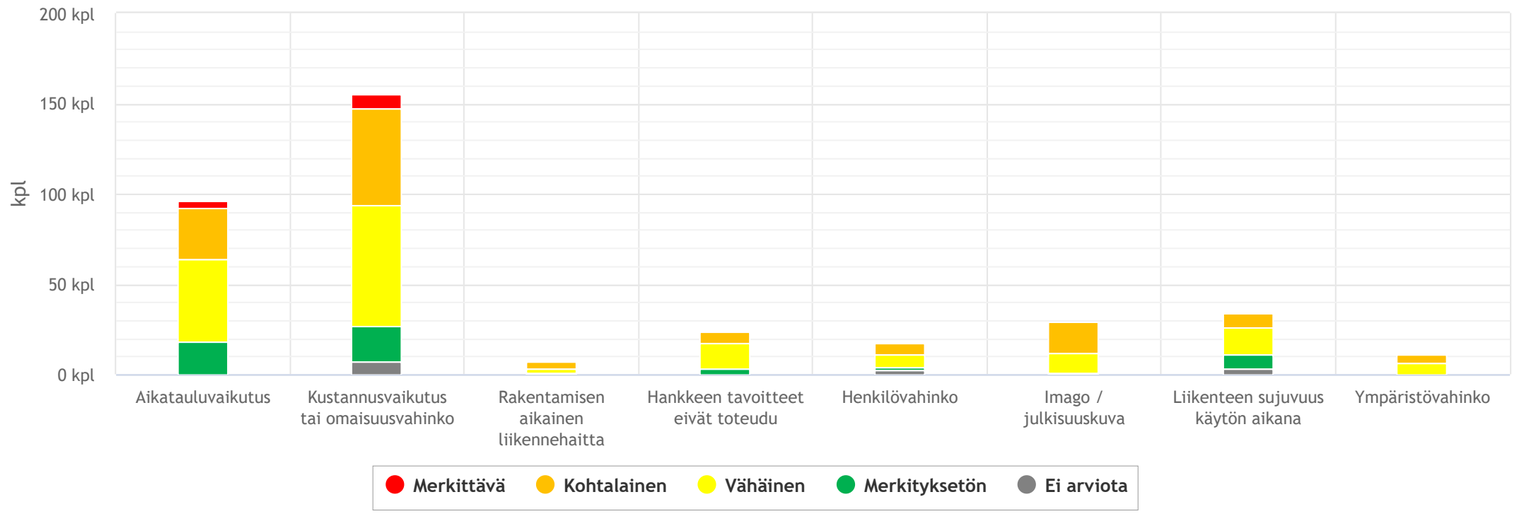

Kuva 8.2 Riskien suuruudet vahinkolajeittain.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

9. JATKOTOIMENPITEET

Mikäli ratikka päätetään rakentaa

Vantaan ratikan toteutussuunnitteluvaiheessa vuosina 2020–2023 on laadittu asemakaavoja, katusuunnitelmat koko linjan osalta sekä rakennussuunnitelmia Tikkurilan tunnelin osalta. Rakennusvaihe käynnistetään rekrytoimalla rakennuttamisorganisaatio. Sen jälkeen kilpailutetaan puuttuva rakennussuunnittelu ja/tai rakennusurakat päätetystä toteutusmallista tai -malleista riippuen.

Asemakaavojen vahvistuttua ratikkareitin katualueet hankitaan kokonaisuudessaan kaupungin omistukseen ja hallintaan, suoritetaan niistä korvaukset sekä tehdään niihin liittyvät sopimukset. Muita tarvittavia sopimuksia ovat esimerkiksi Gasgridin ja Väyläviraston kanssa solmittavat toteutussopimukset. Rakennuttamisorganisaatio hakee rakentamiseen liittyvät mm. vesi-, rakennus-, toimenpide-, melu- ja ympäristöluvat ja tekee tarvittavat ilmoitukset viranomaisille.

Rahoituksen osalta seuraava askel mahdollisen rakentamispäätöksen jälkeen ovat neuvottelut Liikenne- ja viestintäministeriön sekä Valtiovarainministeriön kanssa, jotta valtion rahoitus hankkeelle saadaan varmistettua. Lisäksi aloitetaan neuvottelut lainoituksesta rahoituslaitosten kanssa. Myös kaikkia EU-rahoitusmahdollisuuksia seurataan aktiivisesti.

Vantaan kaupunki on tällä hetkellä pienellä osuudella osakas Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:ssä. Vantaan omistus konsernissa kohdistuu ainoastaan tytäryhtiö RV Kalusto ja Varikko Oy:hyn, jotka vastaavat raitiovaunukalustosta ja varikoista. Kaupunginhallituksen 30.11.2021 tekemän päätöksen mukaisesti Vantaan kaupunki ostaa Helsingin kaupungilta Kaupunkiliikenne Oy:n tytäryhtiön RV Kalusto ja Varikko Oy:n omistukseen kohdistuvia Kaupunkiliikenne Oy:n CP-sarjan osakkeita. Kauppahinta on vuonna 2021 tehdyn arvion mukaan noin 2,9 milj. euroa, ja se vastaa n. 33 % omistusosuutta CP-sarjan osakkeista.

Tämän jälkeen RV Kalusto ja Varikko Oy toteuttaa Vaaralan varikon hankesuunnitelman mukaisesti ja käynnistää kaluston hankinnan. Vantaan kaupunki vastaa rahoituksen takaamisesta.

Mahdollisen rakentamispäätöksen jälkeen käynnistetään selvitys ratainfran kunnossapidosta ja omaisuudenhallinnasta (katso viereinen laatikko). Lisäksi ohjelmoidaan ja toteutetaan tarvittavat ennen-tutkimukset, jotta ratikan toteutuneita vaikutuksia pystytään seuraamaan.

Mikäli ratikkaa ei päätetä rakentaa

Vantaan ratikka -projektin suunnitelmat tulee saattaa loppuun sekä dokumentoida. Sen jälkeen nykyinen ratikan suunnitteluorganisaatio voidaan purkaa ja siirtää muihin ennalta määriteltyihin tehtäviin Kaupunkiympäristön toimialalle. Katujen ja puistojen palvelualueen organisaatiorakennetta muutetaan poistamalla Ratikka-palveluyksikkö.

Katujen ja puistojen linjaorganisaatio ohjelmoi ja käynnistää hankesuunnitelmassa tarpeellisiksi nähtyjen bussikaistojen sekä katujen ja siltojen peruskorjauksen suunnittelun. Asemakaavoissa varaudutaan edelleen yleiskaavan määräämänä ratikkalinjaukseen kaavoittamalla riittävästi katutilaa.

Kaupunki irtautuu osakassopimuksen mukaisesti Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n omistuksesta, ja yhtiö hankkii Vantaan kaupungin omistamat osakkeet niiden alkuperäisellä merkintähinnalla 100 000 euroa.

Omaisuudenhallinnan näkökulmasta rakennettava raitiotie muodostaa poikkeuksellisen tilanteen, kun omaisuudenhallinta voidaan suunnitella ja järjestää täysin alusta. Omaisuudenhallintaa ei tässäkään tilanteessa tule järjestää erillisenä osana organisaation hallintaa, vaan liittää se osaksi esimerkiksi raitiotien turvallisuusjohtamista tai muuta toimintajärjestelmää. Omaisuudenhallintajärjestelmä voi toimia myös itsessään organisaation johtamisjärjestelmänä ja sopisi omaisuusintensiiviseen raitiotieorganisaatioon hyvin. Erityisen tärkeää on sovittaa tekninen omaisuudenhallinta ja taloushallinto toisiinsa jo alkuvaiheessa. Tämä tarkoittaa myös omaisuushierarkioiden määrittämistä. Lisäksi on hyvä tarkentaa mahdollisuuksien mukaan tietoja muun muassa omaisuuden elinkaaresta, palvelutasojen muutosten vaikutuksista sekä kunnossapidon ja käytön kustannuksista.

Viestinnän osalta jatkotoimenpiteenä on viestintäsuunnitelman laatiminen rakentamisen ajalle. Etenkin ratikan varren asukkaille ja yrittäjille tulee tiedottaa työmaista ja niiden aiheuttamista muutoksista ajoissa ja selkeästi koko rakennustöiden ajan.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

LÄHDELUETTELO

Vantaan ratikan selvitykset ja aineistot

Vantaan ratikan selvityksiä ja aineistoja: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/vantaan-ratikan-selvityksia-ja-aineistoja

Aihekohtaiset linkit

Talousvaikutukset: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/vantaan-ratikan-selvityksia-ja-aineistoja#anchor-talousvaikutukset

Vaikutusten arvioinnit: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/vantaan-ratikan-selvityksia-ja-aineistoja#anchor-vaikutusten-arvioinnit

Melu- ja tärinäselvitykset: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/vantaan-ratikan-selvityksia-ja-aineistoja#anchor-melu--ja-tarinaselvitykset

Tikkurilan tunneli: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/vantaan-ratikan-selvityksia-ja-aineistoja#anchor-tikkurilan-tunneli

Viestintä ja vuorovaikutus: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/vantaan-ratikan-selvityksia-ja-aineistoja#anchor-viestinta-ja-vuorovaikutus

Suunnitteluohjeet: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/vantaan-ratikan-selvityksia-ja-aineistoja#anchor-suunnitteluohjeet

Yleissuunnitelma 2019: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/vantaan-ratikan-selvityksia-ja-aineistoja#anchor-yleissuunnitelma-2019

Aiemmat selvitykset: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/vantaan-ratikan-selvityksia-ja-aineistoja#anchor-aiemmat-selvitykset

Kaupunginhallituksen seurantaryhmä: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/vantaan-ratikan-selvityksia-ja-aineistoja#anchor-kaupunginhallituksen-seurantaryhma

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Muita

Faunatica. 2021. Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021, Kooste-raportti. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikan-kaavarun-koalueen-luontoselvitykset-2020-2021.pdf

FCG. 2023. Vantaan ratikka. Asukasluvun muutoksesta aiheutuvat tuotot ja kulut.

FCG. 2023. Vantaan ratikan kaupunkitaloudelliset vaikutukset.

FCG. 2023. Vantaan ratikan taiteen yleissuunnitelma.

Hellstedt, S. Työmaiden yhteiskuntataloudelliset vaikutukset joukkoliikenteeseen – Case Raide-Jokeri. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/266365/Hellstedt_Sami.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Helsingin kaupunki. 2020. Mellunmäen ja Vesalan kerrostaloalueiden täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteet. https://dev.hel.fi/paatokset/media/att/b0/b0fffca352401409e4049217f067d31f29d1f67f.pdf

Helsingin seudun kuntien ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus 2020-31. 2020. https://ym.fi/documents/1410903/40122839/MAL-sopimus+Helsingin+seutu+081020+(1).pdf/9f840882-b2d3-5386-2536-7532a93f9e0d/MAL-sopimus+Helsingin+seutu+081020+(1).pdf?t=1654673998921

HSL. 2016. Joukkoliikenteen suunnitteluohje HSL-liikenteessä. https://www.hsl.fi/sites/default/files/uploads/joukkoliikenteen_suunnitteluohje_hsl-liikenteessa_2016.pdf

HSL. 2017. Pikaraitioliikenteen palvelukuvaus.

HSL. 2019. MAL 2019: Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne https://hslfi.azureedge.net/contentassets/7352e50fa96b4f4c9d017860c4363eaf/mal2019_suunnitelmaraportti_27052019.pdf

HSL. 2020. Helsingin seudun työssäkäyntialueen liikenne-ennustejärjestelmän kysyntämallit. HSL Helsingin seudun liikenne. 10.12.2020.

HSL. 2021. Muuttuvat liikkumisen tarpeet – Korona ja etätyö. HSL Helsingin seudun liikenne. 11.10.2021.

HSL. 2023. HSL:n tilannekuvan ja rahoituspohjan arviointi. https://hslfi.azureedge.net/globalassets/hsl/uutisten-pdf-liitteet/hsln-tilannekuvan-ja-rahoituspohjan-arviointi_loppuraportti.pdf

HSL. 2023. MAL 2023. https://www.hsl.fi/hsl/mal/mal-2023

HSL, HSYK & KUUMA-johtokunta. MAL 2023 – visio, tavoitteet, arviointikokonaisuudet ja tavoitetasot. MAL 2023 - visio, tavoitteet, arviointikokonaisuudet ja tavoitetasot https://hslfi.azureedge.net/globalassets/hsl/mal/mal-julkaisut/2022/mal-2023-visio-tavoitteet-arviointikokonaisuudet-ja-tavoitetasot.pdf

Jääskeläinen, M. Saavutettavuuden ja maankäytön tehokkuuden välinen yhteys Helsingin seudulla.
https://www.hsl.fi/sites/default/files/uploads/malpakka_2.0_loppuraportti.pdf

Kaupunkiliikenne. 2023. Raitioteiden suunnitteluohje. https://raitiotieohje.fi/

Liikenneturva. 2022. Jalankulkijoiden henkilövahingot tieliikenteessä. https://www.liikenneturva.fi/tutkimukset/jalankulkijoiden-henkilovahingot-tieliikenteessa/

MDI. 2023. Vantaan ratikan rakentumisen väestö- ja eriytymisvaikutukset. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan%20ratikan%20rakentumisen%20v%C3%A4est%C3%B6-%20ja%20eriytymisvaikutukset_0.pdf

Newsec Advisory Finland Oy. 2022. Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellinen analyysi. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikka-kiinteistoanalyysi-raportti-12-12-2022.pdf

Pakkanen, T. 2020. Liikenteen sosiaaliset vaikutukset ja vaikutusten jakautuminen Helsingin seudulla.

Ramboll. 2022. Ratikan kaavarunkoluonnoksen vaikutusten arviointi. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan%20ratikan%20kaavarunkoluonnoksen%20vaikutusten%20arviointi-8-12-2022.pdf

Ramboll, Sweco, Sitowise, AFRY & WSP. 2022. Resurssiviisaiden ratkaisujen CO2e-päästötarkastelu. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Resurssiviisaiden%20ratkaisujen%20CO2e-p%C3%A4%C3%A4st%C3%B6tarkastelu_30122022.pdf

Sitowise. 2020. Resurssiviisauden suuntaviivat. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikan-resurssiviisauden-suuntaviivat-raportti.pdf

Sitowise. 2022. Vaaralan raitiotielinjauksen ja Varikon pohjavesivaikutusten arviointi. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vaaralan%20raitiotien%20ja%20Varikon%20pohjavesivaikutusten%20arviointi-21032022.pdf

Sitowise. 2023. Raitioliikenteen runkomelu- ja tärinäselvitys. Vantaan ratikka – Tikkurila. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikka-tikkurila-tarina-ja-runkomeluselvitys-2023.pdf

Sitowise. 2023. Vantaan raitioradan meluselvitys. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikka-meluselvitysraportti-2023.pdf

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Sweco. 2023. Tärinä- ja runkomeluselvitys. Vantaan ratikka, Lentokenttä – Tikkurila. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikka-lentokentta-tikkurila-tarina-ja-runkomeluselvitys-2023.pdf

SYKE. 2021. Liikenteen terveysvaikutukset Suomessa ja suurimmissa kaupungeissa. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/329273/SYKEra_16_2021_Liikenteen-terveysvaikutukset.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tampereen yliopisto. 2019. Tutkimus raitiotien rakentamisvaiheen yritysvaikutuksista. https://research.tuni.fi/uploads/2019/06/e481786d-ratiyri_loppuraportointi_editoitu_diasarja_05-06-19-final.pdf

Vantaan kaupunki. 2023. Vantaan ratikan rakentamiskustannukset. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikka-kustannusraportti-2023.pdf

Vantaan kaupunki. Innovaatioiden Vantaa – Kaupunkistrategia 2022–2025. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan%20kaupunkistrategia%202022-2025.pdf

Vantaan kaupunki. Ratikan katu- ja puistosuunnitelmaluonnokset. https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/ratikan-suunnittelu/ratikan-katu-ja-puistosuunnitelmaluonnokset

Vantaan kaupunki. Vantaan ratikan kaavarunko. https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/kaupunkisuunnittelu/kaavoitus/yleiskaavoitus/vantaan-ratikan-kaavarunko

Vantaan kaupunki. Vantaan ratikka. https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka

Vantaan kaupunki. Vantaan yleiskaava 2020. https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/kaupunkisuunnittelu/kaavoitus/yleiskaavoitus/vantaan-yleiskaava-2020

Väylävirasto. 2022. Valtatie 4 Hakunilan vaihtopysäkit. https://vayla.fi/documents/25230764/0/TIE++Vt4+Hakunilan+vaihtopys%c3%a4kit.pdf/e096986e-b661-4e42-88ef-3f4003dcbd4c

WSP. 2018. Raide-Jokeri 3 – Alustava yleissuunnitelma. 23.2.2018. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikan-alustava-yleissuunnitelma.pdf

WSP. 2019. Vantaan ratikan yleissuunnitelma. 18.9.2019. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikan-yleissuunnitelma.pdf

WSP. 2019. Vantaan ratikan yleissuunnitelma – Matkustajamääräennusteet. 20.6.2019.

WSP. 2020. Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan_Pyoraliikenteen_tavoiteverkko.pdf

WSP. 2020. Vantaan ratikan mobility hubit – Selvitys ratikkapysäkkien liikkumispalveluista. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Mobility-hubit-raportti.pdf

WSP. 2022. Design manual – Vantaan ratikkakatujen materiaalit ja kalusteet. Revisio C 30.3.2022. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikan-design-manual-30032022.pdf

WSP. 2022. Vantaan ratikan matkustajamääräennusteet. Raportti. 28.10.2022 https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikan-matkustajamaaraennusteet-28-10-2022.pdf

WSP. 2022. Tikkurilan linjausvaihtoehdot. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Tikkurilan_tunnelin_linjausvaihtoehdot_raportti_p%C3%A4ivitetty_27062022.pdf

WSP. 2022. Vantaan ratikan kaavarunkoluonnoksen liikenteelliset vaikutukset. Raportti. 31.8.2022. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan%20ratikan%20kaavarunkoluonnoksen%20liikenteelliset%20vaikutukset.pdf

WSP & Afry. 2023. Vantaan raitiotie – tärinä- ja runkomeluselvitys. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikka-itainen-osuus-tarina-ja-runkomeluselvitys-2023.pdf

WSP & Destia. 2022. MAL 2023 – Helsingin seudun pyöräliikenteen pääverkon päivitys. https://hslfi.azureedge.net/globalassets/hsl/mal/mal-julkaisut/2022/helsingin-seudun-pyoraliikenteen-paaverkon-paivitys-13_2022.pdf

WSP, Ratatek, Promethor & Rapal. 2019. Vantaan ratikan yleissuunnitelma. 18.9.2019. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikan-yleissuunnitelma.pdf

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 7 §

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginhallitus 8.5.2023
Aiheen nimi:	§ 7 Vantaan ratikan hankesuunnitelma ja rakentaminen
Äänestyksen nimi:	Asia 7, ensimmäinen äänestys JAA=käsittelyn jatkaminen EI=pöydälle jättö
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkaa:	8.5.2023 18.42.28
Äänestys päättynyt:	8.5.2023 18.43.29

Äänestyksen kokonaistulokset

Osallistujat:

Paikalla	15	

Äänet:

Kyllä	9	60%
Ei	6	40%
Tyhjää	0	0%
DNPV	0	0%

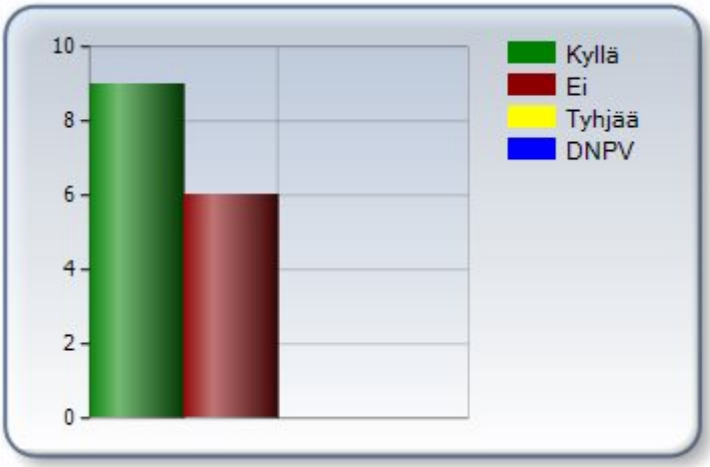

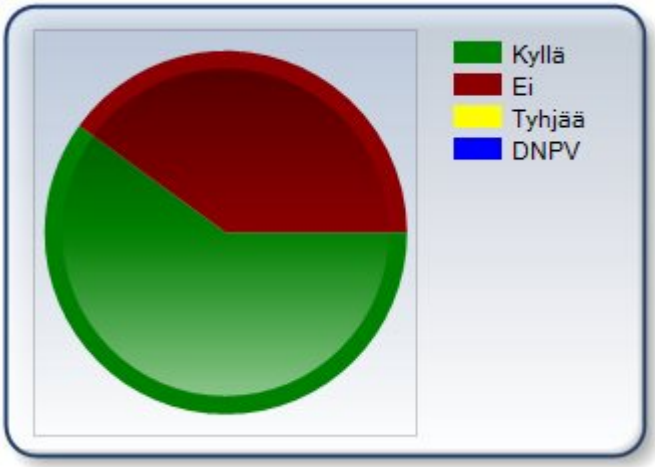

Puolueiden äänestys tulokset

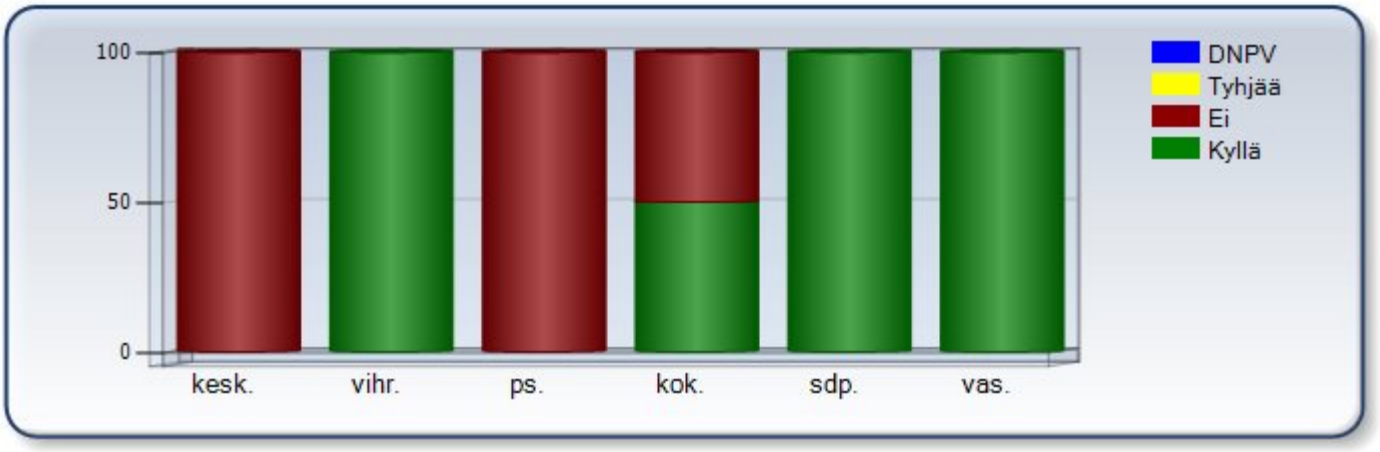

kesk.	
Kyllä	0
Ei	1
Tyhjää	0
DNPV	0

kok.	
Kyllä	2
Ei	2
Tyhjää	0
DNPV	0

ps.	
Kyllä	0
Ei	3
Tyhjää	0
DNPV	0

sdp.	
Kyllä	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vas.	
Kyllä	1
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vihr.	
Kyllä	2
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

Henkilökohtaiset Äänestys tulokset

Kyllä	
Abdi	sdp.
Karinen	vas.
Kaukola	sdp.
Multala	kok.
Orpana	kok.
Seppänen	vihr.
Tahvanainen	sdp.
Tammi	sdp.
Valtanen	vihr.

Ei	
Kaiju	kok.
Kasonen	kok.
Kärki	ps.
Lundell	ps.
Luokkala	kesk.
Niikko	ps.

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginhallitus 8.5.2023
Aiheen nimi:	§ 7 Vantaan ratikan hankesuunnitelma ja rakentaminen
Äänestyksen nimi:	Asia 7, toinen äänestys. JAA=hyväksyminen EI=hylkäys
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkaa:	8.5.2023 19.11.20
Äänestys päättynyt:	8.5.2023 19.12.03

Äänestyksen kokonaistulokset

Osallistujat:

Paikalla	15	

Äänet:

Kyllä	9	60%
Ei	6	40%
Tyhjää	0	0%
DNPV	0	0%

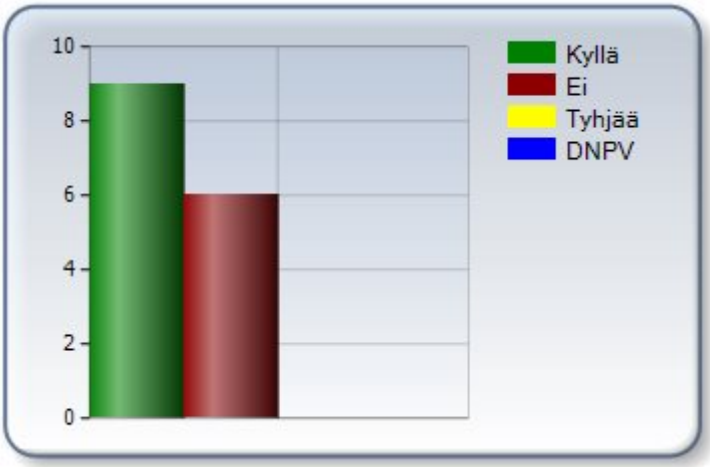

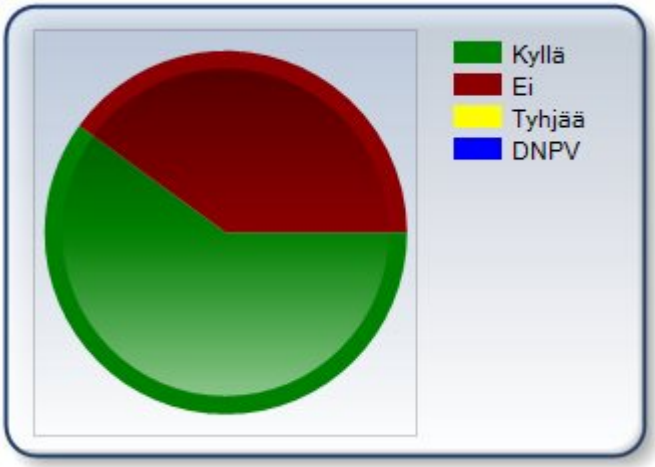

Puolueiden äänestys tulokset

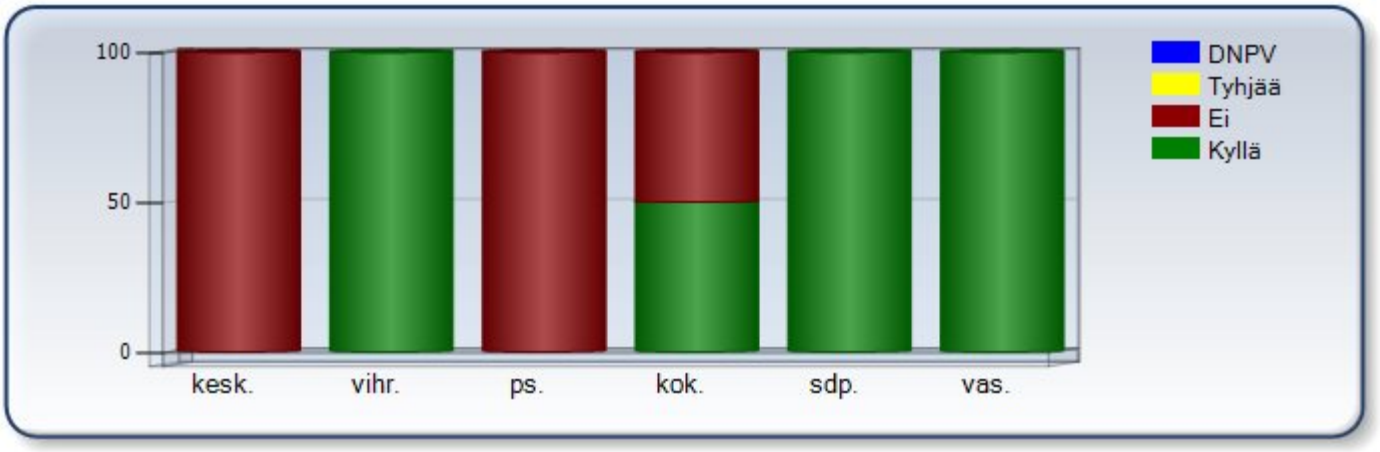

kesk.

Kyllä	0
Ei	1
Tyhjää	0
DNPV	0

kok.

Kyllä	2
Ei	2
Tyhjää	0
DNPV	0

ps.

Kyllä	0
Ei	3
Tyhjää	0
DNPV	0

sdp.

Kyllä	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vas.

Kyllä	1
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vihr.	
Kyllä	2
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

Henkilökohtaiset Äänestys tulokset

Kyllä	
Abdi	sdp.
Karinen	vas.
Kaukola	sdp.
Multala	kok.
Orpana	kok.
Seppänen	vihr.
Tahvanainen	sdp.
Tammi	sdp.
Valtanen	vihr.

Ei	
Kaiju	kok.
Kasonen	kok.
Kärki	ps.
Lundell	ps.
Luokkala	kesk.
Niikko	ps.

Eriävä mielipide Pirjo Luokkala
kaupunginhallitus 8.5.2023

Aikalisä Vantaan ratikkahankkeelle

Vantaan Keskusta totesi jo ennen kuntavaaleja 2021, että Vantaan tulee ottaa aikalisä suurten liikenneinvestointien osalta. Johtopäätöksemme aikalisän ottamisesta on entisestään kirkastunut ratikkahankkeen hankesuunnitelman tulosten myötä.

Ratikka ei tule palvelemaan edes koko itäistä Vantaata, puhumattakaan koko Vantaata. Tarvitaanko Vantaalle ratikan mahdollistamaa tuntuvaa väestönkasvua vai riittäisikö suunniteltua hitaampikin kasvu? Virkamiesten arvion mukaan runkobussin kapasiteettia ei olla ylittymässä ainakaan vuoteen 2050 mennessä, joten bussivaihtoehto riittää vantaalaisten tarpeisiin lähes kolmeksikymmeneksi vuodeksi.

Tarvitsemme vantaalaisille parempaa kaupunkia. Ratikka ei kuitenkaan yksinään riitä esimerkiksi muuttamaan jo pidempään vallinnutta asuinalueiden eriytymisen kehityskulkua. Muitakin toimenpiteitä tarvitaan eriytymisen hidastamiseksi. Lisäksi Vantaalla on paljon tärkeitä, tulevia investointeja, kuten tiiviimpi lähipäiväkoti-verkosto sekä vanhojen ja sisäilmaongelmista kärsivien päiväkotien ja koulujen korjausvelkaa. Vanhat tiet pitäisi myös vihdoin saada kuntoon. Tiestöön korjausvelkakin on Vantaalle kertynyt noin 350 miljoonaa euroa.

Ratikkahankkeen sijaan voimme edistää erityisesti kaikkien Vantaan asuinalueiden liikenteellistä tasa-arvoa, väljempää asumista rauhallisella, vehreällä asuinalueella, jossa koulut, päiväkodit, kirjastot, terveyspalvelut, ulkoilu- ja harrastusmahdollisuudet sekä päivittäistavarakaupat ovat lähellä. Toimivat lähipalvelut ovat kaupungin vetovoimatekijä.

Ratikan rakentamisen kustannusarvio on nyt 606 miljoonaa euroa, josta Vantaan osuudeksi jäisi 414 miljoonaa euroa. Tämä olettaen, että valtio osallistuisi Vantaan paikallisliikenteen ja alueen seutuliikenteen kehittämiseen kaikkien suomalaisten verorahoilla. Alkuperäinen arvio oli myös, että vuorokaudessa ratikalla tehtäisiin 82 000 matkaa. Nyt arvio on 31 000 matkaa vuonna 2030. Tämä romahdus tuli yllätyksenä ratikan suunnittelusta vastaavillekin.

Keskustalle on tärkeää, että kaupunkimme elinvoimaisuuden kehittämiseen etsitään aidosti muita ratkaisuja ratikan sijaan. Investointi ihmisiin, erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin ja koulutukseen sekä työllisyyden ja yrittäjyyden vahvistamiseen ovat parhaita mahdollisia keinoja elinvoiman vahvistamiseksi.

Ratikkahanke ei ole juuri nyt Vantaalla ajankohtainen.

Yksityiskohtaiset perustelut eriävälle mielipiteelle:

Jätti-investoinnin sijaan kadut ja koulut kuntoon

Tässä taloudellisessa tilanteessa ei ole edellytyksiä uuteen jätti-investointiin sitoutumiselle. Julkisen talouden vaje Suomessa on valtaisa. Uudet mittavat investointihankkeet tulee laittaa jäihin. Niiden sijaan on laitettava olemassa olevat väylät ja kadut kuntoon. Tämä pätee niin valtakunnallisiin miljardiraiteisiin kuin Vantaan omaan satojen miljoonien eurojen ratikkahankkeeseen.

Tiestöön korjaus- ja rakentamisvelkaa on Vantaallekin kertynyt peräti noin 350 miljoonaa euroa. Vantaalla osoitettu nykyinen budjettitaso ei mahdollista korjaus- tai rakennusvelan suunnitelmallista hallintaa. Korjausvelka pikemminkin uhkaa kasvaa kuin supistua. Lisäksi Vantaalla on paljon tärkeitä, tulevia investointeja, kuten tiiviimpi verkosto lähipäiväkodeille sekä vanhojen ja sisäilmaongelmista kärsivien päiväkotien ja koulujen korjausvelan kuntoon hoitaminen.

Julkisessa liikenteessä on Vantaalla paljonkin kehitettävää. Bussireittien tulisi palvella kattavasti ja monipuolisesti eri alueita kaikkialla Vantaalla ja koko pääkaupunkiseudulla.

Ratikkahankkeen sijaan Keskusta haluaa edistää erityisesti kaikkien Vantaan asuinalueiden liikenteellistä tasa-arvoa, väljempää asumista rauhallisella, vehreällä asuinalueella, jossa koulut, päiväkodit, kirjastot, terveyspalvelut, ulkoilu- ja harrastusmahdollisuudet sekä päivittäistavarakaupat ovat lähellä. Toimivat lähipalvelut ovat Keskustan mielestä kaupungin vetovoimatekijä.

Ratikan kustannukset karanneet

Ratikkahankkeen selvitystyön aikana kustannukset ovat kasvaneet olennaisesti alkuperäisestä arviosta. Samanaikaisesti käyttäjämääräarvio on tullut rytisten alas. Vantaalaisille veronmaksajille yhtälö on muuttunut yhä vaikeammaksi hyväksyä.

Ratikan rakentamisen kustannusarvio on nyt 606 miljoonaa euroa, josta Vantaan osuudeksi jäisi 414 miljoonaa euroa. Tämä olettaen, että valtio osallistuisi Vantaan toivomalla tavalla kaikkien suomalaisten veroeuroilla Vantaan paikallisliikenteen ja alueen seutuliikenteen kehittämiseen.
Vantaa on kuuden viimeisen vuoden aikana onnistunut vähentämään velkataakkaansa peräti 250 miljoonalla eurolla. Tämä on saatu aikaan tiukan vastuullisella taloudenpidolla. Vantaa on matokuurin jälkeen nyt yksi vähiten velkaantuneista suurista kaupungeista.

Toivottavasti Vantaan talouden tervehdyttämistä, palveluistakin tinkimällä, ei ole tehty vain, jotta syntyisi tilaa uuden ratikkarakentamisen vaatimalle mittavalle valanotolle Vantaalla. Siihen Vantalla ei ole varaa, että ratikan velkamenojen kattamiseksi tulevaisuudessa jouduttaisiin korottamaan veroja tai karsimaan palveluita entisestään.

Valtio ei ole vielä päättänyt osallistumisesta rakentamiskustannuksiin

Valtio joutuu tasapainottamaan omaa talouttaan merkittävällä tavalla lähivuosina, jolloin tulevista menoeristä säästäminen olisi yksi luonteva sopeutuskohde. Ihmetellä pitää, mihin kaikkeen velkaantuneella valtiolla rahaa jatkossa oikein riittää – ilmeisesti sitä kuitenkin oikeistohallituksen neuvotteluissa Säätytalolla yhä on jaossa, kun Vantaalla sen varaan osataan laskea.

Huomionarvoista kuitenkin on, että valtiovarainministeriön virkakunnan keväällä 2023 julkaisemassa meno- ja rakennekartoituksessa mainitaan, että valtion rahoitus MAL-sopimuksissa on noussut tarpeettoman isoksi. Kartoituksen mukaan seuduilla on varauduttava siihen, ettei valtio kykene pitämään yllä kuluneelle sopimuskaudelle myönnettyä rahoitustasoa.

Siinä vaiheessa, kun valtio päätti nykyisessä MAL-sopimuksessa osallistua Vantaan ratikan suunnittelukustannuksiin, oli hankeen kustannusarvio 393 miljoonaa euroa, ei suinkaan nykyinen 606 miljoona euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että myös valtion rahoitusosuus nousisi merkittävästi alkuperäisestä, ei vain Vantaan. MAL-sopimuksen mukaan valtio tekee päätöksen osallistumisesta Vantaan pikaraitiotien rakentamiseen Vantaan kaupungin tehtyä päätöksen hankkeen toteutuksesta seuraavan MAL-sopimuksen yhteydessä. Valtio ei siis vielä ole päättänyt, että osallistuuko se lopulta Vantaan ratikan rakennuskustannusten kattamiseen.

Ratikan käyttäjämääräarviot romahtaneet

Vantaan ratikan alkuperäinen arvio oli, että vuorokaudessa ratikalla tehtäisiin 82 000 matkaa. Nyt arviona on 31 000 matkaa vuonna 2030. Tämä romahdus tuli yllätyksenä ratikan suunnittelusta vastaavillekin.

Käyttäjämäärän arvio on tullut alaspäin jopa niin paljon, että myös ratikan suunniteltua vuoroväliäkin on jouduttu jo pidentämään. Tiheimmillään ruuhka-aikoina vuoroväli olisikin 5 minuutin sijaan 7,5 minuuttia. Harvempi vuoroväli samalla syö ratikan hyötyjä, vaikka vähentääkin kalustomäärän tarvetta.

Väyläviraston laskentamallilla Vantaan ratikan kokonaishyödyt ovat negatiiviset

Ratikkahankkeessa menot ovat käytännössä varmoja, jos riittävätkään. Onneksi hankkeen kustannuksiin on sentään sisällytetty varaus myös yllättäville menoille. Tämä pienentää riskiä siitä, että kustannukset entisestään paisuisivat, mutta ei poista ikävien yllätyksien mahdollisuutta kokonaan.

Sen sijaan tulopohja riippuu ennen kaikkea kiinteistötaloudellisten tuottojen onnistumisesta. Kaupunki ottaa ratikalla ison velkavivun. Kaupunki rakentaa Toivotaan toivotaan -kasvua nykyisten vantaalaisten veronmaksajien riskillä. Se rivakka kehityskulku, jota Tampereella – Pirkanmaan keskuskaupungissa – on tapahtunut, ei ole tae vastaavan toistumiselle Vantaalla, vaikka sitä täällä esimerkkinä käytetäänkin.

Hankesuunnitelmasta käy ilmi, että yhteiskuntataloudellisesti ratikka ei ole kannattava, kun laskennassa noudatetaan Väyläviraston ratahankkeiden hankearviointiohjetta. Hankkeen kokonaishyödyt ovat negatiiviset, sillä liikennöintikustannuksen kasvu on suurempi kuin muut laskennalliset hyödyt, joten varsinaista hyötykustannuslukua ei voida esittää.

Vantaalla tämän ratahankkeiden hankearviointiohjeen laskentatavan ei ole annettu pilata tunnelmaa, koska kaupunkikehityksen arvioidaan kuittaavan velan. Vantaalle maalatuilla kasvunäkymäoletuksilla ratikkainvestointi on saatu laskelmissa kasvaneista rakennuskustannuksista huolimatta puserrettua reaaliarvoltaan noin 10 miljoonaa euroa plussalle. Sen toteutumista odotellessa.

Vantaan kassavirran kannalta laskelma osoittaa niin ikään plusmerkkistä tulemaa varsinkin alkuvuosina. Velaksi otettava laina kun on tässä laskelmassa positiivista kassavirtaa Vantaan kaupungille.

Ratikka palvelee vain kapeasti osaa Vantaata

Vantaan ratikka ei palvele likimainkaan edes koko itäistä ja keskistä Vantaata, puhumattakaan koko Vantaasta. Kysymys kuuluukin, että halutaanko ja tarvitaanko Vantaalle todella ratikan mahdollistamaa tuntuvaa nauhamaista ja tiivisti keskittyvää väestönkasvua vai riittäisikö hieman hitaampikin, turvallinen kasvu, jonka bussivaihtoehto mahdollistaisi?

Virkamiesten arvion mukaan runkobussin kapasiteetti ei ole ylittymässä ainakaan vuoteen 2050 mennessä, joten bussivaihtoehto riittää vallan mainiosti Vantaan nykyisten ja tulevien asukkaiden tarpeisiin ainakin lähes kolmeksikymmeneksi vuodeksi. Ratikan hyötyjä ja kustannuksia voidaan tarvittaessa arvioida joskus tulevaisuudessa uudestaan.

Ratikalla voi olla positiivisia vaikutuksia asuinalueiden eriytymisen hidastamiseen sen kapealla vyömäisellä vaikutusalueella, koska ratikka vetää puoleensa uutta sijoittajavetoista asuin- ja toimitilarakentamista. Selvitystyö kuitenkin osoittaa, että ratikka ei yksinään riitä muuttamaan jo pidempään vallinnutta kehityskulkua, vaan muitakin toimenpiteitä tarvitaan.

Kun näin kerran on, niin Keskustan mielestä ratikan vaihtoehtona kannattaisi silloin painottaa koko kaupungissa näitä muita keinoja. Tällaisia olisivat esimerkiksi yrittäjyyden edistäminen ja asuinalueiden alueellinen tasa-arvo. Uusien työpaikkojen saaminen tai asuinalueiden turvallisuus ja viihtyisyys eivät edellytä ratikkaa.

Vantaa menettää asukkaitaan muihin kuntiin

Vantaa menettää väestöään muihin kuntiin. Viimeisen vuoden aikana (4/22-3/23) kuntien välinen nettomuutto oli -825 henkilöä Tilastokeskuksen väestön ennakkotilaston perusteella. Vantaa kärsii pitovoiman puutteesta.
Vantaan vaikutusvaltaiset puolueet ovat epäonnistuneet kaupungin tasapuolisessa kehittämisessä. Lähipalveluita on näivetetty, turvattomuutta koetaan ja lähiviheralueita on tuhottu.

Kaupungin voimakas kehittäminen on keskitetty Tikkurilan ja Myyrmäen ympäristöön. Samanaikaisesti kaupunkirakennetta on tiivistetty tiivistämistään eri puolilla Vantaata – monin paikoin lähiseudun asukkaiden protestoinnista huolimatta ja luontoarvojen kustannuksella.

Asuntotuotanto on painottunut sijoittajavetoiseen pienten hintavien kerrostaloasuntojen rakentamiseen. Entiset vantaalaiset perheet ovat äänestäneet jaloillaan, koska Vantaa ei ole kyennyt enää vastaamaan heidän tarpeisiinsa. Vantaan rakentaminen ja kaavoitus on ollut liian yksipuolista, kun tarvittaisiin monipuolisesti erilaisten väestöryhmien tarpeet huomioivaa kaavoittamista ja siihen liittyvää palveluverkostoa.

Vantaa kasvu perustuu pitkälti maahanmuuttoon

Vantaan kasvu perustuu pitkälti nettomaahanmuuttoon, joka oli Tilastokeskuksen väestön ennakkotilaston mukaan huhtikuun 2022 ja maaliskuun 2023 välisenä aikana yhteensä 3717 henkilöä.

Ikääntyvä Suomi tarvitsee työperäistä maahanmuuttoa ja humanitaarista apuakin tarvitaan esimerkiksi Ukrainasta sotaa pakenevien auttamiseksi, mutta kokonaisuudessaan Vantaan

kehityskulku on nyt osittain hallitsematonta. Palvelut eivät pysy mukana väestörakenteen muutosvauhdissa.

Tilastokeskuksen Väestörakennetilastosta käy ilmi, että vain 20 vuodessa (2002-2022) on vieraskielisten osuus noussut noin 5 prosentista lähes 25 prosenttiin Vantaan väestöstä. Tämä on keskiarvo koko Vantaalla. On lisäksi huomioitava, että Vantaan asuinalueet ovat jo eriytyneet merkittävästi toisistaan. Valtakunnallisesti vieraskielisten osuus on noussut 20 vuoden aikana noin 2 prosentista noin 9 prosenttiin.

Muuta Suomea nopeammin monikulttuuristuneelle Vantaalle on päässyt muodostumaan kotouttamisvelkaa. Kaikkia viime vuosikymmenten aikana Vantaalle muuttaneita ei ole onnistuttu kiinnittämään tiiviiksi osaksi yhteiskuntaa.

Ratikkainvestoinnin mahdollistama nopea, keskittynyt ja yksipuolinen kasvu on omiaan jatkamaan tätä kehityskulkua. Sen seurannaisvaikutuksena olisi kasvava joukko syrjäytyneitä ja tulevaisuudenuskon menettäneitä vantaalaisia. Vantaan kaupunginosien eriytymiskehitystä ei voi ratkaista yksittäisellä ratikkainvestoinnilla.

Vantaan kasvu on maahanmuuton näkökulmastakin mitoitettava sellaiseksi, että kaupunkimme kykenee ottamaan tulijat vastaan ja auttamaan heidän kiinnittymisessään osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Määräänsä enempää kotouttamiskykyä ei voi Vantaalta vaatia, vaan maahanmuuttajien kotouttamisesta on otettava vastuuta laajemmin koko Suomessa. Vantaan on otettava omasta erityisestä kasvuprofiilistaan aiheutuvat pidempiaikaiset kustannukset huomioon myös käydessään valtion kanssa muun muassa MAL-sopimuksesta neuvotteluita.

Tarvitsemme vantaalaisille parempaa kaupunkia

Tarvitsemme vantaalaisille parempaa kaupunkia, emme väestöltään itsetarkoituksellisen nopeasti kasvavaa ratikkakaupunkia. Suomessa on hyvin tilaa väestönkasvulle muuallakin kuin Vantaalla.

Keskustalle on tärkeää, että kaupunkimme elinvoimaisuuden kehittämiseen etsitään aidosti muita ratkaisuja ratikan sijaan. Investointi ihmisiin, erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin ja koulutukseen sekä työllisyyden ja yrittäjyyden vahvistamiseen ovat parhaita mahdollisia keinoja elinvoiman vahvistamiseksi.

Vantaan Keskustan näkemyksen mukaan ratikkahanke ei ole siis juuri nyt Vantaalla ajankohtainen.

Vantaan Keskusta esittää edellä mainituin perustein ratikkahanketta hylättäväksi.

8 § Simonkallion koulun peruskorjaus, päivitetyn tarveselvitys-hankesuunnitelman hyväksyminen

VD/120/10.03.02.01/2023

RV/AK/PW/EK/RK-L/EJ

Esitetään hyväksyttäväksi Simonkallion koulun osittaisen peruskorjauksen päivitetty tarveselvitys-hankesuunnitelma. Peruskorjauksen yhteydessä Simonkallion kouluun tehdään teknisiä perusparannustoimenpiteitä, sisäilmakorjauksia sekä toiminnallisia muutoksia. Hankesuunnitelman mukainen tavoitehinta peruskorjaukselle on 12,5 milj. euroa (alv 0 %).

Simonkallion koulun osittaisen perusparannuksen tarveselvitys-hankesuunnitelma on laadittu yhteistyössä kasvatuksen ja oppimisen toimialan, toimitilajohtamisen hankevalmistelun sekä rakennuttamisen edustajien kanssa.

Simonkallion koulu on luokkien 1.–6. koulu ja se kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2022–2031. Simonkylän koulussa käydään pääasiassa Simonkylän ja Ruskeasannan kaupunginosien alueilta. Sijaintinsa ja suuralueen perusopetusikäisten määrän kasvun vuoksi koulu on oleellinen osa Tikkurilan suuralueen peruskouluverkkoa ja sitä tarvitaan myös jatkossa.

Simonkallion koulun osittaisesta peruskorjauksesta laadittiin 21.5.2019 päivätty osittainen perusparannus tarveselvitys-hankesuunnitelma ja kustannusennuste 8,3 milj. euroa (alv 0 %). Tarveselvitys-hankesuunnitelma hyväksyttiin Opetuslautakunnassa 10.6.2019 § 21 ja Teknisessä lautakunnassa 12.6.2019.

Koulussa teetettiin vuonna 2019 kuntotutkimuksia sekä asbesti- ja haitta-ainekartoitus.
Koulun korjaushanke kuitenkin siirtyi, joten koulun ala- ja välipohjarakenteissa tehtiin korjauksia ja tiivistyksiä vuosina 2020–2022 sisäilmaongelmien vähentämiseksi.

Vuoden 2022 lopulla käynnistettiin vuonna 2019 laaditun tarveselvitys-hankesuunnitelman päivitys.

Simonkallion kouluun tehdään teknisiä perusparannustoimenpiteitä, sisäilmakorjauksia sekä toiminallisia muutoksia. Rakennuksen energiatehokkuutta parannetaan mm. asentamalla rakennuksen katolle aurinkosähkövoimala. Asuntosiipeen, joka on peruskorjattu 2000-luvun alussa, tehdään paikallisia teknisiä korjauksia lähinnä kellarikerrokseen.

Osittaisen perusparannuksen myötä tavoitteena on muuntojoustava, toimiva ja tehokas tilankäyttö, jossa huomioidaan musiikkiluokkatoiminnan ohella koulun esteettömyys, yhteisöllisyys, turvallisuus ja yhteisopettajuuden tukeminen.

Piha-alueen turvallisuutta parannetaan: huoltoliikennettä rajataan ja saattoliikenteen ajoyhteyksien parannetaan, siirretään välituntitoiminnot kaakkoisosan melualueelta luoteeseen nykyiselle pysäköintialueelle ja ajoneuvoliikenne keskitetään koulurakennuksen eteläpuolelle. Uuden paikoitustilan toteutuksen yhteydessä toteutetaan sähköautonlatauspaikkoja.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä vuosien 2023–2032 investointiohjelmassa on Simonkallion koulun osittaiselle peruskorjaukselle on varattu 8,8 milj. euroa (alv 0 %, KL109).

Tarveselvitys-hankesuunnitelmasta laskettu 27.3.2023 päivätty tavoitehinta on 12,5 milj. euroa (alv 0 %, alv 0 %, KL 117).

Kustannusten nousuun vaikuttavat mm. yleinen rakennuskustannusten nousu sekä lisätutkimusten ja akuuttien korjausten myötä tarkentuneet lopulliset korjausratkaisut. Erityisesti 50-luvun rakennuksen välipohjien eristemateriaaleihin sekä mikrobi- ja kosteusvaurioihin liittyvien riskien poistamiseksi korjauskustannukset on arvioitu uudelleen. Suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa tavoitteena on kantavia rakenteita ja olemassa olevia väliseiniä säilyttävä korjaustapa, jolloin toteutuskustannuksissa on mahdollista säästää. Hankkeen toteuttaminen hankesuunnitelman mukaisessa laajuudessa edellyttää joka tapauksessa lisämäärärahoituksen hyväksymistä seuraavan talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta on hyväksynyt tarveselvitys-hankesuunnitelman 11.4.2023 § 7. Lisäksi Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:
”Lautakunta painottaa sitä, että tärkeintä korjauksessa on saavuttaa mahdollisimman terve ja oppimisen kannalta tarkoituksenmukaisin rakennus – ei halvin hinta. Hankkeessa on tunnistettu korjausriskit sisäongelmien suhteen ja lautakunta haluaa, että riskit minimoidaan ja korjaukset tehdään kunnolla.”

Kaupunkitilalautakunta on hyväksynyt tarveselvitys-hankesuunnitelman 19.4.2023 § 7. Lisäksi kaupunkitilalautakunta jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:
”Lautakunta painottaa, että sisäilmaongelmia aiheuttaneiden rakenteiden korjaus tulee tehdä niin laajasti ja laadukkaasti, että hankesuunnitelmassa mainitut riskit eivät pääse toteutumaan.”

Talous- ja strategiajohtaja toteaa, että Simonkallion koulun peruskorjaus on Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2022–2031 mukainen hanke. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä taloussuunnitelmassa 2023–2026 peruskorjaus on esitetty valmistuvaksi vuonna 2026. Päivitetyn tarveselvitys-hankesuunnitelman mukainen kustannusarvio hankkeelle on 12,5 milj. euroa (alv 0 %). Kiinteistöt ja tilat tarkistaa ja huomioi kustannustason nousun ja hankkeen määrärahatarpeen taloussuunnitelman 2024 valmistelun yhteydessä.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n kohdan 30 mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin yli 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) ja yhdistettyjen tarveselvitys-hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä lukuun ottamatta teknisten perusparannushankkeiden tarveselvityksiä tai yhdistettyjä teknisten perusparannushankkeiden tarveselvitys-hankesuunnitelmia.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä Simonkallion koulun 27.3.2023 päivitetty osittaisen perusparannuksen tarveselvitys-hankesuunnitelma ja hankkeen tavoitehinta 12,5 milj. euroa (alv 0 %, KL 117).

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että vihreiden kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Sisäilmaongelmia aiheuttaneiden rakenteiden korjaus tulee tehdä niin laajasti ja laadukkaasti, että hankesuunnitelmassa mainitut riskit eivät pääse toteutumaan.”

Liite:
- Simonkallion koulun tarveselvitys-hankesuunnitelma 27.3.2023 liitteineen.

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat, toimitilajohtaminen

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus - ja valituskielto

Lisätiedot:
rakennuttaja-arkkitehti Ritva Kokkola-Lemarchand, puh. 040 615 5338
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

SIMONKALLION KOULU

Simonkalliontie 1, 01350 Vantaa

TARVESELVITYS-HANKESUUNNITELMA, osittainen perusparannus



Vantaan kaupunki
Kaupunkiympäristö / Kiinteistöt ja tilat /
Toimitilajohtaminen / Hankevalmistelu
27.03.2023 Rakennuttaja-arkkitehti / Ritva Kokkola-Lemarchand

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 8 §

SISÄLLYSLUETTELO

SISÄLLYSLUETTELO **2**

1. HANKETIETOKORTTI **5**

2 YHTEENVETO **6**

3 HANKKEEN PERUSTEET **7**

3.1 Palvelustrategiset linjaukset / liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan 7

3.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen 8

3.3 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen(toimitilaverkkoselitykset) 8

3.4 Kuntoarvio, sisäilma-, kosteus-, haitta-aineselvitykset 8

3.5 Aiemmat päätökset ja selvitykset 9

4 RAKENNUKSEN KUNTO **9**

5 TILOJEN TOIMINNAN KUVAUS, TILAOHJELMA JA TILOJEN VAATIMUKSET **22**

5.1 Tilojen toiminnan kuvaus ja toiminnalliset tavoitteet 22

5.1.1 Pedagogiseen suunnitelmaan liittyvät tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset 23

5.1.2. Tilojen yhteiskäyttö 24

5.1.3 Opetustilat 24

5.1.4 Hallinnon ja henkilökunnan tilat 25

5.1.5 Liikuntasali ja pukuhuoneet 25

5.1.6 Pesu- ja wc-tilat, sosiaalitilat 26

5.1.7 Ateriapalvelun tavoitteet, ruokala ja keittiö 26

5.1.8 Puhtauspalvelutavoitteet, siivoustilat 28

5.1.9 Jätehuollon tilat 29

5.1.10 Varastotilat ja kellarin varastotilat 30

5.1.11 Väestönsuojatilat 30

5.1.12 Pihan vaatimukset 31

5.1.13 Asuntolasiipi 32

5.1.14 Taide 33

5.1.14 Osallistaminen 33

5.2 Tilaohjelma 33

5.3 Tilalliset tavoitteet 34

6 RAKENNUS **35**

6.1 Yleiset tavoitteet ja vaatimukset 35

6.1.1 Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet 36

6.1.2 Tilatehokkuustavoite....36
6.1.3 Muuntojoustovaatimus....37
6.1.4 Ääniolosuhteet....37
6.1.5 Palotekniset vaatimukset....37
6.1.6 Sisäilmatavoitteet....37
6.2 Arkkitehtoniset tavoitteet....39
6.3 Esteettömyystavoitteet....41
6.4 Rakennetekniset tavoitteet....41
6.5 LVIA-tekniset tavoitteet....44
6.6 Sähkötekniset tavoitteet....50
6.7 Toteutukseen liittyvät tavoitteet....58
7 TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA....58
7.1 Rakennuspaikan sijainti ja hallinta....58
7.2 Rakennuspaikan ominaisuudet....58
7.3 Rakennuspaikan toiminnalliset tavoitteet....60
8. HANKKEEN LAAJUUSTAVOITE....60
9. VÄISTÖTILATARVE....60
10. KUSTANNUKSET....61
10.1 Rakennuskustannukset....61
10.2 Käyttökustannusennuste....61
10.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusennuste....61
11 RAHOITUS, TOTEUTUS JA AIKATAULU....62
12 TYÖTURVALLISUUSASIAT....62
13 RISKIT....62
14 HANKESUUNNITTELUTYÖRYHMÄ....65

Vantaan kaupunki / Kaupunkiympäristön toimiala / Kiinteistöt ja tilat palvelualue /
Toimitilajohtamisen palveluyksikkö / Hankevalmistelupvm (esim. 09/2020)
Rakennuttaja arkkitehti Ritva Kokkola-Lemarchand /Projektin vetäjä

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 8 §

Liitteet:

- Liite 1: sijaintikartta
- Liite 2: ilmakuva
- Liite 3: asemakaavaote ja määräykset
- Liite 4: tonttikartta
- Liite 5: tilaohjelma
- Liite 6: tavoitehintalaskelma

Oheismateriaalit:

- Viitesuunnitelmat
- Melukartta
- Havat-riskikartta
- Rakennushistoriallinen selvitys
- Vantaan kaupungin tilakeskuksen ohjeita suunnittelijoille
- Pedagoginen suunnitelma (Kason asiakirja, opetustilat)

1. HANKETIETOKORTTI

120/10.03.02.01 / 2023

Kohteen nimi: **Simonkallion koulu, osittainen perusparannus**						
Tarpeen kuvaus: **Nykyisten tilojen osittainen tekninen perusparannus, sisäilmakorjaus ja toiminnallisia muutoksia**						
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: **Kouluverkkoselvitys**						
Tarpeen perustelut: **Tiloissa tehdään tarvittavat sisäilmakorjaukset, tekniset ja toiminnalliset korjaukset**						
Käyttäjätoimiala(t): **Kasvatuksen ja oppimisen toimiala**						
Kaupunginosa: **61 Tikkurila**	**Kiinteistötunnus:** **92-65-501-5**			**Tontin pinta-ala:** **33 011 m2**		
Osoite ja tontti: **Simonkalliontie 1,** **01350 Vantaa**	**Kaavatiedot:** **Asemakaava YO, opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue**			**Rakennusoikeus:** **e=0.30 (n. 7620 kem2, samalla tontilla koulun ja asuntolan lisäksi erillinen päiväkotirakennus**		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0%)				**Investointikustannus**		
	brm2	**htm²**	**hym²**	**€**	**€ / brm²**	**€ / hym²**
Yhteensä	**6197**	**5437**	**4783**	**12, 5 M€**	**2017**	**2613**
1951 rakennettu alkuperäinen osa	**-**	**-**				
1996 rakennettu laajennus	**-**	**-**				
Tuulikaapit, uusi kevytrakenteinen lattia	**100m2**					
Hankkeen tilapaikkamäärä				**475**		
Investointikustannus tilapaikkaa kohden				**26 316 € / tilapaikka**		
Väistötilan tarve: **Väistötilat tarvitaan**						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: **8,8 M€**						
Hankkeen toteutusaikataulu: **Korjaus- ja muutostöiden toteutus vuonna 2025**						
Ylläpitokustannukset € / v (alv 0 %): **315 129**						
Toimintakustannukset käyttäjätoimialalle € / v (alv 0 %): **ei käyttötalous vaikutusta**						
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen € (alv 0 %): **- ensikertainen kalustaminen 475 000e**						
Vuokra-arvio käyttäjätoimialalle: hankkeen aiheuttamat kustannukset alv 0%						
Tuleva vuokra 1 206 708 €/v				**18,5 € / htm2 / kk**		
Vuokravaikutus	**100 559 € / kk**					
Vuokravaikutus/tilapaikka	**211,7 € / kk**					
Laatija (t): Hannu Haarala, Päivi Aho, Petri Kokkonen, Ritva Kokkola-Lemarchand				**Päivämäärä:** **27.3.2023**		

2 YHTEENVETO

Simonkallion alakoulu sijaitsee osoitteessa Simonkalliontie 1, 01350 Vantaa.

Simonkallion koulu on nelisarjainen, 1–6-luokkien koulu, jossa opiskelee lukuvuonna 2022–2023 lähes 600 alakoululaista. Koulussa on 24 yleisopetuksen luokkaa, kolme (3) pienryhmää ja kaksi (2) valmistavaa luokkaa.

Perusopetusikäisten määrä kasvaa Tikkurilan suuralueella ja koulun oppilasmäärä on ylittänyt reilusti koulun oppilaspaikkamäärän (kapasiteettitarkastelu 2022). Tässä tarveselvitys-hankesuunnitelmassa on yhtenä tavoitteena ollut kasvattaa Simonkallion koulun oppilaspaikkamäärää tilamuutoksin. Koulun rakennusteknisten reunaehtojen, koulun pedagogisen suunnitelman tavoitteiden ja pienryhmätilojen puutteen vuoksi uuden opetussuunnitelman mukaiset oppimisalueet päädyttiin toteuttamaan koululle pariluokkaratkaisulla. Edellä mainittujen syiden vuoksi tavoitteessa nostaa koulun oppilaspaikkamäärää ei onnistuttu. Tikkurilan suuralueen oppilaspaikkatarpeeseen vastataan meneillään olevassa Viertolan koulun peruskorjaus- ja laajennushankkeessa sekä muissa tulevissa hankkeissa.

Toteutettavat korjaukset liittyvät sisäilman laadun parantamiseen ja kosteusvaurioiden poistamiseen.

Tilamuutoksia toteutetaan alkuperäisessä 50-luvun rakennuksessa. Vanhassa osassa tilajärjestelyt tarvitsevat toiminnan muutoksen vuoksi päivityksiä. Puutteellisia WC-tiloja lisätään.

Tavoitehinta kattaa 50-luvun rakennuksen osalta välipohjien eristeiden poiston purkavalla menetelmällä. Suunnittelun aikana selvitetään, voidaanko epäpuhtaudet poistaa säilyttämällä enemmän olevia rakenteita, jolloin kustannukset pienenevät.

Keittiötilat, että ruokasali vaativat perusteellisen korjauksen sekä tilojen uudelleen järjestelyn ja laajennuksen.

Koulurakennukseen liittyy asuntola, johon tässä hankkeessa kohdistuu ainoastaan vähäisiä tiivistys ja kosteusvauriokorjauksia kellaritiloissa.

3 HANKKEEN PERUSTEET

Peruskorjauksen myötä tavoitteena on muuntojoustava, toimiva ja tehokas tilankäyttö, jossa huomioidaan musiikkiluokkatoiminnan ohella koulun esteettömyys, yhteisöllisyys, turvallisuus, yhteisopettajuuden ja opetuksen eriyttämisen mahdollistaminen sekä tukeminen. Terveellinen sisäilma korostuu korjauksen tarpeena.

Rakennuksesta on kouluverkkoselvitykseen liittyen tehty kuntoarvio ja PTS. Rakennuksen kuntoluokka kuntoarvion perusteella on tyydyttävä. Simonkallion koulun korjaus on mukana hyväksytyssä investointiohjelmassa osakorjaushankkeena. Rakennuksen eri tiloissa on esiintynyt sisäilmaan liittyvää oireilua ja Vantaan kaupungin sisäilmakyselyssä koulu nousi oireilukartoituksessa pikaisia toimenpiteitä vaativien koulujen listalle. Koulun osittaisesta peruskorjauksesta laadittiin vuonna 2019 tarveselvitys-hankesuunnitelma.

Kohteeseen teetettiin vuonna 2019 kuntotutkimuksia (2019, RKM-Group) sekä asbesti- ja haitta-ainekartoitus. Rakennuksesta teetettiin myös rakennushistoriaselvitys (2019, Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy), jonka tavoitteena on toimia dokumentointina ja tukea tulevien korjausten ja ylläpidon suunnittelua. Tutkimusten ja selvitysten ohjeet, tulokset ja korjaussuositukset on huomioitu tarveselvitys-hankesuunnitelmassa.

Koulun korjaushanke kuitenkin siirtyi, joten koulun ala- ja välipohjarakenteissa tehtiin korjauksia ja tiivistyksiä vuosina 2020–2022 sisäilmaongelmien vähentämiseksi.

Vuoden 2022 lopulla käynnistettiin vuonna 2019 tehdyn tarveselvitys-hankesuunnitteluraportin päivitys. Suunnitteluvaiheen päivityksen aikana tilattiin myös rakenteita koskevia lisätutkimuksia, jotka tulevat palvelemaan jatkosuunnitteluvaiheessa. Tavoitteena on huomioida peruskorjauksen yhteydessä kouluun jo tehdyt korjaukset, jos se on hyvän rakentamistavan mukaisesti mahdollista.

3.1 Palvelustrategiset linjaukset / liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan

Simonkallion koulu on luokkien 1.–6. koulu ja se kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2022–2031. Simonkylän koulussa käydään pääasiassa Simonkylän ja Ruskeasannan kaupunginosien alueilta. Sijaintinsa ja suuralueen perusopetusikäisten määrän kasvun vuoksi koulu on oleellinen osa Tikkurilan suuralueen peruskouluverkkoa ja sitä tarvitaan myös jatkossa.

3.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen

Vantaan virallisen väestöennusteen 2022–2032 mukaan Tikkurilan suuralueen perusopetusikäisten lasten määrä kasvaa tarkasteluajanjakson aikana noin 331 lapsella. Perusopetusikäisten määrän kasvu painottuu erityisesti Tikkurilan kaupunginosaan, mutta myös Hiekkaharjun, Jokiniemen, Ruskeasannan ja Koivuhaan kaupunginosissa on kasvua. Simonkallion koulun merkitys osana alueen palveluverkkoa säilyy, ja sen oppilaspaikat tarvitaan täysimääräisesti myös jatkossa.

Tikkurilan suuralueen perusopetusikäisten virallinen väestöennuste 2022-2032

		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Tikkurila	6-11-vuotiaat	2865	2884	2865	2869	2865	2834	2874	2930	3006	3082	3169
Tikkurila	12-14-vuotiaat	1371	1422	1470	1437	1451	1450	1471	1473	1448	1424	1398
Yhteensä		4236	4306	4335	4306	4316	4284	4345	4403	4454	4506	4567
Muutos verrattuna vuoteen 2022			70	99	70	80	48	109	167	218	270	331

3.3 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen(toimitilaverkkoselitykset)

Simonkallion koulu on ollut mukana myös keväällä 2018 valmistuneessa Tikkurilan kouluverkkoselvityksessä, jossa tarkasteltiin peruskoulukiinteistöjen investointitarpeita ja aikataulua Tikkurilan suuralueella.

3.4 Kuntoarvio, sisäilma-, kosteus-, haitta-aineselvitykset

- Kiinteistön kuntoarvio ja PTS, Wise Group Finland Oy, 27.10. 2017
- Simonkallion koulun rakennushistoriaselvitys 2019, Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy, 3.2019

- Kuntoarvio, RKM-Group Oy, 4.2019
- Salaoja-, sadevesi- ja jätevesiviemäreiden kuvaus, Kiva Inspecta, 2.2019
- Asbesti- ja haitta-ainekartoitus, Sweco, 3.2019
- Opettajakorokkeiden kuntoraportti, Sweco 8.4.2021
- Rakenteiden kuntotutkimus, ruokalan alue, 1.krs, Sweco 26.1.2022

Tilattavia suunnitteluvaiheen ja toteutusvaiheen tutkimuksia:

- Väritutkimus 50-luvun sisätiloista (museon ja rakennushistoriaselvityksen suositus)
- Työmaavaiheen dokumentointi (museon ja rakennushistoriaselvityksen suositus)

Radon-pitoisuuksia ei ole tutkittu tarveselvitys-hankesuunnitteluvaiheessa.

3.5 Aiemmat päätökset ja selvitykset

- Wise Group, Kiinteistön kuntoarvio ja PTS, 27.10.2017
- FMC Group, RAK korjaussuunnitelma sisäilmatutkimuksen perusteella 19.12.2014

4 RAKENNUKSEN KUNTO

Simonkallion koulun vanha osa on valmistunut v.1953. Rakennuksessa on tehty laajempia muutostöitä 1964,1981 ja 1982 ja sitä on perusparannettu vuonna 2004 lähinnä ilmanvaihdon ja teknisten järjestelmien osalta.

Laajennusosa on rakennettu v. 1996. Ennen laajennusosaa pihapiiriin kuului 1960-luvulla rakennettu elementtikoulu.

Asuntola peruskorjattiin vuonna 2003. Peruskorjauksen yhteydessä uusittiin ikkunat, laajennettiin märkätiloja, uusittiin kalusteet ja pintamateriaaleja.

Koulun korjaushankeen siirtyessä koulun ala- ja välipohjarakenteissa on tehty korjauksia ja tiivistyksiä vuosina 2020–2022 sisäilmaongelmien vähentämiseksi.

Rakennuksen kunto on tyydyttävä (sekä 1950-luvun rakennus ja 1990-luvun laajennus).

Vuonna 2019 tehdyn kunto- ja sisäilmatutkimuksen mukaan (RKM Group) mukaan selkeimmät sisäilmaoireilun syyt ovat vanhojen välipohjien eristekerrosten sekä väliseinien mikrobivauriot, lattiamattojen kosteusvauriot, putkikanaalien ylipaineisuus sisätiloihin nähden päiväsaikaan sekä epätiiviit luukut ja läpiviennit. Kuntotutkimuksen suositus on poistaa 50-luvun rakennuksen alalaattapalkisto-välipohjien vanhat eristekerrokset ja puhdistaa rakenteet.

50-luvun osa

Vanha osa on perustettu maanvaraisesti jatkuvin B-luokan säästöbetonista tehdyin anturoin. Anturoiden päältä lähtevät betoniset kellarin seinät. Rakennuksen A-osalla (juhlasali) on yksi rakennuksen sisäpuolella oleva kantava seinälinja. Rakennuksen B-osalla (luokkaosa ja ruokala) on kaksi rakennuksen sisäpuolista kantavaa seinälinjaa.

Rakennus on salaojitettu. Salaojat ovat muovia. Salaojat on kuvattu vuonna 2019. Kuvausraportin mukaan salaojissa on kohtia, jotka vaativat korjauksia. Asuntolan takapihalla kulkevassa salaojassa on irtonainen esine, todennäköisesti kivi. Koulun pääoven edessä kulkevassa salaojassa on lievä painuma. Yksittäisissä salaojalinjoissa on pieniä juurikasvustoja, muodonmuutoksia sekä irtokertymää. Asuntolan etupihalta laajennusosan alle menevä salaoja on osin uusittu muovisalaojaksi, osin salaoja on tiilisalaojaa. Tiilisalaoja on romahtanut talon alla. Romahduskohta on noin 1.9 m salaojakaivosta. Salaojat ovat kohtalaisessa kunnossa.

Alapohja ja maanvastaiset ulkoseinät

Kellaritilat, rakenteet ylhäältä päin:

- maali
- betonilaatta 60…200 mm
- musta piki 20 mm
- betoni 60…150 mm
- hiekka, savi/perusmaa

Terveydenhoitajan tila ja viereiset tilat, rakenteet ylhäältä päin:

- muovimatto

- betoni 60…70 mm
- EPS-eriste 50 mm
- maatäyttö

1.krs. luokkatilat, rakenteet ylhäältä päin:

- muovimatto
- betoni 100 mm
- kevytsora 80 mm
- betoni
- kaivamaton maapohja

Ensimmäisen kerroksen alapuolella on putkikanaaleja, kellaritiloja sekä maatäyttöä. Putkikanaalit kulkevat ulkoseinien vierustoilla. Kanaalien läpiviennit ja lattialuukut eivät ole ilmatiiviitä. Tilassa 154 on betonilaatan päällä puukoolattu puulattia, jonka lämmöneristeenä on purua ja rakennusjätettä.

Vanhan osan alapohjarakenne on osittain maanvastainen ja osittain putkikanaalin päällä (ulkoseinien vierustoilla). Alapohjarakenteessa ei ole kunnollista kosteuseristyskerrosta, paikoin alapohjassa on pikikerros, mutta se on teknisen käyttöikänsä päässä. Maapohjana on hienoa hiekkaa, soraa sekä savea. Ilman kunnollista kosteuseristyskerrosta maaperän kosteus voi nousta pintamateriaaleihin asti.

Alapohjan lämmöneristeenä on ensimmäisen kerroksen luokkatiloissa kevytsorakerros. Kellarin tiloissa lämmöneristeenä on joko EPS-eristettä (terveydenhoitajan läheiset tilat) tai lämmöneristettä ei ole.

Maanvastaisen ulkoseinän rakenne koostuu säästöbetonista ja tiilestä. Betonin ulkopinnassa on pikikerros, joka toimii kosteuseristyskerroksena. Se on kuitenkin jo käyttöikänsä päässä ja monissa kellarikerroksen tiloissa on selvästi kostuneita pintamaalikerroksia.

Käytävän 157 todetut kosteudet voivat nousta kantavien väliseinien kautta.

Vuoden 2019 kuntotutkimuksen mukaan tiloissa 151 ja 162 on muutama vuosi sitten uusitut lattiamatot ja kosteat alueet ovat tilojen keskellä. Mahdollisesti lattiamatot on asennettu hieman liian märälle alustalle, jolloin keskikohta kuivuu hitaimmin. Tilassa 150 on vanhempi lattiamatto ja tilan kostea alue on laajempi. Tiloissa on maanvastainen alapohjarakenne, jota pitkin maakosteus voi nousta pintaan asti. Tilan 150 alapohjan rakennekosteus kasvaa alemmissa kerroksissa. Tilojen 150 ja 162

lattiamatoissa on viitteitä mikrobivauriosta ja VOC-päästöistä. Tilojen lattiamatot tulee poistaa ja betonilaatat kuivata. Uuden pintamateriaalin valinnassa tulee huomioida, että alapohjarakenne on maanvastainen. Mahdollisen maakosteuden nousu tulee estää kapseloimalla tai vaihtoehtoisesti kosteuden tulee päästä kuivumaan ylöspäin. Varmin korjaustapa on uusia alapohjarakenne kokonaisuudessaan.

Tiloissa 149, 150, 151 ja 162 on tehty alapohjarakenteeseen korjauksia vuonna 2020.

Korjaustoimenpiteet vuonna 2020:

- pintamateriaalin purku
- liimojen ja tasoitteiden hionta
- kapselointi ja tiivistys (liittymät, läpiviennit ja halkeamat)
- uusi pintamateriaali (tekstiililaatta)

Tiloissa 140, 142,143, 145, 146 ja 152 on tehty alapohjarakenteeseen korjauksia vuonna 2020.

Korjaustoimenpiteet vuonna 2020:

- pintamateriaalin purku
- liimojen ja tasoitteiden hionta
- kapselointi ja tiivistys (liittymät, läpiviennit ja halkeamat)
- uusi pintamateriaali (akryylibetoni)

Tilan 171 (ruokala) pohjoisosalla on tehty alapohjarakenteeseen orjauksia vuonna 2020

Korjaustoimenpiteet vuonna 2020:

- pintamateriaalin purku
- liimojen ja tasoitteiden hionta
- kapselointi ja tiivistys (liittymät, läpiviennit ja halkeamat)
- uusi pintamateriaali (keraaminen laatta)

Suunnitteluvaiheessa tutkitaan, ovatko vuosien 2020–2022 korjaukset kunnossa.

Alapohjarakenteiden kosteuksia nostaa ulkopuoliset kosteusrasitteet kuten puuntaimet ja kasvillisuus rakenteiden välittömässä läheisyydessä, sokkelielementtien saumauksien huonokuntoisuus sekä paikoin vääränlaiset maanpinnan kaadot. Koulun vanhan osan itä- ja eteläpäädyn puolen sokkelin juuressa olevat puut ja muu kasvillisuus tulee poistaa. A-

osan länsipäädyn seinän reunalle lammikoituu paikoin vettä maanpinnan kallistusten takia. Maanpinta tulee muokata niin, että kallistukset ovat rakennuksesta poispäin.

Ruokalan vieressä olevan käytävän portaaseen tehdään muutoksia, jotta läpikuljettava tasonostin saadaan asennettua portaaseen.

Putkikanaalit

Rakennuksen kellarissa kulkee betonirakenteisia putkikanaaleita. Tutkimusten mukaan putkien läpivientejä on tiivistämättä. Kanaalien lattialuukut 1.kerroksessa eivät ole tiiviitä. Kanaalissa on turhaa puumateriaalia. Kanaalissa on paikoin vettä. Kanaalien katoissa monin paikoin hakasteräkset näkyvillä ja teräksissä pintaruostetta. Lämmönjakohuoneesta lähtevässä putkikanaalissa osa putkieristeistä auki olevia asbestieristeitä.

Ulkoseinät

- Ulkoseinän rakenne sisälle päin:
- roiskerappaus
- massiivitiilirunko
- sisäpuolinen rappaus
- maali

Ulkoseinärakenne patterisyvennyksessä:

- roiskerappaus
- kevytbetoni
- ilmarako
- kevytbetoni
- rappaus
- maali

Ulkoseinän aistinvaraiset havainnot kuntotutkimuksen mukaan: koulun vanhan osan idän ja eteläpäädyn puolen sokkelin juuressa kasvaa puita ja kasvillisuutta (mm. villiviini ulkoseinällä). Vanhan ja uuden osan perustuksen liikuntasauma revennyt auki. A-osan länsipäädyn seinän reunalle lammikoituu paikoin vettä. Ulkopuolen kallistukset rakennukseen päin.

Ulkoseinään kohdistuu jonkun verran ylimääräistä ulkopuolista kosteusrasitusta. Seinustojen vierustoilla ja ulkoseinällä kasvaa puustoa ja kasvillisuutta, joiden juuret tunkeutuvat betoninkin läpi aiheuttaen vedelle vuotoreittejä. A-osan länsipäädyssä maanpinta viettää rakennusta kohden mahdollistaen veden seisomisen ulkoseinustan vieressä. Ilmanvaihtokonehuoneen parvekkeelta vesi vuotaa ulkoseinää pitkin alas.

Rakenneavausten perusteella ulkoseinärakenteissa ei ole käytetty orgaanisia materiaaleja lämmöneristeinä. Tällainen massiivitiili-/kevytbetonirakenne pääsee kuivumaan eikä se ole erityinen riskirakenne kosteusvaurioille.

Merkkiainemittausten mukaan rakenne ei ole tiivis ts. mahdolliset paikalliset epäpuhtaudet voivat kulkeutua sisäilmaan vuotoilmareittien kautta. Vanhan osan ulkoseinässä on lievää ilmavuotoa ikkunaliittymässä.

Väliseinät

Kantavat väliseinät ovat massiivitiilimuurattuja tiiliseiniä.

Ei-kantavat väliseinät:

Pääosin muurattuja (osin sahajauhotiiltä), rapattuja, luokkien välisissä seinissä ääntä eristävä kerroksellinen rakenne, myöhemmin lisätyt osin levyrakenteisia, osin muurattuja

Ikkunat

Rakennuksen ikkunat ovat alkuperäisiä kaksilasisia sisään-ulos avautuvia puuikkunoita. Vanhojen suunnitelmien mukaan ikkunoille on tehty maalauskorjaus vuonna 2000. Ikkunoiden kunto on välttävä. Ikkunat kunnostetaan. Ikkunat on tiivistetty ulkoseinään pellavarivein. Pellavarive poistetaan ja ikkunaliittymä tiivistetään.

Välipohjat

Välipohjarakenne ylhäältä alaspäin:

- pintamateriaali, muovimatto
- tasoite

- betoni 130 mm
- eristetila 330 mm (koksikuona, rakennusjäte, villa)
- alalaattapalkisto (palkkien korkeus n. 410 mm)
- alaslaskutila putki- ja kaapelivetoineen
- akustiikkalevyt

Välipohjarakenne, puurakenne

- pintamateriaali, muovimatto
- kovalevy/ vanerilevy n. 10 mm
- ponttilauta 30 mm
- tyhjä ilmatila 20-100 mm
- puukoolaus ja eristetila 100 mm (sahanpuru, kutterinlastu, rakennusjäte)
- alalaattapalkisto
- alaslaskutila putki ja kaapelivetoineen
- akustiikkalevyt

Rakennetutkimuksissa (v.2019) välipohjiin tehtiin rakenneavauksia 14 kpl, puolessa näytteistä oli jonkinasteinen viite mikrobivaurioista. Vaurioalueet olivat vesipisteiden kohdilla. Välipohjat ovat kaksoislaattarakenteisia, joissa on erilaista rakennusjätettä ja mineraalivillaa eristeenä. Kaksoislaattarakenteen päällä on joko betonilaatta tai puulattia. Käytävillä havaittiin paikoin halkeamia betonilaatassa.

Pintakosteuskartoituksessa (v.2019) havaittiin muutamia kostuneita alueita: Toisessa kerroksessa pienempiä kosteita alueita suihkutilassa 238 ja 246 sekä luokkatilojen 202 ja 203 vesipisteiden kohdalla. Kolmannessa kerroksessa oli kosteampi alue siivouskomeron 319 väliseinissä. Ensimmäisen kerroksen keittiön väliseinässä oli selkeä märkä alue (astioiden pesupaikan luona).

Välipohjat ovat kaksoislaattarakenteisia, joissa kahden betonipinnan välissä on eristekerros. Eristeenä on käytetty silloisen rakennustavan mukaisesti mineraalivillaa, koksikuonaa, kutterinlastua sekä muuta rakennusjätettä. Puolessa välipohjanäytteissä on selvä viite mikrobivauriosta.

Kaksoislaatan päällä on joko betonilaatta tai puulattia. Betoni on itsessään tiivis rakenne, mutta betonilaatoissa on isompia halkeamia, joita myöden

epäpuhtaudet voivat kulkeutua sisäilmaan. Myös betonilattioiden läpiviennit ja rakenneliittymät voivat toimia ilmavuotoreitteinä. Puulattia sen sijaan ei ole ilmatiivis rakenne. Koska epätiiveyskohtia on havaittu ja eristemateriaali on monin paikoin vaurioitunut, suositellaan kaksoislaattarakenteisten eristeiden uusimista, erityisesti tiloissa, joissa on puupinta.

Vanhan osan välipohjissa ei havaittu kuin muutama paikallinen kohonnut pintakosteuslukema. Suihkutiloissa 238 ja 246 on muovimatto ja kahden suihkun kohdalla on pieni kosteampi alue. Tilan 238 suihkun läheisyydessä on korjattu muovimaton sauma, josta suihkuvesi on joskus päässyt maton alle. Tilan 246 suihkuvesi on todennäköisesti päässyt maton alle patterisyvennyksen metallilistan alta tai maton päädystä. Nämä liitoskohdat tulee tiivistää.

Kaksoislaattarakenteen alapinnassa on ns. alaslaskutila putki- ja kaapelivetoineen. Alaslaskutilassa on paikoin avointa mineraalivillaa, joka voi toimia sisäilman kuitulähteenä. Akustiikkalevyissä oli myös avonaisia läpivientejä, joissa on esillä akustiikkalevyn villapinta. Kuitunäytteissä ei kuitenkaan havaittu kuntotutkimuksessa toimenpiderajan ylittäviä kuitumääriä aulan 120 näytettä lukuun ottamatta.

Tiloissa 251 ja 256 on tehty välipohjarakenteeseen korjauksia vuonna 2020.

<u>Korjaustoimenpiteet vuonna 2020</u>:

- pintamateriaalin purku
- liimojen ja tasoitteiden hionta
- kapselointi ja tiivistys (liittymät, läpiviennit ja halkeamat)
- uusi pintamateriaali (polyuretaanipinnoite)

<u>Lisäksi vuonna 2020 on tehty korjauksia tiloissa 316 ja 326.</u>
<u>Korjaustoimenpiteet</u>:

- välipohjan ja seinien liittymien tiivistys
- läpivientien tiivistys
- uusi pinnoite (polyuretaani) lattian päälle

Tiloissa 247, 256, 257, 322, 324, 325 ja 327 on tehty välipohjarakenteeseen korjauksia vuonna 2021.

Korjaustoimenpiteet vuonna 2021:

- tiivistys (liittymät, läpiviennit)
- uusi pintamateriaali (polyuretaani) vanhan lattiapinnan päälle (Hovi-laatta, sis. asbestia)

Tiloissa 249, 250, 317 ja 320 on tehty välipohjarakenteeseen korjauksia vuonna 2022.
Korjaustoimenpiteet vuonna 2022:

- välipohjan ja seinien liittymien tiivistys
- läpivientien tiivistys
- uusi pintamateriaali (polyuretaani) vanhan lattiapinnan päälle (Hovi-laatta, sis. asbestia)

Suunnitteluvaiheessa tutkitaan, ovatko korjaukset kunnossa.

Keittiöstä kellarikerrokseen menevä nostin puretaan. Nostimen aukko välipohjassa rakennetaan umpeen.

Yläpohja ja vesikatto

Yläpohjan rakenteet ylhäältä päin:
Vanha rakenne

- betonilaatta 60-80 mm
- pikipahvi
- laudoitus 22 mm
- alalaattapalkisto ja ns. roskapermanto 370 mm (eristeenä sahan- ja kutterinpurua sekä hieman rakennusjätettä)
- alaslaskutila ja akustiikkalevyt

Korjattu yläpohjarakenne:

- puhallusvilla
- alalaattapalkisto
- alaslaskutila
- vanhat eristeet ja pintabetoni purettu

Yläpohjaa on uusittu mahdollisten kattovuotojen takia tilojen 317-322 yläpuolella. Yläpohjien tuuletus toimii hyvin räystäiden reunoilta. Yläpohjan ruodelaudoituksessa on vanhoja vuotokohtia ja tummuneita kohtia.

Vanhoissa eristekerroksissa on aistinvaraisesti lahonnutta puuta ja osittain mikrobivaurioitunutta materiaalia. Yläpohjatilaan tehtiin tutkimuksissa kaksi merkkiainekoetta vanhaan ja korjattuun osaan, mutta niissä ei havaittu ilmavuotoja sisätiloihin.

Vesikaton rakenteet alhaalta päin: puiset kattotuolit, ruodelaudoitus ja saumattu peltikatto. Vesikatto on kuntotutkimuksen (2019) mukaan hyvässä kunnossa.

Asuntola

Vanhan osan yhteydessä rakennettiin asuntolaosa (osa C). Kantavat rakenteet ovat osien A ja B rakenteita vastaavat. Asuntolaan on tehty perusparannus vuonna 2003.

Asuntolan ulkoseinärakenne sisältäpäin:

- pintamateriaali, maali ja tasoite
- rappaus 22 mm
- siporex-harkkomuuraus 120 mm
- laastikerros/ilmarako
- kahitiiliseinä 130 mm
- ilmarako
- siporex-harkkomuuraus

Ulkoseinän aistinvaraiset havainnot kuntotutkimuksen mukaan asuntolan etelänpuoleisen pään seinässä on halkeamia.

Kellarissa on kosteusvaurioitunut seinä ja epätiiviitä läpivientejä lattiakanaaliin. Kanaaliin johtavat luukut eivät ole tiiviitä.

90-luvun laajennusosa:

Laajennus on perustettu paaluttamalla teräsbetonisin tukipaaluin. Perustukset ovat teräsbetonisia paaluanturaperustuksia sekä väestönsuojan kohdalla teräsbetoninen jatkuva paaluantura. Perustukset ovat kunnossa.

Rakennus on salaojitettu. Salaojat ovat muovisia salaojaputkia. Salaojissa on paikallisia kunnostustarpeita.

Sokkeli

Laajennusosan sokkeli on teräsbetoninen elementtirakenne, jossa betonisen ulkokuoren paksuus on 75 mm, polyuretaanieristeen paksuus 100 mm ja betonisisäkuoren paksuus 180…300 mm.

Laajennusosan sokkelielementtien saumaukset ovat ikääntyneet ja heikkokuntoiset. Sokkelielementtien saumaukset tulee uusia.

Alapohja

Laajennusrakennuksen alapohja on ryömintätilallinen alapohja pois lukien väestönsuojan lattia.

Rakenteet ylhäältä alaspäin:

- pintamateriaali kumimatto
- tasoite
- betoni 50 mm
- ontelolaatta 265 mm
- eriste, EPS 150 mm
- tuulettuva alapohja
- kevytsora ja sora

Väestönsuojan lattian kantava rakenne on teräsbetonilaatta (150 mm), jonka alla on lämmöneriste (styrox 50 mm) ja tiivistetty sora (>200 mm).

Kuntotutkimuksissa alapohjatilasta havaittiin ilmavuotoja lattialuukusta sekä sähkökaapin putkien läpivienneistä. Alapohjatila on välillä ylipaineinen sisätilaan nähden. Alapohjatilan tuuletusta tulee lisätä niin, että tila on jatkuvasti alipaineinen sisätiloihin nähden. Lisäksi alapohjan läpiviennit ja kulkuluukut tulee tiivistää.

Laajennusosan väestösuojan osalla on pintakosteudenilmaisimella mitattu kohonneen arvon alueita.

Välipohjat ja yläpohja

Laajennuksen välipohjien ja yläpohjan kantava rakenne on ontelolaatat (265 mm). Kantavan rakenteen päällä on pintalaatta (50 mm). Musiikkihuoneen kohdalla kantavan rakenteen päällä on vuorivilla (20 mm) ja tasausplaano + erikoislasikuituverkko ja muovikelmu (30 mm). Väestönsuojan kohdalla välipohjarakenteen kantava rakenne on teräsbetonilaatta (350 mm), jonka päällä hiekka tai kevytsora (150 mm) ja pintalaatta (80 mm).

Kuntotutkimuksessa (v.2014) havaittiin lattiapintojen kosteutta tiloissa 213C ja 311. Kosteutta havaittiin lattioiden keskialueilla. Lattian pintamateriaalin (muovimatto) alla ei mittauksissa todettu kriittisellä tasolla olevia kosteuksia.

Kuntotutkimuksen (v. 2019) mukaan laajennusosan tiloissa oli monin paikoin kostuneita kohtia, etenkin tilojen keskikohdilla. Kirjaston kohdalle tehtyjen porareikämittausten perusteella ylempi betonilaatta on kosteaa. Todennäköisesti kumimatto on asennettu liian märälle betonipinnalle eikä betoni pääse kuivumaan kuin seinien vierustojen kautta (alla muovipinta ja päällä kumimatto). Suositellaan kosteiden alueiden kumimattojen uusimista ja betonikerroksen kuivaamista.

Vuonna 2020 on korjattu tila 313.
Korjaustoimenpiteet vuonna 2020:

- pintamateriaalin purku
- liimojen ja tasoitteiden hionta
- kapselointi ja tiivistys (liittymät, läpiviennit ja halkeamat)
- uusi pintamateriaali (vinyylilaatta)

Ulkoseinät

Rakennuksen ulkoseinät ovat kantavia pitkien sivujen kohdalla. Ulkoseinien kantava sisäkuori on teräsbetonia. Kantavan rakenteen ulkopuolella on lämmöneriste, vuorivilla (150 mm) ja kolmikerrosrappaus (25 mm).

Uuden ulkoseinän osalla ilmavuotoja on lievästi ikkunaliittymissä sekä ulkoseinän ja lattian rakenneliittymässä. Selvempiä vuotoja on uuden osan läpiviennissä ja halkeamakohdissa.

Ikkunat

Ikkunat: Kolmilasiset umpiolasi-ikkunat

Kantavat rakenteet

Rakennuksen sisäosan kantava vaakarakenne, johon ontelolaatat tukeutuvat) on teräspalkit (delta-palkit) ja teräsbetoniset pilarit. Kantavat rakenteet ovat kunnossa.

Väliseinät

Rakennuksen ei kantavat väliseinät ovat joko tiiliseiniä (130 mm) tai teräsrankaseiniä (kipsilevy-teräsranka +min.villa-kipsilevy). Väliseinät ovat rakenteellisesti kunnossa.

Yläpohja ja vesikatto

Rakennuksen vesikaton puurakenteet tukeutuvat yläpohjan kantavaan rakenteeseen, ontelolaattoihin. Ontelolaatan yläpuolella on höyrynsulkumuovi, lämmöneriste, mineraalivilla (125 mm+125 mm), tuulettuva ullakkotila, kattopalkit (puu 125x50 k600), aluskate, laudoitus (25x150 k150) ja konesaumattu pelti. Vesikaton hyötykuorma (lumikuorma) 180 kg/m2.

Aluskate on kuntoarvion mukana naulattu rikki. Vesikatteella on käyttöikää vielä jäljellä, seurataan vesikaton kuntoa säännöllisesti.

1950-luvun rakennus (haitta-aineet):

Rakennukseen on tehty vuonna 2019 asbesti- ja haitta-ainetutkimus. Tutkimuksen mukaan rakennuksen asbesti- ja haitta-aineet:

- tyttöjen ja poikien WC-tilat (142, 147) sinisten seinälaattojen laasti sisältää asbestia
- alapohjarakenteen (näyte otettu tilasta 115) ohut pikisively sisältää asbestia
- maanvastaisen ulkoseinärakenteen pikisively sisältää asbestia
- 2. kerroksen välipohjarakenteen tervapaperi sisältää PAH-yhdisteitä (20 000 mg/kg), todennäköisesti kaikissa vanhojen osien välipohjarakenteissa on kyseistä tervapaperia
- ullakon välipohjarakenteen (lattian) tervapaperi sisältää PAH-yhdisteitä (11 000 mg/kg)
- vanhojen osien seinämaalit sisältävät yli 1500 mg/kg lyijyä
- kellarin ruskea lattiamaali sisältää lyijyä
- vanhat beiget ovimaalit sisältävät lyijyä

5 TILOJEN TOIMINNAN KUVAUS, TILAOHJELMA JA TILOJEN VAATIMUKSET

5.1 Tilojen toiminnan kuvaus ja toiminnalliset tavoitteet

Uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön syksyllä 2016. Pedagoginen ja uudenlaisen oppimisen näkökulmasta on tarpeen toteuttaa toiminnallisia muutoksia nykyisiin tiloihin. Lisäksi opetussuunnitelman muutos on lisännyt tarvetta toiminnallisille muutoksille. Uudet oppimistavat, ilmiöpohjaisuus ja yhteisopettajuuden lisääntyminen ovat keskeisiä tekijöitä uudessa oppimisessa.

Uuden opetussuunnitelman ja toimintakulttuurin myötä koulutiloilta vaaditaan joustavampia ja monikäyttöisempiä oppimisympäristöjä sekä oppimistilojen yhteiskäyttömahdollisuuksia.

Opettajien ja oppilasryhmien yhteistyö edellyttää tiloja, joissa mahdollistuvat vuorovaikutus, oppilaan aktiivinen rooli opiskelussa, tieto- ja viestintätekniikan käyttö ja tarvittaessa mahdollisuus häiriöttömään opiskeluun opettajan välittömässä ohjauksessa.

Oppilaiden lisääntyvän vastuunoton huomioiminen luo tarpeita rakentaa aiemmasta poikkeavia tilaratkaisuja (ns. luottamuksen kehä). Yhteistyöhön nojaavassa koulukulttuurissa koulutilojen ja kalusteiden tulisi olla helposti järjestettävissä uudelleen ryhmän ja tehtävän vaatimusten mukaan. Parhaimmillaan koulusuunnittelussa huomioitu monitila-ajattelu tarjoaa tilat myös kuntalaisille koulupäivän aktiivisen toiminta-ajan ulkopuolella. Uudenlaisissa tilaratkaisuissa korostuvat kalustevalinnat, joiden tulee myös olla monikäyttöisiä erilaisissa oppimistilanteissa.

Simonkallion koulussa painotetaan Vantaan perusopetuksen yhteisten arvojen lisäksi joustavuutta, yhteisöllisyyttä ja monialaista yhteistyötä. Oppiminen pyritään toteuttamaan mahdollisimman monipuolisesti ja toiminnallisesti. Oppimisympäristöjen tulee tukea turvallista, viihtyisää ja toiminnallista oppimista. Helposti muunneltavat ja monikäyttöiset tilat mahdollistavat uuden oppimisen, oppilaiden ja opettajien yhteistoiminnallisuuden sekä opettajien yhteisopettajuuden eri tilainteiden ja oppimisvaatimusten mukaisesti. Toiminnallisuus vaatii tilaa ja tilan joustamista monenlaiseen työskentelyyn pienryhmistä ryhmien yhdistämiseen.

Simonkallion koulussa on lukuvuonna 2022–2023 kolme (3) pienryhmää ja kaksi (2) valmistavaa luokkaa. Ryhmittelyllä varmistetaan oppilaiden mahdollisuus saada omia tarpeita vastaavaa tukea ja opetusta. S2 – oppilaiden määrä on 14,7% koulun oppilaista.

Koulu on laatinut pedagogisen suunnitelman. Se on ohjeellinen ja suunnittelun tukena.

5.1.1 Pedagogiseen suunnitelmaan liittyvät tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset

Uuden opetussuunnitelman tukeminen ja yhteisopettajuuden tukeminen, mahdollisuus hyödyntää joidenkin luokkien läheisyydessä olevia pienryhmä-tiloja tehokkaasti – Esitetään pariovia ja/tai siirtoseiniä luokkien välille, ovien lisäämistä pienryhmätilojen ja luokkien välille.

Tilojen monikäyttöisyyden lisääminen NS. Presidenttiaulan (liikuntasalin li-sätila) kunnostus monitoimitilaksi -Esitetään oviratkaisun parantamista ja muuttamista siirtoseinäksi sekä lattiamateriaalin muutosta (esimerkiksi

mosaiikkibetonin päälle asennettu) paremmin liikuntaan ja opiskeluun sopivaksi.

Liikuntasali toimii iltakäytössä ja sitä käytetään paljon musiikkiesityksiin. Sähköinen kulunvalvonta ja uusi AV-tekniikka tukee tilan monikäyttöisyyttä.

Salin lattiamateriaali valitaan jatkosuunnitteluvaiheessa, joko massalattia tai parketti. Valinnan tulee tukea salin monipuolista käyttöä sekä musiikkiesityksissä että liikunnassa.

Kengättömyyden tukeminen Vantaan perusopetuksen tilaohjelman mukaisesti, käytävätiloja vapautuu pienryhmäkäyttöön – Esitetään pääsisäänkäyntien yhteyteen kenkäsäilytystiloja ja kalusteita.

Valopihaan esitetään lisättäväksi harjan suuntainen valokate pihan toiminnallisuuden lisäämiseksi.

5.1.2. Tilojen yhteiskäyttö

Simonkallion koulu on musiikkipainotteinen koulu, ja sillä on erittäin laajaa ja monipuolista iltakäyttöä (Vantaan musiikkiopisto).

Aamu- ja iltapäivätoiminta käyttää koulun ruokalaa, luokkatiloja sekä monitoimiaulaa ja salia. Liikuntasali toimii iltakäytössä.

Kulunvalvontaa parannetaan sähkölukoilla ja sähköisellä kulunvalvonnalla.

Iltakäytön toimivuutta tukemaan tarkoituksenmukaisiin oviin asennetaan myös Vantaan kaupungin käyttämä iLOQ S5 lukitusjärjestelmä.

5.1.3 Opetustilat

Tavoitteena tukea uuden opetussuunnitelman periaatteita ja yhteisopettajuutta muutoksilla, jotka kunnioittavat vanhan koulun historiaa ja arvoja. Korjauksissa huomioidaan koulun vahva ja pitkään jatkunut musiikillinen toiminta, koulu on Vantaan ensimmäinen ja vanhin musiikkipainotteinen koulu.

Muutamassa musiikkipainotteisessa luokassa parannetaan äänieristystä.

Opetustilojen välille lisätään ovia ja/tai siirtoseiniä. Siirtoseinille lasketaan erillishinta.

Käytävä- ja aulatilojen käyttöä pienryhmätiloina kehitetään kalustein ja kenkäsäilytyksen muutoksilla ja ruokalasiiven korjausalueelle lisätään musiikinopetustiloja.

Luokkien ovet eivät ole äänieristäviä. Ovet kunnostetaan tai vaihdetaan siten että niiden ääneneristävyys paranee. Esitetään kynnyksetöntä ratkaisua esteettömyyden tukemiseksi.

5.1.4 Hallinnon ja henkilökunnan tilat

Nykyinen henkilökuntamäärä on yhteensä 38 opettajaa sekä avustajia 9. Koulussa opettaa viikoittain noin 10 kiertävää uskonnon tai oman äidinkielen opettajaa. Koululla on kolme keittiöhenkilökuntaan kuuluvaa työntekijää ja puhtaanpidosta vastaa 3 henkilöä. Lisäksi koulussa työskentelee kuraattori, psykologi ja terveyden hoitaja sekä koululääkäri.

Henkilökunnan tilat ovat alimitoitettuja henkilökuntamäärään nähden. Opettajien työ- ja taukotilaa laajennetaan korjaustarpeessa olevien sosiaalitilojen suuntaan, tilat siirretään nykyisten liikunnanopettajien sosiaalitilojen yhteyteen niitä laajentamalla. Lisätään puhelintila. Hallinnon tilojen sisäkäytävä puretaan ja vapautuva tila sisällytetään oleviin tiloihin.

Ullakkokerrokseen esitettään rakennettavaksi opettajien hiljaisen työn tila. Tilamuutoksesta lasketaan erillishinta.

5.1.5 Liikuntasali ja pukuhuoneet

Liikuntasalin toimivuuden lisääminen ja ajantasaistaminen - Esitetään rikkinäisten ja vanhentuneiden varusteiden uusimista ja korjaamista (lattia, köydet ja renkaat, pimennysverhot, näyttämö ja verhot, tuolit ja niiden säilytys). Puolapuut asennetaan 10 cm lattiasta.

Liikuntasalin toimintaa parannetaan uusimalla lattiapinnoite joko parketti -tai massalattiaksi. Valinta tarkentuu suunnitteluvaiheessa.

Näyttämökoroke uusitaan siten, että sen alle saadaan sijoitettua ulosliukuva tuolivarasto. Tällöin näyttämön käytettävyys lisääntyy, sen peräseinälle asennetaan kokoleveä peili ja tanko tanssia varten, peilin eteen asennetaan verhot.

Liikuntasalin AV-tekniikka uusitaan.

Liikuntavälinevarastosta puretaan käyttämätön siivoustila.

Pukuhuoneiden pinnoissa on kosteusvaurioita. Pinnat ja lattiat uusitaan, varusteet korjataan ja/tai uusitaan. Kts. kohta 5.1.6

Salin iltakäyttöä tuetaan uudella kulunvalvontajärjestelmällä.

5.1.6 Pesu- ja wc-tilat, sosiaalitilat

Kts. kohta 5.1.4

Koulun ja muun henkilökunnan sosiaalitilat sijaitsevat hajautetusti 50-luvun koulun tiloissa. Sosiaalitilat keskitetään, lukuun ottamatta erillisenä tarvittavia laitoshuollon ja keittiöhenkilökunnan tiloja.

Keittiön puku- ja sosiaalitilat sijoitetaan oleviin tiloihin 154,156, 165 ja 166. Tilassa olevat WC- ja suihkutilasta peruskorjataan pinnat, vesikalusteet ja varusteet uusitaan tilakorttien mukaisilla varusteilla.

Laitoshuollon puku- ja taukotila 2krs. kerrokseen tilaan 228 , 230 ja 231. Minikeittiöön, vesipiste, astiakappi ja kuivauskaappi valutusritilällä, sekä vetolaatikoita. Kalusteeseen jääkaappi, sekä jätekaappi. Minikeittiön yhteyteen saippuateline ja käsipaperiteline. Laskutasolle pistorasiat. Kiinnityspinta seinälle.

Tilaan varataan laitoshuoltajille kolme, lukittavaa pukukaappia.

Oppilaiden WC-tilojen määrä on kasvavaan oppilasmäärän nähden pieni. Entiset ulkoa käytettävät WC-tilat on osittain kunnostettu. Esitetään tehtäväksi tilojen 144j, 144 ja 143k muutokset. WC-tiloja lisätään myös kerroksiin tiloihin 229 ja 318b. WC-tilan 120 ovi avataan käytävälle.

Suunnitteluvaiheessa tarkastetaan olevien WC-tilojen päivityksen tarve.

5.1.7 Ateriapalvelun tavoitteet, ruokala ja keittiö

Koulun keittiö toimii valmistuskeittiönä, nykyisin valmistetaan n. 630 ateriaa päivässä. Keittiön tilat on alun perin suunniteltu alle 400 aterialle. Nykyiseen toimintaan ne ovat aivan liian ahtaat. Keittiön toiminta muutetaan korjauksen myötä jakelu/kuumennuskeittiöksi. Keittiötila on hyvin matala ja sen ilmanvaihto on todella heikko, keittiön huuvat on uusittava.

Sekä keittiötilat, että ruokasali vaativat perusteellisen korjauksen sekä tilojen uudelleen järjestelyn ja laajennuksen.

Keittiön lastausalue ja huoltopiha ovat toimimattomat ja vaaralliset.

Koko huoltologistiikka on suunniteltava uudelleen. Keittiöön kulku tapahtuu portaan kautta, jonne asennetaan kevytrakenteinen läpikäytävä tasonostin.

Keittiön kulkureitti tulee rauhoittaa muulta liikenteeltä.

Keittiöllä tulee olla oma wc sosiaalitilat, siirretään nykyiseen puhtauspalvelun taukotilaan.

Keittiölle tarvitaan myös rullakko- ja laatikkovarasto erillinen lukittava tila, jonka on sijaittava lastauslaiturilla tai sen välittömässä läheisyydessä. Varaston tulee olla tuhoeläimiltä suojattu ja jaettu kahteen osaan (kevyt väliseinä).

Keittiön sisätilat uusitaan kokonaan. Lattian tasoerot poistetaan, väliseinät puretaan. Nykyinen tavarahissi puretaan.

Keittiön tuotantotiloissa olevista ikkunoista joudutaan ehkä peittämään muutama, tämä selviää jatkosuunnittelun yhteydessä.

Astianpesuosasto ja astianpalautus tulee uusia automaattiseksi 5:n korin palautus linjalla. Astianpalautus käännetään käytävän suuntaiseksi. Keittiön dieettiseinä suljetaan.

Astianpesukoneeksi tulee valita lämmön talteen ottava malli keittiön ilmanvaihdon helpottamiseksi.

Aterialinjastot uusitaan ja sijoitetaan uudelleen (lisättävä viemärit ja automaattivedentäyttö). Dieetti linjasto ja vesi leipäpisteet lisättävä

Lapsimäärän koulussa on kasvanut, joten istumapaikkoja on saatava lisää (salin laajennus käytävälle)

Ruokailijoiden kokonaismäärä tulee olemaan n. alkuun n. 630 tulevaisuudessa 470+40 henkeä.

Jos ruokailu tapahtuu 4 vuorossa, tarvittavat kokonaisneliöt ruokasaliin 195m2 Lisäksi linjastot ja astianpalautus yhteensä no 40m2, jakelukeittiön tilantarve on n. 100 m2.

Ruokasali on nykyiseen oppilasmäärään aivan liian ahdas ja sokkeloinen.

Linjastoissa ei ole vesiliitäntää linjastojen sijoitus on huono.

Ruokasalin laajennus osa tulee nykyisen päiväkerholuokan tiloihin, myös käytävää otetaan ruokailun käyttöön mahdollisimman paljon. Vaatenaulakot käytävästä on siirrettävä pääaulaan. Hätäpoistumisväylä tulee kuitenkin pitää avoinna.

Ruokailu pyritään toteuttamaan ilman tarjottimia, näin linjastot saadaan lyhyemmiksi ja jonotus ajat pienemiksi. Leipä ja vesipisteet lisätään ruokasalinperälle ja myös käytävään sijoitus on vielä tarkennettava.

5.1.8 Puhtauspalvelutavoitteet, siivoustilat

Puhtauspalvelun tavoitteet rakennuksen hyvälle siivottavuudelle

Puhtaat tilat luovat puitteet terveelliselle ja turvalliselle oppimiselle. Yläpölyjen kertymistä suunnitteluratkaisuissa tulee välttää, turhia ulokkeita ja korkealla olevia puhdistettavia pintoja, joihin pöly pääsee kerääntymään. Huomioitava, ettei puhtaanapidollisesti ole mahdollisuutta poistaa korkealta yläpölyjä päivittäisessä siivouksessa, mikä vaikuttaa sisäilman laatuun heikentävästi.

Esteettömyydellä mahdollistetaan rakennuksen hyvä siivottavuus. Kiinteistössä on paljon portaikkoja, joihin on teetetty teräksiset luiskat. Luiskat ovat hankalat varsinkin siivouskoneiden siirroissa, luiskat ovat liian jyrkkiä. Koneita siirrettäessä tarvitaan siirrossa kaksi laitoshuoltajaa siirtämään kone luiskaa pitkin. Portaikkojen yhteydessä olevista luiskista luovutaan ja tilalle tasonostimet. Yksin siirrettäessä on tapaturma riski suuri. Korkeat kynnykset hankaloittava koneiden ja laitteiden siirtoja ja itse siivousta. Tavaran toimitukset siivoustiloihin on esteellisyyden vuoksi myös hankalaa.

Puhdistettavien pintojen ja kalusteiden tulee olla julkisentilan ja kulutusta kestäviä, sekä helposti puhdistettavat. Lattioiden vahaukselle ei tule olla tarvetta. Vanhat mosaiikkibetonilattiat säilytetään, korjataan ja kristalloidaan peruskorjauksen yhteydessä.

Kiinteistön sisäänkäynnit tulisi olla katettuja, asvaltoituja ja tuulikaapeilla varustettuja, mikä vähentää lian kulkeutumisen sisätiloihin.

Tuulikaappeihin tulee peruskorjauksen yhteydessä uusi tuulikaappimatot, Peruskorjauksessa koulusta tulee sukkakoulu, joten sisäänkäyntien yhteyteen tulee kenkien ja ulkovaatteiden säilytystilat. Tilan ilmanvaihdon tulee olla hyvä.

Rakentamisen aikainen puhtausluokka P1

Materiaalien päästöluokka M1

Siivouskeskus

Siivoustilojen suunnittelussa käytetään (RT-kortteja), joissa annetaan suosituksia siivoustilojen sijoituksista, mitoituksesta. Tilojen varustelussa käytetään Vantaan kaupungin määriteltyjä varusteita.

Siivouskeskus sijoitetaan 1. kerrokseen tilaan 119. Tilan kalusteet ja varusteet uusitaan. Lattia uusitaan massalattiaksi ja seinäpinnat laatoitetaan. Tilassa ei saa olla kynnyksiä, jotka hankaloittavat koneiden ja laitteiden siirtoja. Tilassa oleva hiekanerottelukaivo säilytetään ja koneiden puhdistusta ja täyttöä varten tilaan lisätään käsisuihku hiekanerottelukaivon yhteyteen. Tila varustetaan siivoustilan tilakortin varusteilla.

Tila toimii puhtauspalvelun tukkutavaroiden ja koneiden varastotilana, jos erillistä varastoa ei saada, niin se tulee ottaa huomioon siivouskeskuksen tilaohjelmassa. Tilat tulee varustaa 8 kg teollisuus pyykinkäsittelykoneilla ja omilla jalustoillaan. Pyykinkäsittelykoneille valetaan betonista 10 cm koroke, johon koneiden jalustat pultataan kiinni. Tilassa pestään päivittäin siivouspyykkiä, sekä tehdään koneiden huolto- ja puhdistus tehtäviä. Tilan hyvästä ilmanvaihdosta tulee huolehtia. Siivouksessa käytettäville koneille varataan riittävästi latauspistokkeita. Hyllytilaa siivousliinoille ja mopeille, sekä käytössä oleville puhdistusaineille, sekä papereille. jne. RST-altaat varustetaan laskutasoilla ja käsisuihkuilla. ”Rättipatterit” poistetaan ja tilan lämmitys lattialämmityksellä.

Erilliset siivoustilat

Siivoustiloja ei voida muuttaa koulun wc-tiloiksi, jos portaikkoon ei saada esteetöntä liikkumista koneilla ja siivousvaunuilla.

Siivoustilat 132, 205, 306 ja 319 pysyvät siivoustiloina. Tilat kalusteet ja varusteet uusitaan tilakorteissa olevilla varusteilla. Tilojen lattiapinnat uusitaan massalattiaksi ja seinäpinnat laatoitetaan.

Tiloissa olevista ”rättipattereista” luovutaan ja tilan lämmitys lattialämmityksellä.

5.1.9 Jätehuollon tilat

Kohteessa on jätetila, joka on sijainniltaan hankalassa paikassa ja lapsien liikkuessa piha-alueella aiheutuu vaaratilanteita, silloin kun jäteauto käy tyhjentämässä jäteastioita. Jäteautolla ei ole turvallista kääntöpaikkaa, vaan auton joutuu kääntämään piha-alueella, jossa lapset viettävät

välitunteja. Turvallisuus-syistä risteävää liikennettä ei saa jätepisteen läheisyydessä olla. Jätteenkuljetuksille ei voi määritellä tarkkaa tyhjennysaikaa, minkä takia jäteauton liikkuminen alueella tulee taata turvalliseksi.

Jätepiste tulee sijoittaa mahdollisesti huoltopihan yhteyteen, kulku jätepisteelle sisätilojen kautta, kaikille kiinteistön käyttäjille. Kulkureitin tulee olla mahdollisimman lyhyt ja esteetön. Syväsäiliöiden tyhjennyksissä tulee ottaa huomioon jäteauton vaatima kääntösäde, sekä talvilumenpoistoon vaadittava tila. Tarkempi säiliöiden määrä ja tilavuus määritellään hankkeen suunnittelun yhteydessä.

Syväkeräyssäiliöt toteutetaan seuraaville jätejakeille:

- Sekajäte
- Kartonki
- Biojäte
- Muovi
- Pienmetalli
- Paperi

Säiliöiden tilavuudet määritellään hankkeen edetessä. Säiliöiden kansien tulee olla riittävän suuret esim. 150 l jätesäkki tulee sopia suuaukosta. Kansiosiin aukipitolaitteet ja lukitus kiinteistön sarjaan ja lukkojen päälle kumiläpät, jäätymisen estämiseksi. Säiliöihin kyltit eri jätejakeille.

5.1.10 Varastotilat ja kellarin varastotilat

Varastotilaa lisätään korjaus- ja muutosalueelle. Tiloja 116a ja 244 laajennetaan.

Kellarin varastotiloihin tehdään kuntotutkimuksen mukaiset korjaukset. Niiden käyttömahdollisuudet ovat koulun käytössä tilojen sijainnin vuoksi rajalliset.

Liikunta- ja välituntitoimintojen sekä kiinteistönhoitajan varastotiloja siirretään lämmönjakohuoneeseen (uusi kevytrakenteinen välipohja), muutokset liittyvät kenkäsäilytyksen lisäämiseen sisäänkäyntialueilla.

5.1.11 Väestönsuojatilat

Rakennuksessa on väestönsuoja 90-luvun laajennusosassa. Kohteen perusparannus ei vaikuta väestösuojavelvoitteeseen kasvattavasti.

Väestönsuoja toimii oppilaiden bänditilana. Väetönsuojassa on teknisiä korjaustarpeita liittyen väestönsuojan ilmanvaihtoon (viranomaislausunto).

5.1.12 Pihan vaatimukset

Piha-alueen turvallisuuden parantaminen – Esitetään huoltoliikenteen rajaamista ja saattoliikenteen ajoyhteyksien parantamista.

Huoltoliikenne ja ajoneuvoliikenteen turvallisuutta ja välituntitoimintojen turvallisuutta parannetaan siirtämällä välituntitoiminnot kaakkoisosan melualueelta luoteeseen nykyiselle pysäköintialueelle ja ajoneuvoliikenne keskitetään koulurakennuksen eteläpuolelle. Saattoliikenteen toimivuuteen ja turvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota niin, että huoltoliikenne ja saattoliikenteen jalankulkureitit eivät saa ristetä, suunnitteluvaiheen ratkaisu hyväksytetään tilaajalle.

Huoltopihan ja pysäköintialueen liittymän kallistuksia tarkistetaan, nykyinen jyrkkyys on aiheuttanut vaaratilanteita ja huoltoauton kaatumisen. Jätekatos puretaan ja korvataan syväkeräysastioilla.

Oppilaille rajataan turvallinen jalankulkuyhteys saattoliikenteen alueelta aina sisäänkäynnille asti.

Osa entisestä pysäköintialueesta muutetaan polkupyöräpysäköinnin alueeksi. Muutos vaatii kiinteästi perustetut runkolukittavat pp-telineet sekä pysäköintialueen asfaltin purkutöitä ja uuden päällysteen. Samassa yhteydessä oppilaille asennetaan myös skoottitelineitä. Opettajien pyörille esitetään verkkoaidalla varustettua suljettavaa katosta piha-alueelle.

Kaikille muutosalueille lisätään istutuksia rajaamaan alueita. A-siiven päädyssä korjataan pihan kallistuksia. Pihan ratkaisuissa toteutetaan kohteelle annettu vihertehokkuuslukua.

Piha-alueelle on tehty perusparannuksia vuonna 2008. Pihan elinkaareksi on määritelty 15 v ja Simonkallion koulun pihaan kohdistuu myös tarve perusparannukselle. Mahdollisten siirrettävien nykyisten leikkivälineiden kunto ja tarpeellisuus tarkistetaan suunnitteluvaiheessa. Kaikkien oppilaiden käytössä olevilla alueilla melu- ja hiukkasrajat ovat sallituissa määrissä.

Rakennettavalle välituntialueelle lisätään välineitä:

Tavallisia keinuja tällä hetkellä vastaava määrä vähimmäisvaatimus:

- Keinu 5:lle, 1 kpl
- Keinu 2:lle, 2 kpl

- Pesäkeinuja, 3 kpl
- Monitoimiteline
- Asfalttimaalaukset

Välineiden alle turva-alusta turvahakkeesta. Ainakin yksi pesäkeinu oltava esteetön, turva-alusta tällöin korkkia. Keinujen ympärille juoksuesteaidat metallista.

Pihalle rakennetaan koripallokenttä kokoa 20x14m asfaltilla ja pelimerkinnöillä. Kenttä aidataan päädyistä 4m korkealla ja laidoilta esim. 1,4m korkealla metalliaidalla sekä asennetaan korkeussäädettävät koripallokorit (alakoululla korien korkeus 2,60m). Korien tulee olla irti aidasta turvallisuussyistä sekä maahan kiinteästi perustetut.

Iso hiekkakenttä on pääosin melualueen ulkopuolella ja perusparantamisen yhteydessä kunnostetaan tarvittavilta osin väli- ja liikuntatuntikäyttöön.

Tontilla kasvava olemassa oleva puusto pyritään säilytettämään. Asuntolasiiven puolella sijaitseva alkuperäinen omenatarha suojataan ja säilytetään. Luonnon ja kasvillisuuden alueita hyödynnetään oppimisympäristönä esim. sijoittamalla opiskelua mahdollistavia istuimia ja pöytiä. Puiden runkoja maahan upotettuina voidaan hyödyntää tasapainolementteinä ja näin tukea myös näin luonnon monimuotoisuutta. Rakennuksen vierustalla pohjois- ja itäreunalla oleva kasvillisuus poistetaan. Istutuksia lisätään korvaavasti pääsisäänkäyntialueelle ja uudelle pysäköintialueelle, istutuksen sijainnissa huomioidaan kulkuväylien ja alueiden rajaus sekä rakennushistoriaselvityksen suositus kiinnittää huomiota sisäänkäyntipihan luonteeseen. Myös alkuperäisessä pihasuunnitelmassa olevia teemoja, kuten istutusalue käytävän näkymälinjan päätteenä, oli mahdollista hyödyntää pihasuunnitelmassa.

Sisäpiha 50-luvun koulun ja 90-luvun osan välillä esitetään katettavaksi valokatteella. Käynti sisäpihalle on kapea, ja mikäli tuulikaappia laajennetaan ehdotussuunnitelman mukaan, kulku jatkossa tapahtuu tuulikaapin kautta (nyt pieni kapea syvennys, jossa portaita). Sisäpihan kattamisella vähennetään sisäpihan kosteusrasitusta sekä parannetaan sisäpihan käytettävyyttä ja kunnossapitoa.

5.1.13 Asuntolasiipi

Asuntolasiipi on peruskorjattu vuonna 2003. Korjauksen yhteydessä märkätilat uusittiin, pintamateriaaleja uusittiin, ikkunat uusittiin ja tehtiin pieniä tilamuutoksia.

Esitetään korjattavaksi kellarin kosteusvaurioitunut seinä ja sekä lattiakanaaliin vievät epätiiviit läpiviennit ja luukut. Mahdollinen pumpun asennus kanaalin syvimpään osaan, asia tutkitaan jatkosuunnitteluvaiheessa.

Kts. toimenpiteet kohta 6.3

5.1.14 Taide

Hankkeen kustannusennusteeseen ei sisälly taidemäärärahaa.

Ruokalan seinällä sijaitsee seinään liimattu oppilaiden ja opettajien yhteistyössä toteuttama koulun 50-vuotis juhlatyö “Kivinen lastu” joka suojataan peruskorjauksen ajaksi.

50-luvun rakennuksen pääportaan tasanteella seinällä sijaitsee Suomi 100-juhlavuoden kunniaksi toteutettu oppilaiden yhteistyöprojekti Suomen kartta. Kartta on tehty suomessa esiintyvien puulajien varresta leikatuista kiekoista. Teos suojataan ja säilytetään omalla paikallaan.

5.1.14 Osallistaminen

Simonkallion koulussa osallistetaan lapsia suunnitteluvaiheessa, kun toteutussuunnittelu on käynnistynyt. Koulun henkilökunta suunnittelee osallistamisen toteutuksen ja tarkemman aikataulun. Oppilaskunnan hallitus vetää osallistamishanketta ja kaikki koulun oppilaat otetaan mukaan osallistumaan.

Koulun henkilökunta ja oppilaat on osallistettu pedagogista suunnitelmaa laadittaessa.

Koulu on musiikkipainotteinen ja useat tilat ovat iltakäytössä.

Liikuntasalissa järjestetään mm. musiikkiesityksiä. Salin käyttäjiä olisi hyvä osallistaa salin suunnitteluun.

Oppilaiden ja muiden käyttäjien osallistaminen olisi luontevaa uuden piha-alueen suunnittelussa.

5.2 Tilaohjelma

Hankkeesta on tehty tarveselvitys/hankesuunnitelmavaiheen tilaohjelma tämän raportin liitteeksi Liite 5.

Tilamuutokset on käyty uudelleen läpi käyttäjän kanssa raportin päivitysvaiheessa.

Rakennuksen kerrosala lisääntyy 100 k-em2 johon sisältyvät tuulikaappien kenkäsäilytystilojen laajennukset sekä 1 kerroksen uuden kevytrakenteisen lattian alue.

5.3 Tilalliset tavoitteet

Opiskelutilat ja -välineet tulee suunnitella ja järjestää siten, että ne mahdollistavat monipuolisten opiskelumenetelmien ja työtapojen käytön. Opetuksessa tulee käyttää oppiaineelle ominaisia menetelmiä ja monipuolisia työtapoja, joiden avulla tuetaan ja oh- jataan oppilaan oppimista. Työtapojen tehtävänä on kehittää oppimisen, ajattelun ja ongelman ratkaisun taitoja, työskentelytaitoja ja sosiaalisia taitoja sekä aktiivista osallistumista. (Opetussuunnitelman perusteet 2014.)

Tilat suunnitellaan huomioiden esteettömyys, turvallisuus, terveellisyys, hyvä akustiikka sekä toimivat säilytystilat. Lisäksi suunnittelussa huomioidaan turvallisuutta lisäävät ja tilojen löytämistä helpottavat opasteet. Kestävä kehitys/resurssiviisaus, ylläpidettävyys, iltakäyttö sekä kustannustehokkuus ovat tavoitteita kaikissa näkökulmissa.

Iltakäyttö ja tilojen monikäyttöisyys on huomioitava myös kulunvalvonnassa, lukituksissa sekä ilmanvaihdossa.

Tilasuunnittelu liittyy myös opetustoimen toimintakulttuurin muutokseen ja uuteen opetussuunnitelmaan. Ilmiöpohjainen oppiminen, tilojen toiminnallisuus, monikäyttöisyys, yhteisopettajuus, tietotekniikan tehokas käyttö sekä opettajien ja oppilasryhmien vuorovaikutteinen yhteistyö ovat osa muuttunutta ja muuttuvaa oppimisympäristöä. Opetustiloja yhdistetään pariovilla tai muuntoseinillä mahdollistamaan ja vahvistamaan yhteisopettajuutta.

Luokat ovat pääosin suuria, entisiä OT 3-kokoisia, pienryhmätiloja on niukalti. Koululla on tarve opetustiloille, jotka ovat monikäyttöisiä eri kokoisille oppimisryhmille.

Simonkallion koulun tiloja muokataan nykyajan tarpeisiin toiminnallisista syistä. Korjaustöissä mahdollistetaan “kengättömyys” tuulikaappien ja eteistilojen muokkaamisella. Henkilökunnan tiloja muokataan ja korjataan toimivammiksi, henkilöstön hyvinvointi huomioiden.

Simonkallion koulussa on perinteisesti ollut vilkasta ilta- ja viikonloppu-toimintaa. Sähköinen ja tehokas kulunvalvonta estää asiattomien henkilöiden pääsyn koulun tiloihin niin koulupäivän aikana, kuin sen

ulkopuolella. Musiikki on vahvasti läsnä koko koulussa: oppilaskonsertit, matineat ja juhlat ovat kaikille avoimia tilaisuuksia, jossa harjoitellaan paitsi esiintymistä, myös yleisönä olemista. Salin valo- ja esitysteknisen järjestelmän uudistaminen mahdollistavat monipuoliset esitykset. Lisäksi salin akustiikka on tärkeä osa niin musiikkiin kuin liikkumiseen.

Teknologian käyttö opetuksen apuvälineenä on luonteva osa koulun toimintaa. Kaikissa koulun luokkatiloissa on älytaulut, sekä oppilailla käytössä Chromebookit. Modernin teknologian käyttö mahdollistaa oppilaiden osallistumisen, osallistamisen ja vaikuttamisen omana oppimiseensa.

Tilojen vaatimukset, laatutaso:

Koulujen tilalliset vaatimukset on lueteltu Vantaan koulusuunnittelun tilakorteissa.

6 RAKENNUS

6.1 Yleiset tavoitteet ja vaatimukset

Kaikessa suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota sekä tilojen ja materiaalien käyttäjäturvallisuuteen, että rakentamisen aikaiseen työturvallisuuteen. Pintamateriaaleilla M1-luokitus.

Suunnitteluratkaisuissa noudatetaan RakMk:n, RIL ry:n ja Ympäristöministeriön määräyksiä ja ohjeita sekä Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita.

Hankkeessa on kaikissa vaiheissa nimetty turvallisuuskoordinaattori, joka vastaa työmaan turvallisuudesta sekä työsuojeluvaltuutettu, joka huolehtii toiminnan turvallisuuden näkökohtien huomioimisesta.

Suunnittelun yhteydessä laaditaan käyttäjille ohjeistus tilojen tarkoituksenmukaisesta käytöstä.

Hankeen suunnittelu ja toteutus tehdään tietomallipohjaisesti noudattaen Vantaan kaupungin Tilakeskuksen Tietomallintamisen ohjeita. Tietomalleja

hyödynnetään suunnitelmien laatimisen lisäksi mm. visualisoinnissa, törmäystarkasteluissa ja määrä- ja kustannuslaskennassa.

Ennen suunnitteluvaiheetta rakennus laser-keilataan ja suunnitteluvaiheessa kohteesta laaditaan ajantasamalli.

6.1.1 Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet

Peruskorjattavien rakennusten korjaustöillä tavoitellaan julkisivujen osalta 40 vuoden, vesikaton 50 vuotta ja vedeneristys laatoituksen alla 30 vuoden kunnostussykliä. (Kunnostussyklit täsmentyvät suunnitteluvaiheen yhteydessä). Pintamateriaalien osalta kunnostussykli määräytyy materiaalin laadun ja käytön mukaan. Korjausalueilla ja korjattavista rakenteista poistetaan asbesti- ja muut haitta-aineet.

Energiansäästötavoitteet määritellään yhdessä tilaajan kanssa suunnitteluvaiheessa, rakennuksen korjaus- ja muutosaste huomioiden. Rakennus on kulttuurihistoriallisesti merkittävä, korjaukset ovat lähinnä teknisiä korjauksia, ja siihen tehdään joitakin paikallisia käyttötarkoituksen muutoksia. Korjauksiin ei sovelleta uudisrakentamisen tavoitteita energiankulutuksen osalta. Rakennuslupavaiheen energiatarkastelu sovitaan suunnitteluvaiheessa rakennuslupaviranomaisen kanssa.

Kaksilasisten 1950-luvun ikkunoiden kunnostus/uusinta on erittäin tarpeellinen. Ikkunoiden lämpövuotoa on havaittavissa merkittävästi.

Valaisinten uusintatarvetta esiintyy runsaasti rakennuksen tiloissa.

Esco-hankkeessa vuonna 2017 uusitut Led-valaisinasennukset, esim. integroidut valaisimet luokissa, pyritään säilyttämään mahdollisimman suurelta osin muutostöiden yhteydessä.

Samoin pohditaan mahdollisuutta säästää uusitun, etävalvonnassa olevan automaatiojärjestelmän johdotuksia peruskorjauksen yhteydessä. Tämä onnistuu parhaiten IV-konehuoneen automaatioasennusten osalta. Alakeskukset säilytetään ja automaatiojärjestelmää laajennetaan kattamaan valaistus- ja IV-järjestelmämuutokset.

D-osan katolle asennetaan aurinkosähkövoimala. Voimalan teho on alustavasti 50 kWp. Käytettävissä oleva kattopinta-ala sekä rakennuksen tuleva sähkönkulutus huomioiden voimalateho olisi kasvatettavissa 75 kWp asti. Sähkönsyöttö voimalalle tapahtuu joko läheisestä IV-keskuksesta tai uusittavasta sähköpääkeskuksesta. Vaihtosuuntaajat pyritään kuitenkin asentamaan mahdollisimman lähelle paneelistoa. Aurinkosähköjärjestelmän seuranta liitetään automaatiojärjestelmään.

Uuden paikoitustilan toteutuksen yhteydessä toteutetaan sähköautonlatauspaikkoja lain 733/2020 tai sen tarkennuksen mukaisesti.

6.1.2 Tilatehokkuustavoite

Tilat suunnitellaan muuntojoustaviksi. Tämän avulla tilat saadaan mahdollisimman tehokkaaseen käyttöön. Pyrkimyksenä on saada mahdollisimman monet tilat opetuskäyttöön pedagogisesti tarkoituksenmukaisella tavalla. Tätä kuvataan ja tutkitaan tilatehokkuusluvulla.

Tilatehokkuutta mitataan oppilaiden toiminta-aluetta laskennalliseen oppilaskapasiteettiin verrattuna. Laskennassa käytetty pinta-alaluku on huoneistoneliö (koulun vuokrapinta-ala) ja kapasiteettiluku vuoden oppilasmäärämaksimi.

6.1.3 Muuntojoustovaatimus

Tilat suunnitellaan muuntojoustaviksi tukemaan tilojen monipuolista käyttöä. Kts. kohta 5.2

6.1.4 Ääniolosuhteet

Sisätilojen ääniolosuhteet uusien akustointien ja rakennusosien osalta suunnitellaan Ympäristöministeriön asetus rakennuksen ääniympäristöstä 796/2017 mukaan. Akustinen luokka standardi SFS 5907 (Rakennusten akustinen luokitus) on Vantaan tilakeskuksen ohjeistuksen mukainen.

6.1.5 Palotekniset vaatimukset

Rakennusten paloluokka on P1 / palonkestävä.

6.1.6 Sisäilmatavoitteet

Simonkallion koulussa tärkeimmät sisäilman hyvää laatua ylläpitävät tavoitteet liittyvät välipohjarakenteiden kuntoon, ikkunoiden liitoskohdista tuleviin ilmavuotoihin, putkikanaaleista tuleviin ilmavuotoihin, kellaritilojen kuntoon ja ullakon rakenteiden kuntoon, jos ullakolle tehdään käyttötiloja.

Kerroksillisissa välipohjarakenteissa on vanhoja vaurioita, joita on osittain korjattu, mutta kaikki vauriokohdat eivät ole tiedossa. Vaurioita on todennäköisimmin ulkoseinärakenteiden liitoskohdissa, kun kosteus kondensoituu kylmään kohtaan, ja vesipisteiden (suihkut, keittiö, wc:t, juomapisteet) lähellä. Välipohjan eristemateriaaleista ei saisi päästä hajuja ja epäpuhtauksia sisätilaan. Ensisijaisesti välipohjarakenteet korjataan kokonaisuudessaan kaikissa kerroksissa, kerroksellisen välipohjarakenteen alueella. Korjauksissa poistetaan vanhat välipohjan täyttömateriaalit. Toinen vaihtoehto on tehdä hybridimalli purkavasta korjauksesta ja tiivistämisestä, jossa kaikkien

tyypillisten mikrobivauriokohtien alueella (märkätilat, ulkoseinärakenteen liitoskohta) tehdään purkavaa korjausta ja muualla tiivistetään liitoskohdat. Purkulaajuutta voidaan purun yhteydessä laajentaa, jos alueella on näkyvissä tai mikrobinäytteiden avulla todennettavissa laajempaa mikrobivauriota. Jos välipohjarakenteissa tehdään osittaistakin tiivistystä, on määritettävä jäljelle jäävän riskin hallintasuunnitelma. Tällöin välipohjarakenteiden tiiveyttä ja kuntoa on tarkkailtava säännöllisesti. Tiivistystöiden kestoiälle on määritettävä aika, jonka jälkeen rakennetta korjataan laajemmin tai tehdään uudet tiivistykset.

Laajennusosalla välipohjarakenteet korjataan, jos niissä havaitaan lisätutkimuksissa vaurioita eristetilassa.

Ikkunoiden ja seinärakenteiden liitoskohdissa on vanhaa eristemateriaalia ja paikoitellen kosteus- ja mikrobivaurioita. Ikkunoiden kunnostuksen/uusinnan yhteydessä vanhat eristeet voidaan poistaa ja liitoskohdat tiivistää asianmukaisesti. Näin estetään ikkunoiden karmien välistä epäpuhtauksien pääsy sisäilmaan.

Putkikanaaleita on jo tiivistetty, mutta tiiveyden onnistumista ja tarvittavia lisätiivistyksiä on selvitettävä korjausten aikana. Putkikanaaleihin jää joitakin epäpuhtauksia, putkikanaaleista ei saa olla ilmayhteyttä sisätiloihin. Myös putkikanaalit jäävät tässä suhteessa riskiksi lattian alle, näiden tiiveyttä on hyvä varmistaa säännöllisesti, erityisen riskin hallintasuunnitelman mukaisesti.

Keittiön alapuolisissa kellaritiloissa on kosteutta alapohjan rakenteissa, kosteus aiheuttaa pintoihin mikrobikasvustoja. Jos kellaritiloista tehdään siistejä ja kuivia varastotiloja, on rakenteita korjattava. Ensisijaisesti kellarin vanha alapohjarakenne uusitaan kokonaan. Toisena vaihtoehtona siistitään pintamateriaaleja, mutta tällöin on huomioitava, että kosteat tilat eivät sovellu käyttötiloiksi. Kellarikerroksesta voi päästä hajuja ja epäpuhtauksia ilmavuotojen ja portaikkojen kautta myös muihin kerroksiin, joten kellaritilojen kunto ja kosteustekninen toiminta ovat tärkeitä myös muiden tilojen sisäilman laadun kannalta.

Jos ullakolle tehdään lisäkäyttötilaa, on estettävä ullakon rakenteista pääsevien epäpuhtauksien pääsy näihin käyttötiloihin. Käyttötilojen rakenteiden tulisi olla täysin tiiviitä kaikista kohdistaan.

Korjausten aika ja niiden jälkeen on huomioitava huolellisesti pölynhallinta työmaalla, sekä suojattava huolellisesti käyttäjien tavarat pölyltä, jos tavaroita jää korjausten ajaksi tiloihin.

Sisäilman laadun kannalta on tärkeää varmistaa toimiva ja riittävä ilmanvaihto tiloihin. Käyttötiloissa ilmanvaihdon tulisi olla käyttäjämäärään sovitettu teholtaan, jotta myös pidempien oppituntien aikana hiilidioksidimäärät eivät nouse liiallisen korkeiksi luokkatiloissa.

6.2 Arkkitehtoniset tavoitteet

Simonkallion koulu on rakennettu vuonna 1953 ja laajennettu 1996. Vanha osa käsittää koulurakennuksen ja asuntolasiiven. Vanhaa koulurakennusta ei ole toistaiseksi suojeltu kaavassa. Vantaan kouluinventoinnissa kohde on kuitenkin arvotettu luokkaan R2, kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennus.

”Simonkallion koulun on suunnitellut Jalmari Peltonen. Vantaan kouluinventoinnissa on kuvattu rakennusta seuraavasti: ”Rakennuksessa on muista aikalaiskoulusta poiketen käytetty aiemmilta vuosikymmeniltä tuttuja funkkiksen elementtejä. Sisätilojen tilankäyttö on ilmavaa ja juhlavaa. Rakennuksen massoittelu on ajalle tyypillinen. Toiminnot järjestyvät omiin siipiinsä ja yleisvaikutelma on levollinen. Rakennukseen kuuluu ajalle tyypilliseen tapaan opettajien asuntolasiipi, jonka pihalle on rakennusvaiheessa istutettu omenatarha. Koulua on laajennettu 1990-luvulla, mutta laajennusosa jää katseilta piiloon lähestymissuunnista tarkasteltuna. Laajennustöille ominaista on koulun reittien ja kulkusuuntien muuttuminen. Simonkallion koulun juhlava pääsisäänkäynti fasettilasisine ovineen on jäänyt ilmeisen vähälle käytölle uusien reittien viedessä ulos ja sisään laajennusosan kautta.”

(lähde: Vantaan kouluinventointi, Vantaan kaupunkisuunnittelu).

Rakennuksesta tilattiin tarveselvitysvaiheessa rakennushistoriaselvitys, jonka mukaan:

” Simonkallion koulu on arvokas varsin hyvin säilyneenä kansakoulun ”arkkityyppinä”, jonka arvoa lisäävät entisestään poikkeuksellisen ehyinä säilyneet pinnat ja detaljit, ikkunat ja ovet. Simonkalliossa 1950-luvulle

ominaiseen rakenteeseen ja uudenlaiseen tekniikkaan yhdistyy 1930-luvulle tyypillistä muotokieltä ja suunnittelijansa tunnistettavaa käsialaa."

"Koulu on Jalmari Pelkoselle ominainen, massoittelultaan selkä ja kurinalainen rakennus. Aukotuksen avulla on tuotu hillitysti esiin erilaisia toimintoja. Kansakoulun perustyyppiä edustavassa koulurakennuksessa on keskikäytäväratkaisu ja koko rungon levyinen voimistelusali. Peltosen arkkitehtuurin erityispiirteet eivät liitykään niinkään omintakeiseen tilasuunnitteluun vaan korostuvat ennen muuta materiaalivalinnoissa, väreissä ja yksityiskohdissa. Peltonen

on erityisen kuuluisa sisäänkäynneistään, joiden katosten, kehysten, puu- ja teräslasiovien ym. yksityiskohtien muotoiluun on panostettu myös Simonkallion koulussa. Myös porrashuoneet

ovat Peltoselle ominaiseen tapaan huolellisesti suunniteltuja. Eriväriset mosaiikkibetonikentät lattioissa ja mosaiikkibetoniset ikkunapenkit ovat säilyttämisen arvoisia ja teknisesti kestäviä. Myös valtaosa ulko- ja sisäovista sekä ikkunoista, lämpöpatterit, opettajien korokkeita, osa

kiinteistä komeroista sekä kromatut putkirakenteiset naulakot ovat säilyneet."

Rakennushistoriaselvityksen suositusten mukaan huomioitavaa tulevissa korjauksissa:

- pitkän käytävälinjan, aulan ja pääportaan yhdistelmä kokonaisuutena
- mosaiikkibetonipintaiset lattiat
- ulko-ovet kehysrakenteineen
- pääsisäänkäynnin tuulikaappi teräsovineen
- sisäovet pyöristettyine smyygeineen
- syvennyksissä olevat patterit
- osa alkuperäisistä naulakoista
- osa alkuperäisistä kiintokomeroista
- suositellaan tilojen väritutkimusta
- alkuperäiset puuikkunat
- julkisivussa tärkeitä detaljeita liuskekivipinnan liitos rappaukseen, ikkunoiden rappauskehykset, sisäänkäyntikatokset
- myös sisäpiharatkaisua ja sen säilymistä laajennuksen ja 50-luvun osan välillä pidetään tärkeänä

Muita arkkitehtonisia tavoitteita:

- ilmanvaihtoratkaisun arviointi sisätilojen kannalta peruskorjauksen yhteydessä
- ilmanvaihtokoneet olisi hyvä sijoittaa pois näkyvistä ullakkotilaan, vesikatolle tulevien päätelaitteiden sijainti tutkittava arkkitehtuurin näkökulmasta, ehkä tarvitaan verhoiluratkaisu. Ilmanottosäleikköjä voidaan sijoittaa julkisivuihin, jos ne toteutetaan tyylikkäästi
- rappauksen alla siporex-harkko alkuperäistä suunnitelmista poiketen, rappaus- ja maalauskerrokset uusittu, seuraavissa korjauksissa huomioitava alustan ominaislaatu, syytä varautua alustan korjauksiin ja siporexin osittaiseen uusimiseen
- sisäänkäyntipihan luonteeseen tulisi kiinnittää huomioita

6.3 Esteettömyystavoitteet

1990-luvulla rakennettu laajennusosa on esteetön ja siinä on hissi. 1950-luvun osan esteettömyyttä on parannettu 2011 lisäämällä luokkasiiven ja aulan väliselle alueelle teräsrakenteiset luiskat, jotka eivät täytä määräyksiä. Luiskat ovat liian jyrkät. Määräysten mukaisten luiskin lisääminen käytäville vaatisi huomattavasti nykyisiä luiskia enemmän tilaa, luiska rajoittaisi tiloihin pääsyä ja vaatisi välitason (pituus yli 6m). Esitetään alustavasti 1. kerroksen ruokalasiipeen ja 3. kerroksen luokkasiipeen lisättäväksi portaan kohdalle sijoittuva pyörätuolille tarkoitettu läpikäytävä tasonostin. Huomioitava myös siivouskoneen ja siivouskärryjen mahtuminen tasonostimeen.

50-luvun rakennuksen ovissa on kynnyksiä, jotka hankaloittavat tilojen käyttöä. Peruskorjauksen yhteydessä pyritään kynnyksettömyyteen.

6.4 Rakennetekniset tavoitteet

Rakenneratkaisuissa noudatetaan RakMk:n, RIL ry:n ja Ympäristöministeriön määräyksiä ja ohjeita sekä Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita.

Rakennukseen suunnitellaan toteutuskelpoiset detaljit rakennusfysikaalisesti toimivina. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rakenteiden ja rakennusmateriaalien pysymiseen kuivina koko rakennustyön ajan. Pintamateriaalivalinnoissa huomioidaan sisäilman hyvään laatuun vaikuttavat tekijät.

Noudatetaan rakentamisajankohdan rakentamismääräyskokoelman osan D3 -Ympäristöministeriön asetus rakennusten energiatehokkuudesta vaatimuksia ilmanpitävyyden osoittamisessa. Ilmanvuotoluvun tulee olla < 4.0 m3/(h m2).

Kohteeseen tehdään tarkat rakennesuunnitelmat ja työselostukset erikoissuunnittelua vaativiin rakennekohtiin.

Talotekniikan nousukuilut on minimoitu ja keskitetty, pyritään käyttämään olemassa olevia nousukuiluja

Toimenpiteet

50-luvun osa

Alapohja ja maanvastaiset ulkoseinät

- maanpinnan kaatojen muokkaaminen A-osan länsipäädyssä
- puiden ja kasvillisuuden poisto ulkoseinän vierustoilta
- keittiön alapuolella sijaitsevan kellaritilan alapohjan uusiminen (alapohjarakenteet + alustäyttö)
- maanvastaisten osien kosteusteknisen toiminnan parantaminen
- pohjakerroksen tiiliseinien vauriokohtien pinnoitteiden poisto/jyrsintä puhtaalle pinnalle ja koneellinen kuivaus
- vuonna 2020 kunnostettujen alapohjien kunnon tarkastaminen
    - jos vuoden 2020 korjaukset eivät ole kunnossa, alapohjan ja alustäytön uusiminen tiloissa 149-166 (luokkatilat) ja tiloissa 140, 142,143, 145, 146 ja 152 (wc-tilat)
    - jos, vuoden 2020 korjaukset eivät ole kunnossa, kanaalin pintakerrosten uusiminen

Putkikanaalit

- Kanaalin puhdistus rakennusjätteestä ja puutavarasta
- Lattialuukkujen tiivistys
- Putkien eristys, vanhojen asbestieristeiden purku

Ulkoseinät

- Ulkoseinärakenteen liittymäkohdat ikkunoihin/välipohjaan ja ikkunoiden välirakenteiden tiivistäminen haitallisten vuotoilmavirtauksien estämiseksi
- IV-konehuoneen parvekkeen vedeneristyksen ja -ohjauksen parantaminen, niin ettei vesi vuoda ulkoseinälle

- kasvillisuuden poistaminen ulkoseinän pinnoilta
- vanhan ja uuden osan perustuksen liikuntasauman korjaus

Ikkunat

- ikkunat kunnostetaan, pyritään parantamaan ikkunoita lämpöteknisesti
- ikkunoiden liittymä ulkoseinään uusitaan (eristemateriaalin poisto)

Välipohjat

- välipohjien eristeiden uusiminen vanhalla osalla erillisen korjaussuunnitelman mukaan (ns. varmin korjaustapa), myös vuosina 2020–2022 kapseloidut välipohjat
- vaihtoehtoisesti betonilattioiden osalta halkeamien ja läpivientien tiivistykset, tiivistyksien laadun varmistus merkkiainekokein sekä vanhojen ja olemassa olevien vesipisteiden ja puulattiatilojen sekä ulkoseinärakenteen liitoksen kohdalta pintalaatan ja eristeiden poistaminen ja uusien rakenteiden rakentaminen
- vuosina 2020–2022 uusittujen välipohjien korjausten kunnon tutkiminen.
    - jos v. 2020–2022 korjaukset eivät ole kunnossa, toimenpiteet ks. edellä
- suihku- ja pukutilojen välipohjien pintarakenteet, pintalaatta ja eristeet puretaan, rakenteet kuivatetaan ja uudet rakenteet rakennetaan
- uuden ja vanhan liitoskohdan tiivistäminen 2.krs lattiassa erillisen suunnitelman mukaan
- vanhojen ikkunatilkkeiden poistaminen 1.krs alaslaskutilasta
- rikkoutuneiden akustiikkalevyjen vaihto uusiin
- akustiikkalevyjen läpivientien tiivistykset
- alaslaskutilassa olevan mineraalivillan poisto mahdollisuuksien mukaan

Väliseinät

- ruokalan ja käytävän välistä kantavaa väliseinää aukotetaan. Aukotus vaatii tukirakenteita
- suihku- ja pukutilojen pintarakenteet puretaan, seinärakenteet kuivataan ja uudet rakenteet rakennetaan.
- välipohjien pintalaatan ja eristeiden purkamisen yhteydessä, joudutaan myös väliseinärakenteita purkamaan laajasti

Yläpohja ja vesikatto

- alalaattapalkiston eristekerrosten poistaminen ja uudeneristekerroksen asentaminen niillä alueilla, joilla korjausta ei ole vielä tehty
- opettajien työtilan (lämmintila) rakentaminen ullakon eteläosaan

Asuntola

- kellarin kosteusvaurioitunut seinä korjataan
- lattiakanaalin lattialuukut uusitaan kaasu- ja vesitiiviiksi luukuiksi
- läpiviennit lattiakanaaliin tiivistetään
- täyttämättömän alustatilojen seinään tehdään aukko. Alustatila tarkastetaan ja mahdolliset muottilaudat tmv. poistetaan, alustatilaan lisätään sepeli ja tilaan järjestetään ilmanvaihto

90-luvun laajennusosa

Alapohja ja sokkelit

- alapohjatilan tuuletusta lisätään niin, että tila on jatkuvasti alipaineinen sisätiloihin nähden
- alapohjan läpiviennit ja kulkuluukut tiivistetään
- betonisokkelien saumojen elastiset tiivistysmassat uusitaan
- VSS-tilan korjaukset ja tiivistykset

Ulkoseinät

- liittymien tiivistyskorjaukset (ulkoseinä/alapohja/välipohja/yläpohja/ikkunat)

Välipohjat

- pintamateriaalien uusiminen, alla olevan betonikerroksen jyrsintä, kuivaus, kapselointi ja uuden pintamateriaalin asentaminen
- välipohjan ja ulkoseinän liittymän tiivistäminen

Yläpohja ja vesikatto

- yläpohjan ja ulkoseinien liittymän tiivistäminen
- aluskate kuntoarvion mukana naulattu rikki, seurataan säännöllisesti, koska käyttöikää vielä katteella, ei uusita vielä ellei ilmene vuotoja

6.5 LVIA-tekniset tavoitteet

LVIA-JÄRJESTELMÄT

Yleistä

Järjestelmien tekninen kunto on kokonaisuutena tyydyttävää tasoa. Laajamittaisemmat järjestelmien uusimistoimet ajoittuvat käyttöteknisen iän loppupäähän, eikä sisälly tähän hankesuunnitelmaan.

Hankesuunnitelmassa järjestelmiin esitetyt toimenpiteet kohdentuvat tilamuutoksista johtuviin tarpeisiin (katso viitesuunnitelma), sekä osin toiminnallisuuden, sekä osassa tiloja sisäilmaolosuhteiden parantamiseen. Tilamuutosten sisältö on esitetty hankesuunnitelman osana. Muita keskeisiä toimenpiteitä ovat kellaritilojen tuuletustoimintojen parantaminen.

Lämmitysjärjestelmät

Kiinteistön lämmitysjärjestelmät on liitetty kaukolämpöverkoston piiriin. Lämmönjakokeskus sijaitsee vanhan rakennusosan kellaritiloissa.

Lämmönjakokeskus sisältää erilliset levylämmönsiirtimillä varustetut lämmityslaitteet varusteineen; vesikiertoiselle patterilämmitysjärjestelmälle, ilmanvaihdon lämmitykselle, sekä lämpimän käyttöveden valmistukselle.

Lämmitysverkosto on jaettu säätöpiireihin. Putkiston materiaali on teräsputki.

Lämmityspatterit ovat pääosin radiaattorilämmityspattereita, osin elementtipattereita.

Patteriventtiilit ovat pääosin esisäädettäviä termostaattisääteisiä patteriventtiileitä.

Lämmitysjärjestelmien kunto on kokonaisuutena tyydyttävä.

Toimenpiteet:

- Lämmönjakokeskuksen uusiminen; Uusimisen yhteydessä huomioidaan B-osan opetustilojen rakennettavan ilmanvaihdon lämmitystarve, sekä liikuntatilojen pesu- ja pukutilojen rakennettavan lattialämmitysjärjestelmän tehontarve.
- Keittiöalue, liikuntatilojen pesu- ja pukutilat varustetaan lattialämmitysjärjestelmällä.
- Verkoston venttiileitä uusitaan tarpeen mukaan säädön ja kunnon vaatimassa laajuudessa.

- Patteriventtiileitä uusitaan tarpeen mukaisesti (esim. jos termostaatti puuttuu, tai se on rikki).
- Lämpöjohdot eristämättömät osat eristetään ja pinnoitetaan putkikanaalissa. Samoin putkieristeitä uusitaan ullakkotiloissa (tuuletusviemärin eristeitä rikki).
- B-osan opetustilojen rakennettava ilmanvaihtokone varustetaan lämmityksellä; lämmitysputkistot, säätöpiiri
- Muut tilamuutoksista johtuvat toimenpiteet (viitesuunnitelmasta johtuvat)
- B-osan kellaritilat varustetaan lämmityksellä

Vesi- ja viemärijärjestelmät

Kiinteistö on liitetty HSY:n vesi- ja viemäriverkostoon.

Alkuperäisten rakennusosien vesi- ja viemärijärjestelmät on uusittu pääosin vuonna 2005. Laajennusosalla vesi- ja viemäriverkostot ovat rakennusajalta, vuodelta 1995.

Vesijohtoputkisto on tehty pääosin kupariputkesta.

Viemäriputkistot ovat muovi- ja valurautaviemäriputkea. Piha-alueella on jonkin verran alkuperäisiä betonivalmisteisia putkia.

Pesuallassekoittajat ovat pääosin yksiote sekoittajia. Suihkusekoittajat ovat termostaattisääteisiä.

Vesijohtoverkkoon on liitetty pikapalopostikaappeja.

Vesi- ja viemärikalusteet ovat pääosin keraamisia, keittiön ja kerrosten rst-tiskipöytäkalusteita lukuun ottamatta.

Toimenpiteet:

- Vesi- ja viemärijärjestelmille kohdentuu lisä- ja muutostöitä, sekä purkutöitä, johtuen tilamuutoksista (viitesuunnitelma).
- Rakennusosia yhdistävässä putkikanaalissa on esiintynyt vettä. Kanaaliosuudelle rakennetaan lattiaan upotettava pienperusvesipumppaamo.
- Paikka sijaitsee asuntolan ja koulun välisellä kanaaliosuudella. Rakennusosaa lähimpänä olevan salaojituksen toimivuus, ja niiden korko suhteessa kanaalin pohjakorkoon tarkastetaan.

- Kaikki alkuperäiset vanhat käytöstä poistetut näkyvät viemäriosuudet puretaan, ja tarvittavat tulppaukset tehdään ilmavuotojen ehkäisemiseksi. Vanhan rakennusosan rakennuksen sisäpuolelle ei saa jäädä vanhoja vesi- ja viemärijohtoja. Käytöstä poistetut johdot puretaan, ja mahdolliset käytössä olevat rakennusaikaiset putket uusitaan (mikäli niitä on vielä käytössä).
- Kuvausten ja selvityksen mukaan viemäreissä esiintyy painaumia, ja osaan putkisto-osuuksia on kasvanut juuria. Jäte- ja sadevesiputkistot, sekä kaivot puhdistetaan projektin osana. Ulkojohdot, joissa selvityksen mukaan esiintyi juuristoa tai suurimmat painaumat uusitaan.
- Kattosadevesisyöksyjen ja sadevesiviemärin liitospaikat ja syöksyputket korjataan niin, ettei vesi roisku rakenteisiin. Kattosadevedet, jotka on liitetty sv-järjestelmään ilman ’katkoa’ korjataan tai muutetaan niin, että kattosyöksyn ja sv-järjestelmän liittymäpaikka päästään tarkastamaan. Tämän voisi toteuttaa esimerkiksi asentamalla liitoskohdan yläpuolelle tarkastusluukku.
- Keittiön rasvanerotin tyhjennetään, puhdistetaan ja tarkastetaan. Rasvanerottimen viemärit puhdistetaan. Työn jäljiltä rasvanerotin täytetään puhtaalla vedellä.
- Sekoittajia uusitaan; pesualtaille ja suihkutiloihin asennetaan “kenno sekoittajat”.
- Keittiötilojen vesi- ja viemärijärjestelmät uusitaan kokonaisuudessaan.

Ilmanvaihtojärjestelmät

Kiinteistössä on pääosin koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihtojärjestelmä. Järjestelmien kunto on pääosin tyydyttävä. Toiminnallinen taso pienessä osaa tiloja käyttäjämääristä johtuen osin välttävä.

Kanavistot ovat tehdasvalmisteisia kuumasinkittyjä kierresaumakanavaa, osin suorakaiteen muotoista kuumasinkittyä kanavaa.

Koneellisen tulo- ja poistoilmanvaihdon tehdasvalmisteiset päätelaitteet ovat erityyppisiä.

Ilmanvaihtojärjestelmiin ei kohdennu kokonaisuutena laajamittaisia uusimistoimia, vaan ne ajoitetaan suunnitellusti järjestelmien käyttöteknisen iän loppupäähän.

Ilmanvaihdon painesuhteet;

Käyttöaikojen ulkopuolella tuuletus tulisi toteuttaa jaksottaisella tuuletustoiminnolla. Aikaisemmin on ollut tapana toteuttaa tiloja ilman vaihtuvuus pelkästään wc-tilojen poistoilmanvaihdolla, mistä kohdistuu tiloihin alipaineisuutta. Tällöin poistoilmanvaihdon vaatima korvausilma saattaa johtua tiloihin hallitsemattomasti rakenteiden kautta. Alustatilojen ja kanaalin läpiviennit käyttäjätiloihin tulisi tiivistää huolellisesti ilmavuotojen välttämiseksi.

Käyttötilojen tulisi olla paineneutraali. Kerrosten tulo- ja poistoilmamäärän tulisi olla samaa tasoa. Alustatiloissa tulisi olla lievä alipaineistus ympäröiviin tiloihin nähden.

Toimenpiteet:

- Ilmanvaihtojärjestelmät puhdistetaan kokonaisuudessaan; kone- ja kanavaosat, kanavistot, päätelaitteet, tulo- ja poistoilmakammiot. Puhdistustöiden yhteydessä varmistetaan, ettei mikään ilmanvaihtojärjestelmän osa sisällä pinnoittamattomia materiaaleja, mistä voisi irrota kuituja/partikkeleita ilmanvaihtoon.
- Ilmanvaihdon suodattimet vaihdetaan.
- Ilmanvaihtokoneiden järjestelmien ohjaukset ja toiminnot testataan, aikatoiminnot tarkastetaan.
- Ilmamäärät mitataan ja säädetään, opetus- ja kerrostilojen ilmanvaihto vakautetaan paineneutraaliksi, lievä alipaineisuus sallitaan.
- Tilojen tuuletus käyttöaikojen ulkopuolella; Jatkossa aikaistetulla ja myöhennetyllä ilmanvaihdolla, ja ’jaksottaiskäytöllä’.
- B-osan kellaritiloja tuuletustoimintoja parannetaan rakentamalla ko. tiloja palveleva oma erillinen esim. ristivirta lämmön talteenotolla varustettu koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihto. Tarkastellaan raitisilmareitin sijoittamista nykyisten seinustalla olevien kuilujen kautta.
- Keittiön ilmanvaihtoa parannetaan laajennustoimenpiteiden yhteydessä siten, että päätelaitteet uusitaan. Lisäksi ilmamääriä lisätään keittiö- ja ruokala-alueella siirtämällä käytävän puoleisten opetustilojen ilmanvaihto kokonaisuudessaan palvelemaan keittiö-, käytävä- ja ruokala-alueelle ilmanvaihtoa. Päätelaitteet ja B-osan ensimmäisen kerroksen kanavistot ja päätelaitteet uusitaan vastaamaan viitesuunnitelman tilamuutoksia ja henkilömäärien mukaista tarvetta. Opetustiloista ‘vapautuva ilmamäärä’ ko. alueille on luokkaa 1 m3/s.

- B-osan 1 kerroksen opetustiloille rakennetaan uusi ilmanvaihtojärjestelmä. Ilmanvaihtokone sijoitetaan ullakolle rakennettavaan ilmanvaihdon laitetilaan; ilmanvaihdon mitoitusperuste opetustiloille 4,5 dm3/s, m2, ilmanvaihtokoneen kokoluokka +/- 1 m3/s.
- Huolto- ja putkikanaalit alipaineisuus ja riittävä korvausilman saanti varmistetaan. Kaikki läpiviennit tiivistetään huolella ilmavuotojen minimoimiseksi. Mikäli nykyisiä rakenneaineisia hormeja hyödynnetään poistoilmakanavoinnin lisänä, tulee hormi pinnoittaa ilmavuotojen ehkäisemiseksi. Alustatilojen ja kanaalin tasainen tuulettuminen varmistetaan. Yleisesti; vanhoihin hormeihin kohdentuvat toimenpiteet määritetään yhdessä rakennesuunnittelijan kanssa.
- Purunpoistopuhallin uusitaan.
- Ikkunoista johtuvaa aurinkokuormaa pyritään vähentämään rakenteellisin keinoin, esim. kaihtimet (arkkitehti määrittää).
- Raitisilmakammion toimivuutta parannetaan ’sääherkkyyden’ osalta, parantamalla otsapinnan virtauksen laminaarisuutta ja esim varustamalla kammion ilmanotto ’tehokkaalla lumisiepparilla’. Tarkemmat toimet määritetään suunnittelun osana.

Rakennusautomaatiojärjestelmät

Kohteessa on DDC pohjainen kiinteistöautomaatio, jota on uusittu lähivuosina. Valvonta-alakeskukset sijaitsevat lämmönjakohuoneessa ja ilmanvaihdon konehuoneissa.

Järjestelmien automaatiojärjestelmälle ei kohdenneta projektin osana laajamittaista uusimista. Opetustiloille rakennettava ilmanvaihtokoneen automaatio liitetään e-valvomon etäseurannan ja –ohjauksen piiriin. Koko järjestelmä uusiutuu myöhemmin laajamittaisesti laitekannan uusimisen osana, tai myöhemmin erillisprojektina.

Jäähdytysjärjestelmät

Kiinteistössä on jäähdytyslaitta keittiön kylmätoiminnoille.

Toimenpiteet:

- Tilojen aurinkokuormaa pyritään pienentämään kohdistamalla toimenpiteitä, joilla alueelle ikkunoista johtuvaa aurinkokuorman vaikutusta vähennetään (arkkitehti määrittää tavan)

- Keittiötä palveleville uusille kylmätiloille rakennetaan jäähdytys. Lauhdelämpöä ei saa purkaa keittiö- ja käyttäjätiloihin. Lauhdelämpöä pyritään hyödyntämään esim. kellaritilojen lämmitystoimintoihin (kellaritilojen korvausilman esilämmitys, tms.).
- Kellarissa sijaitsevat nykyisten kylmätilojen kylmälaitteet puretaan.

Muuta

Esco-sopimus Caverion Oy:n kanssa on päättynyt jo 31.12.2022, joten mitään yhteistyötä heidän kanssaan ei ole enää myöskään tämän kohteen osalta.

6.6 Sähkötekniset tavoitteet

Yleistä

Kiinteistön vanhan osan sähkötekniikka on pääosin 1980-luvulta ja laajennusosan sähkötekniikka on 1990-luvulta (alkuperäistä). Vuonna 2005 valmistui LVIA-perusparannus, jolloin LVIA-järjestelmiin ja -tiloihin liittyvää sähkötekniikkaa uusittiin. Asuntolasiiven sähkötekniikka uusittiin vuonna 2002. Lisäksi rakennuksessa on tehty pieniä korjaus- ja muutostöitä, jolloin sähkölaitteita on uusittu sekä asennuksissa tehty muutostöitä.

Rakennuksen sähkötekniikka uusitaan pääosin lukuun ottamatta seuraavassa esitettyjä poikkeamia:

- Laajennusosan ryhmäkeskukset ja niiden nousujohdot säilytetään soveltuvin osin
- Oppilas-wc-osaston valaistus säilytetään soveltuvin osin
- Luokkien uudehko Led-valaistus säilytetään. Jos alakatot joudutaan purkamaan välipohjien tiivistystöiden yhteydessä, valaisimet varastoidaan työn ajaksi ja asennetaan udelleen käyttöön
- Nykyinen LVIA-tekniikka säilytetään soveltuvin osin
- Johtotiet säilytetään soveltuvin osin
- Valvontakamerat (Avigilon) varastoidaan työn ajaksi ja asennetaan uudelleen käyttöön

Sähköteknisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia.

Suunnittelun tulee olla laadukasta ja pohjautua tilaajan ja käyttäjien kanssa neuvoteltuihin ratkaisuihin, laskelmiin ja kokemukseen. Suunnittelijan on voitava perustella suunnitteluratkaisut yllä mainittujen kriteerien perusteella.

Aluesähköistys ja liittymät

Rakennuksen nykyiset sähkö-, tietoliikenne-, murtosuojaus- ja kiinteistöautomaatioliittymät säilytetään. Videovalvontajärjestelmä liitetään kaupungin keskitettyyn videovalvontajärjestelmään.

Piha-alueiden, katosten ja ulkoseinustojen valaisimet uusitaan. Asennetaan pääsääntöisesti nykyisille paikoille. Lisäksi ulkoalueiden valaistusta muutetaan ja täydennetään pihatöiden edellyttämässä laajuudessa.

Autopaikoitusalueelle asennetaan autolämmityspistorasioita sekä sähköautojen latausasemia (22 kW) sekä niiden varaukset. Latausasemien määrä sekä varaustarpeet määräytyy autopaikkojen lukumäärän mukaisesti noudattaen lakia “733/2020 rakennusten varustamisesta sähköautojen latauspisteillä ja lataus-pistevalmiuksilla”.

Autolämmityspistorasiakotelot uusitaan.

Sähkönjakelu ja keskukset

Vanhan osan ryhmäkeskukset ja nousujohdot uusitaan. Myös pääkeskus ja ruokalan keskus uusitaan. Keskukset asennetaan ensisijaisesti nykyisille paikoille.

Laajennusosan nykyisissä sähkökeskuksissa tehdään muutostöistä aiheutuvat täydennykset ja muutokset. Nykyiset kaapelit hyödynnetään soveltuvin osin. Uutta kaapelointia asennetaan muutostöiden edellyttämässä laajuudessa.

Energian kulutuksen seurantaa varten sähkökeskuksiin asennetaan alamittareita, joilla tavoitellaan rakennuksen käytönaikaista energian

kulutuksen optimointia mm. seuraamalla mittaustulosten poikkeamia esim. vikatapauksissa.

Rakennukseen asennetaan ohjauskeskuksia, joilla ohjataan mm. yleis-/ulkovalaistuksia, liikuntasalin ja näyttämötekniikan laitteita sekä valaistuksia.

Johtotiet

Koulun nykyiset johtotiet säilytetään soveltuvin osin. Uusia johtoteitä (kaapelihyllyjä, johtokanavia, sähkölistoja, valaisinripustuskiskoja) lisätään muutosalueille tarvittavin osin. Uudet johtotiet ovat tehdasvalmisteisia ja metallirakennetta.

Johtoteiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ääni- ja paloteknisiin eristyksiin. Näkyvillä osuuksilla johtotiet ovat valkoiseksi maalattua mallia. Näyttämöltä ulospäin näkyvät johtotiet hankitaan pääsääntöisesti mustaksi maalattuina tai maalataan paikan päällä.

Johdot ja niiden varusteet

Rakennukseen asennetaan kaapeleita ja johtoja, jotka palvelevat mm. seuraavia käyttötarkoituksia:

- Sähkökeskuksia (nousujohdot sekä ohjaus- ja hälytysrunkojohdot)
- Maadoituksia/ukkossuojauksia. Osa maadoitusjohtimista hyödynnetään
- Voimavirtalaitteita esim. keittiökojeita
- Valaistusta ja pistorasioita
- Tele- ja turvajärjestelmiä
- LVIA-laitteita

Kaapeleihin tulee päästä käsiksi kohtuudella korjaustöiden valmistumisen jälkeen. Esim. uusissa väliseinissä ei käytetä putketonta asennusta. Läpiviennit tulee tiivistää hyvin ja kylmien sekä lämpimien tilojen välisiä läpivientejä tulee välttää.

Muutosalueilla vanhat sekajärjestelmän (TN-C-S ja TN-C) johdot ja kalusteet kuten pistorasiat uusitaan nykypäivän vaatimusten edellyttämälle tasolle (TN-S).

Valaistusjärjestelmät

Koulun valaistusjärjestelmät uusitaan pääosin. Säilytettävä valaistus on esitetty “Yleistä” osiossa.

Laajennusosalla sekä teknisissä tiloissa pistorasioita ja valaistuskytkimiä/painikkeita siirretään sekä täydennetään käyttötarkoitus- ja tilamuutoksien mukaisesti. Kts. “Yleistä” osio.

Asuntolaosan kellarikerroksen valaistus ja pistorasiat uusitaan.

Valaistustasojen mitoituksissa muutosalueilla tulee noudattaa soveltaen standardin SFS-EN 12464-1 suosituksia.

Optimaaliseen energiatehokkuuteen tulee pyrkiä valitsemalla energiatehokkaat valaisimet sekä niihin energiatehokkaat valolähteet (kuten Led). Valaisimet tulee pyrkiä sijoittamaan siten, että valoa saadaan sinne missä sitä tarvitaan ja tarpeenmukaisella valaistusvoimakkuudella.

Energiatehokkuus tulee huomioida valaistusohjauksissa. Valaistusohjaukset voidaan toteuttaa mm. soveltaen kiinteistöautomaation aikaohjauksia, valoisuusantureita, läsnäolotunnistimia, himmentimiä ja järkevää valaistusryhmitystä.

Valaisinvalinnoissa ja sijoituksissa tulee huomioida uuden oppimisympäristön edellyttämät seikat.

Ulkovalaisimiksi valitaan heti syttyvät energiatehokkaat (Led) valaisimet.

Nykyiset kaapelit hyödynnetään pääosin. Uutta kaapelointia asennetaan vain tarpeen mukaan.

Liikuntasalin näyttämö varustetaan DMX-pohjaisella näyttämövalaistusjärjestelmällä, joka sisältää esim.:

- himmennettäviä pistorasioita, jotka ristikytkennän kautta liitetään himmenninyksikköön
- himmenninyksiköitä ja yksi yksikkö tilavarauksena sekä ohjauspöydät himmennin- ja värinvaihtajakäyttöön
- teatterivaloheittimiä ja valoansaita (2 kpl manuaalisia ansaita näyttämön päälle ja yksi rakenteellisesti suojattu, moottorikäyttöinen ansas saliin) sekä lisäksi näyttämön kummallakin puolella seinäkiinnitteisen kiinteän putken. Ansaiden määrä, sijainti ja sähköinen ohjattavuus selvitetään suunnitteluvaiheessa.
- ohjauspöydälle kaksi erillistä liitäntäpaikkaa

Yleiskaapelointijärjestelmä

Rakennus varustetaan Cat 6a mukaisella U/FTP yleiskaapelointijärjestelmällä. Järjestelmä palvelee tietoliikennettä, puhelin/ovipuhelinyhteyksiä, info-tv-, aikatauluneuvonta-, AV-järjestelmiä sekä aurinkopaneelijärjestelmän seurantanäyttöä ja videovalvontaa.

Yleiskaapelointitelineet asennetaan omiin erillisiin lukittaviin telekomeroihin. Pistorasioita asennetaan toimistotyyppisiin tiloihin, luokkiin, auloihin, neuvottelutiloihin, henkilökunnan tiloihin, teknisiin tiloihin, info-tv-näytöille, joukkoliikenneaikataulunäytöille, videovalvonnan kameroille, yms.

Rakennus ja varustetaan langattoman lähiverkon verkon (wlan) tukiasemilla. Lisäksi koulun seinustoille ulos asennetaan langattoman lähiverkon tukiasemat mm. opetustarkoitusta varten. Wlan-tukiasemat asennetaan alakattojen alapuolelle.

Laajennusosan nykyinen kaapelointi ja rasiointi sekä ristikytkentätelineet hyödynnetään soveltuvin osin.

Yhteisantennijärjestelmä

Laajennusosan yhteisantennijärjestelmä säilytetään ja siihen tehdään tarvittavat muutokset rakennustöiden edellyttämässä laajuudessa.

Antenni ja antennivahvistin säilytetään. Purkutöiden yhteydessä tulee huomioida se, että asuntolan antenniverkko säilyy käytössä.

Vanhalle osalle ruokalaan asennetaan antennipistorasia. Muutoin vanhan osan sisäverkko puretaan. Tarvittaessa tv-lähetyksiä voidaan seurata tietoliikenneverkon kautta.

VIRVE2.0- ja monioperaattorijärjestelmä

Rakennus varustetaan viranomaisverkolla VIRVE 2.0. Ennen lopullista asennusta, tulee rakentamisen loppuvaiheessa suorittaa kuuluvuusmittaukset, johon sisältyy yleisimpien puhelinoperaattoreiden kuuluvuuden mittaukset.

Rakennus varustetaan monioperaattoriverkolla, joka liitetään osaksi VIRVE-verkkoa.

Info-Tv-järjestelmä

Rakennus varustetaan info-tv-järjestelmällä osana yleiskaapelointijärjestelmää. Näyttöjä asennetaan mm. käytäville, auloihin, opettajien huoneeseen sekä ruokalaan. Laitteet ja ohjelmistot käyttäjien erillishankinnassa.

Äänentoisto- AV- ja kuulutusjärjestelmät

Rakennuksen keskusradiojärjestelmä uusitaan kokonaisuudessaan. Vahvistinkeskus varustetaan varavirtalähteellä.

Laajennusosan opetustiloihin rakennetaan pako-ovia, joista osa osuu nykyisille tauluseinille. Tauluseinillä on AV-tekniikan laitteita ja kaapelointia, jotka joudutaan siirtämään eri seinälle. Opetustilojen AV:na toimii liikuteltavat kosketusnäytöt, jotka ovat hyväkuntoisia, eikä niitä tarvitse uusia. Laitteet tulee kuitenkin suojata asianmukaisesti kosteudelta ja pölyltä ja varata näille säilytyspaikka peruskorjauksen ajaksi.

Opetus- ja neuvottelutilat varustetaan ns. älytaulujärjestelmällä. Järjestelmän laitteet ja laitekaapelointi käyttäjien erillishankinnassa.

Liikuntasali sekä näyttämö varustetaan äänentoisto- ja AV-järjestelmällä. Järjestelmää tulee voida käyttää luentoihin ja musiikkiesityksiin. Järjestelmän toteutuksessa voi käyttää soveltuen esim. seuraavia laitteita: vahvistin, valo- ja äänipöytä, kompressori, efektilaite, taajuuskorjain, langattomat ja langalliset mikrofonit telineineen, kaiuttimet, viritin, kuva/äänilähteet, liitäntäkotelot (2 kpl) moninapaliittimillä ohjelmalähdevaunulle, lukittava pyörillä varustettu ohjelmalähdevaunu, yms. Projektori(t) sisältyvät käyttäjän hankintaan, muu tekniikka pääsääntöisesti sähköurakkaan. Näyttämötekniikan AV- järjestelmästä tulee voida siirtää ääntä kuulutus- ja äänentoistojärjestelmään sekä musiikkiluokkiin. Hankittava AV- ja esitystekniikka määritetään suunnitteluvaiheessa.

Ruokala ja liikuntasali varustetaan kuulorajoitteisia palvelevalla induktiosilmukkajohdotuksella ja vahvistimella. Ruokasaliin valmius Artome M10 tai vastaavalle esitystekniikkaratkaisulle (pistorasia ja valkokangas/ muu heijastuspinta)

Ajannäyttöjärjestelmät

Rakennuksen nykyinen ns. keskuskellojärjestelmä uusitaan väyläpohjaiseksi keskuskellojärjestelmäksi. Kelloja asennetaan mm. opetustiloihin, auloihin, käytäville ja neuvottelutiloihin sekä ulos.

Liikuntasalin pelikellon tarve tarkistetaan suunnitteluvaiheessa.

LE-WC-hälytysjärjestelmä

Inva-WC-tilat varustetaan tilakohtaisella hälytysjärjestelmällä. Rinnakkaishälytykset johdotetaan lisäksi joko vartijan tilaan tai opettajien huoneeseen.

Soittokellot, varattu-valot , sisäänpyyntölaitteet ja ovipuhelin

Suunnitteluaikana sovittavat sisäänkäynnit varustaan soittokelojärjestelmällä.

Neuvottelutilat varustetaan varattu-valo-laitteilla.

Rehtorin, psykologin, kuraattorin, lääkärin, terveydenhoitajan ja erityisopettajan huoneet varustetaan sisäänpyyntölaitteilla.

Oppilashuollon tilat varustetaan kuvallisella ovipuhelinjärjestelmällä, josta on yhteys oppilashuollon sisäänkäynnin ulko-ovelle sekä sähkölukon etäavaus.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmä

Rakennuksenkiinteistövalvontajärjestelmää laajennetaan/muutetaan LVIA-teknisten muutostöiden edellyttämässä laajuudessa. Järjestelmällä ohjataan taloteknisiä laitteita, kerätään mittauksia ja välitetään hälytystietoja. Järjestelmä on tilaajan erillishankinnassa.

Murtosuojausjärjestelmä

Rakennuksen rikosilmoitusjärjestelmä uusitaan. Järjestelmä toteutetaan kuorisuojauksena pääsääntöisesti liikeilmaisimilla. Kulunvalvottavat ulko-ovet kytketään murtosuojausjärjestelmään. Järjestelmä on tilaajan erillishankinnassa.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmän A-luokan hälytykset sekä paloilmoittimen palo/palovika hälytykset välitetään rinnakkain murtohälytysten kanssa murtohälyttimen akkuvarmennetun välitinlaitteen kautta.

Henkilöturvajärjestelmä

Terveydenhuollon tilat varustetaan päällekarkaushälytysjärjestelmällä. Laiteet HV-alueen toimituksessa.

Videovalvontajärjestelmä

Rakennus varustetaan IP-pohjaisella videovalvontajärjestelmällä. Kameroita asennetaan valvomaan rakennuksen ulkoseinustoja ja osin piha-alueita. Lisäksi käytäville ja auloihin asennetaan dome-tyyppisiä kameroita. Nykyiset laitteet (Avigilon) hyödynnetään soveltuvin osin.

Kulunhallintajärjestelmä

Pääkulkureittien ulko-ovet sekä osa sisäovista varustetaan sähköisellä lukituksella. Sähkölukkoja ohjataan kulunhallintajärjestelmästä (Rfid ja koodinäppäimistöltä) sekä etäohjauksena Vantin avainhallinnasta. Iltakäyttötilojen varaukset tehdään netin kautta ns. Timmi-tilanvarausjärjestelmällä.

Pääkulkureittien sähkölukittavat ovet kytketään opettajien huoneeseen sekä vartijan tilaan asennettavan hätälukituskytkimen ohjaamiksi.

Kulunhallintajärjestelmän tarkoitus on parantaa rakennusta käyttävien turvallisuutta sekä palvella iltakäyttöä.

Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä

Rakennuksen merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä uusitaan.

Paloilmoitinjärjestelmä

Rakennus varustetaan automaattisella osoitteellisella analogisella paloilmoitinjärjestelmällä. Desipeliovilla varustetut tilat kuten osa luokista, varustetaan äänikantailmaisimilla.

Savunpoistojärjestelmä

Rakennus varustetaan savunpoistojärjestelmällä, mikäli rakennusluvan ehdot sitä edellyttävät.

Koneet, laitteet ja erityisjärjestelmät

Nykyinen räystäslämmityskaapelointi uusitaan.

Uusille keittiölaitteille, hissille, yms. asennetaan sähköliitännät.

Rakennus varustetaan aurinkosähköjärjestelmällä.

6.7 Toteutukseen liittyvät tavoitteet

Rakennus-, rakenne-, sähkö- ja LVI- teknisissä suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita rakennusfysikaaliseen toimintaan, ulkovaipan sisäpinnan tiiveyteen, sisäilman laatuun, valaistukseen sekä äänenvaimennukseen (akustiikkaan) ja äänieristykseen.

Rakennustyön aikaiset vaatimukset:

Hankkeessa noudatetaan Kuivaketju 10 - toimintamallia (http://kuivaketju10.fi/) ja hankkeeseen määrätään kosteuskoordinaattori suunnittelun tilaamisvaiheessa rakennusten käyttöönottoon asti.

Mahdolliset vesikatto työt tehdään säänsuojan alla.

7 TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

7.1 Rakennuspaikan sijainti ja hallinta

Rakennukset sijaitsevat Simonkylän kaupunginosassa, Simonpellossa, korttelissa 65501. Tontti ja sen rakennukset ovat Vantaan kaupungin omistuksessa. Samalla tontilla, sen pohjoispäädyssä, sijaitsee 2016 valmistunut Simonkallion päiväkoti.

- Katuosoite Simonkalliontie 1, 01350 Vantaa
- Kaupunginosa 67 - RUSKEASANTA
- Kiinteistötunnus 92-65-501-5
- Pysyvä rak.tunnus 50998
- VTJ-PRT: 103334461P
- Käyttötarkoitus Yleissivistävien oppilaitosten rakennukset
- P-koordinaatti 6688506
- I-koordinaatti 25501424
- Asemakaava 50900 SIMONPELTO, Y/k Hyväksytty 10.9.1992

7.2 Rakennuspaikan ominaisuudet

Kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet

Tontti 65-501-5 on asemakaavassa merkitty Y alueeksi, e=0.30, III, opetus- ja sosiaalitoimintaa palvelevien tilojen alue. Alueelle saa rakentaa myös asuntoja. (YM 10.9.1992, Vantaan kaupunki, Simonpelto, 65.kaupunginosa, Simonkylä). Alueella tai ympäristössä ei ole käynnissä kaavamuutoksia.

Tontin pinta-ala on 33011m2 ja rakennusoikeus on 9903m2. Tontilla on rakennusoikeutta käyttämättä 3038 kem2.

ks. liitteenä olevat asemakaavamääräykset.

Tontin rakennettavuus, maaperätiedot, kunnallistekniikka

Kortteli on Esterajoituspintojen aluetta (ilmailumääräys AGA M3-6 ja muut). Tontilla on myös ollut pilaantuneita maita liittyen vanhaan öljylämmitysjärjestelmään, tiedettäväsi pilaantuneet maat on kuunostettu.

Tontin kuivatus ja hulevesien käsittely

Tontti on täyttömaata. Ympäröivät alueet ovat savea ja silttiä, Simonkalliontien lounaispuolella moreenia.

Tontilla kulkevat nykyisten rakennusten hulevesiviemärit rakennuksen itäpuolella, jätevesiviemärit rakennuksen pohjoispuolella, kaukolämpöjohdot rakennuksen pohjoispuolella ja liittymä itäreunalla Koivukyläntielle, sähkökaapelit, tietoliikennekaapelit rakennuksen länsisiivestä kohti Simonmetsäntietä ja vesijohdot rakennuksen itäpuolella.

Liikenne, pysäköinti ja meluselvitys

Saattoliikenteen toimivuuteen ja turvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota jatkosuunnittelussa. Huoltoliikenne ja saattoliikenteen jalankulkureitit eivät saa ristetä. Jätekeräyspaikan ja huoltopihan riittävä mitoitus huomioitava suunnittelussa. Tontilla sijaitsevat autopaikat osoitetaan nykyisen käytännön mukaisesti joustavaan yhteiskäyttöön. Pysäköintialue toimisi mahdollisesti parhaiten yksisuuntaisena järjestelynä.

Simonkalliontiellä lähempänä Koivukyläntietä sijaitseva nykyinen tonttiliittymä on liikenteellisesti hieman haastavassa paikassa näkemien kannalta. Sijainti voidaan kuitenkin säilyttää. Aidat tai mahdolliset rampin tukirakenteet eivät saa estää näkyvyyttä kadulle. Suunnittelussa tulee huomioida riittävät näkemät kadulle. Katualueella sijaitsevan suojatien sijainnin siirtämistä tai poistamista voidaan tutkia jatkosuunnittelun yhteydessä.

Myöhemmässä vaiheessa voidaan tutkia saattoliikennettä myös mahdollisesti Koivukyläntien puolella sijaitsevalle parkkialueelle. Liittymän sijainti säilyttävä nykyisellä paikallaan. Liittymä sijaitsee liittymäkieltoalueella, joten runsas liikenne tällä sijainnilla ei ole kuitenkaan toivottavaa, sillä se haittaa muuta kadun liikennettä.

Vantaan kaupungin tavoitteet kestävien liikkumismuotojen edistämisestä tulee ottaa huomioon suunnittelussa. Laadukkaaseen eli runkolukittavaan pyöräpysäköintiin riittävästi paikkoja. Turvallinen kulku pyöräpaikoilta koulun oville huomioitava paikkojen sijoittelussa. Jalankulun turvalliset yhteydet tontilta kadulle ja bussipysäkeille huomioitava suunnittelussa.

Parkkialueen ja muun piha-alueen suunnittelussa otettava huomioon lumitilat ja talvikunnossapidon vaatimukset. Lumen väliaikainen kasauspaikka osoitettava, jotta lunta ei kasata parkkipaikoille ja siten heikennetä pysäköintitilannetta.

Liikenteen melu päivällä vuoden 2011 mittausten mukaan oli 45-65 dB, maksimin ollessa tontin eteläosassa Koivukyläntien ja Simonkalliontien risteysalueella. Rakennuspaikka ei ole lento- tai rautatiemeluvyöhykkeillä. Meluolosuhteet tukevat välituntitoimintojen siirtämistä rakennuksen eteläpuolelle ja pysäköinnin keskittämistä melualueelle.

7.3 Rakennuspaikan toiminnalliset tavoitteet

Kts. kohta 5.19

8. HANKKEEN LAAJUUSTAVOITE

9. VÄISTÖTILATARVE

Koulu tulee tarvitsemaan väistötiloja tulevan korjauksen aikana. Musiikkiopisto toimii tiloissa aktiivisesti, myös musiikkiopisto tulee tarvitsemaan väistötiloja. Korjauksen vaiheistaminen on haasteellista, koska suurimmat korjaustarpeet kohdistuvat keittiöön ja ruokasaliin, ja tekniset korjaustarpeet laajasti 50-luvun rakenteisiin.

Keittiö toimii valmistuskeittiönä lähialueen päiväkodeille, korjauksen aikana ruoka tulee järjestää muualta.

Suunnittelun alettua selvitetään asuntolan käyttö rakennustöiden aikana: voidaanko turvata veden- ja sähkönjakelu, lämmitys sekä turvallinen pysäköinti.

Asuntolan asukkaita ja isännöitsijää tulee tiedottaa tulevista korjauksista hyvissä ajoin, ja asukkaita tulee informoida korjausten aikana mahdollisista käyttökatkoksista.

10. KUSTANNUKSET

10.1 Rakennuskustannukset

Kustannusennuste on 12 500 000 €, alv 0%, KL 117

Arvio sisältää:

- 50-luvun rakennuksen välipohjien eristeiden uusimisen ja esitetyt tila-muutokset sekä tekniset muutokset, sähkötekniset muutokset kts. kohta 6.6
- Purkutyöt oleviin rakennuksiin
- Luokkien väliset pariovet
- Kiintokalusteet
- Mosaiikkibetonilattioiden uusiminen (suojelunäkökulma)
- 90-luvun laajennuksen kosteusvauriokorjaukset
- Putkikanaalin korjaukset koko rakennuksesta (sisältäen asuntolan)
- Piha-alueen muutostyöt
- Aurinkosähköpaneelit 90-luvun laajennuksen katolla
- Sähköautojen latauspisteet 4kpl

Arvio ei sisällä:

- Opettajien työtilaa ullakolla, josta erillishinta
- Opetustilojen siirtoseinät, joista erillishinta
- Käyttäjätehtävät kuten irtaimisto- ja laitehankinnat

10.2 Käyttökustannusennuste

Ylläpitokustannukset 315 129 euro/v.
Toimintakustannukset tarkentuvat suunnitteluvaiheessa.

10.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusennuste

Tarkentuvat suunnitteluvaiheessa.

11 RAHOITUS, TOTEUTUS JA AIKATAULU

Rahoitus investointiohjelmassa

Kaupunginvaltuuston 14.11.2022 hyväksymään 10-vuoden investointiohjelmaan mukaan, hankeen, Simonkallion koulun osittainen perusparannus, kustannukset ajoittuvat kokonaisuudessaan taloussuunnitelmakaudelle 2023-2032.

Investointivaraus on päivitetty 21.2.2022 8,8 ME (alv 0%, KL109)

Aikataulu

Suunnittelijahankinnat tehdään keväällä/kesällä 2023 ja suunnitteluvaihe alkaa elokuussa 2023. Suunnitteluaikaa on alustavan arvion mukaan elokuusta 2023 kesäkuun 2024 loppuun. Rakentaminen kattaisi alustavan arvion mukaan ainakin vuoden 2025.

12 TYÖTURVALLISUUSASIAT

Suunnitteluvaiheen turvallisuuskoordinaattorina toimii rakenneinsinööri Jukka Tuhkanen. Hankkeesta on laadittu Havat-riskikartta.

Rakentamisvaiheessa toteuttaja ja rakennuttaja huolehtivat kohteen työturvallisuustehtävistä. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin tilakeskuksen turvallisuusohjeiden mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

13 RISKIT

Aikataulu, kustannukset

Hankkeen epävarmuustekijät ovat tavanomaisia liittyen rakentamiskustannuksiin sekä hankkeen onnistumiseen.

Rakennuskustannusten yllättävä nousu toteutusaikana:

- Työmaa-aikana esiin tulevat yllättävät vauriot tai rakenteet hidastavat aikataulua ja nostavat kustannuksia: esim. Valitaan suppeampi korjausvaihtoehto liittyen 50-luvun rakennuksen välipohjien korjaukseen ja työmaan aikana käy ilmi että kosteus- ja microbivauriot rakenteissa ovat niin suuret, että välipohjat on avattava ja puhdistettava kokonaan

Markkinatilanteiden aiheuttama rakennusmateriaalien saamisvaikeudet ja hintojen nousu

Työmaa-aikana esiin tulevat yllättävät vauriot tai rakenteet nostavat kustannuksia

Väistötilaratkaisut voivat vaikuttaa toteutusaikatauluun

Hankkeen viivästyminen aiheuttaa lisäkorjaustarvetta

Rakenteisen kuivumiseen liittyvät viivästykset

Kaavamuutos / poikkeamispäätös

Rakennuspaikan alueella ei ole vireillä kaavamuutosta ja poikkeamispäätöstä ei tarvita.

Teknisiin korjauksiin liittyvät riskit, tekemättömyys

Hanke epäonnistuu ja kohteessa sisäilmaongelmia / kosteusvaurioita heti valmistumisen jälkeen.

Suurimmat sisäilmaan liittyvät riskit liittyvät välipohjarakenteiden korjauslaajuuden ja korjaustavan toteutukseen ja rakenteiden tiivistysten onnistumiseen, sekä kellari- ja ullakkotilojen korjaustapaan.

Jos välipohjarakenteita ei korjata kaikkialta purkavalla korjaustavalla, on suurena riskinä, että vanhoista vauriokohdista pääsee ilmavuotoja sisätiloihin, vaikka rakenteita tiivistettäisiinkin. Vaikka tehtäisiin ns. hybridimallin mukainen osittainen purkava korjaus, silti jää riskiksi se, että välipohjan vanhoista täyttömateriaaleista ja niistä havaitsematta jääneistä mikrobivaurioista pääsee hajuja ja epäpuhtauksia sisätilaan. Jo pelkästään vanhoista vauriottomistakin täyttömateriaaleista voi päästä epäpuhtauksia sisätilaan ja aiheuttaa tätä kautta haittaa sisäilman laadulle. Kaikkiin tiivistystöihin liittyy epävarmuustekijöitä, tiivistystyön laatua ei päästä tarkastamaan joka kohdasta rakennusta. Tiivistyskorjaukset soveltuvat usein siirtäväksi korjaustavaksi, jolloin tiivistysten kestolle määritetään aika, esim. 2-10 vuotta, jonka jälkeen rakenne korjataan laajemmin tai vähintään tiivistykset uusitaan. Jos tiivistysten kunto ja lisätiivistystarvetta ei seurata säännöllisesti, tiivistetyistä rakenteista voi päästä epäpuhtauksia sisäilmaan. Riskinä on liian vähäinen seuranta välipohjien rakenteille, jos purkavaa, raskasta korjaustapaa ei nyt valita.

Jos ikkunakarmien reunoilta ei poisteta vanhoja eristemateriaaleja, karmien reunoilta voi olla myöhemmässä vaiheessa ilmavuotoa sisätilaan, kun reunojen tiivistykset ikääntyvät ja repeilevät. Ilmavuotojen kautta sisäilmaan voi päästä epäpuhtauksia vanhoista, osin vaurioituneista materiaaleista.

Jos kellarikerroksen alapohjarakennetta ei uusita, riskinä on, että kellarikerrokseen suunniteltujen varastotilojen käyttö ei onnistu, sillä tiloissa voi olla hajua ja kosteutta. Pintamateriaalit uusimalla, voidaan joutua jo muutaman vuoden päästä uusimaan pintamateriaaleja uudestaan, kun maaperästä nouseva kosteus vaurioittaa pintoja. Jos kosteutta nousee rakenteisiin, pinnoissa alkaa usein myös herkästi kasvaa paikallisia mikrobikasvustoja. Kellarikerroksen varastotilojen riskin lisäksi, riskinä on, että kellarista pääsevien ilmavuotojen kautta muihinkin kerroksiin pääsee hajuja ja epäpuhtauksia, jos kellarin rakenteita ei korjata riittävällä laajuudella ja korjaustavalla.

Rakenteiden tiiveys erityisesti putkikanaalien, ikkunoiden ja välipohjien kohdalla on tärkeää, ja näissä on riskinä tiivistysten ikääntymisestä ja puutteellisesta asentamisesta johtuvat ilmavuodot. Ilmavuotokohtien paikallistaminen ja uudelleen tiivistäminen jälkikäteen on mahdollista, mutta tähän tulee myös varautua.

Ullakkotilojen käyttöönotossa on riskinä, että jos käyttötilojen rakenteita ei saada riittävän tiiviiksi, ullakon runsaat epäpuhtaudet pääsevät käyttötiloihin ilmavuodoista.

Työmaanaikaisen pölynhallinnan epäonnistuessa, riskinä on että epäpuhtauksia pääsee ilmanvaihtokanavistoon tai leviämään käyttäjien suojattuihin kalusteisiin/irtaimistoon tai materiaaleihin, mistä pölyn poisto on hankalaa.

Riskinä on, että tutkimusten ja korjausten yhteydessä on jäänyt vielä jotain sisäilman laatuun vaikuttavia tekijöitä huomaamatta ja ne jäävät korjaamatta, tai valitut korjaustavat ovat liian kevyitä. Riskinä on myös, että korjaustöiden työnlaatu ei ole riittävä ja korjaukset osittain tai paikoitellen epäonnistuvat.

Maaperästä, rakennuspaikasta aiheutuvat riskit (työturvallisuustehtävien lista)

Tavanomaiset riskit

- haitta-aineiden purkutyöt

- asuntolasiiven asukkaiden turvallisuus työmaa-aikana, häiriöt asumiselle
- mahdollisessa vaiheistamisessa oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuus

14 HANKESUUNNITTELUTYÖRYHMÄ

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA (Kato)

Kiinteistöt ja tilat / Toimitilajohtaminen:
Hankevalmistelu:
- Eija Kivineva, Hankepäällikkö
- Ritva Kokkola-Lemarchand, Rakennuttaja-arkkitehti

Suunnittelu- ja hankepalvelut:
- Jukka Tuhkanen, Rakenneinsinööri / Työturvallisuuskoordinaattori
- Yrjö Jaakkola, Sähköinsinööri
- Ilkka Poikkimäki, LVI-insinööri
- Tarja Aaltola, Keittiöasiantuntija
- Anne Valkeapää, Puhtauspalveluasiantuntija
- Petri Kokkonen, Kustannusinsinööri

Kunnossapito:
- Marika Suotula, Pihavastaava

Kiinteistöjen hoito ja ylläpito:
- Leena Stenlund, Sisäympäristöasiantuntija
- Sirpa Eskelinen, Energian erityisasiantuntija

Rakennuttaminen:
- Juha Vuorenmaa, Rakennuttajapäällikkö

Kiinteistöt ja tilat / Kiinteistöhallinta ja asuminen:
- Pasi Simola, Isännöitsijä

Kaupunkirakenne ja ympäristö:
Asemakaavoitus:
- Marjaana Yläjääski, Aluearkkitehti

Kaupunkirakenne ja ympäristö / Rakennusvalvonta:
- Ilkka Laitinen, Lupa-arkkitehti

Kadut ja puistot / Suunnittelu:
- Harri Keinänen, Vesihuolto
- Heidi Hellgren-Suomalainen, Liikenneinsinööri

KASVATUKSEN JA OPPIMISEN TOIMIALA (Kaso)

Talous ja hallintopalvelut:
- Hannu Haarala, Palveluverkkoasiantuntija
- Päivi Aho, Toimitila-asiantuntija
- Jouni Könnömäki, Esimies kalustonkunnostus
- Tuomas Eronen, Tieto- ja viestintätekniikan. asiantuntija
- Petra Lehtinen, Kalusteasiantuntija

Varhaiskasvatus:

- Niina Korko, Perusopetuksen aluepäällikkö
- Hilkka O'Dowd, Rehtori
- Jaana Koivula, Lehtori
- Hanna Maria Antikainen, Luokanopettaja

Työsuojelu:

- Jukka Mölsä, Työsuojeluvaltuutettu

KAUPUNKISTARTEGIAN JA JOHDON TOIMIALA (Kajo)

Talous ja strategia palvelualue / Talousohjaus:

- Kirsi Vaten, Erityisasiantuntija

LIITE 1: SIJAINTIKARTTA

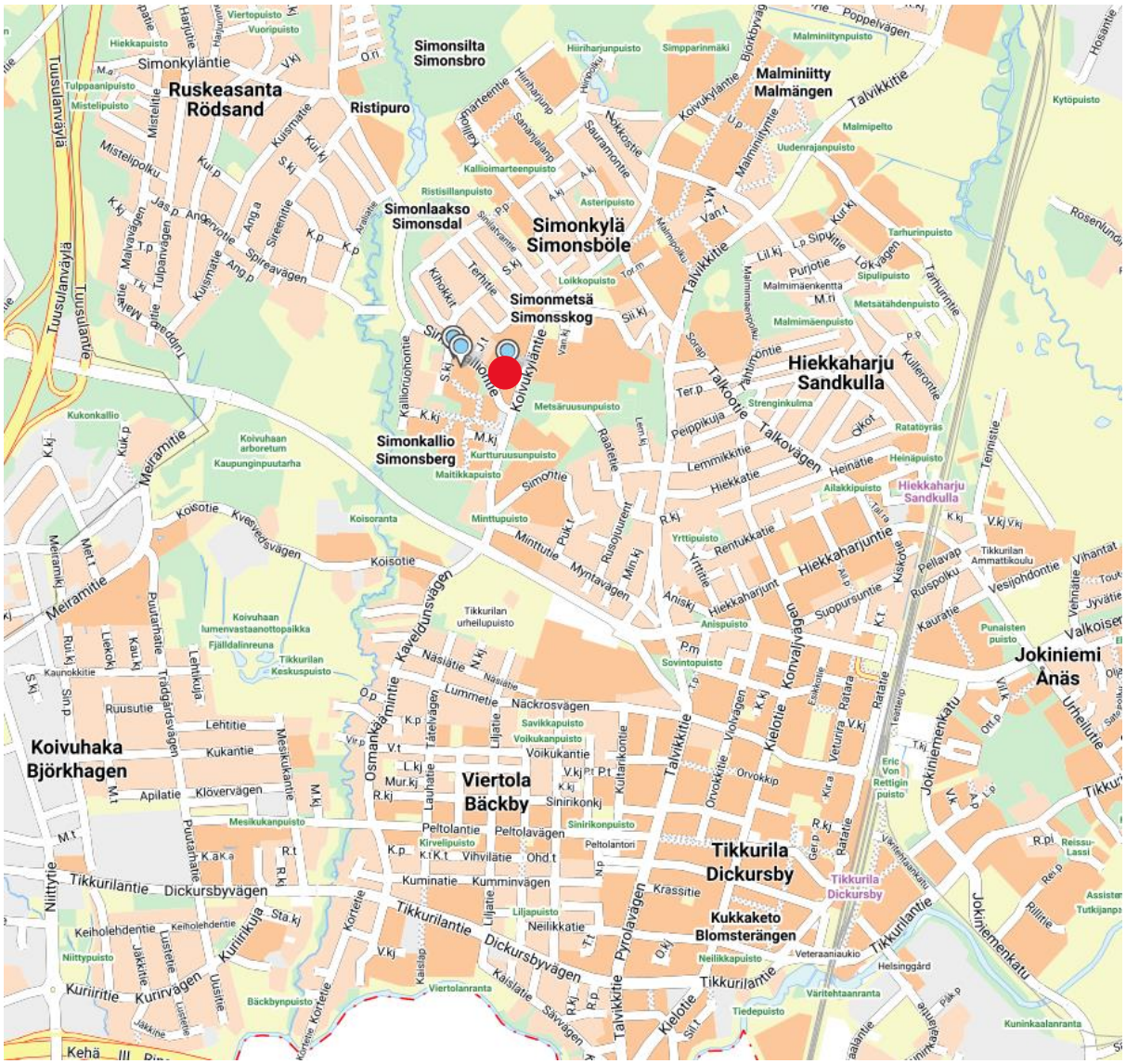

LIITE 2 Ilmakuva

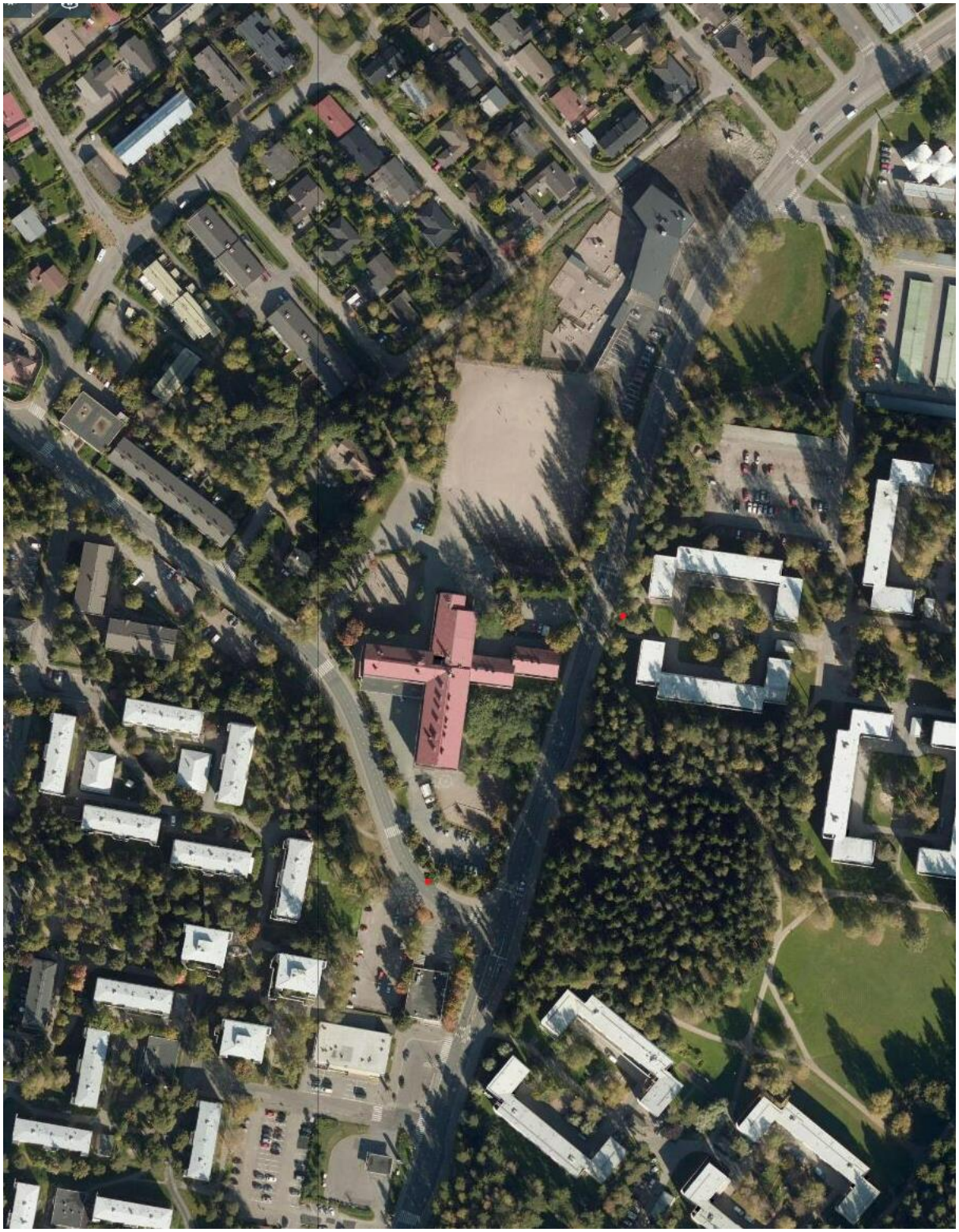

LIITE 3 Asemakaavaote

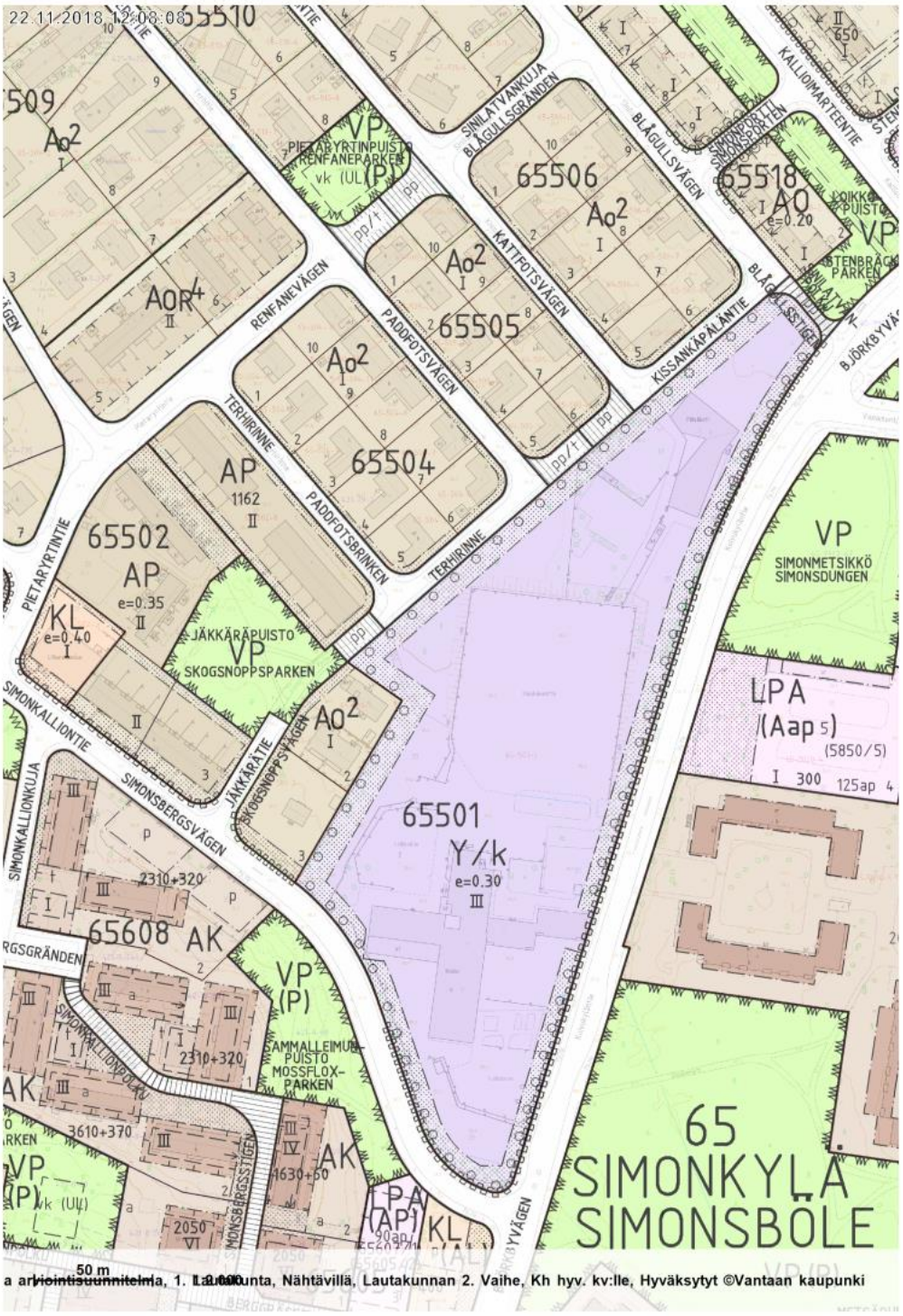

YM 10.9.1992

Kaava-alueen nro 650900

Pohjakarttalehtien nrot 88/56, 89/56-57

650900

Vantaan kaupunki

SIMONPELTO

Asemakaava

65. kaupunginosa, SIMONKYLÄ

Korttelit 65515-65516, osa korttelia 65008, katu-, liikenne- ja virkistysalueet.

67. kaupunginosa, RUSKEASANTA

Katualuetta.

Asemakaavan muutos

Korttelit 65517-65518, osia kortteleista 5893, 65008, 65501, 65512, 65515-65516 sekä katu-, liikenne- ja virkistysalueet.

(osa voimassa olevan asemakaavan kortteleita 5851, 5893, 65501 sekä ryhmäpuutarha-, katu- ja puistoalueet.)

1:2000

Vanda stad

SIMONSÅKER

Stadsplan

Stadsdel 65, SIMONSBÖLE

Kvarteren 65515-65516, del av kvarteret 65008, gatu-, trafik- och rekreationsområden.

Stadsdel 67, RÖDSAND

Gatuområde.

Ändring av stadsplanen

Kvarteren 65517-65518, delar kvarteren 5893, 65008, 65501, 65512, 65515 65516 samt gatu-, trafik- och rekreationsområden.

(del av den gällande stadsplanens kvarter 5851, 5893, 65501 samt koloniträdgårds-, gatu- och parkområden)

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ

3 metriä sen kaava-alueen ulkopuolella oleva viiva, jota vahvistaminen koskee.

A Asuinrakennusten korttelialue.

A-kortteleita 65515-65517 koskevia määräyksiä:

Talot on rakennettava terassitaloina kuten kaavakartassa on merkitty.

Alueen talojen on näytettävä tasakattoisilta.

Julkisivujen pääasiallisen värin tulee olla valkoinen, vaaleanharmaa tai vaalea beige.

Jokaisella asunnolla tulee olla tarkoituksenmukaisesti suojattu ulko-oleskelutila.

Alueelle ei saa rakentaa kokonaan tai pääosiltaan maanpäällistä kellaria.

Alueelle saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi yhteisiä varasto- ja aputiloja enintään 5 % tontin rakennusoikeudesta.

Porrashuoneet ja hissikuilut saa rakentaa kaavassa annetun rakennusoikeuden lisäksi ja vähäisesti rakennusaloja ylittäen.

Autopaikkoja on varattava:

Asuinkerrostalot	1 autopaikka/80 k-m2, kuitenkin vähintään 1 autopaikka/asunto
Rivitalot	1,5 autopaikkaa/asunto

AR Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue.

AR-aluetta korttelissa 65008 koskevia määräyksiä:

Talot on rakennettava terassitaloina kuten kaavakartassa on merkitty.

Alueen talojen on näytettävä tasakattoisilta.

Jokaisella asunnolla tulee olla tarkoituksenmukaisesti suojattu ulko-oleskelutila.

Julkisivujen pääasiallisen värin tulee olla valkoinen, vaaleanharmaa tai vaalea beige.

Alueelle ei saa rakentaa kokonaan tai pääosiltaan maanpäällistä kellaria.

Alueelle saa rakentaa asumista palvelevia yhteistiloja enintään 25 % tontin rakennusoikeudesta.

Alueelle saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi yhteisiä varasto- ja aputiloja enintään 5 % tontin rakennusoikeudesta.

Autopaikkoja on varattava 1,5 autopaikkaa/asunto

Autopaikat on erotettava muista piha-alueista rakentein tai istutuksin.

AO Erillispientalojen korttelialue.

AO-aluetta korttelissa 65512 ja 65518 koskevia määräyksiä:

Asuntoa kohti saa rakentaa suurimman sallitun kerrosalan lisäksi taloustilaa enintään 40 neliömetriä.

Julkisivujen pääasiallisen värin tulee olla valkoinen, vaaleanharmaa tai vaalea beige.

Alueelle ei saa rakentaa kokonaan tai pääosiltaan maanpäällistä kellaria.

Autopaikkoja on varattava 2 autopaikkaa/asunto.

AH Asumista palvelevien huoltorakennusten korttelialue.

AH-aluetta korttelissa 5893 koskevia määräyksiä:

Autopaikkoja on varattava 1 autopaikka/120 k-m2.

Y Yleisten rakennusten korttelialue.

Y-aluetta korttelissa 65501 koskevia määräyksiä:

Alueelle saa rakentaa opetus- ja sosiaalitointa palvelevia tiloja.

Alueelle saa rakentaa myös asuntoja.

STADSPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER

Linje 3 meter utanför det planområde som fastställelsen avser.

Kvartersområde för bostadshus.

För A-kvarteren 65515-65517 gällande bestämmelser:

Husen bör byggas som terasshus, såsom det är utmärkt på plankartan.

Områdets hus skall se ut som om de hade plantak.

Fasaderna skall huvudsakligen målas med vit, grå eller ljusbeige färg.

Varje bostad bör ha en på ändamålsenligt sätt skyddad utevistelseplats.

På området får inte byggas helt eller till huvuddelen ovan jord belägen källarvåning.

På området får utöver byggnadsrätten dessutom byggas gemensamma förråds- och biutrymmen högst 5 % av byggnadsrätten.

Trapphus och hisschakt får byggas över den i planen anvisade byggnadsrätten och till en ringa del över byggnadsytans gränser.

Bilplatser för reserveras:

Bostadshus	1 bilplats/80 m2-vy, dock minst 1 bilplats/bostad
Radhus	1,5 bilplats/bostad

Kvartersområde för radhus och andra kopplade bostadshus.

För AR-området i kvarteret 65008 gällande bestämmelser:

Husen bör byggas som terasshus, såsom det är utmärkt på plankartan.

Områdets hus skall se ut som om de hade plantak.

Varje bostad bör ha en på ändamålsenligt sätt skyddad utevistelseplats.

Fasaderna skall huvudsakligen målas med vit, ljusgrå eller ljusbeige färg.

På området får inte byggas helt eller till huvuddelen ovan jord belägen källarvåning.

På området får byggas gemensamma utrymmen som betjänar boendet högst 25 % av byggnadsrätten.

På området får utöver byggnadsrätten dessutom byggas gemensamma förråds- och biutrymmen högst 5 % av byggnadsrätten.

Bilplatser bör reserveras 1,5 bilplats/bostad

Bilplatserna bör med konstruktioner eller planteringar avskiljas från de övriga gårdsplanerna.

Kvartersområde för fristående småhus.

För AO-området i kvarteren 65512 och 65518 gällande bestämmelser:

För varje bostad får byggas ekonomiutrymme högst 40 m2 utöver den största tillåtna våningsytan.

Fasaderna skall huvudsakligen målas med vit, ljusgrå eller ljusbeige färg.

På området får inte byggas helt eller till huvuddelen ovan jord belägen källarvåning.

Bilplatser bör reserveras 2 bilplatser/bostad

Kvartersområde för servicebyggnader som betjänar boende.

För AH-området i kvarteret 5893 gällande bestämmelser:

Bilplatser bör reserveras 1 bilplats/120 m2-vy.

Kvartersområde för allmänna byggnader.

För Y-området i kvarteret 65501 gällande bestämmelser:

På området får byggas utrymmen för undervisnings- och

På området får även byggas bostäder.

K Liike- ja toimistorakennusten korttelialue.

K-aluetta korttelissa 65008 koskevia määräyksiä:

Alueelle saa rakentaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömän asunnon.

Liiketiloja saa sijoittaa vain ensimmäiseen kerrokseen.

Julkisivujen pääasiallisen värin tulee olla valkoinen, vaaleanharmaa tai vaalea beige.

Rakennuksen ylimmän kerroksen yläpuolella saa rakennusoikeuden ja kerrosluvun estämättä rakentaa huolto- ja teknisten tilojen lisäksi saunaosaston neuvottelu- ja aputilaineen, enintään 300 kerrosalaneliömetriä. Tilojen täytyy porras- ja hissitiloja lukuunottamatta olla vähintään 3 metriä ylimmän kerroksen ulkoseinälinjan sisäpuolella.

Alueelle ei saa rakentaa kokonaan tai pääosiltaan maanpäällistä kellaria.

Autopaikkoja on varattava:

Liiketilat	1 autopaikka/35 k-m2
Toimistot	1 autopaikka/50 k-m2
Asunnot	1 autopaikka/asunto

Lähivirkistysalue.

Puisto.

Yleinen pysäköintialue.

Kaupungin tai kaupunginosan raja.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Eri kaavamääräysten alaisten alueenosien välinen raja.

Ohjeellinen rakennuksen, ajoneuvoliikenteelle varatun katu- tai liikennealueen osan, jalankulkutien, pallo- tai leikkikentän sekä tontilla olevan autopaikan raja.

Ohjeellinen tontin raja.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

65 — Kaupunginosan numero.

SIMON — Kaupunginosan nimi.

65515 — Korttelin numero.

7 — Tontin numero.

SIMONPORTTI — Kadun, katuaukion, torin tai puiston nimi.

650 — Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

III — Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

e=0.20 — Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin pinta-alaan.

III — Alleviivattu luku osoittaa ehdottomasti käytettävän kerrosluvun.

Rakennusala.

ta — Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen.

ka — Rakennusala, jolle saa sijoittaa katoksen tai kevytrakenteisen vajan.

Maanalainen pysäköimistila.

Auton säilytyspaikan rakennusala.

Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.

Istutettava alueenosa.

Istutettava puurivi.

Tontin tai alueen osa, jolla on oltava tiheä pensasistutus.

Katu.

pp — Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu.

ppp — Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jolla tontille ajo on sallittu.

p — Pysäköimispaikka.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

k — Indeksi osoittaa, että alue on varattu kunnan tarpeisiin

o — Maanalaista johtoa varten varattu alueenosa.

vk — Ohjeellinen leikkikenttä.

ur — Ohjeellinen ulkoilureitti.

p — Ohjeellinen pysäköimispaikka.

Vantaalla 1.10.1991

VANTAAN KAUPUNGIN KAAVOITUS- JA KIINTEISTÖVIRASTO
Asemakaavaosasto

Liisa Harju
asemakaavapäällikkö

Pohjakartta täyttää kaavoitusmittausasetuksen 493/82 vaatimukset.

Vantaalla 15.10.1991

VANTAAN KAUPUNGIN KAAVOITUS- JA KIINTEISTÖVIRASTO
Mittausosasto

Matti Soiniemi
kaupungingeodeetti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 21 / 10 19 91

Vahvistettu ympäristöministeriössä 10 / 9 19 92

För K-området i kvarteret 65008 gällande bestämmelser:

På området får byggas för fastighetens skötsel nödvändig bostad.

Affärsutrymmen får endast placeras i den första våningen.

Fasaderna skall huvudsakligen målas med vit, ljusgrå eller ljusbeige färg.

Ovanpå den översta våningen får utan hinder av byggnadsrätten och våningstalet byggas förutom servicetekniska utrymmen även en bastuavdelning med konferens- och biutrymmen högst 300 kvadratmeter våningsyta. Dessa utrymmen skall med undantag för trapp- och hissutrymmena vara minst 3 meter innanför den översta våningens ytterväggslinje.

På området får inte byggas helt eller till huvuddelen ovan jord belägen källarvåning.

Bilplatser bör reserveras:

Affärer	1 bilplats/35 m2-vy
Kontor	1 bilplats/50 m2-vy
Bostäder	1 bilplats/bostad

Område för närrekreation.

Park.

Område för allmän parkering.

Stadens eller stadsdelsgräns.

Kvarters-, kvarterdels- och områdesgräns.

Gräns mellan områdesdelar för vilka skilda planbestämmelser är gällande.

Riktgivande gräns för byggnad, för motorfordonstrafik reserverad del av gatu- eller trafikområde, för gångväg boll- eller lekplan samt för bilplats på tomten.

Riktgivande tomtgräns.

Kryss på beteckningen anger att beteckningen slopats.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

Tomtnummer.

Namn på gata, öppen plats, torg eller park.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

Exploateringstal, dvs. förhållandet mellan våningsytan och tomtens yta.

Understreckat tal angerdet våningstal, som ovillkorligen bör iakttas.

Byggnadsyta.

Byggnadsyta, där ekonomibyggnad får placeras.

Byggnadsyta, där öppet skjul eller lätt liderbyggning får placeras.

Underjordiskt parkeringsutrymme.

Byggnadsyta för förvaringsplats för bil.

Pilen anger den sida av byggnadsytan, som byggnaden bör tangera.

Del av område som bör planteras.

Trädrad som bör planteras.

Del av tomt eller område, där det skall finnas en tät buskplantering.

Gata.

För gång- och cykeltrafik reserverad gata.

För gång- och cykeltrafik reserverad gata, där infart till tomt är tillåten.

Parkeringsplats.

Del av gatuområdes gräns, där utfart inte får byggas.

Indexet anger att området har reserverats för kommunens behov.

För underjordisk ledning reserverad del av område.

Riktgivande lekplan.

Riktgivande friluftsled.

Riktgivande parkeringsplats.

Vanda 1.10.1991

PLANLÄGGNINGS- OCH FASTIGHETSVERKET I VANDA STAD
Stadsplaneavdelningen

Liisa Harju
stadsplanechef

Baskartan uppfyller kraven i förordningen om planläggningsmätning 493/82.

Vanda 15.10.1991

PLANLÄGGNINGS- OCH FASTIGHETSVERKET
Mätningsavdelningen

Matti Soiniemi
stadsgeodet

Godkänd av stadsfullmäktige 21 / 10 19 91

Fastställd av miljöministeriet 10 / 9 19 92

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 8 §

LIITE 4 Tonttikartta

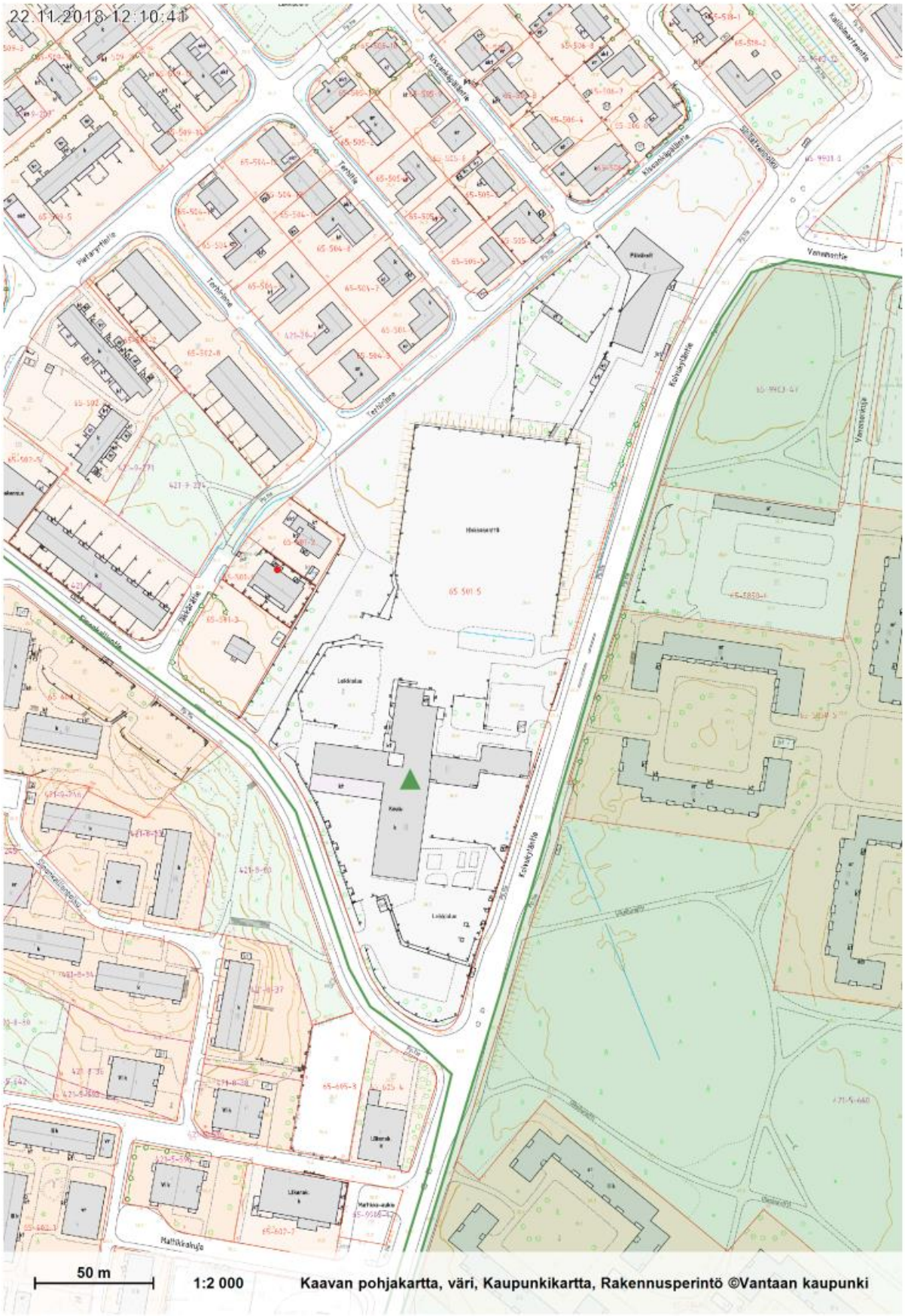

SIMONKALLION KOULU

PERUSKORJAUKSEN TS/HS SUUNNITELMAN PÄIVITYS TILAOHJELMA

NYKYTILA			TS/HS SELVITYKSEN TILAOHJELMA			
Tila.no	Tilaluokka	(hum2)	Tila.no	Tilan nimi	(hym2)	
1 kerros			**1 kerros**			
90-LUVUN OSA			90-LUVUN OSA			
100	83 Sisäänkäyntitilat	5,7	100	Kenkäsäilytys TK	22,5	yhdistetään tilat 100+102+laajennus
101	91 Käytävät	53,2	101	Aula ja luiska	26,6	
102	211 Toimistotilat	5,5	102	Vahtimestari		yhdistetään kenkäsäilytykseen
104	31 Normaalivar. opetustilat	19,8	104	Pienryhmätila	19,8	
105	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	72,7	105	Tekninen käsityö	72,7	
106	431 Työpajat, verstaat	51,8	106	Tekninen käsityö	51,8	
107	431 Työpajat, verstaat	11,3	107	Kaluston kunnostaja	11,3	
108	45 Tekniset aputilat	3,6	108	Purun p.	3,6	
109	921 Portaat	23,1	109	Porras		
			109a	Kenkäsäilytys TK	21	uusi tila, laajennus ulkotasanteelle
110	3249 Muut erityisaiheiden	75,7	110	Tekninen käsityö	75,7	
111	431 Työpajat, verstaat	15,	111	Paja	15	
112	211 Toimistotilat	6,2	112	Opettajat	6,2	
113	3249 Muut erityisaiheiden	12,7	113	Maalaus	12,7	
114	73 WC-tilat	1,4	114	WC	1,4	
115	73 WC-tilat	1,4	115	WC	1,4	
116	3249 Muut erityisaiheiden	98,6	116	Kuvaamataito	66,5	tila pienenee 116a ja 119
			116a	Kuvaamataito Var	21,6	
117	211 Toimistotilat	4,9	117	Opettaja		puretaan yhdistetään siivouskeskukseen
119	86 Siivous- ja huoltotilat	6,6	119	Siivouskeskus	22	yhdistetään tila 117 ja osa tilasta
90-luvun tilat yht.		469,2	90-luvun tilat yht.		451,8	sis. laajennukset (kem2) 32,3
50-LUVUN OSA			50-LUVUN OSA			
118	431 Työpajat, verstaat	12,4	118	Polttouuni	12,5	
120	91 Käytävät	91,5	120	Aula	91,5	
120a	91 Käytävät	4,3	120a	Hissi		
121	83 Sisäänkäyntitilat	6,7	121	Tuulikaappi	6,7	
123	211 Toimistotilat	4,8	123	Vahtimestari	4,8	
124	521 Varastotilat	24,4	124	Varasto	24,4	
125	521 Varastotilat	7,9	125	Varasto	7,9	
125	91 Käytävät	13,8	125	Aula/odotus	13,8	VAKE
127	445 Lääketiet. toimitilat	8,1	127	Lepotila	8,1	VAKE
128	445 Lääketiet. toimitilat	17,8	128	Terveydenhoitaja	17,8	VAKE
129	91 Käytävät	12,5	129	Odotustila	12,5	
129	445 Lääketiet. toimitilat	5,7	129	Odotustila	5,7	
130	921 Portaat	10,2	130	Porras		
130a	73 WC-tilat	1,7	130	WC-tila	1,7	VAKE
132	86 Siivous- ja huoltotilat	2,	132	Siivoustila	2	
138	445 Lääketiet. toimitilat	23,3	138	Lääkäri	23,3	VAKE
139	71 Pukutilat	13,8	139	Varasto	23,3	laajennetaan
139a	521 Varastotilat	9,5	139a	Varasto		yhdistetään tilaan 139
140	83 Sisäänkäyntitilat	1,2	140	TK		puretaan ja lisätään tilaan 142
141	86 Siivous- ja huoltotilat	1,1	141	Siivoustila	1,1	
142	73 WC-tilat	32,3	142	Kenkäsäilytys/WC-tilat	85	sisältää 14 kpl WC-tilaa, joista 2kpl uusia
144	521 Varastotilat	8,1	144	Talonm. Var.	2	tila josta päästään käytävälle 145
144	72 Pesutilat	,7	144			puretaan sisällytetään keittiöön
145	73 WC-tilat	1,1	145			puretaan sisällytetään keittiöön
145			145	Uusi käytävä		Entinen parvi talon var.
			146	Ulkovälinevarasto	7	Uusi kevytrakenteinen lattia
			147	Talon varasto	10,5	Uusi kevytrakenteinen lattia
147	73 WC-tilat	41,9	73	WC-tila		sisältyy tilaan 142
148	65 Keittiön kylmätilat	3,1	148			puretaan ja lisätään keittiöön
149	31 Normaalivar. opetustilat	54,1	149	Opetustila	54,1	opetustila, käytetään myös ruokailuun
150	31 Normaalivar. opetustilat	77,5	150	Opetustila	77,5	tupla-ovi tai siirtoseinä
151	31 Normaalivar. opetustilat	59,3	151	Opetustila	59,3	pako-ovi
152	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	36,4	152	Opetustila	57	laajennetaan
153	86 Siivous- ja huoltotilat	11,3	153	Siivouskeskus		puretaan liitetään tilaan 152
75	Taukot.	6,7	75	Taukotila		puretaan liitetään tilaan 152
154	91 Käytävät	2,4	154	Eteistila	2,4	
156	71 Pukutilat	8,6	156	Keittiön sos-tila	8,6	pukukaapit
157	91 Käytävät	163,4	157	Aula	99,4	
158	921 Portaat	17,4	158	Porras		keittiön tavaraliikenne
159	91 Käytävät	7,9	159	Keittiötila		puretaan ja liitetään keittiöön
160	91 Käytävät	3,5	160	Keittiötila		puretaan ja liitetään keittiöön
161	71 Pukutilat	6,5	161	Sos-tila		puretaan ja liitetään keittiöön
164	521 Varastotilat	9,4	164	Keittiötila		puretaan ja liitetään keittiöön
165	73 WC-tilat	1,4	165	WC-tila	1,4	keittiöhenkilökunnan WC
166	72 Pesutilat	1,3	166	Pesutila	1,3	
167	643 Suurtalouskeittiöt	11,8	167	Keittiötila		puretaan ja liitetään keittiöön

	86 Siivous- ja huoltotilat	,5	168	Siivoustila	0,5	
169	643 Suurtalouskeittiöt	44,3	169	Keittiö	98	jakelu- ja palvelukeittiö
171	63 Yleisöruokailutilat	143,5	171	Ruokasali	207,5	sali 144m2 + osa käytävää 63,5m2, sisältää linjastot
211	211Toimistotilat	3,8				sisällytetään tilaan 169
521	521 Varastotilat	8,1				sisältyy tilaan 142
50-luvun tilat yht.		1 038,8	50-luvun tilat yht.		1028,6	sis. laajennukset (kem2) 33,7
2.Kerros			**2.Kerros**			
90-LUVUN OSA			90-LUVUN OSA			
200	91 Käytävät	88,	200	Aula ja luiska	50	
201	921 Portaat	23,1	201	Porras		
202	31 Normaalivar. opetustilat	59,2	202	Opetustila	59,2	tuplaovi luokkien väliseen seinään
203a	3247 Kielistudiot	50,3	203a	Opetustila	50,3	
203b	46111 Avoimet kokoelmat	53,3	203b	Opetustila	45	osa tilasta liitetään varastoon 204
204	521 Varastotilat	16,8	204	Varasto	25	tilaa laajennetaan
205	521 Varastotilat	2,9	205	Siivoustila	2,9	varusteiden päivitys
206	73 WC-tilat	1,4	206	WC-tila	1,3	
207	73 WC-tilat	1,3	207	WC-tila	1,3	
208	73 WC-tilat	1,4	208	WC-tila	1,4	
209	214 Kokoustilat	34,2	209	Opetustila	34,2	keittiö puretaan
210	73 WC-tilat	3,1	210	WC-tila	3,1	avataan ovi käytävään
211	73 WC-tilat	5,6	211	LE-WC	5,6	
212	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	20,2	212	Opetustila	20,2	pako-ovi
213 a	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	34,8	213a	Opetustila	34,8	
213 b	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	33,5	213b	Opetustila	33,5	pako-ovi
231 c	371 Ryhmätila	50,1	231c	Opetustila	50,1	
90-luvun tilat yht.		479,	90-luvun tilat yht.		417,9	
50-LUVUN OSA			50-LUVUN OSA			
203	73 WC-tilat	3,	203	WC-tila		puretaan ja liitetään tilaan 220
204a	73 WC-tilat	1,	204a	WC-tila		puretaan ja liitetään tilaan 220
203A	73 WC-tilat	1,6	203a	WC-tila		puretaan ja liitetään tilaan 220
204	73 WC-tilat	5,3	204	WC-tila		puretaan ja liitetään tilaan 220
521	521 Varastotilat	2,1	521	Varastot.		tilan 204 vieressä, puretaan
208	211 Toimistotilat	6,6	208	IT-tila	8,6	tilaa laajennetaan
209	211 Toimistotilat	15,	209	Toimisto	20	tilaa laajennetaan
210	211 Toimistotilat	10,6	210	Toimisto	12	tilaa laajennetaan
211	531 Arkistotilat	2,4	211	Arkisto	2,4	
211a	211a Toimiston aputilat	31,5	211a	Monistus	19	käytäväosa sisällytetään osa ympärillä oleviin tiloihin
213	31 Normaalivar. opetustilat	29,7	213	Opetustila	29,7	
214	91 Käytävät	212,5	214	Aula	212,5	
215	91 Käytävät	35,6	215	Käytävä	13	
216	91 Käytävät	6,1	216	Eteinen		puretaan ja liitetään tilaan 220
220	214 Kokoustilat	60,9	220	Opettajainhuone	81	laajennetaan
222	31 Normaalivar. opetustilat	14,8	222	Henkilökunnan ph	12,5	
			224a	Suihkut.	1,5	osa tilaa 225
			224b	WC-tila	3,1	osa tilaa 225
225	71 Pukutilat	4,6	225	Var.	1	jaetaan suihkuksi ja WC-tilaksi
226	91 Käytävät	18,7	226	Käytävä	18,7	
226a	921 Portaat	17,2	226a	Porras		
228	91 Käytävät	3,7	228	Pukuh.	3,7	
229	72 Pesutilat	1,4	229	WC-tila	1,4	lisätään ovi käytävälle
230	75 Taukotilat	6,6	230	Taukotila	6,6	
231	73 WC-tilat	1,2	231	WC-tila	1,2	
232	91 Käytävät	6,6	232	Aula/odotus	6,6	
233	211 Toimistotilat	11,4	233	Kuraattori	11,4	VAKE
234	211 Toimistotilat	10,2	234	Psykologi	10,2	VAKE
235	211 Toimistotilat	13,9	235	Erityisopetus	13,9	
235A	521 Varastotilat	,9	235a	Varasto	0,9	
235B	521 Varastotilat	,8	235b	Varasto	0,8	
236	73 WC-tilat	1,1			1,1	
237	71 Pukutilat	29,1	237	Pukuhuone	29,1	
238	72 Pesutilat	15,	238	Pesutila	15	
239	71 Pukutilat	4,6	239	SOS-tila M	6,5	laajennetaan
240	73 WC-tilat	2,2	240	WC-tila	2,2	
241	86 Siivous- ja huoltotilat	2,1	241	Siivous		puretaan liitetään tilaan 239
			241a	SH-miehet	1,5	osa tilaa 239
			241b	WC-tila M	1,5	osa tilaa 222
243	71 Pukutilat	29,4	243	Pukuhuone	29,4	
			244a	SH- naiset	1,5	osa tilaa 225
			244b	WC-tila	2	osa tilaa 225
245	73 WC-tilat	2,2	245	WC-tila	2,2	
246	72 Pesutilat	13,6	246	Pesutilat	13,6	
247	31 Normaalivar. opetustilat	51,5	247	Opetustila	51,5	tuplaovi luokkien väliseen seinään
248	31 Normaalivar. opetustilat	24,5	248	Pienryhmätila	24,5	
249	31 Normaalivar. opetustilat	54,6	249	Opetustila	54,6	tupla-ovi
250	31 Normaalivar. opetustilat	53,8	250	Opetustila	53,8	
251	3249 Muut erityisaiheiden opetustilat	63,2	251	Opetustila	63,2	ovi suljetaan tilaan 252, pako-ovi
252	31 Normaalivar. opetustilat	10,4	252	Pienryhmätila	9,4	muutoksia

253	86 Siivous- ja huoltotilat	4,1	253	Etutila	3,2	ent. siivoustila	
			253a	WC-tila	1,5	osa siivoustilaa	
254	921 Portaat	17,4	254	Porras	17,4		
255	31 Normaalivar. opetustilat	58,8	255	Opetustila	58,8		
256	31 Normaalivar. opetustilat	59,8	256	Opetustila	59,8	tuplaovi luokkien väliseen seinään	
257	31 Normaalivar. opetustilat	51,5	257	Opetustila	51,5	tuplaovi luokkien väliseen seinään	
258	91 Käytävät	5,6	258	Eteinen	5,6		
259	73 WC-tilat	1,2	259	WC-tila	1,2		
260	73 WC-tilat	1,2	260	WC-tila	1,2		
50-luvun tilat yht.		1 092,8	50-luvun tilat yht.		1054,5		1,5
3.Kerros			**3.Kerros**				
90-LUVUN OSA			90-LUVUN OSA				
300	91 Käytävät	88,9	300	Käytävä	82		
300a	921 Portaat	7,6	300a	Porras			
302	31 Normaalivar. opetustilat	59,2	302	Opetustila	59,2		
303	31 Normaalivar. opetustilat	89,2	303	Opetustila	89,2		
304	211 Toimistotilat	10,6	304	Toimisto		sisällytetään varastoon 305	
305	521 Varastotilat	14,7	305	Varasto	25,3		
305	73 WC-tilat	1,4	305	WC-tila	1,4		
306	86 Siivous- ja huoltotilat	2,9	306	WC-tila	2,9		
306	73 WC-tilat	1,4	306	WC-tila	1,4		
307	73 WC-tilat	1,4	307	WC-tila	1,4		
308	73 WC-tilat	1,4	308	WC-tila	1,4		
311	31 Normaalivar. opetustilat	62,1	311	Opetustila	62,1		
312	31 Normaalivar. opetustilat	60,5	312	Opetustila	60,5		
313	31 Normaalivar. opetustilat	59,6	313	Opetustila	59,6		
90-luvun tilat yht.		460,9	90-luvun tilat yht.		446,4		
50-LUVUN OSA							
521	521 Varastotilat	,8	521	Var.		puretaan ja lisätään tilaan 305	
301	91 Käytävät	217,8	301	Käytävä	217,8		
302	47 Liikuntatilat	224,6	302	Liikuntasali	224,6		
302a	921 Portaat	7,	302a	Porras			
302A	47 Liikuntatilat	75,9	302A	Presidentinaula	75,9		
304	47 Liikuntatilat	64,8	304	Esiintymislava	64,8		
305	521 Varastotilat	22,2	305	Liikuntavälinevarasto	23		
314	521 Varastotilat	14,6	314	Pienryhmätila		sisällytetään tilaan 318	
315	31 Normaalivar. opetustilat	55,1	315	Opetustila	55,1		
316	31 Normaalivar. opetustilat	56,7	316	Opetustila	56,7		
317	31 Normaalivar. opetustilat	58,4	317	Opetustila	58,4		
318	31 Normaalivar. opetustilat	15,6	318	Pienryhmätila	27,1	laajennetaan	
			318b	WC-tila	3,1	lohkaistaan tilasta 318	
319	86 Siivous- ja huoltotilat	3,2	319	Siivoustila	3,2		
321	921 Portaat	17,4	321	Portaat			
322	31 Normaalivar. opetustilat	58,6	322	Opetustila	58,6		
324	31 Normaalivar. opetustilat	58,4	324	Opetustila	58,4		
325	31 Normaalivar. opetustilat	58,8	325	Opetustila	58,8		
326	31 Normaalivar. opetustilat	58,2	326	Opetustila	58,2		
327	31 Normaalivar. opetustilat	56,7	327	Opetustila	56,7		
50-luvun tilat yht.		1 124,8	50-luvun tilat yht.		1100,4		
Kellari			**Kellari**				
90-LUVUN OSA			90-LUVUN OSA				
	8194 VSS pys.tilana	43,4		VSS bänditila	43,4		
001b	921 Portaat	22,7	001b	Porras			
90-luvun tilat		66,1	90-luvun tilat yhteensä		43,4		
50-LUVUN OSA			50-LUVUN OSA				
001	921 Portaat	15,2	1	Porras			
002	521 Varastotilat	11,7	2	Varasto	11,7		
003	521 Varastotilat	14,	3	Varasto	14,		
004	521 Varastotilat	4,3	4	Varasto	4,3		
005	521 Varastotilat	5,8	5	Varasto	5,8		
006	65 Keittiön kylmätilat	6,9	6	Varasto	6,9		
007	65 Keittiön kylmätilat	8,1	7	Varasto	8,1		
008	65 Keittiön kylmätilat	27,	8	Varasto	27,		
009	91 Käytävät	11,4	9	Käytävä	11,4		
010	91 Käytävät	6,9	10	Käytävä			
118	521 Varastotilat	30,6	118	Varasto	30,6		
128	521 Varasto	30,8	128	Varasto	30,8		
50-luvun tilat yht.		172,6	50-luvun tilat yhteensä		150,5		
Ullakko			**Ullakko**				
50-LUVUN OSA			50-LUVUN OSA				
407	521 Varastotilat	55,7	407	Varasto	55,7		
			411	Opettajien työtila	34		
921	Portaat	2,6	921	Portaat			
Yht.		58,3	Yht.		89,7		
Koko rakennus		**4962,5**			**4783,2**	sis. lisäys kem2 100m2	

Tekniset tilat ullakko

401	IV-koneh.	61,5
402	IV-koneh.	79,5
94	Rak.tekn.tila	3,4
412	Uusi IV-koneh	15

Simonkallion koulu, osittainen perusparannus
Simonkalliontie 1, 01350 Vantaa

Laajuustiedot :

bruttoala	6 197	brm2
hyötyala	4 783	hym2
huoneistoala	5 437	htm2
tilavuus	22 664	rm3
tehokkuusluku	1,30	

Rakennuskustannukset		**Yht.€**	**€/brm2**	**€/hym2**	**€/rm3**
Rakennuttajan kulut		1 550 000	250,12	324,06	68,39
suunnittelu	830 000				
rakennuttaminen	620 000				
liittymismaksut	100 000				
Rakennustekniset työt		6 700 000	1 081,17	1 400,79	295,62
- sis.pihatyöt					
LVI-työt		720 000	116,19	150,53	31,77
LVV-työt	310 000				
IV-työt	390 000				
Säätölaitteet	20 000				
Sähkötyöt		1 970 000	317,90	411,88	86,92
Erillishankinnat		310 000	50,02	64,81	13,68
Muutos- ja lisätyövaraus		1 250 000	201,71	261,34	55,15
TAVOITEHINTA (alv 0%)		12 500 000	2 017,11	2 613,42	551,54
TAVOITEHINTA (alv 24%)		15 500 000	2 501,21	3 240,64	683,90

Hintataso KL 117 (3/23)

Hankkeen tavoitehinta TS-HS 21.5.2019:	8 300 000		KL	104
	9 338 000		KL	117
Kustannusylitys (+) tai -alitus (-):	3 162 000	33,9 %	KL	117

Arvio sisältää:
- 50-luvun rakennuksen välipohjien eristeiden uusiminen
- 90-luvun rakennus yht 2 880 000 € (alv 0%)
- 50-luvun rakennus yht 9 620 000 € (alv 0%)
- Piha-alue 655 000 € (alv 0%)
- Mosaiikkibetonilattiat 90 000 € (alv 0%)
- Aurinkosähköpaneelit 50 kWp
- Sähköautojen latauspisteet, 4 kpl

Arvio ei sisällä:
- 50-luvun rakennuksen välipohjista 60 % kapseloidaan ja 40 % osuudella eristeet uusitaan -600 000 € (alv 0%)
- Opettajien työtila ullakolla 210 000 € (alv 0%)
- Luokkahuoneiden siirtoseinät 350 000 € (alv 0%)
- Käyttäjätehtävät kuten irtaimisto- ja laitehankinnat
- Globaalin taloustilanteen vuoksi kustannuskehitys ei ole tarkasti ennustettavissa

Suunnittelu ja hankepalvelut 23.3.2023

Petri Kokkonen
Kustannusinsinööri

9 § **Kaupunkistrategian ja johdon toimialan käyttösuunnitelman 2023 hyväksyminen sekä Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan käyttösuunnitelman tiedoksi merkitseminen organisaatiomuutoksen jälkeen**

VD/406/00.02.00.00/2023

RV/MR/PK/EJ

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt talousarvion 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2023–2026 sekä talousarvion täytäntöönpanomääräykset 14.11.2022 § 22. Täytäntöönpanomääräysten mukaisesti toimialojen tulee valmistella käyttösuunnitelmat, jotka hyväksytään lautakunnissa. Kaupunkistrategian ja johdon toimialan käyttösuunnitelma hyväksytään kaupunginhallituksessa ja vuoden 2023 käyttösuunnitelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 30.1.2023 § 7.

Kaupunkikulttuurin toimialalla tehtiin organisaatiouudistus, joka astui voimaan 1.1.2023. Uudistus on hyväksytty hallintosäännön muutoksessa 14.11.2022 § 8. Tämä uudistus muutti sekä Kaupunkistrategian ja johdon, että Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan käyttösuunnitelmia 2023. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla aiemmin toiminut Kuntalaispalvelut siirrettiin uudistuksessa Kaupunkistrategian ja johdon toimialan Kasvupalvelut palvelualueelle. Lisäksi kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan sisällä tehtiin sisäisiä siirtoja. Muutokset tehdään kaupunginvaltuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa, eivätkä ne muuta tuloarviota tai menomäärärahaa koko kaupungin tasolla.

Muutos vaikuttaa sekä Kaupunkistrategian ja johdon, että Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan talousarvion sitoviin tuloarvioihin ja määrärahoihin. Sitovuustasot eivät uudistuksen yhteydessä muuttuneet. Muutoksen vuoksi Kaupunkistrategian ja johdon toimialan käyttösuunnitelma 2023 tuodaan uudelleen hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle. Lisäksi Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan käyttösuunnitelma 2023 merkitään tiedoksi.

Käyttösuunnitelmassa tarkennetaan määrärahat ja tuloarviot palvelualueille ja -yksiköille tavoitteiden toteuttamista ja toteutumisen seurantaa varten. Käyttösuunnitelma sisältää tarkistetun toimintasuunnitelman ja määrärahajaon tehtäväalueille, palvelualueille ja yksiköille.

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan käyttösuunnitelma

Kaupunginhallitus hyväksyy kaupunkistrategian ja johdon toimialan käyttösuunnitelman. Kaupunkistrategian ja johdon toimialan talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat palvelualueet/ -yksiköt:

- Yleisjohto
- Talous ja strategia
- Henkilöstö- ja konsernipalvelut
- Kasvupalvelut
- Kuntademokratia
- Viestintä
- Sisäinen tarkastus

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala toimii kaupungin keskushallintona ja vastaa mm. kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta,

kaupungin muiden toimielinten avustamisesta ja ohjaamisesta, keskitetysti kaupunkitasoisesta suunnittelusta ja kaupungin toiminnan tuloksellisuudesta sekä konsernitasoisesta ohjauksesta ja valvonnasta.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovuustasot ovat 11 Kaupunkistrategian ja johdon toimialan tulot ja menot. Kaupunkistrategian ja johdon toimialalle myönnetyt käyttötalouden määrärahat ovat organisaatiomuutoksen jälkeen seuraavat:

1000 eur	Tulot	Menot	Toimintakate
11 Kaupunkistrategian ja johdon toimiala	8 275	-121 185	-112 910

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan käyttösuunnitelma 2023 sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialan tulosalueiden tuloskorttien tiivistelmät ovat esityslistan liitteenä.

Kaupunginvaltuusto on myöntänyt investointiosan Aineettoman omaisuuden ja kaupunkistrategian ja johdon toimialan irtaimen omaisuuden talousarvioksi 2023 määrärahaa seuraavasti.

Investointien työohjelma 2023 1000 eur	Tulot	Menot
Aineeton omaisuus	713	-7 950
Irtain omaisuus		-50

Aineettoman omaisuuden ja irtaimistohankkeiden työohjelmat 2023 ovat liitteenä.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta on hyväksynyt muutetun käyttösuunnitelman 11.4.2023 § 6

Päätös ovat luettavissa vantaa.fi -sivuston päätöksenteko-osiosta osoitteesta paatokset.vantaa.fi.

Talous- ja strategiajohtaja toteaa, että Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan vuoden 2023 muutettu käyttösuunnitelma on laadittu noudattaen valtuustokauden strategiaa sekä talousarvion täytäntöönpanosta ja käyttösuunnitelmien laatimisesta annettuja ohjeita.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä liitteenä oleva kaupunkistrategian ja johdon toimialan talousarvion 2023 muutettu käyttösuunnitelma sekä investointiosan aineettoman omaisuuden ja irtaimistohankkeiden työohjelmat 2023, ja
b) merkitä tiedoksi kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan muutettu talousarvion 2023 käyttösuunnitelma.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Kaupunkistrategian ja johdon toimialan muutettu käyttösuunnitelma 2023 ja investointien työohjelmat 2023
- Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan muutettu käyttösuunnitelma 2023

Täytäntöönpano: talousohjaus, toimialat

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, puh. 040 626 7613, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KAUPUNKISTRATEGIA JA JOHTO -TOIMIALAN KÄYTTÖSUUNNITELMA VUODELLE 2023

Sisällys

11 Kaupunkistrategia ja johto -toimialan käyttösuunnitelma 2023 2
11 10 Yleisjohto 3
11 40 Talous ja strategia 4
11104 Talousohjaus 5
11403 Talouspalvelut 6
11402 Rahoitus 7
11404 Strategia ja tutkimus 8
11 50 Henkilöstö ja konsernipalvelut 9
11502 Työnantajapalvelut 12
11503 Kehittämispalvelut 13
11506 Toimialojen hr-palvelut 14
11504 Tietohallinto 15
11505 Hankinta 16
11 60 Kasvupalvelut 17
11106 Elinkeinopalvelut 19
11602 Kasvupalveluiden hallinto 20
11603 Kuntalaispalvelut 21
11607 Työllisyyspalvelut 22
11 80 Kuntademokratia 24
11 70 Viestintä 27
11 30 Sisäinen tarkastus 29
PALVELUALUE- JA KUSTANNUSPAIKKATASO: 30
Investoinnit 43
TULOSKORTIT 44

11 Kaupunkistrategia ja johto -toimialan käyttösuunnitelma 2023

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
TOIMINTATUOTOT	10 668	12 676	8 275	-34,7
TOIMINTAKULUT	-126 401	-153 603	-121 185	-21,1
TOIMINTAKATE	-115 733	-140 928	-112 910	-19,9

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	3 346	3 861	2 186	-43,4
MAKSUTUOTOT	9	21	21	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	6 747	8 472	5 034	-40,6
MUUT TOIMINTATUOTOT	567	323	1 035	220,8
TOIMINTATUOTOT	10 668	12 676	8 275	-34,7
HENKILÖSTÖKULUT	-31 148	-50 808	-43 285	-14,8
PALVELUJEN OSTOT	-53 374	-63 187	-39 134	-38,1
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 661	-3 713	-3 438	-7,4
AVUSTUKSET	-29 529	-25 261	-25 571	1,2
MUUT TOIMINTAKULUT	-9 689	-10 634	-9 757	-8,2
TOIMINTAKULUT	-126 401	-153 603	-121 185	-21,1
TOIMINTAKATE	-115 733	-140 928	-112 910	-19,9
VUOSIKATE	-115 733	-140 928	-112 910	-19,9
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 404	-9 904	-4 393	-55,6
TILIKAUDEN TULOS	-122 136	-150 832	-117 303	-22,2
LASKENNALLISET ERÄT	69 865	0	57 038	
TULOSLASKELMA	-52 271	-150 832	-60 265	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kaupunkistrategian ja johdon toimialaa johtaa kaupunginjohtaja. Toimiala toimii kaupungin keskushallintona ja vastaa mm. kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta, kaupungin muiden toimielinten avustamisesta ja ohjaamisesta, keskitetysti kaupunkitasoisesta suunnittelusta, ohjauksesta ja kaupungin toiminnan tuloksellisuudesta sekä konsernitasoisesta ohjauksesta ja valvonnasta.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala muodostuu yleisjohdosta, talouden ja strategian, henkilöstön ja konsernipalveluiden, kasvupalveluiden ja kuntademokratian palvelualueista sekä viestinnän ja sisäisen tarkastuksen palveluyksiköistä. Toimialaan kuului aiemmin myös Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos, jonka toiminta siirtyy 1.1.2023 alkaen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle.

11 10 Yleisjohto

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MUUT TOIMINTATUOTOT	71	0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	**71**	**0**	**0**	**0,0**
HENKILÖSTÖKULUT	-199	-16 426	-13 114	-20,2
PALVELUJEN OSTOT	-496	-514	-514	0,1
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-27	-322	-322	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-541	-526	-651	23,8
TOIMINTAKULUT	**-1 262**	**-17 787**	**-14 600**	**-17,9**
TOIMINTAKATE	**-1 190**	**-17 787**	**-14 600**	**-17,9**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0	0	0	0,0
VUOSIKATE	-1 190	-17 787	-14 600	-17,9
TILIKAUDEN TULOS	-1 190	-17 787	-14 600	-17,9
TULOSLASKELMA	-1 190	-17 787	-14 600	-17,9

Toiminnan kuvaus

Yleisjohto sisältää kaupunginjohtajan toimintakulut, kaupunginjohtajan käyttövarat, kaupunkistrategian ja johdon toimialan yhteiset menot sekä kehitysprojektit.

Kehysvaiheessa kunnallisen palkkaratkaisun vaikutuksia arvioitiin ja niihin varattiin määrärahaa vuodelle 2023 kaupungin keskitettyihin varoihin. Kaupunginjohtajan talousarvioesitysvaiheessa tiedossa olevien päätösten vaikutukset kohdennetaan toimialoille. Keskitetyksi varaukseksi jää vielä paikallinen järjestelyvaraerä ja kehittämisohjelmaerä, joista päätökset saadaan myöhemmin.

11 40 Talous ja strategia

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	625	584	345	-41,0
TUET JA AVUSTUKSET	71	0	0	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	88	0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	**784**	**584**	**345**	**-41,0**
HENKILÖSTÖKULUT	-5 135	-5 134	-4 693	-8,6
PALVELUJEN OSTOT	-767	-1 087	-812	-25,3
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-9	-36	-36	-1,8
MUUT TOIMINTAKULUT	-443	-466	-488	4,8
TOIMINTAKULUT	**-6 354**	**-6 723**	**-6 028**	**-10,3**
TOIMINTAKATE	**-5 570**	**-6 139**	**-5 684**	**-7,4**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0	0	0	0,0
VUOSIKATE	-5 570	-6 139	-5 684	-7,4
TILIKAUDEN TULOS	-5 570	-6 139	-5 684	-7,4
LASKENNALLISET ERÄT	4 259	0	3 901	
TULOSLASKELMA	-1 311	-6 139	-1 783	

Toiminnan kuvaus

Talouden ja strategian palvelualue koostuu neljästä palveluyksiköstä, jotka ovat talousohjaus, talouspalvelut, rahoitus ja riskienhallinta sekä strategia ja tutkimus.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Vantaan kaupunki etsii Ukrainasta ystävyyskaupunkia, jonka jälleenrakentamista kaupunki tukee yhdessä kiinnostuneiden vantaalaisten kumppanien kanssa.

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TA 2023
Käsitellyt ostolaskut, kpl/htv – palvelukeskus	38 758	44 888	38 672	45 600
Käsitellyt ostolaskut, kpl/htv – koko kaupunki	6 986	8 441	7 125	8 600
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/htv – palvelukeskus	47 993	37 415	52 018	37 700
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/htv – koko kaupunki	19 500	25 673	28 812	25 900
Kirjanpitotehtäviin sitoutuneet htv:t – koko kaupunki	11,9	10,1	11,5	8

11104 Talousohjaus

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	2	2	2	0,0
TOIMINTATUOTOT	**2**	**2**	**2**	**0,0**
HENKILÖSTÖKULUT	-595	-554	-577	4,2
PALVELUJEN OSTOT	-41	-162	-157	-3,3
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	-5	-5	-1,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-76	-75	-83	10,3
TOIMINTAKULUT	**-712**	**-796**	**-822**	**3,3**
TOIMINTAKATE	**-710**	**-794**	**-820**	**3,3**
VUOSIKATE	-710	-794	-820	3,3
TILIKAUDEN TULOS	-710	-794	-820	3,3
LASKENNALLISET ERÄT	710	0		
TULOSLASKELMA	0	0		

Toiminnan kuvaus

Talousohjaus vastaa kaupungin talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta sekä tähän liittyvän tietojärjestelmän kehittämisestä. Talousohjaus vastaa myös raportoinnista mukaan lukien osavuosikatsauksista sekä palveluverkkosuunnitelman päivittämisestä ja kehittämisestä kaupunkitasolla.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Talousohjauksen keskeinen tavoite vuodelle 2023 on kaupunkistrategian mukaisen taloussuunnitelman laatiminen. Vuonna 2021 käyttöönotettiin SAP BW -järjestelmä taloussuunnitelman ja -raportoinnin uudeksi järjestelmäksi. Järjestelmän kehittämistä jatketaan samoin kuin Power BI -raportoinnin kehittämistä. Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma valmistuu vuonna 2022 ja se luo pohjan tulevien vuosien toimitilainvestoinneille.

11403 Talouspalvelut

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	617	582	343	-41,2
MUUT TOIMINTATUOTOT	88	0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	**705**	**582**	**343**	**-41,2**
HENKILÖSTÖKULUT	-3 422	-3 449	-2 856	-17,2
PALVELUJEN OSTOT	-478	-571	-331	-42,1
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4	-20	-20	-0,5
MUUT TOIMINTAKULUT	-237	-222	-234	5,6
TOIMINTAKULUT	**-4 141**	**-4 261**	**-3 441**	**-19,2**
TOIMINTAKATE	**-3 435**	**-3 679**	**-3 099**	**-15,8**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0	0	0	0,0
VUOSIKATE	-3 435	-3 679	-3 099	-15,8
TILIKAUDEN TULOS	-3 435	-3 679	-3 099	-15,8
LASKENNALLISET ERÄT	3 143	0		
TULOSLASKELMA	-292	-1 466		

Toiminnan kuvaus

Talouspalvelut vastaa sekä kaupunki- että konsernitasolla kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävistä, ostolaskujen käsittelystä ja –reskontrasta, myyntilaskutus- ja perintätehtävistä, ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen ja niihin liittyvien tietojärjestelmien kehittämisestä sekä toimintansa kilpailukyvystä ja tuloksellisuudesta.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Talouspalveluiden keskeisenä tavoitteena on toiminnan ja prosessien osittainen uudelleenorganisointi vuodenvaihteen jälkeen, kun henkilöstöä ja asiakkuuksia on siirtynyt hyvinvointialueelle. Palveluyksikössä pyritään panostamaan asiakastyytyväisyyteen niin kaupunki- kuin tytäryhtiöasiakkaiden osalta huolehtimalla palvelun ja ohjeistuksen laadusta, tapaamalla säännöllisesti asiakkaiden edustajia sekä seuraamalla asiakastyytyväisyyskyselystä nousseiden toimenpiteiden toteutumista. Henkilöstön hyvinvoinnista ja pysyvyydestä huolehtiminen on keskeinen tavoite. Prosessien automatisaation kasvaessa henkilöstön asiantuntijarooli korostuu ja tarvitaan uudenlaista osaamista. Toiminnan tehokkuuden parantaminen ja automaatioasteen jatkuva kehittäminen sisältäen tekoälypohjaiset ratkaisut ohjaavat toimintaa vuonna 2023.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Talouspalveluiden toimintaan vaikuttaa hyvinvointialueen aloittaminen. Alkuvuoden toiminnassa painottuu hyvinvointialueen avustaminen taloushallinnon tietojärjestelmien rakentamisessa sekä eriytymisen vaikutukset kaupungin taloushallinnon prosesseissa sekä kirjanpidossa. Yksikössä valmistaudutaan myös TE24-hankkeen myötä tapahtuvaan työllisyyden hoidon vastuun siirtoon valtiolta kunnille ja tämän uuden palvelukokonaisuuden vaikutuksiin kunnan taloushallinnon prosesseihin.

11402 Rahoitus

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	**0**	**0**	**0**	**0,0**
HENKILÖSTÖKULUT	-408	-391	-433	10,7
PALVELUJEN OSTOT	-25	-104	-85	-19,0
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1	-5	-4	-10,5
MUUT TOIMINTAKULUT	-22	-33	-27	-20,4
TOIMINTAKULUT	**-456**	**-534**	**-549**	**2,7**
TOIMINTAKATE	**-456**	**-534**	**-549**	**2,7**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0	0	0	0,0
VUOSIKATE	-456	-534	-549	2,7
TILIKAUDEN TULOS	-456	-534	-549	2,7
LASKENNALLISET ERÄT	456	0		
TULOSLASKELMA	0	0		

Toiminnan kuvaus

Rahoituksen ja riskienhallinnan palveluyksikkö vastaa kaupunkikonsernin lyhyt- ja pitkäaikaisesta varainhankinnasta, rahoitus- ja korkoriskien hallinnasta, leasingrahoituksen puitesopimuksista, sijoitustoiminnasta, likviditeetin ja konsernitilin hallinnasta, ulkoisista pankki- ja rahoittajasuhteista sekä näiden osa-alueiden kehittämisestä. Lisäksi yksikkö vastaa kaupungin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan koordinoinnista, ohjauksesta ja kehittämisestä, kattavan ja ajantasaisen vakuutusturvan varmistamisesta sekä vahinkorahaston toiminnasta. Tulosyksikkö hallinnoi myös asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisen rahastoa.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Rahoituksen ja riskienhallinnan keskeinen tavoite on turvata kaupunkikonsernille riittävä ja kohtuuhintainen varainhankinta rajusti muuttuneessa korkoympäristössä. Riskienhallinta on jatkuva prosessi ja riskienhallinnan periaatteet pidetään koko ajan ajantasalla. Lisäksi jatketaan sisäisen valvonnan ohjeistusta ja kehittämistä sisäistä valvontaa koskevaan kyselyyn saatujen vastusten perusteella.

11404 Strategia ja tutkimus

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	6	0	0	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	71	0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	**77**	**0**	**0**	**0,0**
HENKILÖSTÖKULUT	-710	-741	-826	11,5
PALVELUJEN OSTOT	-223	-250	-240	-4,0
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4	-6	-6	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-109	-135	-144	6,5
TOIMINTAKULUT	**-1 046**	**-1 132**	**-1 216**	**7,5**
TOIMINTAKATE	**-969**	**-1 132**	**-1 216**	**7,5**
VUOSIKATE	-969	-1 132	-1 216	7,5
TILIKAUDEN TULOS	-969	-1 132	-1 216	7,5
LASKENNALLISET ERÄT	-50	0		
TULOSLASKELMA	-1 019	-1 186		

Toiminnan kuvaus

Strategia ja tutkimus koostuu kolmesta eri tiimistä. Strategiatiimi vastaa strategian laadinnasta, seurannasta ja arvioinnista. Strategiatiimin vastuulla on strategian kokonaiskoordinointi kaupungissa ja esimerkiksi vuositavoitteiden laadinnan ohjeistaminen osana.

Tutkimustiimi vastaa kaupungin tiedontuottamisesta tilasto- ja rekisteriaineistojen pohjalta. Tiimi tuottaa toimintaympäristötietoa Vantaan kaupungista sekä mm. vertailutietoa muihin kaupunkeihin. Tutkimustiimi vastaa myös Vantaan kaupungin väestöennusteesta.

Edunvalvontatiimi vastaa kaupungin edunvalvonnasta ja toimii eri yhteistyöverkostoissa. Tiimin vastuulla on mm. edistää Vantaan kv-suhteita sekä osallistua Avia-verkostoon.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Strategiatiimin keskeinen tavoite vuodelle 2023 on varmistaa strategian toteutuminen ja aloittaa strategian väliarviointi hyvinvointialueuudistuksen vaikutusten huomioimiseksi. Edunvalvonnassa tärkeintä on varmistaa Vantaan etujen toteutuminen. Tämä kattaa mm. Hyvinvointialueuudistuksen seurannan, hallitusohjelmatavoitteisiin vaikuttamisen sekä TE24- uudistukseen liittyvän edunvalvonnan.

Tutkimustiimi kehittää toimintaansa tiedolla johtamisen suuntaan. Merkittävimpinä tuotteina jatkavat toimintaympäristökatsaukset sekä väestöennuste.

11 50 Henkilöstö ja konsernipalvelut

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	1 767	2 190	1 680	-23,3
MAKSUTUOTOT	1	0	0	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	2 020	2 060	1 393	-32,4
MUUT TOIMINTATUOTOT	199	81	799	881,1
TOIMINTATUOTOT	**3 986**	**4 331**	**3 872**	**-10,6**
HENKILÖSTÖKULUT	-8 003	-8 144	-8 982	10,3
PALVELUJEN OSTOT	-48 206	-54 319	-31 408	-42,2
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 229	-2 665	-2 704	1,5
AVUSTUKSET	0	-10	-10	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 473	-5 900	-6 328	7,2
TOIMINTAKULUT	**-62 912**	**-71 038**	**-49 433**	**-30,4**
TOIMINTAKATE	**-58 926**	**-66 707**	**-45 561**	**-31,7**
VUOSIKATE	-58 926	-66 707	-45 561	-31,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 196	-9 764	-4 367	-55,3
TILIKAUDEN TULOS	-65 122	-76 471	-49 928	-34,7
LASKENNALLISET ERÄT	63 130	0	52 250	
TULOSLASKELMA	-1 991	-76 471	-3 767	

Toiminnan kuvaus

Henkilöstö- ja konsernipalvelut muodostuu kuudesta palveluyksiköstä: kolme hr-yksikköä, hankinnat, tietohallinto sekä konserniohjaus- ja valvonta.

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

11 50 Henkilöstö ja konsernipalvelut

	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TA 2023
Henkilöstöhallinto				
Kaupunkistrategia ja johto toimialan prosenttiosuus koko kaupungin henkilöstöstä (poislukien työllisyyspalvelut ja Kupela)	3,3	3,5	3,5	4,8
Työterveyshuollon kustannukset, euroa / työntekijä	340	326	345	374
Palkkalaskelman hinta				
- Muut sopimusalat (KVTES)	11,8	11,7	12,9	15,7**
- Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	17,8	17,4	18,8	
Tikettimäärä				
- Keskimäärin kuukaudessa	2 651	5913*	6 568	5 633

* sote tullut mukaan v.2021. Vuoden 2021 toteuma ilman sotea 3 333 kpl

** kaikki sopimusalat yhdessä. Järjestelmämuutoksen myötä ei enää mahdollista eritellä

	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TA 2023
Tietohallinto				
Työasemamäärä hallinto				
- kannettavat ja työasemat, kpl	8 290	7 189	8 200	5 900
Työasemamäärä opetus				
- kannettavat ja työasemat, kpl	23 663***	27 009	26 300*	38 400
Asiakastyytyväisyys				
- ServiceDesk (1-5)	4,5	7,9*	8,7	8,8
Tikettimäärä				
- keskimäärin kuukaudessa	6 635	6144*	7 000	5 800
IT-investointien onnistunut läpivienti				
- budjettitoteuma	88 %	64 %**	100 %	100 %

* Tiedonlähde ja määrittely vaihtuneet Vantaa ITSM järjestelmään

** Investointimenoja alensi DigiOne-hankkeen vuosien 2019-2021 kulujen (n. 2M€) siirto keskeneräisestä käyttöomaisuudesta vaihto-omaisuuteen

***Chromebookit laskettu mukaan

11501 Henko, Johdon tuki

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	15	0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	**15**	**0**	**0**	**0,0**
HENKILÖSTÖKULUT	-604	-602	-554	-8,0
PALVELUJEN OSTOT	-208	-413	-344	-16,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-19	-62	-62	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-131	-218	-217	-0,3
TOIMINTAKULUT	**-963**	**-1 296**	**-1 178**	**-9,1**
TOIMINTAKATE	**-948**	**-1 296**	**-1 178**	**-9,1**
VUOSIKATE	-948	-1 296	-1 178	-9,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	-7	-7	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-948	-1 303	-1 185	-9,1
LASKENNALLISET ERÄT	-125	0		
TULOSLASKELMA	-1 073	-1 303		

Toiminnan kuvaus

Konserniohjaus- ja valvonta huolehtii konsernijaoston valmistelusta liittyen kuntayhtymien ja yhtiöiden asioihin sekä ohjaa yhtiöiden omistajapoliittisten linjausten toteutumista.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Konserniohjauksen ja -valvonnan yksikön tavoitteena on kehittää konsernirakennetta konserniomistusten kokonaissuunnitelman mukaisesti vuoden 2022 aikana.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Omistajaohjauksessa ja konserniyhtiöiden toiminnan kehittämisessä korostuvat vastuullisuusnäkökulmat, kun kaikki suuret yhtiöt valmistelevat vuoden 2023 aikana omat vastuullisuusohjelmansa.

Hyvinvointialueuudistuksella on vaikutuksia konserniomistusten kokonaisuuteen. Konsernirakenteen kehittämistä toteutetaan konsernijaoston vuonna 2022 hyväksymän konserniomistusten kokonaissuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmaan sisältyy konserniyhtiöiden myyntejä sekä muita yhtiöjärjestelyitä suunnitelman toteuttamiseksi.

11502 Työnantajapalvelut

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	5	0	0	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	17	20	20	0,0
TOIMINTATUOTOT	**23**	**20**	**20**	**0,0**
HENKILÖSTÖKULUT	-815	-870	-1 733	99,3
PALVELUJEN OSTOT	-88	-164	-187	13,6
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-40	-88	-88	0,0
AVUSTUKSET		-10	-10	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-822	-1 767	-2 296	29,9
TOIMINTAKULUT	**-1 765**	**-2 900**	**-4 314**	**48,8**
TOIMINTAKATE	**-1 743**	**-2 880**	**-4 294**	**49,1**
VUOSIKATE	-1 743	-2 880	-4 294	49,1
TILIKAUDEN TULOS	-1 743	-2 880	-4 294	49,1
LASKENNALLISET ERÄT	1 743	0		
TULOSLASKELMA	0	-2880		

Toiminnan kuvaus

Työnantajapalvelut tukee kaupungin esihenkilöitä ja linjajohtoa rekrytointiprosesseissa ja osaavan henkilöstön saamisessa. Palveluyksikkö vastaa myös työnantajatoimintaan liittyvästä neuvottelutoiminnasta, palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmien kehittämisestä sekä virka- ja työehtosopimustulkintojen ohjeistamisesta. Yksikkö konsultoi esihenkilöitä ja linjajohtoa laajasti työlainsäädäntöön liittyvissä kysymyksissä.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Vuoden 2022 Kunta 10 tulokset käydään kaikissa yksiköissä lävitse heti alkuvuodesta ja työpajassa tehdään kehittämisnostot, jotka dokumentoidaan Kunta 10 -portaalissa. Portaalissa kehittämistoimien etenemistä myös seurataan. Henkilöstöltä kysytään vuosittain työhyvinvoinnista.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Täyttölupamenettelyä kevennetään henkilöstösuunnitelmissa olevien vakanssien osalta ja kaupunginhallitukselle tuodaan selvitys rekrytointiprosesseista asiantuntijatyössä

11503 Kehittämispalvelut

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	10	66	0	-100,0
TUET JA AVUSTUKSET	2 015	2 060	1 393	-32,4
MUUT TOIMINTATUOTOT	4	0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	**2 029**	**2 126**	**1 393**	**-34,5**
HENKILÖSTÖKULUT	-763	-875	-722	-17,5
PALVELUJEN OSTOT	-4 043	-4 273	-3 401	-20,4
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-14	-19	-19	0,0
AVUSTUKSET	0	0	0	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-98	-89	-82	-8,2
TOIMINTAKULUT	**-4 917**	**-5 256**	**-4 224**	**-19,6**
TOIMINTAKATE	**-2 888**	**-3 130**	**-2 831**	**-9,6**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-1	0	0	0,0
VUOSIKATE	-2 889	-3 130	-2 831	-9,6
TILIKAUDEN TULOS	-2 889	-3 130	-2 831	-9,6
LASKENNALLISET ERÄT	2 881	0		
TULOSLASKELMA	-8	-3 130		

Toiminnan kuvaus

Kehittämisyksikkö tukee eri tavoin esihenkilöitä ja työyhteisöjä johtamisen, hyvinvoinnin ja työsuojelun kehittämisessä. Henkilöstön osallisuutta lisätään kaikessa toiminnassa. Kaupungin työntekijöiden työterveyshuoltoa kehitetään osana kaupungin veto- ja pitovoimaa.

Vantaan kaupungin henkilöstön työhyvinvointia, työntekijöiden saatavuusongelmaa ja Vantaan pitovoimaa työnantajana kehitetään henkilöstön saatavuusohjelman mukaisesti. Laaditaan olemassa olevan saatavuusohjelman tavoitteita tukevia toimenpiteitä työvoiman palkkauksen ja saatavuuden parantamiseksi, työhyvinvoinnin, työssäjaksamisen ja palkitsemisen sekä luontoisetujen kehittämiseksi yhdessä henkilöstöjärjestöjen kanssa. Toimenpiteissä kiinnitetään huomiota erityisesti kriittisten alojen työntekijöiden tilanteeseen.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Kaupunki tarjoaa monipuolisia harjoittelupaikkoja luoden houkuttelevia tehtäviä uusille tekijöille.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Osana henkilöstön saatavuusohjelman toimenpiteiden onnistumista selvitetään, kohteleeko kaupunki tasa-arvoisesti eri henkilöstöryhmiä esimerkiksi työssä tarvittavan vaatetuksen suhteen.

11506 Toimialojen hr-palvelut

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	0	0	0	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	48	8	8	0,0
TOIMINTATUOTOT	**48**	**8**	**8**	**0,0**
HENKILÖSTÖKULUT	-3 182	-2 930	-2 924	-0,2
PALVELUJEN OSTOT	-1 159	-2 008	-309	-84,6
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-82	-2	-2	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-277	-239	-252	5,7
TOIMINTAKULUT	**-4 700**	**-5 179**	**-3 488**	**-32,7**
TOIMINTAKATE	**-4 652**	**-5 171**	**-3 480**	**-32,7**
VUOSIKATE	-4 652	-5 171	-3 480	-32,7
TILIKAUDEN TULOS	-4 652	-5 171	-3 480	-32,7
LASKENNALLISET ERÄT	4 658	0		
TULOSLASKELMA	6	-5 171		

Toiminnan kuvaus

Toimialojen hr-palvelujen tehtävänä on tukea toimialojen esimiehiä erilaisissa palvelussuhdekysymyksissä, sekä huolehtia kaupungin henkilöstön palkanmaksupalveluista. Hr-palvelupyyntöjen määrä on noussut asiakkaiden lisääntymisen myötä ja alkuvuoden 2022 aikana keskimääräinen tikettien määrä oli 10 330 kuukaudessa. Sähköisten prosessien sekä palvelupyyntöjen lisäksi toimialojen hr-palvelut tarjoavat esimiehille keskitetyn hr-asiakaspalvelun puhelinpalvelua sekä asiantuntijapalveluja palvelussuhdeasioissa.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Toimialojen hr-palveluissa saatetaan loppuun kaupungin hr-järjestelmän muutos ja lähdetään kehittämään järjestelmän käytettävyyttä käyttäjäpalautteen perusteella. Lisäksi muuttuneita hr-prosesseja kuvataan sekä laaditaan esihenkilöille perehdytysmateriaalia hr-tehtäviin liittyen.

Hr varmistaa monin erilaisin tavoin työvoimapula-alojen saatavuutta yhteistyössä toimialojen kanssa mm. rekrytoinnin, palkkausjärjestelmien sekä johtamisen ja työyhteisöjen ja kaupungin työnantajakuvan kehittämisen kautta. Työtä ohjaa kaupunginhallituksen hyväksymä saatavuusohjelma ja sen toimenpiteet vuodelle 2023.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Hr-järjestelmän kehittämistä jatketaan ja projektin kolmasvaihe toteutetaan vuoden 2023 aikana.

11504 Tietohallinto

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	1 174	1 121	862	-23,1
TUET JA AVUSTUKSET	5	0	0	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	115	53	771	1343,2
TOIMINTATUOTOT	**1 295**	**1 175**	**1 633**	**39,0**
HENKILÖSTÖKULUT	-993	-835	-1 095	31,2
PALVELUJEN OSTOT	-41 259	-45 159	-25 234	-44,1
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 065	-2 485	-2 524	1,6
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 055	-3 532	-3 423	-3,1
TOIMINTAKULUT	**-47 373**	**-52 011**	**-32 277**	**-37,9**
TOIMINTAKATE	**-46 078**	**-50 836**	**-30 644**	**-39,7**
VUOSIKATE	-46 078	-50 836	-30 644	-39,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 089	-9 693	-4 367	-54,9
TILIKAUDEN TULOS	-52 167	-60 529	-35 011	-42,2
LASKENNALLISET ERÄT	51 275	0		
TULOSLASKELMA	-893	-60 529		

Toiminnan kuvaus

Tietohallinnon palveluyksikkö vastaa kaupungin toiminnan ja palveluiden digitalisoinnin kokonaissuunnittelusta ja toteutuksesta, IT-toimittajien ohjauksesta ja IT palvelujen elinkaarenhallinnasta, tietohallinnon, tietotekniikan, tietoliikenteen, teletekniikan sekä tietohallinnon ohjelmistojen tarkoituksenmukaisesta kehittämisestä ja yhteensovittamisesta sekä IT-hankintojen suunnittelusta ja toteutuksesta. Lisäksi yksikkö vastaa tietojärjestelmien tietoturvan ja tietosuojan suunnittelusta, koordinoinnista, kehittämisestä, toteuttamisesta ja seurannasta.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Tietohallinnon tavoitteet toteuttavat kaupungin strategiaa ja painopisteitä etenkin hyvissä palveluissa ja taloudellisesti vahvan kaupungin tukemisessa. Keskeisimpinä tavoitteina on toteuttaa tietoturvallisesti digitaalista siirtymää, jossa siirrämme kuntalaisten ja Vantaan oman henkilöstön asiointia sähköiseen muotoon ja mahdollistamme tarkoituksenmukaisen hyvinvointialuemuutoksen.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Hyvinvointialueuudistus tulee vaikuttamaan vuodelle 2023 IT-palveluiden siirron ja yhteiskäytön osalta. Uudistuksen seurauksena Vantaan kaupungin IT-palveluita tullaan arvioimaan ja suunnittelemaan pienentyneet toimintavolyymit huomioiden. Yhteisistä palveluista tietoliikenneverkkoa kehitetään vastaamaan paremmin toimialojen tarvetta ja toimialojen projekteista. Digione-hankkeessa tulee Vantaalle eteen pilottikoulujen käyttöönotot.

11505 Hankinta

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	562	1 003	818	-18,4
MAKSUTUOTOT	1	0	0	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	14	0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	**577**	**1 003**	**818**	**-18,4**
HENKILÖSTÖKULUT	-1 645	-2 032	-1 953	-3,9
PALVELUJEN OSTOT	-1 449	-2 302	-1 933	-16,0
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-10	-8	-8	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-90	-56	-58	3,4
TOIMINTAKULUT	**-3 193**	**-4 397**	**-3 952**	**-10,1**
TOIMINTAKATE	**-2 617**	**-3 394**	**-3 134**	**-7,7**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0	0	0	0,0
VUOSIKATE	-2 617	-3 394	-3 134	-7,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-107	-65	-23	-64,2
TILIKAUDEN TULOS	-2 723	-3 459	-3 157	-8,7
LASKENNALLISET ERÄT	2 698	0		
TULOSLASKELMA	-25	-3 459		

Toiminnan kuvaus

Hankinnan palveluyksikkö vastaa kaupungin hankintatoimen kehittämisestä, hankintojen vastuullisuudesta ja kaupungin hankintojen ohjauksesta ja ohjeistuksesta, kansallisen kynnysarvon mukaisista materiaalihankinnoista sekä kaupunginjohtajan vahvistaman listan mukaisista palveluhankinnoista. Lisäksi hankinta vastaa kaupunkikonsernin kilpailuttamisprosessien ja hankintoihin liittyvän sopimushallinnan kehittämisestä. Yksikkö vastaa myös keskitetystä tilaamisesta ja tilaamisen ohjauksesta sekä ateria- ja puhtauspalveluiden järjestämisestä, kilpailuttamisesta, tilaamisesta sekä palvelutuotannon ohjauksesta ja valvonnasta. Aula-, vartiointi- ja turvapalveluiden sekä posti- ja kuljetuspalveluiden tilaaminen ja palvelutuottajien ohjaus kuuluvat myös hankinnan palveluyksikölle.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Hankintojen osalta parannetaan toimialojen palvelua uudella asiakkuusmallilla sekä hankintojen tiedolla johtamisen mallilla, joka tullaan jalkauttamaan muille toimialoille.

11 60 Kasvupalvelut

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	955	1 087	161	-85,2
MAKSUTUOTOT	7	21	21	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	4 596	6 347	3 641	-42,6
MUUT TOIMINTATUOTOT	127	161	161	0,0
TOIMINTATUOTOT	5 685	7 616	3 984	-47,7
HENKILÖSTÖKULUT	-13 760	-16 993	-12 260	-27,9
PALVELUJEN OSTOT	-3 114	-6 073	-5 131	-15,5
AINEET, TARVIKKEET J	-322	-623	-305	-51,1
AVUSTUKSET	-29 529	-25 251	-25 561	1,2
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 616	-3 103	-1 577	-49,2
TOIMINTAKULUT	-50 341	-52 045	-44 833	-13,9
TOIMINTAKATE	-44 656	-44 429	-40 850	-8,1
VUOSIKATE	-44 656	-44 429	-40 850	-8,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-193	-134	-26	-80,6
TILIKAUDEN TULOS	-44 849	-44 563	-40 876	-8,3
LASKENNALLISET ERÄT	259	0	-1 594	
TULOSLASKELMA	-44 590	-44 563	-42 470	

Toiminnan kuvaus

Kasvupalvelut toimii vantaalaisen elinkeinoelämän, työllisyyden ja elinvoimaisuuden edistäjänä, mahdollistaen osaltaan kaupungin hyvinvoinnin ja vetovoimaisuuden kasvua. Palvelualueelle kuuluvat elinkeinopalveluiden, työllisyyspalveluiden sekä kuntalaispalveluiden palveluyksiköt, minkä lisäksi palvelualue vastaa kaupunkitasoisesti maahanmuuttopalvelujen koordinoinnista. Lisäksi palvelualue vastaa kansainvälinen Vantaa sekä elinvoimainen ja osaava Vantaa -strategiateemojen poikkihallinnollisesta johtamisesta. Palvelualueen tehtäväkenttä luo mahdollisuuksia tehokkaalle poikkihallinnolliselle yhteistyölle ja kehittämiselle. Hanke- ja projektimuotoinen toiminta on vahva osa kasvupalveluiden kokonaisuutta, jolla haetaan uusia toimintatapoja, -kulttuuria, työllistymisen väyliä ja innovaatioita. Projektien tueksi palvelualueelle perustettiin vuonna 2021 kaupunkitasoisesti palveleva hanketoimisto tukemaan toimialoja mm. hankehauissa, hankkeiden hallinnoinnissa ja raportoinnissa.

Toimintaympäristön raju muutos koronakriisin myötä on haastanut palvelualueen toimintatavat, prosessit ja resurssit. Ukrainan sota vaikuttaa myös taloudelliseen toimintaympäristöön vuonna 2023 ja mahdollisesti pidempään. Kasvupalveluilla on merkittävä elvyttävä rooli kaupungin työllisyyden ja elinvoiman hoidossa koronakriisin jälkihoidossa tai epidemian mahdollisesti pitkittyessä. Koronakriisi näkyy palvelualueella merkittävästi sekä henkilö- ja yritysasiakkaiden määrässä että asiakaskunnan rakenteessa.

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TA2023
Elinkeinopalvelut				
YritysVantaan kautta perustetut yritykset	542	565	550	580
Yritysneuvonnan asiakaskäynnit	2 416	2 161	2 000	2 200
Työllisyyspalvelut				
Ohjaukset kuntouttavaan työtoimintaan (uudet asiakkaat)	745	653	1 700	1 700
Työttömien aktivointiaste (%)			27	45
Työttömien nuorten 15-24-vuotiaiden virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen (%)	47	52	38	45
Pitkäaikaistyöttömyys	4 115	6 724	4 115	5 200
Vieraskielisten työttömyys	6 294	5 917	6 000	5 000

11106 Elinkeinopalvelut

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	4	0	0	0,0
MAKSUTUOTOT	-1	0	0	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	861	1 832	1 832	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	3	0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	**867**	**1 832**	**1 832**	**0,0**
HENKILÖSTÖKULUT	-1 178	-1 472	-1 562	6,1
PALVELUJEN OSTOT	-812	-2 023	-1 979	-2,2
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-16	-92	-92	0,0
AVUSTUKSET	-215	-296	-336	13,5
MUUT TOIMINTAKULUT	-89	-324	-329	1,6
TOIMINTAKULUT	**-2 310**	**-4 206**	**-4 297**	**2,2**
TOIMINTAKATE	**-1 443**	**-2 374**	**-2 465**	**3,8**
VUOSIKATE	-1 443	-2 374	-2 465	3,8
TILIKAUDEN TULOS	-1 443	-2 374	-2 465	3,8
TULOSLASKELMA	-1 443	-2 374	-2 465	3,8

Toiminnan kuvaus

Elinkeinopalvelut vastaa kaupungin elinvoimaisuuden edistämisen ja elinkeinopolitiikan strategisesta suunnittelusta ja toteutuksesta sekä elinkeinopoliittisen seutuyhteistyön kehittämisestä. Elinkeinopolitiikassa kiinnitetään huomiota erityisesti Vantaan kansainväliseen houkuttelevuuteen ja kilpailukykyyn sekä yrittäjyyden edistämiseen. Yksikkö tukee vantaalaista ja Vantaalle sijoittuvaa yritystoimintaa tarjoten mm. tieto-, kehitys- ja neuvontapalveluita sekä kehittämällä yritysten toimintaympäristöä.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Elinkeinopalvelut koordinoi kaupunkitasoista elinvoimainen ja osaava Vantaa -strategiateemaa sekä siihen kytkeytyvää kasvu- ja elinvoimaohjelmaa. Vantaan tulevan kasvu- ja elinvoimaohjelman toimeenpano huomioidaan rekrytoinneissa. Uutta työpanosta kohdennetaan muun muassa yritysten houkutteluun, nuorten yrittäjyyden edistämiseen, klusteritoiminnan vakiinnuttamiseen sekä startup- ja kasvuyrityspalveluiden tarjoamiseen. Lisäksi elinkeinopalvelut edistää yritysten toimintaedellytyksiä ja erityisesti uusien yrittäjien yrittäjyyttä yrityskehityspalveluiden ja kehittämisprojektien kautta. Kärkiklusterityön ohella elinkeinopalvelut koordinoi pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimuksen Vantaan hankekokokonaisuutta sekä toteuttaa invest-in ja Talent-hankkeita kansainvälisen kaupungin kilpailukyvyn kehittämiseksi.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkitasoisesti palveleva hanketoimisto toimii Elinkeinopalveluiden alaisuudessa ja sen avulla vahvistetaan hankkeilla tapahtuvaa kaupunkikehittämistä edistämällä EU-rahoitteisten hankkeiden käynnistymistä. Hanketoimisto vahvistaa toimialojen välisiä sisäisiä verkostoja ja sisäistä yhteistyötä sekä tukee kehittämisessä keskeisen tiedon avointa kulkemista toimialojen ja kaupungin ulkopuolisten sidosryhmien välillä.

11602 Kasvupalveluiden hallinto

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
TUET JA AVUSTUKSET	382	330	330	0,0
TOIMINTATUOTOT	**382**	**330**	**330**	**0,0**
HENKILÖSTÖKULUT	-807	-997	-1 411	41,5
PALVELUJEN OSTOT	-281	-618	-617	-0,2
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-17	-36	-36	0,0
AVUSTUKSET	0	-1	-1	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-26	-33	-34	1,5
TOIMINTAKULUT	**-1 131**	**-1 685**	**-2 098**	**24,5**
TOIMINTAKATE	**-750**	**-1 355**	**-1 769**	**30,5**
VUOSIKATE	-750	-1 355	-1 769	30,5
TILIKAUDEN TULOS	-750	-1 355	-1 769	30,5
LASKENNALLISET ERÄT	-1 546	0		
TULOSLASKELMA	-2 296	-1 335		

Toiminnan kuvaus

Kasvupalvelujen hallintoon kuuluu kasvupalvelut hallinto, kasvupalveluiden yhteiset menot, viestintä, kehittäminen, TE 2024, oppimiskampus, hankkeet ja monikulttuurisuus.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vieraskielisten kaupunkitasoisten palveluiden kokonaisuuden koordinaatiota kehitetään edelleen toimintaympäristön muutosten myötä (hyvinvointialue 2023 ja työllisyyden kuntakokeilu 2024). Hankkeissa kehitettyjä toimintatapoja juurrutetaan osaksi kaupungin pysyvää, vakituista toimintaa. Uusia kehittämishankkeita valmistellaan jatkaen Vantaan hyvää mainetta eurooppalaisessa yhteistyössä (esim. Eurocities). Vieraskielisten neuvontaa on vahvistettu Vantaa Infossa ja taloussuunnitelmassa tätä työtä jatketaan. Vieraskielisten neuvonnassa hyödynnetään Selkovantaalainen -pilotista saatuja kokemuksia. Kaupungin kotouttamisohjelmaa päivitetään 2022 tavoitteena samalla vahvistaa eri toimijoiden välistä yhteistyötä. Uuden kotouttamisohjelman toimeenpano aloitetaan seuraavana vuonna. On odotettavissa, että iso osa Ukrainan sotaa paenneista tulee saamaan kotikuntaoikeuden vuoden 2023 aikana. Kaupunki varautuu vastaamaan kasvavaan palvelutarpeeseen.

11603 Kuntalaispalvelut

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	71	106	106	0,0
MAKSUTUOTOT	8	6	6	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	3	0	0	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	119	161	161	0,0
TOIMINTATUOTOT	201	273	273	0,0
HENKILÖSTÖKULUT	-1 582	-1 938	-1 798	-7,2
PALVELUJEN OSTOT	-437	-476	-439	-7,7
AINEET, TARVIKKEET JA TARVIKKEET	-40	-31	-28	-8,1
AVUSTUKSET	-5	-5	-5	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 081	-325	-228	-29,9
TOIMINTAKULUT	-3 145	-2 773	-2 497	-10,0
TOIMINTAKATE	-2 944	-2 500	-2 224	-11,0
VUOSIKATE	-2 944	-2 500	-2 224	-11,0
POISTOT JA ARVONALEN	-84	-92	-87	-5,6
TILIKAUDEN TULOS	-3 029	-2 592	-2 311	-10,8
LASKENNALLISET ERÄT	1 603			
TULOSLASKELMA	-1 426			

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Kuntalaispalveluiden tavoitteena on kehittää kaupungin monikanavaista ja -paikkaista asiointipalvelua vastaamaan tulevaisuuden kunnan ja hyvinvointialueiden tarpeita. Lisäksi digisyrjäytymistä ehkäistään digituen ohjauksen ja koordinaation kautta siten, että digituki tavoittaa sitä tarvitsevat ja on oikea-aikaista.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Asiakaspalvelu 2030 -ohjelmatyö ohjaa asiakaspalvelun kehittämistä. Tavoitteena on, että Vantaasta tulee monikanavaisen asiakaspalvelun edelläkävijä. Vision ja kehittämissuunnitelman myötä kaupungin asiakaspalvelumalli on ajantasainen, dynaaminen, eteenpäin katsova, kaupunkitasoinen ja tulevaisuuden palvelutarpeet huomioiva. Tavoitteena on odotukset ylittävä asiakaskokemus, johon kaikki kaupungin toimijat ja päättäjät ovat sitoutuneita. Lisäksi Vantaan kaupungin asiakaspalvelu tuottaa hyvinvointialueen yleisneuvontapalvelut yhteispalvelusopimuksen mukaisesti.

11607 Työllisyyspalvelut

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	880	981	55	-94,4
MAKSUTUOTOT	0	15	15	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	3 195	4 048	1 479	-63,5
MUUT TOIMINTATUOTOT	5	0	0	0,0
TOIMINTATUOTOT	**4 080**	**5 044**	**1 549**	**-69,3**
HENKILÖSTÖKULUT	-10 092	-12 491	-7 489	-40,0
PALVELUJEN OSTOT	-1 524	-2 894	-2 096	-27,6
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-248	-465	-149	-68,0
AVUSTUKSET	-29 310	-24 950	-25 220	1,1
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 400	-2 419	-987	-59,2
TOIMINTAKULUT	**-43 573**	**-43 218**	**-35 941**	**-16,8**
TOIMINTAKATE	**-39 493**	**-38 174**	**-34 392**	**-9,9**
VUOSIKATE	-39 493	-38 174	-34 392	-9,9
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-109	-42	-26	-38,5
TILIKAUDEN TULOS	-39 602	-38 216	-34 418	-9,9
LASKENNALLISET ERÄT	203	0		
TULOSLASKELMA	-39 399	-38 216		

Toiminnan kuvaus

Työllisyyspalvelut vastaa kaupungin työllisyyden edistämisestä ja työttömyyden hoitamisesta kuntakokeilulain perusteella sekä palveluiden kehittämisestä tehtäväalueellaan yhteistyössä valtion hallinnon, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa. Työllisyyspalveluihin on keskitetty kaupungin palkkatukityöllistäminen sekä työllisyyspoliittiset avustukset yrityksille ja järjestöille.

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilujen aloitettua 1.3.2021 työllisyyden palvelut Vantaalla on organisoitu uudelleen. Koronakriisin aiheuttaman työttömyyslukujen nousun myötä asiakasmäärät kasvoivat voimakkaasti. Kevään 2022 aikana koronarajoitusten poistuttua asiakasmäärät olivat laskussa, mutta kesän myötä taas hienoisessa nousussa, syksyn aikana työttömyys oli lievässä laskussa, kunnes joulukuussa tapahtui taas lievää nousua.

Uudet toimintamallit edellyttävät työllisyyden osalta uudelleenorganisoinnin jatkumista ja asiakaspalveluresurssin vahvistamista. Toukokuussa 2.5.2022 tuli voimaan laki uudesta työvoiman asiakaspalvelumallista. Uuden lainsäädännön myötä asiakkaiden lakisääteisten tapaamiskertojen määrät lisääntyivät. Tavoitteena asiakkaiden vahvempi tukeminen erityisesti työttömyyden alkuvaiheessa. Työllisyyspalvelujen siirron valmistelu valtiolta kunnalle on aloitettu Kasvupalveluissa keväällä 2022. Tämä edellyttää laajamittaista kaupunkitasoista yhteisvalmistelua erityisesti sen jälkeen, kun eduskunta on hyväksynyt lainsäädännön kokonaisuudessaan.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Työllisyyspalveluiden tavoitteena on vähentää työttömyyttä yhteistyössä Vantaan kaupungin eri toimialojen eri viranomaisten kuten TE-hallinnon sekä yritysten kanssa. Toiminta edistää paitsi Vantaalla myös lähialueilla toimivien työnantajien työvoiman saantia. Uuden lainsäädännön myötä tavoitteena on asiakkaan yksilöllinen kohtaaminen ja yksilölliset polut kohti työtä tai koulutusta

Kaupunki tehostaa osaamiskeskustoimintaa ja selvittää toiminnan kehittämistarpeet. Selvitystyön yhteydessä tutkitaan erityisesti asiakkaiden tukipalveluiden resurssoinnin lisätarpeet.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Uusi työvoiman palvelumalli tuli voimaan 2.5.2022. Uuden lainsäädännön myötä asiakkaat kohdataan ja kontaktoidaan työttömyyden alkuvaiheessa kahden viikon välein. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että työllisyyden hoidon resurssit kohdennetaan tähän lakisääteiseen palveluun. Tämän lisäksi on aloitettu valmistautumien TE2024-malliin. Tämä tarkoittaa varautumista pysyvään työllisyys- ja yrityspalveluiden siirtoon kuntiin.

Palvelutuotantoa kehitetään nojaamaan entistä tiiviimmin monialaiseen yhteistyöhön, asiakaan palveluiden toteuttamiseksi. Lisäksi kehitetään poikkihallinnosta ja viranomaisyhteistyötä sekä yritysten ja oppilaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä asiakaan työllistymiseksi. Nuorten pitkäaikaistyöttömien palveluita vahvistetaan siten, että kaikki kriteerit täyttävät nuoret mahtuvat monialaisen yhteispalvelun (TYP) asiakkuuteen.

Kuntakokeilussa kehitetään voimakkaasti monialaista palvelua asiakkaille. Osana kuntakokeilua työllisyyspalvelut on mukana monissa yhteistyöhankkeissa. Kuntakokeilun keskeisenä asiana on verkostomainen toiminta yhteistyössä kaupungin muiden toimialojen, yhteisöjen ja yritysten kanssa. Lisäksi vuoden 2022 aikana on rakennettu yhteistyöpinnat hyvinvointialueen kanssa. Tämä tarkoittaa lakisääteistä TYP-toimintaa, terveys ja sosaaliohjausta, työttömien terveystarkastuksia sekä lakisääteisenä sosiaalipalveluna tuotettavaa kuntouttavaa työtoimintaa.

11 80 Kuntademokratia

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
TUET JA AVUSTUKSET	60	64	0	-100,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	1	5	0	-100,0
TOIMINTATUOTOT	**62**	**69**	**0**	**-100,0**
HENKILÖSTÖKULUT	-2 509	-2 533	-2 588	2,2
PALVELUJEN OSTOT	-246	-145	-183	26,6
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-27	-40	-45	12,3
MUUT TOIMINTAKULUT	-497	-488	-542	11,0
TOIMINTAKULUT	**-3 279**	**-3 206**	**-3 358**	**4,7**
TOIMINTAKATE	**-3 217**	**-3 137**	**-3 358**	**7,1**
VUOSIKATE	-3 217	-3 137	-3 358	7,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-15	-6	0	-100,0
TILIKAUDEN TULOS	-3 232	-3 143	-3 358	6,8
LASKENNALLISET ERÄT	1 416	0	1 659	
TULOSLASKELMA	-1 815	-3 143	-1 699	

Toiminnan kuvaus

Kuntademokratian palvelualueella on kaksi palveluyksikköä, lakiasiat ja päätösvalmistelu sekä hallintopalvelut. Hallintopalveluiden tiimit ovat tiedonhallinta, kaupunginarkisto, PR- ja assistenttipalvelut sekä virastomestaripalvelut. Lakiasioiden ja päätösvalmistelun palveluyksikköön kuuluvat päätösvalmistelun ja kielenkääntäjien tiimit. Lisäksi palvelualueella toimivat vaalitoimisto sekä kaupunkiturvallisuuden tiimi.

Kuntademokratian palvelualue vastaa muun muassa kaupunginvaltuuston ja -hallituksen kokousten valmistelusta, kaupunkitasoisesti päätösvalmistelun ja päätöksenteon kehittämisestä sekä ohjauksesta, yleisten vaalien järjestämisestä, kaupungin asiakirjahallinnosta, kaupungin yhteisistä lakiasioista ja niiden ohjauksesta, kaupunkitasoisesta toiminnallisesta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöstä sekä turvallisuus ja valmiusasioista. Palvelualueella toimii myös kaupungin tietosuojavastaava.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Toimielinten päätösvalmistelussa otetaan käyttöön asiakirjahallintajärjestelmän uusi helppokäyttöliittymä Valmu kokoushallinta. Valmua käytetään jo nyt viranhaltijapäätösten valmistelussa. Myös toimielinten kokouskäytänteitä ja -tekniikkaa kehitetään mahdollistamaan hybridikokoukset. Lisäksi luottamustehtävästä maksettavan palkkion syöttöön otetaan käyttöön HR-järjestelmän uusi moduuli heti, kun sen toimittaminen tietojärjestelmätoimittaja Sarastialta on mahdollista.

Huhtikuussa 2023 järjestetään eduskuntavaalit, jolloin palvelualueen tavoitteena on sujuvat ja virheettömät vaalit. Palvelualueella toimivassa vaalitoimistossa pyritään toimimaan niin, että äänestyspaikkojen sijoittelulla ja äänestyksen sujuvuudella voidaan parantaa äänestysvilkkautta. Viestintä sekä varhaiskasvatuksessa ja koulussa tehtävä pitkäjänteinen työ ovat tärkeitä. Talouden ja strategian palvelualue on teettänyt tutkimuksen Vantaan matalasta äänestysprosentista. Vantaa tekee aina vaalien yhteydessä yleisen viestintäkampanjan.

Sähköisen arkiston toiminta vakiinnutetaan ja analogisen aineiston digitointia jatketaan. Kirjaamon toiminnan tehostamista digitalisaation avulla selvitetään.

Turvallisuuden tilannekuvan kehittäminen jatkuu vuonna 2023 viranomaisyhteistyön ja tietojärjestelmän avulla. Turvallisuus- ja valmiussuunnittelun rakenteita ja prosesseja kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Hyvinvointialueelle siirretään vuoden 2023 alussa muun muassa henkilöstöä, irtaimistoa ja sopimuksia sekä vuokrataan tiloja. Hyvinvointialueen kanssa on edelleen kehitettävä ja ylläpidettävä tarvittavia yhteistyörakenteita, joilla esimerkiksi varmistetaan toimintojen sujuva jatkuminen yhdyspinnoilla.

Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen kaupunkiturvallisuutta edistetään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, sillä uudistus jakaa turvallisuustyön kahteen eri organisaatioon. Myös kriisivarautuminen ja valmiussuunnittelu tehdään jatkossa verkostomaisesti, mikä edellyttää uusien toimintamallien ja käytänteiden sopimista. Suomen turvallisuusympäristössä on tapahtunut muutos Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Vantaalle on tilanteesta useita mahdollisia vaikutuksia paitsi suoraan talouteen, myös kohonneita riskejä esimerkiksi kyberturvallisuuden, sisäisen turvallisuuden, hybridivaikuttamisen tai pakolaistilanteen kannalta. Energia- ja sähkökatkoihin varautuminen on tärkeämpää kuin pitkään aikaan. Vantaan kaupungin turvallisuussuunnitelma vuosille 2022–2025 hyväksyttiin vuoden 2021 lopulla, mutta tilanne on sen jälkeen elänyt. Myös hyvinvointialueuudistus osaltaan aiheuttaa tarpeen rakentaa turvallisuussuunnittelun rakenteita ja prosesseja uusiksi. Muuttunut turvallisuustilanne ja kansainvälinen epävarmuus vaikuttaa kaupunginturvallisuuden tiimin työhön. Häiriötilanteiden kehittymistä seuraava johtokeskus toimii kaupunkiturvallisuuden tiimin yhteydessä. Koronapandemian pitkittyminen ja Ukrainan kriisin vaikutukset Vantaan kaupunkiin ovat vaikeasti ennustettavissa.

Kuntademokratian palvelualue tukee kaikkia toimialoja tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman kehittämistoimenpiteiden edistämisessä sekä sukupuolitietoisen budjetoinnin toimintatavan vakiinnuttamisessa. Määrällistä ja laadullista tietoa hankitaan tietoa sukupuolittain ja kerrotaan sukupuolen merkityksestä kyseisessä asiassa sekä pyritään arvioimaan resurssien käytön oikeudenmukaista jakautumista sukupuolten välillä.

Tiedonhallintalain myötä hankittu sähköinen arkisto mahdollistaa pitkäaikaisesti tai pysyvästi säilytettävän aineiston sähköisen säilyttämisen. Kaupunginarkiston paperisen aineiston digitointia jatketaan vuoden 2023 aikana. Sähköisen arkiston toiminta vakiinnutetaan ja siihen pyritään mahdollistamaan pääsy myös kuntalaisille. Kirjaamossa selvitetään toiminnan tehostamista digitaalisilla välineillä.

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TA 2023
Luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettävien koulutusten lukumäärä	14	32	16	44
Osallistujamäärä luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettäviin koulutuksiin	90	-	300	1300
Käännöstyöt	2 981	3 490	3 100	3 200

*) osa koulutuksista siirtyi sähköiseen Oppiva-portaaliin itseopiskeluna suoritettavaksi

11 70 Viestintä

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
MYYNTITUOTOT	0	0	0	0,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	80	75	75	0,0
TOIMINTATUOTOT	**80**	**75**	**75**	**0,0**
HENKILÖSTÖKULUT	-1 199	-1 212	-1 276	5,3
PALVELUJEN OSTOT	-541	-1 035	-1 071	3,5
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-47	-23	-23	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-95	-127	-146	14,6
TOIMINTAKULUT	**-1 883**	**-2 397**	**-2 516**	**5,0**
TOIMINTAKATE	**-1 803**	**-2 322**	**-2 441**	**5,1**
VUOSIKATE	-1 803	-2 322	-2 441	5,1
TILIKAUDEN TULOS	-1 803	-2 322	-2 441	5,1
LASKENNALLISET ERÄT	822	0	875	
TULOSLASKELMA	-981	-2 322	-1 566	

Toiminnan kuvaus

Viestinnän palveluyksikkö vastaa kaupungin keskitetyistä viestintätehtävistä ja koko kaupungin markkinointitehtävistä, vastuualueensa kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialan viestinnästä. Kaupungin keskitetyssä viestinnässä koordinoidaan ja kehitetään ulkoista ja sisäistä viestintää sekä markkinointia ja matkailua. Lisäksi eri viestintäkanavien päätoimitus on keskitetyssä viestinnässä. Kunkin toimialan viestintä vastaa oman toimintansa ja palveluidensa viestinnästä.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Viestinnän tavoitteena on viestiä kaupungin toiminnasta, palveluista, päätöksenteosta ja sen vaikutuksista sekä kuntalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksista oikea-aikaisesti ja avoimesti kaikille kuntalaisille ja muille kaupungin tärkeille sidosryhmille.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Jatkamme viestinnän toimintatapojen uudistamista sekä saavutettavuuden parantamista. Kehitämme erityisesti monikielistä, monikanavaista sekä digitaalista viestintää. Kehitämme sekä asukaslehden että vantaa.fi -sivuston sisältöjä ja saavutettavuutta mm. laajentamalla kieliversioita sekä julkaisemalla sisältöjä selkosuomeksi. Käynnistämme myös kokonaisvaltaisen monivuotisen maineohjelman kaupungin maineen ja vetovoiman parantamiseksi. Sisäisessä viestinnässä kehitämme työyhteisöviestintää Kunta10 -tulosten perusteella sekä jatkamme Innovaatioiden Vantaa -strategiaviestintää.

Markkinoinnissa siirrymme aluemarkkinoinnista kokonaisvaltaisempaan kaupunkimarkkinointiin kaupungin maineen ja vetovoiman rakentamiseksi. Panostamme erityisesti elinvoimamarkkinointiin tehostamalla yritysmarkkinointia sekä kansainvälistä markkinointia. Aluemarkkinoinnissa keskitymme kaupunkistrategian mukaisesti kukoistaviin kaupunkikeskuksiin.

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TA 2023
Viestinnän ja markkinoinnin nettokustannukset €/ asukas	6,8	7,5	9,5 *	10 *

*) Uusi tunnusluku sisältää viestinnän, aluemarkkinoinnin ja matkailun menot ja tulot

11 30 Sisäinen tarkastus

Käyttösuunnitelma (1 000 €)	TP 2021	KS 2022	KS 2023	Kasvu %
HENKILÖSTÖKULUT	-342	-364	-372	2,2
PALVELUJEN OSTOT	-4	-14	-15	3,6
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT		-4	-4	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-24	-24	-26	10,4
TOIMINTAKULUT	**-370**	**-406**	**-417**	**2,7**
TOIMINTAKATE	**-370**	**-406**	**-417**	**2,7**
VUOSIKATE	-370	-406	-417	2,7
TILIKAUDEN TULOS	-370	-406	-417	2,7
LASKENNALLISET ERÄT	-22	0	-54	
TULOSLASKELMA	-392	-406	-471	

Toiminnan kuvaus

Sisäisen tarkastuksen palveluyksikkö avustaa tarkastusjohtajan johdolla kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupunkikonsernin hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Sisäisen tarkastuksen palveluyksikön keskeisenä tavoitteena on suorittaa laadukkaasti ja ajallaan kaupunginjohtajan hyväksymään vuosisuunnitelmaan kirjatut tarkastukset.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Sisäisen tarkastuksen toiminnassa ei tapahdu vuonna 2023 olennaisia muutoksia.

PALVELUALUE- JA KUSTANNUSPAIKKATASO:

1110	Yleisjohto
1130	Sisäinen tarkastus
1140	Talous ja strategia
1150	Henkilöstö- ja konsernipalvelut
1160	Kasvupalvelut
1180	Kuntademokratia
1170	Viestintä

Käyttösuunnitelma 2023 / palvelualue- ja kustannuspaikka

Tulosyksikkö			Käyttösuunnitelma 2023 EUR
111111	**Kaupunkistrategia ja**	**TOIMINTATUOTOT**	**8 275 249,74**
		TOIMINTAKULUT	**-121 185 415,24**
		TOIMINTAKATE	**-112 910 165,50**
11111110	Yleisjohto	TOIMINTAKULUT	-14 599 719,71
		TOIMINTAKATE	-14 599 719,71
111111101	Yleisjohto	TOIMINTAKULUT	-14 599 719,71
		TOIMINTAKATE	-14 599 719,71
11111110101	Kaupunginjohtajan to	TOIMINTAKULUT	-14 299 719,71
		TOIMINTAKATE	-14 299 719,71
111010100	Kaupunginjohtajat	TOIMINTAKULUT	-327 240,21
		TOIMINTAKATE	-327 240,21
111010110	Kj:n käyttövarat	TOIMINTAKULUT	-50 000,00
		TOIMINTAKATE	-50 000,00
111080100	Kajo yhteiset	TOIMINTAKULUT	-13 922 479,50
		TOIMINTAKATE	-13 922 479,50
11111110102	Kehitysprojektit	TOIMINTAKULUT	-300 000,00
		TOIMINTAKATE	-300 000,00
111010218	Str.proj.omarah.osuu	TOIMINTAKULUT	-300 000,00
		TOIMINTAKATE	-300 000,00
11111130	Sisäinen tarkastus	TOIMINTAKULUT	-417 307,26
		TOIMINTAKATE	-417 307,26
111111103	Sisäinen tarkastus	TOIMINTAKULUT	-417 307,26
		TOIMINTAKATE	-417 307,26
111030000	Sisäinen tarkastus	TOIMINTAKULUT	-417 307,26
		TOIMINTAKATE	-417 307,26
11111140	Talous ja strategia	TOIMINTATUOTOT	344 500,00
		TOIMINTAKULUT	-6 028 222,38
		TOIMINTAKATE	-5 683 722,38
111111104	Talousohjaus	TOIMINTATUOTOT	2 000,00
		TOIMINTAKULUT	-821 929,50
		TOIMINTAKATE	-819 929,50
111040300	Talousohjaus	TOIMINTATUOTOT	2 000,00
		TOIMINTAKULUT	-821 929,50
		TOIMINTAKATE	-819 929,50
111111402	Rahoitus ja riskien	TOIMINTAKULUT	-548 665,10
		TOIMINTAKATE	-548 665,10

112010000	Rahoitus ja riskien	TOIMINTAKULUT	-548 665,10
		TOIMINTAKATE	-548 665,10
111111403	Talouspalvelut	TOIMINTATUOTOT	342 500,00
		TOIMINTAKULUT	-3 441 156,52
		TOIMINTAKATE	-3 098 656,52
1111114031	Talouspalvelut, yhte	TOIMINTAKULUT	-821 551,40
		TOIMINTAKATE	-821 551,40
112030000	Talouspalvelut	TOIMINTAKULUT	-296 433,60
		TOIMINTAKATE	-296 433,60
112030200	TPK, hallinto ja keh	TOIMINTAKULUT	-525 117,80
		TOIMINTAKATE	-525 117,80
1111114032	Talouspalvelut, kons	TOIMINTATUOTOT	320 000,00
		TOIMINTAKULUT	-995 469,65
		TOIMINTAKATE	-675 469,65
112030100	TPK, konserniyhtiöt	TOIMINTATUOTOT	320 000,00
		TOIMINTAKULUT	-380 022,79
		TOIMINTAKATE	-60 022,79
112030110	TPK, sisäinen lasken	TOIMINTAKULUT	-437 265,25
		TOIMINTAKATE	-437 265,25
112030300	TPK, konsernikirjanp	TOIMINTAKULUT	-178 181,61
		TOIMINTAKATE	-178 181,61
1111114033	Talouspalvelut, asia	TOIMINTATUOTOT	22 500,00
		TOIMINTAKULUT	-1 624 135,47
		TOIMINTAKATE	-1 601 635,47
112030400	TPK, ostolaskutiimi	TOIMINTAKULUT	-525 729,33
		TOIMINTAKATE	-525 729,33
112030500	TPK, reskontratiimi	TOIMINTATUOTOT	22 500,00
		TOIMINTAKULUT	-398 383,28
		TOIMINTAKATE	-375 883,28
112030600	TPK, asiakasmaksut	TOIMINTAKULUT	-700 022,86
		TOIMINTAKATE	-700 022,86
111111404	Strategia ja tutkimu	TOIMINTAKULUT	-1 216 471,26
		TOIMINTAKATE	-1 216 471,26
111040200	Strategia ja tutkimu	TOIMINTAKULUT	-1 079 671,26
		TOIMINTAKATE	-1 079 671,26
11111110103	Kansainvälinen toimi	TOIMINTAKULUT	-136 800,00
		TOIMINTAKATE	-136 800,00
104060200	Ystävyyskaupunkitoim	TOIMINTAKULUT	-65 600,00
		TOIMINTAKATE	-65 600,00
111020400	Helsinki EU-Office	TOIMINTAKULUT	-32 500,00
		TOIMINTAKATE	-32 500,00
111020505	Airport Regions Conf	TOIMINTAKULUT	-12 700,00
		TOIMINTAKATE	-12 700,00
111020508	Eurocities	TOIMINTAKULUT	-26 000,00
		TOIMINTAKATE	-26 000,00

11111150	Henkilöstö- ja konse	TOIMINTATUOTOT	3 872 151,22
		TOIMINTAKULUT	-49 432 815,53
		TOIMINTAKATE	-45 560 664,31
111111501	Henko, Johdon tuki	TOIMINTAKULUT	-1 178 021,87
		TOIMINTAKATE	-1 178 021,87
171010000	Henko, johdon tuki y	TOIMINTAKULUT	-517 244,18
		TOIMINTAKATE	-517 244,18
171030000	Konserniohjaus ja- v	TOIMINTAKULUT	-660 777,69
		TOIMINTAKATE	-660 777,69
111111502	Työnantajapalvelut	TOIMINTATUOTOT	20 000,00
		TOIMINTAKULUT	-4 314 364,25
		TOIMINTAKATE	-4 294 364,25
111050000	Työnantajapalvelut	TOIMINTAKULUT	-835 284,25
		TOIMINTAKATE	-835 284,25
111050800	Henkilöstöedut	TOIMINTATUOTOT	20 000,00
		TOIMINTAKULUT	-3 479 080,00
		TOIMINTAKATE	-3 459 080,00
111111503	Kehittämispalvelut	TOIMINTATUOTOT	1 393 285,00
		TOIMINTAKULUT	-4 224 204,87
		TOIMINTAKATE	-2 830 919,87
111050200	Henkilöstön hyvinvoi	TOIMINTAKULUT	-89 800,00
		TOIMINTAKATE	-89 800,00
111050410	Henko, kehittämispal	TOIMINTAKULUT	-793 919,46
		TOIMINTAKATE	-793 919,46
111050600	Luottamusmies- ja ty	TOIMINTAKULUT	-45 336,32
		TOIMINTAKATE	-45 336,32
11111110504	Henkilöstön kehittäm	TOIMINTAKULUT	-427 819,00
		TOIMINTAKATE	-427 819,00
111050400	Johtamisen ja työyht	TOIMINTAKULUT	-187 819,00
		TOIMINTAKATE	-187 819,00
111050450	Omaehtoinen koulutus	TOIMINTAKULUT	-40 000,00
		TOIMINTAKATE	-40 000,00
111050455	Työvoimapula-alojen	TOIMINTAKULUT	-200 000,00
		TOIMINTAKATE	-200 000,00
11111110507	Henkilöstön työterve	TOIMINTATUOTOT	1 393 285,00
		TOIMINTAKULUT	-2 867 330,09
		TOIMINTAKATE	-1 474 045,09
111050700	Henkilöstön terveys	TOIMINTATUOTOT	1 363 440,00
		TOIMINTAKULUT	-61 511,09
		TOIMINTAKATE	1 301 928,91
111050701	Työterveyshuolto, so	TOIMINTAKULUT	-1 689 345,00
		TOIMINTAKATE	-1 689 345,00
111050702	Työterv.huolto, ulko	TOIMINTAKULUT	-1 056 784,00
		TOIMINTAKATE	-1 056 784,00
111050709	Kestävä työkyky -han	TOIMINTATUOTOT	29 845,00
		TOIMINTAKULUT	-59 690,00

		TOIMINTAKATE	-29 845,00
111111506	Toimialojen hr-palve	TOIMINTATUOTOT	8 000,00
		TOIMINTAKULUT	-3 487 716,81
		TOIMINTAKATE	-3 479 716,81
111050100	Toimialojen hr-palve	TOIMINTAKULUT	-1 105 029,97
		TOIMINTAKATE	-1 105 029,97
111050500	Henkilöstöpalvelut	TOIMINTATUOTOT	8 000,00
		TOIMINTAKULUT	-2 382 686,84
		TOIMINTAKATE	-2 374 686,84
111111504	Tietohallinto	TOIMINTATUOTOT	1 632 842,22
		TOIMINTAKULUT	-32 276 821,18
		TOIMINTAKATE	-30 643 978,96
1111115041	Strateginen tietohal	TOIMINTAKULUT	-6 316 063,69
		TOIMINTAKATE	-6 316 063,69
112040100	Strateginen tietohal	TOIMINTAKULUT	-6 211 163,69
		TOIMINTAKATE	-6 211 163,69
112040150	Tietoturva- ja valmi	TOIMINTAKULUT	-104 900,00
		TOIMINTAKATE	-104 900,00
1111115042	Asiakkuudenhallinta	TOIMINTATUOTOT	862 252,00
		TOIMINTAKULUT	-404 545,00
		TOIMINTAKATE	457 707,00
112040355	Integraatiopalvelut	TOIMINTAKULUT	-133 280,00
		TOIMINTAKATE	-133 280,00
112040411	As.hall. toim.kulut	TOIMINTAKULUT	-16 000,00
		TOIMINTAKATE	-16 000,00
112040416	Ratkaisupalvelut	TOIMINTAKULUT	-50 000,00
		TOIMINTAKATE	-50 000,00
112040840	VTK Kiinteistöt Oy	TOIMINTATUOTOT	89 964,00
		TOIMINTAKULUT	-64 584,00
		TOIMINTAKATE	25 380,00
112040880	Vantaan Tilapalvelut	TOIMINTATUOTOT	772 288,00
		TOIMINTAKULUT	-140 681,00
		TOIMINTAKATE	631 607,00
1111115045	ICT-palvelut	TOIMINTATUOTOT	6 240,00
		TOIMINTAKULUT	-24 370 069,17
		TOIMINTAKATE	-24 363 829,17
112040210	Lisenssit/hallinto	TOIMINTAKULUT	-1 900 000,00
		TOIMINTAKATE	-1 900 000,00
112040211	Lisenssit/opetus	TOIMINTAKULUT	-675 000,00
		TOIMINTAKATE	-675 000,00
112040220	Infra: tietoliikenne	TOIMINTAKULUT	-1 350 000,00
		TOIMINTAKATE	-1 350 000,00
112040250	Työasemaverkko/halli	TOIMINTAKULUT	-1 712 997,02
		TOIMINTAKATE	-1 712 997,02
112040255	Mobiililaitteiden pa	TOIMINTAKULUT	-50 000,00
		TOIMINTAKATE	-50 000,00

112040260	Työasemaverkko/opetu	TOIMINTAKULUT	-3 366 122,62
		TOIMINTAKATE	-3 366 122,62
112040262	Työasemat/2. asteen	TOIMINTAKULUT	-1 108 779,00
		TOIMINTAKATE	-1 108 779,00
112040280	Perustietotekniikka	TOIMINTAKULUT	-2 114 000,00
		TOIMINTAKATE	-2 114 000,00
112040310	Viestinnän tietojärj	TOIMINTAKULUT	-510 490,00
		TOIMINTAKATE	-510 490,00
112040312	Mobiilipalvelut	TOIMINTAKULUT	-56 000,00
		TOIMINTAKATE	-56 000,00
112040320	Vaalit ja luottamush	TOIMINTAKULUT	-7 300,00
		TOIMINTAKATE	-7 300,00
112040330	Hankesalkku	TOIMINTAKULUT	-62 600,00
		TOIMINTAKATE	-62 600,00
112040340	Kaupunkikortti	TOIMINTATUOTOT	3 240,00
		TOIMINTAKULUT	-72 000,00
		TOIMINTAKATE	-68 760,00
112040350	Sähköinen asiointi	TOIMINTAKULUT	-226 524,00
		TOIMINTAKATE	-226 524,00
112040351	Sähköinen allekirjoi	TOIMINTAKULUT	-50 660,00
		TOIMINTAKATE	-50 660,00
112040370	Dokumentinhallinta	TOIMINTAKULUT	-205 000,00
		TOIMINTAKATE	-205 000,00
112040375	Sähköinen arkistoint	TOIMINTAKULUT	-54 000,00
		TOIMINTAKATE	-54 000,00
112040380	Tiedolla johtaminen	TOIMINTAKULUT	-33 600,00
		TOIMINTAKATE	-33 600,00
112040381	Ohjelmistorobotiikka	TOIMINTAKULUT	-220 000,00
		TOIMINTAKATE	-220 000,00
112040390	SAP -ylläpito	TOIMINTAKULUT	-820 000,00
		TOIMINTAKATE	-820 000,00
112040391	Rondo -ylläpito	TOIMINTAKULUT	-196 387,00
		TOIMINTAKATE	-196 387,00
112040413	Käytöntuki	TOIMINTAKULUT	-1 900 000,00
		TOIMINTAKATE	-1 900 000,00
112040414	Toimistojärjestelmäk	TOIMINTAKULUT	-211 073,53
		TOIMINTAKATE	-211 073,53
112040415	Palvelunhallinta	TOIMINTAKULUT	-411 320,00
		TOIMINTAKATE	-411 320,00
112040810	Kaupunkiympäristön t	TOIMINTATUOTOT	3 000,00
		TOIMINTAKULUT	-539 100,00
		TOIMINTAKATE	-536 100,00
112040811	Lupapiste	TOIMINTAKULUT	-227 600,00
		TOIMINTAKATE	-227 600,00
112040820	Matti	TOIMINTAKULUT	-1 561 000,00
		TOIMINTAKATE	-1 561 000,00

112040830	Kaupunkikulttuurin j	TOIMINTAKULUT	-277 000,00
		TOIMINTAKATE	-277 000,00
112040831	Osallisuusympäristö	TOIMINTAKULUT	-71 500,00
		TOIMINTAKATE	-71 500,00
112040850	Muutospyynnöt	TOIMINTAKULUT	-500 000,00
		TOIMINTAKATE	-500 000,00
11111150405	Konsas järjestelmät	TOIMINTAKULUT	-1 145 180,00
		TOIMINTAKATE	-1 145 180,00
112040530	Hankintakeskus	TOIMINTAKULUT	-235 940,00
		TOIMINTAKATE	-235 940,00
112040535	Kajon yhteiset	TOIMINTAKULUT	-70 140,00
		TOIMINTAKATE	-70 140,00
112040560	Rahoitus (Konserniha	TOIMINTAKULUT	-108 148,00
		TOIMINTAKATE	-108 148,00
112040570	Talouspalvelukeskus	TOIMINTAKULUT	-128 852,00
		TOIMINTAKATE	-128 852,00
112040800	KiHa jatkuvat palvel	TOIMINTAKULUT	-602 100,00
		TOIMINTAKATE	-602 100,00
11111150406	Sosiaali- ja terveys	TOIMINTAKULUT	-40 000,00
		TOIMINTAKATE	-40 000,00
112040620	ATJ Sosiaalitoimen a	TOIMINTAKULUT	-40 000,00
		TOIMINTAKATE	-40 000,00
11111150407	Sivistystoimen järje	TOIMINTAKULUT	-1 098 600,00
		TOIMINTAKATE	-1 098 600,00
112040710	Sivistystoimen yhtei	TOIMINTAKULUT	-685 000,00
		TOIMINTAKATE	-685 000,00
112040740	Kirjaston tietojärje	TOIMINTAKULUT	-147 000,00
		TOIMINTAKATE	-147 000,00
112040750	Aikuisopiston tietoj	TOIMINTAKULUT	-28 000,00
		TOIMINTAKATE	-28 000,00
112040760	Varian tietojärjeste	TOIMINTAKULUT	-106 600,00
		TOIMINTAKATE	-106 600,00
112040770	DigiOne	TOIMINTAKULUT	-132 000,00
		TOIMINTAKATE	-132 000,00
11111150408	Kaupunginjohtajan to	TOIMINTAKULUT	-1 596 236,00
		TOIMINTAKATE	-1 596 236,00
112040510	Taloussuunnittelu/Ti	TOIMINTAKULUT	-232 214,00
		TOIMINTAKATE	-232 214,00
112040920	Henkilöstökeskus	TOIMINTAKULUT	-307 102,00
		TOIMINTAKATE	-307 102,00
112040925	Hertta	TOIMINTAKULUT	-1 056 920,00
		TOIMINTAKATE	-1 056 920,00
1111115046	Arkkitehtuuripalvelu	TOIMINTATUOTOT	764 350,22
		TOIMINTAKULUT	-1 186 143,32
		TOIMINTAKATE	-421 793,10
112040200	Arkkitehtuuripalvelu	TOIMINTATUOTOT	764 350,22

		TOIMINTAKULUT	-1 186 143,32
		TOIMINTAKATE	-421 793,10
111111505	Hankinta	TOIMINTATUOTOT	818 024,00
		TOIMINTAKULUT	-3 951 686,55
		TOIMINTAKATE	-3 133 662,55
111070100	Kilpailuttaminen	TOIMINTATUOTOT	50 000,00
		TOIMINTAKULUT	-1 040 516,69
		TOIMINTAKATE	-990 516,69
111070200	Logistiikkapalvelut	TOIMINTAKULUT	-875 150,71
		TOIMINTAKATE	-875 150,71
111070300	Hankinta, yhteiset	TOIMINTAKULUT	-528 565,80
		TOIMINTAKATE	-528 565,80
1111115051	Osto	TOIMINTATUOTOT	768 024,00
		TOIMINTAKULUT	-1 507 453,35
		TOIMINTAKATE	-739 429,35
150557000	Kaupunkikortti	TOIMINTATUOTOT	403 292,00
		TOIMINTAKULUT	-403 292,00
150558000	Ostopalv.kohteet ate	TOIMINTATUOTOT	361 732,00
		TOIMINTAKULUT	-361 732,00
175010100	Osto	TOIMINTATUOTOT	3 000,00
		TOIMINTAKULUT	-742 429,35
		TOIMINTAKATE	-739 429,35
11111160	Kasvupalvelut	TOIMINTATUOTOT	3 983 598,52
		TOIMINTAKULUT	-44 833 492,62
		TOIMINTAKATE	-40 849 894,10
111111106	Elinkeinopalvelut	TOIMINTATUOTOT	1 831 845,52
		TOIMINTAKULUT	-4 297 284,91
		TOIMINTAKATE	-2 465 439,39
1111111063	Elinkeinopalv. hankk	TOIMINTATUOTOT	1 831 845,52
		TOIMINTAKULUT	-3 395 081,99
		TOIMINTAKATE	-1 563 236,47
11111110632	Investointien ja osa	TOIMINTAKULUT	-264 134,03
		TOIMINTAKATE	-264 134,03
105010500	Investointien houkut	TOIMINTAKULUT	-262 784,03
		TOIMINTAKATE	-262 784,03
111010202	Kansainväliset osaaj	TOIMINTAKULUT	-1 350,00
		TOIMINTAKATE	-1 350,00
11111110633	Verkostopartnerit	TOIMINTAKULUT	-358 630,00
		TOIMINTAKATE	-358 630,00
111010207	YritysVantaa	TOIMINTAKULUT	-220 000,00
		TOIMINTAKATE	-220 000,00
111010214	Yrityspalv ja rekist	TOIMINTAKULUT	-138 630,00
		TOIMINTAKATE	-138 630,00
11111110634	Elinvoimaohjelman to	TOIMINTAKULUT	-302 149,16
		TOIMINTAKATE	-302 149,16

111010217	Elinvoimaohjelma	TOIMINTAKULUT	-302 149,16
		TOIMINTAKATE	-302 149,16
11111110635	EU- ja kansainv. rah	TOIMINTATUOTOT	463 409,00
		TOIMINTAKULUT	-554 964,05
		TOIMINTAKATE	-91 555,05
111010240	Airport Academy Finl	TOIMINTAKULUT	-20 000,00
		TOIMINTAKATE	-20 000,00
111010246	Myyrmäki Business Hu	TOIMINTATUOTOT	85 840,00
		TOIMINTAKULUT	-198 300,00
		TOIMINTAKATE	-112 460,00
111010250	Big Flash	TOIMINTATUOTOT	66 617,00
		TOIMINTAKULUT	-83 272,00
		TOIMINTAKATE	-16 655,00
111010252	Ekosysteemisopimus	TOIMINTATUOTOT	55 128,00
		TOIMINTAKULUT	-91 880,00
		TOIMINTAKATE	-36 752,00
111010253	MUUVO	TOIMINTATUOTOT	35 044,00
		TOIMINTAKULUT	-43 805,00
		TOIMINTAKATE	-8 761,00
111010254	Talent Vantaa 2022-2	TOIMINTATUOTOT	220 780,00
		TOIMINTAKULUT	-117 707,05
		TOIMINTAKATE	103 072,95
11111110636	Kansallisen ja muun	TOIMINTATUOTOT	1 368 436,52
		TOIMINTAKULUT	-1 915 204,75
		TOIMINTAKATE	-546 768,23
111010222	Lyhytaikaiset projek	TOIMINTATUOTOT	1 368 436,52
		TOIMINTAKULUT	-1 915 204,75
		TOIMINTAKATE	-546 768,23
1111111061	Yritysneuvonta	TOIMINTAKULUT	-386 435,06
		TOIMINTAKATE	-386 435,06
111061000	Yritysneuvonta	TOIMINTAKULUT	-386 435,06
		TOIMINTAKATE	-386 435,06
1111111062	Elikeinopalveluiden	TOIMINTAKULUT	-427 961,17
		TOIMINTAKATE	-427 961,17
111060400	Elinkeinopalv. yhtei	TOIMINTAKULUT	-427 961,17
		TOIMINTAKATE	-427 961,17
1111111064	Hanketoimisto	TOIMINTAKULUT	-87 806,69
		TOIMINTAKATE	-87 806,69
111064000	Hanketoimisto	TOIMINTAKULUT	-87 806,69
		TOIMINTAKATE	-87 806,69
111111602	Kasvupalveluiden hal	TOIMINTATUOTOT	329 851,00
		TOIMINTAKULUT	-2 098 389,04
		TOIMINTAKATE	-1 768 538,04
162000000	Kasvupalvelut hallin	TOIMINTAKULUT	-1 012 355,61
		TOIMINTAKATE	-1 012 355,61
162010000	Kaspan yht. menot	TOIMINTAKULUT	-59 579,00

		TOIMINTAKATE	-59 579,00
162030300	TE 2024	TOIMINTAKULUT	-70 000,00
		TOIMINTAKATE	-70 000,00
162031000	Oppimiskampus	TOIMINTAKULUT	-100 000,00
		TOIMINTAKATE	-100 000,00
162031500	Löytö TE-hanke 2022	TOIMINTATUOTOT	53 635,00
		TOIMINTAKULUT	-16 408,00
		TOIMINTAKATE	37 227,00
11111160203	Monikulttuurisuus	TOIMINTATUOTOT	276 216,00
		TOIMINTAKULUT	-840 046,43
		TOIMINTAKATE	-563 830,43
162050200	Monikulttuuriasiat	TOIMINTATUOTOT	33 000,00
		TOIMINTAKULUT	-422 475,01
		TOIMINTAKATE	-389 475,01
165020270	ESR Tsempataan töihi	TOIMINTATUOTOT	22 700,00
		TOIMINTAKULUT	-87 456,42
		TOIMINTAKATE	-64 756,42
165020292	Neuvova Vantaa 3	TOIMINTATUOTOT	220 516,00
		TOIMINTAKULUT	-330 115,00
		TOIMINTAKATE	-109 599,00
111111603	Kuntalaispalvelut	TOIMINTATUOTOT	273 000,00
		TOIMINTAKULUT	-2 497 200,11
		TOIMINTAKATE	-2 224 200,11
1111116031	Kuntalaispalvelut yh	TOIMINTAKULUT	-206 090,10
		TOIMINTAKATE	-206 090,10
163610100	Hallinto	TOIMINTAKULUT	-206 090,10
		TOIMINTAKATE	-206 090,10
1111116032	Vantaa-Info	TOIMINTATUOTOT	273 000,00
		TOIMINTAKULUT	-2 291 110,01
		TOIMINTAKATE	-2 018 110,01
111020600	Sähköiset palvelut	TOIMINTATUOTOT	530,00
		TOIMINTAKULUT	-423 731,65
		TOIMINTAKATE	-423 201,65
111020610	Puhelinmaksut	TOIMINTATUOTOT	82 800,00
		TOIMINTAKULUT	-270 500,00
		TOIMINTAKATE	-187 700,00
163640200	Asiointipalvelut	TOIMINTATUOTOT	189 670,00
		TOIMINTAKULUT	-1 268 221,00
		TOIMINTAKATE	-1 078 551,00
163732100	Digitukitiimi	TOIMINTAKULUT	-102 590,77
		TOIMINTAKATE	-102 590,77
176050310	Neuvontapalvelut	TOIMINTAKULUT	-226 066,59
		TOIMINTAKATE	-226 066,59
111111607	Työllisyyspalvelut	TOIMINTATUOTOT	1 548 902,00
		TOIMINTAKULUT	-35 940 618,56
		TOIMINTAKATE	-34 391 716,56

1111116071	Typa hallinto	TOIMINTATUOTOT	15 000,00
		TOIMINTAKULUT	-3 162 048,23
		TOIMINTAKATE	-3 147 048,23
163200100	Työllisyyspalv.hall.	TOIMINTAKULUT	-1 767 341,72
		TOIMINTAKATE	-1 767 341,72
163200200	Työllisyyspalveluide	TOIMINTAKULUT	-390 566,58
		TOIMINTAKATE	-390 566,58
163270200	Tukipalvelut	TOIMINTATUOTOT	15 000,00
		TOIMINTAKULUT	-400 600,59
		TOIMINTAKATE	-385 600,59
11111160711	TYPA Työnantajapalve	TOIMINTAKULUT	-603 539,34
		TOIMINTAKATE	-603 539,34
163270300	TYPA Työnantajapalve	TOIMINTAKULUT	-523 539,34
		TOIMINTAKATE	-523 539,34
163270512	Jatkuvan oppimisen h	TOIMINTAKULUT	-80 000,00
		TOIMINTAKATE	-80 000,00
1111116072	Tukityöllistettävät	TOIMINTATUOTOT	1 024 621,00
		TOIMINTAKULUT	-3 489 379,00
		TOIMINTAKATE	-2 464 758,00
163210000	Tukityöllistettävät	TOIMINTATUOTOT	1 024 621,00
		TOIMINTAKULUT	-3 489 379,00
		TOIMINTAKATE	-2 464 758,00
1111116073	Työmarkkinatuen kunt	TOIMINTAKULUT	-24 000 000,00
		TOIMINTAKATE	-24 000 000,00
163220100	Työmarkkinatuen kunt	TOIMINTAKULUT	-24 000 000,00
		TOIMINTAKATE	-24 000 000,00
1111116074	Avustukset	TOIMINTAKULUT	-1 320 000,00
		TOIMINTAKATE	-1 320 000,00
163230100	Työllistämist.järjes	TOIMINTAKULUT	-210 000,00
		TOIMINTAKATE	-210 000,00
163230200	Työll.tuki yrityksil	TOIMINTAKULUT	-910 000,00
		TOIMINTAKATE	-910 000,00
163230210	Rekrytointituki	TOIMINTAKULUT	-50 000,00
		TOIMINTAKATE	-50 000,00
163230230	Nuorten kesätyösetel	TOIMINTAKULUT	-100 000,00
		TOIMINTAKATE	-100 000,00
163230300	Vuokra- ja muut avus	TOIMINTAKULUT	-50 000,00
		TOIMINTAKATE	-50 000,00
1111116075	Valmennuspalvelut	TOIMINTAKULUT	-2 514 208,55
		TOIMINTAKATE	-2 514 208,55
163250100	Valmennuspalvelut yh	TOIMINTAKULUT	-538 472,90
		TOIMINTAKATE	-538 472,90
163250200	Aikuisten palvelut	TOIMINTAKULUT	-1 317 476,49
		TOIMINTAKATE	-1 317 476,49
163250307	Nuorten palvelut	TOIMINTAKULUT	-658 259,16
		TOIMINTAKATE	-658 259,16

1111116076	Vieraskielisten ja k	TOIMINTATUOTOT	454 281,00
		TOIMINTAKULUT	-815 758,61
		TOIMINTAKATE	-361 477,61
163240100	Vieraskielisten ja k	TOIMINTAKULUT	-188 231,06
		TOIMINTAKATE	-188 231,06
163270532	Vantaa-Kerava osaami	TOIMINTATUOTOT	454 281,00
		TOIMINTAKULUT	-627 527,55
		TOIMINTAKATE	-173 246,55
1111116079	Työllisyyden kuntako	TOIMINTATUOTOT	55 000,00
		TOIMINTAKULUT	-639 224,17
		TOIMINTAKATE	-584 224,17
163260500	Työllisyyden kuntako	TOIMINTATUOTOT	55 000,00
		TOIMINTAKULUT	-639 224,17
		TOIMINTAKATE	-584 224,17
11111170	Viestintä	TOIMINTATUOTOT	75 000,00
		TOIMINTAKULUT	-2 515 673,51
		TOIMINTAKATE	-2 440 673,51
111111107	Viestintä	TOIMINTATUOTOT	75 000,00
		TOIMINTAKULUT	-2 515 673,51
		TOIMINTAKATE	-2 440 673,51
1111111071	Viestintä	TOIMINTAKULUT	-2 015 673,51
		TOIMINTAKATE	-2 015 673,51
105010800	Haltia luontokeskus	TOIMINTAKULUT	-70 000,00
		TOIMINTAKATE	-70 000,00
111010201	Matkailunkehittämine	TOIMINTAKULUT	-95 100,00
		TOIMINTAKATE	-95 100,00
111060000	Viestinnän ryhmä	TOIMINTAKULUT	-1 850 573,51
		TOIMINTAKATE	-1 850 573,51
1111111075	Aluemarkkinointi	TOIMINTATUOTOT	75 000,00
		TOIMINTAKULUT	-500 000,00
		TOIMINTAKATE	-425 000,00
111060530	Kaupunkimarkkinointi	TOIMINTAKULUT	-250 000,00
		TOIMINTAKATE	-250 000,00
111060540	Aluemarkkinointi Avi	TOIMINTATUOTOT	75 000,00
		TOIMINTAKULUT	-250 000,00
		TOIMINTAKATE	-175 000,00
11111180	Kuntademokratia	TOIMINTAKULUT	-3 358 184,23
		TOIMINTAKATE	-3 358 184,23
111111102	Kuntademokratia	TOIMINTAKULUT	-3 358 184,23
		TOIMINTAKATE	-3 358 184,23
111020000	Hallintopalvelut	TOIMINTAKULUT	-447 097,45
		TOIMINTAKATE	-447 097,45
111020001	Kaupunkiturvallisuus	TOIMINTAKULUT	-329 809,17
		TOIMINTAKATE	-329 809,17

111020150	PR- ja assistenttipa	TOIMINTAKULUT	-636 965,03
		TOIMINTAKATE	-636 965,03
111020200	Lakiasiat ja päätösv	TOIMINTAKULUT	-975 524,66
		TOIMINTAKATE	-975 524,66
111020300	Tiedonhallinta ja ka	TOIMINTAKULUT	-968 787,92
		TOIMINTAKATE	-968 787,92

Investoinnit

Irtain omaisuus

Toimintakulut		Työohjelma 2023 1000 EUR
Työllisyyspalvelut irtain omaisuus	Vernissakatu 1:n kalustaminen	-50

Aineeton omaisuus

	Työohjelma 2023 1000 EUR
Toimintatuotot	713
Toimintakulut	-7 950
Toimintakate	-7 238

Toimintatuotot tilauksittain		**Työohjelma 2023** 1000 EUR
Sito hankkeet	DigiOne-rahoitusosuus (BF)	613
	DigiOne-rahoitusosuus (KL)	100

Toimintamenot tilauksittain		**Työohjelma 2023** 1000 EUR
Keskitetyt hankkeet tietotekniikka	Keskitetty KAJO varaus	-4 447
Sito hankkeet	Sito keskitetty varaus	-2 693
Maankäyttö hankkeet	Muut kehittämishankkeet	-809

TULOSKORTIT

Talous ja strategia

Tuloskortin 2023 tiivistelmä

Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki

- Lainasalkun ja korkoriskin hallinta kaupungissa ja konsernissa
- Likviditeetin hallinta
- Visio 2035 -työn edistäminen
- Kaupunkistrategian toimeenpanon varmistaminen
- Kaupunkistrategian mukaisen taloussuunnitelman laadinta
- Tiedolla johtamisen edistäminen
- Kaupungin muuttoliikkeen talousvaikutusten arvioinnin kehittäminen
- Yliopistoyhteistyön konkretisointi yhteishankkeina

Hyvät asukaslähtöiset palvelut

- Hallitusohjelmatavoitteiden edistäminen
- Talousviestinnän kehittäminen
- TE2024-uudistukseen valmistautuminen (järjestelmät, prosessit, budjetti, edunvalvonta, yms.)
- Tilinpäätöksen 2022 laadintaprosessin varmistaminen
- Hyvinvointialueuudistuksen jälkeinen organisointi ja kehittäminen (järjestelmät, henkilöstö)

Eriarvoistumisen estäminen

- Segregaatiotutkimuksen edistäminen

Resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa

Kukoistavat kaupunkikeskukset

Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella

- Työkyvyn ja jaksamisen varmistaminen
- Sisäisen valvonnan jatkokehittäminen johtamisen tueksi
- Hyvinvointialueuudistuksen jälkeinen osaamisen varmistaminen

Tuloskortin 2023 tiivistelmä

Henkilöstö ja konsernipalvelut

Hyväksytty 9.12.2022 henko jory









TALOUS

- Konserniomistusten kokonaissuunnitelma
- ICT ja HVA-siirtymä
- Tiedolla johtaminen
- Sairauspoissaolot

ASIAKAS

- Saatavuusohjelma
- Vantin ohjaus
- Osaamisen varmistaminen
- Asiakkuuden hoitomalli
- Hertan käytön sujuvuus



PROSESSIT

- Varautuminen
- Vastuullisuus
- Uusi TA-brändi
- Prosessien päivittäminen



HENKILÖSTÖ

- Tietoturvan varmistaminen työtehtävissä
- Innostuneet, itsenäiset työntekijät
- Uusien järjestelmien osaaminen

ARVOT:
AVOIMMUUS
ROHKEUS
VASTUULLISUUS
YHTEISÖLLISYYS

#innovaatioidenvantaa

Tuloskortin 2023 tiivistelmä

Toimiala/Kasvupalvelut

Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki

- TE24 uudistuksen toteutus
- Työmarkkinatuen kuntaosuus saadaan laskuun kuntakokeilun myötä
- Asiakkaiden työttömyysjaksot vähenevät kuntakokeilussa
- Työttömyys vähenee
- Vantaa on vetovoimainen yritysympäristö
- Innovaatiotoiminnan ohjausmalli käytössä
- Vantaan oppimiskampusmalli tukee elinvoiman edistämistä pitkäjänteisesti
- Kasvu- ja elinvoimaohjelman toteuttaminen

Hyvät asukaslähtöiset palvelut

- Nopea ja joustava polku työhön ja koulutukseen kuntakokeilun myötä
- Kotouttamismisohjelman toteuttaminen

Kuntademokratia

Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki

Hyvät asukaslähtöiset palvelut

- Eduskuntavaalit 2023 järjestetään Vantaalla virheettömästi, sujuvasti ja turvallisesti.
- Presidentinvaalit 2024 valmistelut sujuvat suunnitellusti.
- Onnistunut yhteistyö hyvinvointialueen kanssa.
- Sähköinen arkisto avoinna kuntalaisille

Eriarvoistumisen estäminen

- Laaditaan toimialojen yhteinen suunnitelma sukupuolten eriytymisen lieventämiseksi koulutuksessa ja työelämässä.
- Koordinoidaan kaupunkitasoisesti moniammatillista, kohdennettua yhteistyötä nuorisorikollisuuden ja nuorisoväkivallan vähentämiseksi kouluissa ja vapaa-aikana.

Resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa

- Edustustilaisuuksien järjestelyissä hyödynnetään kehitettyjä sähköisiä ratkaisuja

Kukoistavat kaupunkikeskukset

Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella

- Tietosuojan hallintamalli (koulutukset, tietoturvapoikkeamien havainnointi, informointiasiakirjojen ja ohjeistusten päivittäminen, valvonta)
- Kokousasiakirjojen laadinta helpommaksi ja saavutettavuus huomioiden. *
- Tiedonohjauksen kehittäminen *
- Asianhallintajärjestelmää koskeva selvitys
- Sähköisen arkiston jalkauttaminen
- Nordic Safe Cities Summit järjestetään onnistuneesti Vantaalla 8-9.11.2023.

*= tavoite on suunniteltu toteutettavan pidemmällä aikavälillä kuin yksi vuosi

Viestintä

Tuloskortin 2023 tiivistelmä

Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki

- Maineohjelma, ml. sisältöstrategia
- Markkinoinnin kokonaiskuva
- Yritys- ja kv-markkinoinnin käynnistäminen
- Suurten tapahtumien näkyvyys
- Kärkihankkeiden viestintä
- Vantaa 50 -juhlavuosivalmistelut

Hyvät asukaslähtöiset palvelut

- Viestinnän digikehitys
- Asukaslehden uudistus
- Vantaa.fi-jatkokehitys
- Päätösviestinnän kehittäminen
- Vaaliosallisuuden parantaminen
- TE2025-viestintä

Eriarvoistumisen estäminen

- Monikielisen viestinnän kehittäminen, ml. kaksikielinen kaupunki
- Viestinnän selkeyden ja saavutettavuuden parantaminen (vantaa.fi/selkosuomi)

Resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa

- Vastuullisuusviestintä
- Energiansäästöviestintä
- Sähköpulaviestintä

Kukoistavat kaupunkikeskukset

- Aluemarkkinointi asukkaille (B2C)
- Aluemarkkinointi yrityksille (B2B)

Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella

- Työnantajamielikuvan kehittäminen
- Saatavuusohjelman viestintä
- Sisäisen viestinnän kehittäminen
- Viestinnän johtamisjärjestelmän toimeenpano (jory)

Sisäinen tarkastus

Tuloskortin 2023 tiivistelmä

Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki

- Tarkastustyötä kohdennetaan toiminnan taloudellisuuteen ja resurssien asianmukaiseen käyttöön vuosisuunnitelman mukaisesti

Hyvät asukaslähtöiset palvelut

Eriarvoistumisen estäminen

Resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa

Kukoistavat kaupunkikeskukset

Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella

- Henkilöstön ammattitaidon kehittämiseen ja ylläpitoon panostetaan
- Uusia ja uudistuneita ict-järjestelmiä hyödynnetään tarkastustyössä

Kaupunkikulttuurin toimialan käyttösuunnitelman hyväksyminen vuodelle 2023

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 14.11.2022 § 22 talousarvion 2023 ja taloussuunnitelman 2023-2026 sekä talousarviovuoden 2023 sitovat tavoitteet. Kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio on muita kaupungin toimielimiä sitova toimintaohje. Talousarviota täytäntöön pantaessa on huomioitava luottamushenkilökäsittelyn aikana tehdyt tavoite- ja tekstimuutokset sekä talousarviokäsittelyn yhteydessä tehdyt pöytäkirjalausumat.

Käyttötalousosa

Kaupunginvaltuusto on päättänyt hallintosäännön muuttamisesta 14.11.2022 § 8. Hallintosääntömuutos sisälsi Kaupunkikulttuurin toimialan organisaatiomuutoksen, joka astui voimaan 1.1.2023 alkaen. Toimialan uudeksi nimeksi tuli Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala. Samalla kolmen palvelualueen nimet ja tehtävät muuttuivat, mm. Tempo-orkesterin toiminta siirtyi musiikkiopistolta kulttuuri- ja kirjastopalveluiden palvelualueelle.

Lisäksi muutoksen yhteydessä Kaupunkistrategian ja johdon toimialan Kasvupalvelut palvelualueelle siirrettiin kaupungin neuvonta- ja asiointipalvelut sekä monikanavaisen asiointipalvelun kehittäminen. Muutokset vaikuttavat talousarvion 2023 toimialan sitoviin määrärahoihin ja tätä kautta jo hyväksyttyihin käyttösuunnitelmiin.

Kaupunginvaltuusto päätti sitovuustasojen muutoksista 27.3.2023 kokouksessaan. Muutokset laskivat kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan bruttoyksiköiden toimintatuottoja 273 000 euroa ja toimintakuluja 2 442 000 euroa. Musiikkiopiston nettoyksikön toimintakuluja lasketaan 55 000 euroa.

Päivittyneessä käyttösuunnitelmassa toimintatuotot ja toimintakulut jakaantuvat palvelualueittain taulukon mukaisesti:

		Talousarvio yhteensä 2023	Käyttösuunni-telma 2023
		1000 EUR	1000 EUR
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi toimi	**TOIMINTATUOTOT**	11 595	11 595
	TOIMINTAKULUT	- 77 842	- 77 842
	TOIMINTAKATE	- 66 247	- 66 247
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi, brut	**TOIMINTATUOTOT**	**10 227**	**10 227**
	TOIMINTAKULUT	**- 72 297**	**- 72 297**
	TOIMINTAKATE	**- 62 071**	**- 62 071**
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi lautaku	TOIMINTAKULUT	- 80	- 80
	TOIMINTAKATE	- 80	- 80
Yhteiset palvelut	TOIMINTATUOTOT	745	745
	TOIMINTAKULUT	- 3 948	- 3 948
	TOIMINTAKATE	- 3 204	- 3 204
Kulttuuri- ja kirjastopalvelut	TOIMINTATUOTOT	472	472
	TOIMINTAKULUT	- 18 929	- 18 929
	TOIMINTAKATE	- 18 456	- 18 456
Liikunta	TOIMINTATUOTOT	5 538	5 538
	TOIMINTAKULUT	- 28 489	- 28 489
	TOIMINTAKATE	- 22 951	- 22 951
Nuoriso- ja yhteisöpalvelut	TOIMINTATUOTOT	1 704	1 704
	TOIMINTAKULUT	- 14 123	- 14 123
	TOIMINTAKATE	- 12 419	- 12 419
Elinikäinen oppiminen, bruttoyksiköt	TOIMINTATUOTOT	1 768	1 768
	TOIMINTAKULUT	- 6 728	- 6 728
	TOIMINTAKATE	- 4 960	- 4 960
Elinikäinen oppiminen, nettoyksiköt	**TOIMINTATUOTOT**	**1 368**	**1 368**
	TOIMINTAKULUT	**- 5 544**	**- 5 544**
	TOIMINTAKATE	**- 4 176**	**- 4 176**
Musiikkiopisto	TOIMINTATUOTOT	1 047	1 047
	TOIMINTAKULUT	- 4 447	- 4 447
	TOIMINTAKATE	- 3 400	- 3 400
Kuvataidekoulu	TOIMINTATUOTOT	322	322
	TOIMINTAKULUT	- 1 098	- 1 098
	TOIMINTAKATE	- 776	- 776

Muutos ei vaikuttanut toimialan investointiosaan ja irtaimen omaisuuden työsuunnitelmaan.

Organisaatiomuutokset on huomioitu ryhmittelemällä tekstiosa uuden palvelualuerakenteen mukaisesti.

Palvelualueiden tuloskortit 2023 ovat osa käyttösuunnitelmaa ja organisaatiomuutoksen myötä päivittyneet palvelualueiden tuloskortit ovat liitteinä. Muutoksilla ei ole vaikutusta toimialan, yhteisten palveluiden ja liikuntapalveluin tuloskortteihin. Tunnuslukuliitteeseen on korjattu määrärahamuutosten vaikutukset tunnuslukuihin.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta 11.4.2023 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään
a) hyväksyä vuoden 2023 käyttösuunnitelma
b) oikeuttaa apulaiskaupunginjohtajan tekemään palvelualueiden välisiä käyttötalouden määrärahasiirtoja sitovuustasojen sisällä,
c) että käyttösuunnitelman toteutumisesta raportoidaan lautakunnalle osavuosikatsausten yhteydessä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:	- kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan käyttötalouden 2023 päivitetty tekstiosa - Taulukot: palvelualueet tiliryhmittäin ja muutos verrattuna hyväksytty KS2023 - Palvelualueiden päivittyneet tuloskortit - Tunnusluvut
Täytäntöönpano:	Yhteiset palvelut - ote kaupunginhallitus ja taloussuunnittelu/Matti Ruusula
Muutoksenhakuohje:	Oikaisuvaatimus kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnalle
Lisätiedot:	Yhteisten palvelujen päällikkö Leena Rusanen, 050 314 5702, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kaupunkikulttuurin toimiala

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan tehtävänä on kaupunkikulttuurin hyvinvoinnin lautakunnan toimivaltaan kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Toimiala huolehtii kaupungin elinikäisen oppimisen palveluiden, kulttuuri- ja kirjastopalveluiden, liikuntapalveluiden, nuoriso- ja yhteisöpalveluiden järjestämisestä.

Keväällä 2022 tehdyssä toimialan toimintaympäristöanalyysissä nousivat esille väestönkasvu, väestörakenteen muutos, eriarvoistumiskehitys, teknologinen kehitys, ilmastonmuutos, taloudellisen tilanteen kehitys sekä medialisaatio. Vaikka nopea väestönkasvu ja monimuotoistuminen tuovat lisähaasteita palvelutuotantoon, ne voivat hallitusti hoidettuna olla kaupungille myös todellinen menestystekijä. Tästä syystä toimiala haluaa olla aktiivinen toimija asuinalueiden kehittämisessä, segregaation torjumisessa ja osallisuuden kokemuksen lisäämisessä.

Koronapandemian aika on rajoittanut voimakkaasti vapaa-ajanviettoa. Vapaa-ajan palveluiden merkityksellisyys on korostunut, mutta on viitteitä, että pitkä poikkeusaika on voinut vaikuttaa ihmisten käyttäytymiseen. Muutosten pysyvyys ja digitaalisten palveluiden tarve voivat vaikuttaa palveluiden tuotantotapoihin. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan palveluilla on vahva yhteys koettuun hyvinvointiin. Kaupunkikulttuurilla on myös tärkeä rooli positiivisemman kaupunki-identiteetin luomisessa erilaisten tapahtumien ja palveluiden keinoin.

Kaupunkikulttuuri voi toiminnallaan vahvistaa kansalaisyhteiskuntaa ja vastata ihmisten yhteisöllisyyden ja osallisuuden tarpeisiin. Uudenlaiset kumppanuudet ja yhdessä tekeminen korostuvat. Digitalisaatio (automatisointi, tehokas tilankäyttö, sähköinen asiointi ym.) parantaa palveluiden saavutettavuutta.

Kaupunkiympäristö muuttuu kasvavan maahanmuuttajaväestön ja väestön ikääntymisen myötä. Muutos tukee moniarvoista kaupunkikuvaa, mutta edellyttää tietoisia valintoja toimintojen ja resurssien kohdentamisessa. Toimialan palvelut tukevat yhteisöllistä ja vuorovaikutteista toimintaa. Ne vahvistavat moninaisuutta ja antavat valmiuksia toimia aktiivisesti yhteiskunnassa. Palveluiden avulla torjutaan tehokkaasti yksinäisyyttä ja eriarvoistumista. Monipuolinen rahoituspohja kannustaa ja rohkaisee innovatiivisuuteen ja uudistumiskykyyn. Lisäresursseilla luodaan uusia ratkaisuja ja tehdään kehitystyötä.

Toimialan keskeiset tavoitteet

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan rooli on merkittävä valtuustokauden strategisten päämäärien toteutumisessa. Valtuustokauden strategian tueksi on rakennettu toimialan oma strategia, johon valitut vaikuttavuustavoitteet tähtäävät vuoteen 2030. Toimiala vastaa kahdesta valtuustokauden strategiateemasta: sosiaalisesti kestävä Vantaa sekä hyvinvointia rakentava Vantaa.

Talouden tasapainoa turvataan kustannustehokkaiden tilaratkaisujen kautta. Kaupungin elin-, pito- ja vetovoiman kasvattamiseksi tapahtumien määrää ja aluetaloudellista vaikuttavuutta lisätään ennen kaikkea asukkaiden ja kumppanitoimijoiden toimintamahdollisuuksia edistämällä kuten tapahtuma-areenoita rakentamalla. Tarkoitus on lisätä niin tapahtumien lukumäärän lisäksi tapahtumiin osallistuvien ihmisten määrää. Vantaan erityisenä tavoitteena on olla lapsiystävällinen kaupunki ja toimiala sitoutuu edistämään kansallisen lapsistrategian keskeisiä tavoitteita, kuten

lasten ja nuorten osallisuutta ja päätösten lapsivaikutusten arviointia. Selvitetään lapsiparlamentin tarvetta nuorisovaltuuston ja vaikuttajapäivän lisänä. Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi lisätään etenkin haavoittuvassa asemassa oleville kuntalaisille tarkoitettuja matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia ja parannetaan niiden saavutettavuutta sekä esteettömyyttä muun muassa Harrastusten Vantaa -hankkeen avulla sekä toteuttamalla Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaa. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden tunnetta pyritään edistämään tavoitteena yksinäiseksi itsensä kokevien osuuden väheneminen.

Haavoittuvassa asemassa olevat ihmiset huomioidaan erityisesti yksinäisyyden vähentämistyössä. Edistetään haavoittuvassa asemassa olevien ihmisryhmien terveyttä ja hyvinvointia muun muassa lisäämällä matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia ja elintapaneuvontaa sekä tukemalla järjestötoimintaa. Kehitetään kaupungin esteettömyyttä ja saavutettavuutta. Kehittämistyötä tehdään yhdessä paikallisten vammais- ja eläkeläisjärjestöjen sekä vammais- ja vanhusneuvoston kanssa. Tavoitteena on hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä kaupungin elin-, pito- ja vetovoiman paraneminen.

Keskeisimmät investointihankkeet ovat Kuusijärven kehittäminen, Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo, Kivistön palvelukeskittymä, Elmon uimahalli sekä Vernissan peruskorjaus. Toimiala osallistuu aktiivisesti keskustojen kehittämissuunnitelmien laadintaan.

Toimiala valitsee vuosittain hyvinvointia tukevan teemapalvelualueen. Teemapalvelualuetta tehdään vuoden aikana näkyväksi kuntalaisille painotetusti viestinnän ja markkinoinnin keinoin ja sen toimintoja kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa. Esimerkiksi vuonna 2023 tuodaan liikkumisohjelman tavoitteet tutuksi kaupunkilaisille ja sitoutetaan kaikki toimialat osaltaan toimenpiteiden edistämiseen.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan sukupuolitietoisen budjetoinnin teemana on harrastaminen. Tarkastelun kohteen on kaupungin tarjoamien ja tukemien harrastusten määrä, laatu, kohderyhmät, todelliset osallistumismahdollisuudet ja toiminnan resursointi. Turvallisuusteeman alla tarkastellaan hyviä väestösuhteita.

Luonnon ja lemmikkien merkitys ihmisten hyvinvoinnille huomioidaan edistämällä luontoon ja eläimiin liittyvää harrastamista ja liikkumista. Jatketaan eläinten hyvinvointiin ja omistajan vastuuseen liittyvien aiheiden käsittelyä asukastoiminnassa, tapahtumissa, nuoriso- ja kerhotoiminnassa sekä aikuisopiston kurssitarjonnassa. Tämä näkyy esim. luontoliikunnan tarjonnan kehittämistä osana Liikkuva päiväkoti, -koulu ja -opiskelutoimintaa sekä Harrastusten Vantaa kerhovalikoimassa. Asukastiloilla ja kirjastoilla voidaan järjestää luonto- ja lemmikkiaiheisia teemakeskusteluita.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta huolehtii kaupungin elinikäisen oppimisen palveluiden, kulttuuri- ja kirjastopalveluiden, liikuntapalveluiden, nuoriso- ja yhteisöpalveluiden järjestämisestä. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta myös päättää kaupungin avustusten jakamisesta.

Tehtäväalueelle on varattu määrärahat lautakunnan menoihin. Lautakunta kokoontuu kuukausittain joko perinteisesti Vantaan kaupungintalolla, tai vaihtelevissa sijainneissa eri puolilla kaupunkia.

Lautakunnan kokouksissa, tapahtumissa ja matkoilla oman agendansa lisäksi lautakunta tutustuu kaupungin sisäiseen toimintaan sekä sidosryhmien esittelyihin, ja tutustuu mahdollisuuksien mukaan muiden kuntien hallintoon, toimintamalleihin ja lautakuntien toimintaan.

Yhteiset palvelut

Toiminnan kuvaus

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan yhteisiin palveluihin kuuluvat toimialan johto sekä yhteiset palvelut. Yhteiset palvelut -yksikkö koostuu asiantuntijoista, jotka huolehtivat toimialalle keskitetyistä talous- ja hallintopalveluista, suunnittelusta ja kehittämisestä sekä viestinnästä ja palvelumarkkinoinnista. Kaupunkikulttuurin yhteisten palveluiden erityistehtäviä ovat järjestöyhteistyön ja avustusten valmistelun koordinointi, järjestötilojen toiminnallinen hallinnointi, vaikuttamistoimielinten toiminnan koordinointi sekä kaupunkitasoisesti osallisuuden asiantuntijatyö ja osallisuustyön koordinointi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan yhteisiin palveluihin sijoittuu mm. toimialan vastuulla olevien strategiateemojen “Sosiaalisesti kestävä Vantaa” ja “Hyvinvointia rakentava Vantaa”, Harrastusten Vantaa –hankkeen ja Kuusijärven toimintojen koordinaatio ja kehittäminen.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Yksikkö tuottaa toimialalle keskitetyt tukipalvelut palvelualueille, kaupungin johdolle ja päätöksentekoon. Yhteiset palvelut kehittää yhteisiä prosesseja ja käytäntöjä toimialalla ja varmistaa yhteistyön ja yhteisten tavoitteiden toteutumisen.

Vuoden 2023 alusta käynnistyy myönteisen erityiskohtelun ohjelman ja hyvinvointiohjelman uudet ohjelmakaudet. Tärkeänä tehtävänä on varmistaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet sekä sujuva rajapintayhteistyö hyvinvointialueen kanssa. Kaupunki jatkaa ennaltaehkäisevää työtä asunnottomuuden poistamiseksi.

Yksikkö koordinoi ja edistää toimialan kärkihankkeita. Kivistön palvelukeskittymä avautuu syksyllä 2023. Kuusijärven kävijäseurannan pilotin kokemuksia hyödynnetään keskustojen aktiivisuuden seurannan käynnistämiseksi.

Vuoden 2023 aikana pilotoidaan koulujen syys- ja talviloma-ajoksi kaupungin koordinoimaa ohjattua toimintaa. Toiminnan tavoitteena on vähentää pienten koululaisten yksinäisyyttä loma-aikoina.

Selvitetään soveltuva sijoituspaikka uudelle graffitiseinälle ja otetaan se käyttöön vuoden 2023 aikana.

Järjestöyhteistyön ohjelma päivitetään ja vuoropuhelua kaupungin ja järjestötoimijoiden välillä lisätään mm. alueellisia tapaamisia lisäämällä.

Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kehitetään vahvistamalla osallisuuden koordinaatiota koko kaupunkiorganisaatiossa. Tavoitteena on vakiinnuttaa osallisuudelle toimiva johtamis- ja koordinaatiojärjestelmä ja edistää määrätietoisesti Osallistuva Vantaa –ohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä. Yksikkö järjestää laadukkaita ja monipuolisia tilaisuuksia, joissa asukkaat pääsevät kohtaamaan viranhaltijoita ja vaikuttamaan kaupungin kehittämiseen. Matalan kynnyksen vaikuttamismahdollisuuksia parannetaan sähköisen osallisuusympäristön aktiivisella kehittämisellä.

Viestinnän ja markkinoinnin toimenpiteillä tuetaan toimialan tavoitteiden saavuttamista. Huomioidaan myös ne asukkaat, jotka eivät käytä digitaalisia palveluita. Kaupungin toteuttamissa kyselyissä huomioidaan saavutettavuus.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Lukuvuonna 2022–2023 Harrastusten Vantaa –hanke jatkaa toimintaa Vantaan peruskouluissa mahdollistaen noin 5 000 lapselle ja nuorelle lähes 300 ilmaista ja mieluista harrastusta osana koulupäivää lasten ja nuorten toiveita kuullen. Hanke edistää myös etsivää harrastekaveritoimintaa kouluissa, pienryhmissä ja yksilöohjauksien kautta ja harrastevälinelainaamon toiminnan kautta. Hanke on osa valtakunnallista Harrastamisen Suomen mallia ja toimii aktiivisesti valtakunnallisissa verkostoissa.

Palveluverkon kehittämisen osalta keskeisimmät yksikön koordinaatiossa olevat hankkeet ovat Kivistön palvelukeskittymän avaaminen, Kuusijärven luonto- ja virkistysalueen kehittäminen ja Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo.

Kuusijärven kasvussa pitää ottaa huomioon luontoarvojen säilyttäminen ja ympäristön kestävyys. Kuusijärven kärkihanketta kehitetään kohti palvelukonseptin visiota “saavutettavasta koko kansan Kuusijärvestä”. Kuusijärven uusien palvelurakennusten (savusaunat, grillikodat, vuokratilat) hankesuunnitelma valmistuu ja rakentaminen käynnistyy loppuvuodesta 2023. Vuonna 2022 toteutetun kävijäseurannan pilotin perusteella päätetään ulkoalueiden kävijäseurannan hankinnasta. Kuusijärven palveluntuottajana jatkaa Café Kuusijärvi vuosina 2023–2025. Samalla kehitetään keinoja mitata ja arvioida systemaattisesti sitä, etteivät Kuusijärven luontoarvot vaarannu. Kivistön palvelukeskittymän rakentaminen on käynnissä ja toimialan tilat luovutetaan vuokralaiselle tämän hetken tiedon mukaan syyskuussa 2023. Resurssien mahdollistaessa kaupungin toiminta käynnistyy samaan aikaan kiinteistössä sijaitsevan kauppakeskuksen avajaisten kanssa syksyllä 2023. Nimikilpailussa Mosaiikki-nimen saaneen palvelukeskuksen toiminta rakentuu monipuolisten tapahtuma- ja kokoontumistilojen, kirjaston ja nuorisotilojen ympärille. Tilat ja palvelusisällöt on suunniteltu yhdessä asukkaiden kanssa.

Myyrmäen kaupunkikulttuuritalon suunnittelua edistetään kaupungin sisäisenä työryhmätyöskentelynä sekä Myyrmäen alueen toimijoiden osallistamisella. Myyrmäen keskustan kehittyessä huolehditaan alueen vapaa-ajan palvelujen järjestämisestä.

Järjestöyhteistyötä tiivistetään ja tehostetaan viestintää. Uusi sähköinen avustustenhakujärjestelmä otetaan käyttöön. Edistetään järjestöjen toimitilojen tukimalli yhtenäistämällä tukimuotoja ja lisäämällä tuen läpinäkyvyyttä.

Osallistuva Vantaa -ohjelman pohjalta laajennetaan osallistuvaa budjetointia kunnianhimoisesti. Asukkaat tuodaan mukaan kaupungin toiminnan suunnitteluun ja valmisteluun kehittämällä sähköistä osallisuusympäristöä, osallisuuspuhelinta ja asukasraatitoimintaa. Lisäksi panostetaan dialogisten menetelmien käyttöön.

Vaikuttamistoimielinten (vammaisneuvosto, vanhusneuvosto, nuorisovaltuusto sekä monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta) vaikuttavuutta kehitetään vahvistamalla niiden edustuksellisuutta siten, että toimielimet voivat ottaa entistä paremmin huomioon koko edustamansa kohderyhmän näkökulmat. Vaikuttavuutta lisätään myös kehittämällä koordinaatioroolia, hallinnollisia prosesseja sekä viestintää toimielinten näkökulman saamiseksi

paremmin esiin. Parannetaan yhteistyötä kasvatuksen ja oppimisen toimialan kanssa, ruotsinkielisten palvelujen kokonaisuuden huomioimiseen molemmilla toimialoilla.

Viestintää suunnitellaan tukemaan toimialan strategiaa, ja vahvistetaan samalla toimialan brändiä sekä sitä kautta sitoutetaan kuntalaisia seuraamaan viestinnän sisältöjä. Palvelumarkkinoinnissa vahvistetaan koordinaatiota ja työn tueksi laaditaan toimialan markkinointisuunnitelma.

Elinikäinen oppiminen

Toiminnan kuvaus

Elinikäisen oppimisen palvelualue vastaa kansalaisopisto-opetuksen, aikuisten perusopetuksen, maahanmuuttajille suunnatun koulutuksen sekä avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisestä.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Aikuisopisto edistää aikuisväestön ja ympäröivän yhteiskunnan kehittymistä tasokkaan ja monipuolisen koulutuksen avulla sekä kehittää hyvinvointityötä. Tavoitteena on tarjota kaupunkilaisille monipuolinen palveluvalikoima ja laadukkaita asiointikokemuksia.

Kansalaisopiston ja maahanmuuttajayksikön koulutusta järjestetään keskitetysti, alueellisesti ja etänä. Aikuisopistossa järjestetään yleisten kielitutkintojen mukaisia kielikokeita ja jatketaan toiminnan kehittämistä Opetushallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamien projektien avulla.

Kaupunki huolehtii, että pääsy suomen kielen kielikoulutukseen on helppoa, nopeaa ja opetuksen laatu tukee opiskelijan sekä kaupungin tavoitteita. Lisäksi kaupunki tarjoaa nykyistä enemmän aikuisten alkeistason sekä B- ja C- tason suomen kielen opetusta.

Aikuisopiston asiakkaiden ja tuntiopettajien tueksi tarkoitettuja sähköisiä palveluita kehitetään edelleen. Aikuisten perusopetusta kehitetään määrällisesti ja sisällöllisesti vastaamaan kysyntää. Yhteistyössä kasvatuksen ja oppimisen toimialan kanssa kehitetään maahanmuuttajien koulutuspolkuja.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kansalaisopisto-opetuksen tarjontaa kehitetään vastaamaan entistä paremmin kuntalaisten tarpeita ja toiveita asiakkaiden antaman palautteen perusteella. Aikuisten perusopetuksen määrällinen ja sisällöllinen kehittäminen jatkuvat, ja tilakysymyksiin etsitään ratkaisuja.

Musiikkiopisto

Toiminnan kuvaus

Vantaan musiikkiopisto tarjoaa vuonna 2023 opiskelupaikan noin kahdelle tuhannelle oppilaalle. Oppilaitoksen monipuolinen toiminta tulee opetuksen lisäksi näkymään lähes kahdessa sadassa konsertissa, esityksessä tai tapahtumassa, ja tavoittaa lähes 16 000 kävijää.

Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetusta musiikin laajan oppimäärän mukaisesti pääsäätöisesti lapsille ja nuorille. Vuosituntimäärä on noin 50 000 tuntia vuodessa. Opetuksen piirissä on noin 1 100 soiton- ja laulunopiskelijaa ja noin 600 oppilasta varhaismusiikkikasvatuksessa. Opiskelu on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää, ja se noudattaa opetushallituksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan laadittua, vapaa-ajan lautakunnan hyväksymää opetussuunnitelmaa. Musiikkiopisto tarjoaa oppilailleen hyvän kasvualustan musiikin harrastajana ja ihmisenä kehittymiseen musiikillisten elämysten kautta. Laadukkaan opetuksen takana on ammattitaitoinen henkilökunta ja laaja-alainen opetustarjonta.

Lisäksi musiikkiopiston avoimella osastolla järjestetään maksupalveluperiaatteella toimivaa musiikin opetusta eri-ikäisille harrastajille noin 1600 tuntia vuodessa. Opiskelijoita on keskimäärin 200.

Monikulttuurisen lastenorkesteri Tempon toiminnassa on mukana reilut 100 lasta.

Musiikkiopisto toimii 20 eri toimipisteessä eri puolilla Vantaata. Musiikkiopistossa on myös ruotsinkielinen opetusyksikkö.

Keskeiset tavoitteet

Musiikkiopisto on kehittämässä uusia toimintamuotoja Lasten ja nuorten kulttuuripalvelut -yksikössä ja yhteistyössä koko Vantaan Taiteen perusopetuskentän kanssa. Päätavoitteena on tarjota jatkossa oppilaspaikka kaikille toimintaan hakeneille. Keinoja tähän on valmennusopetuksen tarjonnan laajentaminen muun muassa hankerahoituksen avulla, yleisen oppimäärän opetussuunnitelman valmistelutyön aloittaminen sekä Suomen mallin mukaisen harrastustoiminnan tarjonnan kasvattaminen. Tavoitteena on myös jatkaa maksuttoman päiväkotimuskaritoiminnan valmistelua vantaalaisiin päiväkoteihin. Henkilöstön sitouttamiseen ja työhyvinvointiin panostetaan.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Musiikin yleisen oppimäärän opetussuunnitelman valmistelutyö aloitetaan lukuvuoden 2022–2023 alussa. Suomen mallin mukaisen harrastustoiminnan järjestämisen laajentamiseksi on valmisteilla uuden Tempo-orkesterin perustaminen jollekin Vantaan alakouluista vuoden 2023 aikana. Haettavilla hankerahoituksilla pyritään kehittämään valmentavaa opetusta sekä päiväkotien maksutonta muskariopetusta. Musiikkiopisto jatkaa toimintojen sopeuttamista muun muassa muuttamalla vapautuvia vakansseja vastaamaan toimintaympäristön muutoksista ja uudesta opetussuunnitelmasta johtuviin haasteisiin.

Nämä muutokset ja toiminnan kehittäminen mahdollistavat jatkossa yhä taloudellisemman ja oppilaslähtöisemmän opetustarjonnan.

Kuvataidekoulu

Toiminnan kuvaus

Vantaan kuvataidekoulu tarjoaa laajan oppimäärän mukaista kuvataiteen perusopetusta lapsille ja nuorille viidessä opetuspisteessä eri puolilla Vantaata. Lisäksi kuvataidekoulu järjestää avoimia viikonloppukursseja sekä harrastustoimintaa yhteistyössä Harrastusten Vantaa –hankkeen kanssa.

Opetuspisteet ovat Kulttuurikeskus Orvokissa Tikkurilassa, Myyrmäki-talossa, Kartanonkoskella Tilkun koulussa, Korsossa Lumossa sekä Kivistössä Aurinkokiven koulussa. Kuvataidekoulun oppilasmäärä on edellisten pandemia-ajan lukuvuosien aikana pudonnut hieman, mikä pyritään lukuvuoden 2022–2023 aikana korjaamaan entiselleen noin 900 oppilaaseen.

Vantaan kuvataidekoulu järjestää myös oppilastöitten näyttelyitä sekä osallistuu kulttuuripalveluiden yhteiseen toimintaan ja hankkeisiin. Uuden teknologian ja mediataiteen toimintaympäristöjä pyritään hyödyntämään myös opetuksessa ja muussa toiminnassa entistä paremmin.

Vantaan kuvataidekoulu on aloittanut toimintansa vuonna 1982 ja lukuvuonna 2022–2023 juhlimme 40 vuotista taivaltamme vantaalaisena kuvataiteen opinahjona.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

Toiminnan kuvaus

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut on taiteen, kulttuurin ja historian asiantuntijaorganisaatio. Kulttuuripalvelut vastaa kulttuuritoiminnoista, joilla edistetään paikallista ja alueellista elinvoimaa, kansainvälistä toimintaa, kulttuurista vuorovaikutusta sekä kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta sekä monipuolista käyttöä. Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden palvelualue ylläpitää ja kehittää vantaalaisten mahdollisuuksia henkiseen ja sisältörikkaaseen hyvinvointiin, sivistykseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen sekä asukkaiden omaehtoisen kulttuuritoimijuuden vahvistamiseen.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut vastaa Vantaalla kuntalaisten pääsystä tietoon, aineistoihin ja kulttuurisisältöihin, monipuolisen lukutaidon ja kirjallisuuden edistämisestä sekä muiden kirjaston tehtävien järjestämisestä. Kehitetään kirjastojen esteettömyyttä ja saavutettavuutta. Hankitaan kirjastoihin selkokielistä materiaalia sekä muulla kuin suomen kielellä kirjoitettuja materiaaleja.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut on tarkoitettu kaikille vantaalaisille ja ne tavoittavat laajasti eri väestöryhmiä. Palvelualueen toiminnot edistävät muun muassa monilukutaitoa.

Kaupunkiympäristö muuttuu kasvavan maahanmuuttajaväestön, ikääntymisen sekä lapsiperheiden määrän kasvun myötä. Muutos tukee moniarvoista kaupunkikuvaa, mutta edellyttää tietoisia valintoja toimintojen ja resurssien kohdentamisessa oikein. Alueiden eriarvoistumista voidaan estää tehokkaasti myös kulttuurin keinoin.

Keskeiset tavoitteet

Kulttuuripalveluiden vision mukaan Vantaa on rohkea ja elämänmakuinen kulttuurikaupunki, jossa yhdistyvät omaleimaisuus, ilo ja reilu yhdessä tekemisen meininki.

Vantaan kulttuuriohjelma linjaukset 2021–2030 ohjaa tavoitteellisesti yhteistä toimintaa kohti kulttuurisia päämääriä. Kulttuuripalveluiden yleisenä tavoitteena on esteettinen ja virikkeellinen kaupunkiympäristö, jossa elävä kaupunkikulttuuri ja kukoistavat kaupunkikeskukset ovat osa kotikaupunki-identiteettiä. Taide, historia ja kaupunkitapahtumat näkyvät kaupunkikuvassa ja ihmisten arjessa monipuolisena yhteistyönä ja osallisuutena. Kaupallisten ja isojen tapahtumien rinnalla järjestetään monipuolisesti matalan kynnyksen kulttuuritapahtumia kaupunkilaiset osallistaen.

Kaupunginkirjasto tarjoaa apua, välineitä ja sisältöjä monilukutaidon tueksi. Kirjasto 2030 -ohjelmaa toteutetaan kaupunkitasoisilla uusilla palveluavauksilla, minkä lisäksi kukin kirjasto tuottaa alueensa asiakaskunnalle suunnattua toimintaa. Vuoden 2023 kohderyhmänä kirjastossa jatketaan toimintaa nuorten kanssa toimialan teemapalvelualueen mukaisesti. Koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyö jatkuu perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa sovittujen yhteisten linjausten mukaisesti. Kirjastot tarjoavat vantaalaisille monipuolisen ja uudistuvan kokoelman, myös e-aineisto kokoelman.

Talousarviokauden keskeiset tavoitteet palvelevat kaupungin strategian ja elinvoimaohjelman toteutumista. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan yhtenä vaikuttavuustavoitteena on, että suuret tapahtumat tuovat kaupunkiin elinvoimaa. Suurten tapahtumien hankkimisessa, suunnittelussa ja niiden elinvoimavaikutusten arvioinnissa hyödynnetään Tikkurila Festivaalista 2022 tehtyjä elinvoimaselvityksiä.

Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden keskeisenä tavoitteena on kaikenikäisten ihmisten elämänilon, hyvän elämän ja hyvinvoinnin vahvistaminen kulttuurin ja taiteen keinoin, erityisenä kohderyhmänä kuitenkin lapset, nuoret ja senioriväestö. Palvelualueen toiminta toteuttaa suunnitelmallisesti ja kokonaisvaltaisesti kaikkinaista tasa-arvotyötä.

Lasten ja nuorten kulttuuripalvelut käynnistää vuoden 2023 alusta Vantaan kulttuurilapset – toiminnan, jonka kautta saatetaan jokainen Vantaalle syntyvä lapsi vanhempineen kulttuuripalveluiden piiriin. Toiminnan keskeiset tavoitteet ovat perheiden hyvinvoinnin lisääminen kulttuurin keinoin sekä lapsiperheiden/kaupunkilaisten kulttuurisen yhdenvertaisuuden edistäminen.

Vuonna 2023 vietetään taidemuseo Artsin 20-vuotisjuhlavuotta, jonka kunniaksi järjestetään juhlanäyttely ja täydennetään museon kokoelmaa.

Håkansbölen historiallista kartanoaluetta kehitetään kestäväksi toiminnalliseksi kulttuurimatkailukohteeksi.

Kirjaston sisälogistiikan automaation parantamista jatketaan laiteinvestointien turvin. Helmet-sivustouudistus on käynnissä. Helmet-yhteistyön kehittämisen yhteydessä selvitetään mahdollisen yhteisen digiperustan ja keskittämisen hyötyjä.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan kulttuurilinjausten 2021–2030 vuosittain päivitettävä ja arvioitava toimenpideohjelma laaditaan ja toteutetaan laajassa yhteistyössä vantaalaisten kulttuuritoimijoiden ja asukkaiden kanssa.

Kirjasto 2030 -ohjelman verkkosivuston kautta on mahdollista tarkastella kirjaston palveluiden ja toiminnan kehittämistä. Ohjelman toimenpiteitä täydennetään ja arvioidaan vuosittain. Asiakkaat

osallistetaan palveluiden muotoiluun. Palautejärjestelmän toimivuutta kehitetään ja selvitetään vaikuttavuutta. Vuonna 2023 valmistuvan Kivistön kirjaston tilojen ja toiminnan suunnitteluun panostetaan, tilojen ja palveluiden tarjonnassa huomioidaan asiakkaiden esiintuomat tarpeet ja asiakaskohtaamisia kehitetään. Kirjaston automaatiota kehitetään edelleen teknologian kehitys huomioiden ja kehitystyöhön haetaan ulkopuolista rahoitusta. Kirjastopalvelujen automatisointi ei vähennä resursseja vaan antaa mahdollisuuden suunnata resursseja muihin toimintoihin. Kirjastojen aukioloaikoja kehitetään ns. omatoimikirjastoja kehittämällä ja tarjoamalla aukioloaikoja myös sunnuntaisin.

Syksyllä 2023 avattavan Kivistön kulttuurikeskuksen kulttuurituotanto käynnistyy. Toimintaa ja tapahtumia varten rekrytoidaan kulttuurituottaja, jonka työaika jakautuu puoliksi Kulttuurikeskus Orvokin avoimen toiminnan kehittämisen kanssa. Kulttuuritalo Martinuksen ja Lumosalin ohjelmistojen ja toiminnan kehittämistä jatketaan yhä avoimempaan suuntaan yhteistyössä kaupunkilaisten kanssa. Kukoistavien kaupunkikeskusten saavuttamiseksi monipuolista yhteistyötä kulttuurikeskittymien kanssa lisätään. Suurten tapahtumien hankkimista jatketaan ja Vantaan 50-vuotis juhlavuoden suunnittelu aloitetaan. Juhlavuoden kulttuuritapahtumat suunnitellaan näkyväksi kaupungin jokaisella alueella.

Vantaalla on pitkä historia, joka rakentuu keskiaikaisen Kuninkaantien ympärille. Toimiala pohtii, miten Kuninkaantietä voidaan tuoda paremmin esille ja miten se saataisiin aktiiviseen virkistys-, tapahtuma ja matkailukäyttöön ja olisi osa Vantaan 50-vuotisjuhlavuotta.

Lastenkulttuurikeskukset Pessi, Toteemi ja Pyykkitupa kehittävät toimintaansa omien alueidensa saavutettavina ja monitaiteisina tapahtuma- ja kohtaamispaikkoina Tikkurilassa, Myyrmäessä ja Hakunilassa. Lastenkulttuuripalvelut tuottaa omien toimipisteittensä lisäksi ohjelmistoa myös varhaiskasvatuksen ja koulujen tarpeisiin sekä muihin kaupungin toimipisteisiin. 4-luokkalaisten itsenäisyysjuhlan tuottamista koko sukupolven tavoittavana kokemuksena jatketaan yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Tikkurilassa sijaitsevan taiteen perusopetuksen opetuspisteenä toimivan Kulttuurikeskus Orvokin käyttöä avataan erityisesti aamupäivisin ja viikonloppuisin, jolloin tiloja voivat hyödyntää myös peruskoululaiset, lastenkulttuuri ja muut toimijat.

Perusopetuksen yhteydessä toteutettavan harrastustoiminnan sisältöjä vahvistetaan yhdessä Harrastusten Vantaa -hankkeen kanssa.

Tempo-orkesterien toimintaa kehitetään siten, että se saavuttaisi yhä enemmän sellaisia lapsia, nuoria ja perheitä, joille musiikin harrastaminen ei muuten olisi mahdollista. Tempo-orkesteritoiminnan koordinaattori huolehtii yhteistyöstä koulujen, varhaiskasvatuksen ja muiden kumppaneiden kanssa sekä toiminnan kehittämisestä. Kouluissa toimivien orkesterien rinnalle tuodaan muita Tempo-pedagogiikkaa hyödyntäviä toimintamuotoja, kuten Tempo-kuorot.

Vuonna 2021 tehdyn Musiikkiopiston selvitystyön tulokset toteutetaan tai käynnistetään myöhemmin sovitussa aikataulussa.

Kulttuuritoiminnan tuottavuutta, vaikuttavuutta ja volyymia kehitetään osallisuuden, yhteistoiminnan ja monituottajamallin avulla. Kulttuurin myöntämien avustusten tasoa nostetaan ja avustusperusteita ja avustuslajeja uudistetaan. Pääkaupunkiseutuyhteistyötä kehitetään erilaisten kansainvälisten sekä kotimaisten taide-, museo- ja kulttuuriprojektien kautta hyödyntäen metropolialueen tuomat synergiat mm. kiertuetoiminnan ja yhteisprojektien kautta. Suomen kansallisoopperan kanssa tehtävää yhteistyötä uudistetaan ja monipuolistetaan.

Kulttuurisuunnittelu ja kaupungin elinvoiman edistäminen kulttuurin keinoin sekä hyväksyttyjen linjausten mukaisena edellyttää monien toimialojen yhteistä työtä tavoitteemme saavuttamiseksi.

Liikunta

Toiminnan kuvaus

Liikunnan palvelualue luo edellytyksiä liikunnallisen elämäntavan muodostumiselle kaikissa elämänkaaren vaiheissa. Liikunnan palvelualue vastaa kaupungin liikuntapalveluiden kehittämisestä ja järjestämisestä, liikuntapaikkojen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä liikuntajärjestöjen ja urheiluseurojen toiminnan tukemisesta. Palvelualueen perustehtäviin kuuluvat myös työikäisten ja senioreiden ohjatun liikunnan järjestäminen, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen liikunnan kehittäminen, koululaisten uimaopetus, kuntalaisten elintapaneuvonta sekä moninaiset hankekokonaisuudet.

Liikuntakäyttäytyminen ja terveystottumukset alkavat muotoutua jo varhaisella iällä ja fyysiseen aktiivisuuteen sekä palveluiden käyttöön vaikuttavat tekijät vaihtelevat eri-ikäisillä. Tämän vuoksi liikuntapalveluiden kehittämisessä pyritään hyödyntämään enenevissä määrin elämänkaariajattelua sekä fyysisesti passiivisten aktiivista palveluohjausta.

Liikuntaseurojen toimintaa tuetaan jakamalla avustuksia ja osoittamalla liikuntapaikkoja seurojen käyttöön. Liikunnan palvelualueen tilavarausyksikkö hallinnoi palvelualueen tilojen ohella päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten tilojen vapaa-ajan käyttöä. Toimialan tilavarauspalveluita keskitetään tilavarausyksikköön. Liikunnan palvelualue toimii myös aktiivisena yhteistyökumppanina liikunta- ja urheilutapahtumien järjestäjätahojen kanssa.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Palvelualueen tavoitteena on tarjota edellytyksiä fyysisesti aktiiviseen elämäntapaan tarjoamalla liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia elämänkaaren kaikissa vaiheissa. Työikäisten ja senioreiden ohjatun liikunnan painopisteenä ovat ikääntyvän väestön tarpeet kehittämällä erityisesti virtuaalijumppia sekä elintapaneuvontaa. Lasten ja nuorten osalta aikaisempina vuosina käynnistettyä yhteistyötä esimerkiksi kasvatuksen ja oppimisen toimialan sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa jatketaan ja tiivistetään edelleen. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä varmistetaan yhteistyön jatkuvuus myös tulevaisuudessa. Vantaa osaltaan huolehtii, että hyviä tuloksia tuottanutta terveysasemien liikuntaneuvontaa tarjotaan jatkossakin.

Vahvistamme koko elämänkaaren vaiheet kattavaa palvelukokonaisuutta hyödyntäen hankerahoitusta kehitystyössä sekä jalkauttaen toimiviksi osoittautuvia toimintamalleja. Perusopetuksen kanssa yhteistyössä tarjottavia Sporttikaveri -toiminta ja yläkoulujen Urhea-toimintaa kehitetään aikaisempien vuosien pohjalta. Liikkuvan opiskelun avulla vaikutetaan toisen asteen opiskelijoiden fyysiseen aktiivisuuteen. Kehittämishankkeiden ja harrasteliikunnan ohjaajatuen kautta pyritään synnyttämään uusia matalan kynnyksen harrasteliikuntamahdollisuuksia.

Liikunnan palveluverkon kehittämisen lähtökohtana on luoda liikunnallista elämäntapaa edistävä arkiympäristö erityisesti liikunnan lähipalveluita ja alueellisia palveluita tuottamalla. Kehittämistä ohjaa liikuntapaikkasuunnitelma. Palveluverkon kehittämisessä vahvistetaan yhteistyötä muiden toimialojen kanssa osallisuuden varmistamiseksi sekä koulujen ja päiväkotien pihojen

hyödyntämiseksi osana lähiliikuntapaikkaverkostoa. Tulevien vuosien liikuntarakentamisen kehittämiskohteet painottuvat lähiliikuntapuistojen ja -paikkojen uudisrakentamishankkeisiin ja nykyisten liikuntapaikkojen peruskorjauksiin. Ulkokuntosalien palveluverkkoa laajennetaan alueellinen yhdenvertaisuus huomioiden. Tavoitteena on, että jokaiselta asuinalueelta löytyy monipuolinen ulkoliikuntapaikka, jossa viihtyvät sekä lapset että aikuiset. Elmon uimahallin rakentaminen käynnistyy ja Hakunilan urheilupuiston talviliikunnan olosuhteiden kehittäminen jatkuu. Liikuntaolosuhteiden edistämiseksi selvitetään lisäksi kumppanuushankkeiden toteuttamismahdollisuuksia.

Uudistetut liikuntatilojen käyttö- ja maksuperusteet ovat käytössä. Käyttöön otetun liikuntatilojen maksuperusteuudistuksen vaikutuksia lasten ja nuorten liikkumismahdollisuuksiin seurataan ja niistä raportoidaan lautakunnalle. Uudistuksen yhteydessä käyttöön otettava matalan kynnyksen toiminnan maksuttomuus kannustaa liikuntaseuroja kaikille saavutettavan harrastustoiminnan järjestämiseen lapsille ja nuorille. Toimiala selvittää uudistettujen maksuperusteiden vaikutukset seuroihin, jotka jäävät muutoksessa kaupungin avustusten ja tilojen käyttömaksuhuojennusten ulkopuolelle.

Liikunnan palvelualue on vuosittain mukana toteuttamassa ja mahdollistamassa olosuhteita luomalla erilaisia liikunta-, kulttuuri- ja muita yleisötapahtumia Vantaalla. Tavoitteena on lisätä kiinnostusta ja myönteisyyttä liikuntaa, vapaa-ajan palveluita ja kaupunkia kohtaan.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Liikuntapaikkojen palveluverkko laajenee, uusia lähiliikuntapaikkoja rakennetaan ja vanhoja kohteita perusparannetaan. Nykyinen henkilöstöresurssi ei riitä kattamaan hoidettavan kokonaisuuden kunnossapito- ja palvelutarvetta. Vantaalla on kasvava tarve uusille liikuntaolosuhteille ja nämä joudutaan toteuttamaan pääasiassa yksityisinä. Uudet yksityiset liikuntatilat lisäävät painetta seuroille jaettavan tilojen vuokratuen määrärahan korottamiselle.

Liikkuva opiskelu -toimintamalli vakiinnutetaan toisen asteen opetuksen kanssa. Sporttikaveri-toimintamallia kehitetään tiiviissä yhteistyössä toimialatasoisen Harrastusten Vantaa -hankkeen, perusopetuksen, kuraattoripalveluiden sekä kouluterveydenhuollon kanssa. Koululaisten pelipäivien kehittämistä sekä Vantaan Korttelilliigan toimintaa laajennetaan aikaisemmista vuosista. Henkilöstön työhyvinvoinnin parantamiseksi liikunnan avulla kehitetään toimintamalli, jota pilotoidaan perusopetuksen henkilöstöllä. Hyvinvointikertomus tutuksi ja terveellinen ravitsemus tavaksi -hanke kehittää ylipainoa ehkäiseviä toimintamalleja Vantaalla, ja vahvistaa tiedolla johtamista kaupungin hyvinvointityössä erityisesti tuomalla hyvinvointikertomuksen tutuksi.

Palvelutarpeen kasvuun pyritään vastaamaan lisäämällä ja tehostamalla liikunnanohjausresurssia huomioiden myös senioriliikunnan tarve sekä jatkamalla ohjatussa liikunnassa käyttöön otettujen digitaalisten palveluiden tarjoamista. Koululaisten uimaopetuksen tehokkuutta ja laatua parannetaan yhdellä uudella liikunnanohjaajalla sekä käynnistämällä uimaopetuksen hallinnointijärjestelmän kehittämisen yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Koululaisten uimaopetuksen tehokkuutta ja laatua parannetaan käynnistämällä uimaopetuksen hallinnointijärjestelmän kehittämisen yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Saatavuutta lisätään yhdellä uudella liikunnanohjaajalla vastaamaan ruotsinkielisestä uimaopetuksesta sekä lasten ja nuorten liikunnan järjestämisestä.

Vantaan moottorirata-alue on siirretty kaupungin hallinnointiin.

Liikunnan palvelualueen tiedolla johtamisen ja sähköisen asioinnin mahdollisuuksia parannetaan digisuunnitelman mukaisesti mm. kehittämällä tilavarausjärjestelmää huomioiden myös avustusraportoinnin vaatimukset sekä kehittämällä korttelilliigan verkkopalvelua.

Liikunnan palvelualue vastaa kaupungin liikkumisohjelman laadinnasta, jossa määritetään kaupunkitasoisesti liikuntaan liittyviä kehittämiskohteita ja tavoitteita.

Nuoriso- ja yhteisöpalvelut

Toiminnan kuvaus

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden tehtävänä on parantaa vantaalaisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä, edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä.

Palvelualue ylläpitää kaupungin asukastiloja, tukee yhteisöjä ja järjestöjä, koordinoi vapaaehtoistoimintaa, valmistelee avustuksia ja kehittää yhteisötyötä. Yhteinen pöytä ylläpitää hävikkiterminaalia ja yhteisöllistä ruoka-aputoimintaa laajassa verkostossa.

Nuorisotyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Toiminta lähtee aina nuorten omista tarpeista käsin ja sitä tehdään vahvalla ammatillisella otteella, nuorten omat toiveet sekä lähtökohdat huomioiden.

Toimintaympäristössä on nähtävissä nuorten elinolojen ja hyvinvoinnin entistä voimakkaampaa polarisoitumista. Nuoret jakaantuvat yhä vahvemmin hyvinvoivaan enemmistöön ja entistä huonommin voiviin nuoriin, joita on 10–20 prosentin osuus kaikista nuorista. Vantaan nuorille kasautuu useita erilaisia syrjäytymisen riskitekijöitä. Muun muassa toimeentulotukea saavien, mielenterveysdiagnoosin saaneiden sekä ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa jäävien osuudet ovat muita kuusikkokuntia suurempia. Myös ylisukupolvinen syrjäytyminen on Vantaalla muita kuusikkokuntia voimakkaampaa.

Kaupungin nopea kasvuvauhti ja nuorten määrän lisääntyminen näkyy palvelutarpeen kasvuna myös nuorisotyössä. Maahanmuuttajataustaisen väestön kasvava osuus luo tarvetta pohtia uusia tapoja saavuttaa etenkin niitä nuoria aikuisia, joilla on tuen tarvetta ja joita ei saavuteta perinteisin keinoin. Nuoriso- ja yhteisöpalvelut pyrkii vastaamaan näihin haasteisiin mm. etsivän ja jalkautuvan työn, erityisnuorisotyön ja työpajatoiminnan keinoin, sekä tiivistämällä yhteistyötä eri yhteistyökumppaneiden kanssa niin kaupungin sisällä kuin laajemminkin. Nuorten maailma on jatkuvassa muutoksessa ja nuorisopalveluiden on tärkeä pysyä mukana nuorten uusissa ajanviettotavoissa ja kulttuureissa sekä ymmärtää nuorten muuttuvat tarpeet ja toiveet.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden tavoitteena on hyödyntää monipuolisesti nuorisotyön menetelmiä nuorten tukemiseksi kaikissa niissä ympäristöissä, joissa nuoret toimivat: nuorisotilojen lisäksi mm. oppilaitosympäristössä, kaduilla ja kauppakeskuksissa ja vaikeimmin syrjäytyneiden nuorten aikuisten kanssa kotiin vietävän työn keinoin. Etsivässä nuorisotyössä painopisteenä on kaikkein vaikeimmassa tilanteessa olevien nuorten elämäntilanteen parantaminen kehittämällä kotiin vietävää työtä yhdessä aikuissosiaalityön kanssa. Työpajatoiminnassa on jo jonkin aikaa kehitetty nuorten aikuisten maksutonta toimintaa sekä päihteettömiä vapaa-ajanviettopaikkoja, jotta ilman työ- ja koulutuspaikkaa oleville nuorille olisi monipuolisesti mahdollisuuksia pysyä aktiivisena ja

löytää ystäviä. Nuorisopalveluiden keskeisiin tavoitteisiin kuuluu myös entistä parempi nuorten toiveiden ja tarpeiden huomioiminen sekä osallisuuden vahvistaminen kaikessa nuorisopalveluiden omassa toiminnassa, ja nuorten omien ajatusten ja kokemusten esiintuominen myös laajemmin yhteiskunnassa.

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyä vahvistetaan jalkautuvan nuorisotyön uusilla toimintamalleilla. Toiminnalla tavoitetaan erityisesti sellaisia syrjäytyneitä nuoria, jotka eivät ole muiden palveluiden piirissä.

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden organisaatiossa tavoitteena on valmentavan johtamisen periaatteiden aktiivinen hyödyntäminen kaikessa esimiestyössä ja johtamisessa. Koko henkilökunnan osaamista hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä ja itsensä johtamisen taitoja vahvistetaan. Nuorisotyön arviointia kehitetään ottamalla aktiivisesti käyttöön valtakunnalliset uudet arviointimenetelmät ja hyödyntämällä arviointitietoa aktiivisesti kehittämisen ja johtamisen välineenä. Vuoden 2022 aikana aloitettu työn kuormitukseen ja työssä jaksamiseen liittyvää selvitys ja kehittämistyötä jatketaan edelleen.

Vuonna 2022 on saatu valmiiksi nuorisopalveluiden vaikuttavuuden mallintamisen työ. Tätä työtä jatketaan kehittämällä tiedolla johtamisen välineitä, jotta nuorisopalveluihin syntyisi enemmän osaamista ja kyvykkyyksiä puuttua nopeammin syntyviin ilmiöhin ja nuorten hyvinvoinnin kysymyksiin. Tiedolla johtamisen ensimmäiset työkalut saadaan valmiiksi vuoden 2023 aikana.

Digitaalisia palveluita ja niiden tukea sekä ruoka-apua ja verkostoja kehittämällä vahvistetaan myös paikallisyhteisöjä, edistetään yhdenvertaisia kohtaamisia ja mahdollistetaan vapaaehtoistoimijoiden määrän kasvu. Digisyrjäytymistä ehkäistään digituen ohjauksen ja koordinaation kautta siten, että digituki tavoittaa sitä tarvitsevat ja on oikea-aikaista. Palvelualueen tavoitteena on, että vantaalaiset kokevat osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja yksinäiseksi itsensä kokevien osuus vähenee.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2023 alusta vakinaistetaan koulunuorisotyön kokonaisuus sekä Nuorisotyö Raiteilla (NTR)–hankkeen työmalli. Näillä vakinaistamisilla saadaan pysyvyyttä ja nuorisotyön toimintakokonaisuus vahvistuu. Koulunuorisotyötä kehitetään edelleen, ja kehittämisen mahdollisuudet paranevat toiminnan vakinaistuessa. NTR:n toiminta luo kuntarajat ylittävän jalkautuvan työn verkoston ja toiminnan vakinaistuessa tämäkin verkosto saa pysyvät toimintaedellytykset. Pääkaupunkiseudulla kuntarajat ylittävälle yhteistyölle on erittäin paljon tarvetta nuorten liikkuessa alueella aktiivisesti. Molemmat toiminnot jatkuvat tällä hetkellä MEK-rahoituksella, mutta vakinaistaminen antaa työlle huomattavasti enemmän pysyvyyttä ja toimintaa voidaan katsoa pidemmälle eteenpäin, kuin hankerahoitukset ovat mahdollistaneet.

Vuoden 2023 yksi merkittävä hanke on pääkaupunkiseudun yhteishanke, jolla etsitään keinoja katujengikysymyksen ennaltaehkäisyyn. Hanke alkaa syksyllä 2022, mutta toteutetaan suurelta osin vuoden 2023 aikana. Hanke on kehittämis- ja tutkimushanke, jota tehdään jalkautuvalla työotteella kenttätutkimuksena. Hankkeen päätoteuttajaksi on sovittu Helsingin kaupunki, mutta kohteena on koko pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen). Hankkeelle on saatu rahoitus OKM:stä.

Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen jatkuu. Toimintavuoden aikana otetaan käyttöön nettilomake, jonka tarkoituksena on lisätä itsenäisiä ohjautumisia työpajoille. Samalla jatketaan kehittämistyötä niin työllisyyspalveluiden kuin toisen asteen kanssa, jotta nuorten työpajatoiminnan asema vahvistuisi entisestään palveluverkossa.

Vuoden 2023 aikana tulee päätöksen Rinnallakulkien nuorisotyöttömyys laskuun –hanke, johon nuorisopalvelut ja työllisyyspalvelut sai miljoonan euron ESR-rahoituksen vuonna 2021. Ensimmäiset tulokset vaikuttavat rohkaisevilta, mutta hankkeen arviointia vielä jatketaan, jotta johtopäätökset ja toimintasuunnitelma jatkosta olisi mahdollisimman tarkoituksenmukainen.

Alueellisessa nuorisotyössä vuoden 2023 aikana on edessä Kivistön alueen toimintojen siirtäminen uuteen palvelukeskittymään. Tämä tulee työllistämään paljon, jotta alueen palvelut saadaan pidettyä pystyssä, samaan aikaan, kun uuden tilan toimintaa rakennetaan ja suunnitellaan. Toinen palveluverkon muutoksiin liittyvä suunnittelutyö, joka työllistää vuoden 2023 aikana, on Myyrmäen väistötilakokonaisuuden suunnittelu. Alueellisessa nuorisotyössä lähdetään myös uudelleen käynnistämään systemaattista arviointityötä, joka on koronan aikana jäänyt taka-alalle.

Viime aikoina nuoriso- ja yhteisöpalveluiden palveluverkkoon on liittynyt paljon keskustelua. Nuorisopalveluiden näkemyksen mukaan palveluverkkoa ei lähdetä juurikaan kasvattamaan, vaan niiden alueiden tarpeisiin, joissa nuorisotiloja tällä hetkellä ei ole, kehitetään liikkuvan nuorisotyön ja vapaaehtoisten ylläpitämän työn työmuotoja. Vuoden 2023 aikana tutustutaan olemassa oleviin liikkuvan nuorisotyön malleihin ja tehdään suunnitelma liikkuvan nuorisotyön kehittämiseksi Vantaalla. Nuorisotyö tulisi ulottaa myös pienemmille alueille järjestökilpailutuksen avulla. Luodaan palveluverkon laajentamiselle periaatteet.

Asukastilat ovat aidosti kohtaamispaikkoja, joissa eri ikäiset vantaalaiset voivat kohdata vuorovaikutteisesti. Asukastilat ovat matalankynnyksen paikkoja, jotka mahdollistavat eri ryhmien osallistumisen, kohtaamisen, tekemisen ja mukanaolon. Tilojen tarkoitus on edistää asukkaiden ja yhteisöjen oma-aloitteisuutta sekä yhteistoimintaa. Asukastilojen toimintaa kehitetään monipuolisesti eri väestöryhmät huomioiden.

Yhteistyötä monikulttuuristen järjestöjen kanssa tiivistetään, jotta löydetään tapoja tukea entistä paremmin myös maahanmuuttajataustaisia nuoria.

Eri avustusten käyttöä seurataan myös tekemällä ennalta ilmoittamattomia käyntejä avustuksia saaneiden järjestöjen tapahtumiin ja toimintaan. Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden toimintaa toteutetaan ja kehitetään perustoiminnan lisäksi useiden hankkeiden tuomien lisäresurssien kautta.

Kehittämishankkeet vuonna 2023:
- Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen (AVI)
- Kipinä – Etsivä nuorisotyö Vantaalla (AVI)
- Rinnalla kulkien nuorisotyöttömyys laskuun (ESR)
- Case manager - Tuettuja siirtymiä toimintamalli (AVI)
- Art Space Vantaa - Etsivän kulttuurityön kokeiluhanke (AVI)
- Wau mikä mahis! (AVI)

Käyttösuunnitelma 2023

	Talousarvio yhteensä 2023										
	Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi toimial	**Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi, brutot**	Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi lautaku	Yhteiset palvelut	Kulttuuri- ja kirjastopalvelut	Liikunta	Nuoriso- ja yhteisöpalvelut	Elinikäinen oppiminen, bruttoyksiköt	**Elinikäinen oppiminen, nettoyksiköt**	Musiikkiopisto	Kuvataidekoulu
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
MYYNTITUOTOT	913 357	912 357			11 900		605 957	294 500	1 000	1 000	
MAKSUTUOTOT	7 643 514	6 307 853			184 403	4 852 700	18 100	1 252 650	1 335 661	1 015 000	320 661
TUET JA AVUSTUKSET	2 468 479	2 445 850		700 000	85 000	400 000	1 040 000	220 850	22 629	22 629	
MUUT TOIMINTATUOTOT	569 473	560 473		44 500	191 100	285 300	39 573		9 000	8 000	1 000
TOIMINTATUOTOT	**11 594 823**	**10 226 533**		**744 500**	**472 403**	**5 538 000**	**1 703 630**	**1 768 000**	**1 368 290**	**1 046 629**	**321 661**
HENKILÖSTÖKULUT	- 32 830 064	- 28 799 604	- 65 000	- 2 107 239	- 8 312 344	- 7 110 601	- 6 921 823	- 4 282 597	- 4 030 460	- 3 347 695	- 682 766
PALVELUJEN OSTOT	- 7 727 602	- 7 516 911	- 15 000	- 679 199	- 2 240 331	- 2 668 801	- 1 189 638	- 723 941	- 210 691	- 166 820	- 43 871
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	- 3 735 809	- 3 648 009		- 220 160	- 1 789 275	- 1 091 800	- 356 296	- 190 478	- 87 800	- 45 300	- 42 500
AVUSTUKSET	- 4 538 732	- 4 536 732			- 1 246 995	- 1 375 552	- 1 586 605	- 327 580	- 2 000	- 2 000	
MUUT TOIMINTAKULUT	- 29 009 437	- 27 795 964		- 941 725	- 5 339 752	- 16 242 100	- 4 068 599	- 1 203 788	- 1 213 473	- 884 733	- 328 740
TOIMINTAKULUT	**- 77 841 644**	**- 72 297 220**	**- 80 000**	**- 3 948 323**	**-18 928 698**	**- 28 488 854**	**- 14 122 961**	**- 6 728 384**	**- 5 544 424**	**- 4 446 548**	**-1 097 877**
TOIMINTAKATE	**- 66 246 821**	**- 62 070 687**	**- 80 000**	**- 3 203 823**	**-18 456 295**	**- 22 950 854**	**- 12 419 331**	**- 4 960 384**	**- 4 176 134**	**- 3 399 919**	**- 776 216**

KAUPUNKIKULTTUURIN JA HYVINVOINNIN TOIMIALA

Yhteiset palvelut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TP2022	TA2023
Kaupunkikulttuurin yhteisten palvelujen henkilöstö/ toimialan henkilöstö %	2,9	3,4	3,4	3,4	3,2
Koettu tyytyväisyys kunnan osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin (ka väliltä 1-5) *	3,2	3,2			
Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin tyytyväisten osuus **	-	-	35	38,15	37

*) tunnusluku raportoidaan vuoden 2021 loppuun saakka

**) Kuntalaiskyselyn tuloksista saatava uusi tunnusluku 1.1.2022 (korvaa edellisen)

Kirjastopalvelut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TP2022	TA2023
kävijät	1 300 232	898 882	1 900 000	1 382 313	1 900 000
aineistolainojen määrä	2 384 631	2 101 997	2 400 000	2 394 690	2 400 000
aineistolainaus/asukas	10	9	10	10	10
aineistomääräraha euroa/asukas	4,84	5	5	5	5
toimintamenot/ asukas	30,31	37,6	36,8	38,16	40,5

Kulttuuripalvelut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TP2022	TA2023
Kaikkien kulttuuritapahtumien yleisömäärä	142 710	216 782	260 000	458 305	300 000
Kulttuuripalveluiden bruttoyksiköiden tulot (euroa) / asukas	1,36	1,04	1,51	1,55	1,28
Avustukset, euroa/asukas ***)	5,2	5,4	5,9	5,83	5,15
Kävijämäärä kaupunginmuseossa *)	23 018	15 686	15 000	30 379	15 000
Kävijämäärä taidemuseossa + Galleria K	12 255	6 033	20 000	8 532	20 000
Käyttömenot euroa/asukas**)	52,21	53,62	53,87	55,68	34,71

*) Luku sisältää kaupunginmuseon pop up -näyttelyiden kävijämäärän sekä Håkansbölen kartanon päärakennuksessa opastettujen määrän.

**) Kulttuuripalvelut, musiikkiopisto ja kuvataidekoulu yhteensä. TA 2023 ilman musiikki-ja kuvataidekoulua.

***) TA2023 uuden organisaation mukainen, ilman taiteen perusopetuksen avustuksia

Liikuntapalvelut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TP2022	TA2023
Kokonaiskulut, euroa/as.	108,04	111,38	108,49	109,59	117,06
Toimintatuotot, euroa/as.	16,67	15,41	22,17	20,46	22,76
Avustukset, euroa/as.	5,87	5,62	5,52	5,69	5,65
– avustettava jäsenmäärä, % asukkaista	23	21	23 %	23 %	23 %
Uimahallikäynnin (sis. myös kuntosalikäynnit) kustannus, euroa/käynti	15,04	16,1	8	11,87	8
– uimahallien verorahoitusosuus, %	89	90	85 %	82 %	81 %
Toimitilaneliöt, m²	87 951	89 349	91 894	91 894	91 792
Sisäliikuntatilojen varausaste, %	62	61	66 %	61 %	66 %

Nuoriso- ja yhteisöpalvelut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TP2022	TA2023
Kävijämäärä nuorisotiloissa (kaikki kävijät)	177 464	179 456	250 000	215 741	250 000
Kävijämäärä nuorisotiloissa (oman toiminnan kävijät)	144 777	140 081	160 000	145 595	160 000
Majoitusvuorokaudet leirialueilla (Kukonnotko ja Palajärvi)	5 250	4 009	7 500	5 618	7 500
Nuorten työpajatoimintaan osallistuneet	250	260	380	258	380
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	748	797	750	834	750
Nuorisopalveluiden avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lkm	50	51	58	53	58
Käyttömenot/asukas	38,3	40,52	41,79	42,11	58,03*
Avustukset/ asukas	1,83	1,85	1,95	2	6,52*
Nuorisotyön toimintatilojen kokonaismäärä	21	21	21	21	21
Nuorisotyön toimitilojen neliöt, m²	15 640	15 642	15 571	15 571	15 571
Yhteisöpalveluiden avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lkm	119	90	140	120	140
Yhteisen pöydän verkoston kautta jaetun ruokahävikin hyötykäyttäjät viikossa	5500	5500	6000	5500	6000

*TA2023 luku on uuden organisaation toimintamenojen mukainen, aikaisemmissa vuosissa vain Nuorisopalvelut

Aikuisopisto

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TP2022	TA2023
aikuisopiston opiskelijat (kursseille osallistuneet)	27 355	23 759	30 000	32 236	30 000
opetustuntien kokonaismäärä	47 693	41 768	40 000	46 435	40 000
kurssien määrä	1 810	1 727	1 800	2 035	1 800
kotouttamiskoulutuksen opiskelijat (Starttikurssit)	906	649	1 000	1 457	1 000
aikuisten perusopetuksen opiskelijat	131	126	140	170	140
kotoutumissuunnitelman mukaisen koulutuksen opiskelijat	86	93	200	116	200
oman maksutulon osuus budjetista %	34	33	31 %	30 %	30 %

Musiikkiopisto ja kuvataidekoulu

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	KS 2022	TP2022	TA2023
Taiteen perusopetuksen oppilaat (musiikkiopisto ja kuvataidekoulu)	2 392	2 465	2 465	2 465	2 465
Taiteen perusopetus euroa/oppilas	2 153	2 153	2 149	2 209	2 249
Taiteen perusopetuksen tulot (euroa) / asukas	5,96	5,86	5,65	5,5	5,65
Taiteen perusopetus euroa/asukas	21,82	22	21,88	22,47	22,88

IRTAIMISTO 2023 - työohjelma

Kaupunkikulttuuri yhteensä		**3 241 000**
Bruttoyksiköt yhteensä		**3 201 000**
Kirjasto- ja asukaspalvelut yht		1 177 000
Aikuisopisto	30 000	
Kaupunginkirjasto	1 087 000	
Kuntalaispalvelut	60 000	
Liikuntapalvelut yht		440 000
Jäänpeittolevyt Tikkurilan Areena	100 000	
Ulkokaukalo Hakunilan tekojää	50 000	
Hakunilan tekojään kesäkäytön varusteet	30 000	
Uimahallien kulunvalvonta	30 000	
Sulkapallon mattosarja	40 000	
Myyrmäen jäähallin oheistilan varustaminen	50 000	
Tikkurilan Areenan äänentoisto	100 000	
Sähkömönkijä	20 000	
Tekonurmen putsauslaite	20 000	
Nuorisopalvelut yht		415 000
Kivistö uusi tila	300 000	
Vernissa	20 000	
Vernissan väistötilan tekniikka ja kalustus	20 000	
Pakkala luonto ja eläintila	10 000	
Länsimäen nuorisotila	20 000	
Kipinätalo	20 000	
Hiekkaharjun nuorisotalon alasali	10 000	
Tikkurilan nuorisotila	15 000	
Kulttuuripalvelut yht		1 169 000
Lumosali	413 000	
Martinus	406 000	
Lastenkulttuuri	250 000	
Kaupunginmuseo	50 000	
Taidemuseo	50 000	
Nettoyksiköt yhteensä		**40 000**
Kuvataideopisto	10 000	
Musiikkiopisto	30 000	

Kaupunkikulttuuri toimialan ja palvelualueiden tuloskortit 2023

31.03.2023

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

Palvelualueen tavoitteet

Tavoite	Mittari	Lähtötaso v:n 2021 loppu	Tavoitetaso 2023	Liittyy tavoitteeseen	Vastuuhenkilö(t)	Toteuma 4/2023	Tila
Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki							
							Ei tietoa ☐
Talousarviossa pysyminen	Valtuuston määrittelemät sitovuustavoitteet toteutuvat: 1) tulot (kyllä/ei) 2) menot (kyllä/ei)	1) Tulot alittuvat 2) Menot sitovuustasolla	Tulot ja menot toteutuvat sitovuustasoilla. kyllä / ei	Strategia 2022-2025. Tavoite:	Kulttuuri- ja kirjastopalveluuiden laajennettu johtoryhmä		Ei tietoa ☐
Tapahtumien määrä Vantaalla lisääntyy	Suurten tapahtumien lukumäärä	Suuria tapahtumia 55 kappaletta (vuonna 2019), joista kulttuuritapahtumia 28 kappaletta.	Kulttuuritapahtumia 29 kappaletta.	Strategia 2022-2025: Vantaa on vetovoimainen asumisen kaupunki	Kulttuuri- ja kirjastopalveluuiden laajennettu johtoryhmä		Ei tietoa ☐
Hyvät asukaslähtöiset palvelut							
Kulttuurin asukaskyselyn tulosten hyödyntäminen.	Toimenpidesuunnitelma tehty ja toteutus käynnistetty.	Kulttuurin asukaskyselysen hankinnasta päättäminen.	Toimenpidesuunnitelman toteutus käynnistetty.	Strategia 2022-2025: Vantaa on vetovoimainen asumisen kaupunki	Kulttuuri- ja kirjastopalveluuiden laajennettu johtoryhmä		Ei tietoa ☐
Kulttuuripalveluiden alueellisen saatavuuden takaaminen kaupunkilaisille.	Palveluiden kattavuus joko pysyy tai kasvaa. Asiakaskyselyn tulokset. Tapahtumakalenterin aluellisten kulttuuritapahtumien	Alueellista tasapainottamista tehdään, mutta tietoa siitä ei ole riittävän kootusti.	Kulttuuripalveluiden alueellisen saatavuus on parantunut.		Kulttuuri ja kirjastpalvelut sekä Elinikäisen oppimisen palvelualue		Ei tietoa ☐

	määrä.						
Lastenkulttuurin ja taiteen perusopetuksen palveluverkko koko kaupungin tasolla pysyy samana tai paranee	Lastenkulttuurin ja taiteen perusopetuksen palveluverkko	Vuoden 2021 Lastenkulttuurin ja taiteen perusopetuksen palveluverkko	Lastenkulttuurin ja taiteen perusopetuksen palveluverkko on kattavampi verrattuna vuoteen 2021.		Kulttuuri ja kirjastpalvelut sekä Elinikäisen oppimisen palvelualue		Ei tietoa ☐
Uuden kulttuuri- ja kirjastoauton kilpailutus ja hankinta.	Kilpailutus ja hankinta tehty.	Suunnittelu on aloitettu.	Kulttuuri- ja kirjastoauto saadaan käyttöön vuonna 2024 Vantaan juhlavuodeksi.	Asukkaiden osallistaminen auton suunnitteluun.	Kirjastopalveluiden päällikkö		Ei tietoa ☐
							Ei tietoa ☐
Eriarvoistumisen estäminen							
Kulttuurilapset	Vantaan kulttuurilapset käynnistynyt ja tavoittaa 60 % ikäryhmästä.	Ohjelma suunnitteilla.	Kirjasto osallistuu ohjelman tarjontaan.		Lasten ja nuorten palveluiden päällikkö		Ei tietoa ☐
							Ei tietoa ☐
							Ei tietoa ☐
							Ei tietoa ☐

Resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa							
Ekokompassi järjestelmän käyttöönotto kirjastopalveluissa.	Ekokompassin käyttöönotto	Ekokompassin käyttöönoton suunnittelu.	Ekokompassin käyttöönotto tietyissä kirjastoissa.	Kirjastopalvelut käyttää mallina kulttuuritalon Ekompassitoimintaa.	Kirjastopalvelut		Ei tietoa ☐
							Ei tietoa ☐
							Ei tietoa ☐
Kukoistavat kaupunkikeskukset							
Kaupunkikeskustat ovat houkuttelevat tapahtumineen ja palveluineen. Osallistuvan budjetoininnin hankkeiden toteuttaminen	on / off	Osallistuvan budjetoininni hankkeiden ideat ja toeteutussuunnitelmat on käynnistetty.	Osallistuvan budjetoiniin hankkeet on toetutettu suunnitellusti.	Strategia 2022-2025: Asukkaille iloa tuottavia kulttuurin ja vapaa-ajan palveluita kaupunkikeskuksissa.	Kulttuuri- ja kirjastopalveluuiden laajennettu johtoryhmä		Ei tietoa ☐
Vantaa juhlavuoden toimenpiteiden ja tapahtumien kokonaissuunnitelma on valmis.	on / off	On / Off	Juhlavuoden tapahtumien ja toimenpiteiden suunnitelma on valmis ja tapahtumat ovat toteutettu suunnitellusti vuoden 2023 aikana.	Strategia 2022-2025: Asukkaille iloa tuottavia kulttuurin ja vapaa-ajan palveluita kaupunkikeskuksissa.	Kulttuuri- ja kirjastopalveluuiden laajennettu johtoryhmä		Ei tietoa ☐
Kehitämme Håkansbölen kartanoaluetta osana Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston kehittämissuunnitelmaa	Kartanoalueen kehittämissuunnitelma tehty. Päärakennuksen tarveselvitys ja hankesuunnitelma tehty.	Kehittämisen työryhmätyöskentely ei ole alkanut. Talousrakennusten kunnostushanke käynnissä ja	Alueen monet palvelut on löydetty ja kehittämistyö hyvässä vauhdissa.	Strategia 2022-2025: Asukkaille iloa tuottavia kulttuurin ja vapaa-ajan palveluita kaupunkikeskuksissa.	Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden johtoryhmä.		Ei tietoa ☐

asukkaita ja kulttuurimatkailijoita palvelevaksi kartanokohteeksi, jossa historia ja kartanomaisema ovat koettavissa niin ulkoillessa, kahvilakäynnillä, tapahtumissa kuin opaskierroksilla.		loppusuoralla.					
Kivistön uuden kulttuurikeskuksen Mosaiikin avaaminen ja palveluiden tarjonta	Asiakaspalaute	Palveluita tarjolla eri tiloissa.	Tilojen ja palveluiden avaaminen vuonna 2023	Strategia 2022-2025: Asukkaille iloa tuottavia kulttuurin ja vapaa-ajan palveluita kaupunkikeskuksissa.	Kulttuuri- ja kirjastopalvelut		Ei tietoa ☐
							Ei tietoa ☐
Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella							
Uusien palvelualueiden rakenteiden ja johtamisjärjestelmän luominen.	Toimivat johtamisen ja yhteistyön foorumit	Erilliset johtamisjärjestelmät	Johtamisjärjestelmä ja rakenteet käyttöönotettu		Kulttuuri- ja kirjastopalveluuiden johtoryhmä		Ei tietoa ☐
			1) Työnohjausta on saatavilla tarpeen mukaan, kustannusjako toimialan ja palvelualueen välillä on määritelty. 2) Esihenkilötyölle osoitettu aika on määritelty erilaisissa	Strategia 2022-2025: Henkilöstön pito- ja vetovoiman parantaminen.	Kulttuuri- ja kirjastopalveluuiden johtoryhmä		Ei tietoa ☐

			rooleissa. 3) Esihenkilöiden kokemus esihenkilötyölle varatun ajan riittävyydestä paranee. Arviointi vuoden 2023 lopussa.				
Taiteen perusopetuksen oppilaitosten ja verkoston johtamisjärjestelmän luominen uudella Elinikäisen oppimisen palvelualueella.	Uuden palvelualueen johtamisjärjestelmäc,	Ei ole olemassa.	Uuden palvelualueen johtamisjärjestelmä luotu ja otettu käyttöön.		Elinikäisen oppimisen palvelualueen johtoryhmä ja taiteen perusopetuksen oppilaitokset osana sitä.		Ei tietoa ☐
							Ei tietoa ☐
							Ei tietoa ☐

Nuoriso- ja yhteisöpalvelut

Palvelualueen tavoitteet

Tavoite	Mittari	Lähtötaso v:n 2021 loppu	Tavoitetaso 2023	Liittyy tavoitteeseen	Vastuuhenkilö(t)	Toteuma 4/2023	Tila
Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki							
Turvataan talouden tasapaino	Pysytään taloussuunnitelmassa				Hannu Rusama		Ei tietoa ☐
Hyvät asukaslähtöiset palvelut							
Käynnistetään organisaatiouudistus asukaslähtöisten palvelujen kehittämiseksi.	Visio- ja tavoitetyöskentely on edennyt suunnitelman mukaisesti.				Hannu Rusama		Ei tietoa ☐
Käynnistetään palvelujen arviointityö.	Arviointityön suunnitelma on luotu ja arviointi on käynnissä.				Pekka Mäkelä, Hanna Hänninen		Ei tietoa ☐
Eriarvoistumisen estäminen							
Nuorisopalveluille luodaan oma tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ja se näkyy vahvasti toiminnassa.	Toteutetaan kysely alkutilanteesta työntekijöille. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusssuunnitelmat on työstetty alkutilanteen pohjalta.				Hannu Rusama		Ei tietoa ☐
Turvallisen tilan periaatteet on luotu. Turvalliset työympäristöt ja yhteisöt ovat palvelualueen painopisteenä.	Turvallisen tilan periaatteet on sovittu yhdessä ja sisältyvät työntekijöiden perehdytykseen. Toimintayksiköittäin päivitetään organisaation turvallisuusohjeistukset sekä huomioidaan toiminnassa		On luotu.		Pekka Mäkelä Hanna Hänninen		Ei tietoa ☐

	ajantasaiset turvallisuusuhat.						
Resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa							
Käyttöönotetaan nuorisopalveluissa kestävän kehityksen kasvatuksen suunnitelma.	Otettu käyttöön. Ollaan tasokuvauksen vähimmäistasolla.		Otettu käyttöön. Vähimmäisvaatimustaso: Kyllä/Ei		Pekka Mäkelä Hanna Hänninen		Ei tietoa ☐
Kukoistavat kaupunkikeskukset							
							Ei tietoa ☐
Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella							
Henkilöstön hyvinvointia ylläpidetään ja kehitetään. Laaditaan kysely, joka tehdään vuorovuosina Kunta10:n kanssa.	Tehdään työhyvinvointikysely 2023 lopussa.		Jokaisella työntekijällä on työnohjaus. Työhyvinvointisuunnitelma on tehty ja käytössä jokaisessa yksikössä ja sen toteutumista seurataan.		Hannu Rusama		Ei tietoa ☐
Työyhteisöt ovat pito- ja vetovoimaisia.	Luodaan seuraamisjärjestelmä, jolla seurataan ja tilastoidaan vaihtuvuusprosenttia ja pätevien hakijoiden määrää.		Käytössä		Hannu Rusama		Ei tietoa ☐
Työntekijöiden ymmärrys koko palvelualueen palveluista lisääntyy. Mahdollistetaan työnkierto- ja/tai tutustumispäiviä.	Luotu uuden palvelualueen perehdytyskonsepti, jossa huomioidaan ymmäryksen lisäämisen näkökulma. Paljonko työnkiertoa/ varjostusta on tehty x/päivää.		Palvelualueen sisäisen ymmärryksen lisääminen sisällytetään perehdytysohjelmiin.		Hannu Rusama		Ei tietoa ☐

Elinikäinen oppiminen

Palvelualueen tavoitteet

Tavoite	Mittari	Lähtötaso v:n 2021 loppu	Tavoitetaso 2023	Liittyy tavoitteeseen	Vastuuhenkilö(t)	Toteuma 4/2023	Tila
Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki							
Palvelualueen asiakasmäärä kasvaa.	Oppilaiden/kurssien/oppituntien määrät, tavoitteet yksiköittäin	Alkuisopisto määrä: 32 250 opiskelijaa Kuvataidekoulu määrä 735 oppilasta Musiikkiopisto määrä 1664 oppilasta	Alkuisopisto tavoitemäärä: 32 500 opiskelijaa Kuvataidekoulu tavoitemäärä: 800 oppilasta (tavoite 2024: 860 oppilasta) Musiikkiopisto tavoitemäärä 1850 oppilasta		Anne Raasakka Elpan jory		Ei tietoa ☐
Hyvät asukaslähtöiset palvelut							
Palvelujen saavutettavuus on hyvä. Huolehditaan, että kurssitarjontaa on kaikilla suuralueilla. Kiinnitetään palveluiden tarjonnassa erityistä huomiota alueisiin, joissa kaikille tarkoitettuihin palveluihin osallistuminen on vähäistä. Huomioidaan kaikkien TPO-toimijoiden sijoittuminen Vantaalla.	Toimipisteiden määrät yksiköittäin -> Elpan kokonaisuus Toimitaan kaikilla suuralueilla ja on huomioitu alueet, joilla osallistuminen on vähäistä. Valittu alueet, joihin palveluita lisätään ja tehty toimintasuunnitelma, miten palvelutarjontaa lisätään ja kehitetään.	Alkuisopisto määrä: noin 40 toimipistettä eri puolilla Vantaata Kuvataidekoulu määrä: 5 toimipistettä eri puolilla Vantaata Musiikkiopisto määrä: noin 15 toimipistettä eri puolilla Vantaata Ei ole laadittu suunnitelmaa, miten	Alkuisopisto tavoitemäärä: noin 40 toimipistettä Kuvataidekoulu tavoitemäärä: 5 toimipistettä Musiikkiopisto tavoitemäärä: noin 15 toimipistettä Suunnitelma tehty koskien alueita, joissa on heikko osallistuminen		Anne Raasakka Elpan jory		Ei tietoa ☐

		kehitetään palveluita alueilla, joissa on heikko osallistuminen.	palveluihin.				
Eriarvoistumisen estäminen							
Nuorten maahanmuuttajataustaisten asukkaiden kouluttautumismahdollisuudet ovat vahvistuneet.	Aikuisten perusopetuksen opiskelijamäärän ja henkilöstön kasvattaminen sekä lisätilojen saaminen. Määrä asetettu.	120 opiskelijaa Nykytiloissa ja nykyisellä henkilöstöllä opiskelijamäärän kasvattaminen ei ole mahdollista.	140 opiskelijaa		Anne Raasakka Elpan jory		Ei tietoa ☐
Resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa							
							Ei tietoa ☐
Kukoistavat kaupunkikeskukset							
Kieli- ja kulttuuritietoisen osaamisen kehittäminen	Kieli- ja kulttuuritietoisuutta lisäävien toimenpiteiden määrä ja vaikuttavuus.	On tehty yksittäisiä toimenpiteitä ilman strategista suunnitelmaa.	Palvelualueella on tehty toimenpidesuunnitelma, miten edistetään kieli- ja kulttuuritietoista osaamista kaikissa yksiköissä. Hyödynnetään aikuisopiston osaamista ja kokemusta.		Anne Raasakka Elpan jory		Ei tietoa ☐
Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella							
Elinikäisen oppimisen palvelualueella on käytössä toimiva johtamisjärjestelmä ja johtamiskulttuuria kehitetään yhdessä henkilöstön kanssa	Johtamisjärjestelmä on kuvattu ja otettu käyttöön. Johtamiskulttuuria kehitetään systemaattisesti: kehittämissuunnitelma on	Johtamisjärjestelmää ei ole.	Johtamisjärjestelmä on kuvattu ja otettu käyttöön. Johtamiskulttuurin kehittäminen on		Anne Raasakka Elpan jory		Ei tietoa ☐

kohti yhteisohjautuvuutta.	laadittu.		käynnistynyt.				

10 § Tiedekeskussäätiön tilitys kaupungin avustuksesta vuodelta 2022

VD/3090/02.03.01.03/2023

RV/MR/PK/EJ

Kaupunginhallitus päätti 7.6.2010 hyväksyä Vantaan kaupungin, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Tiedekeskussäätiön välisen aiesopimuksen Tiedekeskussäätiön ylläpitämän Tiedekeskus Heurekan toimintaedellytysten turvaamiseksi (aiesopimus). Aiesopimuksessa ja sen 2.12.2011 allekirjoitetussa lisäpöytäkirjassa on määritelty kaupungin ja valtion säätiölle suorittaman avustuksen taso sekä kehitys. Aiesopimuksen mukaista Vantaan kaupungin avustuksen määrää tarkistetaan vuosittain elinkustannusindeksin muutosten mukaisesti. Aiesopimus ja sen lisäpöytäkirja on sittemmin korvattu alkuvuodesta 2017 allekirjoitetulla aiesopimuksella Tiedekeskussäätiön ylläpitämän Tiedekeskus Heurekan toimintaedellytysten turvaamiseksi. Samassa yhteydessä aiesopimuksen osapuolet ovat tarkistaneet ja ajanmukaistaneet Tiedekeskussäätiön toiminnalle asetetut strategiset tavoitteet. Avustuksen tasoon tai kehitykseen ei ole sovittu muutoksia.

Kaupungin avustus vuonna 2022 oli 3 673 747,24 euroa (2021: 3 603 741,72 euroa). Säätiön pääsylipputulot olivat 3 069 473 euroa (2021: 1 348 049 euroa). Säätiön kulut ilman poistoja olivat yhteensä 10 599 900 euroa (2021: 9 097 979 euroa). Tiedekeskussäätiön tilinpäätös osoittaa ylijäämää 171 661,97 euroa (2021: ylijäämä 527 411,85 euroa).

Tiedekeskussäätiö on allekirjoittanut 10.4.2012 sopimuksen Vantaan kaupungin Tiedekeskussäätiölle myöntämän avustuksen ehdoista ja yhteistyöstä. Sopimuskohdan 4 (Avustuksen määrä ja tarkemmat ehdot) mukaan säätiön on toiminnassaan huolehdittava siitä, ettei Vantaan kaupungin avustusta käytetä miltään osin kaupungin ulkopuolella tapahtuvaan tiedekeskustoimintaan taikka säätiön tai sen tytäryhtiön harjoittaman muun toiminnan tappiollisuuden kattamiseen. Kaupungin avustus kohdistetaan sopimuksen mukaan ensisijaisesti säätiön Kiinteistö Oy Tiedepuistolle suorittamaan vuokranmaksuun. Avustuksesta on vuonna 2022 käytetty 1 725 874,69 euroa (2021: 1 545 749,60 euroa) Kiinteistö Oy Tiedepuiston vuokranmaksuun.

Säätiön toiminnalle on aiesopimuksessa asetettu strategiset tavoitteet, joiden toteutumista seurataan. Säätiö raportoi toiminnastaan vuosittain Vantaan kaupungille kaupungin päätöksentekojärjestysten edellyttämällä tavalla ja sovitussa aikataulussa. Säätiö toimittaa vuosittain tilinpäätöksen valmistumisen yhteydessä viimeistään maaliskuun loppuun mennessä kaupungille avustuksen käytöstä laatimansa selvityksen, säätiön tilintarkastajien lausunnon avustuksen käyttämisestä edellä olevien periaatteiden mukaisesti sekä raportin asetettujen strategisten tavoitteiden toteutumisesta ja tilinpäätöksensä. Tiedekeskussäätiö on toimittanut kaupunginhallitukselle sopimusten mukaisesti vuoden 2022 toimintaa koskevan raportoinnin ja tilityksen, joka on sisältänyt vahvistetun tilinpäätöksen, toimintakertomuksen, tilintarkastuskertomuksen sekä tilintarkastajan lausunnon Vantaan kaupungin antaman avustuksen käytöstä 2022 jotka ovat päätösesityksen liitteenä, ja esittää selvityksen Vantaan kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä Tiedekeskussäätiön vuoden 2022 avustusta koskeva tilitys.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Selvitys Tiedekeskussäätiön kaupunginavustuksen käytöstä vuonna 2022
- Tilintarkastuslausunto avustuksen käytöstä 2022 / Tiedekeskussäätiö
- Vuosikertomus 2022 / Tiedekeskussäätiö
- Tilinpäätös 2022 / Tiedekeskussäätiö
- Tilintarkastuskertomus 2022 / Tiedekeskussäätiö

Täytäntöönpano: Kaupunkistrategia ja johto; Talous ja strategia

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot: talouskoordinaattori Marita Hietala, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan kaupunki
Kielotie 14 A
01300 Vantaa

16.3.2023

Selvitys Tiedekeskussäätiön kaupunginavustuksen käytöstä vuonna 2022

Tiedekeskussäätiö sr esittää tilityksenä Vantaan kaupungille 10.4.2012 allekirjoitetun sopimuksen kohdan neljä mukaisesti seuraavaa.

Käyttömenojen kaupunginavustus
Varsinaisen toiminnan kulut tuloslaskelman mukaisesti

Näyttelyt ja suunnittelu	1 910 452,16
Tuotanto	768 531,16
Ohjelmatuotanto	980 810,18
Myynti ja markkinointi	1 110 002,47
Asiakaspalvelu	396 988,60
Innoitus	632 718,97
IT	451 947,89
Johto ja hallinto	1 368 947,14
Kiinteistön hoitomenot	1 120 696,04
Vuokra KOY Tiedepuisto	1 725 874,69
Muut vuokrat	62 246,56
Poistot	313 700,49
Yhteensä	**10 842 916,35**

Kaupungin avustuspäätös	3 673 747,24
Saatu tilikauden aikana	3 673 747,24

Sopimus perustuu aiesopimuksessa ja sen lisäpöytäkirjassa sovittuun kaupungin avustukseen, jolla on tarkoitus tukea Tiedekeskussäätiön Vantaalla ylläpitämän Tiedekeskus Heurekan toimintaa.

Sopimuksen mukaan säätiön on toiminnassaan huolehdittava siitä, ettei Vantaan kaupungin avustusta käytetä miltään osin kaupungin ulkopuolella tapahtuvaan tiedekeskustoimintaan taikka säätiön tai sen tytäryhtiön harjoittaman muun toiminnan tappiollisuuden kattamiseen. Kaupungin avustus kohdistetaan ensisijaisesti säätiön Kiinteistö Oy Tiedepuistolle suorittamaan vuokranmaksuun. Mikäli vuokran määräytymiseen liittyvissä perusteissa tapahtuu olennaisia muutoksia, joiden perusteella säätiön vuokranmaksukyky vaarantuu, sitoutuvat osapuolet neuvottelemaan ratkaisusta ennen muihin toimiin ryhtymistä.

Avustusta ei ole käytetty kaupungin ulkopuolella tapahtuvaan tiedekeskustoimintaan. Avustuksesta 1 725 874,69 euroa on käytetty Kiinteistö Oy Tiedepuiston vuokranmaksuun.

Sopimuksen mukaisten avustusten ulkopuolelle rajaama toiminta, kuten näyttelyiden vuokraus ulkomaille ja ulkomaiset erityisprojektit eivät sisälly avustuksen laskentaperusteiksi esitettyihin kustannuksiin.

Säätiön tilintarkastajat ovat tarkastaneet vuoden 2022 tilinpäätöksen. Tarkastuskertomus on liitteenä. Säätiön hallitus on hyväksynyt tilinpäätöksen 15.3.2023.

Säätiön toiminnalle on aiesopimuksessa asetettu strategiset tavoitteet, joiden toteutumista seurataan. Strategisten tavoitteiden toteutuminen on esitetty vuosikertomuksen sivulla 25.

Esitämme selvityksen Vantaan kaupungin hyväksyttäväksi.

Tiedekeskussäätiö sr

Ari Kurenmaa
Varatoimitusjohtaja

Liitteet:
Vuosikertomus, tilinpäätös, tilintarkastuskertomus ja tilintarkastajien lausunto Vantaan kaupungin avustuksen käytöstä 2022

Keskus 020 743 2920
www.bdo.fi

BDO Oy
Vattuniemenranta 2
00210 Helsinki

LAUSUNTO VANTAAN KAUPUNGIN AVUSTUKSEN KÄYTÖSTÄ 2022

Säätiö on laatinut 16.3.2023 tilityksen Tiedekeskussäätiön Vantaan kaupungin avustuksesta vuodelta 2022. Säätiön strategiset tavoitteet on esitetty Tiedekeskussäätiön vuosikertomuksessa. Säätiön johto vastaa tilityksestä ja vuosikertomuksen tiedoista.

Sopimuksen 10.4.2012 Vantaan kaupungin Tiedekeskussäätiölle myöntämän avustuksen ehdoista ja yhteistyöstä säätiön hallinnossa mukaisesti tehtävämme on antaa lausunto avustuksen käyttämisestä sopimuksessa todettujen periaatteiden mukaisesti.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilityksessä esitetyt kulut perustuvat säätiön kirjanpitoon. Käsityksemme mukaan avustusta on käytetty sopimuksen mukaisesti.

Helsingissä 22. maaliskuuta 2023

BDO Oy, tilintarkastusyhteisö



Eeva Koivula

KHT, JHT



Vuosi-kertomus 2022

Heureka
Oivaltamisen iloa!



Vuosikertomus

Heureka 2022

5
Yleisö palasi parhaaseen Heurekaan

6–7
Heurekan yleisö

8–13
Näyttelyt ja näyttelyhankkeet

14–15
Planetaario

16–17
Tapahtumat

18–20
Oppimisohjelmat ja oppimateriaalit

21
Kansainvälinen Heureka

22–23
Henkilöstö ja organisaatio

24–27
Talous, tunnusluvut, tuloslaskelma ja tase

28–29
Kumppanuudet

30
Tiedekauppa Magneetti Oy

31–33
Heureka Overseas Productions Ltd Oy



Tehtävä:

Oivaltamisen iloa!

Visio:

Kaikki rakastuvat tieteeseen.

Arvot:

Pohjaamme tutkittuun tietoon.
Olemme luotettavia, avoimia ja edistämme tieteen tuntemusta.

Innostamme kaikkia uteliaisuuteen.
Kartutamme yhteiskunnan tiedepääomaa tekemällä tieteestä helposti lähestyttävää. Tarjoamme merkityksellisiä ja mieleenpainuvia elämyksiä.

Toimimme vastuullisesti.
Ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys ohjaavat kaikkea toimintaamme.

Opimme ja onnistumme yhdessä.
Kannustamme luovuuteen ja uudistumiseen. Rakennamme yhteistyötä moninaisuutta kunnioittaen.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §

Yleisö palasi parhaaseen Heurekaan

Erinomaiseksi kääntynyt vuotemme alkoi hiukan vaimeissa tunnelmissa. Heureka oli alkuvuodesta auki tiukoin kävijämäärärajoituksin. Koronapassia kysyttiin ovella, ja planetaario oli kiinni. Menetimme parhaan talvilomasesongin, mutta rajoituksista päästiin luopumaan maaliskuun alussa. Huhtikuusta alkaen väkeä alkoi vierailla jo selvästi runsaammin kuin osasimme tai uskalsimme toivoa.

Kävijäkyselyistämme käy ilmi, että yleisön odotukset ovat muuttuneet. Pandemian koettelemat ihmiset ovat hakeneet Heurekasta – ja epäilemättä muualtakin – elämyksiä ja rentoutumista enemmän kuin koskaan aiemmin. On ilo huomata yleisöpalautteesta ja -haastatteluista, että olemme vastanneet muuttuneisiin odotuksiin kiitettävästi.

Myös laajemmin suomalaisten mielikuvissa käsitys Heurekasta on kohdallaan: Taloustutkimuksen vuosittaisessa Vapaa-ajankeskusten imagot -tutkimuksessa Heureka nousi nyt ensimmäistä kertaa parhaaksi tutkimuksen kaikilla kolmella mittarilla. Näitä ovat yleisarvosana, suositeltavuus ja yhdeksän hyvin erilaisen mielikuvatekijän yhteisvaikutus siisteydestä ja laitteiden toimintakunnosta monipuolisuuteen ja uudistuvuuteen. Lämmin kiitos motivoituneelle henkilöstöllemme oivallisesta saavutuksesta.

Yleisölle näkyvin uudistus oli vuonna 2022 Tekoäly-näyttelymme avaaminen kesäkuussa. Näyttely suunniteltiin poikkeuksellisen laajassa ja pandemia-ajan hankaluuksista huolimatta erittäin inspiroituneessa yhteistyössä alan parhaiden toimijoiden kanssa. Näyttelyämme olen kuullut kiitettävän mieleenpainuvasti siitä, että se ei näytä tekoälynäyttelyltä, vaan käsittelee aihettaan inhimillisesti, ihmisen tasalta.

Heureka menestyi Vantaan Kaikenkokoiset kaupunkikeksinnöt -innovaatiokilpailussa ideallaan Tikkurilan tiedereitit, jossa tarkoituksena on luoda opastettuja kävelyreittejä, joita kulkiessa voi kuunnella lähiympäristöstä kertovaa monitieteistä ja elämyksellistä sisältöä. Kilpailu järjestettiin Vantaan voittaman Euroopan nouseva innovaatiokaupunki -tunnustuksen vuoksi.

Uudistimme yhdessä koko organisaation voimin Heurekan strategian ja määrittelimme samalla uudestaan Heurekan arvot. Niihin pohjautuen laskimme ensimmäistä kertaa hiilijalanjälkemme ja aloimme määrätietoisesti edistää vastuullisuuttamme niin ekologisesti, taloudellisesti kuin sosiaalisestikin.

Olemme auttaneet Venäjän hyökkäyksen kohteeksi joutuneita ukrainalaisia. Heureka oli heille kevään ajan maksuton, ja kirjasimmekin tuolloin yli 3 000 ukrainalaisvierailua. Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksen turvin toimitamme Tiedesirkuksemme vuodeksi Ukrainan nuorison tiedeakatemian käyttöön maan sisäisten pakolaisten tiedekasvatuksen tueksi. Ministeriötä kiitämme myös toisesta erityismäärärahasta, jolla pääsemme lähivuosina modernisoimaan planetaariomme esitystekniikan ja kohentamaan esteettömyyttä.

Mikko Myllykoski
Heurekan toimitusjohtaja



Heurekan yleisö

Heurekassa vieraili vuoden 2022 aikana yhteensä 268 592 kävijää. Kahden koronapandemiavuoden jälkeen päästiin ilahduttavasti lähelle pitkän ajan keskiarvon mukaisia kävijämääriä, vaikka vielä alkuvuodesta pandemia aiheutti joitakin rajoituksia.

Heurekan yleisöstä valtaosa on perheitä ja ryhmiä, jotka vierailevat tiedekeskuksessa vapaa-ajallaan erityisesti viikonloppuisin ja koulujen loma-aikoina. Lukuvuosien arkipäivinä Heurekassa käy eniten kouluja oppilaitosryhmiä, joita vuoden 2022 kävijöistä oli 35 136 (n. 13 %). Määrä jäi normaalivuosia pienemmäksi koronapandemian rajoittaessa keväällä 2022 edelleen koulujen retkiä.

Muualla kuin Heurekassa tapahtuneen ns. outreach-toiminnan ja etätoteutusten kautta Heureka-elämysten kokijoita saavutettiin yli 12 000. Näistä runsaslukuisin yleisö oli heinäkuussa partiolaisten Finnjamboree-suurleirillä Evon metsissä.

Heureka ylsi Taloustutkimuksen vuosittaisessa Vapaa-ajankeskusten imagot 2022 -tutkimuksessa ykkössijalle niin vastaajien antamissa yleisarvosanoissa, kaikista mielikuvatekijöistä annetuissa kokonaisarvioissa kuin suosittelutodennäköisyydessäkin. Tutkimuksessa oli mukana kaikkiaan 31 kotimaista vapaa-ajankeskusta. Heureka on ollut tutkimuksessa aiemminkin kärkisijoilla, mutta nyt ensimmäistä kertaa ykkösenä kaikilla edellä mainituilla mittareilla.

Heurekan kävijät vuosina 2017–2022

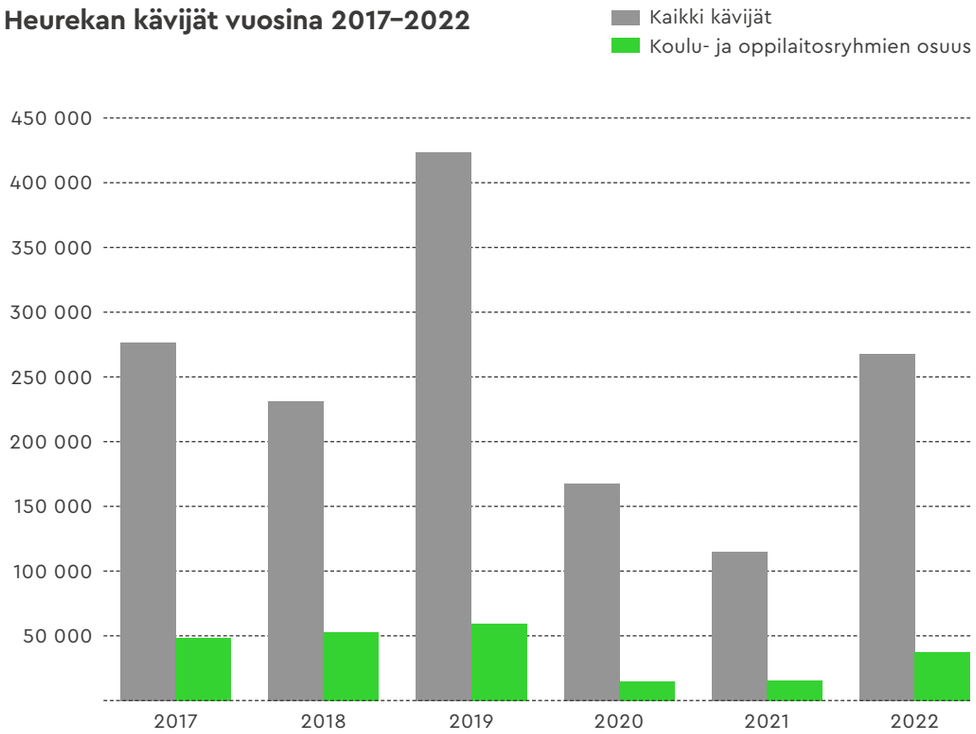

Kävijämäärät 1989–2022

Kävijämäärältään Heureka on Suomen suosituimpia maksullisia vierailukohteita. Kun tiedekeskusta 1980-luvulla suunniteltiin, sen vuosittaiseksi kävijämääräksi arvioitiin noin 250 000. Keskiarvo on noussut hieman korkeammaksi, noin 275 000 vuosittaiseen vierailijaan. Määrä vaihtelee vuosittain riippuen mm. Heurekan ja muiden vapaa-ajankeskusten tarjonnasta sekä taloudellisesta tilanteesta, joka vaikuttaa kysyntään ja kulutuspäätöksiin eri kävijäryhmissä. Vuosina 2020 ja 2021 kävijämäärät jäivät pieniksi pandemian vuoksi.

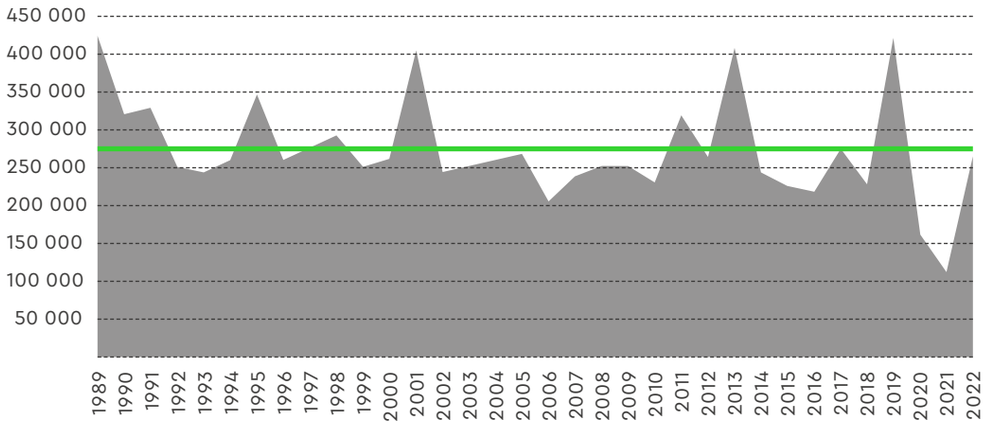

Heurekan kävijämäärät 1989–2022. Yli 400 000 kävijän raja on ylitetty neljästi Heurekan historiassa: avajaisvuoden 1989 lisäksi vuonna 2001 Dinosaurusten perhe-elämä, vuonna 2013 Body Worlds ja vuonna 2019 Jättimäiset dinosaurukset -näyttelyt olivat poikkeuksellisen menestyksekkäitä.

Heurekan näyttelyitä 1989–2022 Heurekassa ja muualla nähneet

Heureka avattiin yleisölle huhtikuussa 1989. Siitä alkaen Heurekan näyttelyitä on nähnyt Heurekassa noin 9,3 miljoonaa kävijää. Kun lasketaan mukaan Heurekan näyttelyitä muualla nähneet, nousee kokonaisyleisömäärä noin 29,7 miljoonaan.

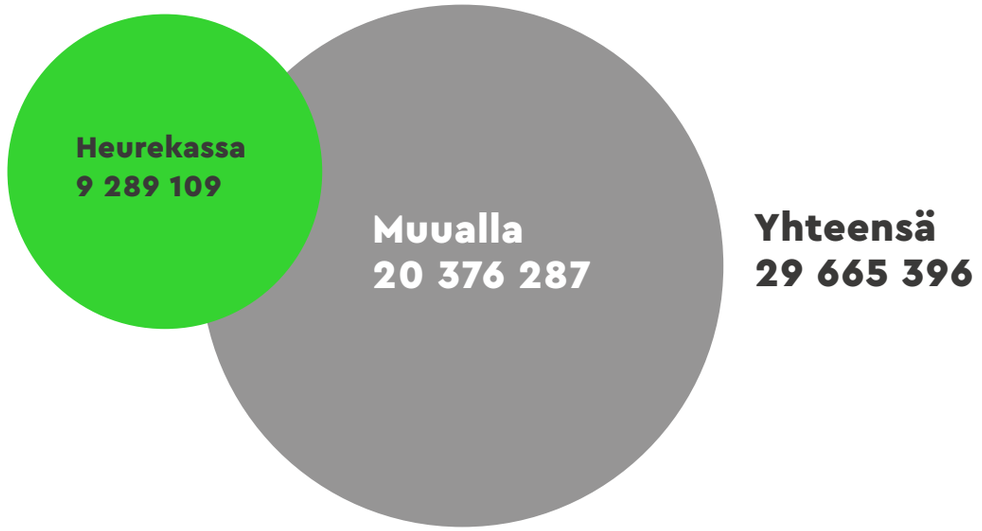

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §

Näyttelyt ja näyttelyhankkeet

Vuonna 2022 Heurekassa avattiin yksi uusi näyttely. Tekoälyä ja sen ohjaamaa robotiikkaa käsittelevä Tekoäly - Me, Myself & AI -näyttely pystytettiin Sylinterihalliin osaksi Heurekan päänäyttelyä. Aiemmin avatuista vaihtuvista näyttelyistä esillä olivat marraskuussa 2021 avautunut ihmisyhteisöjen kriisinkestävyyttä luonnonvoimien keskellä käsittelevä Katastrofien keskellä -näyttely sekä kesällä 2020 avattu, puun monipuolisia ominaisuuksia esittelevä Super-PUU-näyttely.

Heurekan näyttelyvalikoimaan kuuluivat edelleen myös fysiikan ja havaintopsykologian ilmiöitä havainnollistava Heureka-klassikot sekä päänäyttelyalueen teemanäyttelyt Kiertotehdas, Sähkölä, Suolistossa suhisee ja Tiedettä pallolla -näyttelykohde. Ulkonäyttelyalue tiedepuisto Galilei oli avoinna keväästä syksyyn.

Katastrofien keskellä

20.11.2021–7.1.2024

Marraskuussa 2021 avatussa Katastrofien keskellä -näyttelyssä yleisö rakentaa yhdessä resilienssiään eli kriisinkestävyyttään pelimäisillä näyttelykohteilla ja kohtaa luonnonvoimia audiovisuaalisina videotaideteoksina. Näyttelyssä tuodaan esiin tapoja, joilla yhteistyö saadaan toimimaan ja rakennetaan keskinäistä luottamusta. Näyttelyssä tutustutaan myös ihmisen ja äärimmäisten luonnonvoimien kohtaamisesta syntyvien katastrofien vaikutuksiin tositarinoiden ja luonnonvoimien ihmisyhteisöille aiheuttamien vaikutusten kautta.

Näyttelyn yhteistyökumppaneita ovat Humanitaarisen logistiikan instituutti HUMLOG (Hanken), Huoltovarmuuskeskus, Maa- ja vesitekniikan tuki ry, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö (SPEK) ja 72 tuntia -varautumissuositus sekä Suomen Punainen Risti (SPR). Lisäksi Jenny ja Antti Wihurin rahasto on myöntänyt apurahan näyttelylle. Näyttelyn audiovisuaaliset teokset on toteutettu yhteistyössä Bordos Art Worksin kanssa.

264 489 kävijää vuoden 2022 aikana | 727 kävijää/päivä

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §





SuperPUU

10.6.2020–8.1.2023

reddot winner 2022

Kesäkuussa 2020 avautuneen SuperPUU-näyttelyn esilläoloaikaa pidennettiin pandemian takia. Näyttely käsittelee puumateriaalin ominaisuuksia ja käyttömahdollisuuksia tulevaisuuden yhteiskuntien rakentamisessa.

Näyttelyssä kävijä pääsee tutustumaan puun työstämisen perinteisiin ja moderneihin teknologioihin, metsien ja puutuotteiden merkitykseen ilmastonmuutoksen hillinnässä sekä puumateriaalin monipuolisiin ominaisuuksiin tuotteissa ja rakentamisessa. Näyttely sai syksyllä 2022 kansainvälisesti arvostetun Red Dot -muotoilupalkinnon sarjassa ”Brands & Communication Design 2022”.

Heurekan tuottaman näyttelyn pääyhteistyökumppani oli ympäristöministeriön puurakentamisen toimenpideohjelma ja mukana olivat myös Puutuoteteollisuus ry, Metsäsäätiö, Metsä Wood, Stora Enso, UPM Plywood, Isku, Novart ja Versowood. Näyttelyn suunnitteluun ja tuotantoon osallistui lisäksi alan asiantuntijoita Helsingin yliopistosta, Tampereen yliopistosta, Aalto-yliopistosta, Taideyliopistosta ja Luonnonvarakeskuksesta.

452 535 kävijää näyttelyn esilläoloaikana | 572 kävijää/päivä

Tekoäly – Me, Myself & AI

22.6.2022–

Heurekan Sylinterihalliin osaksi päänäyttelyä avattu näyttely käsittelee tekoälyn kehittämisen perusteita, ihmisten ja koneiden välistä vuorovaikutusta tekoälyn ohjaamien robottien avulla ja tekoälyn kehityksen yhteiskunnallisia ulottuvuuksia. Näyttelyn tavoitteena on arkipäiväistää tekoälyä ja lisätä ymmärrystä tekoälytekniikan mahdollisuuksista ja haasteista. Koska tekoälyä rakennamme me ihmiset, meidän on myös hyvä yhdessä miettiä, millaista tekoälyä me haluamme ja miten me haluamme sitä käyttää. Tekoälyn monenlaisia kykyjä ja ominaisuuksia havainnollistetaan näyttelyssä hauskojen toiminnallisten näyttelykohteiden avulla.

Heureka toteutti näyttelyn yhdessä laajan suomalaisen tekoälytutkimusta ja -kehitystä tekevän asiantuntijajoukon kanssa. Näyttelyä ovat tukeneet seuraavat yhteistyökumppanit: CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy, Efima Oyj, Finnish Center for Artificial Intelligence FCAI, Futurice, Gofore Oyj, Helsingin yliopisto, Korkeasti koulutettujen kassa KOKO, Microsoft, Nokia, Solita Oy, Sähkötekniikan ja energiatehokkuuden edistämiskeskus STEK ja Tekniikan Akateemiset TEK.

148 971 kävijää vuoden 2022 aikana | 776 kävijää/päivä

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §

Suunnitteilla olevat näyttelyt

Leikin voima

Leikin voima on kaikkia leikkimielisiä, erityisesti Heurekan nuorimpia kävijöitä ja heidän läheisiään palveleva vaihtuva näyttely, jonka pääsanoma on leikin ja leikkisyyden tärkeys meille kaikille iästä riippumatta: leikki on onnellisen elämän perusta. Näyttelyn leikkitieteellisen puutarhan leikit versovat tieteellisestä tutkimuksesta ja ne kattavat leikin keskeiset piirteet: hassuttelun, luomisen, seikkailun, tutkimisen, uskalluksen ja välittämisen.

Näyttelyn tavoitteena on lisätä ymmärrystä leikin merkityksestä ja kannustaa kaikkia, niin lapsia kuin aikuisiakin, heittäytymään leikin maailmaan. Leikin voima puolustaa lasten oikeutta olla lapsia ja muistuttaa myös aikuisia sisäisestä lapsestaan. Näyttelyn tavoitteena on kaataa leikkeihin liitettyjä raja-aitoja: kaikki saavat leikkiä kaikenlaisia leikkejä eikä mitkään leikit ole sopimattomia jollekin. Näyttely on suunniteltu yhteistyössä laajan leikin ja varhaiskasvatuksen asiantuntijaverkoston kanssa ja sen tukijana toimii PPG Tikkurila Oyj.

Näyttely avattiin 4.2.2023.

Matkalla avaruudessa

Heureka suunnittelee ensimmäistä omatuotantoista avaruusnäyttelyään. Matkalla avaruudessa -näyttely esittelee läpileikkauksen tämän hetken avaruustoiminnasta sekä seuraavien noin 30 vuoden aikana toteutuvista suunnitelmista. Näyttelyn ydinviesti on: Olemme jo matkalla avaruudessa. Maa on paras avaruusaluksemme – pidetään siitä huolta!

Monipuolisen avaruustoiminnan taustalta löytyvät pohjimmiltaan yhteiset päämäärät: Miten suojelemme elämää Maassa? Onko elämä mahdollista muualla maailmankaikkeudessa? Pitäisikö meidän löytää elinkelpoinen paikka ihmiskunnan uudeksi asuinpaikaksi? Näyttelyssä kävijä tutustuu avaruustoimintaan maata kiertävällä avaruusasemalla toimivan miehistön jäsenen roolissa. Näyttelyssä toimitaan avaruusaseman lisäksi Kuussa ja Marsissa. Näyttely toteutetaan yhteistyössä suomalaisten ja kansainvälisten avaruusteknologian ja -tutkimuksen asiantuntijoiden sekä alan yritysten ja järjestöjen kanssa.

Näyttely avataan helmikuussa 2024.

Tiedepuisto Galilein arkkitehtuurikilpailu

Heureka toteutti vuosina 2021–22 yhteistyössä Aalto-yliopiston, Tampereen yliopiston ja Oulun yliopiston sekä Puutuoteteollisuus ry:n, Suomen Metsäsäätiön ja ympäristöministeriön puurakentamisen toimenpideohjelman kanssa kilpailun arkkitehtiopiskelijoille tiedepuisto Galilein kehittämiseksi. Kilpailu oli luonteeltaan ideakilpailu, jonka tavoitteena oli löytää tiedekeskus Heurekan ulkonäyttelyalueelle innovatiivisia, elämysvoimaisia ja tiedekeskuksen sisältötarjontaan sopivia puurakenteisia ehdotuksia. Ehdotusten tuli lisätä alueen huomioarvoa, käyttöastetta, viihtyvyyttä tai muutoin kehittää alueen vuorovaikutteista elämystarjontaa. Voittajaksi valittiin kilpailuehdotus ”Tiamat” (alla kuvassa), jonka teki Meri Korpela Tampereen yliopiston arkkitehtuurin yksiköstä. Idean toteuttamista tutkitaan voittaneen kilpailuehdotuksen pohjalta.



Planetaario

Planetaarion uudistamisen suunnittelu aloitettiin vuonna 2022. Esisuunnittelun myötä haettiin ja saatiin opetus- ja kulttuuriministeriöltä erityisavustus, jonka turvin uudistus hankkeistetaan. Lähivuosina planetaarion koko esitystekniikka ja sisäkupu uusitaan sekä kävijäkokemusta ja esteettömyyttä kohennetaan.

Planetaarion tiede-elokuvat sisältyvät Heurekan pääsylippuun ja ovat tarjolla kaikille yli viisivuotiaille vierailijoille. Heurekan kävijäkyselyiden perusteella planetaariokokemus on yksi tiedekeskuksen mieleenpainuvimmista elämyksistä. Monet katsovat vierailunsa aikana jopa useamman elokuvan.

Vuosi 2022 alkoi planetaariossakin koronapandemian aiheuttamien rajoitusten varjostamana. Esitykset päästiin aloittamaan vasta helmikuusta alkaen ja silloinkin vielä yleisömäärärajoituksin. Maaliskuussa esityksiä voitiin pitää jo ilman rajoituksia. Elokuun lopussa planetaario suljettiin jälleen loppuvuodeksi kiinteistössä aloitetun ilmanvaihtokoneiston remontin vuoksi. Esityksiä ehdittiin kuitenkin pitää seitsemän kuukauden aikana, ja etenkin heinä- ja elokuussa katsojia oli runsaasti. Vuoden 2022 aikana planetaariossa elokuvia näki kaikkiaan 108 902 katsojaa.

Vuoden 2022 ohjelmisto oli sama kuin edellisvuoden joulukuun ohjelmisto sillä erotuksella, että torstai-iltojen Yöperhosten salattu maailma poistui viikoittaisesta elokuvavalikoimasta. Tuoreimpana elokuvana esitettiin joulukuussa 2021 lanseerattua Muuttuvaa maapalloa (Dynamic Earth), joka pureutuu Maan ilmastoon ja hiilen kiertoon planeettamme ekosysteemissä. Elokuva täydentää Katastrofien keskellä -näyttelyn sisältöä. Ohjelmistossa säilyi myös Elävä Aurinko (The Sun: Our Living Star), jossa syvennytään muun muassa Auringon rooliin planeettamme elämää ylläpitävänä voimana. Myös vuonna 2020 ohjelmistoon tulleiden suosittujen eksoplaneetoista kertovan Tähtien tuolla puolen (Beyond the Sun) ja mystisistä revontulista kertovan Aurora (Áróra) elokuvien esittämistä jatkettiin.

Elokuvien lisäksi keväällä tuotiin takaisin kouluohjelmavalikoimaan vuoden 2021 aikana uudistettu, opastettu Avaruuden ikkunat -esitys. Kyseessä on kouluryhmien ennakkovarattava ohjelma, joka on tuotettu Heurekassa.



Planetaarion ohjelmisto, esitykset ja katsojamäärät vuonna 2022

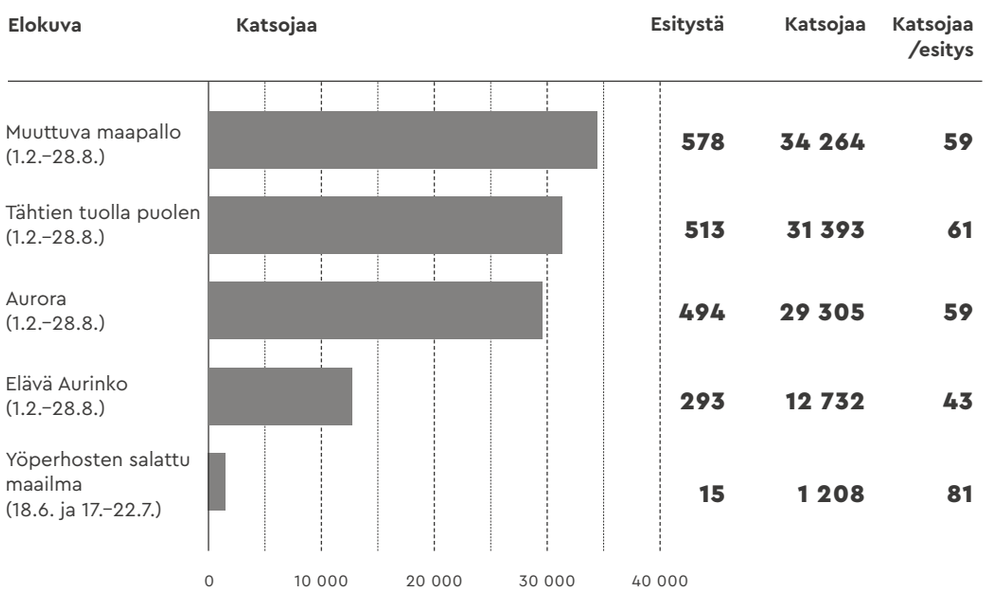

Katsojia yhteensä: 108 902 | Esityksiä yhteensä: 1 893 | Katsojaa/esitys: n. 58



LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §

Tapahtumat

Tapahtumat syventävät ja elävöittävät Heurekan tarjontaa, nostavat esille ajankohtaisia teemoja sekä houkuttelevat uusia kävijöitä tiedekeskukseen ja tieteiden pariin. Tapahtumat luovat kohtaamisia, laajentavat kävijöiden ymmärrystä eri aihepiireistä ja lisäävät kiinnostusta tieteeseen. Tapahtumissa oivaltavia tiede-elämyksiä luodaan mieleenpainuvilla ja ennakkoluulottomilla tavoilla positiiviseen kävijäkokemukseen panostaen. Heureka järjestää tapahtumia laajan kumppani- ja yhteistyöverkostonsa kanssa perheille, aikuisyleisöille sekä koululaisille ja opiskelijoille ja opetusalan ammattilaisille.

Perhekävijöille ja koululaisille suunnatuissa tapahtumissa on innostavaa ohjelmaa ja tekemistä: ohjattuja laboratorio- ja työpajaohjelmia, tiedeteatteri- ja Tiedettä pallolla -esityksiä, kumppaneiden osallistavia esittelypisteitä sekä asiantuntijakohtaamisia. Vuosittain on myös aikuisille suunnattuja H18-tapahtumia, joista Halloween- ja ystävänpäiväteemaiset tapahtumat ovat olleet suosituimpia. Opetusalan ammattilaisille suunnattuja opettaja- ja varhaiskasvatusiltoja järjestetään uusien näyttelyiden ja hankkeiden ajankohtaisista teemoista sekä tiedekasvatusaiheista. Vuonna 2022 Heurekassa järjestettiin kaikkiaan 18 tapahtumaa, joista kaksi oli H18-aikuisten iltoja ja kolme opettajailtoja.

Vuonna 2022 toteutuneet tapahtumat

Aika	Tapahtuma	Osallistujia
14.–18.2.	Koululaisten avaruusviikko	569
11.3.	H18: Sankareiden ilta	525
24.3.	Opettajailta, teemana kemia	116
26.3.	Varautumisen mestarit -perhepäivä	2 216
23.4.	Lasten lääketieteen päivä	2 020
21.5.	SuperPUU -perhepäivä	1 149
1.6.	Tutkitun tiedon teemavuoden päätöstapahtuma	2 612
18.6.	Tutkimisen leikkikenttä: Hyönteispäivä	2 341
20.8.	Tutkimisen leikkikenttä: Kasvipäivä	839
3.9.	Tutkimisen leikkikenttä: Kivipäivä	891
10.9.	iGem-työpajapäivä	200
22.9.	Opettajailta, teemana tekoäly	65
24.9.	Älyä kone -perhepäivä	1 006
11.10.	Lasten hackathon Inclusive cities	48
14.10.	Kemian päivä ja yö	2 251
28.10.	H18: Halloween	1 442
26.11.	Tiedettä taiteesta -työpajapäivä	700
1.12.	Opettajailta, teemana avaruus	79
	Yhteensä	19 069

Oppimisohjelmat ja oppimateriaalit

Heurekan toiminnalliset oppimisohjelmat yhdistävät eri tieteitä ja teknologiaa monialaisesti ja innostavasti. Ne syventävät tiedeoppimista sekä kannustavat lapsia ja nuoria STEM-aloille (Science, Technology, Engineering and Mathematics). Oppimisohjelmat kehittävät tiede- ja tutkimusosaamista sekä työelämätaitoja, luovaa ongelmaratkaisukykyä ja vastuullisuutta.

Innoittajien vetämiä oppimisohjelmia toteutetaan Heurekan monipuolisissa oppimisympäristöissä: laboratorioissa, työpajoissa, Ideaverstaalla, Makerspace-tilassa, tiedeteatterissa ja planetaariossa sekä Rottakoripallo- ja Tiedettä pallolla -näyttelykohteilla. Oppilaitosryhmät ja yritykset voivat varata ohjelmia ennakkoon. Vapaa-ajan kävijöille ohjelmia esitetään ilman ennakkovarausta. Ohjelmia pidetään myös tiedeleireillä ja tiedekerhoissa Heurekassa ja etätoteutuksina. Lisäksi Heurekan vaikuttavuus ulottuu tiedekeskuksen ja Suomen rajojen ulkopuolelle esimerkiksi Pop-up Heurekan ja Tiedesirkuksen esityksinä. Vuonna 2022 tuotettiin yhteensä 24 uutta oppimisohjelmaa koulutarjontaan, kummiluokkavierailuihin, tiedeleireille ja -kerhoihin sekä tapahtumiin.

Heurekan oppimateriaalit tukevat oppimista kokemuksellisuuden, havainnoinnin, pohdinnan ja soveltamisharjoitusten kautta. Oppimateriaalit orientoivat ja syventävät Heureka-vierailua koulussa tehtävien ennakko- ja jälkitehtävien avulla tai näyttelykäynnin yhteydessä toteutettavilla tehtävillä. Moni- ja laaja-alaiset oppimateriaalit ovat ilmiölähtöisiä ja kokemuksellisia. Ne tuotetaan yhdessä kumppaneiden kanssa.

Vuonna 2022 tarjottiin verkkosivuilta ladattavia oppimateriaaleja ja tehtäviä SuperPUU- ja Katastrofien keskellä -näyttelyihin sekä päänäyttelyn Tekoäly-, Suolistossa suhisee- ja Sähkölä-näyttelyihin, kuten myös Heurekan kivipuistoon ja tiedepuisto Galilein hyötykasvipolulle. Oppimateriaalikokonaisuuksia tuotettiin myös Fotosynteesiohjelman tueksi sekä GeeniUs-, ESERO- ja OTA-hankkeissa.

Oppilaitosryhmille pidettyjen ohjelmien yleisömääriä vuonna 2022

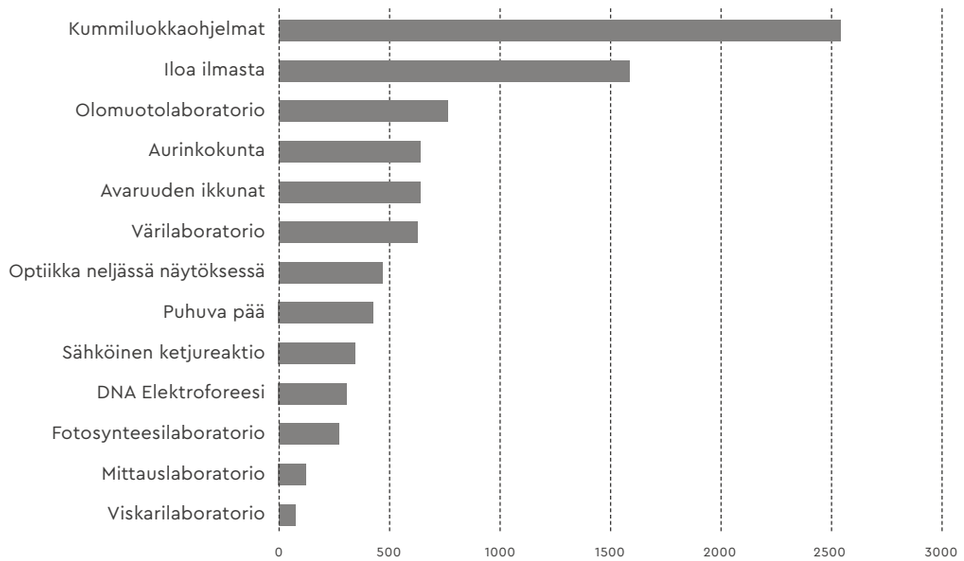

Oppimisohjelmia pidetään Heurekassa ennakkovarattavina esityksinä erityisesti kouluryhmille. Vuonna 2022 niitä koki Heurekassa noin 9 000 ja etänä noin 1 600 oppilasta. Vapaa-ajankävijöille tarjottavista yleisöohjelmista ns. walk-in -laboratoriokokeisiin osallistui vuoden aikana yli 17 000 Heureka-vierailijaa, tiedeteatteriesityksiä näki yli 14 000 ja Tiedettä pallolla -esityksiä yli 4 000 kävijää. Rottakoripallo-kohteen esityksiä ihasteli noin 22 000 katsojaa.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §

Ideaverstas ja Makerspace

Käsillä tekeminen, luovuus sekä helposti lähestyttävät tavat rakentaa, kokeilla ja kehittää ovat Ideaverstaan Ja Makerspacen toimintojen keskiössä. Alkuvuodesta koronarajoitusten purkauduttua Ideaverstaan suosikit Leijuta ja lennätä sekä Suunnittele mäkiauto palautettiin näyttelyalueelle ja avattiin yleisölle koko laajuudessaan. Heurekan Makerspace-tilassa (aiemmin Ahaa-ahjo) tarjottiin kuukausittain toimintaa kävijöille tietokoneohjattujen valmistuslaitteiden, kuten laser- ja vinyylileikkurin sekä 3D-tulostimien parissa. Heurekan tiedeleireille, tiedekerhoihin ja tapahtumiin kehitettiin useita innovointiin, rakentamiseen, materiaalituntemukseen sekä tekoälyyn ja robotiikkaan kytkeytyviä työpajoja. Partcon (Elgood Oy) kanssa tehtiin yhteistyötä muun muassa Micro:bit-mikrokontrollereita hyödyntävissä ja tekoälyn ohjaamissa robottikäsivarsiohjelmissa.



Heurekan tiedeleirit ja tiedekerhot

Koulujen loma-aikoina Heurekassa järjestetään monitieteisiä ja elämyksellisiä leirejä, jotka innostavat lapsia ja nuoria tieteen ja teknologian pariin. Vuonna 2022 tiedeleirejä järjestettiin sekä paikan päällä Heurekassa että etänä. Talvilomaviikolla 8 tarjottiin 7–12-vuotiaille kahden päivän mittaisia tiedeleirejä Heurekassa ja 2 tunnin mittaisia etätiedeleirejä. Kesällä ja syksyllä tiedeleirit järjestettiin ainoastaan paikan päällä Heurekassa, koska etäleirien kysyntä osoittautui vähäiseksi. Kesäleirit olivat viikoilla 23–28 ja 31 viikon mittaisia sekä viikolla 32 kolmipäiväisiä päiväleirejä. Syyslomaviikolla 42 tiedeleirit toteutettiin paikan päällä kahden päivän mittaisina päiväleireinä.

Heurekan tiedekerho tarjoaa harrastustoimintaa 7–12-vuotiaille paikan päällä Heurekassa torstai-iltaisin sekä keskiviikkoisin etänä. Tiedekerhossa lapset tutustuvat tieteellisiin ilmiöihin kokeilujen, havainnoinnin ja tutkimusten avulla. Tiedekerhoihin osallistui vuonna 2022 yhteensä 97 lasta, joista 69 Heurekassa järjestettyyn kerhoon ja 28 etätiedekerhoihin.

Lisäksi lukuvuonna 2022–2023 Heurekassa järjestään tiistaisin ja keskiviikkoisin vantaalaisille 4.–9.-luokkalaisille Tiedeiltapäiviä osana Vantaan kaupungin tukemaa Harrastusten Vantaa -toimintaa. Tiedeiltapäivissä tutkitaan luonnon ilmiöitä mm. Heurekan laboratorioissa, työpajoissa, Ideaverstaalla, Makerspacessa, tiedeteatterissa, planetaariossa ja näyttelyissä. Toimintaan on osallistunut syksyn aikana 58 oppilasta, joista 44 on ollut alakoululaista ja 14 yläkoululaista.

Tiedeleirien osallistujamäärät 2018–2022

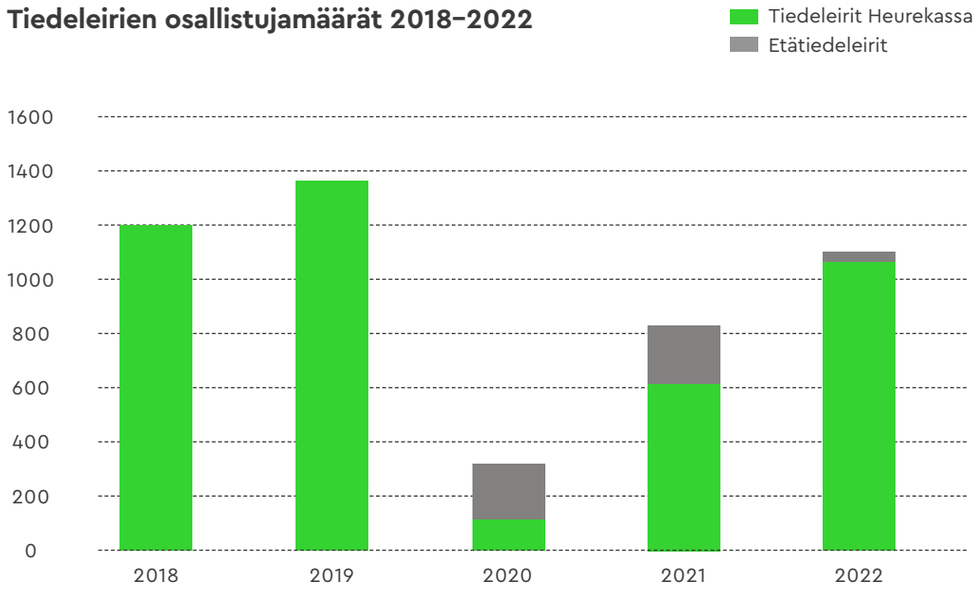

Heurekan tiedeleireille osallistui vuonna 2022 yhteensä 1 101 lasta, joista 1 069 Heurekassa pidettyihin leireihin ja 32 etänä. Koronapandemian aikana etäleirit olivat kysytympiä.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §

Oppimista kehittävät hankkeet

Heureka on mukana sekä kansallisissa että kansainvälisissä oppimista, opettamista ja opettajuutta kehittävissä hankkeissa. Tulevaisuuden työelämän, kestävän kehityksen ja monialaosaamisen tarpeita silmällä pitäen hankkeissa luodaan ja levitetään tiedekasvatusmalleja ja -menetelmiä. Lisäksi Heurekalla on edustaja kansallisessa LUMA-neuvottelukunnassa, Tiedeopetusyhdistyksen ja Tähtitieteellinen yhdistys Ursan hallituksissa ja ESA:n koulutusalan neuvottelukunnassa.

Vuonna 2022 Heureka oli mukana seuraavissa hankkeissa:

- **ESERO European Space Education Resource Office** kasvattaa STEM-kiinnostusta ja avaruusalan osaamista opettajien täydennyskoulutusten, tapahtumien ja oppimateriaalikokonaisuuksien avulla Euroopan avaruusjärjestö ESA:n sekä Jenny ja Antti Wihurin rahaston tukemana.
- **GeeniUs**, jota rahoittaa Tieteen tiedotus ry, lisää ymmärrystä geenitutkimuksesta ja geenipankeista oppimateriaalisisällöin, työpajoin ja kiertävän Pop-up Heureka tiedeshow'n avulla. Hankkeen kiertue toteutettiin lokakuussa Turussa, Oulussa, Jyväskylässä, Tampereella ja Helsingissä.
- **Finix** on Suomen Akatemian yhteydessä toimivan Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittama hanke, jossa kehitetään Suomeen tekstiilituotannon ja -kulutuksen järjestelmää edistämään kestävää kehitystä maailmanlaajuisesti.
- **OTA** (Online Teaching Advancement) on Erasmus+ -hanke, joka yhdistää taiteen ja matemaattiset aineet. Oppimateriaalia, jossa fysiikkaa, kemiaa ja matematiikkaa yhdistettiin kuvataiteen klassikoihin, pilotoitiin Heurekan opettaja- ja yleisötapahtumissa.
- **Tutkimisen leikkikenttä** on monitieteinen elinikäisen oppimisen hanke, joka toteutettiin Jenny ja Antti Wihurin rahaston tuella. Hankkeessa varhaiskasvatusikäisille lapsille ja senioreille luotiin sosiaalisen oppimisen ympäristöjä ja yhteisiä tutkimushetkiä, oppimiselämyksiä sekä kohtaamisia tapahtumien ja kerhotoiminnan avulla.
- **GenerationAI** on Suomen Akatemian yhteydessä toimivan Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittama konsortiohanke, joka käynnistettiin loppuvuodesta. Hankkeessa käsitellään tekoälyn ja datalähtöisen teknologian aiheita erilaisten ja eri kohderyhmille suunnattujen tapahtumien ja oppimisohjelmien kautta.
- **StarT** on Luma-keskus Suomen koordinoima yhteisöllinen projektioppimisohjelma, joka tukee monialaisten oppimiskokonaisuuksien ja teemaopintojen toteuttamista varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.
- **TuKoKe** Tutki-kokeile-kehitä -kilpailua koordinoi Kehittämiskeskus Opinkirjo ja Tekniikan Akateemiset TEK.

Suomalaisen tiedepääoman kartuttamishanke FINSCI

Suomalainen tiedepääoma ja sen kartuttaminen (Fostering Finnish Science Capital eli FINSCI) on tutkimus- ja kehityshanke, jota rahoittaa Strategisen tutkimuksen neuvosto. FINSCI-hankkeessa ovat mukana Heurekan ja Suomen tiedekeskukset ry:n lisäksi Turun, Helsingin ja Itä-Suomen yliopistot sekä Skope ry.

FINSCI tutkii ja etsii keinoja, joiden avulla nykyistä laajemmalla ja monimuotoisemmalla joukolla olisi paremmat edellytykset ymmärtää maailmaa ja sen monimutkaisia ilmiöitä. FINSCI pyrkii vahvistamaan ihmisten kykyä tunnistaa oikea tieto väärästä ja tehdä luotettavaan tietoon perustuvia päätöksiä arjessaan. Hankkeen lähtöoletuksena on, että tiedepääoman kartuttaminen edistää yhteiskunnan oikeudenmukaisuutta ja yhdenvertaisuutta vahvistamalla tutkitun tiedon saavutettavuutta. Heurekan vastuulla olevassa työpaketissa tiedettä demokratisoidaan yhteistyössä koko Suomen tiedekeskusverkoston kanssa tutkimalla ja kehittämällä uusia osallistumisen muotoja uusille yleisöryhmille yhteiskehittämisen keinoin.

Vuonna 2022 FINSCI toteutti tiedepääomakyselyn tiedekeskuskävijöille. Yhteensä 320 kävijää vastasi tiedeidentiteettiä ja -asennetta koskeviin väittämiin eri tiedekeskuksissa Heureka mukaan lukien. Myöhemmin noin 30 kävijää osallistui tiedepääomahaastatteluun, jossa kartoitettiin laajemmin ihmisten suhdetta tieteeseen. Nuorten kanssa toteutettiin työpajasarja "nuorten tiedekokeiluja". Lisäksi toteutettiin yli 60-vuotiaille suunnattu Tiedetanssit-tapahtuma.

FINSCI

Kansainvälinen Heureka

Heureka osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön taatakseen toimintansa korkean tason, kehittääkseen tiedekeskusalaa sekä edistääkseen näyttelyidensä ja palvelujensa vientiä. Heurekan vientitoiminta on esitelty sivulla 31.

Heureka on Euroopan avaruusjärjestö ESA:n rahoittaman European Space Education Resource Office -verkoston Suomen yhteyspiste ESERO Finland (www.esero.fi). Heureka koordinoi kansallisen verkoston toimintaa Suomessa ja on edustettuna ESA:n koulutusalan neuvottelukunnassa. Verkoston toimintaa rahoittaa Euroopan avaruusjärjestö ESA:n lisäksi Jenny ja Antti Wihurin rahasto.

Heureka on seuraavien kansainvälisten yhteistyöjärjestöjen jäsen:

ASPAC, The Asia Pacific Network of Science & Technology Centres (Aasian tiedekeskusliitto)
ASTC, Association of Science-Technology Centers (Kansainvälinen tiedekeskusliitto)
Ecsite, European Network of Science Centres and Museums (Euroopan tiedekeskusliitto)
EIT Raw Materials (Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin raaka-ainekonsortio)
EUSEA, European Science Events Association (Euroopan tiedetapahtumien järjestäjien liitto)
ICOM, International Council of Museums (Kansainvälinen museoneuvosto)
IMERSA, Immersive Media Entertainment, Research, Science & Arts (Immersiivisen median yhteisö)
IPS, International Planetarium Society (Kansainvälinen planetaarioyhdistys)
NPA, Nordic Planetarium Association (Pohjoismaiden planetaarioyhdistys)
NSCA, Nordic Science Centre Association (Pohjoismaiden tiedekeskusliitto)
VSA, Visitor Studies Association (Kansainvälinen kävijätutkimusseura)

Heureka osallistuu itävaltalaisen Museum Boosterin ja saksalaisen Fraunhofer-instituutin organisoimaan Future Museum -hankkeeseen, jossa tutkitaan museoiden yleisösuhdetta ja digitalisaation mahdollisuuksia. Hankkeessa on kymmeniä museoita Euroopasta ja Pohjois-Amerikasta.

Heureka haki ja sai järjestettäväkseen maailman ensimmäisen tiedekeskusalan International Directors Forumin 14.–17.11.2023. Foorumi kokoaa yhteen maailman kaikki kuusi alueellista tiedekeskusverkostoa.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §

Henkilöstö ja organisaatio

Tiedekeskussäätiön palveluksessa oli vuoden 2022 lopussa 65 vakituista (2021: 65), 5 (9) määräaikaista sekä 17 (16) osa-aikaista työntekijää. Henkilötyövuosien kokonaismäärä oli 77 (71). Henkilötyövuosien määrä nousi koronavuosia edeltävälle tasolle, koska pystyimme palvelemaan kävijöitämme normaalisti lähes koko vuoden. Lisäksi Heurekassa työskenteli vuoden aikana muutama oppivelvollisuus- ja työharjoittelija sekä siviilipalvelusmies. Henkilöstökulujen osuus kaikista kuluista oli 46 % (47 %) eli 5,1 (4,5) miljoonaa euroa. Sairauspoissaolopäiviä oli 13 (8) päivää/henkilö. Valtakunnallinen kaikkien palkansaajien tuorein vertailuluku 9,3 on vuodelta 2021 (Tilastokeskus).

Vapaaehtoistoiminta käynnistyi koronapandemian aiheuttaman tauon jälkeen uudelleen 14.3.2022. Vuoden aikana vapaaehtoistoimintaan osallistui 45 henkilöä, joista neljä oli vuoden aikana aloittaneita uusia vapaaehtoisia. Vapaaehtoisvuoroja tehtiin yhteensä 1 770 tuntia.

Työhyvinvointi on toimintamme painopiste. Vuoden 2022 työhyvinvointikyselyn tulokset kohentuivat edelliskerrasta strategiassa asetetulle tavoitetasolle (v. 2022 3,5/4 ja v. 2019 3,3/4). Vuoden aikana päälliköille järjestettiin esihenkilövalmennusta aiemman koulutuksen pohjalta. Sekä esihenkilöt että halukkaat työntekijät suorittivat Työhyvinvointikortti-koulutuksen. Työntekijöille järjestettiin myös valmennusta vuorovaikutustaidoista. Koko henkilökunnalle tarkoitettuja perjantaiseminaareja pidettiin 34 kertaa.

Heureka haluaa strategiansa mukaisesti panostaa vastuullisuuteen ja pienentää haitallisia ympäristövaikutuksia. Heurekan ensimmäinen hiilijalanjäljen mittaus tehtiin tammikuussa 2022. Syksyllä järjestettiin yhteistyössä Kierrätyskeskuksen asiantuntijan kanssa Vihreä kädenjälki -työpajoja, joiden tavoitteena oli kerätä henkilöstöltä ideoita Heurekan toiminnan kehittämiseksi ekologisesti vastuullisemmaksi. Heurekassa käynnistettiin myös Ekokompassi-ympäristöohjelman laatiminen. Tavoitteena on saada Heurekalle ympäristösertifikaatti vuoden 2023 aikana.

Heurekan organisaatio 31.12.2022

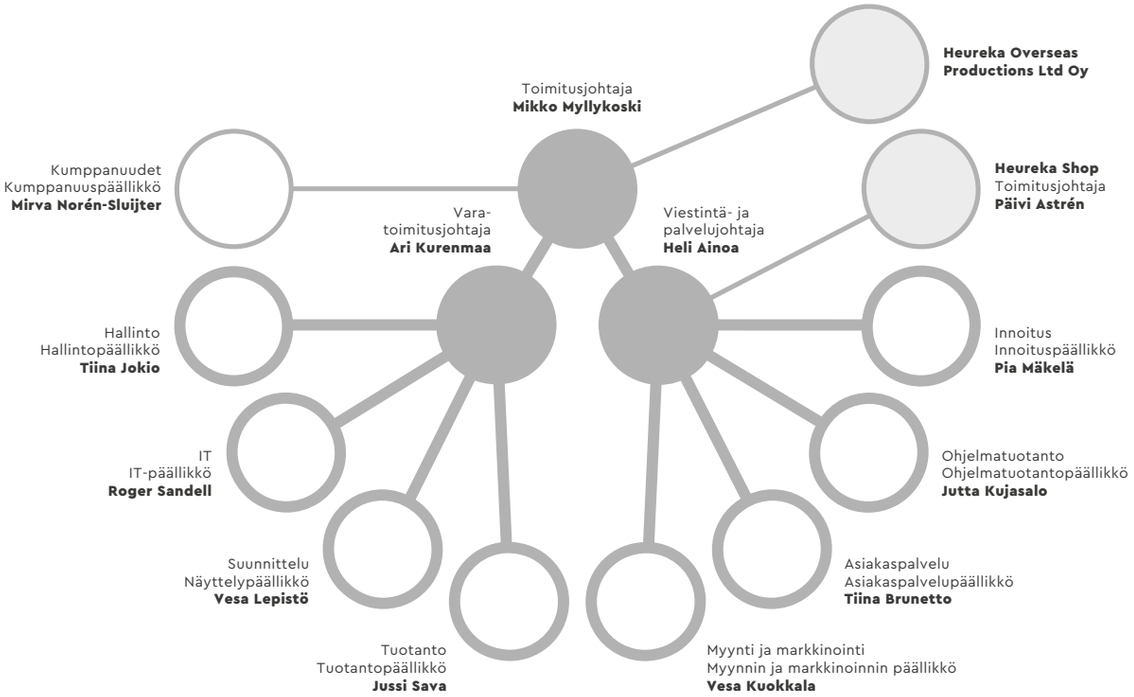

Tiedekeskussäätiön taustayhteisöt

Aalto-yliopisto
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Helsingin yliopisto
Opetusalan ammattijärjestö OAJ
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK
Tieteellisten seurain valtuuskunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Valtiovarainministeriö
Vantaan kaupunki

Tiedekeskussäätiön hallitus 31.12.2022

Markku Kuula
Puheenjohtaja

Susanna Blomqvist
Päivi Laakkonen
Anniina Pylsy
Lea Ryynänen-Karjalainen
Samuli Siltanen
Timo Valtonen
Tapani Vuorinen
Vesa Välimäki

Tiedekeskussäätiön valtuuskunta 31.12.2022

Kaarle Hämeri
Puheenjohtaja

Otto Aalto
Juha Antila
Hussein al-Taee
Päivi Enden
Jarkko Haanpää
Säde Heikinheimo
Minna Heikkinen
Eeva Helén
Antti Karetie
Mervi Karikorpi
Vesa Kupila
Pirjo Kääriäinen
Tuomas Laiho
Lasse Laitinen
Markku Leskelä
Miia Lindell
Pasi Liukkonen
Yrjö Neuvo
Pirkko Niemi
Panu Nykänen
Ari-Matti Näätänen
Kirsi Peltonen
Varpu Peltonen
Pasi Pesonen
Ellen Pessi
Mika Rautio
Tuuli Toivonen
Mikko Vieltojärvi

Heurekan kunniajäsenet 1989–2022

Eeva Ahtisaari
Kalevi Alén
Kaarina Dromberg
Jan Fast
Leif Fast
Paul Fogelberg
Jarkko Hautamäki
Erkki Huurtamo
Jouko Joensuu
Matti Karjalainen
Toivo Katila
Timothy Kopra
Erkki Kurenniemi
Lauri Lairala
Olli Lehto
Martti Lipponen
Olli Lokki
Tapio Markkanen
Hannu I. Miettinen
Carl G. Nordman
Heikki Oja
Ernst Palmén
Simo Parpola
Per-Edvin Persson
Maija Pohjakallio
Yrjö Pessi
Harry Pyykkö
Timo Relander
Päivi Setälä
Riitta Uosukainen
Paavo Uronen
Matti Virtanen
Johan Wrede

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §

Talous

Tiedekeskus Heurekan toiminnasta vastaa Tiedekeskussäätiö sr. Säätiön tulojen tukijalat ovat Vantaan kaupungin avustus käyttömenoihin sekä opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustus. Vantaan avustus oli 3,7 miljoonaa euroa ja opetus- ja kulttuuriministeriön 2,7 miljoonaa euroa. Säätiön oman toiminnan tuotoista keskeisin on pääsylipputuotot, joita oli 3,1 miljoonaa euroa. Muita merkittäviä omia tuottoja ovat kumppanuus-, alivuokra- sekä tiedeleirituotot. Lisäksi tiedeyhteisön tuottaman tutkimustiedon merkittävä osuus sekä elinkeinoelämän tuki ovat Heurekan toiminnalle elintärkeitä. Näiden toimintojen huomattava arvo jää varsinaisen tilinpidon ulkopuolelle.

Oman toiminnan tuotot nousivat selvästi edellisvuodesta koronavirustilanteen hellitettyä. Oman toiminnan tuottojen osuus oli siten 43 % kaikista tuotoista. Pääsymaksutuottojen osuus koko toiminnan rahoituksesta oli 28 %. Keskimääräinen pääsymaksutulo kävijää kohden laski 1,2 % ja oli 11,17 euroa. Kävijämäärien nousu kasvatti myös vuokratuottoja. Kumppanuustuottoja eli yritysyhteistyö- ja kohdetuottoja oli vuoden 2021 tapaan yli miljoona euroa ja niiden osuus tuotoista oli yli 9 %.

Arvioitua suuremmasta kävijämäärästä johtuen säätiön tulos oli 0,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Oman pääoman osuus taseen loppusummasta vahvistui hieman ja oli 57 % (56 %). Säätiö on edelleen velaton. Investointeja tehtiin yhteensä 0,1 miljoonalla eurolla. Vuoden 2022 aikana aloitimme planetaarion tekniikan merkittävän uudistusinvestoinnin valmistelut. Opetus- ja kulttuuriministeriö on päättänyt tukea tätä investointia kahden miljoonan euron erityisavustuksella.

Tiedekeskussäätiön tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO Oy päävastuullisena tilintarkastajanaan Eeva Koivula, KHT.

Heurekan rahoitusrakenne vuonna 2022

Oman toiminnan tuotot	€	%
Pääsymaksut	3 069 473,16	27,7 %
Vuokratuotot	317 205,43	2,9 %
Yritysyhteistyö	141 516,28	1,3 %
Kohdetuotot	875 357,38	7,9 %
Vientitoiminnan tuotot	68 602,89	0,6 %
Muut tuotot	279 530,94	2,5 %
Yhteensä	4 751 686,08	42,8 %

Yleisavustukset	€	%
Opetus- ja kulttuuriministeriö	2 670 000,00	24,1 %
Vantaan kaupunki	3 673 747,24	33,1 %
Yhteensä	6 343 747,24	57,2 %

Rahoitus yhteensä	**11 095 433,32**	**100 %**

Tunnusluvut

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut on määritelty Heurekan, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Vantaan kaupungin välisessä aiesopimuksessa Heurekan toimintaedellytysten turvaamiseksi. Tunnusluvut on laskettu kolmen vuoden keskiarvoina. Tavoite on merkitty sulkuihin.

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut	2020–2022
1. Heurekan kävijämäärä (>300 000)	182 756
2. Koululaiskävijöiden määrä (>55 000)	21 193
3. Suositeltavuus kävijätutkimuksessa (>82 %)	91
4. Pääkaupunkiseudun ulkopuolelta tulleet kävijät (>50 %)	52
5. Kävijöitä per henkilötyövuosi (>3 500)	2 521
6. Omarahoitusosuus (>43 %)	38
7. Taloudellinen tulos (>0 euroa)	315 654
8. Omavaraisuusaste (>20 %)	54
9. Kohdennettu ulkopuolinen rahoitus (>500 000 euroa tuloutettu vuodessa)	925 493
10. Tytäryhtiöiden yhteenlaskettu liikevaihto (>2,2 milj. euroa)	1 390 767

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §

Tuloslaskelma

	2022	2021
Tuotot		
Pääsymaksut	3 069 473,16	1 348 048,51
Vuokratuotot	317 205,43	137 436,78
Yritysyhteistyön tuotot	141 516,28	179 000,00
Muut oman toiminnan tuotot	1 209 789,97	1 058 752,15
Tuotot yhteensä	**4 737 984,84**	**2 723 237,44**
Kulut		
Näyttelyt ja suunnittelu	-1 910 452,16	-2 000 032,71
Tuotanto	-768 531,16	-666 582,61
Ohjelmatuotanto	-980 810,18	-784 224,58
Myynti ja markkinointi	-1 110 002,47	-885 990,13
Asiakaspalvelu	-396 988,60	-281 455,49
Innoitus	-632 718,97	-501 901,46
IT	-451 947,89	-414 817,14
Johto ja hallinto	-1 368 947,14	-1 175 646,38
Kiinteistö ja puisto	-2 908 817,29	-2 348 088,05
Vientitoiminnan kulut	-70 684,08	-39 240,29
Poistot	-313 700,49	-316 546,34
Kulut yhteensä	**-10 913 600,43**	**-9 414 525,18**
Kulujäämä	**-6 175 615,59**	**-6 691 287,74**
Muut tuotot	0,00	964 004,31
Rahoitustuotot ja -kulut	3 530,32	-9 046,44
Oman toiminnan kulujäämä	**-6 172 085,27**	**-5 736 329,87**
Yleisavustukset		
Opetus- ja kulttuuriministeriö	2 670 000,00	2 660 000,00
Vantaan kaupunki	3 673 747,24	3 603 741,72
Yleisavustukset yhteensä	**6 343 747,24**	**6 263 741,72**
Tilikauden yli-/alijäämä	**171 661,97**	**527 411,85**

Tase

	31.12.2022	31.12.2021
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Pitkävaikutteiset menot	497 043,92	556 469,41
Aineelliset hyödykkeet	852 175,18	1 045 283,37
Osakkeet ja osuudet	287 914,10	137 914,10
Pysyvät vastaavat	**1 637 133,20**	**1 739 666,88**
Vaihtuvat vastaavat		
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	150 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	883 127,85	688 137,23
Rahat ja pankkisaamiset	2 545 955,48	2 297 612,50
Vaihtuvat vastaavat	**3 429 083,33**	**3 135 749,73**
Vastaavaa	**5 066 216,53**	**4 875 416,61**
Vastattavaa		
Oma pääoma	**2 864 382,70**	**2 692 720,73**
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma	2 201 833,83	2 182 695,88
Vastattavaa	**5 066 216,53**	**4 875 416,61**

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §

Kumppanuudet

Heurekan kehittämisen mahdollistaa monipuolinen yhteistyö useiden organisaatioiden kanssa. Kumppaneiltaan Heureka saa sekä arvokasta asiantuntemusta että rahoitusta. Heureka tekee pitkäjänteistä yhteistyötä yhteiskuntavastuullisten organisaatioiden kanssa, jotka jakavat kiinnostuksen tieteeseen ja haluavat tukea tiedepääoman kartuttamista, tiedekasvatusta ja tiedeviestintää. Heureka kokoaa tarjontansa temaattisiksi vaikuttavuusohjelmiksi, jotka tarjoavat kumppaneille monipuolisia mahdollisuuksia yhteistyöhön.

Vuonna 2021 käynnistyneen Tekoäly ja robotiikka -vaikuttavuusohjelman 11 aktiivisen kumppaniorganisaation kanssa vietettiin kesällä 2022 Tekoäly-näyttelyn avajaisia. Ohjelmassa tuotettiin vuoden aikana näyttelyn lisäksi oppimissisältöjä sekä erilaisia yleisö- ja sidosryhmätapahtumia.

Vuonna 2021 käynnistynyt elinikäisen leikin tematiikkaan nojautuva Leiki ja tutki -vaikuttavuusohjelma jatkui vuonna 2022 Leikin voima -näyttelyn suunnittelun merkeissä. Ohjelman sisällä toteutettiin myös suuren suosion saanut Tutkimisen leikkikenttä -hanke Jenny ja Antti Wihurin rahaston tuella. Hankkeessa toteutettiin kolme yleisötapahtumaa sekä senioreille ja lapsille suunnattu kädentaitokerho, varhaiskasvatusikäisten etätiedekerho ja modernisoitiin Heurekan Lasten laboratorio. Leiki ja tutki -vaikuttavuusohjelman näyttely Leikin voima aukeaa helmikuussa 2023 ja samasta teemasta tuotetaan myös erilaisia oppimissisältöjä ja tapahtumia.

SuperPUU-vaikuttavuusohjelma sai syksyllä 2022 upean päätöksen, kun ohjelmassa mukana olleet kumppanit kutsuttiin tiedepuisto Galilein puuarkkitehtuurikilpailun voittajan julkistamistilaisuuteen. Lisäksi syksyllä 2022 SuperPUU-näyttely palkittiin kansainvälisesti laajasti arvostetulla Red Dot -muotoilupalkinnolla Brands & Communication Design 2022 -sarjassa.

Luonnonkatastrofit ja resilienssi -vaikuttavuusohjelmassa Katastrofien keskellä -näyttelyn oheen tuotettiin laaja oppimissisältökokonaisuus yhdessä näyttelyn kumppanien kanssa. Ohjelmassa toteutettiin myös monia erilaisia teematapahtumia, joihin kumppanit osallistuivat aktiivisesti.

Avaruus-vaikuttavuusohjelma eteni syksyllä 2022 ensimmäiseen yhteiseen kumppanifoorumiin. Alkuvuodesta 2024 avautuvan Matkalla avaruudessa -näyttelyn suunnittelutyö jatkui tiiviissä yhteistyössä avaruusasiantuntijoiden ja kumppanien kanssa.

Heurekassa jatkui pandemian jälkeen vilkkaana myös useiden tukijoiden kanssa toteutetut kummiluokkavierailut ja -työpajat sekä hanke-, tapahtuma- ja kohdeyhteistyö.

Yritysten, säätiöiden ja muiden kumppanien tuki Heurekalle vuosina 2018–2022

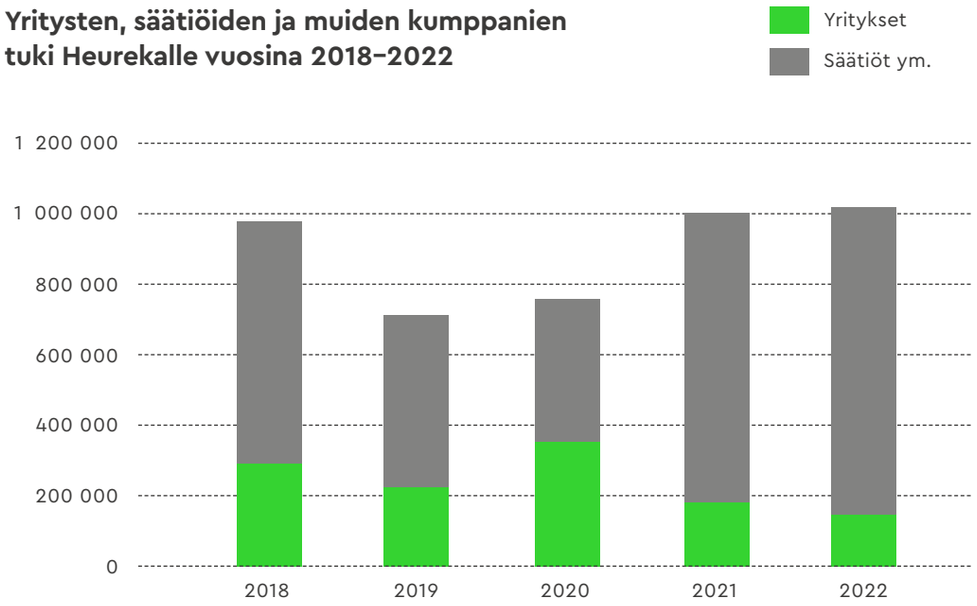

Heurekaa vuonna 2022 tukeneet yritykset ja yhteisöt

Beckhoff Automation Oy

CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy

Efima Oyj

Elgood Oy

Erasmus+

Euroopan avaruusjärjestö European Space Agency (ESA)

European Institute of Innovation and Technology EIT

Gofore Oyj

Henry Fordin säätiö

HUMLOG Institute (Hanken School of Economics)

Insinööriliitto IL

Huoltovarmuuskeskus

Isku Oy

Jenny ja Antti Wihurin rahasto

Korkeasti koulutettujen työttömyyskassa KOKO

Maa- ja vesitekniikan tuki ry

Metsä Wood

Microsoft Oy

Nokia Oyj

Nokia Technologies Oy

Nokia Solutions and Networks Oy

Novart Oy

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Oy Linde Gas Ab

Puutuoteteollisuus ry

Sinelli Oy

Solita Oy

Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne

Strategisen tutkimuksen neuvosto STN

Stora Enso Wood Products Oy Ltd

Suomen pelastusalan keskusjärjestö SPEK

Suomen Metsäsäätiö

Suomen Punainen Risti

Svenska kulturfonden

Sähkötekniikan ja energiatehokkuuden edistämiskeskus STEK ry

Tekniikan Akateemiset TEK

Tieteen tiedotus ry

UPM Plywood Oy

Vaisala Oyj

Versowood Group Oy

Ympäristöministeriö

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §

Tiedekauppa Magneetti Oy

Tiedekeskussäätiön omistama Tiedekauppa Magneetti Oy toimii osana Heurekan palvelukonseptia. Yhtiöllä on Heureka Shop -nimellä toimivat myymälät tiedekeskus Heurekassa ja Kampin kauppakeskuksessa Helsingin keskustassa. Myymälöiden lisäksi yhtiöllä on verkkokauppa osoitteessa heurekashop.fi.

Vuonna 2022 yhtiön liikevaihto oli noin 1 miljoona euroa ja tulos noin 24 tuhatta euroa voitollinen. Liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 46,3 %.

Koronapandemian hellittäessä yhtiö pystyi keskittymään perusliiketoiminnan harjoittamisen lisäksi verkkokaupan kehittämiseen, brändituotteiden suunnitteluun ja toteutukseen sekä toiminnan vastuullisuuden kehittämiseen. Verkkokauppaa uudistettiin asiakasystävällisemmäksi lisäämällä elämyksellistä sisältöä ja muuttamalla tuotekategoriat siten, että asiakashaut ja kysyntä kohdistuvat entistä paremmin tarjontaan. Heurekan näkyvyyttä myymälöissä lisättiin uusilla brändituoteryhmillä, joihin lukeutuvat mm. paidat, kassit ja postikortit. Yhteistyössä Helsingin yliopiston ja Oppi & Ilo Oy:n kanssa myyntiin tuotettiin tiedekorttipelejä aikuisille ja lapsille.

Vastuullisuuden edistämiseksi kartoitettiin tavarantoimittajien kestävän kehityksen periaatteita ja lisättiin myyntiin kierrätysmateriaaleista valmistettuja tuotteita. Suomessa valmistettujen tuotteiden määrää lisättiin valikoimaan yhteistyössä kotimaisten kumppaneiden kanssa.



Heureka Overseas Productions Ltd Oy

Tiedekeskussäätiön tytäryhtiö Heureka Overseas Productions Ltd Oy (HOP) edistää Tiedekeskussäätiön toimintaa vuokraamalla ja myymällä Heurekan näyttelyitä sekä myymällä ohjelmapalveluita, koulutusta ja konsultointia. Yhtiön liikevaihto vuonna 2022 oli 1,0 miljoonaa euroa. HOP:n toiminnan kautta Heurekan näyttelyihin tutustui ulkomailla vuoden 2022 aikana 372 294 kävijää.

HOP oli mukana tuottamassa Azerbaidžanin pääkaupunkiin Bakuun maan ensimmäistä tiedekeskusta. Maan opetus- ja kulttuuriministeriön tilaama hanke käsitti tiedekeskusnäyttelyn ja tiedeteatterituotannon, konsultointia, koulutusta sekä näyttelytilojen suunnittelun uudistettuun historialliseen koulurakennukseen. Heureka toteutti hankkeen yhteistyössä kuopiolaisen Fantasia Works Oy:n kanssa.

Heureka tulee hulluksi -näyttely jatkaa kiertuettaan Pohjois-Amerikassa nimellä Mental Health: Mind Matters. Vuoden 2022 aikana näyttelyn esitteli kolme merkittävää tiedekeskusta ja museota: Discovery Place, Charlotte, Pohjois-Carolina; Bullock State History Museum, Austin, Texas sekä Museum of Science, Boston, Massachusetts.

Aivot narikasta! (Mind Your Brain!) avattiin puolestaan Ahhaa-tiedekeskuksessa Tartossa, Virossa marraskuussa 2022.

20X0 – Matka tulevaisuuteen -näyttely, joka myytiin vuonna 2018 Thaimaan kansalliseen tiedemuseoon (National Science Museum), on jatkanut esilläoloaan Thaimaassa.

Maan alle -näyttely, joka myytiin Tšekkiin vuonna 2015, on ollut edelleen siellä esillä koronapandemian sallimissa rajoissa.

Vuoden 2022 aikana HOP konsultoi yhtä museoalan toimijaa kotimaassa ja kahta ulkomailla.



LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §

HOP:n vuokraamien ja myymien näyttelyiden kävijämäärät vuonna 2022 (yhteensä 372 294 kävijää)



Heureka tulee hulluksi
Mental Health: Mind Matters

Museum of Science
Boston, Massachusetts

27.8.2022–22.1.2023
136 438 kävijää

Heureka tulee hulluksi
Mental Health: Mind Matters

The Story of Texas
Austin, Texas

7.5.–31.7.2022
27 109 kävijää

Heureka tulee hulluksi
Mental Health: Mind Matters

Discovery Place,
Charlotte, North Carolina

29.01.–10.04.2022
52 274 kävijää



Aivot narikasta!

Tiedekeskus AHHAA!
Tartto, Viro

24.11.–31.12.2022
16 321 kävijää

Maan alle

Techmania Science Center
Pilsen, Tšekin tasavalta

1.1.–31.12.2022
124 686 kävijää

20X0 – Matka tulevaisuuteen

National Science Museum
ja Rangsit Science Centre
for Education, Thaimaa

1.1.–31.12.2022
15 466 kävijää

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §

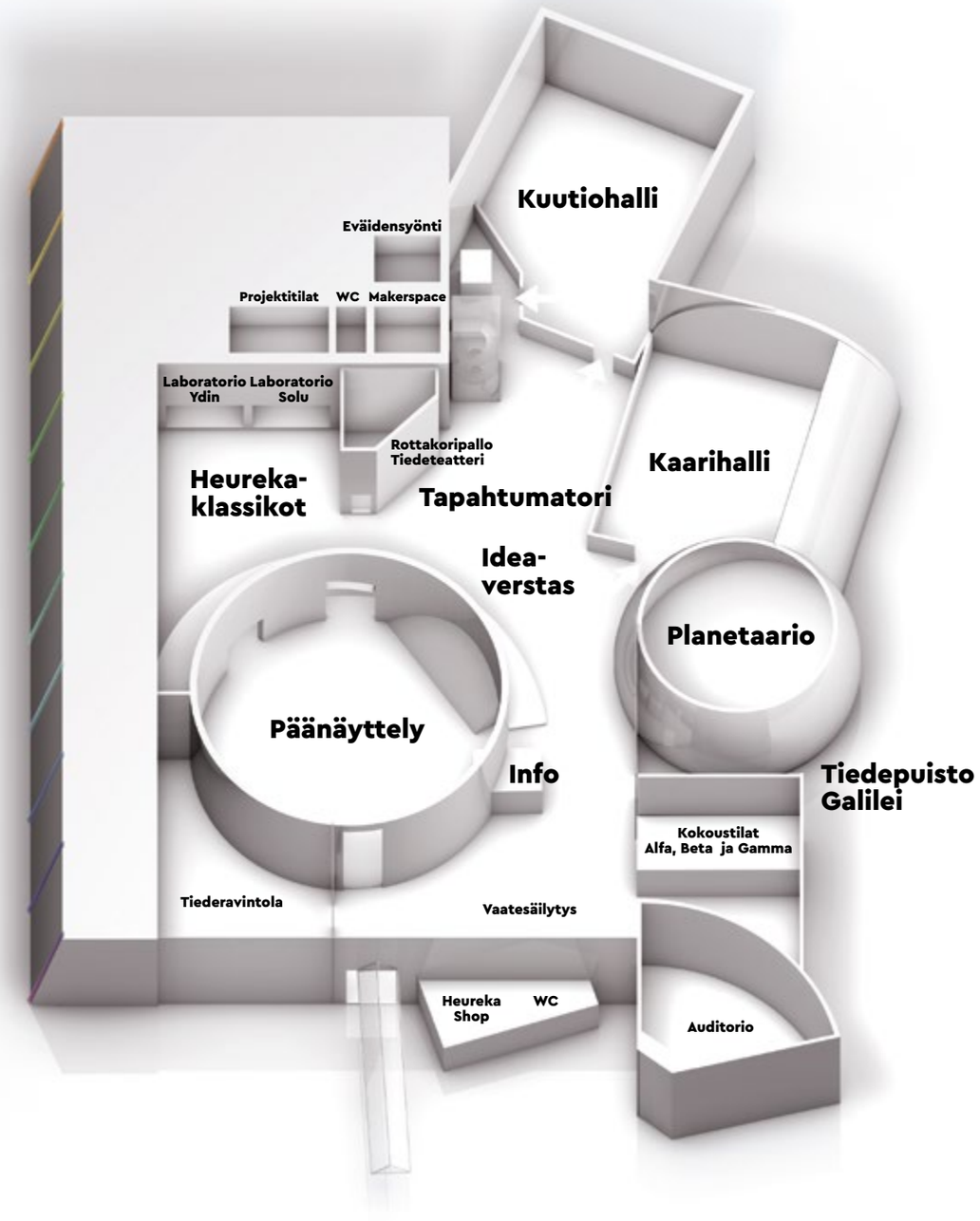
Kuutiohalli
Eväidensyönti
Projektitilat
WC
Makerspace
Laboratorio Ydin
Laboratorio Solu
Rottakoripallo Tiedeteatteri
Heureka-klassikot
Tapahtumatori
Kaarihalli
Idea-verstas
Planetaario
Päänäyttely
Info
Tiedepuisto Galilei
Kokoustilat Alfa, Beta ja Gamma
Tiederavintola
Vaatesäilytys
Heureka Shop
WC
Auditorio

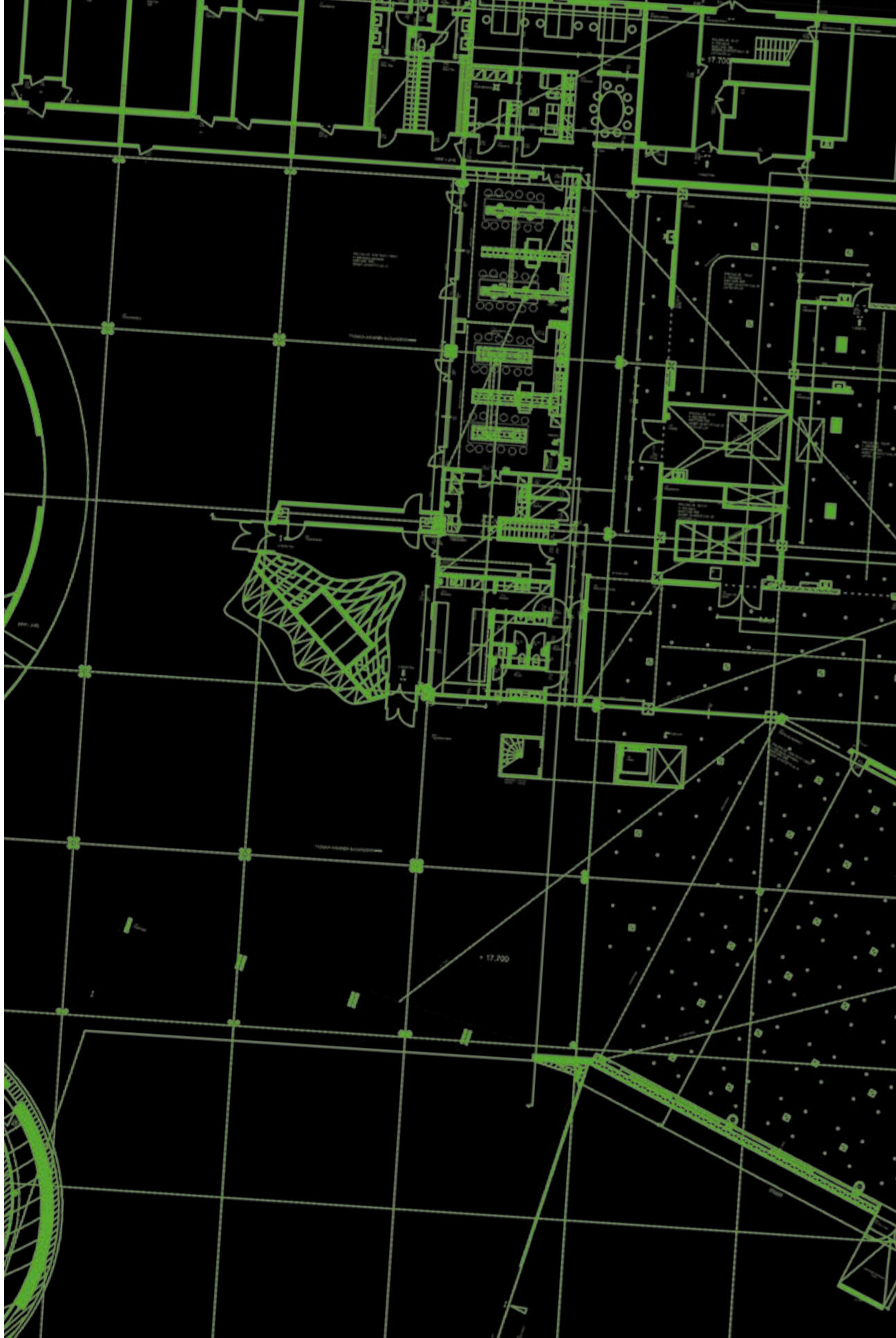



Heureka, suomalainen tiedekeskus
Tikkurila | PL 166 | 01301 Vantaa
Puh. (09) 85799
info@heureka.fi | www.heureka.fi

Tiedekeskussäätiö sr

Tilinpäätös 31.12.2022

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/0edf507b-3e77-4fa6-96a2-ff8e[illegible]
LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §
visma sign
www.vismasign.com

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
Toimintakertomus	1
Konsernin tuloslaskelma	4
Konsernin tase	5
Tiedekeskussäätiön tuloslaskelma	6
Tiedekeskussäätiön tase	7
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	8
Liitetiedot	8
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	12

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/0edf507b-3e77-4fa6-96a2-ff8e[illegible]
LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §
visma sign
www.vismasign.com

TIEDEKESKUSSÄÄTIÖ SR
y-tunnus 0602359-6

TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen sekä säätiön tarkoituksen toteuttaminen

Tiedekeskussäätiö sr on yleishyödyllinen yhteisö, joka vastaa tiedekeskus Heurekan toiminnasta. Tiedekeskussäätiö muodostaa konsernin, johon säätiön lisäksi kuuluvat kaksi täysin omistettua tytäryhtiötä: vientitoimintaa hoitava Heureka Overseas Productions Ltd Oy ja Tiedekauppa Magneetti Oy, jolla on Heureka Shop -nimellä toimivia myymälöitä.

Tiedekeskus Heurekan tarjonta koostuu päänäyttelyalueen pidempiaikaisista näyttelyistä, vaihtuvista näyttelyistä kahdessa eri näyttelyhallissa, planetaarioelokuvista täyskuputeatterissa, luovan rakentelun Ideaverstaasta sekä erilaisista oppimisohjelmista ja tapahtumista. Palvelukokonaisuuteen kuuluvat myös Heureka Shop -myymälä ja Kanresta Oy:n ylläpitämä Tiederavintola. Säätiö ei harjoita tutkimustoimintaa.

Tiedekeskus Heurekassa vieraili vuoden 2022 aikana yhteensä 268 592 (vuonna 2021: 114 249) kävijää. Koulu- ja oppilaitoksista Heurekassa vieraili 35 136 kävijää eli 13 % kaikista kävijöistä (14 825, 13 %). Kävijämäärien merkittävän nousun taustalla on koronavirustilanteen hellittäminen. Erilaisten Heurekan ulkopuolella pidettyjen esitysten ja työpajojen myötä saavutettiin lisäksi yli 12 000 Heureka-elämyksen kokijaa ympäri Suomen. Vientitoiminnan ansiosta Heurekan näyttelyitä näki Heurekan ulkopuolella vuoden 2022 aikana yli 372 000 näyttelyvierailijaa.

Vuonna 2022 Heurekassa avattiin yksi uusi näyttely. Tekoälyä käsittelevä Tekoäly - Me, Myself & AI -näyttely pystytettiin Sylinterihalliin osaksi Heurekan päänäyttelyä. Aiemmin avatuista vaihtuvista näyttelyistä esillä olivat marraskuussa 2021 avautunut ihmisyhteisöjen kriisinkestävyyttä luonnonvoimien keskellä käsittelevä Katastrofien keskellä -näyttely sekä kesällä 2020 avattu, puun monipuolisia ominaisuuksia esittelevä SuperPUU-näyttely. SuperPUU-näyttely suljettiin 8.1.2023 ja sen tilalle avattiin Leikin voima -näyttely helmikuun alkupuolella.

Lisäksi Heurekan näyttelyvalikoimaan kuuluivat edelleen myös fysiikan ja havaintopsykologian ilmiöitä havainnollistava Heureka-klassikot sekä päänäyttelyalueen teemanäyttelyt Kiertotehdas, Sähkölä, Suolistossa suhisee ja Tiedettä pallolla -näyttelykohde. Ulkonäyttelyalue tiedepuisto Galilei oli avoinna keväästä syksyyn.

Heurekan planetaarion tiede-elokuvat sisältyvät pääsylippuun ja ovat tarjolla kaikille yli viisivuotiaille vierailijoille. Vuosi 2022 alkoi planetaariossa koronapandemian aiheuttamien rajoitusten varjostamana. Esitykset päästiin aloittamaan vasta helmikuusta alkaen ja silloinkin vielä yleisömäärärajoituksin. Maaliskuussa esityksiä voitiin pitää jo ilman rajoituksia. Elokuun lopussa planetaario suljettiin jälleen loppuvuodeksi kiinteistössä aloitetun ilmanvaihtokoneiston remontin vuoksi. Esityksiä ehdittiin kuitenkin pitää seitsemän kuukauden aikana, ja etenkin heinä- ja elokuussa katsojia oli runsaasti. Vuoden 2022 aikana planetaariossa elokuvia näki kaikkiaan 108 902 katsojaa.

Heurekan yleisötapahtumat, joita tuotetaan omatuotantoina ja yhteistuotantoina kumppaneiden kanssa, syventävät Heurekan tarjontaa ja nostavat esille ajankohtaisia teemoja. Yleisötapahtumia järjestetään niin perhekävijöille, koululaisille, opettajille kuin myös aikuiskävijöille. Vuonna 2022 Heurekassa järjestettiin kaikkiaan 18 tapahtumaa, joista kaksi oli H18 aikuisten iltoja ja kolme opettajailtoja. Tapahtumien tavoittama yleisömäärä oli lähes 20 000.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/0edf507b-3e77-4fa6-96a2-ff8e[illegible]
LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §
visma sign
www.vismasign.com

TIEDEKESKUSSÄÄTIÖ SR
y-tunnus 0602359-6

Talous ja rahoitus

Koronavirustilanne vaikutti merkittävästi oman toiminnan tuottoihin. Konsernin oman toiminnan tuotot olivat 6,5 milj. euroa, joka on edellisvuotta merkittävästi suurempi (3,6 milj. euroa). Pääsylipputulot olivat huomattavasti isommat kuin vuonna 2021 koronavirustilanteen hellittäessä. Vientitoimintaa harjoittavan Heureka Overseas Productions Ltd Oy:n liikevaihto nousi 1,0 milj. euroon (0,3 milj. euroa) ja Tiedekauppa Magneetti Oy:n samoin 1,0 milj. euroon (0,7 milj. euroa). Säätiön oman toiminnan tuotot olivat 4,7 milj. euroa (2,7 milj. euroa). Tiedekeskussäätiö sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä yleisavustusta 2,670 milj. euroa ja Vantaan kaupungilta avustusta käyttömenoihin 3,674 milj. euroa. Säätiö sai opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää erityisavustusta 60 tuhatta euroa tukemaan kotinsa ja koulunsa menettäneiden ukrainalaisten lasten ja nuorten tiedekasvatusta Ukrainassa.

Konsernin tulos oli ylijäämäinen 0,5 milj. euroa (0,7 milj. euroa). Ylijäämää muodostui säätiön lisäksi molempiin tytäryhtiöihin. Oman pääoman osuus taseesta nousi 56 %:iin (52 %). Säätiön oman pääoman osuus oli 57 % (55 %). Säätiön ylijäämä oli 0,2 milj. euroa (0,5 milj. euroa).

Tiedekeskussäätiön luottolimiitin määrä on 0,6 milj. euroa, josta ei ole yhtään käytössä. Konsernin korollisen velan määrä laski ja oli lähes 38 tuhatta euroa (76 tuhatta euroa).

Arvio tulevasta kehityksestä ja siihen vaikuttavista seikoista

Vuonna 2023 konsernin tuottojen arvioidaan olevan samalla tasolla kuin vuonna 2022, mutta ylijäämää ei arvioida tulevan. Merkittävimmät epävarmuustekijät konsernin toiminnassa liittyvät kävijämäärien kehitykseen. Myös näyttelyiden vientitoiminnassa on tuntuviakin vuosittaisia heilahteluita. Vuoden 2022 aikana aloitettiin planetaarion tekniikan merkittävän uudistusinvestoinnin valmistelut. Opetus- ja kulttuuriministeriö on päättänyt tukea tätä investointia kahden miljoonan euron erityisavustuksella. Erityisavustus maksetaan säätiölle vuoden 2023 aikana.

Henkilöstö

Konsernissa oli vuoden 2022 lopussa työsuhteessa 69 (69) vakituista kokoaikaista, 6 (9) määräaikaista ja 22 (24) osa-aikaista työntekijää. Työsuhteista oli 71 % vakituisia kokoaikaisia, 6 % määräaikaisia ja 23 % osa-aikaisia. Henkilötyövuosien kokonaismäärä oli keskimäärin 84,7. Se oli 8,5 % suurempi kuin vuonna 2021 (78,1). Palkat ja palkkiot yhteensä tilikaudelta olivat 4,4 milj. euroa (3,9 milj. euroa).

Säätiössä oli vuoden 2022 lopussa työsuhteessa 65 (65) vakituista kokoaikaista, 5 (9) määräaikaista ja 17 (16) osa-aikaista työntekijää. Henkilötyövuosien kokonaismäärä oli keskimäärin 76,6. Se oli 7,7 % suurempi kuin edellisvuonna (71,1), jolloin Heureka oli osan vuotta suljettuna yleisöltä. Työsuhteessa olevien henkilöiden keski-ikä oli 45 vuotta. Palkat ja palkkiot yhteensä tilikaudelta olivat 4,1 milj. euroa (3,6 milj. euroa).

Hallinto

Tiedekeskussäätiön hallituksen muodostavat: puheenjohtaja Markku Kuula, varapuheenjohtaja Samuli Siltanen sekä jäsenet Susanna Blomqvist, Päivi Laakkonen, Anniina Pylsy, Lea Ryynänen-Karjalainen, Timo Valtonen, Tapani Vuorinen sekä Vesa Välimäki. Säätiön toimitusjohtaja on Mikko Myllykoski. Säätiön tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö BDO Oy päävastuullisena tilintarkastajanaan Eeva Koivula, KHT.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/0edf507b-3e77-4fa6-96a2-ff8e[illegible]
LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §
visma sign
www.vismasign.com

TIEDEKESKUSSÄÄTIÖ SR
y-tunnus 0602359-6

Lähipiiriä koskevat taloudelliset toimet

Tiedekeskussäätiö sai toiminta-avustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä sekä Vantaan kaupungilta yhteensä noin 6,3 milj. euroa. Säätiö ei ole antanut lainoja tai vakuuksia lähipiiriläisilleen.

Tiedekeskussäätiön hallituksen jäsenille on myönnetty henkilökohtainen VIP-kortti. Arvo riippuu käyttökerroista ja vieraiden määristä. Yhden käyntikerran arvo on 22 euroa aikuiselta ja 15 euroa lapselta. Tiedekeskussäätiön johtajilla on oikeus antaa vapaalippuja tiedekeskus Heurekaan maksimissaan 24 lippua. Arvo on maksimissaan alle 1 800 euroa.

Museokorttiyhtiö FMA Creations Oy on Tiedekeskussäätiön lähipiiritaho, jolta on saatu tuottoa 552 740 euroa. Liiketoimet on toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin.

Säätiön toimitusjohtajalle, hallituksen puheenjohtajalle ja tilintarkastajille maksettiin palkkaa ja palkkioita yhteensä 150 324 euroa. Toimitusjohtaja kuuluu lisäeläkevakuutuksen piiriin. Hallituksen puheenjohtaja mukaan lukien hallituksen jäsenille maksettiin pääosin kokouspalkkioita yhteensä 14 000 euroa ja valtuuskunnan jäsenille yhteensä 6 700 euroa.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/0edf507b-3e77-4fa6-96a2-ff8e[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

KONSERNIN TULOSLASKELMA	2022	2021
Tuotot		
Pääsymaksut	3 069 473,16	1 348 048,51
Vuokratuotot	303 406,23	145 130,22
Yritysyhteistyö	141 516,28	179 000,00
Kohdetuotot	875 357,38	823 645,87
Vientitoiminta	964 708,06	325 451,48
Myymälätoiminta	902 258,93	622 584,73
Muu oma toiminta	252 982,58	155 288,97
Tuotot yhteensä	6 509 702,62	3 599 149,78
Kulut		
Näyttelyt ja suunnittelu	-1 910 420,00	-2 000 022,43
Tuotanto	-768 531,16	-666 582,61
Ohjelmatuotanto	-980 542,35	-783 599,36
Myynti ja markkinointi	-1 109 998,59	-885 612,76
Asiakaspalvelu	-396 988,60	-281 455,49
Innoitus	-632 536,59	-501 868,69
IT	-451 947,89	-414 797,43
Johto ja hallinto	-1 368 947,14	-1 175 623,23
Kiinteistö ja puisto	-2 908 817,29	-2 348 088,05
Vientitoiminta	-608 707,92	-164 617,17
Myymälätoiminta	-863 538,86	-699 837,10
Poistot	-323 448,34	-333 802,84
Kulut yhteensä	-12 324 424,73	-10 255 907,16
Kulujäämä	-5 814 722,11	-6 656 757,38
Muut tuotot	10 000,00	1 099 474,74
Rahoitus		
Rahoitustuotot	16 365,61	3 309,69
Rahoituskulut	-13 001,54	-16 219,22
Rahoitus yhteensä	3 364,07	-12 909,53
Oman toiminnan kulujäämä	-5 801 358,04	-5 570 192,17
Yleisavustukset		
Opetus- ja kulttuuriministeriö	2 670 000,00	2 660 000,00
Vantaan kaupunki	3 673 747,24	3 603 741,72
Yleisavustukset yhteensä	6 343 747,24	6 263 741,72
Tulovero	-69 407,17	-3 954,61
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**472 982,03**	**689 594,94**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/0edf507b-3e77-4fa6-96a2-ff8e[illegible]
LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §
visma sign
www.vismasign.com

KONSERNIN TASE	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Muut pitkävaikutteiset menot		
Ulkonäyttely	277 723,45	308 581,45
Asiakaspalvelukeskus	20 612,62	22 902,94
Jäteasema	21 907,39	24 341,59
Ravintola ja toimistotilat	145 857,33	161 981,63
Atk-ohjelmat	30 943,13	38 661,80
Muut pitkävaikutteiset menot	2 187,91	5 525,82
Muut pitkävaikutteiset menot yhteensä	499 231,83	561 995,23
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	866 023,02	1 065 541,15
Muut aineelliset hyödykkeet	5 382,01	5 382,01
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	871 405,03	1 070 923,16
Osakkeet ja osuudet	117,73	117,73
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 370 754,59	1 633 036,12
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	89 908,26	86 972,89
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	16 734,68	16 734,68
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	496 605,17	430 349,90
Siirtosaamiset	138 505,69	98 414,79
Muut saamiset	296 849,86	164 298,19
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	931 960,72	693 062,88
Rahat ja pankkisaamiset	3 539 308,13	3 085 108,36
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	4 577 911,79	3 881 878,81
VASTAAVAA	**5 948 666,38**	**5 514 914,93**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	16 818,79	16 818,79
Käyttörahasto	463 327,96	463 327,96
Edellisten tilikausien ylijäämä (+) / alijäämä (-)	2 377 510,98	1 687 916,04
Tilikauden ylijäämä (+) / alijäämä (-)	472 982,03	689 594,94
Oma pääoma yhteensä	3 330 639,76	2 857 657,73
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00	37 829,50
Muut pitkäaikaiset velat	0,00	37 582,92
	0,00	75 412,42
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	37 829,50	37 831,00
Saadut ennakot	1 087 135,23	1 006 499,44
Ostovelat	548 062,00	509 070,32
Siirtovelat	867 158,31	996 160,11
Muut lyhytaikaiset velat	77 841,58	32 283,91
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	2 618 026,62	2 581 844,78
Vieras pääoma yhteensä	2 618 026,62	2 657 257,20
VASTATTAVAA	**5 948 666,38**	**5 514 914,93**

Electronically signed document / Elektronisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisesti allekirjoitettu asiakirjat
https://sign.visma.net/fi/document-check/0edf507b-3e77-4fa6-96a2-ff8e...
visma sign
www.vismasign.com

TIEDEKESKUSSÄÄTIÖN TULOSLASKELMA	2022	2021
Tuotot		
Pääsymaksut	3 069 473,16	1 348 048,51
Vuokratuotot	317 205,43	137 436,78
Yritysyhteistyö	141 516,28	179 000,00
Kohdetuotot	875 357,38	823 645,87
Vientitoiminta	68 602,89	70 248,33
Muu oma toiminta	265 829,70	164 857,95
Tuotot yhteensä	4 737 984,84	2 723 237,44
Kulut		
Näyttelyt ja suunnittelu	-1 910 452,16	-2 000 032,71
Tuotanto	-768 531,16	-666 582,61
Ohjelmatuotanto	-980 810,18	-784 224,58
Myynti ja markkinointi	-1 110 002,47	-885 990,13
Asiakaspalvelu	-396 988,60	-281 455,49
Innoitus	-632 718,97	-501 901,46
IT	-451 947,89	-414 817,14
Johto ja hallinto	-1 368 947,14	-1 175 646,38
Kiinteistö ja puisto	-2 908 817,29	-2 348 088,05
Vientitoiminta	-70 684,08	-39 240,29
Poistot	-313 700,49	-316 546,34
Kulut yhteensä	-10 913 600,43	-9 414 525,18
Kulujäämä	-6 175 615,59	-6 691 287,74
Muut tuotot	0,00	964 004,31
Rahoitus		
Rahoitustuotot	13 701,24	3 039,69
Rahoituskulut	-10 170,92	-12 086,13
Rahoitus yhteensä	3 530,32	-9 046,44
Oman toiminnan kulujäämä	-6 172 085,27	-5 736 329,87
Yleisavustukset		
Opetus- ja kulttuuriministeriö	2 670 000,00	2 660 000,00
Vantaan kaupunki	3 673 747,24	3 603 741,72
Yleisavustukset yhteensä	6 343 747,24	6 263 741,72
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**171 661,97**	**527 411,85**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/0edf507b-3e77-4fa6-96a2-ff8e[illegible]
LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §
visma sign
www.vismasign.com

TIEDEKESKUSSÄÄTIÖN TASE	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Muut pitkävaikutteiset menot		
Ulkonäyttely	277 723,45	308 581,45
Asiakaspalvelukeskus	20 612,62	22 902,94
Jäteasema	21 907,39	24 341,59
Ravintola ja toimistotilat	145 857,33	161 981,63
Atk-ohjelmat	30 943,13	38 661,80
Muut pitkävaikutteiset menot yhteensä	497 043,92	556 469,41
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	846 793,17	1 039 901,36
Muut aineelliset hyödykkeet	5 382,01	5 382,01
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	852 175,18	1 045 283,37
Osakkeet ja osuudet	287 914,10	137 914,10
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 637 133,20	1 739 666,88
Vaihtuvat vastaavat		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,00	150 000,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	496 627,73	428 210,14
Siirtosaamiset	118 412,16	97 680,79
Muut saamiset	268 087,96	162 246,30
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	883 127,85	688 137,23
Rahat ja pankkisaamiset	2 545 955,48	2 297 612,50
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	3 429 083,33	3 135 749,73
VASTAAVAA	**5 066 216,53**	**4 875 416,61**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	16 818,79	16 818,79
Käyttörahasto	463 327,96	463 327,96
Edellisten tilikausien ylijäämä (+) / alijäämä (-)	2 212 573,98	1 685 162,13
Tilikauden ylijäämä (+) / alijäämä (-)	171 661,97	527 411,85
Oma pääoma yhteensä	2 864 382,70	2 692 720,73
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	913 822,08	870 348,54
Ostovelat	493 582,75	462 310,17
Siirtovelat	794 429,00	850 037,17
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	2 201 833,83	2 182 695,88
Vieras pääoma yhteensä	2 201 833,83	2 182 695,88
VASTATTAVAA	**5 066 216,53**	**4 875 416,61**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/0edf507b-3e77-4fa6-96a2-ff8e[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Tilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista annetun asetuksen (PMA) pienyrityssäännöstöä.

Tiedekeskussäätiön käyttöomaisuuden hankintameno on poistettu seuraavan suunnitelman mukaan:

Koneet, laitteet ja kalusto	menojäännöspoisto	poistoprosentti 20
Atk-ohjelmat	menojäännöspoisto	poistoprosentti 20
Moottoriajoneuvo	menojäännöspoisto	poistoprosentti 25
Ulkonäyttelyalue, asiakaspalvelukeskus, jäteasema, ravintola ja toimistotilat	menojäännöspoisto	poistoprosentti 10

Tytäryhtiöiden käyttöomaisuuden hankintameno on poistettu seuraavan suunnitelman mukaan:

Aineettomat hyödykkeet, kehittämismenot	tasapoisto	4 vuotta
Aineettomat hyödykkeet, muut	tasapoisto	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	menojäännöspoisto	poistoprosentti 25

Saadut investointiavustukset kirjataan hankintamenon vähennykseksi. Sijoitusomaisuus on arvostettu hankinta-hintaan. Saamiset on arvostettu nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon. Tiedekauppa Magneetti Oy:n vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoon FIFO-periaatteen ja alimman arvon mukaisesti.

LIITETIEDOT

	Konserni		Tiedekeskussäätiö	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
HENKILÖSTÖKULUT				
Palkat ja palkkiot	4 392 513,69	3 939 471,21	4 066 250,24	3 627 905,43
Eläkekulut	788 961,71	660 355,53	731 459,17	608 152,42
Muut henkilösivukulut	92 608,33	102 313,08	84 534,00	93 621,42
Henkilöstökulut yhteensä	**5 274 083,73**	**4 702 139,82**	**4 882 243,41**	**4 329 679,27**
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	197 240,97	157 722,58	182 707,58	143 536,00
Henkilöstökulut ja vapaaehtoiset yhteensä	**5 471 324,70**	**4 859 862,40**	**5 064 950,99**	**4 473 215,27**
HENKILÖSTÖN KESKIMÄÄRÄINEN LUKU				
Vakituisia	64,5	62,2	60,5	58,2
Määräaikaisia	6,8	7,9	6,5	7,7
Tuntityöntekijöitä	13,4	8,0	9,6	5,2
Henkilöstöä keskimäärin	**84,7**	**78,1**	**76,6**	**71,1**
TYÖSUHTEESSA OLEVA HENKILÖSTÖ TILIKAUDEN LOPUSSA				
Vakituisia	69	69	65	65
Määräaikaisia	6	9	5	9
Tuntityöntekijöitä	22	24	17	16
Työsuhteessa tilikauden lopussa	**97**	**102**	**87**	**90**
MUUT TUOTOT				
Saatu tuki	0,00	1 099 474,74	0,00	964 004,31
Muut tuotot	10 000,00	0,00	0,00	0,00
Muut tuotot yhteensä	**10 000,00**	**1 099 474,74**	**0,00**	**964 004,31**
RAHOITUSTUOTOT				
Korkotuotot talletuksista	16 174,42	0,00	13 519,46	0,00
Muut korkotuotot	191,19	3 309,69	181,78	3 039,69
Rahoitustuotot yhteensä	**16 365,61**	**3 309,69**	**13 701,24**	**3 039,69**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/0edf507b-3e77-4fa6-96a2-ff8e[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

	Konserni		Tiedekeskussäätiö	
	31.12.2022	**31.12.2021**	**31.12.2022**	**31.12.2021**
PYSYVIEN VASTAAVIEN MUUTOKSET				
Aineettomat hyödykkeet:				
Tilikauden alussa 1.1.	561 995,23	615 645,25	556 469,41	601 409,50
Lisäykset	0,00	21 195,91	0,00	21 195,91
Poistot ja arvonalennukset	-62 763,40	-74 845,93	-59 425,49	-66 136,00
Tilikauden lopussa 31.12.	499 231,83	561 995,23	497 043,92	556 469,41
Aineelliset hyödykkeet:				
Tilikauden alussa 1.1.	1 070 923,16	1 259 467,62	1 045 283,37	1 225 281,26
Lisäykset	61 166,81	70 412,45	61 166,81	70 412,45
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistot ja arvonalennukset	-260 684,94	-258 956,91	-254 275,00	-250 410,34
Tilikauden lopussa 31.12.	871 405,03	1 070 923,16	852 175,18	1 045 283,37
OSAKKEET JA OSUUDET				
Tytäryhtiöt:				
Tiedekauppa Magneetti Oy				
osakkeet			121 095,31	121 095,31
sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto			150 000,00	0,00
Heureka Overseas Productions Ltd Oy				
osakkeet			16 818,79	16 818,79
Muut omistukset ja osuudet:				
Suomen luotto-osuuskunta	117,73	117,73	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä	**117,73**	**117,73**	**287 914,10**	**137 914,10**
Heureka Overseas Productions Ltd Oy				
Omistusosuus			100 %	100 %
Oma pääoma			537 959,86	260 340,10
Tilikauden tulos			277 619,76	123 424,35
Tiedekauppa Magneetti Oy				
Omistusosuus			100 %	100 %
Oma pääoma			216 211,30	42 511,00
Tilikauden tulos			23 700,30	38 758,74

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/0edf507b-3e77-4fa6-96a2-ff8e[illegible]
LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §
visma sign
www.vismasign.com

	Konserni		Tiedekeskussäätiö	
	31.12.2022	**31.12.2021**	**31.12.2022**	**31.12.2021**
LAINASAAMISET				
Pääomalainasaaminen	0,00	0,00	0,00	150 000,00

Tiedekeskussäätiö sr on myöntänyt lainasopimuksen 1.12.2020 mukaisesti Tiedekauppa Magneetti Oy:lle pääomalainaa. Pääomalaina on konvertoitu sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoksi 25.10.2022. Korkoa pääomalainalle kertyi 1.12.2020 - 25.10.2022 yhteensä 1 697,92 euroa.

SIIRTOSAAMISET				
Maksetut ennakot	31 376,91	35 939,99	30 166,38	35 205,99
Henkilöstösivukulut	4 063,54	0,00	3 816,84	0,00
Muut siirtosaamiset	103 065,24	62 474,80	84 428,94	62 474,80
Siirtosaamiset yhteensä	**138 505,69**	**98 414,79**	**118 412,16**	**97 680,79**
MUUT SAAMISET				
Arvonlisäverosaamiset	263 093,51	156 911,99	262 259,96	156 418,30
Verosaamiset	27 928,35	0,00	0,00	0,00
Vuokratakuut	5 828,00	5 828,00	5 828,00	5 828,00
Muut saamiset	0,00	1 558,20	0,00	0,00
Muut saamiset yhteensä	**296 849,86**	**164 298,19**	**268 087,96**	**162 246,30**
SAAMISET SAMAN KONSERNIN YRITYKSILTÄ				
Myyntisaamiset			26 202,24	11 750,62
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET				
Peruspääoma 1.1.	16 818,79	16 818,79	16 818,79	16 818,79
Peruspääoma 31.12.	16 818,79	16 818,79	16 818,79	16 818,79
Käyttörahasto 1.1.	463 327,96	463 327,96	463 327,96	463 327,96
Käyttörahasto 31.12.	463 327,96	463 327,96	463 327,96	463 327,96
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä 1.1.	2 377 510,98	1 687 916,04	2 212 573,98	1 685 162,13
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä 31.12.	2 377 510,98	1 687 916,04	2 212 573,98	1 685 162,13
Tilikauden yli- / alijäämä	472 982,03	689 594,94	171 661,97	527 411,85
Oma pääoma yhteensä 31.12.	**3 330 639,76**	**2 857 657,73**	**2 864 382,70**	**2 692 720,73**
PITKÄAIKAISET LAINAT RAHOITUSLAITOKSILTA				
Valtiokonttori	0,00	37 829,50	0,00	0,00

Innovaatiorahoituskeskus Tekesin päätöksen 25.8.2016 mukaisesti Valtiokonttori on myöntänyt Heureka Overseas Productions Ltd Oy:lle tuotekehityslainan, jota yhtiön taseessa on yhteensä 37 829,50 euroa.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/0edf507b-3e77-4fa6-96a2-ff8e[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

	Konserni		Tiedekeskussäätiö	
	31.12.2022	**31.12.2021**	**31.12.2022**	**31.12.2021**
SIIRTOVELAT				
Henkilöstökulut	826 246,54	906 205,50	753 517,23	825 151,19
Muut siirtovelat	40 911,77	89 954,61	40 911,77	24 885,98
Siirtovelat yhteensä	**867 158,31**	**996 160,11**	**794 429,00**	**850 037,17**
VELAT SAMAN KONSERNIN YRITYKSILLE				
Ostovelat			0,00	3 806,91
LUOTTOLIMIITTI				
Luottolimiitin enimmäismäärä	850 000,00	850 000,00	600 000,00	600 000,00
Luottolimiitistä käytössä	0,00	0,00	0,00	0,00
Luottolimiittiä jäljellä	850 000,00	850 000,00	600 000,00	600 000,00
KIINNITYKSET				
Yrityskiinnitys	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00

Yrityskiinnitykset ovat luottolimiitin vakuutena Nordea Pankki Suomi Oyj:ssä.

LEASINGVASTUUT				
Alle yksi vuosi	0,00	7 736,63	0,00	7 142,63
Leasingvastuut yhteensä	**0,00**	**7 736,63**	**0,00**	**7 142,63**
TAKAUSVASTUUT				
Tytäryhtiöiden puolesta			250 000,00	250 000,00

TASEEN ULKOPUOLISET VUOKRAVASTUUT

Säätiön toimitilojen vuosivuokra tilikaudelta 2022 oli 1 725 874,69 euroa. Vuokrasopimus on määräaikainen ja ulottuu vuoden 2031 loppuun.

Tiedekauppa Magneetti Oy:n Kampin myymälätilojen vuosivuokra tilikaudelta 2022 oli 52 685,02 euroa. Vuokrasopimus on määräaikainen ja ulottuu 31.1.2025 asti.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/0edf507b-3e77-4fa6-96a2-ff8e[illegible]
LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 10 §
visma sign
www.vismasign.com

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Vantaalla 15.3.2023

Markku Kuula
Hallituksen puheenjohtaja

Mikko Myllykoski
Toimitusjohtaja

Samuli Siltanen
Hallituksen varapuheenjohtaja

Susanna Blomqvist
Hallituksen jäsen

Päivi Laakkonen
Hallituksen jäsen

Anniina Pylsy
Hallituksen jäsen

Lea Ryynänen-Karjalainen
Hallituksen jäsen

Timo Valtonen
Hallituksen jäsen

Tapani Vuorinen
Hallituksen jäsen

Vesa Välimäki
Hallituksen jäsen

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä _____ / _____ 2023

BDO Oy, tilintarkastusyhteisö

Eeva Koivula
KHT, JHT

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/0edf507b-3e77-4fa6-96a2-ff8e[illegible]0
visma sign
www.vismasign.com

SIGNATURES **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This documents contains 14 pages before this page
Tämä asiakirja sisältää 14 sivua ennen tätä sivua
Detta dokument innehåller 14 sidor före denna sida
Dokumentet inneholder 14 sider før denne siden
Dette dokument indeholder 14 sider før denne side

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/0edf507b-3e77-4fa6-96a2-ff8e[illegible]
visma sign
www.vismasign.com

Keskus 020 743 2920
www.bdo.fi

BDO Oy
Vattuniemenranta 2
00210 Helsinki

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Tiedekeskussäätiö sr:n hallitukselle/valtuuskunnalle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Tiedekeskussäätiö sr:n (y-tunnus 0602359-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2022. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että säätiön taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä säätiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia säätiöstä sekä sen tytäryhteisöistä ja -säätiöistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan säätiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos säätiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon säätiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

BDO Oy (Y-tunnus 2776089-4) on itsenäinen BDO International Limitedin (UK) jäsenyritys. BDO on yhteinen nimi sekä kansainväliselle jäsenyritysten verkostolle että kunkin maan jäsenyritykselle.

- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä säätiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei säätiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.
Velvollisuutenamme on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.
Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lakiin perustuvat lausunnot

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto säätiölain 4:2.2 §:n edellyttämistä seikoista. Hallitus vastaa tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa annetuista tiedoista sekä siitä, että säätiön toimielinten jäsenille suoritetut palkkiot ja korvaukset ovat tavanomaisia.
Lausuntonamme esitämme, että säätiön tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa on annettu säätiön toiminnasta tilikaudella tiedot, jotka ovat olennaisia säätiön tarkoitusta ja toimintamuotoja koskevien sääntömääräysten noudattamisen arvioimiseksi. Palkkioita ja korvauksia, jotka säätiö ja sen tytäryhteisö ja -säätiö ovat suorittaneet säätiön toimielinten jäsenille, on pidettävä tavanomaisina.

Helsingissä 22. maaliskuuta 2023

BDO Oy, tilintarkastusyhteisö

Eeva Koivula
KHT, JHT

11 § Lausuntopyyntö sosiaaliturvakomitean välimietinnöstä/Sosiaali- ja terveysministeriö

VD/2034/00.04.03/2023

RV/EV/HS/JR/EJ

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntopyynnöllä VN/1646/2020 Vantaan kaupungilta lausuntoa sosiaaliturvakomitean välimietinnöstä.

Saatujen lausuntojen on tarkoitus evästää sosiaaliturvakomitean toisen kauden työtä sekä välimietinnössä ehdotettujen lainvalmistelu-, selvitys- ja kehittämishankkeiden käynnistämistä ja toteuttamista. Lausuntokierroksen tavoitteena ei ole vaikuttaa hallitusohjelmaneuvotteluihin.

Valtioneuvosto asetti alun perin 19.3.2020 sosiaaliturvakomitean valmistelemaan sosiaaliturvauudistusta kahden eduskuntakauden kestävälle toimikaudelle. Komiteatyön tavoitteena on sosiaaliturvan rakenteellinen ja toiminnallinen kehittäminen pitkällä aikavälillä. Komitea käsittelee perusturvaa, ansioturvaa, toimeentulotukea, niiden välistä yhteyttä, rahoitusta ja palvelujen nykyistä parempaa yhteensovittamista etuuksiin. Komitea ei käsittele vanhuuseläkkeitä.

Sosiaaliturvakomitean ensimmäisen kauden työn kokoava välimietintö hyväksyttiin komitean kokouksessa 30.1.2023. Välimietinnön ensimmäiset luvut kuvaavat uudistuksen tavoitteita, etenemistä ja sosiaaliturvajärjestelmän tunnistettuja ongelmakokonaisuuksia, sosiaaliturvajärjestelmän rakennetta sekä uudistuksen oikeudellisia ja taloudellisia reunaehtoja. Luvussa 4 luodaan katsaus sosiaaliturvan vaihtoehtoisiin järjestämistapoihin. Välimietinnön luvut 5 ja 6 sisältävät komitean 31 ehdotusta tuleville hallituksille sosiaaliturvan uudistamiseksi sekä linjaukset komitean toisen kauden työlle.

Komitean ehdotukset koskevat mm. lasten ja perheiden sosiaaliturvaa, työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyviä etuuksia, työttömyysturvaa, opiskelua ja osaamisen kehittämistä, asumisen tukia, toimeentulotukea, etuus- ja palvelupolkuja sekä sosiaaliturvan toimeenpanoa ja digitalisaatiota. Lisäksi komitea esittää seuraavalle hallitukselle syyperusteisten perusturvaetuuksien yhtenäistämistä ja yhdistämistä ansioturva huomioiden. Välimietintö on julkaistu 16.3.2023.

Lausunnot pyydetään toimittamaan 19.5.2023 klo 16.00 mennessä lausuntopalvelu.fi kautta.
Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi sosiaali- ja terveysministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden ja kysymysten mukaisesti. Vastauksen voi jättää joko kaikkiin tai vain osaan lausuntopyynnön kysymyksistä.

Vantaan kaupungin lausunto on valmisteltu kaupunkistrategian ja johdon toimialalla työllisyyspalveluissa yhteistyössä kasvatuksen- ja oppimisen toimialan sekä kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan asiantuntijoiden kanssa.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa sosiaali- ja terveysministeriölle liitteenä oleva lausunto sosiaaliturvakomitean välimietinnöstä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite: Vantaan kaupungin lausunto Sosiaali- ja terveysministeriölle sosiaaliturvakomitean välimietinnöstä

Täytäntöönpano: Lakiasiat- ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Asiakkuuspäällikkö Hanna Sauli puh: 043 826 8771, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VD/2034/00.04.03/2023

Vantaan kaupungin lausunto Sosiaali- ja terveysministeriölle sosiaaliturvakomitean välimietinnöstä

Lausunto on jaoteltu jokaisen kysymyksen osalta erikseen, kuten lausuntopyynnössä on pyydetty.

1. Sosiaaliturvalainsäädännön yhtenäistäminen (välimietinnön ehdotukset 1 ja 2)1.1

Aiheuttavatko etuuksien erilaiset hakuajat ongelmia? Jos aiheuttavat, niin millaisia ja missä etuuksissa? Mitä mahdollisia vaikutuksia etuuksien hakuaikojen yhtenäistämisellä voisi olla

Vantaan kaupungin lausunto: Toimeentulotuen ja työttömyysturvan erilainen jaksotus vaikeuttaa työttömän talouden suunnittelua. Toimeentulotuen maksaminen kuukausittain ja etupainotteisesti aiheuttaa herkästi tuen takaisinperintää, kun työttömyysturva maksetaan jälkikäteen. Tukien jaksotuksen yhtenäistäminen helpottaisi tukien varassa olevien talouden suunnittelua ja arjenhallintaa, kun etuudet tulisivat samaan aikaan, ja koko kuukaudelle kerrallaan. Toimeentulotuen maksaminen ennakkoon odotettavissa olevaa etuutta vastaan voi aiheuttaa asiakkaalle tilanteen, jossa hän ei todellisuudessa pääse lainkaan ensisijaiselle etuudelle.

1.2 Aiheuttavatko etuuksien erilaiset tulo- ja palkkakäsitteet ongelmia? Jos aiheuttavat, niin millaisia ja missä tilanteissa? Mitä mahdollisia vaikutuksia tulo- ja palkkakäsitteiden yhtenäistämisellä voisi olla?

Vantaan kaupungin lausunto: Eivät aiheuta ainakaan merkittäviä ongelmia. Tilannetta helpottaa se, että tulot tarkistetaan tulorekisteristä. Käsitteiden yhtenäistäminen kuitenkin selkeyttäisi järjestelmää. Kaikki etuuksia käsiteltäessä huomioitavat tulot tulisi voida tarkistaa tulorekisteristä. Tulot pitäisi voida arvioida tai tarkistaa mahdollisimman reaaliaikaisesti.

2. Toimeenpanon monimutkaisuus ja digitalisaation mahdollisuudet (välimietinnön ehdotukset 3 ja 4) 2.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 3 valmistelussa?

Vantaan kaupungin lausunto: Mietinnössä on ansiokkaasti tunnistettu haasteet, joita tietosuojalainsäädäntö ja sen tulkinta asettavat tietojen vaihdolle eri viranomaisten välillä. Monialaisen yhteistyön suurin haaste liittyy usein yhteisen tietojärjestelmän puuttumiseen. Tietojen

vaihtamiseen ammattilaisten välillä on pyydettävä asiakkaalta kirjallinen suostumus tai vaihdettavat tiedot on oltava tarkasti määritelty lainsäädännössä.

Usein asiakkaan edun mukaista olisi, että eri alojen ammattilaiset voisivat tarkastella hänen tilannettaan kokonaisuutena. Tietosuojan ei tulisikaan oikeutena aina painoarvoltaan yksipuolisesti ohittaa asiakkaan taloudellisia ja sosiaalisia oikeuksia, vaan nämä kaikki tulisi huomioida tasapainoisesti.

Tietosuojaa toteutetaan useimmiten organisaatiolähtöisesti siten, että jokaisella julkishallinnon organisaatiolla on oma järjestelmänsä, ja nämä eivät keskustele keskenään, eikä eri organisaatioiden työntekijöillä ole oikeuksia organisaatiorajat ylittävään asiakastietoon. Tämä tuottaa uusia tiedonvaihdon haasteita etenkin, kun sosiaali- ja terveyspalvelut on erotettu kunnasta hyvinvointialueille.

Organisaatiorajat ylittävä järjestelmä on harvinaisuus, mutta onnistunut esimerkki tällaisesta järjestelmästä on TYP-järjestelmä, joka on käytössä monialaisessa työllistymistä edistävässä palvelussa kunnan tai TE-palveluiden, hyvinvointialueen ja Kelan kesken. Tämän tyyppistä tiedonvaihtoa organisaatioiden välillä tulisikin mahdollistaa laajemmin huomioiden myös muita yhteistyötahoja, esimerkiksi koulutustoimijat ja nuorisopalvelut.

Lisäksi palveluiden vaikuttavuuden kehittämiseksi tulisi olla käytettävissä seurantatietoa siitä, mitä asiakkaille tapahtuu palvelun päätyttyä. Esimerkiksi tulorekisterin tietoja käyttämällä voitaisiin saada tällaista vaikuttavuustietoa, mikäli tiedot olisi mahdollista linkittää siihen, minkä palveluiden piirissä asiakas on ollut.

Tiedot, jotka ovat saatavissa rekistereistä, tulisi voida sieltä hakea ilman, että asiakas toimittaa lomakkeita tai todistuksia itse. Lääkärinlausunnot, muiden etuuksien hakutiedot, työvoimapoliittiset lausunnot, reseptitiedot jne. tulisi voida hakea Kanta –palveluista ja tulorekisteristä asiakkaan luvalla.

2.2 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 4 valmistelussa?

Vantaan kaupungin lausunto: Valmistelussa tulisi huomioida, että järjestelmät ovat yhteensopivia ja että digitaaliset palvelut ovat asiakkaalle haettavissa yhdestä paikasta tai ne on koottu yhteiselle tunnetulle sivustolle. Viranomaisten sivuilta pitäisi olla suoria linkkejä toisten viranomaisten sivuille ja palveluihin.

3. Työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyvät etuudet (välimietinnön ehdotukset 5, 6 ja 7)

3.1 Onko eri etuuksia ja eläkkeitä koskevien lakien työkyvyttömyyden käsitteissä

epätarkoituksenmukaisia eroja ja jos kyllä, niin millaisia?

Vantaan kaupungin lausunto: Vantaan kaupunki kannattaa lämpimästi tavoitetta uudistaa työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyvät etuudet nykyistä ennustettavammaksi, selkeämmäksi ja ymmärrettävämmäksi kokonaisuudeksi, sekä tavoitetta kohdentaa työttömyysturvaa jatkossa lähtökohtaisesti henkilöille, joilla on työn puutteesta johtuva tarve toimeentulon turvalle.

Työttömänä työnhakijana on merkittävä määrä ihmisiä, joilla ei tosiasiassa ole työkykyä. Näille henkilöille työttömyysturva on epätarkoituksenmukainen etuus. Työttömyysturvaan liittyvät velvoitteet ja selvitykset kuormittavat sekä työllisyyspalveluita että asiakkaita itseään tuottamatta lisäarvoa. Lisäksi työttömänä olevien työkyvyttömien joukko vääristää oikeaa tilannekuvaa työttömyydestä.

Heidän saamisensa työkyvyttömyyseläkkeelle on järjestelmässämme varsin haastavaa. Asiakkaat ohjautuvat arvioitavaksi yleislääkäreille, joista useimmilla ei kuitenkaan ole erityisosaamista laatia lausuntoja työkyvyttömyydestä niin, että ne täyttäisivät Kelan kriteerit.

Koska järjestelmä on haastava ja vaatii erityisosaamista, tarvittaisiin terveydenhuoltoon nimettyjä lääkäreitä purkamaan työttömyysturvalle jääneiden työkyvyttömien joukkoa yhteistyössä työllisyyspalvelujen ja Kelan kanssa. Samalla tulisi tarkistaa mahdollisuudet karsia lainsäädännöstä kompastuskiviä, jotka johtavat siihen, että asiakkaan työkyvyttömyyttä ei lääkäreiden puolloista huolimatta tunnusteta.

3.2 Mitä muutoksia lainsäädäntöön (erityisesti etuus- ja palvelulainsäädäntö) tulisi tehdä, jotta lainsäädäntö tukisi työ- ja toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista sekä olemassa olevan työkyvyn hyödyntämistä?

Vantaan kaupungin lausunto: Monialaista palvelua tarvitsevien pitkäaikaistyöttömien osalta lainsäädäntö asettaa resursointiin liittyviä velvoitteita ainoastaan työvoimaviranomaiselle, ei Kelalle ja hyvinvointialueelle, vaikka näillä onkin lakisääteinen tehtävä olla mukana palvelun tuottamisessa. Koska organisaatioiden resurssit ovat niukat, niitä kohdennetaan pääsääntöisesti vain lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen. Siksi monialaisen työn riittävä resursointi tulisi varmistaa lainsäädännöllä.

Työllistymistä tukevien palveluiden ja kuntoutuksen palveluiden tulisi nivoutua paremmin yhteen eli niitä tulisi voida hyödyntää asiakkaan näkökulmasta joustavasti riippumatta siitä, onko poissaolo työelämästä johtunut työkyvyttömyydestä sairauden vuoksi vai pitkittyneestä työttömyydestä. Etenkin nuorten kohdalla työkyvyttömyyden osoittaminen on erityisen vaikeaa, kun työkyvystä ei ole vielä syntynyt mitään arvioita puutteellisen työkokemuksen vuoksi. Palveluun pääsemiseksi tulisi riittää tietty työttömyyden kesto tai asiakkaan oma halu, ei terveydellisin perustein osoitettu työkyvyttömyys. Samasta palvelusta, joka edistää nuorten työllistymistä, on myös merkittävää hyötyä nuoren työkyvylle.

3.3 Komitea ehdottaa arvioitavaksi mahdollisuuksia liittää työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyviin etuuksiin kannustimia ja velvoitteita osallistua palvelutarpeen arviointiin ja yhdessä asiakkaan kanssa sovittaviin palveluihin. Ehdotuksen mukaan palvelujen saatavuus ja saavutettavuus tulee huomioida. Mitä palveluja ehdotetun arvioinnin tulisi koskea?

Vantaan kaupungin lausunto: Asiakkaalle asetettavat kannustimet ja velvoitteet luovat aina mukanaan velvoitteita myös julkiselle sektorille, ja niiden asettaminen ei olekaan ilmaista. Velvoitteet tuovat mukanaan työvoimaintensiivisiä seuranta- ja tarkistusvelvollisuuksia. Mikäli kannustimia ja velvoitteita harkitaan, ne tulisikin tarkkaan rajata henkilöihin, joiden kohdalla niillä voi olettaa olevan vaikutusta. Pitkäaikaissairaista suuri osa ei pysty omalla päätöksellä vaikuttamaan tilanteeseensa kannustimista huolimatta. Heidän tilanteeseensa lieneekin suurempi vaikutus sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuudella, matalan kynnyksen palveluilla ja ennaltaehkäisevällä työllä.

Palvelutarpeen arviointi moniammatillisesti esim. kuntoutustuen yhteydessä pitäisi olla velvoittavaa viranomaisille eli siihen olisi kyettävä osoittamaan resurssit kunkin viranomaisen tai palvelutarjoajan taholta. Asiakkaan palvelutarvetta tulisi arvioida asiakkaan itsensä niin toivoessa, mikäli palvelutarpeen arviointi on ehtona tietyn palvelun toteutumiselle. Tietyn pitkittyneen työttömyysjakson jälkeen osallistuminen palvelutarpeen arviointiin (muuhunkin kuin sosiaalihuollon palveluihin) tulisi olla velvoittavaa, mutta ei karensseilla sanktioitua.

4. Työttömyysturva, työllisyyden edistäminen ja osittainen työllistyminen (välimietinnön

ehdotukset 8 ja 9)

4.1 Komitea ehdottaa, että työmarkkinatuen toimivuutta ja

uudistamistarpeita selvitetään tilanteissa, joissa työmarkkinoille pääsy tai niille palaaminen

on vaikeutunut. Mitä tilanteita ehdotetun selvityksen tulisi koskea?

Vantaan kaupungin lausunto: Erityisesti kouluttamattomien ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten tilanteita. Koulutushakuvelvoite tulisi laajentaa tai muuttaa koskemaan myös hakeutumista työllistymistä edistäviin palveluihin kuten työpajavalmennukseen tai muuhun työllistymistä edistävään valmennukseen.

Työmarkkinatuen saamisen ehtoja tulisi alle 25 –vuotiaiden vailla ammatillista koulutusta olevien työttömien kohdalla erityisesti tarkastella, etenkin 5kk:n odotusajan asettamista. Koska 5kk:n odotusaika voidaan asettaa jälkikäteen koskemaan myös aikaa, jolloin nuori on ollut työllistymistä edistävässä toimenpiteessä, syntyy täysin kohtuuttomia takaisinmaksuvelvoitteita tulottomille nuorille. Työttömyysturvaa aktiivitoimenpiteen aikana tulisi voida harkita myös sellaisessa tilanteessa, jossa nuori on väliaikaisesti keskeyttänyt ammatillisen koulutuksen, mutta on oikeutettu palaamaan opintoihin tietyn ajanjakson jälkeen.

5. Opiskelu ja osaamisen kehittäminen (välimietinnön ehdotukset 10, 11 ja 12)

5.1 Komitea ehdottaa, että etuusjärjestelmän tulee tukea ihmisten jatkuvaa oppimista ja edistää

osallistumisen tasa-arvoa. Miten etuusjärjestelmää tulisi uudistaa, jotta se parantaisi

osallistumisen tasa-arvoa ja tukisi jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmän uudistamista?

Vantaan kaupungin lausunto: Omaehtoisia opintoja suorittamalla työnhakija voi parantaa työllistymisen edellytyksiään kouluttautumalla alalle, jolla on paremmat työllistymisen edellytykset. Omaehtoisia opintoja suorittavan työnhakuvelvollisuus tulisi poistaa, jotta työvoimaviranomainen ja työnhakija voivat yhdessä sopia osaamisen kehittämisestä ja viedä suunnitelman loppuun.

Omaehtoisen opiskelun mahdollisuuksia työttömyysturvalla tulisi lisätä ja mahdollistaa paremmin myös osatutkintojen suorittaminen. Opintotukijärjestelmää tulisi kehittää niin, että aikuisena olisi mahdollisuus opiskella ilman opintolainaa tilanteessa, jossa lainan ottaminen on asiakkaan elämäntilanteen kannalta kohtuutonta. Opintososiaalisten etuuksien joustavaa yhdistämistä työttömyysturvaan voisi selvittää.

5.2 Komitea katsoo, että koulutukseen hakeutumisen tulee olla ensisijaista vailla ammatillista tutkintoa oleville nuorille. Miten nuorten sosiaaliturvaa tulisi uudistaa, jotta etuus- ja palvelujärjestelmien monimutkaisuus ja niiden sisälle asetetut kannustimet eivät aiheuttaisi koulutuksen tai muiden palvelujen ulkopuolelle jäämistä tai jättäytymistä?

Vantaan kaupungin lausunto: Opintojen suorittamista työttömyysetuudella etenkin nuorten kohdalla tulisi helpottaa tai selvittää mahdollisuus kehittää pitkäaikaistyöttömille vailla ammatillista koulutusta oleville nuorille uusi harkinnanvarainen etuus tätä varten. Etuuden saamisen ehtona tulisi olla moniammatillinen arvio opintojen taloudellisen tukemisen tarpeesta. Nuorten kohdalla opiskeluiden suorittamisen yksi este on opintolainan ottaminen tilanteessa, jossa luottotiedot ovat menneet tai lainaa on jo kertynyt keskeytyneistä opinnoista suuria summia. Etenkin opiskelu aloille, joissa tarvitaan työvoimaa, mutta joilla palkkataso on jäänyt matalaksi, ei talouden kiristyessä mahdollistu, kun ehtona on opintolainan nostaminen.

5.3 Komitea ehdottaa selvitettäväksi edellytyksiä käynnistää opintotukijärjestelmän kokonaisuudistus. Millainen opintotukijärjestelmän uudistus tukisi opiskeluajan toimeentuloa, sujuvaa opiskelua, tavoiteajassa valmistumista ja opiskelijan hyvinvoinnin ja jaksamisen kannalta mielekästä opintopolkua?

Vantaan kaupungin lausunto: Yleinen asumistuki osana opiskelijan etuuksia on säilytettävä. Suurin kehittämistarve liittyy opintolainan ja opintotuen väliseen suhteeseen. Opintolainan osuutta opintososiaalisista etuuksista tulisi pienentää. Opintotuen tulorajoja ja tulorajojen määräytymisen perusteita tulisi tarkastella työnteon kannustimien näkökulmasta. Opintolainan määrälle pitäisi luoda katto, jonka jälkeen ammatillisten opintojen suorittaminen ei enää edellyttäisi lainan nostamista. Etenkin tilanteessa, jossa opiskelija on jo suorittanut yhden tutkinnon, mutta ei ole onnistunut sen turvin työllistymään. Opintolainahyvitys pitäisi laajentaa myös ammatillisia opintoja suorittaville, ei vain korkeakouluopiskelijoille. Tämä kannustaisi myös vailla ammattia olevia suorittamaan tutkinnon.

6. Lasten ja perheiden sosiaaliturva (välimietinnön ehdotukset 13, 14 ja 15)6.1 Komitea ehdottaa työryhmän perustamista lapsilisän uudistamiseksi. Mitä lapsilisäjärjestelmän eri uudistusvaihtoehtojen valmistelussa ja arvioinnissa tulisi ottaa huomioon?

Lausunto:

-

6.2 Komitea ehdottaa lastenhoidon tukien järjestelmän uudistuksen käynnistämistä. Miten ja mistä lähtökohdista lastenhoidon tukien järjestelmää tulisi uudistaa?

Vantaan kaupungin lausunto: Lasten hoidon tuet tulisi irrottaa varhaiskasvatuksen järjestämisestä. Yksityisen hoidon tuki voisi mennä hoivapalveluun. Varhaiskasvatusta järjestetään palvelusetelillä.

6.3 Vanhemmalla on vastuu lapsensa elatuksesta. Mitä muutoksia sosiaaliturva- tai muuhun lainsäädäntöön tulisi tehdä, jotta se tukisi vanhempien elatuskykyä?

Lausunto:

-

7. Asumismenot ja asumismenojen korvaaminen (välimietinnön ehdotus 16)7.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 16 edistämisessä? Mikä asia tai mitkä asiat on tärkeintä selvittää?

Vantaan kaupungin lausunto: Erityisen tärkeää on selvittää, miten asumistuki todellisuudessa kompensoi matalaa palkkatasoa. Lisäksi asumistuen selvittämisessä olisi syytä huomioida, millaisilla sykleillä tuloissa tapahtuvat muutokset vaikuttavat asumistuen määrään ja huomioidaanko nämä tuloissa tapahtuvat muutokset jälkikäteen takautuen kuinka pitkältä ajalta. Lisäksi asumistuen suojaosan vaikutuksia ihmisten työllistymiseen tulisi selvittää ja sitä, miten sosiaaliturvan kokonaisuuden joustavuus kannustaa ihmisiä työllistymiseen. Enimmäisasumismenoja tulisi arvioida alueiden todellisen vuokratason mukaan kuntakohtaisesti.

8. Toimeentulotuki ja pitkäaikaisen toimeentulotukitarpeen vähentäminen (välimietinnön

ehdotukset 17 ja 18)8.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 17 ja 18 edistämisessä?

Vantaan kaupungin lausunto: Toimeentulotuki pitäisi vahvemmin linkittää palveluihin siten, että täysin toimeentulotuen varassa olevat etenkin alle 25 -vuotiaat ohjattaisiin nopeammin palvelutarpeen arviointiin. Kelan ja hyvinvointialueiden yhteistyö ja palveluohjaus on tässä avainasemassa. Lakia kuntouttavasta työtoiminnasta tulisi uudistaa niin, että palvelutarpeen arvioinnissa myös kuntien työllistämispalveluilla olisi tulevaisuudessa vahvempi rooli. Kuntouttava työtoiminta tulisi vahvemmin nivoa työllisyyspalveluihin tai luoda kuntouttavan työtoiminnan ja työllistymistä edistävien palveluiden välille selkeämpiä jatkumoja. Nyt uhkana on, että kuntouttavassa työtoiminnassa ei riittävällä tavalla selvitetä asiakkaan mahdollisuuksia jatkopolkuihin ja työllistymistä edistäviin palveluihin, koska kuntouttavaa työtoimintaa toteutetaan vain hyvinvointialueen järjestämänä toimintana. Eri viranomaisten välistä yhteistyötä tulisi vahvistaa.

8.2 Mitkä ovat keskeisimmät toimenpiteet, joilla pitkäaikaista toimeentulotuen tarvetta voidaan vähentää?

Lausunto:

-

9. Etuus- ja palvelupolkujen toimivuus ja palvelujen tarjoaminen (välimietinnön ehdotukset 19, 20, 21, 22, 23, 24 ja 25)9.1 Miten työ- ja toimintakyvyn tukemista, seurantaa ja arviointia sekä työ- ja toimintakykyä tukevia palveluja tulisi vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollossa?

Vantaan kaupungin lausunto: Hyvinvointialueen tehtäväkenttää ei pidä laajentaa nykyisestä. Nuorten kohdalla kunnallisten työpajojen mahdollisuudet tarjota hyvinvointialueille kuntouttavaa työtoimintaa tulisi palauttaa tai mahdollistaa lainsäädännöllä. Kuntouttavan työtoiminnan roolia suhteessa muihin ryhmämuotoisiin työllistymistä edistäviin palveluihin tulisi selkeyttää. Tämänhetkisen lainsäädännön mukaan kuntouttava työtoiminta on muodostunut monelle nuorelle ensisijaiseksi palveluksi suhteessa muihin työllistymistä edistäviin palveluihin, koska nuoren palvelutarvetta ei moniammatillisesti arvioida. Nuorten kohdalla ryhmämuotoinen, vertaistukea tarjoava ja nuorisolähtöinen valmennus olisi tarkoituksenmukaisempi.

NEET –nuorten (Not in Employment, Education or Training) määrän vähentämiseksi on erityisen tärkeää kiinnittää huomiota niihin nuoriin, jotka ovat täysin toimeentulotuen varassa ja mahdollistaa heille työhön ja opiskeluihin valmentavaa toimintaa kuten työpajavalmennusta. Tätä varten tarvitaan selkeästi uusi työllistymistä edistävä palvelu nykyisen työkokeilun rinnalle ja mahdollisesti uusi etuus, jonka turvin nuori voi kuntoutua työ- ja opiskeluelämään. Tässä uudistuksessa tulisi erityisesti huomioida kuntien tuleva rooli työllistämispalveluiden vastuutahona ja näiden nuorten työllistymistä edistävien palveluiden järjestäjänä ja tuottajana.

9.2 Mitä tulisi ottaa huomioon valmisteltaessa A) monialaista asiakassuunnitelmaa ja sitä koskevaa lainsäädäntöä? B) työkyky- ja kuntoutuspalvelujen yhtenäistä tietopohjaa ja sitä koskevaa lainsäädäntöä? C) vastuutyöntekijä-mallia eniten tukea tarvitseville?

Vantaan kaupungin lausunto:

A) Monialaista asiakassuunnitelmaa koskevan lainsäädännön tulisi mahdollistaa työvoimaviranomaisen, Kelan ja hyvinvointialueen lisäksi myös oppilaitosten, nuorisopalvelujen ja muiden palvelutarjoajien pääsy suunnitelman osapuoleksi silloin, kun asiakkaan palvelutarve sitä vaatii. Monialaisten palvelujen asiakkailla on tavallisesti useita yhteen nivoutuvia palvelutarpeita, jotka vaativat eri toimijoiden mahdollisuutta työskennellä joustavasti yhdessä.

9.3 Mitä muuta tulisi ottaa huomioon alaluvun 5.10 ehdotusten edistämisessä?

Lausunto:

-

10. Sosiaaliturvajärjestelmän kannustin- ja byrokratialoukut (välimietinnön ehdotukset 26 ja 27) 10.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 26 ja 27 osalta?

Vantaan kaupungin lausunto: Etenkin ehdotuksen 27 kohdalla keskeisintä on sosiaaliturvan joustavuus muuttuvissa elämäntilanteissa. Työn ja sosiaaliturvan yhteensovittaminen tulisi tehdä helpommaksi erityisesti niissä tilanteissa, joissa ihmisen työllistyminen täysipäiväisesti työkyvyn rajoitteiden, kielitaidon tai työsuhteen luonteen vuoksi ole todennäköistä.

11. Asumis- ja työperusteinen sosiaaliturva ja kansainvälinen liikkuvuus (välimietinnön ehdotukset 28, 29 ja 30)11.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 28, 29 ja 30 edistämisessä?

Lausunto:

-

12. Syyperusteisten perusturvaetuuksien yhtenäistäminen ja yhdistäminen ansioturva huomioiden (komitean esitys seuraavalle hallitukselle)

Lausunto:

-

12.1 Komitea esittää syyperusteisten perusturvaetuuksien yhtenäistämistä ja yhdistämistä ansioturva huomioiden alaluvussa 6.1. Tarkoituksena on selkeyttää ja yksinkertaistaa vaiheittain etuusjärjestelmää ja sen toimeenpanoa sekä helpottaa siirtymistä etuudelta toiselle. Mitä hyötyjä ja haasteita perusturvaetuuksien yhtenäistämiseen ja yhdistämiseen voi liittyä?

Vantaan kaupungin lausunto: Asiakkaiden näkökulmasta perusturvaetuuksien yhtenäistäminen selkeyttää järjestelmää ja helpottaa etuuksien hakemista tilanteessa, jossa asiakkaan palvelutarve ei ole vielä selkiytynyt. Etuuksien hakemisen helpottaminen ennalta ehkäisee myös taloudellisia vaikeuksia tai niiden pitkittymistä ja siten ehkäisee ihmisten syrjäytymistä tai ajautumista palvelujärjestelmän ulkopuolelle.

Palveluiden järjestäjän näkökulmasta uhkana voi olla puutteellinen tiedontuotanto asiakkaiden palvelutarpeesta. Mikäli etuutta hakiessa ei muodostu riittävällä tavalla tietoa asiakkaan mahdollisesta palvelutarpeesta, voi tähän liittyä riski, että palvelutarve jää selvittämättä. Tämä myös vaikeuttaa palvelutarpeen volyymin ennakointia järjestävälle taholle kuten kunnille ja hyvinvointialueille. Uudistuksen yhteydessä on siten varmistettava, että ihmisten palvelutarpeiden ennakointia varten voidaan kerätä riittävästi tietoa ihmisten tilanteista kuten työkyvyttömyydestä, kuntoutustarpeista tai sairastavuudesta.

12.2 Mihin suuntaan perusturvaetuuksien yhtenäistämistä tulisi kehittää A) etuuksien ehtojen osalta? B) toimeenpanon osalta?

Lausunto:

-

13. Ehdotusten priorisointi13.1 Välimietinnössä on komitean 31 ehdotusta tuleville hallituksille. Mitä kolmea ehdotusta tulisi edistää ensimmäisenä ja miksi?

Lausunto:

-

14. Julkisen talouden kestävyys14.1 Sosiaaliturvauudistuksessa tehtävät ratkaisut voivat joko vahvistaa tai heikentää julkista taloutta pitkällä aikavälillä. Komitea on linjannut, että uudistuksen tulee osaltaan varmistaa julkisen talouden kestävyys työllisyyttä ja väestön työ ja toimintakykyä vahvistamalla. Tulisiko sosiaaliturvan uudistamisella tavoitella parannusta julkisen talouden kestävyyteen pitkällä aikavälillä ja jos kyllä, niin miten?

Lausunto:

-

15. Komitean linjaukset toisen kauden työlle 15.1 Komitea on linjannut toisen kautensa työstä alaluvussa 6.2. Mikä luetelluista kokonaisuuksista on tärkein ja miksi?

Lausunto:

-

15.2 Mihin suuntaan lueteltuja kokonaisuuksia tulisi kehittää?

Lausunto:

-

16. Mitä muuta haluat todeta sosiaaliturvauudistuksesta?

Lausunto:

-

12 § Ystävyyskaupunkisuhteen solmiminen ukrainalaisen Boryspilin kaupungin kanssa

VD/3071/04.01.02.00/2023

RV/EV/EJ

Venäjän hyökättyä Ukrainaan 24.2.2022 on Ukrainassa tarvittu apua. Eurocities-järjestö, jonka jäseniin Vantaa kuuluu, on pitänyt Ukrainan kaupunkeihin tiivistä yhteyttä ja tavoitteena on, että Eurocities-kaupungit auttavat ukrainalaisia kaupunkeja erityisesti jälleenrakennuksessa.

Suomen suurimmilla kaupungeilla on aktiivista yhteistyötä ukrainalaisten kaupunkien kanssa. Espoo on toiminut yhteistyössä Kryvyi Rih -nimisen kaupungin kanssa. Helsingillä on Kiovan kanssa 1990-luvulla tehty yhteistyöasiakirja, joka on päivitetty marraskuussa 2022. Tampereella puolestaan on ystävyyskaupunkisopimus Kiovan kanssa. Turku ja ukrainalainen Harkovan kaupunki ovat solmineet ystävyyskaupunkisopimuksen elokuussa 2022, ja Oulun ystävyyskaupunki on Odessa.

Vantaan kaupunki on tukenut Ukrainaa ja sen kansalaisia sekä Ukrainassa että Vantaalla. Vantaalla ei kuitenkaan ole ystävyyskaupunkia Ukrainassa, mutta ystävyyskaupunkiyhteistyö tarjoaisi luontevan tavan avun jatkamiseen ja jälleenrakennuksen ajan tuen kohdentamiseen.

Ystävyyskaupungiksi on kartoitettu Ukrainan metropolialueelta Vantaan kaltaista kaupunkia, jolla olisi kansainvälinen lentokenttä. Ukrainan Suomen suurlähettiläs on ehdottanut keskustelussaan Vantaan kaupunginjohtajan kanssa Vantaalle ystävyyskaupunkiyhteistyötä Boryspilin kaupungin kanssa. Boryspilin kaupunki sijaitsee pääkaupunki Kiovan naapurissa ja siellä sijaitsee Ukrainan kansainvälinen lentokenttä. Vaikka kaupunki on Vantaata pienempi – Boryspilissa on noin 90 000 asukasta – yhtäläisyyksiä on paljon. Boryspilin asukasmäärä on myös kasvanut, sillä vuonna 2020 kuntaliitoksen yhteydessä 18 kylää liittyi Boryspiliin. Boryspilin kaupunginjohtajana on tammikuusta 2021 asti toiminut Volodymyr Borysenko.

Boryspilin kaupunginjohtajan mukaan tilanne Boryspilissa on tällä hetkellä suhteellisen vakaa, toisin kuin Venäjän hyökkäyksen alkaessa helmikuussa 2022. Boryspiliin on siirtynyt noin 20 000 henkilöä muualta Ukrainasta.

Kaupunginjohtaja on tavannut Boryspilin kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajat etäkokouksessa 28.2.2023. Kokoukseen osallistui myös Ukrainan Suomen-suurlähettiläs. Boryspil on sitoutunut ystävyyskaupunkitoimintaan Vantaan kanssa, ja Boryspilin kaupunginvaltuusto on jo hyväksynyt sopimusluonnoksen.

Ukrainalaisen ystävyyskaupunkisuhteen aloittamiseksi ja kehittämiseksi yhteistyötä tehdään Suomen Ukrainan-suurlähetystön ja Ukrainan Suomen-suurlähetystön kanssa, sekä Kuntaliiton ja muiden suomalaisten kaupunkien kanssa.

Ystävyyskaupunkitoiminta

Vantaalla on tällä hetkellä yhdeksän ystävyyskaupunkia. Uusia ystävyyskaupunkisopimuksia ei ole solmittu vuoden 2001 jälkeen. Nykyisin kaupunkien kansainvälinen toiminta painottuu enemmän verkostotoimintaan sekä hankkeisiin.

Ukrainalaisten kaupunkien ollessa kyseessä ystävyyskaupunkitoiminta on kuitenkin perusteltua, sillä se luo luontevan rakenteen kaupunkien kahdenväliseen toimintaan ja sen avulla voidaan tukea ukrainalaisia kaupunkeja jälleenrakennuksessa. Jatkossa ystävyyskaupunkiyhteistyöllä voidaan lisäksi tehdä vastavuoroista kehittämistoimintaa. Myös Kuntaliitto suosittaa ystävyyskaupunkisuhteiden solmimista ukrainalaisten kaupunkien kanssa.

Luonnos Vantaan ja Boryspilin ystävyyskaupunkisopimukseksi on laadittu Kuntaliiton tekemän sopimuspohjan mukaisesti. Ystävyyskaupunkisopimusta voidaan täydentää tarkemmilla asiakirjoilla ja suunnitelmilla, ja erilaista yhteistyötä voidaan tehdä Vantaan ja Boryspilin luottamustoimielimien sekä toimialojen välillä. Boryspilissa on tarvetta esimerkiksi koulutuksen kehittämiseksi. Vantaa voisi tukea Boryspilia modernisoimaan kouluja, välittää tarvikkeita kouluille sekä antaa monenlaista asiantuntija-apua jälleenrakentamisessa. Ukraina-yhteistyötä on mahdollista laajentaa myös yhteistyökumppanien kanssa tehtävällä verkostotyöllä.

Vantaan tuki Ukrainalle

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 28.2.2022, että Vantaan kaupunki avustaa Ukrainan valtiota ja sen kansalaisia 150 000 eurolla sodasta aiheutuvien humanitaaristen ongelmien lieventämiseksi. Avustus kohdistettiin Ukrainaan kansainvälisten järjestöjen kautta: Unicef (50 000 euroa), Suomen Punainen Risti (50 000 euroa) ja UN Women (50 000 euroa).

Vantaan Ukraine Help Center avattiin Koivukylän asukastiloihin huhtikuussa 2022 yhteistyössä Mannerheimin lastensuojeluliiton kanssa. Apukeskuksessa toimi Vantaan kaupungin yhteisötyöntekijä ja MLL:n Uudenmaan piirin työntekijä.

Tammikuussa 2023 kaupunginhallitus päätti myöntää toiminta-avustusta 60 000 € Ukrainalaisten Yhdistys Suomessa ry:lle Korson logistiikkakeskuksen toimintaan vuodelle 2023. Lisäksi Vantaan kaupunki järjesti yhteistyössä Helsingin ja Espoon kaupunkien kanssa osana keräyksen, jonka avulla Ukrainaan toimitettiin kaupunkilaisten, yritysten ja yhteisöjen lahjoittamia aggregaatteja, generaattoreita ja lämmityslaitteita. Keräys oli osa Euroopan parlamentin ja Eurocities-järjestön lanseeraamaa Generators of Hope -kampanjaa.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että Vantaan kaupunki solmii ystävyyskaupunkisuhteen ukrainalaisen Boryspilin kaupungin kanssa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunkistrategia ja johto

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot: kansainvälisten asioiden päällikkö Elina Värtö, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

13 § Kuolinpesän omaisuuden anominen Vantaan kaupungille

VD/991/02.05.02/2023

RÅ/NK/EJ

Henkilö on kuollut 5.5.2022 viimeisenä kotikuntanaan Vantaa. Häneltä ei jäänyt perimään oikeutettuja sukulaisia tai testamenttia, joten hänen omaisuutensa on tullut perintökaaren 5 luvun mukaisesti valtiolle. Valtiokonttorin ilmoituksen mukaan perillisittä kuolleen henkilön kotikunnalla on oikeus hakea kuolinpesän omaisuutta luovutettavaksi kunnalle. Perukirjan mukaan kuolinpesän omaisuuden säästö on noin 195 000 euroa.

Kunnan tulee ilmoittaa jokin koulutukseen, kasvatukseen tai kulttuuri -, nuoriso-, kirjasto tai liikuntapalveluihin liittyvä käyttötarkoitus haettavalle omaisuudelle. Valtiokonttorin ohjeiden mukaan käyttötarkoituksen on hyvä olla tarpeeksi yleisluonteinen. Hakemusta ei tarvitse muuten perustella eikä omaisuuden mahdollinen luovuttaminen kunnalle perustu tarveharkintaan. Hakemus tulee toimittaa valtiokonttorille viimeistään 9.5.2023.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala esittää, että omaisuus ohjataan tarkoitukseen perustettavalle tasetilille, josta varoja käytetään avustuksina, stipendeinä ja tukina kulttuurin ja liikunnan sekä sosiaalisen tasa-arvoisuuden edistämiseen.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 19 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungille testamentattujen tai lahjoitettujen varojen sekä valtionperintöjen vastaanottamisesta, hallinnasta ja hoitamisohjeista, kun testamentatun, lahjoitetun tai perityn omaisuuden arvo ylittää 100 000 euroa.

Perukirja on nähtävillä luottamushenkilöiden extranetissä. Perukirja ja sen sisältämät tiedot ovat salassa pidettäviä (julkisuuslaki 24 § 1 mom. 23 kohta).

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 13

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) hakea valtiokonttorilta kuolinpesän omaisuuden luovuttamista Vantaan kaupungille käytettäväksi esittelytekstissä mainittuun tarkoitukseen ja

b) että, omaisuuden tarkemmasta käyttökohteesta päättää kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä.

Tarkastetaan ja hyväksytään kokouksen pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksen pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Hakemus valtiokonttorille

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
lakimies Niina Kolju, puh. 040 5598 621, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

14 § Kaupunkiympäristön toimialan kaupunkisuunnittelujohtajan viran auki julistaminen

VD/1574/01.01.01.01/2023

TeA/SMi/JH/KN/JT/EJ

Kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine on irtisanoutunut kaupunkisuunnittelujohtajan virasta (vakanssinumero 000514) 1.7.2023 alkaen. Hallintosäännön mukaan viran julistaa hakuun kaupunginhallitus.

1.1.2023 voimaantulleen hallintosäännön mukaan kaupunkiympäristön toimialaa johtaa kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja. Kaupunkiympäristön toimialaan kuuluvat katujen ja puistojen, kaupunkirakenteen ja ympäristön sekä kiinteistöjen ja tilojen palvelualueet.

Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualue vastaa kaupunkisuunnittelujohtajan johdolla:
• maankäytön strategian kehittämiseen ja toteuttamiseen osallistumisesta
• yleiskaavojen, asemakaavojen ja muiden maankäytön suunnitelmien laatimisesta
• kaavojen hallinnollisesta käsittelystä ja seurannasta
• poikkeamislupa-asioiden valmistelusta
• kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle määrättyjen tehtävien valmistelusta, täytäntöönpanosta ja neuvonnasta
• rakennusvalvonnan myöntämien lupien valvonnasta
• kunnan viranomaiselle kuuluvista ympäristön- ja luonnonsuojelun, vesilain, vesihuoltolain, jätelain, maa-aineslain, elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonnan, eläinlääkintähuollon, tupakkalain valvonnan ja nikotiinivalmisteiden myynnin valvontaan liittyvistä tehtävistä
• palvelualueelle määrättyjen maisematyölupa-asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta
• ympäristökeskuksen myöntämien lupien valvonnasta

Kaupunkisuunnittelujohtaja tai hänen määräämänsä päättää rakennusluvan erityisistä edellytyksistä maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n tarkoittamalla suunnittelutarvealueella, ellei kysymys ole hyväksytystä yleiskaavasta, kaupunkiympäristölautakunnan tai kaupunginhallituksen hyväksymästä kaavaehdotuksesta tai –luonnoksesta oleellisesti poikkeavasta rakentamisesta.

Kaupunkisuunnittelujohtaja
• vastaa palvelualueensa johtamisesta ja kehittämisestä sekä työnjohto-oikeuden käyttämisestä palvelualueellaan
• vastaa palvelualueensa tuloksellisuudesta ja strategisesta ohjauksesta, siten että kaupungin kokonaistavoitteet toteutuvat
• vastaa palvelualueen määrärahojen jaosta
• vastaa palvelualueensa tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä
• vastaa palvelualueensa sopimushallinnasta
• vastaa palvelualueensa viestinnästä
• vastaa palvelualueen hallinnassa olevien tilojen, alueiden, rakennusten, ja laitosten käyttösäännöistä
• hakee palvelualueella tarvittavat luvat ja suostumukset

Kaupunkisuunnittelujohtajan viran kelpoisuusehtona on virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä käytännössä saavutettu johtamiskokemus sekä suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Virassa menestyminen edellyttää kykyä, kokemusta ja näkemyksellisyyttä kaupunkisuunnittelusta ja sen kehittämisestä sekä johtamisesta. Lisäksi ympäristöasioiden hyvä tuntemus katsotaan eduksi. Hyvät vuorovaikutus- ja esiintymistaidot luetaan hakijan eduksi.

Edellä mainittuja asioita on tarkoitus korostaa hakuilmoituksessa.

Viran tehtäväkohtainen palkka on 7158,63 €/kk ja matkapuhelinetu.

Virka on tarkoitus julistaa auki toistaiseksi voimassa olevana. Virka on tarkoituksenmukaista laittaa hakuun heti.

Kaupunginhallitus 17.4.2023 § 12

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) julistaa haettavaksi kaupunkisuunnittelujohtajan virka (vakanssinumero 000514) heti,
b) todeta, että viran kokonaispalkkaus on 7158,63 € (palkkaukseen tulee KVTESin mukainen 1.6.2023 yleiskorotus) ja että viranhaltijalla on puhelinetu, ja
c) perustaa kaupunkisuunnittelujohtajan valintaa varten työryhmä, johon kukin kuntavaaleissa valtuutettuja saanut puolue voi nimetä yhden edustajan.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana apulaiskaupunginjohtaja muutti päätösesityksen kohdan c) kuulumaan seuraavasti:

c) perustaa kaupunkisuunnittelujohtajan valintaa varten työryhmä, johon kukin ~~kuntavaaleissa valtuutettuja saanut puolue~~ *kaupunginhallituksessa edustettu ryhmä* voi nimetä yhden edustajan.

Päätös:
Päätettiin

a) julistaa haettavaksi kaupunkisuunnittelujohtajan virka (vakanssinumero 000514) heti,
b) todeta, että viran kokonaispalkkaus on 7158,63 € (palkkaukseen tulee KVTESin mukainen 1.6.2023 yleiskorotus) ja että viranhaltijalla on puhelinetu, ja
c) perustaa kaupunkisuunnittelujohtajan valintaa varten työryhmä, johon kukin kaupunginhallituksessa edustettu ryhmä voi nimetä yhden edustajan.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

———

Kaupunginhallituksen 17.4.2023 § 12 päätös tulee tuoda uudelleen kaupunginhallituksen käsittelyyn päätöksessä ilmenneen asiavirheen vuoksi. Päätöksen esityslistatekstissä ja päätösesityksessä on virheellisesti viitattu viran kokonaispalkkaukseen tehtäväkohtaisen palkkauksen sijaan. Viran tehtäväkohtainen palkka on 7158,63 €/kk. Virhe on korjattu päätöksen esityslistatekstiin ja kaupunginhallituksen 8.5.2023 kokouksen päätösesitykseen.

———

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 14

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) julistaa haettavaksi kaupunkisuunnittelujohtajan virka (vakanssinumero 000514) heti,
b) todeta, että viran tehtäväkohtainen palkka on 7158,63 €/kk (palkkaukseen tulee KVTESin mukainen 1.6.2023 yleiskorotus) ja että viranhaltijalla on puhelinetu, ja
c) perustaa kaupunkisuunnittelujohtajan valintaa varten työryhmä, johon kukin kaupunginhallituksessa edustettu ryhmä voi nimetä yhden edustajan.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Henkilöstö- ja konsernipalvelut, kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila, puh. 040 640 3084, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

15 § **Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Tontti 92-40-502-4 (Ansatie 6b)**

VD/2423/10.00.01.01.00/2023

TeA/AK/AVP/JHo/EJ

Vantaan kaupungilta on pyydetty 6.4.2023 saapuneella kirjeellä ennakkolausuntoa etuosto-oikeuden käyttämisestä seuraavassa kiinteistön kaupassa:

Myyjä: Kiinteistö Oy Jäkälävaara (Y: 0123957-4)

Ostaja: Aktiivihallit II Ky (Y: 3324864-3), oman tai perustettavan yhtiön lukuun

Kaupan kohde: Kaupan kohteena on Ylästön (40) kaupunginosassa sijaitseva rakennettu noin 18 248 m^2:n suuruinen tontti 92-40-502-4 osoitteessa Ansatie 6b, 01740 Vantaa.

Kauppa-hinta: 7 200 000 euroa, noin 554 € / k-m^2 ja noin 395 € / m^2.

Kaupan kohteena oleva tontti on osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (TKT). Tontilla on rakennusoikeutta 13 000 k-m^2. Tontilla sijaitsee vuonna 1997 valmistunut noin 4 769 k-m2:n suuruinen raskaan teollisuuden tehdasrakennus. Kaupan kohde rajoittuu pohjoisessa, lännessä ja etelässä kaupungin omistamiin katualueisiin.

Hakija on pyytänyt, että Vantaan kaupunki antaisi etuostolain 8 §:ssä tarkoitetun ennakkotiedon siitä, että Vantaan kaupunki ei tule käyttämään etuostolain mukaista etuosto-oikeuttaan edellä selostettuun kauppaan. Etuostolain mukaan kiinteistönomistajan kirjallisesta pyynnöstä kunta voi etukäteen ilmoittaa, ettei se tule käyttämään etuosto-oikeuttaan, jos kiinteistö kahden vuoden kuluessa kunnan päätöksestä myydään ilmoitetuilla ehdoilla.

Kiinteistöt ja tilat palvelualueen mukaan kaupungilla ei ole tarvetta hankkia kaupan kohteena olevaa teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueeksi osoitettua rakennettua tonttia. Kiinteistöjohtaja esittää vastattavaksi hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan kyseessä olevassa kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden (2) vuoden kuluessa luovutetaan ilmoitetulla tavalla.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n kohtien 34 ja 35 mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin etuosto-oikeuden käyttämisestä ja ennakkolausunnon antamisesta etuostoasioissa.

6.4.2023 päivätty ennakkolausuntopyyntö sekä 11.4.2023 päivitetty kauppakirjaluonnos ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 15

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) etuostolain 8 §:n mukaisena ennakkolausuntona ilmoittaa hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan edellä esitetyssä kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden vuoden kuluessa kaupunginhallituksen päätöksestä luovutetaan ilmoitetulla tavalla, ja

b) että hakijalta peritään tästä lausunnosta kaupunginhallituksen 16.11.2020 § 23 päätöksen mukaisesti 300 euron korvaus.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:
- Kartta kaupan kohteesta

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat

Muutoksenhakuohje: 3.3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
maankäyttöteknikko Jorma Hopponen, puh. 050 312 3995
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

KOHTEEN SIJAINTI

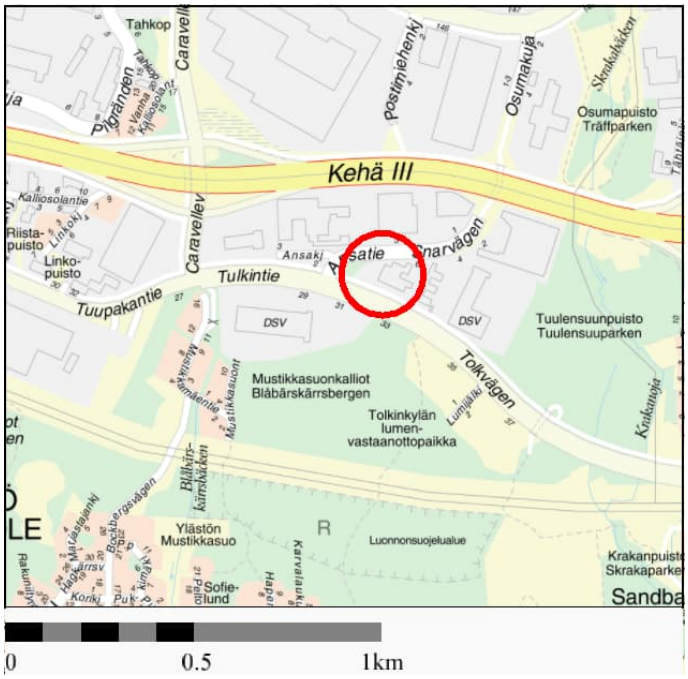

KARTTA ETUOSTON ENNAKKOLAUSUNTOA VARTEN

Kaupunginosa: YLÄSTÖ (40)

Kiinteistö: 92-40-502-4

Pinta-ala: 18248 m^2

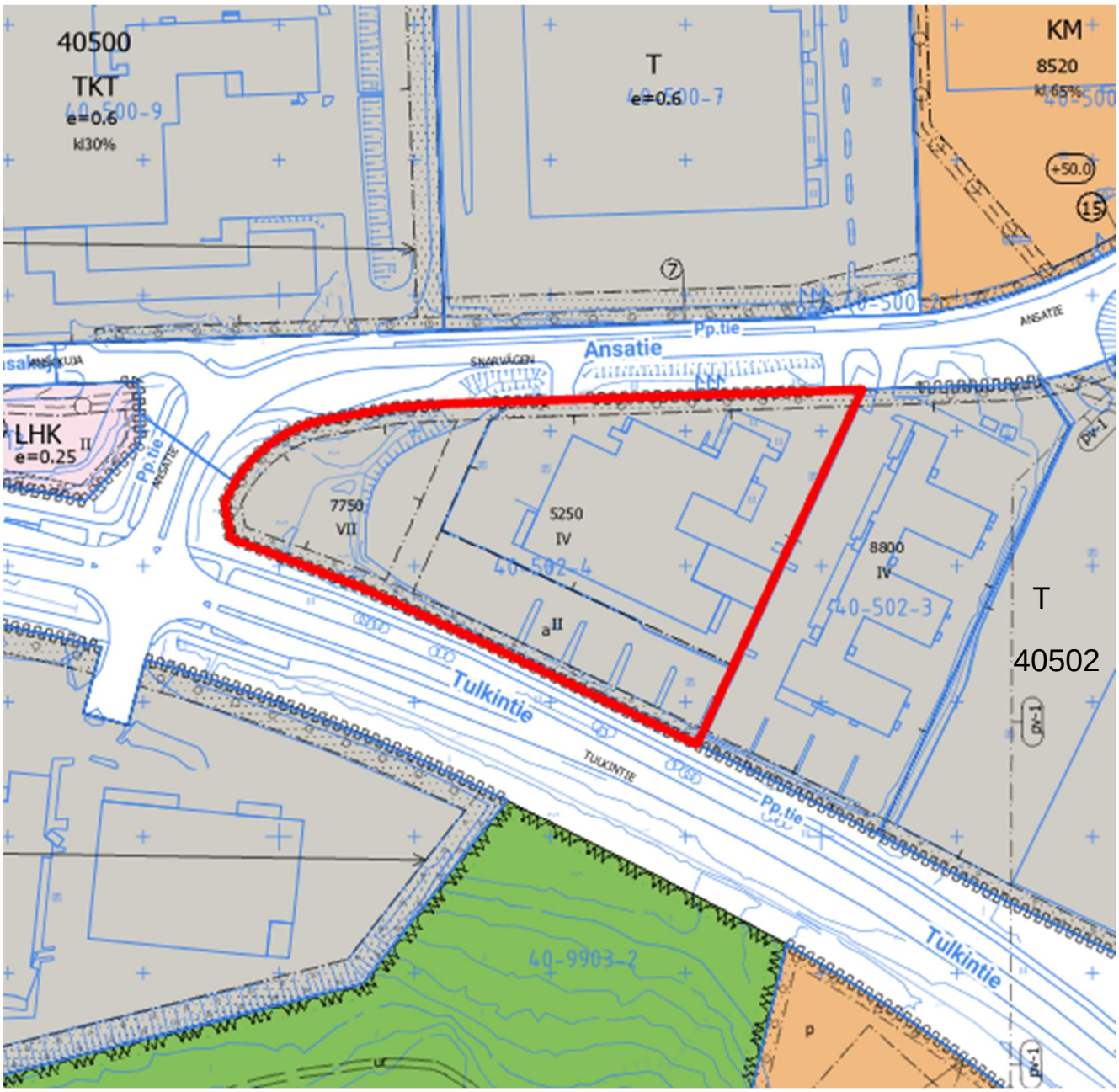

16 § Vantaan hulevesiohjelman päivityksen hyväksyminen

VD/2345/10.03.01.00/2023

TeA/HW/Mora/EJ

Vantaan ensimmäinen hulevesiohjelma laadittiin 2007–2009. Impulssi ohjelmaan laatimiseen tuli vuoden 2004 tulvan kokemuksista. Hulevesiohjelman periaatteet ja toimenpiteet ovat vakiintuneet osaksi suunnittelua ja rakentamista. Valtuustoaloitteessa syksyllä 2021 pyydettiin arvioimaan hulevesiohjelman päivitystarve, jonka pohjalta ohjelmaa on päivitetty vastaamaan tutkimustietoon ilmastonmuutoksen etenemisestä ja luonnon monimuotoisuuden vaalimisen tärkeydestä.

Vantaan kaupunki haluaa strategiassaan 2022–2025 olla ekologisesti kestävä. Tavoitteena on hiilineutraali ja resurssiviisas Vantaa, jossa jokaisen vantaalaisen on hyvä elää. Vantaalla on sitouduttu YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumiseen, mikä sisältää muun muassa ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen, toimivien ekosysteemien ylläpidon ja luonnon monimuotoisuuden varmistamisen. Vantaan yleiskaavassa 2020 annetaan koko kaupunkia koskevia yleismääräyksiä liittyen hulevesiin ja kaupunkipuroihin. Lisäksi hulevesien hallinnassa vaikuttavat taustalla EU:n vesipuite- ja tulvadirektiivit sekä laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä, joiden mukaisesti tavoitteena on saavuttaa kaikkien pinta- ja pohjavesien hyvä tila eikä niiden tila saa heikentyä. Kunnan maankäytön suunnittelulla ja rakentamisen ratkaisuilla on suuri merkitys vesien tilan kehitykseen. Kunnan tehtäviin kuuluu myös huolehtia hulevesitulvariskien hallinnan suunnittelusta, jonka osana hulevesiohjelma voidaan nähdä.

Hulevesiohjelma on laadittu yhteisten hulevesien hallintaa edistävien periaatteiden määrittämiseksi ja ylläpitämiseksi, huleveden merkityksen välittämiseksi kaupungin suunnitteluprosessin kaikille osapuolille, päättäjille ja asukkaille sekä hulevesistä vastuussa olevien viranomaisten yhteistyön selventämiseksi ja vahvistamiseksi.

Hulevesiohjelma perustuu neljään lähtökohtaan, jotka ovat kaupunkirakenteen tiivistyminen, ilmastonmuutos ja siihen sopeutuminen, luonnon monimuotoisuus ja hulevesilainsäädäntö. Ohjelmassa on seitsemän päätavoitetta ja näiden alle sijoittuvia toimenpiteitä, joilla pyritään saavuttamaan tavoitteet kymmenen vuoden aikajänteellä.

Hulevesiohjelman visio on: ”Vantaalla tavoitellaan kokonaisvaltaista ja luonnonmukaista hulevesien hallintaa, mikä tuottaa monimuotoista luontoa ja asukkaille iloa ja elämyksellisyyttä.” Hulevesien hallinta suunnitellaan ja toteutetaan kokonaisuutena, jolloin otetaan huomioon ympäröivät alueet ja tulevaisuuden olosuhteet. Tavoitteena on toteuttaa kulloiseenkin paikkaan soveltuvin ratkaisu kunnossapito huomioon ottaen. Luontoa jäljittelevät, imeyttävät ja/tai elinympäristöjä rikastuttavat ratkaisut ovat ensisijaisia. Kiinteistöjen, kunnan ja vesihuoltolaitoksen järjestelmät hallitsevat yhdessä hulevesiä siten, että vesistöihin kohdistuvat virtaamavaihtelut, vedenlaadun heikkeneminen ja muut haitat saadaan minimoitua.

Hulevesiohjelman seitsemän päätavoitetta ovat säilyneet käytännössä ennallaan verrattuna alkuperäiseen hulevesiohjelmaan. Tavoitteina ovat hulevesien hallinnan parantaminen ja hulevesitulvien vähentäminen, hulevesien laadun parantaminen ennen vastaanottavaan vesistöön laskemista, kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisääminen, pohjaveden laadun parantaminen ja pohjaveden tason säilyttäminen, vesialueiden arvostuksen nostaminen ja hulevesien hyödyntäminen positiivisena

resurssina, toimiva viranomaisyhteistyö ja tiedonkulun parantaminen hulevesiasioissa sekä Vantaan hulevesiin liittyvien toimintatapojen jatkuva parantaminen.

Tavoitteisiin pyritään pääsemään 69 toimenpiteen avulla. Näistä 54 toimenpidettä on jatkuvia ja jo nyt toteutuksessa. Kokonaan aloittamatta on 15 toimenpidettä. Vuoden 2009 ohjelmaan verrattuna toimenpiteistä 27 kappaletta on uusia. Toimenpiteet koskettavat koko hulevesien hallinnan prosessia yleiskaavoituksesta ja sopimusten laadinnasta rakentamiseen ja kunnossapitoon. Tärkein strateginen linjaus luonnonmukaisen hulevesien käsittelyn ottamisesta maankäytön, yksityisten ja julkisten alueiden yleiseksi suunnitteluperiaatteeksi säilyy ennallaan. Hulevesien käsittelyn ja johtamisen järjestäminen toteutetaan prioriteettijärjestyksen mukaisesti eli hulevedet ensisijaisesti käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta.

Kaupunkitilalautakunta 19.4.2023 § 15

Kaupungininsinöörin esitys:
Päätetään esittää Vantaan hulevesiohjelma kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 16

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä Vantaan hulevesiohjelma.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Vantaan hulevesiohjelma

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)



LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

Julkaisija
Vantaan kaupunki
5/2023
Kaupunkiympäristön toimiala, Hulevesityöryhmä
Kansikuva: Väritehtaanrannan maisemalammen biosuodatus.
Oleskelulaiturin alle on sijoitettu biohiilisuodatin, jolla parannetaan lammen ja Keravanjokeen johdettavan huleveden laatua. Altaalla on maisemallinen ja virkistyksellinen merkitys. Se on myös liikkumisesteisten saavutettavissa. (Kuva: Vantaan kaupunki, Marika Orava 2022)

SISÄLLYSLUETTELO

TYÖRYHMÄ 4

ESIPUHE 5

JOHDANTO 6

HULEVESIOHJELMAN LÄHTÖKOHDAT 7

Kaupunkirakenteen tiivistyminen 7

Ilmastonmuutoksen vaikutukset ja niihin sopeutuminen 9

Luonnon monimuotoisuus 11

Hulevesiin liittyvä lainsäädäntö ja sopimukset 13

Vantaan määräykset ja ohjeet huleveden hallintaan 14

Hulevesien hallinnan vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja haasteet 15

HULEVESIOHJELMAN VISIO JA PÄÄTAVOITTEET 18

Hulevesien hallinnan visio 18

Hulevesiohjelman päätavoitteet 19

Prioriteettijärjestys 19

HULEVESIOHJELMAN TOIMENPITEET 20

1. Hulevesien hallinnan parantaminen ja hulevesitulvien vähentäminen 20
2. Hulevesien laadun parantaminen ennen vastaanottavaan vesistöön laskemista 24
3. Kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisääminen 25
4. Pohjaveden laadun parantaminen ja pohjaveden pinnantason säilyttäminen 27
5. Vesialueiden arvostuksen nostaminen ja huleveden hyödyntäminen positiivisena resurssina 28
6. Toimiva viranomaisyhteistyö ja tiedonkulun parantaminen hulevesiasioissa 29
7. Vantaan hulevesiin liittyvien toimintatapojen jatkuva parantaminen 29

TALOUDELLISET VAIKUTUKSET 31

JATKOTYÖT 33

HULEVESIOHJELMAAN LIITTYVIÄ OHJELMIA, SUUNNITELMIA JA TERMEJÄ 34

Vantaan suunnitelmat ja strategiat 34

Muut suunnitelmat ja ohjeet 34

Käsitteet 35

Lähteet 41

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

TYÖRYHMÄ

Vantaan kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala, hulevesityöryhmä:
Antti Auvinen, suunnitteluinsinööri, Vesihuollon yleissuunnittelu, Kadut ja puistot
Marika Orava, vesihuollon suunnittelupäällikkö, Vesihuollon yleissuunnittelu, Kadut ja puistot

Heidi Burjam, puistosuunnittelupäällikkö, Viheralueiden suunnittelu, Kadut ja puistot
Marja Kärki, viheraluesuunnittelija, Viheralueiden suunnittelu, Kadut ja puistot
Petra Tammisto, maisema-arkkitehti, Viheralueiden suunnittelu, Kadut ja puistot
Pirjo Kosonen, viherkunnossapitopäällikkö, Viherkunnossapito, Kadut ja puistot

Laura Muukka, johtava maisema-arkkitehti, Yleiskaavoitus, Kaupunkirakenne ja ympäristö
Paula Kankkunen, yleiskaavasuunnittelija, Yleiskaavoitus, Kaupunkirakenne ja ympäristö
Eeva Eitsi, maisema-arkkitehti, Yleiskaavoitus, Kaupunkirakenne ja ympäristö

Päivi Jäntti-Hasa, ympäristötarkastaja, Ympäristökeskus, Kaupunkirakenne ja ympäristö
Sinikka Rantalainen, ympäristösuunnittelija, Ympäristökeskus, Kaupunkirakenne ja ympäristö

Ilkka Rekonen, lupapäällikkö, Rakennusvalvonta, Kaupunkirakenne ja ympäristö
Janne Korhonen, vastaava lvi-tarkastusinsinööri, Rakennusvalvonta, Kaupunkirakenne ja ympäristö
Ifa Kytösaho, vastaava lupa-arkkitehti, Rakennusvalvonta, Kaupunkirakenne ja ympäristö
Mikael Ström, lupa-arkkitehti, Rakennusvalvonta, Kaupunkirakenne ja ympäristö

Laajennettuun työryhmään kuuluvat lisäksi:
Jari Viinanen, ympäristöpäällikkö, Ympäristökeskus, Kaupunkirakenne ja ympäristö
Marja Vuorinen, ympäristösuunnittelija, Ympäristökeskus, Kaupunkirakenne ja ympäristö

Kuva: Sakastipuisto talvella Kivistössä. (Kuva: Vantaan kaupunki, Iiro Lehtinen 2022)



LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

ESIPUHE

Vantaalla on takanaan jo pitkä ja menestyksekäs historia hulevesien hallinnassa. Kaupungin ensimmäisen hulevesiohjelman laatiminen aloitettiin vuonna 2007. Impulssi ohjelmaan laatimiseen tuli vuoden 2004 suurtulvan kokemuksista. Ohjelma oli aikanaan ennakkoluuloton ja kunnianhimoinen julkaisu, joka muutti kaupungissa työskentelevien ja asukkaiden käsityksiä hulevesien hallinnan tarpeesta. Aikaansa edellä oleva ohjelma herätti kiinnostusta hulevesiin myös muissa kaupungeissa.

Reilussa kymmenessä vuodessa hulevesiin liittyvä lainsäädäntö on uudistunut ja tutkimustieto ilmastonmuutoksesta on lisääntynyt. Hulevesien määrän hallitsemisen lisäksi tarve hallita myös hulevesien laatua korostuu entistä enemmän. Nämä tekijät yhdessä kaupunkirakenteen tiivistymisen ja luonnon monimuotoisuuden vähenemisen kanssa luovat tarpeen hulevesiohjelman uudistamiselle. Edelleen hulevesien hallinnassa vaikuttavat taustalla EU:n vesipuite- ja tulvadirektiivit sekä laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä, joiden mukaisesti tavoitteena on saavuttaa kaikkien pinta- ja pohjavesien hyvä tila eikä niiden tila saa heikentyä. ELY-keskukset laativat vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat vesienhoitoalueille. Käytännössä kunnan maankäytön suunnittelun ja rakentamisen ratkaisuilla on suuri merkitys vesien tilan kehitykseen. Kunnan tehtäviin kuuluu huolehtia hulevesitulvariskien hallinnan suunnittelusta, jonka osana hulevesiohjelma voidaan nähdä.

Hulevesityöryhmä järjesti valtuustoaloitteen pohjalta kaupungin sisäisen työpajan hulevesiohjelman päivitystarpeen arvioimiseksi vuonna 2021, jonka seurauksena ohjelma päätettiin päivittää. Tämä hulevesiohjelma on valmistunut päivitystyöryhmän lukuisien kokoontumisten aikana sekä laajemman asiantuntijajoukon muutos- ja täydennysehdotuksista.

Hulevesiohjelman toimenpiteiden toteuttaminen jatkuu tulevina vuosina. Hulevesien kokonaisvaltainen hallinta edellyttää monialaista ja laajaa asiantuntemusta sekä uskallusta uusiin toimintatapoihin. Vesien tilan parantaminen edellyttää yhteistyötä ja sitoutumista ja se on kaikkien kaupungin työntekijöiden, alueen toimijoiden ja asukkaiden yhteinen asia.

Vantaalla 14.2.2023

Henry Westlin
kaupungininsinööri

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

JOHDANTO

Vantaan kaupunki haluaa strategiassaan 2022-2025 olla ekologisesti kestävä. Tavoitteena on hiilineutraali ja resurssiviisas Vantaa, jossa jokaisen vantaalaisen on hyvä elää. Tavoitteiden toteuttamiseksi on laadittu resurssiviisauden tiekartta. Vantaalla on sitouduttu YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumiseen. Tämä sisältää muun muassa ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen, toimivien ekosysteemien ylläpidon ja luonnon monimuotoisuuden varmistamisen. Luonnon monimuotoisuuden edistämisestä kaupunkiympäristössä valmistellaan kaupungille sitovaa tavoitetta. Lisäksi Vantaan yleiskaavassa 2020 annetaan koko kaupunkia koskevia yleismääräyksiä liittyen hulevesiin ja kaupunkipuroihin.

Hulevesiohjelma toteuttaa edellä mainittuja Vantaan tavoitteita. Vantaan ensimmäinen hulevesiohjelma on laadittu ja hyväksytty kaupunginhallituksessa vuonna 2009. Valtuustoaloitteessa syksyllä 2021 pyydettiin arvioimaan hulevesiohjelman päivitystarve.

Ohjelman alkuperäiset tavoitteet ja toimenpiteet ovat pääosin edelleen ajankohtaisia, toimivia ja tavoittelemisen arvoisia. Kaupunkirakenteen tiivistyessä korttelien hulevesien hallinnan merkitys korostuu. Hulevesiohjelman toimenpiteitä on toteutettu vuosien saatossa aktiivisesti. Osa toimenpiteistä on toteutunut kokonaan tai osittain, osa toimenpiteistä on jatkuvia ja osa on todettu toimimattomiksi muuttuneessa toimintaympäristössä. Keskeinen hulevesiä koskeva lainsäädäntö on muuttunut, mutta lakimuutokset eivät ole aiheuttaneet muutoksia Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan periaatteisiin. Aiempi hulevesiohjelma on toiminut hyvänä pohjana ohjelman päivitykselle.

Hulevesiohjelma perustuu neljään lähtökohtaan, jotka ovat kaupunkirakenteen tiivistyminen, ilmastonmuutos ja siihen sopeutuminen, luonnon monimuotoisuus ja hulevesilainsäädäntö. Ohjelmassa on seitsemän päätavoitetta ja näiden alle sijoittuvia toimenpiteitä, joilla pyritään saavuttamaan tavoitteet kymmenen vuoden aikajänteellä.

Hulevesiohjelman päivitys on laadittu virkatyönä, jotta toimialan palvelualueiden näkökulmat saataisiin sisällytettyä ohjelmaan mahdollisimman hyvin. Työryhmän jäsenet kuuluvat kaupungin hulevesityöryhmään, jossa ovat edustettuina kaupunkiympäristön toimialan eri palvelualueet ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

HULEVESIOHJELMAN LÄHTÖKOHDAT

Kaupunkirakenteen tiivistyminen

Kaupunkirakenteen tiivistäminen tarkoittaa kaupunkien sisäpuolella tapahtuvaa täydennysrakentamista olevassa olevan infrastruktuurin ja palveluiden sekä toimivien joukkoliikenneyhteyksien yhteyteen. Kaupunkirakenteen tiivistämisen myötä avautuu mahdollisuus säilyttää kaupunkien ulkopuolisia ja ympäröiviä luontoalueita vähemmän pirstoutuneina ja yhtenäisempinä sekä edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä kaupunkien ulkopuolisilla alueilla. (Vesa Yli-Pelkonen 2011)

Voimassa oleva yleiskaava ohjaa kasvua nykyiseen kaupunkirakenteeseen, erityisesti joukkoliikennekaupungin kestävän kasvun vyöhykkeelle. Kestävän kasvun vyöhykkeeksi yleiskaavassa on osoitettu asemanseudut sekä kaupungin poikittaisia yhteyksiä parantavan Vantaan ratikan vaikutusalue Länsimäestä Helsinki-Vantaan lentokentälle. Etenkin monikeskuksisen kaupungin kolmea pääkeskustaa Tikkurilaa, Aviapolista ja Myyrmäkeä vahvistetaan mahdollistamalla niihin voimakasta laajentumista ja tiivistymistä. Uusina asemanseutuina yleiskaavassa esitetään Kivistön keskustaa laajentavaa Lapinkylän asemaa sekä Vallinojaa. (Vantaan yleiskaava 2020 selostus, yk0048 11.1.2023)

Kaupunkirakenteen tiivistyminen asettaa haasteen sovittaa hulevesien hallinnan ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteet yhteen lisääntyvän täydennysrakentamisen kanssa. Syntypaikkakohtainen hulevesien hallinta ja luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen ovat pulmallisia, koska hulevesien hallintaan soveltuvat viheralueet ovat pienempiä ja rakennetumpia kuin täydennysrakentamista edeltävät laajat viheralueet puistoineen ja ulkoilualueineen. Pihoilla ja julkisilla alueilla on myös muita käyttötarpeita kuin hulevesien hallinta.

Tiivistyvässä asemakaavassa olisi tärkeää taata tonteille maanvaraisia alueita ja pyrkiä säilyttämään luonnonkasvustoa niiltä osin kuin se rakennusteknisesti on mahdollista. Tällöin kasveilla on merkittävästi kansirakenteita

Kuva: Huleveden viivytystä Kööpenhaminassa Carlsbergissä.
(Kuva: Vantaan kaupunki, Marja Kärki 2022)



LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

paremmat kasvun mahdollisuudet ja sietokyky sään ääri-ilmiöille sekä veden kierto on luonnonmukaisempaa. Maanvaraisia alueita voidaan säästää, mikäli kattoja käytetään enenevässä määrin maanpinnantasolla tilaa ja vettäläpäisevää pintaa vieviin toimintoihin. Hyviä esimerkkejä löytyy muun muassa Kööpenhaminan uusilta asuinalueilta, joilla on toteutettu leikki- ja urheiluvälinealueita sekä peliareenoja katoille.

Kaupungin rajallinen maapinta-ala tulee käyttää entistä tehokkaammin toteuttamalla maanpäällä monikäyttöisiä hulevesirakenteita tai sijoittamalla hulevesien viivytys kerroksellisesti uusien rakennusten yhteyteen. Lisäksi tulee tutkia mahdollisuutta toteuttaa tonttikohtaisten hallintatoimien ohella yhteisiä kortteli- ja aluekohtaisia hulevesiratkaisuja.

Kaupungin rakentumista ja hulevesimäärän muutosta voidaan välillisesti arvioida metsäpinta-alan muutoksen perusteella, sillä metsäalan muutoksesta on saatavilla pitkän ajan seurantatietoa. Metsän väheneminen muuttaa ympäristön kosteus- ja lämpötasapainoa, lisää pintavaluntaa ja ravinteiden huuhtoutumista sekä heikentää luonnon monimuotoisuutta.

Määritelmällisesti hulevettä muodostuu vain rakennetulla alueella. Vantaalla on rakennettu paljon peltoalueita, jolloin metsäalan muutos ei kuvaa kokonaisuutta kasvullisen maan vähenemisestä ja tiiviin pinnan lisääntymisestä.



Kuva: Vantaan metsäpinta-alan muutos vuosina 1900 – 2015.
(Kuva: Vantaan kaupunki)

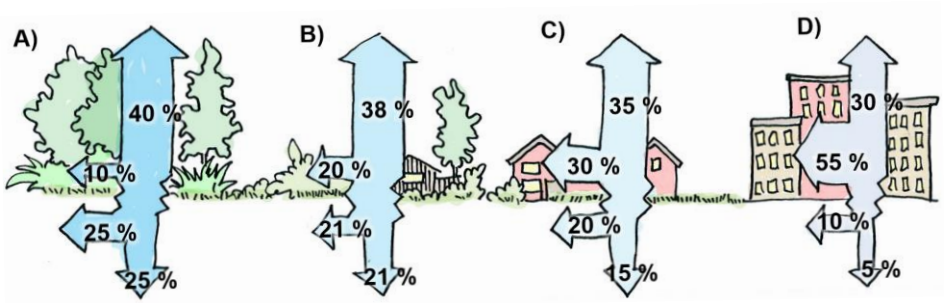

Kuva: Läpäisemättömän pinnan vaikutus haihduntaan, pintavaluntaan, pintakerrosvaluntaan ja pohjavesivaluntaan. A) luonnontilainen alue, B) 10...20 % läpäisemätöntä pintaa, C) 30...35 % läpäisemätöntä pintaa ja D) 75... 100 % läpäisemätöntä pintaa. Mitä enemmän läpäisemätöntä pintaa on, sitä enemmän luonnollinen veden kiertokulku häiriintyy eli enemmän vettä valuu pintoja pitkin ja sitä vähemmän vettä imeytyy pohjavedeksi. (Kuva: Vantaan kaupunki, Elina Lehikoinen 2013, muokattu Eskola ja Tahvonen 2010, USEPA 2012)

Vantaan pientaloalueet ovat usein rakentuneet ajan myötä esimerkiksi tieosuuskuntien teiden pohjalta ilman, että katujen toimintoja ja tilavarauksia on varsinaisesti suunniteltu. Kuivatus on usein perustunut luontaisiin virtaussuuntiin ja kiinteistöjen ojien käyttöön. Kun alueiden katuja rakennetaan nykyisten liikenteellisten mitoitusten mukaisiksi, avo-ojille ja muille luonnonmukaisille ratkaisuille ei jää tilaa, vaan joudutaan käyttämään hulevesiviemäröintiä.

Pientaloalueiden tiivistyessä usein poistetaan käytöstä kiinteistöjen halki vettä johtaneita avo-ojia ja painanteita, mistä seuraa vettymisongelmia. Kunnan resurssit eivät riitä korjaamaan näitä vettymisongelmia ja kaikkien vanhojen katujen kuivatuspuutteita. Paikoin ei pystytäkään osoittamaan kunnan hulevesijärjestelmän rajakohtaa kiinteistön läheisyyteen. Kiinteistönomistajien pitäisi huolehtia kiinteistöllään sijaitsevien kuivatusta palvelevien painanteiden, ojien ja muiden rakenteiden kunnossapidosta.

Kokonaisvaltaisen hulevesien hallinnan toteuttaminen vaatii asiaan paneutumista tiivistyvillä pientaloalueilla, joilla maanomistusolot ja rakennuskannan ikä vaihtelevat suuresti ja hulevesien johtaminen perustuu tiiviiseen ojaverkostoon. Uudisrakentamisessa ympäröivän alueen vesien johtaminen pitää ottaa huomioon riittävällä tarkkuudella. Lähtötiedot hyvään vesien hallintaan ovat selvitettävissä. Pihojen rakentamisessa ja hoidossa on myös tärkeää ottaa huomioon luontaiset vedenjohtamisreitit.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset ja niihin sopeutuminen

Ilmastonmuutoksesta aiheutuu useita eri haasteita kaupungeille ja kaupunkien rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä ja vaikutuksiin sopeutumisessa on keskeinen. Useat ilmastonmuutoksen aiheuttamat vaikutukset ovat paikallisia ja tiiviisti rakennetuissa kaupunkiympäristöissä niiden aiheuttamat tuhot voivat olla hyvinkin mittavia. Ilmaston lämpenemisen vaikutukset, kuten helteiden, rankkasateiden ja tulvien lisääntyminen, näkyvät kaupungeissa jo nyt.

Ilmatieteen laitoksen (2016, 2021) arvioiden mukaan pääkaupunkiseudun ilmasto lämpenee kaikkina vuodenaikoina, talvella enemmän kuin kesällä.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

Riippuen lämmittävien kasvihuonekaasupäästöjen hillintätoimien tehokkuudesta, vuosisadan puolivälissä tammikuun keskilämpötila on arvioiden mukaan noin 2,2 … 3,8°C korkeampi kuin jaksolla 1981-2010, ja vastaavasti heinäkuussa ero on noin 1,5 … 2,5°C. Äärimmäisen alhaiset lämpötilat harvinaistuvat voimakkaasti. Vuorokauden korkeimmat lämpötilat kesäisin kohoavat samaa tahtia keskilämpötilan kohoamisen kanssa.

Talvella sataa selvästi nykyistä enemmän ja aurinkoa nähdään harvemmin. Keskimääräiset ja suurimmat sademäärät sekä sadepäivien määrä kasvavat. Kesällä rankkasateiden arvioidaan voimistuvan runsaat 10 % sadassa vuodessa. 1900-luvun loppuvuosikymmeninä noin kerran 20 vuodessa havaittu rankkasade koetaan 2000-luvun lopulla hiukan useammin kuin kerran kymmenessä vuodessa, ja kerran sadassa vuodessa esiintynyt rankkasade noin kerran 30 vuodessa.

IPCC:ltä on tullut näiden Ilmatieteen laitoksen arvioiden jälkeen uudet aineistot ja ne päivitetään vuoden 2023 aikana uuteen pääkaupunkiseudun ilmastonmuutosarvioon. Rankkasateista valmistuneen tuoreen väitöskirjan (Vesitalous, Toivonen, Erika) pohjalta on olemassa alustavat, uudet ilmastonmuutoskertoimet 1,25–1,3 vuorokausisateille ja 1,3–1,5 tuntisateille. Nykyisellään Kuntaliiton Hulevesiopas (2012) suosittaa hulevesijärjestelmien mitoitusta noin 20 % suuremmille sademäärille nykyiseen verrattuna, mikä tarkoittaa ilmastonmuutoskerrointa 1,2.

Sopeutumistoimilla pyritään varautumaan ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin ja hyötymään mahdollisista eduista. Ennakoiva ja ennaltaehkäisevä sopeutumistyö mahdollisimman aikaisessa vaiheessa on kustannustehokkainta. Esimerkiksi tulvien aiheuttamat taloudelliset vahingot voivat olla suuria ja hulevesien puutteellinen hallinta voi aiheuttaa vaikeasti arvotettavia haittoja myös luonnolle ja vesistöille.

Vantaan resurssiviisauden tiekartan mukaisesti Vantaata suunnitellaan, rakennetaan ja kunnossapidetään muuttuvan ilmaston vaatimukset huomioon ottaen. Kaupunkialueella viherrakenne auttaa sopeutumaan ilmastonmuutokseen erityisesti hulevesien ja lämpötilojen hallinnan kautta. Näin ehkäistään tulvariskin lisäksi myös lämpösaarekeilmiötä ja luodaan viihtyisää ympäristöä sekä lisätään hiilinieluja. Erilaiset luontopohjaiset ratkaisut hulevesien hallinnassa lisäävät kaupunkiympäristön monimuotoisuutta ja hillitsevät luontokatoa. Myös erilaisten uusympäristöjen luominen lisää kaupunkiympäristöjen monimuotoisuutta ja tukee lajiston elinolosuhteita. Rakennetuilla alueilla tällaisia uusympäristöjä ovat esimerkiksi kasvikatot, kasveja sisältävät hulevesikosteikot sekä vihertehokkaasti toteutetut pihat ja katuympäristöt.

Vantaan kasvikattoselvityksen (2022) toimenpidesuosituksissa kasvikattojen toteutusta edistetään osana vihertehokkuutta ja hulevesien hallintaa. Kasvikattoja käytetään erityisesti uusissa ja tiivistyvissä kaupunkikeskuksissa sekä kaikilla alueilla, joilla kasvullista maata ja vettä läpäisevää maanpintaa on vähän.



Kuva: Viivytysallas kuivana aikana Timanttikiteenpuistossa Kivistössä (Kuva: Vantaan kaupunki, Eeva Eitsi 2021)

Luonnon monimuotoisuus

Monimuotoisuus turvaa ekosysteemipalveluita

Luonnon monimuotoisuus on maapallon elämän peruspiirre. Monimuotoisuutta on eri tasoilla: monipuoliset luontoympäristöt ylläpitävät rikasta lajistoa, ja lajistojen sisällä kussakin lajissa puolestaan esiintyy runsasta geneettistä vaihtelua. Monimuotoiset viheralueet kestävät parhaiten ilmastonmuutoksen, ilmansaasteiden ja kulutuksen tuomia haasteita. Olosuhteiden muuttuessa monimuotoisuus auttaa eläimiä, kasveja, pieneliöstöä sekä ekosysteemejä selviämään muutoksesta erityisominaisuuksiensa ansiosta. Monimuotoisuus siis osaltaan varmistaa ekosysteemien toimivuuden ja ekosysteemipalvelujen, kuten hulevesien hallinnan, kasvien pölytyksen sekä luonnon kannalta laadukkaan virkistysympäristön saatavuuden.

Vantaan resurssiviisauden tiekartassa on uutena kaistana luonnon monimuotoisuus. Yhtenä tavoitteena kaistalla on vesistöjen luonnontilaisuuden ja monimuotoisuuden parantaminen. Hulevesien hallinnalla on mahdollista osaltaan lisätä vesiluonnon monimuotoisuutta.

Hulevesien hallintaan liittyvät lampareet, kosteikot ja tulvimistasanteet voivat toimia luonnon monimuotoisuuden keskittyminä rakennetussa ympäristössä. Veden myötä kasvillisuus ja hyönteismaailma rikastuvat muun muassa sudenkorennoilla, vesiperhosilla ja sukeltajilla. Hyönteiset tarjoavat ravintoa linnuille, sammakkoeläimille ja esimerkiksi lepakoille. Tämä tarkoittaa, että pienetkin vesiaiheet voivat olla kokoaan suurempia luontokeitaita.



Kuva: Hulevesien hallintaan soveltuvilla rakenteilla voi olla useita erilaisia tavoitteita. Håkansbölen kartanopuistoon Kormuniitynojaan palautettiin historiallinen lampi. Pienen virtaaman aikaan allas voi laskeuttaa kiintoainesta ja tulvatilanteita varten siinä on tasaustilavuutta. Allas mahdollistaa monipuolisempaa kasvillisuutta kuin pelkkä puro. Lammesta vesi purkautuu luonnonmukaisen kalatien periaatteita noudattelevan pohjapadon yli mahdollistaen vesieliöiden kulun. Asukkaille lampi toimii virkistyskohteena. Kuvan lapset viihtyivät puuhissaan tunteja, vaikka allas ja sen ympäristö olivat vasta rakenteilla. (Kuva: Vantaan kaupunki, Marika Orava 2010)

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

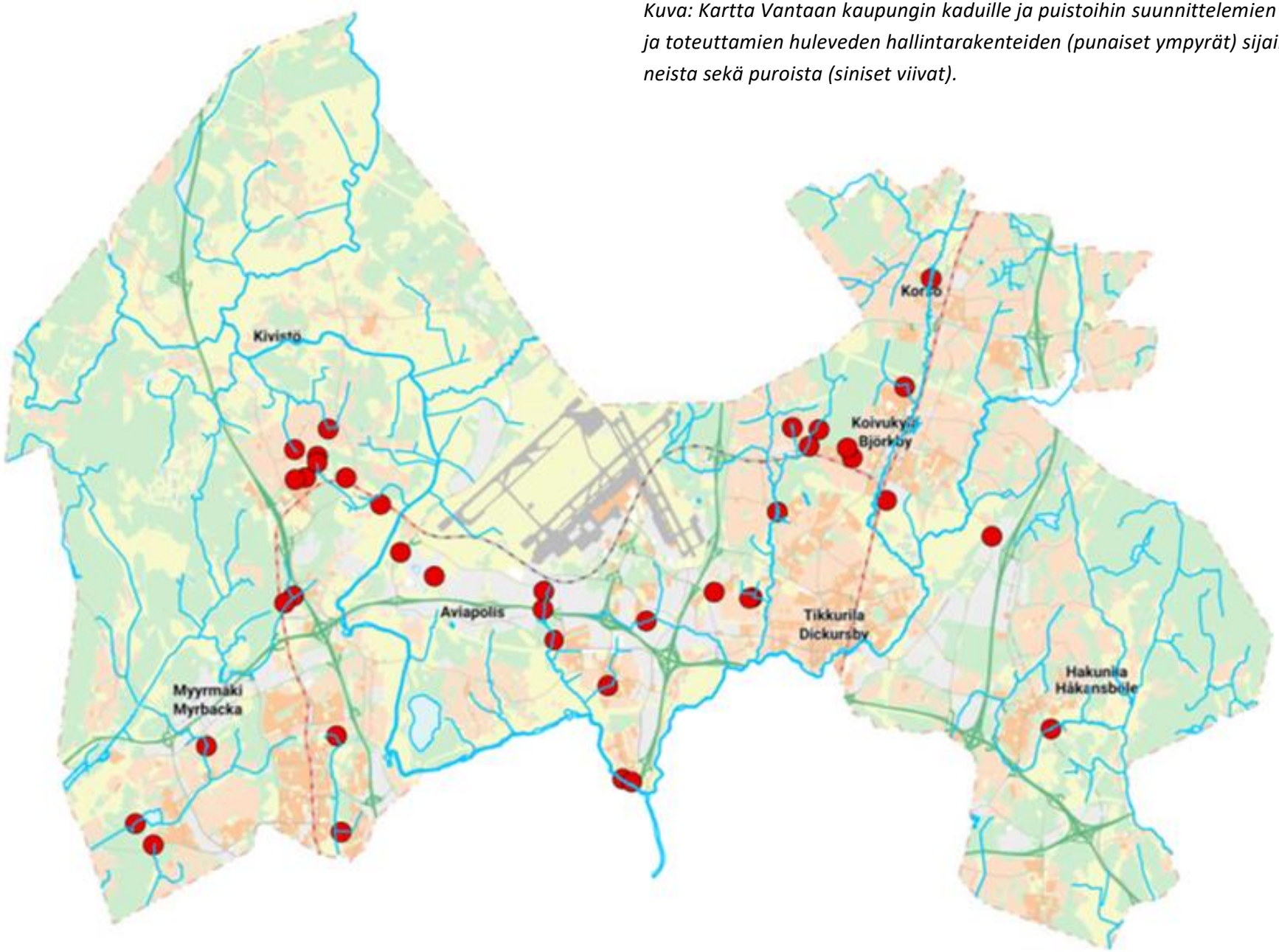

Kuva: Kartta Vantaan kaupungin kaduille ja puistoihin suunnittelemien ja toteuttamien huleveden hallintarakenteiden (punaiset ympyrät) sijainneista sekä puroista (siniset viivat).

Hulevesiin liittyvä lainsäädäntö ja sopimukset

Hulevesien hallintaa ohjataan useilla laeilla, kuten maankäyttö- ja rakennuslaki 682/2014 (MRL), vesihuoltolaki 119/2001 (VHL), vesilaki 587/2011 (VL) sekä laki tulvariskien hallinnasta 620/2010 (TulvaL) ja asetus 659/201. Hulevesien hallintaan liittyvät myös laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 1299/2004 sekä ympäristönsuojelulaki 527/2014 (YSL).

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kunta vastaa hulevesien hallinnan järjestämisestä asemakaava-alueella. Kuitenkin kiinteistön omistaja tai haltija vastaa oman kiinteistönsä hulevesien hallinnasta.

Vantaan kaupunki on sopinut vuonna 2018 hyväksytyllä hulevesisopimuksella Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY:n kanssa huleveden viemäröinnin järjestämisestä sekä vastuunjaosta HSY:n ja sen jäsenkuntien välillä vesihuoltolain 17 a § mukaisesti. Päätös huleveden viemäröintialueesta tehdään vuosittain uudelleen hulevesiviemäröitävän alueen laajuuden tarkistamiseksi. HSY perii kunnalta korvauksen yleisiltä alueilta vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriin johdettavan veden viemäröinnistä. Huleveden viemäröintialueella sijaitsevilta kiinteistöiltä HSY perii huleveden perusmaksua.

Vantaalla huleveden runkoviemärit ovat vesihuoltolaitos HSY:n vastuulla. Kunnan hulevesijärjestelmään kuuluvat yleisten alueiden kuivatusrakenteet, kuten putket, ojat ja luonnonmukaiset hulevesien hallintarakenteet. Kiinteistö vastaa oman hulevesijärjestelmänsä toteuttamisesta ja

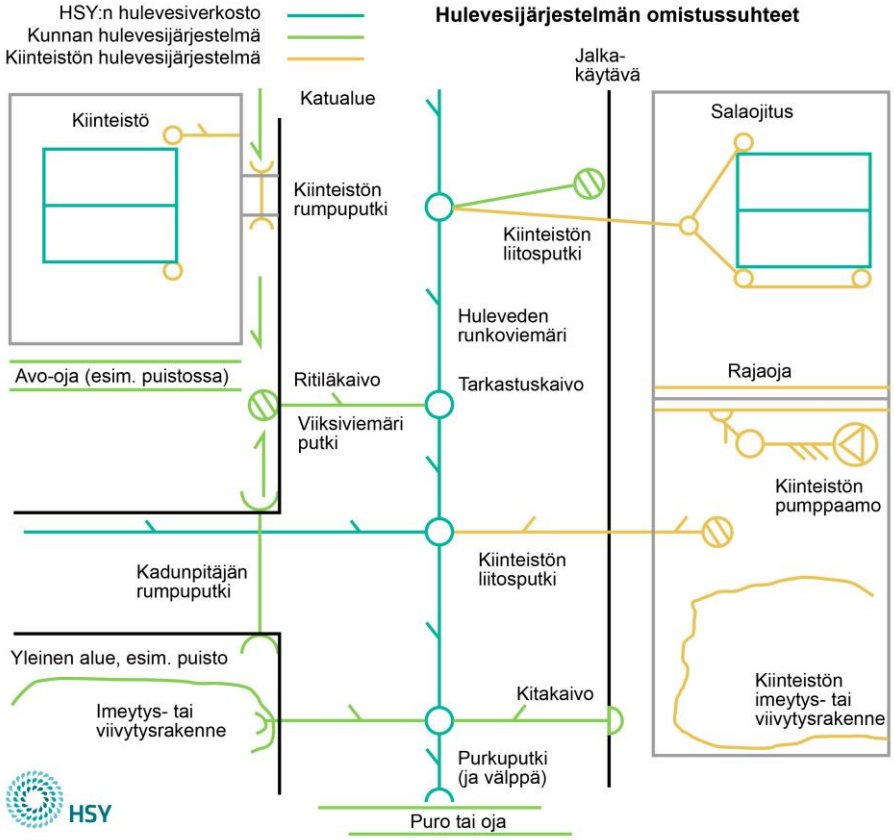

Kuva: Hulevesijärjestelmän vastuujako kaupungin, HSY:n ja yksityisen kiinteistön omistajan kesken yksinkertaistettuna. (Hulevesisopimus, HSY:n ja jäsenkuntien välinen sopimus hulevesien viemäröinnistä, 2018)

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

kunnossapidosta hulevesiviemärin liitospaikkaan tai kunnan hulevesijärjestelmän rajakohtaan asti.

Kiinteistöiltä edellytetään asianmukaista kiinteistökohtaista tai yhteisesti järjestettyä huleveden hallintaa. Lisäksi hulevesiviemäröidyllä alueella kiinteistöllä on liittymisvelvollisuus hulevesiviemäriin. Velvollisuudesta voi hakea vapautusta, mutta aina sen saaminen ei ole mahdollista. Mahdolliset ennakoidut hulevesihaitat, ylivuodon puuttuminen tai tulvariski saattavat estää vapautuksen myöntämisen, vaikka kiinteistö hallitsisi hulevetensä hyvin.

Vantaan määräykset ja ohjeet huleveden hallintaan

Yleiskaavassa 2020 (hyväksytty kv 25.1.21) annetaan koko kaupunkia koskevat yleismääräykset liittyen hulevesiin ja puroihin: Hulevesien muodostumista on pyrittävä ehkäisemään. Muodostuvat hulevedet on viivytettävä. Purot tulee lähtökohtaisesti säilyttää vesipinnaltaan avoimina ja reuna-alueiden kasvillisuudeltaan luonnonmukaisina. Muokattuja puroja tulee mahdollisuuksien mukaan luonnonmukaistaa. Jatkosuunnittelussa tulee tutkia, kuinka leveä rakentamaton alue puron varrelle jätetään. Puron viherkäytävä tulee toteuttaa mahdollisimman leveänä.

Asemakaavan ohjausryhmässä on 1.9.2020 linjattu, että kaikissa asemakaavoissa määrätään vihertehokkuusluku. Vihertehokkuudella tarkoitetaan kasvillisuuden peittämän ja muun sadevettä läpäisevän pinnan määrää suhteessa tarkasteltavan alueen pinta-alaan. Vihertehokkuus ja hulevesien viivytystarve lasketaan Vantaan iWater-laskurilla. Sen avulla varmistetaan riittävä kasvullinen ja läpäisevä pinta-ala sekä tarvittavat hulevesiratkaisut tonteilla tai korttelialueilla. Vihertehokkuuden merkitys ilmastonmuutokseen sopeutumisessa korostuu kaupunkien tiivistyessä. Kasvillisuus ja läpäisevät pinnat vähentävät tulvariskiä, sitovat hiilidioksidia, viilentävät rakennetun ympäristön lämpösaarekkeita ja lisäävät kaupunkitilan viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia. Vihertehokkuuslaskuria käytettäessä huleveden viivytystarve määräytyy vihertehokkuuslaskurin perusteella eikä erillistä hulevesilaskelmaa tehdä.

Joillain alueilla asemakaavamääräyksessä on annettu lukuarvo hulevesien hallinnan mitoitukseen. Tätä arvoa tulee noudattaa, vaikka se poikkeaisi nykyisistä ohjeista. Aina voi kuitenkin viivyttää tai hallita enemmän hulevettä, kuin mitä määräys edellyttää.

Hulevesien hallinnan toimintamalli. Alueilla, joilla ei ole asemakaavasta johtuvia erityisiä määräyksiä ja muulloinkin asemakaavan määräyksiä täydentämään sovelletaan Vantaan hulevesien hallinnan toimintamallia (hyväksytty tekninen lautakunta 21.1.2014). Lyhyesti toimintamallin periaatteena on viivyttää 1 m^3 hulevettä / 100 m^2 rakennettavaa tiivistä pintaa. Tavoitteena on, että rakennetulta tontilta poistuva hulevesivirtaama ei kasva verrattuna luonnontilaan.

Rakennusjärjestyksessä annetaan määräyksiä hulevesien hallintaan. Kiinteistöjen hulevesijärjestelmien suunnittelua ja toteutusta ohjeistetaan Ympäristöministeriön asetuksessa rakennusten vesi- ja viemärilaitteistoista 1047/2017 sekä Talotekniikkainfon julkaiseman Vesi- ja viemärilaitteistot -oppaan luvussa 7. Kuntaliiton julkaisema Hulevesiopas on myös kattava tietopaketti hulevesistä.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

Hulevesien hallinnan vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja haasteet

Hulevesien hallintaa Vantaalla on tarkasteltu SWOT-analyysinä vahvuuksien, heikkouksien, mahdollisuuksien ja haasteiden kautta. Hulevesien hallinnan vahvuudet ja heikkoudet kuvaavat kaupungin hulevesien hallinnan nykytilaa. Hulevesien hallinnan mahdollisuudet sekä haasteisiin ja havaittuihin uhkakuviin varautuminen ajoittuvat tulevaisuuteen.

Seuraavaan taulukkoon on koottu yksi näkemys, joka auttaa ymmärtämään lähivuosille asetettuja tavoitteita ja esitettyjä toimenpiteitä. Vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja haasteita on avattu monisanaisemmin taulukon jälkeen.

Vahvuudet

Vantaan kaupungin vahvuutena hulevesien hallinnassa on **monialainen ja pitkä hulevesiosaaminen**. Hulevesiohjelma ja hulevesien hallinnan toimintamalli ovat yhtenäistäneet tavoitteet ja käytännöt kaupungin eri yksiköissä sekä parantaneet yhteistyötä suunnittelun ja rakentamisen kesken. Samalla Vantaa on toiminut rohkeana **kokeilukuntana** uusien ja innovatiivisten hulevesien hallinnan pilottiratkaisujen toteuttamisessa ja kaupungissa on kehitetty **vihertehokkuuden** käyttöä.

Taulukko: Vantaan hulevesien hallinnan SWOT –analyysi.

Vahvuudet	• Monialainen ja pitkä hulevesiosaaminen Vantaan kaupungilla • Hulevesiohjelma ja hulevesien hallinnan toimintamalli • Valmius pilot-ratkaisuihin (kokeilukunta) • Suunnittelun ja rakentamisen yhteistyö kaupungin organisaatiossa
Heikkoudet	• Vähäiset resurssit järjestelmien huoltoon ja kunnossapitoon • Yleinen tietämättömyys hulevesien merkityksestä luonnolle ja vesistöille
Mahdollisuudet	• Luodaan uhanalaisille ja silmälläpidettäville lajeille elinympäristöjä • Veden laadun parantaminen ja vesistöjen suojelu hulevesirakenteilla • Paikallisen kasvillisuuden ylläpitäminen • Luonnonmukaiset maisemat ja luontoelämykset kaupunkilaisille • Asennekasvatus riittävän viestinnän avulla
Haasteet	• Tiivis ja vettä läpäisemätön kaupunki • Ilmastonmuutos ja rankkasadetulvat • Epäsiistin ja turvattoman tuntuinen elinympäristö • Luonnon monimuotoisuuden vähentyminen • Vieraslajien ja haitta-aineiden kulkeutuminen hulevesien mukana

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §



Kuva: Kuivana kautena hulevesiallas toimii leikki- ja oleskelualueena. Kööpenhaminassa Österbron ilmastonkestävä kaupunginosa on rakennettu esittelemään ilmastonmuutokseen sopeutumisen ratkaisuja. (Kuva: Vantaan kaupunki, Marja Kärki 2022)

Heikkoudet

Hulevesirakenteiden kunnossapitotyöt vaativat ammattiosaamista ja taloudellisia resursseja. Kaupungilla ei ole erityisesti hulevesirakenteiden kunnossapitohenkilöstöä tai erikoisvarusteita altaiden ruoppauksille ja lampien vesikasvillisuuden niittotöihin.

Yleinen tietämys ja toiveet hulevesien hallinnasta viher- ja katualueilla poikkeavat usein kaupungin hulevesiohjelman tavoitteista. Tietämättömyyttä esiintyy erityisesti hulevesien merkityksestä luonnolle ja vesistöille.

Mahdollisuudet

Luonnonmukaiset hulevesirakenteet tarjoavat mahdollisuuden rakentaa täydentäviä elinympäristöjä uhanalaisille ja silmälläpidettäville lajeille. Luonnonmukaisten hulevesirakenteiden kasvillisuus voi vähentää hulevesien mukana vesistöihin päätyviä ravinteita. Oleellista on tunnistaa paikalliset erityispiirteet, jotta aina ei käytettäisi samoja vakiokasvilistoja, vaan paikkaan räätälöityjä kasvilajivalikoimia, joissa otetaan huomioon paikallinen kasvillisuus ja muu lajisto.

Hulevesien johtaminen puille ja muille kasvillisuusalueille vähentää kastelutarvetta. Hulevesijärjestelmät tarjoavat luonnonmukaisia maisemia vastapainona kivipintaisille katualueille ja rakennetuille puistoille, ja ne voivat tarjota vesiaiheita, kuten sadepuutarhoja ja uudenlaisia luontoelämyksiä rakennetussa ympäristössä.

Asenteet. Luonnonkasvipintaiset imeytys- ja viivytysrakenteiden reunat saattavat näyttää monen mielestä epäsiisteiltä. Seisovavetiset pienet lammikot voivat kesäisin haista, jolloin niitä ei haluta asuinalueille. Viestinnällä voidaan vaikuttaa asukkaiden mielikuviin.

Haasteet

Tiivis kaupunkirakenne usein vähentää lähiluonnon monimuotoisuutta. Toisaalta tiivistämällä olemassa olevaa voidaan muualla säilyttää laajoja luontoalueita. Pienialaiset viheralueet ovat usein rakennetumpia kuin laajat, metsäiset ulkoilualueet ja ne asettavat lisävaatimuksia luonnonmukaisten hulevesirakenteiden rakentamiselle, kunnossapidolle ja varusteiden laatutasolle. Tiiviillä keskustamaisilla alueilla on vähän tilaa viivyttäville ja laskeuttaville rakenteille, jotka hyödyntäisivät kasvillisuutta. Tällöin ratkaisuja ovat esimerkiksi maanalaiset hulevesikasetit ja pienialaiset biosuodatusrakenteet, mutta riittämättömät korkeuserot voivat vaatia pumppausta suodatusrakenteiden toteutukseen. Äärimmäisenä ratkaisuna voi olla hulevesien johtaminen pumppaamalla rakennettavalle viivytysalueelle, joka voi sijaita jopa kilometrien päässä tiiviistä kaupunkirakenteesta.

Epäsiistin ja turvattoman tuntuinen ympäristö. Veden syvyys ja veden korkeuteen liittyvät käyttäjäturvallisuusriskit aiheuttavat huolta. Veden korkeutta ja virtaamaa säätävien rakenteiden ja ylivirtaamariskien vastuutahot olisi hyvä määrittää ja hyväksyä jo rakentamisesta päätettäessä. Syvien altaiden ja ojastojen irtonaisella kiviaineksella katetut luiskat voivat olla epäsiistejä, työturvallisuusriski kunnossapidolle ja ne saattavat estää kunnossapidon.

Haitallisten vieraslajien kulkeutuminen hulevesien mukana on uhka luonnon monimuotoisuudelle. Vantaalla ei ole kattavaa kartoitusta tai strategiaa haitallisten vieraslajien torjumiseksi, joskin haitallisten vieraslajien torjunta kytkeytyy resurssiviisauden tiekartan luonnon monimuotoisuus -kaistan tavoitteisiin. Jokia ja puroja pitkin leviävien haitallisten vieraslajien kitkemiseksi tarvitaan yhteistyötä muun muassa yläjuoksulla olevien naapurikuntien kanssa, asukkaille tiedottamista esimerkiksi puutarhajätteen luontoon levittämisen haitoista sekä työmaiden valvontaa ja ohjeistusta haitallisten vieraslajien siementen leviämisen estämiseksi rakennustyömaiden ja maakasojen mukana.



Kuva: Vaskipellonoja ja allas Kaivokselassa tuovat hulevesien hallinnan lisäksi vaihtelevan maiseman päiväkodin ja puiston ulkoiluraitin välille. Ojan leveys vaihtelee luonnollisen oloisesti. Altaassa on tasaustilavuutta tulvatilannetta varten. (Kuva: Vantaan kaupunki, Antti Auvinen)

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

HULEVESIOHJELMAN VISIO JA PÄÄTAVOITTEET

Hulevesien hallinnan visio

Vantaalla tavoitellaan kokonaisvaltaista ja luonnonmukaista hulevesien hallintaa, mikä tuottaa monimuotoista luontoa ja asukkaille iloa ja elämyksellisyyttä.

Hulevesien hallinta suunnitellaan ja toteutetaan kokonaisuutena, jolloin otetaan huomioon ympäröivät alueet ja tulevaisuuden olosuhteet. Tavoitteena on toteuttaa kulloiseenkin paikkaan soveltuvin ratkaisu kunnossapito huomioon ottaen. Luonnonmukaiset hulevesirakenteet ovat usein edullisia ja niillä on monia muita etuja. Kaupunkikuvallisesti korkeatasoisilla alueilla voidaan toteuttaa rakennetun näköisiä ja teknisiä hulevesirakenteita sekä luontoa jäljitteleviä ratkaisuja. Taiteen tuominen hulevesikohteisiin on mahdollisuus.

Hulevesien hallintarakenteilla luodaan viihtyisää ja vaihtelevaa elinympäristöä. Hulevesirakenteet ovat myös alueen vetovoimatekijä, kuten esimerkiksi Kartanonkoskella Illenpuistossa. Hulevesirakenteilla kaupunkiin saadaan vesiaiheita, joista voi muodostua asukkaille mieluisia retkikohteita, oleskelupaikkoja ja alueita luonnon monimuotoisuuden havainnointiin. Lapsille vesiluontokohteet voivat tuottaa erityisiä elämyksiä.

Hulevesiä imeyttävät rakenteet ovat tärkeitä pohjaveden säilyttämiseksi ja purojen alivirtaamien kannalta. Alueelliset hulevesirakenteet pyritään



Kuva: Kasvikatto tiivisti rakennetussa ympäristössä Helsingissä Triplan kauppakeskuksen viereisellä pihalla (Kuva: Loci maisema-arkkitehdit Oy 2022, Pyry Kantonen Photography)

toteuttamaan sinne, mihin ne on järkevintä toteuttaa. Erityisesti tulva-alueiden tilavaraukset pyritään toteuttamaan monikäyttöisinä.

Hulevesien hajautettu hallinta toimii poikkeustilanteissa paremmin kuin keskitetyt järjestelmät. Niille on myös helpompi löytää tilaa kuin laajoille rakenteille. Kiinteistöjen, kunnan ja vesihuoltolaitoksen järjestelmät hallitsevat yhdessä hulevesiä siten, että vesistöihin kohdistuvat virtaamavaihtelut, vedenlaadun heikkeneminen ja muut haitat saadaan minimoitua.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

Hulevesiohjelman päätavoitteet

Hulevesiohjelman seitsemän päätavoitetta ovat pysyneet lähes samoina ensimmäisestä hulevesiohjelmasta alkaen:

1. Hulevesien hallinnan parantaminen ja hulevesitulvien vähentäminen
2. Hulevesien laadun parantaminen ennen vastaanottavaan vesistöön laskemista
3. Kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisääminen
4. Pohjaveden laadun parantaminen ja pohjaveden tason säilyttäminen
5. Vesialueiden arvostuksen nostaminen ja hulevesien hyödyntäminen positiivisena resurssina
6. Toimiva viranomaisyhteistyö ja tiedonkulun parantaminen hulevesiasioissa
7. Vantaan hulevesiin liittyvien toimintatapojen jatkuva parantaminen



Prioriteettijärjestys

Hulevesien hallinta perustuu prioriteettijärjestykseen, joka määrittää ensisijaiset ja toissijaiset hulevesien johtamis- ja käsittelytavat. Prioriteettijärjestys esitetään seuraavassa kuvassa:

1. Ensisijaisesti hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan = hulevesien käyttö ja maahan imeyttäminen

2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja hidastavalla järjestelmällä = suodattaminen maassa ja maan pinnalla

3. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan hulevesiviemärissä yleisillä alueilla sijaitseville hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista = viivyttäminen avouomissa

4. Hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön

Kuva: Hulevesien hallinnan prioriteettijärjestys.

Kuva: Carlsbergin monikäyttöpeliareena Kööpenhaminassa. Poikkeuksellisessa sadetilanteessa areenalle kertyy vettä. Sateen jälkeen se tyhjenee ja kenttä voidaan ottaa jälleen pelikäyttöön. Monikäyttöiset hulevesirakenteet mahdollistavat eri toimintojen yhteensovittamisen tiiviissä kaupungissa. (Kuva: Vantaan kaupunki, Marja Kärki 2022)

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

HULEVESIOHJELMAN TOIMENPITEET

Hulevesiohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi on määritelty toimenpiteitä, joista osa periytyy Vantaan ensimmäisestä hulevesiohjelmasta ja osa on uusia. Toimenpiteille nimetyt vastuutahot esitetään liitteenä olevassa taulukossa.

Toimenpiteistä osaa toteutetaan jatkuvasti ja hyvät hulevesien hallinnan toimintatavat ovat vakiintuneet Vantaalla päivittäiseksi toiminnaksi. Tällaisia toimenpiteitä on säilytetty luettelossa, jotta ne pysyvät mielessä jatkossakin. Kaupungin eri tahojen lisäksi toimenpiteitä toteuttavat yritykset, rakentajat, yhdistykset ja kuntalaiset eli kaikki kaupungin alueella toimivat.

1. Hulevesien hallinnan parantaminen ja hulevesitulvien vähentäminen

Vantaalla hulevesien hallinta toteutuu suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon toimenpitein. Kaupungin tekojen lisäksi yksityiset hulevesienhallintaratkaisut ovat merkittäviä kokonaisuuden kannalta.

Asemakaavan laadinnassa edellytetään vihertehokkuuslaskelmaa, jossa hulevesien hallinta otetaan huomioon. Laskelman yhteydessä suunnitellaan, miten hulevedet tontilla tai korttelissa hallitaan. Kaavavaiheessa pihasuunnitelmista lasketaan viivytettävä hulevesimäärä. Myöhemmin



Kuva: Tiikerinsilmän hulevesirakenne viivyttää ja suodattaa katuvesiä Kivistössä. Painanteen viereinen kivimuuri soveltuu istuskeluun. (Kuva: Vantaan kaupunki, Eeva Eitsi 2021)

tonttien rakennuslupien käsittelyssä tarkastetaan hulevesien hallinta ja käsiteltävien vesimäärien riittävyys. Laskelmien laadinnassa ja tarkastuksessa käytetään iWater -laskuria.

Hulevesien luonnonmukaisen hallinnan toteuttaminen edellyttää, että sille varataan riittävästi tilaa rakennetussa ympäristössä. Tiiviisti rakennetuilla alueilla suositaan kasvikattojen rakentamista hulevesien hallintamenetelmänä. Tulva-alueille ei tule ohjata uutta rakentamista tulvavahinkojen välttämiseksi.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

Hulevesijärjestelmiä tulee kunnossapitää säännöllisesti huolto-ohjeiden ja käytännön kokemusten mukaisesti.



Kuva: Timanttikiteenpuiston veistoksellinen hulevesirakenne Kivistössä (Kuva: Vantaan kaupunki, Eeva Eitsi 2021)

1.1. Luonnonmukainen, avoin hulevesien käsittely säilytetään maankäytön yleisenä suunnitteluperiaatteena. Keinoja ovat mm. imeyttäminen, viivyttäminen, suodattaminen, selkeyttäminen, haihduttaminen ja puhdistaminen kasvillisuuden avulla.

Luonnonmukaisia, kasvillisuudeltaan monimuotoisia hulevesikohteita lisätään
Kaupungin toteuttamat luonnonmukaiset hulevesirakenteet suunnitellaan tukemaan yleiskaavan ekologisia käytäviä, paikallisia ekologisia yhteyksiä ja niittyverkoston osia. Luonnonmukaiset hulevesirakenteet toteutetaan pääsääntöisesti kasvillisuuspintaisina. Monimuotoisen ja dynaamisen kasvillisuuden myötä eläimistö ja hyönteistö monipuolistuvat. Strategisesti on tärkeää käyttää paikallista lajistoa ja rakentaa elinympäristöjä, jotka tukevat uhanalaista tai hupenevaa lajistoa. Kasvimateriaalin tulee olla ensisijaisesti suomalaista alkuperää ja mieluiten Suomessa tuotettua. (1.1)

1.2. Hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä sovelletaan sekä tonttien että julkisten alueiden suunnittelussa.

1.3. Asemakaavojen ja kaavamuutosten yhteydessä laaditaan huleveden hallintasuunnitelma esimerkiksi osaksi kaavaselostusta. Suunnitelma laaditaan vastaanottavaan vesistöön asti ja siinä on varauduttava suunnittelualueen valuma-alueen latvaosien maankäytön tehostumiseen. Suunnitelmassa selvitetään mm. huleveden määrä, valumareitit ja tulvareitit.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

1.4. Asemakaavoissa annetaan kaavamääräyksiä hulevesien luonnonmukaisesta ja avoimesta käsittelystä. Tonttien, katujen ja viheralueiden mitoituksissa otetaan huomioon hulevesien käsittelyn vaatimat tilavaraukset. Mahdolliset hulevesipainanteille ja vesistöille tarvittavat rasitteet merkitään kaavoihin.

1.5. Asemakaavojen laadinnassa määritetään vihertehokkuus ja hulevesiratkaisut osana vihertehokkuuslaskelmaa ja pihasuunnitelmaa. Pohjavesialueilla vaaditaan riittävät maaperä- ja pohjavesiselvitykset.

> **Asemakaavojen laadinnassa määritetään vihertehokkuus ja hulevesiratkaisut osana vihertehokkuuslaskelmaa ja pihasuunnitelmaa.** Vihertehokkuuden avulla varmistetaan riittävä kasvullinen ja läpäisevä pinta-ala sekä tarvittavat hulevesiratkaisut tonteilla tai korttelialueilla. Vihertehokkuustaulukko määrittää hulevesien viivytystarpeen. Taulukkoon täytettävien elementtien avulla valitaan keinot hulevesien hallintaratkaisuiksi siten, että viivytystarve täyttyy. (1.5)

1.6. Hulevesien hallinta otetaan huomioon tonttien myynti- ja vuokraehdoissa sekä maankäyttösopimuksissa.

1.7. Asemakaavoituksen yhteydessä tarkistetaan tulvakorkeudet ja merkitään tarvittaessa kaavoihin alin lattiantaso tai kielletään kellarin rakentaminen.

1.8. Edistetään kiinteistöjen yhteisten hulevesijärjestelmien syntymistä ohjaamalla niitä asemakaavalla ja rakentamisohjeella sekä edellyttämällä lupavaiheessa selvitystä asiasta.

1.9. Hulevesien hallintamenetelmänä suositaan muiden menetelmien lisäksi kasvikattojen käyttöä etenkin tiiviisti rakennetuilla alueilla.

1.10. Varataan hulevesijärjestelmälle hallitun tulvimisen alueita. Säilytetään nykyiset tulva-alueet tai korvataan ne toisaalla.

1.11. Tulva-alueet määritetään. Tulva-alueille rakentamiseen ei myönnetä rakennuslupia.

1.12. Rakennuslupavaiheessa edellytetään hulevesimäärälaskelmat vihertehokkuus/iWater -laskurilla ja niiden toteuttaminen. Rakennushankkeen sijoittuessa herkän vesistön lähelle tai sen valuma-alueelle vesistö tulee ottaa huomioon hulevesisuunnitelmassa.

> Rakennuslupakäsittelyn ennakkoneuvotteluissa suunnittelijat ohjataan ottamaan huomioon hulevedet. **Rakennuslupavaiheessa edellytetään hulevesimäärälaskelmat vihertehokkuus/iWater -laskurilla ja niiden toteuttaminen asemakaavamääräysten mukaisesti.** Kulkuteiden ja liikennöitävien alueiden suunnittelussa ohjataan käyttämään hulevesien hallinnan osalta hyviä ratkaisuja, kuten vettä läpäiseviä pinnoitteita. Ratkaisuissa pitäisi ottaa huomioon mahdolliset myöhemmin lisääntyvät tiiviit pintamateriaalit ja hulevesikaivot. Työmaakatselmusten yhteydessä varmistetaan rakentamisen aikaisten hulevesien käsittely ja johtaminen. (1.12, 1.13)

1.13. Tontin suunnittelun yhteydessä rakennusluvan hakija laatii erillisen hulevesien hallintasuunnitelman, jossa esitetään suunnitelmat tontin hulevesien hallinnan järjestämisestä, paikallisen käsittelyn

edellytyksistä, liittymisestä yleiseen järjestelmään ja vaikutuksista naapuritonteille sekä muuhun ympäristöön. Suunnitelmat esitetään myös täydennysrakentamisen yhteydessä. Suunnitelmat on esitettävä kunnallistekniikan lausuntoa haettaessa. Rakennusluvan lupaehtojen mukaisesti rakennusvalvonnalle esitetään rakennusvaiheessa yksityiskohtaiset rakennussuunnitelmat.

1.14. Rakennusjärjestykseen täydennetään hulevesiä koskevia määräyksiä.

> **Hulevesien hallintamenetelmänä suositaan muiden menetelmien lisäksi kasvikattojen käyttöä etenkin tiiviisti rakennetuilla alueilla.** Kasvikattojen toteutusta edistetään osana vihertehokkuutta ja hulevesien hallintaa. Kasvikatot ovat tärkeä keino vihertehokkuuden toteuttamisessa ja hulevesien hallinnassa. Kasvikattoja käytetään erityisesti uusissa ja tiivistyvissä kaupunkikeskuksissa sekä kaikilla alueilla, joilla kasvullista maata ja vettä läpäisevää maanpintaa on vähän. Suositellaan luonnon monimuotoisuutta tukevia kasvikattoja, kuten niitty- ja ketokattoja, joissa on paksumpi kasvualustakerros eli enemmän viivytystilaa kuin maksaruohokatoissa. (1.9)

1.15. Tonttien väliset rajaojat säilytetään osana kuivatusjärjestelmää. Tiedotetaan asukkaita rajaojien merkityksestä mm. tontin salaojien toimivuuden kannalta.

1.16. Hulevesien hallinta suunnitellaan ja rakennetaan kokonaisuutena myös julkisilla alueilla. Katu- ja puistosuunnitelmat laaditaan uusille alueille samanaikaisesti. Hulevesijärjestelmä suunnitellaan vastaanottavaan vesistöön asti.

1.17. Vanhojen alueiden hulevesien hallinta järjestetään tapauskohtaisesti olemassa olevien lähtökohtien mukaan (maaperä, kasvillisuus, katutilan leveys, maastonmuodot, maankäyttö). Laaditaan valuma-aluekohtaiset suunnitelmat ongelma-alueille. Sovelletaan alueilla luonnonmukaisia hulevesien käsittelymenetelmiä.

1.18. Teetetään valuma-aluetasoiset virtaamaselvitykset tärkeimpien purojen osalta tulevan suunnittelun lähtötiedoksi. Kerätään ja hallitaan tietoa tulvimisen riskipaikoista.

1.19. Tarkistetaan huleveden viivytysrakenteiden ja hulevesiviemärien mitoitusperusteet.

1.20. Hulevesikohteiden kunnossapito toteutetaan järjestelmällisesti ja huolto-ohjeiden mukaisesti.

> **Hulevesikohteiden kunnossapito toteutetaan järjestelmällisesti ja huolto-ohjeiden mukaisesti.** Kaupungin toteuttamien hulevesirakenteiden kunnossapitoon täytyy varata riittävät resurssit, jotta rakenteiden toiminnan seuraaminen ja riittävä hoito ovat mahdollisia. Hulevesien hyvä laadullinen ja määrällinen hallinta edellyttävät, että rakenteet toimivat riittävän hyvin. Toteutettavien rakenteiden lähtökohtana pitää olla kunnossapidettävyys ja rakenteen elinkaaren aikainen taloudellisuus. Keskeisillä alueilla tavoitellaan myös kaupunkikuvallista laadukkuutta. (1.20)

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

2. Hulevesien laadun parantaminen ennen vastaanottavaan vesistöön laskemista

Suuri osa huleveden vastaanottaviin vesistöihin aiheuttamasta kuormituksesta johtuu rakennustyömaista. Työn aikaisella hulevesien hallinnalla saadaan parannettua huleveden laatua merkittävästi. Liikennealueilta ja muilta kiinteistöiltä valuvan veden laadun parantaminen ja virtaamien tasaaminen eroosion vähentämiseksi ovat silti tärkeitä toimia. Esimerkiksi nastarenkaiden käytön vähentäminen vähentää merkittävästi tiepäällysteiden kulumista ja liikennealueilta vesistöihin valuvan kiintoaineen määrää.

2.1. Asemakaavan laatimisen yhteydessä arvioidaan tulevien hulevesien likaisuutta ja vastaanottavan vesistön herkkyys. Asemakaavamääräyksissä esitetään vaatimukset hulevesien imeyttämisestä, viivyttämisestä ja puhdistamisesta.
2.2. Valitaan rakennusmateriaaleja, joista ei irtoa haitallisia aineita hulevesiin.
2.3. Ympäristönsuojelumääräyksiä täydennetään hulevesiä koskevilla määräyksillä.
2.4. Työmaavesiohjeet laaditaan yhdenmukaisiksi pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.
2.5. Suurten rakennushankkeiden yhteydessä on esitettävä rakentamisen aikaisten hulevesien hallintasuunnitelma.
2.6. Hulevesien käsittely- ja viivytysaltaat rakennetaan ennen rakentamisen aloittamista. Annetaan ohjeita/määräyksiä rakentamisaikaisen huuhtoutumisen estämiseksi sekä valvonnan järjestämiseksi.



Kuva: Murronpuiston hulevesiallas (Kuva: Vantaan kaupunki, Eeva Eitsi 2021)

2.7. Lisätään kasvillisuuspintaisia huleveden hallintarakenteita, sillä kasvillisuus ja juuristo ovat tärkeitä huleveden laadun hallinnassa.
2.8. Hulevedet otetaan huomioon kiinteistöjen pelastussuunnitelmissa, joissa varaudutaan erilaisiin onnettomuustilanteisiin. Riskikohteille pitää laatia likaantuneita hulevesiä koskeva tarkastelu.
2.9. Ympäristöluvissa annetaan hulevesiä koskevia määräyksiä.
2.10. Lumet pyritään sijoittamaan hajautetusti järjestämällä tonteille, katu- ja muille alueille tilaa aurauslumelle.

2.11. Katu- ja lumiensulamisveden laatua mitataan nykytilan selvittämiseksi.
2.12. Pyritään edistämään nastarenkaiden käytön vähentämistä huleveden laadun parantamiseksi.
2.13. Hulevesikohteiden toimivuustarkasteluita laaditaan hyödyntäen jatkuvatoimisia vedenlaatumittauksia.
2.14. Kehitetään katuvesien käsittelymenetelmiä.
2.15. Katujen ja viheralueiden kunnossapidon ohjeistusta täydennetään hulevesiin liittyviltä osin (suolaus, lannoitteet, torjunta-aineet, ym.)
2.16. Teetetään selvitykset tärkeimpien purojen ekologisesta tilasta sekä niihin laskevien hulevesien laadusta tulevan suunnittelun pohjaksi.
2.17. Huleveden laatua heikentävät riskikohteet tunnistetaan ja tehdään analyysi alueista, joille huleveden laadun hallintatoimia kannattaa keskittää.

Hulevesikohteiden toimivuutta seurataan mahdollisuuksien mukaan jatkuvatoimisilla vedenlaatumittauksilla. Seurantaa voidaan tehdä ottamalla vesinäytteitä seurantajakson ajan. Seurannan tavoitteena on saada tietoa erilaisten hulevesirakenteiden toimivuudesta hulevesien laadullisessa ja määrällisessä hallinnassa. Tietoa tarvitaan myös hulevesirakenteiden kunnostustarpeen tiheyden arviontiin. Parhaiten toimivia ja helpoiten kunnossapidettäviä ratkaisuja valitaan jatkossa toteutettavaksi uusiin kohteisiin ja laaditaan niistä mallirakenneohjeita täydentämään nykyisiä ohjeita. Hulevesikohteiden toimivuuden seurantaan pitää varata riittävät resurssit. (2.13)

3. Kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisääminen

Purot, avo-ojat ja muut uomat tukevat kaupungin viheralueiden monimuotoisuutta. Pienet virtavedet ovat elintärkeitä useille eliöille, kuten uhanalaiselle taimenelle. Luonnonmukaiset hulevesien hallintarakenteet puolestaan rikastavat kaupunkialueen elinympäristöjä ja auttavat parantamaan pienvesien vedenlaatua. Kaupungin rakentamispaineen keskellä puroille ja vesielementeille tulee varata riittävä tila.

3.1. Purokäytäviä, puroja, avouomia ja vesialueita kunnostetaan, kehitetään ja ennallistetaan osana viher- ja katualueiden rakentamista. Pienvesien kunnossapito ja rakentaminen toteutetaan luonnonmukaisen vesirakentamisen keinoin. Samalla varmistetaan, etteivät haitallisten vieraslajien siemenet leviä työkoneiden mukana uusille alueille.
3.2. Torjutaan hulevesien mukana leviäviä haitallisia vieraslajeja.
3.3. Vesialueiden ylityksistä tehdään vesistötarkastelu ja ylitykset toteutetaan ensisijaisesti silloilla.
3.4. Purokäytävät säilytetään riittävän leveinä. Purokäytävän leveyden määrittämisessä sovelletaan kuntatekniikan keskuksessa vuonna 2018 laadittua Purokäytävien mitoitusohjetta. Lisäksi otetaan huomioon ekologisten yhteyksien tavoitteet, kun purokäytävä on osa tärkeää ekologista yhteyttä.
3.5. Pienvesistöjen kunnostuskohteet hankkeistetaan ja toteutuskohteet sisällytetään kaupungin budjettiin.
3.6. Hulevesirakenteet pyritään pääsääntöisesti toteuttamaan kasvillisuuspintaisina luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §



Kuva: Lammaslammen lähtöuoma (Kuva: Vantaan kaupunki, Eeva Eitsi 2022)

Kuva: Näkymä Tukholmasta. Kasvillisuus ylläpitää hulevesirakenteen vedenjohtavuutta. Se lisää luonnon monimuotoisuutta ja maiseman vaihtelevuutta. (Kuva: Vantaan kaupunki, Petra Tammisto 2018)

Purokäytävät säilytetään riittävän leveinä. Yleiskaavassa 2020 on yleismääräys hulevesistä ja puroista: Hulevesien muodostumista on pyrittävä ehkäisemään ja muodostuvat hulevedet on viivytettävä. Purot tulee lähtökohtaisesti säilyttää vesipinnaltaan avoimina ja reuna-alueiden kasvillisuudeltaan luonnonmukaisena. Muokattuja puroja tulee mahdollisuuksien mukaan luonnonmukaistaa. Jatkosuunnittelussa tulee tutkia, kuinka leveä rakentamaton alue puron varrelle jätetään. Puron viherkäytävä tulee toteuttaa mahdollisimman leveänä. (3.4)

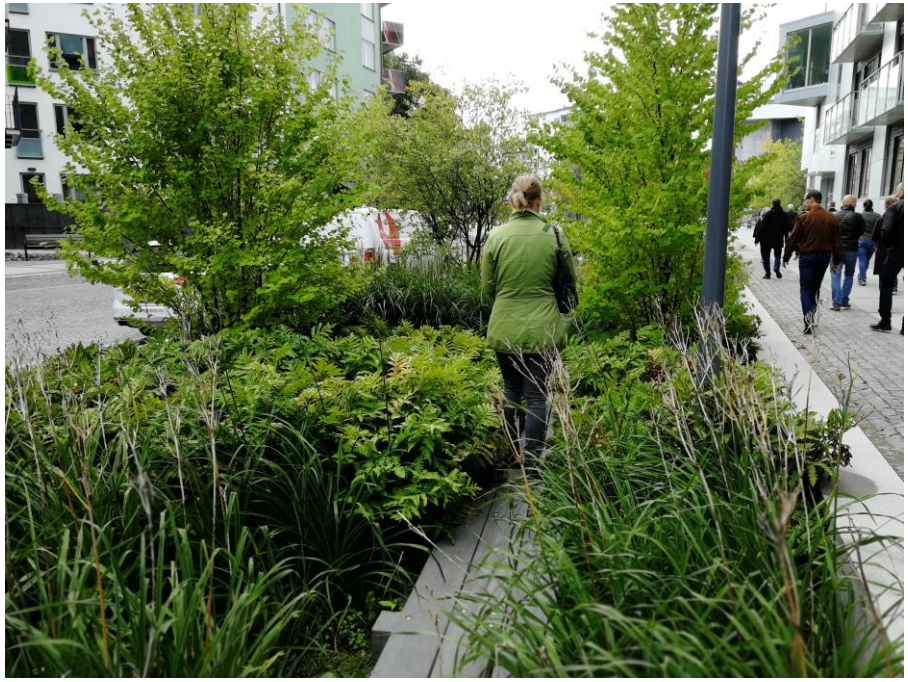

4. Pohjaveden laadun parantaminen ja pohjaveden pinnantason säilyttäminen

Pohjavettä käytetään talousvetenä, mutta sen muodostuminen on tärkeää myös esimerkiksi purojen alivirtaamien ylläpitämiseksi kuivana kautena. Viileä pohjavesi purossa parantaa kalanpoikasten ja muiden eliöiden selviytymismahdollisuuksia kuumina kesinä. Pohjaveden pinnan aleneminen voi aiheuttaa maan painumista ja perustuksissa käytettyjen puupaalujen lahoamista. Varsinaisten imeytysrakenteiden lisäksi kasvulliset ja läpäisevät pinnat ovat tärkeitä luonnon vesitasapainon ylläpitämisessä.

4.1. Pohjavesialueilla puhtaat, esim. katoilta kertyvät hulevedet pidetään erillään ja imeytetään tontin viheralueella. Käytetään asemakaavamääräystä pohjavesialueille laadittavissa asemakaavoissa. Lisäksi suunnittelussa huomioidaan pohjavesien suojelusuunnitelmien tavoitteet.

4.2. Erityisesti pohjavesialueilla liikennealueiden aiheuttamia suolahaittoja on pyrittävä vähentämään pohjavesissä käyttämällä kaliumformiaattia tai vastaavaa. Mineraalilannoitteiden ja kemikaalien käyttöä vähennetään viherrakentamisessa ja kunnossapidossa. Hyödynnetään paikallista maaperää kasvualustoissa mahdollisuuksien mukaan ja valitaan kasvillisuus siten, että lannoitustarve on mahdollisimman vähäinen käyttämällä esimerkiksi typensitojakasveja.

4.3. Kartoitetaan järjestelmällisesti maanalaisia öljysäiliöitä pohjavesialueilla ja edistetään niiden poistamista.



Kuva: Kasteluvesipumppu Kivistössä (Kuva: Vantaan kaupunki, Eeva Eitsi 2021)

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

5. Vesialueiden arvostuksen nostaminen ja huleveden hyödyntäminen positiivisena resurssina

Ihmiset toimivat tietojensa ja arvojensa ohjaamina. Kun huleveden, pienvesien ja vesistöjen merkityksestä viestitään, ihmisiä saadaan sitoutettua huolehtimaan ympäristöstään paremmin. Pienvesien äärellä järjestetään erityyppisiä talkoita, joissa ympäristön tilan parantamisen lisäksi kasvatetaan henkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

5.1. Laaditaan asukkaita varten hulevesikohteiden infotauluja.

> **Laaditaan asukkaita varten hulevesikohteiden infotauluja.** Hulevesirakenteelle laaditaan infotauluteksti jo suunnitteluvaiheessa. Toteutetuille kohteille laaditaan infotauluja, kun halutaan nostaa esiin erilaisia hulevesirakennetyyppejä tai selittää erityisiä ratkaisuja. Tällaisia ovat esimerkiksi suodattavat rakenteet, joissa ei ole näkyvää vettä. Tauluissa esitetään havainnollisin kuvin ja kaavioin hulevesirakenteen toiminta ja tarkoitus. Taulut voidaan julkaista myös kaupungin nettisivuilla huleveden tarinakartalla. (5.1)

5.2. Purot ja muut vesialueet merkitään kaavoihin ja nimetään.

5.3. Perustetaan vesiasioille tarinakartta Vantaan internet-sivustolle.

5.4. Yksityisille kiinteistöille annetaan valistusta ja suosituksia luonnonmukaisesta hulevesien hallinnasta. Viestitään asukkaille ja kiinteistönomistajille huleveden hallinnan myönteisistä vaikutuksista.

5.5. Hulevesitiedotteita laaditaan asukaslehtiin. Lisäksi osallistutaan kaupungin asukastilaisuuksiin.

> **Hulevesitiedotteita laaditaan asukaslehtiin**, mikä lisää hulevesiin liittyvän tiedon leviämistä ja laajentaa näkyvyyden nettilukijoita isommalle joukolle kuntalaisia. Erityisesti perinteistä mediaa seuraavat tahot tavoitetaan lehtien välityksellä. Tiedotus toteutetaan säännöllisesti keväällä ja syksyllä yhdessä kaupungin viestinnän kanssa. (5.5)



Kuva: Kunnossapidon näkökulmasta kiviä kannattaa sijoittaa vain sellaisiin paikkoihin, joissa ne ovat tarpeen esimerkiksi eroosion estämiseksi tai maisemallisena elementtinä. Laskeutusta ja tulvatasannetta Paskurinojassa Lahdessa. (Kuva: Vantaan kaupunki, Marika Orava 2022)

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

6. Toimiva viranomaisyhteistyö ja tiedonkulun parantaminen hulevesiasioissa

Hulevesien hallinta edellyttää kaupungin eri organisaatioissa yhteistä näkemystä työn tavoitteista ja toimenpiteistä. Yhteistyötä tarvitaan myös muiden kaupunkien, järjestöjen ja yhdistysten kesken. Hulevesitietoa tulee kerätä ja jakaa eri muodoissa. Hulevesiseminaarit ovat hyvä tapa hulevesitiedon levittämisessä.

6.1. Osallistutaan Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen toimintaan Vantaanjoki-neuvottelukunnassa, jaostoissa ja hallituksessa.
6.2. Asemakaavojen laadinnan sekä katu- ja viheraluehankkeiden suunnittelun yhteydessä hulevedet pidetään suunnittelu- ja yhteistyökokousten asialistalla.
6.3. Ylläpidetään pientä työryhmää hulevesiongelmien nopeaan käsittelyyn.
6.4. Osallistutaan HSY:n hulevesitietojärjestelmän toteuttamiseen ja ylläpitoon sekä tiedonvaihtoon.
6.5. Kaupungin edunvalvontaa hulevesiasioissa parannetaan tie- ja rata-alueiden, lentokentän sekä naapurikuntien hankkeisiin liittyen.
6.6. Pääkaupunkiseudun hulevesiyhteistyötä kehitetään muun muassa yhdessä järjestettävien seminaarien avulla.
6.7. Hulevesien hallinnan toimintamalli ristiin tarkastetaan Helsingin ja Espoon hulevesiohjelmien ja toimintatapojen kanssa.
6.8. Hulevesiin liittyvää lainsäädäntöä seurataan ja valtakunnallisten ohjeiden laatimiseen osallistutaan sekä päivitetään hulevesiohjelmaa niissä tapahtuvien muutosten mukaiseksi.



Kuva: Timanttikiteenpuiston hulevesireitti istutuksineen Kivistössä (Kuva: Vantaan kaupunki, Eeva Eitsi 2022)

7. Vantaan hulevesiin liittyvien toimintatapojen jatkuva parantaminen

Vuosien saatossa Vantaan hulevesien hallintaan liittyvät toimintatavat ovat kehittyneet. Hulevesien hallinta on vakiintunut toimintatavaksi ja näkökulmaksi, joka otetaan huomioon uusissa hankkeissa. Uudet tietojärjestelmät mahdollistavat tiedon parempaa ja avoimempaa jakamista. Tiedon lisääntyessä on tarvetta toimintatapojen jatkuvaan parantamiseen.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

7.1. Päivitetään ohjeet Vantaalla käytettävistä hulevesien hallinnan ratkaisumalleista. Tiiviiden ja tiivistyvien asuinalueiden hulevesiratkaisujen malliesimerkit päivitetään ottaen huomioon kunnossapidon lähtökohdat.
7.2. Hulevesirakenteiden huoltokortit päivitetään Viherympäristöliiton luokituksen mukaiseksi.
7.3. Avouomien, altaiden ym. hulevesijärjestelmään liittyvien alueiden kunnossapitoon ja perusparantamiseen sekä toiminnan seurantaan varataan riittävät henkilö- ja taloudelliset resurssit.
7.4. Pientaloalueiden vanhojen katujen kuivatustarpeita kartoitetaan ja pyritään priorisoimaan katujen perusparannuksissa kohteita, joilla on puutteita kuivatuksessa. Asukkaita neuvotaan hulevesijärjestelmän kunnossapidossa.

Kuva: Hulevesien viivytysallas sateen jälkeen Kivistössä (Kuva: Vantaan kaupunki, Eeva Eitsi 2021)



7.5. Kaupungin hulevesitietokannat siirretään maankäytön toimintamalliin ja tietojärjestelmään (MATTI).
7.6. Hulevesien hallinnan kompensaatioperiaatteita kehitetään.
7.7. Hulevesikohteiden rakentamisen kustannustietoja kerätään.
7.8. Järjestetään hulevesiin liittyviä koulutustilaisuuksia ja tutustumiskäyntejä.
7.9. Vesistöasiantuntijuus (hydrologia ja hydrauliikka) säilytetään Vantaalla.
7.10. Hulevesityöryhmä jatkaa toimintaansa hulevesiohjelman toteuttamista edistäen ja seuraten. Työryhmä seuraa lainsäädäntöä sekä järjestää koulutusta ja huolehtii tiedottamisesta.

Kaupungin hulevesitietokannat siirretään maankäytön toimintamalliin ja tietojärjestelmään (MATTI). Toimenpiteen tavoitteena on hulevesiin liittyvän tiedon kokoaminen yhteen sekä sen löydettävyyden ja käytettävyyden parantaminen kaupungin työntekijöiden työtehtävissä. Toimenpide sisältää tiedon yhdistämisen paikkatietoon, mikä mahdollistaa valuma-alueellisten erityispiirteiden havainnoinnin ja alueellisesti yksilöidyt hulevesien hallintatoimenpiteet. (7.6)

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

Hulevesien hallinnasta aiheutuu kunnalle vuosittain kustannuksia suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja vahinkojen korvauksista. Ilmastonmuutoksen äärevöittäessä sateita tarve maanpäällisille tulvareiteille ja tulva-alueille korostuu. Jotta toteutetut hulevesirakenteet olisivat kunnossa silloin, kun niitä tarvitaan, järjestelmien jatkuvaan kunnossapitoon pitää varata riittävät resurssit. Säännöllinen kunnossapito tuottaa säästöjä, kun sen myötä tarve uudisrakentamiseen rinnastettavaan perusparantamiseen poistuu.

Nykyisellä investointitasolla katujen, puistojen ja viemäreiden korjausvelka kasvaa vuosittain. Vantaalla on vanhoja kaduksi rakentamattomia katuja noin 200 km. Niiden osalta voidaan puhua myös rakentamisvelasta. Rakentamattomilla kaduilla on usein myös puutteita kuivatusjärjestelmissä, mikä hankaloittaa esimerkiksi täydennysrakentamista. Korjausvelan vähentämiseksi tarvitaan tähän tarkoitettu määräraha. Katujen ja hulevesijärjestelmien rakentaminen ja kunnon parantaminen vähentävät kaupungille tulevien korvausvaatimusten määrää ja mahdollisia tulvavahinkoja. Rakennetun ympäristön vahinkojen lisäksi tulvista voi seurata myös vaikeasti arvotettavia haittoja luonnolle ja vesistöille.

Kunnan hulevesikustannukset vaihtelevat paljon vuosittain riippuen muun muassa rakennettavien tai perusparannettavien hulevesirakenteiden lukumäärästä. Tämän vuoksi kustannuksia on arvioitu kolmen vuoden keskiarvona. Hulevesijärjestelmän vaikutusalueen ja hulevesitaksan määrittämisen yhteydessä on arvioitu HSY:n jäsenkuntien hulevesikustannuksia. Vantaan vuosittaisten hulevesikustannusten päivitetty arvio on 4,2 milj. euroa, joka jakautuu seuraavasti:

- uudisrakentaminen 1,1 milj €
- saneeraus, käyttö ja kunnossapito 0,5 milj €
- suunnittelu ja muut kustannukset 0,7 milj €
- korvaus yleisten alueiden kuivatuksesta HSY:lle 1,9 milj €

Vuonna 2023 Vantaan kaupungin katujen ja puistojen kunnossapidon vuotuinen budjetti on lähes 20 miljoonaa euroa. Arvioitu saneerauksen, käytön ja kunnossapidon tarve (0,5 milj. €) edustaisi 3 % nykyisestä kunnossapidon budjetista.

Kustannuksia lisääviä tekijöitä ovat mm:

- avoimien kuivatusjärjestelmien vaatimat tilavaraukset tonteilla ja yleisillä alueilla
- ojien, purojen, altaiden ja imeytysrakenteiden kunnossapitotoimenpiteet

Kustannuksia vähentäviä tekijöitä ovat mm:

- tulvavahinkojen vähentyminen, kuten irtaimen omaisuuden kastuminen, kosteusvauriot, rakenteiden vaurioituminen
- pelastuslaitokselle tulvatilanteista aiheutuvien kustannusten vähentyminen
- pohjaveden laskusta johtuvan painumisen aiheuttamien vahinkojen vähentyminen
- hulevesiviemärin ja kaivojen säännölliset huoltotoimenpiteet

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

- rakennetun ympäristön liiallisen kuivumisen vähentyminen, mm. kasvillisuudelle aiheutuvien haittojen välttäminen (kastelukustannusten pieneneminen)

Seuraavassa esitetyt hulevesikohteiden rakennuskustannukset perustuvat rakennussuunnitelmien kustannusarvioihin. Kunnossapitokustannukset ovat kunnossapitourakoitsijan vuoden 2019 arvioita hulevesirakenteiden huoltokorttien mukaisille vuosittaisille huolloille ja tarkastuksille ja kerran 5-10 vuodessa tehtäville määräaikaishuolloille.

Esimerkki 1 hulevesikohteen kustannuksista

Kolmikallionpuiston viivytysallas (1600 m^2) on toteutettu väljässä ympäristössä muokkaamalla luontaista painannetta ja olemassa olevaa ojaa viivytysaltaaksi puiston rakentamisen yhteydessä.

- rakentaminen 54 700 € (34€/m^2)
- määräaikaishuolto (5 vuoden välein) 8 750 €
- vuosittainen huolto ja tarkastus 1 440 €

Esimerkki 2 hulevesikohteen kustannuksista

Länsimäentien suodatuskenttä (160 m^2) on toteutettu melko tiiviiseen ympäristöön samassa urakassa Länsimäentien katujen ja kävely- ja pyöräteiden kanssa.

- rakentaminen 33 000 € (206 €/m2)
- määräaikaishuolto (5 vuoden välein) 5 850 €
- vuosittainen huolto ja tarkastus 1 650 €



Kuva: Kolmikallionpuiston altaat Multaojan latvoilla. (Kuva: Vantaan kaupunki, Antti Auvinen 2022)

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §



Kuva: Sadetilanteessa 6.9.2022 vesi nousi Länsimäentien hulevesipainanteessa puoli metriä ja suotautui tämän jälkeen hitaasti rakenteen läpi. Rankkasateen päättymisestä on kulunut useita tunteja. (Kuva: Vantaan kaupunki, Antti Auvinen 2022)

JATKOTYÖT

Hulevesiohjelman toteuttamiseen liittyy sen jatkuva seuranta. Ohjelmassa on määritelty toimenpiteitä, joita pyritään toteuttamaan suunnitelmallisesti. Maankäyttö- ja rakennuslain tai muun lainsäädännön muutos voi aiheuttaa tarpeen ohjelman täydentämiseen. Hulevesityöryhmä jatkaa toimintaansa hulevesiohjelman toteuttamista edistäen ja seuraten.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

HULEVESIOHJELMAAN LIITTYVIÄ OHJELMIA, SUUNNITELMIA JA TERMEJÄ

Vantaan suunnitelmat ja strategiat

Vantaan kaupunkistrategia 2022-2025
Resurssiviisauden tiekartta
Vantaan yleiskaava 2007 ja 2020
Vantaan kasvikattoselvitys (2022)
Vantaan kaupunkitilaohje
Hulevesien hallinnan toimintamalli (2014)
Hulevesirakenteiden huoltokortit (2020-2022)
Vantaan tulvaohjelma (2015)
Vantaan pienvesiselvitys (2009)
Vantaan virtavesiselvitys 2010-2011
Rakennusjärjestys
Vihertehokkuus
Purokäytävien mitoitusohje (2019)

Muut suunnitelmat ja ohjeet

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet
Viheralueiden luonnonmukaisten hulevesirakenteiden kunnossapito LHK 2022, Viherympäristöliitto
RT ohjekortit Hulevesien hallinta (RT 89-11196), Hulevesirakenteet (RT 103006), Hulevesirakenteiden kasvillisuus (RT 103007), Rakennustyömaan hulevesien hallinta (RT 89-11230)



Kuva: Vihertehokkaassa kaupungissa hulevettä ohjataan puiden ja muiden kasvien käyttöön. Kööpenhamina. (Kuva: Vantaan kaupunki, Petra Tammisto 2014)

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

Käsitteet

Alivirtaama	Tietyn ajanjakson pienin virtaama (l/s)
Avo-oja	Maahan kaivettu peittämätön uoma, joka kuivattaa tai kastelee tietyn maa-alueen, sekä johtaa myös muuta vettä.
Avouoma	Veden avoin kulkureitti.
Biosuodatus	Veden suodattuminen ja puhdistuminen orgaanisessa maakerroksessa kasvillisuuden avulla. vrt. sadepuutarha
Dynaaminen kasvillisuus	Dynaaminen kasvillisuus on monilajista, kerroksellista ja jatkuvasti muuttuvaa. Se tukee monimuotoisen ekosysteemin kehittymistä ympärilleen sekä maan pinnalla että maaperässä. Monilajinen kasviyhdyskunta sopeutuu joustavasti olosuhteiden muutoksiin ja on siksi vakaa ja kestävä.
Ekologinen yhteys	Ekologinen yhteys on osa ekologista verkostoa. Ekologinen yhteys palvelee monen eliölajin liikkumista ja leviämistä, ylläpitää luonnon ydinalueiden toimintaa ja vähentää niiden haitallista eristymistä. Ekologinen yhteys on lajiriippuvainen käsite, sillä kullakin lajilla on omat elinympäristövaatimuksensa sekä erilainen liikkumis- ja levittäytymiskyky sopivien elinympäristöjen välillä. Tietyn lajin kannalta olennaisia ovat yhteyden elinympäristötyyppi, yhteyden leveys ja jatkuvuus sekä yhteyttä ympäröivien alueiden laatu (ViherKara-verkosto 2013). Ekologisen yhteyden synonyymi on ekologinen käytävä.
Ekosysteemipalvelu	Luonnon ihmisille tuottamat aineelliset ja aineettomat hyödyt. Voidaan jakaa tarkemmin tuki- ja säätelypalveluihin, tuotantopalveluihin ja kulttuuripalveluihin.
Haihtuminen	Hulevesi muuttuu olomuodoltaan nesteestä vesihöyryksi. Haihtumiseen vaikuttavat ilman lämpötila ja suhteellinen kosteus. Hulevettä haihtuu myös kasvien transpiraation kautta, jolloin kasvien lehdiltä vapautuu ilmarakojen kautta vettä ilmaan.
Haitallinen vieraslaji	Haitallisella vieraslajilla tarkoitetaan kasvia, eläintä tai muuta eliölajia, jonka siirtymistä luontaisen levinneisyysalueen ulkopuolelle ihminen on tahattomasti tai tarkoituksella edesauttanut, ja jonka on todettu uhkaavan luonnon monimuotoisuutta tai siihen liittyviä ekosysteemipalveluita.
Hiilinielu	on mekanismi tai ekosysteemi, joka kerää ja varastoi jotakin hiiltä sisältävää kemiallista yhdistettä, yleensä hiilidioksidia.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

Huleveden hallinta	Hulevesien kertymiseen vaikuttavat ja niiden johtamiseen ja käsittelyyn liittyvät toimenpiteet.
Huleveden määrällinen hallinta	Hulevesien määrän hallinta. Esimerkiksi tulva tasanteet, viivytys sadepuutarhassa tai kosteikossa.
Huleveden laadullinen hallinta	Hulevesien laadun hallinta. Esimerkiksi kiintoaineen sekä ympäristöä likaavien aineiden, kuten ravinteiden ja katu- ja pysäköintialueilta kertyvien öljyjen poistaminen hulevesistä.
Huleveden hajautettu hallinta	Hulevesien hallinta toteutetaan usealla osavaluma-alueella lähellä vesien syntypaikkaa. Hallintaan riittävät usein pienet ja luonnonmukaiset hallintarakenteet yksityisillä tonteilla ja kaupungin katu- ja viheralueilla.
Huleveden hallinnan keskitetyt järjestelmät	Hulevedet johdetaan ja kerätään yhteen useasta eri lähteestä ja osavaluma-alueelta. Hallintaan tarvitaan pinta-alaltaan laajoja alueita johtuen suurista vesimääristä. Keskitetyt järjestelmät voivat sijaita esimerkiksi puistossa.
Huleveden hidastaminen	Annetaan huleveden virrata maan pinnalla avoimissa uomissa, joissa voi olla veden kulkua hidastavia rakenteita. Huleveden johtaminen kasvillisuuspeitteisten alueiden läpi hidastaa huleveden virtausta ja pidättää sen mukana kulkeutuvaa kiintoainesta. Hidastavia järjestelmiä ovat mm. avouomat, painanteet, viivytysaltaat ja kosteikot.
Huleveden imeyttäminen	Hyvin vettä läpäisevässä maaperässä huleveden annetaan imeytyä maaperän läpi pohjavedeksi.
Huleveden imeytysrakenne	Imeytyspainanne tai maanalainen imeytyskenttä, joka edistää huleveden suodattumista ja johtumista maakerrosten läpi maaperään.
Huleveden johtaminen	Hulevedet ohjataan virtaamaan maan pinnalla avoimissa uomissa, ojissa, kanavissa tai maan alla putkistossa. Vesi voi liikkua painovoimaisesti tai putkistossa paineellisena.
Hulevesi	Rakennetulla alueella maan pinnalta, rakennuksen katolta tai muilta vastaavilta pinnoilta poisjohdettava sade- tai sulamisvesi. Salaojavesiä käsitellään kuten hulevesiä.
Hulevesien avoin käsittely	Maan pinnalla tapahtuva hulevesien käsittely mm. imeyttäminen, viivyttäminen, suodattaminen, selkeyttäminen, haihduttaminen ja puhdistaminen kasvillisuuden avulla.
Huleveden hallintasuunnitelma	Hulevesien hallintasuunnitelma tehdään pääasiassa kaavoituksen yhteydessä ja se sisältää hulevesien hallinnan periaatteet ja alustavat tilavaraukset suunnittelualueella.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

Hulevesisuunnitelma	Hulevesisuunnitelma on hulevesien hallinnan yksityiskohtainen suunnitelma ja se tehdään tontin suunnittelun yhteydessä.
Hulevesien hallinnan toimintamalli	Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamalli on ohje Vantaalla rakentaville ja rakentamista ohjaaville henkilöille. Toimintamalli ohjaa suunnittelua ja rakentamista hulevesiohjelmassa linjattujen periaatteiden mukaisesti. Yksinkertaistaen määrällisenä hallintatavoitteena on viivyttää 1 m3 hulevettä / 100 m2 rakennettavaa tiivistä pintaa. Tavoitteena on, että hulevesivirtaama tontilta ei kasva verrattuna luonnontilaan.
Hulevesien hallinnan kompensaatioperiaate	Mikäli huleveden määrällistä ja/tai laadullista hallintaa ei voida toteuttaa rakennettavalla tontilla, rakentaja voi rahallisesti maksaa kompensaatiohinnan kaupungille. Kaupunki toteuttaa jossain muualla esimerkiksi luonnonmukaisen hulevedenkäsittelyrakenteen.
Hulevesijärjestelmä	Hulevesien hallintaan tarkoitettujen rakenteiden kokonaisuus.
Hulevesirakenteiden huoltokortit	Vantaan kaupungin laatimat ohjeet kaupungin hulevesirakenteiden kunnossapidosta.
Hydrauliikka	Veden tasapainotilojen ja liikkeen tutkimus
Hydrologia	Veden esiintymisen, ominaisuuksien ja kiertokulun tutkimus
Ilmastonmuutoskerroin	tarkoittaa sitä, että esimerkiksi sateiden rankkuus kasvaa tulevaisuudessa kaikissa Suomen maakunnissa. Esimerkiksi ilmastonmuutoskerroin 1,2 tarkoittaa, että hulevesijärjestelmät tulisi mitoittaa noin 20 % suuremmille sademäärille nykyiseen sademäärään verrattuna. Uudet ilmastonmuutoskertoimet ovat 1,25–1,3 vuorokausisateille ja 1,3–1,5 tuntisateille.
Imeytyskaivanto	Täytemateriaalilla täytetty rakenne, jossa hulevedet viipyvät ennen imeytymistä maaperään. Vesi varastoituu täytemateriaalin huokostilavuuteen.
Imeytyskenttä	Huleveden imeytykseen rakennettu laajahko alue.
Imeytyspainanne	Ympäristöään alempana oleva, yleensä kasvillisuuden peittämä alue tai loivaluiskainen oja, joka on normaalisti kuiva ja johon hulevesi voi väliaikaisesti kertyä ja imeytyä maaperään lyhyessä ajassa.
iWater-laskuri	kts. vihertehokkuus
Kasvikatto	Kasvikatto eli viherkatto on rakennuksen tai rakennelman katto, jonka päällä on kasvillisuutta ja kasvillisuuden edellyttämät

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

	alusrakenteet. Kasvikatoilla on merkitystä hulevesien viivytyksessä etenkin tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. kts. Vantaan kasvikattoselvitys
Laskeuttava rakenne	Hulevesiä puhdistava järjestelmä. Esimerkiksi laskeutusaltaassa virtaamaa hidastetaan niin, että kiintoaines laskeutuu altaan pohjalle, josta se voidaan poistaa esim. ruoppaamalla. Vesi selkeytyy kiintoaineen laskeutuessa pohjaan.
Luonnon monimuotoisuus eli biodiversiteetti	Monimuotoisuuden mittarina toimii lajirunsaus eli alueen lajien lukumäärä.
Luonnonmukainen huleveden hallinta	Luonnon omien veden kiertoon ja veden laatuun vaikuttavien tekijöiden hyödyntäminen ja tukeminen taajamien hulevesien hallinnassa (kosteikot, ojat, painanteet)
Luontainen vedenjohtamisreitti	painanne, alava alue, noro, oja, puro, joki
Lämpösaarekeilmiö	Ilmiö, jossa kaupungin keskustassa on korkeampi lämpötila kuin ympäröivillä alueilla.
Maanalaiset hulevesikasetit	Maan alle asennettava hulevesien hallintajärjestelmä, joka on suunniteltu pintavesien varastointiin ja imeytykseen. Osa kaseteista sisältää erottimen, jonka avulla kerättyä vettä voidaan puhdistaa. Vesi ohjataan hallitusti takaisin luontoon.
Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä (MATTI)	on järjestelmäkokonaisuus Vantaan kaupungin maankäytön suunnitteluun ja kuntateknisen infran elinkaaren hallintaan sekä kartta- ja paikkatiedon tuotantoon ja hallintaan.
Painanne	Ympäröivää maanpintaa alempi maaston kohta.
Pienvedet	Ojat, purot, norot, lammet ja lähteet.
Rakentamaton katu	Rakentamatonta katua ei ole rakennettu valmiiksi maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten katusuunnitelmien mukaan. Se on usein sorapintainen tai pinnoitettu asemakaavan mukainen katu, jolle ei ole tehty rakennekerroksia, kuivatusta ja päällystystä käytössä olevan ohjeistuksen mukaisesti. Rakentamaton katu muodostuu usein liikennekelpoisesta kulkuyhteydestä, jolla ei ole välitöntä rakentamistarvetta.
Resurssiviisauden tiekartta	Vantaa on sitoutunut saavuttamaan hiilineutraaliuden vuonna 2030. Kaupungin tavoitteet ja toimet ilmasto- ja ympäristötyön toteuttamiseksi ja ympäristövastuun kantamiseksi on kirjattu resurssiviisauden tiekarttaan. Tiekartta toteuttaa kaupungin strategiaa.
Sadepuutarha	Kasvipeitteinen painanne, jonne hulevedet johdetaan. Vesi pidättyy ja puhdistuu kulkiessaan suodattavan maakerroksen läpi. Lopuksi

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

	vesi imeytyy maaperään tai johdetaan hulevesijärjestelmään. Ks. biosuodatus.
Suodattaminen	Hulevesi johdetaan rakennettuihin imeytys- tai suodatuspainanteisiin, joissa vesi suotautuu läpäisevien maakerrosten tai maan pinnalla kasvillisuuden läpi. Veden lika-aineet ja ravinteet pidättyvät maaperään ja kasvillisuuteen. Suodatin voi olla myös säiliö, jossa on suodatinmateriaalina esimerkiksi hiekkaa tai hiiltä. Suodatusrakenteessa on tyypillisesti pohjalla salaojaputki, joka kuivattaa rakennetta hulevesiviemäriin tai avo-ojaan.
Tulvareitti	Maanpinnalla oleva huleveden virtausreitti, jolle hulevedet johdetaan hallitusti silloin, kun hulevesijärjestelmän kapasiteetti ylittyy.
Tulvariski	Tulvan todennäköisyyden ja tulvasta mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen yhdistelmä. (riski = tulvan todennäköisyys x mahdollinen vahinko)
Typensitojakasvit	Hernekasvit (Fabaceae) pystyvät muuttamaan ilmakehän typpeä (N2) kasveille ja muille organismeille soveltuviksi erilaisiksi yhdisteiksi kuten ammoniakiksi, nitraateiksi ja typen oksideiksi.
Uusympäristö	Uusympäristöjä ovat esimerkiksi kasvikatot, kasveja sisältävät hulevesikosteikot sekä vihertehokkaasti toteutetut pihat.
Valuma-alue	Maaston korkeimpien kohtien (vedenjakajien) rajaama alue, jolta vedet virtaavat samaan puroon, jokeen, järveen tai mereen. Taajamissa hulevesiverkostolla on voitu muuttaa valuma-alueiden rajoja maaston muodoista poikkeaviksi.
Vastaanottava vesistö	Vesistö (puro, joki, järvi tai meri), joka vastaanottaa maaston korkeimpien kohtien (vedenjakajien) rajaamalta alueelta valuvat vedet. Hulevesien yhteydessä tarkoitetaan myös pienvesiä, kuten puroja.
Vesien selkeyttäminen	kts. laskeuttava rakenne
Vesistön herkkyys	Herkkä vesistö on sellainen vesistö, jonka uomaosuudella on joko arvokas virtavesikohde, taimenen kutualue tai muu herkkä akvaattinen luontoarvo.
Vihertehokkuus	Vihertehokkuudella tarkoitetaan kasvillisuuden peittämän ja muun sadevettä läpäisevän pinnan määrää suhteessa tarkasteltavan alueen pinta-alaan. Vihertehokkuus ja hulevesien viivytystarve lasketaan Vantaan iWater-laskurilla. Sen avulla varmistetaan riittävä kasvullinen ja läpäisevä pinta-ala sekä tarvittavat

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

	hulevesiratkaisut tonteilla tai korttelialueilla. IWater –hankkeessa (EU-rahoitteinen 2015–2018) tuotiin aiempaan vihertehokkuuslaskentataulukkoon hulevesipainotus, josta saadaan tieto tarvittavasta hulevesien viivytystarpeesta. Taulukon elementtien avulla voidaan tutkia ja esittää keinoja hulevesien viivytysratkaisuiksi siten, että viivytystarve täyttyy.
Viivyttäminen, viivytys	Pintavalunnan varastointi, virtaaman jakaminen pitkälle ajanjaksolle. Viivyttämällä saadaan pienennettyä virtaamahuippua ja siten ehkäistyä hulevesijärjestelmän tulvimista.
Virtaamavaihtelu	Uoman poikkileikkauksen läpi kulkevan vesimäärän vaihtelu tietyssä ajanjaksossa.
Ylivuoto	Hulevesistä aiheutuva viemärin tai avoimen hulevesien käsittelyrakenteen normaalista toiminnasta poikkeava tulviminen.

Liitteet:

Liite 1	Hulevesiohjelman toimenpiteet ja vastuutahot
Liite 2-3	Kasvillisuusliitteet

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §

Lähteet

Ilmatieteen laitos (2016) Ilmastonmuutos pääkaupunkiseudulla
https://helda.helsinki.fi/handle/10138/170155

Ilmatieteen laitos (2021) Ilmastonmuutokseen sopeutumisen ohjauskeinot, kustannukset ja alueelliset ulottuvuudet: Ote raportista – Uusimaa, Suomen ilmastopaneelin raportti 2/2021.
https://www.ilmastopaneeli.fi/wp-content/uploads/2021/09/SUOMI-raportti_Uusimaa.pdf

Kuntaliitto (2021) Hulevesiopas
https://www.kuntaliitto.fi/yhdyskunnat-ja-ymparisto/tekniikka/hulevesien-hallinta/hulevesiopas-1

Pöyry Finland Oy (2017) Espoon kaupunki, Helsingin kaupunki, Kauniaisten kaupunki ja Vantaan kaupunki. Kaupunkien hulevesijärjestelmän vaikutusalueen ja hulevesitaksan määrittäminen

Vantaan kaupunki (2014) Hulevesien hallinnan toimintamalli
https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Hulevesien_hallinnan_toimintamalli_0.pdf

Vantaan kaupunki (2018) Vantaan ekologiset yhteydet
https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Yleiskaava%202020%20Ekologiset%20yhteydet.pdf

Vantaan kaupunki (2019) Purokäytävien mitoitusohje

Vantaan kaupunki (2022) Kasvikattoselvitys
https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaa-kasvikattoselvitys.pdf

Vantaan kaupungin talousarvio 2023
https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/TA%20esitys%202023%20KV%20netti.pdf

Vantaan kaupunki, Vantaan kaupunkitilaohje
https://vantaankaupunkitilaohje.fi/

Vantaan kaupunki, Vihertehokkuus
https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/kaupunkisuunnittelu/kaavoitus/asemakaavoitus/vihertehokkuus

Vantaan kaupunki, Vantaan yleiskaava 2020
https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/kaupunkisuunnittelu/kaavoitus/yleiskaavoitus/vantaan-yleiskaava-2020

Vesitalous (2021). Huleveden teemanumero 2/2021
https://vesitalous.fi/wp-content/uploads/2021/03/Vesitalous_0221_lowres-1.pdf

Yli-Pelkonen Vesa (2011) Kaupunkirakenteen tiivistyminen ja ekosysteemipalvelut. Julkaisussa: Aho Suvi, Alku Antero ja Yli-Pelkonen Vesa (2011) Näkökulmia kaupunkirakenteen tiivistymiseen Helsingin seudulla. Aalto-yliopiston julkaisusarja Crossover 7/2011.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 16 §



Vantaa
Vanda

Hulevesiohjelman toimenpiteet ja vastuutahot Liite 1

NO.	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO
1	Hulevesien hallinnan parantaminen ja hulevesitulvien vähentäminen	
1.1	Luonnonmukainen, avoin hulevesien käsittely säilytetään maankäytön yleisenä suunnitteluperiaatteena. Keinoja ovat mm. imeyttäminen, viivyttäminen, suodattaminen, selkeyttäminen, haihduttaminen ja puhdistaminen kasvillisuuden avulla.	kaikki hallintokunnat, vesihuoltolaitos
1.2	Hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä sovelletaan sekä tonttien että julkisten alueiden suunnittelussa.	kaikki hallintokunnat, vesihuoltolaitos
1.3	Asemakaavojen ja kaavamuutosten yhteydessä laaditaan huleveden hallintasuunnitelma esimerkiksi osaksi kaavaselostusta. Suunnitelma laaditaan vastaanottavaan vesistöön asti ja siinä on varauduttava suunnittelualueen valuma-alueen latvaosien maankäytön tehostumiseen. Suunnitelmassa selvitetään mm. huleveden määrä, valumareitit ja tulvareitit.	kara/kaavoitus, kapu,yke
1.4	Asemakaavoissa annetaan kaavamääräyksiä hulevesien luonnonmukaisesta ja avoimesta käsittelystä. Tonttien, katujen ja viheralueiden mitoituksissa otetaan huomioon hulevesien käsittelyn vaatimat tilavaraukset. Mahdolliset hulevesipainanteille ja vesistöille tarvittavat rasitteet merkitään kaavoihin.	kara/kaavoitus, kapu,yke
1.5	Asemakaavojen laadinnassa määritetään vihertehokkuus ja hulevesiratkaisut osana vihertehokkuuslaskelmaa ja pihasuunnitelmaa. Pohjavesialueilla vaaditaan riittävät maaperä- ja pohjavesiselvitykset.	kara,kapu,rava
1.6	Hulevesien hallinta otetaan huomioon tonttien myynti- ja vuokraehdoissa sekä maankäyttösopimuksissa.	kiti
1.7	Asemakaavoituksen yhteydessä tarkistetaan tulvakorkeudet ja merkitään tarvittaessa kaavoihin alin lattiantaso tai kielletään kellarin rakentaminen.	kara, kapu
1.8	Edistetään kiinteistöjen yhteisten hulevesijärjestelmien syntymistä ohjaamalla niitä asemakaavalla ja rakentamisohjeella sekä edellyttämällä lupavaiheessa selvitystä asiasta.	kara,rava, kapu
1.9	Hulevesien hallintamenetelmänä suositaan muiden menetelmien lisäksi kasvikattojen käyttöä etenkin tiiviisti rakennetuilla alueilla.	kara/kaavoitus
1.10	Varataan hulevesijärjestelmälle hallitun tulvimisen alueita. Säilytetään nykyiset tulva-alueet tai korvataan ne toisaalla.	rava,kara, kapu
1.11	Tulva-alueet määritetään. Tulva-alueille rakentamiseen ei myönnetä rakennuslupia.	kara,yke, kapu
1.12	Rakennuslupavaiheessa edellytetään hulevesimäärälaskelmat vihertehokkuus/iWater -laskurilla ja niiden toteuttaminen. Rakennushankkeen sijoittuessa herkän vesistön lähelle tai sen valuma-alueelle vesistö tulee ottaa huomioon hulevesisuunnitelmassa.	kara/rava ja kapu/vhys
1.13	Tontin suunnittelun yhteydessä rakennusluvan hakija laatii erillisen hulevesien hallintasuunnitelman, jossa esitetään suunnitelmat tontin hulevesien hallinnan järjestämisestä, paikallisen käsittelyn edellytyksistä, liittymisestä yleiseen järjestelmään ja vaikutuksista naapuritonteille sekä muuhun ympäristöön. Suunnitelmat esitetään myös täydennysrakentamisen yhteydessä. Suunnitelmat on esitettävä kunnallistekniikan lausuntoa haettaessa. Rakennusluvan lupaehtojen mukaisesti rakennusvalvonnalle esitetään rakennusvaiheessa yksityiskohtaiset rakennussuunnitelmat.	rava, kara, kapu, yke
1.14	Rakennusjärjestykseen täydennetään hulevesiä koskevia määräyksiä.	rava
1.15	Tonttien väliset rajaojat säilytetään osana kuivatusjärjestelmää. Tiedotetaan asukkaita rajaojien merkityksestä mm. tontin salaojien toimivuuden kannalta.	rava, kapu, yke

Hulevesiohjelman toimenpiteet ja vastuutahot Liite 1

NO.	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO
1.16	Hulevesien hallinta suunnitellaan ja rakennetaan kokonaisuutena myös julkisilla alueilla. Katu- ja puistosuunnitelmat laaditaan uusille alueille samanaikaisesti. Hulevesijärjestelmä suunnitellaan vastaanottavaan vesistöön asti.	kapu
1.17	Vanhojen alueiden hulevesien hallinta järjestetään tapauskohtaisesti olemassa olevien lähtökohtien mukaan (maaperä, kasvillisuus, katutilan leveys, maastonmuodot, maankäyttö). Laaditaan valuma-aluekohtaiset suunnitelmat ongelma-alueille. Sovelletaan alueilla luonnonmukaisia hulevesien käsittelymenetelmiä.	kapu
1.18	Teetetään valuma-aluetasoiset virtaamaselvitykset tärkeimpien purojen osalta tulevan suunnittelun lähtötiedoksi. Kerätään ja hallitaan tietoa tulvimisen riskipaikoista.	kapu/vhys
1.19	Tarkistetaan huleveden viivytysrakenteiden ja hulevesiviemärien mitoitusperusteet.	kapu/vhys, vesilaitos
1.20	Hulevesikohteiden kunnossapito toteutetaan järjestelmällisesti ja huolto-ohjeiden mukaisesti.	kapu/kunnossa-pito

2	Hulevesien laadun parantaminen ennen vastaanottavan vesistöön laskelmista	
2.1	Asemakaavan laatimisen yhteydessä arvioidaan tulevien hulevesien likaisuutta ja vastaanottavan vesistön herkkyys. Asemakaavamääräyksissä esitetään vaatimukset hulevesien imeyttämisestä, viivyttämisestä ja puhdistamisesta.	kara,kapu, yke
2.2	Valitaan rakennusmateriaaleja, joista ei irtoa haitallisia aineita hulevesiin.	rava
2.3	Ympäristönsuojelumääräyksiä täydennetään hulevesiä koskevilla määräyksillä.	yke
2.4	Työmaavesiohjeet laaditaan yhdenmukaisiksi pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.	rava, kapu, yke
2.5	Suurten rakennushankkeiden yhteydessä on esitettävä rakentamisen aikaisten hulevesien hallintasuunnitelma.	rava
2.6	Hulevesien käsittely- ja viivytysaltaat rakennetaan ennen rakentamisen aloittamista. Annetaan ohjeita/määräyksiä rakentamisaikaisen huuhtoutumisen estämiseksi sekä valvonnan järjestämiseksi.	rava, yke, kiinteistöjen omistajat
2.7	Lisätään kasvillisuuspintaisia huleveden hallintarakenteita, sillä kasvillisuus ja juuristo ovat tärkeitä huleveden laadun hallinnassa.	kara, kapu
2.8	Hulevedet otetaan huomioon kiinteistöjen pelastussuunnitelmissa, joissa varaudutaan erilaisiin onnettomuustilanteisiin. Riskikohteille pitää laatia likaantuneita hulevesiä koskeva tarkastelu.	pela, yke, rava
2.9	Ympäristöluvissa annetaan hulevesiä koskevia määräyksiä.	yke, Uudenmaan ely
2.10	Lumet pyritään sijoittamaan hajautetusti järjestämällä tonteille, katu- ja muille alueille tilaa aurauslumelle.	kapu, rava
2.11	Katu- ja lumiensulamisveden laatua mitataan nykytilan selvittämiseksi.	yke, kapu
2.12	Pyritään edistämään nastarenkaiden käytön vähentämistä huleveden laadun parantamiseksi.	kapu, yke
2.13	Hulevesikohteiden toimivuustarkasteluita laaditaan hyödyntäen jatkuvatoimisia vedenlaatumittauksia.	vhys, yke
2.14	Kehitetään katuvesien käsittelymenetelmiä.	vhys, kadunsuunn.
2.15	Katujen ja viheralueiden kunnossapidon ohjeistusta täydennetään hulevesiin liittyviltä osin (suolaus, lannoitteet, torjunta-aineet, ym.)	kapu
2.16	Teetetään selvitykset tärkeimpien purojen ekologisesta tilasta sekä niihin laskevien hulevesien laadusta tulevan suunnittelun pohjaksi.	yke

Hulevesiohjelman toimenpiteet ja vastuutahot Liite 1

NO.	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO
2.17	Huleveden laatua heikentävät riskikohteet tunnistetaan ja tehdään analyysi alueista, joille huleveden laadun hallintatoimia kannattaa keskittää.	vhys, yke, vhvsy
3	Kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisääminen	
3.1	Purokäytäviä, puroja, avouomia ja vesialueita kunnostetaan, kehitetään ja ennallistetaan osana viher- ja katualueiden rakentamista. Pienvesien kunnossapito ja rakentaminen toteutetaan luonnonmukaisen vesirakentamisen keinoin. Samalla varmistetaan, etteivät haitallisten vieraslajien siemenet leviä työkoneiden mukana uusille alueille.	kapu, yke, kara/kaavoitus, VHVSY
3.2	Torjutaan hulevesien mukana leviäviä haitallisia vieraslajeja.	yke
3.3	Vesialueiden ylityksistä tehdään vesistötarkastelu ja ylitykset toteutetaan ensisijaisesti silloilla.	kapu, tie- ja ratahallinto
3.4	Purokäytävät säilytetään riittävän leveinä. Purokäytävän leveyden määrittämisessä sovelletaan kuntatekniikan keskuksessa vuonna 2018 laadittua Purokäytävien mitoitusohjetta. Lisäksi otetaan huomioon ekologisten yhteyksien tavoitteet, kun purokäytävä on osa tärkeää ekologista yhteyttä.	kara/kaavoitus, rava, kapu
3.5	Pienvesistöjen kunnostuskohteet hankkeistetaan ja toteutuskohteet sisällytetään kaupungin budjettiin.	kajo/talous
3.6	Hulevesirakenteet pyritään pääsääntöisesti toteuttamaan kasvillisuuspintaisina luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.	kapu
4	Pohjaveden laadun parantaminen ja pohjaveden pinnantason säilyttäminen	
4.1	Pohjavesialueilla puhtaat, esim. katoilta kertyvät hulevedet pidetään erillään ja imeytetään tontin viheralueella. Käytetään asemakaavamääräystä pohjavesialueille laadittavissa asemakaavoissa. Lisäksi suunnittelussa huomioidaan pohjavesien suojelusuunnitelmien tavoitteet.	yke, kara/kaavoitus, rava
4.2	Erityisesti pohjavesialueilla liikennealueiden aiheuttamia suolahaittoja on pyrittävä vähentämään pohjavesissä käyttämällä kaliumformiaattia tai vastaavaa. Mineraalilannoitteiden ja kemikaalien käyttöä vähennetään viherrakentamisessa ja kunnossapidossa. Hyödynnetään paikallista maaperää kasvualustoissa mahdollisuuksien mukaan ja valitaan kasvillisuus siten, että lannoitustarve on mahdollisimman vähäinen käyttämällä esimerkiksi typensitojakasveja.	kapu/kunnossa-pito
4.3	Kartoitetaan järjestelmällisesti maanalaisia öljysäiliöitä pohjavesialueilla ja edistetään niiden poistamista.	yke
5	Vesialueiden arvostuksen nostaminen ja hulevesien hyödyntäminen positiivisena resurssina	
5.1	Laaditaan asukkaita varten hulevesikohteiden infotauluja.	kapu, kara, rava, yke
5.2	Purot ja muut vesialueet merkitään kaavoihin ja nimetään.	kara/kaavoitus, yke, vhys
5.3	Perustetaan vesiasioille tarinakartta Vantaan internet-sivustolle.	kapu, kara, yke, rava
5.4	Yksityisille kiinteistöille annetaan valistusta ja suosituksia luonnonmukaisesta hulevesien hallinnasta. Viestitään asukkaille ja kiinteistönomistajille huleveden hallinnan myönteisistä vaikutuksista.	yke, rava, kapu
5.5	Hulevesitiedotteita laaditaan asukaslehtiin. Lisäksi osallistutaan kaupungin asukastilaisuuksiin.	vhys, viestintä, hsy

Hulevesiohjelman toimenpiteet ja vastuutahot Liite 1

NO.	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO
6	Toimiva viranomaisyhteistyö ja tiedonkulun parantaminen hulevesiasioissa	
6.1	Osallistutaan Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen toimintaan Vantaanjoki-neuvottelukunnassa, jaostoissa ja hallituksessa.	kapu, yke kara/kaavoitus
6.2	Asemakaavojen laadinnan sekä katu- ja viheraluehankkeiden suunnittelun yhteydessä hulevedet pidetään suunnittelu- ja yhteistyökokousten asialistalla.	kara/kaavoitus, yke,rava, kapu
6.3	Ylläpidetään pientä työryhmää hulevesiongelmien nopeaan käsittelyyn.	kapu, yke, rava
6.4	Osallistutaan HSY:n hulevesitietojärjestelmän toteuttamiseen ja ylläpitoon sekä tiedonvaihtoon.	kapu, yke, viestintä
6.5	Kaupungin edunvalvontaa hulevesiasioissa parannetaan tie- ja rata-alueiden, lentokentän sekä naapurikuntien hankkeisiin liittyen.	kapu, kara/kaavoitus
6.6	Pääkaupunkiseudun hulevesiyhteistyötä kehitetään muun muassa yhdessä järjestettävien seminaarien avulla.	hulevesi-työryhmä
6.7	Hulevesien hallinnan toimintamalli ristiin tarkastetaan Helsingin ja Espoon hulevesiohjelmien ja toimintatapojen kanssa.	vhys
6.8	Hulevesiin liittyvää lainsäädäntöä seurataan ja valtakunnallisten ohjeiden laatimiseen osallistutaan sekä päivitetään hulevesiohjelmaa niissä tapahtuvien muutosten mukaiseksi.	hulevesityöryhmä

7	Vantaan hulevesiin liittyvien toimintatapojen jatkuva parantaminen	
7.1	Päivitetään ohjeet Vantaalla käytettävistä hulevesien hallinnan ratkaisumalleista. Tiiviiden ja tiivistyvien asuinalueiden hulevesiratkaisujen malliesimerkit päivitetään ottaen huomioon kunnossapidon lähtökohdat.	kapu, kara/yke, rava, kaavoitus
7.2	Hulevesirakenteiden huoltokortit päivitetään Viherympäristöliiton luokituksen mukaiseksi.	vhys, viheraluesuunn.
7.3	Avouomien, altaiden ym. hulevesijärjestelmään liittyvien alueiden kunnossapitoon ja perusparantamiseen sekä toiminnan seurantaan varataan riittävät henkilö- ja taloudelliset resurssit	kapu, kajo/talous
7.4	Pientaloalueiden vanhojen katujen kuivatustarpeita kartoitetaan ja pyritään priorisoimaan katujen perusparannuksissa kohteita, joilla on puutteita kuivatuksessa. Asukkaita neuvotaan hulevesijärjestelmän kunnossapidossa.	vhys
7.5	Kaupungin hulevesitietokannat siirretään maankäytön toimintamalliin ja tietojärjestelmään (MATTI).	kapu/vhys, kara/yke
7.6	Hulevesien hallinnan kompensaatioperiaatteita kehitetään.	kapu/vhys, kara/kipa
7.7	Hulevesikohteiden rakentamisen kustannustietoja kerätään.	kapu/vhys+rakentaminen
7.8	Järjestetään hulevesiin liittyviä koulutustilaisuuksia ja tutustumiskäyntejä.	hulevesityöryhmä
7.9	Vesistöasiantuntijuus (hydrologia ja hydrauliikka) säilytetään Vantaalla.	kapu/vhys
7.10	Hulevesityöryhmä jatkaa toimintaansa hulevesiohjelman toteuttamista edistäen ja seuraten. Työryhmä seuraa lainsäädäntöä sekä järjestää koulutusta ja huolehtii tiedottamisesta.	hulevesityöryhmä

Kasvilistoja hulevesirakenteisiin

Erityisen tehokkaita vedenpuhdistajia:

Achillea millefolium	Siankärsämö	
Acorus calamus	Kalmojuuri	Huom: Leviää aggressiivisesti
Geranium sanguineum	Verikurjenpolvi	
Iris pseudacorus	Keltakurjenmiekka	
Phragmites australis	Järviruoko	Huom: Leviää aggressiivisesti
Sparganium erectum	Haarapalpakko	
Typha latifolia	Leveäosmankäämi	Huom: Leviää aggressiivisesti

Listaukset ovat tiettyihin kasvupaikkaolosuhteisiin tehtyjä esimerkkivalintoja. Hulevesirakenteisiin sopivien kasvien valinta on aina tehtävä paikkakohtaisiin olosuhteisiin ja projektikohtaisiin tavoitteisiin perustuen.

Harjuketo: Hyvin läpäisevät, kuivat kasvupaikat

Vyöhyke 1: Satunnaisesti tulviva		**Vyöhyke 2: Harvoin tulviva**		**Vyöhyke 3: Äärimmäisen harvoin tai ei koskaan tulviva**	
Hippophaë rhamnoides	Tyrni	*Amelanchier laevis*	Sirotuomipihlaja	*Allium schoenoprasum*	Ruohosipuli
Prunella grandiflora	Isoniittyhumala	*Centaurea jacea*	Ahdekaunokki	*Briza media*	Niittyräpelö
Salix purpurea	Punapaju	*Daphne mezereum*	Näsiä	*Euphorbia cyparissias*	Tarhatyräkki
		Deschampsia flexuosa	Metsälauha	*Geranium sanguineum*	Verikurjenpolvi
		Ribes alpinum	Taikinamarja	*Helictotrichon sempervirens*	Ikikaura
		Salix lanata	Villapaju	*Potentilla anserina*	Hopeahanhikki
		Verbascum thapsus	Ukontulikukka	*Sedum telephium*	Komeamaksaruoho
		Viburnum opulus	Koiranheisi	*Thymus pulegioides*	Nurmiajuruoho
				Trifolium arvense	Jänönapila

Tulvaniitty: Läpäisevät, satunnaisesti märät kasvupaikat

Vyöhyke 1: Säännöllisesti tulviva		**Vyöhyke 2: Satunnaisesti tulviva**		**Vyöhyke 3: Harvoin tulviva**	
Bistorta officinalis	Isokonnantatar	*Alchemilla mollis*	Jättipoimulehti	*Calamagrostis x acutiflora*	Koristekastikka
Cardamine pratensis	Luhtalitukka	*Eupatorium cannabinum*	Rantapunalatva	*Chelone obliqua*	Konnanyrtti
Carex muskingumensis	Palmusara	*Iris sibirica*	Siperiankurjenmiekka	*Deschampsia caespitosa*	Nurmilauha
Galium odorata	Tuoksumatara	*Molinia caerulea*	Siniheinä	*Geranium pratense*	Kyläkurjenpolvi
Geum rivale	Ojakellukka	*Arrhenatherum elatius subsp. Bulbosum 'Variegatum'*	Kirjoheinäkaura	*Hemerocallis lilio-asphodelus*	Keltapäivänlilja
Juncus effusus	Röyhyvihvilä	*Sanguisorba officinalis*	Rohtoluppio	*Lychnis flos-cuculi*	Käenkukka
Trollius europaeus	Niittykullero			*Prunus padus*	Tuomi

Kosteikko: Kosteat ja osittain veden peittämät kasvupaikat

Vyöhyke 1: Matala vesi ja ranta		**Vyöhyke 2: Säännöllisesti tulviva**		**Vyöhyke 3: Satunnaisesti tulviva**	
Alisma plantago-aquatica	Ratamosarpio	*Angelica archangelica*	Väinönputki	*Achillea ptarmica*	Ojakärsämö
Caltha palustris	Rentukka	*Calla palustris*	Rantavehka	*Alnus glutinosa*	Tervaleppä
Euphorbia palustris	Rantatyräkki	*Carex grayi*	Piikkinuijasara	*Filipendula ulmaria*	Mesiangervo
Iris pseudacorus	Keltakurjenmiekka	*Darmera peltata*	Kilpirikko	*Miscanthus sinensis*	Elefanttiheinä
Menyanthes trifoliata	Raate	*Lysimachia ciliata*	Ripsialpi	*Thalictrum aquilegiifolium*	Lehtoängelmä
Schoenoplectus lacustris	Järvikaisla	*Lythrum salicaria*	Rantakukka	*Valeriana officinalis*	Rohtovirmajuuri
Sparganium erectum	Haarapalpakko	*Veronica longifolia*	Rantatädyke		

Ella Uppala

Hulekasveja

Liite 3.

Kosteikoille ja ranta-alueille soveltuvista luonnonkasveista löytyy listauksia mm
Kuntaliiton Hulevesioppaasta s. 241-243 sekä rakennustietokortista
RT 103007 Hulevesirakenteiden kasvillisuus

Luonnonmukaisissa hulevesien hallintarakenteissa on tärkeää, että kasvit kestävät sekä märkyyttä että kuivuutta.

Alla mainitut lajit ovat Luonnonvarakeskuksen tutkimuksessa *Hulevesialueiden kasvillisuus ja kasvualustat* nostettu esille istutettuina hyvin menestyneinä lajeina.
Osa alla olevista lajeista sietää sekä kuivuutta että märkyyttä.

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
Carex rostrata	Pullosara
Carex pseudocyperus	Varstasara
Juncus effusus	Röyhyvihvilä
Iris pseudacorus	Keltakurjenmiekka
Lythrum salicaria	Rantakukka
Lysimachia vulgaris	Ranta-alpi
Calla palustris	Suovehka
Myosotis scorpioides	Luhtalemmikki

Hämeen ammattikorkeakoulun KIM-hankkeen tuloksiin pohjautuen
Kuivaa ja märkää kestäviä kasveja:

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	
puut		
Alnus glutinosa	Tervaleppä	*
Betula pubescens	Hieskoivu	
Picea mariana	Mustakuusi	
pensaat		
Hippophaë rhamnoides	Tyrni	
Rhododendron canadense	Kanadanatsalea	
Salix purpurea 'Gracilis'	Kääpiöpunapaju	
perennat		
Geum rivale	Ojakellukka	
Iris pseudacorus	Keltakurjenmiekka	*
Lythrum salicaria	Pohjanrantakukka	

** = parhaiten vaihtelevia olosuhteita kestivät*

Lisäksi **paju**illa (*Salix*) on tutkitusti todettu olevan puhdistava vaikutus.

Esim. Niemi Antti, 2014; Energiapajun viljely ja käyttö vesien puhdistuksessa - teknistaloudellinen tarkastelu Jyväskylän Yliopisto, Matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta Bio- ja ympäristötieteiden laitos. Ympäristötiede ja -teknologia. Pro gradu -tutkielma

17 § **Katrinebergin kehityskuva 030800, 33 Seutula**

VD/2970/10.02.04.00/2022
TeA/TLA/IL/A-RK/NL/VIK/EJ

Katrinebergin kehityskuvalla määritetään periaatteet Katrinebergin alueen kehittämiselle Vantaan kaupunkistrategiaan sekä resurssiviisauden tiekarttaan nojautuen. Kehityskuvassa tutkitaan, minkälaisia kehitysmahdollisuuksia alueella on ja kartoitetaan alueelta uusia mahdollisia sijainteja Seutulan koululle ja päiväkodille sekä täydennysrakentamiselle. Työssä määritetään periaatteita, joilla alueen kehittäminen voi mahdollistua niin kulttuurimaiseman kuin luontoarvojenkin osalta kestävällä tavalla. Alue on uuden tilanteen edessä, jos Katriinan sairaalan nykyinen käyttö päättyy. Kehityskuvassa tarkastellaan myös millaisia mahdollisuuksia sairaalakäytön päättyminen voi osaltaan alueelle tarjota.

Katrinebergin kehityskuva koskee Kivistön suuralueen kaupunginosaa 33 Seutula.

Kehityskuvan tarkastelualue Seutulan kaupunginosan itäosassa, Katriinantien ympäristössä. Keskeinen tarkastelualue rajautuu lännessä Riipiläntiehen, etelässä Vantaanjokeen, idässä Katinmäkeen ja pohjoisessa Katriinan alueen pohjoispuolisiin peltoaukeisiin. Katriinantie halkaisee tarkastelualueen itä-länsi-suunnassa. Kehityskuvan keskiössä oleva tarkastelualue on noin 120 hehtaarin kokoinen, mutta osa teematarkasteluista, esimerkiksi maiseman ja liikenteen osalta, huomioi tätä laajemman alueen.

Maanomistus
Kehityskuvan alueella on sekä kaupungin että yksityisten maanomistusta

Kehityskuvan valmisteluun osallistuneet
Kehityskuva on tehty kaupungin omana työnä.

Tavoitteet työlle
Kehityskuvan tavoitteena on määrittää periaatteet Katrinebergin alueen kehittämiselle ja elinvoimaistamiselle. Yhtenä keskeisenä tavoitteena on mahdollistaa alueen lähipalveluiden vahvistaminen. Riittävän asiakaspohjan turvaamiseksi kehityskuvassa tarkastellaan Katrinebergin alueen täydennysrakentamiseen soveltuvia alueita, ja miten rakentaminen voidaan mahdollistaa historiallisesti arvokkaan ympäristön sekä luontoarvojen osalta kestävällä tavalla. Kehityskuvan tärkeänä tavoitteena on myös, että kulttuurihistoriallisesti vehreä Katrineberg houkuttelee vierailijoita ympäri pääkaupunkiseutua. Kehityskuvan toteuttaa kaupunkistrategian tavoitteita kehittämällä Vantaata elinvoimaisena asumisen kaupunkina sekä resurssiviisauden tiekartan tavoitteita mm. edistämällä vähähiilistä rakentamista ja rakentamisen kiertotaloutta.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa merkitty muun muassa palveluiden alueeksi (P), pientalovaltaiseksi asuinalueeksi (AP) sekä maatalousvaltaiseksi alueeksi (MT). Lisäksi alueelle on merkitty ohjeellisia ulkoilureittejä sekä ekologisia viheryhteyksiä. Koko tarkastelualue on osoitettu valtakunnallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi maisema-alueeksi.

Asemakaava
Kehityskuvan tarkastelualue on pääosin asemakaavoittamatonta. Alueella on voimassa seuraavat asemakaavat: 330100 (v. 1979), 330300 (v 1991) ja 001969 (v. 2008).

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on julkaistu 28.3.2022 ja päivitetty 12.4.2022. Päivityksessä tarkistettiin osallistumisen prosessi kaavarunkotöiden mukaiseksi.

Mielipiteitä saatiin 9 kappaletta. Mielipiteen antajina olivat Vantaan kaupunginmuseo, Vantaan Energia Oyj, Fingrid Oyj, HSL, HSY sekä yksityishenkilöitä. Mielipiteet ja niihin annetut vastineet ovat esitetty erillisessä mielipiteet ja vastineet -liitteessä, joka on kehityskuvan nettisivuilla: https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/katrinebergin-kehityskuva

Alueen kehityksestä järjestettiin verkkokysely toukokuussa 2022. Vastauksia saatiin 57 kappaletta. Kehityskuvasta järjestettiin yleisötilaisuus 7.6.2022 ja työstä on tiedotettu alueen asukkaita ja toimijoita muissa Kivistön yleisötilaisuuksissa.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kehityskuva noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kehityskuvan sisältö
Kehityskuvan aineisto koostuu kehityskuvaraportista ja kulttuurimaisemaselvityksestä.

Sopimus
Kehityskuvaan ei liity toteuttamissopimusta.

Kaupunkiympäristölautakunta 18.4.2023 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi mielipiteiden antamista varten 18.4.2023 päivätty kehityskuva 030800, 33 Seutula / Katrinebergin kehityskuva,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

___

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 17

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi mielipiteiden antamista varten 18.4.2023 päivätty kehityskuva 030800, 33 Seutula / Katrinebergin kehityskuva,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite
- Kehityskuvaraportti 18.4.2023
- Kulttuuriympäristöselvitys
- Ikäystävälliset kylät kyselykoonti 17.2.2023

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Anna-Riitta Kujala, p. +358 50 302 8799,
asemakaava-arkkitehti Noora Laak, p. +358 50 302 9427
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi



KATRINEBERGIN KEHITYSKUVA

KEHITYSKUVARAPORTTI

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Vantaan kaupunki 2023
Asemakaavoitus
Kielotie 28
01300 Vantaa

Tekijät
Hertta Ahvenainen
Anna-Riitta Kujala
Panu-Petteri Kujala
Noora Laak
Saara Lehtonen
Ville Leppänen
Oona Länsisalmi
Veli-Pekka Ristimäki
Kai Zukale

Taitto
Noora Laak

Kuvat
Noora Laak, Vantaan kaupunginmuseon kuva-arkisto (VKM), Museovirasto (MV) sekä Vantaan aineistopankki Emmi. Tarkat kuvaajatiedot merkitty kuvateksteihin.

KANSIKUVA Katrinebergin kartano ja aitta, Noora Laak 2022.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

SISÄLLYS

5 1. Johdanto
9 2. Lähtökohdat
Historia
Kylärakenteen kehitys
Maisemarakenne ja ympäristö
15 Katrineberg tänään
Kaavoitustilanne
Maisema ja kaupunkikuva
Kulttuurihistorialliset arvot
Viheralueet ja luontoarvot
Maanomistus
Liikenne ja tieverkko
Rakennuskanta
Tulvariskit
23 Toiminnallinen ympäristö
Väestö
Työpaikat
Asuminen
Palvelut
25 3. Kehittämisen tavoitteet
Elinvoimainen Katrineberg
Palvelut ja tapahtumat
Kutsuva kylänraitti - liikkuminen
Asumisen mahdollisuuksia
Kestävä Katrineberg
Referenssejä
39 4. Kehittämisperiaatteet
Kartanoalue
Kyläkeskus
Katriinankylä
Itäinen Katriinankylä
Täydennysrakentaminen tonteilla
Ulkoilureitti
Kadut ja julkiset ulkotilat
53 5. Prosessin vaiheet
Kehityskuvaprosessi
Verkkokysely
Seuraavat vaiheet
56 Lähteet
57 Liitteet

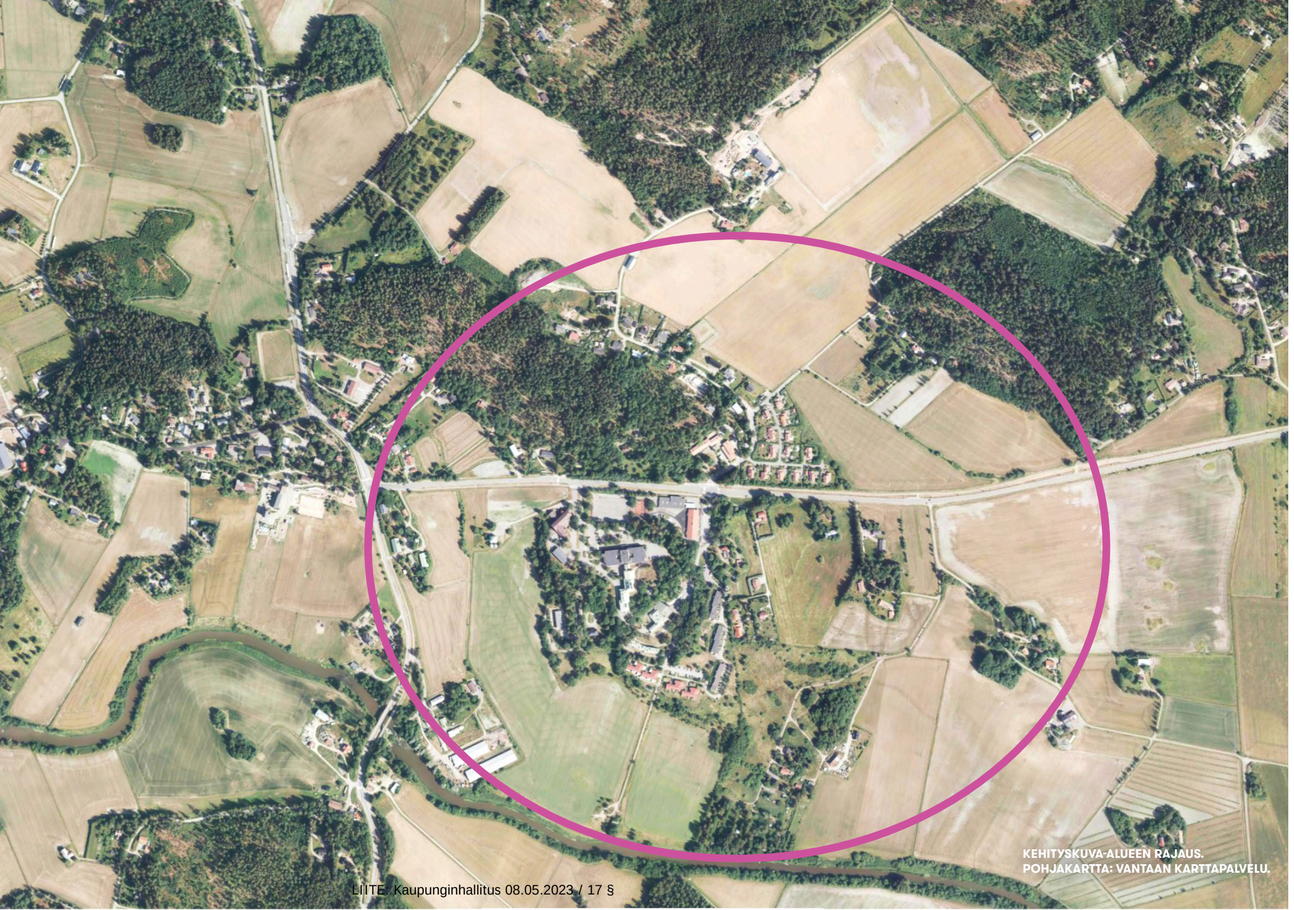

KEHITYSKUVA-ALUEEN RAJAUS.
POHJAKARTTA: VANTAAN KARTTAPALVELU.

LIITE. Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

1. JOHDANTO

Katrinebergin alue sijaitsee Seutulassa, Vantaanjokilaakson kulttuurimaisemassa. Seutulan kylä on säilyttänyt pitkälti vanhan, keskiajalta perityvän rakenteensa ja kyläkuvaa rytmittävät useat historiallisesti arvokkaat merkkirakennukset. Kehityskuvan tarkastelualueen ytimessä sijaitsevat Katriinan sairaala, Katrinebergin kartano talousrakennuksineen, Seutulan alakoulu ja päiväkoti.

Kehityskuva määrittää periaatteet Katrinebergin alueen kehittämiselle Vantaan kaupunkistrategiaan sekä resurssiviisauden työkarttaan nojautuen. Alue on uuden tilanteen edessä, kun Katriinan sairaalan nykyinen käyttö päättyy todennäköisesti 2020-luvun lopulla. Kehityskuvassa tutkitaan, minkälaisia kehitysmahdollisuuksia sairaalakäytön päättyminen tarjoaa. Samalla kartoitetaan alueelta uusia mahdollisia sijainteja Seutulan koululle ja päiväkodille niiden nykyisten rakennusten lähestyessä elinkaarensa päätä.

Katrinebergin alueen vaikuttavan maiseman ja kulttuurihistoriallisten arvojen potentiaali pyritään valjastamaan alueen vetovoimatekijöiksi kartanoaluetta kehittämällä, arvoympäristöön sovitetuin suunnitteluperiaattein sekä alueen julkisia ulkotiloja ja virkistysreittejä parantamalla.

Kehityskuvassa selvitetään raameja, joissa alueen täydennysrakentaminen voi mahdollistua niin kulttuurimaiseman kuin luontoarvojenkin osalta kestävällä tavalla. Tavoitteena on mahdollistaa alueen lähipalveluiden tukeminen ja riittävän asukas- ja asiakaspohjan turvaaminen alueella.

Kehityskuvan puitteissa tehtyjen arvioiden mukaan kaikkien kehitysalueiden toteutuessa alueelle voisi mahdollistua uutta asuinrakentamista jopa 2000 asukkaalle.

Kehityskuvan toteuttamisen raami on joustava: ensimmäisten alueiden asemakaavoittaminen voidaan aloittaa välittömästi kehityskuvan valmistuttua, kun taas sairaalan, koulun ja kartanon kehitysaikataulut riippuvat voimakkaasti nykyisen käytön ja tilatarpeiden muutosten aikajänteistä.

Kehityskuvatyön rinnalla tarkastelualueesta on laadittu kulttuuriympäristöselvitys, joka on kehityskuvaraportin liitteenä.

Kehityskuvaraportin ensimmäinen luku käsittää johdannon, toisessa luvussa esitellään kehityskuvatyön lähtökohdat: tarkastelualueen historian lyhyt kuvaus sekä alueen nykytila. Kolmannessa luvussa esitellään kehityskuvatyön prosessi. Neljäs luku esittelee Katrinebergin kehittämisen tavoitteet teemoittain. Viides luku sisältää edellisten pohjalta johdetut kehittämisperiaatteet osa-alueittain. Kuudennessa luvussa viitoitetaan alueen kehittämisen tulevaisuuden linjoja kehityskuvan hyväksymisen jälkeen.

Keskeinen tarkastelualue rajautuu lännessä Riipiläntiehen, etelässä Vantaanjokeen, idässä Katinmäkeen ja pohjoisessa Katriinan alueen pohjoispuolisiin peltoaukeisiin. Katriinantie halkaisee tarkastelualueen itä-länsi-suunnassa. Kehityskuvan keskiössä oleva tarkastelualue on noin 120 hehtaarin kokoinen, mutta osa teematarkasteluista, esimerkiksi maiseman ja historian tarkastelun osalta, huomioi tätä laajemman alueen.





LIITE. Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §





















KARTTA SEUTULAN ALUEESTA VUODELTA 1758. KNAPBACKAN KARTANO (MYÖH. KATRINEBERGIN KARTANO) YMPYRÖITYNÄ. KANSALLISARKISTO.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1. HISTORIA

Katrinebergin vuosirenkaat - kylärakenteen kehitys

Tarkastelualueen keskuksen muodostaa Katrinebergin kartanon ja Katriinan sairaalan rakennettu ympäristö sekä niitä ympäröivä kulttuurimaisema.

Seutulan kylän tunnettu historia palautuu keskiajalle. Saulo Kepsun arvion mukaan Seutula ja Riipilä ovat muodostaneet yhden kylän ennen kyläjaon vakiintumista 1500-luvulle tultaessa. Yhdessä viereisten Ripukylän (Riipilä), Linnan ja Keimolan kylien kanssa Seutula muodosti merkittävän keskuksen Helsingin pitäjän pohjoisosiin 1500-luvulla. Seutulan kylän kantatalot sijaitsevat edelleen osapuilleen samoilla sijoillaan kuin ensimmäisissä karttaesityksissä 1600- ja 1700-luvun taitteessa. Kepsu pitääkin Seutulan vanhimpana kyläpaikkana Heikkilän ja Marttilan talojen ympäristöä nykyisten Riipiläntien ja Katriinantien risteyksessä. Koska kylän rakenne ei ole sanottavasti muuttunut, myös vanhat keskeiset tielinjat, Katriinantie sekä Riipiläntie kylästä pohjoiseen, ovat pysyneet lähes muuttumattomina ainakin 1700-luvulta alkaen.

Myös Katrinebergin kartanon, alkuperäiseltä nimeltään Knapbackan rälssisäterin historia ja omistajat tunnetaan aina 1500-luvulle asti. Nykyinen kartanorakennus on peräisin 1700- ja 1800-lukujen taitteesta, joka oli kartanoiden kulta-aikaa. Toinen merkittävä talo kylässä oli Meilby tarkastelualueen länsipuolella. Sen maaomistukset kasvoivat 1600-luvulla kartanoa suuremmiksi, mutta talo otettiin kruunun haltuun ja muutettiin sotilasvirkataloksi. Seutulan kylässä 1700-luvun puolivälissä toteutetun isojaon seurauksena kylämaisemaan perustettiin torppia, mikä laajensi rakennetun ympäristön alaa kylässä. Helsingin kasvu 1800-luvulla sai myös Helsingin pitäjän ja Seutulan kylän kasvu-uralle: maataloustuotteiden kohonnut kysyntä laajensi modernisoituvaa maataloutta alueella. Pääkaupungin kasvu tuotti Seutulaan myös pienimuotoista teollista toimintaa: Katrinebergin kartanolta vuokratulla maalla jokilaaksossa toimi lasitehdas vuosina 1864-1895. Tehtaasta ei ole enää merkkejä ympäristössä.

1900-luvun alkuvuosikymmeninä Seutulan kylään perustettiin uusia itsenäisiä tiloja, torppia ja asuinpalstoja. Ajan yhteiskunnallisesti aktiivinen toiminta tuotti kylään myös vapaapalokunnan ja kartanon omistaja Nyman lahjoitti VPK:lle talon 1920-luvulla.

Kuitenkin suurimmat muutokset kylämaisema on käynyt läpi 1900-luvun jälkipuolella, kun kaupungin omistukseensa hankkiman Katrinebergin kartanon kainaloon rakennettiin kunnalliskoti, ja hieman myöhemmin myös päiväkoti, lastenkoti ja koulu. Näiden ohella sairaalahenkilökunnan tarpeisiin on sairaalan läheisyyteen rakennettu kerrostaloja ja rivitaloja 1950-1990-luvuilla, mitkä eroavat selkeästi vanhasta kylärakenteesta.

Tarkastelualueella sijaitsee joitakin jo suojeltuja rakennuksia sekä muita arvokkaiksi todettuja rakennuksia. Alueella on lisäksi useita muinaisjäännöksiä, pääasiassa keskiaikaisia asuintontteja.

Maisemarakenne ja ympäristö

Tarkastelualueen ytimen muodostaa Katrinebergin kartano puutarhoineen ja piharakennuksineen sekä sen välittömässä läheisyydessä vaiheittain 1950-luvulta rakentunut Katriinan sairaala siihen liittyvine asuinrakennuksineen. Vaikka tämä alueen rakennettu ydin on muuttunut voimakkaasti viimeisten vuosikymmenten aikana, alueen suurmaisema on säilynyt lähes muuttumattomana. Tarkastelualue kuuluukin valtakunnallisesti arvokkaaseen Vantaanjokilaakson maisema-alueeseen ja on Vantaan kulttuurimaisemaselvityksessä (2005) luettu Vantaan parhaiten säilyneisiin maaseudun kulttuurimaisemiin.

Vantaanjokilaakso on ollut viljelykäytössä yli 300 vuotta ja alueen viljelymaisemat lukeutuvat Vantaan vanhimpiin. Vanhat kantatilat on sijoitettu viljelyalanteiden väliselle harjanteelle tai sen rinteeseen.

Ilmasto-olot Katrinebergin kartanon ympäristössä ovat Vantaan suotuisimpia viljelyyn ja Getbackan talon ympäristössä onkin myös kivikautisen asuinpaikan muinaisjäänne.

Vantaanjokilaakson laajojen viljelymaisemien ketjuun muodostaa katkoskohdan tarkastelualueen eteläosassa joen rantaan 1950-luvulla rakennetut mökit ja niiden pihapiireihin kasvaneet kookkaat puut. Ne katkaisevat näkymän pitkin jokilaaksoa, mutta vuosikymmenten saatossa tapahtuneen muutoksen voi katsoa nyt muodostavan osan maiseman kerroksellista rakennetta.

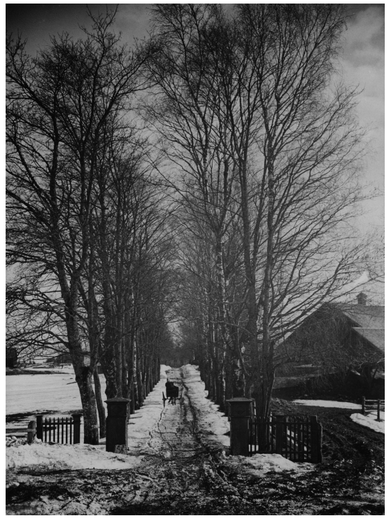

Kartanon puukujanne vuonna 1903. Oikealla näkyy vanhan navettarakennuksen hahmo. VKM.



Kartanon työntekijöitä 1930-luvulla kartanon etelä-puolella sijaitsevassa terassipuutarhassa. VKM.

Katrinebergin kartano, todennäköisesti 1920-luvulla. Signe Brander. MV.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §



Kartanon työväki asui vaatimattomammissa asuinrakennuksissa kartanon läheisyydessä. Kartanon työväkeä 1930-luvulla. VKM.



Kartano toimi 1900-luvun alkuvuosina karjatilana ja siellä kasvatettiin myös hevosia. Kuva 1930-luvulta. VKM.



Jokimaisema oli 1930-luvulla nykyistä avoimempi. VKM.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §







Katriinankoti, sittemmin Katriinan sairaala, sijoitettiin maalaismaisemaan 1950-luvun lopussa. VKM.

Katriinan sairaalan ympäristö 1980-luvun alussa. Sairaalan laajennus on valmistunut, samoin työntekijöiden rivitalot. Rakennetun alueen reunaa ei vielä ole maisemoitu istutuksin. VKM.

Riipiläntien ja Katriinantien risteys toimi pitkään alueen keskuspaikkana. Vasemmalla VPK:n letkuvarasto (purettu) ja Eklundin kauppa, jonka liiketoiminta päättyi 1990-luvulla. VKM.

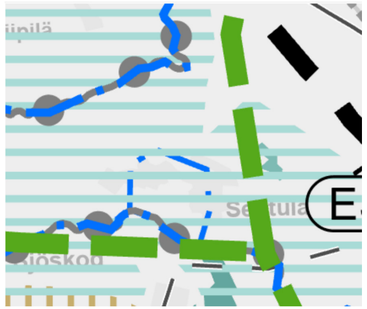

Ote maakuntakaavasta. Maakunnallinen viheryhteystarve kulkee tarkastelualueen halki.

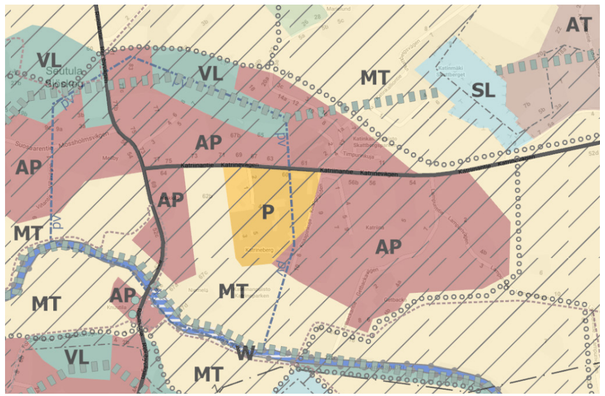

Ote Vantaan yleiskaavasta 2020.

Tarkastelualueella voimassa olevat asemakaavat. Katriinantien eteläpuolella asemakaava 330100 (1979), koillisessa pientaloasemakaava 330300 (1991) ja vastaanottokodin ympäristössä kaavamuutos 001969 (2008).



LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

2.2. KATRINEBERGIN YMPÄRISTÖ TÄNÄÄN

Kaavoitustilanne

Maakuntakaava

Maakuntakaavassa (Uusimaa-kaava 2050) tarkastelualue on merkitty kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi (vaaleansininen raidoitus), ja se lukeutuu kokonaisuudessaan valtakunnallisesti merkittävään maisema-alueeseen Vantaanjokilaakson viljelymaisema sekä rajaukseltaan laajempaan maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön Vantaanjokilaakson maisema-alue.

Vantaanjoki on varustettu merkinnällä ”vedenhankinnan kannalta arvokas pintavesialue” sekä Natura-alueen merkinnällä. Tarkastelualueen poikki pohjois- eteläsuunnassa on merkitty viheryhteystarve (Luukki-Seutula-Metsäkylä), joka ei kuitenkaan osoita yhteyden tarkkaa sijaintia. Seutulan pohjavesialue ulottuu osin tarkastelualueelle.

Yleiskaava

Yleiskaavassa 2020 tarkastelualue koostuu palveluiden (P) alueesta, jolla sairaala ja kartano sijaitsevat. Katriinantien etelä- ja pohjoispuolelle on osoitettu pientalovaltaista asuinaluetta (AP). Tarkastelualuetta ympäröivät peltoalat on varustettu merkinnällä MT, maatalousvaltainen alue.

Alueelle on merkitty lisäksi ohjeellisia ulkoilureittejä sekä ekologiset viheryhteydet itä-länsi-suunnassa tarkastelualueen pohjoisosaan sekä Vantaanjoen myötäisesti. Koko tarkastelualue on merkitty vinoviivavarasterilla, joka merkitsee maakuntakaavassa osoitettuja valtakunnallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä maisema-alueita. Kulttuurihistorialliset arvot on kuvattu tarkemmin yleiskaavan oikeusvaikutteisella liitekartalla.

Asemakaavoitus

Tarkastelualueella on voimassa kolme asemakaavaa. Suurin osa kehityskuvan tarkastelualueesta on asemakaavoittamatonta.

Asemakaavoista vanhin (330100, 1979) käsittää alueen Katriinantien eteläpuolella: siinä kartanon, sairaalan, koulun ja päiväkodin käsittävä korttelialue on varustettu yleisten rakennusten merkinnöillä Y, YS ja YO. Alueen itäosassa on asuntorakennusten (A) korttelialue. Maa-ala kartanon ja Vantaanjoen välillä on varattu puistoksi (VP). Asemakaavalla suojeltiin kartanorakennus, aitta sekä navetta.

Katriinantien pohjoispuolelle laadittiin vuonna 1991 asemakaava 330300 pientalojen rakentamiseksi sairaalahenkilökunnan tarpeisiin.

Vuonna 2008 laadittiin asemakaava 001969 Tammirinteen vastaanottokodin laajentamiseksi. Tähän asemakaavaan kuuluu myös vastaanottokodin länsipuolella sijaitseva kolmiomainen Tammirinteenpuisto. Vastaanottokodin vanha osa suojeltiin asemakaavassa merkinnällä sr.

Maisema- ja kaupunkikuva

Katrinebergin tarkastelualue sisältyy kokonaisuudessaan valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen ”Vantaanjokilaakson viljelymaisema” sekä rajaukseltaan hieman laajempaan maakunnallisesti arvokkaaseen ”Vantaanjoen maisema-alue” -kokonaisuuteen. Näiden alueiden erityispiirteenä on jokilaakson kumpuileva, yhtenäisenä säilynyt kulttuurimaisema. Ote Vantaanjokilaakson maisema-alueen arvioinnista:

> *”Vantaanjokilaakso edustaa eteläisen Suomen pitkän kartano- ja viljelyhistorian synnyttämiä maatalousmaisemia. Alueen perinteinen viljelymaisema on säilynyt pääkaupunkiseudun kasvun paineessa hyvin. Se muodostaa arvokkaan maaseutumaisen elinkeinomaisema-kokonaisuuden keskelle urbaania ympäristöä.”*

Vantaan yleiskaava 2020:ssa tarkastelualueen länsiosa kuuluu kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaaseen kylämaisemaan, johon lukeutuu Seutulan kylän ydinosat. Muu osa tarkastelualueesta on merkitty yleiskaavassa maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi, jonka rajaus noudattaa pääpiirteissään maakunnallisesti arvokkaaksi todettua maisema-aluetta.

Suojeltu rakennus

Rakennusperintö-kohde

Muinais-jäännös

Arvokas kylämaisema

Maisemallisesti arvokas alue

Historiallinen tielinja



Laaja peltoaukea

Puustoinen alue (katkaisee näkymän)

Keskeiset näkymälinjat

Katrinebergin alueen maisemarakenne. Vantaanjokilaakson viljelymaiseman arvo perustuu suurien viljelyalojen muodostamaan aukeiden tilojen ketjuun. Katrinebergin kohdalla sen katkaisee 1950-luvulla joen rantaan rakennettu kesämaja-alue, jonka puusto estää näkymien jatkumisen.



LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Luontoarvot Katrinebergin kehityskuvan tarkastelualueella

Kartalla esitetty alueen tämän hetkiset todetut luontoarvot.
Aineisto perustuu Vantaan karttapalvelun tietoihin https://kartta.vantaa.fi/



LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Kulttuurihistorialliset arvot, rakennussuojelukohteet

Asemakaavalla on suojeltu Katrinebergin kartano, sen aittarakennus sekä navetta. Myös Tammirinteen vastaanottokodin vanhempi rakennus on suojeltu kaavassa merkinnällä sr. Alueella on useita kaupunginmuseon inventoimia rakennuksia, jotka on todettu kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi. Ne on esitetty karttakaaviossa sivulla 16. Katrinebergin kartanon puutarha on todettu arvokkaaksi puutarhahistorialliseen inventointiin perustuen. Tarkastelualueella on lisäksi kiinteitä muinaisjäännöksiä aina kivikaudelta asti.

Katriinantie ja Riipiläntie teiden risteyksestä pohjoiseen ovat historiallisia tielinjauksia, joiden historia ulottuu ainakin 1700-luvulle asti.

Seutulan kylä (tarkastelualueen länsipuolella) on merkitty yleiskaavassa kyläkuvallisesti arvokkaaksi alueeksi. Tarkastelualue puolestaan on merkitty kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi maisema-alueeksi.

Viheralueet ja luontoarvot

Katrinebergin kehityskuvan tarkastelualue koostuu Vantaanjokilaaksoon sijoittuvista pelloista sekä metsäiselle harjanteelle sijoittuvasta pientaloasutuksesta. Harjanteen huippuja alueella ovat Katinmäen luonnonsuojelualue sekä Tammirinteen puistoon niveltyvä metsäinen virkistysalue, jota tässä selvityksessä kutsutaan Aurinkomäeksi vanhan Solbacka-nimisen kiinteistön mukaan. Katriinantien pohjoispuolella sijaitsevan pientaloalueen reunassa on pieni Katinkallionpuisto ja Katrinebergin kartanon eteläpuolinen peltoala on asemakaavassa merkitty Katriinanpuistoksi, joka ulottuu Vantaanjokeen asti.

Natura 2000-alue
Vantaanjoen Natura-alueeseen kuuluu joen pääuoma 59 kilometrin matkalta, johon sisältyy koko jokiosuus Vantaan alueella. Vantaanjoessa elää kaksi unionin tiukasti suojelemaa lajia: saukko ja vuollejokisimpukka.

Lahokaviosammal
Yleiskaava 2020:n valmistelun yhteydessä Vantaan kaupunki teetti selvityksen ja suojelusuunnitelman lahokaviosammalen huomioimiseksi kaavoituksessa ja lajin suotuisan suojelutason säilymisen varmistamiseksi (Manninen & Nieminen 2020) Lahokaviosammalkartoitus tehtiin myös suojelualueilta sekä suojeltaviksi suunnitelluilta ja luo-kaavamerkinnän alueilta, joilta oli aikaisemmin vain vähän tietoja. Katrinebergin alueella todetut lahokaviosammalen ydinalueet sijaitsevat yleiskaavassa Aurinkomäen virkistysalueeksi (VL) ja Katinmäen luonnonsuojelualueeksi (SL) merkityillä aloilla.

Liito-orava
Katinmäen luonnonsuojelualueen länsiosassa sijaitseva alue on todettu liito-oravalle hyvin soveltuvaksi elinympäristöksi (Ramboll 2018).

Linnusto
Tarkastelualueen itäosa lukeutuu maakunnallisesti arvokkaaseen linnustoalueeseen (Ellermaa, M. & Tringa 2011) Seutulan pellot, joka on merkittävä kevätlevähdysalue töyhtöhyypälle ja pesimäalue peltosirkulle. Kuovi on myös tärkeä osa pesimälinnustoa.

Lepakot
Vuonna 2002 valmistuneen koko kaupungin kattavan lepakkokartoituksen perusteella Seutula lukeutuu Vantaan parhaimpiin lepakkoalueisiin. Alueella on tehtävä tarkempi lepakkoselvitys asemakaavoitusprosessin yhteydessä.

Ketoalueet
Katrinebergin kartanon navetan ja Seutulan päiväkodin väliin on merkitty Katriinan sairaalan kallioketo 1 ja sairaalan itäpuolella sijaitsevalle kumpareelle kallioketo 2. Lisäksi Getbackantien pohjoisosa on merkitty ketomaiseksi tienpientareeksi, joka käsittää edustavan näytteen Seutulan vanhojen tienpientareiden lajistosta.

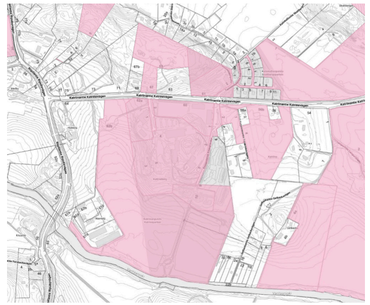



Yllä: Kaupungin maanomistus alueella.
Alla: Tulvariskialue 20 vuoden välein toistuvalle tulvalle. Maastonmuodoista johtuen tulva-alueen laajuus ei olennaisesti muutu harvemmin toistuvissa voimakkaammissa tulvatilanteissa.

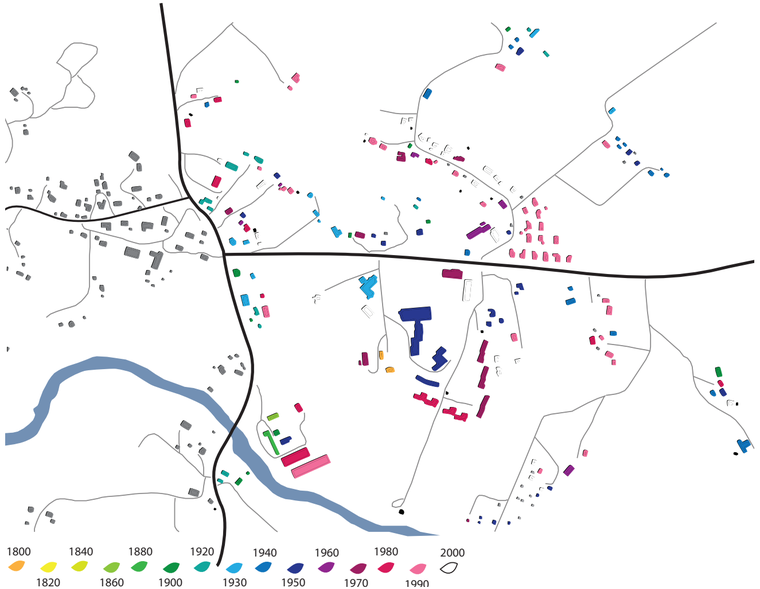

Alueen rakennuskannan rakennusvuodet. Vanhempi rakennuskanta sijoittuu lähemmäs vanhaa Seutulan kylän keskusta länsessä.

Maanomistus

Kaupungilla on alueella huomattava maaomaisuus. Helsingin maalaiskunta hankki Katrinebergin kartanon 1940-luvun lopulla, ja kartanon mukana maalaiskunnan omistukseen siirtyi laajoja maaomistuksia alueella.

Liikenne ja tieverkko

Katriinantie on ELY-keskuksen omistuksessa oleva tie, jonka keskiarkiliikennemäärä vuonna 2021 oli 1770 ajon/arkivuorokausi. Raskaiden ajoneuvojen osuus tiellä em. vuonna oli 13 %.

Katriinantiellä kulkee neljä joukkoliikenteen linjaa. Niillä pääsee Kivistöön, Tikkurilaan, Aviapolikseen Riipilään, Kesäkylään, Reunaan ja Tapolaan.

Katriinantien eteläpuolella kulkee pääpyöräreitti II, joka on merkittäviä toimintoja yhdistävä reitti ja muodostaa muiden pääpyöräreittien kanssa yhtenäisen verkoston. Pääpyöräreitti II jatkuu Riipilän-tien itäpuolella Katriinantiestä etelään.

Rakennuskanta

Alueen rakennuskanta on hyvin eri ikäistä. Vanhinta kerrostumaa edustavat Katrinebergin kartano aitta-rakennuksineen. Kartano on rakennettu 1700- ja 1800-luvun taitteessa, aittarakennus 1830-luvulla. Erityisesti Seutulan kyläkeskuksessa, tarkastelualueen itäpuolella, on säilynyt useita vanhoja maatila- ja asuinrakennuksia 1800-luvun loppupuolelta, 1900-luvun taitteesta ja 1900-luvun alkupuolelta. Nämä rakennukset ovat ryhmittyneet osaksi vanhoja pihapiirejä tai alueen pääteiden varrelle. Seutulan VPK:n rakennus 1920-luvulta on esimerkki alueelle tärkeästä kokoontumisrakennuksesta.

Katriinan sairaala laajennusosineen sekä Tammir-inteen vastaanottokoti edustavat uudempaa, mo-dernia 1950-1970-lukujen hyvinvointiarkkitehtuuria. Samoin 1970-luvun Seutulan koulu ja päiväkoti kerto-vat kunnallisten palveluiden ulottumisesta Seutulan kylään asti. Sairaalan henkilökunnalle rakennettiin asuntoja sairaalan läheisyyteen useassa vaiheessa 1950- 1990-luvulla ja ne muodostavat oman, mo-dernin kerroksensa tarkastelualueen rakennuskanta-an. 2000-luvulla alueelle on rakennettu yksittäisiä, vanhaa yhdyskuntarakennetta täydentäviä raken-nuksia. Alueen rakennuskannan historia ja arvot on tarkemmin esitelty alueen kulttuuriympäristöselvi-tyksessä.

Tulvariskit

Oheisella kartalla esitetään alueen 20 vuoden välein toistuva tulva-alue. Tulva-alue ei merkittä-västi kasva suuremmissa tulvissa jokilaakson melko jyrkästi nousevan maaston ansiosta.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

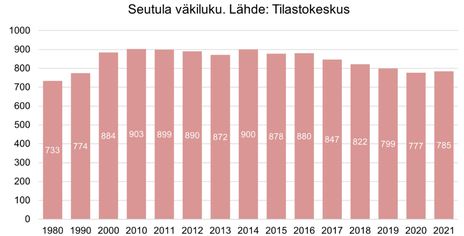

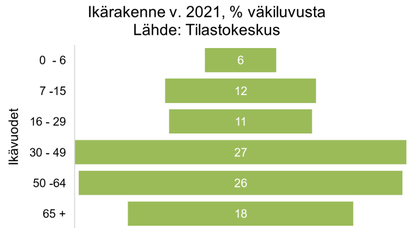

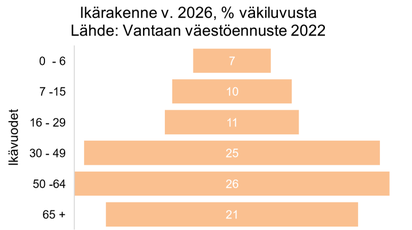



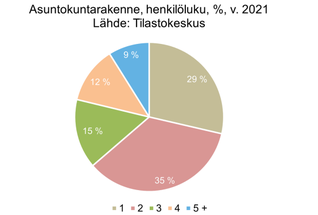



2.3. TOIMINNALLINEN YMPÄRISTÖ

Väestö

Vuonna 2021 koko Seutulan alueella asui 785 asukasta. Väestönmuutokset ovat olleet maltillisia viime vuosina. Vantaan väestöennusteessa (2022) ikäihmisten määrä alueella kasvaa. Perherakenne on pysynyt alueella samankaltaisena vuosien saatossa. Vuonna 2021 perheen keskikoko oli 2,8 henkilöä.

Työpaikat

Seutulan alueella työpaikkoja oli vuonna 2020 kaikilla toimialoilla yhteensä 390. Seudun suurin työpaikka on Katriinan sairaala yli 200 työpaikallaan.

Työpaikkoja Seutulassa on seuraavilla toimialoilla: Maa-, metsä- ja kalatalous (9), Teollisuus (1), Rakentaminen (25), Tukku- ja vähittäiskauppa (8), Kuljetus ja varastointi (10), Majoitus- ja ravitsemistoiminta (1), Informaatio ja viestintä (1), Rahoitus- ja vakuutustoiminta (1), Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta (3), Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus (1), Koulutus (10), Terveys- ja sosiaalipalvelut (314), Taiteet, viihde ja virkistys (1) ja Muu palvelutoiminta (5). Työpaikat ovat alueella vähentyneet toimialoista merkittävimmin majoitus- ja ravitsemistoiminnassa, koulutuksessa sekä terveys- ja sosiaalipalveluissa. (Tilastokeskus, 2022.)

Asuminen

Vuonna 2021 Seutulan alueella asuntokuntia oli yhteensä 325 ja asuntokunnan keskikoko oli 2,4. Asuntoja vuonna 2021 oli yhteensä 394. Seutulan alueella vuonna 2019 asuntojen keskikoko oli 89 m2/asunto ja asumisväljyys 42,1 m2/asukas.

Palvelut

Seutulan alueella tällä hetkellä toimii Katriinan sairaala, Seutulan päiväkoti, Seutulan koulu sekä lasten ja nuorten Tammirinteen vastaanottokoti. Katrinebergin kartano on Vantaan kaupungin asukastila ja kansalaistoiminnan keskus.

Urheilu- ja ulkoilupalveluja alueella edustavat Seutulan nurmikenttä, koulun leikkipiha ja hiekkakenttä sekä Katriinanpuiston ja läheiset pellot kiertävä hiihtolatu. Lähialueen kaupallisia palveluita ovat Katriinan sairaalan kahvila sekä lännempänä, Seutulan kylässä sijaitseva pizzeria.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

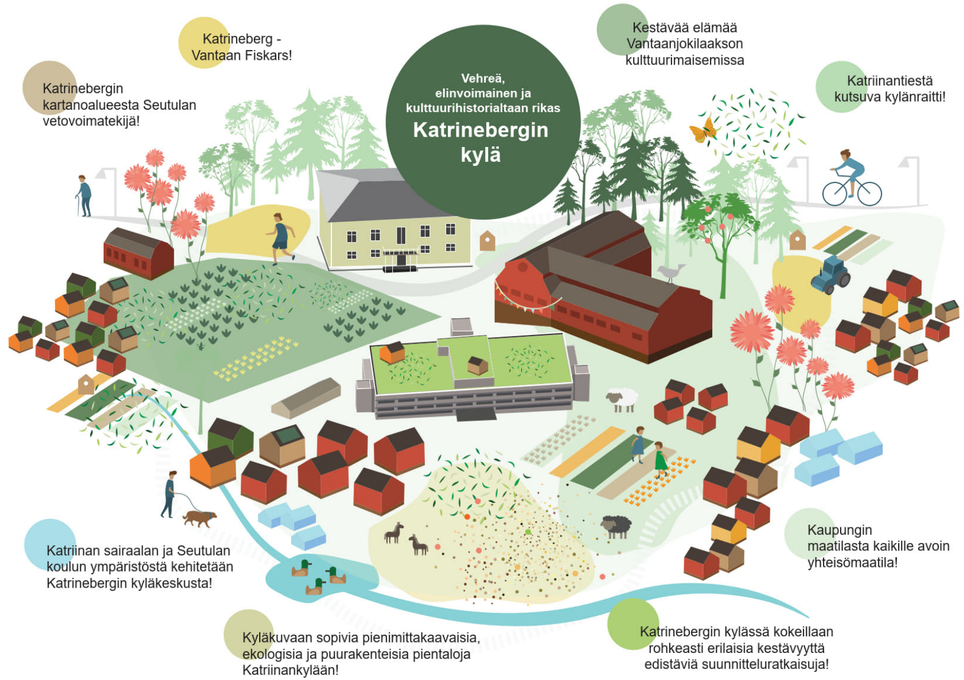

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

3. KATRINEBERGIN KEHITTÄMISEN TAVOITTEET

Kehittämisen tavoite: elinvoimainen Katrineberg

Katrinebergin kehityskuvassa esitettyjen toimenpiteiden yhtenä keskeisenä tavoitteena on mahdollistaa alueen lähipalveluiden tukeminen. Palveluiden syntymisen näkökulmasta keskeistä on riittävän asiakaspohjan turvaaminen alueella. Näin olen kehityskuvassa tutkitaan pientaloihin perustuvan täydennysrakentamisen mahdollisuuksia sekä keinoja Katrinebergin vetovoiman, virkistysmahdollisuuksien ja toiminnallisen monipuolisuuden lisäämiseksi. Tavoitteena on, että vehreä ja kulttuurihistoriallisesti kiinnostava Katrineberg houkuttelee vierailijoita ympäri pääkaupunkiseutua ja voi toimia kiinnostavana tutustumiskohteena myös kansainvälisille vierailleille lentokentän läheisen sijaintinsa ansiosta.

Alueen kehittäminen toteuttaa sekä kaupunkistrategian että resurssiviisauden tiekartan tavoitteita. Uudis- ja täydennysrakentaminen alueelle sopeutetaan historiallisesti arvokkaaseen ympäristöön. Rakentamisessa painotetaan ilmastokestävyyttä ja alueen viherrakenne vahvistaa luonnon monimuotoisuutta alueella. Asumisen konsepteissa hyödynnetään Yhteisöllisyyttä edistävät ikäystävälliset kylät -hankkeen puitteissa tuotettuja taustatietoja ja tavoitteita.

Katrinebergin kehityskuva toteuttaa seuraavia kaupunkistrategian kirjauksia:

- Kehitetään Vantaata vetovoimaisena asumisen kaupunkina.
- Resurssiviisas ja hiilineutraali Vantaa; purkumateriaalin ja vanhojen rakennusten/rakennusosien hyödyntäminen
- Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja vahvistaminen
- Strategiateema: Hyvinvointia rakentava Vantaa
- Kaikkien kaupunkilaisten hyvinvointi on kyettävä turvamaan huomioiden eri ikäryhmien vaihtelevat tarpeet. On myös tärkeää huomioida kaupunkilaisten turvallisuus.
- Osana pientalo-ohjelmaa: kehitetään kulttuurimaisemaan ja arvokkaaseen kyläkuvaan sopivaa, kestävää pientaloasumista.

Kehityskuva tukee myös kaupunkistrategian tavoitetta edistää pientaloasuntojen rakentamista:

”Tarkoitus on asemakaavoituksen kautta luoda uusia monimuotoisia pientaloasumisen vaihtoehtoja ja edistää myös nykyisten pientaloalueiden viihtyisää täydennysrakentamista yleiskaavan määrittämin reunaehdoin. Vantaa on jo pientalojen suurkaupunki, mikä nostetaan laajemmin tunnetuksi vetovoimatekijäksi.”

Katrinebergin kehityskuva toteuttaa Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteita monelta eri osin, mm. edistämällä vähähiilistä rakentamista ja rakentamisen kiertotaloutta sekä vahvistamalla luonnon monimuotoisuutta osana kestävää asuinympäristöä. Tavoitteet sekä tavoitteiden tarkennukset Katrinebergin kehityskuvan alueella on esitelty alaluvussa 4.5. Kestävä Katrineberg.

Palvelut ja tapahtumat

Katriinan sairaalan toiminta alueella tulee päättymään, kun toiminnot keskitetään Peijaksen sairaalaan sen laajennuksen valmistuttua.

Vantaan palveluverkkosuunnitelma 2022-2031:n mukaisesti varhaiskasvatus ja perusopetus Katrinebergin alueella tulee säilymään jatkossakin. Katrinebergin kehityskuvan mukaisella asukasmäärän lisäämisellä voidaan tukea varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluiden säilymistä alueella myös pidemmällä aikavälillä. Nykyiset päiväkoti- ja koulurakennukset ovat elinkaarensa päässä ja erityisesti koulun sijainti Katriinantien varressa ei ole nykynormien mukainen. Toimintojen sijoittamista tutkitaan alueen olemassa olevaan rakennuskantaan, kuten sairaalarakennuksiin tai etsitään alueelta paikka uudisrakennukselle. Piha-alueet järjestetään koulun uuden sijainnin yhteyteen, koulun kentän uutta sijaintia tutkitaan myös peltoaukean puolelle jokilaakson maisemaan.



LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Kaupunkikuvallisesti merkittävä julkisluonteinen rakennus

Julkinen vehreä ulkotila

Kehitettävä historiallinen risteys

Katrinebergin kehitettävä kyläkeskus, palvelukeskittymä

Kartanoalue, kehitettävä historiallisten arvojen lähtökohdista

Kyläkeskus, alueen palveluke-skittymä

Knaapinkujan kehitettävät asuinkorttelit

Koulukorttelit, kehitetään asuinkäyttöön koulun uuden sijainnin löytyessä

Katriinankylän uudisraken-taminen

Itäinen Katriinankylä, yleiskaavan mukainen rajaus

Olevat asuintontit, täydennys-rakentamisen tutkiminen

Kehitettävä yhteys

Katriinantien kyläraitti

Katrinebergin ulkoilureitti, linjausluonnos

Kartanon palautettava puukujanne

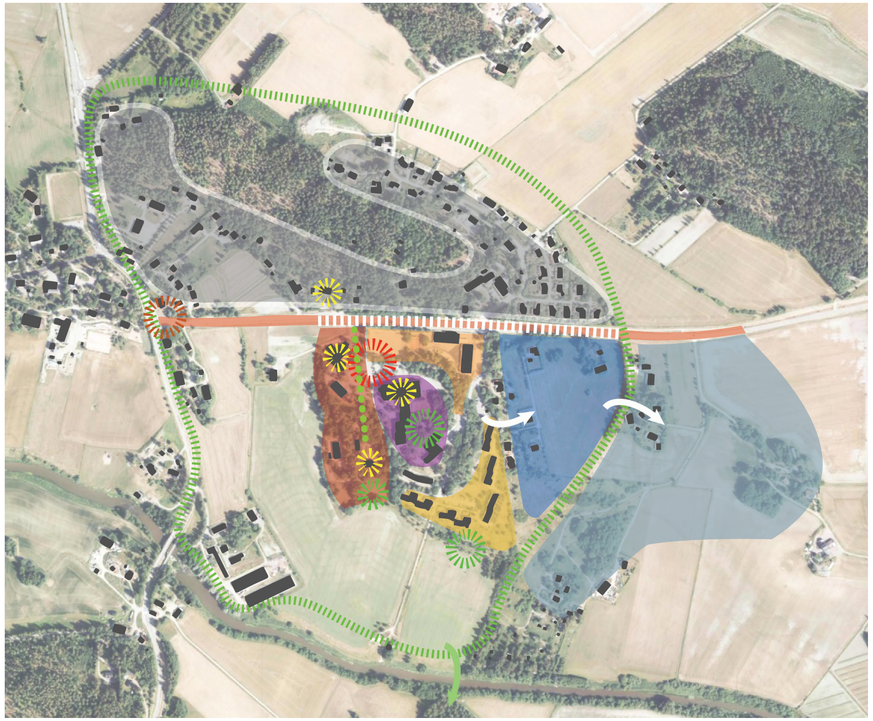

Yhteisöllisyyttä edistävät ikäystävälliset kylät -hankkeessa toteutettujen työpajojen ja verkkokyselyn pohjalta kootut ikäystävällisen asumisen tavoitteet.

Asuminen

Kotona asuminen on mieleisintä elämän loppuun asti

Pariskunnat ja elämänkumppanit haluavat asua yhdessä riippumatta siitä, tarvitseeko toinen enemmän tai vähemmän hoitoa tai palveluita

Ikäihmiset mukaan suunnitteluun

Mitä ikäystävälliseen asumiseen voisi kuulua?

1. Asuinalue tarjoaa eri elämänvaiheisiin eri asumismuotoja
2. Kotona asuminen on mieluisinta elämän loppuun asti
3. Esteettömyys ykkösenä sekä asunnoissa että ulkona kaduilla ja pihoilla
4. Rauhallinen ympäristö
5. Tarjolla on yhteisiä tiloja, joissa tavata muita
6. Pariskunnat saavat olla yhdessä

Palvelut

Proaktiivisuus: toimintakyvyn ja liikkumisen ylläpito

Osallisuuden ja vahvuuksien tukeminen

Tunnustetaan ihmisen arvo

Mitkä seuraavista ovat lähipalveluita, joiden pitäisi löytyä n. 500 metrin etäisyydeltä?

1. Ruokakauppa
2. Julkisen liikenteen pysäkki
3. Apteekki
4. Ulkoilualue
5. Terveysasema
6. Aluekeskus jossa virikkeellistä toimintaa ja tapaa muita
7. Virkistysalue, puisto, istutuksia, lähiluontoa

Ympäristö

Vantaalla ja Keravalla asuvien yhteys luontoon on vahva riippumatta asuinpaikasta

Esteettömyys

Kestävä kehitys

Turvalliset tilat

Mitä ikäystävälliseen ympäristöön kuuluu?

1. Talvella liukkauden esto ja lumen ja sohjon poisto, jotta rollaattorilla ja pyörätuolilla pääsee liikkumaan
2. Riittävä valaistus kulkureiteille
3. Kulkuväylät ovat avoimia ja esteettömiä. Väylät myös pidetään esteettöminä
4. Reittien varrella on runsaasti levähdyspaikkoja: levennyksiä, kaiteita, penkkejä
5. Luonto on lähellä ja helposti saavutettavissa, metsää, kallioita, vettä

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Lähikaupan sijoittumisen kannattavuutta alueelle tukisi merkittävästi noin 2000 asukkaan asiakaspoh- ja lähialueilla. Kaupan sijoittumiseen vaikuttaa toki moninaiset syyt, kuten kaupan saavutettavuus muille, kuin lähialueen asukkaille tai sijoittuminen suhteessa liikennevirtoihin. Alueen matkailupotentiaalin hyödyntäminen voi tukea myös lähikaupan sijoittumista alueelle. Palveluiden osalta voidaankin puhua positiivisesta kierteestä, jossa palvelut tukevat muidenkin palveluiden hakeutumista alueelle. Näin ollen kehityskuvalla parannetaan myös kaupallisten palveluiden toimintaedellytyksiä Katrinebergin alueella. Kaupallisen palvelun sijoittumista tulee tutkia nykyiseen rakennuskantaan – esimerkiksi osaan sairaalarakennusta – tai tutkia paikkaa uudisrakennukselle sairaalan ja Katriinantien läheisyydestä.

Alueen ainutlaatuinen historiallinen ympäristö ja rakennuskanta sekä arvokas jokilaakson maisema tekevät alueesta kiinnostavan ja vetovoimaisen vierailukohteen koko läntisen ja keskisen Vantaan alueella. Erityisesti Katrinebergin kartanoa ympäristöineen ja piharakennuksineen olisi mahdollista kehittää laajempaa yleisöä palvelevaan käyttöön esimerkiksi yritysten ja organisaatioiden kokous- ja vetäytymispaikaksi, kahvila-ravintolatilaksi tai tapahtuma- ja kulttuurikäyttöön. Samalla on huolehdittava alueen järjestöjen toimintatilojen riittävyydestä.

Katrinebergin alueen laajat ulkotilat ja täydennysrakentamisen mahdollisuudet mahdollistavat myös Fiskars-tyyppistä asumista ja työskentely- sekä pieniä kaupallisia tiloja yhdistävän käsityöläis-, taide- ja harrastetoiminnan.

Alueen virkistysmahdollisuuksissa on paljon valjastamatonta potentiaalia: yhtenäisen ulkoilureitin toteuttaminen alueen ympäri Vantaan ulkoilureittien tavoitesuunnitelmaan pohjautuen mahdollistaisi Vantaanjokilaakson laajoista maisemista nauttimisen vuoden ympäri. Vantaanjokilaakson luonteeseen sopisi myös jokeen liittyvien toimintojen mahdollistaminen esimerkiksi pienellä laiturirakenteella tai vanhan pumppaamon paikalle mahdollistettavalla saunarakennuksella.

Asumisen mahdollisuuksia

Uusi asuinrakentaminen sijoittuu Katriinankylän vanhoille peltoalueille sekä Seutulan koulun löytäessä uuden sijainnin, vanhan koulun tontille Katriinantien varteen. Myös Knaapinkujan päässä sijaitsevien asuinkiinteistöjen kehittämistä on mahdollista tutkia. Rakentaminen on pientalovaltaista ja sovitetaan vanhan kylärakenteen materiaaleihin ja mittakaavaan, ja alueen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota alueen rajautumiseen Vantaanjoen suurmaisemaan. Rakentamisen periaatteista on kerrottu tarkemmin alaluvussa 4.5.

Myöhemmässä vaiheessa alueella tutkitaan myös tonttikohtaisen täydennysrakentamisen mahdollisuuksia sekä yleiskaavan rajauksen mukaista, Itäisen Katriinankylän pientalorakentamisen mahdollisuuksia.

Seutulalaisten asumisurat alueella ovat pitkiä: alueella viihdytään ja alueen sosiaalinen verkosto on tiivis. Uusia alueita suunnitellessa tutkitaan myös asumisen konsepteja, jotka mahdollistaisivat ikääntyneiden itsenäisen asumisen – kuitenkin ilman oman pientalon aiheuttamia kunnostustarpeita tai lumitöitä.

Kehityskuvaprosessin rinnalla on edennyt Yhteisöllisyyttä edistävät ikäystävälliset kylät -hanke, jossa on kartoitettu ikäihmisille asuinympäristössä tärkeitä tekijöitä. Keskeisiä tekijöitä on esitetty viereisellä sivulla ja hankkeen loppuraporttina keväällä 2023 tuotetaan nk. työkalupakki, jossa esitetään ratkaisuja keskeisten tavoitteiden toteuttamiseksi asuinympäristössä. Nämä tekijät on mahdollista huomioida myös Katrinebergin alueen suunnittelussa. Hankkeen keskeinen havainto oli, muiden tekijöiden ohella, että ikäihmisiä palveleva, kuten esteetön, turvallinen ja viihtyisä, ympäristö palvelee kaiken ikäisiä ympäristön käyttäjiä.

Kutsuva kylänraitti - turvallinen liikkuminen

Katriinan sairaalan toiminta on taannut alueelle asukasmäärään suhteutettuna hyvät julkisen liikenteen yhteydet. Asukasmäärän lisäämisellä pyritään

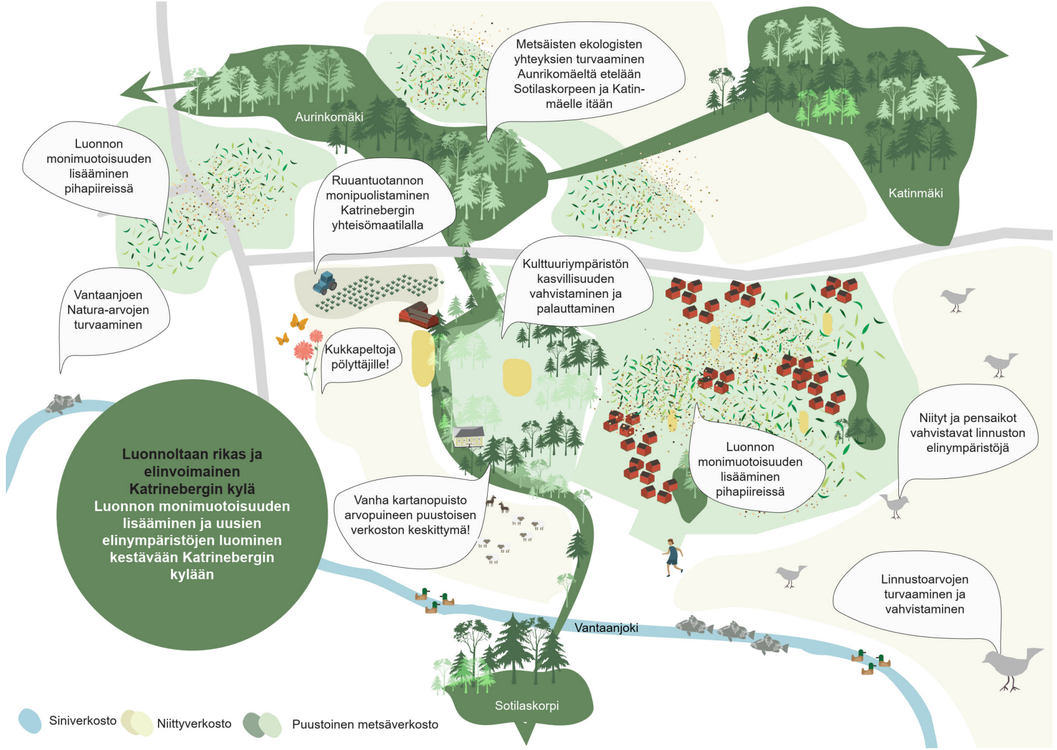

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

säilyttämään hyvä julkisen liikenteen palvelutaso alueella myös sairaalatoiminnan päättyessä.

Raskas liikenne vähentyy Katriinantieltä, kun maantie 152:n jatke, eli niin kutsuttu Kehä IV, toteutuu. MAL 2019 -suunnitelman mukaan Kehä IV:n suunnitteluvalmiutta edistetään vuoteen 2030 mennessä ja se voidaan toteuttaa vaiheittain maankäytön niin edellyttäessä. Hankkeen toteuttaminen ei ole Väyläviraston tai Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen toteuttamisohjelmissa.

Katriinantietä on kuitenkin mahdollista kehittää ennen kehä IV -hankkeen etenemistä. Asemakaavoituksen yhteydessä valtion tie muutetaan kyläraitin tyyppiseksi kaduksi.

Kestävä Katrineberg

Kehityskuvassa Katrinebergin kylästä tavoitellaan luonteeltaan elinvoimaista ja monimuotoisesti kestävän elämäntavan mahdollistavaa yhteisöllistä kylää, jossa kokeillaan rohkeasti erilaisia kestävyyttä edistäviä suunnitteluratkaisuja.

Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteista Katrinebergin kehityskuvan kannalta keskeisiä ovat seuraavat alla luetellut tavoitteet ja toimenpiteet. Jokaisen tavoitteen alle on tarkennettu, miten tavoite toteutuu Katrinebergissä.

Tavoite 1. Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtia

Edistetään kaavoituksessa vähähiilisiä ratkaisuja ja uusiutuvilla energialähteillä tuotetun energian hyödyntämistä. Hiilineutraaliuteen ja resurssiviisauteen tähtäävät toimenpiteet selvitetään kaavakohtaisesti.

- Selvitetään Kestävä Katriinankylä -arkkitehtuurikilpailun järjestämistä asemakaavatyön pohjaksi. Kilpailun erityisenä teemana tutkitaan kestävää rakentamista Katriinankylän alueella
- Laaditaan Katriinankylän asemakaavan yhteydessä hiilineutraalisuusselvitys sekä johdetaan selvityksen lopputuloksista asemakaavamääräyksiä ohjaamaan alueen jatkosuunnittelua

Tavoite 2. Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon

Kaikissa asemakaavoissa tonttikohtainen vihertehokkuusvaatimus. Lisäksi kokeillaan alueellista vihertehokkuusvaatimusta, jolla

varmistetaan, että rakennetuilla alueilla on riittävästi kasvullista maata.

- Katrinebergin alueella toteutetaan vihertehokkuuden tavoitetasoa
- Tutkitaan mahdollisuutta selvittää alueellista vihertehokkuusvaatimusta asemakaavoittain Katrinebergin alueella.

Tavoite 3. Viherrakenne on terveyttä tukeva ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saavutettavuutta

Säilytetään ja lisätään kaavoituksessa ja rakentamisessa luonnon monimuotoisuutta sekä turvataan ekosysteemipalveluiden toimivuus.

- Suunnitellaan Katrinebergin kylän kiertävä ulkoilureitti, joka mahdollistaa monimuotoisen luonnon kokemisen
- Tutkitaan osana jatkosuunnittelua alueen viheralueiden, kuten koulun pihan ja kartanopuiston kunnostustarvetta ja huomioidaan suunnittelussa luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja lisääminen

Tavoite 4. Luodaan hyvät edellytykset kestävälle ja monimuotoiselle liikkumiselle

Panostetaan kävely-ympäristöjen miellyttävyyteen, toimivuuteen ja esteettömyyteen sekä kehitetään pyöräliikennettä monipuolisesti.

- Tavoitellaan ensisijaisesti alueen jatkosuunnittelussa kävelijälle miellyttävää ympäristöä. Varmistetaan kävely-ympäristön mielekkyys pienimittakaavaisella kyläympäristöllä
- Suunnitellaan Katriinantiestä kylänraitti monilajisine puuistutuksineen. Huomioidaan myös sujuva pyöräilyn reitti
- Tutkitaan mahdollisuuksia huomioida pyöräily uudisrakentamisen yhteydessä esimerkiksi

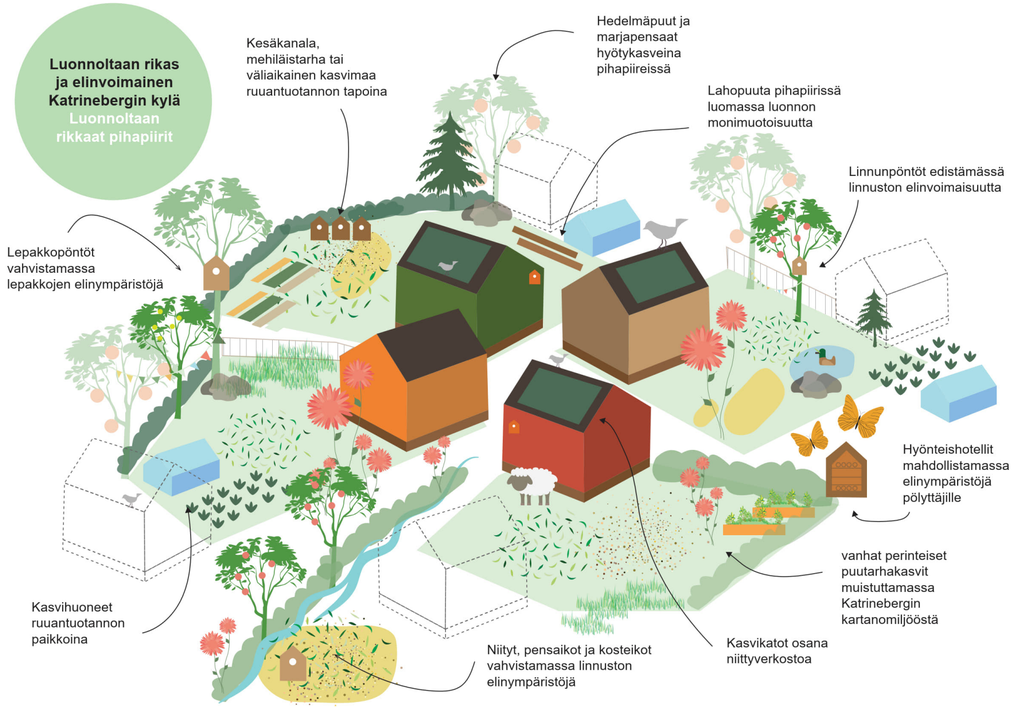

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

sijoittamalla rakennuksiin pyörien huoltotiloja ja tiloja laatikkopyörien säilytykseen.

Tavoite 9. Lisätään uusiutuvan energian osuutta
Edistetään paikallisen tai kiinteistökohtaisen uusiutuvan energian, kuten aurinkosähkövoimaloiden ja lämpöpumppujen käyttöönottoa kaavoituksessa, tontinluovutusehdoissa ja helpottamalla uusiutuvan energian asennuksia.

- Edellytetään kestäviä energiaratkaisuja asemakaavamääräyksissä kaupungin linjausten mukaisesti
- Selvitetään mahdollisuuksia alueellisen uusiutuvan energiantuotannon toteuttamiseen, kuten kylän yhteisen aurinkoenergiavoimalan toteuttamista pellolle tai keskitetyn maalämpöjärjestelmän rakentamista.

Tavoite 10. Edistetään vähähiilistä rakentamista
Edistetään kaavoituksessa puurakentamista ja muuta vähähiilistä rakentamista.

- Edellytetään asemakaavassa uudisrakentamisen olevan Katrinebergissä pääosin puurakenteista

Tavoite 11. Edistetään rakentamisen kiertotaloutta
Kaupunki edistää rakentamisessaan kierrätysmateriaalien käyttöä, rakennusmateriaalien kierrätettävyyttä, purettavuutta, muunneltavuutta sekä uusiokäyttöä ja pitkää ikää. Mietitään purkamiselle vaihtoehtoja muun muassa rakennuksen käyttötarkoitusta muuttamalla tai rakennusta korjaamalla ja laajentamalla. Kannustetaan kiinteistöomistajia ja rakennuttajia laatimaan purkukartoitus kokonaisten rakennusten purku- sekä laajoissa korjaushankkeissa.

- Selvitetään Katriinan sairaalan tilojen uusiokäyttöä esim. koulu- ja päiväkotitiloina ja/tai lähikauppana
- Tutkitaan mahdollisuutta rohkaista vanhojen rakennusosien hyödyntämiseen ja kokonaisten rakennusten paikalle siirtämiseen

Tavoite 15. Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti
Luontokatoa voidaan torjua elinympäristöjä suojelemalla, ennallistamalla ja luonnonmukaistamalla. Myös erilaisten uusympäristöjen luominen lisää kaupunkiympäristöjen monimuotoisuutta ja tukee lajiston elinolosuhteita. Rakennetuilla alueilla tällaisia uusympäristöjä ovat esimerkiksi kasvikatot, kasveja sisältävät hulevesikosteikot sekä vihertehokkaasti toteutetut pihat.

- Tunnistetaan Katrinebergin alueen sini-, niitty ja metsäinen verkosto ja turvataan verkostojen elinvoimaisuus osana jatkosuunnittelua
- Tuetaan luonnon monimuotoisuutta alueella huolehtimalla olevien erilaisten luontotyyppien säilymisestä ja niiden elinolosuhteiden vahvistamisesta
- Tutkitaan, miten pienimittakaavaisen täydennysrakentamisen myötä voidaan vahvistaa monimuotoista luontoa ja lisätä eliöiden elinympäristöjä asemakaavoituksen, tontinluovutuksen tai paikallisen kokeilun keinoin

Tavoite 18. Varmistetaan kattava avoimien alueiden verkosto
Tarvitaan aktiivisia toimia monimuotoisten avoimien elinympäristöjen säilyttämiseen ja lisäämiseen, koska merkittävä osa Suomen uhanalaisista ja uhanalaistuvista lajeista on riippuvainen näistä elinympäristöistä. Lisätään niittyjen pinta-alaa. Koska perinnebiotoopit ja niiden lajisto ovat vähentyneet voimakkaasti, kannattaa pieniäkin alueita hoitaa.

- Tunnistetaan Katrinebergin kulttuuriympäristön perinnebiotoopit, kuten niityt, kedot ja pensaikot osana niittyverkostoa ja huomioidaan niiden säilyminen jatkosuunnittelussa.
- Vahvistetaan ja turvataan linnustoarvoja säilyttämällä avoimia alueita
- Huomioidaan avoimien alueiden tärkeys myös uudisrakentamisen alueilla ja edellytetään pihapiireissä niittyverkoston osana esimerkiksi viherkattoja, viljelypalstoja ja keittiöpuutarhoja
- Edistetään kaupunginmaatilan toiminnan monipuolistamista yhteisömaatilaksi, jolloin myös lähipeltojen käyttö monipuolistuisi. Pelloilla voisi olla esimerkiksi pölyttäjäniitty, koulukasvitarha tai perinnekasvien kasvattamo

Tavoite 28. Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen

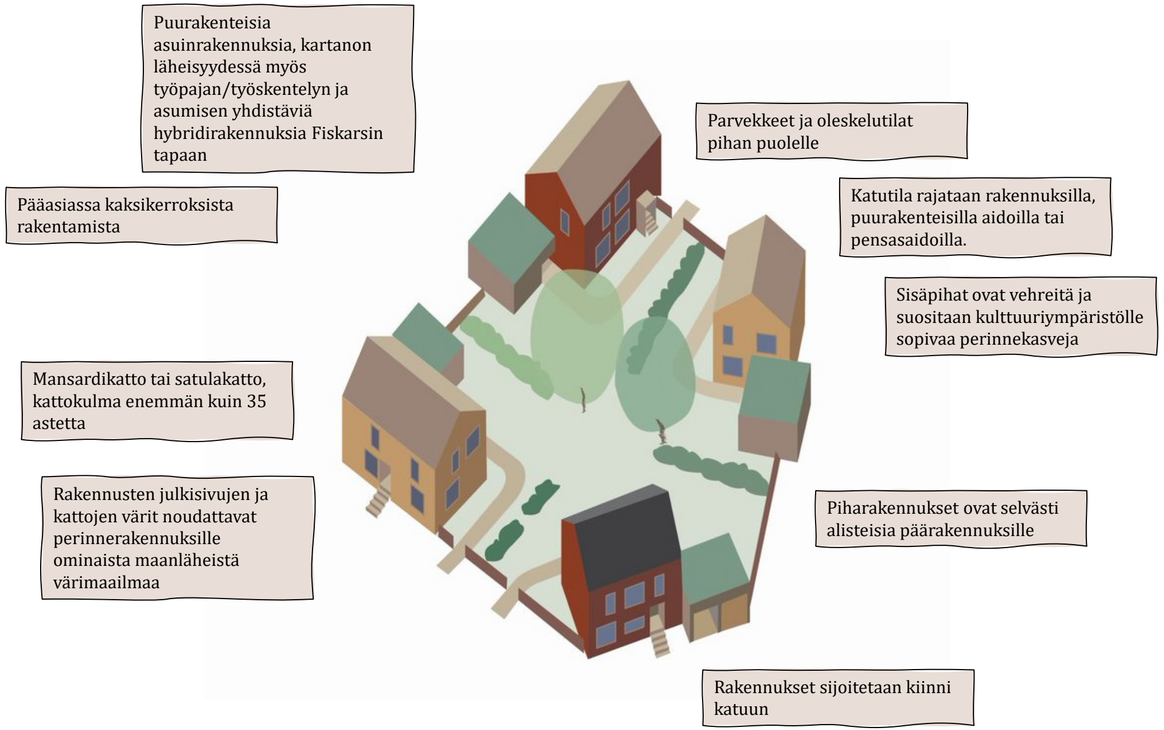

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Kasvatetaan puiden määrä kaupungissa määrätietoisesti ja kokonaisvaltaisesti alueilla, missä se on luontevaa. Kaupunki edistää puurakentamista kaavoituksen keinoin. Hyödynnetään ympäristöministeriön kehittämää rakennusten hiilijalanjäljen arviointimallia ja päästötietokantaa puurakentamiseen sitoutuvan hiilen seurannassa.

- Vahvistetaan Katrinebergin vanhan kartanopuiston asemaa puustoisen verkoston keskittymänä ja huomioidaan alueen arvopuut osana kulttuuriympäristöä.
- Turvataan alueen metsäiset ekologiset yhteydet ja ohjataan tarvittaessa puiden täydennysistutuksiin
- Edellytetään asemakaavassa uudisrakentamisen olevan Katrinebergissä pääosin puurakenteista

Arvokkaan suurmaiseman ja historiallisen ympäristön huomioivat kyläkuvalliset periaatteet

Alueen uudis- ja täydennysrakentamisessa huomioidaan valtakunnallisesti arvokas Vantaanjokilaakson maisema-alue erityisesti rakentamisen rajautuessa maisemaan. Yleiskaavassa tarkastelualueen länsiosa kuuluu kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaaseen kylämaisemaan, joka käsittää Seutulan historiallisen kylän ydinalueen. Rakentaminen tulee sovittaa tähän historiallisesti kerrostuneeseen, maaseutumaiseen kyläympäristöön ja kyläkuvaan.

Maiseman, kyläkuvan ja korttelien suunnitteluperiaatteet

- Uudisrakentaminen sovitetaan Vantaanjokilaakson suurmaisemaan siten, että rakentamista reunustaa pensaiden tai matalien puiden muodostama kasvillisuusvyöhyke.
- Täydennysrakennettavilla alueilla ja uudiskortteleissa katutila rajataan rakennuksilla, puurakenteisilla aidoilla tai pensasaidoilla.
- Uudet muodostettavat korttelit koostuvat 4–6 tontista ja korttelin läpimitta on enintään noin 50 metriä.
- Rakennukset sijoitetaan aina kadun varteen.
- Korttelien piha- tai talousrakennukset ovat selkeästi alisteisia päärakennuksille.
- Kortteleiden sisäpihat ovat vehreitä ja pihoilla suositaan kulttuuriympäristön kasvillisuutta.

Arkkitehtuurin periaatteet

- Kartanon läheisyyteen mahdollisesti toteutettavat uudisrakennukset on sovitettava kartanon arkkitehtuurin ehdoilla ja suunnittelussa on konsultoitava museoviranomaista.
- Alueelle rakennetaan puurakenteisia asuinrakennuksia, joiden kerrosluku on pääasiassa 2 kerrosta. Pisteittäisesti, esimerkiksi Katriinantien varressa, voidaan tutkia kolmikerroksisen rakentamisen sallimista.
- Yksittäisen rakennuksen pituus on enintään 35 metriä.
- Rakennuksissa on mansardikatto tai satulakatto ja kattokulman on oltava enemmän kuin 35 astetta.
- Rakennusten julkisivujen ja kattojen värit noudattavat perinnerakennuksille ominaista, maanläheistä värimaailmaa.
- Parvekkeet ja puolilämpimät oleskelutilat keskitetään korttelin pihan puolelle.

Referenssejä

Tässä luvussa esitellään Katrinebergin kehityskuvan referenssit arkkitehtuuri- ja kohdereferensseinä.

Arkkitehtuurireferensseinä on esitelty perinteisiä pienimittakaavaisia puukaupunginosia sekä moderneja pientalorakentamisen kohteita. Kohteiden valinnassa on kiinnitetty huomiota rakentamisen miellyttävään mittakaavaan, iloiseen ja sopusointuiseen värimaailmaan sekä onnistuneen kaupunkitilan luomiseen. Katrinebergin kehityskuvassa tavoitellaan referenssien kaltaisen kaupunkitilan tunnelman saavuttamista.

Kohdereferensseinä on esitelty kohteita, jossa on onnistuneesti yhdistetty kulttuuriympäristöä, elävää kulttuuri- ja matkailutoimintaa sekä kestäviä ja yhteisöllisiä asumismuotoja.

ARKKITEHTUURIREFERENSSIT

Kartanonkoski
Vantaa





Harja-kattoja ja katto-lyhtyjä!





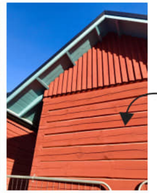

Hirsirakenteinen rivitalo!





Honkasuon aarreaitat
Helsinki

ARKKITEHTUURIREFERENSSIT







Yhteispiha

Helsingin Silva, Kuninkaantammi
Helsinki

Puu-Vallila
Helsinki

Vehreä kaupunkikuva!







Puu-Myllypuro
Helsinki

Värikkäitä katujulkisivuja







Honkasuon Ryytisalvia
Helsinki



Yhteisöllistä pientalo-asumista!





Puu-Käpylä
Helsinki



Yhteisöllistä kyläasumista kaupungissa





Södra Råbylund
Lund



Monimuotoisia asuntoja!





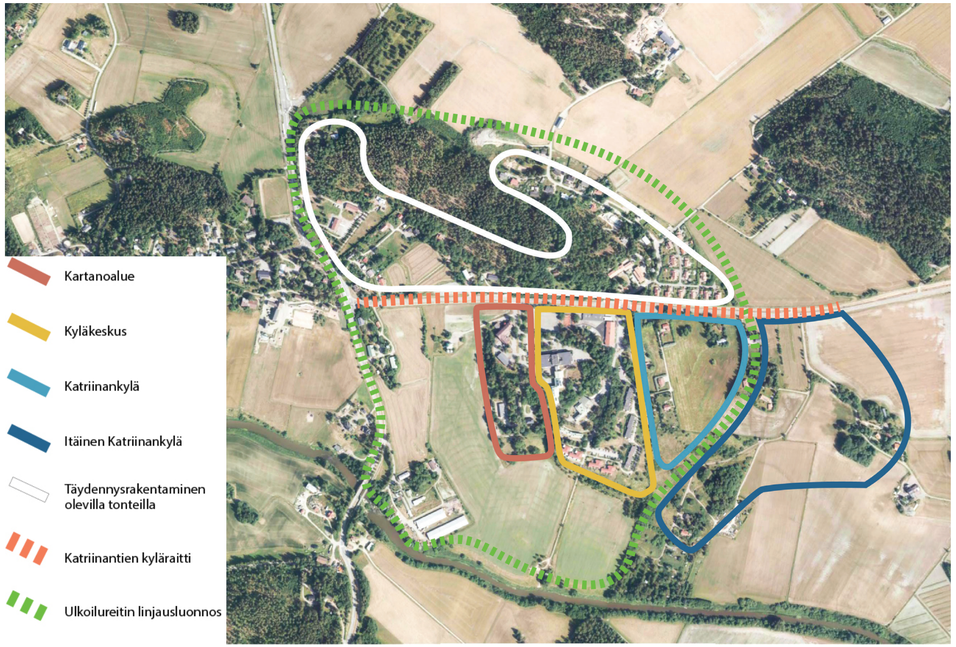

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

4. KATRINEBERGIN KEHITTÄMISPERIAATTEET

Tässä luvussa esitellään Katrinebergin kehittämisen periaatteita osa-alueittain. Osioittain esitettyjen kehittämisperiaatteiden on tarkoitus havainnollistaa ja konkretisoida, miten luvussa kolme esitetyt kehittämistavoitteet voivat Katrinebergin lähiympäristössä tarkoittaa.

Katrinebergin alueella on kuitenkin useita toimijoita, kiinteistönomistajia ja muuttujia, joista kaikista riippuu, miten ja millä aikataululla alueen kehittämistä on mahdollista edistää.



ILMAKUVA KATRINEBERGISTÄ ITÄÄN. ANTTI YRJÖNEN 2017, VKM.

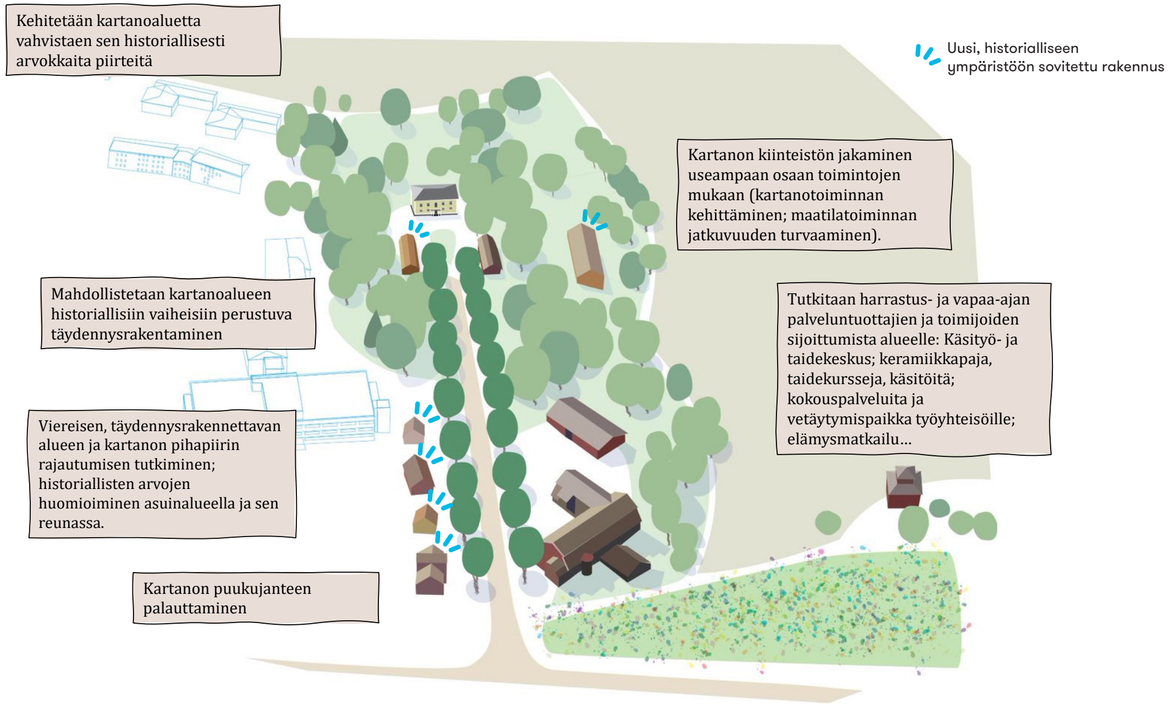

4.1 KARTANOALUE

Nykytilan kuvaus: Kartanoalue käsittää Katrinebergin kartanon puutarhoineen, sen edustalla sijaitsevan piharakennuksen sekä lähempänä Katriinantietä sijaitsevan kookkaan navettarakennuksen. Alueen länsirinteessä on Seutulan päiväkoti, joka toimii alun perin lääkärien rivitaloasunnoiksi 1970-luvulla rakennetussa rakennuksessa. Alue on kaupungin omistuksessa. Kartano toimii alueen asukastilana ja on säännöllisesti avoinna kesäkaudella. Piharakennus on partiolaisten kokoontumistilana. Vanha navetta kalustosuojineen on kaupungin maatilan, joka toimii edelleen Katrinebergin kartanon nimen alla, käytössä.

Kartanopuistoa on viime vuosina kunnostettu. Kartanolle johtava Katriinankuja on erityisesti pohjoisosastaan heikosti jäsentynyt ja siihen liittyy orgaanisesti muodostuneita pysäköintialueita ja eri aikoina lisättyjä kulkureittejä. Kesäisin kartanon lounais- ja eteläpuolisella pellolla toimii kotieläintarha. Kartanoon liittyviä piha- ja talousrakennuksia purettiin kartanon ja nykyisen sairaalan ympäristöstä 1940-luvun lopulla ja 1950-luvulla, kun Helsingin maalaiskunta osti kartanon maineen ja rakensi Katriinankodin. Päiväkodin ohella kartanon lähiympäristöön ei kuitenkaan ole tehty muita myöhempiä lisäyksiä ja paikan historiallinen henki on hyvin säilynyt.

Kehittämisperiaatteet

Kartanon Katriinantieltä kartanon eduspuistoon johtanut puukujanne palautetaan. Puukujanne tekee kartanon näkyväksi Katriinantieltä ja kohottaa sen asemaa lähimaisemassa. Lisäksi kujanne ryhdistää tilallisesti epäselvää aluetta navetan, sairaalan ja kartanon välissä. Puukujanteen palauttamisessa hyödynnetään kujanteen vanhat fragmentit ja arvopuut kartanon läheisyydessä.

Jaetaan kartanoalueen kiinteistö kahteen osaan, mikä mahdollistaa osien toiminnallisen kehittämisen toisistaan riippumatta. Tutkitaan maatilatoiminnan edellytysten jatkumista sekä kartanon kehittämistä yleisölle avoimeen käyttötarkoitukseen.

Tutkitaan mahdollisuutta kaupungin maatilan toiminnan laajentamista ja kehittämistä kaupunkilaisille avoimeksi yhteisömaatilaksi. Yhteisömaatila mahdollistaisi kaupunkilaisille kosketuksen ruuantuotantoon, elävän ja toiminnallisen yhteisön luomisen Katrinebergin kylään ja sekä monimuotoisen oppimisympäristön Seutulan koululle ja päiväkodille.

Kartanoaluetta kehitetään mahdollisesti yksityisen toimijan kanssa ja vahvistetaan kartanon, sen puutarhan, pihapiirin ja talousrakennusten muodostaman kokonaisuuden historiallisesti arvokkaita ominaispiirteitä. Kartanoalueella mahdollistetaan pienimittakaavainen täydennysrakentaminen, jonka tulee pohjautua kartanon pihapiirin ominaispiirteisiin ja historiallisiin vaiheisiin. Esimerkiksi aiemmin muualle siirrettyjen tai purettujen piharakennusten paikalle voidaan tutkia ympäristöön sopivan uudisrakennuksen rakentamista.

Kartanoalueen länsipuolella sijaitsevan Seutulan päiväkodin rakennus on pian elinkaarensa päässä. Päiväkodille etsitään alueelta – ensisijaisesti yhdessä koulun kanssa – uudet tilat, jolloin vanhalle päiväkodin tontille on mahdollista sijoittaa uudisrakennus esimerkiksi kartanon toiminnallista konseptia tukemaan.

Alueelle sopivien toimintojen etsiminen ja vetovoimatekijöiden vahvistaminen. Tutkitaan kaupallisten ja kolmannen sektorin toimijoiden tuottamien harrastus- ja vapaa-ajan toimintojen sijoittumisen edellytyksiä kartanoalueelle ja sen läheisyyteen: käsityö- ja taidekeskus, keramiikkapaja, taidekursseja, käsitöitä, elämysmatkailua, kokouspalveluita ja vetäytymispaikka työyhteisöille.

Erityistä huomiota kiinnitetään kartanoalueen nykyisen sairaalan pihapiirin ja pysäköintialueeseen rajautuvan reunan käsittelyssä ja alueelle sijoittuvassa mahdollisessa uudisrakentamisessa. Reuna-alueen rakentamisen tarkoituksena on vahvistaa kartanoalueen historiallista identiteettiä ja mahdollistaa alueelle asumista, työpajoja ja liiketiloja yhdistävä Fiskars-henkinen alueen elävyyttä lisäävä asuinmuoto.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §



LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §







Kartanoalueen historian vaiheisiin perustuva täydennysrakentaminen, asumisen ja työskentelyn yhdistäminen.

Asuinalueen ja kartanoalueen rajautumisen tutkiminen; historiallisten arvojen huomioiminen asuinalueella ja sen reunassa.



Puukujanteen palauttaminen



Kartanoalueen toiminnallinen kehittäminen ja historiallisesti arvokkaiden piirteiden vahvistaminen

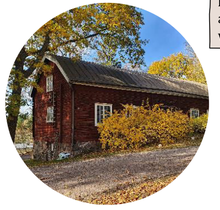

Kiinteistön jakaminen useampaan osaan toimintojen mukaan (kartanotoiminnan kehittäminen; maatilatoiminnan jatkuvuuden turvaaminen).



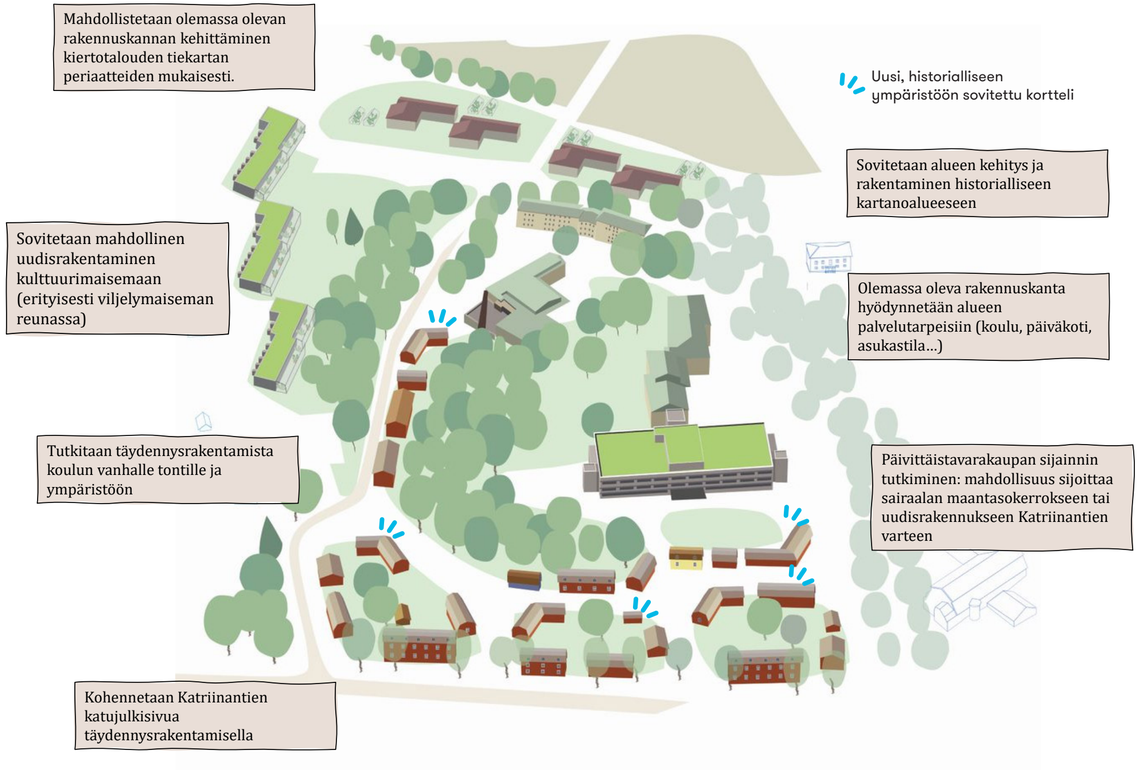

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

4.2. KYLÄKESKUS

Nykytilan kuvaus: Kehityskuvan tarkastelualueen keskiosa käsittää Katriinan sairaalan kahdessa vaiheessa (1959, 1979) rakentuneen päärakennuksen sekä huoltorakennuksen (1959) ja henkilökunnan asunnoiksi rakennetun asuinkerrostalon (1959). Lisäksi alue käsittää Seutulan koulun (1970 ja paviljonki 2000) piha-alueineen ja kenttineen. Alueen itäreunassa kulkee Knaapinkuja, jonka varrelle on rakennettu kolme rivitaloa sairaalan henkilökunnan tarpeisiin (1981) ja tien päähän, peltoalueen laitaan pienkerrostaloja (1991). Alue rakennuksineen on kaupungin omistuksessa lukuun ottamatta kahta rivitaloa (1981), jotka ovat nykyisin yksityisomistuksessa. Kaupunki on tehnyt kesällä 2022 päätöksen luopua Knaapinkujan viimeisestä rivitalosta sekä pienkerrostaloista (kaupunginhallitus 5.9.2022). Samassa kokouksessa on päätetty myös Katriinan sairaalan, siihen liittyvän varavoimakontin ja huoltorakennuksen myymisestä. Ympäristö on vaiheittain rakentunut ja ulkotiloista suuren osan käsittävät sairaalan laajat pysäköintialueet sekä orgaanisemmin muodostuneet pysäköintipaikat. Sairaalarakennusten ympäristö on hyvin vehreää ja puistomaista. Sairaalan itäpuolella on vehreä mäki, jonka laella on pieni avokallio. Laen ympärille on rakennettu lyhyt esteetön ulkoilureitti.

Kehittämisperiaatteet

Katriinan sairaalan, Seutulan koulun ja niiden ympäristön käsittävä alue muodostaa tarkastelualueen sydämen. Sairaalan ja koulun ympäristöstä kehitetään alueen toiminnallinen keskus - kyläkeskus.

Tutkitaan mahdollisuuksia hyödyntää sairaalarakennusta sekä sen huoltorakennusta alueen palvelutarpeisiin, esimerkiksi asukastilojen sijoittuminen huoltorakennukseen tai pienen päivittäistavarakaupan sijoittuminen sairaalan pohjakerrokseen.

Seutulan koulurakennus on elinkaarensa päässä ja koululle etsitään alueelta uusi sijainti. Tutkitaan mahdollisuutta sijoittaa koulu sairaalalta vapautuviin tiloihin tai vaihtoehtoisesti etsitään Knaapinkujan ympäristöstä koulun ja päiväkodin yhteiselle uudisrakennukselle tontti. Koulun ja päiväkodin piha-alueet voidaan sijoittaa toimintojen valitusta sijainnista riippuen joko sairaalan läheisille piha-alueille tai hyödyntää avointa peltoalaa.

Koululta ja sen piha- ja kenttäalueelta vapautuvalle alueelle sekä soveltuvin osin sairaalan korttelialueen reuna-alueille sijoitetaan uusia asuinkortteleita, jotka sopeutuvat alueen vanhaan, pienimittakaavaiseen rakennuskantaan. Rakentaminen noudattaa kohdassa 4.6. esiteltyjä kyläkuvallisia periaatteita. Katriinantiehen rajautuvien korttelеiden osalta kiinnitetään erityistä huomiota Katriinantien katutilan ja aluejulkisivun muodostumiseen. Kartanoalueeseen rajautuvalla osalla täydennysrakentaminen tukee kartanoalueen historiallisia arvoja ja rakennuksissa tutkitaan asumista, työpajatiloja ja kaupallisia tiloja yhdistävää rakentamiskonseptia.

Knaapinkujan ympäristössä ja päätteenä sijaitsevia olevia asuinkortteleita kehitetään Vantaan resurssiviisauden tiekartan mukaisesti, mahdollistaen kestävien energiamuotojen hyödyntäminen, rakennusten pienimuotoinen laajentaminen ja kehittäminen tai rakennusten elinkaaresta riippuen, niiden korvaaminen uusilla, energiatehokkailla ja kestävistä materiaaleista rakennetuilla uudisrakennuksilla. Mahdollisuuksien mukaan tonteille voidaan tutkia myös koulu- ja päiväkotirakennuksen sijoittamista.



4.3. KATRIINANKYLÄ

Nykytilan kuvaus: Katriinankylä kuuluu alueen vanhoihin peltomaihin ja kuului vanhastaan Meilbyn virkatalon maaomaisuuteen. Peltoalueesta on jo 1800-luvun lopussa erotettu länsiosa, johon on rakennettu asuinrakennuksia jo tuolloin sekä ilmeisesti 1960-luvulla itäosa, joka jakautuu nykyisin kolmen talon kesken. Katriinankylän yhtenäinen 3,7 ha peltoala jää näiden väliin. Peltoalasta on lohkottu kaksi tonttia Katriinantien varrella: Katriinantie 56 ja 58a.

Kehittämisperiaatteet

Ennestään pääasiassa rakentamattomalle peltoalueelle suunnitellaan pientaloalue, jonka rakenne ja ulkoasu sovitetaan Seutulan rakennuskannan ominaispiirteisiin kyläkuvallisten periaatteiden mukaisesti.

Suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota alueen rajautumiseen arvokkaaseen Vantaanjokilaakson kulttuurimaisemaan. Katriinankylän alue muodostaa kiinnostavan ja vaihtelevan aluejulkisivun Katriinantien suuntaan. Rakennukset muodostavat miellyttävää, ihmisen mittakaavaista katuympäristöä. Uudet korttelit ovat pienimittakaavaisia, puurakenteisia pientaloja, jotka toteutetaan kyläkuvallisia periaatteita noudattaen. Alueella mahdollistetaan moderni perinnerakentaminen, vanhojen rakennusosien käyttö ja vanhojen puurakennusten siirtäminen paikalle muualta.

Uusien korttelien rajautuminen olemassa oleviin pihapiireihin tutkitaan asemakaavavaiheessa tarkoin. Samoin on tutkittava, miten kulkuyhteys Katriinankylän alueelta kyläkeskukseen, nykyisen sairaalan alueelle, on mahdollista toteuttaa, sillä ainoa kulkuyhteys ei voi kulkea Katriinantien kautta.

4.4. Itäinen Katriinankylä

Itäisen Katriinankylän rajaus noudattaa yleiskaavan AP-alueen rajausta. Aluerajaus käsittää sekä yksityistä maata että kaupungin omistamaa peltomaata. Alue rajautuu etelässä Getbackan vanhaan asuintonttiin, jossa on myös kivikautinen asuinpaikka (muinaisjäännös). Idässä alue rajautuu Koivumäen vanhaan talokeskittymään. Katriinankylän peltoalasta ilmeisesti 1960-luvulla erotettu, kolmeen osaan jaettu itäosa jää kaupungin peltomaiden väliin.

Kehittämisperiaatteet

Alueen toteuttamista tutkitaan Katriinankylän rakentumisen jälkeen. Alueen suunnitteluperiaatteet noudattavat Katriinankylän kyläkuvallisia periaatteita. Alue kuitenkin ulottuu suurmaisemassa Katriinankylää ulommas ja laajemmalle, joten Itäisen Katriinakylän maisemalliset vaikutukset ja rajautuminen arvokkaaseen suurmaisemaan on tutkittava asemakaavavaiheessa tarkasti.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

KOHDEREFERENSSIT

Fiskarsin ruukki





Fiskarsin ruukki on elämyksellinen matkailukohde Raaseporissa, jossa yhdistyy kulttuurihistorialtaan rikas ruukkiympäristö sekä luonnonkaunis miljöö. Fiskarsin ruukki tunnetaan nykyisin suomalaisen muotoilun ja taiteen keskuksena, jossa on majoitus- ja ravintolapalveluita, käsityöläisten työpajoja, koteja sekä myymälöitä.

fiskarsvillage.fi



Mathildedal





Mathildedal on idyllinen ruukkikylä Salossa noin kahden tunnin ajomatkan päässä pääkaupunkiseudulta. Mathildedal sijaitsee monipuolisessa ruukkitehtaiden kulttuuriympäristössä, Teijon kansallispuiston kupeessa. Mathildedalissa on käsityöläispuoteja, majoitus- ja virkistyspalveluja sekä aktiivinen kyläyhteisö.

visitmathildedal.fi



Nikkilän entinen sairaala-alue

Sipoon Nikkilän vanha mielisairaalan alue on nykyisin Itäisen jokipuiston asuinlue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaan sairaalanmäen jugendrakennukset on muutettu pääosin asuinrakennuksiksi ja lähialueen pelloille on kaavoitettu uudisrakentamista. Vanhan sairaalan alueella toimii nykyisin mm. päiväkoti, koulu, taidegalleria ja juhlatalo.

www.sipoo.fi/visit-sipoo/nae-koe/nahtavyydet/nikkilan-entinen-sairaala-alue/







Keravan kartano, Jalotus ry







Jalotus on keravalainen, valtakunnallisesti toimiva kestävän elämän siirtymäliike. Keravan kartano toimii Jalotuksen kotipaikkana ja laboratoriona kestävien elämäntapojen kehittämisessä. Keravan kartanolla on mm. lainaamo, viljely- ja eläintoimintaa sekä erilaisia kursseja ja leirejä. Keravan kartanon ympäristössä toimii myös muita kestävään elämään kannustavia yrittäjiä, kuten fillari- ja puuverstaat.

jalotus.fi

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

4.5. Täydennysrakentaminen tonteilla

Seutulan kylä koostuu pääasiassa eri ikäisistä pientaloista, jotka sijaitsevat nykymittapuulla melko väljillä tonteilla. Kehityskuvaprosessin aikana on käynyt ilmi, että alueen asukkailla on kiinnostusta täydennysrakentamiseen tonteillaan, mikä tukisi kestävää yhdyskuntarakenteen tiivistymistä alueella.

Kehittämisperiaatteet

Olevien pientaloalueiden täydentäminen vaatii omat täydennysrakentamisen periaatteet, jotta Seutulan kylän ominaispiirteet ja luonne voidaan turvata jatkossakin. Seutulan kylän täydennysrakentamisen periaatteet laaditaan Katrinebergin asemakaavatyön jälkeen.

4.6. Ulkoilureitti

Seutulan ja Katrinebergin alueen ulkoilureitit ovat nykytilanteessa vähäiset. Ympäri kuljettavaa ulkoilureittiä ei ole ja joen ranta on erittäin huonosti saavutettavissa.

Kehittämisperiaatteet

Kehityskuvan yhteydessä esitetty ulkoilureittiluonnos pohjautuu Vantaan ulkoilureittien tavoitesuunnitelmassa esitettyjen laajempien reittien linjauksiin, mutta ensi vaiheessa toteutettuna palvelee ensisijaisesti paikallisia ulkoilutarpeita. Myöhemmässä vaiheessa reitti on mahdollista tavoitesuunnitelman mukaisesti kytkeä laajempiin, ulkoilureittisuunnitelmassa osoitettuihin reitteihin. Osana Vantaanjoen ulkoilureittiä suunnitelmassa on osoitettu joen ylittävä Getbackan silta, joka kytkisi alueen virkistysreitin joen eteläpuolelle suunniteltuihin reitteihin. Sillan toteuttaminen parantaisi myös asukkaiden mahdollisuuksia päästä nauttimaan jokiluonnosta ja -näkymistä.
Jatkosuunnittelussa tarkennetaan, miten Katrinebergin ympärille esitetty ulkoilureitti kytkeytyy Aurinkokallion metsän polkuverkostoon.

4.7. Kadut ja julkiset ulkotilat

Tarkastelualueen läpi kulkeva Katriinantie on vanha tielinjaus, joka alun perin yhdisti Seutulan Helsingin pitäjän Kirkonkylään. Vanhalla kylätiellä on nykyisin myös raskasta liikennettä. Katutilassa ei heijastu se, että Katrineberg on alueen keskus, jossa on palveluita ja kokoontumispaikkoja. Nykyisin sairaalan ympäristöön levittäytyvät pysäköintialueet ja pysäköinti on levinnyt orgaanisesti teiden varsille. Sairaalan ja kartanon ympäristö on tilallisesti jäsentymätön, joskin monin paikoin myös puistomainen ja kaunis.

Kehittämisperiaatteet

Katriinantien katutilaa ja Katrinebergin aluejukisivua erityisesti tien eteläläidalla selkeytetään täydennysrakentamisen avulla.



Ote Vantaan ulkoilureittien tavoitesuunnitelmasta, jossa on esitetty eri tyyppiset, Seutulaan kaavaillut ulkoilu- ja virkistysreitit.

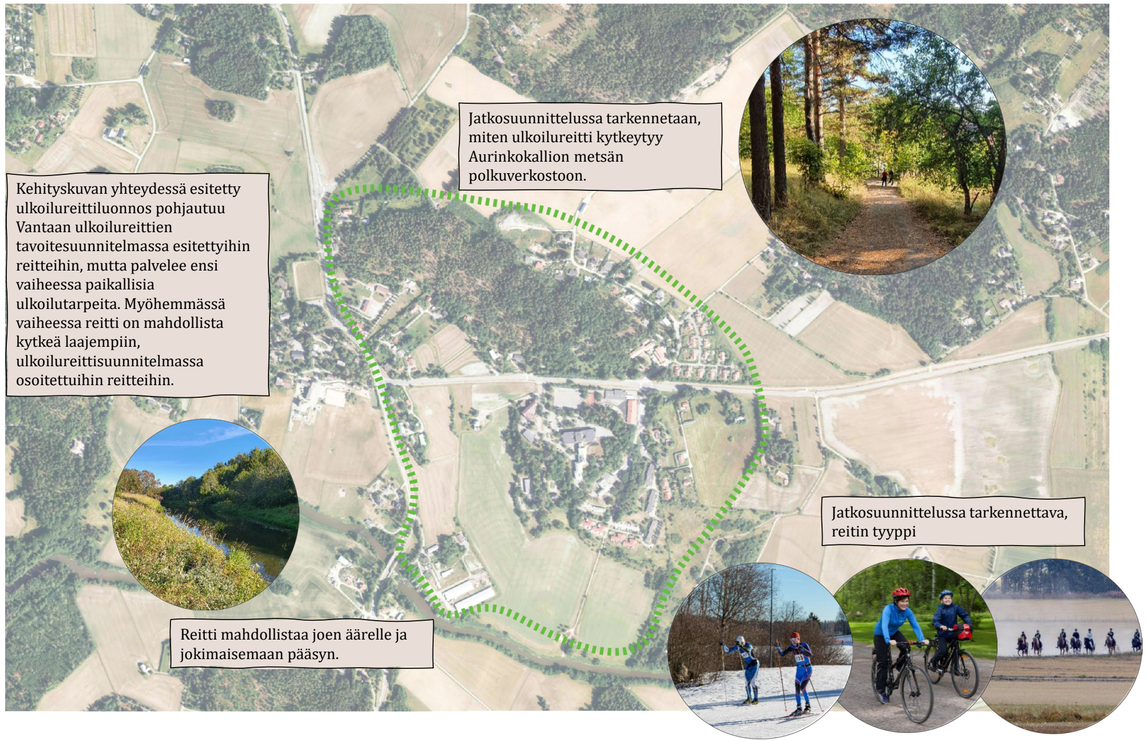

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §







5. KEHITYSKUVAPROSESSIN VAIHEET

Kehityskuvaprosessi

Kehityskuvaprosessi aloitettiin Kivistön asemakaavayksikössä vuoden 2022 alussa. Kehityskuvan rinnalla laadittiin kulttuuriympäristöselvitys, jonka tarkastelualue oli yhtenevä kehityskuvatyön kanssa. Kulttuuriympäristöselvitys on kehityskuvaraportin liitteenä.

- Kehityskuva oli Vantaan kaavoitusohjelmassa vuodelle 2022
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma julkaistiin 28.3.2022
- Päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma julkaistiin 12.4.2022
- Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 30.4.2022 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin yhdeksän kappaletta. Mielipiteet vastineineen ovat tämän raportin liitteenä.
- Kehityskuvan teemoista pidettiin verkkokysely, joka oli avoinna toukokuussa 2022. Verkkokyselyyn saatiin 57 vastausta.
- Hankkeesta järjestettiin yleisötilaisuus Seutulan vapaapalokunnantalolla 7.6.2022. Tilaisuudessa esiteltiin kehityskuvaprosessin tavoitteita sekä syvennyttiin työpajatyöskentelyssä verkkokyselyn teemoihin.
- Kehityskuvaa esiteltiin lisäksi kaupunkisuunnittelun avoimissa ovissa 7.7. Kivistön kirjastolla sekä asemakaavoituksen pisteellä Kivistön kyläjuhlilla 17.9.
- Kehityskuva on kaupunkiympäristölautakunnan käsiteltävänä 18.4., jonka jälkeen se asetetaan nähtäville ja siitä pyydetään lausunnot.
- Kehityskuva viedään nähtävillä olon ja mahdollisten tarkennusten jälkeen toiseen lautakuntakäsittelyyn ja edelleen kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Kehityskuvan suunnitteluprosessiin ovat osallistuneet Kivistön asemakaavatiimin ohella Vantaan kaupungin organisaatiosta Laura Muukka, Elina Ekroos ja Jonna Kurittu (Yleiskaavoitus), Tomi Henriksson (KIPA/Palveluyksikköjohto), Elina Kettunen (KAPU/Vesihuollon yleissuunnittelu), Pekka Wallenius, Eija Kivineva, Merja Ryytty, (Toimitilajohtaminen), Andreas Koivisto, Susanna Paavola ja Anne Silanto (Kaupunginmuseo), Gilbert Koskela (KATO, Projektinjohtaja), Tina Kristiansson ja Jarmo Honkanen (KARA, Ympäristökeskus), Sirpa Mäkilä (KAPU, Suunnittelu), Eija Pyyhtiä (SOSTER, Kehittämisyksikkö), Ilkka Rekonen, Harri Andersson, Matti Kärki ja Petri Isokoski (KARA, Rakennusvalvonta), Anu Schulte-Tigges (ELY-keskus), Taina Andersson (Kiinteistönhallinta ja asuminen), Anu Jokela (Liikunta), Harri Raita (Kaupunkikulttuuri), Jussi Saarinen, Teija Visa ja Markus Nevalainen (HSL), Antti Hartikainen (Vantaan Energia), Satu Routama (Finavia), Satu Turunen ja Hannu Haarala (Talous- ja hallintopalvelut), Marjo Nurminen ja Ulla Virtanen (Kuntalaispalvelut) sekä Jonas Stenroth, Marjut Viljanen, Pirjo Salo, Santtu Bussian, Satu Onnela ja Teemu Vihervaara (KAPU, Liikenteen aluesuunnittelu).

Verkkokysely

Katrinebergin alueesta järjestetyllä verkkokyselyllä kartoitettiin asukkaiden ja muiden alueen käyttäjien lempipaikkoja, kehityskohteita ja uusia ideoita alueelta. Lempipaikkoja merkittiin kartalle 150, kehityskohteita 42 ja uusia ideoita 37 kappaletta.

Lempipaikat

Lempipaikkoja merkittiin tarkastelualueelle laajasti, mutta eniten mainintoja saivat Katrinebergin kartano puutarhoineen, kartanon vanha navetta, kartanon edustalla kesäisin toimiva kotieläinpiha, Kartanopartion kokoontumispaikka kartanon aitassa sekä Seutulan kaunis maalaismaisema avoimine peltoaukeineen.

Myös Seutulan koulun vastikään uudistettu piha-alue sai useita mainintoja ja se toimii myös alueen kokoontumispaikkana.

Tammirinteen vastaanottokodin viereinen metsäalue, joka tarjoaa mukavan ulkoilumaaston niin päiväkotiryhmille kuin koiranomistajille, mainittiin

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

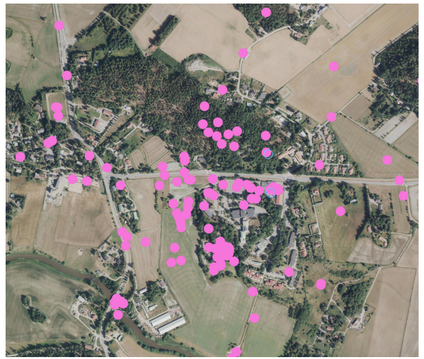

Verkkokyselyssä merkittiin yli 150 lempipaikkaa, joista suuri osa kartanon läheisyyteen.



Verkkokyselyn kehityskohteet liittyivät mm. Katriinantien raskaaseen liikenteeseen, Seutulan vanhaan kouluun sekä puutteellisiin ulkoilureitteihin.



Uusia ideoita verkkokyselyssä esitettiin liittyen mm. ulkoilureitteihin, Vantaanjoen saavutettavuuteen sekä kartanon toimintoihin.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

myös usein. Mainintoja sai myös vanhan pumppuaseman ympäristö, jossa on mahdollisuus päästä joen rantaan. Paikalla on aiemmin sijainnut laituri. Katrinebergin kartanon läheisille pelloille talvisin tehtävät ladut ja pulkkamäki saivat myös useita mainintoja.

Kehityskohteet

Kehityskohteita nostettiin esiin määrällisesti huomattavasti lempipaikkoja vähemmän. Asukkaiden toive pienestä päivittäistavarakaupasta tai kahvilasta nousi esiin vastauksissa selkeästi, samoin Riipiläntien ja Katriinantien huono kunto ja teillä kulkeva raskas liikenne. Myös Seutulan koulun vanha koulurakennus mainittiin kehityskohteena. Muina kehittämiskohteina nähtiin Knaapinkujan ympäristön rakennukset, sairaalan itäpuolinen pelto mahdollisena rakennuskohteena sekä se, etteivät joen rannat ole julkisia, eikä rantaan ole kunnollista kulkuyhteyttä. Mahdollisesta uudis- tai täydennysrakentamisesta esitettiin myös vastakkaisia näkemyksiä.

Yhtenäinen lenkkeily- tai ulkoilureitti nousi esiin useissa vastauksissa, myös penkkien lisäämistä ja pieniä kuntoportaita pellolta navetalle ehdotettiin. Myös alueen ratsastusreittien kehittämistä toivottiin.

Uudet ideat

Ehdotettiin, että luonto- tai hyvinvointimatkailu tai muu vetonaula, kuten erityinen harrastusmahdollisuus, voisi tuoda Seutulaan ja Katrinebergiin lisää kävijöitä. Sairaalan voisi muuttaa hostelliksi tai hotelliksi tätä varten. Ehdotettiin myös suunnittelukilpailun järjestämistä uuden käyttötarkoituksen löytämiseksi sairaalarakennukselle. Sairaalaa ehdotettiin myös muutettavaksi ikääntyneiden monimuotoiseen asumiseen. Harrastusmahdollisuuksien ohella ehdotettiin käsityöläistoimintaa, tiloja pienyrittäjille sekä taidetoimintaa. Nuorisotilaa toivottiin Seutulaan tai vaihtoehtoisesti parempia julkisen liikenteen yhteyksiä Kannistoon.

Seuraavat vaiheet

Kehityskuvan hyväksymisen jälkeen käynnistetään alueella asemakaavoitus. Kaava-alueen rajaus myytävien kiinteistöjen osalta varmistetaan neuvotteluilla maaomaisuuden hallinta -yksikön kanssa.

Asemakaavatyön pohjaksi järjestetään Kestävä Katriinankylä -arkkitehtuurikilpailu. Kilpailun erityisenä teemana on tutkia kestävää rakentamista ja uusien kortteleiden sijoittamista kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön Katriinankylän ja itäisen Katriinankylän alueilla.

Asemakaavoituksen vaatimat lepakko- ja linnustoselvitykset alueella laaditaan vuoden 2023 aikana.

Kehityskuvan hyväksymisen jälkeen käynnistetään myös tarkemmat neuvottelut alueen päiväkoti- ja koulutilojen tarpeen määrittelyksi sekä tutkitaan eri mahdollisuuksia koulun ja päiväkodin sijoittamiseksi alueelle.

Seutulan kylän täydennysrakentamiseksi laaditaan yhtenäiset periaatteet, jossa määritellään kehykset jo olemassa olevien pientalotonttien täydennysrakentamiselle huomioiden kyläkuvalliset ja maisemalliset arvot. Työllä ei vielä tarkkaa aikataulua.

LÄHTEET

Historiatietoihin liittyvät osat on referoitu Katrinebergin kulttuuriympäristöselvityksestä ja niiden osalta käytetyt lähteet käyvät ilmi selvityksen lähdeluettelosta.

Ellermaa, M. 2011: Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. – Tringa 37/38:140-174

Manninen, O. & Nieminen, M. 2020: Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. – Faunatican raportteja 1/2020. 59 s.)

Muukka, Laura ja Mäkynen, Anne. 2005. Vantaan kulttuurimaisema-selvitys. Vantaa: Vantaan kaupunki, kaupunkisuunnittelu.

Ojala, A. 2018: Vantaan ekologiset yhteydet Vantaan kaupunki: 46-47

Uudenmaan liitto 2020. Uusimaa-kaava 2050. Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavat. Selostus. https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2022/01/Selostus.-Uusimaa-kaava-2050.pdf

Vantaan kaupunki, Ympäristökeskus- & Siivonen, Yrjö, 2002. Vantaan lepakkokartoitus 2001-2002.

Vantaan kaupunki 2021. Ulkoilureittien tavoitesuunnitelma. https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/fileshow?doctype=3&docid=2318408&version=1

Vantaan kaupunki 2023. Vantaan yleiskaavan 2020 (YK0048) selostus (päivitetty selostus 11.1.2023). https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/yleikaavan-selostus-11012023-voimaantulo_0.pdf

Ympäristö.fi, Suojelualueet, Natura 2000 -alueet, Vantaanjoki: https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Vantaanjoki(27522)

Ympäristöministeriö & SYKE 2021. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, Uusimaa/Nyland. VAMA 2021. https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/VAMA%202021_1%20Uusimaa_FI%20SVE.pdf

LIITTEET

Katrinebergin kulttuuriympäristöselvitys.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut mielipiteet ja niiden vastineet.

Yhteisöllisyyttä edistävät ikäystävälliset kylät -hankkeen työpajojen koonti. Ikäystävällisen asumisen tavoitteita.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

YHTEYSTIEDOT

Asemakaavoitus
Vantaan kaupunki
Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualue
p. 839 11 (vaihde)
Asematie 7,
01300 Vantaa



LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 § 17



KATRINEBERGIN KULTTUURIYMPÄRISTÖSELVITYS

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Vantaan kaupunki 2023
Asemakaavoitus
Kielotie 28
01300 Vantaa

Tekijät
Elina Ekroos
Noora Laak

Taitto
Noora Laak

Kuvat
Noora Laak, Vantaan kaupunginmuseon kuva-arkisto (VKM), Museovirasto (MV) sekä arkistolähteitä. Tarkat kuvaajatiedot merkitty kuvateksteihin.

KANSIKUVA Sakari Manninen

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

SISÄLLYS

5 Johdanto
- **5 Tehtävä ja kohde**
- **7 Perustiedot ja kaavatilanne**
- **9 Suojelutilanne**

13 Seutulan kylä Vantaalla
- **13 Seutulan kylän vaiheet**
- **25 Seutula osana Helsingin pitäjän alueen maanviljely- ja kartanokulttuuria**

29 Katrineberg osana Seutulaa
- **29 Katrinebergin kartanon vaiheet**
- **33 Uusia toimintoja 1950-luvulta eteenpäin**
- **35 Katriinan alueen rakentuminen**

43 Nykytilan kuvaus
- **43 Alueen rakennuskanta**
- **63 Kyläkuva**
- **65 Maisemarakenne**

73 Johtopäätökset

75 Lähteet



Ortoilmakuva tarkastelualueesta vuodelta 2021; alueen halkaisee itä-länsisuunnassa Katriinantie ja alue rajautuu lännessä Riipiläntiehen sekä etelässä Vantaanjokeen. VKP.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

1. JOHDANTO

1.1. TEHTÄVÄ JA KOHDE

Katrinebergin kulttuuriympäristöselvitys laadittiin alueen tulevaisuutta viitoittavan kehityskuvan taustatiedoiksi kokoamaan yhteen tarkastelualueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot. Tarkastelualue sijoittuu Luoteis-Vantaalle, Seutulan kaupunginosaan. Tarkastelualueen keskuksen muodostaa Katrinebergin kartanon ja Katriinan sairaalan rakennettu ympäristö sekä niitä ympäröivä kulttuurimaisema.

Seutulan kylän tunnettu historia palautuu keskiajalle ja kylän kantatalot sijaitsevat edelleen osapuilleen tuon aikaisilla sijoillaan. Suurimmat muutokset kylämaisema on käynyt läpi 1900-luvun jälkipuolella, kun kaupungin omistukseensa hankkiman Katrinebergin kartanon kainaloon rakennettiin kunnalliskoti, ja hieman myöhemmin myös päiväkoti, lastenkoti ja koulu. Tarkastelualueella sijaitsee joitakin jo suojeltuja rakennuksia sekä muita arvokkaiksi todettuja rakennuksia. Alueella on lisäksi useita muinaisjäännöksiä, pääasiassa keskiaikaisia asuintontteja.

Seutulan ja Katrinebergin aluetta on tutkittu aiemmin eri näkökulmista. Selvitysten ja tutkimusten keskeiset tulokset on pyritty hyödyntämään tässä työssä. Helsingin pitäjä -julkaisusarjassa on ilmestynyt useita aiheen kannalta hyödyllisiä artikkeleita; erityisesti vuoden 2010 vuosikirja, jonka artikkelit käsittelivät Katrinebergin kartanoa, Katriinan sairaalan alkutaivalta sekä kaupungin viljelytoimintaa, oli kullan arvoinen. Kaupungin teettämä selvitys kartanon puutarhan historiasta oli erittäin hyödyllinen kartanon pihapiirin muutosvaiheita kartoittaessa. Vantaan kulttuurimaisemaselvitys puolestaan auttoi perehtymään ja vertaamaan maaseutumaisia kulttuurimaisemia keskenään.

Tärkeimmät työssä käytetyt arkistot olivat Kansallisarkiston karttakokoelma, käytännössä maanmittaushallituksen historiallinen kartasto, Kansalliskirjaston digitoidut vanhat sanomalehdet sekä Vantaan kaupunginmuseon kuva-arkisto.

Nykytilan kartoittamiseksi kohteeseen on tehty kenttäkatselmus heinäkuussa 2022, jonka suorittivat arkkitehti Noora Laak ja maisema-arkkitehti Elina Ekroos.

Selvityksen ensimmäisessä luvussa käsitellään kohdealueen perustiedot, kaavatilanne sekä suojelutilanne. Toinen luku keskittyy taustoittamaan Seutulan kylän vaiheita ja sen asemaa vanhan vantaalaisen asutuksen joukossa. Kolmas luku keskittyy Katriinan alueeseen ja Katrinebergin kartanoon. Luvussa käsitellään alueen käyttöhistoria sekä rakentumisen vaiheet. Neljännessä luvussa esitellään alueen nykytilanne sekä avainrakennusten sekä maiseman osalta. Viides luku pitää sisällään selvityksen yhteenvedon. Lopussa on lähdeluettelo.



Tarkastelualueen sijainti Länsi-Vantaalla.

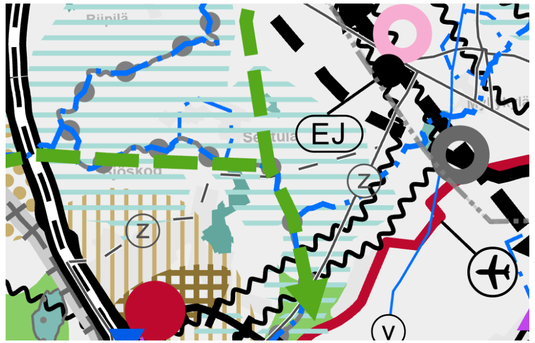

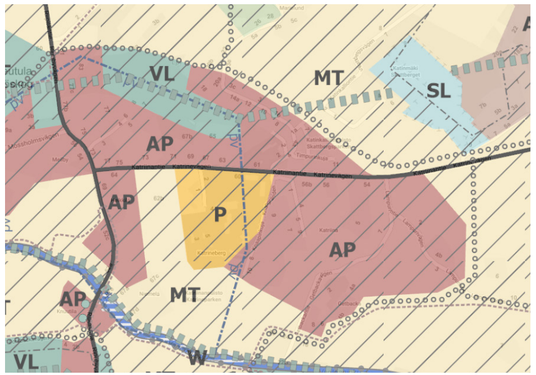



Yllä: Karttaote tarkastelualueella voimassaolevien asemaakaavojen yhdistelmästä. Katriinantien eteläpuolella on voimassa asemakaava 330100, koillisessa asemakaava 330300 vuodelta 1991 sekä sen länsipuolella Tammirinteen vastaanottokodin ja virkistysalueen käsittävä asemakaava 001969 vuodelta 2008. VKP.

Oikealla ylhäällä: Ote Uusimaa 2050 -maakuntakaavojen yhdistelmästä. Tarkastelualueen poikki kulkee Luukki-Seutula-Metsäkylä -viheryhteystarve. Vaalean vihreä vaakarasteri osoittaa valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajauksen. UKP.

Oikealla: Ote Vantaan yleiskaavasta 2020. VKP.

1.2. PERUSTIEDOT JA KAAVATILANNE

Alueen sijainti
Selvityksen tarkastelualue sijaitsee Luoteis-Vantaalla, Seutulan kaupunginosan itäosassa, Katriinantien ympäristössä. Keskeinen tarkastelualue rajautuu lännessä Riipiläntiehen, etelässä Vantaanjokeen, idässä Katinmäkeen ja pohjoisessa Katriinan alueen pohjoispuolisiin peltoaukeisiin. Katriinantie halkaisee tarkastelualueen itä-länsi-suunnassa.

Laajuus
Kulttuuriympäristöselvityksen keskeinen tarkastelualue rajautuu kehityskuvan käsittämään, noin 120 hehtaarin alueeseen, mutta tätä laajempi alue – usein koko Seutulan kylä tai laajempi maisemallinen kokonaisuus, on tarkoituksenmukainen tarkastelulaajuus.

Maanomistus
Alueella on Vantaan kaupungin maanomistusta sekä yksityistä maanomistusta.

Maakuntakaava
Maakuntakaavassa (Uusimaa-kaava 2050) tarkastelualue on merkitty kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi (vaaleansininen raidoitus), ja se lukeutuu kokonaisuudessaan valtakunnallisesti merkittävään maisema-alueeseen Vantaanjokilaakson viljelymaisema sekä rajaukseltaan laajempaan maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön Vantaanjokilaakson maisema-alue. Vantaanjoki on varustettu merkinnällä ”vedenhankinnan kannalta arvokas pintavesialue” sekä Natura-alueen merkinnällä. Tarkastelualueen poikki pohjois-eteläsuunnassa on merkitty viheryhteystarve (Luukki-Seutula-Metsäkylä), joka ei kuitenkaan osoita yhteyden tarkkaa sijaintia. Seutulan pohjavesialue ulottuu osin tarkastelualueelle.

Yleiskaava
Yleiskaavassa 2020 tarkastelualue koostuu palveluiden (P) alueesta, jolla sairaala ja kartano sijaitsevat. Katriinantien etelä- ja pohjoispuolelle on osoitettu pientalovaltaista asuinaluetta (AP). Tarkastelualuetta ympäröivät peltoalat on varustettu merkinnällä MT, maatalousvaltainen alue. Alueelle on merkitty lisäksi ohjeellisia ulkoilureittejä sekä ekologiset viheryhteydet itä-länsi-suunnassa tarkastelualueen pohjoisosaan sekä Vantaanjoen myötäisesti. Koko tarkastelualue on merkitty vinoviivarasterilla, joka merkitsee maakuntakaavassa osoitettuja valtakunnallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä maisema-alueita. Kulttuurihistoriallisten arvot on kuvattu tarkemmin yleiskaavan oikeusvaikutteisella liitekartalla.

Asemakaavoitus
Tarkastelualueella on voimassa kolme asemakaavaa. Suurin osa kehityskuvan tarkastelualueesta on asemakaavoittamatonta.
Asemakaavoista vanhin (330100, 1979) käsittää alueen Katriinantien eteläpuolella: siinä kartanon, sairaalan, koulun ja päiväkodin käsittävä korttelialue on varustettu yleisten rakennusten merkinnöillä Y, YS ja YO. Alueen itäosassa on asuntorakennusten (A) korttelialue. Maa-ala kartanon ja Vantaanjoen välillä on varattu puistoksi (VP).
Katriinantien pohjoispuolelle laadittiin vuonna 1991 asemakaava 330300 pientalojen rakentamiseksi sairaalahenkilökunnan tarpeisiin. Vuonna 2008 laadittiin asemakaava 001969 Tammirinteen vastaanottokodin laajentamiseksi.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §



1.3. SUOJELUTILANNE

Valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue
Katrinebergin tarkastelualue sisältyy kokonaisuudessaan valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen ”Vantaanjokilaakson viljelymaisema”, joka ulottuu pitkin jokea Riipilästä aina Helsingin Siltamäkeen.

Jokilaakson viljelymaisema on edustava esimerkki eteläisen Suomen pitkän kartano- ja viljelyhistoriaan synnyttämistä maatalousmaisemista. Alueen perinteisen viljelymaiseman katsotaan säilyneen pääkaupunkiseudun kasvun paineessa hyvin. Maisema-alueella on useita merkittäviä kulttuuriympäristökohteita, luonnonsuojelu- ja virkistysalueita sekä maatalouskäytössä säilyneitä yhtenäisiä peltoaloja.[1]

Maakunnallisesti arvokas maisema-alue
Kehityskuvan tarkastelualue kuuluu kokonaisuudessaan maakunnallisesti arvokkaaseen ”Vantaanjoen maisema-alue” -kokonaisuuteen, joka on rajaukseltaan hieman valtakunnallisesti merkittävää maisema-aluetta laajempi.

Monipuoliseen maisema-alueeseen nivoutuu paljon kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaita elementtejä, joista tarkastelualueen osalta relevantteja ovat kivikautinen asutus, keskiaikainen kyläasutus ja -rakenne, edustava maatalorakentaminen sekä kartanokulttuuri. Alueen erityispiirteenä on jokilaakson kumpuileva, yhtenäisenä säilynyt kulttuurimaisema ja laajat viljelyaukeat.

Suojellut rakennukset
Katrinebergin kartano, sen aitta- ja navettarakennus sekä Tammirinteen vastaanottokodin vanha osa on suojeltu asemakaavalla.

Inventoidut rakennukset
Tarkastelualueella on runsaasti inventoituja, paikallisesti arvokkaaksi todettuja rakennuksia. Ne on esitetty viereisen sivun kaaviossa ja siihen liittyvässä taulukossa sivulla 10.

Muinaisjäännökset
Alueella sijaitsee useita muinaisjäännöksiä, jotka on esitetty karttakaaviossa sivulla 8 ja 11. Muinaisjäännöksistä suurin osa on historiallisen ajan kylätontteja, mutta Getbackassa on säilynyt jäänteitä myös kivikautisesta asutuksesta.

Historialliset tielinjaukset
Katriinantieltä Getbackaan johtava tie, Katriinantie tarkastelualueen osalta sekä Riipiläntien osuus Katriinantiestä pohjoiseen on merkitty Vantaan kaupunginmuseon inventoinnissa paikallisesti merkittäviksi (R2). Karttahavainnoista päätellen kaikki tieosuudet ovat peräisin viimeistään 1700-luvulta.

1 Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2021.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Luokitustunnus	Rakennuksen nimi	Osoite	Pysyvä rakennusnumero
SR, suojeltu rakennus	Katrinebergin kartanon navetta	Katriinantie 1	1019494564
V, rakennuksen kulttuurihistorialliset arvot ovat vaatimattomat	Seutulan koulu	Katriinantie 60	1019494575
SR	Katrinebergin kartanon aitta	Katriinankuja 5	101949465D
RP, rakennusperintökohde	Katriinan sairaala, B-osa	Katriinankuja 5	1019494608
SR	Katrinebergin kartanon päärakennus	Katriinankuja 5	101949463B
V	Seutulan päiväkoti	Katriinankuja 5	101949464C
SR (vanha osa)	Tammirinteen vastaanottokoti	Tammirinteentie 2	101968098F
RP	Katriinan sairaala, A-osa	Katriinankuja 5	101968073N
SR	Katrinebergin kartanon maakellari	Katriinankuja 5	100190
RP	Seutulan VPK-talo	Katriintie 71	1004906606
RP	Heikkilä, päärakennus	Katriintie 64	100470984F
RP	Heikkilä, navetta	Katriintie 64	100470987K
RP	Eklundin kauppa	Riipiläntie 71	100481256U
RP	Eklundin kaupan talousrakennus	Riipiläntie 71	1004710044
RP	”Collinin talo”, Framstuga, päärakennus	Riipiläntie 77	100481274D
RP	Framstuga, talousrakennus	Riipiläntie 77	100481273C
RP	Sairaalan huoltorakennus	Knaapinkuja 5	1019494619
RP	Sairaalan henkilökunnan asuinrakennus	Knaapinkuja 5	101949462A



Nimi	Tyyppi	Tarkenne	Ajoitus	Tunnus
Meilby (Seutula)	Asuinpaikat, kyläpaikat	Marttilan tontti	historiallinen	1000001763
Meilby (Seutula), Knapbacka	Asuinpaikat, kyläpaikat	kylätontti	historiallinen	1000001762
Meilby, Yvjas	Asuinpaikka, kylänpaikat	kylätontti	historiallinen	1000001761
Getbacka	Asuinpaikat		kivikautinen	92010056
Meilby (Seutula), Get-backa	Asuinpaikat, kyläpaikat	kylätontti	historiallinen	1000001760
Koivumäki	Asuinpaikat		kivikautinen	1000032476



Samuel Brotheruksen Helsingin pitäjästä vuonna 1699 laatima kartta on varhaisin säilynyt karttaesitys Seutulan kylästä. KA.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

2. SEUTULAN KYLÄ VANTAALLA

2.1. SEUTULAN KYLÄN VAIHEET

Esihistoria
Seutulan asutushistoria ulottuu kivikaudelle asti. Tuolloin merenpinta oli jääkauden jäljiltä noin 35 metriä nykyistä korkeammalla ja Vantaanjoen laakso oli merenlahtea. Sen rannoille oli asettunut asumaan hylkeenmetsästyksestä elänyt metsästäjä-keräilijäyhteisö ja tiheimmillään Seutulan-Riipilän alueen kivikautinen asutus on nykytiedon mukaan ollut myöhäismesoliittisella kaudella, 6000–5000 eaa. välisenä aikana.[1] Alueelta tehdyt kivikautiset esinelöydöt ovat pääosin tältä ajanjaksolta, kuten kourutaltat Katrinebergistä, mutta myös myöhemmältä nuorakeraamiselta kaudelta (3200–2300 eaa.) Getbackassa, josta on löydetty mm. vasarakirveitä.[2]

Nuorakeraamisella kaudella merenranta oli maankohoamisen myötä siirtynyt jo huomattavasti etelämmäksi, mutta Vantaanjokilaakson etelärinteet ja rantaniityt tarjosivat hyvän ympäristön nuorakeraamiseen kulttuuriin liittyville pysyvämmälle asumiselle ja uuden talousmuodon – viljelyn ja karjanpidon – kokeiluille.

Rauta- ja pronssikaudella asutus Uudenmaan alueella koostui pienialaisista asumisyksiköistä ja kausiasumisesta. Kepsu arvelee, että huolimatta alueen viljelyyn sopivasta ilmastosta, rannikko luettiin virolaisten ja hämäläisten nautinta-alueeksi suurempien asutuskeskuksien sijoittuessa Vanajan Hämeeseen ja Varsinaissuomeen, eikä alueelle näin syntynyt laajamittaisempaa, pysyvää asutusta.[3]

Keskiaika
Tiedot nykyisen Vantaan alueen vakiintuneemman asuttamisen vaiheista ja ajankohdasta ovat tarkentuneet ja Helsingin pitäjän keskiaikaa tutkinut Tapio Salminen ajoittaa Uudenmaan rannikon ja Helsingin pitäjän ruotsalaisen kolonisaatioasutuksen 1200- ja 1300-lukujen vaihteeseen.[4] Pitäjän pohjoisempiin osiin, tuolloisiin erämaihin, siirtolaiset asettuivat aikaisintaan 1300-luvun lopulla.[5] Uudenmaan asutus- ja nimistöhistoriaa tutkineen Saulo Kepsun mukaan sekä läntisellä että itäisellä Uudellamaalla oli 1000-1300-luvuilla alueelle levinnyttä vanhempaa suomalaisasutusta (varsinaissuomalaisia ja hämäläisiä), mutta Uudenmaan keskiosan jokisuissa ja Helsingin pitäjän alueella nimistö on voittopuolisesti nuorempaa ruotsalaista alkuperää, mikä viittaa varhaisen suomalaisasutuksen vähäisyyteen.[6]
Ensimmäiset kirjalliset tiedot kylistä Helsingin pitäjässä, johon Vantaan nykyinen alue keskiajalla kuului, ovat säilyneet 1300-luvulta, mutta pääosa kylistä ilmestyy asiakirjoihin vasta 1400- tai 1500-luvun alussa. Helsingin pitäjän kyläjako ja niiden nimet olivat vakiintuneet jo 1500-luvulle tultaessa.[7]

Kepsun arvion mukaan Seutula ja Riipilä ovat todennäköisesti aiemmin muodostaneet yhden kylän, Riipilän ollessa emäkylä. Samaan laajaan, vanhaan suurjakokuntaan ovat mahdollisesti kuuluneet myös Lapinkylän ja Viinikkalan jakokunnat ja lisäksi Keimola.[8] Kepsun mukaan Seutulan nimistön – mm. kylännimien ja kantatalonnimien – perusteella on selvää, että Seutula on vanha suomalaisasutus, joka on erotettu Riipilän eli Revon kylästä. Seutula on alueen vanha suomalainen nimi, josta ruotsinkielinen, erämaan asuttamiseen viittaava rinnakkaisnimi Sjöskog on johdettu. Meilby-nimi perustuu Kepsun mukaan mahdollisesti vanhaan talonnimeen Maijala. Myöhempi ruotsalainen asutus ja erityisesti ruotsalaiset kirjurit ovat vaikuttaneet nimistön myöhempään kehitykseen ja kirjoitusasuihin.[9]

Vantaalaisten kylien historiaa 1500-luvulta lähtien ovat valottaneet verokirjat. Veroista vapautettuja rälssitiloja oli Vantaan alueella keskiajalla vähän, vain Veromiehen ja Seutulan kylissä, joten niiden puuttuminen maakirjoista ei ole sanottavasti vaikeuttanut kokonaiskuvan muodostamista.[10] Vanhimmat tarkat sijaintitiedot Vantaan kylätonttien sijainneista löytyvät 1600- ja 1700-lukujen

1 Leskinen & Pesonen 2008, 72.
2 Leskinen & Pesonen 2008, 278, 292, 302.
3 Kepsu 2005, 10-14.
4 Suhonen 2005, 5; Salminen 2013, 124.
5 Salminen 2013, 90-91.
6 Kepsu 2005, 33.
7 Suhonen 2005, 8.
8 Kepsu 2005, 121.
9 Kepsu 2005, 121, 124; Salminen 2013, 90-91.
10 Suhonen 2005, 8.



Seutulan maanomistuskartta vuodelta 1735. Kylän pellot ovat edelleen sarkajaossa. KA.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

kartoista, jotka ovat vanhimmat säilyneet esitykset alueista. Kylien talot sijaitsivat tyypillisesti tiheänä ryhmänä peltojen ympäröimällä tonttimaalla, joka sijaitsi pienellä mäellä.[11]

Verokirjojen perusteella Seutulan väkimääräksi 1500-luvulla on arvioitu noin 56-80 henkeä. Seutula, yhdessä viereisten Ripukylän, Linnan ja Keimolan kylien kanssa on muodostanut merkittävän keskuksen pitäjän pohjoisosiin, jossa oli yhteensä 29 taloa.[12]

Väestön määrä laski hieman vuosisadan loppua kohden ja Seutulan kylään luettujen talonpoikaistalojen, savujen määrä laski 11:stä kahdeksaan. Vuoden 1634 henkikirja tarjoaa tarkan kuvauksen alueen väestöstä, siihen merkittiin kaikki 12 vuotta täyttäneet aatelisia, sairaita ja köyhiä lukuunottamatta. Seutulassa henkikirjoitettua väestöä oli 43 henkilöä suurimman talon ollessa Matts Tönneson Creutzhammarin omistaja Meilby, jossa asui 16 henkeä.[13] Samaan aikaan Knapbackassa oli yhdeksän työntekijää.

11 Suhonen 2005, 11.
12 Hanhivaara 1988, 74-75.
13 Meilbyn työntekijöitä olivat mm. kirjuri, vouti, kaksi palvelijaa, seppä,
räätäli, suutari, työrenkejä, tallirenkejä, lammaspaimen ja piika. Vasander
1999, 11.

Talonpoikaistaloissa työt hoiti isäntäperhe parin palkollisen avulla. 1500-luvun lopun ja 1600-luvun vaikeat ajat tarjosivat suurmaanomistajille mahdollisuuden ostaa vaikeuksiin joutuneita tiloja, ja tätä mahdollisuutta ilmeisesti hyödynsi Meilbyn omistaja Creutzhammar kasvattaen tilansa Knapbackan rälssitilaa suuremmaksi.[14]

Seutulan väestön väheneminen 1600-luvun alkupuolelle tultaessa liittynee Ruotsin käymiin sotiin, joista erityisesti vuonna 1570 alkanut 25-vuotinen sota Venäjää vastaan vahingoitti valtakunnan itäosia ja rasitti talonpoikia väenottojen ja sotaverojen muodossa. Osallistuminen yleiseurooppalaiseen kolmikymmenvuotiseen sotaan 1630-1648 nosti Ruotsin eurooppalaiseksi suurvallaksi, mutta lisäsi talonpoikien rasitusta. Väenotot korvattiinkin 1600-luvun lopulla ruotuväkijärjestelmällä. Seutulan väkimäärä kasvoi hieman 1600-luvun loppua kohden.[15]
Maatilojen varhaisesta rakennuskannan tyypistä ei ole jäänyt tietoja.

Tyypillisesti ajan asuinrakennukset Helsingin pitäjän alueella koostuivat porstuasta, tuvasta ja kamarista. Varakkaammilla tai suuremmilla tiloilla oli myös paritupia, joka oli maaseudulla tyypillinen pohjaratkaisu aina 1900-luvulle asti. Kaikkein pienimmissä ja vaatimattomimmissa taloissa pääraken-

14 Kuisma 1990, 52-53.
15 Vasander 1999, 11-12.

nus on saattanut muistuttaa 1600-luvun sotilastorppaa, joka koostuu vain tuvasta ja eteisestä.[16]

Kepsu pitää Seutulan vanhimpana kyläpaikkana Heikkilän ja Marttilan talojen ympäristöä, nykyisten Riipiläntien ja Katriinantien risteyksessä. Edellä mainitut talot sijaitsevat edelleen vanhoilla paikoillaan. Vanhimmassa aluetta esittävässä kartassa vuodelta 1699 Seutulan kylä oli jo hajallaan. Heikkilän ja Marttilan talojen ohella kartassa on esitetty Meilbyn sotilasvirkatalo (Majorens Boställe eli Meilbyn säteri) edellisten länsipuolella sekä Knapbackan säteri niiden itäpuolella. Getbackan talo sijaitsi erillään näistä, omien peltojensa ympäröimänä.[17] Vantaanjoen etelärannalla, kuitenkin edelleen Seutulaan kylään kuuluvina, sijaitsivat vierekkäin Knuutila eli Yvjas ja Philpula eli Ylösjoki (myöhemmin Hannula). Myös näiden talojen pihapiirit ovat edelleen vanhoilla sijoillaan. Sääolojensa sekä maaperänsä puolesta Seutula kuuluu Suomen suotuisimpiin paikkoihin harjoittaa kasvinviljelyä: pellot sijaitsevat pääosin Vantaanjokeen viettävällä etelään suuntautuvalla rinteellä, joka sulaa keväisin nopeasti.[18]

Aiemmin Creutzhammareille ja sittemmin 1650-luvulla balttilaiselle aatelissuku Löwelle siirtynyt kylän suurin talo Meilby peruutettiin kruunulle suuressa

16 Korpinen 1981, 386-389; Kolhonen et al 2021, 30.
17 Kepsu 2005, 120-121.
18 Vasander 1999, 6.



Isojako suoritettiin Seutulassa vuonna 1758 ja sarkajako siirtyi historiaan. KA.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

reduktiossa 1680-luvulla ja siitä muodostettiin sotilasvirkatalo. Muutoksella ei ollut suurta vaikutusta kylän väkimäärään.

Meilbyn sotilasvirkatalon tyyppisiä ruotujakolaitokseen perustuvia puustelleja perustettiin kruunun maalle vuodesta 1684 lähtien – osittain kruunun maalle, osittain kruunulle peruutetuille tiloille, kuten Seutulassa. Suurtiloihin rinnastettavissa virkataloissa asui armeijan ja laivaston päällystöä; Meilbyn majurinpuustelli käsitti vuonna 1699 30,7 tynnyrinalaa viljelysmaata, kun Knapbackan ala oli 21,5 tynnyrinalaa ja Marttilan ja Knuutilan noin 12. Muiden talojen viljelyalat jäivät seitsemän tynnyrinalan tuntumaan. Sotilasvirkatalojen, eli puustellien haltijat valittiin virka-aseman perusteella ja kullekin sotilasarvolle oli hierarkiaan kuuluva oma talotyyppi.[19]

1600- ja 1700-lukujen vaihde oli vaikeaa aikaa – myös kartanoille.Väestöä rasittivat 1690-luvun nälkävuodet, vuonna 1700 käynnistynytPohjan sota väenottoineen ja lisäveroineen sekä vuonna 1710 Suomen alueellekin rantautunut rutto.[20] Nälkävuodet tai muut ajan vastoinkäymiset eivät kuitenkaan autioittaneet yhtään taloa Seutulassa, vaikka nälkä ja kulkutaudit saavuttivat kylän ja jotkut taloista vaihtoivat tästä syystä omistajaa. Vuoden 1710 verokirjassa kaikissa taloissa Heikkilää lukuunottamatta oli edelleen karjaa.[21] Nälkävuosina Uudeltamaalta kuoli arviolta noin neljännes väestöstä, eikä Seutula tee tässä suhteessa poikkeusta.

Suuren Pohjan sodan aikainen Venäjän miehitys Suomessa (1713-1721) koetteli kartanoita ja Helsingin pitäjän kartanoista ja puustelleista useat olivat miehityksen jäljiltä erittäin huonossa kunnossa tai jopa raunioina. Pukinmäen kartanon ohella Seutulan Knapbacka kuului pitäjän parhaiten säilyneisiin kartanoihin ja myös Seutulan seitsemän talonpoikaistilaa selvisivät miehityksestä vähin vaurioin. Mahdollisesti tähän vaikutti kylän syrjäinen sijainti miehittäjien reitteihin nähden.[22]

Useita kartanoita hoitivat 1700-luvulla vuokraviljelijät, lampuodit, eivätkä omistajat asuneet kartanoissaan – näin oli myös Knapbackan kohdalla. Varsinaisia veroista vapautettuja rälssisätereitä, joiden omistaminen kuului vain aatelin yksinoikeuksiin oli Helsingin pitäjässä pieni joukko: Degerö, Stensböle, Boxbacka, Hertonäs, Gumtänkt, Knapbacka ja Rosendal. Näistä kaksi viimeksi mainittua sijaitsivat nykyisen Vantaan alueella. Rälssivapauksia nauttivat myös säteriratsutilat sekä virkapuustellit, kuten Meilbyn majurinpuustelli. Muita pitäjän sotilasvirkataloja olivat Viikin latokartano, Malmgård sekä kornetinpuustelli Sotungissa.[23]

Hattujen sodasta aiheutunutta pikkuvihaa (1742-1743), joka jäi kuitenkin vaikutuksiltaan aiempaa miehityskautta lievemmäksi, seurasivat jo paremmat ajat. Uudellamaalla ja erityisesti Helsingin pitäjässä taloutta vauhditti Sveaborgin rakennustöiden aloittaminen 1740-luvun lopulla.[24]

Vuoden 1757 valtiopäivillä isojako hyväksyttiin ainoaksi maanjakomenetelmäksi. Uudistuksen tarkoituksena oli tehostaa maanviljelyä erityisesti Ruotsin menetettyä vilja-aittanaan toimineen Liivinmaan 1740-luvulla. Aiempi maanjako oli perustunut kylän tiiviiseen yhteistoimintaan: metsät ja niityt olivat yhteisomistuksessa ja pellot oli jaettu kapeisiin sarkoihin talojen koon suhteessa. Isojaossa eri talojen hajanaiset peltosarat koottiin yhteen ja talot vapautettiin näin vainiopakosta, eli yhteistyövelvollisuudesta peltoviljelyssä.[25] Seutulassa 1750-luvlla alkanut isojako sujui Seutulassa oikeusjuttujen puutteesta päätellen kitkattomasti. Meilbyn maat keskitettiin talon läheisyyteen kylän länsiosaan ja Knapbackan pellot itäosaan. Marttilan ja Heikkilän pellot jäivät näiden väliin kylän keskiosaan. Getbackan maat olivat jo ennen isojakoa sijainneet

19 Gardberg et al.1989, 8; Kuisma 1991, 149 ja Vasander 1999, 15.
20 Kuisma 1991, 26.
21 Vasander 1999, 13, 16
22 Vasander 1999, 16-17; Kuisma 1991, 24.
23 Kuisma 1991, 117.
24 Kuisma 1991, 26.
25 Suhonen 2005, 12.



Seutula vuonna 1773. Kartassa ei ole selitteitä, mutta ilmeisesti Knapbackan kartanon ja Getbackan välillä on pieni metsäalue. Myös kylän takamaat on jaettu isojaon toisessa vaiheessa. KA

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §



Seutula 1800-luvun puolivälin tienoilla. Kartta on koottu useista osisita, joten ajoitus ei ole varma. KA

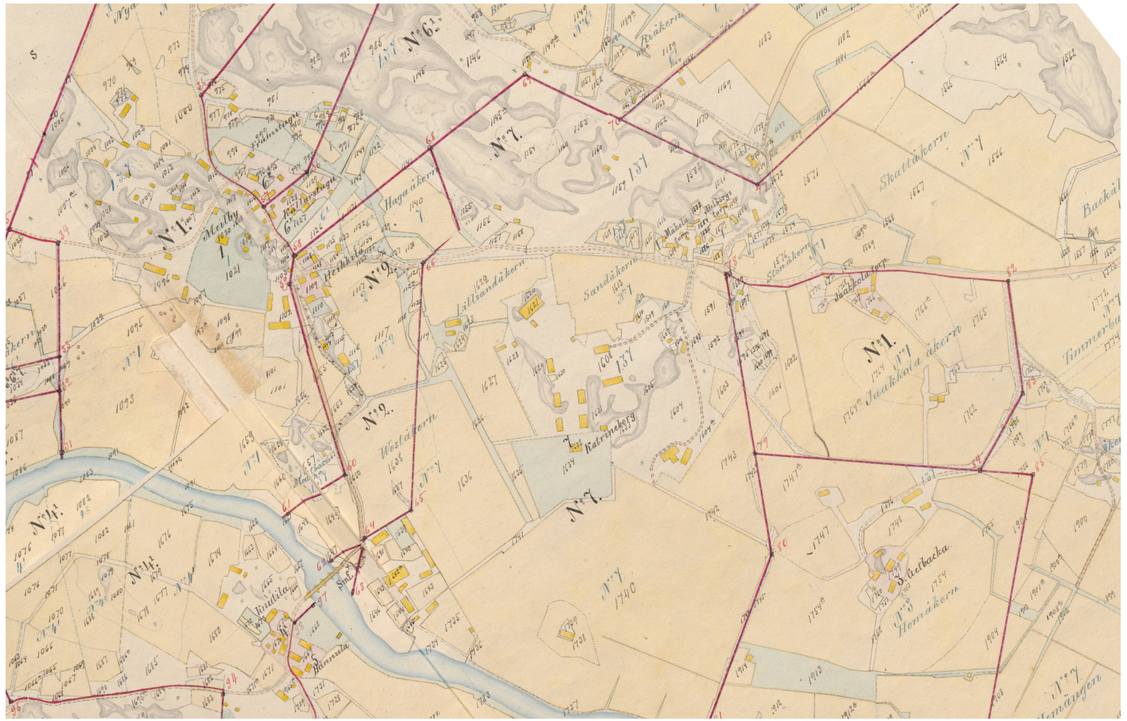

Karttaote Katrinebergin alueesta 1890-luvulta. Karttaan on merkitty tarkasti myös rakennusten paikat ja siitä erottuu hyvin kartanoon liittyneet talousrakennukset. KA

talon ympärillä.[26] Isojaon myötä talot saivat oikeuden perustaa torppia omistamilleen metsälohkoille. Tämä johti3 torpparilaitoksen kasvuun ja tuotti uudenlaista kylärakennetta myös Seutulaan.

Kartanoiden ja suurtilojen talous vahvistui pitkin 1700-lukua aina 1800-luvun alkupuolelle. Työvoima kartanoilla, torpparilaitoksenkin myötä, lisääntyi ja samalla lampuotijärjestelmä heikkeni, kun kartanoiden omistajien mielenkiinto heräsi viljelyyn valistusajan aatteiden ja viljan hinnan nousun myötä. Aikaa on pidetty kartanokulttuurin kulta-aikana, joka näkyi myös Helsingin pitäjässä uusien komeiden, jopa kivisten, päärakennusten ja edustavien puutarhojen muodossa. Samaan aikaan väestön varallisuus- ja sivistyserot kasvoivat ja herraskartanot erottuivat aiempaa selvemmin talonpoikaistiloista.[27]

Helsingin nousu pääkaupungiksi näkyi myös maanomistuksessa, kun keskushallinnon virkamiehet ja muu säätyläistö hankki pääkaupunkia ympäröiviä kartanoita omistukseensa. Koska vanhojen säterien ja säterirusthollien määrä oli varsin rajattu, muodostettiin entiselle talonpoikaismaalle uusia herraskartanoita, joiden maa-ala saattoi kuitenkin jäädä suurtiloihin verrattuna melko pieneksi. Ne olivat ensisijaisesti merkkejä omistajansa statuksesta ja kesäisiä seuraelämän keskuksia.[28]

26 Vasander 1999, 18.
27 Kuisma 1991, 119.
28 Kuisma 1991, 118-119.



Valokuva Vantaanjoen yli Katrinebergin lasitehtaasta.

Tarve sotilasvirkataloille päättyi Suomen siirtyessä osaksi Venäjää, mutta upseeriston sallittiin pitää puustellit hallussaan elinaikansa, jonka jälkeen ne laitettiin vuokralle. Pitäjän sotilasvirkatalosta ensimmäisenä vuokralaisen sai Meilby, jonka vuokrasi eversti G. F. Wright vuonna 1810. Hänen leskeltään tila siirtyi Königstedtin kartanon omistajalle Jacob Hisingerille vuonna 1817 ja edelleen 1837 Gustaf Ullnerille. Muut pitäjän puustellit vuokrasivat säätyläiset.[29]

Seutula lukeutui Helsingin pitäjän suurimpien kylien joukkoon 1800-luvun alussa ja sen väkiluku kasvoi muita nopeammin vuosisadan edetessä. Kasvavan Helsingin imu oli riittävän suuri saattamaan myös pitäjän etäisemmät kylät, kuten Seutulan, kasvu-uralle. Erityisesti pitäjän pohjoisosissa oli runsaasti tilaa modernisoituvan maatalouden laajenemiselle, mikä perustui kaupungin jatkuvasti kohonneeseen maataloustuotteiden kysyntään.[30] Seutulassa oli 1800-luvun lopulla myös pienimuotoista teollista toimintaa: Robert Ullner, joka omisti Königstedtin kartanon sekä lyhyemmän aikaa myös Katrinebergin kartanon, perusti lasiruukin yhdessä Iloniemen lasitehtaan omistajan Alexander Fahlerin kanssa. Katrinebergin kartanolta vuokratulle maa-alueelle perustetulle laitokselle myönnettiin privilegio vuonna 1864 ja pääasiassa valkoista ikkunalasia tuottanut laitos pysyi toiminnassa aina vuoteen 1895.[31]

Vantaanjoen ylittävän sillan ensi vaiheita ei ole tämän selvityksen puitteissa pystytty aukottomasti

29 Kuisma 1991, 149.
30 Kuisma 1991, 89, 92..
31 Kuisma 1991, 318.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §



Ortoilmakuva Katrinebergin alueesta vuodelta 1954, ennen sairaalan rakentamista. VKP.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

selvittämään, mutta todennäköistä olisi, että pysyvän sillan rakentaminen liittyy lasiruukin toimintaan. Vanhin valokuva Vantaanjoen ylittävästä puusillasta on vuodelta 1889.

1900-luvun alku toi mukanaan Seutulaan myös yhteiskunnallista liikehdintää: kylässä perustettiin työväenyhdistys vuonna 1905 ja yhdistys mm. järjesti Riipiläntien ja Katriinantien risteyksessä mielenilmauksen yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden puolesta. Hiljennyt yhdistystoiminta virisi uudestaan sisällisodan jälkeen jo vuonna 1919, jolloin yhdistys rakensi tanssilavan Seutulaan. Lavan suosiosta huolimatta yhdistyksen toiminta hiipui ja se päätettiin lakkauttaa vuonna 1928. Hako epäilee, että toiminnan hiipuminen liittyy sosiaalisen rakenteen muutokseen 1920-luvulla, mikä merkitsi Seutulassakin tilattoman väestön huomattavaa vähentymistä, kun uusia itsenäisiä tiloja oli mahdollista perustaa.[32]

Torppien, pienten tilojen ja asuinpalstojen ilmestyminen kyläkuvaan olikin vähittäin 1900-luvun alkuvuosina toteutunut muutos muuten melko muuttumattomassa Seutulan maaseutumaisemassa.

Toinen vuosisadan alussa virinnyt yhteistoiminnan muoto oli Seutulaan vuonna 1910 perustettu vapaapalokunta. Palokunnan tornilla varustettu letkuvarasto ja talli oli pitkään Katriinantien ja Riipiläntien maamerkki. 1920-luvulla Katrinebergin kartanon tuolloinen omistaja, kauppaneuvos Arthur Nyman luovutti palokunnalle Katriinantien varrelta tontin ja hirsitalon, joka siirrettiin paikalle Helsingin Kampista – mahdollisesti tontilta, jolle kauppaneuvos oli itse rakennuttamassa uudisrakennusta.[33]

Toimelias kauppaneuvos Nyman perusti 1920-luvulla Katrinebergin kartanon koillispuolelle mäen päälle myös sahan, joka oli paikalla aina 1940-luvulle asti.[34]

Toisen maailmansodan jälkeen Seutulaan asutettiin karjalaisia, sillä alueella oli paljon suuria tiloja, jotka velvoitettiin luovuttamaan maata. Niinpä esimerkiksi Katrinebergin sivutila Rauhala ja sen takamaat palstoitettiin siirtoväelle. Samaa perua on nykyinen Männikön alue, joka palstoitettiin Reuna-Seppälän tilan maille tarkastelualueesta pohjoiseen.[35]

1900-luvun alussa perustettiin kylän ensimmäinen kauppa, ajalle tyypillinen ”nurkkakauppa” Heikkilän tilan maille. Kylän ensimmäiset kaupat eivät myyneet tuoretavaraa, elettiinhän edelleen omavaraistaloudessa, vaan keskittyivät talous- ja hevostarvikkeisiin, ja muihin paremmin säilyviin tuotteisiin. Fridtjof Eklund rakennutti kivisen kauppa- ja asuinrakennuksen nykyiselle paikalleen Katriinantien ja Riipiläntien risteykseen vuonna 1932.[36]

Olympiavuonna 1952 kylälle, Suosaarentien varteen saatiin myös osuusliike Elannon myymälä.

Alueen ensimmäiset koulut, suomen- ja ruotsinkielinen, perustettiin jo 1800-luvun viimeisinä vuosikymmeninä Riipilän puolelle Solbackantien varteen. Königstedtin ruotsinkielinen koulu paloi, mutta korvattiin 1920-luvulla uudella puurakennuksella. Molemmat rakennukset ovat edelleen paikoillaan. Vuonna 1971 rakennettiin moderni Seutulan ala-aste Katriinantien varrelle.

Sosiaalipalvelut ovat olleet näkyvä osa Seutulan tarinaa toisen maailmansodan jälkeen, kun Vantaan kaupunki hankki Katrinebergin kartanon omistukseensa. Kartanon viereen nousi kunnalliskoti 1950-luvulla ja itse kartano toimi lastenkotina kunnes uusi rakennus Tammirinteeseen valmistui 1960-luvulla. 1970-luvulla laajennetun Katriinan sairaalan lähistölle on rakennettu 1970-, 1980- ja 1990-luvulla asuinrakennuksia erityisesti sairaalan henkilökunnan tarpeisiin.

32 Hako 1986, 20-25.

33 Eskola 2008, 39-40; 46; Seutulan VPK, sa.
34 Eskola 2008, 41.
35 Eskola 2021, 76.
36 Eskola 2021, 30-31.

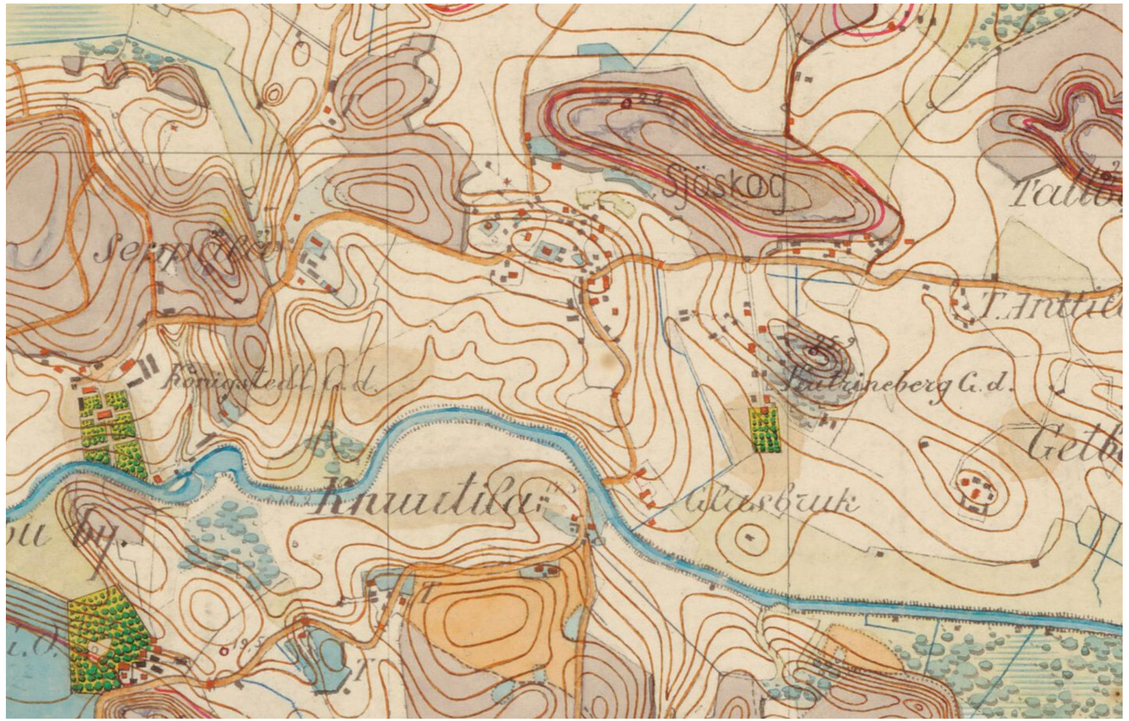

Kartta Seutulasta vuodelta 1870. Siihen on merkitty lähistön kartanot puutarhoineen sekä lasitehtaan (Glasbruk) paikka Katrinebergin edustalla. VKP.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

2.2. SEUTULA OSANA HELSINGIN PITÄJÄN ALUEEN MAANVILJELY- JA KARTANOKULTTUURIA

1500-luvun alussa Helsingin pitäjän kyläjako oli jo vakiintunut ja kylien nimet olivat vakiintuneet nykyisinkin tunnettuihin muotoihinsa. Jotkin maakirjoissa tunnetut kylät sulautuivat myöhemmin naapureihinsa, mutta uusia kyliä ei syntynyt.[37] 1500-luvun puolivälissä Hämeenkylä (Tavastby) oli pitäjän suurin kylä sen savuluvun ollessa 20. Muita suurkyliä 10-14 savun tuntumassa olivat Tikkurila, Sotunki, Kirkonkylä, Kaarela, Tapaninkylä, Malmi ja Seutula. Useimmat kylät koostuivat kuitenkin vain muutamasta talonpoikaistalosta, eli savusta.[38]

Helsingin pitäjän asutuksen painopiste sijoittui selvästi Helsinginjoen, kuten Vantaanjoki tuolloin tunnettiin, uoman varrelle. Suurimmat kylät ja taloryhmät sijaitsivat joen suun ja Kirkonkylän seudun välillä seuraavan asuinkeskittymän ollessa vasta Seutulan ja Riipilän ympäristössä ja vielä pohjoisempana Ruotsinkylän ja Klaukkalan alueella.[39]

Ensimmäiset tarkat tiedot keskiaikaisten kylätonttien sijainneista tai kylien rakenteesta voidaan todeta 1600-luvun lopun ja 1700-luvun alun kartoista. Osa kylistä varhaisemmalta keskiajalta oli jo tässä vaiheessa vaihtanut paikkaa.[40]

Vantaalaiset keskiaikaiset kylät olivat tyypillisesti ryhmittäytyneet tiiviisti peltojen ympäröimälle tonttimaalle, joka sijaitsi kalliolla tai pienellä mäennyppylällä. Osa kylistä, kuten Dickursby, muodostuivat muutamasta taloryhmästä ja myös teiden varsille ryhmittyneitä raittikyliä esiintyi, kuten Länsisalmen Heikbacka. Muutamien kylien, kuten Håkansbölen, talot sijaitsivat jo 1600-luvun lopulla toisistaan erillään omien peltojensa äärellä.[41] Seutulan kylärakennetta – kuten se on vanhimmissa säilyneissä kartoissa esitetty – voidaan pitää välimuotona taloryhmistä koostuvasta sekä osin jo hajaantuneesta mallista.

Vuonna 1570 käynnistynyt 25-vuotinen sota ja sitä seurannut kylmempi ilmastokausi sekä jatkuvat sodat 1600-luvulla aiheuttivat sen, ettei väestö kasvanut Helsingin pitäjän seudulla ennen isonvihan päättymistä 1720-luvulla. Osa keskiaikaisista kylistä autioitui täysin ajanjakson aikana, eivätkä kaikki palautuneet entiselleen. Seutulassa oli kuitenkin pahimmillaankin vuonna 1603, vain neljä autiotilaa.[42] Pitäjän laajimmat ja viljavimmat pellot sijaitsivat 1500- ja 1600- luvuilla pääosin Helsingin Vantaanjoen rantakylien ympäristössä, pitäjän keskiosissa. Pitäjän pohjoisosien ”metsäkylien” kuten Seutulan peltoalaa lisättiin raivaamalla erityisesti 1700- ja 1800-luvuilla seudun kasvaessa ja viljan hinnan kohotessa.[43] 1500-luvun lopun ja 1600-luvun sota- ja katovuosina laajennettu perintötalo (Meilby) peruutettiin isossa reduktiossa kruunulle ja sejatkoi elämäänsä majurin sotilasvirkatalona. Upseereille tarkoitettuja sotilasvirkataloja perustettiin reduktion jälkeen Helsingin pitäjässä myös Kaarelaan, Laajasaloon ja Sotunkiin.[44]

Vantaan 1600- ja 1700-lukujen tonttimaita tutkinut Suhonen tuo esiin, että enemmistö Vantaan keskiaikaisista kylätonteista on edelleen käytöstä. Näin on myös Seutulassa. Ainoa autioituneeksi luettu kylätontti on Getbackan mäellä, jossa myöhempi rakentaminen on siirtynyt mäen itälaidalle.[45] Siinä missä isojako muutti useiden vanhojen kylien rakennetta ja hajotti sen tiiviistä kylästä omien peltojen ympäröimiksi yksittäistaloiksi, Seutulassa 1750-luvulla suoritettu isojako ei muuttanut

37 Suhonen 2005, 8.
38 Kuisma 1990, 52.
39 Kuisma 1990, 52
40 Suhonen 2005, 11.

41 Suhonen 2005, 11.
42 Autiotila saattoi merkitä myös sitä, ettei tila pystynyt tuottamaan riittävästi viljaa veronmaksuun, ei sen täydellistä autioitumista. Suhonen 2005, 9; Kuisma 1990, 78-79.

43 Kuisma 1990, 104.
44 Kuisma 1990, 209.
45 Keskiaikaisiksi kylätonteiksi Seutulassa on määritelty Meilbyn säteri (sotilasvirkatalo), Heikkilä ja Marttila, Knapbacka, joka on sairaalan rakentamisen myötä osin tuhoutunut sekä joen eteläpuolen Yvjas eli Ylösjoki. Getbackan keskiaikainen tontti on luettu autioituneeksi. Suhonen 2005, 14-18.

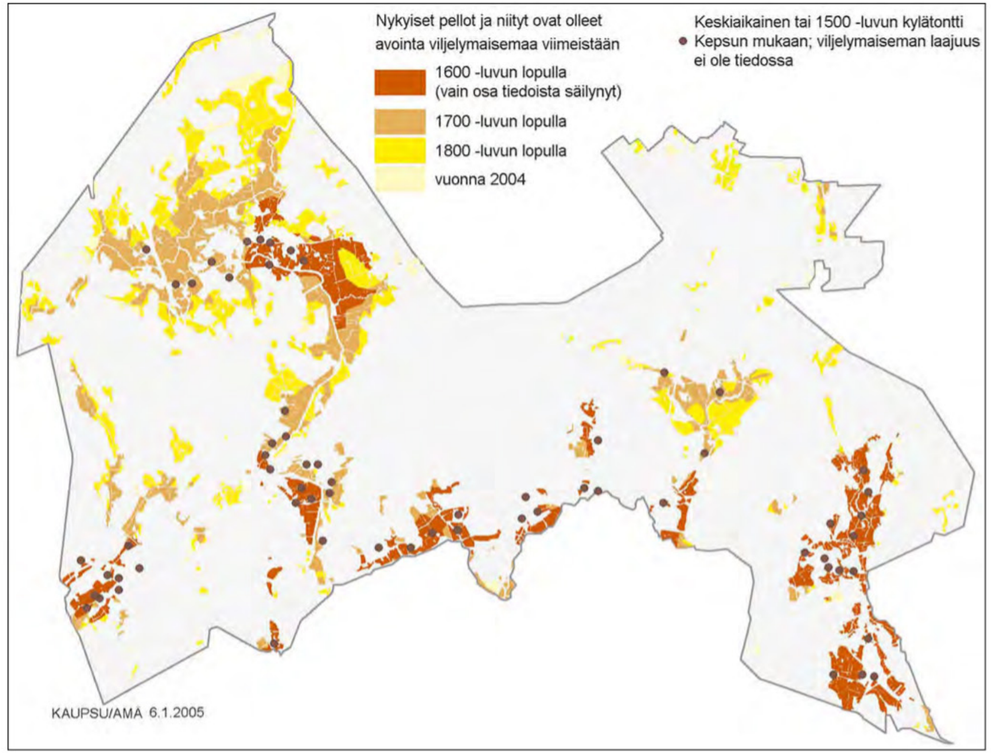

Vantaan kulttuurimaisemaselvityksen karttaesitys vanhimmista vantaalaisista peltoaloista ja keskiaikaisista kylätonteista.

kylärakennetta merkittävällä tavalla. Kylän liepeille perustettujen torppien määrä tosin kasvoi.

Seutula vaikuttaa olleen monilla tavoin melko tyypillinen Helsingin pitäjän kylä, jonka kehitys on seuraillut historian suuria linjoja. Ehkä hieman syrjäisestä sijainnistakin johtuen se ei kuitenkaan ole joutunut kärsimään sotien tai kulkutautien vaikutuksista ensimmäisenä tai – ainakaan Helsingin pitäjän laajuudessa tarkasteltuna – rankimmin. Myös isojako 1700-luvulla vaikutti kylän rakenteeseen melko maltillisella tavalla.

Kylä on koostunut omistusmuodoltaan vaihtelevista taloista, se käsittää vanhoja perintötiloja (Knuuttila, Hannula, Getbacka, Marttila), vanhaa rälssiä (Knapbacka/Katrineberg), ratsutilaksi kohonneen perintötilan (Heikkilä), reduktiossa kruunulle peruutetun perintötalon (Meilby), joka jatkoi elämäänsä sotilasvirkatalona. Koska kylän rakenne ei ole sanottavasti muuttunut, myös vanhat keskeiset tielinjat, Katriinantie sekä Riipiläntie kylästä pohjoiseen, ovat pysyneet lähes muuttumattomina ainakin 1700-luvulta alkaen.[46]

Vantaan arvokkaat kulttuurimaisemat inventoitiin vuonna 2004 Vantaan kulttuurimaisemaselvityksen yhteydessä.[47] Selvityksen perusteella useissa kohteissa liikenneväylät ja myöhempi tehokas rakentaminen ovat muuttaneet maisemaa ja jakaneet aiemmin toiseensa yhteydessä olleet maisematilat osiin. Myös liikenneväylistä aiheutuva melu vaikuttaa kulttuuriympäristön ja maiseman kokemiseen (mm. Petas, Pitäjän kirkonkylä). Laajoina, eheinä kokonaisuuksina säilyneitä maisema-alueita ovat selvityksen mukaan Hanaböle maatilakeskuksineen sekä Håkansbölen viljelyaukioiden sarja. Myös Länsisalmessa on säilynyt laaja yhtenäisehkö maaseutumainen maisemakuva. Myös Seutulan viljelymaisema lukeutui selvityksessä Vantaan hyvin säilyneiden maaseudun kulttuurimaisemien joukkoon, joka kärsi vain vähäisistä maisemavaurioista.

46 Kuisma 1990, 209.
47 Muukka ja Mäkynen 2005.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §



KATRINEBERGIN KARTANO KUVATTUNA 1920-LUVULLA. SIGNE BRANDER. MV.

LIITE. Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

3. KATRINEBERG OSANA SEUTULAA

3.1. KATRINEBERGIN KARTANON VAIHEET

Tämä luku pohjautuu Markku Kuisman tietoihin kartanon historian vaiheista, vuonna 2011 tehdyn puistoinventoinnin yhteenvetoon kartanon vaiheista sekä Vuorikosken artikkeliin Katrinebergin kartanon vaiheista Helsingin pitäjä 2010 -vuosikirjassa.

Alun perin Knapbackan nimellä tunnettu kartano oli yksi harvoista Helsingin pitäjän vanhoista, 1500-luvulla muodostetuista rälssisätereistä. Rälssi merkitsi aatelille varattua omistusoikeutta ja omistuksen verovapautta, säteri puolestaan verosta vapautettua aatelisen asuinkartanoa. Osittaisesta verovapaudesta nauttineet ratsutilat, rusthollit, puolestaan joutuivat varustamaan ratsumiehen sekä kruunutilat ja perintötilat maksamaan maaveroa kruunulle.[48] Knapbackan kartanon omistajat tunnetaan 1500-luvulle asti.

Aatelin erioikeudet palasivat 1300-luvulle, jolloin Maunu Eerikinpoika lupasi ratsupalvelukseen ilmoittautuneille talonpojille korotuksen rälssimieheksi ja verovapauden tilaansa, jota alettiin kutsua säteriksi. Suomessa rälssisäterit sijaitsivat pääasiassa rannikon läheisyydessä Uudenkaupungin ja Lovisan välissä. Koko maassa suurtalot omistivat 1500-luvun puolivälissä vain noin 3 % viljelykelpoisesta maasta. Aateluudesta tuli perinnöllistä vuonna 1569 ja sätereistä tuli rälssisätereitä, jotka voitiin periä oikeuksineen. Samalla ratsupalvelu sidottiin aatelisen omistamaan rälssiin, eikä se ollut enää henkilökohtainen. Kruunu käytti läänityksiä tapana palkita uskollisia avustajiaan ja kannattajiaan, sillä läänityksen haltijalla oli oikeus kantaa verot ja korot alueeltaan. Aateluuden perinnöllisyyden myötä myös lahjoitusmaat periytyivät.[49] Tähän aikaan kartanoiden rakentaminen alkoi yleistyä Suomessakin.

Runsaan lahjoitusmaiden jakamisen seurauksena kruunu toteutti nk. suuren reduktion 1680-luvulla, jonka seurauksena lahjoituslääänejä peruutettiin ja useimmat rälssisäterit alennettiin säteriratsutiloiksi, eli niiden oli ylläpidettävä yhtä tai useampaa ratsumiestä erivapauksiaan vastaan.[50]

Knapbackan vanha nimi kertoo tilan varhaisesta omistajasta, alempaan aateliin kuuluneesta knaappi Marcus Jönssonista, joka oli Helsingin suurmaanomistajia 1500-luvulla: Jönsson omisti myös Kirkonkylässä suuren tilan, Knapasin. Hänen sukulaisiaan liittyi myös muiden Helsingin pitäjän kartanoiden historiaan, mikä olikin tavallista maata omistavien aatelisten keskuudessa. Markus Jönsson tai hänen poikansa Johan Markusson perusti omistamalleen maalle Meilbyhyn rälssisäterin 1500-luvun puolenvälin tienoilla, ilmeisesti perustuen suvun koko maaomaisuuteen ulotettuun, nimismiehen viranhoitoon liittyneeseen sopimusveroon.[51] 1600-luvulla Knapbacka oli Hammarstiernan suvun hallussa, mutta tila kulkeutui kuitenkin naispuolisten jälkeläisten kautta näiden miehille, Boggenskiöldille ja lähes koko 1700-luvun kartano oli kihlakunnankirjuri Erik Hyttnerin ja tämän jälkeläisten omistuksessa.[52]

1700- ja 1800-lukujen vaihteen vuosikymmenet olivat kartanokulttuurin kukoistuksen aikaa: maanviljelystä kehitettiin ja uusia päärakennuksia puutarhoineen rakennettiin.[53] Viaporin rakentamisen myötä monet linnoitusupseerit hankkivat maatiloja Helsingin pitäjästä ja rakennuttivat niille uudet päärakennukset. Useiden kartanorakennusten piirustukset laativat taiteita harrastaneet upseerit itse, mutta suunnittelussa käytettiin myös mallikirjoja. Upseerien rakennustoiminta vaikutti uusien tyylisuuntausten ja ideoiden leviämiseen Helsingin pitäjässä.[54]

Myös Knapbacka sai uuden päärakennuksen vuoden 1800 tienoilla ja kartano nimettiin uudelleen Katrinebergiksi. Uusi nimi liittyi mahdollisesti kartanon vuosina 1797-1813 omistaneen majuri Adolf Blåfieldin vaimoon Catarinaan. Uuden päärakennuksen suunnittelijaa ei tiedetä. Kartanon vaiheista ja arkkitehtuurista on kerrottu tarkemmin luvussa 3.3. sekä kartanon rakennuskortissa. Kartanon vuodesta 1797 eteenpäin omistaneet Blåfieldit kuuluivat

48 Kuisma 1991, 445-446.

49 Gardberg et al 1989, 7.
50 Gardberg et al 1989, 7 sekä Tiirakari ja Kärki 2013, 8-9.
51 Salminen 2013, 286, 309.

52 Hako et al 2005, 71-73.
53 Kuisma 1991, 119.
54 Heporauta ja Saresto 1991, 16-17.



Katrinebergin kartanossa harjoitettiin 1900-luvun alussa karjataloutta ja kasvatettiin hevosia. Kuva 1930-luvulta. VKM.



Katrinebergin kartanon työntekijöitä 1930-luvulla kartanon eteläpuolella sijaitsevassa terassoidussa puutarhassa. VKM.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Suomen vanhimpiin aatelissukuihin ja suvun omistuksessa oli useita kartanoita (Blåfield 2001).[55]

Katrineberg säilyi Blåfieldin suvulla 1830-luvulle asti, jolloin se myytiin maaherra Gustaf Hjärnelle. Hän puolestaan myi kartanon 1860-luvulla Königstedin kartanon omistaneelle varatuomari Robert Ullnerille. Katrinebergin kartanon omistushistoriassa kiinnostavaa on, ettei kartano missään vaiheessa joutunut Helsingin suurkauppiaille, toisin kuin monet pääkaupungin lähiseudun kartanot. Pääosin aatelinen sotilas- ja virkamiesaines hallitsi kartanoa puolentoista vuosisadan ajan.[56]

Hjärnen perillisten ilmoittaessa kartanon myynnistä ajan sanomalehdissä kartanoon mainittiin kuuluvan seitsemän torppaa. Myynti-ilmoituksessa kuvailtiin tarkasti peltojen sadon suuruutta sekä eriteltiin karja, joka koostui pääasiassa noin 60 lehmästä.[57]

Hjärnen ajan jälkeen kartanon omistajat eivät olleet enää aatelisia. Kartanon lyhyen aikaa omistanut Robert Ullner, joka isännöi myös Königstedtin kartanoa, perusti lasiruukin Katrinebergin kartanolta vuokratulle maa-alueelle joen läheisyyteen yhdessä Iloniemen lasitehtaan omistajan Alexander Fahlerin kanssa. Privilegio laitokselle myönnettiin vuonna 1864 ja pääasiassa valkoista ikkunalasia tuottanut laitos pysyi toiminnassa aina vuoteen 1895, kun sen toiminta päättyi konkurssiin.[58]

Katrinebergin kartanosta tuli viimeistään 1900-luvulla suuri maatalousvaltainen tila. Kartanon 1897-1920 omistanut insinööri Valdemar Stenberg oli kiinnostunut maanviljelyn kehittämisestä ja karjan määrä Katrinebergissä kasvoi hänen aikanaan jopa 150 lehmään. Stenbergin lypsykarja esiintyi myös alan lehdistössä.[59] Stenbergin ajan jälkeen omistajia kahden vuosikymmen kuluessa oli useita, kuten Linnaisten kartanossa pääosin vaikuttanut kauppaneuvos Arthur Nyman, joka tunnettiin Seutulan vapaapalokunnan ja sen torvisoittokunnan tukijana, Jalmari ja Elin Mikkola sekä Aleksanteri ja Lyyli Tuomikoski. Kartanon toiminta painottui karjatalouteen myös Stenbergin ajan jälkeen, mistä kertonee myös uuden suuren tiilisen navetta-, sikala- ja tallirakennuksen rakentaminen vuonna 1932.[60]

Toisen maailmansodan jälkeen Seutulaan asutettiin karjalaisia, sillä3 alueella oli paljon suuria tiloja, jotka velvoitettiin luovuttamaan maata. Niinpä esimerkiksi Katrinebergin sivutila Rauhala ja sen takamaat palstoitettiin siirtoväelle.[61]

Helsingin maalaiskunta osti Katrinebergin kartanon Lydia Ruijanpalolta (ent. Tuomikoski) vuonna 1949. Yli 15 miljoonan markan hankinta oli maalaiskunnalle suuri, mutta sillä saavutettiin monta tavoitetta kerralla: uudet tilat lastenkodille, maata kunnalliskodin rakentamiseen sekä 50 hehtaaria viljelykelpoista maata 130 hehtaarin metsäalan lisäksi.[62] Kunnalliskodin oli tarkoitus korvata Siltamäen köyhäintalo, jonka peltoala oli pienentynyt huomattavasti suuren 1946 kuntaliitoksen myötä. Vuonna 1888 valmistunut Siltamäen köyhäintalo noudatti vuosisadan vaihteen tapaa, jossa sosiaalihuollon laitokset kuten lastenkodit ja koulukodit olivat itseasiassa omavaraisia maatiloja, joissa laitoksen asukkaat voimavarojensa mukaan työskentelivät. Katrinebergin kunnalliskodin ei ollut tarkoitus työllistää enää asukkaitaan, mutta sen oli mahdollista jatkaa vanhan kunnalliskodin perinteitä tuottamalla ruokatuotteita kunnan laitosten tarpeisiin.[63]

55 Hako et al 2005, 73.
56 Kuisma 1991, 130.
57 Helsingfors tidningar 13.7.1861.
58 Kuisma 1991, 318.
59 För landtmannahem: tidskrift för Finlands svenska landtmannagillen och ungdomsföreningen 1.9.1910 sekä Västra Nyland, 01.10.1949.
60 Hako et al 2005, 73, 75; Leppänen 2010, 56.
61 Eskola 2021, 76.
62 Västra Nyland 19.5.1949; Eskola 2021, 75.
63 Leppänen 2010, 55



Vastavalmistunut Katriinankoti 1960-luvulla. VKM.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

3.2. UUSIA TOIMINTOJA 1950-LUVULTA ETEENPÄIN

Maalaiskunnan hankittua Katrinebergin kartanon päärakennus toimi ensimmäiset vuodet tilanhoitajan asuntona ja otettiin vuonna 1955 suunnitellusti lastenkodin käyttöön, kun toiminta siirrettiin paikalle Siltamäen köyhäintalosta.[64]

Tilalla oli lypsykarjaa sekä 1960-luvulla sikalatoimintaa. Kun navettarakennuksen modernisointi tuli 1960-luvun lopulla ajankohtaiseksi, kunnanhallitus päätti jättää uudistukset tekemättä ja lopettaa karjankasvatuksen tilalla. Katrinebergin tila vastasi kaupungin, myös rakennusmaaksi, hankkimien maiden viljelystä ympäri maalaiskuntaa. Yksinään vuonna 1963 viljelysmaata tuli lisää 62 hehtaaria.[65] 1970-luvun puolivälissä tilan hoitamaa peltoalaa oli jo yli 300 hehtaaria ja vuonna 2009 edelleen 361 hehtaaria.

Katrinebergin kartanon päärakennuksen koillispuolelle rakennettiin vuonna 1959 kunnalliskotina toiminut Katriinankoti, siihen liittyvä huoltorakennus ja henkilökunnan asuinkerrostalo. Rakennukset suunnitteli arkkitehti Elsi Laisaari. Vanhainkodiksi suunniteltuun kunnalliskotiin sijoitettiin myös muun muassa tilat röntgenille, laboratoriolle ja fysikaaliselle hoito-osastolle, minkä ajateltiin enteilevän vanhainkodin muuttamista sairaalaksi. Päätös tehtiinkin kunnanvaltuustossa jo vuonna 1969.[66] Sairaalaa laajennettiin uudella, lääkärin ja hammaslääkärin vastaanottotilat, 121 vuodepaikkaa sekä toimenpidetilat käsittävällä siivellä vuonna 1979.[67] Vanhan sairaalasiiven kellarikerrokseen muokattiin tilat henkilökunnan lasten päiväkodille, joka aloitti toimintansa vuonna 1983.[68]

Lastenkotitoiminta kartanon päärakennuksessa päättyi vuonna 1962, kun Tammirinteen lastenkoti valmistui Katriinantien pohjoispuolelle. Kartanon päärakennus toimi tämän jälkeen muun muassa sairaalan henkilökunnan asuntona ja 2000-luvun alussa vanhusten hoivakotina.[69] 2010-luvulla rakennus avattiin kaupungin asukastilaksi.

Seutulan ala-aste valmistui Katriinantien varteen vuonna 1971 ja samana vuonna kartanon luoteispuolen rinteeseen valmistui rivitalo kunnalliskodin lääkärien asunnoiksi. Rivitalo muutettiin kunnalliseksi lasten päiväkodiksi jo vuonna 1979.

64 Hako et al 2005, 73.
65 Leppänen 2010, 58, 60-62.
66 Niinistö 2010, 70.
67 HS 22.8.1976, 6.
68 Rakennuslupapiirustukset; HS 12.11.1982, 12.
69 Vuorikoski 2009, 49-50.





Oikealla: Katrinebergin kartanon terassipuutarha vuonna 1944. VKM.

Vasemmalla: Katrinebergin kartanon työväen asuinrakennus 1930-luvulla. VKM.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

3.3. KATRIINAN ALUEEN RAKENTUMINEN

Alueen rakenne ja tiestö
Vantaanjokilaakson etelärinteet ovat tarjonneet suotuisat elin- ja viljelyolosuhteet jo vuosisatoja. Tarkastelualueella on sekä kivikautisia että keskiaikaisia muinaisjäännöksiä.

Seutula muodosti merkittävän keskuksen Helsingin pitäjän pohjoisosiin 1500-luvulla yhdessä viereisten kylien kanssa. Seutulan kylän kantatalot sijaitsevat edelleen osapuilleen samoilla sijoillaan kuin ensimmäisissä karttaesityksissä 1600- ja 1700-luvun taitteessa.

Seutulan vanhimpana kyläpaikkana pidetäänkin Heikkilän ja Marttilan talojen ympäristöä nykyisten Riipiläntien ja Katriinantien risteyksessä. Koska kylän rakenne ei ole sanottavasti muuttunut, myös vanhat keskeiset tielinjat, Kirkonkylään johtanut Katriinantie sekä Hämeen suuntaan johtanut Riipiläntie kylästä pohjoiseen, ovat pysyneet lähes muuttumattomina ainakin 1700-luvulta alkaen.

Kartano ja kartanon pihapiiri
Knapbackan kartanon päärakennuksen ulkoasusta ei ole säilynyt viitteitä. Karttaesitysten perusteella voidaan arvioida, että kartanon päärakennuksen sijainti on pysynyt näihin päiviin asti osapuilleen samana. Gustav Boggenskiöldin omistaessa kartanon 1680-1701, kartanokokonaisuuteen kuului asuinrakennus, sauna, lato ja talli, kaksi aittaa, kaksi riihtä luuvineen sekä kaksi navettaa latoineen.[70]

Karttojen perusteella vaikuttaa siltä, että kartanon talousrakennukset sijaitsivat 1700 ja 1800-lukujen mittaan hieman erilaisissa muodostelmissa päärakennuksen koillis- ja itäpuolella sekä ainakin 1800-luvulta alkaen myös päärakennukselle johtavan puukujanteen varrella. Kartassa vuodelta 1772-1773 kartanon keskuspaikka koostui kahdesta vierekkäisestä pihapiiristä, jotka väliin, hieman niiden pohjoispuolelle jäi mahdollisesti jonkinlainen hyötypuutarha. (58: tomter med trädgården)

1700- ja 1800-luvun asuinkeskuksille oli tyypillistä maiseman avaruus ja puuttomuus tarkan ja jatkuvan polttopuiden, rakennuspuiden, aidaksien ja kerppujen keräämisen sekä vuosisadan kestäneen kaskeamisen vuoksi.1870-luvun kartalta voi nähdä, että mäki, jolla kartano sijaitsi, on merkitty hakatuksi metsäksi. Kartanoalue itsessään on laajan peltoalueen ja lähes metsättömän maiseman ympäröimä.

Katrinebergiksi uudelleen ristityn kartanon kaksikerroksinen, edelleen paikalla sijaitsevan, päärakennuksen rakennutti Adolf Blåfield noin vuonna 1800. Rakennuksen suunnittelija ei ole tiedossa. Kartanon rakennusajankohta sijoittuu kahden tyylisuunnan väliin: 1700-luvun lopulla vallalla oli ruotsalaisvaikutteinen uusklassismi ja 1800-luvun alkupuolella erityisesti Pietarista saapui empirearkkitehtuurin vahvoja vaikutteita. Kartanorakennuksen korkeampi, piano nobile-tyyppinen, toinen kerros oli tunnusomainen ratkaisu erityisesti kustavilaiselle uusklassismille, joten on mahdollista, että kartanon alkuperäinen asu noudatti riisutumpaa kustavilaisuutta ja että rakennuksen ulkoasua päivitettiin vastaamaan empiren ihanteita 1800-luvun alkupuolella. Empiren piirteitä kartanon päärakennuksessa ilmentävät muun muassa pilareiden kannattelema kattoaltaani pääsisäänkäynnin yhteydessä, julkisivujen vaakalistoitus ja räystään alla kulkeva attikavyöhyke sekä rakennuksen nurkkien rustikoidut pilasteriaiheet. Rakennuksen muutosvaiheita on lyhyesti kuvattu rakennuskortissa sivulla XX.

Senaatinkartastossa vuonna 1870 päärakennus esitettiin nykyisellä paikallaan suoran puistokujanteen päässä, osana symmetristä rakennussommitelmaa, johon kuuluvat yksikerroksiset siipirakennukset molemmin puolin päärakennuksen pihapiiriä. Kolmelta sivulta suljettu symmetrinen asuinpiha tunnettiin jo 1600-luvulla, mutta päärakennuksen ja kahden matalan siipirakennuksen malli yleistyi vasta 1700-luvun puolivälissä.[71] Mahdollisesti myös 1800-lukua edeltänyt rakennussommitelma toteutti tätä ihannetta jossakin muodossa. Saapumispihan

70 Heporauta 1991.

71 Nyman ja Kehvola 2011, 15.



Kartanolle johtanut puukujanne kuvattuna 1900-luvun alussa. VKM.



Uusi navettarakennus 1930-luvlla. Sen luo johti tie puukujanteen sivuitse. VKM.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

länsilaidalle sijoitettu hirsirakenteinen aittarakennus muistuttaa tyyliltään 1700-luvun siipirakennusta, mutta on rakennettu vasta 1830-luvulla. Aittaa vastapäätä, saapumispihan toisella puolella sijaitsi 1940-luvulle asti toinen siipirakennus, joka toimi pehtoorintalona. Rakennus paloi 1940-luvulla.

Vuonna 1971 valmistui kartanon pihapiirin länsipuolelle, alarinteeseen rivitalo sairaalan lääkäreille, mutta jo saman vuosikymmenen lopulla rakennus muutettiin lasten päiväkodiksi.

Katriinantielle (silloinen kirkonkylälle johtava tie) johtavan suoran puistokujanteen varrella sijaitsi kartanon talous- ja asuinrakennuksia. Nykyisen vuodelta 1932 peräisin olevan navetta-, sikala- ja tallirakennuksen paikalla oli aiempi, 1890-luvulla rakennettu kivi- ja hirsirakenteinen navetta, jonka kivijalkaa on hyödynnetty nykyisessä rakennuksessa. Vanha navetta erottuu esimerkiksi puukujaa esittävässä valokuvassa vuodelta 1903. Samalla paikalla on saattanut sijaita vielä varhaisempikin navetta, sillä vuoden 1840 kartassa on esitetty kookas rakennus samalla paikalla. Navetan vieressä on uusi kalustosuoja. Navetan länsipuoliselle pellolle rakennettiin kuivaamo 2007 korvaamaan navetassa toiminut, epätarkoituksenmukainen vanha kuivaamo.[72]

Puutarha

Kartanon puutarhan vaiheisiin ja puutarhataiteen kehitykseen on pureuduttu tarkemmin Katrinebergin puutarhataiteellisessa selvityksessä ja inventoinnissa (2011). Tässä pyritään antamaan tiivistelmä puutarhan elementeistä ja niiden ajoituksesta. Lähteenä on mainittu selvitys, ellei toisin ilmoitettu.

Kartanopuiston elementit koostuivat 1900-luvun alussa puistokujanteesta, kujanteen päättävästä, aidatusta kartanon tulopihasta sekä terassoidusta puutarhasta kartanon päärakennuksen eteläpuolella.

Puukujanteet ovat suomalaisen puutarhataiteen vanhimpia aiheita ja merkki vauraudesta ja pitkästä rakennusperinteestä. Suomessa puukujanteita istutettiin kartanoille jo 1700-luvun lopulla ja niissä käytettiin vielä 1800-luvun alussa lähinnä luonnosta siirrettävissä olevia puulajeja. (alk. Halme 2005) Vaikka itse puukujannetta ei ole esitetty senaatinkartassa 1870-luvulta, on myöhempien valokuvien perusteella selvää, että puukujanne oli jo tuolloin olemassa. Itse ajotie on karttoihin perustuen todennäköisesti huomattavasti tätäkin vanhempi. Puukujanteen pohjoisosan puut on kaadettu, mahdollisesti 1950-luvulla, mutta kujanteen fragmentteja, mm. komeat vanhat lehtikuuset, on edelleen jäljellä kartanon läheisyydessä.

Puukujanne päättyi aidatulle ja kolmen rakennuksen reunustamalle tulopihalle. Sen järjestelyistä ei ole tietoa ennen 1800-luvun loppua, jolloin ensimmäiset valokuvat eduspihasta on otettu. Kartanon edustalla on nurmisoikio, jota on eri aikoina rajattu sitä kiertävästä hiekkatiestä joko simpukankuorin tai kevyellä aidalla. Soikion keskellä on ollut koristepensas, istutuksia sekä, ennen 1920-lukua veistos.

Kartanon päärakennuksen eteläpuolella sijaitseva puutarha puolestaan on esitetty, ensi kertaa, senaatinkartassa vuodelta 1870, mutta karttaesityksen perusteella sen jäsentelystä ei voi päätellä paljoakaan. Rinteeseen sijoitettu, terassoitu kartanopuutarha on oletettavasti rakennettu pian nykyisen kartanorakennuksen jälkeen, sillä puutarhassa esiintyy runsaasti juuri 1700-1800-luvun vaihteen tyypillisiä puutarhataiteellisia ajatuksia. Terassointi oli Suomen olosuhteissa epätavallinen ratkaisu, sillä täällä maasto oli tyypillisesti tasainen ja toisaalta terassointi oli kallis toimenpide. Puutarhan jakaminen symmetrisiin lohkoihin on puolestaan tyypillinen piirre ajan puutarhoille. On todennäköistä että itse kartanopuistossa on kerroksellisia kehitysvaiheita, jolloin esimerkiksi puutarhan korttelit ja käytävät saattaisivat liittyä myös vanhempaan hyötypuutarhaan.[73]

72 Leppänen 2010, 67.

73 Nyman ja Kehvola 2011, 13, 48.



Ilmakuva Katriinankodin ympäristöstä noin 1960-luvulla. VKM.



Katriinankoti valmistui maalaismaiseen maisemaan, jossa saattoi ihailla laiduntavaa karjaa. Kuva 1960-luvulta. Ari Yrjänä. VKM.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Sairaalan ympäristö

Nykyinen sairaalan rakennusryhmän ympäristö kuului pitkään kartanon tilakeskuksen laajaan pihapiiriin, joka käsitti talousrakennuksia sekä asuinrakennuksia. Vuoden 1772 laaditussa karttaesityksessä kartanon itäpuolella on toinen pieni pihapiiri, joka vaikuttaa koostuvan asuinrakennuksesta ja siihen kuuluvasta pienestä talousrakennuksesta. 1800-luvun kartoissa on esitetty useita rakennuksia sairaalanmäellä, mutta niiden käyttötarkoituksesta ei ole tietoa. Todennäköisesti ne olivat pääasiassa kartanon talousrakennuksia.

Vuoden 1870 kartassa nykyinen sairaalanmäki on esitetty hakattuna metsänä, joten pihapiiri on ollut nykyistä avoimempi. 1920-luvulla kartanon omistaja Arthur Nyman perusti pihapiiriin, sairaalanmäelle, sahan, joka toimi paikalla aina 1950-luvulle asti.[74]

Sairaala, tuolloinen kunnalliskoti, rakennettiin paikalle arkkitehti Elsi Laisaaren suunnitelmien mukaan ja se valmistui vuonna 1959. Rakennusryhmä käsitti kunnalliskodin mäen päällä, henkilökunnan asuinkerrostalon mäen eteläpuolella sekä huoltorakennuksen, joka sisälsi myös ruokalan ja toimistotiloja. Sairaalaa täydennettiin laajennussiivellä, joka valmistui vanhan osan pohjoispäähän vuonna 1979. Laajennuksen suunnitteli arkkitehtitoimisto Into Pyykkö & Co. Henkilöautoilun yleistymisen myötä 1960-luvulta eteenpäin pysäköintikenttien – niin suunniteltujen kuin orgaanisemmin syntyneiden – määrä sairaalan ympäristössä on kasvanut suurimpien pysäköintikenttien sijoittuessa sairaalan pohjoispuolelle.

Sairaalanmäen alueeseen niveltyvät myös alun perin sairaalan henkilökunnan tarpeisiin 1970- ja 1980-luvuilla rakennetut rivitalot ja pienkerrostalot sairaalanmäen kaakkois- ja eteläpuolella. Myöhemmin samaan tarkoitukseen kaavoitettiin pieni pientaloalue Katriinantien pohjoispuolelle, joka rakentui vuosituhannen taitteessa.

74 Leppänen 2010, 63.

Lastentalot Katriinantien varrella

Katriinantien varren rakennuskannasta ei ole säilynyt tarkkoja tietoja tai kuva-aineistoa. 1800-luvun kartoissa Katriinantien pohjoispuolelle, jossa aiemmin oli metsikköä, on merkitty useampi torppa. Katrinebergin kartanon hankittuaan maalaiskunta siirsi lastenkodin Siltamäestä ensin kartanoon ja sitten rakennutti lastenkodin Katriinantien pohjoispuolelle, Tammirinteeseen. Rakennuksen suunnitteli arkkitehti Olli Kivi ja se valmistui vuonna 1962.

Seutulan koulu valmistui Katriinantien eteläpuolelle, lastenkotia vastapäätä vuonna 1972 Kalevi Tanskasen (Vantaan kaupungin teknisen toimialan talosuunnitteluosasto) suunnitelmien mukaan ja koulun piha- ja pelikenttäalueet sijoitettiin Katriinantien varteen. Samalla paikalla oli sijainnut aikaisemmin pieni pelto (Sandåkern).

Muita toimintoja ja kehitystä yksittäisillä tonteilla

Tarkastelualueella on sijainnut joitakin maisemassa näkyvällä paikallakin olleita toimintoja, jotka ovat osittain tai kokonaan kadonneet.

Katrinebergin kartanon eteläpuolinen peltoala sillan kupeessa oli vuokrattuna kartanonomistaja Robert Ullnerin ja Alexander Fahlerin perustamalle lasiruukille 1860-luvulta 1890-luvulle. Lasiruukin vanha kiinteistö on ollut sittemmin otettu maatilakäyttöön ja paikalle on rakennettu kaksi kookasta kasvihuonetta. Pihapiirissä on rakennustiedoista päätellen säästynyt myös lasiruukin aikainen puurakennus 1860-luvulta.

Sillan tuntumassa on sijainnut myös kylän talollisten omistama pieni mylly, ilmeisesti vielä 1950-luvulla. Tämän jälkeen on rakennettu uusi Vantaanjoen ylittävä silta hieman vanhaa siltaa lännemmäksi ja vanha myllyrakennus on mahdollisesti viimeistään tässä vaiheessa purettu.[75]

Vapaapalokunnan pieni, tornilla varustettu letkuvarasto ja talli oli 1900-luvun alkupuoliskon Katriinantien ja Riipiläntien risteyksen maamerkki. 1920-luvulla Katrinebergin kartanon omistaja, kauppaneuvos Arthur Nyman luovutti palokunnalle Katriinantien varrelta tontin ja paikalle siirretyn

75 Eskola 2008, 48.



Eklundin kauppana tunnettu rakennus valmistui Katriinantien ja Riipiläntien risteykseen vuonna 1932. VKM.

hirsitalon. Mäenrinteessä sijaitseva VPK:n talo on edelleen yksi alueen merkkirakennuksista.[76]
Alueen kaupalliset palvelut kehittyivät vähitellen 1900-luvun alusta lähtien: ensimmäiset myymälät olivat ns. ”nurkkakauppoja” maatilan piharakennuksessa. Pysyvämmän ratkaisun tarjosi Fridtjof Eklundin rakennuttama myymälärakennus, joka rakennettiin Katriinantien ja Riipiläntien risteykseen vuonna 1932, vapaapalokkunnan letkuvarastoa vastapäätä. Rakennus oli myymäläkäytössä aina 1990-luvun alkuun asti.

76 Eskola 2008, 39-40; 46; Seutulan VPK, sa.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

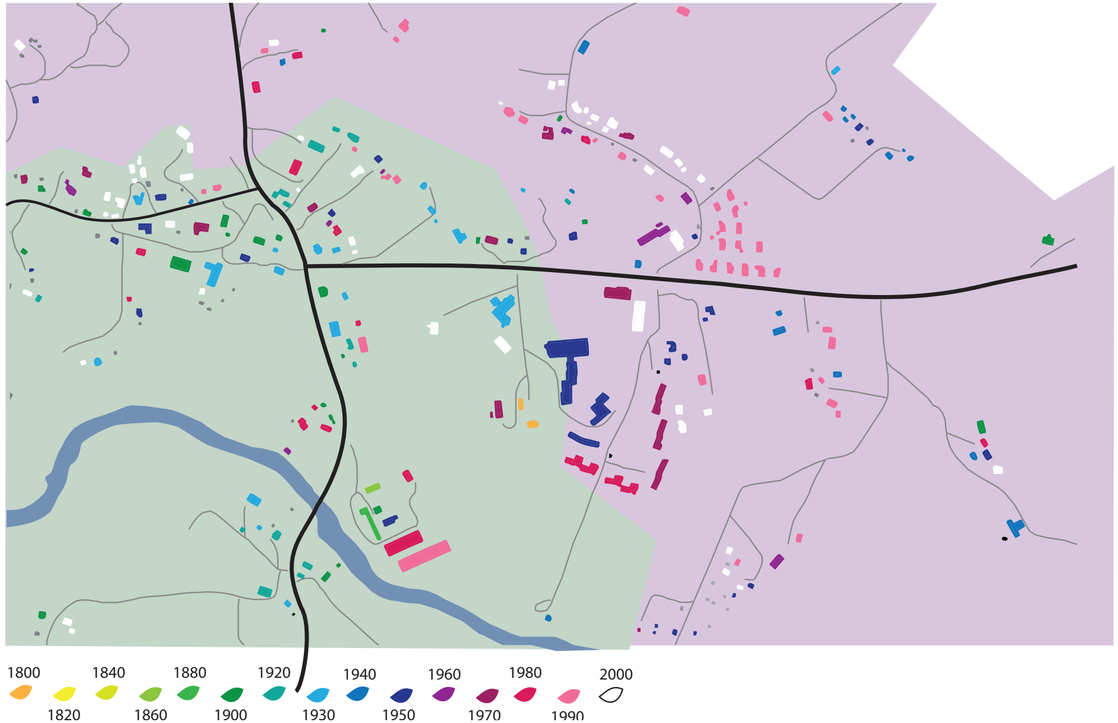

4. NYKYTILAN KUVAUS

4.1. ALUEEN RAKENNUSKANTA

Katrinebergin alueen rakennuskanta on hyvin eri ikäistä. Vanhinta kerrostumaa edustaa Katrinebergin kartano aittarakennuksineen. Kartano on rakennettu 1700- ja 1800-luvun taitteessa, aittarakennus 1830-luvulla. Erityisesti Seutulan kyläkeskuksessa, tarkastelualueen itäpuolella, on säilynyt useita vanhoja maatila- ja asuinrakennuksia 1800-luvun loppupuolelta, 1900-luvun taitteesta ja 1900-luvun alkupuolelta. Nämä rakennukset ovat ryhmittyneet osaksi vanhoja pihapiirejä tai alueen pääteiden varrelle.

Seutulan VPK:n rakennus 1920-luvulta on esimerkki alueelle tärkeästä kokoontumisrakennuksesta. Katriinan sairaala laajennusosineen sekä Tammirinteen vastaanottokoti edustavat uudempaa, modernia 1950-1970-lukujen hyvinvointiarkkitehtuuria. Samoin 1970-luvun Seutulan koulu ja päiväkoti kertovat kunnallisten palveluiden ulottumisesta Seutulan kylään asti. Sairaalan henkilökunnalle rakennettiin asuntoja sairaalan läheisyyteen useassa vaiheessa 1950- 1990-luvulla ja ne muodostavat oman, modernin kerroksensa tarkastelualueen rakennuskantaan. 2000-luvulla alueelle on rakennettu yksittäisiä, vanhaa yhdyskuntarakennetta täydentäviä rakennuksia.

Rakennuskorteilla on pyritty kattamaan tarkastelualueen rakennuskanta keskittyen alueen ytimeen kartanon ja sairaalan ympäristössä. Osa asuinrakennuksista on käsitelty rakennusryhminä. Sen sijaan yksittäisiä pientaloja ei ole esitetty rakennuskorteissa, poislukien Eklundin kauppa, joka rakennettiin alun pitäen liike- ja asuinrakennukseksi. Tavanomaisemmat rakennukset on esitetty yksinkertaisemman kortin avulla ja alueen keskeiset rakennukset laajemman tietosisällön kanssa.

Kulttuuriympäristöselvityksen yhteydessä suoritetun inventoinnin pohjalta on voitu tehdä vain yleisluontoisia täydennyksiä kaupunginmuseon rakennustietoihin. Niinpä tätä rakennuskorttien sarjaa tulee pitää enemmänkin selvitystä täydentävänä osiona, jonka avulla kaikki Katrinebergiä koskeva kulttuuriympäristötieto on saatu kerättyä yksien kansien väliin.

Rakennuskorttien tiedot pohjautuvat Vantaan kaupunginmuseon rakennustietokanta Kirstin tietoihin, inventoinnissa tehtyihin havaintoihin sekä mahdollisuuksien mukaan, lähdekirjallisuuteen.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §





LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Katrinebergin kartanon päärakennus

Rakennus 1



Rakennusvuosi	Suunnittelija	Kiinteistötunnus	VTJ-PRT
n. 1800	ei tiedossa	92-33-1-3	101949463B

Osoite

Katriinankuja 5

Suojelu

Suojeltu asemakaavassa

Käyttöhistoria

1800–1949 Asuinkartano
1949–1955 Maatilan käytössä, tilanhoitajan asunto
1955–1964 Lastenkoti
(ei vuositietoja) Sairaalan henkilökunnan asuntola
n. 2000–2008 Vanhusten palvelukeskus
2016 - Asukastila

Kaupunginmuseon inventointi

Arkkitehtuurin kuvaus

Kartano on kaksikerroksinen hirsirakennus, jonka ylempi kerros on pohjakerrosta korkeampi. Ensimmäisen kerroksen ikkunat ovat neli- ja ylemmän kuusiruutuiset. Rakennuksen nykyinen ulkoasu edustaa empiretyyliä, siinä on nelilapekatto ja kerroslistoin rytmitetyt julkisivut on maalattu keltaisiksi. Ulkonurkissa on valkoisiksi maalatut pilasteriaiheet. Kattofriiseihin on sijoitettu lunetti-ikkunoita. Keskiakselille sijoitettua pääsisäänkäyntiä korostaa pilareiden kannattama kattoaltaani.

Säilyneisyys

Rakennuksen ulkohahmo on säilynyt pääosin alkuperäisenä. Pääsisäänkäynnin pilareita ja kattoaltaanin kaidedetaljeja on muutettu 1950-luvun muutostöissä. Rakennuksen sisätilojen huonejaot ja materiaalimaailma ovat pitkälti peräisin 1950-luvun muutostöistä; yksi 1800-luvun kakluuni on säilynyt. Ullakolla on säilynyt vanhoja peiliovia, ikkunoita ja purettujen kakluunien osia (Heporauta 1991).

Keskeiset muutosvaiheet

Rakennuksen alkuperäinen ulkoasu mahdollisesti kustavinainen ja muutettu 1800-luvun alussa empireasuun. Varhaisemmista muutosvaiheista ei tarkkoja tietoja.
1950–1951 Peruskorjaus, keskuslämmityksen asentaminen, kattotiilten vaihto, kattoaltaanin uusiminen
1979 Katon uusiminen ja julkisivujen maalaus
1995 ikkunoiden kunnostus, julkisivun maalaus
2022 Terassipuutarhan kunnostus

Asema maisemassa

Kartano sijaitsee vanhan sisääntuloakselin päätepisteenä pohjoisesta Katriinantieltä saavuttaessa. Kesäaikaan jalopuiden lehvästöt peittävät rakennuksen Vantaanjoen viljelymaisemassa, mutta lehdettömään aikaan kartano erottuu selvästi viljelymaiseman laidalla alueen merkkirakennuksena.

Kirjallisuus

Heporauta & Saresto 1991. Rakennushistoriallinen katsaus.
Vuorikoski 2009. Katrinebergin juuret ulottuvat keskiaikaiseen rälssiin. Helsingin pitäjä 2010.
Hako & Vuorikoski 2018. Kartanoelämää Vantaalla

Muuta

Kartanon puutarhan kupeessa toimii kesäisin 4H-kerhon kotieläinpiha
Heporaudan inventoinnissa mainitsemat vanhat ovet ja kakluunin osat ovat edelleen varastoituna kartanon ullakolla.





Katrinebergin kartanon aitta			Rakennus 2
	**Rakennusvuosi**	**Suunnittelija**	**Kiinteistötunnus**	**VTJ-PRT**
	1836 (merkintä rakennuksessa)	ei tiedossa	92-33-1-3	101949465D
	Osoite		**Suojelu**	
	Katriinankuja 5		Suojeltu asemakaavassa	
	Käyttöhistoria		**Kaupunginmuseon inventointi**	
	Aitta- ja varastotila Autotalli Partiolippukunnan kokoontumistila sekä varasto		Rakennus on harvinainen, 1700-1800-luvun taitteen rakennus Vantaalla. Se on edustava esimerkki kartanorakentamisesta ja siinä on tyylin ja materiaalien osalta suuri alkuperäisarvo. Rakennuksella on suuri rakennustaiteellinen arvo; se edustaa kustavilaisia arkkitehtuuri-ihanteita.	
Arkkitehtuurin kuvaus	**Säilyneisyys**		**Keskeiset muutosvaiheet**	
Rakennus on hirsirakenteinen ja punamullattu. Siinä on korkea kivijalka. Sen katon (nyt pellitetty) muoto viittaa 1700-luvulle, jolloin mansardikattoiset sivurakennukset olivat kartanoille tyypillisiä. Rakennuksen eteläpäädyssä on 12-ruutuiset ikkunat. Pihan puoleiset ikkunat ovat pääasiassa valeikkunoita. Rakennusajankohtaan nähden vanhentunut kattomuoto voi kantaa muistumaa aiemmasta piharakennuksesta tai mahdollisesti kartanon aiemmasta arkkitehtuurista.	Rakennuksen alkuperä on osin hämärän peitossa, joten sen säilyneisyyden määrittäminen on vaikeaa. Myöhemmät korjaustoimenpiteet on kuitenkin pääsääntöisesti sovitettu rakennuksen luonteeseen. Rakennuksen kattomateriaali lienee vaihdettu, alkuperäinen materiaali oli mahdollisesti tiili.		Ei tiedossa. Partiolaiset ovat kunnostaneet itselleen kokoontumistilat rakennuksen eteläpäätyyn 1990-luvulla.	
Asema maisemassa	**Kirjallisuus**		**Muuta**	
Rakennuksella on keskeinen asema Katrinebergin kartanon eduspihan rakennusryhmää, jonka sommitelma on alun perin ollut symmetrinen. Rakennus sijaitsee loivassa rinteessä, eikä se erotu puuston vuoksi kauemmas suurmaisemaan.	Heporauta & Saresto 1991. Rakennushistoriallinen katsaus. Jutikkala & Nikander 1939, Suomen kartanot ja suurtilat I. Helsinki, sivut 420-421 Vuorikoski 2009. Katrinebergin juuret ulottuvat keskiaikaiseen rälssiin. Helsingin pitäjä 2010.		Valeikkunat viittaavat siihen, että varastona toimineen rakennuksen on haluttu antavan symmetrisen vaikutelman yhdessä vastapäisen, 1940-luvulla palaneen rakennuksen kanssa.	

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §









LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Katrinebergin kartanon pehtoorintalo PURETTU

Rakennus 3



Rakennusvuosi	Suunnittelija	Kiinteistötunnus	VTJ-PRT
Ei tiedossa	Ei tiedossa	92-33-1-3	ei ole

Osoite	Suojelu
Katriinankuja 5	Ei suojeltu

Käyttöhistoria	Kaupunginmuseon inventointi
Alkuperäinen käyttötarkoitus ei tiedossa, valokuvista päätellen mahdollisesti - ainakin osin - asuinrakennus. Rakennus oli asuinkäytössä ainakin 1930-1940-luvuilla ennen kuin se paloi.	

Arkkitehtuurin kuvaus	Säilyneisyys	Keskeiset muutosvaiheet
Valokuvista päätellen kyseessä on ollut vastapäistä aittaa muistuttava rakennus, johon on mahdollisesti myöhemmin tehty muutoksia tai laajennuksia, ainakin tunnistekuvassa näkyvä poikkipääty, joka toimi sisäänkäynnin suojana.	-	Ei tiedossa.

Asema maisemassa	Kirjallisuus	Muuta
Rakennus oli osa Katrinebergin kartanon eduspihan symmetristä rakennussommitelmaa, jonka rakennuksen palaminen hävitti. Rakennuspaikan takana on pieni metsikkö, rakennuspaikka ei muutoin ollut erityisen näkyvä.		







LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Katrinebergin kartanon navetta

Rakennus 4



Rakennusvuosi	Suunnittelija	Kiinteistötunnus	VTJ-PRT
1932	Urho Åberg	92-33-1-1	1019494564

Osoite

Katriinankuja 1

Suojelu

Suojeltu asemakaavassa

Käyttöhistoria

Navetta, sikala ja talli
Nyt: varastona

Kaupunginmuseon inventointi

Rakennus on edustava esimerkki aikansa maatilan talousrakennuksesta ja sillä on suuri rakennustaiteellinen arvo. Rakennus on hyvin säilynyt ja sillä on historiallista todistusvoimaisuutta. Rakennus on osa toiminnallista rakennusryhmää.

Arkkitehtuurin kuvaus

Rakennus on kookas, säterikattoinen tiilirakennus, joka edustaa ajalle ominaista uusmaalaista mahtinavetta-tyyppiä. Sen suunnittelija Urho Åberg suunnitteli myös Backaksen kartanon navetan. Rakennusten siipien korkeat päätyjulkisivut tekevät rakennuksesta monesta suunnasta tunnistettavan.

Säilyneisyys

Rakennus on ulkohahmoltaan ja julkisivuiltaan hyvin säilynyt.

Keskeiset muutosvaiheet

Paikalla sijaitsi aiemmin vuonna 1894 valmistunut navettarakennus, joka oli osin kiveä, osin hirsirakenteinen. Vanhan navetan kivijalka hyödynnettiin uuden navetan rakentamisessa 1930-luvulla.

Asema maisemassa

Rakennus sijaitsee Katrinebergin kartanon ja sairaalan muodostaman puustoisen saarekkeen reunalla siten, että navetta erottuu maisemassa melko kauas Riipiläntielle asti. Katriinantietä lähestyttäessä sillä on paikallisen merkkirakennuksen asema.

Kirjallisuus

Eeva Byman & Arne Heporauta (toim.) Rakennuskulttuuri Vantaalla – inventointi 1981. Kuntasuunnitteluviraston julkaisu C 24:1981, 98; Jonasson, Kivialho, Kivialho (toim.), Suomen maatilat I, Uudenmaan lääni. Porvoo 1931, sivu 230.
Arne Heporauta, Katrinebergin kartano. Rakennushistoriallinen katsaus 1991.

Muuta





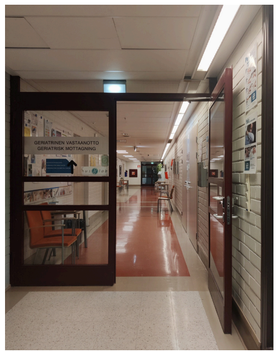



Katriinan sairaalan A-osa			Rakennus 5
	**Rakennusvuosi**	**Suunnittelija**	**Kiinteistötunnus**	**VTJ-PRT**
	1979	Arkkitehti Into Pyykkö	92-33-1-3	101968073N
	Osoite		**Suojelu**	
	Katriinankuja 4		Rakennusta ei ole suojeltu	
	Käyttöhistoria		**Kaupunginmuseon inventointi**	
	Sairaalakäytössä		Paikallisesti arvokas rakennus	
Arkkitehtuurin kuvaus	**Säilyneisyys**		**Keskeiset muutosvaiheet**	
Rakennus on tyypillinen esimerkki 1970-luvun sairaala-arkkitehtuurista. Huomioiden ajanjaksolla rakennetut suuret aluesairaalat, Katriinan sairaalan laajennus edustaa melko pienikokoista sairaala-arkkitehtuuria. Laatikkomaista, kolmikerroksista rakennusta on rytmitetty porrashuoneista luoduilla massoilla sekä parvekevyöhykkeillä rakennuksen päädyissä. Ikkunat rakennuksen pitkillä sivuilla ovat nauhamaisesti järjestetyt.	Rakennus on ulkohahmoltaan erittäin hyvin säilynyt. Myös rakennuksen sisätilojen hahmot ovat hyvin säilyneet.		Ei tiedossa.	
Asema maisemassa	**Kirjallisuus**		**Muuta**	
Rakennus sijaitsee hyvin näkyvällä paikalla ja sen pääjulkisivu aukeaa pohjoiseen Katriinantien suuntaan. Rakennus on puistomaisella sairaala-alueella paikan keskusrakennus.				

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Katriinan sairaalan B-osa

Rakennus 6



Rakennusvuosi	Suunnittelija	Kiinteistötunnus	VTJ-PRT
1959	Elsi Laisaari	92-33-1-3	1019494608

Osoite	Suojelu
Katriinankuja 4	Ei suojeltu

Käyttöhistoria	Kaupunginmuseon inventointi
Kunnalliskoti Sairasosastorakennus	Rakennus on ainoa 1950-luvun sairaalarakennus Vantaalla. Arkitehtuuriltaan sairaalarakennus on harkittu ja sopusuhtainen, edustaen hyvin 50-luvun tunnusomaisia pirrteitä parempaan arkiympäristöön. Rakennuksella on rakennustaiteellista arvoa.

Arkkitehtuurin kuvaus	Säilyneisyys	Keskeiset muutosvaiheet
Pitkänomainen kolmikerroksinen rakennus on nivelletty keskeltä. Rakennuksen pitkillä sivuilla on pitkänomaisia siivous- ja makuuparvekkeita. Rakennuksessa on loiva aumakatto. Muuratut julkisivut on rapattu vaaleiksi.	Rakennus on ulkohahmoltaan hyvin säilynyt. Rakennuksen sisätiloissa on tehty käytön vaatimia muutoksia. Ikkunat on osittain vaihdettu.	Kellarikerrokseen sijoitettiin yksityinen päiväkoti vuonna 1983. Laajennusosa toteutettiin sairaalan pohjoispuolelle vuonna 1979. Rakennus on peruskorjattu vuonna 2017.

Asema maisemassa	Kirjallisuus	Muuta
Rakennus sijaitsee keskeisellä paikalla lähes Katrinebergin mäen korkeimmalla kohdalla. Katriinantieltä lähestyttäessä rakennus jää laajennusosan taakse, mutta sairaala-alueella rakennuksella on hallitseva asema lähimaisemassa.	Katriinan sairaala rakennushistoriaselvitys 2014.	

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Katriinan sairaalan huoltorakennus

Rakennus 7



Rakennusvuosi	Suunnittelija	Kiinteistötunnus	VTJ-PRT
1959	arkkitehti Elsi Laisaari	92-33-1-3	1019494619

Osoite	Suojelu
Knaapinkuja 5	Rakennusta ei ole suojeltu

Rakennuksen kuvaus	Maisemallinen asema
Rakennus on rinteeseen sijoitettu, pääosin kolmikerroksinen rakennus, jossa on sen historian aikana ollut useita toimintoja. Rakennuksen ulkohahmo on säilynyt alkuperäisenä.	Rakennus on osa sairaalan samaan aikaan rakennettua rakennusryhmää, joka muodostaa alueen sydämeen vaalean sävyisen rapatun sydämen. Rakennus on sijoitettu Katrinebergin etelärinteeseen, sijainti ei ole kaupunkikuvallisesti keskeinen.

Katriinan sairaalan henkilökunnan asuinrakennus

Rakennus 8



Rakennusvuosi	Suunnittelija	Kiinteistötunnus	VTJ-PRT
1959	arkkitehti Elsi Laisaari	92-33-1-3	101949462A

Osoite	Suojelu
Knaapinkuja 5	Rakennusta ei ole suojeltu

Rakennuksen kuvaus	Maisemallinen asema
Rakennus on Katrinebergin mäen etelärinteeseen korkeuskäyrän mukaisesti sijoitettu kolmikerroksinen rapattu, 1950-luvulle erittäin tyypillinen asuinkerrostalo. Rakennuksen ulkohahmo on säilynyt alkuperäisenä.	Rakennus on osa sairaalan samaan aikaan rakennettua rakennusryhmää, joka muodostaa alueen sydämeen vaalean sävyisen rapatun sydämen. Rakennus ei sijaitse maisemallisesti erityisen keskeisellä paikalla.

Tammirinteen vastaanottokoti

Rakennus 9



Rakennusvuosi	Suunnittelija	Kiinteistötunnus	VTJ-PRT
1962	arkkitehti Olli Kivi	92-33-9-1	

Osoite	Suojelu
Tammirinteentie 2	Suojeltu asemakaavassa

Käyttöhistoria	Kaupunginmuseon inventointi
Lastenkoti Tammirinteen vastaanottokoti	Paikallisesti arvokas rakennus.

Arkkitehtuurin kuvaus

Vastaanottokoti koostuu kahdesta osasta: rinteen myötäisesti sijoitetusta vanhasta pitkänomaisesta rakennuksesta sekä rinteen vastaisesti sijoitetusta laajennusosasta. Molemmat rakennusosat ovat julkisivuiltaan muurattua punatiiltä ja edustavat aikansa huolellista hyvinvointiarkkitehtuurin suunnittelua.

Säilyneisyys

Rakennusten ulkohahmo on hyvin säilynyt.

Keskeiset muutosvaiheet

Laajennusosa valmistui vuonna 2009.

Asema maisemassa

Rakennus sijaitsee Katriinantielle avautuvassa rinteessä kaupunkikuvallisesti keskeisellä paikalla. Rakennuksen edessä, etelärinteessä avautuu vastaanottokodin vehreä piha-alue.

Kirjallisuus

Vuorikoski, Pia. Katrinebergin tilan juuret ulottuvat keskiaikaiseen rälssiin. Helsingin Pitäjän vuosikirja 2010

Muuta

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Seutulan alakoulu

Rakennus 10



Rakennusvuosi	Suunnittelija	Kiinteistötunnus	VTJ-PRT
1969	Kalevi Tanskanen, Vantaan kaupungin teknisen toimialan talonsuunnitteluosasto	92-33-1-2	1019494575

Osoite	Suojelu
Katriinantie 60	rakennusta ei ole suojeltu

Käyttöhistoria	Kaupunginmuseon inventointi
Suunniteltu koulurakennukseksi, opetuskäytössä	Rakennuksen kulttuurihistorialliset arvot ovat vaatimattomat.

Arkkitehtuurin kuvaus

Koulurakennus edustaa hyvin vähäeleistä aikansa betonielementtiarkkitehtuuria. Säilyneessä rakennuksessa on tasakatto ja nauhamaisesti sommitellut ikkunat.

Säilyneisyys

Alun perin kahdesta siivestä rakentuneesta koulukokonaisuudesta on jäljellä enää toinen siipi. Se on ulkohahmoltaan hyvin säilynyt.

Keskeiset muutosvaiheet

Koulurakennuksen toinen siipi on purettu noin vuonna 2005. Sen paikalle on rakennettu paviljonkirakennus, joka on valmistunut vuonna 2006.

Asema maisemassa

Rakennus on kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla Katriinantien varressa ja vanhempi siipirakennus rajaa Katriinantien katutilaa. Rakennuksella ei ole kohottavaa vaikutusta ympäröidään maisemaan.

Kirjallisuus

Vantaan kouluinventointi. 14.8.2016-28.2.2017. Vantaan kaupunkisuunnittelu. Elina Riksman

Eskola, Amanda, 2002. Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930-1979.

Muuta

Seutulan päiväkoti

Rakennus 11



Rakennusvuosi	Suunnittelija	Kiinteistötunnus	VTJ-PRT
1971	Ei tiedossa	92-33-1-3	101949464C

Osoite	Suojelu
Katriinankuja 3	Ei suojeltu

Käyttöhistoria	Kaupunginmuseon inventointi
1971-1979 Lääkärien asuintalo 1979- Lasten päiväkoti	Rakennuksen kulttuurihistorialliset arvot ovat vaatimattomat

Arkkitehtuurin kuvaus	Säilyneisyys	Keskeiset muutosvaiheet
Rakennus on matala, rinteeseen sovitettu rivitalo, joka on muutettu päiväkotikäyttöön melko pian valmistumisensa jälkeen. Se on betonielementeistä rakennettu, melko eleetön tasakattoinen rakennus.	Rakennus vaikuttaa säilyneen ulkohahmoltaan alkuperäisessä asussa.	Rakennus suunniteltiin lääkärien rivitaloksi. Rakennus muutettiin päiväkotikäyttöön vuonna 1979.

Asema maisemassa	Kirjallisuus	Muuta
Rakennus sijaitsee kartanonmäen länsirinteessä. Sijainti maisemassa on herkkä, mutta kasvillisuus peittää matalan rakennuksen pääosin suurmaisemassa.		

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

As. Oy. Vantaan Knaapinkuja 6

Rakennusryhmä 12



Rakennusvuosi	Suunnittelija	Kiinteistötunnus	VTJ-PRT
1980	ei tiedossa	92-33-1-7	useita

Osoite	Suojelu
Knaapinkuja 6	Rakennuksia ei ole suojeltu

Rakennuksen kuvaus	Maisemallinen asema
Yhtiö muodostuu kolmesta kaksikerroksisesta betonirakenteisesta rivitalosta, joiden julkisivu on pesubetonielementeistä. Rakennusten hahmo on laatikkomainen.	Rakennukset sijaitsevat peltomaiseman reunalla. Tonttien ja suurmaiseman rajaan on myöhemmin istutettu joitakin puita. Maisemallinen asema vaatii huomiota tontin kehittämisessä.

As. Oy. Vantaan Katriinanrinne

Rakennusryhmä 13



Rakennusvuosi	Suunnittelija	Kiinteistötunnus	VTJ-PRT
1991	ei tiedossa	92-33-1-10	useita

Osoite	Suojelu
Knaapinkuja 10	Rakennuksia ei ole suojeltu

Rakennuksen kuvaus	Maisemallinen asema
Rakennukset ovat rakennusajankohdalle tavanomaisia pienkerrostaloja. Niiden julkisivupinta on vaaleaa tiiltä, mikä huomioi 1950-luvun sairaalarakennusten värimaailman.	Rakennukset sijaitsevat peltomaiseman laidassa ja rajaa on myöhemmin pehmennetty puu- ja pensasistutuksin.

Seutulan vapaapalokunnan talo

Rakennus 15



Rakennusvuosi	Suunnittelija	Kiinteistötunnus	VTJ-PRT
1925	ei tiedossa	92-418-7-9	1004906606

Osoite	Suojelu
Katriinantie 71	Rakennusta ei ole suojeltu

Käyttöhistoria	Kaupunginmuseon inventointi
Kokoontumisrakennus, seurantalo	Rakennuksella on harvinaisuusarvoa (VPK:n talo Vantaalla); rakennus on edustava esimerkki 1900-luvun alun yhdistysrakentamisesta; rakennuksella on rakennustaiteellista arvoa.

Arkkitehtuurin kuvaus

Rakennus on rinteessä sijaitseva, mansardikattoinen kookas kokoontumisrakennus, jossa on suuri yhtenäinen salitila kokoontumisia, tansseja ja muita tilaisuuksia varten. Rakennuksen eteläpäässä on tunnistettava lasiveranta.

Säilyneisyys

Rakennus, tai sen hirret, on siirretty 1920-luvulla Helsingistä. Ilmeisesti kyseessä on ollut enemmän rakennusaineiden hyödyntäminen kuin rakennuksen siirtäminen sellaisenaan. Rakennus ja sen interiööri vaikuttaa hyvin säilyneeltä. Ikkunat ovat alkuperäiset.

Keskeiset muutosvaiheet

Ei tiedossa.

Asema maisemassa

Rakennus sijaitsee kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla Katriinantien varressa ylärinteessä.

Kirjallisuus

Eskola, VAARI 2018: Tero Tuomisto, Punaisen kukon taltuttajat. Vapaapalokuntien alkuvaiheet Helsingin maalaiskunnassa. Helsingn pitäjä 2008, sivut 186-209; http://seurantalot.fi.

Muuta

Eklundin kauppa

Rakennus 16



Rakennusvuosi	Suunnittelija	Kiinteistötunnus	VTJ-PRT
1932	Ei tiedossa	92-418-6-25	100481256U

Osoite	Suojelu
Riipiläntie 71	Rakennusta ei ole suojeltu

Rakennuksen kuvaus

Kivirakenteisessa kaksikerroksisessa rakennuksessa on joonialaisten pylväiden kannattelema sisäänkäyntikuisti, jonka yllä on balustradikaiteella varustettu parveke. Rakennuksen pohjakerros toimi liiketilana yläkerran palvellessa asuntona. Nyt rakennus on asuinkäytössä.

Maisemallinen asema

Rakennus sijaitsee keskeisellä paikalla, Katriinantien ja Riipiläntien risteyksessä, joka aiemmin toimi Seutulan kylän keskusaukiona. Rakennus näkyy esteettä ristesyalueelle ja pääjulkisivu avautuu kadun suuntaan.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §



Riipiläntien ja Katriinantien risteys on myös maisemallisesti merkittävä elementti.





LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

4.2. KYLÄKUVA

Katrinebergin alueen kyläkuva koostuu pääasiassa vanhasta, pienimittakaavaisesta pientalorakentamisesta, joka sijoittuu metsän reunaan ja vanhojen tielinjausten varsille, usein korkeuskäyrien mukaisesti.

Tarkastelualueen läpi kulkeva Katriinantie on vanha tielinjaus, joka alun perin yhdisti Seutulan Helsingin pitäjän Kirkonkylään. Vanhalla kylätiellä on nykyisin myös raskasta liikennettä. Katutilassa ei heijastu se, että Katrineberg on alueen keskus, jossa on palveluita ja kokoontumispaikkoja. Nykyisin sairaalan ympäristöön levittäytyvät pysäköintialueet ja pysäköinti on levinnyt orgaanisesti teiden varsille. Sairaalan ja kartanon ympäristö on tilallisesti jäsentymätön, joskin monin paikoin myös puistomainen ja kaunis.

Katriinantien ja Riipiläntien risteys on mäen päälle sijoittunut kylän vanha kokoontumispaikka, jolla kylän kauppa pitkään sijaitsi. Risteys hahmottuu melko pitkältä Riipiläntietä lähestyttäessä.





Katunäkymä pitkin Katriinantietä on melko suljettu sitä pohjoisen puolella reunustavan puuston vuoksi.



4.3. MAISEMARAKENNE

Suurmaisematilat Seutulan ja erityisesti tarkastelualueen ympäristössä voi jakaa kolmeen kokonaisuuteen: Riipiläntien länsipuolella avautuva Vantaanjokilaakso, Riipiläntien itäpuolella avautuva viljelymaisema, joka ulottuu myös hieman Katriinantien pohjoispuolelle sekä kolmantena Lampurintien itäpuolella, Katriinantien etelä- ja pohjoispuolelle ulottuva hyvin laaja yhtenäinen maisematila. Myös tarkastelualueen pohjoispuolella aukeaa suuri yhtenäinen viljelymaisema Riipiläntien varrella.

Maisematilan rajoja muodostavat Vantaanjoki, sillä sen rannoilla on takavuosikymmeniä enemmän kasvillisuutta ja puita; Riipiläntie, jonka varrella on puustoa ja rakentamista, minkä lisäksi itse tie on nostettu penkalle; Katrinebergin metsäinen mäki, jolle rakentaminen on keskittynyt; Getbacka ja sen eteläpuolelle rakennetun kesämaja-alueen puusto ja viimeisenä Getbackan pohjois- ja lounaispuolella sijaitseva peltoalue, joka on päässyt kesannolle ja pensoittumaan. Näin ollen suurten avoimien maisematilojen keskelle muodostuu katkos suurmaisemaan.

Keskeisinä näkyminä tarkastelualueelta ulospäin voidaan pitää erityisesti näkymää Katrinebergin kartanon terassoidusta puutarhasta etelään jokilaaksoon, näkymää Lampurintien linjasta kohti itää ja Isoniittua sekä Aurinkomäeltä koilliseen. Riipiläntieltä ja Katriinantieltä maisemat avautuvat pisteittäin, kun rakentamista ei ole tien läheisyydessä.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §







Jokimaisema on ollut sata vuotta sitten nykyistä avoimempi, kun pelloilla ei ollut suojavyöhykkeitä. Kuva 1930-luvulta. VKM.







Riiipiläntieltä itään aukeaa viljelymaisema Katrinebergin suuntaan.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Riipiläntieltä länteen aukeaa laaja viljelymaisema Vantaanjokilaaksoon.





Tarkastelualueen itäpuolella aukeavat lähes Pohjanmaan lakeuksien veroiset laajat viljelymaisemat.





LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §



Katriinantien pohjoispuolella lähellä Riipiläntien risteystä on pieni peltoaukea, jonka reunaa täplittävät asuinrakennukset.





Katriinantieltä etelään aukeaa pitkä näkymä jokilaaksoon.



Lampurintieltä länteen näkymän katkaisevat pensaikoituineet pellot ja kesämajojen puustoinen alue.



Lampurintieltä luoteeseen yli Katriinantien aukeaa kapeahko näkymäkäytävä.



LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §



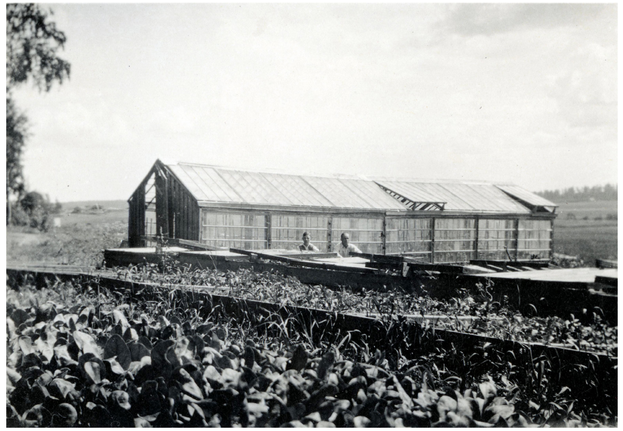

Näkymiä Vantaanjoen viljelymaisemaan 1930-luvulla. VKM.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

5. JOHTOPÄÄTÖKSET

Seutulan kylä on harvinaislaatuinen ympäristö Vantaalla ja pääkaupunkiseudullakin. Sen keskiajalta periytyvä kylärakenne on edelleen luettavissa ja kylän kupeesta avautuvat Vantaanjokilaakson avarat viljelymaisemat ovat säilyneet hämmästyttävän hyvin vailla merkittäviä muutoksia tai merkkejä nykyajasta. Yhtenäisen maisematilan rikkoo Katrinebergin kohdalla joen rantaan asti ulottunut kesämaja-alue, mutta paikalta lähes joka ilmansuuntaan aukeavat avoimien viljelymaisemien näkymät. Vantaalaisten viljelymaisemien joukossa Seutulan ja Katrinebergin alue onkin yksi parhaiten säilyneistä.

Seutula on historian katsannossa ollut monilla tavoin melko tyypillinen Helsingin pitäjän kylä, joka ei kuitenkaan hieman syrjäisestä sijainnistaan johtuen ole joutunut kärsimään sotien tai kulkutautien vaikutuksista ensimmäisenä tai – ainakaan Helsingin pitäjän laajuudessa tarkasteltuna – rankimmin. Myös isojako 1700-luvulla vaikutti kylän rakenteeseen melko maltillisella tavalla.

Kylä on koostunut omistusmuodoltaan vaihtelevista taloista: se käsittää vanhoja perintötiloja, vanhaa rälssiä, ratsutilaksi kohonneen perintötilan sekä reduktiossa kruunulle peruutetun perintötalon, joka jatkoi elämäänsä sotilasvirkatalona. Koska kylän rakenne ei ole sanottavasti muuttunut, myös vanhat keskeiset tielinjat, Katriinantie kirkonkylän suuntaan sekä Riipiläntie kylästä pohjoiseen, ovat pysyneet lähes muuttumattomina ainakin 1700-luvulta alkaen.

Se, että voimme havaita historian jäljet Seutulan ja Katrinebergin ympäristössä tänäänkin niin voimakkaasti, johtuu siitä, että maankäytön paine on alueella ollut muuta Vantaata ja pääkaupunkiseutua maltillisempi. Katrinebergin alueen suurin muutos, jopa käänne, oli kartanon päätyminen Helsingin maalaiskunnan haltuun, mitä seurasi Katriinan sairaalan ja muiden alueen kunnallisten palvelurakennusten rakentaminen. Nämä rakennukset muodostavatkin Katrinebergiin modernin, hyvinvointivaltion arkkitehtuuria edustavan kerroksensa, joka erottuu Seutulan vanhasta rakentamisesta selkeästi. Kuitenkin nämäkin muutokset ovat pääosin sopeutuneet vanhaan kylärakenteeseen ja rakentaminen on asettunut lähelle jokilaakson reunaharjannetta, jonne rakentaminen on vanhastaan sijoittunut.

Siinä missä Katrinebergin alueen rakennuskannassa on myös vahvoja moderneja kerroksia, Seutulan vanha kylä lännessä edustaa keskimäärin vanhempaa rakennuskantaa ja rakentaminen on keskittynyt Suosaarentien varteen. Tässä mielessä kyläkuva on tarkastelualueen länsipuolella paremmin säilynyt. Katrineberg liittyy kuitenkin Seutulan ja sen vanhojen naapurikylien kartanoiden ja historiallisten rakennusten ketjuun - tätä laajempaa kontekstia voisi tuoda Vantaalla esiin laajemminkin, ja tutkia, millaisia vetovoimatekijöitä alueen ominaispiirteistä voisi nostaa esiin.

LÄHTEET

Arkistolähteet

Kansallisarkisto (KA)
Samuelin kartat 1699
Senaatin kartat 1870-1917
Muita vanhoja karttoja: Maanmittaushallituksen uudistusarkisto ja
maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto

Museovirasto (MV)
Vanhoja valokuvia
Tietoa muinaisjäännöksistä Kyppi-palvelussa

Uudenmaan liiton karttapalvelu (UKP)
Maakuntakaavan tiedot ja kaavakartta

Vantaan kaupunginmuseo (VKM)
Vanhoja valokuvia
Rakennustietoja Kirsti-tietokannasta

Vantaan karttapalvelu (VKP)
Eriaikaisia ortoilmakuvia
Kiinteistö- ja rakennustietoja
Vanhoja karttoja

Painamattomat lähteet

Nyman, Marie ja Kehvola, Anna-Maija, 2011. Katrinebergin kartano-
puisto. Puutarhataiteellinen ja historiallinen inventointi. Kasvillisuus-
selvitys. Vantaa: Kaupunkisuunnittelu, Ympäristökeskus.

Seutulan VPK, sa. Seutulan vapaapalokunnan verkkosivut ja histo-
riatiedot. Saatavilla verkossa: https://seutulanvpk.fi/
Haettu 27.9.2022.

Suhonen, V.-P. 2005. Vantaan keskiaikaisten kylätonttien inventointi
vuonna 2005. Helsinki: Museovirasto/RHO.
Saatavilla verkossa:
https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjhanke/read/asp/hae_liite.aspx?id=104505&tyyppi=pdf&kansio_id=92 Haettu 5.7.2022

Painetut lähteet

Eskola, Kristina. 2008. Lapsuuteni Seutula. Vantaa: Kellastupa.

Eskola, Kristina. 2021. Juuret Seutulassa. Vantaa: Kellastupa.

För landtmannahem : tidskrift för Finlands svenska landtmannagillen och ungdomsföreningar, 01.09.1910, nro 9, s. 32 https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/915497?page=32
Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot

Gardberg, C. J., Dahl, Kai & Savolainen, Irma. 1989. Suomen karta- noita. Helsinki: Otava.

Hako, Jukka. 1985. Helsingin pitäjässäkin herätään – Seutulan työ- väenyhdistyksen perustamisesta 80 vuotta. Artikkeli teoksessa: Helsingin pitäjä. 1986: Helsinge. 1986. ss. 20-25. Vantaa: Helsingin pitäjän kotiseutuyhdistys.

Hako, Jukka; Hako, Senja ja Lillbroända, Pia. 2005. Kartanomatka Vantaalla. Vantaa: Kellastupa.

Hako, Jukka ja Vuorikoski, Pia. 2018. Kartanoelämää Vantaalla. Vantaa: Kellastupa.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Hanhivaara, Timo. 1988. Seutulan keskiaikaiset kyläjaot. Artikkeli teoksessa: Helsingin pitäjä 1989. Vantaa: Helsingin pitäjän kotiseutuyhdistys ja Vantaan kaupunginmuseo.

Helsingfors Tidningar, 13.07.1861, nro 81, s. 6 https://digi.kansalliskirjasto.fi/sanomalehti/binding/1113260?page=6 Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot

Heporauta, Aarne. & Saresto, Sari. 1991. Katrinebergin kartano: Rakennushistoriallinen katsaus. Vantaa: Vantaan kaupunginmuseo.

Kepsu, Saulo. 2005. Uuteen maahan: Helsingin ja Vantaan vanha asutus ja nimistö. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Kolhonen, Pasi; Puranen, Mia; Saarinen, Lauri; Wahlberg, Matias; arkkitehtitoimisto Livady, 2021. Königstedtin kartano – kulttuuriympäristöselvitys. Helsinki: Senaatti.

Korpinen, Lauri. 1981. Käsikirjoitus Helsingin pitäjän historiaksi 1550–1865 – Osa 1: Vuodet 1550–1721 Helsingin perustamisesta Uudenkaupungin rauhaan. Vantaa: Vantaan kaupungin kulttuurilautakunta.

Kuisma, Markku; Leppänen, Lauri, 1990. Helsingin pitäjän historia 2 – vanhan Helsingin synnystä isoonvihaan 1550–1713. Vantaa: Vantaan kaupunki.

Kuisma, Markku. 1991. Helsingin pitäjän historia: 3, Isostavihasta maalaiskunnan syntyyn 1713-1865. Vantaa: Vantaan kaupunki.

Kuusisto, Elina; Rinkinen, Kristiina ja Vauhkonen, Heli. 2016. Missä on maat mainioimmat – Uudenmaan kulttuuriympäristöt. Helsinki: Uudenmaan liitto.

Leppänen, Lauri. 2009. Katrinebergin maatila 60 vuotta. Artikkeli teoksessa: Helsingin pitäjä 2010. ss. 53-67. Vantaa: Vantaa-Seura -Vandasällskapet.

Muukka, Laura ja Mäkynen, Anne. 2005. Vantaan kulttuurimaisemaselvitys. Vantaa: Vantaan kaupunki, kaupunkisuunnittelu.

Niinistö, Leena. 2009. Katriinankodista Katriinan sairaalaan. Artikkeli teoksessa: Helsingin pitäjä 2010. ss. 68-82. Vantaa: Vantaa-seura - Vandasällskapet.

Salminen, Tapioo. 2013. Vantaan ja Helsingin pitäjän keskiaika. Vantaa: Vantaan kaupunki.

Tiirakari, Leeni ja Kärki, Manu. 2013. Kartanokierros. 3. korjattu ja uudistettu painos. Somerniemi: Amanita.

Uudenmaan liitto; Kuusisto, Elina; Rinkinen, Kristiina; Vauhkonen, Heli. 2022. Missä maat on mainioimmat - Uudenmaan kulttuuriympäristöt. Helsinki: Uudenmaan liitto. Saatavilla verkossa: https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2022/05/Missa-maat-on-mainiommat.pdf Haettu 5.9.2022.

Vasander, Markku 1999. Sotia ja satovaihteluita – Seutulan kylän asutus- ja elinkeinohistoriaa keskiajan lopulta 1700-luvun alkuun. Artikkeli teoksessa Helsingin pitäjä 1999. Artikkeli teoksessa: Helsingin pitäjä 1999. ss. 6-18. Vantaa: Vantaa-Seura – Vandasällskapet.

Vuorikoski, Pia. 2009. Katrinebergin tilan juuret ulottuvat keskiaikaiseen rälssiin. Artikkeli teoksessa: Helsingin pitäjä 2010. ss. 44-52. Vantaa: Vantaa-Seura - Vandasällskapet.

Västra Nyland, 19.05.1949, nro 98, s. 3 https://digi.kansalliskirjasto.fi/sanomalehti/binding/2304171?page=3 Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot

Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, 2021. Uusimaa - Nyland. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. Nationellt värdefulla landskapsområden. VAMA 2021. Saatavilla verkossa: https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaalueet Haettu 1.2.2022.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

YHTEYSTIEDOT

Kivistön asemakaavatiimi
p. 839 11 (vaihde)
Asematie 7,
01300 Vantaa

Yhteisöllisyyttä edistävät ikäystävälliset kylät

Kooste syksyn 2022 työpajojen sisällöstä ryyditettynä kyselyn vastauksilla

Vantaalla 17.2.2023

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vanda och Kervo välfärdsområde

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriön Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelma on rahoittanut hanketta 80000 eurolla.

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

Sisällysluettelo

- Hankkeen taustaa.....3
- Työpajoista ja kyselystä.....4
- Asuminen.....6
- Palvelut..... 11
- Ympäristö.....17
- Teknologia.....21
- Yhteisöllisyys.....26
- Turvallisuus.....30
- Esteettömyys.....31

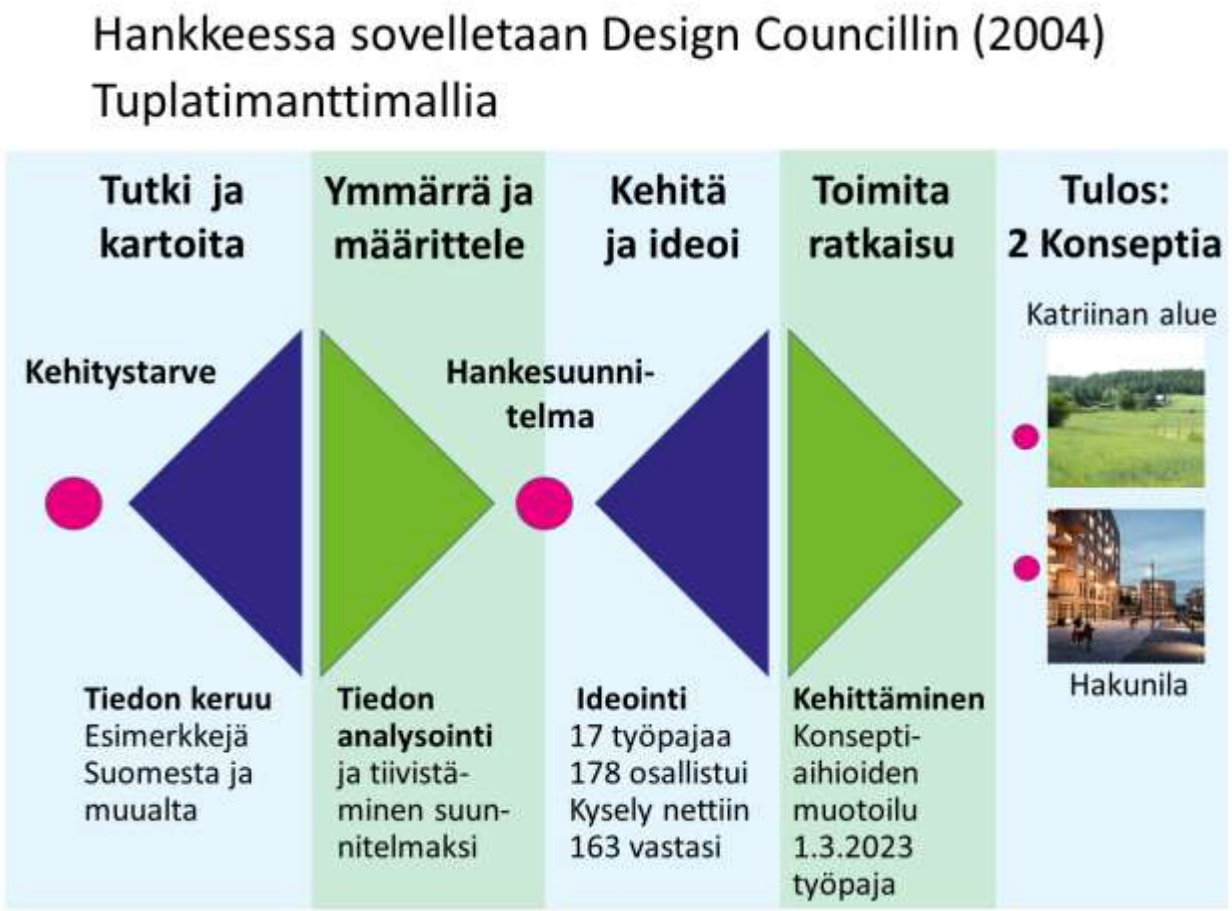

Yhteisöllisyyttä edistävät ikäystävälliset kylät -hanke

- Hanke tuottaa kaksi ikäystävällisen kylän konseptia, joissa on ideoita, suunnitteluohjeita ja periaatteita
- Hankkeen menetelmänä on palvelumuotoilu, jossa palveluja kehitetään ja suunnitellaan muotoilun keinoin
- Konseptiaihioita muotoillaan seuraavaksi työpajassa 1.3.2023

Tavoitteena oman näköinen elämä omassa kodissa

- Syksyllä 2022 järjestettiin 17 kpl työpajoja, joissa osallistujia yhteensä 178 Osallistuvavantaa.fi –alustalla oli kysely, johon 13.12.2022 mennessä vastanneita oli 163
- Syksyn 2022 työpajojen työskentelyssä asuminen, palvelut ja ympäristö olivat pääteemoja ja teknologia kulki kaikissa teemoissa mukana
- Hankkeen pääteemojen lisäksi työpajoissa nousi uusia läpileikkaavia teemoja, kuten turvallisuus, esteettömyys, yhteisöllisyys ja luonto. Näitä teemoja on tarkasteltu hankkeen pääteemojen kautta
- Syksyllä tehty kysely pohjautui ensimmäisissä työpajoissa nousseisiin sisältöihin. Kyselyn tuloksia on nostettu mukaan yhteenvetoon diagrammien muodossa

Nukahdat ruususen uneen ja avaat silmäsi n. 10 vuoden kuluttua. Mitä näistä toivot näkeväsi Vantaalla? Max 5 valintaa

1 Voin pelata ja urheilla lähiympäristössä, voin myös pulahtaa uimaan järveen
2 **Vantaalla on panostettu esteettömiin kulkureitteihin, joiden varrella on penkkejä ja näköalapaikoilla on levennyksiä ja kaiteet, joihin voi nojata**
3 Rakennuksissa on väriä ja moninaisuutta. Uudisrakentamisen määräyksiä on höllennetty ja ihmiset voivat toteuttaa asumisen unelmaansa helpommin
4 Raitiotien ensimmäinen osa on valmis ja jatkoa suunnitellaan
5 **Vantaalle on rakennettu viihtyisiä rakennuksia, mutta samalla on huolehdittu, että luonto on kaikkien lähellä ja helposti saavutettavissa**
6 **Kun minulle tulee ahdinko, tiedän, että saan apua ja minua kuunnellaan**
7 **Asun itsenäisesti, mutta kuulun yhteisöön ja saan apua kun tarvitsen**
8 Apunani on turvallinen, helppokäyttöinen älyteknologia
9 **Asuinalueeni tarjoaa eri elämänvaiheisiin eri asumismuotoja**

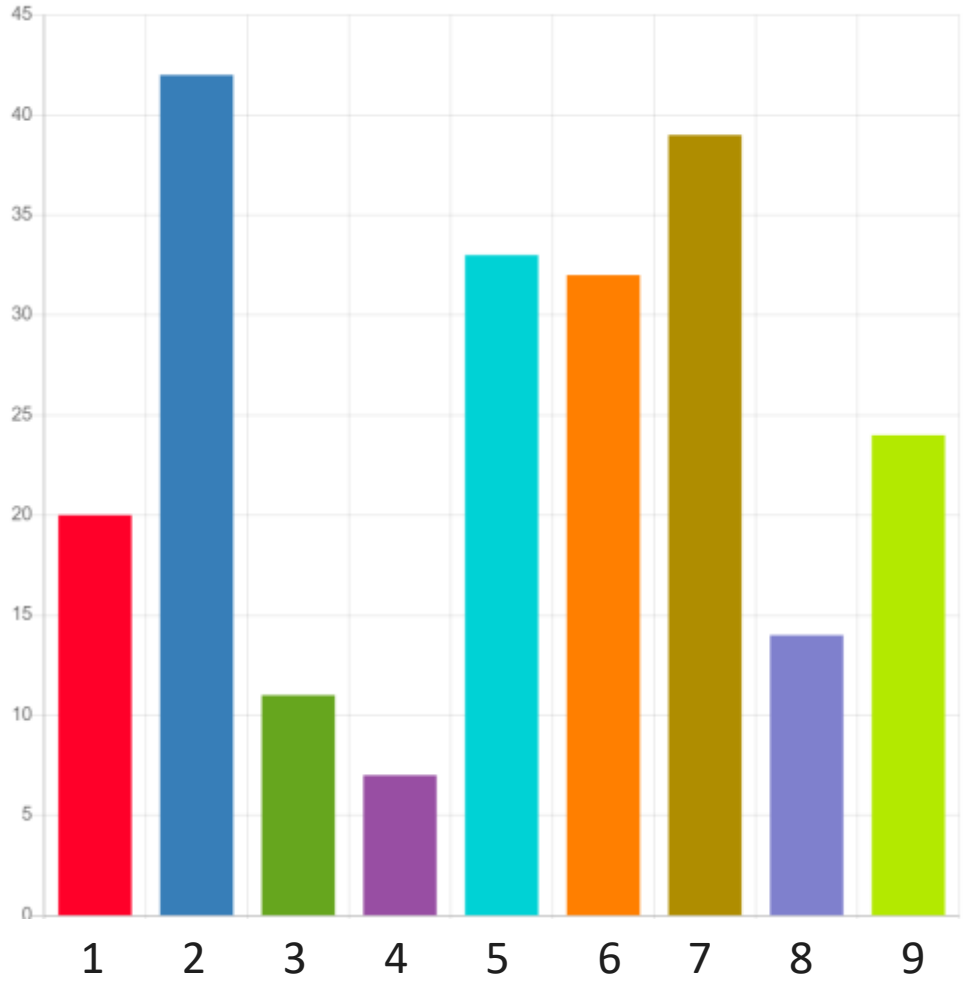

Asuminen

Kotona asuminen on mieleisintä elämän loppuun asti

Pariskunnat ja elämänkumppanit haluavat asua yhdessä riippumatta siitä, tarvitseeko toinen enemmän tai vähemmän hoitoa tai palveluita

Ikäihmiset mukaan suunnitteluun



Mitä ikäystävälliseen asumiseen voisi kuulua? Max 5 valintaa

1 **Esteettömyys ykkösenä**: ei kynnyksiä, ei ahtaita oviaukkoja tai pieniä koppeja. Esteettömät kulkuväylät myös ulkona kaduilla ja pihoilla
2 Asunnossa on riittävästi tilaa, jotta pääsee liikkumaan. Keittiön tilalle vaikka saareke, liukuovet tms. jotka menevät avattaessa kasaan, tai liukuvat
3 Tarjolla olisi oma työhuone, jonne voi jättää asiat vaiheeseen. Ikäihmisten toimistohotelli.
4 **Asuinalue tarjoaa eri elämänvaiheisiin eri asumismuotoja**. Voi asua samalla alueella, vaikka palvelutarve lisääntyisi
5 **Rauhallinen ympäristö**
6 **Tarjolla on yhteisiä tiloja, joissa on mahdollisuus tavata muita.** Esim. kerhohuone, jossa käsityöläiset kokoontuu
7 Hyvien ihmisten kylä: ymmärtämys ja rakkaus toisiin. Vähemmän maksettaisiin palveluista ja olisi enemmän vertaisapua
8 **Kotona asuminen on mieluisinta elämän loppuun asti.** Hyvät kotipalvelut tukena
9 Riittävästi virikkeitä: avustetaan ulkoilussa, autetaan tapahtumiin pääsyssä.
10 Mieleinen lemmikki. Jos asuu yhteisössä, siellä voisi olla yhteisiä lemmikkejä.
11 Asunto voi olla kerrostalossa, mutta ympärillä pitäisi olla tilaa, ilmaa, vihreää
12 Omat valinnat asumisessa ja elämänrytmissä : ”nukun niin pitkään kuin haluan”
13 Asumismuoto, jossa omistus- ja vuokra-asuminen yhdessä
14 **Pariskunnat saa olla yhdessä**
15 Moninaisuus, esim. opiskelija-asumisen ja vanhusasumisen yhdistäminen
16 Asunnon lähellä asuu oman ikäisiä ihmisiä

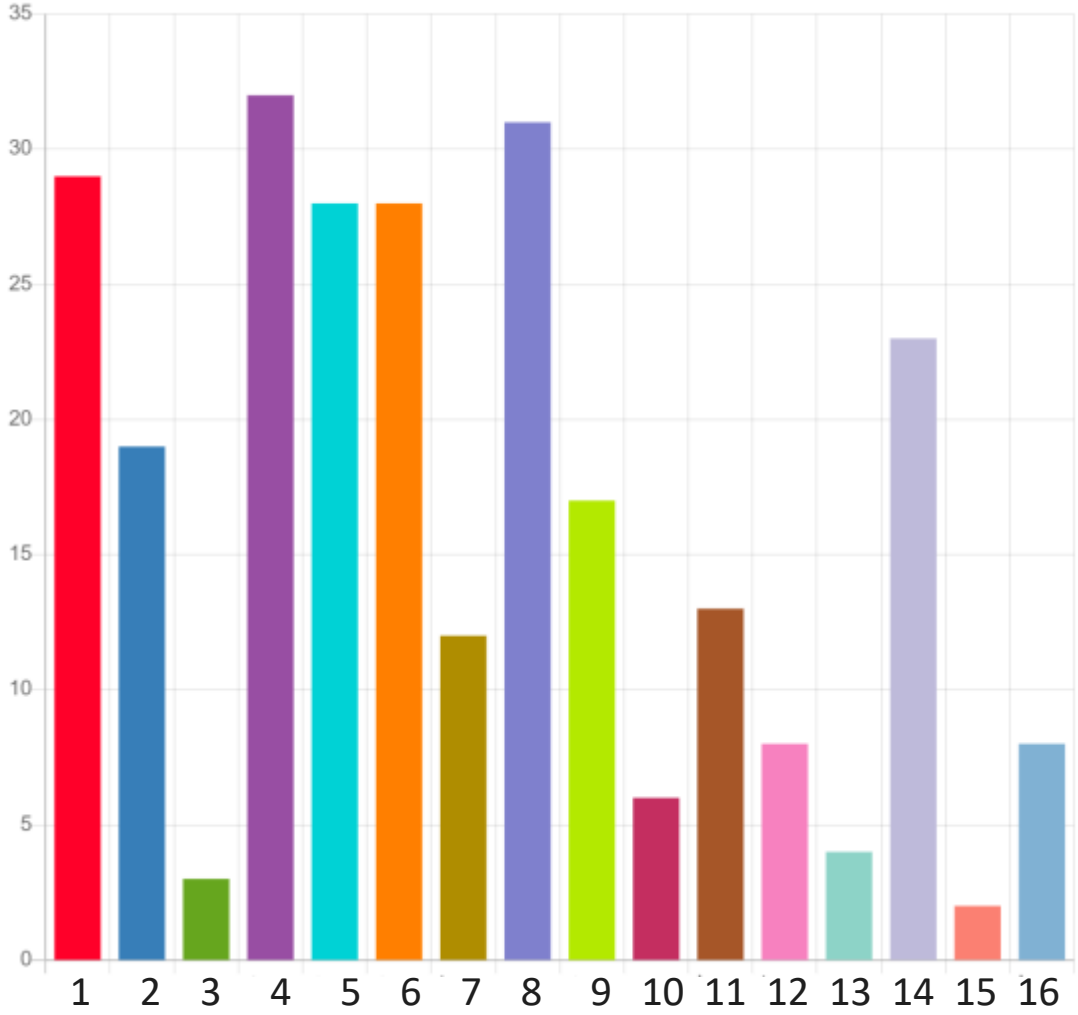

Asunnot

Työpajoista nousseita ajatuksia	Ratkaisuehdotuksia
• Esteettömyys ja turvallisuus • Muunnettavuus eri tarpeisiin ja elämäntilanteisiin • Toiminnallisuus, selkeys • Rauhallisuus, hyvä äänieristys • Edullisuus • Riittävästi tilaa, paikka kaikelle • Tasojen ja tilojen säädettävyys, ergonomia • Lämpö • Yhteisiä tiloja, kerhotiloja tms. • Parkkipaikkoja • Ulkoilumahdollisuus • Omat valinnat asumisessa ja elämänrytmissä • Älykoti	• Riittävät oviaukot, ei kynnyksiä, tilaa nykyisille ja tuleville apuvälineille • Hyvä valaistus ulko-ovelta lähtien • Voisi olla oma työhuone, jonne voi jättää asiat vaiheeseen. Ikäihmisten toimistohotelli. • Kaappien korkeudet sellaiset, että ylettyy ottamaan astiat ja ruokatarvikkeet tarvittaessa • Yläkaapit tulisivat nappia painamalla alemmaksi ja alakaapit ylös. • Sopivat sängyt, josta pääsee ylös sujuvasti • Ovet: liukuovet tms. jotka menevät avattaessa kasaan, liukuvat sivuun tai vaikka ylös. • Ei mitään turhaa, johon voi lyödä päänsä tai loukata itsensä.

Asumisvaihtoehdot

Työpajoista nousseita ajatuksia	Ratkaisuehdotuksia
• Yksin asuminen omana valintana omassa kodissa • Omistus- ja vuokra-asuminen yhdessä • Yhteisasuminen – omat asunnot ja yhteiset tilat • Integroitu asuminen • Kodinomainen palvelutalo • Oman perheen kanssa • Asumisoikeusasunto tai vuokra-asunto • Perhekoti, esim. 4 asukasta, 4h+keittiö, perhehoitajalla oma huone • Senioritalo, joka olisi suunnattu ikäihmisille yli 65-v. Halu muuttaa pientalosta helpompaan ratkaisuun. • Asuntotarjonta monipuolista, jotta on valinnanvaraa	• Ideaali olisi aktiivisten senioritalo, jossa kämpät isompia, jotta harrastukset ja ego mahtuvat sisään • Iso vanhustenkeskus ei houkuttele • Vuokrataloja vrt. Saksa, täysin saneerattuja, silti vuokra 3 h + k on vain 500 € / kk • Monimuotoinen asujaimisto ja naapurusto • Kotona voidaan olla lasten kanssa • Vanhainkotityylinen, voisi tehdä kaikkea • Palvelutalo, jossa omat huoneet, lähellä entistä asuntoa, alakerrassa palveluita, kuten ruokala ja kotiin saa eri palveluita. Palvelut voivat maksaa, mutta niihin saa tukia. Kun aika kuluu ja tarvitsee enemmän tukea, saa myös lisää apua. • Iso vanhustenkeskus ei houkuttele

Asumisympäristö

Työpajoista nousseita ajatuksia	Ratkaisuehdotuksia
• Asuinalue tarjoaa eri elämänvaiheisiin eri asumismuotoja • Viihtyisä ympäristö • Sosiaalisia kontakteja eri sukupolvien välille • Sukupolvien välinen kohtaaminen: Kahvilat, päivätoiminta, yhteinen olohuone	• Viihtyisä kotipiha, pihamaa tai parveke, jossa voi kasvattaa kukkia ja vihanneksia • Pitäisi olla eläväinen kaupunginosa, se lisäisi turvallisuutta • Etelässä vanhukset katukuvassa mukana, täällä näkee harvoin • Vauvasta vaariin voisi asua alueella, isovanhemmat ja perheet • Esim. ennen lapset ja vanhat asui yhdessä, yhteisö piti huolta vanhuksista, vanhukset hoiti lapsia

Palvelut

Proaktiivisuus: toimintakyvyn ja liikkumisen ylläpito

Osallisuuden ja vahvuuksien tukeminen

Tunnustetaan ihmisen arvo

Mitkä seuraavista palveluista ovat sinulle tärkeitä? Max 5 valintaa

1 **Palvelut, jotka tukevat kotona asumista, jotta kotona asuminen tuntuu turvalliselta**
2 **Omalääkäri ja/tai omahoitaja**
3 Taideterapia ja muu tekeminen. Itse tekemällä pysyy aktiivisena ja muistisairauden eteneminen hidastuu
4 **Hyvät harrastusmahdollisuudet lähellä**
5 Yhteisöllisiä kerhoja, kuten pihapiirin hoitaminen tai yhteiset kävelyretket tai jumpat
6 Päivittäistavaroiden saannin varmistaminen joko esteettömien kulkuyhteyksien avulla tai kotiinkuljetuksena
7 **Mahdollisuus sopivaan hoitopaikkaan tarvittaessa**
8 Maisan (asiakas- ja potilastietojärjestelmä) käyttäminen ja käytönopastus
9 Vaikuttamismahdollisuudet omaan elämään. Esim. alueelliset kyselyt senioreille
10 Eläkeläisille päivällä halvemmat liput, 80-vuotta täyttäneet ilmaiseksi julkisessa liikenteessä
11 Uimahallin palvelut ja kuntosalit ilmaiseksi eläkeläisille
12 Ennalta ehkäisevät palvelut. ”Kyyhöttämisen” ennalta estäminen
13 **Voisi valita mitä palveluita tarvitset ja haluat, palveluja voisi päivittää sitten kun tarpeet muuttuvat**

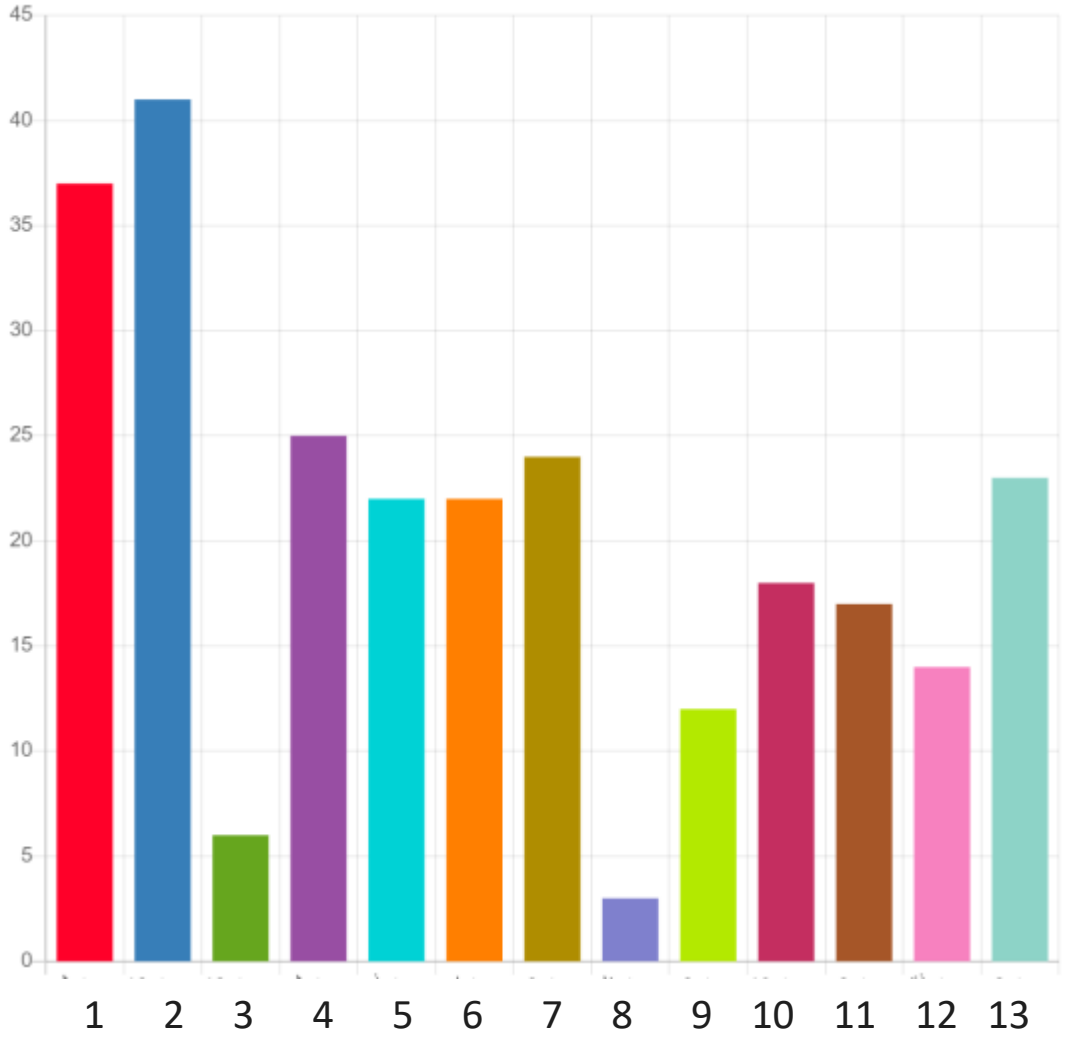

Asumista tukevat palvelut

Työpajoista nousseita ajatuksia	Ratkaisuehdotuksia
• Kaupat ja muut palvelut kävelyetäisyydellä • Ruoka- ja ateriapalvelut • Julkinen liikenne ja kuljetuspalvelut • Asukaslähtöiset palvelut – arki keskiössä • Kotiapu tarvittaessa esim. puhtaanapito, talvella apua lumitöissä, siivous, pyykinpesupalvelut • Sosiaali- ja terveyspalvelut • Palvelua omalla kielellä • Netti kaikille (vrt. vesi, sähkö) • Moninaisuuden, monitaustaisuuden ja erilaisuuden hyväksyminen ja arvostaminen • Esteettömien kulkureittien kunnossapito, jotta pääsee ulos hoitamaan omia asioita, riittävästi penkkejä, kaiteita ja levähdyspaikkoja.	• Tulevaisuuden kylä: voisit valita mitä palveluita tarvitset ja haluat, päivitys sitten kun tarpeet muuttuu • Asukastilassa on keskiviikkoisin keittolounas ja voi ottaa take away -annoksia. • Omakotiyhdistys auttaa lumitöissä, sieltä saa myös peräkärryn • Hyvien ihmisten kylä: ymmärtämys ja rakkaus toisia kohtaan. Vähemmän maksettaisiin palveluista ja olisi enemmän vertaisapua. • Näkövammaisen kannalta avustajalla on suuri merkitys, sillä täytyy voida luottaa avustajaan kun hoidetaan esim. pankkiasioita. Ei voi vaihtua ihminen joka kerta.

Mitkä seuraavista ovat lähipalveluita, joiden pitäisi löytyä n. 500 metrin etäisyydeltä

1 **Ruokakauppa**
2 **Apteekki**
3 **Ulkoilualue**
4 Kuntosali
5 Lääkäri
6 **Terveysasema**
7 Kirjasto
8 Askartelukerho
9 Uimahalli
10 Kirkko
11 Ravintola
12 **Julkisen liikenteen pysäkki**
13 Kasvimaa tai kattopuutarha
14 Pankki
15 Kampaaja
16 Fysioterapiapiste
17 Työ- ja harrastustiloja, esim. toimisto- tai harrastushotelli
18 Kierrätyspiste
19 Kirpputori
20 Ruokapalvelut
21 Kahvila
22 **Aluekeskus, jossa tarjotaan virikkeellistä toimintaa ja jossa tapaa muita**
23 **Virkistysalue, puisto, istutuksia, lähiluontoa**

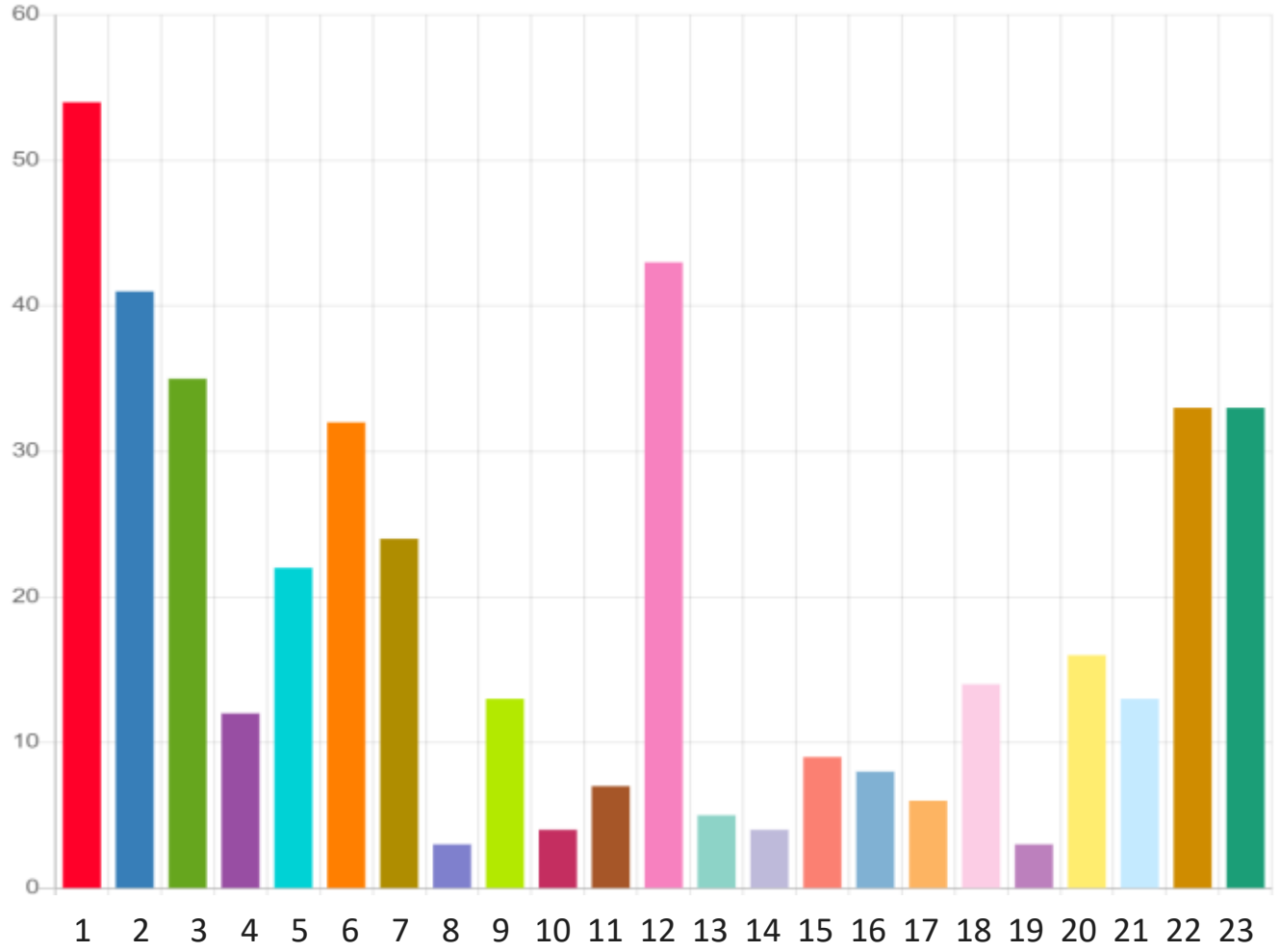

Palveluiden järjestäminen

Työpajoista nousseita ajatuksia	Ratkaisuehdotuksia
• Jakamistalous tulevaisuudessa tärkeämpää, ei tarvitse omistaa kaikkea itse • Virkistysalueet, puistot, istutukset jne. on tärkeä palvelu! • Julkisten palvelujen valinnanvapaus ja valinnaisuus, palvelusetelit yksityiseen palvelutarjontaan • Kokonaisvaltaiset palvelut; hyvinvointi kokonaisuutena -julkiset, kaupalliset ja 3. sektorin palvelut • Ennaltaehkäisy terveysasioissa • Saattohoito: arvokas kuolema arvokkaan elämän jälkeen	• Onko vanhus- ja vammaispalvelut sen niminen paikka, jossa halutaan vierailla, jonka palveluja käyttää? • Ihmisten tuottamia palveluita ja kohtaamisia! Teknologia ei voi korvata kohtaamista, uudet tekniset ratkaisut hyvä lisä / tuki, mutta ei korvaa ihmistä •Kokonaisvaltaista hyvinvointia tukee, että tarjolla samassa pisteessä (vanhusten keskuksessa) erilaisia palveluita: hierontaa, kampaaja, kauppa, joogasali yms. • Määräaikaistarkastukset esim. 5 vuoden välein, kannustaa pitämään itsestä huolta.

Toimintakykyä ylläpitäviä palveluita

Työpajoista nousseita ajatuksia	Ratkaisuehdotuksia
• Palvelun tarjoajien luotettavuus – henkilökunnan pieni vaihtuvuus • Kahvitupatoiminta, vapaaehtoistoiminta • Pitäisi olla mahdollisuus tehdä itse • Uuden oppiminen • Retket luontoon ja kulttuuripalveluihin: konsertit, teatterit • Vantaa voisi olla muistiystävällinen kaupunki • Sosiaalinen hyvinvointi kirjattava työhön Aivoterveys kriteereihin ja palvelumuotoihin • Tulevaisuuden suunnittelua, vielä kerkeää tekemään ja kokemaan • Palveluista tiedottaminen kaupungin, hyvinvointialueen ja yhdistysten toimesta	• Kerhot, askartelu, käsityöt, esim. neulepiirit ja linnunpönttöjen tekeminen. • Uimahalli ja kuntosalit ilmaiseksi eläkeläisille • Tekeminen auttaa, muistisairaus hävittää jonkin osan, kun itse tekee töitä jonkin asian vuoksi, sairauden eteneminen hidastuu • Vähintään kerran vuodessa iso, julkinen tapahtuma = KAIKKI YHDESSÄ • Oman selviämisen aktivoiminen etukäteen • Metsässä tai joen varrella kävely tekee hyvää • Kirjastosta löytää omankielistä kirjallisuutta ja musiikkia • Sporttikortti, ruokakortti, bussikortti, neuvola, terveyspalvelut, sosiaalipalvelut, ruokapalvelu

Ympäristö

Vantaalla ja Keravalla asuvien yhteys luontoon on vahva riippumatta asuinpaikasta

Esteettömyys

Kestävä kehitys

Turvalliste tilat



Lähiympäristö

Työpajoista nousseita ajatuksia	Ratkaisuehdotuksia
• Esteettömyys ja turvallisuus • Elämykselliset yhteiset tilat: aulat, viherhuoneet, piha-alueet • Katualueiden kunnossapito: auraus, hiekoitus, sulatus, esteiden poistaminen • Hyvä valaistus ja maamerkit • Turvalliset liikuntamahdollisuudet • Ulkoilumahdollisuus, avustaja ulkoiluun, jos on huono liikkumaan • Yhteisiä kokoontumistiloja asuntojen yhteyteen, julkisiin tiloihin ja kaupunkitilaan	• Piha-alueille ja kulkuteiden varrelle penkkejä, oleskelutiloja ja kaiteita • Yksityisautot vähenevät, jolloin julkiset reitit pitäisi saada sujuviksi. Runkolinjojen tueksi tarvitaan lähiliikkuvuutta tukevaa liikennettä. • Järjestetyt, opastetut retket ympäristöön • Puistot, lenkkipolut, luontopolut, hiihto, marjamaat, laavut, kuntosalit ulkona •Puistoihin pitäisi varata tilaa ohjelmille esim. Asahi -terveysliikuntaa. • Tarvitaan syy lähteä ulos, eli ei kaikki tapahdu etänä kotona • Kauppakeskuksiin ja julkisiin tiloihin ”ikäihmisten oleilutiloja” lepoon ja tuttavien tapaamiseen.

Mitä ikäystävälliseen ympäristöön kuuluu? Max 5 valintaa

1 **Kulkuväylät ovat avoimia ja esteettömiä. Väylät myös pidetään esteettöminä**
2 Ympäristö on helposti hahmottuva: reitit ovat selkeitä, isot selkokieliset kyltit, liikennevaloissa myös ääniohjaus
3 Talojen ja teiden välissä on tilaa, jotta mahtuu pysähtymään
4 **Reittien varrella on runsaasti levähdyspaikkoja: levennyksiä, kaiteita, penkkejä**
5 Ympäristössä on kukkaistutuksia ja kasveja, jotka auttavat voimaan hyvin
6 Kaikille avoin puutarha, josta voi hakea omenoita ja muuta satoa. Siellä voi järjestää juhlia, joihin luonto toimii kutsujana, kuten hanami (kirsikankukkien juhla)
7 **Riittävä valaistus kulkureiteille**
8 **Talvella liukkauden esto ja lumen ja sohjon poisto, jotta rollaattorilla ja pyörätuolilla pääsee liikkumaan**
9 Pyörätie ja jalkakäytävä erilleen, jotta rollaattorilla tai lastenrattailla ollaan turvassa
10 Tyhjilleen jääneille hylätyille tiloille etsitään uusia käyttötarkoituksia. Tyhjät tilat tuovat turvattomuutta
11 **Luonto on lähellä ja helposti saavutettavissa, metsää, kallioita, vettä**
12 Pienessäkin tilassa on mahdollistettu aktiivinen luontokontakti (viljely, eläimet, puuhastelu)
13 Rakennuksissa on värejä ja moninaisuutta. Ympärillä on tunnistettavia paikkoja, jotka auttavat muistisairaita hahmottamaan ympäristöä
14 Luonto ja maisema näkyy myös ikkunasta katsellen. Voi seurata vuodenaikojen vaihtumista ja sääoloja
15 Talojen pihoilla on hyvät oleskelutilat
16 Kaupunkiympäristö on rakennettu väljäksi, kauniiksi ja virikkeellisiksi
17 Roskaaminen vaikuttaa viihtyvyyteen. Roskapönttöjä pitäisi olla pysähdyspaikkojen lähellä, sellaisia, etteivät linnut saa leviteltyä roskia ympäristöön

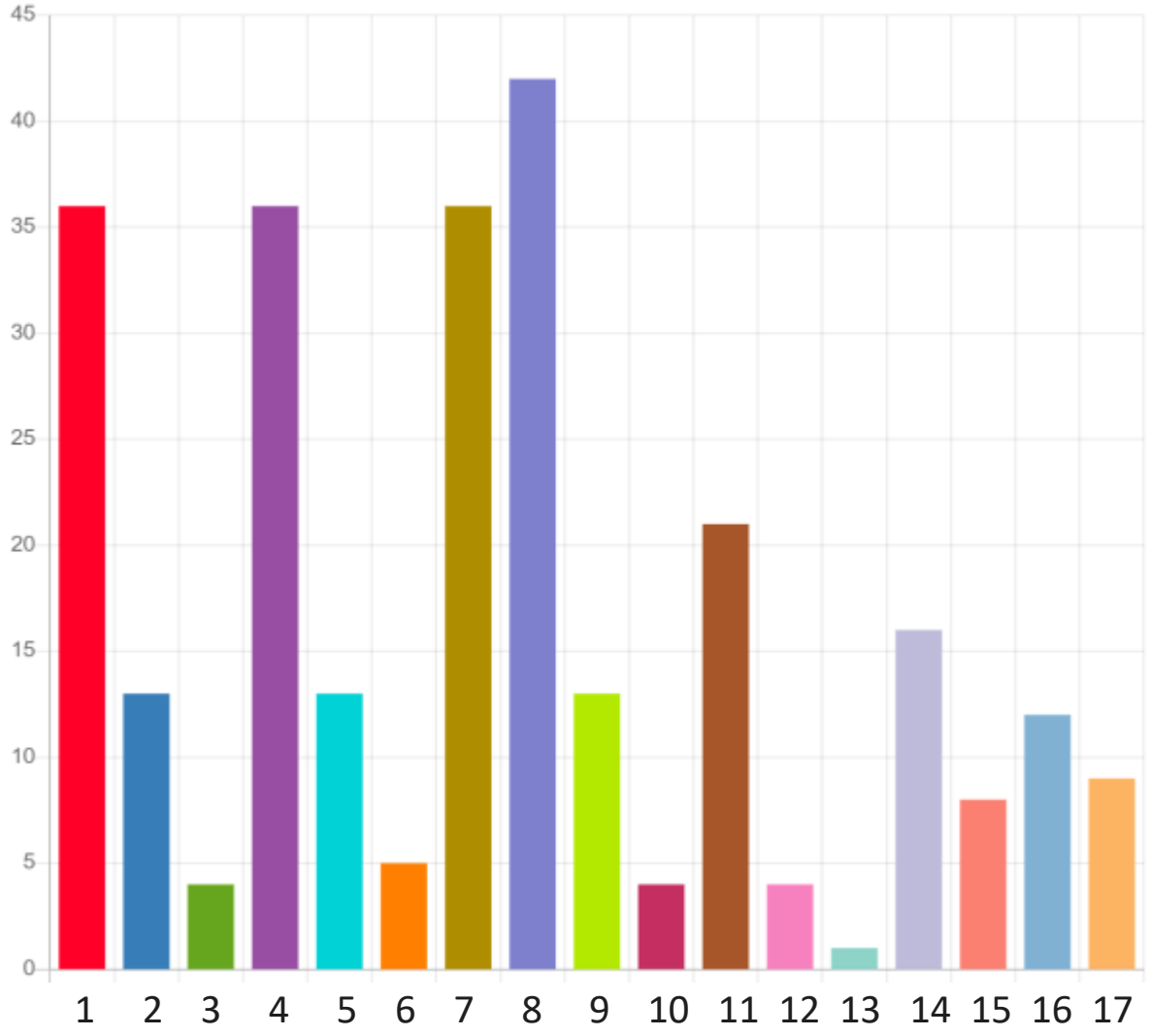

Luontoyhteys

Työpajoista nousseita ajatuksia	Ratkaisuehdotuksia
• Mikä tukee ikääntyvää, on luonto! • Luonnossa liikkuminen • Maisema sekä ulkona että sisältä katsottuna • Puut, metsät, puistot • Palsta- ja parvekeviljely • Luonnonvalo • Vuodenaikojen vaihtuminen • Lemmikit ja luonnon eläimet • Vesielementti: uiminen, kalastus, maisema • Vanha miljöö, reitit, muistot • Ilmastonmuutoksen pysäyttäminen!	• Viherkasveja, syötäviä kasveja, vaikka parvekkeella kasvatettuja •Voisi olla juhlia, joihin luonto toimisi kutsujana, kuten hanami. Voisi tehdä eväät, olisi ulkoilua ja samalla sosiaalinen tilaisuus • Eläimet, kissa ja muut eläinsuhteet tärkeitä: terapiaa ja ihanaa seuraa, muistisairaille, joilla ei ole sanallista kommunikaatiokykyä • Vähemmän kerrostaloja ja lisää luontoa • Kun luonto katoaa, myös vuodenaikojen rytmi katoaa. Kohta kukaan ei käytä kumisaappaita kun on vain nappaskengät kesät, talvet. • Pienessäkin tilassa voi mahdollistaa aktiivisen luontokontaktin (viljely, eläimet, puuhastelu)

Teknologia

Visio: Kun kuljen ovea kohti, se tunnistaa dna:sta, että olen tulossa ja ovi aukeaa. Sisätiloissa on liiketunnistimet, joiden avulla tasot ja lattiat muuttaa korkeutta riippuen siitä, kuljenko pyörätuolilla vai keppien kanssa.
Jos unohdan jotain rakkaita asioita, tulee muistutus. Esim. jos on välillä ollut huonommassa kunnossa, tulisi muistutus, että tykkäsit tähän aikaan käydä ulkona tai tykkäsit lukea kirjoja.
Jos tulee mieleen, vaikka Vivaldin 4 vuodenaikaa, se alkaa soida mulle. Seinät näyttää maisemaa kuin olisin siellä itse. Jos näen avustajan silmistä, että hän on väsynyt, nappia painamalla hän saa rentoutustilan, jotta saa latautua.



Teknologia – asuminen ja ympäristö

Työpajoista nousseita ajatuksia	Ratkaisuehdotuksia
• Liiketunnistimet mm. valaistus • Apuvälineet: siivous, keittiövälineet, sähköpainikeovet, turvarannekkeet, hälytinjärjestelmät, virrankatkaisu • Älykoti: älymatto tai lattia, jos kaatuu, lattia hälyttää apua paikalle • Asunnon lämmitys, ilmanvaihto ja lämpötilan säätäminen edullisesti • Liikkumista helpottavat ratkaisut, henkilökohtaiset kuljettimet • Virtuaaliluontoa sisätiloihin • Virtuaalimatkailu • Ympäristön hahmottamista tukeva teknologia	• Esim. astianpesukone, jonka voi täyttää kun tasot liikkuvat • Robotti / monitoimilaite esim. siivoukseen • Kaupunkirakentamisessa huomioitava uudet liikkumisvälineet kuten skuutit tai robottiautot • Näkövammainen tarvitsee ison näytön, jotta voi lukea tekstejä • Älykoti uhka vai mahdollisuus? Mitä jos järjestelmät kaatuvat ja et pääse edes ulko-ovesta sisään tai ulos.

Millaista on ikäystävällinen teknologia? Max 5 valintaa

1 Sähköiset kulkuvälineet lisääntyvät ja niihin tulee turvaelementtejä
2 **Puhelimet ym. ovat helppokäyttöisiä, jotta niitä voi käyttää, vaikka olisi nivelrikko**
3 **Joukkoliikenteen käyttö on helppoa**. Pysäkki voisi huhuilla - tule tänne, pääsen sisään oikeaan välineeseen ja oikealla pysäkillä pois
4 Sisätiloissa on liiketunnistimet, joiden avulla tasot ja lattiat muuttavat korkeutta riippuen siitä, kuljenko pyörätuolilla vai keppien kanssa
5 Mieli mukana kotona: jos unohdan jotain rakkaita asioita, tulee muistutus. Esim. että tykkäsit tähän aikaan käydä ulkona tai tykkäsit lukea kirjoja.
6 Tuli on hyvä renki, mutta huono isäntä. Jos on pelkästään teknologinen turvaverkko, inhimillisyys puuttuu
7 Isoja näyttöjä, suuria tekstejä, riittävästi kontrastia tekstin tai kuvien ja taustan välillä
8 Kaikki eivät näe esim. jonotusnumeroita, joten kehitetään myös ääniohjausta tai muita tapoja kertomaan kenen vuoro on kyseessä
9 **Palvelukeskuksessa on digineuvoja**, jotta ikääntyneet uskaltavat kokeilla etäyhteyksiä ja uusia laitteita
10 Kehitetään helppokäyttöisiä sähköisiä palveluita, kuten Maisa. Käyttäjä etenee yksinkertaista polkua ja käytettävyys on huippuluokkaa
11 Tulevaisuudessa on paikkariippumattomia palveluita, jotka helpottavat arkea ja mahdollistavat niiden kuluttamisen aikaa ja vaivaa säästäen
12 **Etäyhteyksien avulla terveyspalvelujen saavutettavuus paranee.** Saadaan henkilökohtainen ja räätälöity palvelukokonaisuus
13 Tulevaisuudessa matkaillaan virtuaalisesti ja ollaan tiiviimmin yhteydessä sukulaisiin ja ystäviin, jotka asuvat ulkomailla
14 Syntyy uusia digitaalisia palveluita esim. rentoutus tai jumppa tai vaikkapa taide- tai sirkustapahtumat, joihin voi osallistua vaikka kotoa käsin
15 **Pankki- ja muut asiointipalvelut ovat turvallisia ja käyttäjäystävällisiä**

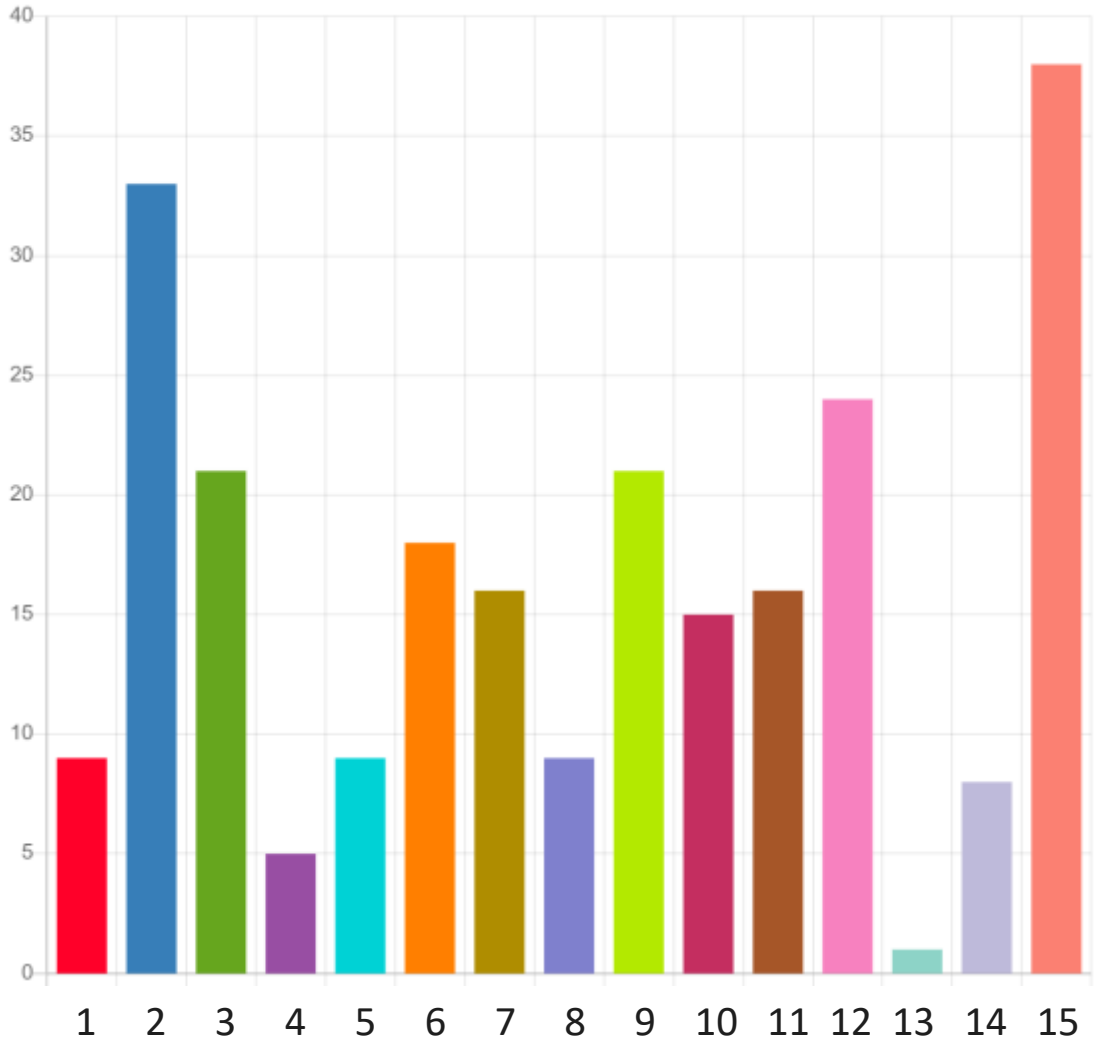

Teknologia – palvelut

Työpajoista nousseita ajatuksia	Ratkaisuehdotuksia
• Tekoälyyn perustuvat palvelut • Paikkatietoon perustuvat palvelut • Terveyspalvelut, henkilökohtainen ja räätälöity palvelukokonaisuus • Virtuaalihoito • Kuljetuspalvelut, sähköiset kulkuvälineet, robottiautot • Etäyhteydellä viestintä, kulttuuripalvelut, konsertit, näyttelyt tai vaikka ryhmärentoutus • Kielenkääntöpalvelut • Afaatikoille ja esim. muistisairaille kommunikaattoreita ym. apuvälineitä	• Maisa-portaali • Vuonna 2017 virtuaalihoito tuli Helsinkiin, 5 vuoden aikana siitä tuli totta. • Liikennevalojen ja jonotusnumeroiden oheen ääni, joka kertoo, kenen vuoro nyt on • Julkisiin liikennevälineisiin sovellus, jotta löytää oman välineen ja voi jäädä oikeassa kohdassa pois • Liiketunnistimet tunnistamaan, millä välineellä liikkuu, jotta palvelut tuotetaan oikealla tavalla • Hädän tullen saisin apua omalla kielellä • Saisin yhteyden muihin vertaisihmisiin eri puolilla maailmaa. Tulisi kontakteja ja robotti hoitaisi teknisen puolen.

Hyvä vai huono teknologia?

Hyvät puolet	Pelkoja ja kehittämistarpeita
• Hyvä teknologia on käyttäjälähtöistä, turvallista, helppokäyttöistä, esteetöntä ja saavutettavaa • Paikkariippumattomat palvelut helpottavat arkea ja säästävät aikaa ja vaivaa • Kun kaikki elämän aikana opitut kielet ovat unohtuneet, robottikääntäjä voisi auttaa. • Helppokäyttöinen tietotekniikka auttaisi esim. kun tarvitsee yhteyden lääkäriin tai huoltofirmaan • Sujuvat ratkaisut mahdollistavat ammattilaisen läsnäolon hoidettavan luona – uusia ammattiryhmiä ja resursseja mm. rutiinien ja turvapalveluiden hoitamiseen • Palvelukeskuksessa voisi olla digineuvoja, jotta kaikki voivat hoitaa omat asiansa luotettavasti	• Parannus olisi, että joku vastaa puhelimeen • Robotin vastaus ei välttämättä vastaa itse kysymykseen, tarvitaan myös ihminen • Nykytekniikka on suunniteltu näppäräsormisille ja hyvin näkeville. • Jos ei osaa käyttää nettiä, voi mennä monta päivää, eikä silti kykene hoitamaan asioitaan. • Ihmisillä on eri palvelut käytössä riippuen siitä osaatko vai etkö osaa käyttää tekniikkaa • Jos tulee sähkökatkos, me ollaan lirissä • Koko ajan tarvitaan lisää suojauksia, ettei joku pääse käsiksi omiin tietoihin • Tiedon keräämisen ja käytön valta- ja vastuukysymykset

Yhteisöllisyys

Visio: Lähistöllä olisi paikka, jossa naapurit voisivat kokoontua, sanoa terve, juoda kupillisen kahvia tai teetä ja jutella, tutustua uusiin ihmisiin ja jakaa tietoa tai vaikkapa elämäntarinoita.
Sillä tavalla rakentaisimme hyvän yhteisön, jossa ihmiset auttavat ja tukevat toisiaan sekä henkisesti että fyysisesti.



Yhteisöllisyyttä rakentamassa

Työpajoista nousseita ajatuksia	Ratkaisuehdotuksia
• Yhteiset tilat: kerhohuone, kahvihuone, matalan kynnyksen tila, monikäyttötila, sisäpiha, yhteinen olohuone, paikka, jossa voi keittää soppaa • Yhteiset pelisäännöt, turvallisen tilan periaatteet • Sosiaalisia kontakteja eri sukupolvien välille • Monia sukupolvia yhdessä, samoilla alueilla, samoissa taloissa • Moninaisuus, esim. opiskelija-asumisen ja vanhusasumisen yhdistäminen • Yhteisölliset tilaisuudet: yhteinen ruokailu, talkoot, juhlat, keskustelutilaisuudet, kisakatsomo, muisteluryhmä, sadonkorjuupäivä, naapuriapu • Yhteisöllisyyttä luomaan yhteisötalkkari tai ”kotihengetär”	• Tanskassa yhteisö, jossa rakennuksia ja sisäpiha, sellainen on hyvä idea • Kaikki tärkeät ihmiset lähellä, jos ei samassa talossa, samalla alueella. • Yhteisöllisyys luo turvallisuutta. • Yhteisöasuminen, jokainen osaamisensa mukaan. Keskustelu: myös ”päivän politiikka”, yhteinen tekeminen, käsityöt, lukeminen toisille, ruoanlaitto yhdessä, lastenhoito, retket… • Lapsiperheet kaipaavat myös yhteisöllisyyttä. • Samanikäiset: vertaistuki, sukupolvikokemukset • Vanhan ajan talonmies, jonka puoleen voisi kääntyä pienissä asioissa

Mihin yhteisöllisyyttä tarvitaan? Max 5 valintaa

1 **On paljon yksinäisiä, joiden sukulaiset ja ystävät asuvat kaukana. Voi löytää uusia ystäviä**

2 Eläkkeet ovat niin pieniä, ettei ole varaa hankkia kaikkia välineitä itselle

3 Ei jaksa enää tehdä kaikkea itse, ryhmässä voi jakaa töitä ja yhdessä saa enemmän aikaan

4 **Yhdessä voi vaikuttaa asioihin paremmin kuin yksin**

5 **Harrastuksissa ja yhdessä tekemällä mieli pysyy virkeänä**

6 **Ruoka maistuu paremmalta kun syö yhdessä muiden kanssa**

7 **On turvallinen olo, kun tietää, että lähellä on muita ihmisiä, jotka voivat auttaa, jos tulee ongelmia**

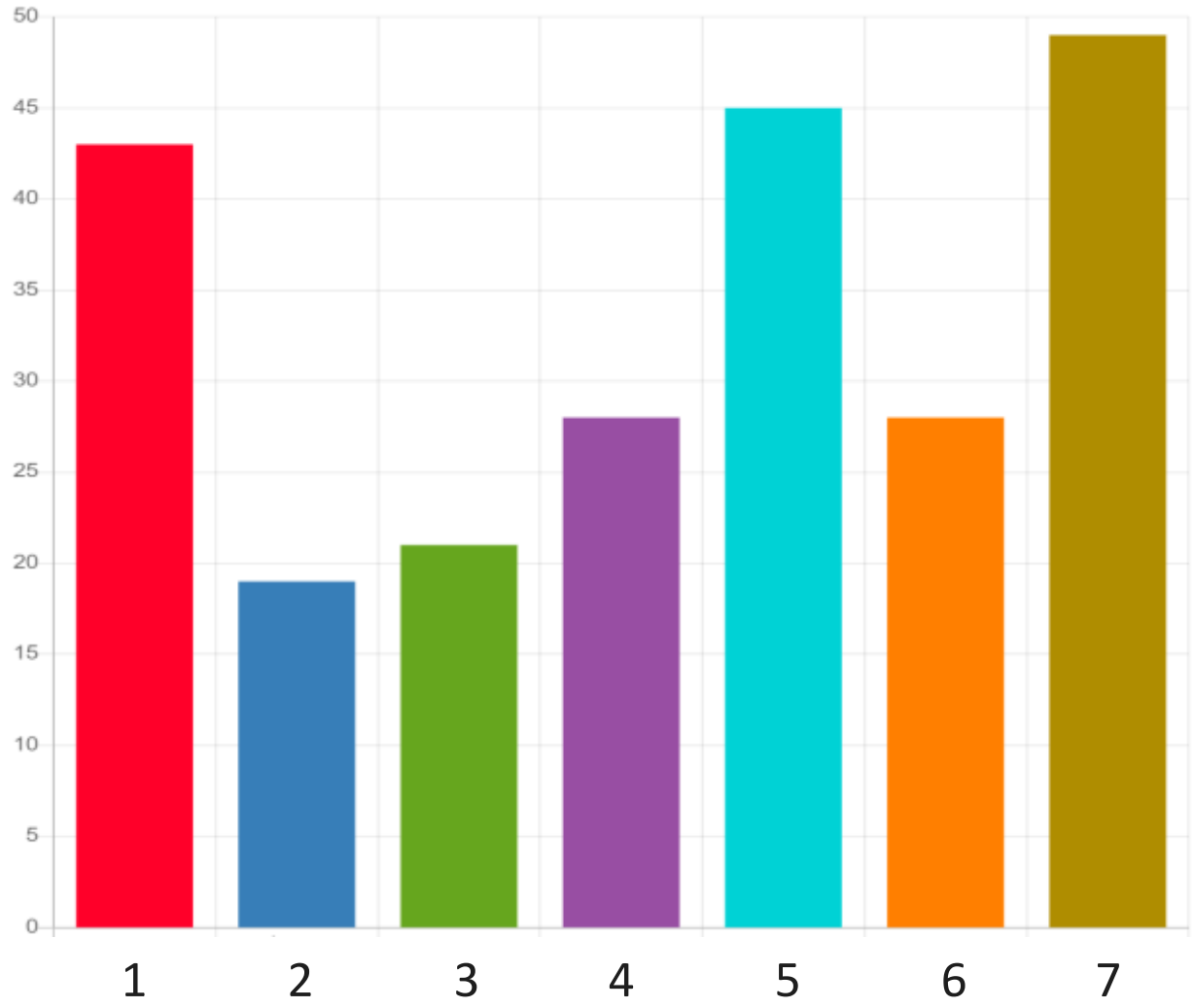

Mikä lisää yhteisöllisyyttä? Max 5 valintaa

1 **Yhteiskäytössä olevat tilat: monitoimitila, kerhohuone, vaatehuolto, sauna**
2 Yhteiset ruokailut
3 **Kahvila tai mahdollisuus keittää yhdessä kahvia**
4 Kaupunkiviljely
5 **Harrastuskerhot**
6 **Paikan isäntä tai emäntä**, henkilö, joka pitäisi yhteishenkeä yllä, vähän kuin vanhan ajan talkkari. Hänelle voisi kertoa huolista ja hän voisi auttaa pienissä arjen asioissa
7 Naapuriapu
8 Järjestetään uusille ihmisille tulojuhlat, jotta hän tutustuisi yhteisön jäseniin. Yleensä järjestetään vain läksiäisiä
9 Yhteiskäytössä olevat välineet, vaikkapa porakone, tekstiilipesuri, ompelukone tai kuntopyörä
10 **Liikunnanohjaaja**, joka kannustaisi ja vetäisi retkiä tai jumppia ulkona tai sisällä
11 Harrastustilat, joista voisi vaikka vuokrata oman pisteen ja jonne voisi myös jättää omat tavarat
12 Tila, jota voisi varata omaan käyttöön, kuten syntymäpäiville tai pienten ryhmien käyttöön

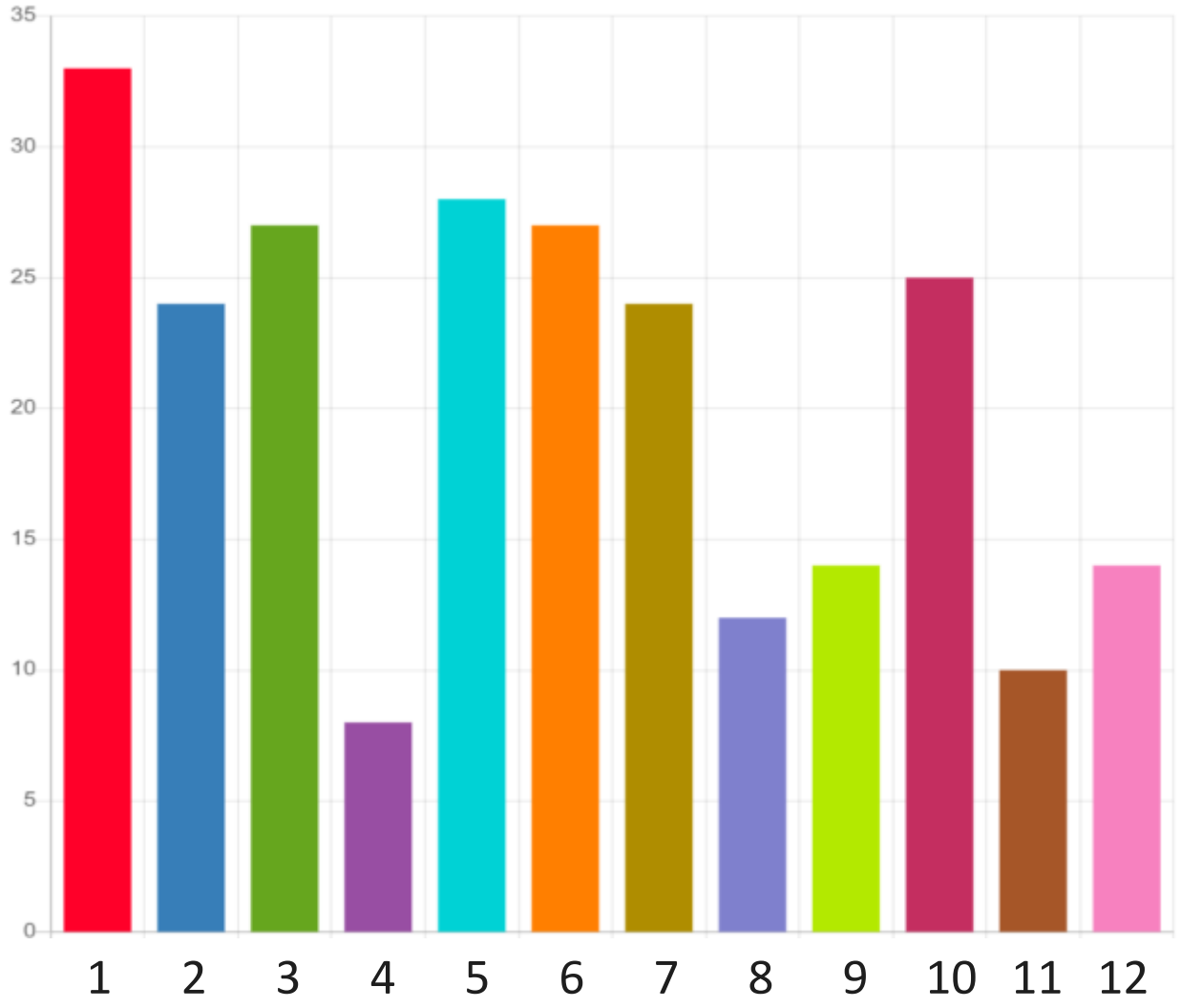

Turvallisuus – asuminen ja ympäristö

Työpajoista nousseita ajatuksia

- Turvalliset tilat: suihkutilat, sauna, valaistus, tavaroille kunnolliset säilytystilat
- Kulkuväylien turvallisuus: kadut ja portaat kunnossa, liukkauden esto, valaistus
- Selkeästi hahmottuvat kulkuväylät
- omat väylät hitaammin liikkuville vrt. esim. pyörät ja skuutit
- Penkit ja katokset mahdollistavat pysähtelyn ja lepäämisen
- Turvarannekkeet ja hälytinjärjestelmät
- Valaistus esim. yöllä mahdollistaa turvallisen liikkumisen
- Turvallisen tilan periaatteet yhteisissä tiloissa

Ratkaisuehdotuksia

- Oman kodin turvallisuus, ei tarvitse pelätä mitään tai ketään
- Selkeys, turvallisuus, turhat haaverit pois
- Yhteisöllisyys, turva, apu ja tuki: tieto siitä, että tarvittaessa saa apua
- Yhteisöllisyys luo turvallisuutta.
- Ikääntyneille sellaiset laitteet, että voi pyytää apua
- Turvallinen, helppokäyttöinen älyteknologia
- 30 vuoden taistelun jälkeen saatiin kävelytie, jotta saadaan kävellä turvallisesti. Juhannuksen jälkeen järjestetään bileet kun kävelytie valmistuu.

Esteettömyys

Työpajoista nousseita ajatuksia	Ratkaisuehdotuksia
• Esteettömät kulkuväylät sisällä, ulkona kaduilla ja pihoilla • Näkövammaisesteettömyys: ohjauslistat ja -värit, riittävän suuret, erottuvat ja oikein sijoitetut kyltit, suuret fontit, reunakivet, äänimajakat • Kuuloesteettömyys: akustiikka, taustamelun poistaminen, visuaaliset ja tärinään perustuvat hälytyssignaalit, induktiosilmukka • Muistiesteettömyys: pysyvä kodikas koti, pysyvät kontaktit, suunniteltu arki, maamerkit, selkokieli • Digiesteettömyys: sopivat laitteet, yhteydet, saavutettavat digipalvelut	• Kynnykset ja töyssyt pois, palvelut lähellä ja saatavilla. • Mielellään mustavalkoisia kuvia, joissa on suuret kontrastit, kuvamateriaali on selostettava tekstinä tai puheena • Miksi jokaisen pitäisi omistaa tietokone? • Ympäristö, jossa voi kulkea, vaikka opaskoira jäisi eläkkeelle • Lisää penkkejä kulkuteiden varrelle, paljon lisää, jotta voi turvallisesti tehdä pidemmän matkan kun tietää, että voi välillä pysähtyä, tulisi liikuttua enemmän

Kiitos,

tästä jatketaan 1.3.2023 työpajassa

[redacted]

LIITE: Kaupunginhallitus 08.05.2023 / 17 §

18 § Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan sijaiset 15.5.2023 alkaen

VD/2646/00.01.01.03/2023
TeA/JH/KN/EJ

Voimassa olevan hallintosäännön 13. luvun 9 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää apulaiskaupunginjohtajien sijaisista.

Kaupunginhallitus on nimennyt kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan sijaiset päätöksellään 18.5.2020 § 14. Henkilöstömuutosten vuoksi toimialalla on katsottu, että aiemmin tehtyä päätöstä on tarpeen muuttaa.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 18

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) nimetä kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan sijaiset 15.5.2023 alkaen seuraavassa järjestyksessä:
   1. kaupungininsinööri Henry Westlin
   2. kiinteistöjohtaja Antti Kari
   3. talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti
   4. kaupunkisuunnittelujohtaja va. Mari Siivola
   5. kunnossapitopäällikkö Jyrki Vättö

b) valtuuttaa kaupunginjohtaja tarvittaessa tilapäisesti päättämään kohdassa a nimettyjen lisäksi apulaiskaupunginjohtajan muista sijaisista.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
Talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, puh. 044 549 7991
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

19 § Rakennuskiellon voimassaoloajan jatkaminen 2023 / 90104R Veromies ja Pakkala

VD/2225/10.02.06/2023
TeA/TLA/ILA/JRA/MJA/VIK/EJ

Suunnitellun Vantaan ratikan reitin varrella jatketaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 53 §:n 1 momentin mukaisen rakennuskiellon jatkamista yhteensä 3 kiinteistön alueella asemakaavamuutosten laatimista varten Veromiehessä ja Pakkalassa. Alueella on ollut 26.4.2021 lähtien voimassa rakennuskielto (90104R), joka päättyy 26.4.2023.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 53 § 1 momentin 1 kohdan nojalla kunta voi määrätä rakennuskiellon alueelle, jolla asemakaavan laatiminen tai muuttaminen on vireillä. MRL 53 § 2 momentin nojalla rakennuskielto on voimassa enintään kaksi vuotta. Kunta voi kaavoituksen keskeneräisyyden vuoksi pidentää kieltoaikaa kaksi vuotta kerrallaan. Kunnan määräämä rakennuskielto kaava-alueen laajentamiseksi voi kuitenkin kestää enintään kahdeksan vuotta, mutta muutoin rakennuskiellolla ei ole aikarajaa. Kunta voi määrätä rakennuskiellon turvaamaan, ettei kaavoituksen aikana ryhdytä toimenpiteisiin, jotka estäisivät tai vaikeuttaisivat tulevan kaavan laatimista ja toteuttamista. Rakennuskiellosta voi hakea poikkeamista, joten rakennuskielto ei estä kaikkea rakentamista. Se tarjoaa kuitenkin kunnalle mahdollisuuden arvioida rakennushankkeen vaikutuksia suunnitteilla olevan kaavoituksen kannalta.

Alueella on ollut 26.4.2021 lähtien voimassa rakennuskielto (90104R), joka päättyy 26.4.2023. Rakennuskielto on kattanut yhteensä 12 kiinteistöä Veromiehessä, Pakkalassa ja Vaaralassa. Rakennuskieltoa jatketaan kolmen Veromiehessä ja Pakkalassa sijaitsevan kiinteistön osalta MRL (132/99) 53 § 1 momentin mukaisesti kaksi vuotta alkaen MRA:n 93 §:n mukaisesti päätöksen voimaantulokuulutuksesta. Rakennuskiellon avulla pyritään varmistamaan Vantaan ratikan infrastruktuurin ja siihen liittyvän katutilan tilatarpeen vaatimien ns. teknisten asemakaavamuutosten laatiminen. Kyseisillä Veromiehen ja Pakkalan alueen kiinteistöillä voimassa olevan asemakaavan mukainen rakentaminen saattaisi vaikeuttaa tulevien asemakaavamuutosten laatimista ja toteuttamista. Asemakaavoituksen näkemyksen mukaan Vaaralassa sijaitsevien kiinteistöjen osalta rakennuskiellon jatkaminen ei ole perusteltuna.

Vantaan ratikan katutilatarpeiden asemakaavoittaminen on vuosien 2021, 2022 ja 2023 kaavoitusohjelmissa. Asemakaavatyö on tullut vireille kaavanumerolla 062800. Jäljelle jäävää Veromiehen ja Pakkalan rakennuskieltoaluetta koskeva asemakaavan muutos Vantaan ratikka: Osuustie 002461 on ollut nähtävillä maaliskuussa 2023 ja on tarkoitus viedä päätöskäsittelyyn viimeistään kevään 2024 aikana.

Alue, jolle rakennuskielto asemakaavan laatimiseksi (MRL132/99, 53 § 1.mom) määrätään, esitetään liitekartalla.

Voimassa olevan hallintosäännön luvun 8 § 1 kohdan 39 mukaan kaupunginhallitus päättää rakennuskiellon antamisesta alueelle, jolla asemakaavan laatiminen taikka asemakaavan tai tonttijaon muuttaminen on vireillä.

Kaupunkiympäristölautakunta 18.4.2023 § 12

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) jatketaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 53 §:n mukaisesti rakennuskiellon 90104R voimassaoloaikaa 26.4.2025 saakka liitekarttaan merkityillä alueilla,
b) päätöstä on noudatettava maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n nojalla ennen kuin se on saanut lainvoiman,
c) tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

___

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 19

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) jatketaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 53 §:n mukaisesti rakennuskiellon 90104R voimassaoloaikaa 26.4.2025 saakka liitekarttaan merkityillä alueilla,
b) päätöstä on noudatettava maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n nojalla ennen kuin se on saanut lainvoiman

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:
- Karttaliite / Rakennuskiellon voimassaoloajan jatkaminen 90104R Veromies, Pakkala

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Aluearkkitehti Johanna Rajala, puh. 050 302 8975
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Liitekartta
Rakennuskiellon voimassaoloajan jatkaminen
90104R Rakennuskielto Veromies, Pakkala
18.4.2023
Kaupunkirakenne ja ympäristö
Vantaankaupunki



1

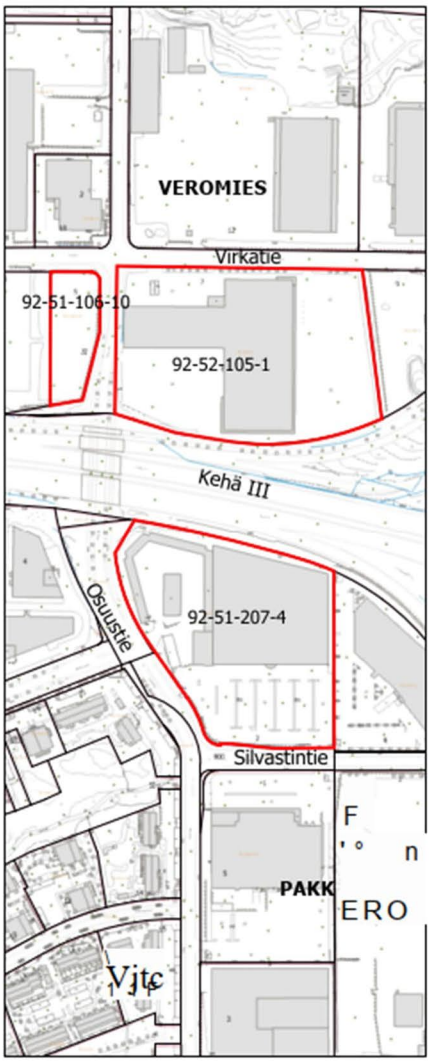

20 § **Asemakaavan muutos 002506 ja tonttijako, 88 Vallinoja / Lehmustontie osa 2**

VD/11849/10.02.04.00/2021

TLA/MJA/J-VH/VIK/JT

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan osaltaan Lehmustontien länsipuolella sijaitsevan asuinalueen täydennysrakentaminen. Asemakaavamuutos perustuu voimassa olevaan yleiskaavaan, jossa kaavamuutosalueen täydennettäväksi osoitettu alue on merkitty pientalovaltaiseksi asuinalueeksi (AP). Asemakaavamuutoksella täydennetään jo rakennettua pientaloaluetta Lehmustontien varteen sijoittuvalla asuinrakennusten korttelialueella (A) ja alueen sisään jäävillä erillispientalojen korttelialueilla (AO) kautta. Kaavamuutos mahdollistaa alueelle 5 924 k-m² k-m2, joka on kokonaisuudessaan asumiselle. MRL asemakaavaan (vanha Korso 1 rakennuskaava) verrattuna kaavamuutosalueen asumisen rakennusoikeus alueella kasvaa 4470 k-m², kun entisen rakennuskaavan toteutumattomia osia muutetaan asuinalueeksi.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 88026 ja osaa korttelista 88028 sekä katualuetta kaupunginosassa 88, Vallinoja.

Muutos koskee kumoutuvassa MRL asemakaavasta (vanha rakennuskaava Korso1): korttelia 1109 (MP), korttelia 1307 (LH) sekä katualuetta kaupunginosassa 88, Vallinoja, sekä osaa korttelista 1110 (AO), kaupunginosassa 88, Vallinoja.

Tonttijako koskee korttelia 88026 ja osaa korttelista 88028 kaupunginosassa 88, Vallinoja.

Alue sijaitsee Vallinojan kaupunginosassa Korson suuralueella. Alueeseen kuuluu nykyisen kaavan katualuetta, erillispientalojen korttelialuetta (AO), huoltoasemarakennusten korttelialuetta (LH) sekä puutarha- ja kasvihuonealuetta (MP). Kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Hakija
Vantaan kaupunki.

Maanomistus
Kiinteistöt 092-404-0002-0229 ja 092-404-0002-0304 omistaa Vantaan kaupunki.

Muu maanomistus alueella:

- 092-404-0002-0230: yksityinen omistaja

Kaupungin maanomistuksen pinta-ala yhteensä noin 1,11 ha, muu maanomistus kaava-alueella yhteensä noin 1,26 ha.

Valmistelu
Kaava on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Kaupunginvaltuuston 25.1.2021. hyväksymässä yleiskaava 2020:ssa suunnittelualue on osoitettu pientalovaltaiseksi asuinalueeksi (AP). Kaavamuutosalueen läheisyydessä luonnonsuojelualueella ja lähivirkistysalueilla on ohjeellisia ulkoilureittejä ja ekologisia runkoyhteyksiä. Muutosalue sijaitsee pääosin lentomeluvyöhykkeellä L3, vähäiseltä osin L2-vyöhykkeellä.

Asemakaavamuutos
Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan yleiskaavassa rakentamiselle osoitettu alue asumiselle. Alueelle esitetään kahta erillispientalojen korttelialuetta (AO), sekä Lehmustontien varteen asuinrakennusten korttelialuetta (A). Korkein sallittu kerroskorkeus on 2.

Rakennusoikeutta yhteensä näille korttelialueille on 5 924 k-m². AO-kortteleiden tehokkuusluvuksi osoitetaan e=0,25 ja A-korttelialueella e=0,30.

Kaavassa osoitetaan noin 100 m pituinen osa uutta Kiurunkierto –nimistä katua, jolla järjestetään laajemman, osin aikaisemmassa kaavamuutoksessa (002288 Lehmustontie) esitetyn uuden alueen sisäinen liikenne.

Ympäristön laadun varmistamiseksi kaavan mukaiset uudet asuinrakennukset noudattavat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa. Kaavamuutosalue on suunniteltu vehreäksi, käytännölliseksi ja kestäväksi. Uusiutuvaan energiaan kannustetaan. Viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset. Asuntokannan monipuolistuminen lisää alueen sosiaalista kestävyyttä. Vihertehokkuus ohjaa tontteja vehreiksi ja hulevesiä viivyttäviksi. Kaavassa huomioidaan alueen lehtometsäinen luonne viherrakentamiseen liittyvin kaavamääräyksin. Kaavamuutosehdotuksessa määrätään yleiskaavan mukaisesti rakennusten äänieristyksestä.

Kaavahankkeen taustalla on aiempi kaavamuutos 002288, joka on kuulutettu hyväksytyiltä osin voimaan 20.4.2021. Helsingin hallinto-oikeus kumosi 12.2.2021 päätöksellään kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksen kortteleiden 88026 ja 88028 osalta, pois lukien rakennetut tontit korttelin 88028 länsiosassa sekä kortteleiden välillä olevan uuden Kiurunkierto-katualueen osalta. Kumottujen alueiden osalta asemakaavan muutos ei tullut voimaan.

Hallinto-oikeuden mukaan 0022880-asemakaavan luontoselvitykset olivat puutteelliset. Tämän kaavamuutoksen yhteydessä on teetetty uusi kattava luontoselvitys kaavamuutosalueelta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Kaavatyö on ollut Vantaan kaupungin vuoden 2022–23 kaavoitusohjelmassa.
Kaavoitus tuli vireille 3.12.2021. Mielipiteet OAS:ista pyydettiin 31.12.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä jätettiin 8 kappaletta.
Kaavahanke on ollut esillä Korson asukasillassa 24.3.2022. Kaavatyötä 002288, jonka osana kaavamuutosalue aikaisemmassa suunnitteluvaiheessa oli, esiteltiin asukastilaisuudessa 14.2.2018 sekä kaavan valmisteluaineistoa Vantaan yleiskaavan yleisötilaisuudessa 27.2.2019.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa uutta asuntokerrosalaa (4470 k-m2).

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Kaupunkiympäristölautakunta 14.2.2023 § 7

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 14.2.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002506 sekä tonttijakoehdotus, 88 Vallinoja / Lehmustontie osa 2, ja
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtaja Anssi Aura esitti asian jättämistä pöydälle. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle kaupunkiympäristölautakunnan seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunkiympäristölautakunta 21.3.2023 § 7

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 14.2.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002506 sekä tonttijakoehdotus, 88 Vallinoja / Lehmustontie osa 2, ja
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Tuomas Mutanen esitti asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi. Kaupunkiympäristölautakunnan jäsenet Soili Haverinen ja Suvi Karhu sekä kaupunkiympäristölautakunnan varajäsen Anu Järveläinen kannattivat palautusesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusesitys, josta joudutaan äänestämään. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 10 jaa-ääntä (Ahokas, Aura, Eklund, Iivarinen, Merelä, Nevala, Rahkala, Suni, Tamminen, Åstrand) ja 7 ei-ääntä (Hartikainen, Haverinen, Järveläinen, Karhu, Kostilainen, Mutanen, Virkamäki). Puheenjohtaja totesi palautusesityksen tulleen hylätyksi. Asian käsittelyä jatkettiin.

Päätös:
Hyväksyttiin kaupunkisuunnittelujohtajan esitys.

Lisäksi merkittiin, että asiaan jätettiin seuraava vihreiden lautakuntaryhmän pöytäkirjalausuma, johon kristillisdemokraattien, vasemmiston ja perussuomalaisten ryhmät yhtyivät:
”Asemakaavamuutos ei ota kaupunginvaltuuston hyväksymää strategiaa kokonaisvaltaisesti huomioon luonnon monimuotoisuuden osalta. Lehto on todettu paikallisesti arvokkaaksi luontokohteeksi ja sen

kompensaatio ennallistamistoimilla olisi erittäin vaikeaa, ellei mahdotonta. Suurin osa lehtoluontotyypeistä Suomessa on uhanalaisia ja loputkin silmälläpidettäviä. Uhanalaisista metsälajeista yli 40 % on lehtolajeja. Edellä mainittujen syiden takia lehtojen säilyttäminen on ensisijaisen tärkeää luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta.”

———

Kaupunginhallitus 17.4.2023 § 16

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 14.2.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002506 sekä tonttijakoehdotus, 88 Vallinoja / Lehmustontie osa 2, ja
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen

———

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 20

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 14.2.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002506 sekä tonttijakoehdotus, 88 Vallinoja / Lehmustontie osa 2, ja
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti hylätä esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallitus jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Kaupunginhallitus esittää, että lähialueelta etsitään pientalorakentamiseen sopivat vaihtoehtoiset tontit.”

Liitteet:
- Asemakaavamuutosehdotus 14.2.2023
- Asemakaavamuutoksen selostus 14.2.2023

Seuraavat liiteasiakirjat löytyvät kaavan verkkosivuilta https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/korsossa-pientaloja-lehmustontielle-osa-2:

- Vantaan Lehmustontie 2 -asemakaava-alueen luontoselvitykset vuonna 2022, Faunatican raportteja 42/2022

- Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma, Faunatican raportteja 1/2020
- Lehmustontie, asemakaavan meluselvitys, Sitowise 17.1.2023
- Koonti mielipiteistä, 002506 Lehmustontie osa 2

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
aluearkkitehti Mari Jaakonaho, p. 050 3029 411
asemakaava-arkkitehti Jukka-Veli Heikka, p. 040 8252 578
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002506

Päiväys
Datum

14.2.2023

Vantaan kaupunki

002506 - LEHMUSTONTIE OSA 2

Kaupunginosa 88, VALLINOJA

Vanda stad

002506 - LEHMUSTOVÄGEN DEL 2

Stadsdel 88, FALLBÄCKEN

Asemakaavan muutos
Kortteli 88026 ja osa korttelista 88028 sekä katualuetta.

Ändring av detaljplanen
Kvarteret 88026 och en del av kvarteret 88028 samt gatuområde.

Tonttijako
Kortteli 88026 ja osa korttelista 88028.

Tomtindelning
Kvarteret 88026 och en del av kvarteret 88028.

1:2000

1:2000

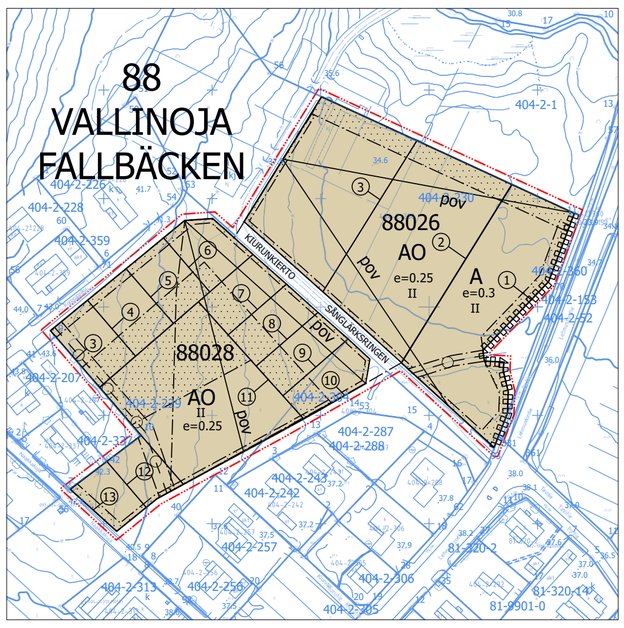

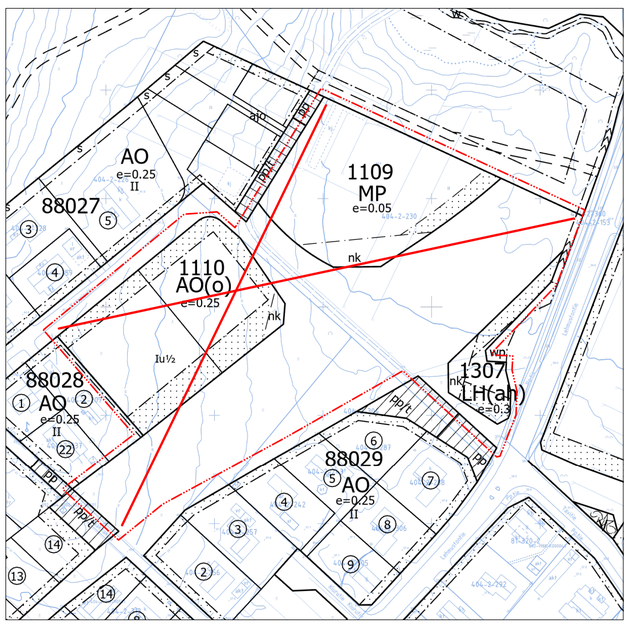

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

A

Asuinrakennusten korttelialue.

Asuinrakennusten arkkitehtoniseen laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Rakennuksissa tulee olla lape- tai harjakatto.

Rakennuksissa tulee olla avoräystäät.

Jokaisella asunnolla tulee olla mahdollisimman laaja oma pihaosuus, joka on rajattava pensasaidalla.

Yhteisten piha-alueiden suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet.

Korttelin 88026 tontin 1 Lehmustontien puoleisella istutettavaksi määrätyllä alueella on huomioitava alueen näkyminen Lehmustontielle hulevesialueen taustana. Kasvilajeiksi on valittava monipuolisesti puita, pensaita ja heiniä. Istutusten on oltava maisemallisesti yhteensopivia Lehmustontien hulevesipainanteen istutusten kanssa.

Rakennusluvan yhteydessä alueelle tulee laatia pihasuunnitelma ja vihertehokkuuslaskelma, jossa tulee saavuttaa 1,0 vihertehokkuus.

Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma. Hulevesistä ei saa aiheutua haittaa vastaanottaville pienvesistöille.

Pihoilla on käytettävä vettäläpäiseviä materiaaleja.

Tonteilla tulee säilyttää hyväkuntoisia, olemassa olevia puita tai istuttaa puita ja pensaita

Suojelualueeseen (SL) rajautuvilla alueilla istutuksissa ei saa käyttää sellaisia lajeja, jotka voivat vieraslajeina levitä suojelualueelle(SL).

Mikäli tontilla on tulisijallinen rakennus, on polttopuun säilyttämiseen varattava paikka piharakennuksessa.

Alueelle saa sijoittaa sellaisia toimistotiloja ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista yhteensä enintään 20% tontin rakennusoikeudesta.

Kattomuotojen ja -kulmien sekä kattolappeiden suuntauksen valinnassa tulee mahdollistaa aurinkoenergian käyttö.

Aurinkoenergiaa, maalämpöä ja muita uusiutuvaa energiaa tuottavia ratkaisuja tulee suosia. Aurinkopaneelit ja muut energiantuotantoon liittyvät laitteet tulee integroida luontevasti arkkitehtuuriin. Maalämpökaivot ja niiden vaatimat rakenteet ja laitteet eivät saa aiheuttaa haittaa alueen kunnallistekniikalle eikä estää mahdollisuutta hyödyntää maalämpöä viereisillä tonteilla

Tonttiliittymän läheisyydessä aidan korkeus ei saa ylittää 80 cm. Risteysalueiden kohdalla tontilla olevat aidat ja rakenteet eivät saa peittää ajoneuvoliikenteen tarvitsemia näkemäalueita.

Tonttiliittymän leveyden tulee olla enintään 5 metriä.

Teknisin ratkaisuin tulee huolehtia siitä, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen melutaso ei oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla tai parvekkeilla ylity.

Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyys ΔL lentoliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB, ja toimistotiloissa ja vastaavissa työtiloissa vähintään 30 dB.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asunnot 2 ap/asunto.
- vähintään 10 pientaloasunnon tontilla, jolla on keskitetty pysäköintiratkaisu vähintään 1 ap/80k-m², kuitenkin vähintään 1,5 ap/asunto. Autopaikkojen suunnittelussa tulee varautua sähköautojen latauspisteisiin.
Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:
-vähintään 10 pientaloasunnon tontilla 1 pp/asuinhuone. Paikoista vähintään puolet on sijoitettava pihatasossa olevaan ulkoiluvälinevarastoon.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för bostadshus.

Särskild vikt ska fästas vid den arkitektoniska kvaliteten av byggnaderna.

Byggnaderna skall ha pulpet- eller sadeltak.

Byggnaderna bör förses med öppen takfot.

Varje bostad ska ha en egen gårdsdel som är så stor som möjligt och den ska avgränsas med en häck.

I planeringen av gemensammagårda ska behoven hos användare i olika åldrar beaktas.

I det område mot Lehmustovägen på tomt 1 i kvarteret 88026 som ska förses med planteringar ska det beaktas att området syns mot Lehmustovägen som bakgrund till dag vattenområdet. En mångsidig blandning av träd, buskar och gräs ska väljas som växtarter. Planteringarna ska vara landskapligt förenliga med dagvattenområdet vid Lehmustovägen.

I samband med bygglovet ska en plan över gården utarbetas och gröneffektiviteten beräknas, där 1,0 ska uppnås som gröneffektivitet.

För byggnadslov ska en dagvattenplan utarbetas. Dagvatten får inte orsaka skada på mottagande små vattendrag.

På gårdarna skall användas vattengenomsläppliga material.

På tomterna ska befintliga, friska träd bevaras eller nya träd och buskar planteras.

I områden som gränsar till skyddsområdet (SL) får sådana arter inte användas i planteringar som kan sprida sig som främmandearter till skyddsområdet (SL).

Om det på tomten finns en byggnad med eldstad ska plats för vedförvaring reserveras i en gårdsbyggnad.

På området får totalt högst 20% av tomtens byggnadsrätt utnyttjas för sådana kontorslokaler och med dem jämförbara arbetslokaler som inte inverkar störande på boendet.

I valet av takformer och -vinklar ska utnyttjande av solenergi möjliggöras.

Lösningar som producerar solenergi, jordvärme och annan förnybar energi ska gynnas. Solpaneler och andra anordningar för energiproduktion ska integeras i arkitekturen på ett naturligt sätt. Jordvärmebrunnar och konstruktioner och anordningar som erfordras av dem får inte äventyra områdets kommunalteknik eller utesluta möjligheten att utnyttja jordvärme på de angränsande tomterna.

I tomtanslutningens närhet får inte häcken vara högre än 80 cm. Tomtens staket och konstruktioner som ligger i korsningsområden får inte skymma sikten i fordonstrafikens frisiktsområden.

Tomtanslutningen ska ha en bredd av högst 5 meter.

Genom tekniska lösningar ska man sörja för att bullernivån enligt statsrådets beslut 993/1992 inte överskrids i gårdsområden och på balkonger som är avsedda för vistelse.

Ljudisoleringen ΔLmot flygtrafikbuller i bostadsrummens ytterskikt skall vara minst 32 dB och i kontorslokaler och motsvarande arbetslokaler minst 30 dB.

Minimiantalet bilplatser:

Bostäder 2bp/bostad.
- På en tomt med minst 10 småhusbostäder och en centraliserad parkeringslösning minst 1bp/80m²-vy dock minst 1,5bp/bostad. Vid planering av bilplatser ska beredskap finnas för laddningsställen för elbilar.
Minimiantalet cykelplatser:
- På en tomt med minst 10 småhusbostäder 1cp/bostadsrum. Av platserna måste minst hälften placeras i ett förråd för friluftsutrustning i gårdsnivå.

AO

Erillispientalojen korttelialue.

Usean talon kokonaisuuksia suunniteltaessa asuinrakennusten arkkitehtoniseen laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.

Rakennuksessa tulee olla lape- tai harjakatto.

Rakennuksissa tulee olla avoräystäät.

Korttelissa 88028 olevaa puustoa ja kasvillisuutta sekä maapohjaa on pyrittävä säilyttämään tai uusin sekapuuistutuksin ja lehtomaisella maanpeittokasvillisuudella kehittämään metsäiseksi istutettavaksi merkityllä alueella.

Pihoilla tulee saavuttaa vähintään vihertehokkuus 1,2.

Korttelin 88026 tonteille 2 ja 3 tulee istuttaa puita ja pensaita.

Suojelualueeseen (SL) rajautuvilla alueilla istutuksissa ei saa käyttää sellaisia lajeja, jotka voivat vieraslajeina levitä suojelualueelle(SL).

Korttelin 88028 tontit ja korttelin 88026 Kiurunkiertoon rajautuvat tontit on rajattava kadun suuntaan viheraidoin.

Pihoilla on käytettävä vettäläpäiseviä materiaaleja.

Alueelle saa sijoittaa sellaisia toimistotiloja ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista yhteensä enintään 20% tontin rakennusoikeudesta.

Aurinkoenergiaa, maalämpöä ja muita uusiutuvaa energiaa tuottavia ratkaisuja tulee suosia. Aurinkopaneelit ja muut energiantuotantoon liittyvät laitteet tulee integroida luontevasti arkkitehtuuriin. Maalämpökaivot ja niiden vaatimat rakenteet ja laitteet eivät saa aiheuttaa haittaa alueen kunnallistekniikalle eivätkä estää mahdollisuutta hyödyntää maalämpöä viereisillä tonteilla.

Kattomuotojen ja -kulmien sekä kattolappeiden suuntauksen valinnassa tulee mahdollistaa aurinkoenergian käyttö.

Mikäli tontilla on tulisijallinen rakennus, on polttopuun säilyttämiseen varattava paikka piharakennuksessa.

Asuinrakennuksen tulee sijaita vähintään 4 metrin etäisyydellä naapuritontin rajasta. Naapurin suostumuksella autosuojan tai talousrakennuksen voi rakentaa lähemmäksi tontin rajaa tai rajaan kiinni, jolloin noudatetaan voimassaolevia paloturvallisuusmääräyksiä.

Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma. Hulevesistä ei saa aiheutua haittaa vastaanottaville pienvesistöille.

Tonttiliittymän läheisyydessä aidan korkeus ei saa ylittää 80 cm. Risteysalueiden kohdalla tontilla olevat aidat ja rakenteet eivät saa peittää ajoneuvoliikenteen tarvitsemia näkemäalueita.

Tonttiliittymän leveyden tulee olla enintään 5 metriä.

Korttelin 88026 tonteilla 2 ja 3 tulee ennen uudisrakentamista maaperän laatu tutkia ja tarvittaessa kunnostaa.

Tontille saa rakentaa yhden, korkeintaan kaksiasuntoisen erillispientalon jokaista 550 tonttineliömetriä kohti. Alle 550 m² kokoiselle tontille saa rakentaa yhden, enintään kaksiasuntoisen erillispientalon.

Tontin koon on oltava vähintään 550 m² ellei kaavassa toisin esitetä.

Teknisin ratkaisuin tulee huolehtia siitä, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen melutaso ei oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla tai parvekkeilla ylity.

Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB. Korttelin 88208 tonteilla 3, 4, 5 ja 6 ja korttelin 88026 tontilla 3 ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:
Asunnot 2 ap/asunto.
- vähintään 10 pientaloasunnon tontilla, jolla on keskitetty pysäköintiratkaisu vähintään 1 ap/80k-m² kuitenkin vähintään 1,5 ap/asunto.

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:
vähintään 10 pientaloasunnon tontilla 1 pp/asuinhuone. Paikoista vähintään puolet on sijoitettava pihatasossa olevaan ulkoiluvälinevarastoon.

Kvartersområde för fristående småhus.

Särskild vikt ska fästas vid den arkitektoniska kvaliteten av byggnaderna vid planering av flera hus på samma tomt. En enhetlig helhet ska formas av byggnaderna.

Byggnaden skall ha pulpet- eller sadeltak.

Byggnaderna bör förses med öppen takfot.

Man ska eftersträva att bevara trädbeståndet och växtligheten samt marken i kvarteret 88028 eller att utveckla det område som märkts ut som område som ska planteras genom att plantera ny blandskog och lundartade marktäckande växter.

Gårdarna ska ha minst 1,2 i gröneffektivitet.

På tomterna 2 och 3 i kvarteret 88026 ska nya träd och buskar planteras.

I områden som gränsar till skyddsområdet (SL) får sådana arter inte användas i planteringar som kan sprida sig som främmandearter till skyddsområdet (SL).

Tomterna i kvarteret 88028, och de tomter i kvarteret 88026 som gränsar till Sånglärksringen ska avgränsas med häckar i gatans riktning.

På gårdarna skall användas vattengenomsläppliga material.

På området får totalt högst 20% av tomtens byggnadsrätt utnyttjas för sådana kontorslokaler och med dem jämförbara arbetslokaler som inte inverkar störande på boendet.

Lösningar som producerar solenergi, jordvärme och annan förnybar energi ska gynnas. Solpaneler och andra anordningar för energiproduktion ska integeras i arkitekturen på ett naturligt sätt. Jordvärmebrunnar och konstruktioner och anordningar som erfordras av dem får inte äventyra områdets kommunalteknik eller utesluta möjligheten att utnyttja jordvärme på de angränsande tomterna.

I valet av takformer och -vinklar ska utnyttjande av solenergi möjliggöras.

Om det på tomten finns en byggnad med eldstad ska plats för vedförvaring reserveras i en gårdsbyggnad.

Bostadshuset ska placeras på minst 4 meters avstånd från granntomtens gräns. Med grannens medgivande kan ett bilskydd eller en ekonomibyggnad byggas närmare tomtgränsen eller intill gränsen. Då följs gällande brandsäkerhetsbestämmelser.

För byggnadslov ska utarbetas en dagvattenplan. Dagvatten får inte orsaka skada på mottagande små vattendrag.

I tomtanslutningens närhet får inte häcken vara högre än 80 cm. Tomtens staket och konstruktioner som ligger i korsningsområden får inte skymma sikten i fordonstrafikens frisiktsområden.

Tomtanslutningen ska ha en bredd av högst 5 meter.

Jordmånens kvalitet ska undersökas och vid behov saneras före nybyggnad på tomterna 2 och 3 i kvarteret 88026.

På tomten får ett fristående småhus med högst två bostäder för varje 550 kvadratmeter tomtyta. På tomter som är mindre än 550m² får det byggas fristående småhus med en, högst tvåbostäder.

Tomtens storlek ska vara minst 550m², om inte annat nämns i planen.

Genom tekniska lösningar ska man sörja för att bullernivån enligt statsrådets beslut 993/1992 inte överskrids i gårdsområden och på balkonger som är avsedda för vistelse.

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och vägtrafikbuller i bostadsrummens ytterhölje ska vara minst 32 dB. På tomterna 3, 4, 5 och 6 i kvarteret 88208 samt på tomten 3 i kv. 88026 ska bostadsrummens ytterhölje vara minst 35 dB.

Minimiantalet bilplatser:
Bostäder 2 bp/bostad.
- på en tomt med minst 10 småhusbostäder och en centraliserad parkeringslösning minst 1 bp/80m²-vy dock minst 1,5 bp/bostad.

Minimiantalet cykelplatser:
- på en tomt med minst 10 småhusbostäder 1 cp/bostadsrum. Av platserna måste minst hälften placeras i ett förråd för friluftsutrustning i gårdsnivå.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Osa-alueen raja.

Gräns för delområde.

3 **Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

88 **Kaupunginosan numero.**

Stadsdelsnummer.

VALL **Kaupunginosan nimi.**

Stadsdelens namn.

88028 **Korttelin numero.**

Kvartersnummer.

KIURUNKIERTO **Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

0,25 **Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin/rakennuspaikan pinta-alaan.**

Exploateringstal, dvs. förhållandet mellan våningsytan och tomtens/byggnadsplatsens yta.

II **Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**

Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.

Istutettava alueen osa.

Del av område som skall planteras.

Katu.

Gata.

Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.

Del av område reserverad för underjordisk ledning.

pov **Alue, jolle rakentaminen edellyttää pohjanvahvistustoimenpiteitä.**

Rakennettaessa alueelle, jolla maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1.8 Myllyniitynojan suhteen tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä (pov-merkitty alue).

Område, där byggande förutsätter åtgärder för att stärka markgrunden.

Vid byggande i ett område där markens stabilitet är mindre än F=1.8 i förhållande till Myllyniittybäcken ska stabilitetsundersökningar och eventuella grundförstärkningsåtgärder göras (pov-markerat område).

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden

TONTTIJAKO
Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING
För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via plantecknings annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Mari Jaakonaho, Aluearkkitehti, 2.2.2023 10.00

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

002506 LEHMUSTONTIE OSA 2

88 VALLINOJA



Asemakaavamuutosalue idästä nähtynä, viitesuunnitelmaluonnos, Vantaan kaupunki

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 14.2.2023 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002506. Kaavoitus on tullut vireille 3.12.2021.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Kaupunginosa 88, Vallinoja

Kortteli 88026 ja osa korttelista 88028 sekä katualuetta.

Kumoutuvat MRL asemakaavasta (vanha rakennuskaava Korso1):

Kortteli 1109 (MP), kortteli 1307 (LH) sekä katualuetta kaupunginosassa 88, Vallinoja.

Osa korttelia 1110 (AO), kaupunginosassa 88, Vallinoja

Tonttijako:
Kaupunginosa 88, Vallinoja
Kortteli 88026 ja osa korttelista 88028.

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan osaltaan Lehmustontien luoteispuolella, Tussinkosken luonnonsuojelualueen eteläpuolella, Vallinojan kaupunginosassa sijaitsevan pientaloalueen täydennysrakentaminen voimassa olevan yleiskaavan ratkaisuun perustuen sekä kaupungin omistaman maaomaisuuden hyödyntäminen. Samalla turvataan monipuolista asuntotarjontaa Vantaalla. Asemakaavan muutos on jatkoa 002288 Lehmustontie -asemakaavan muutokselle (hyväksytty kaupunginhallituksessa 25.11.2019), jonka nyt kaavoitettavan osan kaupunginvaltuuston hyväksymispäätös kumoutui Helsingin hallinto-oikeudessa 12.2.2021 lahokaviosammalen osalta riittämättömäksi todettujen luontoselvitysten vuoksi. Luontoselvityksiä on täydennetty. Asemakaava mahdollistaa 5 924 k-m² uutta asuinrakentamista.

Kaavan laatijat:
Jukka-Veli Heikka, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki, puh. 040 825 2578,
jukka-veli.heikka@vantaa.fi

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

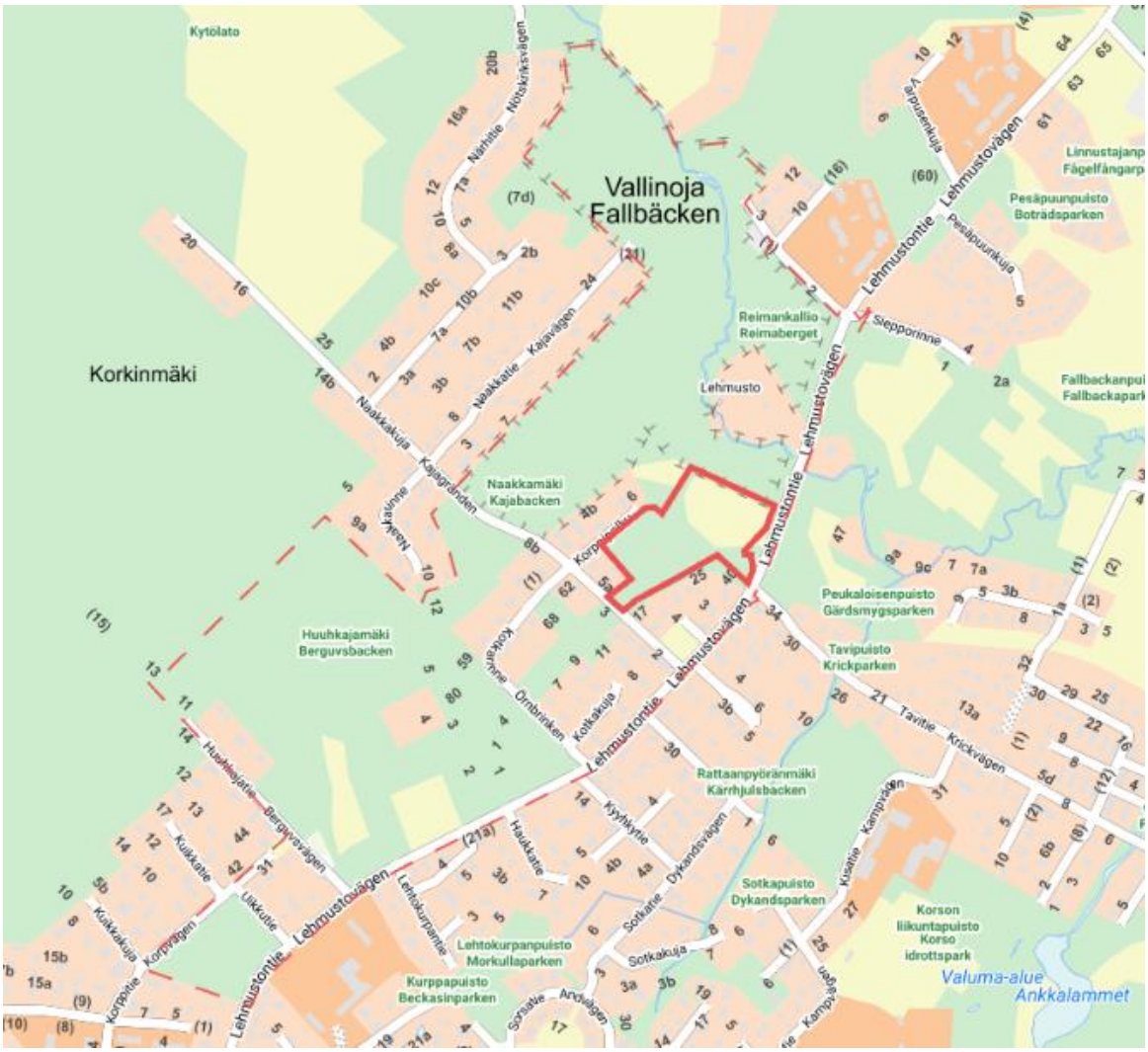

Suunniteltava, punaisella yllä olevassa kartassa rajattu alue sijaitsee Vallinojan kaupunginosassa. Ohuella katkoviivalla on osoitettuna jo voimaantulleen 002288 Lehmustontie -asemakaavamuutoksen rajaus. Kaakossa kaavamuutosalue rajautuu Lehmustontiehen ja tulevaan Kiurunkierto-katuun, koillisessa Tussinkosken luonnonsuojelualueen ulkorajaan. Luoteessa aluetta rajaa Korppipolku ja lounaassa Naakkakuja sekä Korppipolku 3:n kiinteistöraja. Korson keskustaan on suunnittelualueelta matkaa noin 2 km.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

Vantaan kaupunki on hakenut asemakaavamuutosta. Kaavamuutoshakemus on päivätty ja kirjattu saapuneeksi 19.11.2021.
Kaavahankkeen taustalla on aiempi kaavamuutos 002288, joka on kuulutettu voimaan 20.4.2021. Helsingin hallinto-oikeus (HH) kumosi 12.2.2021 päätöksellään kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksen kortteleiden 88026 ja 88028 osalta, pois lukien rakennetut tontit korttelin 88028 länsiosassa sekä kortteleiden välillä olevan uuden Kiurunkierto-katualueen osalta. Näiden alueiden

osalta asemakaavan muutos ei tullut voimaan. Tässä kaavamuutoksessa kaavoitetaan uudelleen kyseinen kumoutunut osuus 002288 asemakaavamuutoksesta.

Hallinto-oikeuden päätöksen mukaan 002288-kaavamuutoksen luontoselvitykset olivat puutteelliset. Tämän kaavamuutoksen yhteydessä on teetetty uusi kattava luontoselvitys kaavamuutosalueelta.

- Kaavatyö on ollut Vantaan kaupungilla vuoden 2022 kaavoitusohjelmassa.
- Kaavoitus tuli vireille 3.12.2021.
- Mielipiteet OAS:ista pyydettiin 31.12.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä jätettiin 8 kappaletta.
- Kaavahanke on ollut esillä Korson asukasillassa 24.3.2022. Kaavatyötä 002288, jonka osana kaavamuutosalue aikaisemmassa suunnitteluvaiheessa oli, esiteltiin asukastilaisuudessa 14.2.2018 sekä kaavan valmisteluaineistoa Vantaan yleiskaavan yleisötilaisuudessa 27.2.2019.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 5
2. Lähtökohdat 6
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 6
2.2 Suunnittelutilanne 23
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 27
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 27
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 27
3.4. Asemakaavan tavoitteet 28
3.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 29
4. Asemakaavan kuvaus 34
4.1 Kaavan rakenne 34
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 35
4.3 Aluevaraukset 36
4.4 Kaavan vaikutukset 37
4.5 Nimistö 48
5. Asemakaavan toteutus 48
6. Kaavatyöhön osallistuneet 48
7. Asemakaavan seurantalomake 50
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 52

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

Manninen, E., Koskimies, P. & Vasko, V. 2022: Vantaan Lehmustontie 2 -asemakaava-alueen luontoselvitykset vuonna 2022. – Faunatican raportteja 42/2022.

Manninen, O. & Nieminen, M. 2020: Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. – Faunatican raportteja 1/2020

Kirsi-Maarit Hiekka, Tiina Kumpula; Sitowise 17.1.2023. Lehmustontie, asemakaavan meluselvitys

Mielipiteiden luettelo 3.12.2021-31.12.2021 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, asemakaavan muutos nro 002506 Lehmustontie osa 2.

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

Ulkoilureittien tavoitesuunnitelma, Vantaan kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala, Katujen ja puistojen palvelualue, 2021.

Tussinkosken luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma – yleissuunnitelma, Harri Raita, Vantaan ympäristökeskus, 2019.

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan osaltaan Lehmustontien luoteispuolella, Tussinkosken luonnonsuojelualueen eteläpuolella sijaitsevan asuinalueen täydennysrakentaminen. Asemakaavamuutos perustuu voimassa olevaan yleiskaavaan, jossa kaavamuutosalueen täydennettäväksi osoitettu alue on merkitty pientalovaltaiseksi asuinalueeksi (AP). Asemakaavamuutosalueella on voimassa MRL asemakaava (entinen Korso 1 rakennuskaava) vuodelta 1959, joka on kaavamuutosalueella toteutumaton.

Asemakaavamuutoksella täydennetään jo rakennettua pientaloaluetta Lehmustontien varteen sijoittuvalla asuinrakennusten korttelialueella (A) ja alueen sisään jäävillä erillispientalojen korttelialueilla (AO). Liikenne täydennettävälle alueelle järjestetään uuden rakennettavan Korkinmäentien ja aluetta kiertävän uuden Kiurunkierto-kadun kautta.

Asemakaavamuutosalueen rakennusoikeus muutoksen jälkeen on yhteensä 5 924 k-m², joka on kokonaisuudessaan asumiselle. MRL asemakaavaan (vanha Korso 1 rakennuskaava) verrattuna kaavamuutosalueen asumisen rakennusoikeus alueella kasvaa 4470 k-m², kun entisen rakennuskaavan toteutumattomia osia muutetaan asuinalueeksi.

Kaavamuutoksessa osoitetusta kerrosalasta 1203 k-m² sijoittuu asuinrakennusten korttelialueille A, tehokkuudeltaan e=0,30. Kerrosalasta 4 721 k-m² sijoittuu erillispientalojen korttelialueille AO, tehokkuudeltaan e=0,25.

Kaavaa varten tehdyssä luontoselvityksessä on todettu yli puolet kaavamuutosalueesta peittävä, 1,8 ha laajuinen lehtoalue paikallisesti arvokkaaksi. Sen suojelua suositellaan luontoselvityksessä, mikäli siitä ei ole kohtuutonta haittaa maankäytön kannalta. Se ei kuitenkaan pienialaisuutensa vuoksi täytä luonnonsuojelulain kriteerejä ja sijaitsee jo nykyisellään kolmelta ilmansuunnalta pientaloasutuksen ympäröimänä. Luontoselvityksen perusteella maankäyttö alueella on näin mahdollista.

Kaavassa huomioidaan asemakaavamuutosalueen sijoittuminen voimassa olevan yleiskaavan mukaisille pääosaltaan Lden 50-55 dB ja vähäiseltä osin Lden 55-60 dB lentomeluvyöhykkeille.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunniteltava alue sijaitsee Vallinojan kaupunginosassa, Lehmustontien luoteispuolella Naakkakujan, Korppipolun, Kiurutien pientalojen, Tussinkosken luonnonsuojelualueen ja Lehmustontien rajaamalla alueella. Suunnittelualue käsittää Vantaan kaupungin omistuksessa olevan, paikallisesti arvokkaan, pienialaisen lehtometsäalueen ja yksityisessä omistuksessa olevan pensoittuvan niittyalueen. Korson keskusta ja asema ovat noin 2 km etäisyydellä.

Kaavamuutosalueella on voimassa toteutumaton MRL asemakaava (Korso 1) vuodelta 1959.

Kaava-alueella ja sen lähistöllä on runsaasti merkittäviä luontoarvoja ja sen pohjoispuolella kulkee merkittävä ekologinen yhteys. Lähistön Tussinkosken alue, Reimankallio ja Naakkamäki kuuluvat vuonna 2017 perustettuun Tussinkosken luonnonsuojelualueeseen (15,4 ha). Lähellä on arvokkaita metsäalueita: Vierumäen metsä ja Tussinkosken metsä, jotka ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita. Kaava-alueen pohjoispuolella virtaavan Myllyniitynojan purolaakson kasvillisuus on arvokas ja linnusto runsas.

Kaava-alue on tällä hetkellä rakentumatonta metsä- ja niittyaluetta. Kaava-alueen tuntumassa sijaitseva Lehmuston tilan päärakennus on arvotettu kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäväksi rakennusperintökohteeksi.

Pääosin alue on Lentomeluvyöhyke 3:n (LDEN 50-55 dB) alueella. Lännessä kapea kaistale on Lentomeluvyöhyke 2:n (LDEN 55-60 dB) alueella.

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 2,4 ha.

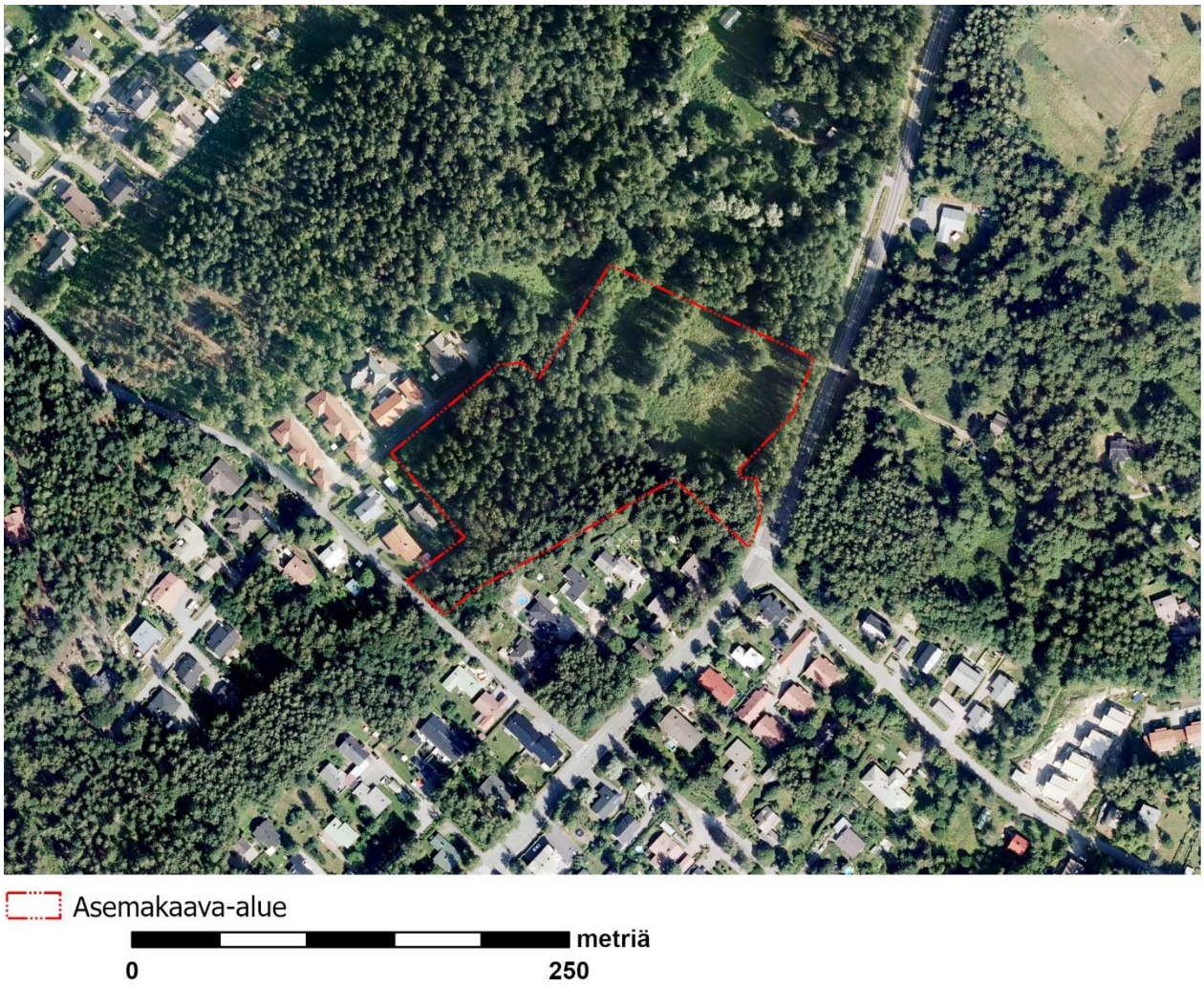

Ilmakuva suunnittelualueesta. Punaisella Lehmustontie osa 2- asemakaavamuutoksen rajaus.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Suunnittelualue sijoittuu Vallinojan ja Vierumäen laajojen metsäalueiden kainaloon. Vallinojan kaupunginosaan työntyvät pohjoisesta kallioiset selänteet, jotka ovat osa suurempaa reunamuodostumaa. Näiden eteläpuoliset, rehevät ja saviset metsäalueet laskevat loivasti kohti Lehmustontietä.

Kaavamuutosalueen koillispuolella, Tussinkosken suojelualueella virtaavan Vallinojan ympäristön maisema on paikoin hyvin jyrkkärinteistä. Myllyniitynojan (entinen Vallinoja) kapea purolaakso,

paikoin rotkomaisten rinteiden reunustamana, poikkeaa jylhyytensä vuoksi Vantaan muista puromaisemista.

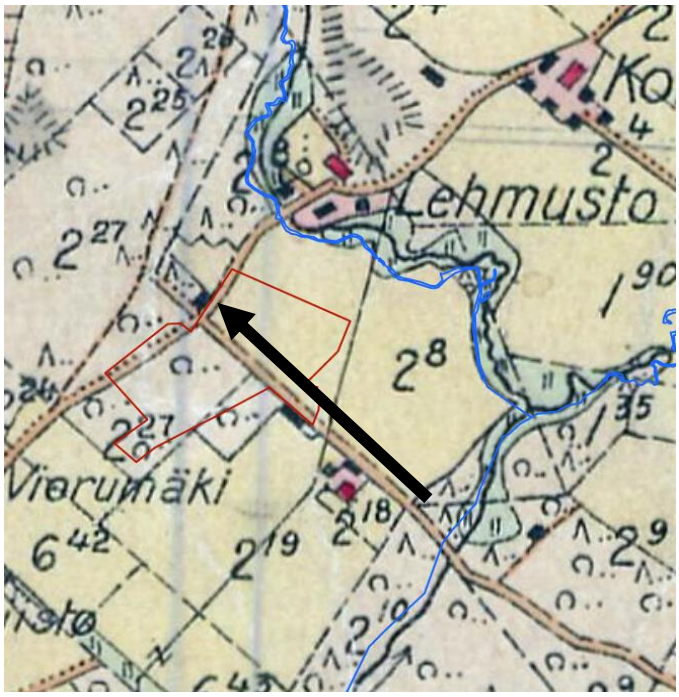

Senaatinkartassa vuodelta 1872 kaava-alue on merkitty metsäiseksi selänteen reunaksi. Vuoden 1933 pitäjänkartassa (kuva yllä) näkyy, että nykyinen Tavitie on tuolloin jatkunut nykyisen asemakaava-alueen (ohut punainen rajaus) poikki. Sen eteläpuolinen osa kaava-alueesta on ollut lehtimetsää ja pohjoispuolinen osa peltoa. Nykyinen Korppipolku on tuolloin jatkunut Lehmustoon saakka.

Nykyisen Tavitien sijainti nuolella osoitettuna.

Karttaote vuoden 1933 pitäjänkartasta. Asemakaavamuutosalue rajattu karttaan punaisella.

Luontotyypit ja eläimet

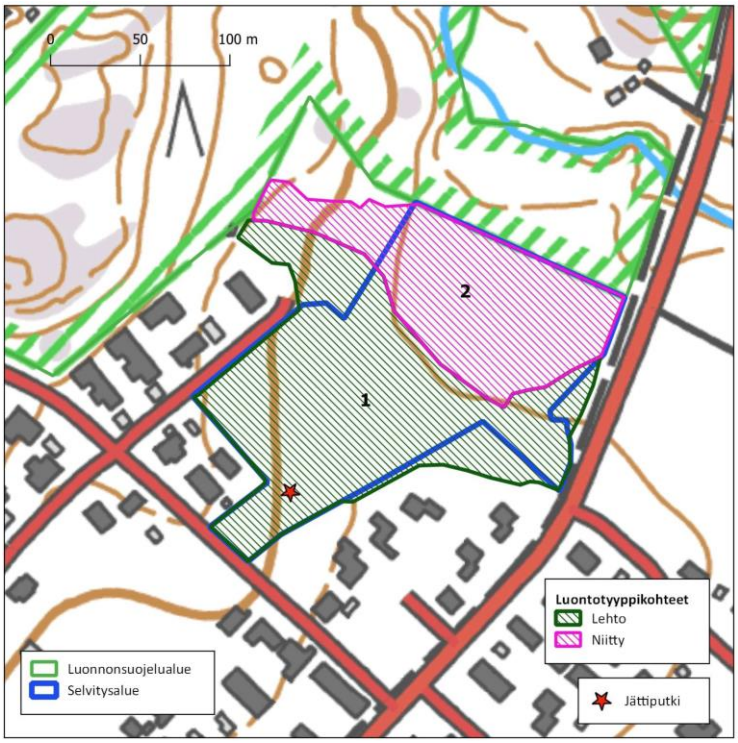

Kaavamuutosalueen luontotyyppikohteet. Faunatica Oy (Manninen, E., Koskimies, P. & Vasko) 2022.

Vantaan Lehmustontie 2 -asemakaava-alueen luontoselvityksessä (2022) todetaan kaavamuutosalueen koostuvan kahdesta luontotyypistä: lounaisosan paikallisesti arvokas rehevä lehto ja

koillisosan pensoittuva rehevä niitty. Lehtokohteen säästämistä maankäytössä suositellaan, mikäli siitä ei ole kohtuutonta haittaa maankäytön kannalta. Lehto ei ole pienialaisuutensa vuoksi lakisääteisesti suojeltava, mutta se on luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas.

Rehevä lehto on määritelty arvoluokkaan II (arvokas), sen edustavuus on hyvä (B) ja se on luonnontilasta vain vähän heikentynyt (B). Tuore keskiravinteinen lehto on valtakunnallisesti vaarantunut. Lehto koostuu näistä kahdesta luontotyypistä. Alueelta tunnistetun lehdon lajisto on osittain samaa kuin läheisellä Tussinkosken luonnonsuojelualueella, ja liittyminen laajempaan metsäkokonaisuuteen lisää kohteen arvoa. Kyseisen lehtokohteen säästämistä maankäytössä suositellaan, mikäli siitä ei ole kohtuutonta haittaa maankäytön kannalta. Lehto ei ole lakisääteisesti suojeltava, mutta se on luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas. (Manninen, E., Koskimies, P. & Vasko, 2022)

Luontoselvityksessä alueelta tunnistettu lehtokohde täyttää METSO-ohjelman valintaperusteet. METSOn valintaperusteet kattavat metsien monimuotoisuuden kannalta tärkeimmät elinympäristöt ja rakennepiirteet, ja ne toimivat hyvin monimuotoisuuden kannalta arvokkaimpien metsäkohteiden tunnistamisessa. METSO-kohteiden suojelun avulla voidaan pysäyttää metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantuminen.

Kaavamuutosalueen pohjois-koillisosan luontoselvityksessä tunnistetulla pensoittuvalla rehevällä niittyalueella ei ole selvityksen mukaan erityisiä luontotyyppiarvoja. Niityllä kasvaa laajoina kasvustoina haitallista vieraslajia valkokarhunköynnöstä.

Alueella ei ole luonnonsuojelulain tai vesilain mukaisia suojeltavia kohteita eikä metsälain tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Lepakoita ei tarvitse huomioida alueen maankäytön suunnittelussa, eikä myöskään linnusto ole esteenä asemakaava-alueen maankäytön muutoksille. (Manninen, E., Koskimies, P. & Vasko, 2022)

Linnustoselvityksessä havaittiin yksi Suomessa silmälläpidettäväksi luokiteltu laji (pensaskerttu) ja kaksi muuta erityisesti huomioitavaa, vaateliasta lehtolajia (mustapääkerttu ja sirittäjä). Erityisesti huomioitavien lajien lajimäärä ja yhteenlaskettu reviirimäärä ovat pieniä, ja näille lajeille sopivaa elinympäristöä on suhteellisen laajalti viereisellä Vierumäenmetsän alueella.

Kaava-alueen lounaisosan rehevä lehto on määritelty arvoluokkaan II (arvokas), sen edustavuus on hyvä (B) ja se on luonnontilasta vain vähän heikentynyt (B). Tuore keskiravinteinen lehto on valtakunnallisesti vaarantunut luontotyyppi ja kostea keskiravinteinen lehto valtakunnallisesti silmälläpidettävä luontotyyppi.

Lehdon arvokkaisiin piirteisiin kuuluvat runsas lahopuun määrä, eri-ikäisrakenteinen ja osin järeä puusto, monipuolinen puulajikoostumus sekä paikoin huomionarvoinen lehtolajisto. Kookkaimmat puut ovat koivuja, haapoja ja kuusia - järeimmän kuusen läpimitta on n. 70 cm. Lehdon edustavuus on hyvä ja se on luonnontilasta vain vähän heikentynyt. Liittymisen laajempaan metsäkokonaisuuteen**,** tässä tapauksessa Tussinkosken luonnonsuojelualueeseen, katsotaan lisäävän kohteen arvoa. Lehtokohde voisi täyttää metsälain 10 §:n mukaisen rehevän lehtolaikun kriteerit muuten paitsi pinta-alan perusteella. (Manninen, E., Koskimies, P. & Vasko, 2022)



Valokuva: Faunatica Oy (Manninen, E., Koskimies, P. & Vasko) 2022. Kaavamuutosalueen lehtoa.

Suurin osa lehtoluontotyypeistä Suomessa on uhanalaisia ja loputkin silmälläpidettäviä. EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteena on pysäyttää luontokato ja kääntää luonnon monimuotoisuuden kehitys myönteiseksi vuoteen 2030 mennessä. Luontotyyppien suojelu on avainasemassa luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa.

Voimassa olevassa asemakaavassa ((Korso 1 rakennuskaava, LH 2.2.1959) kaavamuutosalueelta tunnistettu lehto (kuva alla, violetti rajaus) on jo kolmelta suunnalta asuinalueiden ympäröimä ja voimassa olevassa kaavoitettu pientaloalueeksi ja kaduksi. Kaavaa ei ole kuitenkaan suurelta osin toteutettu, ja siksi lehto on käytännössä edelleen jonkinasteisessa yhteydessä ympäröiviin metsäalueisiin - koillisessa hiljalleen metsittyvänä niittyalueena olevan MP-alueen kautta, ja luoteessa rakennetun ja vielä rakentamattoman tontin puuston kautta.

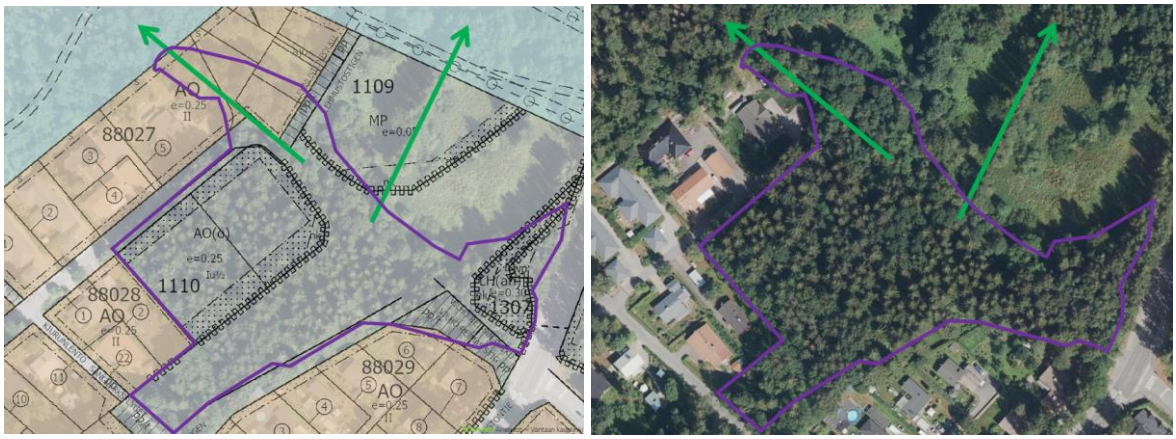

Vasemmanpuoleinen kuva: Ote ajantasa-asemakaavasta, arvokkaan lehtometsän rajaus violetilla. AO-tonttien ja MP-alueen kautta toistaiseksi toteutuvat puustoiset yhteydet ympäröivään laajempaan metsäalueeseen on osoitettu vihrein nuolin oikeanpuoleisessa kuvassa.

Kaavamuutosalueen itäosan niitty muistuttaa luontoselvityksen mukaan perinnebiotooppia vain nimellisesti. Paikalla on aiemmin sijainnut kasvihuoneita ja maatalousmaata, ja nykyisin se on umpeen kasvavaa joutomaaniittyä, jossa suurta alaa peittää läpitunkematon, haitallisen vieraslajin karhunköynnöksen kasvusto. (Manninen, E., Koskimies, P. & Vasko, 2022)

Lahokaviosammaleen esiintyminen

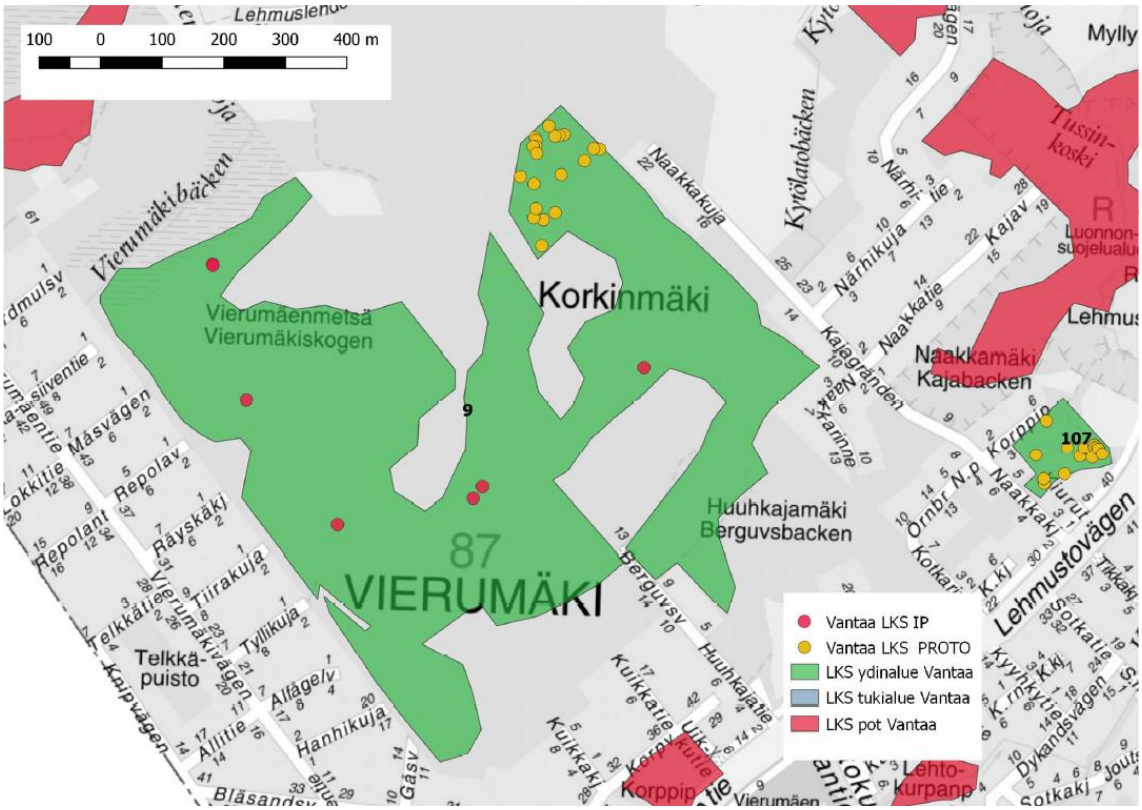

Karttaote liitteestä: Lahokaviosammalesiintymien kuvaukset. Kaikki vuoden 2019 kohteet. Manninen, O. & Nieminen, M. 2020. Faunatica Oy. Vihreällä värillä lahokaviosammalen ydinalue, punaisella potentiaaliset alueet.

Vuonna 2019 (Faunatica 2020) kartoitettiin laajasti Vantaan lahokaviosammalesiintymiä. Kaava-alueella sijaitsevalta Lehmustontien metsikkökuviolta löytyi silloin runsaasti lahokaviosammalen protoneemarunkoja. Lajille sovelias metsä jatkuu pienen avoimemman alueen takana Tussinkosken suojelualueella. Suojelualue ei sisältynyt tähän inventointiin, mutta on hyvin todennäköistä, että lajin esiintymäalue jatkuu suojelualueen puolella. Kartoituksen mukaan Lehmustontien sammalkohdetta ei siis ehkä kannattaisi käsitellä täysin erillisenä pienenä esiintymänä vaan pikemminkin osana laajempaa Tussinkosken kokonaisuutta. **(**Manninen, O. & Nieminen, M. 2020**,** Liite: Lahokaviosammalesiintymien kuvaukset. Kaikki vuoden 2019 kohteet**.)**

Suojelusuunnitelmassa (Faunatica 2020) Lehmustontien lahokaviosammalaluetta (inventoinnissa alue nro 107) ei arvoteta erityisen korkeaksi (vain 6 pistettä). Suunnitelmassa todetaan, että kohde voidaan katsoa osaksi Tussinkosken potentiaalisia lahokavioalueita. Lisäksi kaava-alueen länsipuolella sijaitsevalla Vierumäen metsien laajalla ydinalueella (inventoinnissa alue nro 9) esiintymät ovat runsaita ja pisteytys korkea (15). (Manninen, O. & Nieminen, M. 2020).

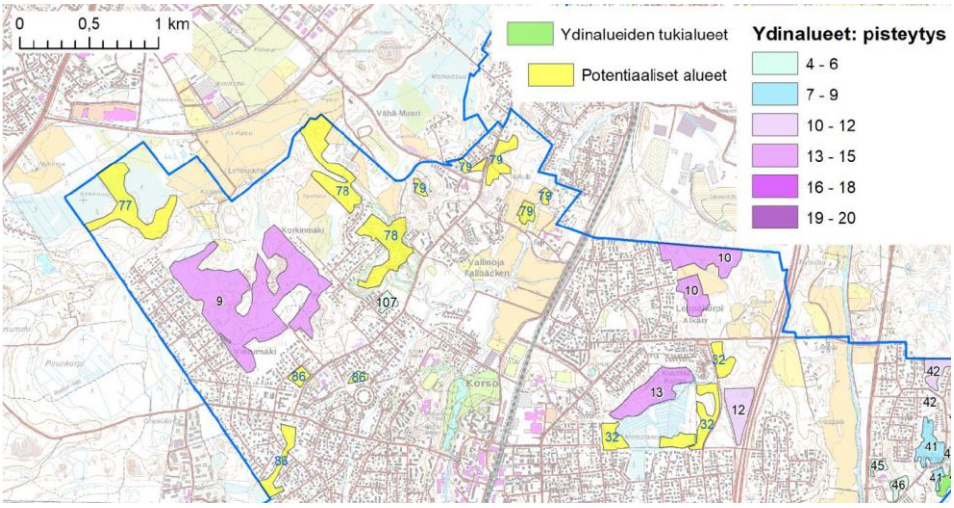

Kuva: Lahokaviosammalen ydinalueiden laajennettu pisteytys, jossa on Lammin & Vauhkosen (2019) menetelmän mukaisen pisteytyksen lisäksi huomioitu itujyväsryhmien kasvupaikkojen runsaus, kartoitustarkkuus sekä elinympäristön rakennepiirteet ja kuluminen. Faunatica Oy, 2020.

Pinta-alallisesti selvästi suurin osa ydinalueista ja potentiaalisista alueista on hyvin turvattuja. Nämä kohteet ovat siis joko kokonaan tai pääosin suojeltuja eikä niillä ole akuutteja uhkia. Suojelualueilla on omat hoitosuunnitelmansa ja yleisesti ottaen uhkia lahokaviosammalesiintymille ei varmaankaan enemmälti ole. Tällä hetkellä ei ole tiedossa myöskään suojelualueilla sijaitsevia lahokaviosammalesiintymiä, jotka olisivat erityisen suuren virkistyskäyttöpaineen uhkaamia. (Manninen, O. & Nieminen, M. 2020)

Lahokaviosammaleen suojelustatus on laskenut, koska sitä esiintyy Suomessa ja Vantaalla aiemmin luultua runsaammin. Laji on poistettu luonnonsuojelulain erityisesti suojeltujen lajien listalta. Edelleen se on rauhoitettu ja direktiivilaji, mutta status ei ole yhtä korkea kuin aikaisemmin.

Tussinkosken luonnonsuojelualue

Suunnittelualueeseen rajoittuva Tussinkosken luonnonsuojelualue Vallinojan kaupunginosassa on osa kapeaa vihreää vyöhykettä, joka jatkuu jokseenkin katkeamattomana Korson suuralueen poikki Koillis-Vantaalla. Uudenmaan ELY-keskus perusti Tussinkosken luonnonsuojelualueen Vantaan kaupungin hakemuksesta vuonna 2017.

Tussinkosken luonnonsuojelualueen läpi virtaa Myllyniitynoja (entinen Vallinoja). Luonnonsuojelualueella osin sijaitseva Vallinojan alajuoksun purolaakso on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi (Janatuinen 2011). Tussinkoski on myös paikallisesti arvokas lehtoalue (Lehtojensuojelutyöryhmä 1988).

Myllyniitynoja ja sen alajuoksun purolaakso

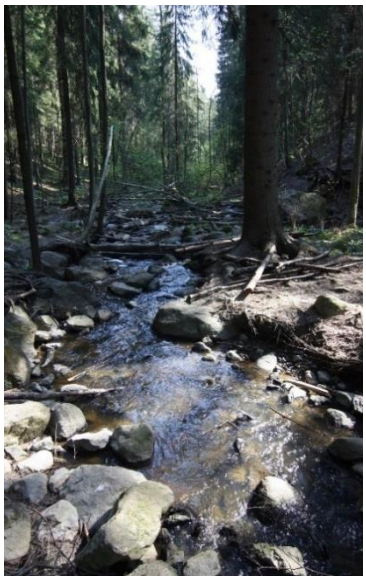



Kuvat: Maakunnallisesti arvokkaan Vallinojan alajuoksun purolaakson (puron nimi nykyisin Myllyniitynoja) sijaitsee kaavamuutosalueen pohjoispuolella.

Myllyniitynojan purolaaksoa, kuvat Vantaan Ympäristökeskus, 2011

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue sijaitsee Myllyniitynojan ja Kalminojan valuma-alueilla. Myllyniitynoja (entinen Vallinoja) virtaa kaavamuutosalueen pohjoispuolella noin 60 m päässä ja Kalminoja (entinen Vierumäenoja) noin 180 m päässä. Molemmat pienvesistöt laskevat Rekolanojaan. Erityisesti Myllyniitynojalla ja Rekolanojalla on merkittäviä luontoarvoja, ja niillä esiintyy sekä taimenia että purokatkaa. Purokatkaa tavataan myös Kalminojalla.

Myllyniitynojan alajuoksu Tussinkoskelta Rekolanojalle saakka on Vantaan virtavesiselvityksessä 2014 määritelty maakunnallisesti arvokkaaksi savimaiden puroksi. Tämä virtavesien arvokas elinympäristö rajautuu lähimmillään noin 17 metrin päähän kaava-alueesta sen pohjoispuolella.

Myllyniitynojalla sekä Kalminojalla purojen valuma-alueen kokonaisläpäisemättömän pinnan osuus (TIA; Total Impervious Area) on noin 15 %. Rekolanojalla valuma-alueen kokonaisläpäisemättömän pinnan (TIA) osuus on suurempi, noin 23 %.

Sekä Myllyniitynoja, Kalminoja että Rekolanoja ovat Vantaan pienvesien tarkkailuohjelman purokohteita. Myllyniitynoja ja Rekolanojalla ravinnepitoisuudet (Kok. P ja N) ovat olleet selkeästi koholla vuosina 2016 ja 2017 otettujen näytteiden perusteella, kun taas Kalminojalla ravinnekuormitus on ollut selvästi vähäisempää. Kaavamuutosalue ei sijaitse pohjavesialueella.

Maaperä

Maaperäkartan mukaan rakennuspaikka sijaitsee savi- ja silttialueella (kuva 1). Itäpuoli on enemmän savialuetta ja länsipuoli on silttialuetta.

Pohjatutkimusten mukaan ohuen (0-1 m) pintamaakerroksen (humus/kuivakuori/täyttömaa) alla on syvimmillään noin 11 m paksu kerros savea. Saven alla maakerrokset vaihtuvat siltin, hiekan ja soran kautta kalliopintaa päällystävään pohjamoreeniin. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon syvimmillään noin 15 m maanpinnan alapuolella.

Kaava-alueen pohjoispuolella kulkee Myllyniitynoja. Kaava-alueen eteläosa sijoittuu rinnealueelle, jossa on pehmeä välisavikerrostuma.

Pohjavedenpinnan tasoa alueella ei ole mitattu.

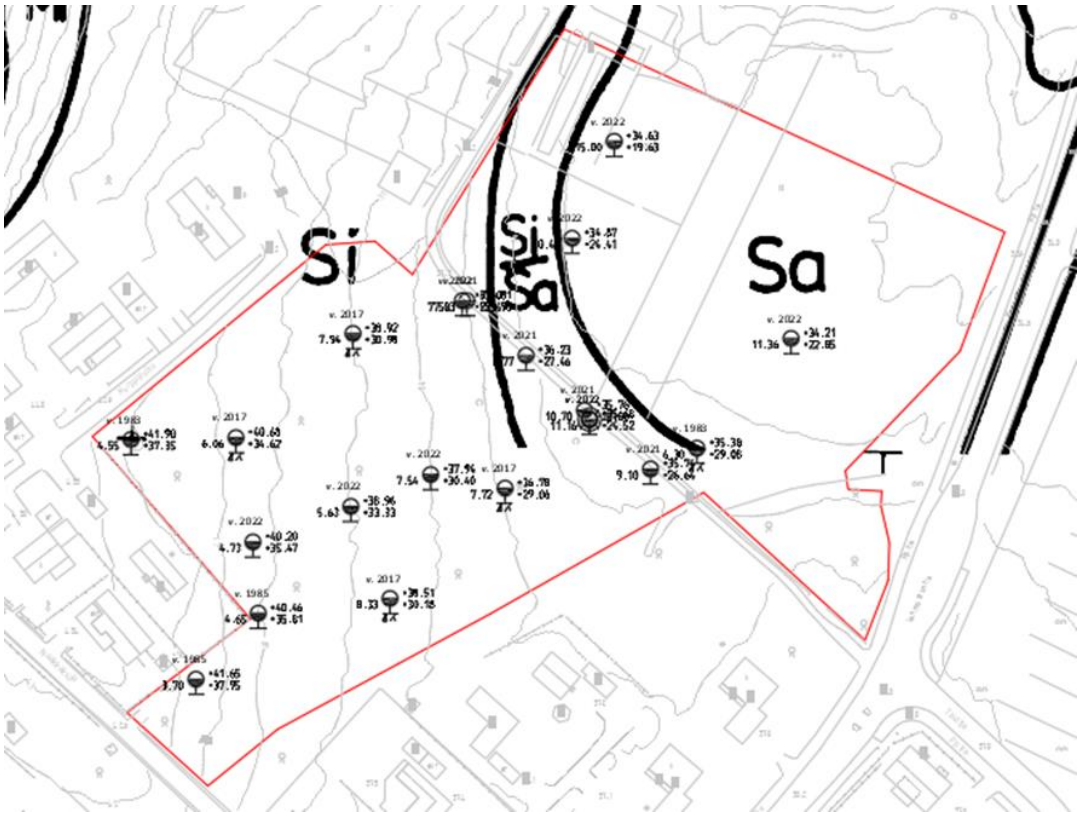

Kuva: Maaperä- ja pohjatutkimuskartta

Rakennettavuus maaperän suhteen

Rakennuksen suositeltu perustamistapa on paalutus.

Kaava-alueella on alueellinen stabiliteetti tarkistettava Myllyniitynojan suhteen sekä savi- ja silttirinteiden alueella stabiliteetti on myös tarkistettava (kiilamainen välisavikerrostuma). Rakennuspaikkojen stabiliteetin tulee olla F>1,8. Tarvittaessa stabiliteettia voidaan parantaa alueellisella pohjanvahvistuksella tai rakentamalla siirtymiä estäviä kallioankkuroituja terässeiniä.

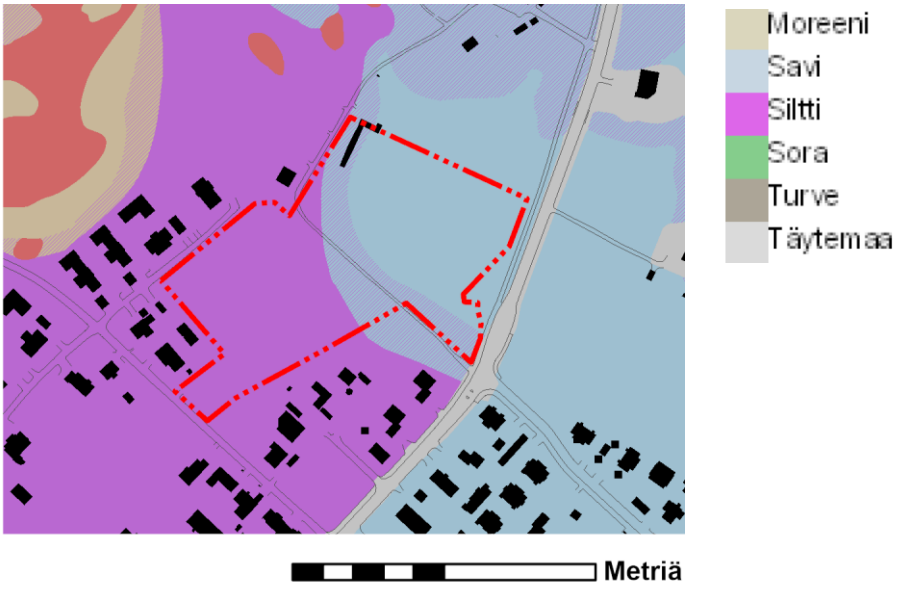

Kuva: Maalajit kaavamuutosalueella.

Topografia

Alue on pääosin melko tasaista. Maasto laskee loivasti kohti Lehmustontietä. Kaava-alueen lähistöllä Naakkamäki ja Huuhkajamäki nousevat muuta maastoa korkeammalle (+57,0). Tussinkoski alittaa Lehmustontien noin +30,00 metrissä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Vuoden 2021 lopussa Korson suuralueella asui 30 131 asukasta. Alueella on hieman enemmän alle 16-vuotiaita ja perheväestöön kuuluvia kuin Vantaalla keskimäärin.

Vallinojalla, johon muutosalue pääosin kuuluu, asui vuoden 2021 lopussa 1633 henkeä. Vuoden 1980 alusta vuoden 2021 alkuun Vallinojan väkiluku on lähes 4,5-kertaistunut. Muuttoliikkeen myötä Vallinoja on saanut entistä enemmän nuoria asukkaita. Alueella asuu paljon päivähoito- ja kouluikäisiä lapsia ja poikkeuksellisen vähän vanhusväestöä. Vallinojalla onkin koko Vantaaseen verrattuna vähemmän yli 65-vuotiaita ja vastaavasti enemmän lapsia ja nuoria. (Lähde: Tilasto- ja tutkimustietoa Vantaasta: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan_v%C3%A4est%C3%B6julkaisu_2021-2022.pdf.)

Asuminen

Kaavamuutosalueella ei ole nykyisellään asuinrakennuksia.

Palvelut ja työpaikat

Vuonna 2020 Vallinojan kaupunginosassa, johon kaavamuutosalue kuuluu, oli 196 työpaikkaa, joista yli puolet oli joko sosiaali- ja terveyspalvelujen tai koulutuksen parissa. (lähde: Tilasto- ja tutkimustietoa Vantaasta: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Ty%C3%B6paikat_Vantaalla_2011-2020.pdf)

Yhdyskuntarakenne



Kuva: Kaupunkirakenteen lähtötilanne.

Suunnittelualue sijaitsee Korson suuralueen laitamilla Vantaan koillisosassa, Tuusulan rajan tuntumassa. Korson keskustaan on linnuntietä matkaa noin 1,5 km, Tuusulanväylä sijaitsee noin 3 km kaavamuutosalueesta länteen. Kaavamuutosalueelta noin 1 km etelään, Korppitien ja Korsontien risteyksessä on K-market. Vierumäen koulu, suomenkielinen alakoulu, joka tarjoaa perusopetusta noin 350:lle oppilaalle (1. - 5. luokat) sijaitsee kaava-alueelta noin 700 m etelään osoitteessa Lehmustontie 9. Päiväkoti sijaitsee noin 600 m kaavamuutosalueen rajalta pohjoiseen. Lisäksi kaavamuutosalueelta noin 700 m etelään sijaitsee päiväkodille asemakaavoitettu tontti. Työpaikkoja Vallinojalla on vähän.

Kaavamuutosalueen ympärillä on laajoja, myös seudullisina viheryhteyksinä ja ekologisina yhteyksinä toimivia viheralueita.

Kaupunkikuva

Kaavamuutosalueen lähiympäristön kaupunkikuvaa leimaa omakotialueelle tyypillinen pienimittakaavaisuus, puutarhamaisuus ja rakennuskannan monipuolisuus. Kadut ovat kapeita, metsäalueet rakennuspaikkojen väleissä ja ympärillä leimaavat aluetta.

Kaavamuutosaluetta ympäröivällä pientaloalueella sijaitsee kahdeksan paritaloa ja 41 omakotitaloa. Lehmuston tilan päärakennus on lähistön asuinrakennuksista vanhin, ympäröivän alueen muut pientalot on rakennettu 1950-luvulta lähtien kaikilla vuosikymmenillä tähän päivään saakka.



Kuva yllä: alueen viistoilmakuva vuodelta 2019. Kaavamuutosalue kuvan keskellä.





Yllä: katunäkymiä lähialueelta vuodelta 2016. Kuvat Mari Jaakonaho

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaavamuutosalueen lähistöllä sijaitsevan Lehmuston tilan päärakennus sekä aitta ja varastorakennus ovat rakennusperintökohteita ja ne on suojeltu asemakaavassa. Rakennukset eivät näy kaavamuutosalueelle.

Suunnittelualueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Virkistys

Alueen asukkailla on ympärillään runsas luonto ja hyvät ulkoilumaastot. Lähialueen helmiä ovat Myllyniitynoja (entinen Vallinoja) ja Tussinkosken rotkolaakso. Lähimmät puistot ovat Huuhkajamäki ja Tussinkoskenpuisto. Aivan kaavamuutosalueen pohjoispuolella sijaitsee Tussinkosken luonnonsuojelualue. Kaavamuutosaluetta ympäröivässä, vuonna 2019 hyväksytyssä asemakaavamuutoksessa 002288 esitettyjen ohjeellisten ulkoilureittien toteuttaminen Huuhkajamäen ja Kiurumäen lähivirkistysalueille sekä Tussinkosken luonnonsuojelualueen eteläosaan tulee parantamaan lähialueen virkistysreitistöä. 700 metrin päässä kaakossa on Ankkapuisto kattavine ulkoilureitistöineen.

Kaavamuutosalueen lähialueella, Vallinojan ja Vierumäen kaupunginosien rajan tuntumassa Huuhkajamäessä kulkee muutaman kilometrin pituinen kuntorata, jossa on talvisin ladut. Lähellä kaavamuutosaluetta, Tussinkosken läheisyydessä on noin 10 m korkuinen kiipeilykallio ja Tussinkoskenpuistossa koirapuisto.

Liikenne

Kaavamuutosalue sijoittuu Lehmustontien luoteispuolelle, melko lähelle Tuusulan ja Keravan rajoja. Lehmustontie on alueen alueellinen kokoojakatu. Pääosa liikenteestä Lehmustontielle tulee eteläpäästä Korsontien kautta. Osa liikenteestä tulee Lehmustontietä pohjoisesta Tuusulasta ja Keravalta. Korsontieltä on yhteys Tuusulanväylälle, joka on valtakunnallinen pääväylä sekä Urpiaisentien alueelliselle kokoojakadulle. Kaavamuutosalueen viereisen Lehmustontien keskivuorokausiliikennemäärä vuonna oli 3300 ajoneuvoa /arki-vrk 2022 suoritetun liikennelaskennan mukaan.

Kaavamuutosalueen lähiympäristön tonttikadut Korppitie, Uikkutie, Huuhkajatie, Kotkarinne, Kotkakuja, Naakkarinne, Naakkapolku, Korppipolku ja Kiurutie ovat kapeita ja päällystämättömiä.

Lehmustontiellä kulkee tätä kirjoitettaessa bussilinjat 633N (yölinja Rautatientori-Simonkylä-Leinelä-Korso-Ahjo-Keravan asema), 972 (Korso-Alikerava-Keravan asema) ja 973 (Peijas-Korso-Kannisto-Keravan asema). Linja 972 kulkee arkisin tunnin vuorovälein ja linja 973 20 minuutin välein.

Lehmustontien molemmin puolin on yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä Korsontieltä Vierumäen koululle saakka. Lehmustontie toimii myös alueen pääpyörätienä.

Kaavamuutosalueen lähiympäristön jalankulkuyhteydet ovat jalkakäytävättömillä tonttikaduilla Lehmustontietä lukuun ottamatta.

Vesihuolto

Kaavamuutosalueen lähiympäristön vesihuoltoverkosto on rakennettu Korson Lehmustontien kautta vuonna 1973 sekä Tavitien ja Naakkakujan kautta vuonna 1982.

Vedenjakelu

Alueen eteläpuolella Lehmustontiellä kulkee d100 jakeluvesijohto, josta haarautuu pohjoiseen Kotkarinteeseen ja Kotkakujalle jakeluvesijohto. Tavitiellä kulkee d200- ja Naakkakujalla d100- vesijohto. Naakkakujan vesijohdosta on yhteys Korppipolulle.

Alue kuuluu Korson painepiiriin ja alueen vesisäiliönä on Korson vesitorni. Sen tilavuus on 4000 m^3, HW = + 94 m N_{2000} ja NW = +87m N_{2000}. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin +86 m ja ylin noin +101 m.

Korson painepiiri saa vetensä Pitkäkosken vedenottamolta, josta vesi johdetaan Ylästön ja Ala-Tikkurilan paineenkorottamojen kautta Tikkurilan painepiiriin, josta vesi ohjataan edelleen Koivukylän paineenkorottamon kautta alueelle.

Jätevesiviemäröinti

Lähialueen jätevedet kerätään Lehmustontien d300 ja Naakkakujan d200 jätevesiviemäriä sekä Tavitien d200 jätevesiviemäriä pitkin Korso-Koivukylän d1000 siirtoviemäriin. Alueelta jätevedet johdetaan edelleen Koivukylän Haapatien jätevedenmittauspisteen kautta meriviemäriin. Kaikki jätevedet käsitellään Viikinmäen keskuspuhdistamolla.

Kaava-alueella kulkee Keski-Uudenmaan vesiensuojelukuntayhtymän (KUVES) hoidossa oleva meriviemäritunneli. Kalliotunneli kulkee louhittuna rakenteena 20 – 50 m syvyydessä maan alla. Tunnelia pitkin johdetaan Järvenpään, Keravan ja Vantaan jätevesiä Helsingin Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesijärjestelmä

Kaavamuutosaluetta ympäröivällä alueella ei ole hulevesiviemäröintiä. Hulevedet kootaan ja johdetaan avo-ojia pitkin Kalminojaan (entinen Vierumäenoja) ja Myllyniitynojaan (entinen Vallinoja). Vedet virtaavat edelleen Rekolanojan ja Keravanjoen kautta Suomenlahteen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ei ulotu alueelle.

Sähköverkko

Vantaan Energia sähköverkoille kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on kaavamuutosalueen lähistöllä Lehmustontien ja Naakkakujan varressa.

Ympäristöhäiriöt

Lentomelu

Suunnittelualue on lentoliikennemelun alueella. Vantaan maankäytön suunnittelua ja rakentamista ohjaavat lentomelukäyrät, jotka perustuvat Finavian ympäristölupahakemuksen (6.5.2008) liitteeseen. Kaavamuutosalue sijaitsee lentomeluvyöhykkeellä L3 (LDEN 50-55 dB) lukuun ottamatta kapeaa kaistaletta kaavamuutosalueen itäisimmän osan tonttien kadunpuoleisella reunalla, jolla lentomeluvyöhyke on L2.

Lentomeluvyöhykkeellä 3 (LDEN 50-55 dB) asumiseen ja muihin melulle herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee yleiskaavan 2020 (hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.1.2021) määräysten mukaan olla vähintään 32 dB.

Vyöhykkeelle 2 ei saa sijoittaa uusia asuinalueita eikä melulle herkkiä toimintoja. Nykyisten asuinalueiden täydennysrakentaminen on sallittu. Asuinrakennuksen ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 35 dB.

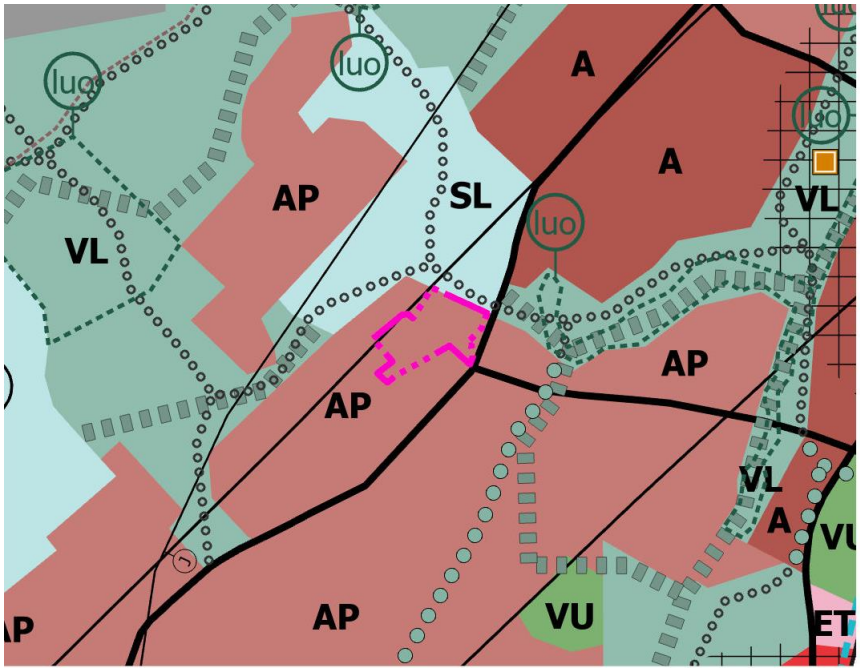

L2 **Lentomeluvyöhyke 2 (LDEN 55-60 dB)**

Alueelle ei saa sijoittaa uusia asuinalueita eikä melulle herkkiä toimintoja. Nykyisten asuinalueiden täydennysrakentaminen on sallittu. Asuinrakennuksen ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 35 dB.

L3 **Lentomeluvyöhyke 3 (LDEN 50-55 dB)**

Asumiseen ja muihin melulle herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 32 dB.

Kuva: Yleiskaava 2020:n mukaiset lentomeluvyöhykkeet. Kaavamuutosalue sijoittuu pääosin L3:n piiriin. Vyöhyke L2 ulottuu alueelle vähäisesti, muutaman metrin kaistaleena.

Tieliikennemelu

Muutosalueen keskeisin tieliikenteen melunlähde on Lehmustontie. Melun ohjearvot ylittyvät vain aivan tien vieressä, korttelissa 88026 tontilla 1. Tämän tontin osalta on teetetty meluselvitys Sitowise Group Oyj:llä. Selvitys on kaavan liitteenä nähtävillä. Selvityksen tuloksista kerrotaan tarkemmin kohdassa 4.4 Kaavan vaikutukset.

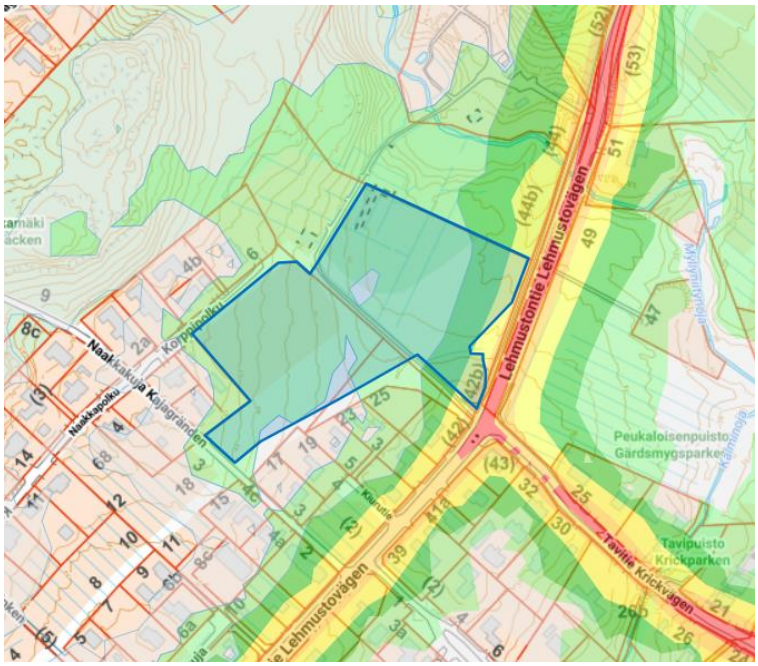

Tiemelu 2021 päivällä 2021, klo 7-22. Vantaan karttapalvelu.

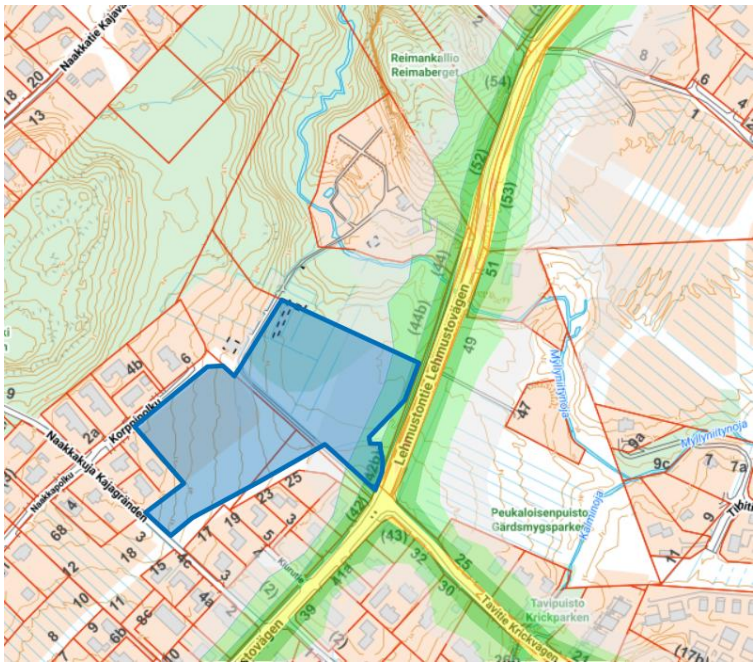

Tiemelu yöllä 2021, klo 22–7. Vantaan karttapalvelu

Liikennemäärä nousee ennusteen mukaan vuoteen 2050 mennessä 49 % Lehmustontiellä. Siten melutasot nousevat tien varrella noin 1,5 dB.

Asuinrakennusten piha-alueet eivät sijaitse nykytilanteessa liikennemelualueella eikä liikenne määrissä tapahdu mitoittavimman liikennemääräennusteen perusteella niin merkittävää kasvua nykytilanteeseen verrattuna, että liikennemelualue laajenisi asuinrakennusten piha-alueille.

Kartoilla vaalean vihreällä melutaso 45-50 dB, tummanvihreällä 50-55 dB, keltaisella alue 55-60 dB ja punaisella värillä 65-70 dB.

Ilmanlaatu

Kaavamuutosalueella liikenne ei aiheuta ilmanlaatuhaittoja. Pientaloalueilla ilmanlaadun ajoittainen huonontuminen on mahdollista lämmityskauden aikana puun pienpolton takia.

Pilaantuneet maat

Alla olevan kuvan mukaisessa paikassa (violetti väri) Korppipolun ja Lehmuston tilan välisellä alueella on 1960-luvulla sijainnut kasvihuoneita. Entisten kasvihuoneiden ja kauppapuutarhojen maaperästä saattaa löytyä haitallisia aineita, useimmiten öljy-yhdisteitä tai torjunta-aineiden jäämiä. Ennen uudisrakentamista tulee maaperän laatu tutkia ja tarvittaessa kunnostaa kartan esittämällä alueella. Asemakaavassa on samansisältöinen määräys.

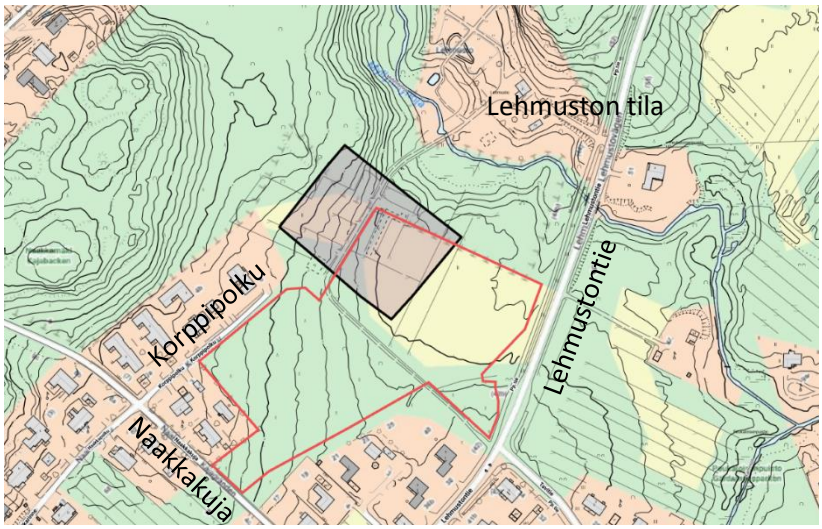

Kuva: Mahdollisesti pilaantunut maa ulottuu kaavamuutosalueelle, violetti väri. Vantaan karttapalvelu.

2.1.4 Maanomistus

Suunnittelualueesta noin puolet omistaa Vantaan kaupunki, puolet on yhden yksityisen maanomistusta. Kaupungin maanomistuksen pinta-ala yhteensä noin 1,11 ha, muu maanomistus kaava-alueella yhteensä noin 1,26 ha. Seuraavassa kuvassa Vantaan kaupungin maanomistus harmaalla värillä, kaavamuutosalueen rajaus punaisella.

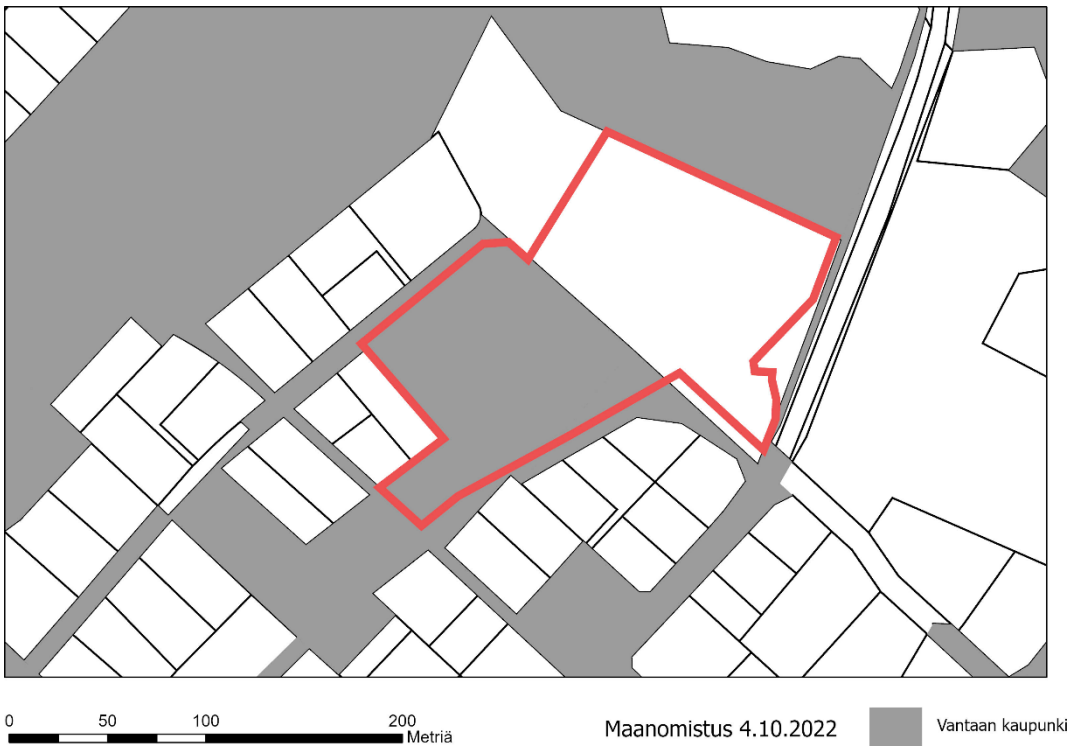

Kuva: Vantaan kaupungin kiinteistöt harmaalla värillä.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan valtion viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteuttamista. Maakunnan suunnittelussa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Vaikutukset yksittäiseen rakennushankkeeseen ja maankäyttöön muutoin välittyvät kaavoituksen kautta kaavoille laissa säädettyjen sisältövaatimusten rajoissa.

Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin kohdissa 3 ja 4.

Maakuntakaava

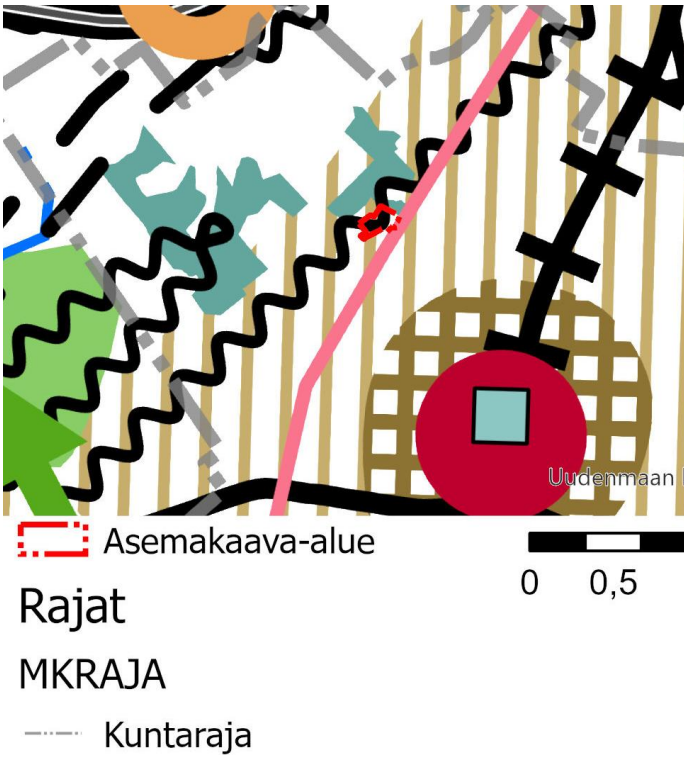

Kuva: Ote maakuntakaavayhdistelmästä.

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut Helsingin hallinto-oikeuden 24.9.2021 päätösten myötä voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin. Voimaantulon myötä kaavakokonaisuus korvaa pääosin aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta Östersundomin alueen maakuntakaavaa, 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua sekä hallinto-oikeuden päätöksen myötä voimaan jääviä merkintöjä ja määräyksiä. Uusimaa-kaavan muutoksenhakuprosessi on vielä kesken. Hyväksyttyjen valitusten osalta Uusimaa-kaavan ratkaisut ovat edelleen täytäntöönpanokiellossa eivätkä voi tulla voimaan, ellei korkein hallinto-oikeus muuta tai kumoa hallinto-oikeuden ratkaisua. Lainvoiman kaavat voivat saada vasta, kun jatkovalitukset on ratkaistu korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Kaavakartan voi ladata linkistä Karttapalvelu (uudenmaanliitto.fi) Voimassa olevassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa asemakaava-alue on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä (vaaleanruskea pystyraidoitus). Sen pohjoispuolella on luonnonsuojelualue (turkoosi). Mutkitteleva viiva on lentomelualueen (Lden 55 - 60 dBA) raja. Kaava-alueen länsipuolella kulkee jätevesitunneli (vaaleanpunainen viiva).

Yleiskaava

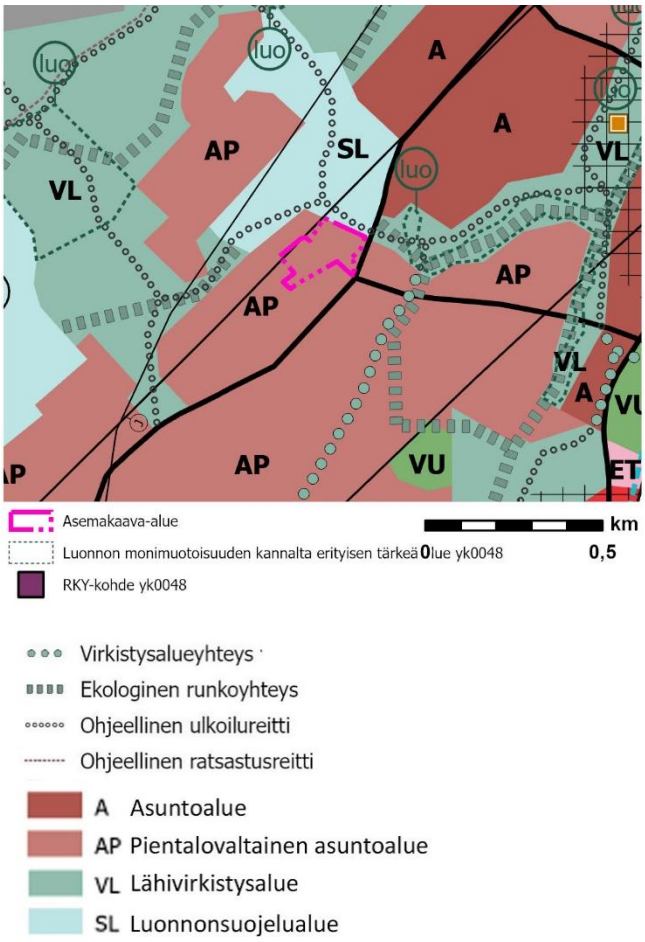

Vantaan yleiskaava 2020

Kaavamuutosalue on oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa merkitty pientalovaltaiseksi asuinalueeksi (AP).

Kaavamuutosalueen läheisyydessä luonnonsuojelualueella ja lähivirkistysalueilla on ohjeellisia ulkoilureittejä ja ekologisia runkoyhteyksiä. Muutosalue sijaitsee pääosin lentomeluvyöhykkeellä L3, hyvin vähäiseltä osin L2-vyöhykkeellä. Korson keskustatoiminnot ovat noin 2 km etäisyydellä.

Kaavamuutosalue on kuvassa rajattu anilliininpunaisella viivalla.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023. Kolmella alueella (Länsisalmi, Myllykyläntie 4-8 ja Hakkilan radanpidon alue) jää voimaan osin yleiskaava 2007. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne, MAL 2019

Seudun asukasmäärän arvioidaan kasvavan 2 miljoonaan asukkaaseen 2050 mennessä. Kasvu ohjataan nykyiseen rakenteeseen. Kartalla on esitetty maankäytön kehittämisen ensisijaiset

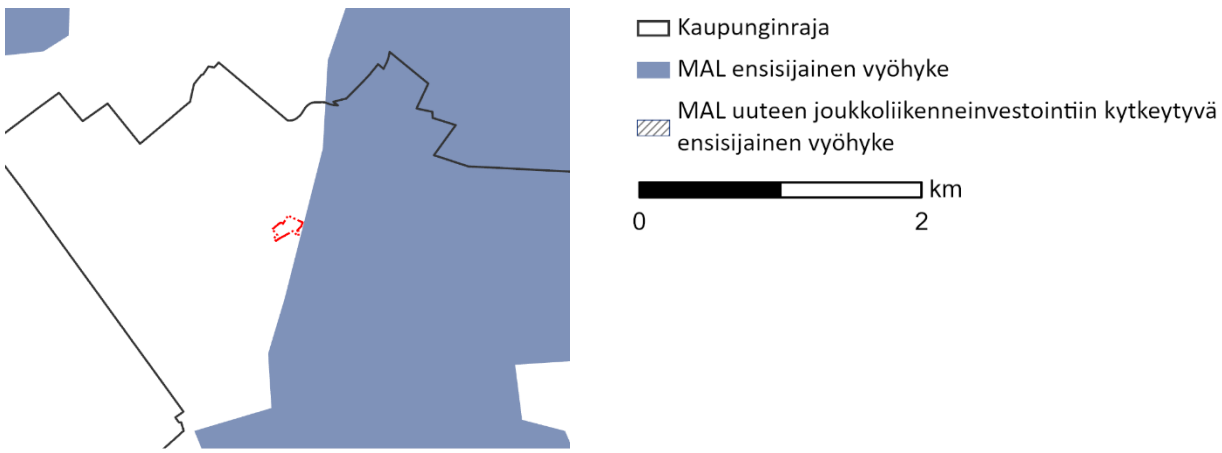

vyöhykkeet, joille kohdistuu vähintään 90 % asuntotuotannosta. Kaavamuutosalue ei kuulu sopimuksen mukaiseen ensisijaisesti kehitettävään vyöhykkeeseen, mutta sijaitsee sen tuntumassa.

Asemakaava

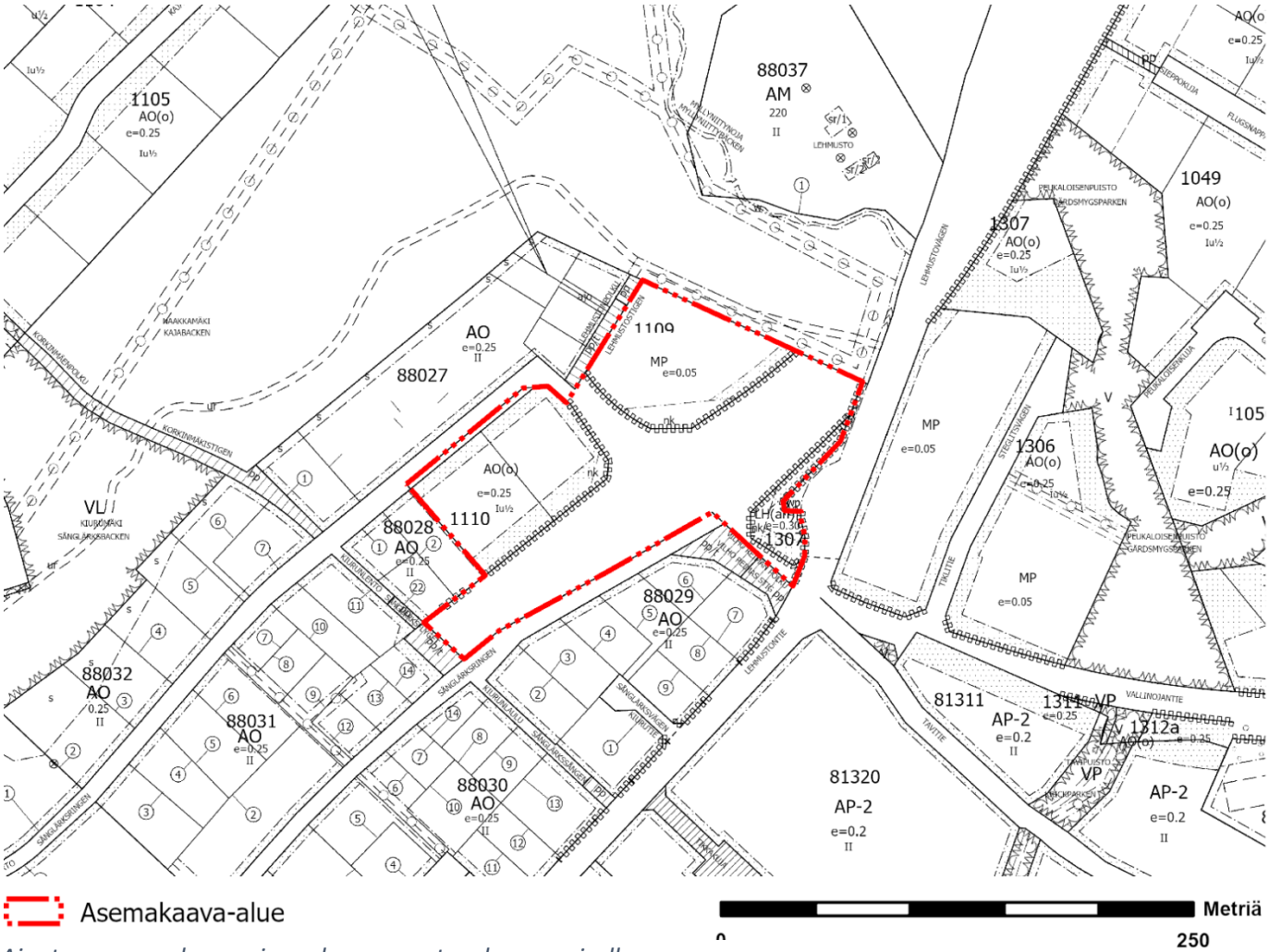

Ajantasa-asemakaava, jossa kaavamuutosalue punaisella.

Kaavamuutosalue on kuvassa rajattu punaisella.

Kaavamuutosalueella on voimassa MRL asemakaava Korso 1 (vanha Korso 1 rakennuskaava, LH 2.2.1959). Pääosa kaavamuutosalueesta on voimassa olevassa MRL asemakaavassa. Leveä koillinen-lounassuuntainen katulinjaus kaavamuutosalueella osoittaa Lehmustontien toteutumattoman linjauksen. Pohjoisosassa sijaitsee puutarha- ja kasvihuonealuetta (MP) ja länsiosassa erillispientalojen korttelialuetta (AO). Kaavamuutosalueen itäosassa voimassa olevassa asemakaavassa sijaitsee huoltoaseman korttelialue (LH).

Korso 1 rakennuskaavassa erillispientalojen korttelialueen tehokkuus e=0.25. Rakennusten suurimman kerroksen alasta 50 % saa ullakon tasolla käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi. Korttelin koillisen ja kaakonpuoleisilla reunoilla on ajoneuvoliittymäkielto. Korttelin luoteisreunalla on 8 metrin, koillisreunalla 5-8 metrin ja kaakkoisreunalla 12-13 metrin levyinen istutettava alueen osa.

Puutarha- ja kasvihuonealueen tehokkuus e=0.05. Korttelin kaakkoisreunalla on 8 metrin levyinen istutettava alueen osa. Korttelin eteläinen kulma on merkitty näkemäesteettömäksi alueeksi. Huoltoaseman korttelialueen tehokkuus e=0.30.

Voimassa oleva MRL asemakaava ei ole toteutunut kaavamuutosalueella miltään osin ja vaatii ajantasaistamisen.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Kaavatyö on vuoden 2022–23 työohjelmissa, jotka ovat kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymiä. Kaavoitus tuli vireille 3.12.2021.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

- **3.2.1 Osalliset**

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on kuulutettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa, Huvudstadsbladetissa sekä kirjeitse kaava-alueen maanomistajille, joiden postialue on muu kuin Vantaa (MRL 62§) ja viranomaisille.

Mielipiteitä saatiin kahdeksan (8) kappaletta. Kirjalliset mielipiteet on esitetty tiiviisti alla. Kursiivilla on esitetty asian huomiointi kaavatyössä. Saapuneet mielipiteet kokonaisuudessaan sekä niiden koonti esitetään kaavamuutoksen liitteenä. Koonti mielipiteistä ja niiden huomioon ottamisesta suunnittelussa ovat kaavaselostuksen liiteasiakirjana, joka on nähtävillä kaavan verkkosivulla.

Asunto-osakeyhtiö:
Mielipiteen jättäjä vastustaa suunniteltua kaavamuutosta mm. seuraavista syistä:

- Lentomelu jo nyt voimakasta, olevat vanhat kuuset suojaavat melulta taloyhtiötä. Melu lisääntyy, kun puut kaadetaan.
- Muutoksen negatiiviset vaikutukset alueen eläimistöön ja luontoon.
- Muutos tuo haittaa mm. työmaaliikenteestä ja melusta.
- Tontille ajon hankaloituminen. Kaavaesityksestä ei mielipiteen jättäjän mukaan käy selkeästi ilmi, miten kulku tontille tapahtuu jatkossa.
- Asuinalueen luonteen muutoksen laskeva vaikutus asuntojen arvoon.

Yksityishenkilöt 2 ja 3:
Mielipiteen jättäjät vastustavat suunniteltua kaavamuutosta mm. seuraavista syistä:

- Suunniteltu asumistiheys poikkeaa huomattavasti alueen nykyisestä asumistiheydestä ja muuttaa alueen luonnetta sekä vaarantaa suojelualueen säilyvyyttä.
- Kaksikerroksisuus poikkeaa nykyisestä.
- Metsäalueiden muuttaminen asumiselle vaarantaa alueen lintu- ja eläin- ja kasvikannan säilymisen.
- Lisäksi mielipiteen jättäjät vaativat lisäselvitysten tekemistä alueen eläin-, puusto- ja kasvillisuuden osalta sekä esittävät kaavamuutosasialla olevan kohtuuttoman lyhyen esilläoloajan. Mielipiteen jättäjät vaativat uutta esilläoloaikaa luontoarvojen selvittämisen ajaksi sekä alueelle töidenaloittamiskiellon muutoksenhaun käsittelyn ajaksi.

Vantaan kaupunginmuseo:

- Alueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, eikä siellä ole kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja.
- Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa.

Vantaan Energia ja Vantaan Energia sähköverkot: Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Fingrid Oyj: Ei kommentoitavaa asemakaavoituksen lähtökohdista.

Asemakaavamuutoksen osallistuminen on toteutettu Korson asukasillassa 24.3.2022, teams-sovelluksen kautta.

002288-kaavatyön yhteydessä Korson ajankohtaisia kaavahankkeita esiteltiin teams-kokouksena järjestetyssä Korson asukasillassa 24.3.2022 kello 18:00-19:30. Asukastilaisuudessa oli 45 osallistujaa. Kaavatyötä 002288, jonka osana kaavamuutosalue oli, esiteltiin asukastilaisuudessa 14.2.2018 Korson koululla. Siihen osallistui 11 asukasta. Kaavatyön 002288 valmisteluaineisto oli esillä myös Vantaan yleiskaavan yleisötilaisuudessa 27.2.2019 Lumossa.

3.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022 – 2025 strategia (Kv 31.1.2022):

- Innovaatioiden Vantaa -strategian mukaan rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyyden edelläkävijä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.
- Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030.

MAL-tavoitteet:

MAL-sopimusten tavoitteena on yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että - luodaan edellytyksiä tonttitarjonnan ja asuntotuotannon merkittävälle lisäämiselle ja -liikenteeseen kohdistettujen ja joukkoliikennettä tukevien investointien täysimääräiselle hyödyntämiselle - edistetään uusien liikennepalvelujen syntymistä henkilö- ja tavaraliikenteessä.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

- Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021 – 2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:
- Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtina.
- Luodaan hyvät edellytykset kestävälle ja monimuotoiselle liikkumiselle.
- Vähennetään lämmityksen päästöjä.

3.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Lehmustontie osa 2- kaavaa laadittaessa asemakaavaratkaisun vaihtoehdoiksi tutkittiin kolmea vaihtoehtoa. Ratkaisuvaihtoehtojen A, B ja C esityksissä tulee esille kaavamuutosalueen luonne osana Vallinojan yhdyskunta- ja viherrakennetta.

Vaihtoehdossa A lehto osoitetaan asumisen korttelialueeksi. Vaihtoehdoissa B ja C arvokkaaksi luokiteltu, pienialainen lehtoalue esitetään osin säilyväksi. Vaihtoehdossa B lehto säilyy korttelin 88028 osalta puistona. Vaihtoehdossa C on esitetty pienehkö, 0,3 ha laajuinen puisto korttelin 88028 keskelle.

Kaavamuutosehdotuksen A arvioitu asukasmäärä on arviolta 180, kun oletettu asumisväljyys on 1 asukas/35 m². Vaihtoehto B:ssä asukasmäärä olisi 100, C:ssä noin 90.

Vaihtoehto A

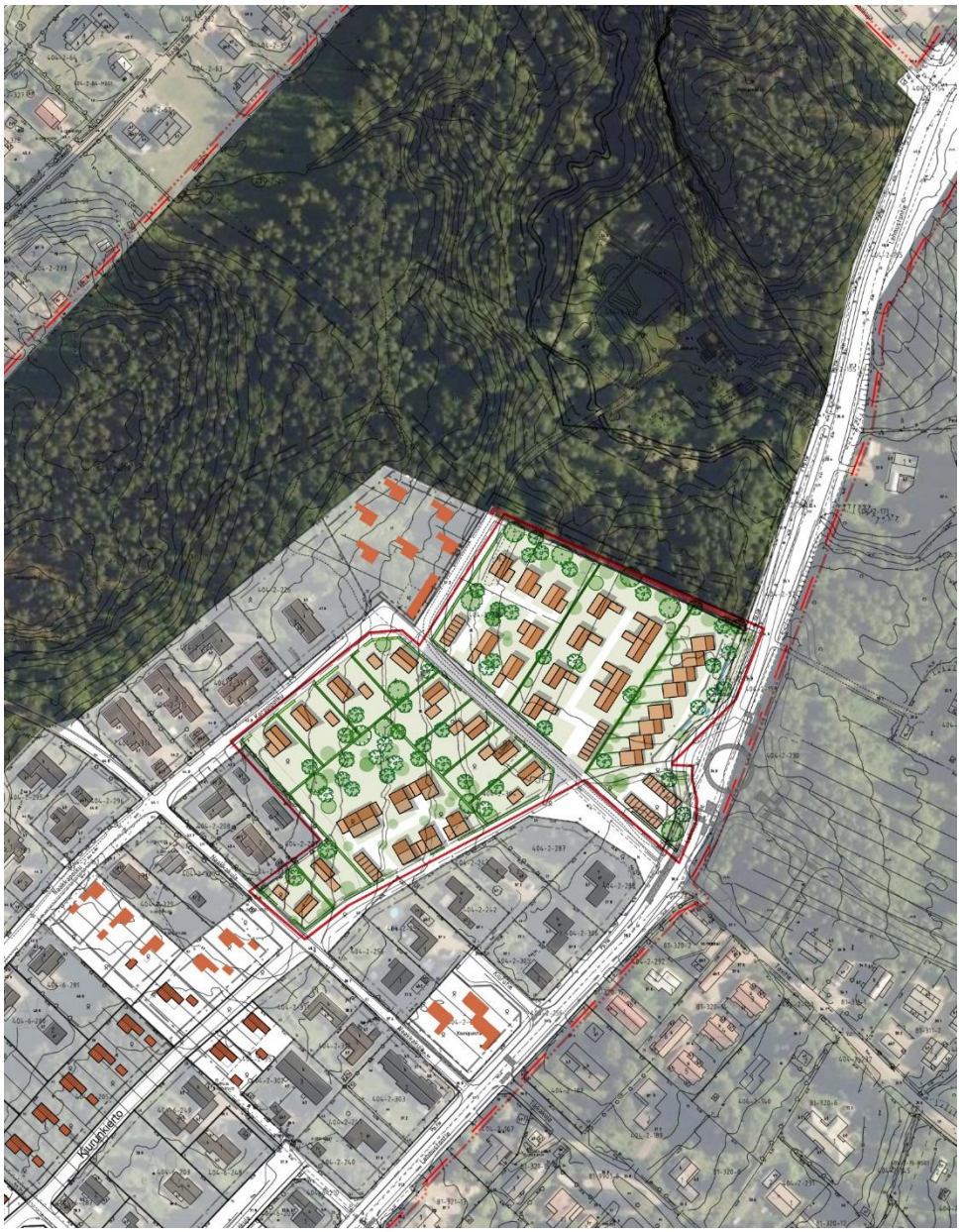

Vaihtoehto A: Vaihtoehto, jossa alue kaavoitetaan kokonaan asumiselle. Paikallisesti arvokas lehto ei säily, mutta ratkaisu tuo eniten tonttitarjontaa alueelle. Kerrosalaa on yhteensä 5924 k-m², ja asukasmäärä on arviolta 180 asukasta, kun asumisväljyys on 35 m².

Korttelin keskelle on vaihtoehdossa jätetty metsäinen alue, joka muodostuu tonttien takaosista. Olemassa olevaa puustoa ja kasvillisuutta sekä maapohjaa ja lahopuuta pyritään säilyttämään tai täydentämään uusin sekapuuistutuksin (puut, lehtomainen maanpeittokasvillisuus) ja siten ylläpitämään korttelin keskiosan metsäistä luonnetta.

Vaihtoehto B



Vaihtoehto B: Asuinalueeksi varataan nykyinen niitty. Lehto pienenee vain pieneltä osin. Kerrosalan määrä on 3175 k-m². Asukasmäärä on arviolta 90 asukasta, kun asumisväljyys on yksi asukas 35 m² kohden.

Vaihtoehdossa korttelin 88028 tilalla on lähivirkistysalue, joka on luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeänä säilytettävä alue. Alueelle sijoittuva lehto on paikallisesti arvokas luontokohde. Jotta lehtoalue säilyisi se tulee säilyttää lehtipuuvaltaisena ja puustoa tulee hoitaa ja säilyttää siten, että sen ominaispiirteet säilyvät.

Vaihtoehto B:n ratkaisu ei ole täysin ihanteellinen lehdon säilymisen kannalta, sillä käytännössä jo pelkkä kadun rakentaminen lehdon ympärille kuivattaa sitä ja altistaa puustoa tuulen kuivattavalle vaikutukselle. Reuna-alueet joudutaan hoitamaan turvallisina eli vanhaa lahovikaista puustoa joudutaan poistamaan jonkin verran. Kadun rakentaminen ja puuston poistaminen lisää valaistusta ja käynnistää puiston reuna-alueilla voimakkaan puuntaimien kasvun. Koirien ulkoiluttaminen puiston reunoilla lisää vähitellen sen typpikuormaa ja typpeä suosivat kasvilajit alkavat syrjäyttää alkuperäisiä lajeja. Vesi-, tuuli- ja valo-olosuhteiden muutokset heikentävät lehdon luontoarvojen

säilymistä. Lehdon arvoja saattaa säilyä vielä jonkin aikaa, mutta ne heikkenevät väistämättä vähitellen, kunnes katoavat kokonaan. Myös lahokaviosammalesiintymä katoaa vähitellen.

Vaihtoehto C



Vaihtoehto C: Vaihtoehdossa korttelin 88028 keskellä on pienehkö 0,3 ha laajuinen puisto. Olevaa puustoa ja kasvillisuutta sekä maapohjaa ja lahopuuta pyritään säilyttämään tai uusin sekapuuistutuksin (puut, lehtomainen maanpeittokasvillisuus) kehittämään puistometsäiseksi. Vaihtoehto C vastaa lehdon säilymisen kannalta vaihtoehtoa A, joskin metsäisenä kehitettävä alue on laajempi.

Viheralueiden palveluverkkoluonnoksessa (Kadut ja puistot -palvelualue) kaava-alueelle ei ole esitetty esimerkiksi leikkipaikkaa. Lähimmät ehdotetut paikat ovat Rattaanpyöränmäellä Korson

koulun vieressä. Mahdollinen puisto lisäisi asumisviihtyvyyttä paikallisesti. Mahdollinen puisto olisi hoitoluokaltaan matala. Kaupungin resurssit tällaisen puiston hoitamiseen olisivat vähäiset.

3.5.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Vaihtoehto A täyttää parhaiten Vantaan strategian mukaisen tavoitteen pientalotonttien tarjonnan lisäämisestä.

Vaihtoehto A on taloudellisesti paras ratkaisu, luontoarvojen säilymisen kannalta ratkaisut B ja C ovat parempia. Pitkällä aikavälillä myös niissä ympäristön muutokset heikentäisivät lehtoa. Kaupunkirakenne on ehein vaihtoehdon A mukaisessa ratkaisussa.

Suunnittelua jatkettiin vaihtoehdon A esittämän ratkaisun mukaan.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS



Havainnekuva Lehmustontien osa 2- kaavamuutosehdotuksesta. Likimääräinen kaavarajaus punaisella rajattuna. Uudet rakennuspaikat on kuvassa täydennetty ruskein rakennuksin. Punaisella olevan kaavarajauksen ulkopuolella on näytetty 002288 Lehmustontie-kaavan tuottamat uudet rakennuspaikat myös ruskealla värillä.

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan yleiskaavassa rakentamiselle osoitettu alue asumiselle. Alueelle esitetään kahta erillispientalojen korttelialuetta (AO), sekä Lehmustontien varteen asuinrakennusten korttelialuetta (A). Korkein sallittu kerroskorkeus on 2.

AO-kortteleiden tehokkuusluvuksi osoitetaan e=0,25 ja A-korttelialueella e=0,30.

Kaavassa osoitetaan osa uutta Kiurunkierto –nimistä katua, jolla järjestetään laajemman, osin aikaisemmassa kaavamuutoksessa (002288 Lehmustontie) esitetyn uuden alueen sisäinen liikenne.

4.1.1 Mitoitus

Kaava mahdollistaa alueelle yhden uuden A-korttelin (yhteensä 0,4011 ha, e= 0,30, kerrosala 1203 k-m²), sekä kaksi uutta AO-korttelia (yhteensä 1,888 ha, e= 0,25, kerrosala 4 721 k-m²). Rakennusoikeutta yhteensä näille korttelialueille on 5 924 k-m². Jos oletetaan asunnon keskipinta-alaksi 100 k-m², asuntoja syntyy A- ja AP-alueille yhteensä noin 59, arviolta noin 180 asukkaalle. Katualuetta tulee Kiurunkierto-katua varten 0,08468 ha.

Liikenne ja pysäköinti:

Autopaikat: Autopaikkoja tulee olla vähintään 2 ap/asunto, kuitenkin vähintään 10 pientaloasunnon tontilla tulee autopaikkoja olla vähintään 1 ap/ 80 k-m^2, kuitenkin vähintään 1,5 ap/asunto.

A-korttelialueella tulee varautua sähköautojen latauspisteisiin.

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät: vähintään 10 pientaloasunnon tontilla 1 pp/asuinhuone.

Paikoista vähintään puolet on sijoitettava pihatasossa olevaan ulkoiluvälinevarastoon.



Pihan luonnos tontille 11 ja periaateluonnos tontille 5 korttelissa 88028. Kuvat eivät ole keskenään samassa mittakaavassa. Rakentamiselle osoitettujen alueiden rajauksilla pyritään antamaan mahdollisuus säilyvälle tai kehitettävälle puustolle.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Ympäristön laadun varmistamiseksi kaavan mukaiset uudet asuinrakennukset noudattavat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa. Kaavamuutosalue on suunniteltu vehreäksi, käytännölliseksi ja kestäväksi. Uusiutuvaan energiaan kannustetaan. Viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset. Asuntokannan monipuolistuminen lisää alueen sosiaalista kestävyyttä. Vihertehokkuus ohjaa tontteja vehreiksi ja hulevesiä viivyttäviksi.

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

A, asuinrakennusten korttelialue (yht 0,4010 ha)

Kaavamuutosalueen asuinrakennusten korttelialueet sijoittuvat Lehmustontien varteen, pohjoisempana liikenneympyrävarauksen vierelle ja etelämpänä uuden Korkinmäentien liittymän molemmin puolin. A-korttelialueiden tehokkuus on e=0,30 ja sallittu kerroskorkeus 2. Tehokkaampi rakentaminen halutaan ohjata toisaalta kauemmas lentomelusta, toisaalta lähemmäs Lehmustontietä.

A-merkinnällä on haluttu mahdollistaa rakennusten erilaiset toteutustavat, joko kytkettyinä erillistaloina tai rivitaloina. Jokaisella asunnolla tulee kaavan mukaan olla oma pihaosuus.

A-korttelialueisiin on liittymäkielto Lehmustontieltä. Kulku tapahtuu Korkinmäentien ja Kiurunkierron kautta. Asuinrakennusten ulkokuoren ääneneristävyydeksi vaaditaan 32 dB.

AO, erillispientalojen korttelialueet (yht. 1,8883 ha)

AO-korttelialueiden rakennusoikeus määräytyy tehokkuusluvun e=0,25 mukaan.

Tontille saa rakentaa yhden, korkeintaan kaksiasuntoisen erillispientalon jokaista 550 tonttineliömetriä kohti. Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB, lukuun ottamatta läntisimpiä tontteja, joilla ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

4.3.2 Muut alueet

Katualueet Noin 95 metrin pituinen osuus uutta Kiurunkierto-katua, (koko 0,08468 ha).

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu joukkoliikenneyhteyksien varteen. Kaavaratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Vaikutus väestön rakenteeseen ja kehitykseen

Kaavamuutos täydentää Korson länsipuolisia kaupunginosia. Uusia asuntoja tulee muutoksen toteutuessa noin 59 kappaletta (kun asuntojen keskikoko 100 k-m²), arviolta noin 180 uudelle asukkaalle. Kaavamuutos mahdollistaa monipuolisen asuntotarjonnan, jolla alueelle tavoitellaan eri ikäisiä asukkaita.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Asemakaavan rakennettavaksi osoitettu alue sijoittuu Vallinojan kaupunginosan länsiosaan, laajojen metsäalueiden läheisyyteen. Alue on ennestään pientalovaltainen, asemakaavan ratkaisu jatkaa tätä linjaa. Ratkaisu edistää asuinalueen täydennysrakentamista ja tiivistää olemassa olevaa kaupunkirakennetta. Kaava-alueen ulkopuolella laajat metsäalueet ovat asukkaiden virkistys- ja ulkoilukäytössä sekä toimivat hiilinieluina, ekologisina yhteyksinä ja eri lajien elinympäristöinä.

Rakentaminen sijoittuu Lehmustontien tuntumaan. Bussipysäkit sijoittuvat kävelyetäisyydelle uudesta rakentamisesta, ja kevyen liikenteen yhteyksiä parannetaan. Näillä ohjataan suosimaan kävelyä, pyöräilyä sekä joukkoliikennettä ilmastovaikutusten pienentämiseksi ja positiivisten terveysvaikutusten aikaansaamiseksi.

Vaikutukset kaupunkikuvaan

Uuden rakentamisen myötä alueen kaupunkikuva uudistuu ja kehittyy. Alue tiivistyy alkuperäistä ilmettä vaalien. Uusi rakennuskanta rikastuttaa vanhaa. Kaavamääräyksillä ja merkinnöillä on pyritty kääntämään muutos alueen eduksi ja vähentämään haitallisia vaikutuksia. Uusi rakentamisen mittakaava on sovitettu ympäröivään kaupunkirakenteeseen. Tehokkaampi rakentaminen (A) sijoittuu Lehmustontien varteen. Syvemmällä rakenteessa, olemassa olevan rakentamisen keskellä ohjataan erillistaloihin AO-merkinnällä. Kaavassa myös paritalojen rakentaminen on sallittu. Uudet yhden erillistalon tontit ovat suurimmillaan noin 750 m² luokkaa ja pienimmillään noin 550 m², jolloin rakennuksetkin ovat pieniä. Tontit ohjataan rakentamaan vehreiksi muun muassa vihertehokkuusmääräyksin sekä määräyksillä istutettavista alueista, puista ja Kiurunkierron puolella viheraidasta. Rakennukset saavat olla enintään kaksikerroksisia ja niissä on oltava lape- tai harjakatto, jotta uusi rakentaminen sulautuu vanhaan rakenteeseen mahdollisimman hyvin.

Vaikutukset asumiseen

Täydennysrakentaminen pientalovaltaisella alueella monipuolistaa asuntojakaumaa: isojen asuntojen lisäksi tulee pienempiä asuntoja. Samalla pientalojen saatavuus lisääntyy. Kaavamuutoksen toteutuessa alueelle tulee noin 5900 k-m² asumisen kerrosalaa. Kaavamuutos monipuolistaa alueen asuntokantaa ja tarjoaa mahdollisuuksia pientalo- ja omakotiasumiseen julkisella liikenteellä tavoitettavissa olevalla asemakaava-alueella. Valmistuvat asunnot lisäävät omalta osaltaan asuntotuotantoa ja helpottavat siten pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa.

Asukkaiden määrä kaavamuutosalueella kaavaratkaisun toteutuessa on arviolta noin 180 asukasta.

Vaikutus palveluihin ja työpaikkoihin

Alueen asukasmäärän lisäys vaikuttaa positiivisesti alueen ja lähialueiden palveluiden säilymiseen ja monipuolistumiseen. Kaavaratkaisu myös parantaa julkisen liikenteen toimintaedellytyksiä lisäämällä käyttäjäpotentiaalia. Muun muassa Korson työpaikat ja palvelut ovat joukkoliikenneyhteyksien tai pyörämatkan päässä. Hanketta voidaan pitää VAT:n mukaisena.

Taloudelliset vaikutukset

Alueen sijainti yhdyskuntarakenteessa on syrjäinen, mutta pientaloalueeksi kohtuullisesti saavutettavissa myös joukkoliikenteellä. Lentoliikennemelu rajoittaa alueen maankäyttöä jonkin verran, mutta kaava-alueesta pääosa sijoittuu lentoliikennemelun kannalta paremmalle L3-alueelle. Maanomistus kaavoitettavalla alueella on uuden kerrosalan puoliksi kaupungin hallussa.

Vanhat vesijohdot jäävät rasittamaan uusia tontteja, mutta se ei vähennä tonttien määrää.

Muutoin alueen kunnallistekniikan rakentamisen kustannukset ovat tavanomaiset. Katujen määrä suhteessa kerrosalaan on maltillinen, koska uudet tontit sijoittuvat Kiurunkierto-nimiselle kadun varrelle, joka kiertää alueen. Näin tonttikatujen määrä jää vähäiseksi. Kiurunkierto on osittain nykyisen Naakkapolun ja Korppipolun katualuetta. Kaavamuutosalueella se on uutta katualuetta.

Tulevan maankäytön tehokkuus uudelle pientaloalueelle on tavanomainen. Osalla tontteja maaperä on pehmeää ja rakennusten perustaminen pitää toteuttaa paaluin, mikä voi vaikuttaa tonttien myyntihintaan alentavasti. Kaupunki saa tonttimaata myös yksityisen maanomistajien kanssa solmittavan maankäyttösopimuksen kautta.

Vaikutukset sosiaaliseen ympäristöön

Alueelle tulee uusia asukkaita, joista etenkin pientaloasukkaat saattavat olla hyvin toimeen tulevia, omistusasuntoon investoivia lapsiperheitä. Erilaisten asumismuotojen salliminen alueella ohjaa alueen sosiaaliseen monimuotoisuuteen. Uudet asukkaat edesauttavat palveluiden pysyvyyttä ja ylläpitävät sosiaalista ympäristöä. Hanke on VAT:n mukainen.

Vaikutukset virkistykseen

Hanke uusine asukkaineen lisää sekä virkistysalueiden (Huuhkajamäen ja Tussinkoskenpuiston) että Tussinkosken luonnonsuojelualueen virkistyskäyttöä. Aiemmassa asemakaavamuutoksessa 002288 esitettyjen ohjeellisten ulkoilureittien toteuttaminen Huuhkajamäen ja Kiurumäen lähivirkistysalueille sekä Tussinkosken luonnonsuojelualueen eteläosaan tulee kuitenkin parantamaan alueen virkistysreitistöä. Virkistyskäytön ohjaaminen rakennetuille reiteille suojaa alueen luontoa kulumiselta. Asemakaavamuutosehdotuksen (002506 Lehmustotie osa 2) osoittama asuinrakentaminen ei sijoitu nykyisille virkistysalueille eikä siten heikennä virkistysverkostoa. Hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Vaikutukset liikenteeseen

Liikenne täydennettävälle asuinalueelle järjestetään uuden rakennettavan Korkinmäentien ja aluetta kiertävän uuden Kiurunkierron kautta.

Alueen sisäiset liikennejärjestelyt muuttuvat ja uusien teiden rakentamisen myötä parantuvat

Kaava-alue sijaitsee kävelyetäisyydellä Lehmustontiestä ja sen joukkoliikenneyhteyksistä. Kasvava asukasmäärä lisää osaltaan ajoneuvoliikennettä Lehmustontiellä. Yhteydet Korsontien kautta

Korson keskustaan ja Tuusulanväylälle ovat sujuvat ja liikenneverkon kapasiteetti kestää rakentamisen ja asukasluvun lisäyksen.

Lehmustontien länsipuolelle kaava-alueen lähelle esitetään katusuunnitelmassa toteutettavaksi yhdistetty jalkakäytävä ja pyörätie koululta Kyyhkytielle, ja Kyyhkytieltä Tavitielle jalkakäytävä.

Vesihuolto
Kaava-alueella vesijohdot ja jätevesiviemärit rakennetaan pääosin katualueelle. Pohjoisosassa putket kulkevat viheralueella. Nykyistä verkostoa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan.

Kaavamuutosalueen d110 vesijohto ja d200 jätevesiviemäri rakennetaan Lehmustontieltä Kiurunkierrolle. Vilho Reiman polun uusi d110 vesijohto liittää d200 Lehmustontien vesijohdon Kiurunkierron d110 vesijohtoon.

Kiurunkierron pohjoisosan kiinteistöt liitetään uudella d110 vesijohdolla Vallinojan varrella kulkevaan d110 vesijohtoon sekä d200 jätevesiviemärillä d630 runkoviemäriin.

Vesijohdoille ja viemäreille on varattava riittävä suojaetäisyys kiinteisiin rakenteisiin. Johtolinjat on voitava aukikaivaa korjaus- ja kunnostustöiden aikana. Työnaikaiset tai kiinteät rakenteet eivät saa aiheuttaa painumia nykyisille putkilinjoille.

Kaava-alueen tavanomaisissa louhintatöissä meriviemäritunneli tulee ottaa huomioon, kun etäisyys on 40 m tai pienempi. Suunniteltaessa louhintaa tai muuta luvitettavaa toimenpidettä tunnelin vaikutusalueella tulee tunnelin asettamien reunaehtojen määrittämiseksi ottaa yhteyttä Vantaan kaupungin geotekniikkaan ja Helsingin seudun ympäristöpalveluihin (HSY).

Katualueen kuivatus perustuu d300 hulevesiviemäröintiin. Vilho Reiman polun d300 hulevesiviemäri johtaa Kiurunkierron pohjoisosan hulevedet Lehmustontien hulevesiviemäriin ja edelleen avo-ojaan. Avo-ojaan voidaan sijoittaa ojapainanteita, jotka viivyttävät hulevesiä ennen johtamista Vallinojaan.

Nykyisen vesihuoltoverkoston kapasiteetti on riittävä. Avo-ojiin perustuvaa katujen ja omakotitonttien kuivatusta tehostetaan katujen hulevesiviemäröinnillä.

Ympäristöhäiriöt

Kaavamuutosalue on lähes kokonaisuudessaan uuden yleiskaavan lentomeluvyöhykkeellä 3, jolla ei ole asetettu rajoituksia asuinrakentamisen sijoittamiselle. Kaava-alueen luoteisosasta kapea osuus on uuden yleiskaavan lentomeluvyöhykkeellä 2, jolla täydennysrakentaminen on sallittua. Kaava-alueella asuinrakentamiselle asetetaan lentomeluvyöhykkeiden mukaiset äänitasoerovaatimukset lento- ja tieliikennemelua vastaan.

Asemakaavamuutos tuo uusia asukkaita lentomelun vaikutusalueelle. Kaavassa asuinkorttelit sijoittuvat pääosin uusimman lentomeluennusteen lentomeluvyöhykkeen L3 (50-55 Lden) alle ja luoteiskulmassa vähäisiltä osin L2 (55-60 Lden) vyöhykkeen alle. Yleiskaavassa on L3 vyöhykkeen osalta seuraava määräys: *Asumiseen ja muihin herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.* Korttelissa 88028 lentomeluvyöhyke L2 ulottuu neljälle tontille vähäisesti ja niiden osalta on annettu seuraava määräys: *Asumiseen ja muihin herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB*

L2-vyöhykkellä pätee seuraava määräys: *Alueelle ei saa sijoittaa uusia asuinalueita eikä melulle herkkiä toimintoja. Nykyisten asuinalueiden täydennysrakentaminen on sallittu. Asuinrakennusten ääneneristävyyden lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.*

Lentomeluvyöhykkeelle 55-60 Lden osittain tai kokonaan jäävien rakennuspaikkojen asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyydeksi vaaditaan kaavassa 35 dB. Kokonaan lentomeluvyöhykkellä 50-55 Lden sijaitsevien rakennuspaikkojen asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyydeksi vaaditaan 32 dB.

Korttelissa 88026 tontilla nro 1 Lehmustontien tiemelun vuoksi on teetetty konsultilla meluselvitys, josta selviää, että kaava ja viitesuunnitelman mukainen rakennusmassojen sijoitteluratkaisu on toimiva ja MRL:n vaatimukset täyttävä. Kaavan mukainen rakentaminen toimii melumuurina asuntopihoille. Meluselvitys on nähtävillä kaavan liitteenä.

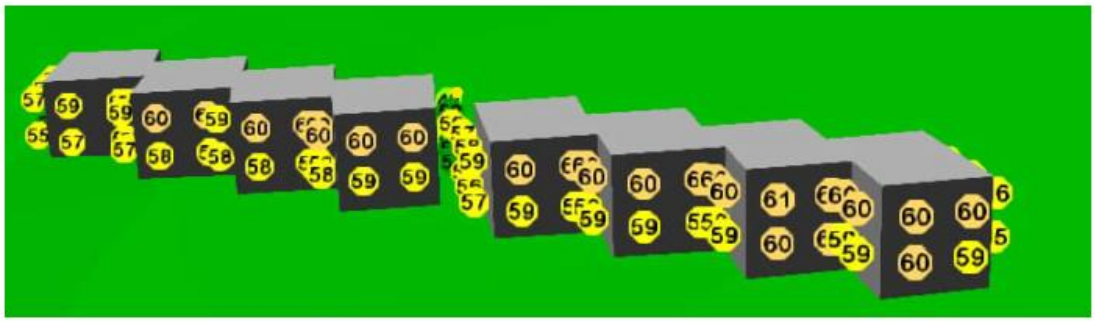

Korkeimmat julkisivulle kohdistuvat keskiäänitasot päiväaikaan Lehmustontien suuntaan avautuvilla julkisivuilla.

Meluselvityksessä on mitoittavimpana liikennemääränä käytetty suurinta seuraavista: nykyliikennemäärä + 10 %, ennuste 2030 tai ennuste 2050. Mitoittava liikennemäärä on vuoden 2050 ennustetaso, 4 900 autoa vuorokaudessa Vantaan kaupungin ennusteiden mukaan.
Nykytilannetta ei ole erikseen mallinnettu, vaan raportissa esitetyt nykytilanteen kuvat on otettu Vantaan kaupungin meluselvityksestä 2022.

Selvityksessä on huomioitu Lehmustontie, joka on alueen merkitsevin melulähde. Mallissa on myös taustalla huomioituna mm. junarata ja muita liikenneväyliä. Näiden vaikutus alueen kokonaismelutasoon on kuitenkin hyvin pieni ja esimerkiksi julkisivujen melutasoihin näillä ei ole vaikutusta.

Meluselvityksen johtopäätöksenä ulkoalueiden osalta laskentojen perusteella oleskelualueille asetetut päivä- ja yöajan ohjearvot toteutuvat rakennusten suojaisalla puolella tontin länsiosassa. Tarkasteltavan tontin maankäyttö ennustetilanteessa on esitetty alustavan maankäyttöluonnoksen mukaisesti. Kaavaratkaisu osoittautui vaatimukset täyttäväksi.

Lehmustontietä lähinnä sijaitsevat rakennukset tulevat sijaitsemaan siten, että rakennukset suojaavat oleskeluun käytettävää pihaa tieliikennemelulta.

Vantaan rakennusjärjestyksessä todetaan, että rakentamisen suunnittelulla ja rakennusten sijoittelulla on pyrittävä minimoimaan melun aiheuttama haitta niin rakennuksen sisällä kuin asuinrakennuksen tai muun melulta suojaisia alueita vaativan toiminnan piha-alueella.tämäkin?

Julkisivuihin kohdistuvat melutasot ja sisämelu

Alueen suurin julkisivuun kohdistuva melutaso on 61 dB, jolloin sisämelun ohjearvo asuinrakennuksissa toteutuisi tieliikennemelua vastaan äänitasoerovaatimuksella *ΔL* 26 dB. Vaatimus on pienempi kuin lentomelun edellyttämä julkisivumelutasojen vaatimus, joten alueelle suositetaan kaavassa asetettua äänitasoerovaatimusta *ΔL* 32 dB lento- ja tieliikennemelua vastaan kaikille asuinrakennusten julkisivuille.

Laskentojen perusteella Lehmustontielle avautuvat mahdolliset parvekkeet on suositeltavaa lasittaa.

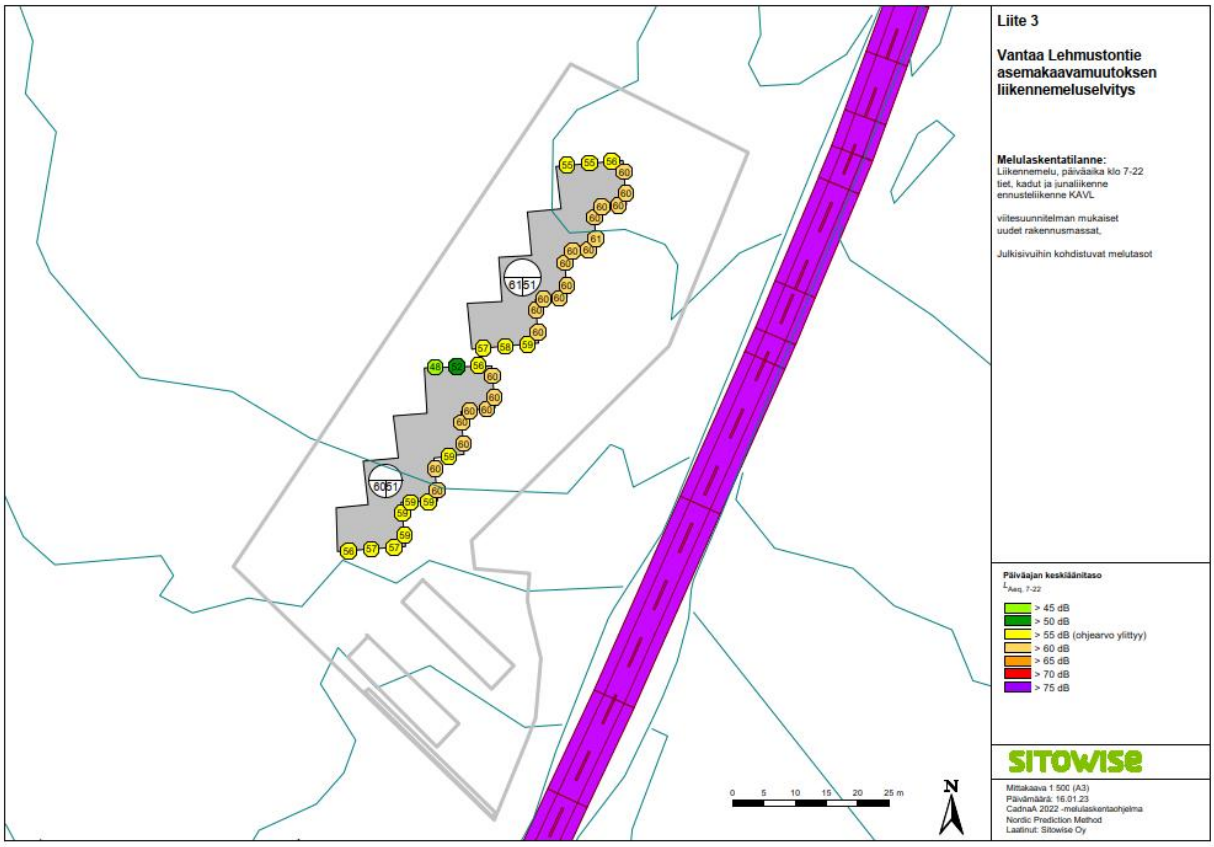

Melulaskentatilanne: *Liikennemelu, päiväaika klo 7-22 tiet, kadut ja junaliikenne ennusteliikenne KAV perusteella. Viitesuunnitelman mukaiset uudet rakennusmassat ja julkisivuihin kohdistuvat melutasot. Lehmustontien päiväajan keskiäänitaso violetilla värillä kartalla.*

Asemakaavamuutoksen toteuttamisen aikaiset rakennustyöt aiheuttavat väliaikaisesti melua, pölyä ja raskasta liikennettä alueelle.

Uusissa asunnoissa saattaa olla tulisijoja, jotka aiheuttavat alueelle pienhiukkaspäästöjä. Kaavassa määrätään tulisijallisten rakennusten yhteyteen paikka polttopuun säilytystä varten. Määräyksen tavoitteena on vähentää syntyviä pienhiukkasia.

Pilaantuneen maan alueella (ks kohta 2.1.3) sijaitsevilla korttelialueilla tulee kaavan määräyksien mukaan ennen uudisrakentamista maaperän laatu tutkia ja tarvittaessa kunnostaa.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Maisemakuva ja -rakenne

Kaavamuutoksen mukaisella pientalorakentamisella on jonkin verran vaikutusta alueen maisemakuvaan sekä maisemarakenteeseen. Kaavan vaikutuksiksi voidaan katsoa Lehmustosta avautuvien näkymien muuttuminen rakennetummiksi, tähän saakka jossain määrin avoimena säilyneen entisen peltoaukean (nykyisen niityn) rakentaminen ja ainakin 1940-luvulta asti säilyneen lehtometsän katoaminen.

Luontotyypit ja eläimet

Kaavamuutosalueella ei ole luonnonsuojelulain tai vesilain mukaisia suojeltavia kohteita eikä metsälain tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä**.** Lepakoita ei tarvitse huomioida alueen maankäytön suunnittelussa. (Manninen, E., Koskimies, P. & Vasko, 2022)

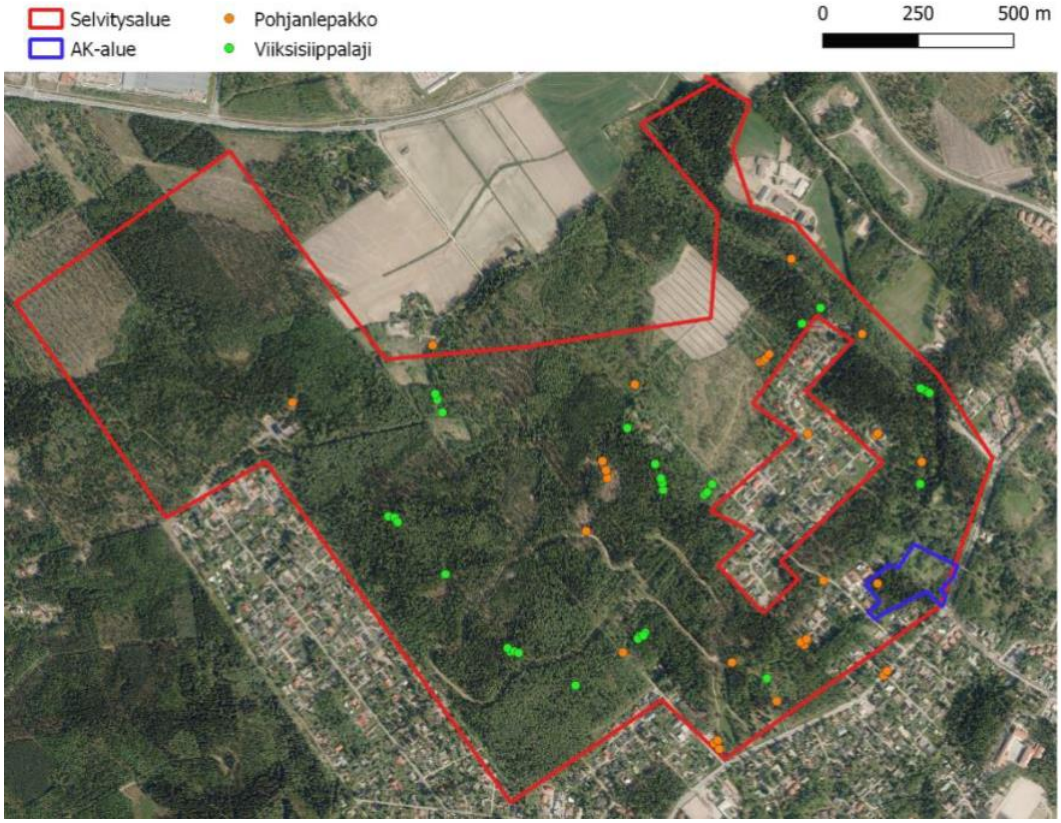

Lehmustontien selvitysalueella havaittiin ainoastaan yksi ohilentävä pohjanlepakko. Näin ollen luontoselvityksen mukaan lepakoita ei tarvitse huomioida alueen maankäytön suunnittelussa.

Linnusto ei ole esteenä asemakaava-alueen maankäytön muutoksille. (Manninen, E., Koskimies, P. & Vasko, 2022)

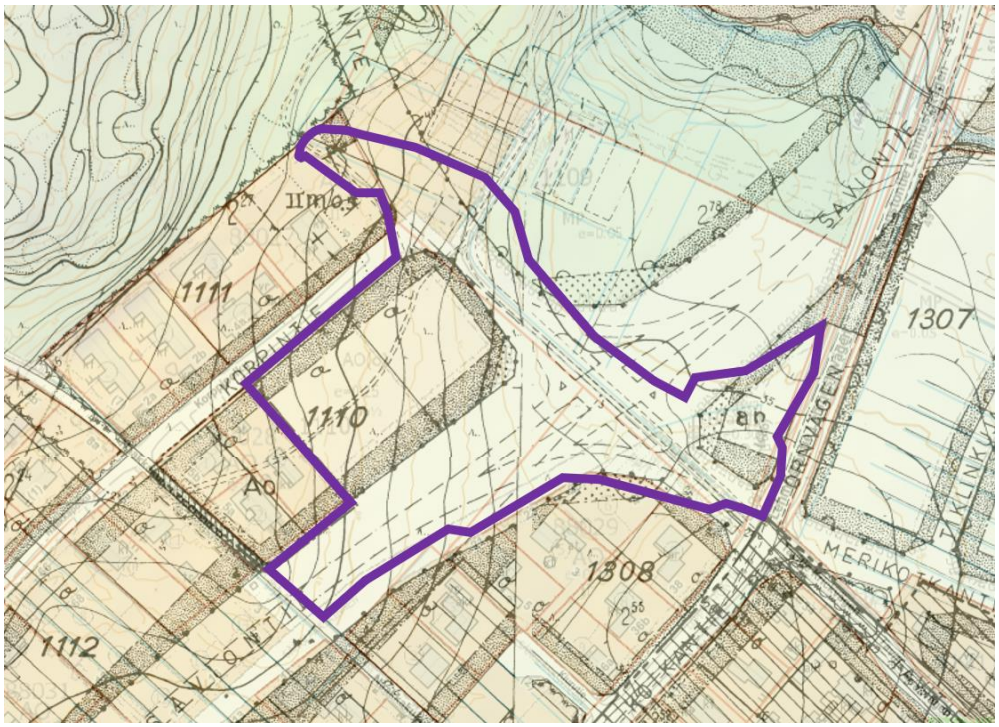

Arvokkaan lehtoalueen rajaus violetilla Korso 1 rakennuskaavan (LH 2.2.1959) päällä.



Kaavamuutosalueella olevan arvokkaan lehdon laajuus osoitettu vinoviivoituksella, 002506 -kaavamuutok-sen likimääräinen kaavarajaus punaisella.

Luontotyypit: Pensoittuva niittyalue ja arvokas lehto

Kaavamuutosalue sijaitsee rakentamattomalla alueella, joka koostuu luontoarvoiltaan kahdesta hyvin erilaisesta osasta - lounaisosan paikallisesti arvokas rehevä lehto ja koillisosan pensoittuva rehevä niitty. Arvokkaan lehdon laajuus kuvassa yllä vinoviivoituksella.

sepium) (Manninen, E., Koskimies, P. & Vasko, 2022). Kaavamuutoksessa määrätään, että suojelualueeseen (SL) rajautuvilla tonteilla istutuksissa ei saa käyttää sellaisia lajeja, jotka voivat vieraslajeina levitä suojelualueelle (SL).

Kaavaehdotuksen mahdollistamalla uudisrakentamisella on kaavamuutosalueella vaikutusta alueen luontotyyppeihin. Noin puolet uusista asuinrakennuksista on kaavaehdotuksessa esitetty nykyisen lehdon kohdalle. Kaavamuutosalueen rakentamiselle osoitetuista korttelialueista toinen sijoittuu arvokkaaksi määriteltyyn lehtoon. Asuinkorttelin rakentaminen lehtoalueelle tarkoittaa lehdon katoamista sillä rehevä lehtokasvillisuus (joitain lehtipuita lukuun ottamatta) ei kestä rakentamisen edellyttämää kuivatusta, salaojitusta, hulevesien ohjausta, maanpinnan tason muutoksia, lisääntyvää kulutusta, rehevöitymistä ja tuuli- valo-olosuhteiden muutoksia. Näin alkuperäinen lajisto enää viihdy kasvupaikalla.

Kuten kappaleessa 2.1.2 todetaan, jo nykyisin voimassa olevassa asemakaavassa (Korso 1 rakennuskaava, LH 2.2.1959) lehtoalueen kohdalle on kaavoitettu katu- ja asuinaluetta, joita ei kuitenkaan ole rakennettu. Lehto ei pienialaisuutensa vuoksi täytä luonnonsuojelulain kriteerejä ja sijaitsee jo nykyisellään kolmesta suunnasta pientaloasutuksen ympäröimänä. Inventoinnin tekijä kuitenkin suosittelee lehtokohteen säästämistä maankäytössä, mikäli siitä ei ole kohtuutonta haittaa maankäytön kannalta (Manninen, E., Koskimies, P. & Vasko, 2022).

Koska asemakaava-alue on säilynyt rakentamattomana, kaavan toteutuminen tarkoittaa väistämättä alueella olevan arvokkaan luontotyypin häviämistä. Kaavamuutoksen haittoja on pyritty vähentämään kaavamääräyksillä. Asemakaavamääräyksiin pyritään alueen metsäisen luonteen säilymiseen tonteilla. Kaavaehdotuksessa korttelialueille osoitetaan istutettavia vyöhykkeitä. Tonteille on määrätty säilytettäväksi olemassa olevia tai istutettavaksi uusia puita ja pensaita. Alkuperäisen luontotyypin säilymistä alueella ei kuitenkaan voida turvata aluetta asuinkäyttöön kaavoitettaessa.

Kaavassa määrätään, että korttelissa 88028 olevaa puustoa ja kasvillisuutta sekä maapohjaa on pyrittävä säilyttämään tai uusin sekapuuistutuksin ja lehtomaisella maanpeittokasvillisuudella kehittämään metsäiseksi istutettavaksi merkityllä alueella.

Kaavamerkintöjen sekä vihertehokkuuden avulla mahdollistetaan joidenkin isojen puiden säilyminen tai uusien istuttaminen. Kaavassa pyritään varaamaan tilaa isoillekin puille, kerrokselliselle kasvillisuudelle sekä olevan maaperän ja maapohjan säilyttämiselle. Näin voidaan vähentää rakentamisen vaikutuksia.

Lahokaviosammal

Lahokaviosammaleen suojelustatus on laskenut, koska sitä esiintyy Suomessa ja Vantaalla aiemmin luultua runsaammin. Laji on poistettu luonnonsuojelulain erityisesti suojeltujen lajien listalta. Se on edelleen rauhoitettu ja direktiivilaji, mutta sen status ei ole yhtä korkea kuin aikaisemmin.

Valtioneuvoston asetus luonnonsuojeluasetuksen liitteiden muuttamisesta annettiin 17.6.2021. Tässä yhteydessä uhanalaisten ja erityisesti suojeltujen lajien listalla lahokaviosammal menetti erityisesti suojellun lajin statuksen, mutta säilyy silti uhanalaisena lajina.

Pinta-alallisesti selvästi suurin osa ydinalueista ja potentiaalisista alueista on hyvin turvattuja (ks. seuraaav kartta, vihreät alueet). Nämä kohteet ovat siis joko kokonaan tai pääosin suojeltuja eikä niillä ole akuutteja uhkia. Suojelualueilla on omat hoitosuunnitelmansa ja yleisesti ottaen uhkia lahokaviosammalesiintymille ei varmaankaan enemmälti ole. Tällä hetkellä ei ole tiedossa myöskään suojelualueilla sijaitsevia lahokaviosammalesiintymiä, jotka olisivat erityisen suuren virkistyskäyttöpaineen uhkaamia. (Manninen, O. & Nieminen, M. 2020)

Seuraava kuva: Liikennevaloluokittelu lahokaviosammaleen ydinalueiden ja potentiaalisten esiintymisalueiden uhkatasosta Vantaalla. Ympyröitynä Vallinojan ja Vierumäen laajat metsäalueet. Ydinalueet voimakkaalla värillä ja potentiaaliset alueet heikommalla värillä. Faunatica Oy (Manninen, E., Koskimies, P. & Vasko) 2020.

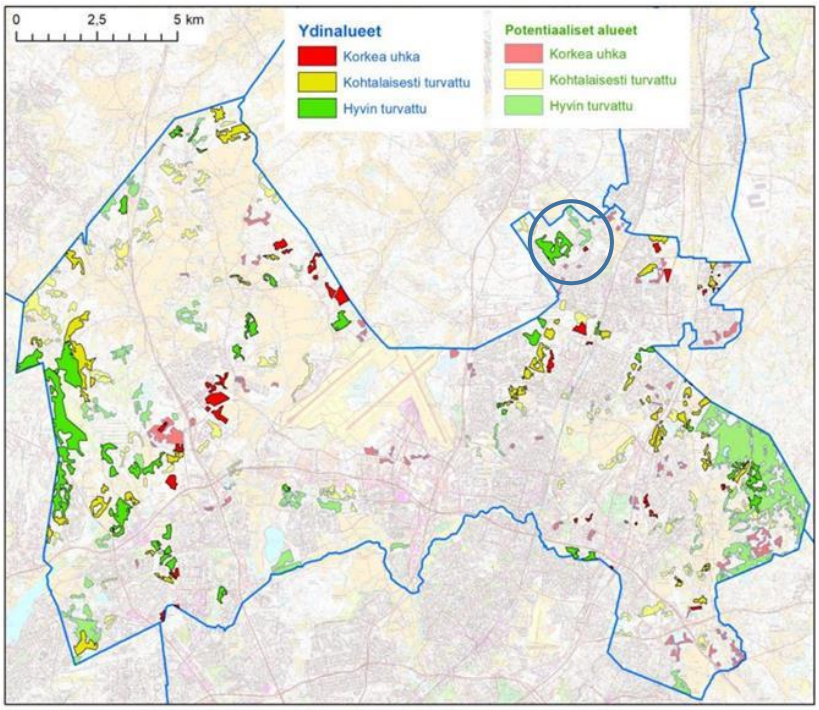

Tällä perusteella voidaan todeta, että kaava-alueen länsipuolella sijaitsevalla Vierumäen metsien laajalla ydinalueella lahokaviosammalen tulevaisuus on turvattu. Lisäksi Vantaalla on myös vielä kartoittamatta kaikkiaan 106 kohdetta, jotka ovat lahokaviosammalelle potentiaalisesti soveliaita (ks. kartta yllä) (Manninen, O. & Nieminen, M. 2020). Näiden tietojen perusteella voidaan arvioida, että Lehmustontien ydinalueella ei ole suurta merkitystä lahokaviosammalen suojelutasolle Vantaalla, eikä myöskään Vierumäki-Tussinkoski alueelle. Näin lahokaviosammaleen esiintyminen kaavamuutosalueella estä kaavaratkaisua.

Yhteenveto kaavan vaikutuksista luontoon ja luonnonympäristöön:

- Kaavamuutosalueella ei ole luonnonsuojelulain tai vesilain mukaisia suojeltavia kohteita eikä metsälain tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä.
- Luontoselvitys suosittaa lehdon säästämistä, mikäli siitä ei ole kohtuutonta haittaa maankäytön kannalta. Kaavamuutosalueelta tunnistettu lehto ei ole lakisääteisesti suojeltava, mutta se on paikallisesti luonnon monimuotoisuuden kannalta erittäin arvokas.

- Lehto ei kuitenkaan pienialaisuutensa vuoksi täytä luonnonsuojelulain kriteerejä ja sijaitsee jo nykyisellään pientaloasutuksen ympäröimänä. Siten luontoselvityksen mukaan maankäyttö alueella on mahdollista.
- Lepakoita ei tarvitse huomioida alueen maankäytön suunnittelussa.
- Linnusto ei ole esteenä asemakaava-alueen maankäytön muutoksille.
- Lahokaviosammalen ydinalueella ei suurta merkitystä lahokaviosammalen suojelutasolle.

Tussinkosken luonnonsuojelualue

Kaavamuutosalueeseen rajautuvalla Tussinkosken luonnonsuojelualueella asuinrakentamisen myötä lisääntyvän kulkemisen aiheuttamaa maaston kulumista pyritään ehkäisemään ohjaamalla virkistyskäyttöä ja kulkemista siten, että alueen luontoarvot säilyvät. Reitit toteutetaan alueen uuden asemakaavan mukaisen asuntorakentamisen toteutuessa. (Tussinkosken luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2019). Vantaan Ulkoilureittien tavoitesuunnitelmassa (2021) on osoitettu kattava ulkoilureitistö sekä molemmille Pohjois-Korson luonnonsuojelualueille (Tussinkosken luonnonsuojelualue ja Rauno ja Liisa Ruuhijärven metsä) että niitä ympäröiville yleiskaavassa 2020 osoitetuille lähivirkistysalueille. Näin ollen kaavamuutos ei merkittävästi lisää Tussinkosken luonnonsuojelualueella maaston kulumista.

Myllyniitynoja ja sen alajuoksun purolaakso

Kaavamuutosalueen pohjoispuolisen Myllyniitynojan luontoarvoja suojellaan määräämällä rakentamisen etäisyydestä Myllyniitynojasta ja stabiliteetin turvaamisella kaavamääräyksin. Lisäksi määrätään kaavamuutosalueella hulevesien hallinnasta.

Vaikutukset maaperään

Kaavakartalle on osoitettu alue, jolla rakentaminen vaatii stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä. Kaavamääräyksen mukaisesti rakentamisratkaisujen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin. Tällä suojellaan Myllyniitynojan luontoarvoja. Lisäksi rakentamisen turvallinen etäisyys Myllyniitynojasta tulee tarkistaa laskelmilla ja lisätutkimuksilla.

Rakennukset suositellaan perustettavaksi paaluttamalla. Kunnallisteknisten rakenteiden perustamisessa joudutaan varautumaan pohjanvahvistukseen, esim. stabilointiin

Kaavassa on seuraava määräys: *Rakentamisratkaisujen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin. Rakennettaessa alueelle, jossa maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1.8 Myllyniitynojan suhteen tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä (pov-merkitty alue).*

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalueen lähellä virtaavien purojen, Vallinojan ja Vierumäenojan, sekä Rekolanojan, johon molemmat purot laskevat, luontoarvot tai nykyinen vedenlaatu eivät saa kaavamuutoksen takia heikentyä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää Vallinojaan, sillä puro on luokiteltu kaavamuutosalueella virtavesien arvokkaaksi luontokohteeksi.

Vesiensuojelun tavoitteena on, etteivät uudet asemakaava-alueet aiheuttaisi pintavesien virtaaman lisäyksiä. Mikäli läpäisemättömän pinnan osuus suhteessa läpäisevään pintaan kaavamuutosalueella virtaavien purojen valuma-alueella kasvaa, tulee myös lisääntyvä hulevesien määrä

huomioida. Hulevedet tulee viivyttää tonteilla tai yleisillä alueilla ennen johtamista vesistöihin. Hulevesien johtaminen suoraan vesistöön vaikuttaa muun muassa virtaaman ja virtausnopeuden äärevöitymiseen, eroosion lisääntymiseen, veden laadun heikkenemiseen ja erityisesti kesäaikana vesien lämpenemiseen.

Erityistä huomiota kiinnitetään myös lähellä sijaitsevaan Myllyniitynojaan, sillä puro on luokiteltu virtavesien arvokkaaksi luontokohteeksi. Hulevesistä ei saa aiheutua haittaa vastaanottaville pienvesistöille. Tästä on kaavassa annettu määräys.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Asemakaavamuutoksen vaikutukset ilmastoon syntyvät suunnitelman toteuttamisen sekä alueen käytön aiheuttamista kasvihuonekaasupäästöistä.

Merkittävimmät päästölähteet ovat rakennusten rakentaminen sekä pidemmällä aikajaksolla tarkasteltuna niiden kunnossapito, rakennusten käytön aikainen energiankulutus, alueen liikenne sekä rakennusten mahdollinen purkaminen ja purkujätteen käsittely ja kuljetus. Lisäksi päästöjä aiheuttaa infrastruktuurin rakentaminen ja ylläpito, nykyisen metsäalueen hiilinielun poistuminen rakennetun alan kasvun myötä sekä alueen asukkaiden ja toimijoiden kulutuksen aiheuttamat päästöt. Myös rakennusten ja muiden rakenteiden perustustapa vaikuttaa: mitä huonompi maaperä on, sitä suuremmat ovat rakentamisen aiheuttamat päästöt. Tässä kohteessa rakentaminen vaatii paaluttamisen, jonka hiilijalanjälki on suuri.

Rakentaminen aiheuttaa aina päästöjä. Tässä asemakaavamuutoksessa päästöjä on pyritty minimoimaan sijoittamalla uudet asunnot täydentämään olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta joukkoliikenteen kannalta suhteellisen suotuisessa paikassa sekä kannustamalla uusiutuvan energian käyttöön.

Asemakaavamuutoksessa rakennettavaksi suunniteltu alue tiivistää olemassa olevaa kaupunkirakennetta. Ilmastovaikutusten kannalta kaavamuutosalueen sijainti ei kuitenkaan ole paras mahdollinen. Suunniteltu rakentaminen sijaitsee suurelta osin metsäalueella, joka toimii hiilinieluna. Alueen sijainti ja lähellä olevien palveluiden vähäisyys heikentävät kestävien kulkumuotojen käyttömahdollisuuksia. Alueen käyttö ei myöskään ole kovin tehokasta, minkä vuoksi ilmastovaikutukset kerrosneliömetriä (k-m²) ja asukasta kohden ovat melko suuret.

Asemakaavamuutosalueen rakentamisen sekä käytön aikaisia päästöjä voidaan pienentää esimerkiksi suosimalla puurakenteita ja kierrätysmateriaaleja rakennuksissa, sekä tuottamalla osa rakennuksissa kuluvasta energiasta uusiutuvilla energianlähteillä, kuten aurinkopaneeleilla ja maalämmöllä. Asemakaavamuutoksen kaavamääräyksissä ohjeistetaan suuntaamaan rakennusten kattolappeet aurinkoenergian kannalta suotuisasti.

Kaavamääräyksissä kannustetaan käyttämään uusiutuvia energianlähteitä sekä määrätään vihertehokkuudesta.

Pyöräpaikoista on määrätty A- ja AO-korttelialueilla. A-korttelialueella kaavassa määrätään varautumaan sähköautojen latauspisteisiin.

Asemakaavamuutoksen A-korttelialueella vaaditaan kaavan määräyksissä vihertehokkuus 1,0 ja AO-korttelialueella 1,2. Vihertehokkuusmenetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä ja toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Vantaan kaupungin arkkitehtuuriohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Menetelmää on käytetty asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan vihreän ja läpäisevän pinnan painotettua määrää alueella (tontti tai kortteli).

Kaavamerkintöjen sekä vihertehokkuuden avulla mahdollistetaan joidenkin isojen puiden säilyminen tai uusien istuttaminen. Kun rakennukset sijoitetaan tiiviimmin, pystytään varaamaan tilaa isoillekin puille, kerrokselliselle kasvillisuudelle sekä olevan maaperän ja maapohjan säilyttämiselle. Näin voidaan vähentää rakentamisen vaikutuksia. Isot puut tarjoavat varjoa kesäaikaan. Kasvillisuus tasaa myös lämpötilojen vaihtelua ja vähentää kosteuden haihtumista, mikä osaltaan vähentää äärilämpötilojen vaikutuksia. Läpäisevillä pihamateriaaleilla ja avoimilla kasvillisuuspintaisilla hulevesien viivytyspainanteilla sekä avo-ojilla varaudutaan runsastuviin sateisiin.

4.5 NIMISTÖ

Alueen uusi nimistö valittiin lintujen aihepiiristä olemassa olevaa nimistöä seuraten.

Alueen uutta nimistöä:

Kiurunkierto (ruotsiksi Sånglärksringen), alueen kiertävä tonttikatu, osa kadusta kaavamuutosehdotuksen alueella. Kaupunkisuunnittelulautakunnan nimistöryhmä hyväksyi nimen 5.11.2018.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus. Kaupungin omistamia tontteja luovutetaan, kun kaava on saanut lainvoiman ja kadut ja kunnallistekniikka rakennettu tarvittavilta osin.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Asemakaavoitus:	Mari Jaakonaho, aluearkkitehti 1.2.2022 alkaen
	Noora Koskivaara, aluearkkitehti vs. 28.10.2021-31.1.2022
	Vesa Karisalo, aluearkkitehti 27.10.2021 asti
	Jukka-Veli Heikka, asemakaava-arkkitehti
	Milja Halmkrona, asemakaava-arkkitehti
	Mikel Aizpuru, asemakaava-arkkitehti
	Sari Simonen, kaavatekninen koordinaattori
	Mikko Järvi, kaavoitusinsinööri
Yleiskaavoitus:	Anna-Mari Kangas, suunnittelija
	Eeva Eitsi, maisema-arkkitehti
Kadut ja puistot:	Antti Auvinen, vesihuollon yleissuunnittelu
	Susanna Koponen, liikenteen alueinsinööri
	Marjut Viljanen, liikenneinsinööri
	Joonas Stenroth, liikenneinsinööri
Rakennusvalvonta:	Jukka Luomajärvi, lupa-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Sinikka Rantalainen, ympäristöinsinööri
	Jouni Ahtiainen, ympäristösuunnittelija
Kiinteistöhallinta ja asuminen:	Juho Lumme, maankäyttöinsinööri
	Jouni Kahila, maankäyttöinsinööri
	Heikki Kangas, geotekniikkapäällikkö
	Janne Karppinen, geotekniikkainsinööri
	Anna-Leena Karhunen, suunnitteluinsinööri

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 14. päivänä helmikuuta 2023.

Mari Jaakonaho
Aluearkkitehti

Jukka-Veli Heikka
Asemakaava-arkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	18.01.2023
Kaavan nimi	002506 Lehmustontie osa 2 88 Vallinoja		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	03.12.2021
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002506
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	2,3741	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	2,3741

Ranta-asemakaava	**Rantaviivan pituus [km]**	
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**2,3741**	**100,0**	**5924**	**0,25**	**0,0000**	**3890**
A yhteensä	2,2894	96,4	5924	0,26	1,7080	4470
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0847	3,6	0		-1,2132	-333
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä	0,0000		0		-0,4948	-247
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**2,3741**	**100,0**	**5924**	**0,25**	**0,0000**	**3890**
A yhteensä	2,2894	96,4	5924	0,26	1,7080	4470
A	0,4011	17,5	1203	0,30	0,4011	1203
AO	1,8883	82,5	4721	0,25	1,3069	3267
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0847	3,6	0		-1,2132	-333
L			0			0
Kadut	0,0847	100,0	0		-1,1021	0
LH	0,0000		0		-0,1111	-333
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä	0,0000		0		-0,4948	-247
MP	0,0000		0		-0,4948	-247
W yhteensä						

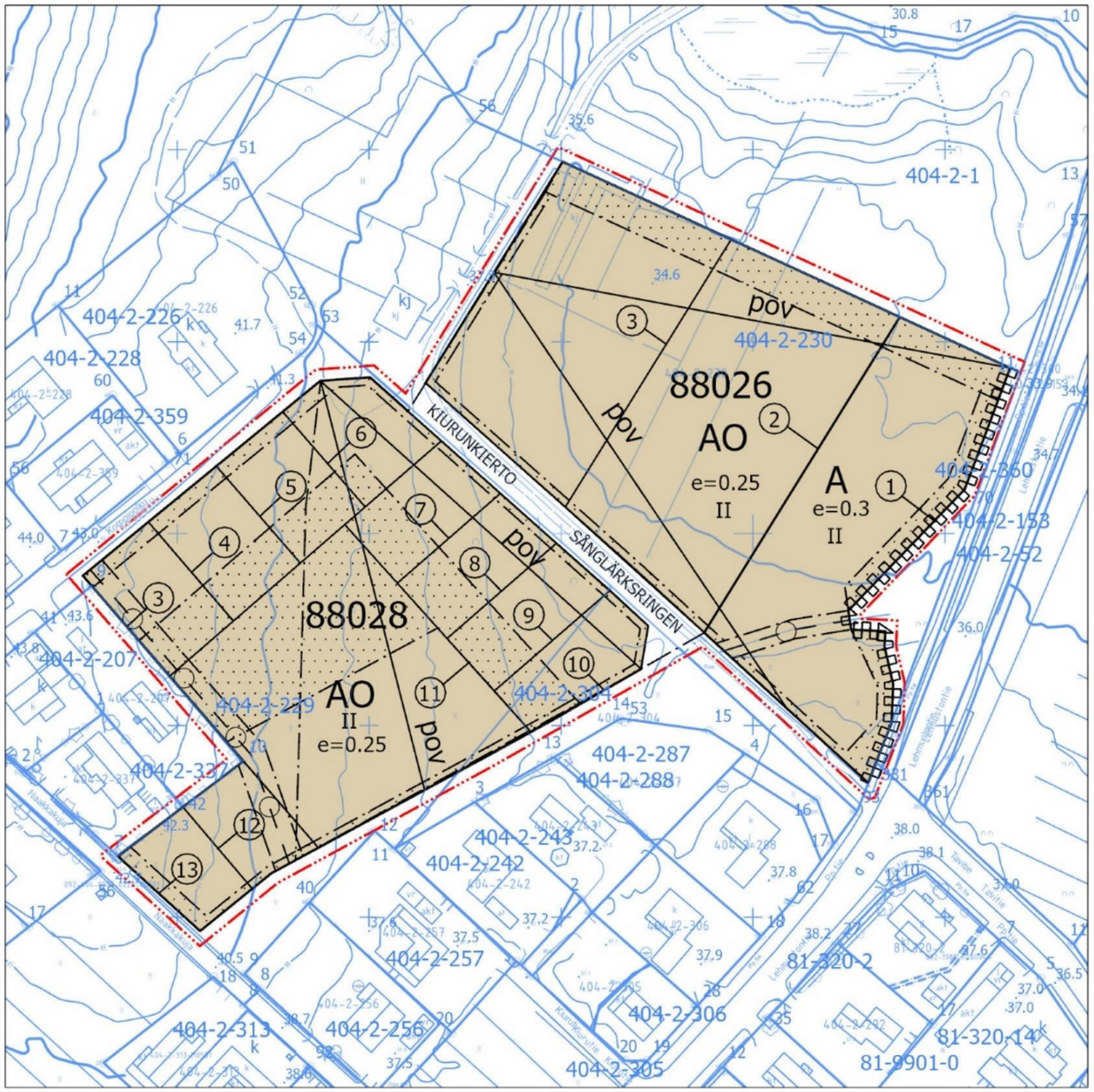

Asemakaavan muutosehdotus

0 25 50 100 Metriä

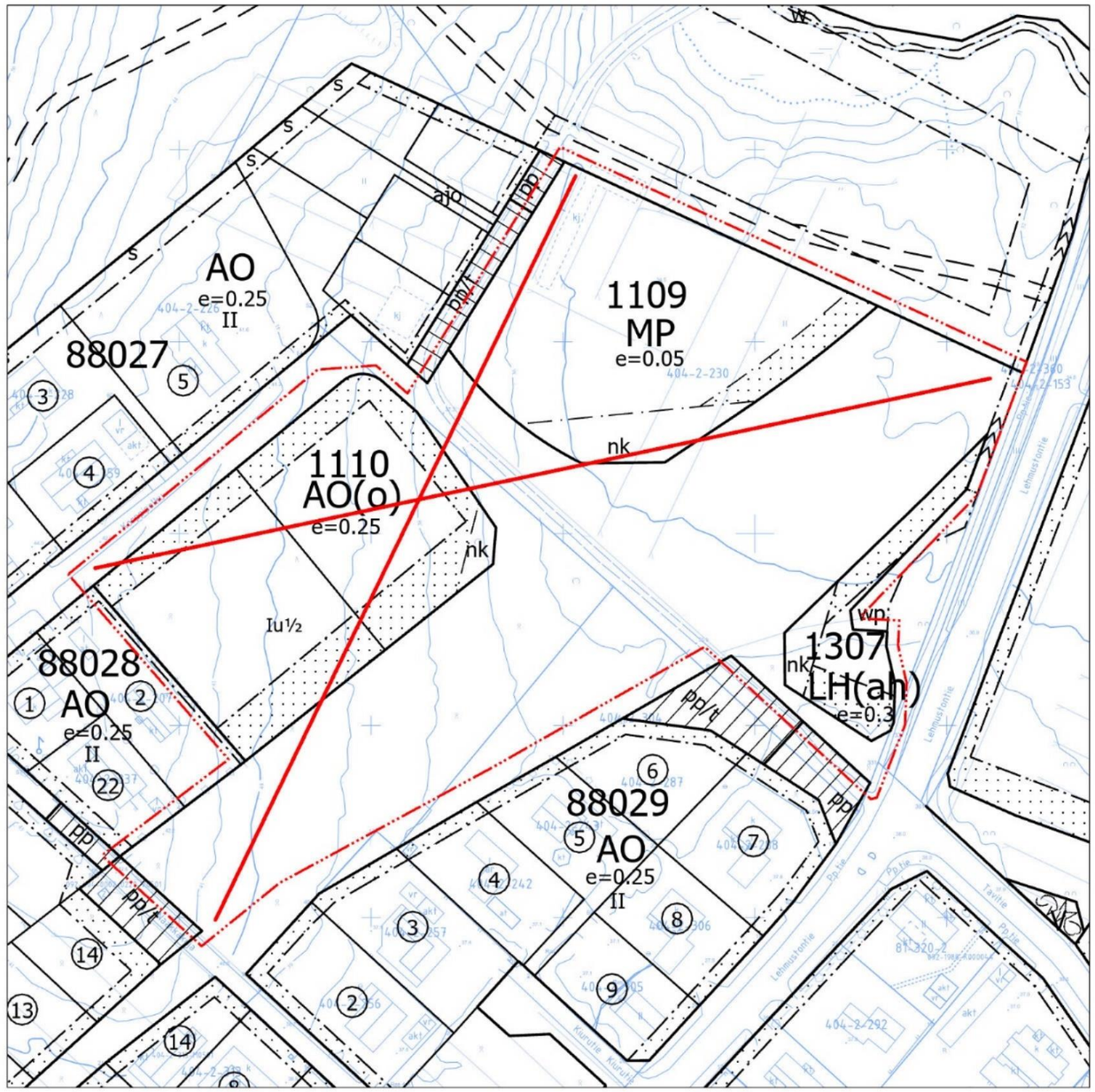

Poistettavat merkinnät

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002506	14.2.2023

Vantaan kaupunki

002506 - LEHMUSTONTIE OSA 2

Kaupunginosa 88, VALLINOJA

Vanda stad

002506 LEHMUSTOVÄGEN DEL 2

Stadsdel 88, FALLBÄCKEN

Asemakaavan muutos
Kortteli 88026 ja osa korttelista 88028 sekä katualuetta.

Ändring av detaljplanen
Kvarteret 88026 och en del av kvarteret 88028 samt gatuområde.

Tonttijako
Kortteli 88026 ja osa korttelista 88028.

Tomtindelning
Kvarteret 88026 och en del av kvarteret 88028.

1:2000

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
A	**Asuinrakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för bostadshus.**
	Asuinrakennusten arkkitehtoniseen laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota.	Särskild vikt ska fästas vid den arkitektoniska kvaliteten av byggnaderna.
	Rakennuksissa tulee olla lape- tai harjakatto.	Byggnaderna skall ha pulpet- eller sadeltak.
	Rakennuksissa tulee olla avoräystäät.	Byggnaderna bör förses med öppen takfot.
	Jokaisella asunnolla tulee olla mahdollisimman laaja oma pihaosuus, joka on rajattava pensasaidalla.	Varje bostad ska ha en egen gårdsdel som är så stor som möjligt och den ska avgränsas med en häck.
	Yhteisten piha-alueiden suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet.	I planeringen av gemensammagårda ska behoven hos användare i olika åldrar beaktas.
	Korttelin 88026 tontin 1 Lehmustontien puoleisilla istutettavaksi määrätyllä alueella on huomioitava alueen näkyminen Lehmustontielle hulevesialueen taustana. Kasvilajeiksi on valittava monipuolisesti puita, pensaita ja heiniä.	I det område mot Lehmustovägen på tomt 1 i kvarteret 88026 som ska förses medplanteringar ska det beaktas att området syns mot Lehmustovägen som bakgrundtill dag vattenområdet. En mångsidig blandning av träd, buskar och gräs ska väljas som växtarter.
	Rakennusluvan yhteydessä alueelle tulee laatia pihasuunnitelma ja vihertehokkuuslaskelma, jossa tulee saavuttaa 1,0 vihertehokkuus.	I samband med bygglovet ska en plan över gården utarbetas och gröneffektiviteten beräknas, där 1,0 ska uppnås som gröneffektivitet.
	Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma. Hulevesistä ei saa aiheutua haittaa vastaanottaville pienvesistöille.	För byggnadslov ska en dagvattenplan utarbetas. Dagvatten får inte orsaka skada på mottagande små vattendrag.
	Pihoilla on käytettävä vettäläpäiseviä materiaaleja.	På gårdarna skall användas vattengenomsläppliga material.
	Tonteilla tulee säilyttää hyväkuntoisia, olemassa olevia puita tai istuttaa puita ja pensaita	På tomterna ska befintliga, friska träd bevaras eller nya träd och buskar planteras.
	Suojelualueeseen (SL) rajautuvilla alueilla istutuksissa ei saa käyttää sellaisia lajeja, jotka voivat vieraslajeina levitä suojelualueelle(SL).	I områden som gränsar till skyddsområdet (SL) får sådana arter inte användas i planteringar som kan sprida sig som främmandearter till skyddsområdet (SL).
	Mikäli tontilla on tulisijallinen rakennus, on polttopuun säilyttämiseen varattava paikka piharakennuksessa.	Om det på tomten finns en byggnad med eldstad ska plats för vedförvaring reserveras i en gårdsbyggnad.

Rakennusluvan yhteydessä alueelle tulee laatia pihasuunnitelma ja vihertehokkuuslaskelma, jossa tulee saavuttaa 1,0 vihertehokkuus.	I samband med bygglovet ska en plan över gården utarbetas och gröneffektiviteten beräknas, där 1,0 ska uppnås som gröneffektivitet.
Yhteisten piha-alueiden suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet.	I planeringen av gemensammagårda ska behoven hos användare i olika åldrar beaktas.
Korttelin 88026 tontin 1 Lehmustontien puoleisilla istutettavaksi määrätyllä alueella on huomioitava alueen näkyminen Lehmustontielle hulevesialueen taustana. Kasvilajeiksi on valittava monipuolisesti puita, pensaita ja heiniä.	I det område mot Lehmustovägen på tomt 1 i kvarteret 88026 som ska förses medplanteringar ska det beaktas att området syns mot Lehmustovägen som bakgrundtill dag vattenområdet. En mångsidig blandning av träd, buskar och gräs ska väljas som växtarter.
Jokaisella asunnolla tulee olla mahdollisimman laaja oma pihaosuus, joka on rajattava pensasaidalla.	Varje bostad ska ha en egen gårdsdel som är så stor som möjligt och den ska avgränsas med en häck.
Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma. Hulevesistä ei saa aiheutua haittaa vastaanottaville pienvesistöille.	För byggnadslov ska en dagvattenplan utarbetas. Dagvatten får inte orsaka skada på mottagande små vattendrag.
Pihoilla on käytettävä vettäläpäiseviä materiaaleja.	På gårdarna skall användas vattengenomsläppliga material.
Tonteilla tulee säilyttää hyväkuntoisia, olemassa olevia puita tai istuttaa puita ja pensaita	På tomterna ska befintliga, friska träd bevaras eller nya träd och buskar planteras.
Suojelualueeseen (SL) rajautuvilla alueilla istutuksissa ei saa käyttää sellaisia lajeja, jotka voivat vieraslajeina levitä suojelualueelle(SL).	I områden som gränsar till skyddsområdet (SL) får sådana arter inte användas i planteringar som kan sprida sig som främmandearter till skyddsområdet (SL).
Tonttiliittymän läheisyydessä aidan korkeus ei saa ylittää 80 cm. Risteysalueiden kohdalla tontilla olevat aidat ja rakenteet eivät saa peittää ajoneuvoliikenteen tarvitsemia näkemäalueita.	I tomtanslutningens närhet får inte häcken vara högre än 80 cm. Tomtens staket och konstruktioner som ligger i korsningsområden får inte skymma sikten i fordonstrafikens frisiktsområden.
Tonttiliittymän leveyden tulee olla enintään 5 metriä.	Tomtanslutningen ska ha en bredd av högst 5 meter.
Autopaikkojen vähimmäismäärät:	Minimiantalet bilplatser:
Asunnot 2 ap/asunto. - vähintään 10 pientaloasunnon tontilla, jolla on keskitetty pysäköintiratkaisu vähintään 1 ap/80k-m², kuitenkin vähintään 1,5 ap/asunto. Autopaikkojen suunnittelussa tulee varautua sähköautojen latauspisteisiin. Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät: -vähintään 10 pientaloasunnon tontilla 1 pp/asuinhuone. Paikoista vähintään puolet on sijoitettava pihatasossa olevaan ulkoiluvälinevarastoon.	Bostäder 2bp/bostad. - På en tomt med minst 10 småhusbostäder och en centraliserad parkeringslösning minst 1bp/80m²-vy dock minst 1,5bp/bostad. Vid planering av bilplatser ska beredskap finnas för laddningsställen för elbilar. Minimiantalet cykelplatser: - På en tomt med minst 10 småhusbostäder 1cp/ bostadsrum. Av platserna måste minst hälften placeras i ett förråd för friluftsutrustning i gårdsnivå.
AO	
Erillispientalojen korttelialue.	**Kvartersområde för fristående småhus.**
Tontille saa rakentaa yhden, korkeintaan kaksiasuntoisen erillispientalon jokaista 550 tonttineliömetriä kohti. Alle 550 m² kokoiselle tontille saa rakentaa yhden, enintään kaksiasuntoisen erillispientalon.	På tomten får ett fristående småhus med högst två bostäder för varje 550 kvadratmeter tomtyta. På tomter som är mindre än 550m² får det byggas fristående småhus med en, högst tvåbostäder.
Teknisin ratkaisuin tulee huolehtia siitä, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen melutaso ei oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla tai parvekkeilla ylity.	Genom tekniska lösningar ska man sörja för att bullernivån enligt statsrådets beslut 993/1992 inte överskrids i gårdsområden och på balkonger som är avsedda för vistelse.
Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB. Korttelin 88208 tonteilla 3, 4, 5 ja 6 sekä korttelin 88026 tontilla 3 ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.	Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och väg trafikbuller i bostadsrummens ytterhölje ska vara minst 32 dB. På tomterna 3, 4, 5 och 6 i kvarteret 88208 samt på tomten 3 i kv. 88026 ska bostadsrummens ytterhölje vara minst 35 dB.
Alueelle saa sijoittaa sellaisia toimistotiloja ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista yhteensä enintään 20% tontin rakennusoikeudesta.	På området får totalt högst 20% av tomtens byggnadsrätt utnyttjas för sådana kontorslokaler och med dem jämförbara arbetslokaler som inte inverkar störande på boendet.
Rakennettaessa alueelle, jolla maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1.8 Myllyniitynojan suhteen tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä (pov-merkitty alue).	Vid byggande i ett område där markens stabilitet är mindre än F=1.8 i förhållande till Kvarnängsbäcken ska stabilitetsundersökningar och eventuella grundförstärkningsåtgärder göras (pov-markerat område).
Aurinkoenergiaa, maalämpöä ja muita uusiutuvaa energiaa tuottavia ratkaisuja tulee suosia. Aurinkopaneelit ja muut energiantuotantoon liittyvät laitteet tulee integroida luontevasti arkkitehtuuriin. Maalämpökaivot ja niiden vaatimat rakenteet ja laitteet eivät saa aiheuttaa haittaa alueen kunnallistekniikalle eikä estää mahdollisuutta hyödyntää maalämpöä viereisillä tonteilla	Lösningar som producerar solenergi, jordvärme och annan förnybar energi ska gynnas. Solpaneler och andra anordningar för energiproduktion ska integeras i arkitekturen på ett naturligt sätt. Jordvärmebrunnar och konstruktioner och anordningar som erfordras av dem får inte äventyra områdets kommunalteknik eller utesluta möjligheten att utnyttja jordvärme på de angränsande tomterna.
Mikäli tontilla on tulisijallinen rakennus, on polttopuun säilyttämiseen varattava paikka piharakennuksessa.	Om det på tomten finns en byggnad med eldstad ska plats för vedförvaring reserveras i en gårdsbyggnad.
Rakennuksessa tulee olla lape- tai harjakatto.	Byggnaden skall ha pulpet- eller sadeltak.
Rakennuksissa tulee olla avoräystäät.	Byggnaderna bör förses med öppen takfot.
Kattomuotojen ja -kulmien sekä kattolappeiden suuntauksen valinnassa tulee mahdollistaa aurinkoenergian käyttö.	I valet av takformer och -vinklar ska utnyttjande av solenergi möjliggöras.
Asuinrakennuksen tulee sijaita vähintään 4 metrin etäisyydellä naapuritontin rajasta. Naapurin suostumuksella autosuojan tai talousrakennuksen voi rakentaa lähemmäksi tontin rajaa tai rajaan kiinni, jolloin noudatetaan voimassaolevia paloturvallisuusmääräyksiä.	Bostadshuset ska placeras på minst 4 meters avstånd från granntomtens gräns. Med grannens medgivande kan ett bilskydd eller en ekonomibyggnad byggas närmare tomtgränsen eller intill gränsen. Då följs gällande brandsäkerhetsbestämmelser.

3/4

	Tonttiliittymän läheisyydessä aidan korkeus ei saa ylittää 80 cm. Risteysalueiden kohdalla tontilla olevat aidat ja rakenteet eivät saa peittää ajoneuvoliikenteen tarvitsemia näkemäalueita.	I tomtanslutningens närhet får inte häcken vara högre än 80 cm. Tomtens staket och konstruktioner som ligger i korsningsområden får inte skymma sikten i fordonstrafikens frisiktsområden.
	Tonttiliittymän leveyden tulee olla enintään 5 metriä.	Tomtanslutningen ska ha en bredd av högst 5 meter.
	Korttelin 88026 tonteilla 2 ja 3 tulee ennen uudisrakentamista maaperän laatu tutkia ja tarvittaessa kunnostaa.	Jordmånens kvalitet ska undersökas och vid behov saneras före nybyggnad på tomterna 2 och 3 i kvarteret 88026.
	Pihoilla on käytettävä vettäläpäiseviä materiaaleja.	På gårdarna skall användas vattengenomsläppliga material.
	Alueelle saa sijoittaa sellaisia toimistotiloja ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista yhteensä enintään 20% tontin rakennusoikeudesta.	På området får totalt högst 20% av tomtens byggnadsrätt utnyttjas för sådana kontorslokaler och med dem jämförbara arbetslokaler som inte inverkar störande på boendet.
	Tontille saa rakentaa yhden, korkeintaan kaksiasuntoisen erillispientalon jokaista 550 tonttineliömetriä kohti. Alle 550 m² kokoiselle tontille saa rakentaa yhden, enintään kaksiasuntoisen erillispientalon.	På tomten får ett fristående småhus med högst två bostäder för varje 550 kvadratmeter tomtyta. På tomter som är mindre än 550m² får det byggas fristående småhus med en, högst tvåbostäder.
	Tontin koon on oltava vähintään 550 m² ellei kaavassa toisin esitetä. Teknisin ratkaisuin tulee huolehtia siitä, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen melutaso ei oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla tai parvekkeilla ylity.	Tomtens storlek ska vara minst 550m², om inte annat nämns i planen. Genom tekniska lösningar ska man sörja för att bullernivån enligt statsrådets beslut 993/1992 inte överskrids i gårdsområden och på balkonger som är avsedda för vistelse.
	Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB. Korttelin 88208 tonteilla 3, 4, 5 ja 6 sekä korttelin 88026 tontilla 3 ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.	Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och väg trafikbuller i bostadsrummens ytterhölje ska vara minst 32 dB. På tomterna 3, 4, 5 och 6 i kvarteret 88208 samt på tomten 3 i kv. 88026 ska bostadsrummens ytterhölje vara minst 35 dB.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät: Asunnot 2ap/asunto. - vähintään 10 pientaloasunnon tontilla, jolla on keskitetty pysäköintiratkaisu vähintään1ap/80k-m² kuitenkin vähintään1,5ap/asunto.	Minimiantalet bilplatser: Bostäder 2bp/bostad. - på en tomt med minst 10 småhusbostäder och en centraliserad parkeringslösning minst 1bp/80m²-vy dock minst 1,5bp/bostad.
	Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät: vähintään 10 pientaloasunnon tontilla 1 pp/asuinhuone. Paikoista vähintään puolet on sijoitettava pihatasossa olevaan ulkoiluvälinevarastoon.	Minimiantalet cykelplatser: - på en tomt med minst 10 småhusbostäder 1 cp/bostadsrum. Av platserna måste minst hälften placeras i ett förråd för friluftsutrustning i gårdsnivå.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
3	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
88	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
VALL	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
88028	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
KIURUNKIERTO	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
0,25	**Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin/ rakennuspaikan pinta-alaan.**	**Exploateringstal, dvs. förhållandet mellan våningsytan och tomtens/byggnadsplatsens yta.**
II	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
	Istutettava alueen osa.	**Del av område som skall planteras.**
	Katu.	**Gata.**

4/4

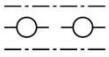

Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.

Del av område reserverad för underjordisk ledning.



Alue, jolle rakentaminen edellyttää pohjanvahvistustoimenpiteitä.
Rakennettaessa alueelle, jolla maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1.8 Myllyniitynojan suhteen tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä (pov-merkitty alue).

Område, där byggande förutsätter åtgärder för att stärka markgrunden.
Vid byggande i ett område där markens stabilitet är mindre än F=1.8 i förhållande till Myllyniittybäcken ska stabilitetsundersökningar och eventuella grundförstärkningsåtgärder göras (pov-markerat område).

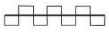

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden

TONTTIJAKO
Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING
För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

MUUT LIITTEET

Tuloskortti

Päivämäärä 20.1.2023

Osoite -

Kaavan numero ja kortteli Lehmustontie 2_pikku tontti

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,8
Tavoitetaso	1,2

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	3	7
Istutettava kasvillisuus	5	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	2	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**13**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
1,3	
Valuma kerroin C	
0,5	
Viivytystilavuustarve m^3	
1,3	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	1,5
Läpäisemättömän pinnan osuus	
14 %	

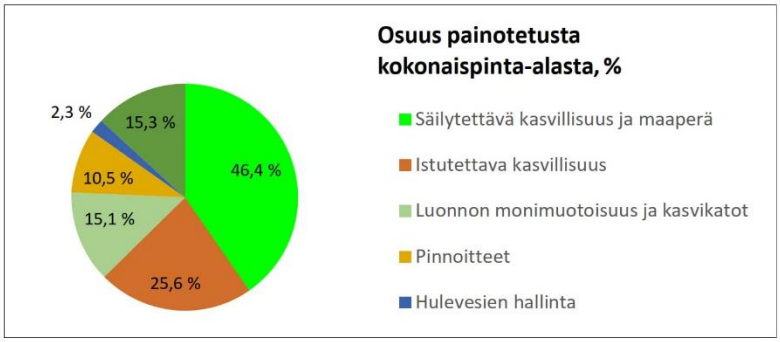

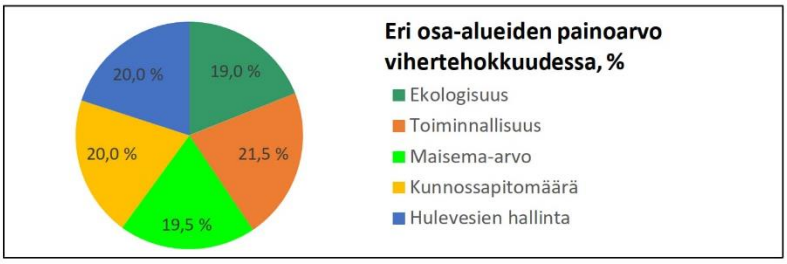

Kaavavaiheen pihasuunnitelma ja vihertehokkuus -laskurin **Tuloskortti** toimitetaan kaavasta vastaavalle liitettäväksi kaavaselostukseen.

Tuloskortti

Päivämäärä 20.1.2023

Osoite -

Kaavan numero ja kortteli Lehmustontie 2_iso tontti

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	**2,2**
Tavoitetaso	**1,2**

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	3	7
Istutettava kasvillisuus	6	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	3	8
Pinnoitteet	3	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**16**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
7,5	
Valuma kerroin C	
0,4	
Viivytystilavuustarve m^3	
7,5	
Jää viivyttämättä m^3	**Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3**
0,0	**8,0**
Läpäisemättömän pinnan osuus	
9 %	

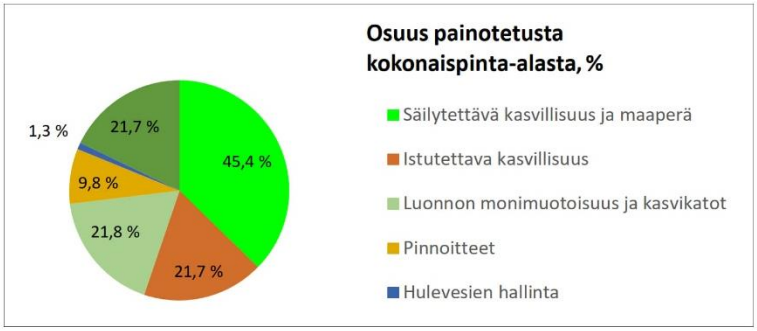

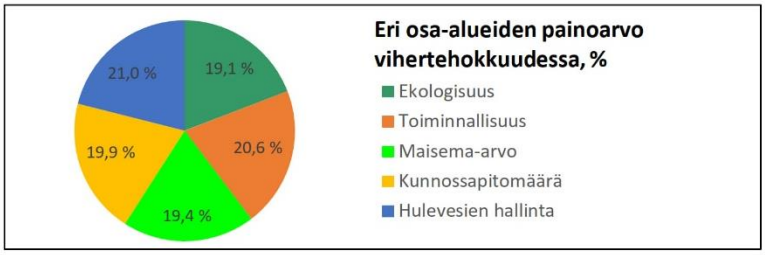

Kaavavaiheen pihasuunnitelma ja vihertehokkuus -laskurin **Tuloskortti** toimitetaan kaavasta vastaavalle liitettäväksi kaavaselostukseen.

21 § Maankäyttösopimus / Yksityishenkilö / Asemakaavan muutos 002506 Lehmustontie osa 2

VD/13594/10.00.01.05/2022

Esittelijä poisti asian esityslistalta.

22 § **Asemakaavan muutos 002503 ja maanalainen asemakaava 920400ma sekä tonttijako, 92 Ojanko / Pitkäsuontie 2 ja 13**

VD/10978/10.02.04.00/2021
TeA/TLA/MJA/JKÖ/VIK/EJ

Pitkäsuontie 2 lumenvastaanottopaikan länsiosa muuttuu huoltoasema- ja liikerakennusten (1 000 k-m^2) korttelialueeksi. Pitkäsuontie 13 suojaviheralue ja osia Pitkäsuontien katualueesta muutetaan teollisuus- ja varastorakennusten (7 500 k-m^2) korttelialueeksi, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Porvoonväylän pohjoisreuna muuttuu katualueeksi (*Pitkäsuonpolku – Långmossestigen*).
Kaavamuutosalueella sijaitsevaa Vuosaaren satamaradan tunneliosuutta (ma-LR) varten laaditaan maanalainen asemakaava 920400ma.

Asemakaavamuutos koskee kortteleita 92204 ja 92205 sekä katualueita, kaupunginosassa 92 Ojanko. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa EV-aluetta sekä osia EL- ja katualueesta.

Maanalainen asemakaava koskee osaa Vuosaaren satamarataa, kaupunginosassa 92 Ojanko.

Tonttijako koskee kortteleita 92204 ja 92205, kaupunginosassa 92 Ojanko.

Alue sijaitsee Hakunilan suuralueella Ojangon kaupunginosassa Kehä III:n ja Porvoonväylän liittymän pohjoispuolella Vantaan Energian jätevoimalan naapurustossa.

Hakija
Vantaan Energia Oy, Vantaan kaupunki

Maanomistus
Pitkäsuontie 2 Ojangon lumenvastaanottopaikan (kiinteistö 92–410–2–10 STENKULLA) sekä Pitkäsuonkalliot EV-alueen koillisosan ja Pitkäsuontien katualueen itäisen osan (kiinteistö 92–410–4–39 STENKULLA) omistaa Vantaan kaupunki.
Valtaosan Pitkäsuontie 13 Pitkäsuonkalliot EV-alueesta sekä sen ja Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan välisestä Pitkäsuontien katualueen osuudesta (määräala 92–410–4–39–M501) omistaa Vantaan Energia Oy.

Valmistelu
Kaupunki on laatinut asemakaavamuutosehdotuksen. Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavamuutosehdotuksen viitesuunnitelmien ja selvitysten valmisteluun ovat osallistuneet Vantaan Energia Oy, ST1 sekä konsultit AFRY Finland Oy ja Arkkitehdit Q4 Oy.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa yhdyskuntateknisen huollon aluetta ET. Pitkäsuontie 2:n eteläosassa on 110 kV ja 400 kV voimajohdot (Z). Pitkäsuontie 13:n länsiosan ali kulkee Vuosaaren radan tunneliosuus. Pitkäsuontie on osoitettu jatkumaan Porvoonväylän pohjoisreunassa Helsingin Norrbergetiin. Lähivirkistysalue-, ulkoilureitti- ja ekologinen runkoyhteys on osoitettu Remeo Oy:n kierrätyslaitoksen itäpuolelle Sotungintien tuntumaan.

Asemakaavamuutos

Vantaan Energia Oy ja Vantaan kaupunki ovat jättäneet 1.11.2021 hakemuksen asemakaavan muuttamiseksi siten, että Pitkäsuontie 2 lumenvastaanottopaikan länsiosan käyttötarkoitus muutettaisiin polttoaineiden jakeluasemaa ja Pitkäsuontie 13 suojaviheralueen käyttötarkoitus hiilineutraalia synteettistä kaasua tuottavaa sähköpolttoainelaitosta (Power-to-gas) varten.

Vantaan Energia Oy:n tavoitteessa on luopua fossiilisista polttoaineista vuonna 2026 ja edetä kohti hiilinegatiivisuutta vuonna 2030. Synteettisellä kaasulla korvattaisiin Vantaan Energia Oy:n lämmöntuotannossa tarvittava maakaasu. Vantaan kaupunginvaltuusto (Kv 31.1.2022) on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaan kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030, mikä tarkoittaa päästöjen vähentämistä 80 prosenttia vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja jäljelle jäävien päästöjen kompensoimista. Päästövähennystavoitteen saavuttaminen edellyttää myös kaukolämmön tuotannon päästöjen merkittävää leikkaamista. Kaavamuutos toteuttaa myös Resurssiviisauden tiekarttaa (Kv 18.6.2018), joka ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia, jossa ei ylikuluteta.

Ojangon lumenvastaanottopaikan läntinen osa (EL) Pitkäsuontie 2:ssa muutetaan enintään kaksikerroksisten huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueeksi (LHK). Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakauppaa. Korttelialueen pinta-ala on n. 1,78 ha. Tontille osoitetaan kokonaisrakennusoikeutta yhteensä 1 000 k-m^2.

Pitkäsuontie 13 suojaviheralue (EV) ja osia Pitkäsuontien katualueesta muutetaan teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem). Korttelialueen pinta-ala on n. 1,72 ha. Tontille osoitetaan kokonaisrakennusoikeutta yhteensä 7 500 k-m^2. Rakennusten vesikaton ylimmän kohdan korkeusasemaksi määrätään +75.0, mikä on sama kuin viereisellä Vantaan Energian jätevoimalatontilla.

Pitkäsuontie on Vantaan yleiskaavassa osoitettu Porvoonväylän pohjoisreunaan ja jatkumaan Helsingin Norrbergetiin. Korttelialueen eteläpuolelle Porvoonväylän pohjoisreunaan jäävä osuus suojaviheralueesta muutetaan tulevaa katuyhteyttä varten katualueeksi (*Pitkäsuonpolku – Långmossestigen*).

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 4,89 ha. Kumoutuva asemakaava ei sisällä rakennusoikeutta. Kaavamuutosalueen uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä korttelitehokkuudella e=0,17 on 8 500 k-m^2.

Asemakaavamuutoksen 002503 yhteydessä laaditaan myös kaavamuutosalueella sijaitsevaa Vuosaaren satamaradan n. 0,23 ha tunneliosuutta (ma-LR) varten maanalainen asemakaava 920400ma sekä uusille korttelialueille tonttijako ja tonttijaon muutos. Pitkäsuontie 2:sta muodostetaan korttelin 92204 tontti nro 1 ja Pitkäsuontie 13:sta korttelin 92205 tontti nro 1.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 13.5.2022 ja päivitetty 23.3.2023.
Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, 4.6.2022 Vantaan Sanomissa, kirjeitse (MRL 62§, 63§) maanomistajille ja naapureille sekä sähköpostilla viranomaisille ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä ja viranomaiskannanottoja saatiin kuusi kappaletta. Niiden sisällöistä on tiivistelmät kaavaselostuksessa (kohta 3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus).

Vantaan Energia Oy:n synteettisen metaanin tuotantolaitoshankkeeseen Power-to-gas -menetelmällä (Pitkäsuontie 13) liittyy YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely. Arviointiohjelmasta

on järjestetty kaikille avoin yleisötilaisuus verkossa 15.3.2022. Yleisötilaisuudessa esiin nousseita asioita olivat ekologiset yhteydet ja virkistysalueet, louhinta, pohjavesialueiden sijainti, hankkeeseen liittyvät riskit, laitoksen automaatio ja kyberhyökkäysten riski, jätevoimalan nykytoiminta ja ympäristöluvan lupamääräykset, sähköpolttoainelaitoksen hinta-arvio, hulevedet, prosessin sivutuotteena syntyvä happi, melumallinnus, ratatunneli, sähkön hiilineutraalius ja todelliset elinkaaripäästöt, ilmanlaatumittaukset, työpaikkojen lisäys ja hankkeen muut myönteiset vaikutukset.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa uusia työpaikkatontteja (2 kpl).

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Muutoskustannukset maksaa hakija Vantaan Energia Oy ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 3 (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 11 100 €.

Kaupunkiympäristölautakunta 18.4.2023 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan MRA 27 §:n mukaisesti 30 päiväksi nähtäville 18.4.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002503 ja maanalainen asemakaavaehdotus 920400ma sekä tonttijakoehdotus, 92 Ojanko / Pitkäsuontie 2 ja 13,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija Vantaan Energia Oy maksaa muutoskustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 11 100 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

___

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 22

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) asetetaan MRA 27 §:n mukaisesti 30 päiväksi nähtäville 18.4.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002503 ja maanalainen asemakaavaehdotus 920400ma sekä tonttijakoehdotus, 92 Ojanko / Pitkäsuontie 2 ja 13,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija Vantaan Energia Oy maksaa muutoskustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 11 100 €.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja Mika Niikko poistui yhteisöjäävinä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutosehdotus ja maanalaisen asemakaavan ehdotus 18.4.2023
- Asemakaavamuutoksen ja maanalaisen asemakaavan selostus 18.4.2023

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Mari Jaakonaho, p. 050 302 9411,
kaavasuunnittelija Jukka Köykkä, p. 050 302 9283
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002503
920400ma

Päiväys
Datum

18.4.2023

Vantaan kaupunki

PITKÄSUONTIE 2 JA 13

Kaupunginosa 92, OJANKO

Asemakaavan muutos
Korttelit 92204 ja 92205 sekä katualuetta.

Maanalainen asemakaava
Osa Vuosaaren satamarataa.

Tonttijako
Korttelit 92204 ja 92205.

1:2000

Vanda stad

LÅNGMOSSEVÄGEN 2 OCH 13

Stadsdel 92, GJUTAN

Ändring av detaljplanen
Kvarteren 92204 och 92205 samt gatuområde.

Underjordisk detaljplanen
En del av Nordsjös hamnbana.

Tomtindelning
Kvarteren 92204 och 92205.

1:2000

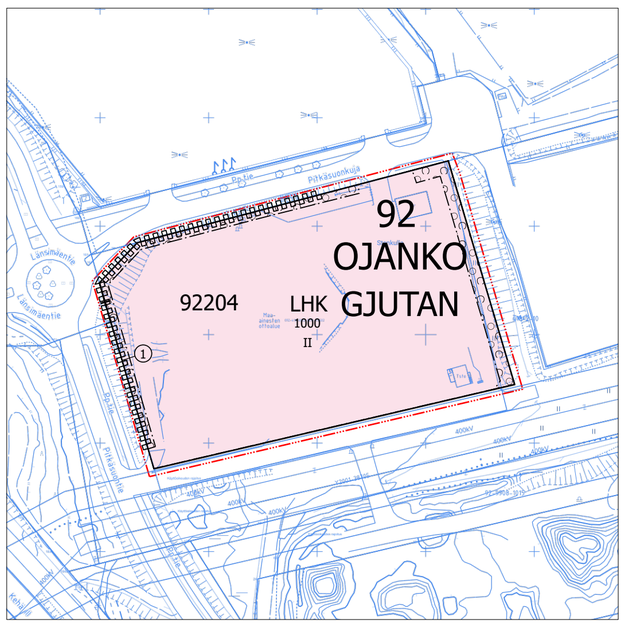

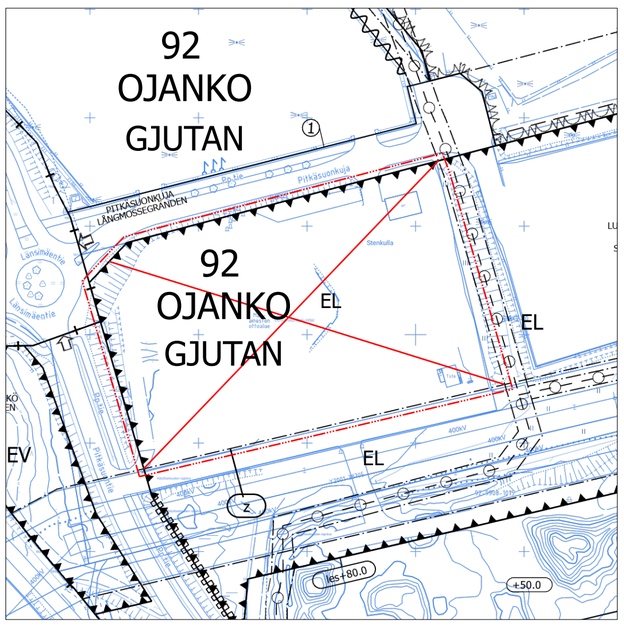

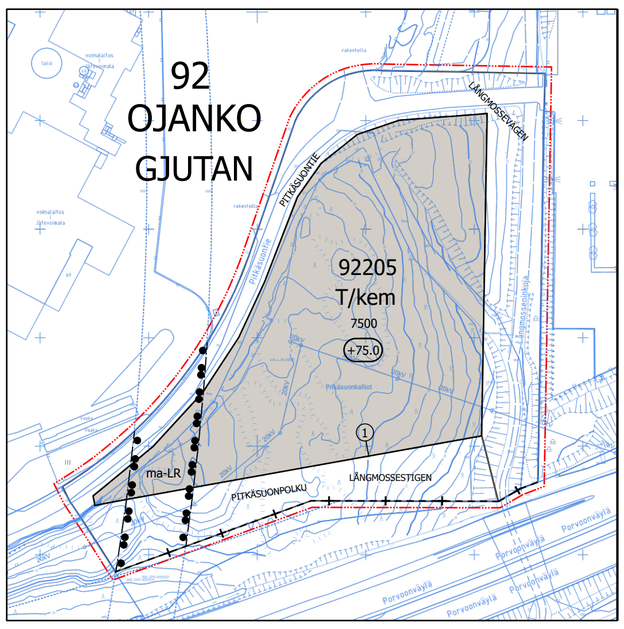

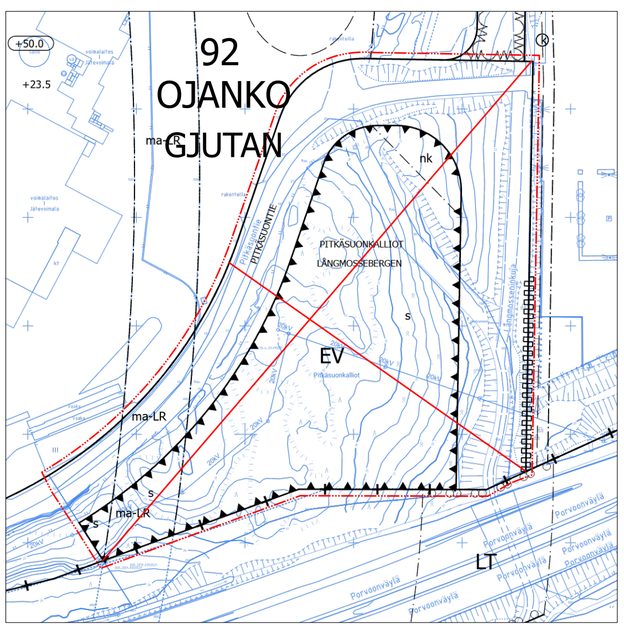

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

LHK

Huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialue.

Kvartersområde för servicestations- och affärsbyggnader.

Alueelle saa sijoittaa huoltoaseman ja siihen liittyvät polttoaineiden jakelutoiminnot, korjaamo-, huolto- ja liiketilat.

I området får servicestation med tillhörande funktioner för bränsledistribution samt reparationsverkstads-, underhålls- och affärslokaler placeras.

Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakauppaa.

Dagligvarubutiker får inte placeras i området.

Alue on suunniteltava yhteistyössä voimajohdon Länsisalmi–Anttila omistajan kanssa. Rakentamisesta tulee pyytää erillinen risteämälausunto voimajohdon omistajalta.

Området ska planeras i samarbete med den som äger Länsisalmi–Anttila kraftledningen. Om byggande ska ett separat utlåtande om korsande ledningar skaffas från kraftledningsägare.

Polttoaineen jakelun säiliöineen sekä räjähdysvaarallisten tilojen tulee sijaita voimajohdon virtajohtimesta vaakasuoraan mitattuna vähintään 36,6 metrin etäisyydellä.

Bränsledistributionen med cisterner och explosionsfarliga utrymmen ska ligga på minst 36,6 meters avstånd vågrätt mätt från kraftledningens strömledning.

Tonttia ei saa käyttää avovarastointiin.

Tomten får inte användas för öppen lagring.

Moottoriajoneuvojen pesu-, huolto- ja korjaustoiminnot sekä niihin liittyvä kemikaalien käsittely ja varastointi on sijoitettava rakennuksiin.

Funktioner för tvätt, underhåll och reparation av motorfordon samt tillhörande behandling och lagring av kemikalier ska placeras i byggnader.

Rakennukset on toteutettava arkkitehtonisesti korkeatasoisesti. Rakentaminen on tehtävä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen. Erityisesti tulee huomioida näkymät Kehä III:n suunnasta.

Byggnaderna ska byggas så att de håller hög arkitektonisk klass. Vid byggandet ska ett enhetlig byggnadssätt följas. Särskilt vyerna från Ring III ska tas i beaktande.

Rakennuksen tuloilman otto tulee toteuttaa siten, ettei tontin välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta toiminnasta ja tieliikenteestä aiheudu pöly- tai ilmanlaatuhaittaa rakennuksen sisätiloihin.

Byggnadens tilluftsintag ska ordnas så att verksamheten och vägtrafiken i tomtens omedelbara närhet inte orsakar damm- eller luftkvalitetsolägenheter inne i byggnaden.

Sisämelutaso ei saa toimistotiloissa ja vastaavissa työtiloissa ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB (A).

Bullernivån inomhus i kontorslokaler och motsvarande arbetslokaler får inte överskrida dagsriktvärdet för den A-vägda ekvivalentnivån (Laeq) (kl. 07–22) 45 dB (A).

Korttelialue tulee aidata tai rajata ympäristöstään rakentein tai istutuksin. Ympäristö tulee suunnitella niin, että erilaisen liikenteen risteyskohdissa on riittävä näkyvyys.

Kvartersområdet ska inhägnas med staket och avgränsas från omgivningen med konstruktioner eller planteringar. Omgivningen ska planeras så att sikten för olika slags trafik är tillräckligt god i korsningarna.

Korttelialueen vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,7. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Gröneffektivitet i kvartersområdet ska uppfylla målsättningstal 0,7. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet via planen över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

Hulevedet tulee viivyttää tontilla. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.

Dagvattnet ska fördröjas på tomten. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.

Raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin.

Dagvatten i områden med tung trafik ska behandlas i sand- och oljeavskiljningssystem.

Polttoaineiden jakelupiste ja polttoainesäiliön ympäristö, pl. kaasu ja nesteytetty kaasu, on varustettava hiekan- ja öljynerottimilla, joista hulevedet on johdettava jätevesiviemäriin.

Bränsledistributionsstället och området kring bränslecisternen, bortsett från gas och kondenserad gas, ska förses med sand- och oljeavskiljare, från vilka dagvattnet ska ledas till avloppssystemet.

Hulevesijärjestelmä on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle.

Dagvattenanläggningen ska förses med avstängningsventiler i fall av olyckshändelse.

Katujen luiskat saavat ulottua tontille.

Gatuslänterna får sträcka sig in på tomten.

Auto- ja polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä liikennesuunnittelun lausunnon perusteella.

Behovet av bilplatser och cykelplatser bestäms i samband med bygglovet utgående från trafikplaneringens utlåtande.

T/kem

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen.

Kvartersområde för industri- och lagerbyggnader där en betydande anläggning för produktion eller lagring av farliga kemikalier finns/ får placeras.

Korttelialueelle saa sijoittaa teollisuus- ja varastorakennuksia, energiantuotantolaitoksia sekä synteettistä metaania valmistavan ja varastoivan laitoksen.

I kvartersområdet får det placeras industri- och lagerbyggnader, energiproduktionsanläggningar samt en anläggning som producerar och lagrar syntetisk metan.

Ulkovarastointialueet ja katokset on rajattava niin, että varastoitava materiaali ei haitallisesti näy kadulle. Ulkovarastointi ei saa aiheuttaa maisemalllista tai muuta haittaa ympäristölle.

Områdena och skärmtaken för upplagring utomhus ska avgränsas så att det material som lagras inte syns på ett iögonenfallande sätt från gatan. Upplagringen utomhus får inte inverka negativt på landskapet eller på annat vis vara till skada för miljön.

Rakennuksia ei saa sijoittaa tunnelin (ma-LR) rakenteita eikä siellä tapahtuvaa liikennettä vaarantavalla tavalla.

Byggnaderna får inte placeras så att de utgör en fara för tunnelns (ma-LR) konstruktioner eller för trafiken i tunneln.

Mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoesteiden korkeusrajoituspintoja.

Ingen byggnadsdel, konstruktion, anläggning eller växtlighet får penetrera höjdbegränsningsytorna för flyghinder på Helsingfors-Vanda flygstation.

Rakennukset on toteutettava arkkitehtonisesti korkeatasoisesti. Rakentaminen on tehtävä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen. Erityisesti tulee huomioida näkymät Porvoonväylän suunnasta.

Byggnaderna ska byggas så att de håller hög arkitektonisk klass. Vid byggandet ska ett enhetlig byggnadssätt följas. Särskilt vyerna från Borgåleden ska tas i beaktande.

Rakennusten julkisivujen hallitseva väritys tulee olla tummahko.

Den dominerande färgen på byggnadernas fasader ska vara tämligen mörk.

Rakennuksen tuloilman otto tulee toteuttaa siten, ettei tontin välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta toiminnasta ja tieliikenteestä aiheudu pöly- tai ilmanlaatuhaittaa rakennuksen sisätiloihin.

Byggnadens tilluftsintag ska ordnas så att verksamheten och vägtrafiken i tomtens omedelbara närhet inte orsakar damm- eller luftkvalitetsolägenheter inne i byggnaden.

Sisämelutaso ei saa toimistotiloissa ja vastaavissa työtiloissa ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB (A).

Bullernivån inomhus i kontorslokaler och motsvarande arbetslokaler får inte överskrida dagsriktvärdet för den A-vägda ekvivalentnivån (Laeq) (kl. 07–22) 45 dB (A).

Korttelialueen liikenneväylän puoleiset julkisivut, valaistus sekä paikoitus- ja liikennöintialueet eivät saa aiheuttaa liikenneturvallisuutta vaarantavaa häikäisyä Porvoonväylälle.

Kvartersområdets fasader, belysning samt parkerings- och trafikområdena på den sida som är vänd mot trafikleden får inte orsaka bländning mot Borgåleden så att trafiksäkerheten äventyras.

Korttelialueen vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,6. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Gröneffektivitet i kvartersområdet ska uppfylla målsättningstal 0,6. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet via planen över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

Hulevedet tulee viivyttää tontilla. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.

Dagvattnet ska fördröjas på tomten. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.

Raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin.

Dagvatten i områden med tung trafik ska behandlas i sand- och oljeavskiljningssystem.

Kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

Dagvattenanläggningen ska förses med avstängningsventiler i fall av olyckshändelse.

Katujen luiskat saavat ulottua tontille.

Gatuslänterna får sträcka sig in på tomten.

Auto- ja polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä liikennesuunnittelun lausunnon perusteella.

Behovet av bilplatser och cykelplatser bestäms i samband med bygglovet utgående från trafikplaneringens utlåtande.

KOKO KAAVA-ALUETTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

BESTÄMMELSER SOM GÄLLER FÖR HELA OMRÅDET

Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla alueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta vahinkoa maanalaisille tiloille, rakenteille, laitteistoille tai junaliikenteelle.

Vid byggande eller schaktning i områden ovanför underjordiska utrymmen ska de underjordiska utrymmenas läge och konstruktionernas skyddsavstånd beaktas för att inte skada de underjordiska utrymmena, konstruktionerna, anläggningarna eller tågtrafiken.

KOLMIULOTTEINEN KIINTEISTÖ

TREDIMENSIONELL FASTIGHET

Kaava-alueelle voidaan muodostaa maanalaisia kiinteistöjä.

Underjordiska fastigheter kan bildas i planområdet.

ma-LR

Maanalainen rautatietunneli.

Underjordiskt järnvägstunnel.

Katu.

Gata.

Kaupunginosan raja.

Stadsdelsgräns.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Osa-alueen raja.

Gräns för delområde.

1

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

92

Kaupunginosan numero.

Stadsdelsnummer.

OJAN

Kaupunginosan nimi.

Stadsdelens namn.

92204

Korttelin numero.

Kvartersnummer.

LÄNSIMÄ

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

1000

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

II

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.

+75.0

Rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasema.

Högsta höjd för byggnadens vattentak.

Rakennusala.

Byggnadsyta.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden

Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.

Del av område där träd och buskar skall planteras.

TONTTIJAKO

TOMTINDELNING

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Mari Jaakonaho, Aluearkkitehti, 3.4.2023 14.05

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

002503 ja 920400ma
PITKÄSUONTIE 2 JA 13

OJANKO

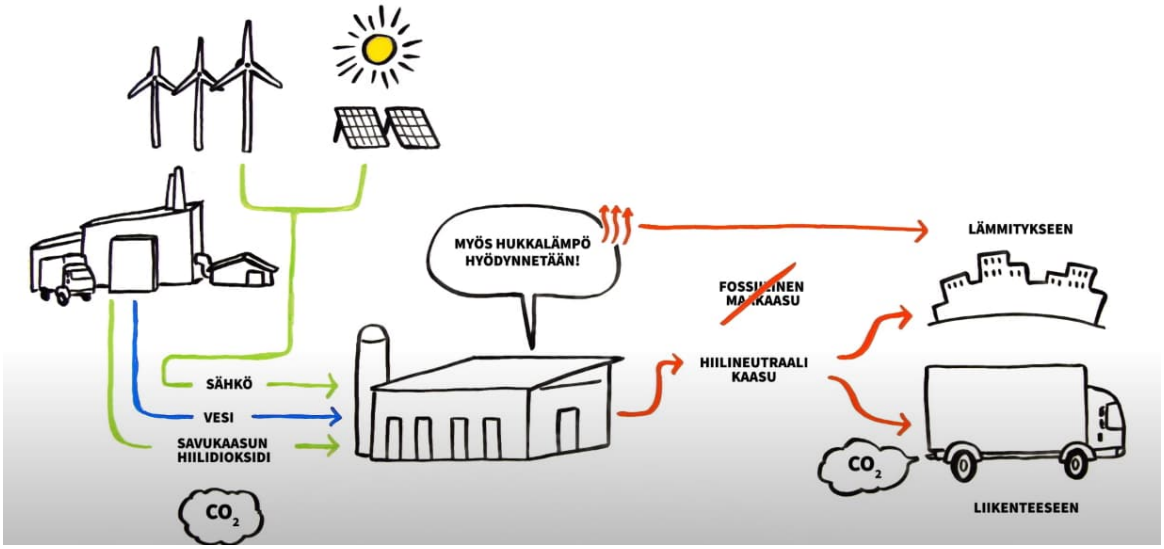

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 18.4.2023 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002503 sekä maanalaista asemakaavakarttaa 920400ma. Kaavoitus on tullut vireille 13.5.2022.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

korttelit 92204 ja 92205 sekä katualueet kaupunginosassa 92 Ojanko. (kumoutuvan asemakaavan EV-alue sekä osat EL- ja Pitkäsuontien katualueesta, kaupunginosassa 92 Ojanko).

Maanalainen asemakaava: Osa Vuosaaren satamarataa kaupunginosassa 92 Ojanko.

Tonttijako: korttelit 92204 ja 92205 kaupunginosassa 92 Ojanko.

Pitkäsuontie 2 lumenvastaanottopaikan länsiosa muuttuu huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueeksi. Tontin uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on 1 000 k-m^2. Tontille ei saa sijoittaa päivittäistavarakauppaa.

Pitkäsuontie 13 suojaviheralue ja osia Pitkäsuontien katualueesta muutetaan teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Tontille osoitetaan kokonaisrakennusoikeutta yhteensä 7 500 k-m^2. Korttelialueen eteläpuoleinen osuus suojaviheralueesta muutetaan katualueeksi (*Pitkäsuonpolku – Långmossestigen*) Porvoonväylän pohjoisreunaan.

Kaavamuutosalueella sijaitsevaa Vuosaaren satamaradan tunneliosuutta (ma-LR) varten laaditaan maanalainen asemakaava 920400ma.

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Kaavan laatija:

Jukka Köykkä, kaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki; jukka.koykka@vantaa.fi, puh. 050 302 9283.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

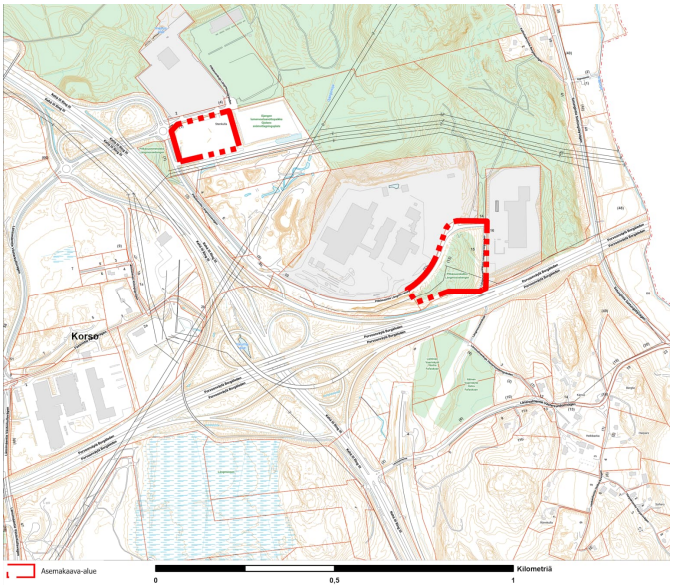

Kaavamuutosalue sijaitsee Hakunilan suuralueella Ojangon kaupunginosassa Kehä III:n ja Porvoonväylän liittymän pohjoispuolella Vantaan Energian jätevoimalan naapurustossa.

Suunniteltavaan alueeseen kuuluvat Pitkäsuontie 2 lumenvastaanottopaikan länsiosa sekä Pitkäsuontie 13 suojaviheralue ja Pitkäsuontien itäinen osuus.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Maanomistajan jättämä kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 1.11.2021.
- Kaavoitus tuli vireille 13.5.2022 ja sai numeron 002503.

- Mielipiteet pyydettiin 17.6.2022 mennessä (MRL 62 §, 63 §) ja niitä saatiin 9 kappaletta.
- Kaupunkiympäristölautakunta 18.4.2023.
- Kaupunginhallitus oikeuttaa asettamaan kaavamuutosehdotuksen nähtäville ja pyytämään tarvittavat lausunnot.
- Kaavamuutoksen hyväksyy kaupunginvaltuusto.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä ... 4
2. Lähtökohdat ... 5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista ... 5
2.2 Suunnittelutilanne ... 15
3. Asemakaavan Suunnittelun vaiheet ... 20
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo ... 20
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö ... 21
3.3. Asemakaavan tavoitteet ... 26
3.4 Asemakaavaratkaisun PERUSTELUT ... 28
4. Asemakaavan kuvaus ... 30
4.1 Kaavan rakenne ... 30
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen ... 31
4.3 Aluevaraukset ... 31
4.4 Kaavan vaikutukset ... 34
4.5 Ympäristön häiriötekijät ... 44
4.6 NIMISTÖ ... 44
5. Asemakaavan toteutus ... 44
6. Kaavatyöhön osallistuneet ... 44
7. Asemakaavan seurantalomake ... 46
8. Asemakaavakartta ja –määräykset ... 49

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 13.5.2022, päivitetty 23.3.2023
- Vantaan Energia Oy, Synteettisen metaanin tuotanto - ympäristövaikutusten arviointi, YVA-selostus, elokuu 2022 (Liitteet: Yhteysviranomaisen lausunto YVA-ohjelmasta; Yhteysviranomaisen lausunnon huomioon ottaminen selostuksessa; Melumallinnus; Lahokaviosammalselvitys; Yhteenveto HAZID-riskinanalyysissä tunnistetuista merkittävimmistä riskeistä); Aineistot internetissä: Ymparisto.fi / Osallistu ja vaikuta / Ympäristövaikutusten arviointi / Vantaan Energia Oy:n synteettisen metaanin tuotanto, Vantaa

1. TIIVISTELMÄ

Vantaan Energia Oy ja Vantaan kaupunki ovat jättäneet 1.11.2021 hakemuksen asemakaavan muuttamiseksi siten, että Pitkäsuontie 2 lumenvastaanottopaikan länsiosan käyttötarkoitus muutettaisiin polttoaineiden jakeluasemaa ja Pitkäsuontie 13 suojaviheralueen käyttötarkoitus hiilineutraalia synteettistä kaasua tuottavaa sähköpolttoainelaitosta (Power-to-gas) varten.

Vantaan Energia Oy:n tavoitteessa on luopua fossiilisista polttoaineista vuonna 2026 ja edetä kohti hiilinegatiivisuutta vuonna 2030. Synteettisellä kaasulla korvattaisiin Vantaan Energia Oy:n lämmöntuotannossa tarvittava maakaasu. Vantaan kaupunginvaltuusto (Kv 31.1.2022) on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaan kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030, mikä tarkoittaa päästöjen vähentämistä 80 prosenttia vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja jäljelle jäävien päästöjen kompensoimista. Päästövähennystavoitteen saavuttaminen edellyttää myös kaukolämmön tuotannon päästöjen merkittävää leikkaamista. Kaavamuutos toteuttaa myös Resurssiviisauden tiekarttaa (Kv 18.6.2018), joka ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia, jossa ei ylikuluteta.

Ojangon lumenvastaanottopaikan läntinen osa (EL) Pitkäsuontie 2:ssa muutetaan enintään kaksikerroksisten huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueeksi (LHK). Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakauppaa. Korttelialueen pinta-ala on n. 1,78 ha. Tontille osoitetaan kokonaisrakennusoikeutta yhteensä 1 000 k-m^2.

Pitkäsuontie 13 suojaviheralue (EV) ja osia Pitkäsuontien katualueesta muutetaan teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem). Korttelialueen pinta-ala on n. 1,72 ha. Tontille osoitetaan kokonaisrakennusoikeutta yhteensä 7 500 k-m^2. Rakennusten vesikaton ylimmän kohdan korkeusasemaksi määrätään +75.0, mikä on sama kuin viereisellä Vantaan Energian jätevoimalatontilla. Pitkäsuontie on Vantaan yleiskaavassa osoitettu Porvoonväylän pohjoisreunaan ja jatkumaan Helsingin Norrbergetiin. Korttelialueen eteläpuolelle Porvoonväylän pohjoisreunaan jäävä osuus suojaviheralueesta muutetaan tulevaa katuyhteyttä varten katualueeksi (*Pitkäsuonpolku – Långmossestigen*).

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 4,89 ha. Kumoutuva asemakaava ei sisällä rakennusoikeutta. Kaavamuutosalueen uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä korttelitehokkuudella e=0,17 on 8 500 k-m^2.

Asemakaavamuutoksen 002503 yhteydessä laaditaan myös kaavamuutosalueella sijaitsevaa Vuosaaren satamaradan n. 0,23 ha tunneliosuutta (ma-LR) varten maanalainen asemakaava 920400ma sekä uusille korttelialueille tonttijako. Pitkäsuontie 2:sta muodostetaan korttelin 92204 tontti nro 1 ja Pitkäsuontie 13:sta korttelin 92205 tontti nro 1.

Vantaan kaupunkisuunnittelun laatiman kaavamuutoksen tueksi on laadittu viitesuunnitelmia ja selvityksiä yhteistyössä Vantaan Energia Oy:n ja ST1:n sekä konsulttien AFRY Finland Oy:n ja Arkkitehdit Q4 Oy:n kanssa.

Asemakaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

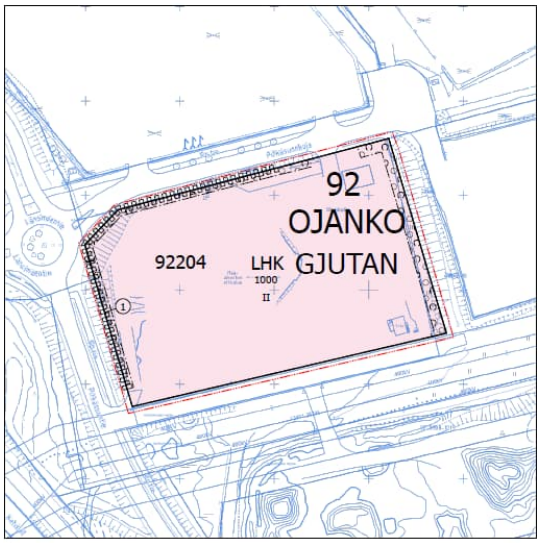

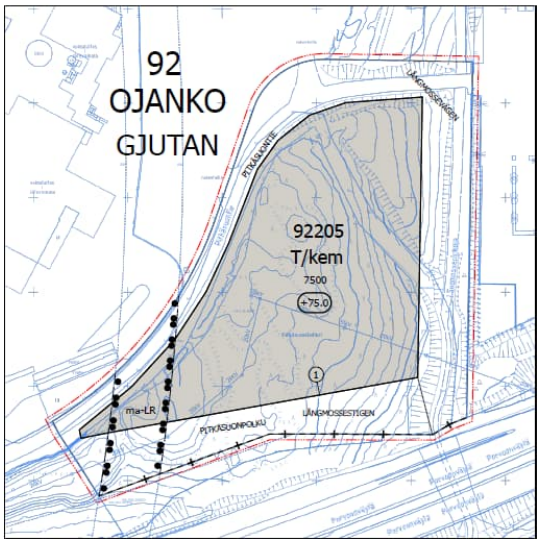

Kaavamuutos 002503 ja maanalainen asemakaava 920400ma

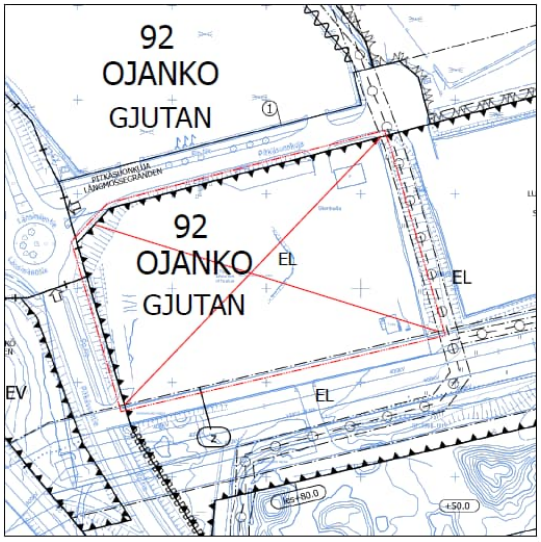

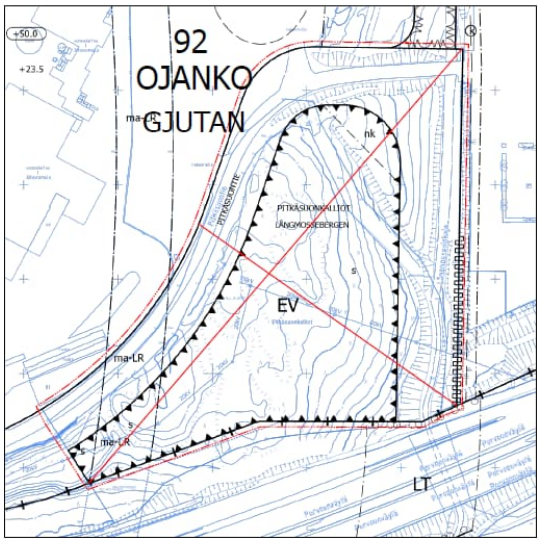

Kumoutuva asemakaava

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavamuutosalue on osa Kehä III:n ja Porvoonväylän liittymän pohjoispuoleista Ojangon yhdyskuntateknisten toimintojen aluetta, jonka muodostavat Vantaan Energian jätevoimala, Ojangon linja-autovarikko, Ojangon lumenvastaanottopaikka, Rudus Oy:n maa-ainesten käsittelyalue, Remeo Oy:n jätteenkäsittelylaitos sekä 110 kV ja 400 kV sähkön voimajohdot. Kaavamuutosalue liittyy Pitkäsuontien ja Pitkäsuonkujan välityksellä Kehä III:en.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kaavamuutosalue sijaitsee maisemamaakuntajaon mukaisella eteläisen rantamaan eteläisellä viljelyseudulla. Eteläisen viljelyseudun maasto on vaihtelevaa, tyypillisesti peltojen ja pienten metsäsaarekkeiden peittämää. Maisemarakenteellisesti kaavamuutosalue sijoittuu Porvarinlahdelta Salmenkallion, Länsisalmen ja Ojangon kautta Hakunilaan ulottuvalle kumpuilevan maaston kallioselänteelle. Kaavamuutosalueen ympäristö on harvaan asuttua aluetta, jossa teollisuusalueet ja liikenneväylät ovat olleet jo pitkään osa maisemaa.

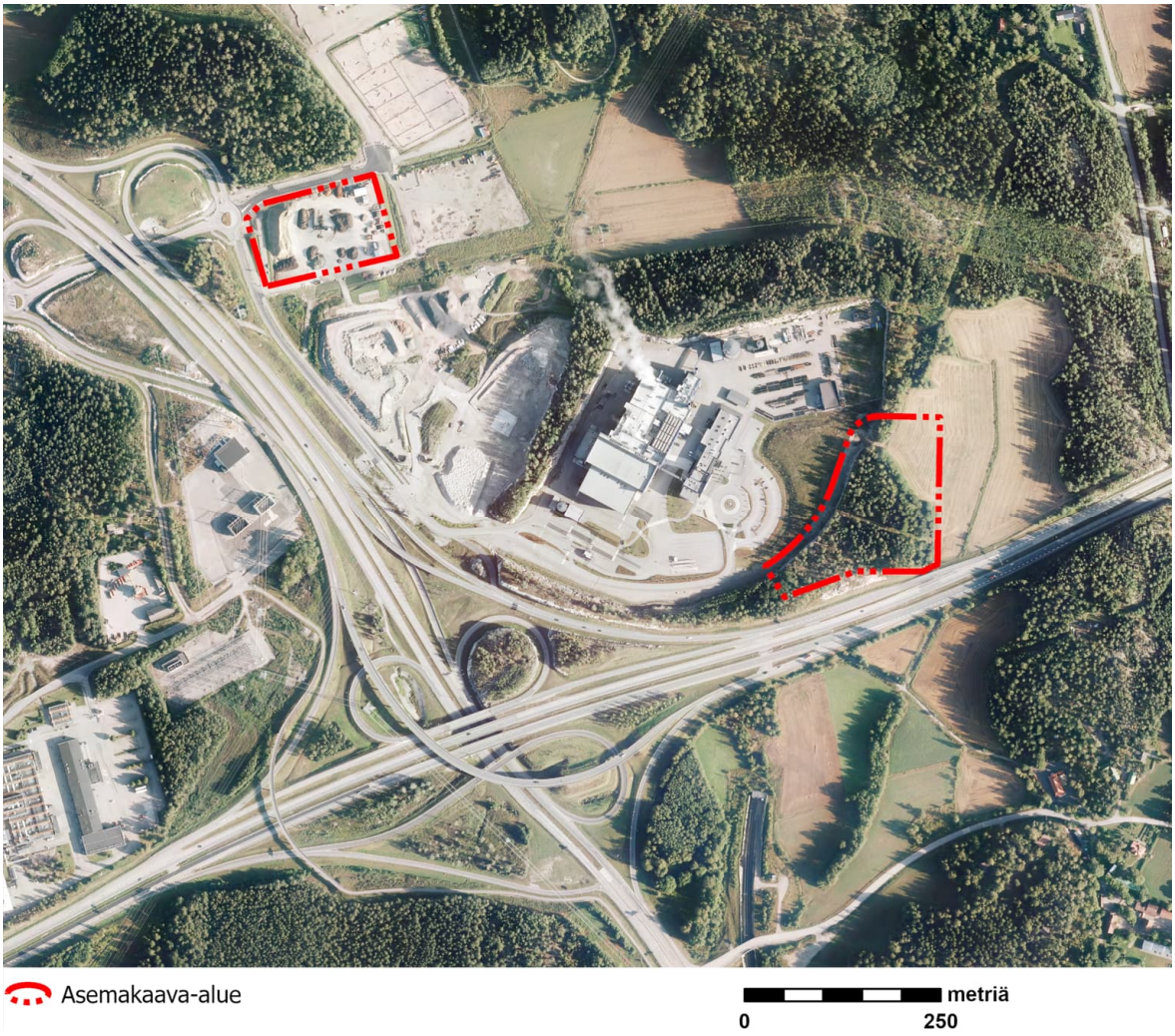

Ortoilmakuva v. 2021, alueen itäosasta (oikealla) puuttu Remeo Oy:n kierrätyslaitos

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alueen osat kuuluvat Ojangonojan ja Westerkullanojan valuma-alueisiin. Maanpinnat ovat osin vettäläpäisevää hiekka- ja silttimaata. Kallioalueet Porvoonväylän varrella ovat huonosti vettäläpäisevää.

Alue ei sijaitse pohjavesialueella. Lähialueilla sijaitsevia vedenhankinnan kannalta tärkeitä I-luokan pohjavesialueita ovat Fazerila (0109252) noin 250 m ja Tattarisuo (0109102) noin 2,8 km kaavamuutosalueesta länteen, Vartiokylä (0109105) 2,5 km kaavamuutosalueesta etelään sekä Valkealähde (0109201) 3,6 km kaavamuutosalueesta pohjoiseen. Fazerilan pohjavesialueen pohjavettä käytetään elintarviketeollisuuden tarpeisiin.

Vantaan Energian jätevoimalan (Pitkäsuontie 10–12) alueen pohjavesiolosuhteita ja -vaikutuksia on tarkkailtu kattavasti sekä ennen jätevoimalan rakentamisen aloitusta että jätevoimalan rakentamisen ja käytön aikana. Viimeisimmät tarkkailutulokset ovat vuodelta 2020 *(Ramboll 2021)*. Pohjaveden virtaus suuntautuu jätevoimalan alueelta pohjois-luoteeseen ja itä-kaakkoon. Jätevoimalan luoteispuolella (peltoalue) pohjaveden virtaus kääntyy painanteen suuntaisesti pohjoiseen. Jätevoimalan itä-kaakkoispuolella pohjaveden virtaus kääntyy etelä-lounaaseen. Asemakaavoitettavan T/kem-korttelialueen pohjaveden pinta sijaitsee arviolta noin tasolla +20 (N2000) ja pohjaveden virtaus suuntautuu itä-kaakkoon. Tarkkailutuloksien perusteella pohjavesi ei virtaa jätevoimalan alueelta, eikä T/kem-hankealueelta Fazerilan pohjavesialueelle *(AFRY Finland Oy 2021a).*

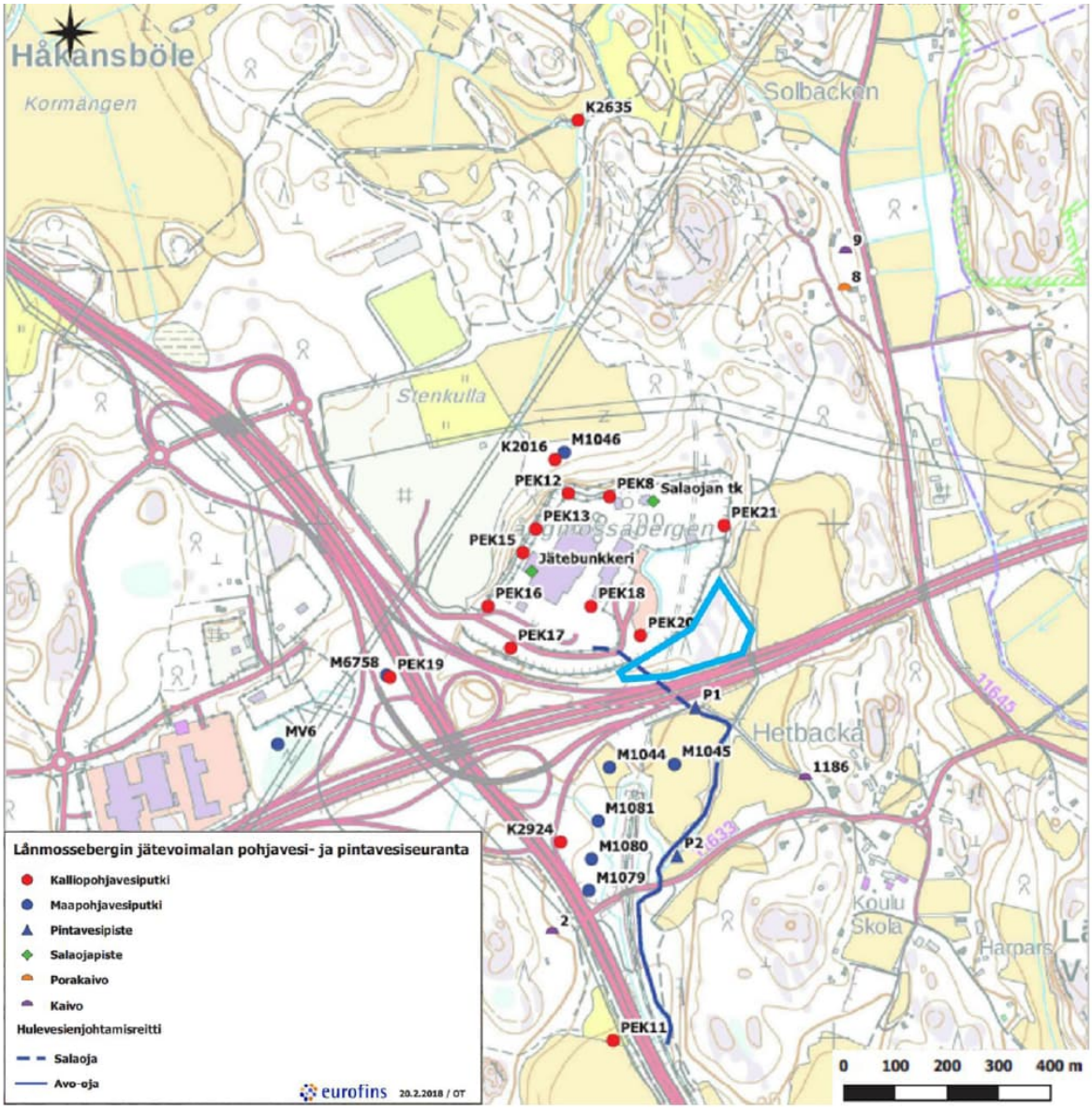

Vantaan Energian jätevoimalan pohjavesi- ja pintavesiseurannan tarkkailupisteet. T/Kem-hankealueen sijainti on esitetty sinisellä rajauksella. Kuva: Synteettisen metaanin tuotanto – YVA-selostus (AFRY Finland Oy)

Maaperä ja topografia

Vantaan kaupungin maalajikartassa maaperä on kartoitettu noin metrin syvyyteen. Tätä syvemmällä olevista maakerroksista maalajikartta ei anna tietoa.

Tieluiska Oy käyttää kaavamuutokseen sisältyvää Pitkäsuontie 2 lumenvastaanottopaikkaa multaasemana. Alueen maanpinta on korkeusasemalla +23…+26. Alue on maalajikartan perusteella valtaosin silttiä ja savea, länsiosassa on kaistale hiekkaa.

Pitkäsuontie 13 mäennyppylä (Pitkäsuonkalliot) on länsiosastaan moreenia ja kaakkoisrinne on hiekkaa. Rinteen itäosan ja Remeo Oy:n tontin välinen painanne on silttiä ja savea. Alueen maanpinta on idässä rinteen alaosassa korkeusasemalla +21 ja länsiosan kalliolla korkeimmillaan +34…+35. Pitkäsuontie kallion länsipuolella on keskimäärin korkeusasemalla +24. Kallioperä on kvartsi- ja granodioriittia sekä graniittia *(GTK 2015)*. Vuonna 2009 suoritettujen tutkimusten mukaan kallioperä on heikosti vettä johtavaa ja kallioperä näyttää joitakin rakoja lukuun ottamatta suhteellisen ehjältä *(Pöyry Environment Oy 2009)*.

Kaavamuutosalueen itäosan alapuolella kulkee Vuosaaren satamaradan Savion rautatietunneli, mikä tulee huomioida alueen louhintatöiden ja rakentamisen suunnittelussa. Rakennegeologisten selvitysten perusteella kaavamuutosalueen tunneliosuudella kallioperän pääkivilajeina ovat kiillegneissi, pegmatiitti (karkearakeinen graniitti) sekä granodioriitti. Rautatietunnelin katto on kaavamuutosalueella noin tasolla +9…+11.

Perustamisratkaisujen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja –suunnitelmiin.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Asuminen, väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Hakunilan suuralueella sijaitsevassa Ojangon kaupunginosassa asui vuoden 2022 alussa 74 asukasta. Ojangossa ennustetaan vuonna 2030 olevan 85 asukasta.

Lähin asuinkiinteistö sijaitsee Pitkäsuontie 2:n kaavamuutosalueesta yli 300 m etäisyydellä lounaaseen Vaaralassa ja Pitkäsuontie 13:n kaavamuutosalueesta yli 300 m etäisyydellä kaakkoon Länsisalmessa.

Palvelut ja työpaikat

Vantaalla oli vuoden 2020 lopussa 110 705 työpaikkaa. Vähennystä edellisvuoteen tuli 12 166 työpaikkaa (-9,9 %), mikä oli enemmän kuin 1990-luvun laman vaikeimpina vuosina. Vantaalla oli 4,8 % Suomen työpaikoista. Vantaan työpaikkaomavaraisuus on laskenut viimeisen kolmen vuoden ajan, sen ollessa 102,5 vuonna 2020. Tätä alhaisempi työpaikkaomavaraisuus on viimeksi ollut vuonna 2006 (100,1). Vantaan työpaikoista 20 prosenttia oli tukku- ja vähittäiskaupassa, 13 prosenttia kuljetuksen ja varastoinnin parissa sekä 12 prosenttia teollisuudessa. Vielä edellisvuonna 2019 kuljetuksen ja varastoinnin toimialalla oli 16 prosenttia Vantaan työpaikoista. Toimialalta väheni vuoden 2020 aikana lähes 5 600 työpaikkaa, mikä oli selvästi suurin toimialakohtainen pudotus.

Vantaan suuralueista eniten työpaikkoja vuoden 2020 lopussa sijaitsi Aviapoliksessa, 34 700, mikä oli vajaa kolmannes kaikista Vantaan työpaikoista. Aviapoliksen suuralueelta väheni vuodessa 6 200 työpaikkaa.

Ojanko on osa Hakunilan suuraluetta, jolla oli v. 2020 lopussa 6 279 työpaikkaa. Suuralueelta viimeisen kymmenen vuoden aikana vähentynyt 173 työpaikkaa. Vuoden 2020 lopussa Ojangossa oli 112 työpaikkaa. Niistä noin 79 % oli sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollon toimialalla.

Lähin koulu (Västersundoms skola) sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä kaavamuutosalueesta kaakkoon ja lähimmät päiväkodit Rajakylässä ja Länsimäessä 1,2–1,3 km:n etäisyydellä kaavamuutosalueen lounaispuolella. Etäisyys kaavamuutosalueesta Länsimäen ja Hakunilan terveysasemiin on noin 2,2–2,6 km.

Yhdyskuntarakenne

Kaavamuutosalue sijaitsee Kehä III:n ja Porvoonväylän liittymän pohjoispuolella yhdyskuntateknisen huollon toimintojen alueella, Vantaan Energian jätevoimalan, Rudus Oy:n maa-ainesten otto-alueen ja betoni- ja tiilijätteen kierrätysalueen sekä Länsisalmi–Anttila sähkön voimajohtolinjan vieressä. Kaavamuutosalueen länsipuolella sijaitsee Itä-Vantaan linja-autovarikko ja itäpuolella Remeo Oy:n kierrätyslaitos. Kaavamuutosalueen itäosan alla on Vuosaaren satamaradan rautatietunneli. Alueen pohjoispuolella on suurjännitevoimalinjoja sekä Ojangon ulkoilualue ja koiraurheilukeskus.

Kaavamuutosalue liittyy Pitkäsuontien ja Pitkäsuonkujan välityksellä Kehä III:en, jolta on yhteys Porvoonväylälle. Pitkäsuontie on Vantaan yleiskaavassa osoitettu jatkumaan Porvoonväylän pohjoisreunassa Helsingin Norrbergetiin.

Kaupunkikuva

Kaavamuutosalueen länsiosan kaupunkikuva muodostuu Kehä III:n liikennealueista, Itä-Vantaan linja-autovarikosta, lumenvastaanottoalueesta, maa-ainesten otto- ja käsittelyalueista, betoni- ja tiilijätteen kierrätysalueesta sekä Länsisalmi–Anttila sähkön voimajohtolinjoista.



Viistoilmakuva kaavamuutosalueen länsiosasta v. 2019, vasemmalla Kehä III

Kaavamuutosalueen itäosan kaupunkikuvaa hallitsevat Porvoonväylän ja Kehä III:n liittymän liikennealueet, Vantaan Energia Oy:n jätevoimala sekä sen itäpuolelle rakentunut Remeo Oy:n kierrätyslaitos.



Viistoilmakuva kaavamuutosalueen itäosasta v. 2019, kuvan alaosassa on Porvoonväylä, kuvan oikeasta laidasta puuttuu v. 2021 valmistunut Remeo Oy:n kierrätyslaitos

Rakennettu kulttuuriympäristö, maisema-alueet ja muinaisjäännökset

Kaavamuutosalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä ovat kaavamuutosalueen pohjoispuolella 1,3 kilometrin etäisyydellä sijaitseva Sotungin kylä ja Håkansbölen kartanoalue sekä kaavamuutosalueen eteläpuolella lähimmillään noin 1,5 kilometrin etäisyydellä sijaitsevat Pääkaupunkiseudun I maailmansodan linnoitteet *(Museovirasto 2021).* Sotungin kylämaisema ja Håkansbölen kartanoalue ovat maakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä ja ne sijaitsevat noin 0,8 kilometrin etäisyydellä kaavamuutosalueesta pohjoiseen *(Uudenmaan liitto 2012).*

Vantaan yleiskaavassa 2020 maisemallisesti arvokas alue tai muu arvokas kulttuuriympäristö sijoittuu kaavamuutosalueesta noin 0,7 kilometrin etäisyydelle etelään. Yleiskaavassa kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokas kylämaisema sijoittuu 0,7 kilometrin etäisyydelle kaavamuutosalueesta etelään ja noin 1,1 kilometrin etäisyydelle pohjoiseen.

Kaavamuutosalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti luokiteltuja maisema-alueita. Lähin valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Vantaanjokilaakso, sijaitsee kaavamuutosalueen länsipuolella noin 8 kilometrin etäisyydellä. Maakunnallisesti merkittävistä alueista lähin on Länsisalmen kulttuurimaisema-alue kaavamuutosalueen eteläpuolella noin 300 metrin etäisyydellä. Länsisalmen kulttuurimaisema on pääkaupunkiseudun

tiivistyvässä rakenteessa harvinainen, laaja viljelyaukea, jonka reunalle sijoittuu 1600-luvulla muodostettu Westerkullan kartano. Kartanon hyvin säilynyt, puiston ympäröimä rakennuskanta on pääosin 1800-luvulta. Kehä III erottaa Westerkullan kartanoalueeseen liittyvän Länsisalmen kylän maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman ulkopuolelle *(Uudenmaan liitto 2016).*

Länsisalmeen ja Ojangon kaupunginosassa sijaitsee paikallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Lähin kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennusperintökohde, Heickbackan tiet, sijaitsee Porvoonväylän eteläpuolella noin 100 metrin etäisyydellä kaavamuutosalueesta etelään. Muita merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita ovat Länsisalmen kylässä sijaitsevat Västersundoms skola, Abergin kauppa, Harpars, Sofiaro, Vårbacka, Kärras ja Rönnkulla sekä vanhoihin tiloihin liittyviä rakennuksia ja vanhoja teitä.

Kaavamuutosalueella tai sen välittömällä vaikutusalueella ei ole asemakaavalla suojeltuja rakennuksia.

Kaavamuutosalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse kiinteitä muinaisjäännöksiä. Lähin muinaisjäännös on Västersundom (Länsisalmi) Måsbrot hem åkern (1000007051), joka sijaitsee noin 200 metriä kaavamuutosalueesta itään päin. Kyseessä on historiallinen kylänpaikka, joka sijoittuu selännealueen länsireunaan. Vantaan kaupunginmuseolta saadun tiedon mukaan paikalla on suoritettu Remeon jätteiden lajittelukeskuksen rakentamisen yhteydessä arkeologiset koetutkimukset, eikä tutkittavalta alueelta löydetty merkkejä säilyneistä muinaisesta ihmistoiminnasta kertovista maakerroksista. Muut kiinteät muinaisjäännökset sijoittuvat yli 500 metrin etäisyydelle kaavamuutosalueesta ja väliin jää muun muassa liikenneväyliä tai selännealueita.

Virkistys

Kaavamuutosalueella ei ole yleis- eikä asemakaavoitettuja virkistysalueita. Kaavamuutosalueen pohjoispuolella sijaitsee Ojangon ulkoilualue, jossa on valaistu Hakunilan kuntorata. Alueen pohjoispuolella sijaitsee myös Ojangon koiraurheilukeskus.

Kaavamuutosalueen itäosan ja Remeon välissä olevalle rakentamattomaksi jääneelle pohjoisetelänsuuntaiselle Pitkäsuontien katualuevaraukselle (kartoissa Långmosseninkuja) toteutetaan talvisin Hakunila-Mustavuori yhdyshiihtolatu, joka hyödyntää Porvoonväylän alikulkua.

Maakuntakaavassa sekä Vantaan yleiskaavassa pohjoiseteläsuuntainen virkistysalue- ja ekologinen yhteys on osoitettu kaavamuutosalueesta noin 200 m itään Remeon ja Sotungintien väliselle kallioylängölle.



Liikenne

Kaavamuutosalue sijaitsee Kehä III:n ja valtatie 7:n (Porvoonväylä) eritasoliittymän pohjoispuolella. Kehä III on vilkkaasti liikennöity. Länsimäentien eritasoliittymän kohdalla kulkee keskimäärin noin 40 300 autoa vuorokaudessa, josta raskasta liikennettä on noin 4 200 autoa vuorokaudessa. Porvoonväylällä kaavamuutosalueen kohdalla kulkee keskimäärin noin 28 400 autoa vuorokaudessa, josta raskasta liikennettä on keskimäärin noin 2 300 autoa vuorokaudessa *(Väylävirasto 2021)*. Vuosaaren rautatietunneli kulkee kaavamuutosalueen itäosan ali.

Kaavamuutosalueen pohjoisosaa rajaavalla Pitkäsuonkujalla kulkee Ojangon linja-autovarikolle noin 600 ajoneuvoa vuorokaudessa *(Trafix Oy 2017).*

Kaavamuutosalue tukeutuu Pitkäsuontiehen, joka on Remeon kierrätyslaitokselle päättyvä katu. Kadun liikenne muodostuu Vantaan Energian jätevoimalan sekä Remeon kierrätyslaitoksen aiheuttamasta liikenteestä. Vantaan Energian jätevoimalaa ollaan laajentamassa, minkä myötä sen liikennemäärän arvioidaan lisääntyvän noin 220 autoon vuorokaudessa ja vaarallisen jätteen polttolaitoksen valmistumisen myötä noin 240 ajoneuvoon vuorokaudessa. Remeon kierrätyslaitokselle liikennöin noin 255 raskasta ajoneuvoa vuorokaudessa *(Etelä-Suomen aluehallintovirasto 2019)*.

Kaavamuutosaluetta lähinnä oleva bussipysäkkipari sijaitsee Kehä III:n ja Länsimäentien eritasoliittymässä Vaaralan puolella Kehä III:a. Niiden kautta liikennöivät arkiaamuisin ja iltapäivisin Sotungin koulun ja Länsisalmen yhdistävät bussilinjat 588 ja 588B.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Asemakaavan muutosalueelle on rakennettu vesihuolto. Alueen vedensaanti hoidetaan Hakunilan ja Ojangon jätevoimalaitoksen ja Länsimäen välisellä d600 runkojohdolla, josta on liitos d160 ja d200 vesijohtoihin.

- Vj160PE 2019 Pitkäsuonkuja/Pitkäsuontie
- Vj600T 2013 Ojangon Runkovesijohto
- Vj50M 2013 Koiraurheilukeskuksen vesijohto
- Vj200PE 2020 Jätevoimalaitoksen ja Remeon vesijohto

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Hakunilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta. Hakunilassa sijaitsevan vesitornin tilavuus on 1000 m3, HW = +94,20 ja NW = +88,00. Lisäksi käytössä on alasäiliö, jonka tilavuus on 2700 m3. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 85.30 ja ylin on noin + 95.30. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp).

Jätevesiviemäröinti

Alueelle on rakennettu jätevesiviemäröinti. Alueen jätevedet kootaan Pitkäsuontien vietto- ja paineviemärilinjalla Pitkäsuontien jätevedenpumppaamolle.

Jätevedet pumpataan vuonna 2022 rakennettua d315 paineviemärilinjaa pitkin Fazerilan kautta etelään Rajakylään. Sieltä jätevedet johdetaan Mailatien jätevesien mittausaseman kautta Helsingin viemäriverkkoon. Lopulta jätevedet ohjataan Viikinmäen keskuspuhdistamolle puhdistettaviksi.

- Pv160PE 2019 Pitkäsuonkuja/Pitkäsuontie
- Pv180 2013M Ojangon paineviemäri
- Pv63 2013 Koiraurheilukeskuksen paineviemäri
- Pv160PE 2020 Jätevoimalaitoksen paineviemäri

- Pv110PE 2020 Remeon paineviemäri

Hulevesiviemäröinti / hulevesijärjestelmä

Kaava-alueen hulevedet johdetaan länsipuolelta Ojangonojaan ja itäpuolelta Westerkullan ojaan. Ojangonoja yhtyy edelleen alajuoksulla Krapuojaan. Molemmat purot laskevat vedet lopulta mereen Helsingin edustalla Itäsalmen Kapellvikeniin.

- Hv315PP 2019 Pitkäsuonkuja
- Hv500PVC 2020 Lumenvastaanottoalueen hulevesiviemäri

Kaukolämpö

Asemakaavan muutosalueella ei sijaitse kaukolämpöputkia. Kaukolämpöverkoston maanalaiset putket kulkevat Ojangon ulkoilualueen koirien koulutusalueen ja Ojangon lumenvastaanottopaikan itäpuolelta Vantaan Energian jätevoimalaan.

Sähköverkko

Fingrid Oyj:n suurjänniteverkon 400 kV sähkön voimajohtolinja Länsisalmi–Anttila sijaitsee kaavamuutosalueen ulkopuolella hieman Pitkäsuontie 2 eteläpuolella. Lähialueelle on vireillä 400 kV voimajohtohanke Länsisalmi–Vuosaari sekä 400+110 kV voimajohtohanke Länsisalmi–Anttila.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n suurjänniteverkon 110 kV sähkön voimajohtolinja kulkee lounaasta koilliseen kaavamuutosalueen ulkopuolella Pitkäsuontie 4–8 sijaitsevan Rudus Oy:n maa-ainesten ottoalueen ja betoni- ja tiilijätteen kierrätysalueen halki.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keskijänniteverkon 20 kV maakaapelit sijaitsevat Pitkäsuontien alla sekä Länsisalmi–Anttila sähkön voimajohtolinjan eteläosan vieressä.

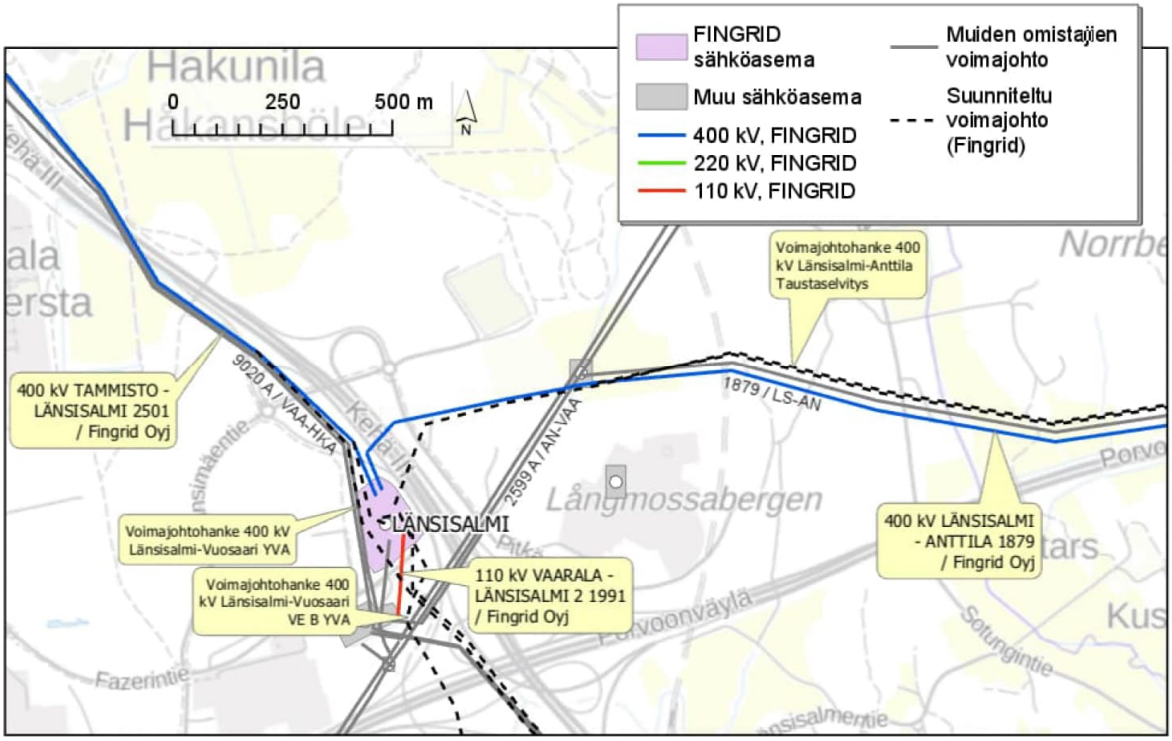

Kaavamuutosalueen lähiympäristön voimajohdot sekä voimajohtohankkeet

Ympäristöhäiriöt

Vantaan vuoden 2021 liikennemäärien liikennetietojen mukaisen meluselvityksen perusteella Pitkäsuontie 2 länsireunalle päivällä kohdistuvan Kehä III:n aiheuttaman tiemelun keskiäänitaso LAeq 7–22 kahden metrin laskentakorkeudella on 60–65 dB, mikä Vantaan rakennusjärjestyksen mukaan edellyttää toimistotilojen ulkovaipalta äänitasoeroa ΔL 30 dB. Valtaosalla tulevaa LHK-korttelialuetta tieliikenteen melua on 55–60 dB.

Tulevan LHK-korttelialueen eteläpuolella oleva Rudus Oy:n maa-ainesten ottoalueen ja betoni- ja tiilijätteen kierrätysalueen toiminnasta aiheutuu melua ja ajoittaista pölyä. Kierrätysalueella otetaan vastaan ja murskataan puhdasta betoni- ja tiilijätettä enintään 300 000 t/a, asfalttijätettä enintään 100 000 t/a ja muualta tuotavia puhtaita kiviaineksia yhteensä enintään 1 100 000 t/a kuitenkin niin, että murskattavien jätteiden ja kiviaineksen kokonaiskäsittelymäärä on yhteensä enintään 1 100 000 t/a. Alueelle otetaan vastaan vain luvan mukaiseen toimintaan soveltuvia puhtaita kierrätysmateriaaleja. Materiaali murskataan halutuiksi tuotteiksi tela-alustaisella tai siirrettävällä murskauslaitoksella. Tuotteet varastoidaan alueella varastokasoihin, joista ne myydään edelleen asiakkaille rakentamisen tarpeisiin. Rudus Oy on vuonna 2016 mitannut Etelä-Suomen aluehallintoviraston 5.8.2014 myöntämän ympäristöluvan (päätös nro 141/2014/1) lupamääräyksen 26 mukaisesti betoni- ja tiilijätteen murskauksen pölyvaikutuksia Ojangon Koiraurheilukeskus Oy:n piha-alueella. Mittaustuloksia verrattiin valtioneuvoston päätöksessä ilmanlaadusta ja rikkilaskeuman tavoitearvosta (480/1996) annettuihin ohjearvoihin. Mittausjakson aikainen kokonaisleijuman keskiarvopitoisuus alitti valtioneuvoston päätöksessä annetun vuosikeskiarvon ohjearvon 50 µg/m3 ja kokonaisleijuman vuorokausipitoisuudet alittivat kaikkina mittausvuorokausina valtioneuvoston päätöksessä vuoden vuorokausiarvojen 98. prosenttipisteenä annetun ohjearvon 120 µg/m3.

Rudus Oy on laittanut 14.12.2022 Etelä-Suomen aluehallintovirastolle vireille ympäristönsuojelulain (527/2014) 89 §:n mukaisen lupahakemuksen voimassa olevan ympäristölupapäätöksen (Etelä-Suomen aluehallintovirasto 2.7.2018; Vaasan hallinto-oikeus muutti päätöksellään 27.11.2020 lupamääräyksiä 15, 26, 30 ja 34) muuttamiseksi lupamääräysten 12 ja 28 osalta (ESAVI/47228/2022). Rudus Oy esittää, että lupamääräystä 12 muutetaan muotoon: ”*Toiminnasta aiheutuva pöly ei saa ylittää ilmanlaatua koskevan valtioneuvoston asetuksen (79/2017) mukaisia raja-arvoja. Valvontaviranomainen voi perustelluista syistä edellyttää pölyn mittausta toiminnan aikana. (YSL 43 §, VNp 800/2010). Mittaus on tehtävä standardin ISO 10473:2000 mukaisella tai muulla standardin tarkkuutta vastaavalla menetelmällä, mikäli valvontaviranomainen näkee aihetta mittausten toteuttamiselle. Yksityiskohtainen mittaussuunnitelma mittauspisteineen on esitettävä Uudenmaan ELY-keskuksen tarkastettavaksi ennen mahdollisten mittausten suorittamista. Mittausraportti tuloksista johtopäätöksineen on toimitettava Uudenmaan ELY-keskukselle ja Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.”* Rudus Oy esittää, että lupamääräys 28 poistetaan ympäristöluvasta, koska mahdollisiin mittauksiin liittyvät oleelliset asiat on esitetty Rudus Oy:n ehdottamassa uudessa lupamääräyksessä 12. Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa alueella toimivan Remeo Oy:n Långmossebergenin jätteenkäsittelylaitoksen ilmanlaatua koskevista lupamääräyksiä, jotka ovat vastaavia, joita Uudenmaan ELY-keskus on soveltanut myös Rudus Oy:n Länsisalmen murskauslaitoksen valvontaan. Ilmatieteen laitos toteaa 12.10.2022 antamassaan lausunnossa, että alueella vallitseva hengitettävien hiukkasten PM_{10}-pitoisuus on useiden toimijoiden vaikutusten summa, joten yksittäisen toimijan vaikutusta on mittauksilla lähes mahdoton todentaa.

Pitkäsuontie 13 asemakaavoitettavan T/kem-korttelialueen kaakkoisosaan kohdistuu päivällä tieliikenteen melua 65–70 dB ja valtaosalle tulevaa T/kem-korttelialuetta 60–65 dB. Uuden korttelialueen itäpuolella oleva Remeo Oy:n kierrätyslaitos aiheuttaa melua ja pölypäästöjä. Remeo Oy:n ympäristölupaan liittyvää meluselvitystä on päivitetty vuoden 2019 maaliskuussa ja vuoden 2020 maalis-huhtikuussa *(Taratest 2020)*. Meluselvityksen mukaan Remeo Oy:n toiminnasta laitoksen

länsipuolelle leviävä päiväajan keskiäänitaso (LAeq07-22) 65–70 dB ei ulotu tulevalle T/kem-korttelialueelle. Selvityksen mukaan melutasojen ohjearvot ylittyvät Remeon kierrätyslaitosta lähimpien asuin- ja lomarakennusten luona sekä Ojangon ulkoilualueella ennen kaikkea tieliikennemelusta johtuen.

Kaavamuutosalueella merkittävin ympäristöhäiriö aiheutuu Kehä III:n ja Porvoonväylän tieliikenteen melusta.

Erityistoiminnat

Fingrid Oyj:n suurjänniteverkon 400 kV sähkön voimajohtolinja Länsisalmi–Anttila ja sen voimajohtoalue sijaitsevat kaavamuutosalueen ulkopuolella hieman Pitkäsuontie 2 eteläpuolella mutta ne asettavat rajoituksia huoltoasematoimintojen rakentamiseksi Pitkäsuontie 2 tontille. Polttoaineen jakelun säiliöineen sekä räjähdysvaarallisten tilojen tulee sijaita voimajohdon virtajohtimesta vaakasuoraan mitattuna vähintään 36,6 metrin etäisyydellä.

2.1.4 Maanomistus

Pitkäsuontie 2 Ojangon lumenvastaanottopaikan (kiinteistö 92–410–2–10 STENKULLA) sekä Pitkäsuonkalliot EV-alueen koillisosan ja Pitkäsuontien katualueen itäisen osan (kiinteistö 92–410–4–39 STENKULLA) omistaa Vantaan kaupunki.

Valtaosan Pitkäsuontie 13 Pitkäsuonkalliot EV-alueesta sekä sen ja Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan välisestä Pitkäsuontien katualueen osuudesta (määräala 92–410–4–39–M501) omistaa Vantaan Energia Oy.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen.

- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.
- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin.

Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava

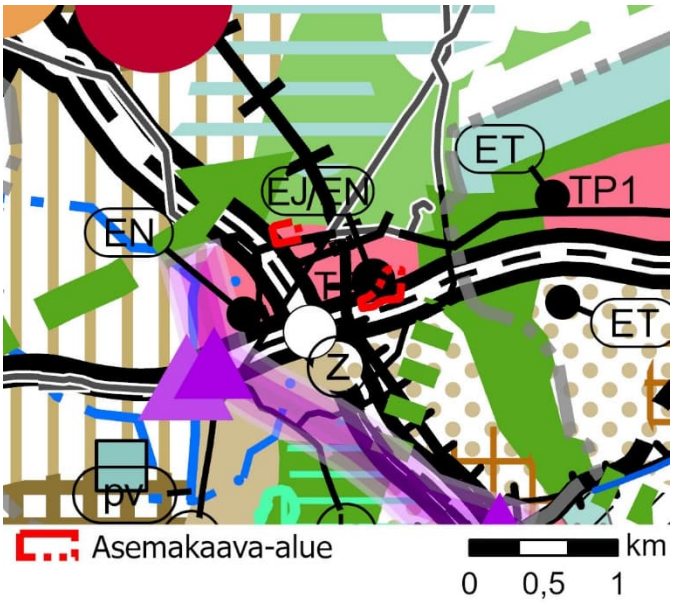

Maakuntavaltuusto hyväksyi Uusimaa 2050 -kaavan 25.8.2020 ja maakuntahallitus päätti voimaantulosta 7.12.2020. Kaavakokonaisuuden oli määrä tulla voimaan tammikuun 2021 lopulla, mutta Helsingin hallinto-oikeus on välipäätöksellään 22.1.2021 kieltänyt valtuuston päätöksen täytäntöönpanon. Hallinto-oikeus totesi 24.9.2021, ettei täytäntöönpanokieltoa ollut enää aihetta pitää voimassa siltä osin kuin valitukset oli hylätty, ja kaavakokonaisuus tuli pääosin voimaan.

Kaavamuutosalue on työpaikka-aluetta (TP1 ▭), jolle on osoitettu mm. paikka energia- ja jätehuoltoa palvelevia laitoksia varten (EJ/EN). Kaavamuutosalueen itäosassa on Vuosaaren rata (┼┼┼┼). Kaavamuutosalueen lähistöllä on 110 kV ja 400 kV voimajohtoja (—ⓩ—). Westerkullan kartanon alueelta kohti koillista jatkuva viheryhteystarve on osoitettu Remeo Oy:n kierrätyslaitoksen itäpuolelle Sotungintien alueelle. Vt 7 (Porvoonväylä) ja Länsimäentien liittymään on osoitettu joukkoliikenteen vaihtopaikka.

MAL 2019 -suunnitelma

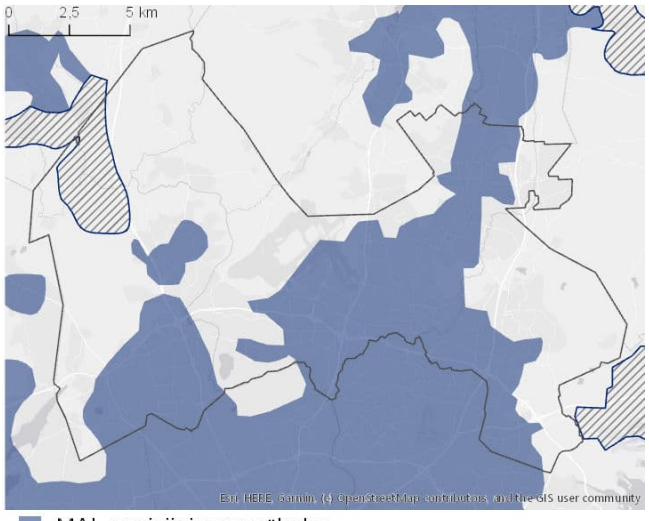

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSLn toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi.

Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty. että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määräävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSLn hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019.

Yleiskaava

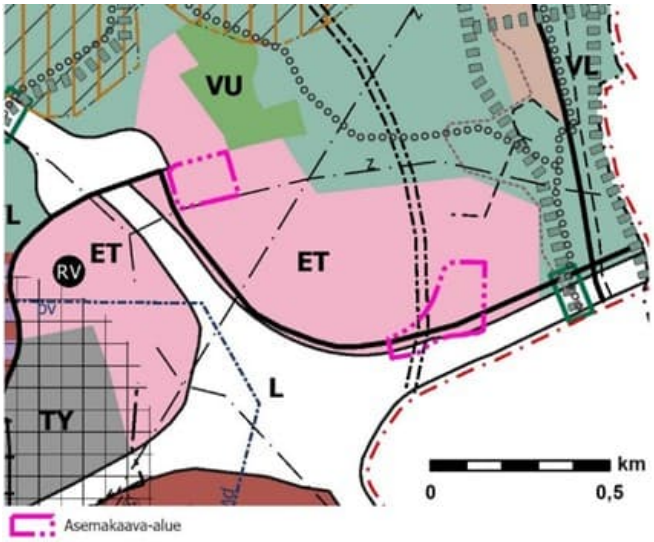

Kaavamuutosalue on yhdyskuntateknisen huollon aluetta ET. Pitkäsuontie 2:n eteläosassa on 110 kV ja 400 kV voimajohdot (Z). Pitkäsuontie 13:n länsiosan ali kulkee Vuosaaren radan tunneliosuus. Pitkäsuontie on osoitettu jatkumaan Porvoonväylän pohjoisreunassa Helsingin Norrbergetiin. Lähivirkistysalue-, ulkoilureitti- ja ekologinen runkoyhteys on osoitettu Remeo Oy:n kierrätyslaitoksen itäpuolelle Sotungintien tuntumaan.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023.Kolmella alueella (Länsisalmi, Myllykyläntie 4-8 ja Hakkilan radanpidon alue) jää voimaan osin yleiskaava 2007. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

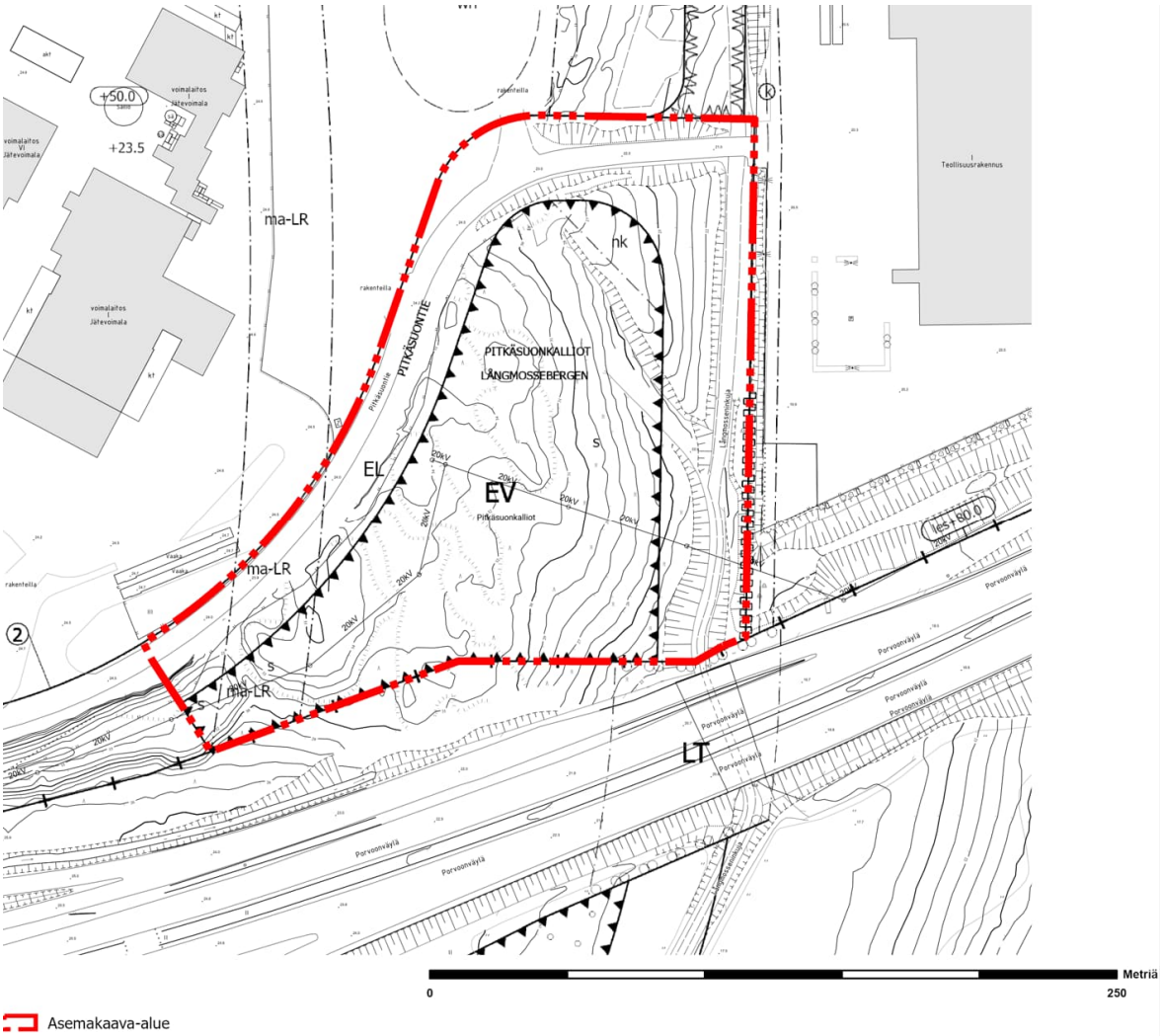

Ote kumoutuvasta osasta ajantasa-asemakaavaa nro 002175, asemakaavamuutoksen likimääräinen aluerajaus on osoitettu punaisella pistekatkoviivalla

Kaavamuutosalueen itäisellä osalla (Pitkäsuontie 13) on voimassa kaupunginvaltuuston 18.11.2013 hyväksymä asemakaavamuutos nro 002175, jossa Pitkäsuontie 13 on osoitettu Pitkäsuonkalliot-nimiseksi suojaviheralueeksi (EV) ja suojeltavaksi alueen osaksi (s) ja Pitkäsuontie katualueeksi. Suojaviheralueen koillisnurkka on osoitettu alueen osaksi (nk), jolla aidan, istutuksen tai muun näkemäesteen korkeus aa olla enintään 80 cm kadun pinnan tasosta. Suojaviheralueen ja Pitkäsuontien katualueen alla oleva Vuosaaren rata on osoitettu maanalaiseksi rautatietunneliksi (ma-LR).

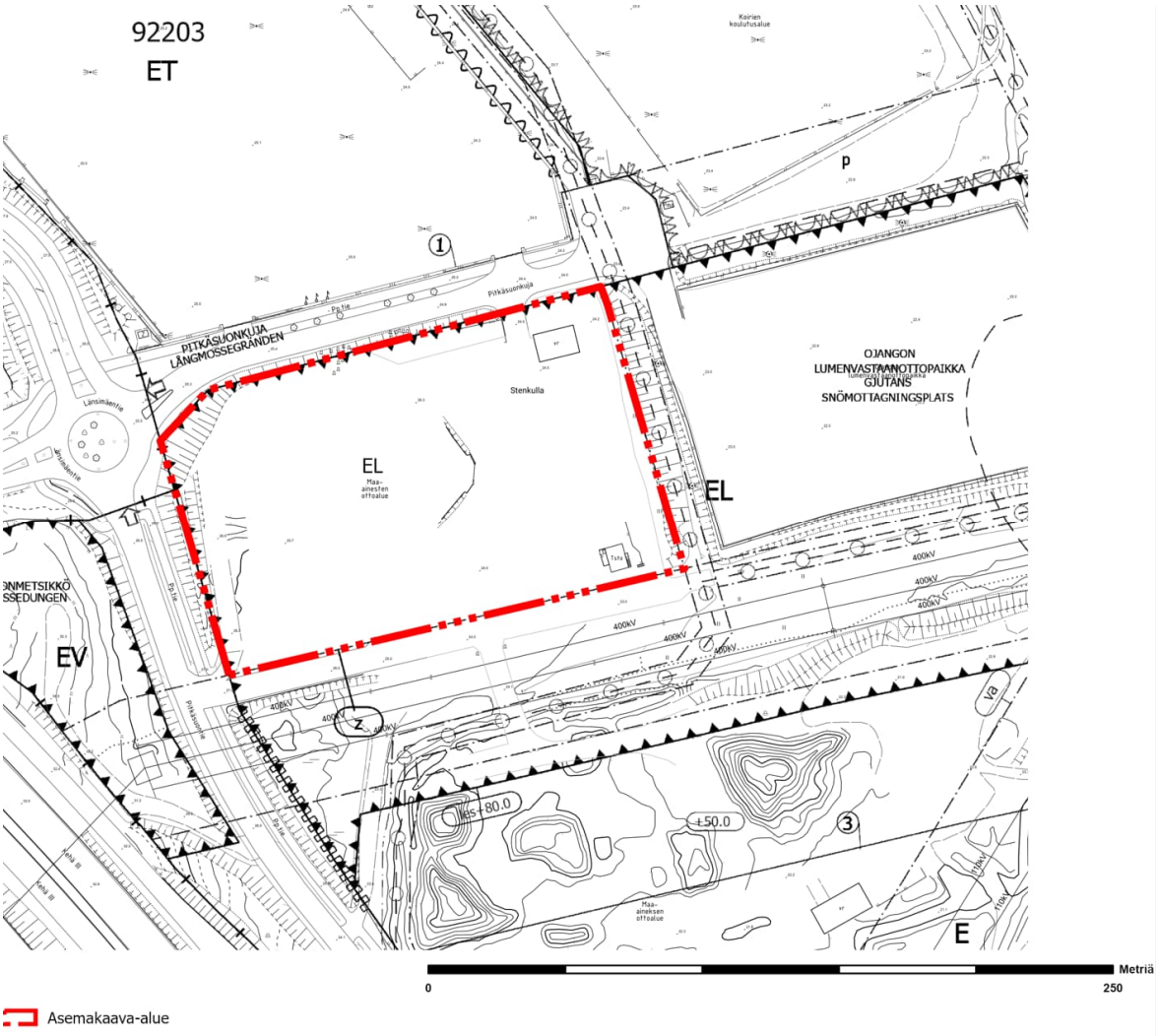

Ote kumoutuvasta osasta ajantasa-asemakaavaa nro 920300, asemakaavamuutoksen likimääräinen aluerajaus on osoitettu punaisella pistekatkoviivalla

Kaavamuutosalueen läntinen osa (Pitkäsuontie 2) on kaupunginvaltuuston 13.11.2017 hyväksymällä asemakaavalla 920300 OJANGON ERITYISALUEET osoitettu erityisalueeksi lumen vastaanottopaikkaa varten (EL). Kaavamuutosalue rajautuu etelässä voimajohtoalueeseen (Z) ja idässä maanalaisia johtoja varten varattuun alueen osaan.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

Muut päätökset, suunnitelmat ja selvitykset

Vantaan Energia Oy, Synteettisen metaanin tuotanto - ympäristövaikutusten arviointi, YVA-selostus (elokuu 2022)

Liitteet: Yhteysviranomaisen lausunto YVA-ohjelmasta; Yhteysviranomaisen lausunnon huomioon ottaminen selostuksessa; Melumallinnus; Lahokaviosammalselvitys; Yhteenveto HAZID-riskinanalyysissä tunnistetuista merkittävimmistä riskeistä

Kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto 13.9.2022

Lausunto synteettisen metaanin tuotantolaitosta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Kaupunginhallitus 27.2.2023

Vantaan kaupungin lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Vantaan Energia Oy:n ympäristölupahakemukseen koskien synteettisen metaanin tuotantolaitoksen ympäristölupaa ja toiminnan aloittamislupaa.

Hankkeen toteuttamisen ei arvioida olevan ristiriidassa alueen nykyisen maankäytön kanssa, sillä hankkeen aiheuttamat muutokset sijoittuvat keskelle aluetta, jonka toiminnot liittyvät jätehuoltoon, energiantuotantoon ja kiertotalouteen. Toimintojen keskittäminen mahdollistaa toimintojen synergiaetuja, kun jätevoimalan hiilidioksidia, vettä ja höyryä hyödynnetään tuotantoprosessissa ja toisaalta alueella käyvät raskaan liikenteen ajoneuvot voisivat tankata tuotettua synteettistä metaania. Kaupunki katsoo, että hanke on yksi tärkeä askel kohti vähähiilisyyttä ja irtautumista fossiilisista polttoaineista, ja hanke auttaa myös Vantaan kaupunkia hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa vuoteen 2030 mennessä. Kaupunki pitää tärkeänä, että sähköpolttoainelaitoshanke etenee.

Porvoonväylän (vt7) Länsimäentien pysäkit, aluevaraussuunnitelma (kevät 2020)

Porvoonväylän (vt7) Västersundomin eritasoliittymään esitetään suunnitelmassa muutoksia maantien suoja-alueeseen. Esitetyt muutokset jäävät kaavamuutosalueen itäpuolelle.

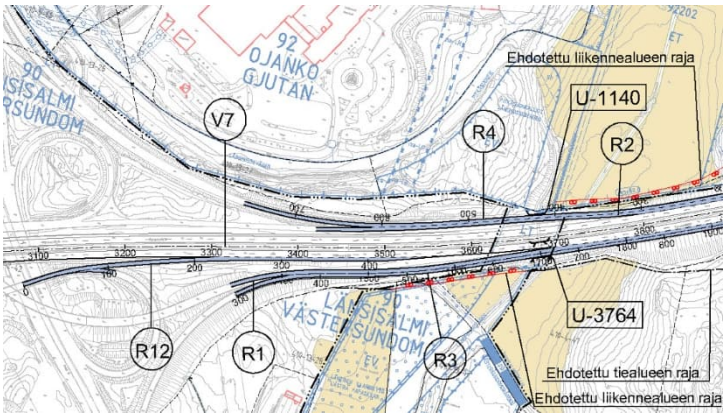

Ote aluevaraussuunnitelmasta, ehdotetut muutokset maantien suoja-alueeseen on osoitettu punaisella.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan Energia Oy:n ja Vantaan kaupungin jättämä kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 1.11.2021. Kaavamuutos tuli vireille 13.5.2022 työnumerolla 002503.

Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen viitesuunnitelmien yms. tausta-aineistojen valmisteluun ovat osallistuneet Vantaan Energia Oy, ST1 sekä konsultit AFRY Finland Oy ja Arkkitehdit Q4 Oy.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

Alueen maanomistajat, naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset), asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, ne, jotka katsovat olevansa osallisia, kaupungin asiantuntijaviranomaiset (Kaupunkirakenne ja ympäristö, Kiinteistöt ja tilat, Kadut ja puistot), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo.
Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Museovirasto, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, TUKES.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävyydestä ja niihin liittyvästä mielipiteiden kuulemisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa 4.6.2022, kirjeitse (MRL 62§, 63§) maanomistajille ja naapureille sekä sähköpostilla viranomaisille. Kirjeet ja sähköpostit ovat sisältäneet 13.5.2022 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

Mielipiteiden kuulemisen (13.5.–17.6.2022) yhteydessä saatiin 6 viranomaiskannanottoa ja 3 asukasmielipidettä. Asukasmielipiteet ovat sisällöltään identtiset. Kaavoittajan keskeiset huomiot on osoitettu *(→kursiivilla)*.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä (HSL) ei ollut huomautettavaa asemakaavamuutoksesta ja sen lähtökohdista.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n suurjänniteverkon 110 kV ilmajohdot sijaitsevat kaavamuutosalueen ulkopuolella. Keskijänniteverkon 20 kV maakaapeleita sijaitsee Pitkäsuontien katualueen ja Pitkäsuonkalliot suojaviheralueen (EV) pohjoisosan alla. Asemakaavan muutosalueella ei sijaitse Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia. Mikäli sähköverkkojen maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

(→ Maakaapeleiden sijainti on huomioitu asemakaavamuutosehdotuksessa.)

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY): Pitkäsuontiellä on vuonna 2016 rakennettua yleistä vesihuoltoverkostoa (vuonna 2019 rakennettu vesijohto ja jätevesiviemäri), johon osoitteeseen Pitkäsuontie 2 kaavailtu synteettisen metaanin jakeluasema voi liittyä.

Pitkäsuontien yleinen vesihuolto päättynee etelässä olemassa olevan jätevoimalan kohdalle. Pitkäsuontien itäpään vesihuolto (vuonna 2020 rakennetut vesijohto, kaksi paineviemäriä ja jätevedenpumppaamo) on verkostotiedon mukaan yksityistä vesihuoltoa.

Sähköpolttoainelaitos voidaan liittää vesihuoltoverkostoon yksityisin järjestelyin voimalan tonttijohtojen kautta. Yleisen vesihuollon uudisrakentamiselle ei kaavamuutosalueella ole tarvetta.

(→ Ei aiheuta kaavamuutokseen toimenpiteitä.)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes):

Pitkäsuontie 13: Tukes on osallistunut useisiin neuvotteluihin koskien Vantaan Energia Oy:n synteettisen metaanin tuotantolaitoksen (Pitkäsuontie 13) rakentamista ja antanut lausuntoja hanketta koskevaan YVA-menettelyyn. YVA-menettelyssä esitettyjen vaarallisten kemikaalien käsittely- ja varastointimäärien (mm. vety, metaani, ammoniakkivesi) perusteella on laajamittaista ja edellyttää luvan hakemista vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia varten Tukesilta. Esitettyihin varastointimääriin ja säiliökokoihin perustuen, Tukes arvioi toiminnan ylittävän SEVESO III

-direktiivin mukaisen suuronnettomuusvaarallisen toiminnan kriteerit; toiminta on joko toiminta-periaateasiakirja- tai turvallisuusselvitysvelvollista (VNa 685/2015 6-7§). Luvituksen ja valvonnan näkökulmasta synteettisen metaanin tuotantolaitos voidaan käsitellä samana kokonaisuutena olemassa olevan jätevoimalan kanssa.

Tukes on laatinut ohjeistusta uuden kemikaalilaitoksen kaavoituksessa huomioitavista asioista: Maankäytön suunnittelu | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes). Perusedellytyksenä uuden tuotantolaitoksen sijoitukselle on, että alueen kaavoitus mahdollistaa uuden tuotantolaitoksen. Alueen pitää olla varattu teollisuus- ja varastotoimintaan, jolloin sen kaavamerkintä on esimerkiksi ”T”. Suuronnettomuusvaarallisille kohteille suositellaan kaavamerkintää T/Kem, eli teollisuus- tai varastorakennusten alue, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen.

(→ Pitkäsuontie 13 on osoitettu T/kem-korttelialueeksi.)

Pitkäsuontie 2: Maa- ja biokaasun (metaanin) tankkausasemien sijoitusta on ohjeistettu mm. Kaasuyhdistyksen suunnitteluohjeessa: Suunnitteluohje maa- ja biokaasun tankkausasemille - Suomen Kaasuyhdistys ry. Nesteytetyn metaanin (LNG) säiliövaraston ja säiliön täyttöpaikan etäisyys vähintään 110 kV ilmajohdosta tulee olla vähintään 100 m. Etäisyys mitataan reunimmaiseen johtimeen. Tulevassa suunnittelussa tulee huomioida myös jakeluaseman toimintojen keskinäiset suojaetäisyydet (esim. LNG-säiliön etäisyys polttonesteiden jakelutoimintaan, sähkölatauspisteisiin ja myymälärakennukseen).

Kaavamerkinnän tulee mahdollistaa LNG-säiliön sijoittaminen alueelle. Säiliön koko vaikuttaa toiminnan laajuuteen ja täten myös edellytettävään kaavamerkintään.

(→ Pitkäsuontie 2 on osoitettu huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueeksi LHK, jolle saa sijoittaa huoltoaseman ja siihen liittyvät polttoaineiden jakelutoiminnot, korjaamo-, huolto- ja liiketilat. Kaasu ja nesteytetty kaasu ovat em. polttoaineita. Polttoaineiden jakeluasemien, ml. kaasu ja nesteytetty kaasu, suunnittelun, rakentamisen, toiminnan jne. on noudatettava mm. Lakia vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) sekä Valtioneuvoston asetusta maakaasun käsittelyn turvallisuudesta (551/2009). Jakeluaseman toteuttaminen edellyttää rakennuslupaa, jonka myöntämisessä on huomioitava em. laki ja asetus. Vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain Turvallisuus- ja kemikaalivirasto luvalla. Vaadittavat suojaetäisyydet ratkaistaan ja varmistetaan em. viranomaisluvissa.)

Vantaan kaupunginmuseo: Vantaan kaupunginmuseo on antanut lausunnon Pitkäsuontie 13 hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Ympäristövaikutusten arvioinnissa arvioidaan hankkeen vaikutukset myös kulttuuriympäristöön. Kulttuuriympäristön kannalta merkittävää on hankkeen vaikutukset lähistöllä sijaitsevaan maakunnallisesti merkittävään kulttuurimaisemaan (Länsisalmen kulttuurimaisema-alue) ja valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (Sotungin kylä ja Håkansbölen kartano). Jos hankkeella todetaan haittavaikutuksia näiden kulttuuriympäristöjen arvoihin, tulee ne huomioida asemakaavan ratkaisuissa.

Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

(→ Hankealueen läheisyyden arkeologisen kulttuuriperinnön, rakennusperinnön tai kulttuuriympäristön arvotettuihin kohteisiin ei muodostu hankkeen toteuttamisen myötä suoria tai merkittäviä vaikutuksia. Muutos maisemassa ei aiheuta merkittäviä vaikutuksia arvotettuihin alueisiin johtuen kohteiden välisestä etäisyydestä sekä alueen jo aiemman ja tätä kaavamuutoshanketta mittavamman rakentamisen myötä muuttuneesta maisemarakenteesta.)

Fingrid Oyj:

Maankäytön suunnittelussa täytyy ottaa huomioon seuraavien voimajohtohankkeiden

tarpeet:

- 400 kV voimajohtohanke Länsisalmi - Vuosaari

  Hankkeen YVA-menettely päättyi vuonna 2007. Jatkosuunnitteluun valittiin YVA-menettelyssä tutkittu avojohtoon perustuva vaihtoehto, jossa nykyinen 2 x 110 kV voimajohto puretaan ja uusi 2 x 400 kV voimajohto sijoitetaan sen paikalle.

- Länsisalmi– Anttila 400+110 kV voimajohtohanke

  Fingrid on suunnitellut uutta 400 kV + 110 kV voimajohtoyhteyttä Länsisalmen ja Anttilan sähköasemien välillä. Fingrid on laatinut hankkeesta maakuntakaavoitusta palvelevan taustaselvityksen vuonna 2018 ja johtoreitti on esitetty Uusimaa-kaavan 2050 liitekartalla E1.

Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohtoa Tammisto – Anttila varten on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus yhteensä 52 metriä leveälle johtoalueelle. Voimajohdon johtoalue muodostuu 32 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Rakennusrajoitusalue kattaa koko voimajohtoalueen.

Voimajohdot ja Stenkullaan erotinasema rajoittavat monin tavoin alueen rakentamista ja toimintaa. Polttoaineiden jakeluasema suunnittelija on pyytänyt asianmukaisesti risteämälausunnon alueen suunnittelua varten (Risteämälausunto 28.4.2022 AC-1879-8-60 / ID 1246590: Huoltoasema ja siihen liittyvät toiminnallisuudet 400 kV johdon Länsisalmi–Anttila pylväsvälin 2–3 pohjoispuolella kiinteistöllä 92-410-2-10: Lausunnossa todetaan mm. että Suomen kansalliset velvoittavat määrittelyt perusteella tulee polttoaineen jakelun säiliöineen sekä niiden aiheuttamien räjähdysvaarallisten tilojen sijaita vaakasuoraan mitattuna vähintään 36,6 metrin etäisyydellä voimajohdon virtajohtimesta mitattuna. Lisäksi jos joku muu standardi asettaa polttoaineen jakelulle vielä tiukempia rajoitteita voimajohdon läheisyydessä, on niitä noudatettava. Kaasuautojen tankkauspaikat ja säiliöt tulee toteuttaa myös edellä esitettyjä vaatimuksia noudattaen.). Risteämälausunto tulee olla lähtökohtana alueen suunnittelussa ja rakentamisessa. Mikäli suunnitelmat tarkentuvat, tulee Fingridistä pyytää uusi risteämälausunto. Tässä kaavalausunnossa ei voida ottaa kantaa alueen toteutuksen yksityiskohtiin tai teknisiin ratkaisuihin, mutta lähtötiedot ovat kunnossa risteämälausunnon myötä.

Fingrid on lausunut 24.3.2022 Vantaan Energia Oy:n synteettistä metaania tuottavan laitoksen rakentamista koskeva ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (UUDELY/2275/2022). Toimme esille, että vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan (T/kem) laitoksen sijoituksessa tulee ottaa huomioon mahdollisten onnettomuuksien vaikutukset (lämpösäteily-, räjähdys-, heite- ja painevaikutukset) päävoimansiirtoverkon ilmajohtoihin ja sähköasemaan.

Muistutamme kaavoituksen lähtökohdaksi seuraavista asioista, jotka on otettava huomioon suunnittelussa ja rakentamisessa voimajohdon läheisyydessä:

- Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa ristiriidassa sähköturvallisuuden kanssa eikä toiminta voi aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.
- Voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia.
- Voimajohtoalue ei sovellu varastointiin eikä lastaukseen.
- Pysäköintialueet on osoitettava mahdollisuuksien mukaan ensisijaisesti johtoalueen ulkopuolelle. Pysäköintialueen sijoittamiseen voimajohtoalueelle tulee pyytää Fingridin lupa. Mikäli

Fingrid toteaa alueen pysäköintiin soveltuvaksi, toiminnan harjoittajan tulee tehdä pysäköintialueesta Fingridin kanssa yksityisoikeudellinen sopimus.

- Voimajohtoalueella ja sen läheisyydessä on rajoitettu maanmuokkausta ja läjittämistä turvallisuussyistä.
- Voimajohtoaukealle voidaan istuttaa ainoastaan puita tai pensaita, joiden luontainen kasvukorkeus ei ylitä 4 metriä. Myös reunavyöhykkeillä puuston kasvua rajoitetaan.
- Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta. Johdon omistajalla on oikeus pitää voimajohtonsa kyseisellä alueella ja oikeus ylläpitää ja huoltaa sitä.
- Teiden ja katujen suunnittelussa tulee ottaa huomioon, mitä Liikenneviraston ohjeessa "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" (2018) esitetään.
- Voimajohdon rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maakäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/luvat-ja-lausunnot/ohjeitakaavoittajalle/.
- Risteämä voi olla myös esimerkiksi tie, katu, rakennelma tai rakennus, joka sijoittuu voimajohdon läheisyyteen. Risteämälausunnossa esitetään kaavalausuntoa yksityiskohtaisemmin ne seikat ja turvallisuusnäkökohdat, jotka hankkeen suunnittelijan ja toteuttajan on voimajohdon kannalta otettava huomioon.

Pyydämme lähettämään tietoa kaavan etenemisestä.

(→ Kaavamuutoksessa on huomioitu alueen voimajohtohankkeet. 400 kV voimajohdon Tammisto–Anttila johtoalue ei ulotu Pitkäsuontie 2 uudelle LHK-korttelialueelle. LHK-korttelialueen kaavamääräykset edellyttävät, että:

- *Polttoaineen jakelun säiliöineen sekä räjähdysvaarallisten tilojen tulee sijaita voimajohdon virtajohtimesta vaakasuoraan mitattuna vähintään 36,6 m etäisyydellä.*
- *Alue on suunniteltava yhteistyössä voimajohdon Länsisalmi-Anttila omistajan kanssa ja rakentamisesta tulee pyytää erillinen risteämälausunto voimajohdon omistajalta.)*

Asukasmielipiteiden (Vaarala Seura ry, Rajakylän Pientaloyhdistys ry, asukas1) keskeinen sisältö:

Kaupunki pyrkii esittämään kunkin yksittäisen voimassa olevaan kaavoitukseen liittyvän muutoksen vähäisenä ja niin, ettei kaikissa tilanteissa tarvita kaavamuutosta. Kaavaa ei muutettu Ojangon linja-autovarikon osalta, vaan osa varikosta ja koirapuistosta ulotettiin Ojangon virkistysalueelle, koska muutos katsottiin vähäiseksi. Remeo Oy:n laitos on rakennettu alueelle, jota ei oltu kaavoitettu sitä toimintaa varten.

(→ Ojangon linja-autovarikko on toteutettu v. 2017 hyväksytyn asemakaavan 920300 mukaisesti. Koirien koulutusalue on toteutettu v. 1999 hyväksytyn asemakaavan 920100 mukaisesti. Remeon tontti on asemakaavoitettu v. 1999 teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi.)

Korkeimman hallinto-oikeuden kumottua Östersundomin yhteisen yleiskaavan 12.5.2021 ja Porvoonväylän eteläpuoleisen Vantaan Länsisalmen alueen jäätyä Vantaan uudesta yleiskaavasta pois, ei alueen maankäyttöä, ml. virkistysalueet ja ekologiset verkostot, ole ratkaistu yleiskaavatasoisesti. Vantaa on asemakaavamuutoksella silti esittämässä suoja-alueiden ja virkistysalueiden supistamista kokonaisuudesta täysin irrallisena osana ja samalla vaikuttamalla laajaan alueen ekologiaan katkaisemalla niiden välisiä yhteyksiä. Pirstaleisella asemakaavamuutoksella estetään laajemman kokonaisuuden huomioivan maakuntakaavan tavoitteiden toteutuminen. Suojaviheralueet ovat erittäin tärkeitä ekologisia käytäviä Sipoonkorven kansallispuiston, Ojangon virkistysalueen ja etelämpänä sijaitsevien Natura 2000 -alueiden välillä. Kaavamuutos vaarantaa Natura 2000

-alueiden suojelutavoitteiden toteutumisen. Ekologiset yhteydet harvenevat, kapenevat, poistuvat ja katkeavat siten, että lähialueiden muodostama luonnonsuojelullinen kokonaisuus pirstaloituu erillisiksi enklaaveiksi luonnon biodiversiteettiä heikentäen. Suojaviheralueen (Pitkäsuontie 13) poistaminen on ristiriidassa lähialueelle myönnettyjen ympäristölupien perusteluiden ja aluetta koskevien hallinto-oikeuksien päätösten kanssa.

(→ Maakuntakaavassa on osoitettu viheryhteystarve Westerkullan kartanon alueelta kohti koillista jatkuen Remeo Oy:n kierrätyslaitoksen itäpuolelle Sotungintien alueelle. Viheryhteyden mitoituksessa on kiinnitettävä huomiota yhteyden merkitykseen ekologisen verkoston osana. Vantaan v. 1992 ja 2007 yleiskaavoissa on ollut sama perusratkaisu. Uudessa 11.1.2023 voimaan tulleessa yleiskaavassa lähivirkistysalue-, ulkoilureitti- ja ekologinen runkoyhteys on maakuntakaavan mukaisesti osoitettu Remeo Oy:n kierrätyslaitoksen itäpuolelle n. 300 m kaavamuutosalueesta itään Sotungintien tuntumaan. Porvoonväylä ja Kehä III aiheuttavat yhteyteen epäjatkuvuuskohdat, joiden kohdalle yleiskaavassa on osoitettu vihersilta ja -alikulut. Ekologinen runkoyhteys on osa maakunnallisesti tärkeää luontoyhteysverkostoa Sipoonkorven kansallispuisto–Länsisalmi–Salmenkallio ja Mustavuori (Natura 2000)–Länsisalmi–Sipoonkorven kansallispuisto. Nyt laadittava asemakaavamuutos on maakuntakaavan ja Vantaan yleiskaavojen mukainen.

Pitkäsuontie 13 kaavailtavan synteettisen metaanin tuotantolaitoksen YVA-menettelyä varten on tehty mm. luontoselvitys keväällä 2022. Alueella arvioidaan olevan vain vähän arvoa eläimistölle, sillä se on pienialainen, rakennettujen alueiden keskellä viheralueista irrallaan ja vilkkaasti liikennöidyn moottoritien vieressä. Pitkäsuontie 13 muuttamisella rakennetuksi T/kem-korttelialueeksi ei ole suoria tai epäsuoria vaikutuksia Natura 2000 -alueisiin, luonnonsuojelualueisiin tai ympäristössä sijaitseviin luontokohteisiin.)

Asemakaavamuutoksen vaikutukset ovat niin laajoja, ettei niitä voida ratkaista rajattua aluetta koskevalla asemakaavoituksella. Laajempaan alueeseen kohdistuvat yhteisvaikutukset jäävät tekemättä. Asemakaavamuutoksen osalta on myös arvioitava vaikutukset Fazerilan suoja-aluemääräyksiin.

(→ Asemakaavamuutoksen keskeisimmät vaikutukset aiheutuvat Pitkäsuontie 13 muuttamisesta synteettisen metaanin tuotantolaitokseksi. Em. hankkeen ympäristövaikutukset on selvitetty YVA-lain (252/2017) mukaisessa arviointimenettelyssä v. 2022. YVA-lain mukaisena yhteysviranomaisena on toiminut Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus. Yhteysviranomainen on tarkastanut arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun, ja todennut, että arviointiselostuksen perusteella on mahdollista muodostaa riittävä kokonaiskuva hankkeesta ja sen keskeisistä ympäristövaikutuksista. Myös hankkeen mahdolliset yhteisvaikutukset alueen muiden olemassa olevien ja suunniteltujen hankkeiden kanssa on tunnistettu ja niitä on käsitelty riittävästi arviointiselostuksessa. Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeella ei todennäköisesti ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Hankkeen keskeiset luontovaikutukset on tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti. Hankealue sijoittuu tunnistettujen ekologisten yhteyksien kannalta ongelmattomalle paikalle jo rakennetun teollisuusalueen ja moottoritiealueen väliin. Maankäyttöön ja kaavoitukseen kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu asianmukaisesti.)

Alueella ei tule sallia louhintaa, ennen kuin kaavamuutosesityksestä on saatu lainvoimainen päätös.

(→ Suojaviheralueen louhiminen tai rakentaminen ei ole mahdollista ennen kuin em. toimenpiteet mahdollistava asemakaavamuutos on lainvoimainen.)

Pitkäsuontie 2 muuttaminen huoltoasemaksi leikkaa osan Ojangon virkistysalueesta. Miksi ko. alueelle tarvitaan huoltoasema, koska sellainen on jo rakennettu Porvoonväylän eteläpuolelle?

(→ Pitkäsuontie 2 on osoitettu asemakaavamuutoksella 002175 (kv 28.10.2013) Ojangon lumenvastaanottopaikan osaksi. Aluetta ei ole asemakaavoissa osoitettu virkistysalueeksi. Pitkäsuontie 2 ei ole rakennettu asemakaavan mukaiseksi lumenvastaanottopaikaksi. Sitä on käytetty maa-

ainesten otto- ja käsittelyalueena, mikä on ollut v. 2015 alkaen mittavaa ja ilman kasvillisuutta. Alueen muuttaminen huoltoasemaksi ei leikkaa osaa Ojangon virkistysalueesta. Porvoonväylän eteläpuolella oleva osoitteessa Länsisalmentie 3 on Gasum Oy:n kaasutankkausasema ilman muita polttoaineita ja huoltoasematoimintoja ja liiketiloja. Pitkäsuontie 2 asemakaavoitettava huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialue sijaitsee voimakkaasti rakennetussa ympäristössä liikenteellisesti hyvin saavutettavassa paikassa sisältäen monipuoliset tankkausmahdollisuudet ja huoltoasematoiminnot.)

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen sekä lausuntojen ja muistutusten huomioiminen

Kaupunkiympäristölautakunta esittää ja kaupunginhallitus päättää asemakaavan muutosehdotuksen asettamisesta MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville ja oikeuttaa pyytämään tarvittavat lausunnot.

Nähtävilläolon määräaikana osallisilla on mahdollisuus jättää muistutuksia.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Innovaatioiden Vantaa -strategian mukaan rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyyden edelläkävijä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa. Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018, päivitetty Kv 10.10.2022)

Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan ja täydennetään. Rakentamista ohjataan erityisesti joukkoliikenneyhteyksien varrelle ja olemassa olevan infrastruktuurin yhteyteen. Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla. Kaavoituksella luodaan edellytyksiä vetovoimaisille yritys- ja työpaikka-alueille. Yritystoimintaa suunnataan alueille, joilla on parhaimmat edellytykset toiminnan harjoittamiseen ja jotka muodostavat muiden yritysten kanssa menestymisen mahdollisuuksia.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2022–2025 strategiaa. Vantaan kaupunginvaltuusto on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaan kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030. Resurssiviisauden tiekartta ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia, jossa ei ylikuluteta. Resurssiviisauden tiekartalla edetään neljällä kaistalla, joiden tavoitteet ja toimenpiteet tukevat toisiaan. Kaistat ovat energiankulutus ja -tuotanto, yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, kulutus ja materiaalit sekä vastuullinen vantaalainen. Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen vaikuttavat merkittävästi kaupungin resurssitehokkuuteen. Tiivistyvän kaupunkirakenteen päästöt ovat huomattavasti hajautuneen kaupunkirakenteen päästöjä vähäisemmät. Kaavoituksessa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtina.
- Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.

- Viherrakenne on terveyttä tukevaa ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saatavuutta.
- Luodaan hyvät edellytykset kestävälle ja monimuotoiselle liikkumiselle.
- Vähennetään liikkumistarvetta.
- Vähennetään lämmityksen päästöjä.
- Edistetään vähähiilistä rakentamista.
- Edistetään rakentamisen kiertotaloutta.
- Vähennetään infrarakentamisen ja massojenhallinnan hiilijalanjälkeä.
- Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.
- Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi.
- Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan.
- Varmistetaan kattava avoimien alueiden (esim. niityt) verkosto.
- Suojellaan luontoa kulumiselta.
- Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen.
- Kasvatetaan hiilikädenjälkeä ja edistetään hiilinegatiivisuutta.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Varmistamme, että työ, koti ja kauppa lomittuvat kaupunkirakenteessa.
- Otamme monipuolisen liikkumisen mahdollisuudet mukaan suunnitteluun.
- Säilytämme viherrakenteen vahvana osana kaupungin kehittämistä.
- Arvostamme arkkitehtuuria ja rakennusperintöä.
- Otamme maiseman antamat lähtökohdat huomioon ja säilytämme paikan henkeä luovia elementtejä kuten kallioita ja puita.
- Edistämme kaupan saavutettavuutta kaikilla kulkumuodoilla.
- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.
- Vihertehokkuuden käyttöönotto, minkä avulla osaltaan toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita.

Vihertehokkuus

Vihertehokkuus-menetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä ja toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Vantaan kaupungin arkkitehtuuriohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Vihertehokkuudella vastataan myös Vantaan resurssiviisauden tiekartan asettamiin tavoitteisiin. Vihertehokkuusmenetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta alueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuusmenetelmän avulla muun muassa edistetään vehreän, viihtyisän ympäristön rakentumista ja hulevesien hallintaa sekä turvataan ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita. Asemakaavassa alueille määrätään vihertehokkuustasot vihertehokkuusmenetelmää käyttäen.

Vantaan kulttuuriympäristölinjaukset

Vantaan kaupungin johtoryhmä hyväksyi 10.2.2020 Vantaan kulttuuriympäristölinjaukset, joiden mukaan vantaalaisten kulttuuriympäristöt ovat rakkaita ja rikkaita. Ne ovat hyvin hoidettuja ja monikerroksisia. Kulttuuriympäristön arvojen välittymisestä tulevaisuuteen huolehditaan asemakaavoissa mm. seuraavasti:

- varmistetaan kaavojen merkinnöillä ja määräyksillä, että merkittävät kulttuuriympäristökokonaisuudet säilyvät
- selvitetään kulttuuriympäristön arvot ja ominaispiirteet, ja pyritään säilyttämään ne

3.3.2 Muut tavoitteet

Vantaan Energia Oy:n tavoitteessa on luopua fossiilisista polttoaineista vuonna 2026 ja edetä kohti hiilinegatiivisuutta vuonna 2030. Vantaan kaupunginvaltuusto (Kv 31.1.2022) on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaan kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN PERUSTELUT

Osana Vantaan Energian hiilinegatiivisuustavoitetta ja Vantaan hiilineutraalisuustavoitetta tarvitaan Vantaan Energian jätevoimalan välittömään läheisyyteen synteettisen metaanin tuotantolaitos, joka erottaa jätevoimalan savukaasuista hiilidioksidia, josta tuotetaan vetyä elektrolyysillä ja metanoinnilla. Elektrolyysiprosessilla vesi pilkotaan molekyylitasolla vedyksi ja hapeksi sähkön avulla ja sivutuotteena syntyy happea. Metanoinnissa hiilidioksidi ja elektrolyysin tuottama vety reagoivat keskenään muodostaen metaania. Tuotettu synteettinen metaani puhdistetaan ja paineistetaan sekä hyödynnetään joko liikennepolttoaineena tai syötetään maakaasuverkkoon, josta kaasua voidaan käyttää korvaamaan maakaasua energiantuotannossa lämpökeskuksilla. Tuotantoprosessin jokaisessa vaiheessa syntyy lämpöä, joka hyödynnetään kaukolämmöntuotantoon lämpöpumpun avulla. Synteettisellä metaanilla korvattaisiin Vantaan Energia Oy:n lämmöntuotannossa tarvittava maakaasu. Synteettisen metaanin tuotantolaitoksen on sijaittava mahdollisimman lähellä nykyistä jätevoimalaa.

Vantaan Energian jätevoimalan välittömässä läheisyydessä sen kaakkoispuolella Porvoonväylää vasten oleva Pitkäsuonkalliot-niminen suojaviheralue (EV) on osoittautunut ainoaksi käyttökelpoiseksi alueeksi synteettisen metaanin tuotantolaitokselle. Pitkäsuontien asemakaavoitettu katualue on toteutunutta katua huomattavasti leveämpi ja siitä liitetään osia tuotantolaitosta varten muodostettavaan tonttiin, jotta siitä saadaan toiminnan kannalta riittävän kokoinen.

Pitkäsuontie on Vantaan yleiskaavassa osoitettu Porvoonväylän pohjoisreunaan ja jatkumaan Helsingin Norrbergetiin. Tuotantolaitoksen eteläpuolelle Porvoonväylää vasten asemakaavoitetaan osuus tulevaa katuyhteyttä varten.

Uusi Pitkäsuontie 2 huoltoasema sijoittuu liikenteellisesti hyvin saavutettavaan ja muuta kaupunkirakennetta mahdollisimman vähän häiritsevään kohtaan Kehä III:n ja Pitkäsuontien eritasoliittymän yhteyteen. Esimerkiksi Kehä III:a pitkin Vuosaareen satamaan suuntaaviin ja alueella käyviin raskaan liikenteen ajoneuvoihin olisi mahdollista tankata uudella huoltoasemalla synteettistä metaania. Kaavamuutoksen mukaisten toimintojen keskittäminen jätevoimalan lähelle tuo synergiaetuja.

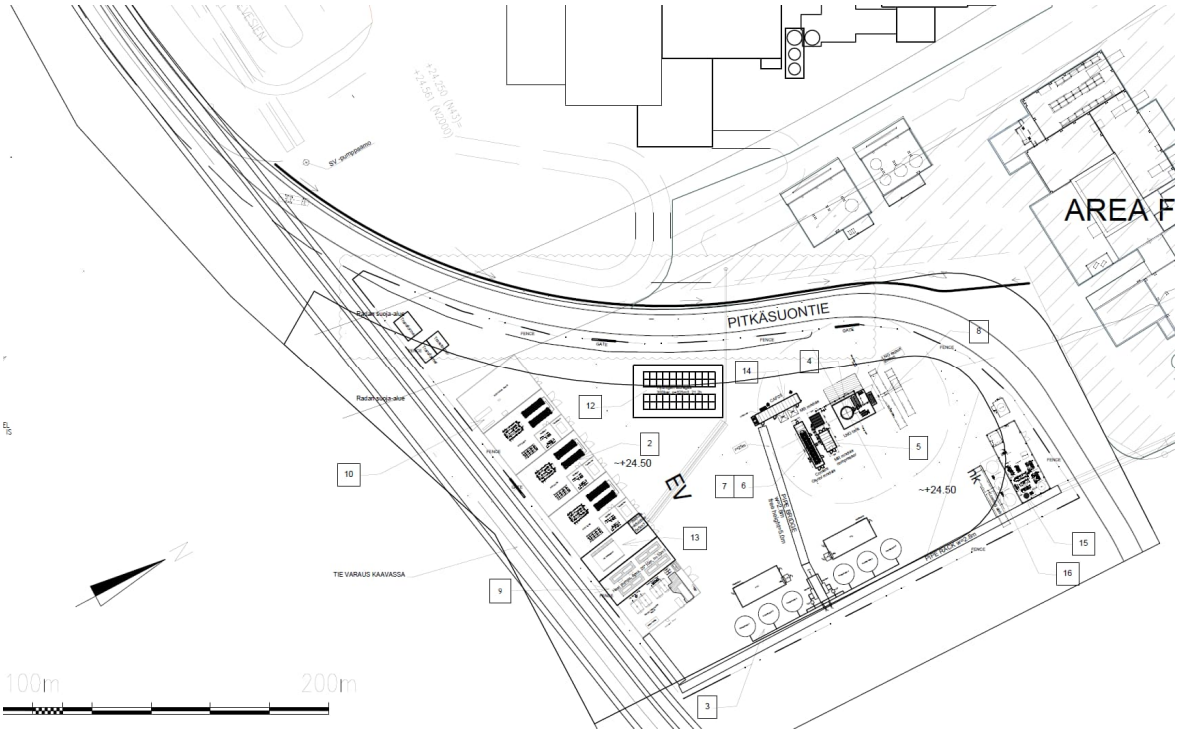

Alustava suunnitelma Pitkäsuontie 13 (T/kem) tontinkäytöstä (AFRY Finland Oy)

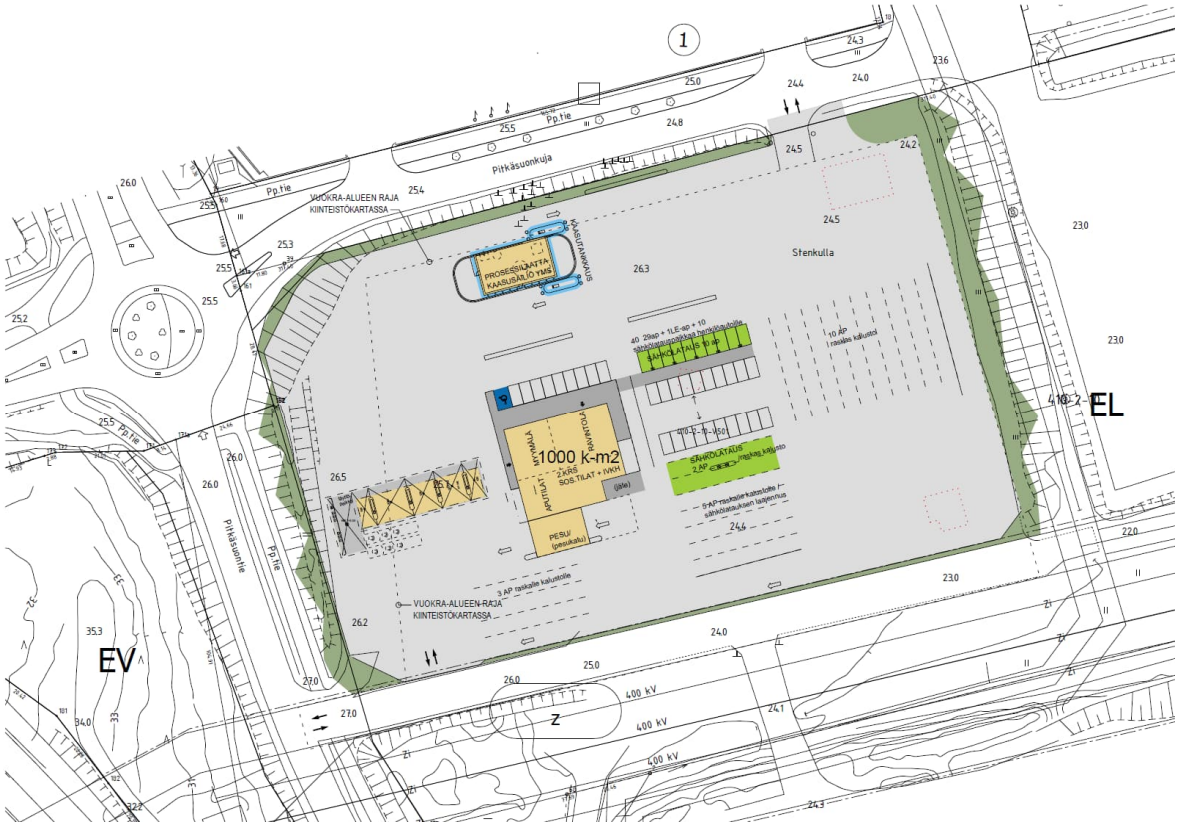

Alustava suunnitelma Pitkäsuontie 13 (LHK) tontinkäytöstä (Arkkitehdit Q4 Oy)

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Kumoutuvan asemakaavan Ojangon lumenvastaanottopaikan (EL) länsiosa osoitteessa Pitkäsuontie 2 muutetaan huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueeksi (LHK). Uudesta korttelialueesta muodostetaan korttelin 92204 tontti nro 1. Tontin rakentamista rajoittaa sen eteläpuolella sijaitseva Fingrid Oyj:n 400 kV:n sähkön voimajohto Länsisalmi–Anttila.

Kumoutuvan asemakaavan suojaviheralue (EV) sekä osia Pitkäsuontien katualueesta osoitteessa Pitkäsuontie 13 muutetaan teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi, jolla on / jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem). Uudesta korttelialueesta muodostetaan korttelin 92205 tontti nro 1. Korttelialueen länsi-, pohjois- ja itäpuolella oleva Pitkäsuontien katualue säilyy mutta sitä kavennetaan. Korttelialueen eteläpuolelle Porvoonväylää vasten muodostetaan Pitkäsuonpolku-niminen katualue.

T/kem-korttelialueen sekä Pitkäsuonpolun ja Pitkäsuontien katualueiden alla sijaitsevaa Vuosaaren satamaradan tunneliosuutta (ma-LR) varten laaditaan maanalainen asemakaava 920400ma.

Ojangon virkistysalueen eteläpuoleiselle yhdyskuntateknisen huollon alueelle sijoittuva kaavamuutosalue rajautuu lännessä Kehä III:en ja etelässä Porvoonväylään, joihin kaavamuutosalue liittyy Pitkäsuontien välityksellä.

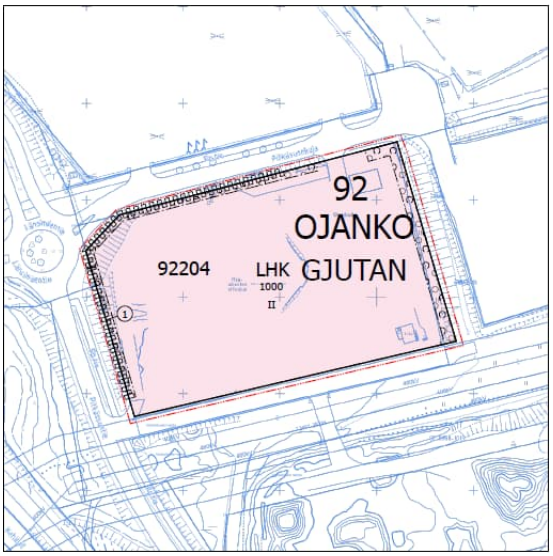

Pitkäsuontie 2

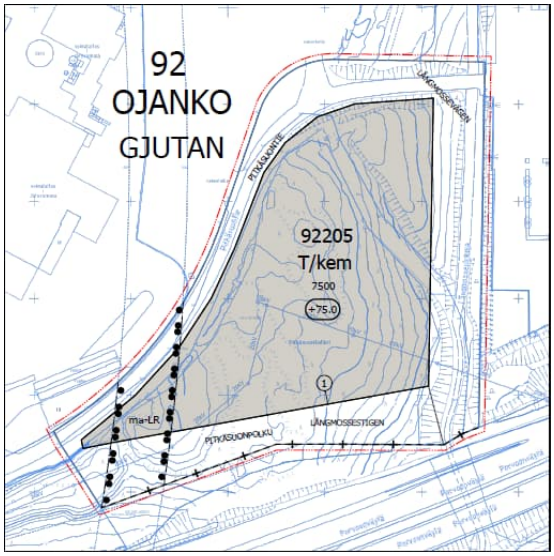

Pitkäsuontie 13 (ml. maanalainen asemakaava)

4.1.1 Mitoitus

Kaavamuutosalueen pinta-ala on 4,8893 ha. Kumoutuvan asemakaavan kokonaisrakennusoikeuden määrä on 0 k-m^2 ja kaavamuutoksen kokonaisrakennusoikeuden määrä on 8 500 k-m^2.

Kaavamuutosalue muodostuu kortteleista 92204 ja 92205 sekä Pitkäsuontien ja Pitkäsuonpolun katualueista.

Kortteliin 92204 muodostettavan huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueen (LHK) pinta-ala on 1,7773 ha. Kumoutuvan asemakaavan (osa Ojangon lumenvastaanottopaikkaa EL) kokonaisrakennusoikeuden määrä on 0 k-m^2. LHK-korttelialueelle osoitetaan kokonaisrakennusoikeutta

1 000 k-m^2. Päivittäistavarakauppaa ei sallita. Auto- ja polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

Kortteliin 92205 muodostettavan teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen, jolla on / jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem) pinta-ala on 1,7234 ha. Kumoutuvan asemakaavan (EV suojaviheralue sekä katualue) kokonaisrakennusoikeuden määrä on 0 k-m^2. T/kem-korttelialueelle osoitetaan kokonaisrakennusoikeutta 7 500 k-m^2. Päivittäistavarakauppaa ei sallita. Auto- ja polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

Pitkäsuontien katualuetta liitetään korttelin 92205 T/kem-korttelialueeseen. Korttelin 92205 eteläpuolelle Porvoonväylää vasten muodostetaan katualue *(Pitkäsuonpolku – Långmossestigen)*. Katualueiden pinta-ala vähenee kumoutuvaan asemakaavaan verrattuna 0,0401 ha.

Asemakaavamuutoksen 002503 yhteydessä laaditaan myös kaavamuutosalueella T/kem-korttelialueen sekä Pitkäsuonpolun ja Pitkäsuontien katualueiden alla sijaitsevaa Vuosaaren satamaradan n. 0,23 ha tunneliosuutta (ma-LR) varten maanalainen asemakaava 920400ma.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavamuutoksessa on huomioitu ympäristön laatua koskevat tavoitteet. Kaavamuutoksen kokonaisratkaisulla, asemakaavamääräyksillä ja –merkinnöillä sekä niiden huomioimisella rakennuslupia myönnettäessä edistetään rakentamisen ja lähiympäristön hyvän laatutason toteutumista.

Rakennusten arkkitehtuurista ja rakennustavasta on annettu laatua koskevia määräyksiä. Viherrakentamisesta, vihertehokkuudesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset. Vihertehokkuuden tason määrittelyllä saavutettava vihreä ympäristö luo kaavamuutosalueelle esteettisyyttä, viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia. Kaavamääräykset edistävät Vantaan kaupungin hulevesiohjelmaa, arkkitehtuuriohjelmaa sekä resurssiviisautta.

Synteettisen metaanin tuotantolaitoksesta (Pitkäsuontie 13) laaditun YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arvioinnin (Aineistot internetissä: Ymparisto.fi / Osallistu ja vaikuta / Ympäristövaikutusten arviointi / Vantaan Energia Oy:n synteettisen metaanin tuotanto, Vantaa) mukaan tuotantolaitosta voidaan pitää toteutuskelpoisena. Sillä ei arvioida olevan sellaisia haitallisia ympäristövaikutuksia, joita ei voitaisi hyväksyä, estää tai lieventää hyväksyttävälle tasolle.

4.3 ALUEVARAUKSET

Kaavamuutosalue on teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem), huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialuetta (LHK) sekä katualuetta (Pitkäsuontie, Pitkäsuonpolku). Kaavamuutosalueella sijaitseva osuus Vuosaaren satamaratatunnelista osoitetaan maanalaisena asemakaavavana.

4.3.1 Korttelialueet

LHK, Huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialue

Korttelialueesta muodostetaan korttelin 92204 tontti nro 1. Korttelialueelle saa sijoittaa huoltoaseman ja siihen liittyvät polttoaineiden jakelutoiminnot, korjaamo-, huolto- ja liiketilat. Koska alue ei sijaitse keskusta- tai asuinalueella, ei tontille saa sijoittaa päivittäistavarakauppaa. Toiminnot sopivat alueen yhdyskuntarakenteeseen ja lisäävät alueen monipuolisuutta. Korttelialueen kokonaisrakennusoikeuden määrä on 1 000 k-m2 ja korttelialueelle saa rakentaa enintään kaksikerroksisia rakennuksia. Korttelialueelle voidaan järjestää tonttiliittymät Pitkäsuonkujalta sekä Pitkäsuontieltä siten, että ne ovat mahdollisimman etäällä Kehä III:lle johtavan rampin ja

Pitkäsuonkujan/Pitkäsuontien kiertoliittymästä. Auto- ja polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä liikennesuunnittelun lausunnon perusteella.

Korttelialueen länsi-, pohjoisreunoille katualueita vasten on osoitettu n. 3,5 m levyiset alueen osat, joille on istutettava puita ja pensaita. Katujen luiskat saavat ulottua tontille. Itäreunaan lumenvastaanottopaikan pengertä vasten on osoitettu n. 6 m levyinen alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita. Istutettavilla alueen osilla jäsennetään ja rajataan alueen laajasti avointa maisemaa. Kaupunkikuvan jäsentämiseksi korttelialue tulee aidata tai rajata ympäristöstään rakentein tai istutuksin eikä tonttia saa käyttää avovarastointiin. Ympäristö tulee myös suunnitella niin, että erilaisen liikenteen risteyskohdissa on riittävä näkyvyys.

Tontin eteläraja rajautuu Fingrid Oyj:n 400 kV:n sähkön voimajohdon Länsisalmi–Anttila johtoalueeseen. Lähellä sijaitseva voimajohto aiheuttaa rajoituksia tontin rakentamiselle. Alue on suunniteltava yhteistyössä voimajohdon Länsisalmi–Anttila omistajan kanssa. Polttoaineen jakelun säiliöineen sekä räjähdysvaarallisten tilojen tulee sijaita voimajohdon virtajohtimesta vaakasuoraan mitattuna vähintään 36,6 metrin etäisyydellä kuten Fingrid Oyj:n risteämälausunnossa (AC-1879-8-60) edellytetään. Rakentamisesta tulee pyytää erillinen risteämälausunto voimajohdon omistajalta.

Korttelialue on Kehä III:n ja siltä alueelle johtavien katujen sisääntuloliittymässä, millä on alueen kaupunkikuvan kannalta merkittävä rooli. Rakennukset on toteutettava arkkitehtonisesti korkeatasoisesti ja rakentaminen on tehtävä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen. Erityisesti tulee huomioida näkymät Kehä III:n suunnasta.

Tontin lähistöllä on mm. Rudus Oy:n maa-ainesten ottoalue ja betoni- ja tiilijätteen kierrätysalue, minkä toiminnasta aiheutuu ympäristöhäiriöitä. Rakennuksen tuloilman otto tulee toteuttaa siten, ettei tontin välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta toiminnasta ja tieliikenteestä aiheudu pöly- tai ilmanlaatuhaittaa rakennuksen sisätiloihin. Rakennuksien toimistotilojen ja vastaavien työtilojen sisämelutasolle on määrätty tarvittava ääneneristävyys lento- ja liikennemelua vastaan.

Hulevesien hyvä hallinta on osa Vantaan kaupungin hulevesiohjelman toteuttamista. Hulevedet tulee viivyttää tontilla ja raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin. Korttelialueella säilytetään ja käsitellään vaarallisia kemikaaleja, joten hulevesijärjestelmä on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle. Moottoriajoneuvojen pesu-, huolto- ja korjaustoiminnot sekä niihin liittyvä kemikaalien käsittely ja varastointi on sijoitettava rakennuksiin. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Tällöin rakennuslupia myönnettäessä noudatetaan aina hulevesien viimeisimpiä käsittelyvaatimuksia, jotka päivittyvät ja tiukentuvat aika ajoin.

Istutusten ja hulevesiratkaisujen lisäksi myös viherkerroin on osa hulevesien hallintaa ja ilmastonmuutoksen hillintää. Vihertehokkuudella tarkoitetaan kasvustollisen ja hulevesiä läpäisevän pinnan painotettujen osatekijöiden yhteispinta-alan suhdetta tontin/korttelialueen kokonaispinta-alaan. Korttelialueella on vähintään saavutettava Vantaalla liikekiinteistöjä koskeva vihertehokkuuden normitavoiteluku 0,7.

T/kem, Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue, jolla on / jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen.

Korttelialueesta muodostetaan korttelin 92205 tontti nro 1. Korttelialueelle saa sijoittaa teollisuus- ja varastorakennuksia, energiantuotantolaitoksia sekä synteettistä metaania valmistavan ja varastoivan laitoksen. Toiminnot sopivat alueen yhdyskuntarakenteeseen ja muodostavat niiden kanssa toimivan kokonaisuuden. Korttelialueen kokonaisrakennusoikeuden määrä on 7 500 k-m2. Rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasema voi olla enintään +75.0, mikä vastaa viereisen jätevoimalan savupiippujen korkeutta. Mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei kuitenkaan saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoesteiden

korkeusrajoituspintoja. Korttelialueelle voidaan järjestää tonttiliittymät esimerkiksi Pitkäsuontieltä, joka on rakennettu tontin länsi- ja pohjoispuolelle mutta jatkuu katualuevarauksena myös tontin itäpuolelle. Auto- ja polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä liikennesuunnittelun lausunnon perusteella.

Korttelialueen lounaisosassa sijaitsee maanalainen tunneliosuus Vuosaaren satamaradasta. Rakennuksia ei saa sijoittaa tunnelin (ma-LR) rakenteita eikä siellä tapahtuvaa liikennettä vaarantavalla tavalla. Asiasta on annettu myös koko kaava-aluetta koskeva kaavamääräys.

Korttelialue on vilkkaasti liikennöidyn Porvoonväylän reunassa alueen kaupunkikuvan kannalta merkittävässä paikassa. Rakennukset on toteutettava arkkitehtonisesti korkeatasoisesti ja rakentaminen on tehtävä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen. Erityisesti tulee huomioida näkymät Porvoonväylän suunnasta. Korttelialueen liikenneväylän puoleiset julkisivut, valaistus sekä paikoitus- ja liikennöintialueet eivät saa aiheuttaa liikenneturvallisuutta vaarantavaa häikäisyä Porvoonväylälle.

Rakennusten näkymistä kaukomaisemaan vähennetään edellyttämällä, että rakennusten julkisivujen hallitseva väritys tulee olla tummahko. Tontti rajautuu katualueisiin, joten ulkovarastointialueet ja katokset on rajattava niin, että varastoitava materiaali ei haitallisesti näy kadulle eikä aiheuta maisemallista tai muuta haittaa ympäristölle. Katujen luiskat saavat ulottua tontille.

Tontin itäpuolella on Remeo Oy:n kierrätyslaitos, jonka toiminnasta aiheutuu ympäristöhäiriöitä. Rakennuksen tuloilman otto tulee toteuttaa siten, ettei tontin välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta toiminnasta ja tieliikenteestä aiheudu pöly- tai ilmanlaatuhaittaa rakennuksen sisätiloihin. Rakennuksien toimistotilojen ja vastaavien työtilojen sisämelutasolle on määrätty tarvittava ääneneristävyys lento- ja liikennemelua vastaan.

Hulevesien hyvä hallinta on osa Vantaan kaupungin hulevesiohjelman toteuttamista. Hulevedet tulee viivyttää tontilla ja raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin. Korttelialueella valmistetaan, säilytetään ja käsitellään vaarallisia kemikaaleja, joten hulevesijärjestelmä on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Tällöin rakennuslupia myönnettäessä noudatetaan aina hulevesien viimeisimpiä käsittelyvaatimuksia, jotka päivittyvät ja tiukentuvat aika ajoin. Käsittelyvaatimukset voivat ajan kuluessa tiukentua, eikä niiden sisältöä ole tarkoituksenmukaista kirjata kaavamääräyksiin.

Istutusten ja hulevesiratkaisujen lisäksi myös viherkerroin on osa hulevesien hallintaa ja ilmastonmuutoksen hillintää. Vihertehokkuudella tarkoitetaan kasvustollisen ja hulevesiä läpäisevän pinnan painotettujen osatekijöiden yhteispinta-alan suhdetta tontin/korttelialueen kokonaispinta-alaan. Korttelialueella on vähintään saavutettava Vantaalla teollisuuskiinteistöjä koskevaa vihertehokkuuden normitavoiteluku 0,6 ja sen toteutuminen on osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla rakennusluvan yhteydessä.

Katualueet

Pitkäsuontien katualuetta kavennetaan ja Porvoonväylän pohjoisreunaan korttelin 92205 eteläpuolelle muodostetaan katualue *(Pitkäsuonpolku – Långmossestigen)* Vantaan yleiskaavan mukaista ja Helsingin Norrberbetiin saakka tulevaisuudessa jatkuvan katuyhteyden osaksi.

Maanalainen asemakaava 920400ma

Koko kaava-aluetta koskevat määräykset, että maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla alueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta vahinkoa maanalaisille tiloille, rakenteille, laitteistoille tai junaliikenteelle.

Kolmiulotteinen kiinteistö

Kaava-alueelle voidaan muodostaa maanalaisia kiinteistöjä.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista. Arvioinnin tarkoituksena on tunnistaa kaavamuutoksen mahdollistaman maankäytön ja siihen liittyvien toimintojen merkittävät vaikutukset. Asemakaavamuutoksen vaikutukset on arvioitu kaupungin omana työnä. Vaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty Vantaan Energia Oy:n hiilineutraalin synteettisen metaanin tuotantolaitoksen ympäristövaikutusten arviointia (YVA) aineistoineen. Viranomaisten lausunnot ja muiden osallisten kannanotot ovat osa vaikutusten arviointia.

YVA-aineistot internetissä: Ymparisto.fi / Osallistu ja vaikuta / Ympäristövaikutusten arviointi / Vantaan Energia Oy:n synteettisen metaanin tuotanto, Vantaa

Kaavamuutos kohdistuu yleiskaavan yhdyskuntateknisen huollon alueelle, jolla sijaitsevat Kaavamuutos on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä ja sitä voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

Mikäli alueen asemakaava ei muuteta, synteettistä metaania tuottavaa laitosta (P2G) ei voida rakentaa Vantaan Energia Oy:n Ojangon jätevoimalan välittömään läheisyyteen. P2G-laitoksen toiminta perustuu hiilidioksidin erottamiseen jätevoimalan savukaasuista hiilidioksidipäästöjen erottamiseen ja metaanin tuottamiseen erotetusta hiilidioksidista ja vedystä, joten P2G-laitoksen sijainti muualla kuin Ojangossa ei ole toteuttamiskelpoinen ratkaisu. Jos hanketta ei toteuteta, fossiilisten polttoaineiden käyttö jatkuu ja niiden korvaamiseen tieliikenteessä, lento- ja meriliikenteessä sekä energiantuotannossa tulee löytää muita ratkaisuja. Lisäksi hiilidioksidintalteenottolaitos jää toteuttamatta, jolloin jätevoimalassa syntyvistä hiilidioksidipäästöistä ei oteta talteen hiilidioksidia synteettisen kaasun tuotantoon tai jälleenmyynnin kautta teollisuuskäyttöön.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Yhdyskuntarakenne

Kaavamuutosalue sijaitsee Kehä III:n ja Porvoonväylän liittymän pohjoispuolella yleiskaavan yhdyskuntateknisen huollon toimintojen alueella, Vantaan Energian jätevoimalan, Remeo Refining Oy:n jätteenkäsittelylaitoksen, Rudus Oy:n betoni-, tiili- ja asfalttijätteen sekä kiviaineksen murskauslaitoksen, Tieluiska Oy:n maa-ainesten käsittelyalueen, Ojangon linja-autovarikon, Ojangon lumenvastaanottopaikan sekä Länsisalmi–Anttila sähkön voimajohtolinjan vieressä. Kaavamuutosalue sijaitsee rakennetussa yhdyskuntarakenteessa siihen tukeutuen eikä muuta alueelle rakentunutta tilannetta merkittävästi.

Kaupunkikuva ja maisema

Kehä III:n ja Länsimäentien eritasoliittymän itäpuoleinen Pitkäsuonkujan/Pitkäsuontien kiertoliittymä on sisääntulo Ojangon yhdyskuntateknisen huollon alueelle. Sen vieressä (Pitkäsuontie 2) on pitkään toiminut Rudus Oy:n maa-ainesten otto- ja käsittelyalue, jolla on laajoja puuttomia ja pensaattomia kenttäalueita ja maa-aineskasoja. Niiden korvautuminen kaavamuutoksen mukaisella huoltoasema- ja liikerakennuskokonaisuudella istutuksineen, arkkitehtonisesti korkeatasoisin rakennuksin sekä korttelialueen ympäristöstään rajaavin aidoin, rakentein tai istutuksin, kohentaa ja jäsentää alueen kaupunkikuvaa kumoutuvaan asemakaavan ja nykytilanteeseen verrattuna.

Pitkäsuontie 13 nykyinen suojaviheralue, joka on kallioista metsää, muuttuu kaavamuutoksen myötä synteettisen metaanin tuotantolaitokseksi ja rakennetuksi tontiksi. Sen lähialueen rakennukset ovat mittakaavaltaan suuria ja maisema on voimakkaasti ihmistoiminnan muokkaamaa.

Tuotantolaitoksen edellyttämä rakentaminen on mittakaavaltaan pienempää ja matalampaa kuin esimerkiksi viereisen jätevoimalan muodostama kokonaisuus. Uuden tuotantolaitoksen savupiiput ovat tontin muuta rakentamista selkeästi korkeampia. Kaavamuutoksen uudet kaavamääräykset edellyttävät, että korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen huomioiden erityisesti näkymät Porvoonväylän suunnasta. Rakennusten julkisivujen hallitsevan värityksen tulee olla tummahko, millä vähennetään rakennusten näkymistä maisemassa. Vihertehokkuutta edellyttävä kaavamääräys johtaa siihen, että tontille on istutettava puita, pensaita ja muita istutuksia. Kaavamuutoksen vaikutus jätevoimalan lähialueen maisemaan ei ole merkittävä.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset

Kaavamuutosalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä, arvokkaita maisema-alueita tai arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Kaavamuutos ei aiheuta suoria tai merkittäviä vaikutuksia kaavamuutosalueen ulkopuoleisiin arkeologisen kulttuuriperinnön, rakennusperinnön tai kulttuuriympäristön arvotettuihin kohteisiin. Pitkän aikavälin ihmistoiminnan myötä voimakkaasti muuttuneesta maisemarakenteesta ja alueen rakentamisen isosta mittakaavasta sekä kaavamuutosalueen ja arvotettujen kohteiden välisestä etäisyydestä johtuen kaavamuutoksen vaikutukset arvotettuihin maisema-alueisiin eivät ole merkittäviä.

Asuminen ja sosiaalinen ympäristö

Lähin asuinkiinteistö sijaitsee Pitkäsuontie 2:n kaavamuutosalueesta yli 300 m etäisyydellä lounaaseen Vaaralassa ja Pitkäsuontie 13:n kaavamuutosalueesta yli 300 m etäisyydellä kaakkoon Länsisalmessa. Kaavamuutosalueiden ja asuinkiinteistöjen välissä on Kehä III sekä Porvoonväylä. Kaavamuutoksella ei ole suoria vaikutuksia asumiseen. Kaavamuutosalueen tulevat tontit eivät ole asukkaiden virkistyskäytössä tms. eikä kaavamuutos siten aiheuta vaikutuksia sosiaaliseen ympäristöön.

Kaavamuutoksella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Pitkäsuontie 13 synteettisen metaanin tuotantolaitos sijoittuu jo käytössä olevan jätevoimalan viereen eikä toiminnan luonne alueella muutu. Osa ihmisistä voi kuitenkin kokea hankkeen kielteisenä, koska teollisten toimintojen alue laajenee hankkeen myötä. Hanke voi lisäksi aiheuttaa lähialueiden asukkaissa huolta. Pitkäsuontie 13 alueen kallioiden aktiivisin louhintavaihe nostaa alueen melutasoa.

Palvelut ja työpaikat

Kaavamuutos täydentää ja monipuolistaa Ojangon yhdyskuntateknisen huollon aluekokonaisuutta ja mahdollistaa uusien työpaikkojen toteutumisen alueelle. Pitkäsuontie 2 uuden huoltoaseman liike- ja palvelutilat tuovat alueelle ja siellä työskenteleville palveluita, joita alueella ei vielä ole.

Pitkäsuontie 2 huoltoasemalle ei saa rakentaa päivittäistavarakauppaa. Kaavamuutoksen mahdollistama liiketilojen lisäys ei synnytä haitallisia vaikutuksia kaupan palveluverkkoon, keskusta-alueiden toiminta- tai kehittymisedellytyksiin, kaupan palveluiden saavutettavuuteen sekä kestävään liikkumiseen. Hanke on MRL:n kaupan sijainninohjauksen mukainen.

Taloudelliset vaikutukset

Kaavoitettava alue sijaitsee nykyisessä yhdyskuntarakenteessa ja yhdyskuntateknisten verkostojen alueella, mikä on yhdyskuntataloudellisten kustannusten kannalta edullisempaa kuin uuden, yhdyskuntarakenteesta irrallisen alueen toteuttaminen. Hanke hyödyntää olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa.

Kaavamuutoksesta ei aiheudu vesihuollolle suunnittelu- tai rakentamiskustannuksia.

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus, jonka mukaan Pitkäsuontie 13 maanomistaja Vantaan Energia Oy joutuu maksamaan suojaviheralueen muutoksesta T/kem-korttelialueeksi saamastaan arvonnoususta Vantaan kaupungille korvauksen, kun uusi kaava tulee voimaan.

Hanke on taloudellisesti kannattava.

Virkistys

Kaavamuutos ei muuta asemakaavoitettuja virkistysalueita eikä vaikuta lähialueen virkistysalueverkostoon. Hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Pitkäsuontie 13 itäreunalla, asemakaavoitetulla mutta rakentamattomalla Pitkäsuontien osuudella sijaitsee Långmosseninkujan alikulku Porvoonväylän ali. Sitä ei ole arvioitu maakunnallisesti tai paikallisesti tärkeäksi ekologiseksi yhteydeksi. Alikulku ja rakentamaton Pitkäsuontien katualue hieman kavennettuna säilyvät, eikä kaavamuutos poista mahdollisuutta alueella talvisin olevan yhdysladun tekemiselle.

Liikenne

Pitkäsuontie 2 uusi huoltoasema- ja liikerakennustontti sijaitsee Kehä III:n Länsimäentien eritasoliittymän Pitkäsuontie/Pitkäsuonkuja-kiertoliittymän yhteydessä. Tontille ei saa rakentaa päivittäistavarakauppaa, joten valtaosan tontille suuntautuvasta liikenteestä arvioidaan aiheutuvan Kehä III:n liikennevirrasta huoltoaseman palveluita käyttämään tulevista autoilijoista. Myös läheisen linja-autovarikon, Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan sekä Remeo Refining Oy:n työntekijät sekä raskaan liikenteen ajoneuvot ovat huoltoaseman palveluiden (mm. raskaan liikenteen ajoneuvojen kaasutankkaus) todennäköisiä käyttäjiä. Pitkäsuontie 2 muuttumisen huoltoasemaksi ei arvioida juurikaan lisäävään liikennettä lähialueen katuverkossa.

Pitkäsuontie 13 muutoksen mahdollistaman synteettisen metaanin tuotantolaitoksen toiminnan aiheuttama lisäys liikennemääriin on noin 1–3 yhdistelmäautoa vuorokaudessa, mikä koostuu metaanin tukkutoimituksista. Lisäksi kemikaalien kuljetuksesta aiheutuva liikenteen lisäys on noin yksi kuorma-auto viikossa. Henkilöliikenteen kasvun arvioidaan olevan vähäistä.

Kaavamuutoksen mahdollistama Pitkäsuontien katualueen kaventaminen liittämällä katualueen osia Pitkäsuontie 13 uuteen tonttiin ei heikennä alueen katuverkon toimivuutta.

Kaavamuutos ei muuta Kehä III:n eikä Porvoonväylän maanteiden alueita eikä uusien asemakaavoitettujen toimintojen vähäinen lisäys alueen liikennemääriin aiheuta haittaa maanteiden toimivuudelle.

Kaavamuutosalueeseen sisältyvä osuus Vuosaaren satamaratatunnelista on huomioitu kaavamerkinnöin ja -määräyksin. Kaavamuutos ei aiheuta haittaa tunnelille ja siellä liikennöiville junille.

Vesihuolto

Vesijohtoverkosto ja jätevesiviemäröinti säilyvät muuttumattomana (kts. kohta 2.1.3 Rakennettu ympäristö). Yleisen vesihuollon uudisrakentamiselle ei kaavamuutosalueella ole tarvetta. Molemmat uudet tontit liittyvät olemassa olevaan vesihuoltoverkostoon. Mikäli kaavamuutosalueen itäpuolen tontilla syntyy jätevesiä, ne on pumpattava olemassa olevia paineviemärilinjoja pitkin Pitkäsuontien jätevedenpumppaamolle.

Kaavamuutosalueen hulevedet muodostuvat pääosin sateen aiheuttamasta pintavalunnasta. Pintavalunta voi sisältää hiekkaa, öljyä, suolaa ja kiintoainesta ja ravinteita. Kaavamääräykset edellyttävät alueen hulevesien viivyttämistä ja käsittelyä tonteilla. Tonttien liikennöintialueiden

hulevedet esikäsitellään hiekanerotus- ja öljynerotuskaivoilla sekä hulevesiviemäriverkosto varustetaan sulkuventtiileillä onnettomuustilanteiden varalle.
Alueen käsitellyt hulevedet johdetaan avo-ojia pitkin Ojangonojaan ja Westerkullanojaan.

Ympäristöhäiriöt

Liikennemelu ja muu ympäristömelu

Valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 on päiväajan enimmäismelutason ohjearvo LAeq liike- ja toimistohuoneille 45 dB. Asuinalueilla keskiäänen enimmäismelutason ohjearvo päivällä on sisätilojen osalta 35 dB ja yöllä 30 dB, ulkona 50 dB (uusilla alueilla 45 dB).

Vantaan vuoden 2021 liikennemäärien liikennetietojen mukaisen meluselvityksen perusteella Pitkäsuontie 2 länsireunalle päivällä kohdistuvan Kehä III:n aiheuttaman tiemelun keskiäänitaso LAeq 7–22 kahden metrin laskentakorkeudella on 60–65 dB, mikä Vantaan rakennusjärjestyksen mukaan edellyttää toimistotilojen ulkovaipalta äänitasoeroa ΔL 30 dB. Valtaosalla tulevaa LHK-korttelialuetta tieliikenteen melua on 55–60 dB. Tulevan LHK-korttelialueen eteläpuolella oleva Rudus Oy:n maa-ainesten ottoalueen ja betoni- ja tiilijätteen kierrätysalueen toiminnasta aiheutuu melua ja ajoittaista pölyä.

Pitkäsuontie 13 asemakaavoitettavan T/kem-korttelialueen kaakkoisosaan kohdistuu päivällä tieliikenteen melua 65–70 dB ja valtaosalle tulevaa T/kem-korttelialuetta 60–65 dB. Uuden korttelialueen itäpuolella oleva Remeo Oy:n kierrätyslaitos aiheuttaa melua ja pölypäästöjä. Remeo Oy:n toiminnasta laitoksen länsipuolelle leviävä päiväajan keskiäänitaso (LAeq07-22) 65–70 dB ei ulotu tulevalle T/kem-korttelialueelle. Melutasojen ohjearvot ylittyvät Remeon kierrätyslaitosta lähimpien asuin- ja lomarakennusten luona sekä Ojangon ulkoilualueella ennen kaikkea tieliikennemelun takia.

Liikenne- ja ympäristömelun takia on Pitkäsuontie 2 ja 13 tuleville rakennuksille asetettu kaavamääräykset siitä, että toimistotilojen yms. sisämelutaso ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7–22) 45 dB (A).

Kaavamuutosalueella merkittävin ympäristöhäiriö aiheutuu Kehä III:n ja Porvoonväylän tieliikenteen melusta. Kaavamuutos ei oleellisesti muuta alueen ympäristöhäiriöiden tilannetta kumoutuvaan asemakaavaan verrattuna.

Pienhiukkaset

EU on antanut ilmanlaadun raja-arvot alueille, joilla ihmiset altistuvat ilman epäpuhtauksille. Nämä raja-arvot on pantu täytäntöön ilmanlaatua koskevalla valtioneuvoston asetuksella (38/2011). Raja-arvot eivät ole voimassa ajoväylillä tai esimerkiksi teollisuusalueilla, jollainen kaavamuutosalue ja sitä ympäröivät korttelialueet ovat. Ojangon yhdyskuntateknisen huollon alueen (ET) asemakaavat mahdollistavat kaavamuutosalueen ympäristössä toiminnot, joista aiheutuu ympäristöhäiriöitä. Teollisuusalueella korttelialueiden kehittäminen asemakaavojen mukaisesti voi johtaa ympäristöhäiriöiden lähteiden poistumiseen, muuttumiseen ja siirtymiseen eri sijainteihin. Kaavamuutosalueen välittömässä läheisyydessä olevien maa-ainesten ja jätteenkäsittelytoimintojen aiheuttamiin pölyhaittoihin varaudutaan Pitkäsuontie 2 ja 13 osalta teollisuusalueelle tarkoituksenmukaisella kaavamääräyksellä rakennusten tuloilman ottamisesta siten, ettei tonttien välittömässä läheisyydessä sijaitsevista toiminnoista ja tieliikenteestä aiheudu pöly- tai ilmanlaatuhaittaa rakennuksen sisätiloihin. Määräys huomioi alueen nykyisten jätteenkäsittelytoimintojen toimintaedellytykset. Rakennuksen sisäilman riittävä laatu tulee huomioiduksi Maankäyttö- ja rakennuslain 117 c § sekä ulkoilmalaitteiden sijoittamista ja tuloilman suodattamista koskevien Suomen rakentamismääräyskokoelman määräysten ja ohjeiden perusteella, joita sovelletaan uusien rakennusten rakennusluvituksissa.

Liikenteestä aiheutuvat pienhiukkaset eivät edellytä Pitkäsuontie 2 huoltoaseman ja Pitkäsuontie 13 synteettisen metaanin tuotantolaitoksen toteuttamiselta erityisvaatimuksia. Uusien tonttien lähiympäristön toiminnoista (Rudus Oy, Remeo Refining Oy) aiheutuvien pölyhaittojen takia on tuleville rakennuksille asetettu kaavamääräykset tuloilman ottamisesta siten, ettei tonttien välittömässä läheisyydessä sijaitsevista toiminnoista ja tieliikenteestä aiheudu pöly- tai ilmanlaatuhaittaa rakennuksen sisätiloihin.

Kaavamuutoksen mahdollistamat toiminnot eivät oleellisesti lisää pienhiukkasten määrää niiden lähiympäristössä. Kauempana toiminnoista ne sekoittuvat ilmaan ja leviävät laajemmalle alueelle, jolloin niiden vaikutus toimintoja ympäröiviin alueisiin on erittäin vähäinen.

Pitkäsuontie 13 synteettisen metaanin tuotantolaitoshanke

Vantaan Energia Oy:n Pitkäsuontie 13 asemakaavoitettavasta synteettisen metaanin tuotantolaitoshankkeesta on YVA-arvioinnin yhteydessä laadittu melumallinnus (AFRY Finland Oy, 19.5.2022).

Melumallinnus sisältää myös lähialueen nykyisten toimintojen ja laitosten aiheuttaman melun. Yhteismelun mallinuksessa on huomioitu Vantaan Energian jätevoimala (ml. viimeisin vaarallisen jätteen polttolaitos ”3.laitosyksikkö”), Remeo Oy:n kierrätyslaitos sekä Rudus Oy:n murskaamot (2kpl). Mallinnus on jaettu rakentamisen aikaisiin tilanteisiin sekä tuotantolaitoksen valmistumisen jälkeiseen käytönajan tilanteeseen. Rakentamisen aikaiset tilanteet on jaettu edelleen kolmeen eri vaiheeseen, jotka kuvaavat kalliolouhinnan etenemistä hankealueen pohjoislaidasta alueen lounaislaitaan. Käytönajan tilanne on käytännössä jatkuvatoimista, jolloin melumallinnus on esitetty vuorokauden keskiäänitasona. Laskennassa on alueen melun nykytila huomioitu teollisuusmelun osalta ja VT7 tieliikennemelun vaikutusta on arvioitu vuoden 2020 laskentojen avulla mallinnusraportin tekstiosissa.

Rakentamisen aiheuttama meluvaikutus toteutettiin herkkyystarkastelun avulla kolmen eri kalliolouhintavaiheen kautta. Herkkyystarkastelun tulosten perusteella on ennustettavissa alueelle äänitason tuntuvaa kasvua rakentamisen aktiivisimman louhintavaiheen aikana. Tällöin melun päiväajan ohjearvo voi laskennan perusteella ylittyä laitosaluetta lähimpänä olevalla asuinkiinteistöllä hankealueen eteläpuolella Länsisalmessa (Länsisalmentie 9, 11a, 12, 13, 15). Melun erottuminen muusta taustamelusta mukaan lukien VT7 tieliikennemelu riippuu kuitenkin hetkellistilanteesta. Tieliikennemelun keskiäänitaso päivällä klo 07–22 pisteessä R3 on arviolta 60 dB (Taratest, 2020), joka tarkoittaa, että louhinnan melu on lähes samalla keskiäänitasolla tieliikennemelun kanssa. Louhintatöistä voi siten erottua selkeimmin korkeimmat melupiikit eli esim. räjäytykset, rikotukset sekä mahdollisesti kiviaineksen kaadot tyhjälle kuormaajan lavalle. Mallinnus sisältää kuitenkin paljon epävarmuuksia eikä tuloksien perusteella voida täydellä varmuudella todeta ohjearvojen ylittymistä tai melun lopullista erottuvuutta alueen jo varsin korkean liikenteen aiheuttaman taustamelun vuoksi. Louhintavaiheen meluvaikutuksiin on kuitenkin hyvä kiinnittää huomioita, mikäli esim. tarkkailumittausten aikana havaitaan alueella korkeita äänitasoja louhinnan äänekkäimmissä vaiheissa.

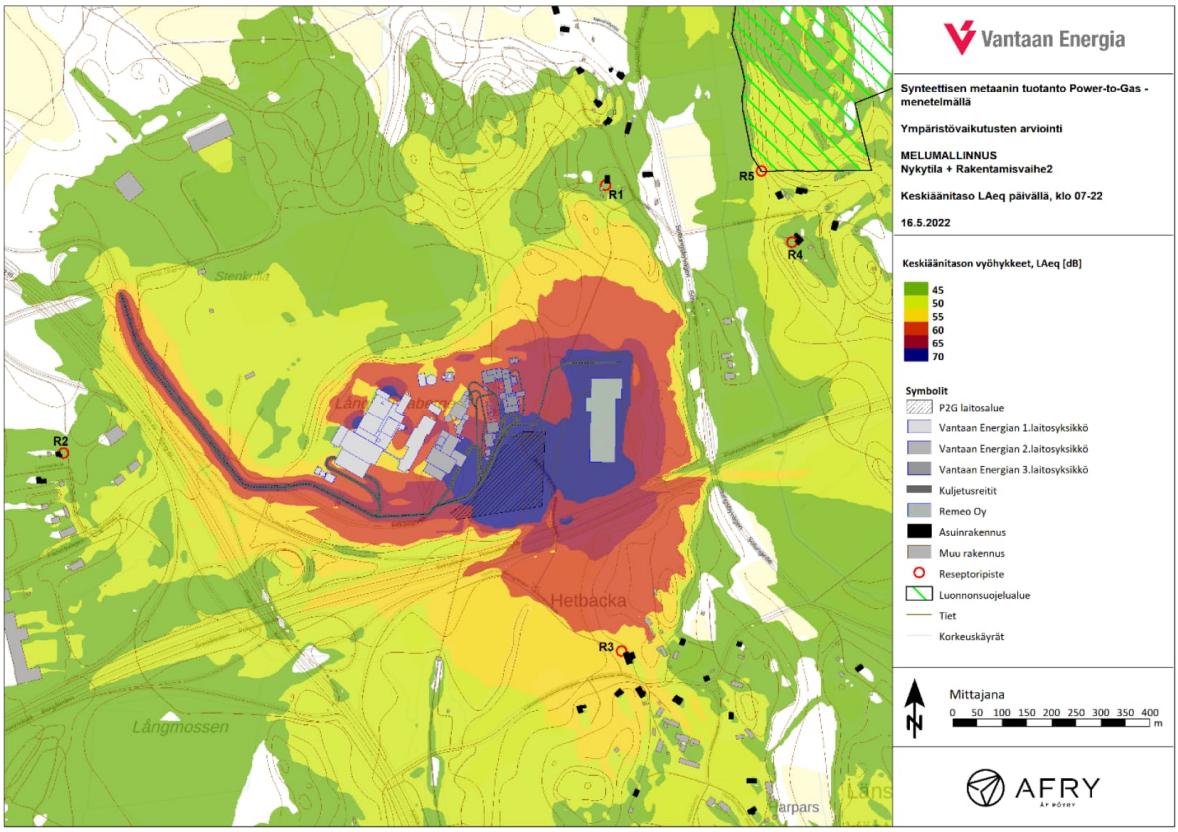

Rakentamisen keskivaiheen melumallinnuskuvaaja, LAeq klo 07–22 (AFRY Finland Oy)

Synteettisen metaanin tuotantolaitoksella ei toimintavaiheessa ole alueen päiväajan keskiäänitasoja nostavaa vaikutusta. Teollisuusmelu teollisuuslaitoksissa ja voimalaitoksissa koostuu pääasiassa staattisista melulähteistä kuten puhaltimet, pumput, kompressorit ja erilaiset ainevirtaukset putkistoissa tai palamisprosessit kattiloissa. Teollisuudessa ja voimalaitoksissa ulkona toimivat laitteet ovat etenkin ilmastointiin liittyvät puhaltimien tulo- tai menoaukot, savukaasun ulostulo piipussa ja polttoaineen käsittely. Ilma- ja savukaasupuhaltimien äänitasoa ja äänen kapeakaistaisuutta alennetaan yleisesti erityyppisillä kanavavaimentimilla. Melumallinnuksessa on varovaisuusperiaatteen mukaisesti oletettu pahin tilanne, jossa laitoksen kaikki ilmalauhduttimet toimivat yhtä aikaa täydellä teholla. Laitoksen meluvaikutus jää hyvin vähäiseksi ja on suurimmillaan itse laitosalueella, sillä äänekkäimmät laitteet sijaitsevat pääosin rakennusten sisällä. Ulkona toimivien ilmalauhduttimen melu jää sekin pääosin laitosalueelle ja 45 dB:n vyöhyke voi levitä korkeitaan VT7 tien alueelle.

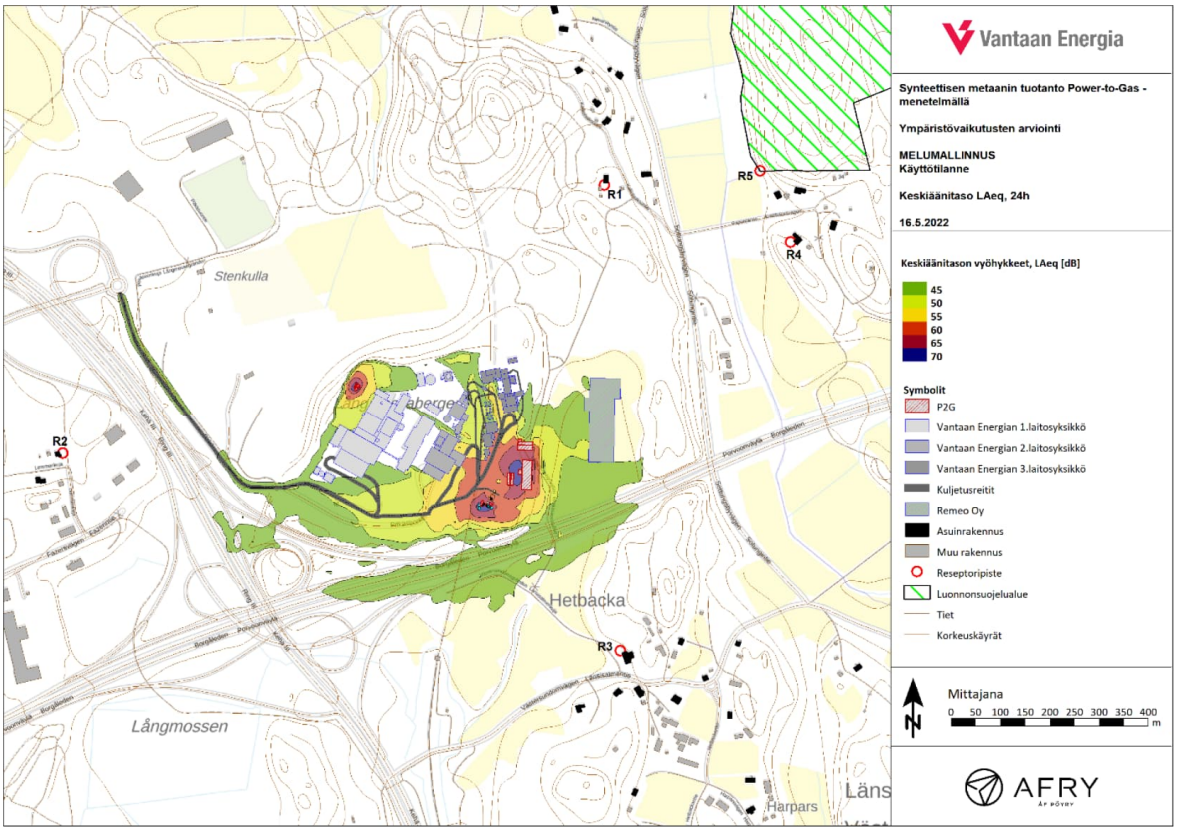

Metaanin tuotantolaitoksen toimintavaiheen melumallinnuskuvaaja, LAeq 24h (AFRY Finland Oy)

Alueen yhteismelumallinnuksen mukaan laitos voi yöllä nostaa teollisuusmelun osuutta laitoksen eteläpuolella noin +2 dB. Muutos ei ole merkittävä, sillä äänitaso on selvästi alle yöajan ohjearvon 50 dB sekä VT7 tieliikennemelun tason, joka on noin 53 dB lähimmässä altistuvassa kohteessa R3/Länsisalmentie 12 (Taratest, 2020). Keskiäänitason LAeq meluvyöhykkeiden laajuuteen voidaan vaikuttaa melulähteiden sijoittelulla, toiminta-ajoilla sekä tekniikka- ja materiaalivalinnoilla. Koska laitoksen suunnittelu on edelleen kesken, on samalla myös esim. ilmalauhduttimen toiminta tässä valittu pahinta tilannetta vastaavaksi varovaisuusperiaatteen mukaisesti.

Reseptoripiste	Nykytila klo 07-22	Nykytila klo 22-07	Nykytila + P2G klo 07-22	Nykytila + P2G klo 22-07	Melun kasvu klo 07-22	Melun kasvu klo 22-07
R1	45	41	45	41	0	0
R2	47	38	47	39	0	+1
R3	47	40	47	42	0	+2
R4	38	32	38	32	0	0
R5	46	39	46	40	0	+1

Metaanin tuotantolaitoksen toimintavaiheen ja alueen yhteismelun yhteisvaikutus päivällä ja yöllä, LAeq [dB] (AFRY Finland Oy)

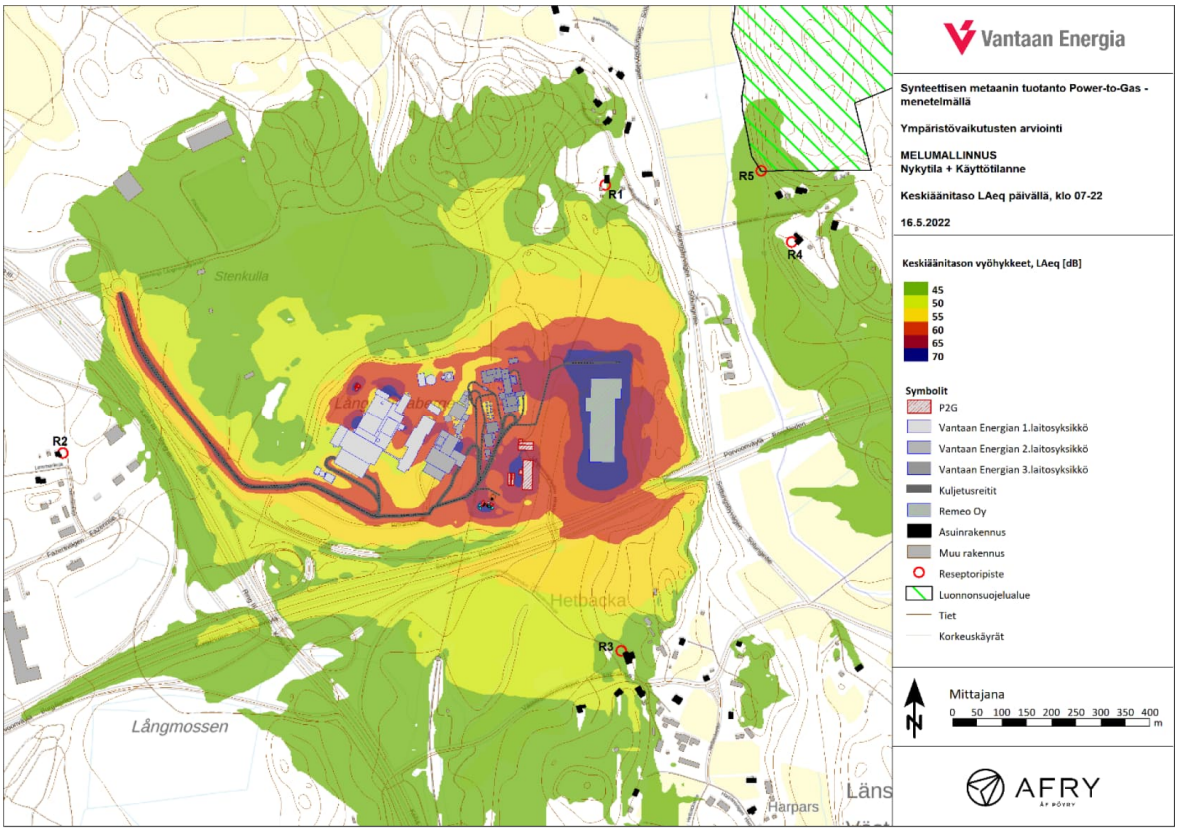

Metaanin tuotantolaitoksen toimintavaiheen ja alueen päiväajan yhteismelun melumallinnuskuvaaja, LAeq klo 07–22 (AFRY Finland Oy)

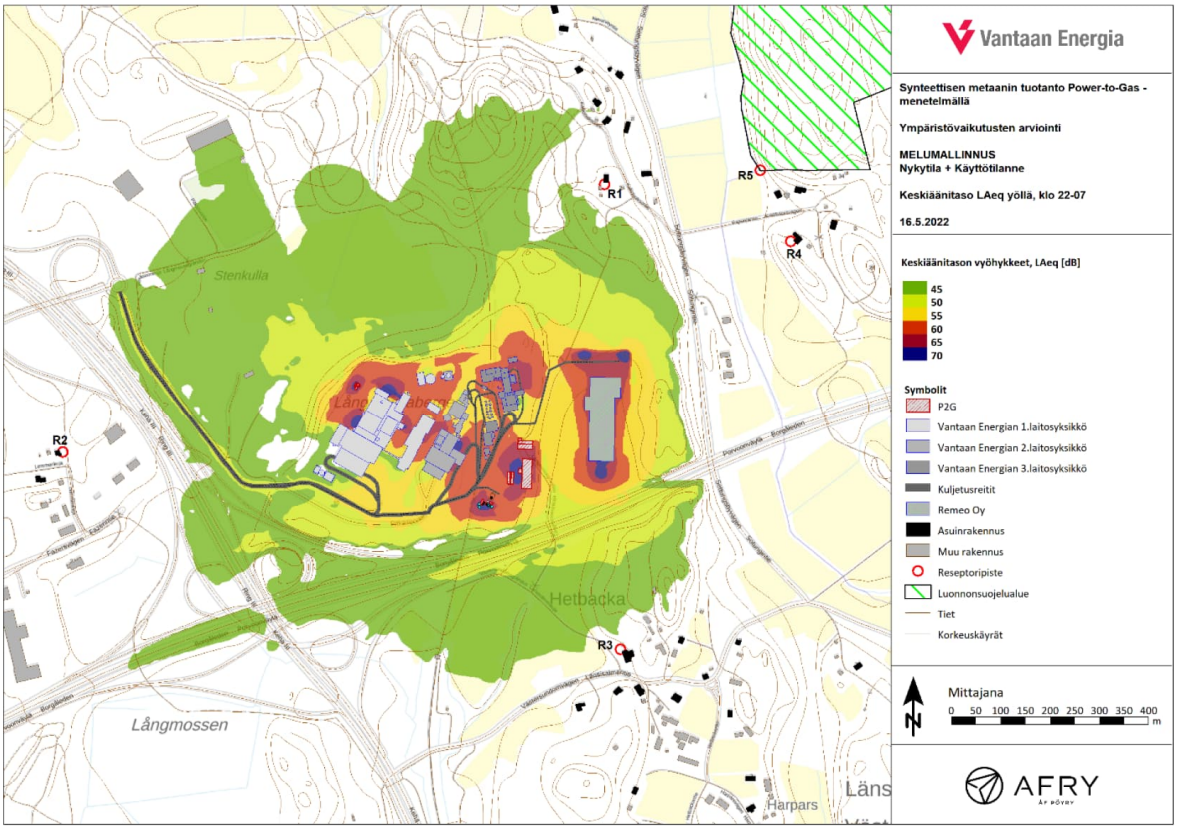

Metaanin tuotantolaitoksen toimintavaiheen ja alueen yöajan yhteismelun melumallinnuskuvaaja, LAeq klo 22–07 (AFRY Finland Oy)

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueeksi muuttuva Pitkäsuontie 2 lumenvastaanottopaikka on Tieluiska Oy:n multa-asema, eikä alueella ole erityisiä luontoarvoja. Kaavamuutoksella ei kumoutuvaan asemakaavan ja nykytilanteeseen verrattuna ole Pitkäsuontie 2 muutoksen osalta vaikutuksia alueen luontoarvoihin.

Pitkäsuontie 13 alueen muuttamiseen Vantaan Energian hiilineutraalin synteettisen metaanin tuotantolaitokseksi liittyy YVA-lain (252/2017) mukaisessa arviointimenettelyssä v. 2022 laadittu selvitys laitoshankkeen ympäristövaikutuksista. Arvioinnin yhteysviranomaisena on Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja hankkeesta vastaavan Vantaan Energia Oy:n YVA-konsulttina on ollut AFRY Finland Oy. Ympäristövaikutusten arviointiselostus on valmistunut v. 2022 elokuussa ja siihen liittyvät mm. melumallinnus, lahokaviosammalselvitys sekä yhteenveto HAZID-riskianalyysissä tunnistetuista merkittävimmistä riskeistä.

YVA-menettelyyn liittyvien luontoselvityksen (maastokäynti 13.5.2022) sekä lahokaviosammalselvityksen (27.4.2022) perusteella alueella ei havaittu liito-oravan papanoita mutta lahokaviosammalselvityksessä Pitkäsuontie 13 alueelta havaittiin yhteensä 33 itujyväsryhmäesiintymää. Hyvin runsaita itujyväsryhmäkasvustoja tai itiöpesäkkeellisiä kasvustoja ei havaittu. Kaavamuutoksen mahdollistama rakentaminen hävittää ko. lahokaviosammalesiintymän. Lahokaviosammal on hyvin pienikokoinen, lahopuulla kasvava sammal. Se on arvioitu erittäin uhanalaiseksi (EN) (*Hyvärinen ym. 2019*) ja kuuluu koko maassa rauhoitettuihin kasvilajeihin ja EU:n luontodirektiivin II-liitteen lajeihin. Viime vuosien selvitysten perusteella pääkaupunkiseudulta tunnetaan satoja lahokaviosammalen esiintymiä. Pitkäsuontie 13 esiintymä luokiteltiin pistearvoluokaltaan pääkaupunkiseudun tunnettujen esiintymien heikkolaatuisimpaan neljännekseen. 142 esiintymää 194 esiintymästä (73 %) on saanut paremman pistearvon. Arvioinnin loppupäätelmä on, että tässä mittakaavassa esiintymä ei ole luonnonsuojelulain 47 §:n tarkoittama lajin säilymiselle tärkeä tai lajin suotuisan suojelutason kannalta merkittävä esiintymispaikka, koska on käytännössä varmaa, että edes sen tuhoutuminen kokonaan ei vaarantaisi lajin säilymistä Vantaalla taikka koko pääkaupunkiseudulla.

Pitkäsuonkalliot-suojaviheralueella arvioidaan olevan vain vähän arvoa eläimistölle, sillä se on pienialainen ja sijoittuu rakennettujen alueiden keskelle vilkkaasti liikennöidyn moottoritien varteen.

Kaavamuutosaluetta lähimmät Uudenmaan maakuntakaavan sekä Vantaan yleiskaavojen mukaiset ekologiset verkostot sijaitsevat noin 300 m Pitkäsuontie 13 kaavamuutosalueen itäpuolella Sotungintien ympäristössä. Kaavamuutoksella ei ole vaikutusta em. ekologisiin verkostoihin. Pitkäsuontie 13 kaakkoispuolella sijaitseva Porvoonväylän Långmosseninkujan alikulku mahdollistaa eläinten liikkumisen Porvoonväylän erottamien metsäalueiden välillä. Kaavamuutos ei poista alikulkua.

Kaavassa määrätään korttelialueiden vihertehokkuus ja hulevesien hallinta, millä osaltaan edesautetaan kaavamuutosalueen ulkopuoleisten luontoarvojen ja ekosysteemipalveluiden turvaamista.

Kaavamuutosalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000-alueita, luonnonsuojelualueita tai Vantaan karttapalvelussa (*2022*) mainittuja arvokkaita luontokohteita.

Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Hulevesien hallinnan ensisijainen tavoite on estää rakentamisesta aiheutuva haitallinen hulevesivirtaamien kasvu. Kaavamääräykset edellyttävät, että hulevedet tulee viivyttää tontilla ja raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin. Hulevesijärjestelmä on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle. Rakennusluvan yhteydessä tulee laatia voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan päivitetty hulevesisuunnitelma, joka hyväksytetään kaupungilla.

Vantaalla voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan rakennetulta tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin tontilta poistuisi luonnontilassa. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Varsinaisten hulevesirakenteiden lisäksi tonteilla tulee varautua harvinaisempiin sadetilanteisiin.

Kaava-alueella noudatetaan Vantaan kaupungin hulevesien toimintamallin mukaisia ohjeita, jotka varmistavat, että pintavalunnan määrä tai laatu ei muutu merkittävästi rakentamista edeltävästä tilanteesta Ojangonojan tai Westerkullanojan valuma-alueilla.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Keskeiset vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta aiheutuvat rakentamisesta, rakennusten käytöstä ja ylläpidosta sekä liikenteestä kiinteistöille. Näiden osalta kaavamuutos ei oleellisesti muuta tilannetta kumoutuvaan asemakaavaan verrattuna. Kaavamuutos mahdollistaa nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen tukeutuvan alueen rakentumisen, mikä on ilmanmuutoksen kannalta parempi vaihtoehto kuin täysin uuden rakennusalueen muodostaminen ja toteuttaminen yhdyskuntarakenteesta irrallaan olevaan neitseelliseen luonnonympäristöön.

Vantaan Energia Oy:n Pitkäsuontie 13 synteettisen metaanin tuotantolaitoksen ilmastovaikutukset on arvioitu merkittävän tai kohtalaisen myönteisiksi tarkastelutavasta riippuen. Arvioitaessa ilmakehästä väheneviä kasvihuonekaasupäästöjä nettona (CO2-talteenotto huomioituna) hankkeella voidaan vähentää päästöjä 20 vuoden tarkastelujaksolla noin -1 104 000 tCO2e:a. Tällöin vuotuinen päästövähenemä on noin 55 000 tCO2e, joka kuvastaa nykytasolla noin 5 500 suomalaisen vuosipäästöjä. Päästöjen tuottajan on kuitenkin seurattava RFNBO-polttoaineisiin (Renewable Fuels of Non-Biological Origin) liittyviä tulevia säädöksiä ja laskentasuosituksia ja päätettävä niiden perusteella voidaanko päästöt osoittaa jätevoimalalle vai synteettiselle polttoaineelle. Mikäli päästöt osoitetaankin synteettiselle polttoaineelle ja hiilidioksidin talteenotot positiiviset vaikutukset osoitetaan jätevoimalalle, vähenevät hankekohtaiset päästöt (ilman CO2-talteenoton huomiointia) VE0:aan (hanketta ei toteuteta) verrattuna 53 %, mikä on 20 vuoden tarkastelujaksolla noin -604 000 tCO2e:a. Tällöin vuotuinen päästövähenemä on noin 30 000 tCO2e, joka kuvastaa noin 3 000 suomalaisen vuosipäästöjä.

Vantaan Energia Oy:n Pitkäsuontie 13 synteettisen metaanin tuotantolaistoksella on välillisesti myönteisiä vaikutuksia liikenteen päästöihin ja sitä kautta pääkaupunkiseudun ilmanlaatuun. Hankkeen myötä fossiilisen dieselin käyttöä voidaan korvata synteettisellä kaasulla, jota olisi mahdollista tankata mm. Pitkäsuontie 2 uudella huoltoasemalla, jolloin dieselin poltosta aiheutuvat lähipäästöt (NOx, SOx, hiukkaset) vähenevät, mikä osaltaan parantaa keräily- ja bussireittien alueiden ilmanlaatua. Päästövähennykset kohdistuvat jätekeräyksen takia erityisesti asuinalueille sekä bussiliikenteen reittien varsille.

Vihertehokkuus

Vihertehokkuus on kaupunki- ja rakennussuunnittelussa käytettävä laskennallinen menetelmä, jonka avulla varmistetaan riittävän kasvillisuuden ja muun hulevesiä läpäisevän pinta-alan määrä. Vihertehokkuudella tarkoitetaan kasvustollisen ja läpäisevän pinnan painotettujen osatekijöiden yhteispinta-alan suhdetta tontin/korttelialueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuuden –

viherpintojen ja puiden – avulla hillitään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista vähentämällä tulvariskejä, luomalla hiilinieluja ja lieventämällä lämpösaarekeilmiöitä. Asemakaavamuutoksen kaavamääräyksissä edellytetään, että korttelialueiden vihertehokkuuksien tulee T/kem-korttelialueella täyttää Vantaalla teollisuustonteilla vaadittava tavoiteluku 0,6 ja huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueella (LHK) kauppa- ja liiketonteilta vaadittava tavoiteluku 0,7.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Liikennemelu ja pienhiukkaset on käsitelty kohdassa 4.4.1.

Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Pitkäsuontien itäosan yhteyteen Porvoonväylän pohjoisreunaan asemakaavoitettu katualue on alueen Pitkäsuo-teeman mukaisesti nimeltään Pitkäsuonpolku - Långmossestigen.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy Pitkäsuontie 13 osalta maankäyttösopimus. Alueen rakentaminen voidaan aloittaa sen jälkeen, kun asemakaavamuutos on tullut voimaan.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan Energia Oy:	Hannu Laine	
	Matias Siponen	
St1 Oy:	Pauliina Lagerstedt	
	Ella Savolainen	
AFRY Finland Oy:	Arto Heikkinen	
ARKKITEHDIT Q4 Oy:	Ari Mäki-Marttunen	
Vantaan kaupunki:		
Asemakaavoitus:	Mari Jaakonaho	alue-arkkitehti
	Jukka Köykkä	kaavasuunnittelija
	Eeva Eitsi	maisema-arkkitehti
	Kimmo Kangas	kaavatekninen koordinaattori
Kiinteistöt ja tilat:	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö
	Teemu Jääskeläinen	maankäyttöinsinööri
Kadut ja puistot:	Antti Auvinen	suunnitteluinsinööri, vesihuolto
	Heikki Väänänen	liikenteen alueinsinööri
Rakennusvalvonta:	Petri Isokoski	lupa-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Jouni Ahtiainen	ympäristösuunnittelija
	Sinikka Rantalainen	ympäristösuunnittelija
Kaupunkiympäristön toimiala, Yhteiset palvelut (rakentaminen):	Mikko Vanhanen	projekti-insinööri

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö /Asemakaavoitus

Vantaa 18.4.2023,

Jukka Köykkä
kaavasuunnittelija

Mari Jaakonaho
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	27.03.2023
Kaavan nimi	002503 Pitkäsuontie 2 ja 13		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	13.05.2022
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002503
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	4,8893	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	4,8893

Ranta-asemakaava	**Rantaviivan pituus [km]**		
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**	
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**	

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**4,8893**	**100,0**	**8500**	**0,17**	**0,0000**	**8500**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	1,7234	35,2	7500	0,44	1,7234	7500
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	3,1659	64,8	1000	0,03	1,7372	1000
E yhteensä	0,0000		0		-3,4606	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**4,8893**	**100,0**	**8500**	**0,17**	**0,0000**	**8500**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	1,7234	35,2	7500	0,44	1,7234	7500
T/kem	1,7234	100,0	7500	0,44	1,7234	7500
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	3,1659	64,8	1000	0,03	1,7372	1000
LHK	1,7773	56,1	1000	0,06	1,7773	1000
Kadut	1,3886	43,9	0		-0,0401	0
E yhteensä	0,0000		0		-3,4606	0
EL	0,0000		0		-1,7773	0
EV	0,0000		0		-1,6833	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	**092 Vantaa**	**Täyttämispvm**	**27.03.2023**
Kaavan nimi	920400ma - Pitkäsuontie 2 ja 13 liittyvä maanalainen asemakaava / satamarata		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	**092920400ma**
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]		**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä						
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,2345**			**0,2345**	

Alamerkinnät

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,2345**			**0,2345**	
ma-LR	0,2345	100,0		0,2345	

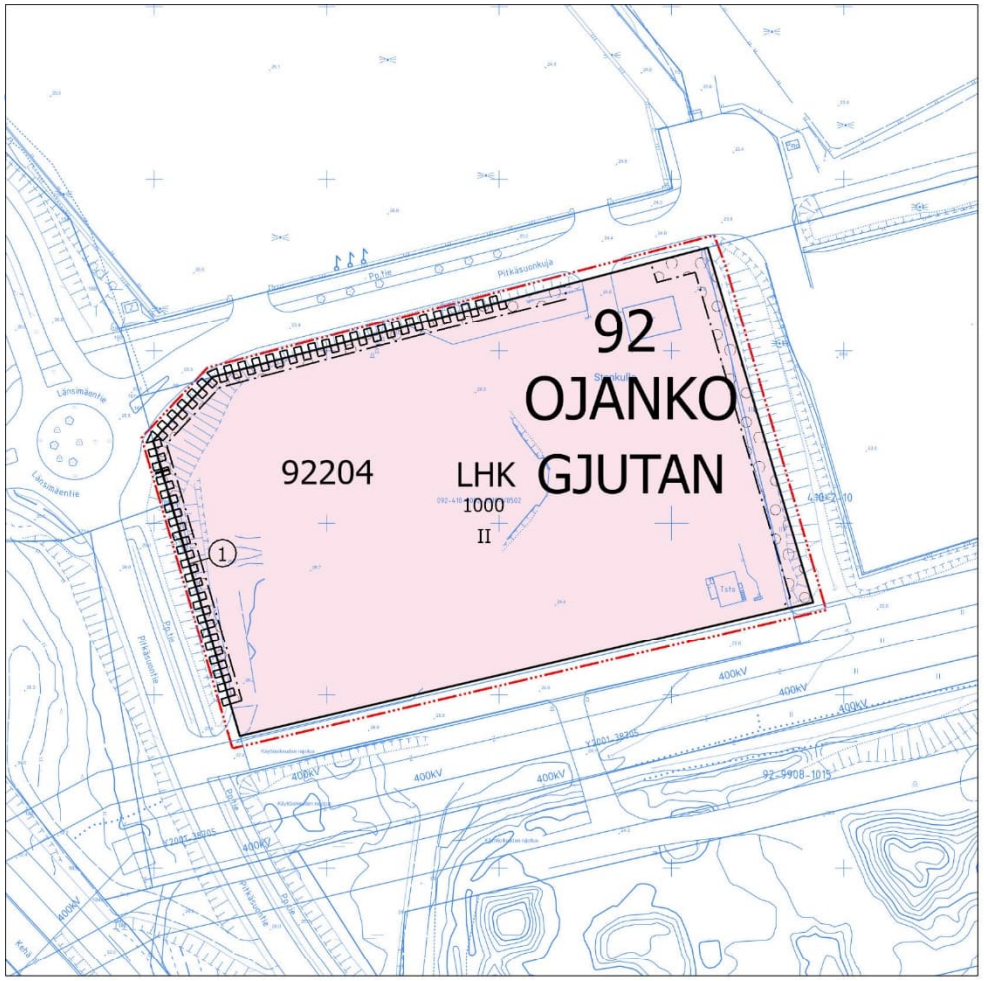

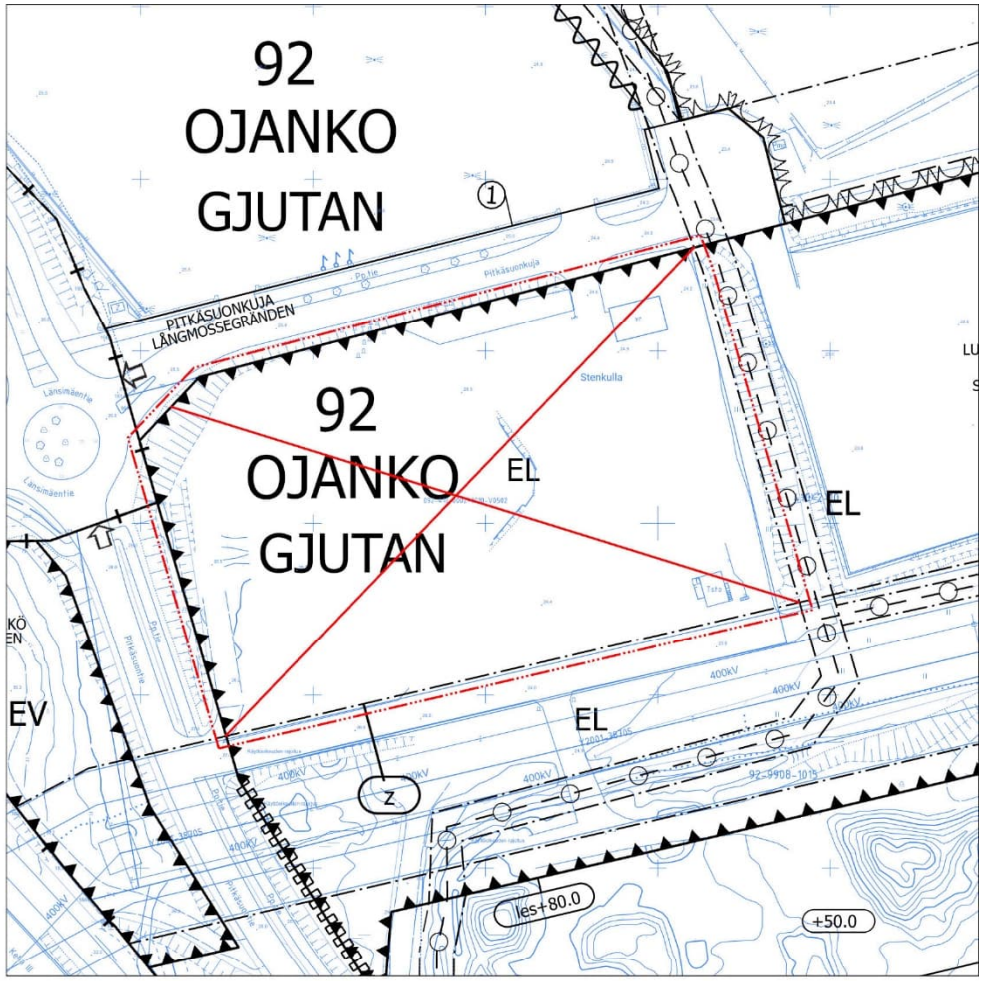

Asemakaavan muutos nro 002503 Pitkäsuontie 2 ja 13
Pitkäsuontie 2 osalta

50 25 0 50 100 150 200 Metriä

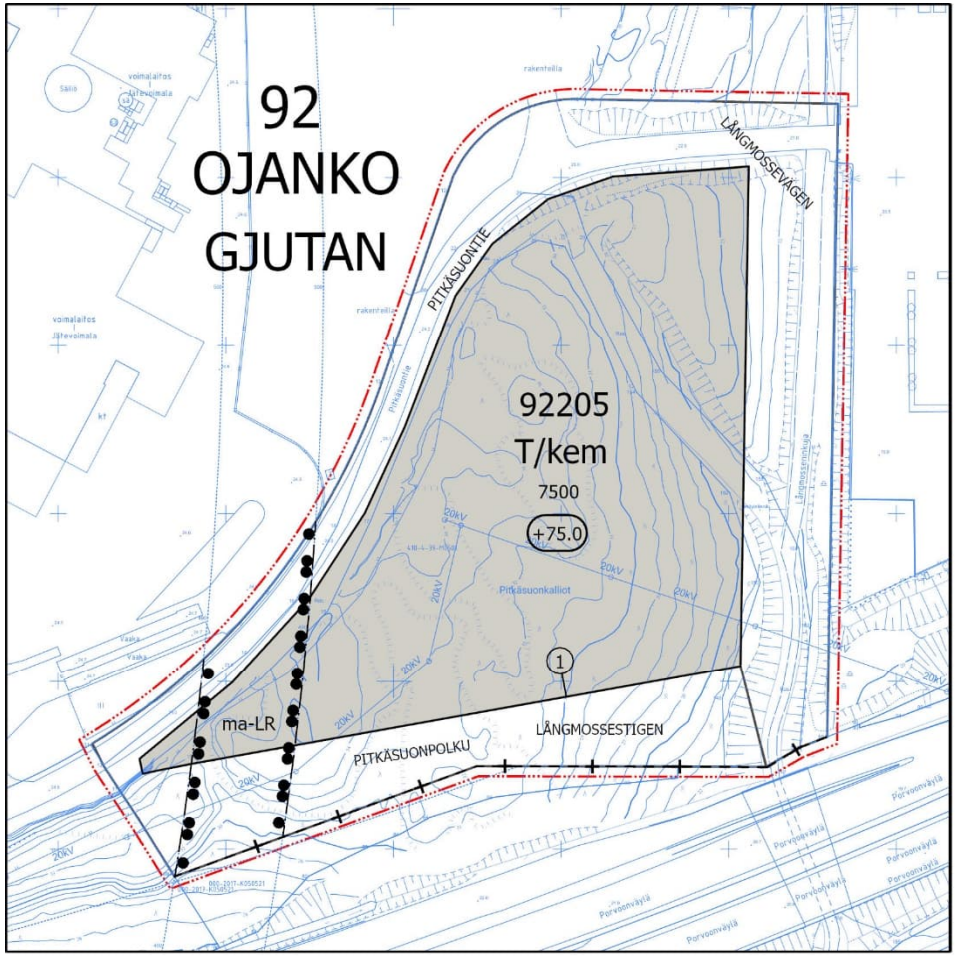

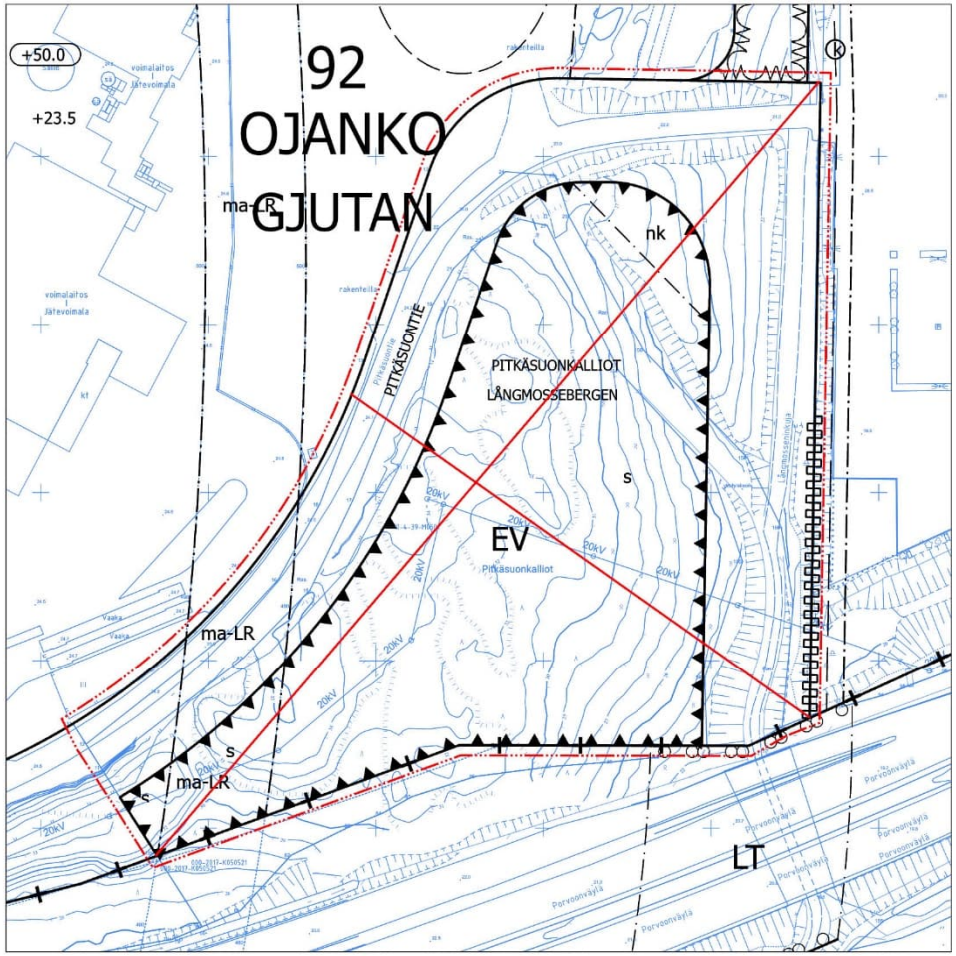

Asemakaavan muutos nro 002503 Pitkäsuontie 2 ja 13
Pitkäsuontie 13 osalta

50 25 0 50 100 150 200 Metriä

Maanalainen asemakaava 920400ma
(Osa Vuosaaren satamarataa)

Määräykset sivu 1/5

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002503 920400ma	18.4.2023

Vantaan kaupunki

PITKÄSUONTIE 2 JA 13

Kaupunginosa 92, OJANKO

Asemakaavan muutos
Korttelit 92204 ja 92205 sekä katualuetta.

Maanalainen asemakaava
Osa Vuosaaren satamarataa.

Tonttijako
Korttelit 92204 ja 92205.

1:2000

Vanda stad

LÅNGMOSSEVÄGEN 2 OCH 13

Stadsdel 92, GJUTAN

Ändring av detaljplanen
Kvarteren 92204 och 92205 samt gatuområde.

Underjordisk detaljplanen
En del av Nordsjös hamnbana.

Tomtindelning
Kvarteren 92204 och 92205.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
LHK **Huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för servicestations- och affärsbyggnader.**
Alueelle saa sijoittaa huoltoaseman ja siihen liittyvät polttoaineiden jakelutoiminnot, korjaamo-, huolto- ja liiketilat.	I området får servicestation med tillhörande funktioner för bränsledistribution samt reparationsverkstads-, underhålls- och affärslokaler placeras.
Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakauppaa.	Dagligvarubutiker får inte placeras i området.
Alue on suunniteltava yhteistyössä voimajohdon Länsisalmi–Anttila omistajan kanssa. Rakentamisesta tulee pyytää erillinen risteämälausunto voimajohdon omistajalta.	Området ska planeras i samarbete med den som äger Länsisalmi–Anttila kraftledningen. Om byggande ska ett separat utlåtande om korsande ledningar skaffas från kraftledningsägare.
Polttoaineen jakelun säiliöineen sekä räjähdysvaarallisten tilojen tulee sijaita voimajohdon virtajohtimesta vaakasuoraan mitattuna vähintään 36,6 metrin etäisyydellä.	Bränsledistributionen med cisterner och explosionsfarliga utrymmen ska ligga på minst 36,6 meters avstånd vågrätt mätt från kraftledningens strömledning.

Määräykset sivu 2/5

	Tonttia ei saa käyttää avovarastointiin.	Tomten får inte användas för öppen lagring.
	Moottoriajoneuvojen pesu-, huolto- ja korjaustoiminnot sekä niihin liittyvä kemikaalien käsittely ja varastointi on sijoitettava rakennuksiin.	Funktioner för tvätt, underhåll och reparation av motorfordon samt tillhörande behandling och lagring av kemikalier ska placeras i byggnader.
	Rakennukset on toteutettava arkkitehtonisesti korkeatasoisesti. Rakentaminen on tehtävä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen. Erityisesti tulee huomioida näkymät Kehä III:n suunnasta.	Byggnaderna ska byggas så att de håller hög arkitektonisk klass. Vid byggandet ska ett enhetlig byggnadssätt följas. Särskilt vyerna från Ring III ska tas i beaktande.
	Rakennuksen tuloilman otto tulee toteuttaa siten, ettei tontin välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta toiminnasta ja tieliikenteestä aiheudu pöly- tai ilmanlaatuhaittaa rakennuksen sisätiloihin.	Byggnadens tilluftsintag ska ordnas så att verksamheten och vägtrafiken i tomtens omedelbara närhet inte orsakar damm- eller luftkvalitetsolägenheter inne i byggnaden.
	Sisämelutaso ei saa toimistotiloissa ja vastaavissa työtiloissa ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB (A).	Bullernivån inomhus i kontorslokaler och motsvarande arbetslokaler får inte överskrida dagsriktvärdet för den A-vägda ekvivalentnivån (Laeq) (kl. 07–22) 45 dB (A).
	Korttelialue tulee aidata tai rajata ympäristöstään rakentein tai istutuksin. Ympäristö tulee suunnitella niin, että erilaisen liikenteen risteyskohdissa on riittävä näkyvyys.	Kvartersområdet ska inhägnas med staket och avgränsas från omgivningen med konstruktioner eller planteringar. Omgivningen ska planeras så att sikten för olika slags trafik är tillräckligt god i korsningarna.
	Korttelialueen vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,7. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.	Gröneffektivitet i kvartersområdet ska uppfylla målsättningstal 0,7. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet via planen över gården och en gröneffektivitetskalkyl.
	Hulevedet tulee viivyttää tontilla. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.	Dagvattnet ska fördröjas på tomten. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.
	Raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin.	Dagvatten i områden med tung trafik ska behandlas i sand- och oljeavskiljningssystem.
	Polttoaineiden jakelupiste ja polttoainesäiliön ympäristö, pl. kaasu ja nesteytetty kaasu, on varustettava hiekan- ja öljynerottimilla, joista hulevedet on johdettava jätevesiviemäriin.	Bränsledistributionsstället och området kring bränslecisternen, bortsett från gas och kondenserad gas, ska förses med sand- och oljeavskiljare, från vilka dagvattnet ska ledas till avloppssystemet.
	Hulevesijärjestelmä on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle.	Dagvattenanläggningen ska förses med avstängningsventiler i fall av olyckshändelse.
	Katujen luiskat saavat ulottua tontille.	Gatuslänterna får sträcka sig in på tomten.
	Auto- ja polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä liikennesuunnittelun lausunnon perusteella.	Behovet av bilplatser och cykelplatser bestäms i samband med bygglovet utgående från trafikplaneringens utlåtande.
T/kem	**Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen.**	**Kvartersområde för industri- och lagerbyggnader där en betydande anläggning för produktion eller lagring av farliga kemikalier finns/ får placeras.**
	Korttelialueelle saa sijoittaa teollisuus- ja varastorakennuksia, energiantuotantolaitoksia sekä synteettistä metaania valmistavan ja varastoivan laitoksen.	I kvartersområdet får det placeras industri- och lagerbyggnader, energiproduktionsanläggningar samt en anläggning som producerar och lagrar syntetisk metan.

Määräykset sivu 3/5

Ulkovarastointialueet ja katokset on rajattava niin, että varastoitava materiaali ei haitallisesti näy kadulle. Ulkovarastointi ei saa aiheuttaa maisemallista tai muuta haittaa ympäristölle.	Områdena och skärmtaken för upplagring utomhus ska avgränsas så att det material som lagras inte syns på ett iögonenfallande sätt från gatan. Upplagringen utomhus får inte inverka negativt på landskapet eller på annat vis vara till skada för miljön.
Rakennuksia ei saa sijoittaa tunnelin (ma-LR) rakenteita eikä siellä tapahtuvaa liikennettä vaarantavalla tavalla.	Byggnaderna får inte placeras så att de utgör en fara för tunnelns (ma-LR) konstruktioner eller för trafiken i tunneln.
Mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoesteiden korkeusrajoituspintoja.	Ingen byggnadsdel, konstruktion, anläggning eller växtlighet får penetrera höjdbegränsningsytorna för flyghinder på Helsingfors-Vanda flygstation.
Rakennukset on toteutettava arkkitehtonisesti korkeatasoisesti. Rakentaminen on tehtävä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen. Erityisesti tulee huomioida näkymät Porvoonväylän suunnasta.	Byggnaderna ska byggas så att de håller hög arkitektonisk klass. Vid byggandet ska ett enhetlig byggnadssätt följas. Särskilt vyerna från Borgåleden ska tas i beaktande.
Rakennusten julkisivujen hallitseva väritys tulee olla tummahko.	Den dominerande färgen på byggnadernas fasader ska vara tämligen mörk.
Rakennuksen tuloilman otto tulee toteuttaa siten, ettei tontin välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta toiminnasta ja tieliikenteestä aiheudu pöly- tai ilmanlaatuhaittaa rakennuksen sisätiloihin.	Byggnadens tilluftsintag ska ordnas så att verksamheten och vägtrafiken i tomtens omedelbara närhet inte orsakar damm- eller luftkvalitetsolägenheter inne i byggnaden.
Sisämelutaso ei saa toimistotiloissa ja vastaavissa työtiloissa ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB (A).	Bullernivån inomhus i kontorslokaler och motsvarande arbetslokaler får inte överskrida dagsriktvärdet för den A-vägda ekvivalentnivån (Laeq) (kl. 07–22) 45 dB (A).
Korttelialueen liikenneväylän puoleiset julkisivut, valaistus sekä paikoitus- ja liikennöintialueet eivät saa aiheuttaa liikenneturvallisuutta vaarantavaa häikäisyä Porvoonväylälle.	Kvartersområdets fasader, belysning samt parkerings- och trafikområdena på den sida som är vänd mot trafikleden får inte orsaka bländning mot Borgåleden så att trafiksäkerheten äventyras.
Korttelialueen vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,6. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.	Gröneffektivitet i kvartersområdet ska uppfylla målsättningstal 0,6. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet via planen över gården och en gröneffektivitetskalkyl.
Hulevedet tulee viivyttää tontilla. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.	Dagvattnet ska fördröjas på tomten. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.
Raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin.	Dagvatten i områden med tung trafik ska behandlas i sand- och oljeavskiljningssystem.
Hulevesijärjestelmä on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle.	Dagvattenanläggningen ska förses med avstängningsventiler i fall av olyckshändelse.
Katujen luiskat saavat ulottua tontille.	Gatuslänterna får sträcka sig in på tomten.
Auto- ja polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä liikennesuunnittelun lausunnon perusteella.	Behovet av bilplatser och cykelplatser bestäms i samband med bygglovet utgående från trafikplaneringens utlåtande.

Määräykset sivu 4/5

	KOKO KAAVA-ALUETTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	BESTÄMMELSER SOM GÄLLER FÖR HELA OMRÅDET
	Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla alueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta vahinkoa maanalaisille tiloille, rakenteille, laitteistoille tai junaliikenteelle.	Vid byggande eller schaktning i områden ovanför underjordiska utrymmen ska de underjordiska utrymmenas läge och konstruktionernas skyddsavstånd beaktas för att inte skada de underjordiska utrymmena, konstruktionerna, anläggningarna eller tågtrafiken.
	KOLMIULOTTEINEN KIINTEISTÖ	TREDIMENSIONELL FASTIGHET
	Kaava-alueelle voidaan muodostaa maanalaisia kiinteistöjä.	Underjordiska fastigheter kan bildas i planområdet.
ma-LR	**Maanalainen rautatietunneli.**	**Underjordiskt järnvägstunnel.**
	Katu.	**Gata.**
	Kaupunginosan raja.	**Stadsdelsgräns.**
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
1	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
92	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
OJAN	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
92204	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
LÄNSIMÄ	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
1000	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
II	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
+75.0	**Rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasema.**	**Högsta höjd för byggnadens vattentak.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**

Määräykset sivu 5/5



Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden



Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.

Del av område där träd och buskar skall planteras.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

23 § Maankäyttösopimus / Vantaan Energia Oy / Asemakaavan muutos nro 002503 Pitkäsuontie 2 ja 13

VD/2110/10.00.01.05/2023

TeA/AK/TH/AVP/MV/EJ

Asemakaavan muutoksen nro 002503 tarkoituksena on muuttaa Pitkäsuontie 2:ssa sijaitsevan lumenvastaanottopaikan länsiosan käyttötarkoitus polttoaineiden jakeluasemaksi ja Pitkäsuontie 13:ssa sijaitsevan suojaviheralueen käyttötarkoitus hiilineutraalia synteettistä kaasua tuottavaksi sähköpolttoainelaitokseksi.

Asemakaavan muutokseen liittyvällä maakäyttösopimuksella kaupunki ja Vantaan Energia Oy sopivat kunnallistekniikan rakentamisesta ja yrityksen osallistumisesta sopimusaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin. Vantaan Energia Oy maksaa kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä 266 882 euroa. Esisopimuksella määräalan luovutuksesta varmistetaan katualueiden omistus kaupungille, ja esisopimuksella määräalan kaupasta varmistetaan kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen.

Kaavamuutosalue sijaitsee Hakunilan suuralueella Ojangon ja Länsisalmen kaupunginosissa. Asemakaavan tarkoituksena on muuttaa Pitkäsuontie 2:ssa sijaitsevan lumenvastaanottopaikan länsiosan käyttötarkoitus polttoaineiden jakeluasemaksi ja Pitkäsuontie 13:ssa sijaitsevan suojaviheralueen käyttötarkoitus hiilineutraalia synteettistä kaasua tuottavaksi sähköpolttoainelaitokseksi.
Vantaan Energia Oy:n tavoitteena on luopua fossiilisista polttoaineista vuonna 2026 ja edetä kohti hiilinegatiivisuutta vuonna 2030. Osana tavoitetta yhtiö suunnittelee rakentavansa synteettistä metaania tuottavan Power-to-Gas-laitoksen nykyisen jätevoimalansa itäpuolelle osoitteeseen Pitkäsuontie 13. Sähköpolttoainelaitoksessa valmistettavaa synteettistä metaania jaettaisiin liikenteen käyttöön muun muassa Pitkäsuontie 2:een rakennettavalta polttoaineiden jakeluasemalta.

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus
Asemakaavaan liittyen Vantaan Energia Oy ja Vantaan kaupunki sopimusalueeseen kuuluvan kiinteistön omistajina ovat sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja Vantaan Energia Oy:n osallistumisesta sopimusaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin. Sopimusalue koostuu määräaloista 92-410-4-39-M501 ja 92-410-4-39-M503. Sopimusalue on merkitty ohjeellisesti karttaliitteeseen A1.

Sopimusaluetta palveleva kunnallistekniikka on jo toteutettu.

Hakijan on sopimusalueen suunnittelussa huomioitava kortteliin rajoittuvien katualueiden ja julkisen kaupunkitilan korkeusasemat. Katualueen ja tontin rajakohta tulee saada sovitettua korkeusasemaltaan sekä materiaaleiltaan toimivaksi ja yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Osallistuminen yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin
Vantaan Energia Oy maksaa kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä **266 882 euroa**.

B. Esisopimus määräalan luovutuksesta
Vantaan Energia Oy luovuttaa kaupungille noin 7 831 m^2:n suuruisen määräalan Ojangon kaupunginosassa Länsisalmen kylässä sijaitsevasta kiinteistön määräalasta, kiinteistötunnus 92-410-4-39-M501. Määräala on asemakaavassa merkitty katualueeksi. Luovutus on vastikkeeton. Määräala on merkitty karttaliitteeseen B1.

C. Esisopimus määräalan kaupasta
Vantaan kaupunki myy Vantaan Energia Oy:lle noin 3 606 m^2 suuruisen määräala Ojangon kaupunginosassa Länsisalmen kylässä sijaitsevasta kiinteistön määräalasta, kiinteistötunnus 92-410-4-39-M503.
Määräalan asemakaavamerkintä on teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue, jolla on / jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem). Määräalaan kohdistuva rakennusoikeus on 1 569 k-m^2. Kauppahinta on **282 471 euroa**. Määräala on merkitty oheiseen karttaliitteeseen C1.

Lopullisten luovutuskirjojen tekemisen edellytyksenä on, että asemakaavan muutos nro 002503 on tullut voimaan.

Toimivalta maankäyttösopimuksista päätettäessä
Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n kohdan 37 nojalla kaupunginhallitus päättää maankäyttö- ja kaavoitussopimuksista sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista kehittämiskorvauksista.

Kaupunkitilalautakunta 19.4.2023 § 12

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Vantaan Energia Oy:n kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen/ A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B: Esisopimus määräalan luovutuksesta ja C: Esisopimus määräalan kaupasta, kun asemakaavamuutosehdotus nro 002503 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta,
b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja hyväksymään sopimusvelvoitteiden siirron kolmannelle osapuolelle, ja
c) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen ja lopulliset luovutuskirjat sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

___

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 23

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Vantaan Energia Oy:n kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen/ A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B: Esisopimus määräalan luovutuksesta ja C: Esisopimus määräalan kaupasta, kun

asemakaavamuutosehdotus nro 002503 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta,

b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja hyväksymään sopimusvelvoitteiden siirron kolmannelle osapuolelle, ja

c) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen ja lopulliset luovutuskirjat sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja Mika Niikko poistui yhteisöjäävinä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- maankäyttösopimus
- liite A1: Sopimusalue
- liite B1: Luovutettava määräala
- liite C1: Kaupan kohteena oleva määräala

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh 040 733 7447
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

MAANKÄYTTÖSOPIMUS

[asemakaavan pvm] päivätty asemakaavan muutos nro 002503, Pitkäsuontie 2 ja 13 (jäljempänä ”**Asemakaava**”).

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin] lainvoimaiseen päätökseen [päätösnumero].

Tähän sopimuskokonaisuuteen kuuluvat:

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus
B. Esisopimus määräalan luovutuksesta
C. Esisopimus määräalan myynnistä

SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Kaavamuutosalue sijaitsee Hakunilan suuralueella Ojangon ja Länsisalmen kaupunginosissa. Alueeseen kuuluvat Pitkäsuontie 2 lumenvastaanottopaikan länsiosa sekä Pitkäsuontie 13 suojaviheralue ja Pitkäsuontien itäinen osuus.

Asemakaavan tarkoituksena on muuttaa Pitkäsuontie 2:ssa sijaitsevan lumenvastaanottopaikan länsiosan käyttötarkoitus polttoaineiden jakeluasemaksi ja Pitkäsuontie 13:ssa sijaitsevan suojaviheralueen käyttötarkoitus hiilineutraalia synteettistä kaasua tuottavaksi sähköpolttoainelaitokseksi.

Vantaan Energia Oy:n tavoitteena on luopua fossiilisista polttoaineista vuonna 2026 ja edetä kohti hiilinegatiivisuutta vuonna 2030. Osana tavoitetta yhtiö suunnittelee rakentavansa synteettistä metaania tuottavan Power-to-Gas-laitoksen nykyisen jätevoimalansa itäpuolelle osoitteeseen Pitkäsuontie 13. Sähköpolttoainelaitoksessa valmistettavaa synteettistä metaania jaettaisiin liikenteen käyttöön muun muassa Pitkäsuontie 2:een rakennettavalta polttoaineiden jakeluasemalta.

Asemakaavaan liittyen Vantaan Energia Oy ja Vantaan kaupunki sopimusalueeseen kuuluvan kiinteistön omistajina ovat sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja Vantaan Energia Oy:n osallistumisesta kunnallistekniikan korvaukseen.

A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS

Osapuolet

Vantaan kaupunki (Y-tunnus: 0124610-9)
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Kaupunki**”)

Vantaan Energia Oy (Y-tunnus: (0124461-3)
PL 95, 01301 Vantaa
(jäljempänä ”**Hakija**”)

1. Sopimusalue ja tarkoitus

1.1 Sopimusalue koostuu määräaloista 92-410-4-39-M501 ja 92-410-4-39-M503 (jäljempänä ”**Sopimusalue**”). Sopimusalue on merkitty ohjeellisesti karttaliitteeseen (liite A1).

1.2 Kaupunki ja Hakija Sopimusalueen omistajana sopivat tällä sopimuksella maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 12 a luvun mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisesta ja Hakijan osallistumisesta Sopimusaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen Kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin.

2. Kunnallistekniikan rakentaminen

2.1 Osapuolet toteavat, että Sopimusaluetta palveleva kunnallistekniikka on rakennettu.

2.2 Hakijan on Sopimusalueen suunnittelussa huomioitava kortteliin rajoittuvien katualueiden ja julkisen kaupunkitilan korkeusasemat. Hakijan tulee yhteistyössä Kaupungin kadut- ja puistot -palvelualueen kanssa yhteen sovittaa tontin ja ympäröivien katualueiden korkotasot ennen rakennusluvan hakemista. Sopimusalueen rakennustöiden yhteydessä sovitaan mahdollisten tilapäisten rakenteiden tai luiskajärjestelyjen toteutuksesta ja kunnossapidosta.

Osapuolet toteavat, että katualueen ja tontin rajakohta tulee saada sovitettua korkeusasemaltaan sekä materiaaleiltaan toimivaksi ja yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Hakija neuvottelee ja sopii katualueen ja tontin rajakohdan suunnittelusta, toteuttamisesta ja kustannusjaosta erikseen Kaupungin kadut- ja puistot -palvelualueen kanssa.

Katualueelle mahdollisesti sijoittuvat rakennusten perustus- ja muut rakenteet edellyttävät Kaupungin myöntämää erillistä sijoituslupaa.

2.3 Hakijan tulee hakea katualueella toimimiseen erillinen lupa Kaupungilta.

2.4 Hakija myöntää Kaupungille ilman erillistä korvausta luvan sijoittaa Sopimusalueelle kadun tai puiston rakentamisen vuoksi välttämättömät mm. katu- ja kuivatusrakenteet, maaleikkaus- ja pengerluiskat sekä ulkovalaisimet, mikäli niitä ei ole mahdollista

kohtuullisilla kustannuksilla sijoittaa katu- tai puistoalueen puolelle. Hakija myöntää Kaupungille luvan myös Kaupungin hyväksymien ohjeiden mukaisten uusiomateriaalien käyttöön Sopimusalueelle ulottuvissa katurakenteissa. Kaikki em. rakenteet jäävät Kaupungin omistukseen ja kunnossapitoon. Edellä mainittujen rakenteiden tai laitteiden sijoittaminen tulee toteuttaa niin, ettei se aiheuta haittaa tai vahinkoa Sopimusalueelle suunnitellulle rakentamiselle.

2.5 Mikäli Asemakaavan toteuttaminen edellyttää johto-, kaapeli- tai viemärisiirtoja tai niiden suojaamista rakennustöiden ajaksi, Hakija suorittaa ne kustannuksellaan. Hakija sopii siirroista ko. johdon, kaapelin tai viemärin omistajan kanssa.

3. Osallistuminen yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin

3.1 Hakija maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena (jäljempänä **”Korvaus”**) yhteensä **266 882 euroa**.

3.2 Korvaus maksetaan Kaupungille yhdessä erässä välittömästi, kun Asemakaava on tullut voimaan.

3.3 Korvaus suoritetaan Kaupungin lähettämää erillistä laskua vastaan (maksuehto 14 pv netto, viivästyskorkoa peritään korkolain (633/1982) mukaisesti).

3.4 Maksamattomille maksuerille maksetaan Asemakaavan voimaantulosta lukien vuotuista korkoa ja kertynyt korko maksetaan ko. maksuerän maksamisen yhteydessä. Korko on 1,5 % lisättynä 6 kk euribor-korolla, kuitenkin vähintään 1,5 %.

4. Korvauksen vakuus

4.1 Hakija luovuttaa Kaupungille Korvauksen suorittamisen vakuudeksi **266 882 euroa** suuruisen Kaupungin etukäteen hyväksymän vakuuden, joka vapautetaan, kun Korvaus on suoritettu tai sopimus lakkaa olemasta voimassa.

4.2 Vakuuden on oltava voimassa 31.12.2028 saakka.

4.3 Vakuus kuitataan vastaanotetuksi tämän maankäyttösopimuksen allekirjoituksin.

5. Rakentamisaikataulu ja rakentamisvelvoite sekä sopimussakko

5.1 Selvyyden vuoksi todetaan, että Sopimusalueelle ei sovelleta rakentamisaikataulu- tai rakentamisvelvoitevaatimuksia.

6. Sopimusalueen maaperä ja jätteet

6.1 Hakija vastaa rakennushankkeen suunnitteluun liittyvien maaperätutkimusten suorittamisesta sekä maaperän edellyttämistä hankkeen toteuttamiseen liittyvistä rakenteellisista ratkaisuista.

6.2 Selvennyksenä todetaan, että osapuolet vastaavat mahdollisesta maaperän ja pohjaveden pilaantumisesta sekä jätteiden poistamisesta vain omistamillaan alueilla ja jäljempänä sovittavien esisopimuksien mukaisesti luovuttamiensa alueiden osalta.

7. Vesihuolto- ja sähköverkostoon liittyminen

7.1 Hakija on velvollinen liittämään Sopimusalueen ja sille toteutettavat uudisrakennukset kustannuksellaan Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n omistamaan vesihuoltoverkostoon ja yleiseen sähköverkkoon liittymishetkellä voimassa olevin liittymisehdoin. Hakija on tutustunut liittymisehtoihin itsenäisesti.

8. Sopimuksen velvoitteiden siirto kolmannelle

8.1 Hakija sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot Sopimusaluetta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin, kaikilta niiltä osin kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä. Hakija sitoutuu ilmoittamaan kirjallisesti vastaisista luovutuksista Kaupungille.

8.2 Hakija vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kun Kaupunki on hyväksynyt sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Jos Hakija ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, Hakija vastaa tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

9. Sopimuksen voimaantulo

9.1 Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja osapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun Asemakaava on tullut voimaan.

9.2 Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei Vantaan kaupunginvaltuusto ole hyväksynyt Asemakaavaa 31.12.2025 mennessä.

9.3 Selvennyksenä todetaan, että mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2025 mennessä hyväksynyt Asemakaavan, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus voimassa. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen siten, että Asemakaava ei tule voimaan miltään osin, tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa.

9.4 Osapuolet eivät esitä tämän sopimuksen raukeamistapauksissa minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

10. Sopimuksen muuttaminen ja sopimuksen pätemättömyys

10.1 Mikäli olosuhteissa tapahtuu tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen huomattavia muutoksia, joiden takia sopimusta on tarkistettava, pysyy tämä sopimus voimassa, mutta osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan tarkistuksista erikseen. Tällainen huomattava muutos voi olla esimerkiksi Asemakaavan oleellinen muuttuminen tai Asemakaavan voimaan tuleminen osittain vain tiettyjen alueiden osalta.

10.2 Kaikista muutoksista tähän sopimukseen sovitaan kirjallisesti ja osapuolet allekirjoittavat muutossopimuksen.

10.3 Mikäli jotakin tämän sopimuksen ehtoa pidetään pätemättömänä, mitättömänä tai täytäntöönpanokelvottomana, sen ei katsota vaikuttavan sopimuksen muiden ehtojen pätevyyteen. Osapuolet sitoutuvat tällaisessa tilanteessa neuvottelemaan uudesta sopimusehdosta, joka korvaisi pätemättömän, mitättömän tai täytäntöönpanokelvottoman sopimusehdon ja joka mahdollistaa sopimuksen tarkoituksen toteutumisen. Osapuolet sitoutuvat noudattamaan tämän sopimuksen määräyksiä mahdollisesta pätemättömyydestä huolimatta.

11. Erimielisyyksien ratkaiseminen

11.1 Tämän sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet, joista osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen, ratkaistaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

B. ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN LUOVUTUKSESTA

B. I LOPULLISEN LUOVUTUKSEN TOTEUTUMISEN EDELLYTYKSET

Kohdassa B.II mainitut osapuolet sitoutuvat tekemään kohdan B.II mukaisen luovutuskirjan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Asemakaava on tullut voimaan.

Tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa, mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt Asemakaavaa 31.12.2025 mennessä.

Selvennyksenä todetaan, että mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2025 mennessä hyväksynyt Asemakaavan, mutta päätöksestä on valitettu, pysyy tämä esisopimus voimassa. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen siten, että Asemakaava ei tule voimaan miltään osin, tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa.

Mikäli olosuhteissa tapahtuu tämän esisopimuksen allekirjoittamisen jälkeen huomattavia muutoksia, joiden takia esisopimusta on tarkistettava, pysyy tämä esisopimus voimassa, mutta osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan tarkistuksista erikseen. Tällainen huomattava muutos voi olla esimerkiksi Asemakaavan oleellinen muuttuminen tai Asemakaavan voimaan tuleminen osittain vain tiettyjen alueiden osalta.

Osapuolet eivät esitä tämän esisopimuksen mahdollisissa raukeamistapauksissa minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

B. II MÄÄRÄALAN LUOVUTUSKIRJA

Sopimus perustuu Vantaan kaupunginhallituksen lainvoimaiseen päätökseen [päiväys ja päätösnumero] ja osapuolten välillä tehtyyn (pvm) päivättyyn esisopimukseen.

Luovuttaja	**Vantaan Energia** (Y-tunnus: 0124461-3) Peltolantie 27 01300 Vantaa (jäljempänä ”**Luovuttaja**”)
Luovutuksensaaja	**Vantaan kaupunki** (Y-tunnus: 0124610-9) Asematie 7 01300 Vantaa (jäljempänä ”**Kaupunki**”)
Luovutuksen kohde	Noin 7 831 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Ojangon kaupunginosassa Länsisalmen kylässä sijaitsevasta kiinteistön määräalasta, kiinteistötunnus 92-410-4-39-M501 (jäljempänä ”**Määräala**”).

Määräala on asemakaavassa merkitty katualueeksi.

Määräala on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite B1).

Luovutuskirjan ehdot

Tämän luovutuksen kaikki ehdot on esitetty tässä luovutuskirjassa.

1. Luovutushinta

1.1 Luovutus on vastikkeeton.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

2.1 Määräalan omistus- ja hallintaoikeus siirtyy Kaupungille tämän luovutuskirjan allekirjoituksin.

3. Verot ja maksut

3.1 Luovuttaja vastaa niistä Määräalaan kohdistuvista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perustana on hallintaoikeuden siirtymistä edeltävä aika. Hallintaoikeuden siirtymisen jälkeen maksuista vastaa Kaupunki.

4. Kiinnitykset ja rasitukset

4.1 Määräala luovutetaan kiinnityksistä ja niihin rinnastettavista erityisistä oikeuksista vapaana.

5. Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset

5.1 Määräalalla sijaitsevat johdot ja putket on merkitty johtokarttaan (liite 2).

5.2 Määräalaan kohdistuvat muut rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset ilmenevät kiinteistörekisteriotteesta.

6. Kohteeseen tutustuminen

6.1 Kaupunki on tarkastanut Määräalan ja sen rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Kaupunki on verrannut näitä seikkoja Määräalasta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Kaupungilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

7. Asiakirjoihin tutustuminen

7.1 Kaupunki on tutustunut Määräalaa koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisterinote sekä kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartta.

7.2 Kaupunki on tutustunut myös naapurikiinteistöä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat kaavakartat ja -määräykset.

8. Irtaimisto

8.1 Tätä luovutusta ei seuraa mitään irtaimistoa, eikä irtaimen omaisuuden luovuttamisesta ole tämän luovutuksen yhteydessä tehty eri sopimusta.

9. Maaperä ja jätteet

9.1 Luovuttajan tietojen mukaan Määräalalla ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista ja Määräalalla ei ole jätettä.

9.2 Mikäli myöhemmin kuitenkin ilmenee tarvetta pilaantuneen maaperän tai pohjaveden puhdistamiseen taikka jätteiden poistamiseen, Kaupunki on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä Luovuttajaan, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia, huomioiden myös aiheuttamisperiaatteen mukainen pilaantumisen aiheuttajan ensisijainen puhdistamisvastuu. Luovuttaja vastaa pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta ja pohjaveden puhdistamisesta sekä jätteiden poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä suorista lisäkustannuksista toimivaltaisen viranomaisen edellyttämään tasoon. Työn tekemisestä sovitaan erikseen.

9.3 Luovuttaja vastaa edellä tarkoitetuista toimenpiteistä syntyneistä kustannuksista kymmenen vuoden ajan luovutuskirjan allekirjoituspäivästä lukien.

9.4 Luovuttajan vastuu ei koske luovutuskirjan allekirjoituksen jälkeen aiheutunutta pilaantumista tai roskaantumista.

10. Erimielisyyksien ratkaiseminen

10.1 Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin neuvotteluin ratkaista, annetaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

(lopullisen luovutuskirjan allekirjoitukset)

C. ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN KAUPASTA

C. I LOPULLISEN KAUPAN TOTEUTUMISEN EDELLYTYKSET

Kohdassa C.II mainitut osapuolet sitoutuvat tekemään kohdan C.II mukaisen kauppakirjan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Asemakaava on tullut voimaan.

Tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa, mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt Asemakaavaa 31.12.2025 mennessä.

Selvennyksenä todetaan, että mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2025 mennessä hyväksynyt Asemakaavan, mutta päätöksestä on valitettu, pysyy tämä esisopimus voimassa. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen siten, että Asemakaava ei tule voimaan miltään osin, tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa.

Mikäli olosuhteissa tapahtuu tämän esisopimuksen allekirjoittamisen jälkeen huomattavia muutoksia, joiden takia esisopimusta on tarkistettava, pysyy tämä esisopimus voimassa, mutta osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan tarkistuksista erikseen. Tällainen huomattava muutos voi olla esimerkiksi Asemakaavan oleellinen muuttuminen tai Asemakaavan voimaan tuleminen osittain vain tiettyjen alueiden osalta.

Osapuolet eivät esitä tämän esisopimuksen mahdollisissa raukeamistapauksissa minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

C. II MÄÄRÄALAN KAUPPAKIRJA

Sopimus perustuu Vantaan kaupunginhallituksen lainvoimaiseen päätökseen [päiväys ja päätösnumero] ja osapuolten välillä tehtyyn (pvm) päivättyyn esisopimukseen.

Myyjä	**Vantaan kaupunki** (Y-tunnus: 0124610-9) Asematie 7 01300 Vantaa (jäljempänä ”**Kaupunki**”)
Ostaja	**Vantaan Energia Oy** (Y-tunnus: 0124461-3) Peltolantie 27

01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Ostaja**”)

Kaupan kohde

Noin 3 606 m^2 suuruinen määräala Vantaan kaupungin Ojangon kaupunginosassa Länsisalmen kylässä sijaitsevasta kiinteistön määräalasta, kiinteistötunnus 92-410-4-39-M503 (jäljempänä ”**Määräala**”).

Määräalan asemakaavamerkintä on teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue, jolla on / jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem). Määräalaan kohdistuva rakennusoikeus on 1 569 k-m^2.

Määräala on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite C1).

Kauppakirjan ehdot

Tämän kaupan kaikki ehdot on esitetty tässä kauppakirjassa.

1. Kauppahinta

1.1 Kauppahinta on **282 471 euroa**. Kauppahinta on maksettu Kaupungin lähettämää laskua vastaan ennen kaupantekotilaisuutta ja kuitataan maksetuksi tämän kauppakirjan allekirjoituksin.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

2.1 Määräalan omistus- ja hallintaoikeus siirtyy Ostajalle tämän kauppakirjan allekirjoitushetkellä.

3. Verot ja maksut

3.1 Tästä kaupasta menevän varainsiirtoveron maksaa Ostaja.

3.2 Määräalaan kohdistuvista veroista ja maksuista, joiden maksuunpanon perusteena on Määräalan hallintaoikeuden siirtymisen jälkeinen aika, vastaa Ostaja. Ne muut verot ja maksut, joiden peruste on hallintaoikeuden siirtymistä edeltävältä ajalta, kuuluvat Kaupungin vastattaviksi.

4. Kiinnitykset ja rasitukset

4.1 Kaupunki luovuttaa Määräalan rasitustodistuksen mukaisesti kiinnityksistä ja muista rasituksista vapaana.

5. Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset

5.1 Määräalalla sijaitsevat johdot ja putket on merkitty liitteenä olevaan johtokarttaan (liite 2).

5.2 Määräalaan kohdistuvat muut rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset ilmenevät

kiinteistörekisteriotteesta.

6. Kohteeseen tutustuminen

6.1 Ostaja on tarkastanut Määräalan, sen alueen ja rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Ostaja on verrannut näitä seikkoja Määräalasta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Ostajalla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

6.2 Ostaja vastaa mahdollisen rakennushankkeen suunnitteluun liittyvien maaperätutkimusten suorittamisesta sekä maaperän edellyttämistä hankkeen toteuttamiseen liittyvistä rakenteellisista ratkaisuista.

7. Asiakirjoihin tutustuminen

7.1 Ostaja on tutustunut Määräalaa koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisteriote, kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartta. Lisäksi Ostaja on tutustunut itsenäisesti Vantaan kaupungin rakennusjärjestykseen, Määräalan luovutusta koskevaan päätökseen sekä alueelle mahdollisesti laadittuun rakentamistapaohjeeseen, lähiympäristösuunnitelmaan ja korttelisuunnitelmaan.

7.2 Ostaja on tutustunut itsenäisesti myös naapurikiinteistöjä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartta.

8. Irtaimisto

8.1 Tätä kauppaa ei seuraa mitään irtaimistoa, eikä irtaimen omaisuuden myymisestä ole tämän kaupan yhteydessä tehty eri sopimusta.

9. Maaperä ja jätteet

9.1 Kaupungin tietojen mukaan Määräalalla ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista, eikä Määräalalla ole jätettä.

9.2 Mikäli myöhemmin kuitenkin ilmenee tarvetta pilaantuneen maaperän tai pohjaveden puhdistamiseen taikka jätteiden poistamiseen, Ostaja on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä Kaupunkiin, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia, huomioiden myös aiheuttamisperiaatteen mukainen pilaantumisen aiheuttajan ensisijainen puhdistamisvastuu. Tällöin Kaupunki vastaa pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta ja pohjaveden puhdistamisesta sekä jätteiden poistamisesta aiheutuvista tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä suorista lisäkustannuksista toimivaltaisen viranomaisen edellyttämään tasoon. Työn tekemisestä sovitaan erikseen.

9.3 Kaupungin vastuu edellä tarkoitetuista toimenpiteistä syntyneistä kustannuksista on voimassa siihen asti, kunnes Määräalalle kauppakirjan allekirjoittamisen jälkeen rakennettava rakennushanke on ensimmäisen kerran viranomaisen toimesta hyväksytty käyttöönotettavaksi. Tämän jälkeen Ostaja vastaa pilaantumisesta ja siitä aiheutuvista

kustannuksista.

9.4 Kaupunki vastaa edellä tarkoitetuista toimenpiteistä syntyneistä kustannuksista joka tapauksessa korkeintaan kymmenen vuoden ajan kauppakirjan allekirjoituspäivästä lukien.

9.5 Kaupungin vastuu ei koske kauppakirjan allekirjoituksen jälkeen aiheutunutta pilaantumista tai roskaantumista. Ostaja vastaa kustannuksellaan Määräalalla ennen kaupantekoa sijainneiden mahdollisten vähäisten roskien poistamisesta.

10. Oikeus johtojen ja yhdyskuntateknisten laitteiden ym. sijoittamiseen

10.1 Ostaja sallii Kaupungin osoittamien yhdyskuntaa tai Määräalaa palvelevien tarpeellisten maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 161 §:ssä tarkoitettujen johtojen ja niihin liittyvien laitteiden rakennelmien ja laitosten sijoittamisen Määräalalle sekä maankäyttö- ja rakennuslain 163 §:ssä tarkoitettujen johtojen kiinnikkeiden, opasteiden, merkkien ja muiden laitteiden sijoittamisen tai kiinnittämisen rakennuksiin tai Määräalan alueelle sekä vähäisten katurakenteiden osien sijoittamisen Määräalalle.

10.2 Ostaja sallii jalankulkutasojen ja -ulokkeiden sekä niiden katosten kannattimien sijoittamisen Määräalalle sekä vähäisten katurakenteiden osien sijoittamisen Määräalalle, sen yli ja sillä sijaitseviin rakennuksiin.

10.3 Asennus- ja rakentamistöiden jälkeen Kaupunki on velvollinen saattamaan Määräalan sellaiseen kuntoon, jossa se oli ennen edellä mainittuihin toimenpiteisiin ryhtymistä ja joka ei ole välttämätöntä seurausta edellä mainittujen johtojen ja yhdyskuntateknisten laitteiden ym. pysyvästä käyttämisestä.

10.4 Ostajalle korvataan edellä mainituista toimenpiteistä aiheutuva välitön vahinko.

10.5 Kaupungilla on oikeus Ostajaa enempää kuulematta siirtää edellä mainitut oikeutensa ja velvollisuutensa vesihuoltolaissa (119/2001) tarkoitetulle vesihuoltolaitokselle.

11. Muut ehdot

11.1 Määräalaa ei saa käyttää muuhun kuin asemakaavan ja tämän kauppakirjan mukaisiin tarkoituksiin, eikä Määräalalla saa harjoittaa toimintaa, joka kohtuuttomasti häiritsee ympäristöä.

11.2 Ostaja sitoutuu liittämään Määräalan sähkö-, vesi- ja viemäriliittymiin sekä mahdollisiin hulevesi- ja muihin liittymiin, tekemään tarvittavat liittymäsopimukset, vastaamaan liittymis- ja käyttömaksuista sekä noudattamaan liittymisessä ja käytössä voimassa olevia yleisiä liittymisehtoja ja määräyksiä.

12. Erimielisyyksien ratkaiseminen

12.1 Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin

neuvotteluin ratkaista, annetaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

(lopullisen kauppakirjan allekirjoitukset)

Tätä sopimuskokonaisuutta on laadittu kolme yhtäpitävää kappaletta, yksi kullekin osapuolille ja yksi kaupanvahvistajalle.

Vantaalla, [pvm]

VANTAAN KAUPUNKI	**VANTAAN ENERGIA OY**
_____	_____
[lakimiehen nimi]	[hakijan allekirjoittajan nimi]
lakimies	

LIITTEET

Liite A1	Sopimusalue
Liite B1	Kartta luovutettavasta määräalasta
Liite B2	Johtokartta
Liite C1	Kartta myytävästä määräalasta
Liite C2	Johtokartta

KAUPANVAHVISTUS

Kaupanvahvistajana todistan, että lakimies [lakimiehen nimi] Vantaan kaupungin puolesta ja [hakijan allekirjoittajan nimi] Vantaan Energia Oy:n puolesta ovat allekirjoittaneet esisopimuksen ja että he ovat olleet yhtä aikaa läsnä esisopimusta vahvistettaessa. Olen tarkistanut allekirjoittajien henkilöllisyyden ja todennut, että esisopimus on tehty maakaaren 2 luvun 1 §:ssä säädetyllä tavalla.

Vantaalla, [pvm]

_____

KOHTEEN SIJAINTI

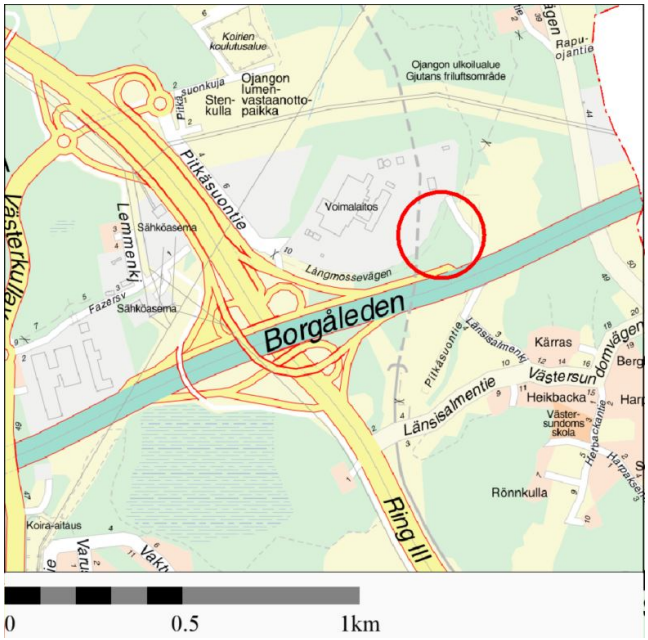

Asemakaava nro 002503

SOPIMUSALUE
(punaisella rajattu alue)

Kaupunginosa: OJANKO (92)

Kylä: LÄNSISALMI (410)



KOHTEEN SIJAINTI

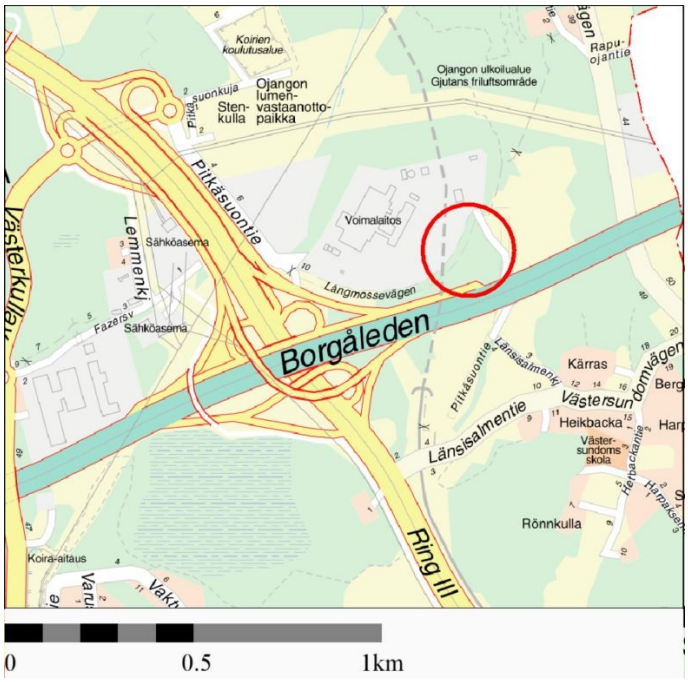

Asemakaava nro 002503

MÄÄRÄALAN LUOVUTUS (katua) / Vantaan Energia Oy

Kaupunginosa: OJANKO (92)

Kylä: LÄNSISALMI (410)

n. 7831 m²:n suuruinen määräala määräalasta 92-410-4-39-M501



KOHTEEN SIJAINTI

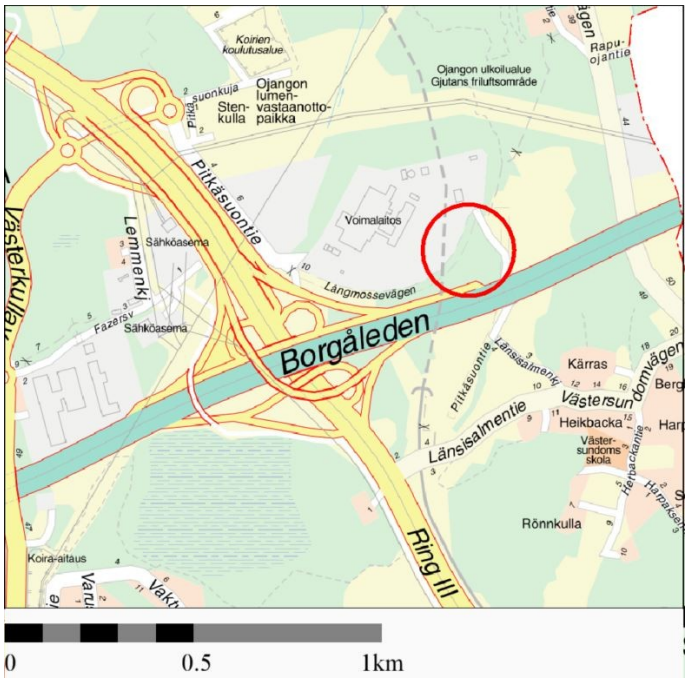

Asemakaava nro 002503

MÄÄRÄALAN KAUPPA / Vantaan Energia Oy

Kaupunginosa: OJANKO (92)

Kylä: LÄNSISALMI (410)

n. 3606 m²:n suuruinen määräala määräalasta 92-410-4-39-M503



24 § **Asemakaavan muutos 002456 ja maanalainen asemakaava 621200ma sekä tonttijaon muutos, 62 Jokiniemi, 64 Kuninkaala ja 66 Hakkila / Vantaan ratikka: Jokiniemi**

VD/7366/10.02.04.00/2020
TeA/TLA/MYL/ASA/VIK/EJ

Asemakaavamuutoksella levennetään katualuetta Kyytitiellä, Jokiniemenkadulla ja Väritehtaankadulla, muuttamalla yhteensä 2,3 hehtaaria yleisten rakennusten korttelialueesta, rautatiealueesta, puistoalueista ja lähivirkistysalueista katualueeksi. Muutoksessa varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille sekä parannetulle katuympäristölle. Katualueen levennykset perustuvat 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022 valmistuneisiin Vantaan ratikan katusuunnitelmaluonnosten tilavarauksiin.

Asemakaavamuutoksella muutetaan yleisten rakennusten korttelialuetta (Y), puistoaluetta (VP), rautatiealuetta (LR) ja lähivirkistysaluetta (VL) katualueeksi. Nykyistä Santaradantien linjaa siirretään etelämmäksi ja Jokiniemenkadun sekä Lauri Korpisen kadun välille osoitetaan ratikan vaatimalle alalle uusi katualue, Tikkurilanraitio. Santaradantien pohjoispuolelle muodostuu uusi lähivirkistysalue, joka nimetään Santaradanniityksi. Maanalaisella asemakaavalla osoitetaan tilavaraus maanalaiselle kadulle (ma-KATU) ja joukkoliikennetunnelille (ma-jl). Jokiniemenkadun jatkeeksi osoitetaan uusi katualue Tikkurilanraitio, joka on varattu joukkoliikenteelle.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 62040 sekä katu- rautatie- ja vesialuetta kaupunginosassa 62 Jokiniemi. Katu- ja vesialuetta kaupunginosassa 64 Kuninkaala. Katu- rautatie-, vesi- ja virkistysaluetta kaupunginosassa 66 Hakkila.

Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa katualuetta, rautatiealuetta (LR), tutkimustoimintaa palvelevien yleisten rakennusten korttelialuetta (Y-3), lähivirkistysaluetta (VL), vesialuetta (W) sekä puistoaluetta (VP).

Maanalainen asemakaava koskee maanalaista katua kaupunginosassa 62, Jokiniemi.

Tonttijaon muutos koskee korttelia 62040 kaupunginosassa 62, Jokiniemi.

Alue sijaitsee Jokiniemen, Hakkilan ja Kuninkaalan kaupunginosissa, Tikkurilan suuralueella. Suunniteltavaan maanpäälliseen alueeseen sijoittuu Jokiniemenkadun ja Kyytitien katualuetta Markkulantien risteyksestä Tikkurilantielle sekä rautatiealuetta Väritehtaankadulta Jokiniemen kadulla sijaitsevaan eritasoristeykseen saakka. Maanalainen asemakaava sijoittuu rautatiealueelle ja Väritehtaankadun katualueelle.

Maanomistus
Kaupunki omistaa kaavamuutosalueelle sijoittuvat katualueet ja lähivirkistysalueet. Muut kiinteistöt ovat valtion omistuksessa.

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut Ramboll Finland Oy Vantaan kaupungin konsulttina.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa kaupunkikeskustan aluetta (C), asuinaluetta (A), asumisen ja työpaikkojen aluetta (A/TP), vesialuetta (W) sekä lähivirkistysaluetta (VL). Lisäksi koko alue on merkitty kestävän kasvun vyöhykkeeksi. Keravanjoelle on osoitettu joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhyke sekä ekologinen runkoyhteys. Lähivirkistysalueille sijoittuu ohjeellinen ulkoilureitti. Kyytitien yhteyteen on osoitettu pyöräliikenteen baana. Lisäksi kaavamuutosalueen halki kulkee luode-kaakko suuntaisesti raitiotien reitti.

Asemakaavamuutos

Asemakaavan muutoksella levennetään katualuetta Kyytitiellä, Jokiniemenkadulla ja Väritehtaankadulla, muuttamalla osia yleisten rakennusten korttelialueesta, rautatiealueesta, puistoalueista ja lähivirkistysvirkistysalueista katualueeksi. Muutoksessa varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille sekä parannetulle katuympäristölle. Raitiotielle ja siihen liittyville toiminnoille, kuten ajoneuvoliikenteelle, pyöräilylle ja kävelylle, viheralueille, istutuksille ja hulevesiratkaisuille osoitetaan tilaa asemakaavassa suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Korttelialueiden kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Katualueen levennykset perustuvat 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022 valmistuneisiin katusuunnitelmien tilavarauksiin. Katu- ja puistosuunnittelun lähtökohtana on ollut vuonna 2019 valmistunut ja kaupunginvaltuuston 16.12.2019 hyväksymä ratikan yleissuunnitelma, jonka suunnitteluratkaisuja on katu- ja puistosuunnittelussa tarkennettu.

Asemakaavamuutoksella muutetaan yleisten rakennusten korttelialuetta (Y), puistoaluetta (VP), rautatiealuetta (LR) ja lähivirkistysaluetta (VL) katualueeksi. Nykyistä Santaradantien linjaa siirretään etelämmäksi ja Jokiniemenkadun sekä Lauri Korpisen kadun välille osoitetaan ratikan vaatimalle alalle uusi katualue, Tikkurilanraitio, joka varataan joukkoliikenteelle. Santaradantien pohjoispuolelle muodostuu uusi lähivirkistysalue, joka nimetään Santaradanniityksi.

Ajoliittymäkieltomerkintöjä muutetaan korttelissa 62040. Y-3-korttelin käyttötarkoitusmerkintä muutetaan Vantaalla yleisesti käytössä olevaksi Y-merkinnäksi. Käyttötarkoitusmerkinnän muutos ei vaikuta korttelissa sallittuihin toimintoihin. Keravanjoen kohdalla alueen ylittävä katu -merkintä (yk) päivitetään vesialueen ylittävä katu tai ulkoilureitti -merkinnäksi (y). Keravanjoen ympäristön katualueelle osoitetaan luo/1-merkintä, joka turvaa Keravanjoen ekologisen yhteyden jatkuvuuden kadun kummallakin puolella. Rautatiealueen erilaisten liikenneväylien tasoristeys -merkintä (t) päivitetään eritasoristeykseksi (e) Jokiniemenkadulla ja Tikkurilantiellä. Kyytitien eteläreunaan merkitään meluseinä. Kaavan eteläosan maakaasujohdolle varatun alueen osan linjaus siirretään. Kanervanummen lähivirkistysalueelle osoitetaan luontoselvityksen mukaiset luo-alueet ja ohjeellisen hulevesialtaan rajausta muutetaan vastaamaan katu- ja puistosuunnitelmia. Lisäksi Kanervanummen ohjeellisen ulkoilureitin linjaus muutetaan toteutuneen tilanteen mukaiseksi. Muilta osin kortteli- ja muut alueet esitetään voimassa olevan asemakaavan mukaisina eikä asemakaavan muutoksella osoiteta uutta rakentamista.

Maanalaisella asemakaavalla osoitetaan tilavaraus maanalaiselle kadulle (ma-KATU) ja joukkoliikennetunnelille (ma-jl). Maanalainen asemakaava sijoittuu Santaradan rautatiealueen (LR) ja Väritehtaankadun katualueen alle. Maanalaisen kaavan 621200ma - kohdalla maanpäällisiin kaavoihin ei tule muutoksia.

Asemakaavassa on annettu melusuojaukseen, mahdollisen ratikkapysäkin kasvillisuuskattoon, katualueen tärinä- ja runkomelusuojaukseen, maanalaisten tilojen rakentamiseen, pohjaveden suojeluun, kaupunkikuvaan, hulevesien hallintaan ja tulvareitteihin, työmaavesien käsittelyyn sekä

rakennusten sisäilman laatuun liittyviä määräyksiä. Kaavamääräyksissä on huomioitu työnaikaiset varotoimet maanalaisten tilojen rakentamisessa.

Ratikan rakentaminen tulisi ennusteiden mukaan vauhdittamaan maankäytön tehostamispotentiaalia ratikan vaikutusalueella. Ratikan pysäkkiympäristössä on potentiaalia keskustamaiselle tiiviille ja sekoittuneelle rakenteelle. Ratikka lisää alueen houkuttelevuutta ja päivittää sen identiteettiä osaksi elävää ja kehittyvää ratikkakaupunkia.

Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys, jota suunnitellaan Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Raideyhteydellä on tarkoitus lisätä kestävää ja esteetöntä liikkumista, mahdollistaa kaupungin kasvaminen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä edistää alueellista hyvinvointia ja vetovoimaa. Vantaan ratikasta tulisi toteutuessaan merkittävä osa seudullista raitiotieverkostoa.

Vantaan ratikan asemakaavoitus on Vantaan asemakaavoituksen vuoden 2023 työohjelmassa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” on julkaistu 23.11.2020 ja päivitetty 17.9.2021.

MRL 62 §:n ja MRA 30§:n mukaisesti kaavoituksen vireille tulosta on kuulutettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa sekä kirjeitse kaavoitettavan alueen maanomistajille ja viranomaisille. Osallisille varattiin mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Pakkalan asemakaavamuutoksen alueelta 002464 saatiin 4 mielipidettä.

Ratikan suunnittelusta järjestettiin neljä alueellista verkkotilaisuutta joulukuussa 2020, joista Aviapoliksen alueen yleisötilaisuus järjestettiin 17.12.2020. Lisäksi järjestettiin puhelinpäivystys ja kysymyksiä ja näkemyksiä sai jättää myös sähköpostilla. Koko ratikan linjan suunnittelutilannetta koskevat verkkotilaisuudet on järjestetty 23.9.2021, 6.4.2022 sekä 15.11.2022.

Asemakaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 2.3.2023 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 2.3.-24.3.2023 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Vuorovaikutusmateriaalin julkaisusta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 2.3.2023 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Kirjeen mukana on liitteenä lähetetty yksityiskohtaiset tiedot kiinteistöillä tapahtuvista muutoksista. Puhelinaikoja järjestettiin nähtävillä olon aikana 2; 9.3.2023 ja 20.3.2023. Tänä aikana ei vastaanotettu puheluita. Mielipiteitä vuorovaikutusmateriaalista saatiin 1.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle.

Sopimus
Asemakaavaan ei liity maankäyttösopimusta.

Kaupunkiympäristölautakunta 18.4.2023 § 16

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 18.4.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002464 ja maanalaisen asemakaavan ehdotus 621200ma sekä tonttijaon muutosehdotus, 62 Jokiniemi, 64 Kuninkaala ja 66 Hakkila / Vantaan ratikka: Jokiniemi,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot

Käsittely:
Kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Janne Hartikainen esitti asian palauttamista valmisteluun. Jäsen Suvi Karhu kannatti tehtyä palautusesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusesitys, josta on syytä äänestää, ja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista valmisteluun, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 14 jaa-ääntä (Ahokas, Eklund, Erkkilä, Haverinen, Iivarinen, Jääskeläinen, Kostilainen, Merelä, Mutanen, Hakala, Suni, Tamminen, Åstrand, Aura) ja 2 ei-ääntä (Hartikainen, Karhu). Asian käsittelyä jatkettiin.

Päätös:
Hyväksyttiin kaupunkisuunnittelujohtajan esitys.

Merkittiin, että jäsenet Janne Hartikainen ja Suvi Karhu jättivät asiaan seuraavan eriävän mielipiteen: ”MRL 63 §:n mukaan kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Kaavoituksen vireilletulosta tulee ilmoittaa sillä tavoin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista, suunnitellusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelystä.
Selostettu vuorovaikutus menettely ja tilaisuudet koskevat Ratikan kaavarunko –nimistä dokumenttia, joka ei ole MRL:n tuntema suunnitelma. Sinä ei ole määritelty nyt kysymyksessä olevaa kaavaa riittävän tarkkarajaisesti, että asukkaat ja muut oikeudenhaltijat olisivat voineet ottaa kantaa tai vaikuttaa sen valmisteluun MRL:n edellyttämällä tavalla. Kaava on tullut vireille virheellisessä järjestyksessä.”

___

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 18.4.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002464 ja maanalaisen asemakaavan ehdotus 621200ma sekä tonttijaon muutosehdotus, 62 Jokiniemi, 64 Kuninkaala ja 66 Hakkila / Vantaan ratikka: Jokiniemi,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot

Käsittely:
Kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell esitti varajäsen Niilo Kärjen kannattamana asian hylkäämistä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat asian hyväksymistä esityksen mukaan, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell esittämää hylkäysesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 12 jaa-ääntä (Karinen, Abdi, Tammi, Kaukola, Haapalainen, Multala, Kaiju, Kasonen, Orpana, Seppänen, Valtanen, Luokkala) ja 3 ei-ääntä (Lundell, Kärki, Niikko), joten puheenjohtaja totesi hylkäysesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutosehdotus ja maanalaisen asemakaavan ehdotus 18.4.2023
- Asemakaavamuutoksen ja maanalaisen asemakaavan selostus 18.4.2023
- Äänestysraportti kh 8.5.2023 § 24

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Marjaana Yläjääski, p. 040 591 3878,
asemakaava-arkkitehti Anna Sarikaya, p. 050 302 9028
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002456
621200ma

Päiväys
Datum

18.4.2023

Vantaan kaupunki

Vantaan ratikka: Jokiniemi

Asemakaavan muutos

Kaupunginosa 62, JOKINIEMI

Kortteli 62040 sekä rautatie-, vesi- ja katualueet.

Kaupunginosa 64, KUNINKAALA

Vesi- ja katualueet.

Kaupunginosa 66, HAKKILA

Rautatie-, vesi-, virkistys- ja katualueet.

Maanalainen asemakaava

Kaupunginosa 62, JOKINIEMI

Maanalainen katu.

Tonttijaon muutos

Kortteli 62040

1:2000

Vanda stad

Vandaspåran: Ånäs

Ändring av detaljplanen

Stadsdel 62, ÅNÄS

Kvarter 62040 samt järnväg-, vatten- och gatuområden.

Stadsdel 64, FASTBÖLE

Vatten- och gatuområden.

Stadsdel 66, HAXBÖLE

Järnvägs-, vatten-, rekreations- och gatuområden.

Underjordisk detaljplan

Stadsdel 62, ÅNÄS

Underjordisk gata.

Ändring av tomtindelningen

Kvarter 62040

1:2000

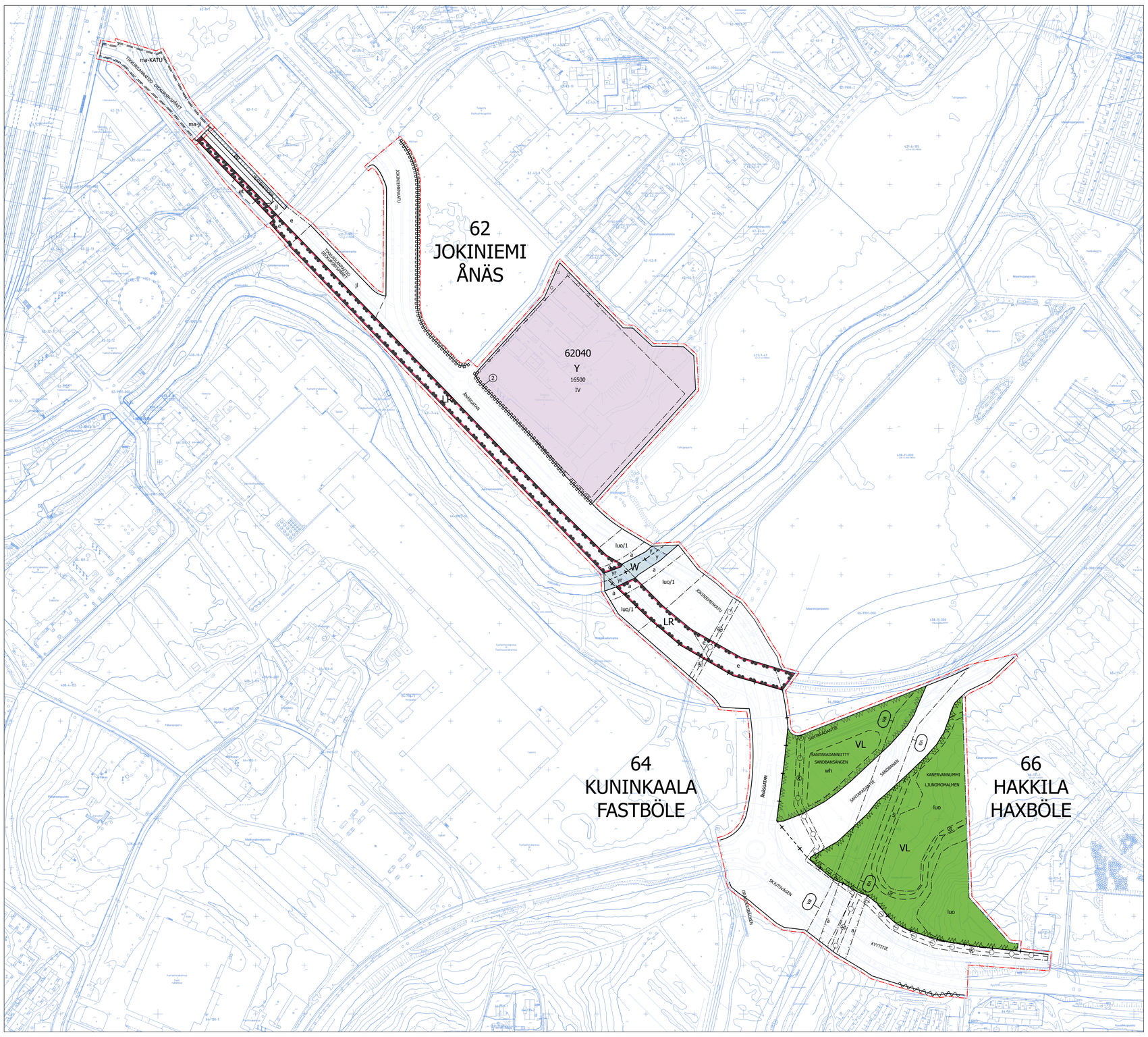

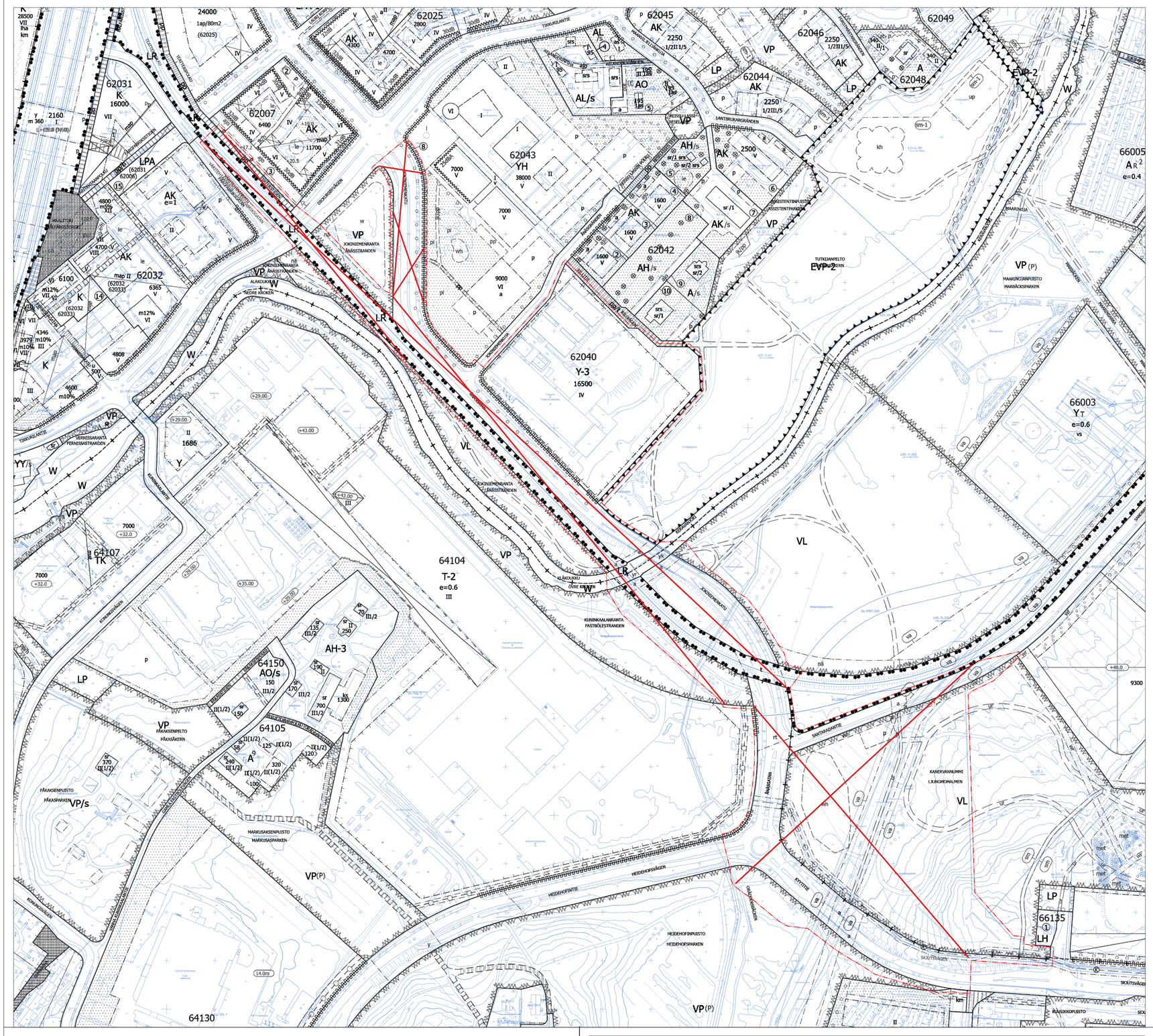

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Y

Yleisten rakennusten korttelialue.

Alueelle saa rakentaa tutkimustoimintaa palvelevia rakennuksia

Alueelle saa rakentaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömiä asuntoja.

Jokiniementien puoleisten, niitä 50 metriä lähempänä sijaitsevien asuinhuoneiden, keittiötä lukuun ottamatta, ulkokuoren ääneneristyksen lento-, tie- ja raideliikenteen melua vastaan tulee olla vähintään 30 dB sekä toimistojen osalta 25 dB.

Rakennusten suunnittelussa on huolehdittava siitä, että ympäristön ilman epäpuhtauksien siirtyminen sisätiloihin on estetty. Rakennusten raittiin ilman otto tulisi sijoittaa mahdollisimman etäälle vilkkaista liikenneväylistä.

Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

- Asunnot 1 ap/80 k-m², kuitenkin vähintään autopaikka asuntoa kohti
- Tutkimustoimintaa palvelevat tilat 1 ap/100 k-m²
- Toimistot 1 ap/60 k-m²
- Varastot 1 ap/120 k-m²

Område för kvartersmark.

I området får byggas byggnader för forskningsverksamhet.

I området får byggas för byggnadens skötsel nödvändiga bostäder.

I bostäder mot Ånäsvägen på närmare än 50 meter ska bostadsrummens, förutom kokets, ytterhölje ha till minst 30 dB samt angående kontor 25 dB uppgående ljudisoleringsförmåga mot flyg-, spår- och vägtrafikbuller.

Vid planering av byggnader måste försiktighet iakttas för att förhindra överföring av föroreningar från omgivande luft inomhus. Friskluftsintag i byggnader bör placeras så långt bort som möjligt från trafikerade trafikleder.

Området är en del av en bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).

Bilplatsernas minimiantal:

- Bostäder 1 bp/80 m²-vy, dock minst en bilplats per bostad
- Utrymme för forskningsverksamhet 1 bp/100 m²-vy
- Kontor 1 bp/60 m²-vy
- Lager 1 bp/120 m²-vy

VL

Lähivirkistysalue.

Ennen rakennustoimenpiteisiin ryhtymistä tulee maaperä tarvittaessa tutkia ja mahdollinen pilaantunut maaperä puhdistaa.

Katujen luiskat saavat ulottua VL-alueille.

Kortteli- tai katualueita VL-alueista erottavien tukimuurien perustuksia saa ulottaa VL-alueille.

Istutuksissa käytetään mäntyä ja niiden yhteyteen sopivia pensaita ja jaloja lehtipuita.

Område för närrekreation.

Innan byggnadsarbetena inleds ska jordmånen vid behov undersökas och eventuell förorenad jord ska renas.

Gatornas ramper får sträcka sig in på VL-områden.

Grundläggningen till stödmurar som avgränsar kvarters- eller gatuområden från VL-områden får sträcka sig in på VL-områden.

I planteringarna används tallar samt sådana buskar och ädla lövträd som passa ihop med tallarna.

LR

Rautatiealue.

Järnvägsområde.

W

Vesialue.

Vattenområde.

Kaupunginosan raja.

Stadsdelsgräns.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Osa-alueen raja.

Gräns för delområde.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

2

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

62

Kaupunginosan numero.

Stadsdelsnummer.

JOKI

Kaupunginosan nimi.

Stadsdelens namn.

62040

Korttelin numero.

Kvartersnummer.

JOKINIEMENKATU

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

16500

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

IV

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.

Rakennusala.

Byggnadsyta.

et

Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.

Alue on varattu sähkönsyöttöasemalle. Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan sekä materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja kaupunkikuvaan sopivia. Tekniset laitteet tulee maisemoida.

Riktgivande område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.

Området är reserverat för elmatningsstationen. Byggnaden och konstruktionerna ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material och passa stadsbilden. Teknisk utrustning bör anpassas till landskapet.

Ohjeellinen maanalaisiin tiloihin johtava ajoluiska.

Mikäli tunneliin johtava ajoluiska katetaan, tulee katoksessa olla kasvillisuuskatto. Rakennelman tulee antaa kevyt ja valoisa vaikutelma.

Riktgivande körramp som leder till underjordiska utrymmen.

Ifall körrampen som leder till tunneln övertäcks, ska den övertäckas med ett gröntak. Konstruktionen ska ge ett lätt och ljust intryck.

Katu.

Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009). Rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.

Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto.

Gata.

Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider de tillåtna högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009). I planeringen och byggandet av spårvagnen ska även tas hänsyn till den anvisade markanvändningen i detaljplaner utanför planområdet som godkänts före den 31.12.2021.

Ifall en spårvagns hållplats placeras på gatuområdet, ska hållplatsens vindskydd övertäckas med ett gröntak.

jl

Ohjeellinen joukkoliikenteelle varattu alueen osa.

Riktgivande del av område reserverad för kollektivtrafik.

ma-KATU

Maanalainen katu.

Underjordisk gata.

ma-jl

Ohjeellinen maanalainen tila joukkoliikennetunnelia varten.

Alueelle saa maanpintaan sijoittaa tarvittavat poistumisteihin ja ilmanvaihtoon liittyvät rakennukset, rakennelmat ja tekniset tilat.

Alueelle saa sijoittaa maanpinnalle rakennettavaan rakennukseen maanalaisista tiloista johtavat poistumistiet ja ilmanvaihtokuilun sekä näihin liittyvät tekniset tilat suojavyöhykkeineen.

Rakennukset ja rakennelmat saavat ulottua korkeintaan 5 metriä maanpinnan yläpuolelle.

Alueelle saa sijoittaa tunnelia palvelevat tekniset tilat, kuten pumppaamon ja muuntamot suojavyöhykkeineen.

Tunnelin suunnittelussa on otettava huomioon viereisten rakennusten perustukset sekä katualueelle sijoitettava kunnallistekniikka.

Riktgivande underjordiskt utrymme för offentlig trafikled.

Byggnader, konstruktioner och tekniska utrymmen som behövs i anslutning till utrymningsvägar och ventilation får placeras på markytan i området.

Utrymningsvägar som leder upp från de underjordiska utrymmena till den byggnad som uppförs på markytan och ett ventilationsschakt och tillhörande tekniska utrymmen med skyddszoner får placeras i området.

Byggnaderna och anordningarna får sträcka sig högst 5 meter ovanför markytan.

Tekniska utrymmen som betjänar tunneln, som ett pumpverk och transformatorstationer med skyddszoner, får placeras i området.

Vid planeringen av tunneln ska man beakta de intilliggande byggnadernas grunder och kommunaltekniken som placeras i gatuområdet.

y

Vesialueen ylittävä katu tai ulkoilureitti.

Gata eller friluftsled över vattenområde.

yr

Alueen ylittävä rautatie.

Järnväg över område.

ur

Ohjeellinen ulkoilureitti.

Riktgivande friluftsled.

(k)

Maakaasujohtoa varten varattu alueen osa.

För naturgasledning reserverad del av område.

Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.

Del av område reserverad för underjordisk ledning.

e

Eritasoristeys.

Planskild korsning.

a

Kadun tai liikennealueen alittava kevyen liikenteen yhteys.

Gång- och cykelförbindelse under gata eller trafikområde.

wh

Ohjeellinen hulevesialue.

Riktgivande dagvattenområde.

luo

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.

Puustoa on säilytettävä tai uudistettava siten, että ekologinen yhteys viheralueilla säilyy puustoisena.

/1 Ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli Tutkijanpellon ja Maarinojanpuiston virkistysalueilta Jokiniemenrannan ja Kuninkaalanrarannan virkistysalueille on turvattava kasvillisuuden säilyttämisen tai istuttamisen avulla.

Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald.

Trädbeståndet ska bevaras eller förnyas på ett sådant sätt att den ekologiska förbindelsen i grönområdena förblir trädbevuxen.

/1 Kontinuitet av ekologiska förbindelsen gatan från Forskaråkerns och Marbäcksparkens rekreationsområden till Ånässtrandens och Fastbölestrandens rekreationsområden ska säkerställas genom bevarande eller plantering av växtlighet.

va

Vaara-alue.

Faroområde.

Säilytettävä/istutettava puurivi

Trädrad som skall bevaras/planteras

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden

Merkintä, jonka osoittamalle likimääräiselle kohdalle tulee toteuttaa liikennemelulta suojaava este.

Meluesteet tulee suunnitella ja toteuttaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoisiksi.

Beteckning som anger den ungefärliga platsen där en bullerskärm som skyddar mot trafikbuller ska byggas.

Bullerskydden ska planeras och byggas så att de håller stadsbildsmässigt en hög nivå.

Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.

Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.

Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.

Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.

YLEISET MÄÄRÄYKSET

KAUPUNKIKUVA

Maanpäällisten rakennusten, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealuokkaisia.

Maanpäälliset rakenteet on sovitettava hienovaraisesti kaupunkikuvaan ja ympäristöön rakennus- ja ympäristötaiteen keinoin.

TYÖNAIKAISET VAROTOIMET

Maanalaiset tilat on sijoitettava, kaivettava, louhittava ja lujitettava siten, ettei niistä tai niiden rakentamisesta aiheudu vahinkoa rakennuksille tai muille maanalaisille tiloille, rakenteille tai vesihuollon verkostoille, eikä haittaa tai vahinkoa junaradalle tai sen laitteille.

Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla korttelialueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta vahinkoa maanalaisille tiloille tai rakenteille.

Raitiotien rakentamisen aikaiset työmaavedet tulee käsitellä esimerkiksi laskeuttamalla siten, ettei hulevedet vastaanottavaan Keravanjokeen aiheudu kiintoaineskuormitusta.

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

STADSBILDEN

Byggnaderna, anordningarna och konstruktionerna ovan jord ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material.

Konstruktioner ovan jord ska anpassas varsamt till stadsbilden och miljön med hjälp av byggnads- och miljökonst.

ARBETSTIDA SKYDDSÄTGÄRDER

Underjordiska utrymmen ska placeras, grävas, schaktas och förstärkas på ett sådant sätt att de eller byggandet av dem inte orsakar skador på byggnader eller andra underjordiska utrymmen, konstruktioner eller vattenledningsnät, och inte stör eller skadar järnvägen eller dess utrustning.

Vid byggande eller schaktning i kvartersområden ovanför underjordiska utrymmen ska de underjordiska utrymmenas läge och konstruktionernas skyddsavstånd beaktas för att inte skada de underjordiska utrymmena eller konstruktionerna.

Byggarbetsplatsvatten vid byggandet av spårvägen ska behandlas till exempel genom dekanteringsmetod så att Kervo ån, som tar emot dagvatten, inte belastas av sediment.

Junaradan läheisyydessä kaivettaessa tai louhittaessa on noudatettava erityistä varovaisuutta.

Maanalaiset tilat tulee rakentaa siten, ettei rakentaminen ja käyttö alenna orsi- eikä pohjaveden pintaa eikä muuta orsi- ja pohjaveden virtausolosuhteita.

PELASTUSTURVALLISUUS

Maanalaisten tilojen uloskäytävät ja pelastusyhteydet maan pinnalle tulee suunnitella ja toteuttaa pelastusviranomaisten hyväksymällä tavalla.

Ennen maanalaisen tilan rakennus- tai louhintaluvan myöntämistä tulee hakijan laatia selvitys pelastusturvallisuustason säilymisestä myös lupa-alueen ulkopuolisissa tiloissa maanalaisen tilan liittyessä niihin.

Rakennettaessa maanalaisia tiloja olemassa olevien tilojen kautta tulee olemassa olevien tilojen käytön henkilöturvallisuus- ja pelastusturvallisuustaso turvata työn aikana.

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Tunneliin liittyvät äänilähteet (ilmanvaihtolaitteet, kompressorit yms.) tulee suunnitella siten, että niiden aiheuttama melu ei ylitä ympäristöministeriön asetuksessa rakennusten ääniympäristöstä (796/2017) annettuja raja-arvoja.

Ennen rakennusluvan myöntämistä luvan hakijan on esitettävä hyväksyttävät suunnitelmat maaperän, kallion sekä rakennusten ja rakenteiden liikkeiden ja tärinöiden seurannasta.

Ennen rakennusluvan myöntämistä tulee laatia pohjarakennus- ja ympäristöseurantasuunnitelma, jolla turvataan orsi- ja pohjaveden laatu sekä pinta nykyisellään sekä maa- ja kallioperässä virtaavan veden virtausolosuhteiden säilyminen.

Särskild försiktighet ska iakttas vid grävning eller schaktning i närheten av järnvägen.

Underjordiska utrymmen ska byggas på ett sådant sätt att byggandet och användningen inte minskar det hängande grundvattnets eller grundvattnets yta eller förändrar det hängande grundvattnets och grundvattnets flödesförhållanden.

RÄDDNINGSSÄKERHET

De underjordiska utrymmenas utgångar och räddningsvägar till markytan ska planeras och verkställas på ett sätt som godkänts av räddningsmyndigheterna.

Innan det beviljas tillstånd för byggande eller schaktning av underjordiskt utrymme ska sökanden utarbeta en redogörelse för hur räddningsnivån också bibehålls i utrymmen som ligger utanför tillståndsområdet då det underjordiska utrymmet står i anslutning till dem.

Då byggandet av underjordiska utrymmen genomförs via redan existerande utrymmen ska personsäkerhets- och räddningssäkerhetsnivån för användningen av de befintliga utrymmena säkerställas under arbetets gång.

MILJÖFÖRHÅLLANDEN

Ljudkällor i anslutning till tunneln (ventilationsanordningar, kompressorer o.dyl.) ska planeras så att bullret som alstras av dem inte överskrider gränsvärdena för ljudmiljön i byggnader i miljöministeriets förordning (796/2017).

Innan bygglov beviljas ska sökanden lämna in godkända planer för uppföljning av rörelser och vibrationer i mark, berg och byggnader och konstruktioner.

Innan bygglov beviljas ska en grundbyggnads- och miljöövervakningsplan utarbetas för att säkerställa att det hängande grundvattnets och grundvattnets kvalitet och vattenyta bibehålls och att flödesförhållandena hos det vatten som rinner i marken och berggrunden bevaras.

Suunnittelussa ja rakentamisessa kallion pintaosien vettä johtavilla heikkousvyöhykkeillä on noudatettava erityistä varovaisuutta.

Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit.

Pilaantuneet maa-alueet on selvitettävä ja kunnostettava ennen rakentamiseen ryhtymistä.

KOLMIULOTTEINEN KIINTEISTÖ

Kaava-alueelle voidaan muodostaa maanalaisia kiinteistöjä.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

Särskild försiktighet ska iakttas vid planering och byggande i vattenförande skölar i bergets ytdelar.

Dagvattenhanteringen och avledningsvägarna ska beaktas vid planeringen och byggandet.

Förorenade markområden ska utredas och saneras före byggstarten.

TREDIMENSIONELL FASTIGHET

Underjordiska fastigheter kan bildas i planområdet.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via plantecknings annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Marjaana Yläjääski, Aluearkkitehti, 3.4.2023 13.43

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

002456 ja 621200ma VANTAAN RATIKKA: JOKINIEMI

JOKINIEMI, HAKKILA, KUNINKAALA

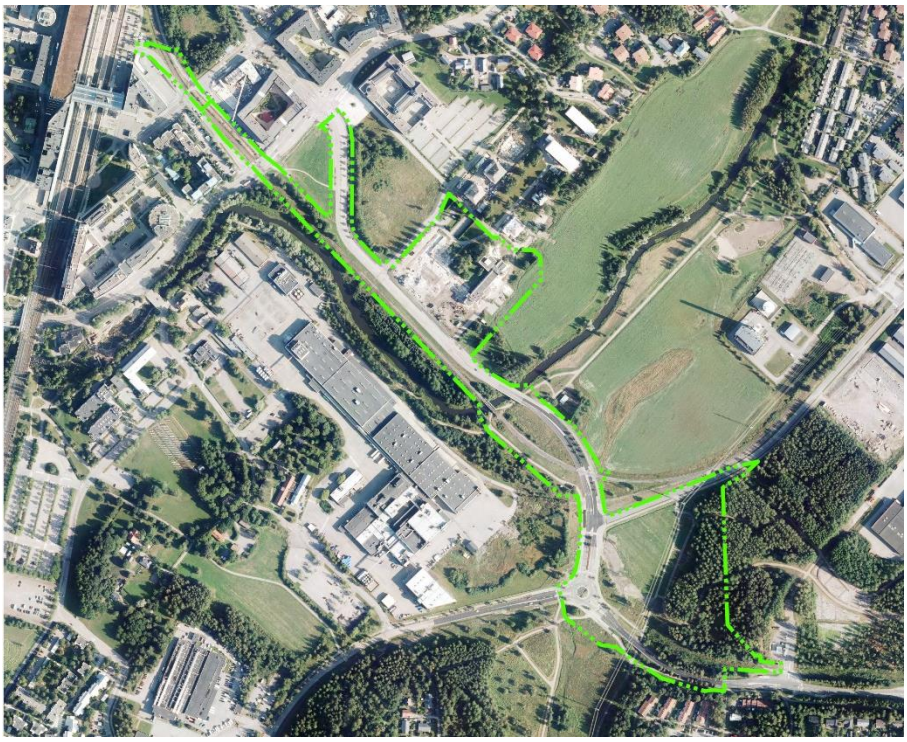

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 18.4.2023 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002456 sekä maanalaista asemakaavakarttaa 621200ma. Kaavoitus on tullut vireille 23.11.2020 julkaistulla osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla numerolla 062800 Vantaan ratikka: asemakaavat ja asemakaavamuutokset. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 17.9.2021.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Kortteli 62040 sekä katu- rautatie- ja vesialuetta kaupunginosassa 62, Jokiniemi. Katu- ja vesialuetta kaupunginosassa 64, Kuninkaala. Katu- rautatie-, vesi- ja virkistysaluetta kaupunginosassa 66, Hakkila.

Maanalainen asemakaava:

Maanalainen katu kaupunginosassa 62, Jokiniemi.

Tonttijaon muutos:

Kortteli 62040 kaupunginosassa 62, Jokiniemi.

Asemakaavamuutoksessa ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle osoitetaan riittävä tila suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Maanalaisella asemakaavalla mahdollistetaan osa ratikalle tarkoitetusta joukkoliikenteen tunneliyhteydestä Väritehtaankadun ja Kielotien välillä.

Kaavan laatija: Anna Sarikaya, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki;
anna.sarikaya@vantaa.fi, puh. 050 302 9028

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

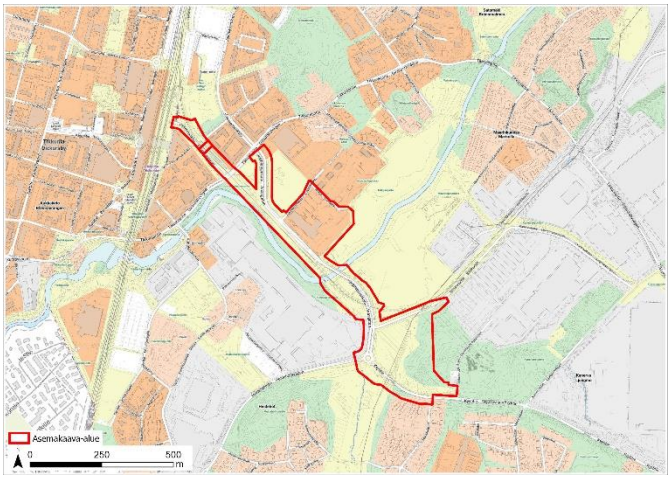

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti kaupunkikartalla.

Suunniteltava alue sijaitsee Jokiniemen, Hakkilan ja Kuninkaalan kaupunginosissa, Tikkurilan suuralueella. Suunniteltavaan maanpäälliseen alueeseen sijoittuu Jokiniemenkadun ja Kyytitien katualuetta Markkulantien risteyksestä Tikkurilantielle sekä rautatiealuetta Väritehtaankadulta Jokiniemen kadulla sijaitsevaan eritasoristeykseen saakka. Maanalainen asemakaava sijoittuu rautatiealueelle ja Väritehtaankadun katualueelle. Kaava-alueeseen kuuluu kadunvarren kiinteistöt, joiden pinta-alaan kaavamuutos vaikuttaa.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019, jonka pohjalta Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan jatkosuunnittelun aloittamisen 16.12.2019. Jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat.
- Kaavoitus tuli vireille osallistumis- ja arviointisuunnitelman ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue

062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” nähtäville asettamisella 23.11.2020. Vantaan ratikan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin 17.9.2021.

- Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin 4 mielipidettä Jokiniemen 002456 kaavamuutosaluetta koskien.
- Hankkeesta järjestettiin yleisötilaisuudet 8.12.2020 (Länsimäki) / 9.12.2020 (Hakunila) / 16.12.2020 (Tikkurila) / 17.12.2020 (Aviapolis) ja 23.9.2021 (suunnittelutilanne koko linjalla).
- Ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset valmistuivat kaavamuutosalueen osalta Hakkilassa 7.10.2021 ja ne esiteltiin 7.10-20.10.2021, Kuninkaalassa 30.3.2022 ja ne esiteltiin 30.3-12.4.2022, Jokiniemessä 30.9.2022 ja ne esiteltiin 19.10.-1.11.2022. Asemakaavaratkaisu perustuu katu- ja puistosuunnitelmiin.
- Kaikille avoin ratikan kevätinfo järjestettiin 6.4.2022 ja syysinfo 15.11.2022 (koko ratikan linja).
- Asemakaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 2.3.2023 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 2.3.-24.3.2023 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Puhelinaikoja suunnittelijalle varattiin kaksi, 9.3.2023 ja 20.3.2023. Kaavamuutosalueen 002456 maanomistajille on lisäksi lähetetty 2.3.2022 kirje, jossa on kerrottu kaavan esittämästä ratkaisusta sekä ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide valmisteluaineistosta. Valmisteluaineistosta saatiin 1 mielipide.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä ... 6
2. Lähtökohdat ... 7
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista ... 7
2.2 Suunnittelutilanne ... 17
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet ... 28
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo ... 28
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö ... 28
3.3. Asemakaavan tavoitteet ... 31
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ... 32
4. Asemakaavan kuvaus ... 32
4.1 Kaavan rakenne ... 32
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen ... 35
4.3 Aluevaraukset ... 35
4.4 Kaavan vaikutukset ... 36
4.5 Ympäristön häiriötekijät ... 46
4.6 Nimistö ... 46
5. Asemakaavan toteutus ... 46
6. Kaavatyöhön osallistuneet ... 46
7. Asemakaavan seurantalomake ... 48
8. Asemakaavakartta ja –määräykset ... 52

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Asemakaavan seurantalomake 16.3.2023 ja 17.3.2023
- Asemakaavakartta ja -määräykset 18.4.2023

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- WSP Finland Oy (30.3.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Kyytitie välillä Jokiniemenkatu-Tukkukaupankuja, Kyytitie 58641-1.
- WSP Finland Oy (7.10.2021). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Santaradantie välillä Jokiniemenkatu-Kanervanummi, Santaradantie 58646-1.
- WSP Finland Oy (7.10.2021). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Jokiniemenkatu ja Kuninkaalanranta puisto, Jokiniemenkatu 58647-1.
- Sitowise (30.9.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Jokiniemenkatu välillä Tikkurilantie-Keravanjoki, Jokiniemenkatu 58647-2.

- Sitowise (30.9.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Tikkurilanraitio välillä Tikkurilantie-Jokiniemenkatu, Tikkurilanraitio 58648-3.
- Sitowise (30.9.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Tikkurilantie välillä Väritehtaankatu-Jokiniemenkatu, Tikkurilantie 59128-1.
- Sitowise (30.9.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Tikkurilanraitio välillä Väritehtaankatu-Tikkurilantie, Tikkurilanraitio 58649-1.
- Sitowise (30.9.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Tikkurilanraitio välillä Ratatie-Tikkurilantie, Tikkurilanraitio 58648-2.
  Ratikan selvityksiä ja aineistoja: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/selvityksia-ja-aineistoja
- Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021. 16.3.2022.
- Manninen, E., Vasko, V. & Makkonen, H. 2020: Vantaan ratikan kaavarungon ja asemakaavojen luontoselvitykset vuonna 2020 – Faunatican raportteja 53/2020
- Vantaan ratikka Design Manual, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
- Vantaan ratikka Design Manual, Liite 1 Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvitys, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, Pyöräliikenteen tarkastelut ratikan varrella, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 25.9.2020
- Vantaan ratikka, Ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelu, Golder Associates Oy, 13.8.2020
- Vantaa ratikka, Maisema ja kaupunkikuva, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 2020
- Vantaan ratikka, Resurssiviisauden suuntaviivat, Sitowise Oy, 13.5.2020
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Vantaan ratikan hulevesiselvitys (yleissuunnitelman liite 11), WSP Finland Oy, 30.4.2019
- Vantaan ratikka, Seloste ratalinjauksen tärinäarvioinnista (yleissuunnitelman liite 13), WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Vantaan ratikka, Hankearviointi (yleissuunnitelman liite 14), WSP Finland Oy, 10.9.2019
- Vantaan ratikka, Investointikustannukset (yleissuunnitelman liite 15), WSP Finland Oy, 26.6.2019
- Resurssiviisauden tiekartta, Vantaan kaupunki 2022
- Vantaan historiallisen tiestön inventointi 2018, Vantaan kaupunki
- Vantaan metsänhoidon periaatteet 2017–2030, Vantaan kaupunki 2017
- Vantaa alueittain 2015, Vantaan kaupunki 2016
- Kulttuurimaisemaselvitys, Vantaan kaupunki 2005
- Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930–1979, Vantaan kaupunki 2006
- Vantaan ratikan itäisen osuuden tärinä- ja runkomeluselvitys, WSP & Afry, 18.1.2023.
- Vantaan ratikan meluselvitys, Sitowise Oy, 1.3.2023.
- Vantaan ratikan kaavarunkoluonnoksen liikenteelliset vaikutukset. WSP 31.8.2022
- Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellinen analyysi. Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitetty 12.12.2022
- Vantaan ratikan kustannusraportti, 16.3.2023. Vantaan kaupunki

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavamuutoksella levennetään katualuetta Jokiniemenkadulla, Kyytitiellä ja Väritehtaankadulla muuttamalla osia yleisten rakennusten korttelialueesta, rautatiealueesta, puistoalueista ja lähivirkistysalueista katualueeksi. Katualueen levennykset perustuvat 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022 valmistuneisiin Vantaan ratikan katusuunnitelmaluonnosten tilavarauksiin. Maanalaisella asemakaavalla mahdollistetaan osa Kielotien ja Väritehtaankadun ratikan joukkoliikenteen tunneliyhteydestä. Muutoksessa varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille sekä parannetulle katuympäristölle. Raitiotielle ja siihen liittyville toiminnoille, kuten ajoneuvoliikenteelle, pyöräilylle ja kävelylle, viheralueille, istutuksille ja hulevesiratkaisuille osoitetaan tilaa asemakaavassa suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Korttelialueiden kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Asemakaava on kaksiosainen. Maanpäällisellä asemakaavamuutoksella 002456 muutetaan yleisten rakennusten korttelialuetta (Y), rautatiealuetta (LR), lähivirkistysaluetta (VL) sekä puistoaluetta (P) osin katualueeksi. Korttelin 62040 tonttijakoa muutetaan ja tontille annetaan uusi tonttinumero. Korttelin 62040 nykyisiä ajoyhteyksiä muutetaan. Muilta osin korttelialue säilyy ennallaan ja voimassa olevan asemakaavan mukaisena. Maanalaisella kaavalla osoitetaan tilavaraus maanalaiselle kadulle (ma-KATU) ja joukkoliikennetunnelille (ma-jl). Maanalaisen kaavan alueella maanpäällisiin asemakaavoihin ei tule muutoksia.

Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Raideyhteydellä lisätään kestävää ja esteetöntä liikkumista, mahdollistetaan kaupungin kasvaminen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä edistetään alueellista hyvinvointia ja vetovoimaa. Vantaan ratikasta tulee merkittävä osa seudullista raitiotieverkostoa.

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019. Yleissuunnitelmaan pohjautuvassa jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reitille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat. Nyt laadittavat asemakaavat ja asemakaavamuutokset perustuvat katusuunnitelmiin.

Vantaan ratikan asemakaavoitus on Vantaan asemakaavoituksen vuoden 2023 työohjelmassa.

Kaavan yhteydessä laaditaan tonttijakoja ja tonttijaon muutoksia.

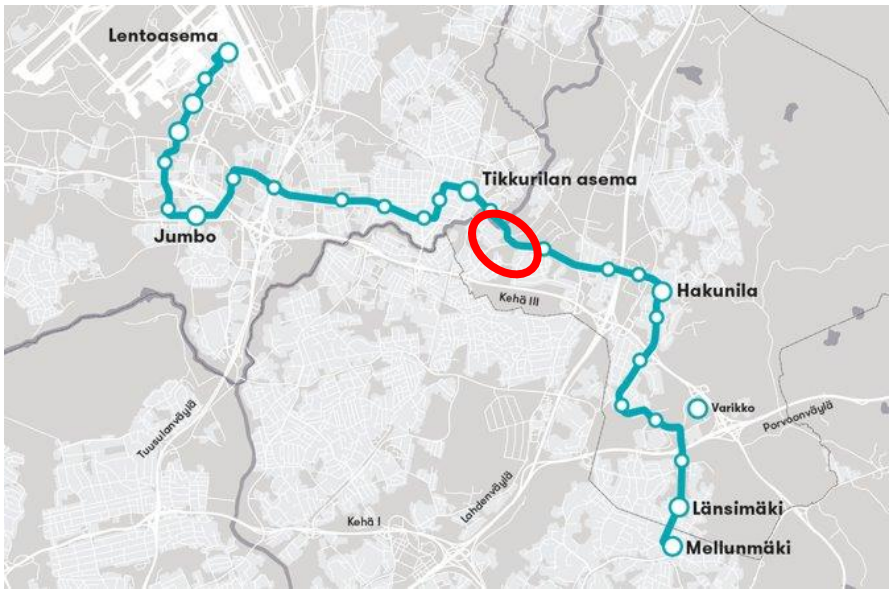

Kuva 2. Vantaan ratikan reitti Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Kaava-alueen likimääräinen sijainti näkyy kuvassa punaisella rajattuna.

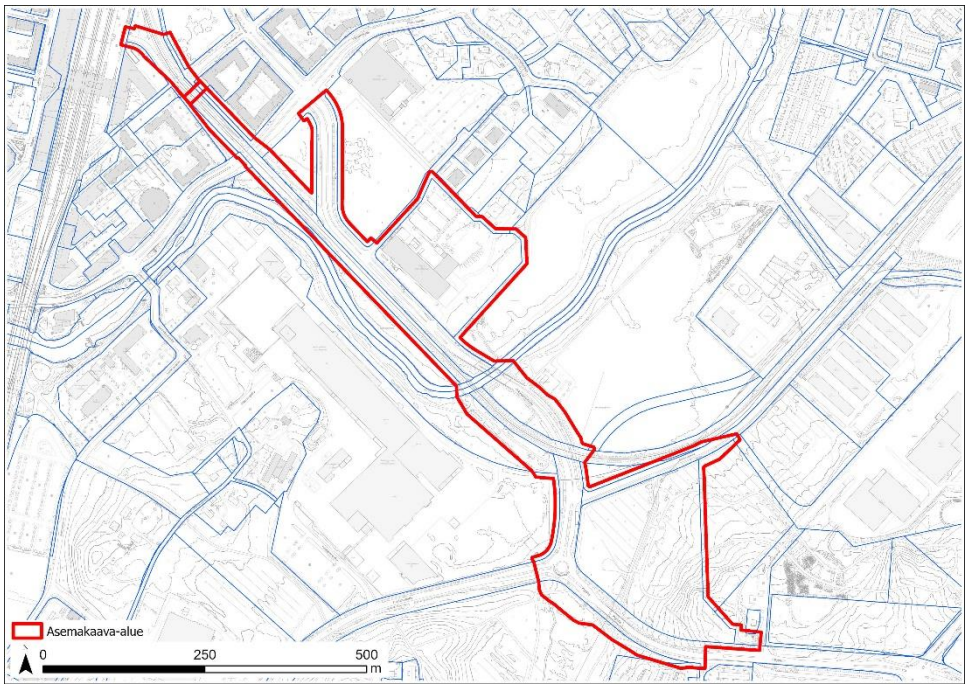

Kuva 3. Asemakaavamuutosalue. Maanalainen osuus sijoittuu kaava-alueen pohjoispäähän.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Tikkurilan suuralueella Jokiniemen, Hakkilan ja Kuninkaalan kaupunginosissa. Tikkurilan asema sijaitsee kaava-alueen välittömässä läheisyydessä. Alueelta on Helsinki-Vantaan lentoasemalle noin viisi kilometriä. Asemakaava-alueen pinta-ala on yhteensä noin 13,9 hehtaaria.

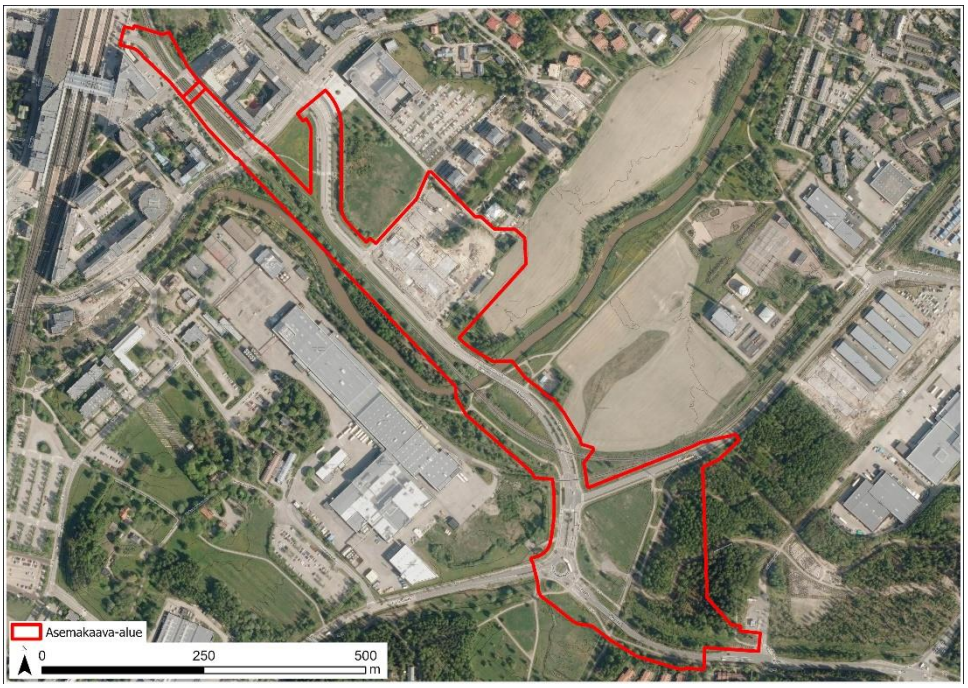

Kuva 4. Suunnittelualue esitettynä ilmaperspektiivistä.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Nykytilanteessa kaava-alueen maisemakuvaa hallitsee tiealueet sekä niiden läheisyydessä olevat rakentamattomat virkistysalueet, jotka ovat pääasiassa matalaa niittykasvillisuutta. Aivan kaava-alueen itäosassa sijaitsee metsäistä aluetta. Jokiniemenkadun varrella kulkee Keravanjoki. Jokiniemenkadun varrella sijaitsee merkittävä rakennetun ympäristön kohde, josta osa koostuu STUKin rakennuksista. Asemakaava-alueen läheisyydessä sijaitsee lisäksi Tikkurila Oy:n tehdasalue. Alue on maisemarakenteeltaan alavaa.

Luonnon monimuotoisuus

Kaava-alueelta on laadittu luontoselvitykset vuosina 2020–2021 (*Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021*).

Asemakaavamuutosalueen läpi kulkee Keravanjoen ekologinen käytävä, jonka yhteyteen sijoittuu useita arvokkaita luontokohteita, jotka rajautuvat kaava-alueen ulkopuolelle. Asemakaava-alueen eteläosassa sijaitsevalle Kanervanummen lähivirkistysalueelle sijoittuu luontoselvityksen mukaisia arvokkaita luontokohteita.

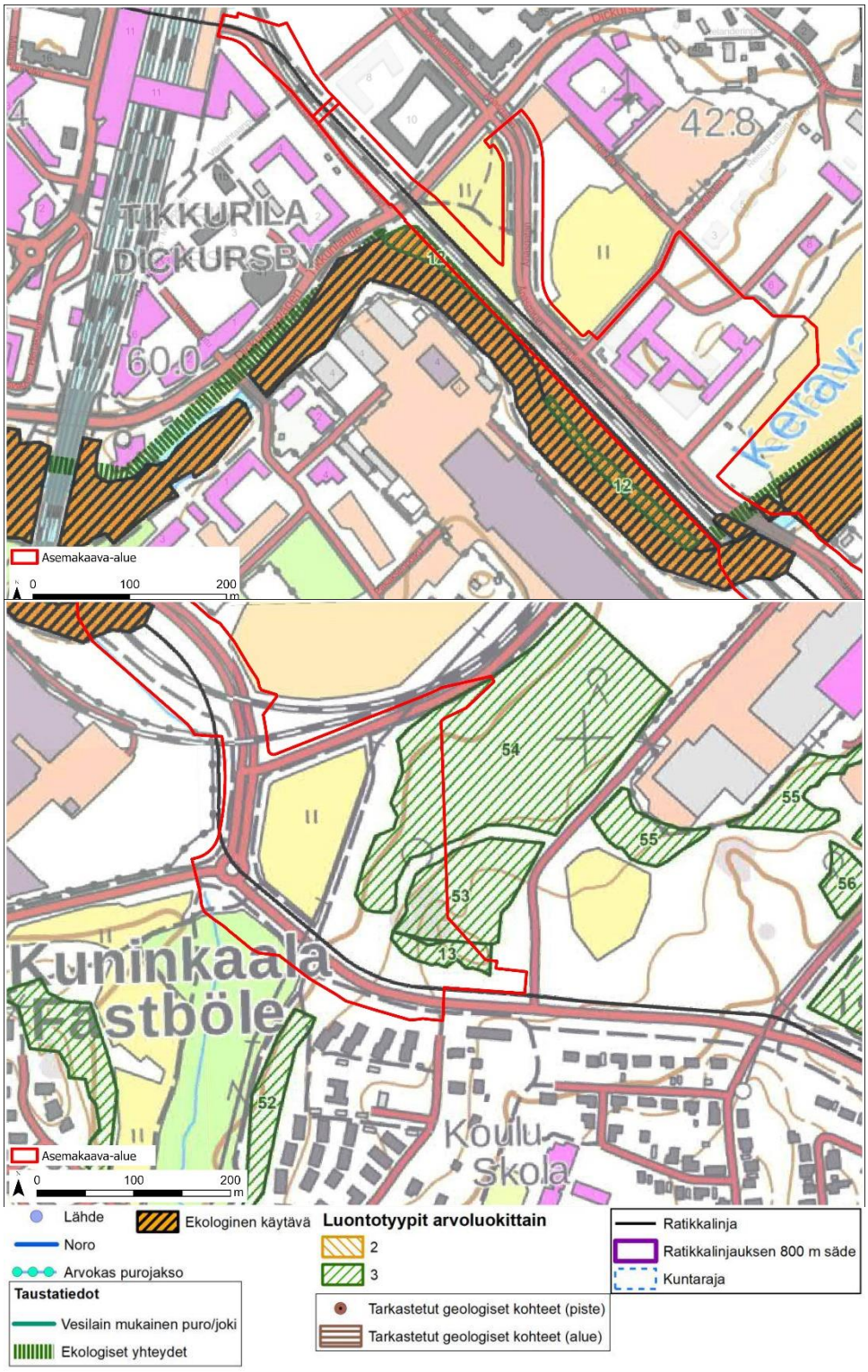

Kuva 5. Arvokkaat luontokohteet kaava-alueen lähiympäristössä. (Faunatican raportteja 38/2021)

Vesistöt ja vesitalous

Valtaosa kaavoitettavasta alueesta on joko rakennettu tai päällystetty asfaltilla. Tikkurilantien varressa sijaitsee Jokiniemenrannan puistoalue ja kaavan eteläosaan sijoittuu Kanervanummen laaja

lähivirkistysalue. Kaavamuutosalueen eteläpuolella virtaa Keravanjoki, joka kulkee katu- ja rautatiealueen alitse kaava-alueen keskiosassa.

Kaavamuutosalueen hulevedet laskevat Tikkurilan ja Viertolan alueiden hulevesijärjestelmien kautta suoraan Keravanjokeen. Alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Maaperä maanpäällisessä kaavassa 002456
Maalajikartan mukaan kaava-alue sijaitsee pääosin savikolla. Jokiniemenkatu 28 tontti on pääosin täyttöä, kaakkoisreuna on savikkoa. Kaava-alueen eteläosassa on hiekkaa, moreenia ja kalliota.

Pohjatutkimusten mukaan pintamaakerroksen alla on syvimmillään yli 19 m kerros savea. Saven alla maaperä vaihtuu siltin, hiekan ja soran kautta kalliopintaa päällystävään moreeniin. Syvimmät kairaukset ovat ulottuneet n. 36,4 m syvyydelle maanpinnasta. Kairaukset ovat päättyneet määrä-syvyyteen, tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

Pohjaveden pinta on havaittu eteläosassa korkeimmillaan maanpinnan tasossa ja pohjoisosassa n. 1,9 m syvyydellä maanpinnasta.

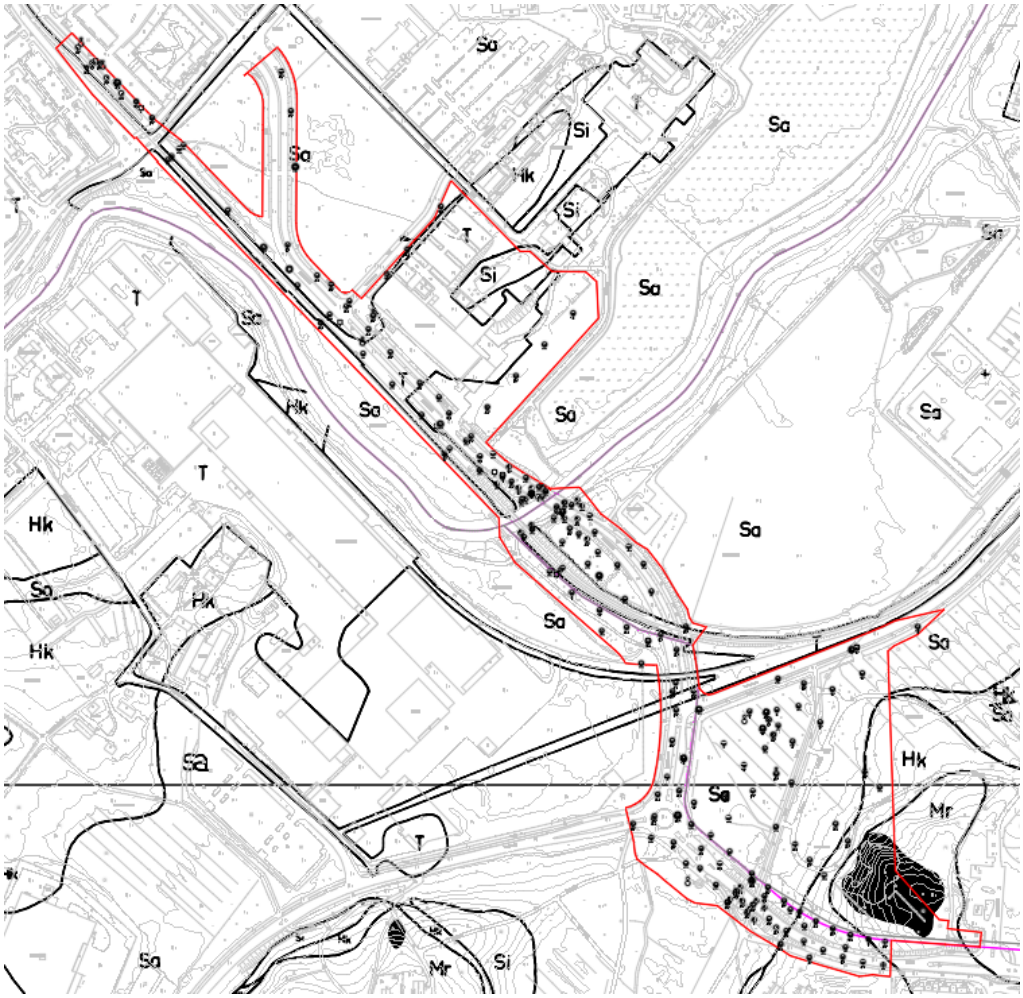

Kuva 6. Maalaji- ja pohjatutkimuskartta.

Rakennettavuus maaperän suhteen:

Kallion ja pohjamoreenin sekä ohuen saven ja siltin alueilla perustamistapa voi olla maanvarainen tai massanvaihdolla maanvarainen. Paksuilla siltti- ja savialueilla rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Paksuilla siltti- ja savialueilla kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet suositellaan pohjavahvistettavaksi. Muilla alueilla kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti.

Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Maaperä maanalaisessa asemakaavassa 621200ma
Maalajikartan mukaan kaava-alue sijaitsee savi- ja täyttöalueella. Pohjatutkimusten mukaan pintamaakerroksen alla on syvimmillään yli 8 m kerros savea. Saven alla maaperä vaihtuu siltin kautta kalliopintaa päällystävään moreeniin. Syvimmät kairaukset ovat ulottuneet n. 14 m syvyydelle maanpinnasta. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

Kaava-alueella ei ole pohjaveden mittauspisteitä. Lähimmissä mittauspisteissä pohjavesi on havaittu korkeimmillaan n. 1 m syvyydellä maanpinnasta.



Kuva 7. Maalaji ja pohjatutkimuskartat.

Rakennettavuus maaperän suhteen:
Kallion ja pohjamoreenin sekä ohuen saven ja siltin alueilla perustamistapa voi olla maanvarainen tai massanvaihdolla maanvarainen. Paksuilla siltti- ja savialueilla rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Paksuilla siltti- ja savialueilla kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet suositellaan pohjavahvistettavaksi. Muilla alueilla kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti.

Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Topografia

Kaava-alue on pääosin melko tasainen. Keravanjoen kohdalla maasto hieman laskee.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosissa

Tikkurilan suuralueen kehittyminen asuinalueena on kytkeytynyt päärataan. Tikkurilassa asui vuoden 2020 lopussa 7297 henkeä ja Jokiniemessä 6110 henkeä. Tikkurilan väkiluku nousi 778 hengellä vuoden 2019 alusta ja Jokiniemen väkiluku nousi 332 hengellä vuoden 2019 alusta. Tikkurilassa on vähän lapsia ja nuoria, yli 65-vuotiaiden osuus on vastaavasti suuri. Jokiniemessä taas yli 65-vuotiaiden osuus on pienempi kuin muualla Vantaalla. Koko Tikkurilan suuralueen asukasluku oli 46 210 henkeä vuoden 2020 lopulla, ja se on kasvanut yli 8 500 asukkaalla vuodesta 2010. Tikkurilan suuralueen väestön ennustetaan kasvavan noin 4 400 henkilöllä vuosien 2021–2026 aikana.

Asuminen

Kaavamuutosalueella ei sijaitse asuinrakennuksia. Maanalainen kaava-alue sijoittuu olemassa olevien asuinkortteleiden läheisyyteen Jokiniemessä Väritehtaankadulla. Kuninkaalassa Kyytitien eteläpuolella sijaitsee olemassa olevaa asumista lähellä kaavan rajaa.

Sosiaalinen ympäristö

Vantaan alueista Tikkurilan suuralueella on Myyrmäen suuralueen ohella vähiten alle 16-vuotiaita asukkaita. Suuralueella perheitä on vähän ja perheiden koko on Vantaan pienimpiä. Jokiniemen kaupunginosassa sijaitsee paljon opiskelija-asuntoja, joten alueen väestöstä merkittävä osa on opiskelijoita.

Palvelut ja työpaikat

Jokiniemen työpaikoista joka neljäs oli vuonna 2013 julkisen hallinnon toimialalla. Jokiniemessä on kunnan palvelujen lisäksi useita valtion toimipaikkoja. Tikkurilassa ja Jokiniemessä on runsaasti julkisia ja kaupallisia palveluita.

Seudullisesti tarkasteltuna suunnittelualue kytkeytyy Tikkurilan rautatieaseman kautta laajasti pääkaupunkiseudun ja osin laajemminkin Uudenmaan ja Kanta-Hämeen työmatkapendelöintiin. Kaikki kaukojunat pysähtyvät Tikkurilassa, mikä tuo tarkasteluun valtakunnallisen ulottuvuuden.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Suunnittelualue sijaitsee Tikkurilan keskustan läheisyydessä. Kaava-alueelle sijoittuu Säteilyturvakeskuksen STUKin rakennennus. Muutoin kaava-alue on rakentamaton ja maisemakuvaa hallitsee niittyiset rakentamattomat alueet sekä Keravanjoki ympäristöineen. Kaava-alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee myös Tikkurila OY:n tehdasalue sekä Keskon varastoalue.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Ånäsin tilalle perustetun maanviljelystaloudellisen koelaitoksen rakennuskannan vanhin kerros muodostuu 1900-luvun alussa rakennetuista, jugendhenkisistä laboratoriorakennuksista, samanikäisistä punatiilisistä karjatalousrakennuksista. Jokiniemen vanhimmat rakennukset on suunniteltu maanviljelyshallituksen arkkitehti H.Rh. Helin 1906 tutkimuskeskustoimintaa varten. Alueen nuoremmat rakennukset ovat 1920-1960-luvuilla rakennettuja laitosrakennuksia ja henkilökunnan asuinrakennuksia. Usealta vuosikymmeneltä periytyvä rakennettu ympäristö on kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti arvokas kokonaisuus (RKY-alue). RKY-alueen ja ratikan kaava-alueiden päällekkäisillä osilla ei ole suojeltavia rakennuksia.

Tikkurilantien nykyinen linjaus on nähtävillä jo vuoden 1872 Senaatin kartassa. Tuolloin alue on ollut avointa peltomaisemaa, joka on hiljalleen täydentynyt. Alue oli vielä 1970-luvulle asti selkeästi peltovaltaista, mutta 1980-luvulta lähtien alue on alkanut rakentua nykyiselleen. Vanhoja tielinjoja lukuun ottamatta alueella on vähän historiallista kerrostumaa nähtävissä. Tikkurilantien linja on osa historiallista Suurta Rantatietä (Kuninkaantie). Tie on mahdollisesti valmistunut jo 1300-luvulla. Tikkurilantie on inventoitu luokkaan R1 eli kohde on kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä.

Kaava-alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Kaava-alueen eteläpuolella sijaitsee Fastbölen (Kuninkaalan) muinaisjäännösalue.

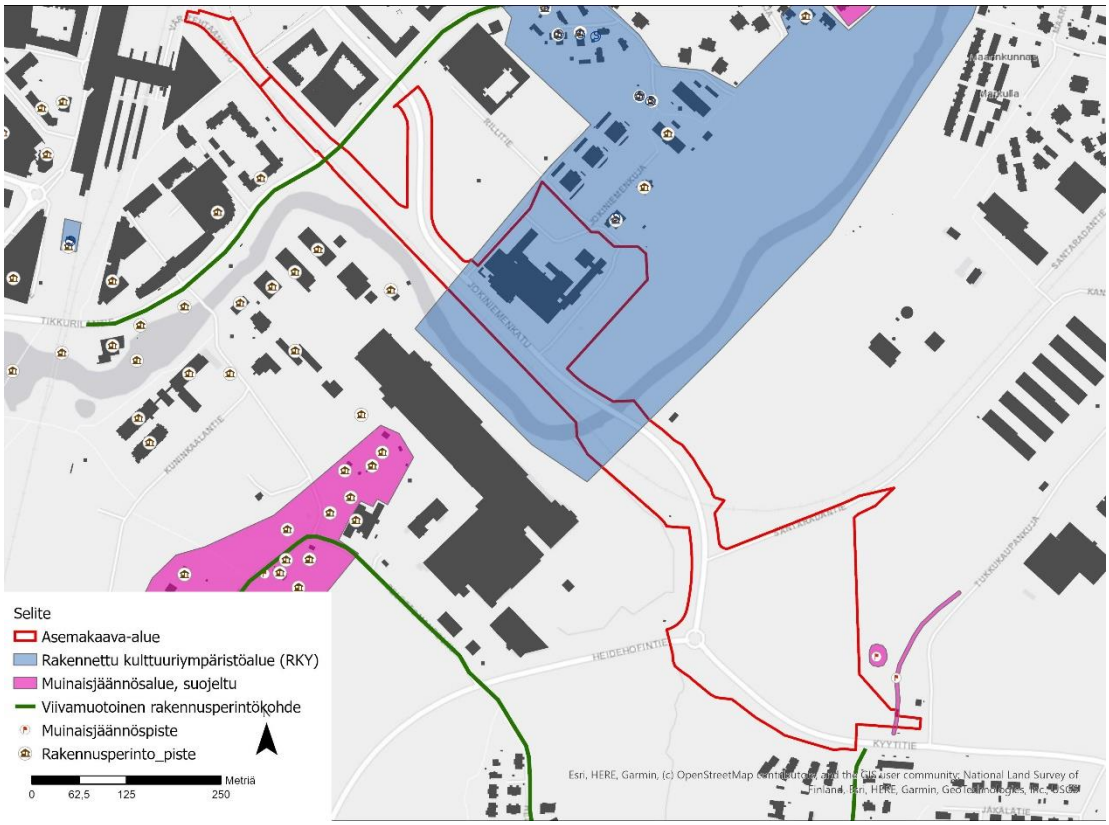

Kuva 8. Kaava-alueen (punainen viiva) läheisyyteen sijoittuvat historialliset rakennuskohteet.

Virkistys

Kaavamuutosalueelle sijoittuu osia Jokiniemenrannan puistosta ja Kanervanummen lähivirkistysalueesta.

Liikenne

Autoliikenne

Jokiniemenkatu ja Kyytitie ovat alueen pääkatuja. Alue rajautuu Tikkurilantiehen, jolta on yhteys Kehä III -väylälle.

Julkinen liikenne

Suunnittelualue sijoittuu Tikkurilan aseman ympäristöön, jolla sijaitsee juna-asema ja bussiterminaali. Tikkurilan juna-asemalla pysähtyvät kaikki lähi- ja kaukojunat. Tikkurilan asemalla on myös liityntäpysäköintiä. Aseman kautta liikkuu vuosittain noin 12 miljoonaa matkustajaa.

Suunnittelualueelta lentokentälle aikaa kuluu noin 40 minuuttia julkisen liikenteen kulkuvälineillä. Jokiniemenkadun ja Kyytitien varsilla sijaitsee useita paikallisliikenteen bussipysäkkejä.

Kävely ja pyöräily

Alue on hyvin saavutettavissa kävellen ja pyöräillen kaikista suunnista. Kyytitietä pitkin kulkee pyöräilyn laatukäytävä, Jokiniemenkatua pitkin pyöräilyn pääreitti. Lisäksi Keravanjoen eteläpuolella kulkee muu pyöräreitti. Tikkurilantien kummallakin puolella sijaitsee kevyen liikenteen väylä. Kehä III on saavutettavissa pyöräillen ja kävellen Heidehofintien kautta sekä Heidehofinojan viertä kulkevan ulkoilureitin kautta.

Vesihuolto

Asemakaavan muutosalue kuuluu rakennetun vesihuoltoverkoston piiriin.

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Tikkurilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta.

Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 75 ja ylin on noin + 83. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Kaavamuutosalueen hulevedet johdetaan hulevesiviemäriverkoston kautta Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Vantaan Energian kaukolämpöverkko ulottuu suunnittelualueelle Tikkurilantietä, Jokiniemenkatua, Kyytitietä ja Heidehofintietä pitkin.

Sähköverkko

Vantaan Energian sähköverkko ulottuu suunnittelualueelle. Johdot kulkevat Tikkurilantietä, Jokiniemenkatua, Kyytitietä ja Heidehofintietä pitkin.

Maakaasuverkko

Maakaasuverkko kulkee Kyytitiellä tien pohjoispuolella ja siirtyy Kyytitie – Heidehofintien risteyksen jälkeen Jokiniemenkadun länsipuolelle, kulkien teollisuuskorttelin läpi. Kaasuputki ylittää Jokiniemenkadun Kuninkaalanrannan puiston kautta jatkuen Maarinojanpuistossa pohjoiseen.

Ympäristöhäiriöt

Liikennemelu

Vantaan raitioradan meluselvityksen (Sitowise 1.3.2023) mukaisesti merkittävimmät melulähteet suunnittelualueella ja sen ympäristössä on Jokiniemenkatu, Kyytitie ja Tikkurilantie. Jokiniemenkadun, Kyytitien ja Tikkurilantien tiemelu päiväaikaan nousevat 60–65 dB:n.

Dixin ja Heidehofintien välillä on kaksi umpikortteli-mallista asuinrakennusta (kortteli 62007), joiden julkisivuille kaavassa 002042 Jokiniemi annetut äänitasoerovaatimukset ovat riittävät, joten melulle altistuvia kohteita ei ole. Muut alueen rakennukset ovat liike- tai teollisuusrakennuksia. Nykytilanteessa tällä välillä suurin julkisivuun kohdistuva melutaso on 65 dB ja päiväajan keskiäänitaso oleskelualueilla sisäpihalla alittuu (on alle 45 dB).

Heidehofintien ja Kanervantien välillä Kyytitien eteläpuolella on rivi- ja omakotitaloja lähimmillään 20–35 metrin päässä Kyytitiestä. Nykytilanteessa yli 55 dB meluvyöhyke tietä lähimpänä olevien talojen oleskelupihoille ja myös yli 60 dB ylittyy osalla pihoja. Melu kantautuu alueelle myös Kehä III:lta.

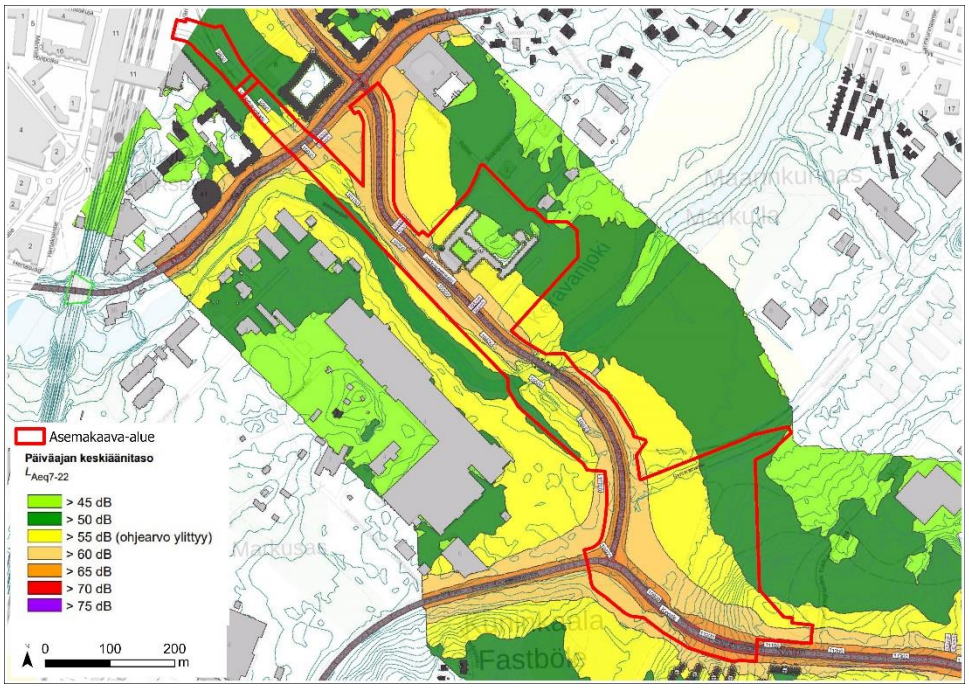

Kuva 9. Ote nykytilanteen päiväajan melutasosta suunnittelualueella (Sitowise 1.3.2023). Kaava-alueen rajaus on esitetty kuvassa punaisella.

Pilaantuneet maa-alueet

Suunnittelualueelta on laadittu PIMA-riskien selvitys Vantaan ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelussa (Golder Associates Oy 2020). Selvitystyö on toteutettu tarkastelemalla ratikkalinjan reitin varrelle osuvien ympäristöhallinnon ylläpitämään Maaperän tilan tietojärjestelmään (Matti) merkittyjen pilaantuneiden, mahdollisesti pilaantuneiden tai kunnostettujen maaperäkohteiden kohderaportit, jonka lisäksi lisätietoja pima-kohteista on saatu Vantaan kaupungin Ympäristökeskuksesta. Selvityksessä kohteet on luokiteltu Matti-lajien mukaisesti.

Asemakaava-alueella ei sijaitse pilaantuneita maa-alueita PIMA-riskien selvityksen mukaan. Kanervanummen virkistysalueella saattaa kuitenkin olla pilaantuneita maa-alueita.

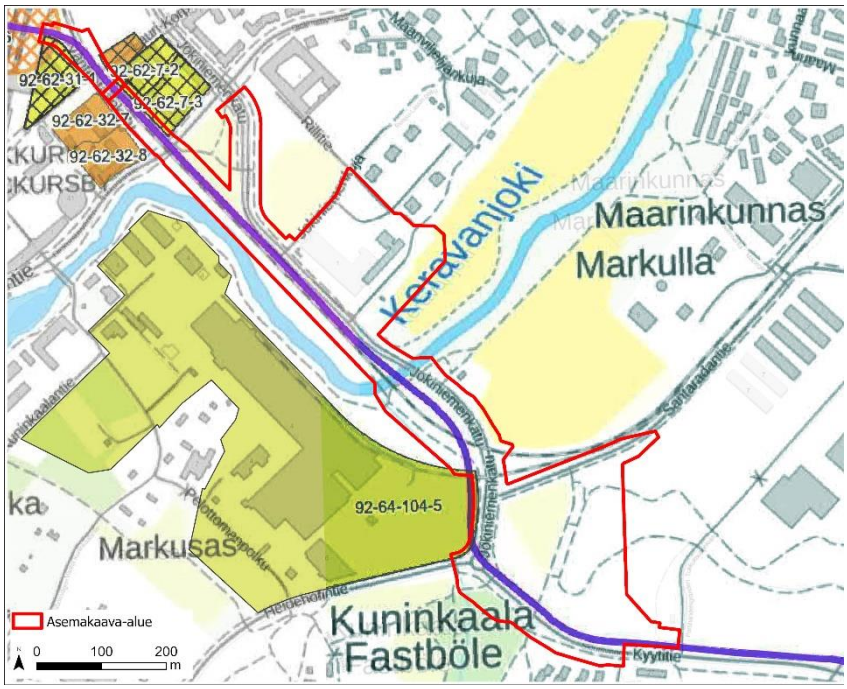

Kuva 10. Suunnittelualueen mahdolliset PIMA-kohteet, jotka täytyy tarkistaa tai selvitystarve tulee selvittää. (Golder Associates Oy 2020). Kaava-alueen rajaus on esitetty kuvassa punaisella.

2.1.4 Maanomistus

Kaupunki omistaa kaavamuutosalueelle sijoittuvat katualueet ja lähivirkistysalueet. Muut kiinteistöt ovat valtion omistuksessa.

Valtion omistuksessa olevat kiinteistöt:
92-62-40-1
92-408-1-281
92-421-7-41
92-871-1-14

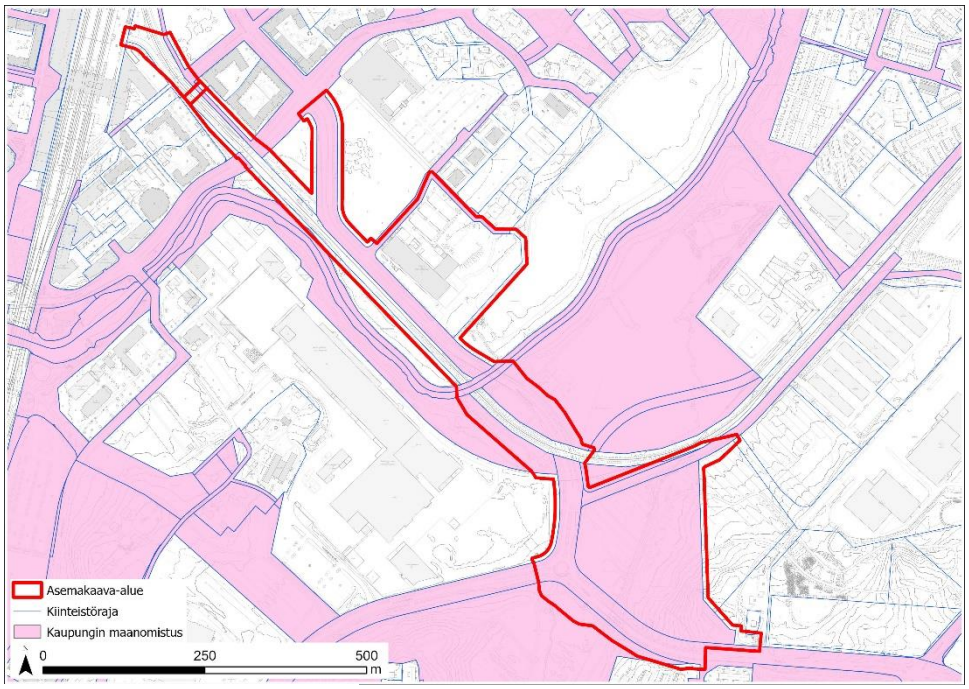

Asemakaava-alue
Kiinteistöraja
Kaupungin maanomistus

Kuva 11. Kaupungin maanomistus vaaleanpunaisella.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Uusimaa-kaava 2050

Uusimaa-kaava 2050 on nimi uudenlaiselle maakuntakaavakokonaisuudelle, joka koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kaavasta: Helsingin seudun, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoista. Seutujen kaavojen taustavisiona toimii strateginen, oikeusvaikutukseton Uudenmaan rakennesuunnitelma. Kaavakokonaisuus kattaa koko Uudenmaan maakunnan alueen lukuun ottamatta Östersundomin aluetta Helsingissä, Sipoossa ja Vantaalla.

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut Helsingin hallinto-oikeuden 24.9.2021 päätöksen myötä voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin. Voimaantulon myötä kaavakokonaisuus korvaa pääosin aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta Östersundomin alueen maakuntakaavaa, 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua sekä hallinto-oikeuden päätöksen myötä voimaan jääviä merkintöjä ja määräyksiä.

Uusimaa-kaavan muutoksenhakuprosessi on vielä kesken. Niiltä osin kuin valitukset on hyväksytty, maakuntavaltuuston päätökset ovat edelleen täytäntöönpanokiellossa. Lainvoiman kaava saa vasta, kun mahdolliset jatkovalitukset on ratkaistu korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Uusimaa-kaava 2050:ssa kaava-alue sijoittuu pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeelle (ruskea rasteri). Suunnittelumääräysten mukaan vyöhykettä on suunniteltava joukkoliikenteeseen, kävelyyn ja pyöräilyyn tukeutuvana muuta taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tehokkaammin rakennettavana alueena. Kaava-alueen eteläpuolella kulkee Keravanjoen viheryhteystarve.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

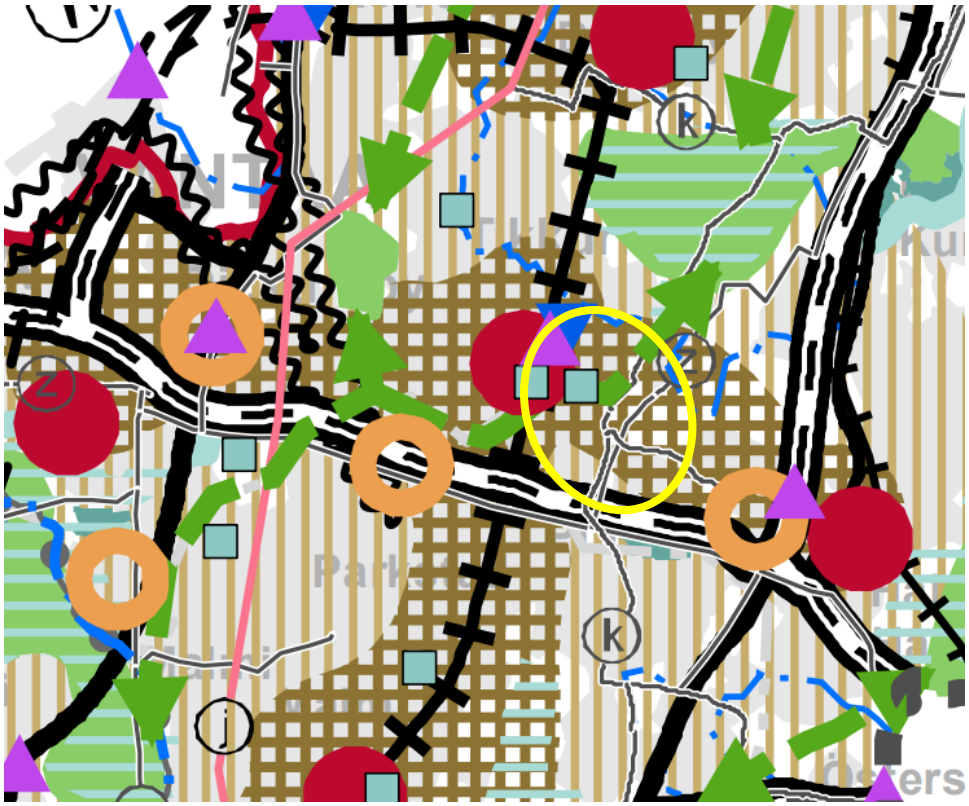

Kuva 12. Ote voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmästä, jossa suunnittelualueen likimääräinen sijainti näkyy keltaisella soikiolla.

MAL 2019 -suunnitelma

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein HSLn toimesta yhteistyössä seudun 14 kunnan kanssa. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty mm., että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määräävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 %

kohdistuu ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019. Valtion ja Helsingin seudun neuvotteluryhmä on 4.6.2020 saavuttanut neuvottelutuloksen maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimukseksi vuosille 2020–2031. Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 21.9.2020 § 13 MAL-sopimuksen 2020–2031.

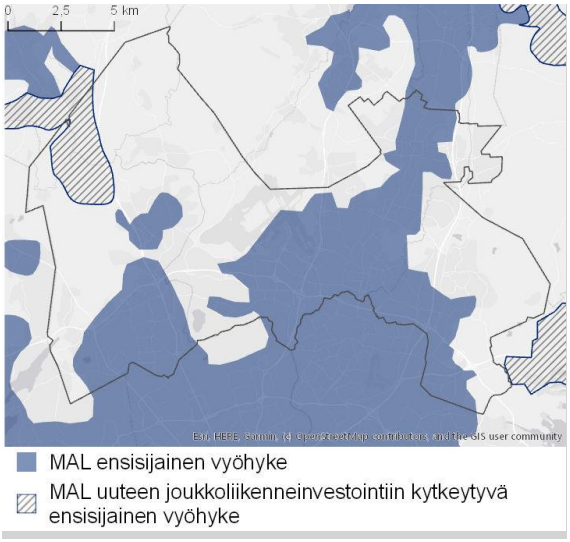

Kuva 13. *Ote MAL 2019 -suunnitelmasta*.

Yleiskaava 2020

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023. Kolmella alueella (Länsisalmi, Myllykyläntie 4-8 ja Hakkilan radanpidon alue) jää voimaan osin yleiskaava 2007.

Suunnittelualue on kaupunkikeskustan aluetta (C), asuinaluetta (A), asumisen ja työpaikkojen aluetta (A/TP), vesialuetta (W) sekä lähivirkistysaluetta (VL). Lisäksi koko alue on merkitty kestävän kasvun vyöhykkeeksi (▦). Keravanjoelle on osoitettu joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhyke (▤) sekä ekologinen runkoyhteys (▯▯▯▯▯▯▯). Lähivirkistysalueille sijoittuu ohjeellinen ulkoilureitti
(○○○○○). Kyytitien yhteyteen on osoitettu pyöräliikenteen baana (▬▬▬). Lisäksi kaavamuutosalueen halki kulkee luode-kaakko suuntaisesti raitiotien reitti (⊢⊢⊢⊢⊢).

Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

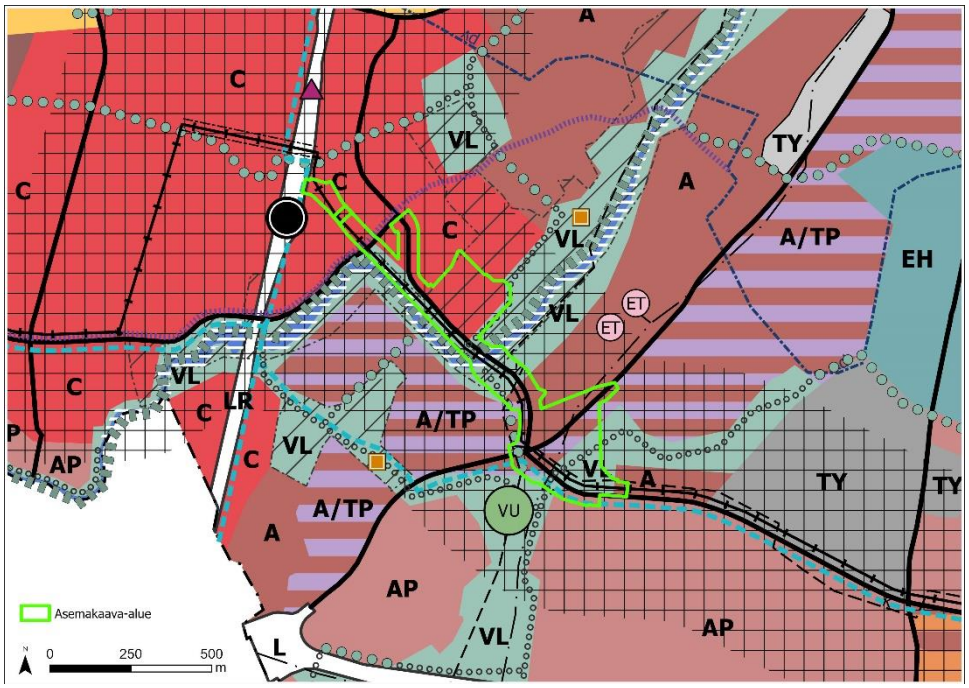

Kuva 14. *Ote voimassa olevasta yleiskaavasta 2020. Asemakaava-alueen rajaus on esitetty vihreällä viivalla.*

Asemakaava

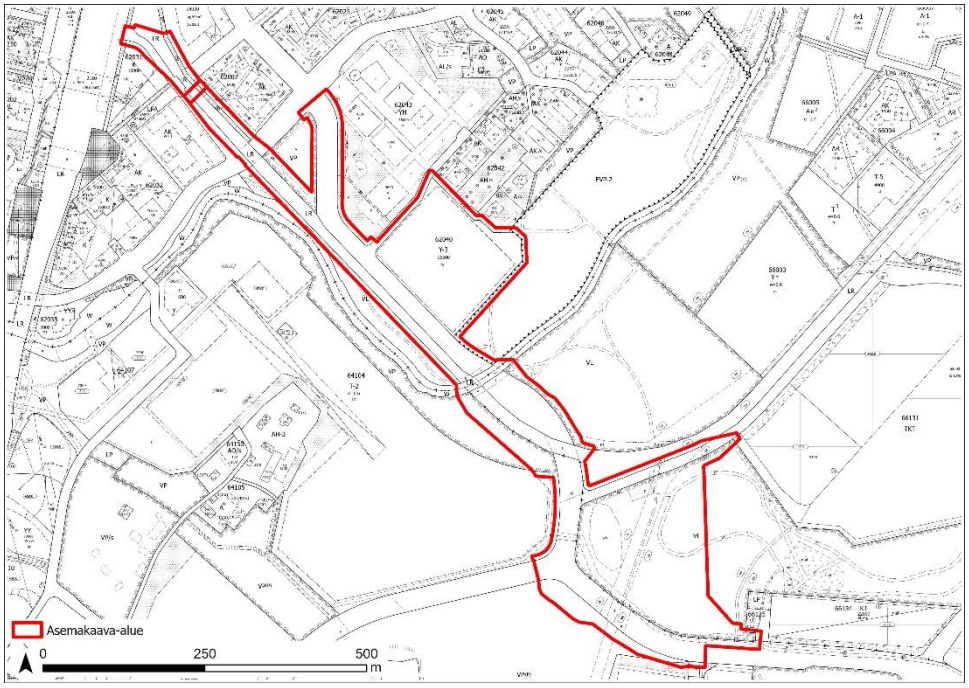

Kuva 15. Ote ajantasa-asemakaavasta.

Suunnittelualue on voimassa olevien asemakaavojen alueella katualuetta, rautatiealuetta (LR), tutkimustoimintaa palvelevien yleisten rakennusten korttelialuetta (Y-3), vesialuetta (W), lähivirkistysaluetta (VL) sekä puistoaluetta (VP).

Kaavamuutosalueella on voimassa seuraavat asemakaavat:

- Asemakaava Jokiniemi 1, 620500 (KV 23.5.1983)
- Asemakaava Jokiniemi 3 (KV 4.12.1979)
- Asemakaava Jokiniemi 4, 620800 (KV 26.10.1987)
- Asemakaava Kuninkaala 2A, 640900 (KV 19.11.1979)
- Asemakaavan muutos 000479 (KV 29.5.1985)
- Asemakaavan muutos 001334 (KV 17.6.1998)
- Asemakaavan muutos 001334 (KV 16.4.2012)
- Asemakaavan muutos 001334 (KV 18.11.2013)

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Ratikan yleissuunnitelma

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja se hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa 19.11.2019. Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019 ratikan jatkosuunnittelusta, jossa Vantaan ratikan reitille laaditaan katu- ja puistosuunnitelmat, alustavat rakennussuunnitelmat sekä asemakaavat.

Yleissuunnitelmassa on tutkittu hanke- ja vertailuvaihtoehtoja sekä laadittu matkustajamääräennusteita. Lisäksi on arvioitu ratikan vaikutuksia kulkutapoihin, liikenteelliseen saavutettavuuteen, tieliikenteen suoritteisiin ja onnettomuuksiin, päästöihin, matka-aikoihin lentoasemalle, maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen, palveluiden kehityspotentiaaliin, luontoon, kulttuuriin, virkistyskäyttöön, maisemaan, kaupunkikuvaan, meluun ja tärinään.

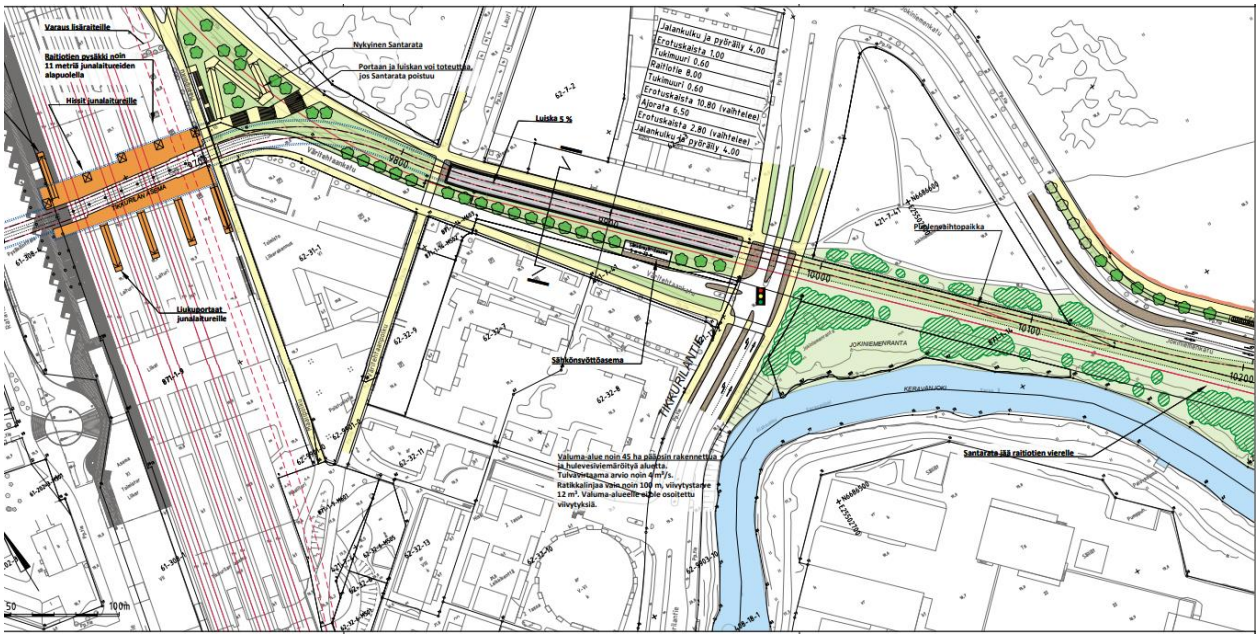

Kuva 16. *Ote Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta Väritehtaankadulla (WSP Finland 2019). Tikkurilantien jälkeen ratikka laskeutuu maan alle tunneliin.*



Kuva 17. *Ote Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta Jokiniemenkadulla, Kyytitiellä ja Heidehofintiellä (WSP Finland 2019). Jokiniemen raitiotien pysäkki on merkitty oranssilla ja bussipysäkit sinisellä.*

Katu- ja puistosuunnitelmat

Vantaan ratikalle laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katusuunnitelmat. Ratikan katu- ja puistosuunnitelmat koskevat katuja, joita ratikan raiteet käyttävät. Katu- ja puistosuunnitelmissa tarkennetaan ja muokataan ratikan yleissuunnitelman ratkaisuja. Ratikkakatuihin liittyville kaduille suunnitellaan uudet järjestelyt. Pääosa ratikan käyttämistä kaduista on olemassa olevia katuja, mutta myös uusia katuja suunnitellaan. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita parannetaan koko suunnitteluosuudella. Samalla suunnitellaan katujen valaistus. Puistojen osalta suunnitellaan ne osuudet, joihin ratikka tai uudet liikennejärjestelyt aiheuttavat muutoksia.

Katu- ja puistosuunnitelmien yhteydessä arvioidaan ratikan vaikutuksia, jotka huomioidaan ratikan suunnittelussa. Nämä vaikutukset otetaan huomioon myös kaavatyössä.

Ratikan katu- ja puistosuunnittelu on alkanut syksyllä 2020. Ensimmäiseksi laaditaan tilavaraukset ratikan asemakaavoja varten. Niistä tarkennetaan varsinaiset yksityiskohtaiset katu- ja puistosuunnitelmat. Suunnitelmien valmistuttua niiden ehdotukset asetetaan julkisesti nähtäville vaiheittain vuosien 2021–2023 aikana. Tavoitteena on, että katu- ja puistosuunnitelmat voidaan hyväksyä vuoden 2023 aikana.
Vantaan ratikan ensimmäiset katusuunnitelmaluonnokset ovat valmistuneet Tikkurilan ja Hakunilan suuralueilla. Jokiniemen kaava-alueelle sijoittuvat suunnitelmat valmistuivat 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022.

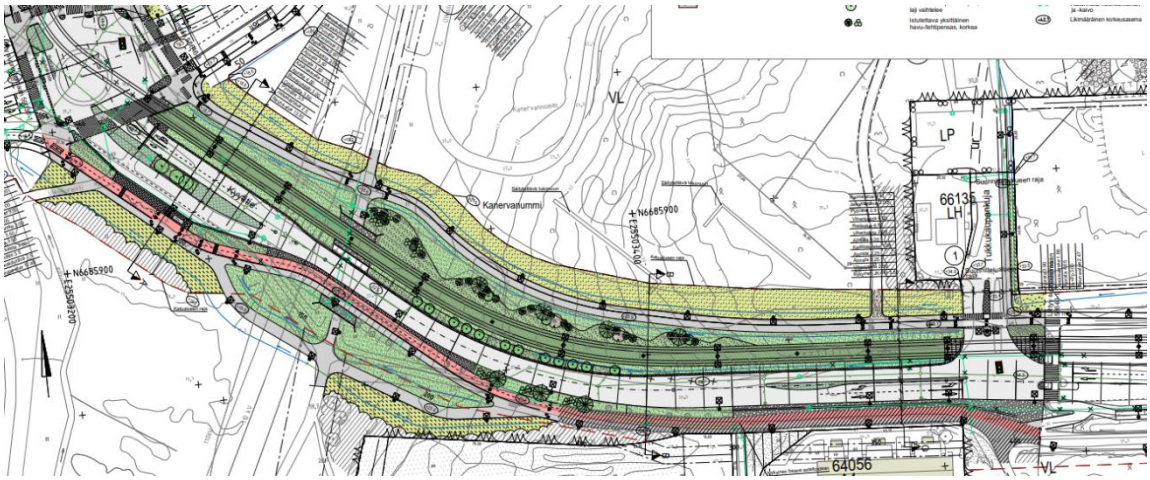

Kuva 18. Kyytitie välillä Jokiniemenkatu – Tukkukaupankuja. (WSP Finland Oy, luonnos 30.3.2022)

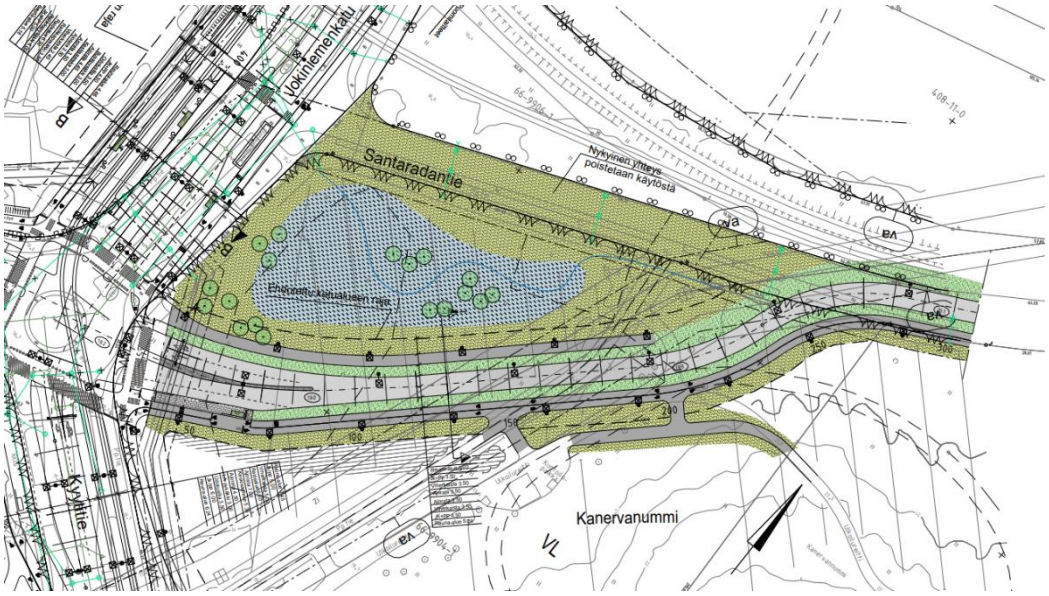

Kuva 19. Santaradantie välillä Jokiniemenkatu – Kanervanummi. (WSP Finland Oy, luonnos 7.10.2021)

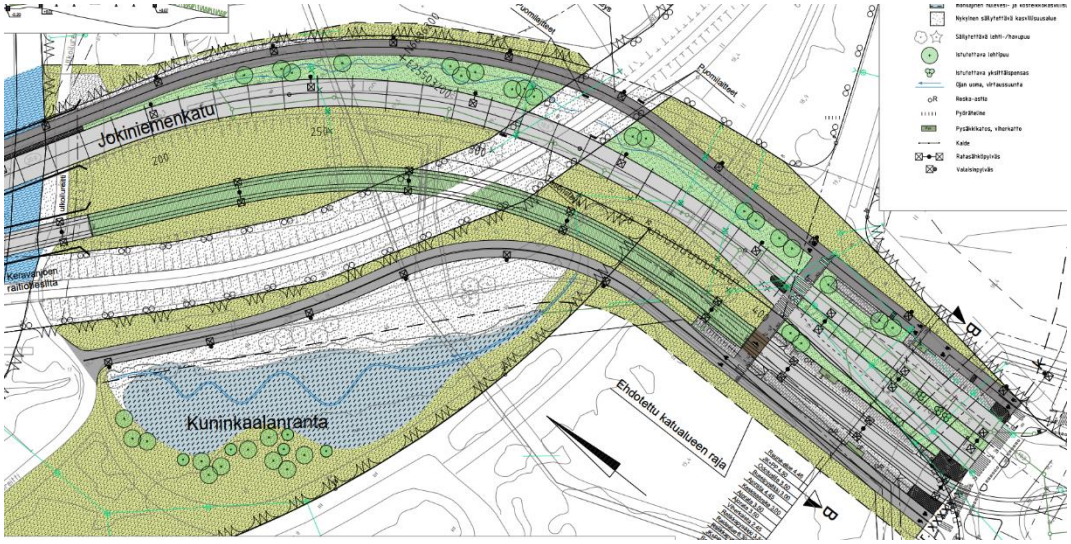

Kuva 20. Jokiniemenkatu välillä Santaradantie – Keravanjoki. (WSP Finland Oy, luonnos 7.10.2021)

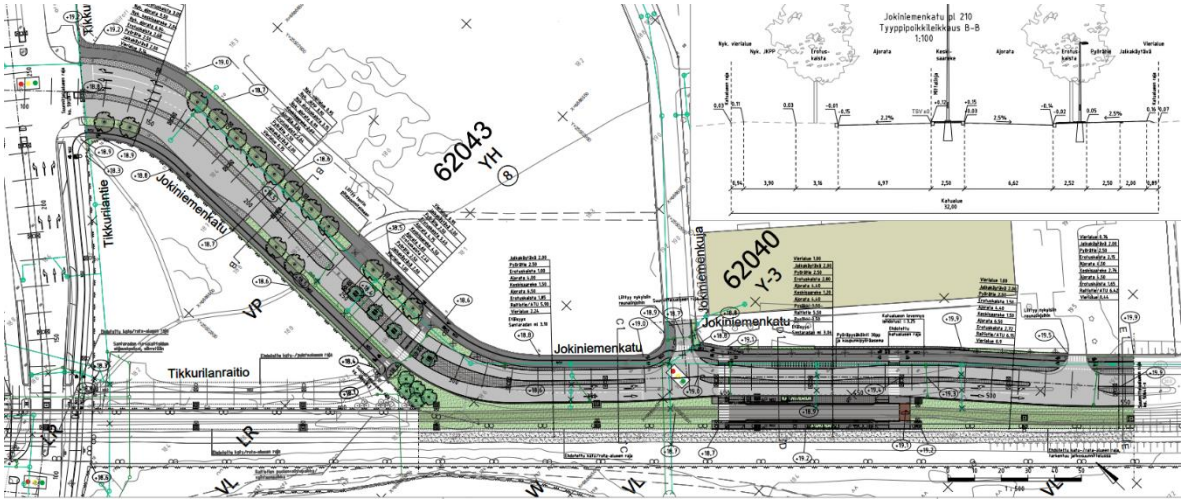

Kuva 21. Jokiniemenkatu välillä Keravanjoki – Tikkurilantie. (Sitowise, luonnos 30.9.2022)

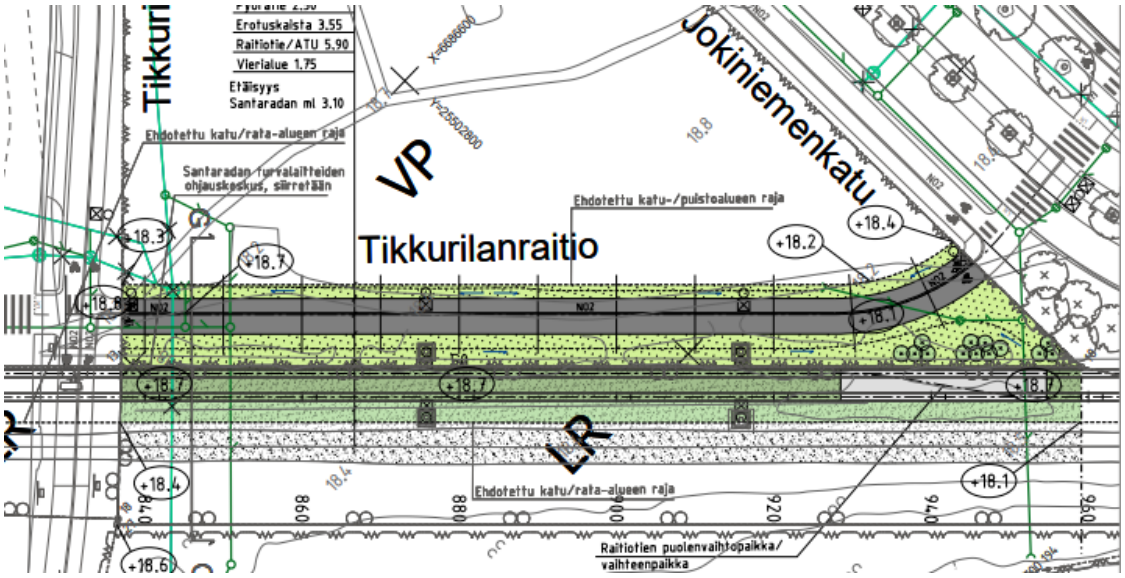

Kuva 22. Tikkurilanraitio välillä Jokiniemenkatu – Tikkurilantie. (Sitowise, luonnos 30.9.2022)

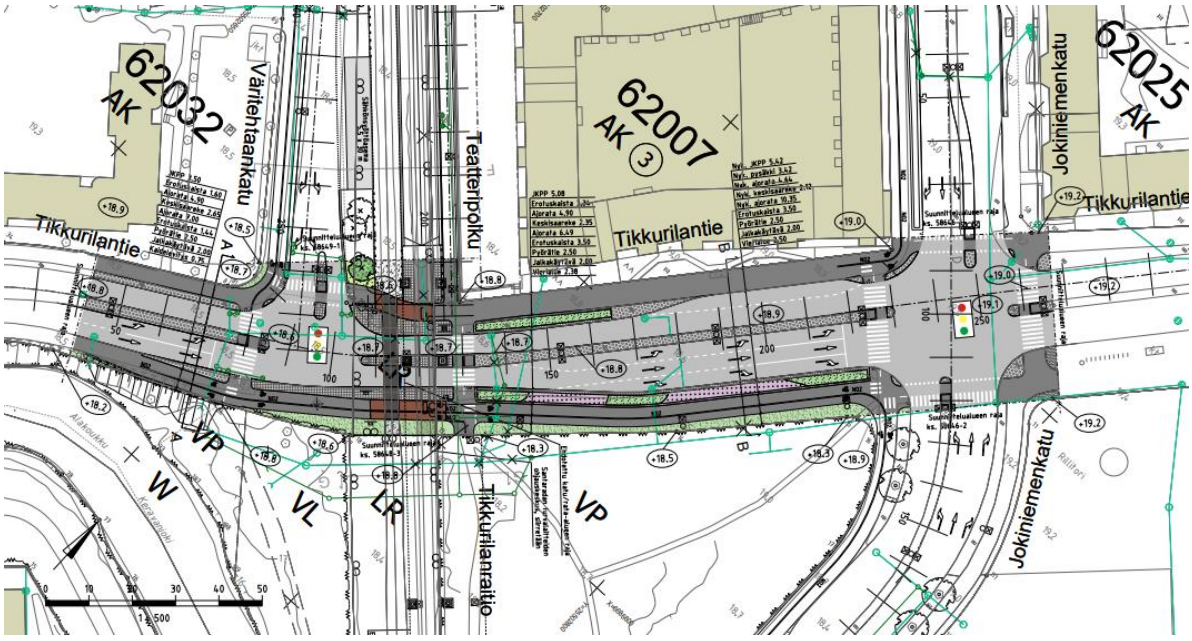

Kuva 23. Tikkurilantie välillä Väritehtaankatu – Jokiniemenkatu. (Sitowise, luonnos 30.9.2022)

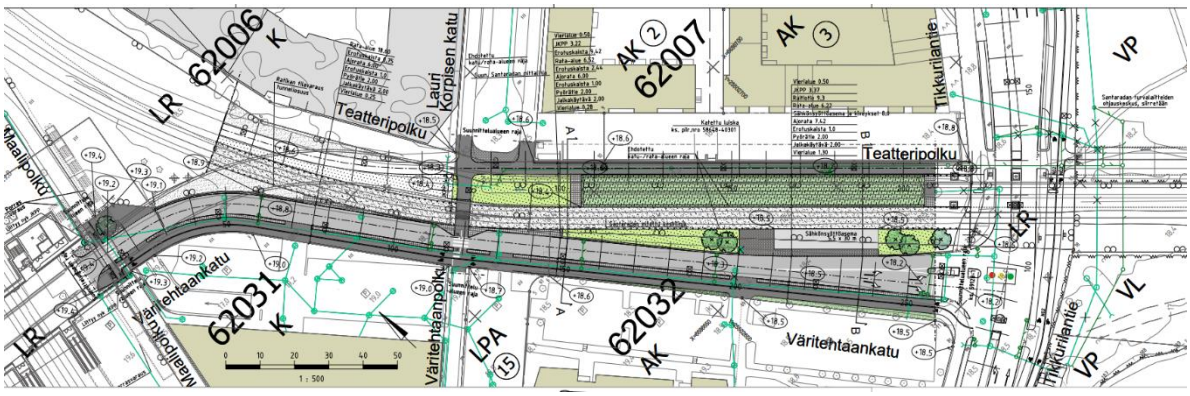

Kuva 24. Tikkurilanraitio välillä Lauri korpisen katu – Tikkurilantie, maanpäällinen osuus. (Sitowise, luonnos 30.9.2022)

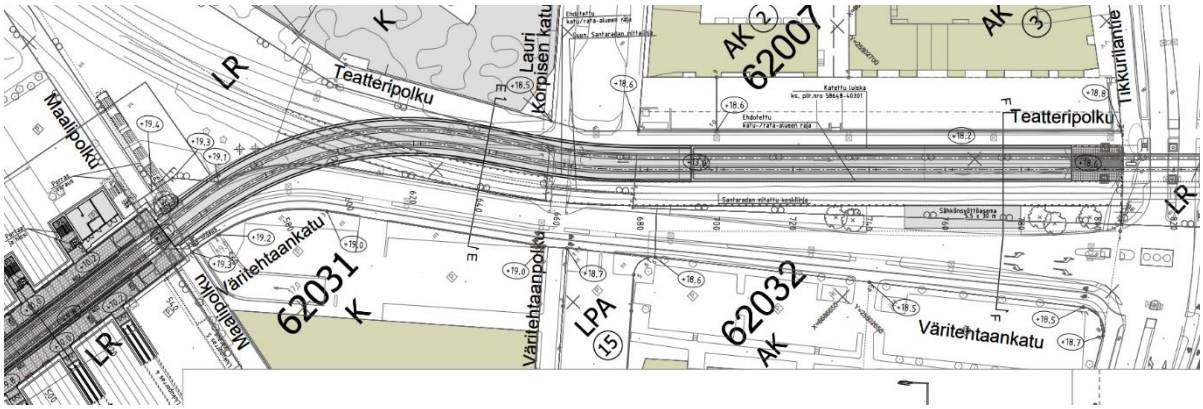

Kuva 25. Tikkurilanraitio välillä Ratatie – Tikkurilantie, maanalainen osuus. (Sitowise, luonnos 30.9.2022)

Ratikan kaavarunko

Vantaan ratikan reitin varrelle laaditaan sen kaupunkikehitystä ohjaava kaavarunko, joka kattaa ratikan pysäkeistä noin 800 metrin säteellä muodostuvan vyöhykkeen. Kaavarunko on yleiskaavaa tarkempi, mutta asemakaavaa yleisempi suunnitelma, jolla luodaan pitkän aikavälin visio ratikkakaupungista, määritellään tavoitemitoitus suunnittelualueen lisärakentamiselle, arvioidaan ratikkakaupungin kehittämisen vaikutukset ja aikataulutetaan alueiden kehittäminen pitkällä aikavälillä. Kaavarunko yhteensovittaa alueen maankäyttöön kohdistuvia tavoitteita ja tarkentaa Vantaan yleiskaavan 2020 maankäyttösuunnitelmaa. Kaavarunko toteutetaan oikeusvaikutuksettomana suunnitelmana, jonka ensisijainen tavoite on sitouttaa kaupungin eri toimialat toteuttamaan ratikkakaupunkia yhteisten periaatteiden mukaisesti.

Ratikan kaavarungon vaikutusten arviointi pitää sisällään laajemman kaupunkikehityksen vaikutusten arvioinnit, kuten taloudelliset vaikutukset.

Tavoitteena on, että kaavarunko voidaan hyväksyä vuoden 2023 kevään aikana.

Tikkurilan kaavarunko

Tikkurilan kaavarunko on hyväksytty 16.1.2023. Kaavarunko antaa suuntaa alueen kehitykselle ja toimii asemakaavatöiden viitesuunnitelmana. Kaavarungon suunnittelualue kattaa Tikkurilan kaupunginosan ja osan Hiekkaharjusta, Jokiniemestä, Kuninkaalasta ja Viertolasta. Kaavamuutosalueen länsiosa kuuluu Tikkurilan kaavarungon alueelle. Kaavarunko tarkastelee Tikkurilan keskustan kehitystä vuoteen 2040 saakka. Se mahdollistaa 10 000 asukkaan ja 4 000 työpaikan lisäyksen alueelle.

Tikkurilan kaavarungossa (9.8.2021) on osoitettu Vantaan ratikan linjaus sekä pysäkit. Tikkurilantien ja Jokiniemenkadun risteys on osoitettu kehitettävänä risteysalueena. Alue on sekoittuneen kaupunkirakenteen aluetta sekä työpaikka-aluetta.

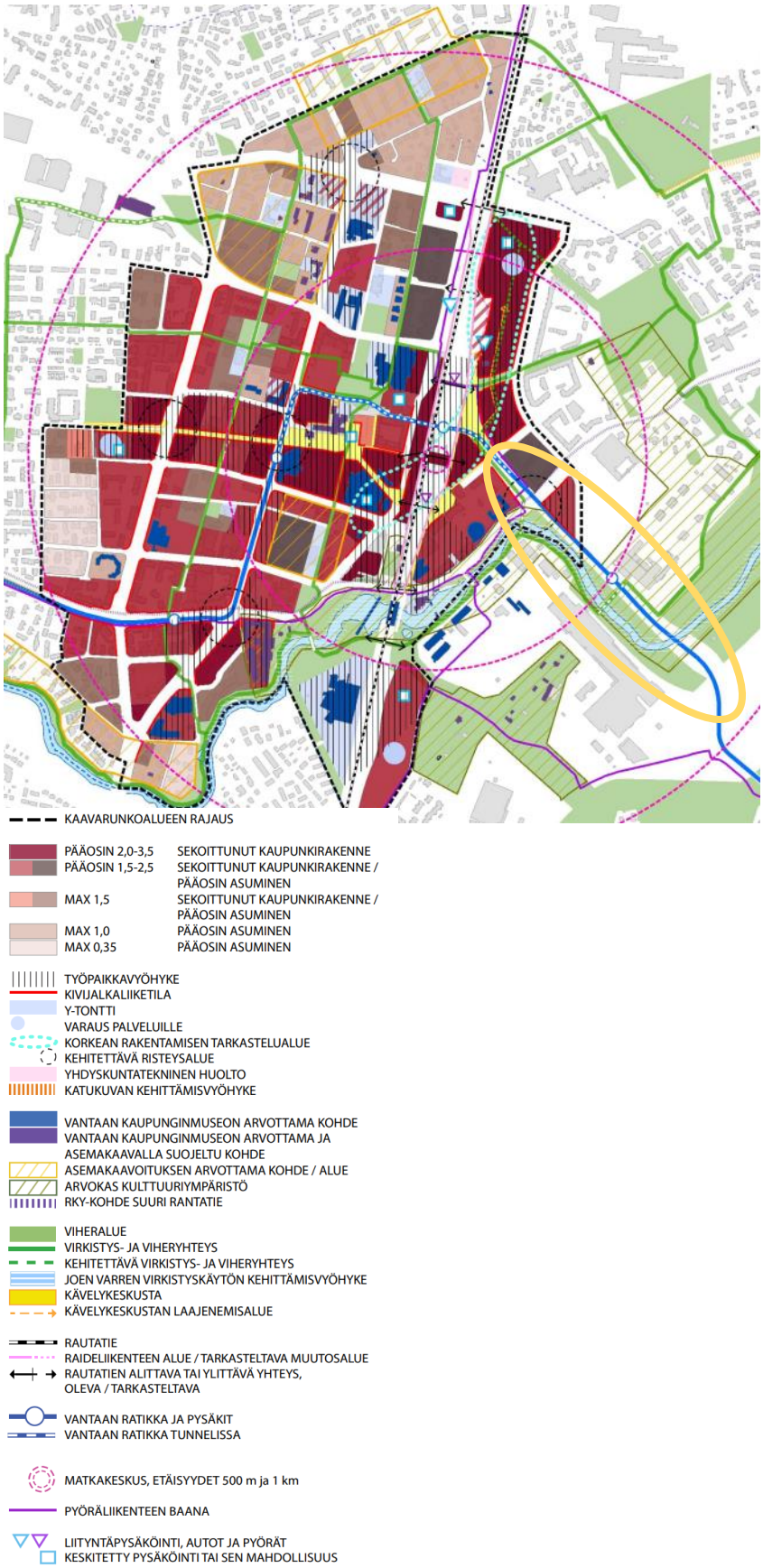

Kuva 26. Tikkurilan kaavarunko 2020: Kaupunkikuva ja –rakenne, asuminen ja työ (Vantaan kaupunki). Jokiniemen asemakaava-alueen likimääräinen sijainti on esitetty keltaisella soikiolla.

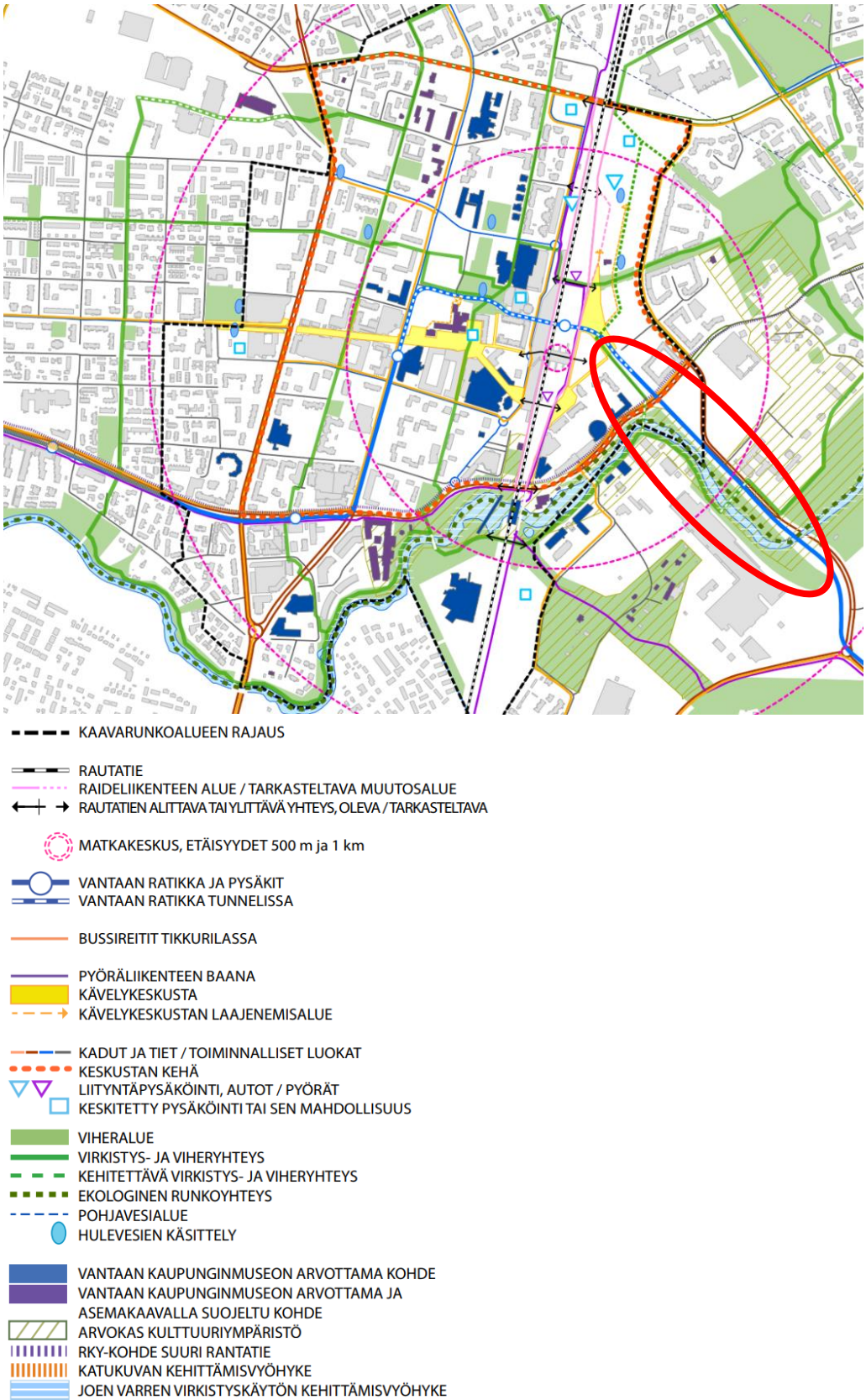

Kuva 27. Tikkurilan kaavarunko 2020: Liikenne, viheralueet ja hulevedet. (Vantaan kaupunki) Jokiniemen asemakaava-alueen likimääräinen sijainti on esitetty punaisella soikiolla.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.12.2019. Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi, että ratikan rakentamisen mahdollistava jatkosuunnittelu voidaan aloittaa suunnitelman pohjalta. Jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat.

Kaavoitus tuli vireille 23.11.2020 laajempana alueena numerolla 062800. Tämä asemakaavamuutos on erotettu omaksi muutosalueekseen katusuunnittelun edettyä ja sai työohjelmassa numerot 002456 ja 621200ma.

Ratikan asemakaavat ovat asemakaavoituksen työohjelmassa 2023.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

Osallisia ovat ne, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa.

- Alueen maanomistajat ja maanvuokraajat
- Viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset (naapurit)
- Kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät,
- Asukas- ym. yhdistykset
- Kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- Kaupungin omat asiantuntijat

Osallisia ovat myös ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Väylävirasto (rautatie- ja vesialueet)
- Pelastuslaitos
- Vantaan kaupunginmuseo
- Suomen luonnonsuojeluliitto
- Tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt
- Uudenmaan liitto, HSY, HSL

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Ratikan jatkosuunnittelun osallistumis- ja arviointisuunnitelma ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” julkaistiin 23.11.2020 ja päivitettiin 17.9.2021. Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta. Jokiniemen kaavamuutoksen alueelta saatiin 4 mielipidettä.

Ratikan suunnittelusta järjestettiin neljä alueellista verkkotilaisuutta ja yksi koko linjaa koskeva. Yleisötilaisuudet järjestettiin 8.12.2020 (Länsimäki), 9.12.2020 (Hakunila), 16.12.2020 (Tikkurila) ja

17.12.2020 (Aviapolis) sekä 23.9.2021 (koko linjan suunnittelutilanne). Lisäksi järjestettiin puhelinpäivystys ja kysymyksiä ja näkemyksiä sai jättää myös sähköpostilla.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on kuvattu Vantaan ratikan OAS-vaiheen vuorovaikutusraportissa 22.3.2021. Erilaiset osallistumisen ja vaikuttamisen tavat koottiin työn aikana osallistuvavantaa.fi -alustalle.

Kaikille avoin ratikan kevätinfo järjestettiin 6.4.2022 sekä syysinfo 15.11.2022 (koko ratikan linja).

Asemakaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 2.3.2023 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 2.3.-24.3.2023 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Vuorovaikutusmateriaalin julkaisusta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 2.3.2023 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Kirjeen mukana on liitteenä lähetetty yksityiskohtaiset tiedot kiinteistöillä tapahtuvista muutoksista. Puhelinaikoja järjestettiin nähtävillä olon aikana 2; 9.3.2023 ja 20.3.2023. Tänä aikana ei vastaanotettu puheluita. Mielipiteitä vuorovaikutusmateriaalista vastaanotettiin yhteensä 1.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut mielipiteet (tiivistettyinä):

M2:
Kuusikon ja aseman pysäkkien välillä ei näyttänyt olevan yhtään pysäkkiä. Pysäkeillä välimatkaa n. 2 km. Oliko tuossa virhe vai mistä johtuu ettei Jokinimenkadulla ollut pysäkkivarausta? Siinä KRP:n ja rakenteilla olevan Stukin kohdalla olisi luonteva ja oikeastaan välttämätön paikka. Työssäkäyviä pelkästään näissä virastoissa n.500 ja vieraat päälle. Lisäksi siihen välittämään läheisyyteen on rakentumassa uusia kerrostaloja sadoille asukkaille, entisten lisäksi.

Vastine:
Jokiniemessä on varaus pysäkille Stukin rakennuksen kohdalla ja toinen mahdollinen pysäkki Heidehofintien risteyksen läheisyydessä. Heidehofin pysäkki suunnitellaan, mutta rakentaminen mahdollisesti myöhemmin alueen maankäytön kehittyessä.

M15:
Ratikan linjauksissa pitäisi ottaa paremmin huomioon nykyiset asukkaat, eikä niinkään tulevaa asukasvirtaa. Esimerkiksi Tikkurilan kohdalla on välttämätöntä, että ratikka kulkee Valkoisenlähteentien kautta radan ali, koska silloin sen vaikutuspiiriin tulee yli 1000 Tikkurilan lukion ja yli 500 hiekkaharjun koulun oppilasta. Puhumattakaan tuhansista Varian opiskelijoista. Lisäksi säästyttäisiin yli 20 miljoonan euron tunnelin tekemiseltä. "Hiekkaradan" poistaminen helpottaisi myös linjausten tekemistä eli kannattaa jutella radan omistavan instanssin kanssa.

Vastine:

Ratikan linjauksesta on päätetty erikseen keväällä 2021. Ratikan vaikutusalueella, noin 800 metrin säteellä, asukasmäärä tulee kasvamaan lähes 37 000 asukkaalla eli noin 74 % vuoteen 2050 mennessä. Asukasmäärän kasvu on ratikan vaikutusalueella huomattavasti suurempaa kuin keskimäärin kaupungissa. Ratikan linjauksessa on otettu huomioon sekä nykyiset asukkaat että tulevaisuuden asukkaat. Väyläviraston kanssa käydään suunnittelun yhteydessä keskusteluja Santaradan tulevaisuudesta.

M20:

Kyseessä on Kanervikkotiellä sijaitseva iso, 40 000m2 kiinteistö, joka on aiemmin toiminut SOK:n logistiikkakeskuksena. Nyt suurin vuokralaisemme on Senaatti Kiinteistöt ja käyttäjänä Museovirasto. Suunnittelemme heille sinne isosti myös lisätiloja, joten sen kiinteistön käyttö työntekopaikkanakin laajenee. Olisiko mahdollista saa ratikkapysäkkiä myös tämän läheisyyteen järkevällä kävelymatkan etäisyydellä? Lähellä on paljon myös muita toimijoita, kuten Kesko ja muut varastointia tarvitsevat yritykset, joten en ole vain yhden kiinteistön asialla.

Vastine:
Jokiniemessä on varaus pysäkille Stukin rakennuksen kohdalla ja toinen mahdollinen pysäkki Heidehofintien risteyksen läheisyydessä. Heidehofin pysäkki suunnitellaan, mutta rakentaminen mahdollisesti myöhemmin alueen maankäytön kehittyessä.

M61:

Tikkurila suunnittelee siirtävänsä tuotantotoimintonsa alueelta uuteen paikkaan ja myös alueen itäisin osa muutetaan asuinkäyttöön. Väritehtaan alueelle ollaankin suunnittelemassa merkittävästi uutta asumista ja työpaikkoja. Siten ratikan rakentaminen ja valmistuminen on kokonaisuutena erittäin positiivinen asia tukien kestävää kehitystä. On kuitenkin tärkeää, että tulevan ratikan pysäkit ja sen vaatimien asemakaavojen sekä kevyen liikenteen järjestelyt huomioidaan riittävästi Vantaan Ratikan suunnitellussa. On varmaa, että tulevaisuudessa toimivaa julkista liikennettä tukevat hyvät ja toimivat kevyen liikenteen järjestelyt.

Ratikan suunnittelussa tulee huomioida Tikkurilan alueen kehittämisen vaatimukset kokonaisvaltaisesti ja pitkällä jänteellä koordinoida niin Väritehtaan alueen kehittäminen, ratikan kaavarunko ja asemakaavoitus kuin myös pysäkkien paikan määrittäminen. Nämä kysymykset ovat vahvasti kytköksissä toisiinsa hankkeen edetessä.

Huomioiden sekä Tikkurilan Väritehtaan alueen että ympäröivien maa-alueiden uudet asuinalueet ja toimitilat, alueelle edellytetään ehdottomasti kahta ratikkapysäkkiä. Tulevien pysäkkien luontevimmat paikat olisivat alueen kehityksen kannalta Heidehofintien ja Jokiniemenkadun risteyksen liikenneympyrän kohdalla ja toinen pysäkki Jokiniemenkadulla STUK:n kiinteistön edessä. Näin voidaan varmistaa Vantaan Ratikan kapasiteetin ja investointien hyödyntäminen.

Vantaan Ratikan yhteydessä tehtävässä katu- ja puistosuunnittelussa tulee varautua riittävällä tasolla alueen kevyen liikenteen toteuttamiseen niin suunnittelun kuin taloudellisten resurssien osalta. Tikkurilan Väritehtaan alueelta joen yli suunniteltu kevyen liikenteen silta Jokiniemenkadulle ja ratikkapysäkille on edellytys toimivalle ja kestävälle kevyelle liikenteelle.

Vastine:
Jokiniemessä on varaus pysäkille Stukin rakennuksen kohdalla ja toinen mahdollinen pysäkki Heidehofintien risteyksen läheisyydessä. Heidehofin pysäkki suunnitellaan, mutta rakentaminen mahdollisesti myöhemmin alueen maankäytön kehittyessä.

Valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaalista saadut mielipiteet (tiivistettyinä):

M1:

Valtiolla tulee olemaan Jokiniemen kadun varrella tulevaisuudessa merkittävä määrä työpaikkoja, joiden olosuhteisiin ratikka vaikuttaa lähtökohtaisesti erittäin myönteisesti. Pysäkin sijoittuminen Jokiniemenkujan risteyksen tuntumaan palvelee em. työpaikkoja erinomaisesti ja tukee yhteisiä tavoitteita kestävästä työmatkaliikenteestä. Kaavamuutoksella pienehkö osa STUKn tontista osoitetaan katualueeksi. Muutos ei kuitenkaan heikennä STUKn tontin käytettävyyttä. Asemakaavaan on niin ikään lisätty rakentamista ohjaavia määräyksiä sekä päivitetty liittymäkielto toteutuneen tilanteen mukaiseksi. Senaatti -kiinteistöt suhtautuu kaavamuutoksessa esitettyihin muutoksiin myönteisesti.

Viranomaisyhteistyö

Ratikan asemakaavoja on käsitelty ELY-keskuksen kanssa 7.10.2020, 11.5.2021 ja 10.2.2021.

Katusuunnittelun yhteydessä viranomaisyhteistyötä on tehty Uudenmaan ELY-keskuksen, Väyläviraston, pelastuslaitoksen sekä Helsingin seudun liikenteen (HSL) kanssa.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Valtuustokauden strategia esittää Vantaan innovatiivisena, rohkeana, rentona ja viihtyisänä, kestävyyden ja kiertotalouden edelläkävijänä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Kaupunkikeskuksille laaditaan omat kehittämissuunnitelmansa, joissa korostuvat alueiden myönteiset ominaispiirteet. Teemme keskuksista viihtyisiä ja turvallisia. Huolehdimme, että luonto on lähellä. Lisäksi mahdollistamme helpon liikkumisen kaupungissamme sekä hyvät toiminnalliset kehittymisedellytykset ja päivittäiset palvelut.

Vantaan ratikka mahdollistaa tiivistyvän kaupungin ja on valtuustokauden strategian yksi Vantaan tulevaisuutta rakentavasta neljästä kärkihankkeesta.

MAL-tavoitteet:

Vantaan ratikka kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus). Sopimuksella mahdollistetaan kestävän ja vähähiilisen kaupunkiseudun kehittäminen vuosien 2020–2031 aikana. MAL-sopimusten tavoitteena on yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että

- luodaan edellytyksiä liikenteeseen kohdistettujen ja joukkoliikennettä tukevien investointien täysimääräiselle hyödyntämiselle,
- edistetään uusien liikennepalvelujen syntymistä henkilö- ja tavaraliikenteessä,
- raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen osoitetaan vahvat panostukset.

Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Velvoittavaksi tavoitetasoksi on hyväksytty liikenteen kasvihuonekaasujen päästövähennys vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen. Kaupunkirakenne on resurssiviisaasti toteutettu. Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Hiilineutraali energia. Vantaalla vähennetään lämmityksen päästöjä ja Vantaan alueella on luovuttu lämmityksessä fossiilisista polttoaineista vuoteen 2030 mennessä.
- Materiaalien elinkaari ja kiertotalous. Edistetään vähähiilistä rakentamista, kiertotaloutta ja jakamistalouden kehittymistä.
- Monimuotoinen luonto. Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan suunnitelmallisesti.
- Vastuullinen Vantaa. Edistetään kestävään elämäntapaan, ympäristökasvatukseen ja koulutukseen sekä ympäristöjohtamiseen ja työn tekemisen tapoihin liittyviä toimenpiteitä. Tehdään ympäristövastuullisia hankintoja.

- Hiilinielut ja kompensointi. Hiilineutraaliustavoitteessa päästöjä on vähennetty vähintään 80 prosenttia vuonna 2030 verrattuna vuoteen 1990. Loput 20 prosenttia voidaan sitoa kasvillisuuteen, maaperään ja puurakentamiseen tai hankkimalla päästövähennystoimia muualle.

Vantaa on asettanut tavoitteekseen olla hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Hiilineutraaliin Vantaaseen tähtäävät toimenpiteet ovat osa resurssiviisauden tiekarttaa. Tavoitteeseen päästäkseen Vantaan tulee vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja kompensoida jäljelle jäävät päästöt esimerkiksi lisäämällä hiilinieluja tai rahoittamalla vähähiilisyyteen tähtääviä hankkeita muualla. Päästötavoitteen saavuttamiseksi tärkeimmiksi toimenpiteiksi on listattu:

- rakentamisen energiatehokkuuden parantaminen
- kaupunkirakenteen eheyttäminen ja kehittäminen
- joukkoliikenteen parantaminen

Vantaan ratikan tavoitteet (12.11.2018)

Vantaan ratikan tavoitteet on muodostettu yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä ja hyväksytty Vantaan kaupunginhallituksessa 12.11.2018. Raitiotien tärkeimmiksi päätavoitteiksi on määritetty:

1. Vantaan kansainvälisen saavutettavuuden ja joukkoliikenteen verkoston parantaminen.
2. Kaupunkikeskustojen kehittäminen ja houkuttelevien asuin- ja työpaikka-alueiden lisääminen.
3. Autoriippumattoman elämäntavan edistäminen.
4. Liikenteen ympäristöhaittojen vähentäminen.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavamuutoksessa varaudutaan ratikan rakentamiseen. Ratikan rakentaminen parantaa Vantaan paikallista ja kansainvälistä saavutettavuutta, lisää kestäviä liikkumisen muotoja, mahdollistaa kaupungin kasvamisen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä luo alueellista hyvinvointia ja houkuttelevuutta. Kaavassa osoitetaan riittävä tila ratikan infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle. Kaavamuutoksella levennetään katualuetta sen verran, että ratikka ja siihen liittyvä katuympäristö ja jalankululle ja pyöräilylle varatut parannetut yhteydet mahtuvat katualueelle. Kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa. Asemakaavaratkaisu perustuu ratikan ensimmäisen vaiheen katu- ja puistosuunnitelmiin, joissa on esitetty tilavarukset ratikan tarvitsemalle katutilalle. Varsinaiset yksityiskohtaiset katu- ja puistosuunnitelmat tarkennetaan tilavaraussuunnitelmista. Katu- ja puistosuunnittelun lähtökohtana on ollut vuonna 2019 valmistunut ratikan yleissuunnitelma, jonka suunnitteluratkaisuja on katu- ja puistosuunnittelussa tarkennettu. Vantaan ratikan ensimmäiset katusuunnitelmaluonnokset ovat valmistuneet Tikkurilan suuralueella. Jokiniemen kaava-alueelle sijoittuvat suunnitelmat valmistuivat 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022. Katusuunnitelmaluonnokset toimivat osaltaan myös asemakaavan valmistelumateriaalina.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Maanpäällisellä asemakaavan muutoksella levennetään katualuetta Jokiniemenkadulla, Kyytitiellä ja Väritehtaankadulla muuttamalla osia yleisten rakennusten korttelialueesta (Y-3),

rautatiealueesta (LR), puistoalueista (VP) ja lähivirkistysalueista (VL) katualueeksi. Katualueen levennykset perustuvat 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022 valmistuneisiin katusuunnitelmien tilavarauksiin. Nykyistä Santaradantien linjaa siirretään etelämmäksi ja Jokiniemenkadun sekä Lauri Korpisen kadun välille osoitetaan ratikan vaatimalle alalle uusi katualue, Tikkurilanraitio. Santaradantien pohjoispuolelle muodostuu uusi lähivirkistysalue, joka nimetään Santaradanniityksi.

Asemakaavan muutoksella muutetaan ajoliittymäkieltomerkintöjä korttelissa 62040. Y-3-korttelin käyttötarkoitusmerkintä muutetaan Vantaalla yleisesti käytössä olevaksi Y-merkinnäksi. Käyttötarkoitusmerkinnän muutos ei vaikuta korttelissa sallittuihin toimintoihin. Uusi tonttinumero on 2. Jokiniemenkadun jatkeeksi osoitetaan uusi katualue Tikkurilanraitio, joka varataan joukkoliikenteelle. Keravanjoen kohdalla alueen ylittävä katu -merkintä (yk) päivitetään vesialueen ylittävä katu tai ulkoilureitti -merkinnäksi (y). Keravanjoen ympäristön katualueelle osoitetaan luo/1-merkintä, joka turvaa Keravanjoen ekologisen yhteyden jatkuvuuden kadun kummallakin puolella. Rautatiealueen erilaisten liikenneväylien tasoristeys -merkintä (t) päivitetään eritasoristeykseksi (e) Jokiniemenkadulla ja Tikkurilantiellä. Kyytitien eteläreunaan merkitään meluseinä. Kaavan eteläosan maakaasujohdolle varatun alueen osan linjaus siirretään. Kanervanummen lähivirkistysalueelle osoitetaan luontoselvityksen mukaiset luo-alueet ja ohjeellisen hulevesialtaan rajausta muutetaan vastaamaan katu- ja puistosuunnitelmia. Lisäksi Kanervanummen ohjeellisen ulkoilureitin linjaus muutetaan toteutuneen tilanteen mukaiseksi. Muilta osin alueet esitetään voimassa olevan asemakaavan mukaisina eikä asemakaavan muutoksella osoiteta uutta rakentamista.

Maanalaisella asemakaavalla osoitetaan tilavaraus maanalaiselle kadulle (ma-KATU) ja joukkoliikennetunnelille (ma-jl). Maanalainen asemakaava sijoittuu Santaradan rautatiealueen (LR) ja Väritehtaankadun katualueen alle. Maanalaisen kaavan 621200ma -alueen osin maanpäällisiä alueita koskeviin voimassa oleviin asemakaavojen asemakaavamerkintöihin ja -määräyksiin ei tule muutoksia.

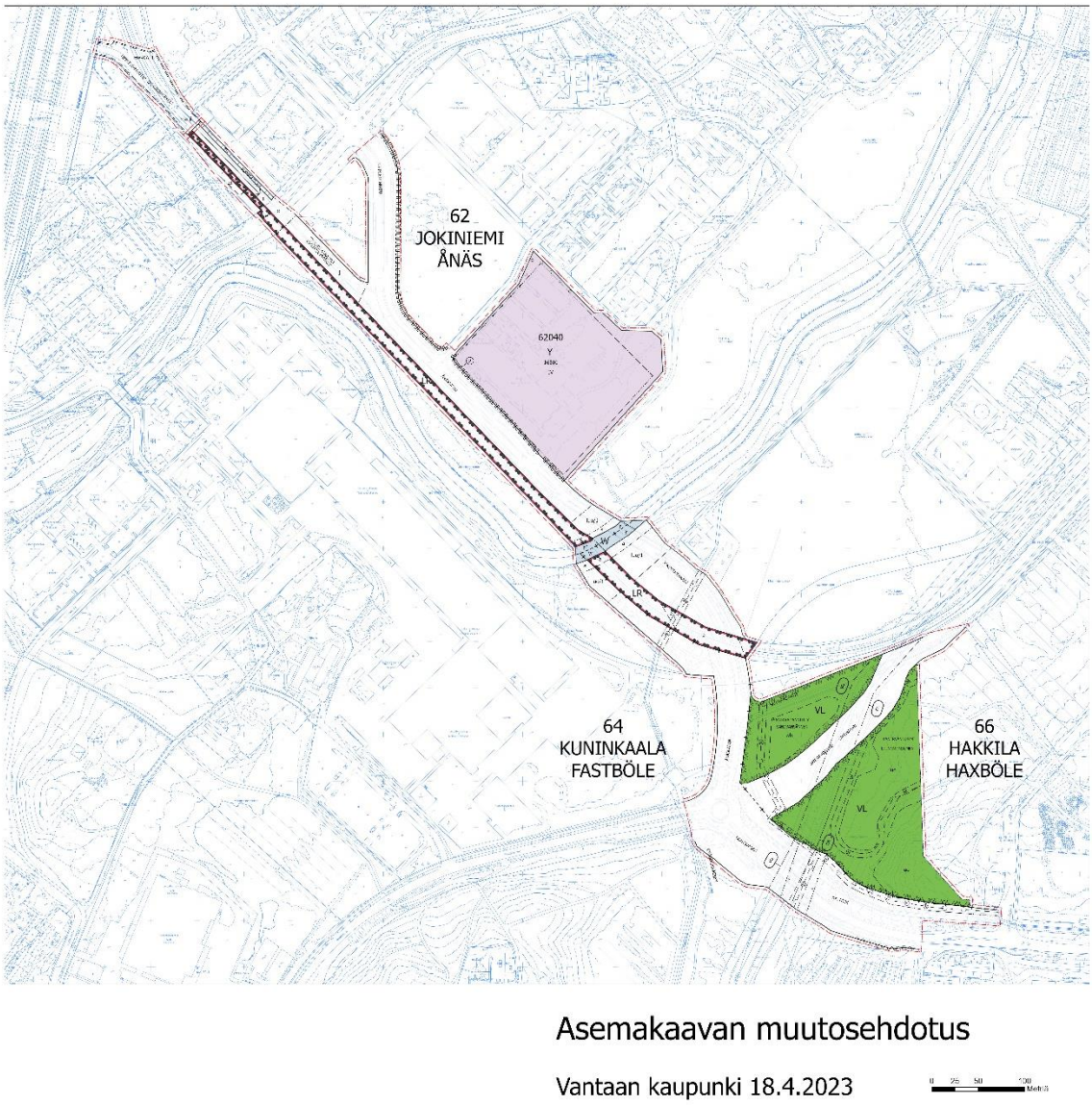

Kuva 28. Ote kaavamuutosehdotuksesta.

4.1.1 Mitoitus

Asemakaavamuutoksessa rakennusoikeuksiin ei tule muutoksia.

Kaava-alueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 13,9 ha. Maanpäällisen kaavan pinta-ala on 13,55 ha ja maanalaisen kaavan pinta-ala on noin 0,34 ha. Rakennusoikeutta on yhteensä 16 500 k-m².

Yleisten rakennusten korttelialuetta (Y) kaava-alueella on noin 2,8 ha. Rakennusoikeus on 16 500 k-m². Yleisten rakennusten korttelialue pienenee 360 m².

Liikennealueita on yhteensä 7,6 m². Katualueiden määrä kasvaa voimassa olevasta kaavasta noin 2 ha.

Rautatiealueiden (LR) ala pienenee kaavamuutoksen myötä noin 3100 m².

Lähivirkistysalueiden (VL) ala pienenee kaavamuutoksen myötä noin 1 ha.

Puistoalueet (VP) ala pienenee kaavamuutoksen myötä noin 0,9 ha.

Maanalaisia tiloja on yhteensä 3 399 m².

Tarkemmat tiedot löytyvät kaava-aineiston liitteenä olevasta tilastolomakkeesta.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Asemakaavassa on annettu melusuojaukseen, mahdollisen ratikkapysäkin kasvillisuuskattoon, katualueen tärinä- ja runkomelusuojaukseen, maanalaisten tilojen rakentamiseen, pohjaveden suojeluun, kaupunkikuvaan, hulevesien hallintaan ja tulvareitteihin, työmaavesien käsittelyyn sekä rakennusten sisäilman laatuun liittyviä määräyksiä. Kaavamääräyksissä on huomioitu työnaikaiset varotoimet maanalaisten tilojen rakentamisessa.

Kaavan katutilan laatuun kiinnitetään ratikan katu- ja puistosuunnittelussa paljon huomiota. Katutilan suunnittelussa käytetään Ratikan Design Manualia (*Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020*), jossa on esitetty katutilan suunnittelun ohje. Ohje sisältää linjan kaupunkikuvallisen kokonaisuuden ja kaupunkikuvan laatua toteuttavat pysäkkialueiden materiaali- ja kalusteohjeet sekä kasvillisuuden käytön periaatteet. Ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan ja viihtyisän uuden kaupunkitilan tekeminen, vastuullisuuden huomioiminen, ekologisuuden vaaliminen ja hiilijalanjäljen hillitseminen.

4.3 ALUEVARAUKSET

Maanpäällinen kaava osoittaa yleisten rakennusten korttelialuetta (Y), lähivirkistysaluetta (VL), rautatiealuetta (LR) ja vesialuetta (W). Asemakaavassa on mukana korttelialueita niiltä osin, kun katualuetta laajennetaan korttelialueelle.

Maanalainen kaava muodostuu maanalaisesta kadusta (ma-KATU) ja ohjeellisesta joukkoliikenteen tunnelista (ma-jl) Maanalaisen kaavan alueella maanpäällinen kaava jää ennalleen.

4.3.1 Maanpäällinen kaava 002456

Y, yleisten rakennusten korttelialue

Korttelialueen 62040 rajausta on tarkistettu ja tontista 2 osa Jokiniemenkadun puoleisesta sivusta muutetaan katualueeksi. Rakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla. Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

VL, lähivirkistysalue

Kanervanummen lähivirkistysalueesta muutetaan osa Kyytitien ja Jokiniemenkadun puoleisesta sivusta kaduksi. Kanervanummen lähivirkistysalue jakautuu kahteen osaan Santaradantien linjauksen siirtymisen seurauksena. Pohjoisempi lähivirkistysalue nimetään Santaradanniityksi. Kyytitien kaasuputkenlinjausta muutetaan siten, että linjaus kulkee Kanervanummen ja Santaradanniityn etelä-länsireunaa pitkin.

LR, rautatiealue

Santaradan rautatiealue kapenee Jokiniemenkadun sekä Tikkurilanraition varrella.

W, vesialue

Keravanjoen vesialueen yli on osoitettu vesialueen ylittävä katu tai ulkoilureitti sekä vesialueen ylittävä rautatie -merkinnät. Lisäksi vesialue ja sen lähiympäristö on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta erittäin merkittäväksi alueeksi. Ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli Tutkijanpellon ja Maarinojanpuiston virkistysalueilta Jokiniemenrannan ja Kuninkaalanrannan virkistysalueille on turvattava kasvillisuuden säilyttämisen tai istuttamisen avulla.

Katualue

Katualueiden rajaukset perustuvat ratikan katusuunnitelmiin. Katualueiden rajauksia on tarkistettu 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022 julkaistujen katusuunnitelmaluonnosten tilavarausten mukaisiksi niin, että ratikka ja siihen liittyvä katuympäristö mahtuvat alueelle. Santaradantien linjausta siirretään etelämmäksi. Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö. Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto.

4.3.2 Maanalainen kaava 621200ma

ma-KATU, maanalainen katu

Maanalaisella kaavalla osoitetaan joukkoliikenteen tunneliyhteys maanalaisella kadulla rautatiealueen ja Väritehtaankadun alitse. Maanalaista kaavaa koskien määrätään, että alueelle saa maanpintaan sijoittaa tarvittavia poistumisteihin ja ilmanvaihtoon tarvittavia rakennuksia, rakennelmia ja tiloja ja ne saavat ulottua korkeintaan 5 metriä maanpinnan yläpuolelle. Maanpäällisiin osiin on määrätty kaupunkikuvaan ja kulkuyhteyksiin liittyviä määräyksiä. Alueelle saa sijoittaa tunnelia palvelevat tekniset tilat, kuten pumppaamon ja muuntamot. Lisäksi on annettu työnaikaisiin varotoimiin, pelastusturvallisuuteen ja ympäristöolosuhteisiin liittyviä määräyksiä.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Kaava-alue sijoittuu valmiiksi rakennettuun ympäristöön. Alueen uudistaminen aiheuttaa vaikutuksia erityisesti kaupunkikuvaan, liikenteeseen ja palveluverkkoon. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Asemakaavamuutoksella ei ole suoraan vaikutusta väestön rakenteeseen ja kehitykseen, sillä kaavassa ei osoiteta uusia alueita asumiselle.

Ratikan toteutuessa ratikkapysäkkien vaikutusalueella asuntokysyntä kasvaa sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Ratikan vaikutusalueella, noin 800 metrin säteellä, asukasmäärä tulee kasvamaan lähes 37 000 asukkaalla eli noin 74 % vuoteen 2050 mennessä. Asukasmäärän kasvu on ratikan vaikutusalueella huomattavasti suurempaa kuin keskimäärin kaupungissa. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Yhdyskuntarakenne

Asemakaavamuutoksella ei ole suoraan vaikutusta väestön rakenteeseen ja kehitykseen, sillä kaavassa ei osoiteta uusia alueita asumiselle.

Ratikan mahdollinen rakentaminen vauhdittaa maankäytön tehostamispotentiaalia ratikan vaikutusalueella. Ratikan pysäkkiympäristössä on potentiaalia keskustamaiselle tiiviille ja sekoittuneelle rakenteelle. Maankäytön kehittämispotentiaaliksi raitiotien varrella on arvioitu yli 3 miljoonaa kerrosneliömetriä asumiselle ja yli 1,6 miljoonaa kerrosneliömetriä työpaikoille. Tikkurilan alueella

maankäytön kehittämispotentiaaliksi on arvioitu 1 100 000 k-m^2. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Vantaan ratikka luo edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen ja vahvistaa yhdyskuntarakenteen eheyttä Ratikka toteuttaa kaupungin tavoitetta kasvaa kestävästi ja sijoittaa kaupungin kasvu vahvojen joukkoliikenneyhteyksien varteen. Ratikka rakentaminen toteuttaa kaupungin strategian tavoitteita kaupungin tiivistämisestä sekä kaupungin elinvoiman ja vetovoiman lisäämisestä.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen.

Kaupunkikuva

Asemakaavamuutos muuttaa alueen kaupunkikuvaa jonkin verran, pääosin katualueen osalta.

Kaavassa on osoitettu varaus meluesteelle Kyytitielle korttelin 64057 läheisyyteen. Melueste tulee suunnitella ja toteuttaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoiseksi.

Ratikan katukäytävän tarkempi suunnittelu tehdään ratikan katu- ja puistosuunnittelutyössä. Asemakaavamuutoksen mukainen katualueen levennys ei alustavien katusuunnitelmaluonnosten (*Sweco 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022*) perusteella vaadi merkittäviä maanpinnan täyttöjä tai leikkauksia.

Raitiotien toteuttaminen lisää uuden kulkumuodon tiiviiseen kaupunkiympäristöön. Ratikan tavoitteena on olemassa olevan kaupunkivihreän vaaliminen niin paljon kuin mahdollista sekä sen lisääminen. Ratikan Design Manualin *(Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020)* mukaisesti ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan uuden kaupunkitilan tekeminen, raitiotielinjan sujuva kytkeytyminen alueen palveluihin ja liityntäliikenteeseen, ekologisuuden vaaliminen ja viihtyisyyden lisääminen.



Kuva 29. Raidealueen esimerkkitoteutus. Kuva Design Manual: Vantaan ratikkakatujen materiaalit ja kalusteet (Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 2020).

Asuminen

Alueelle ei osoiteta uutta asumista.

Taloudelliset vaikutukset, palvelut ja työpaikat

Asemakaavamuutoksella ei sellaisenaan ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, eikä sillä osoiteta uusia palveluja tai työpaikkoja.

Ratikan rakentaminen lisää alueen palvelujen ja työpaikkojen saavutettavuutta ja luo edellytyksiä uusien syntymiselle. Pysäkin vaikutusalueella asuntokysyntä kasvaa sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Asukaskasvu tiivistyy Vantaalla muun

muassa ratikkapysäkkien lähiympäristöihin, mikä mahdollistaa ja myös edellyttää palvelutarjonnan kasvua ratikan varrella. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019.)*

Ratikan yleissuunnitelmassa ratikan kokonaiskustannusarvio oli noin 393 miljoonaa euroa *(Ratikan yleissuunnitelma, Liite 15 Investointikustannukset).* Laskelmia tuloista ja menoista on tarkennettu loppuvuodesta 2022 ja uudestaan helmi-maaliskuussa 2023 (Vantaan ratikan kustannusraportti, 16.3.2023).

Rakentamiskustannukset koostuvat raitiotien ja pysäkkien, autojen ajokaistojen, pyöräteiden, jalkakäytävien, puurivien ja muun kadulle suunnitellun rakentamisesta. Lisäksi kustannukset on laskettu maanalaisen infran, kuten johtojen ja putkien, siirtämiselle ja uusien rakentamiselle sekä nykyisten rakenteiden purkamiselle. Kustannuksiin on laskettu materiaalit, suunnittelu ja rakentamisen kulut. Kaikki raitiotien rakentamisesta sekä ratikkakaduille että ympäröiville kaduille aiheutuvat muutokset on otettu huomioon rakentamiskustannuksissa. Esimerkiksi jalkakäytävien ja pyöräteiden parannukset on laskettu mukaan kustannuksiin.

Ratikkareitin katujen rakentamisen kustannusarvioita lasketaan parhaillaan katusuunnitelmien pohjalta. Kun katusuunnitelmaehdotus kultakin kadulta valmistuu, siitä lasketaan kustannukset. Kustannukset vaihtelevat katujen mukaan. Joulukuussa 2022 saatiin laskettua ensimmäiset osuudet Kyytitiellä ja Hakunilantiellä.

Kiinteistötaloudellisessa analyysissä *(Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitys 12.12.2022)* vertailtiin ratikan ja bussin tuottoa. Ratikan ja bussin tuottovertailussa ratikan kiinteistötaloudelliset tulot ovat 592,4 miljoonaa euroa ja bussin 272,8 miljoonaa euroa. Kiinteistötaloudelliset tulot muodostuvat maankäyttösopimuskorvauksista ja maan myynnistä toimitila- ja asuinrakentamista varten. Ratikan lisätuotto bussiin verrattuna on 320 miljoonaa euroa.

Verotulot koostuvat kiinteistöveroverokertymän kasvusta ja rakentamisesta palautuvasta verotulosta. Kaupunki saa enemmän kiinteistöveroja, kun rakentamista tulee enemmän ratikan myötä. Ratikan myötä kiinteistöverokertymän kasvuksi on vuonna 2019 arvioitu 120 miljoonaa euroa.

Vuoden 2019 arvion mukaan ratikan myötä 40 vuoden aikana Vantaa maksaa HSL:lle 315 miljoona euroa lisää kuntaosuutta ja HSL maksaa Vantaalle 337 miljoonaa euroa enemmän infrakorvauksia. Vaikutus Vantaan kaupungille on arvioitu olevan +23 miljoona euroa 40 vuoden aikana. Arvio päivitetään ratikan hankesuunnitelmaan keväällä 2023.

Tämänhetkisen MAL-sopimuksen mukaan valtio maksaa 30 prosenttia Vantaan ratikan suunnittelukustannuksista. Jos ratikka päätetään rakentaa, on mahdollista, että valtio maksaa 30 prosenttia rakentamiskustannuksista.

Arviot ratikkahankkeen tuloista ja kustannuksista tarkentuvat, kun suunnittelu edistyy.

Sosiaalinen ympäristö

Kaavalla ei osoiteta uutta asumista.

Ratikan rakentaminen parantaa alueen saavutettavuutta ja imagoa sekä lisää alueiden viihtyisyyttä ja houkuttelevia asuin- ja työpaikka-alueita. Ratikan pysäkkiympäristöt toteutetaan esteettöminä.

Virkistys

Kaavan toteuttaminen muuttaa osan Jokiniemenrannan puistoalueesta sekä Kanervanummen lähivirkistysalueesta katualueeksi. Jokiniemenrannan puistoalueen katualueeksi muuttuvalla osalla sijaitsee nykyisin jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden käytössä oleva polku. Kaduksi muuttuvalle alueelle sijoittuu raitiotie sekä kevyen liikenteen väylä, joten alueen käyttötarkoitukseen ei tule merkittävää muutosta.

Asemakaavamuutoksella siirretään Santaradantien liittymä Jokiniemenkadulta Kyytitielle, jolloin Santaradantien linjaus muuttuu katkaisten Kanervanummen lähivirkistysalueen kahteen osaan. Kanervanummella sijaitseviin ulkoilureitteihin ei kohdistu muutoksia.

Ratikan toteuttaminen parantaa yleisesti nykyisten virkistysalueiden saavutettavuutta.

Kulttuuriperintö

Yleisten rakennusten korttelialueelle on lisätty määräys, jonka mukaan alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Liikenne

Hankkeella edistetään seudullisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta sekä varmistetaan edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen.

Autoliikenne

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen. Asemakaavamuutoksen ja raitiotien mahdollinen toteuttaminen vaikuttaa ajojärjestelyihin Kyytitiellä, Jokiniemenkadulla, Heidehofintiellä sekä Väritehtaankadulla. Kyytitien ja Jokiniemenkadun liikenneympyrä muutetaan valo-ohjatuksi risteykseksi. Jokiniemenkadulla raitiotie on suunniteltu kulkemaan katualueen eteläpuolella, Kyytitiellä raitiotie kulkee katualueen pohjoispuolella. Raitiotie vaihtaa kadun puolta Santaradantien-Heidehofintien risteyksen kohdalla.

Yleisten rakennusten korttelissa 62040 ajoliittymäkieltomerkintöjä muutetaan siten, että liittymän paikka on osoitettu toteutuneen liittymän kohdalle.

Raitiotien rakentaminen ja liikennöinti vaikuttaa henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Joukkoliikenteen parantuva palvelutaso vaikuttaa henkilöautojen matkamääriin, suoritteisiin ja sitä kautta tieliikenteen päästöihin ja ruuhkautumiseen. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Joukkoliikenne

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen. Suunnittelualueelle korttelin 62040 kohdalle sijoittuu Jokiniemen pysäkki. Matka-ajat Jokiniemen pysäkiltä Lentoasemalle, Jumbolle, Tikkurilan asemalle sekä Mellunmäen metroasemalle on esitetty alla olevassa taulukossa.

Matka-aika ratikalla	Lentokenttä	Jumbo	Tikkurilan asema	Mellunmäen metroasema
Jokiniemi	30 min	18 min	2 min	21 min

Ratikan rakentamisen myötä matkustus painottuu joukkoliikenteeseen. Vuonna 2030 joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa ratikan käytävässä noin prosenttiyksiköllä ja Vantaan ratikalla arvioidaan päivittäin matkustavan noin 31 000 matkustajaa. Vuonna 2050 määrän arvioidaan ylittävän 45 000 matkustajaa. Vantaan ratikka tarjoaa houkuttelevan joukkueliikennepalvelun bussiyhteyttä lyhyemmillä matka-ajoilla ja paremmalla täsmällisyydellä. Vantaan ratikka luo korkean tason poikittaisen joukkoliikenneyhteyden Lentoaseman, Aviapoliksen, Tikkurilan, Hakunilan, Mellunmäen ja usean pienemmän joukkoliikenteen solmupisteen välille. (Vantaan ratikan matkustajamääräennusteet, WSP Finland Oy 28.10.2022).

Ratikan suunnittelu ja toteuttaminen on yksi Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartan (28.2.2022) toimenpiteistä. Vantaan ratikka kytkeytyy myös koko pääkaupunkiseudun laajaan

raideliikenneverkkoon ja kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus).

Kävely ja pyöräily

Raitiotien suunnittelun tavoitteena on turvallisen liikenneympäristön syntyminen. Ratikan katusuunnitelmissa jalankulun ja pyöräilyn olosuhteet on suunniteltu turvallisiksi, sujuviksi ja selkeiksi erityisesti raitiotien ja katujen ylityskohdissa *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019).* Parannetut jalankulun ja pyöräilyn reitit näkyvät asemakaavassa leveämpänä katualuevarauksena.

Ratikan yleissuunnitelman jälkeen on laadittu pyöräliikenteen tarkastelu ratikan varrella *(WSP Finland Oy, 2020*), jossa Kyytitien eteläpuolelle on määritelty pyöräilyn baana, joka mahdollistaa nopean ja sujuvan yhteyden aluekeskusten välillä. Baanat on suunniteltu erityisesti pitkämatkaiseen ja nopeavauhtiseen pyöräilyyn. Baana on erotettu jalankulkuväylästä, mikä parantaa kevyen liikenteen olosuhteita ja turvallisuutta.

Katusuunnitelmaluonnosten mukaan Jokiniemen pysäkin yhteyteen on esitetty 30 paikkainen pyöräpysäköinti ja kaupunkipyöräasema.

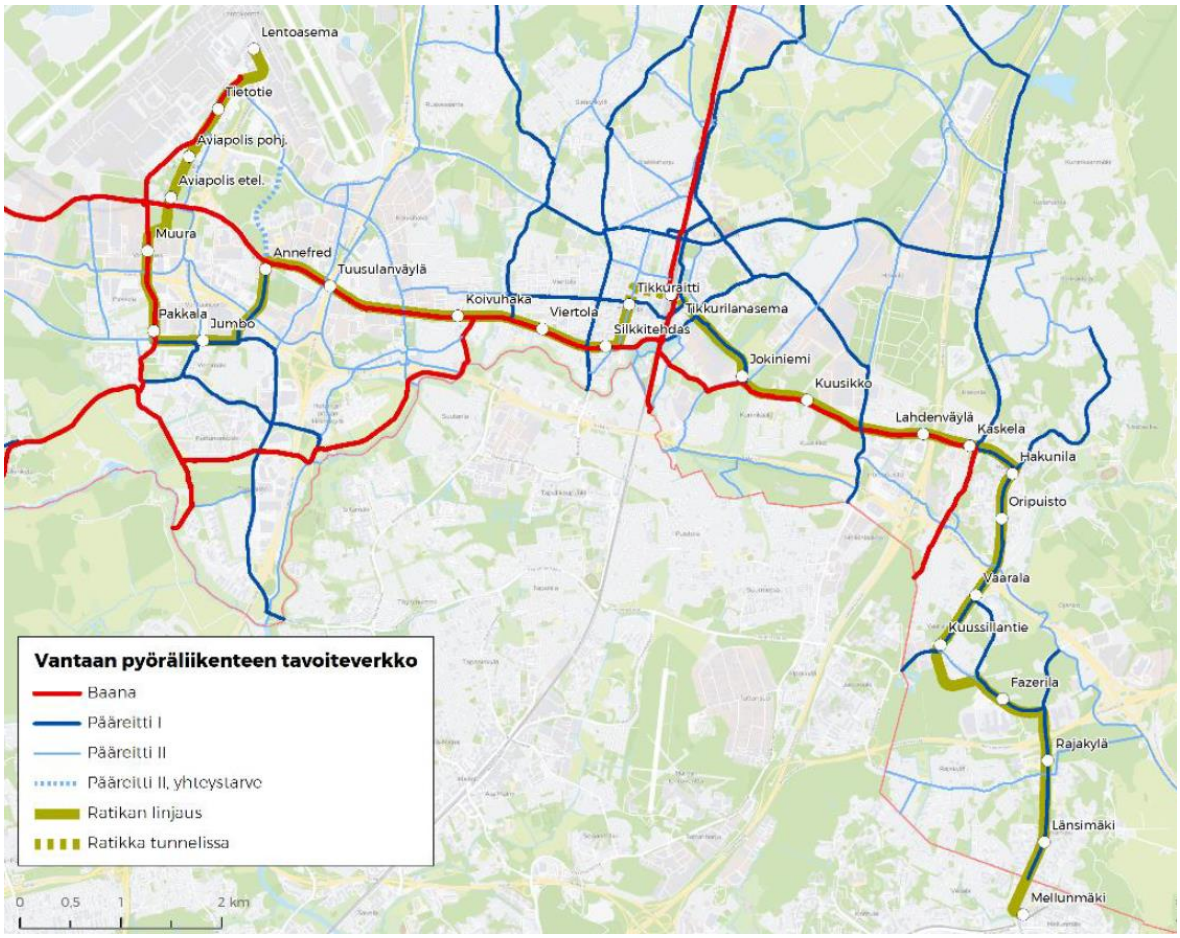

Kuva 30. Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko (WSP Finland Oy 2020).

Ratikan rakentaminen tulee vaikuttamaan kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin rakentamisen aikana. Nämä vaikutukset pyritään minimoimaan rakentamisen vaiheistuksella sekä esimerkiksi huolellisella opastuksen suunnittelulla ja toteutuksella.

Toteutuessaan Vantaan ratikka sekä siihen liittyvä muu katusuunnittelu edistää joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä sekä palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta.

Vesihuolto

Vedenjakelu ja jätevesiviemäröinti

Kaavamuutosalueella Jokiniemenkadulle, Väritehtaankadulle ja Kyytitielle tulee muutoksia vesihuoltoverkostoon osittain ratikan tarvitseman tilan vuoksi ja osittain nykyisen kapasiteetin kasvattamisen tarpeen vuoksi.

Uusittavien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikan suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa.

Hulevesien hallinta ja hulevesiviemäröinti

Asemakaavan muutosalueella vettä läpäisemättömän pinnan määrä tai hulevesimäärä ei lisäänny oleellisesti nykytilanteeseen verrattuna. Alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen niiden johtamista hulevesiviemäriverkostoon. Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit. Hulevesien hallinnassa ja johtamisessa tulee suosia luonnonmukaisia ja maanpäällisiä ratkaisuja.

Ympäristöhäiriöt

Melu

Vantaan raitioradan meluselvitys on valmistunut 1.3.2023 (Sitowise Oy). Selvityksessä laskettiin melumallinnuksen keinoin nyky- ja ennustetilanteen päivä- ja yöajan keskiäänitasot. Meluntorjuntatarve määritettiin melutason muutoksen ja raitioliikenteen aiheuttaman melun perusteella. Rakenteellista meluntorjuntaa esitetään kohteissa, joissa raitioliikenteen aiheuttama melu ylittää ohjearvon ja raitio-, tie- ja katuliikenteen yhteismelu hankkeen myötä huomattavissa määrin kasvaa (yli 2 dB).

Paaluvälillä 9800–10900 Väritehtaankadun ja Kyytitien välillä on kaksi umpikortteli-mallista asuinrakennusta (kortteli 62007), joiden julkisivuille kaavassa 002042 Jokiniemi annetut äänitasoerovaatimukset ovat riittävät, joten melulle altistuvia kohteita ei ole. Muut alueen rakennukset ovat liike- tai teollisuusrakennuksia. Ennustetilanteessa tie- ja raitioliikenteen yhteismelun suurin julkisivun keskiäänitaso (LAeq, päivä) on 66 dB. Sisäpihojen oleskelualueilla yhteismelun päiväajan keskiäänitaso alittuu (on alle 45 dB). Raitioliikenteen aiheuttama suurimmat julkisivun keskiäänitasot päivällä 57 dB ja 52 dB yöllä. Suurin raitioliikenteen aiheuttama enimmäisäänitaso on 70 dB. Sisäpihojen oleskelualueilla raitioliikenteen päiväajan keskiäänitaso alittuu (on alle 35 dB).

Kyytitien eteläpuolella paaluvälillä 10900–11400 Heidehofintieltä Kanervatielle on rivi- ja omakotitaloja lähimmillään 20–35 metrin päässä Kyytitiestä. Ennustetilanteessa raitio- ja tieliikenteen yhteismelun suurin julkisivun keskiäänitaso (LAeq, päivä) on 66 dB. Ohjearvot oleskelualueilla ylittyvät osalla oleskelualueita. Raititiotien melu ei ylitä ohjearvoa asuinrakennusten oleskelupihoilla. Ennustetilanteessa raitioliikenteen melun suurin julkisivun keskiäänitaso (LAeq, päivä) on 57 dB ja enimmäisäänitaso (LAmax) 71 dB. Yhteismelu on noin 10 dB voimakkaampi kuin pelkkä raitiotienmelu. Hanke aiheuttaa kohteessa meluntorjuntatarpeen julkisivujen osalta. Sisämelun ohjearvot 35 dB ja 30 dB ylittyvät mutta enimmäisäänitason tavoitearvo 45 dB ei ylity, kun rakennusten oletetaan olevan tavanomaisia ja julkisivun äänitasoeron olevan siten 30 dB. Julkisivujen suojaksi esitetään meluseinää, jonka torjuntavaikutuksen ansiosta sisämelun ohjearvot eivät ylity.

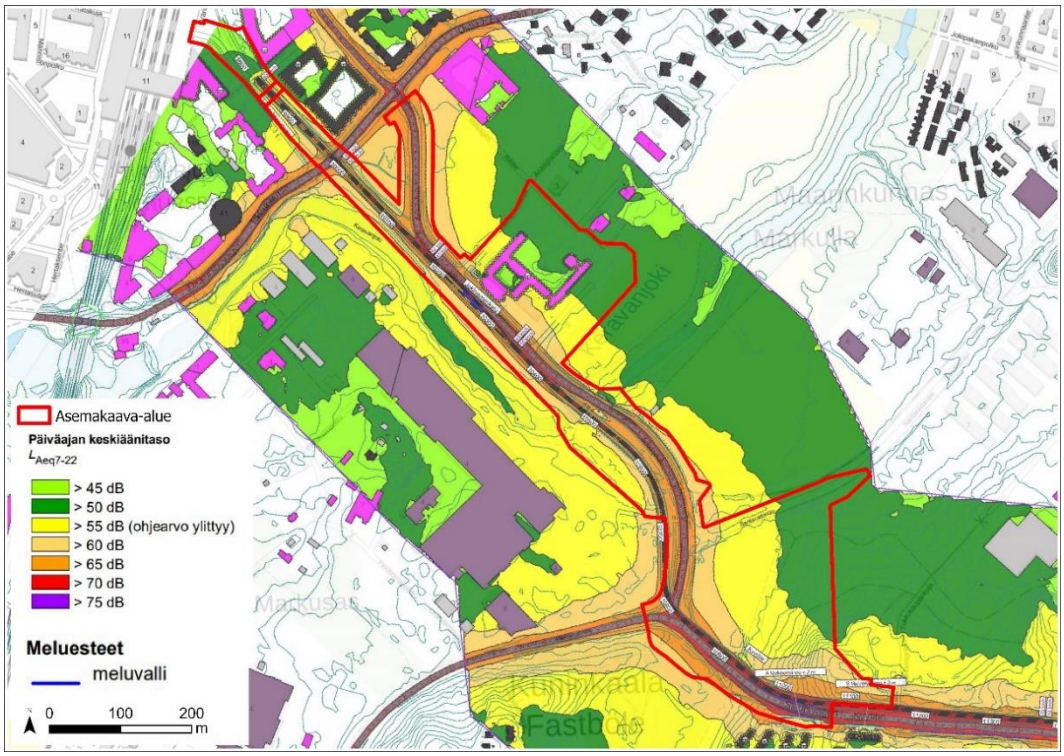

Kuva 31. Ote tieliikennemelun ja raitiotien yhteismelun päiväaikaisesta ennustetilanteesta Tikkurilantiellä. (Sitowise 1.3.2023) Kaava-alue näkyy kuvassa punaisella rajattuna.

Tärinä- ja runkomelu

Vantaan ratikan tärinä- ja runkomeluselvityksen (*Sweco, 25.2.2022*) mukaan kaava-alueeseen ei kuulu rakennuksia, jotka sijoittuisivat runkomelun riskialueen (45 dB) välittömään läheisyyteen. Kuninkaalan alueella raitiotielinjaus sijoittuu kuitenkin paikoitellen kallioalueelle ja raitiovaunujen aiheuttaman 35 dB runkomeluvyöhykkeen arvioidaan ulottuvan noin 115 metrin etäisyydelle uloimmasta raiteesta.

Kaavassa on annettu katualueelle suunnittelua koskeva määräys, jolla pyritään varmistamaan, ettei raitiotieliikenteestä aiheudu sen lähiympäristön rakennuksiin merkittävää runkomelu- tai tärinähaittaa. Määräyksen mukaan, mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.

Raitiotien suunnitelmaratkaisut tehdään niin, että tärinä pysäytetään ratarakenteisiin. Käytettäviä teknisiä menetelmiä on erilaisia ja niiden tarkempi suunnittelu tehdään katu- ja rakennussuunnitelmavaiheessa.

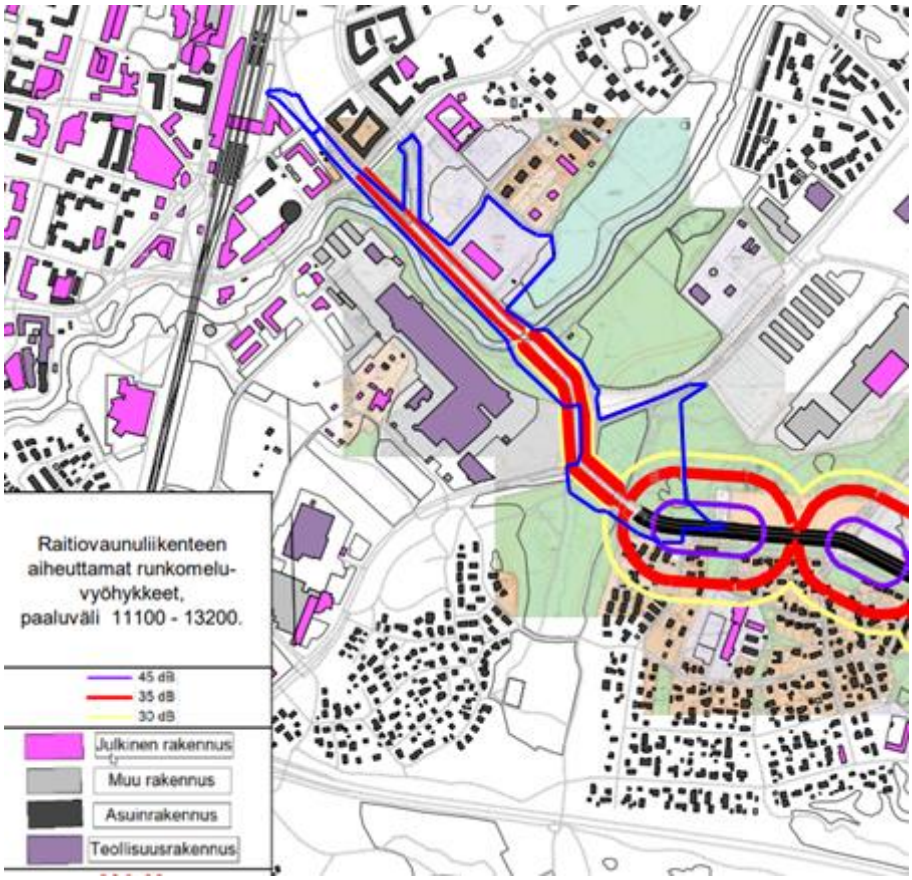

Kuva 32. Raitiovaunuliikenteen aiheuttamat runkomelun riskialueet Jokiniemenkadulla ja Kyytitiellä. Kaava-alueen rajaus on esitetty sinisellä. (WSP & Afry, 18.1.2023)

VTT:n suositukset värähtelyluokista ja runkomelun ohjearvoista on esitetty alla *(Sweco, 23.5.2022).*

Värähtely-luokka	Kuvaus olosuhteista	$v_{w,95}$ (mm/s)
A	Hyvät asuinolosuhteet *Ihmiset eivät yleensä havaitse tärinää*	≤ 0,10
B	Suhteellisen hyvät olosuhteet *Ihmiset voivat havaita tärinän, mutta se ei ole yleensä häiritsevää*	≤ 0,15
C	Suositus uusien rakennusten ja väylien suunnittelussa *Keskimäärin 15 % asukkaista pitää tärinää häiritsevänä ja voi valittaa häiriöstä*	≤ 0,30
D	Olosuhteet, joihin pyritään vanhoilla asuinalueilla *Keskimäärin 25 % asukkaista pitää tärinää häiritsevänä ja voi valittaa häiriöstä*	≤ 0,60

Rakennustyyppi	Runkomelutaso L_{prm} (dB)
Radio-, tv- ja äänitysstudiot, konserttisalit	25-30
Asuinhuoneistot	30/35*
Hoito- ja sosiaalihuollon laitokset, majoitustilat	30/35*
Kokoontumis- ja opetustilat	35
Toimistot, kaupat, näyttelytilat, museot	40/45*

*Kuva 33. VTT:n suositukset värähtelyarvoista ja runkomelun ohjearvoista. * Avoradat: Mikäli kaavamääräyksessä on annettu ohje julkisivun ilmaääneneristävyydestä, on suositeltavaa käyttää runkomelutason tiukempaa raja-arvoa. Lähde: Sweco 23.5.2022.*

Ilmanlaatu

Kaava-alueen yleisten rakennustenkorttelissa määrätään koneellisten ilmanvaihtojärjestelmien asentamisesta. Rakennus tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä.

Itse raitioliikenteellä ei ole vaikutusta ilmanlaatuun tai ilmanlaatu voi jopa hieman parantua raitiotieosuuksilla linja-autokaluston käytön vähentyessä. Rakentamisen aikana pölyämisen ja työkoneiden päästöt voivat väliaikaisesti heikentää ilmanlaatua. Pienhiukkasten ja typpidioksidin pitoisuudet tulevat arvioiden mukaan ajoneuvokannan muuttuessa laskemaan, mikä parantaa ilmanlaatua.

Maaperän pilaantuneisuus

Suunnittelualueelta laaditun PIMA-riskien selvityksen *(Golder Associates Oy 2020)* mukaan kaava-alueelle ei sijoitu pilaantuneiden maiden korttelialueita. Kanervanummen virkistysalueella saattaa sijaita pilaantuneita maa-alueita läheisten varastoalueiden takia, jonka takia virkistysalueille on annettu määräys maaperän pilaantuneisuuden selvittämisestä ja puhdistamisesta.

Rakentamisen aikaiset ympäristöhäiriöt

Vantaan ratikan ja siihen liittyvän katuympäristön rakentaminen aiheuttaa tilapäisiä häiriöitä ajoneuvo- ja joukkoliikenteeseen, jalankulkuun ja pyöräilyyn sekä mahdollisesti myös asumiseen ja muihin toimintoihin. Raitiotien rakentamisen aikaiset työmaavedet tulee käsitellä esimerkiksi laskeuttamalla siten, ettei hulevedet vastaanottavaan Keravanjokeen aiheudu kiintoaineskuormitusta.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Luonnon monimuotoisuus

Kaavamuutos koskee pääasiallisesti jo rakentunutta aluetta, joten vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön ovat vähäiset.

Katusuunnitelmaluonnoksissa (*Sweco 7.10.2021, 30.3.2022 ja 30.9.2022*) katualueen leventämisen ja ajoyhteyksien uudelleenjärjestelyn seurauksena alueen katuvihreän määrä vähenee Kyytitien ja Jokiniemenkadun varrelta. Santaradantien uudelleenlinjaus katkaisee Kanervanummen virkistysalueen kahteen osaan. Nykyinen Santaradan katualue muutetaan kaava-alueen alueella uudeksi virkistysalueeksi. Kanervanummen virkistysalueelle on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä alueita. Keravanjoen ympäristöön on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävä alue sekä ekologinen yhteys.

Ratikka kulkee pääosin olemassa olevassa kaupunkirakenteessa, jossa se sovitetaan joko olemassa olevaan tai levennettävään katualueeseen. Näin ollen raitiotiellä ei ole laajoja vaikutuksia luonnon arvokohteisiin. Raitiotien luontovaikutukset kohdistuvat pääosin lähiympäristöön, kun katutila laajenee tai sen poikkileikkaus muuttuu. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Raitiotien toteuttamisen tavoitteena on olemassa olevan kaupunkivihreän vaaliminen ja sen mahdollisimman runsas lisääminen. Puu- ja pensasistutuksia on alustavissa katusuunnitelmaluonnoksissa pyritty lisäämään katualueelle niin paljon kuin mahdollista ottaen huomioon olemassa oleva tila ja näkemäalueet.

Maa- ja kallioperä

Rakentamisen aikana alueen maaperään kohdistuvat vaikutukset aiheutuvat mahdollisen raitiotien ja siihen liittyvien ajoyhteyksien uudelleenjärjestämisen perustamista varten tehtävistä

maankaivuista. Kaavan mukainen rakentaminen ei vaadi huomattavia maanpinnanleikkauksia. Kokonaisuudessaan kaavalla arvioidaan olevan vain vähäisiä vaikutuksia maa- ja kallioperään.

Vesistöt ja vesitalous

Asemakaavan muutosalueella vettä läpäisemättömän pinnan määrä tai hulevesimäärä ei lisäänny oleellisesti nykytilanteeseen verrattuna. Alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen niiden johtamista hulevesiviemäriverkostoon. Hulevesien hallinnassa ja johtamisessa tulee suosia luonnonmukaisia ja maanpäällisiä ratkaisuja.
Hulevesien hillitsemiseksi raidealue toteutetaan ensisijaisesti nurmipäällysteisenä ja toissijaisesti nurmikivipintaisena. Raidelinjauksen varteen istutetaan yhtenäinen puurivi aina kun se on mahdollista. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019.)*

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Asemakaavamuutoksella ei itsessään ole merkittävää vaikutusta ilmastonmuutoksen kannalta. Asemakaavamuutos mahdollistaa kuitenkin ratikan rakentamisen, jolla on ilmastovaikutuksia.

Vantaan ratikan resurssiviisauden suuntaviivojen mukaan *(Sitowise Oy, 13.5.2020)* resurssiviisaus ohjaa Vantaan ratikan suunnittelun valintoja. Vantaan ratikan katu- ja rakentamissuunnitelmista tehdään päästölaskentaa suunnittelun edetessä. Ratikan rakentamisen jokainen vaihe, myös kaavan osoittamalla alueella, toteutetaan mahdollisimman resurssiviisaasti. Parhaillaan laaditaan ratikan resurssiviisauden toteutukseen tarkempaa suunnitelmaa.

Yleisesti infrahankkeiden päästöjä muodostuu maa- ja kalliomassojen käytöstä, niiden kuljetuksista, taitorakenteiden rakentamisesta (mm. sillat, tukimuurit), pohjarakenteista (mm. syvästabilointi, paaluperustukset, kevennykset) sekä asfalttipäällysteistä.

Infrarakentamisessa käytettävien päästöintensiivisten rakennusosien (syvästabilointi, sillat, paalulaatat yms.) hiilidioksidipäästöitä valtaosa syntyy sementin valmistuksessa. Näitä päästöjä on mahdollista vähentää käyttämällä vähäpäästöisempää sementtiä sekä suosimalla kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja. Myös puulla voidaan tietyissä osin korvata betonirakenteita. Tunnelirakentamisessa syntyvä louhe hyödynnetään ratikan tai muiden väylien pohjarakenteissa.

Infran rakentamisen lisäksi aiheutuu materiaalien ilmastovaikutuksia raitiotiekaluston hankinnasta ja ylläpidosta ja energian kulutuksen ilmastovaikutuksia raitiotien käyttöenergiasta. Kaavoitus mahdollistaa välillisesti näiden vaikutusten toteutumisen, mutta nämä asiat eivät silti ole kaavoituksella ohjattavissa.

Koneiden päästöjen vähentämiseksi Vantaan kaupunki on sitoutunut green deal -sopimukseen, jonka mukaisesti kaikki työmaat ovat työkoneiden ja energiankäytön osalla fossiilivapaita vuoteen 2025 mennessä. Hengitysilman osalla päästöttömyyteen pyritään vuoteen 2030 mennessä. Vantaalla on jo kiristetty näitä päästöjä hillitseviä Stage- ja Euro -luokkia.

Vantaan ratikan yleissuunnitelman mukaisesti raitiotien liikennöinti vaikuttaa henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Henkilöautojen matkamäärät, suoritteet ja siten tieliikenteen päästöt vähenevät, kun joukkoliikenteen palvelutaso paranee.

Ratikan infrarakentamiseen tarvittavien materiaalien ja niiden hankintalähteen vaihtoehtojen hiilijalanjälkeä on vertailtu *Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvityksessä (Design Manual Liite 1, WSP Finland Oy 2020*). Laskennassa käytettiin yleissuunnitelmassa määriteltyjä pinta- aloja eri ratikan osuuksille. Tehdyt laskelmat perustuivat käytettyihin materiaaleihin, niiden elinkaareen ja kuljetusmatkoihin. Selvityksessä on vertailtu kotimaisia materiaaleja (skenaario A, hiilijalanjälki 6 800 CO_2-tonnia), kotimaisia kierrätettyjä materiaaleja (skenaario B, hiilijalanjälki 1 800 CO_2-tonnia) ja aasialaisia materiaaleja (skenaario C, hiilijalanjälki 14 000 CO_2-tonnia). Tuloksia suhteutettiin

”Hiilineutraali Vantaa 2030” tavoitteeseen. Tarkastelun mukaan paras vaihtoehto on skenaario B, jossa käytetään kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja sekä lisätään kasvillisuuden määrää.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tie- ja raitioliikenteen melu ja tärinä sekä pilaantuneet maa-alueet on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Kaavamuutosalueelle sijoittuu uusi virkistysalue, joka nimetään Santaradanniityksi / Sandbansängen. Heidehofintien risteyksestä itään katualue nimetään Kyytitieksi. Tikkurilantieltä itään Jokiniemenkadulle ulottuva uusi katualue nimetään Tikkurilanraitioksi. Maanalainen katu nimetään Tikkurilanraitioksi.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Ratikan jatkosuunnittelu toteutetaan vuosina 2020–2023, jonka jälkeen koko ratikkahankkeesta voidaan tehdä investointipäätös vuonna 2023. Ratikan mahdollinen rakentaminen tapahtuisi v. 2024–2028.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Asemakaavoitus:	Marjaana Yläjääski	aluearkkitehti
	Anna Sarikaya	asemakaava-arkkitehti
	Sari Simonen	kaavatekninen koordinaattori
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
	Leena Kaunismäki	kaavatekninen koordinaattori
Vantaan ratikka:	Tiina Hulkko	hankejohtaja
	Sauli Hakkarainen	suunnittelupäällikkö
	Petra Linnasaari	suunnitteluinsinööri
Kadut ja puistot:	Antti Auvinen	vesihuollon suunnittelu
	Susanna Koponen	liikenteen alueinsinööri
Yleiskaavoitus:	Eeva Eitsi	maisema-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Sinikka Rantalainen	ympäristösuunnittelija
	Jouni Ahtiainen	ympäristösuunnittelija
Mittaus- ja geopalvelut:	Janne Karppinen	geotekniikkainsinööri
Kiinteistöhallinta ja asuminen:	Teemu Jääskeläinen	maankäyttöinsinööri

Kaavakonsultti:

Ramboll Finland Oy:	Tiina Heikkilä	projektipäällikkö
	Helena Muukkonen	kaavasuunnittelija

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 18. päivänä huhtikuuta 2023

Marjaana Yläjääski
aluearkkitehti

Anna Sarikaya
asemakaava-arkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	16.03.2023
Kaavan nimi	002456 Vantaan ratikka Jokiniemi 62 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	23.11.2020
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	13,5510	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	13,5510

Ranta-asemakaava	**Rantaviivan pituus [km]**	
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**13,5510**	**100,0**	**16500**	**0,12**	**0,0000**	**0**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	2,7923	20,6	16500	0,59	-0,0360	0
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	3,0174	22,3	0		-1,9926	0
R yhteensä						
L yhteensä	7,6172	56,2	0		2,0286	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	0,1241	0,9	0		0,0000	0

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**13,5510**	**100,0**	**16500**	**0,12**	**0,0000**	**0**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	2,7923	20,6	16500	0,59	-0,0360	0
Y	2,7923	100,0	16500	0,59	-0,0360	0
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	3,0174	22,3	0		-1,9926	0
VP	0,0000		0		-0,9251	0
VL	3,0174	100,0	0		-1,0675	0
R yhteensä						
L yhteensä	7,6172	56,2	0		2,0286	0
Kadut	6,4465	84,6	0		2,3389	0
Kev.liik.kadut	0,0431	0,6	0		0,0000	0
LR	1,1276	14,8	0		-0,3103	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	0,1241	0,9	0		0,0000	0
W	0,1241	100,0	0		0,0000	0

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	17.03.2023
Kaavan nimi	621200ma Vantaan ratikka Jokiniemi 62 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	23.11.2020
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092621200ma
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]		**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	0,3399
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]	0,3399	**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	

Ranta-asemakaava	**Rantaviivan pituus [km]**	
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,3399**		**0**		**0,3399**	**0**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,3399	100,0	0		0,3399	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,3073**			**0,3073**	

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,3399**		**0**		**0,3399**	**0**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,3399	100,0	0		0,3399	0
ma-KATU	0,3399	100,0	0		0,3399	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,3073**			**0,3073**	
ma-jl	0,3073	100,0		0,3073	

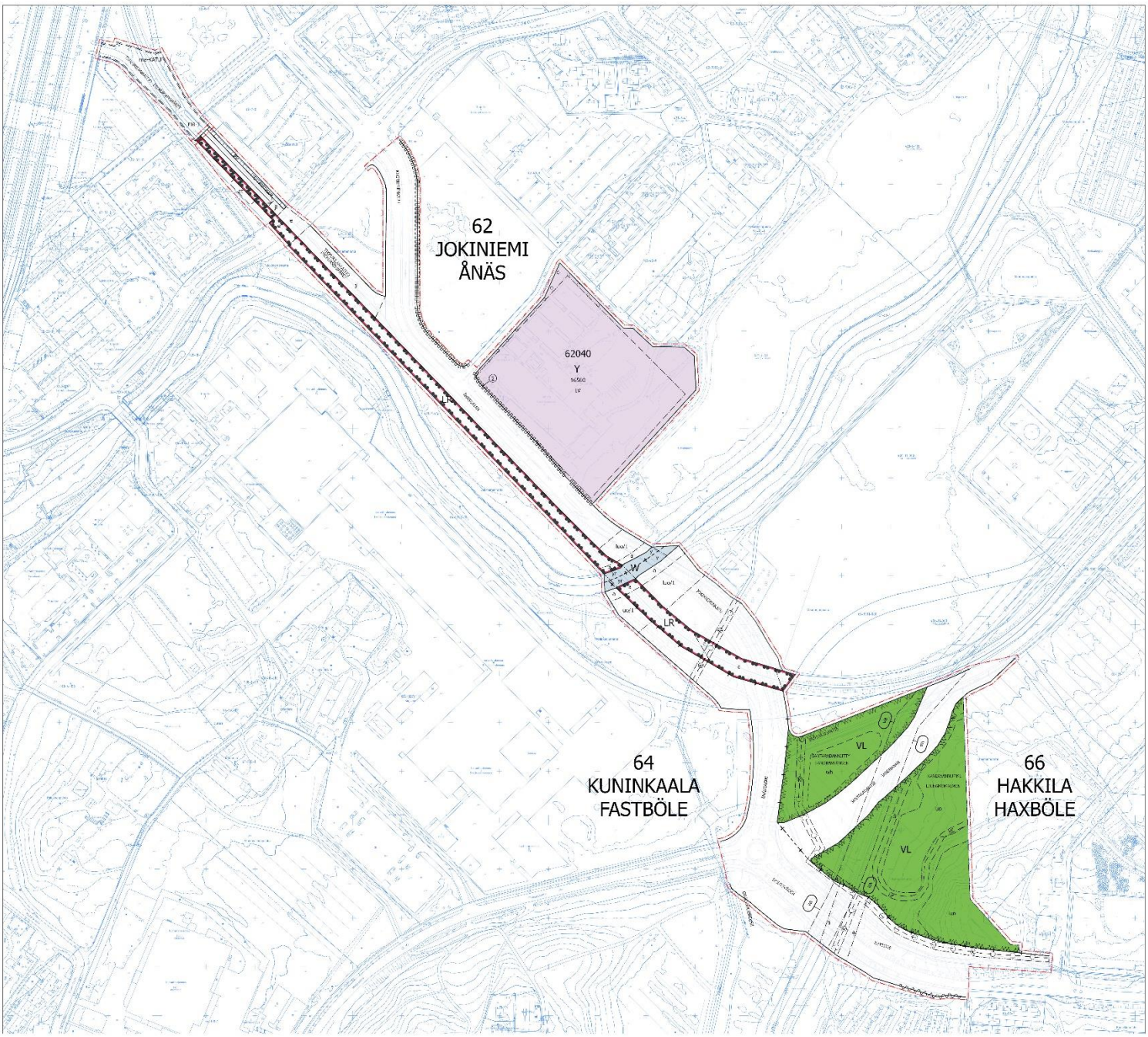

Asemakaavan muutosehdotus

Vantaan kaupunki 18.4.2023

0 25 50 100 Metriä

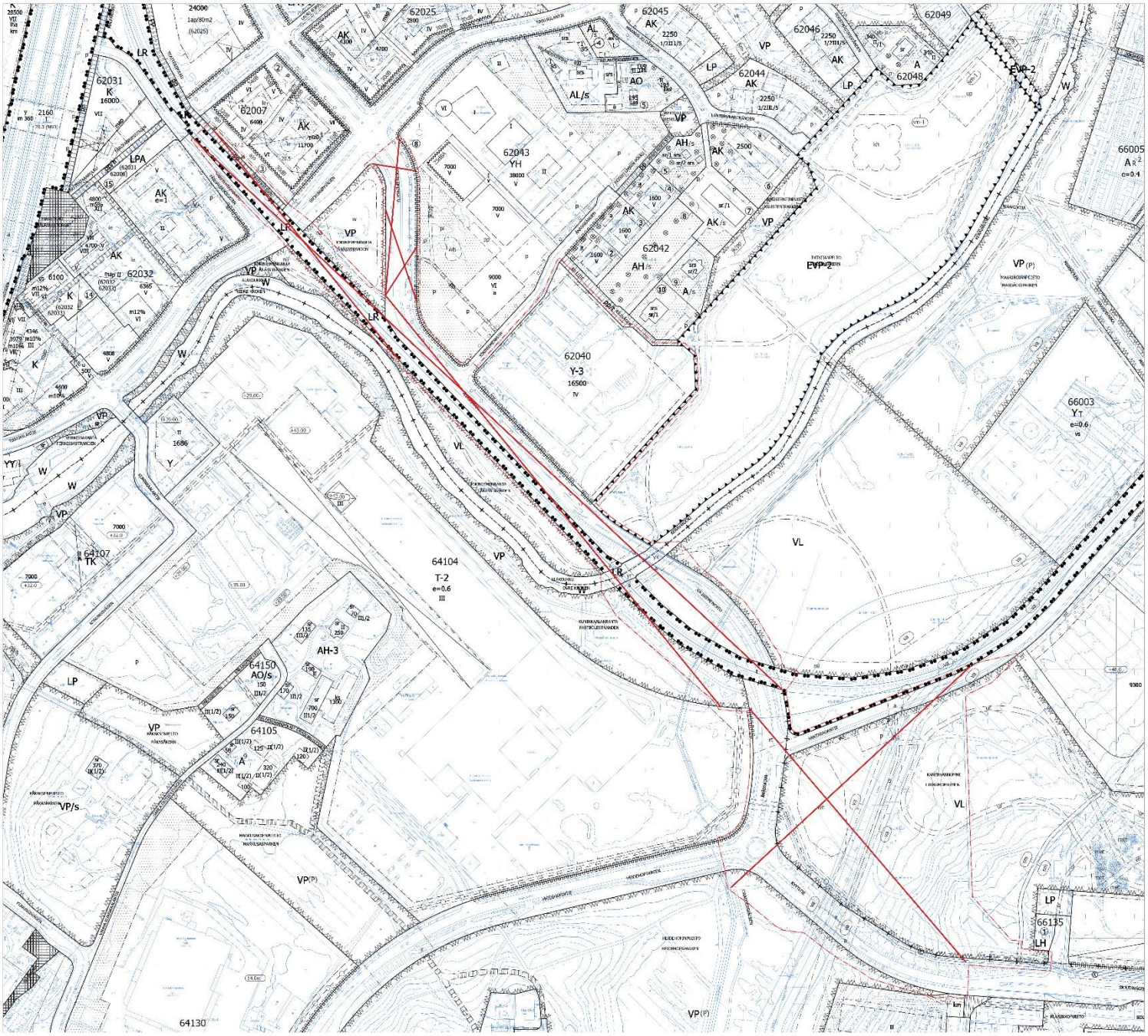

Poistettavat merkinnät

Vantaan kaupunki 18.4.2023

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002456 621200ma	18.4.2023

Vantaan kaupunki

Vantaan ratikka: Jokiniemi

Asemakaavan muutos

Kaupunginosa 62, JOKINIEMI

Kortteli 62040 sekä rautatie-, vesi- ja katualueet.

Kaupunginosa 64, KUNINKAALA

Vesi- ja katualueet.

Kaupunginosa 66, HAKKILA

Rautatie-, vesi-, virkistys- ja katualueet.

Maanalainen asemakaava

Maanalainen katu.

Tonttijaon muutos

Kortteli 62040

1:2000

Vanda stad

Vandaspåran: Ånäs

Ändring av detaljplanen

Stadsdel 62, ÅNÄS

Kvarter 62040 samt järnväg-, vatten- och gatuområden.

Stadsdel 64, FASTBÖLE

Vatten- och gatuområden.

Stadsdel 66, HAXBÖLE

Järnvägs-, vatten-, rekreations- och gatuområden.

Underjordisk detaljplan

Underjordisk gata.

Ändring av tomtindelningen

Kvarter 62040

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
Y **Yleisten rakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för allmänna byggnader.**
Alueelle saa rakentaa tutkimustoimintaa palvelevia rakennuksia	I området får byggas byggnader för forskningsverksamhet.
Alueelle saa rakentaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömiä asuntoja.	I området får byggas för byggnadens skötsel nödvändiga bostäder.
Jokiniementien puoleisten, niitä 50 metriä lähempänä sijaitsevien asuinhuoneiden, keittiötä lukuun ottamatta, ulkokuoren ääneneristyksen lento-, tie- ja raideliikenteen melua vastaan tulee olla vähintään 30 dB sekä toimistojen osalta 25 dB.	I bostäder mot Ånäsvägen på närmare än 50 meter ska bostadsrummens, förutom kokets, ytterhölje ha till minst 30 dB samt angående kontor 25 dB uppgående ljudisoleringsförmåga mot flyg-, spår- och vägtrafikbuller.
Rakennusten suunnittelussa on huolehdittava siitä, että ympäristön ilman epäpuhtauksien siirtyminen sisätiloihin on estetty. Rakennusten raittiin ilman otto tulisi sijoittaa mahdollisimman etäälle vilkkaista liikenneväylistä.	Vid planering av byggnader måste försiktighet iakttas för att förhindra överföring av föroreningar från omgivande luft inomhus. Friskluftsintag i byggnader bör placeras så långt bort som möjligt från trafikerade trafikleder.
Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).	Området är en del av en bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).
Autopaikkojen vähimmäismäärät:	Bilplatsernas minimiantal:
- Asunnot 1 ap/80 k-m², kuitenkin vähintään autopaikka asuntoa kohti	- Bostäder 1 bp/80 m²-vy, dock minst en bilplats per bostad
- Tutkimustoimintaa palvelevat tilat 1 ap/100 k-m²	- Utrymme för forskningsverksamhet 1 bp/100 m²-vy
- Toimistot 1 ap/60 k-m²	- Kontor 1 bp/60 m²-vy
- Varastot 1 ap/120 k-m²	- Lager 1 bp/120 m²-vy
VL **Lähivirkistysalue.**	**Område för närrekreation.**
Ennen rakennustoimenpiteisiin ryhtymistä tulee maaperä tarvittaessa tutkia ja mahdollinen pilaantunut maaperä puhdistaa.	Innan byggnadsarbetena inleds ska jordmånen vid behov undersökas och eventuell förorenad jord ska renas.
Katujen luiskat saavat ulottua VL-alueille.	Gatornas ramper får sträcka sig in på VL-områden.
Kortteli- tai katualueita VL-alueista erottavien tukimuurien perustuksia saa ulottaa VL-alueille.	Grundläggningen till stödmurar som avgränsar kvarters- eller gatuområden från VL-områden får sträcka sig in på VL-områden.
Istutuksissa käytetään mäntyä ja niiden yhteyteen sopivia pensaita ja jaloja lehtipuita.	I planteringarna används tallar samt sådana buskar och ädla lövträd som passa ihop med tallarna.

LR	**Rautatiealue.**	**Järnvägsområde.**
W	**Vesialue.**	**Vattenområde.**
	Kaupunginosan raja.	**Stadsdelsgräns.**
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
2	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
62	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
JOKI	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
62040	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
JOKINIEMENKATU	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
16500	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
IV	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
et	**Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.**	**Riktgivande område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.**
	Alue on varattu sähkönsyöttöasemalle. Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan sekä materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja kaupunkikuvaan sopivia. Tekniset laitteet tulee maisemoida.	Området är reserverat för elmatningsstationen. Byggnaden och konstruktionerna ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material och passa stadsbilden. Teknisk utrustning bör anpassas till landskapet.
	Ohjeellinen maanalaisiin tiloihin johtava ajoluiska.	**Riktgivande körramp som leder till underjordiska utrymmen.**
	Mikäli tunneliin johtava ajoluiska katetaan, tulee katoksessa olla kasvillisuuskatto. Rakennelman tulee antaa kevyt ja valoisa vaikutelma.	Ifall körrampen som leder till tunneln övertäcks, ska den övertäckas med ett gröntak. Konstruktionen ska ge ett lätt och ljust intryck.
	Katu.	**Gata.**
	Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.	Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider de tillåtna högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009). I planeringen och byggandet av spårvagnen ska även tas hänsyn till den anvisade markanvändningen i detaljplaner utanför planområdet som godkänts före den 31.12.2021.
	Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto.	Ifall en spårvagns hållplats placeras på gatuområdet, ska hållplatsens vindskydd övertäckas med ett gröntak.
jl	**Ohjeellinen joukkoliikenteelle varattu alueen osa.**	**Riktgivande del av område reserverad för kollektivtrafik.**
ma-KATU	**Maanalainen katu.**	**Underjordisk gata.**
ma-jl	**Ohjeellinen maanalainen tila joukkoliikennetunnelia varten.**	**Riktgivande underjordiskt utrymme för offentlig trafikled.**
	Alueelle saa maanpintaan sijoittaa tarvittavat poistumisteihin ja ilmanvaihtoon liittyvät rakennukset, rakennelmat ja tekniset tilat.	Byggnader, konstruktioner och tekniska utrymmen som behövs i anslutning till utrymningsvägar och ventilation får placeras på markytan i området.
	Alueelle saa sijoittaa maanpinnalle rakennettavaan rakennukseen maanalaisista tiloista johtavat poistumistiet ja ilmanvaihtokuilun sekä näihin liittyvät teknilliset tilat suojavyöhykkeineen.	Utrymningsvägar som leder upp från de underjordiska utrymmena till den byggnad som uppförs på markytan och ett ventilationsschakt och tillhörande tekniska utrymmen med skyddszoner får placeras i området.
	Rakennukset ja rakennelmat saavat ulottua korkeintaan 5 metriä maanpinnan yläpuolelle.	Byggnaderna och anordningarna får sträcka sig högst 5 meter ovanför markytan.

	Alueelle saa sijoittaa tunnelia palvelevat tekniset tilat, kuten pumppaamon ja muuntamot suojavyöhykkeineen.	Tekniska utrymmen som betjänar tunneln, som ett pumpverk och transformatorstationer med skyddszoner, får placeras i området.
	Tunnelin suunnittelussa on otettava huomioon viereisten rakennusten perustukset sekä katualueelle sijoitettava kunnallistekniikka.	Vid planeringen av tunneln ska man beakta de intilliggande byggnadernas grunder och kommunaltekniken som placeras i gatuområdet.
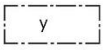	**Vesialueen ylittävä katu tai ulkoilureitti.**	**Gata eller friluftsled över vattenområde.**
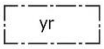	**Alueen ylittävä rautatie.**	**Järnväg över område.**
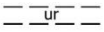	**Ohjeellinen ulkoilureitti.**	**Riktgivande friluftsled.**
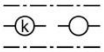	**Maakaasujohtoa varten varattu alueen osa.**	**För naturgasledning reserverad del av område.**
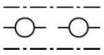	**Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.**	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.**
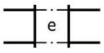	**Eritasoristeys.**	**Planskild korsning.**
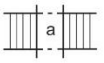	**Kadun tai liikennealueen alittava kevyen liikenteen yhteys.**	**Gång- och cykelförbindelse under gata eller trafikområde.**
	**Ohjeellinen hulevesialue.**	**Riktgivande dagvattenområde.**
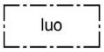	**Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.**	**Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald.**
	Puustoa on säilytettävä tai uudistettava siten, että ekologinen yhteys viheralueilla säilyy puustoisena.	Trädbeståndet ska bevaras eller förnyas på ett sådant sätt att den ekologiska förbindelsen i grönområdena förblir trädbevuxen.
	/1 Ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli Tutkijanpellon ja Maarinojanpuiston virkistysalueilta Jokiniemenrannan ja Kuninkaalanrarannan virkistysalueille on turvattava kasvillisuuden säilyttämisen tai istuttamisen avulla.	/1 Kontinuitet av ekologiska förbindelsen gatan från Forskaråkerns och Marbäcksparkens rekreationsområden till Ånässtrandens och Fastbölestrandens rekreationsområden ska säkerställas genom bevarande eller plantering av växtlighet.
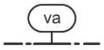	**Vaara-alue.**	**Faroområde.**
	Säilytettävä/istutettava puurivi	**Trädrad som skall bevaras/planteras**
	**Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää**	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**
	Merkintä, jonka osoittamalle likimääräiselle kohdalle tulee toteuttaa liikennemelulta suojaava este.	**Beteckning som anger den ungefärliga platsen där en bullerskärm som skyddar mot trafikbuller ska byggas.**
	Meluesteet tulee suunnitella ja toteuttaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoisiksi.	Bullerskydden ska planeras och byggas så att de håller stadsbildsmässigt en hög nivå.
	Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.	**Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.**
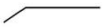	**Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.**	**Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.**
	YLEISET MÄÄRÄYKSET	ALMÄNNA BESTÄMMELSER
	KAUPUNKIKUVA	STADSBILDEN
	Maanpäällisten rakennusten, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealuokkaisia.	Byggnaderna, anordningarna och konstruktionerna ovan jord ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material.
	Maanpäälliset rakenteet on sovitettava hienovaraisesti kaupunkikuvaan ja ympäristöön rakennus- ja ympäristötaiteen keinoin.	Konstruktioner ovan jord ska anpassas varsamt till stadsbilden och miljön med hjälp av byggnads- och miljökonst.
	TYÖNAIKAISET VAROTOIMET Maanalaiset tilat on sijoitettava, kaivettava, louhittava ja lujitettava siten, ettei niistä tai niiden rakentamisesta aiheudu vahinkoa rakennuksille tai muille maanalaisille tiloille, rakenteille tai vesihuollon verkostoille, eikä haittaa tai vahinkoa junaradalle tai sen laitteille.	ARBETSTIDA SKYDDSÅTGÄRDER Underjordiska utrymmen ska placeras, grävas, schaktas och förstärkas på ett sådant sätt att de eller byggandet av dem inte orsakar skador på byggnader eller andra underjordiska utrymmen, konstruktioner eller vattenledningsnät, och inte stör eller skadar järnvägen eller dess utrustning.
	Junaradan läheisyydessä kaivettaessa tai louhittaessa on noudatettava erityistä varovaisuutta.	Särskild försiktighet ska iakttas vid grävning eller schaktning i närheten av järnvägen.
	Raitiotien rakentamisen aikaiset työmaavedet tulee käsitellä esimerkiksi laskeuttamalla siten, ettei hulevedet vastaanottavaan Keravanjokeen aiheudu kiintoaineskuormitusta.	Byggarbetsplatsvatten vid byggandet av spårvägen ska behandlas till exempel genom dekanteringsmetod så att Kervo ån, som tar emot dagvatten, inte belastas av sediment.

Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla korttelialueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta vahinkoa maanalaisille tiloille tai rakenteille.

Vid byggande eller schaktning i kvartersområden ovanför underjordiska utrymmen ska de underjordiska utrymmenas läge och konstruktionernas skyddsavstånd beaktas för att inte skada de underjordiska utrymmena eller konstruktionerna.

Maanalaiset tilat tulee rakentaa siten, ettei rakentaminen ja käyttö alenna orsi- eikä pohjaveden pintaa eikä muuta orsi- ja pohjaveden virtausolosuhteita.

Underjordiska utrymmen ska byggas på ett sådant sätt att byggandet och användningen inte minskar det hängande grundvattnets eller grundvattnets yta eller förändrar det hängande grundvattnets och grundvattnets flödesförhållanden.

PELASTUSTURVALLISUUS

Maanalaisten tilojen uloskäytävät ja pelastusyhteydet maan pinnalle tulee suunnitella ja toteuttaa pelastusviranomaisten hyväksymällä tavalla.

Ennen maanalaisen tilan rakennus- tai louhintaluvan myöntämistä tulee hakijan laatia selvitys pelastusturvallisuustason säilymisestä myös lupa-alueen ulkopuolisissa tiloissa maanalaisen tilan liittyessä niihin.

Rakennettaessa maanalaisia tiloja olemassa olevien tilojen kautta tulee olemassa olevien tilojen käytön henkilöturvallisuus- ja pelastusturvallisuustaso turvata työn aikana.

RÄDDNINGSSÄKERHET

De underjordiska utrymmenas utgångar och räddningsvägar till markytan ska planeras och verkställas på ett sätt som godkänts av räddningsmyndigheterna.

Innan det beviljas tillstånd för byggande eller schaktning av underjordiskt utrymme ska sökanden utarbeta en redogörelse för hur räddningsnivån också bibehålls i utrymmen som ligger utanför tillståndsområdet då det underjordiska utrymmet står i anslutning till dem.

Då byggandet av underjordiska utrymmen genomförs via redan existerande utrymmen ska personsäkerhets- och räddningssäkerhetsnivån för användningen av de befintliga utrymmena säkerställas under arbetets gång.

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Tunneliin liittyvät äänilähteet (ilmanvaihtolaitteet, kompressorit yms.) tulee suunnitella siten, että niiden aiheuttama melu ei ylitä ympäristöministeriön asetuksessa rakennusten ääniympäristöstä (796/2017) annettuja raja-arvoja.

Ennen rakennusluvan myöntämistä luvan hakijan on esitettävä hyväksyttävät suunnitelmat maaperän, kallion sekä rakennusten ja rakenteiden liikkeiden ja tärinöiden seurannasta.

Ennen rakennusluvan myöntämistä tulee laatia pohjarakennus- ja ympäristöseurantasuunnitelma, jolla turvataan orsi- ja pohjaveden laatu sekä pinta nykyisellään sekä maa- ja kallioperässä virtaavan veden virtausolosuhteiden säilyminen.

Suunnittelussa ja rakentamisessa kallion pintaosien vettä johtavilla heikkousvyöhykkeillä on noudatettava erityistä varovaisuutta.

Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit.

Pilaantuneet maa-alueet on selvitettävä ja kunnostettava ennen rakentamiseen ryhtymistä.

MILJÖFÖRHÅLLANDEN

Ljudkällor i anslutning till tunneln (ventilationsanordningar, kompressorer o.dyl.) ska planeras så att bullret som alstras av dem inte överskrider gränsvärdena för ljudmiljön i byggnader i miljöministeriets förordning (796/2017).

Innan bygglov beviljas ska sökanden lämna in godkända planer för uppföljning av rörelser och vibrationer i mark, berg och byggnader och konstruktioner.

Innan bygglov beviljas ska en grundbyggnads- och miljöövervakningsplan utarbetas för att säkerställa att det hängande grundvattnets och grundvattnets kvalitet och vattenyta bibehålls och att flödesförhållandena hos det vatten som rinner i marken och berggrunden bevaras.

Särskild försiktighet ska iakttas vid planering och byggande i vattenförande skölar i bergets ytdelar.

Dagvattenhanteringen och avledningsvägarna ska beaktas vid planeringen och byggandet.

Förorenade markområden ska utredas och saneras före byggstarten.

KOLMIULOTTEINEN KIINTEISTÖ

Kaava-alueelle voidaan muodostaa maanalaisia kiinteistöjä.

TREDIMENSIONELL FASTIGHET

Underjordiska fastigheter kan bildas i planområdet.

TONTTIJAKO
Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING
För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto	Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,	ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä	höjdsystemet
N2000.	N2000.

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

Äänestyksen tiedot

Kokous: Kaupunginhallitus 8.5.2023

Aiheen nimi: § 24 Asemakaavan muutos 002456 ja maanalainen asemakaava 621200ma sekä tonttijaon muutos, 62 Jokiniemi, 64 Kuninkaala ja 66 Hakkila / Vantaan ratikka: Jokiniemi

Äänestyksen nimi: Asia 24 JAA=hyväksyminen EI=hylkäys

Äänestyksen aihe:

Äänestys alkaa: 8.5.2023 20.11.47

Äänestys päättynyt: 8.5.2023 20.12.21

Äänestyksen kokonaistulokset

Osallistujat:

Paikalla	15	

Äänet:

Kyllä	12	80%
Ei	3	20%
Tyhjää	0	0%
DNPV	0	0%

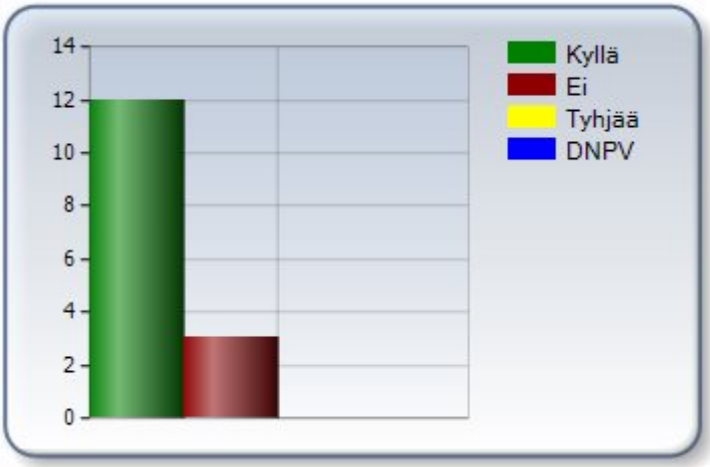

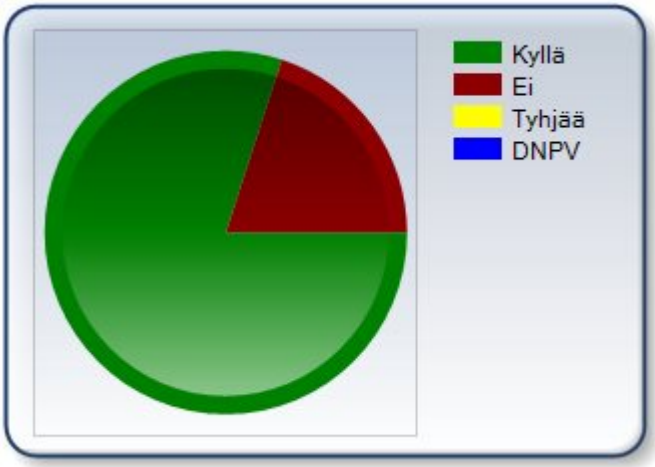

Puolueiden äänestys tulokset

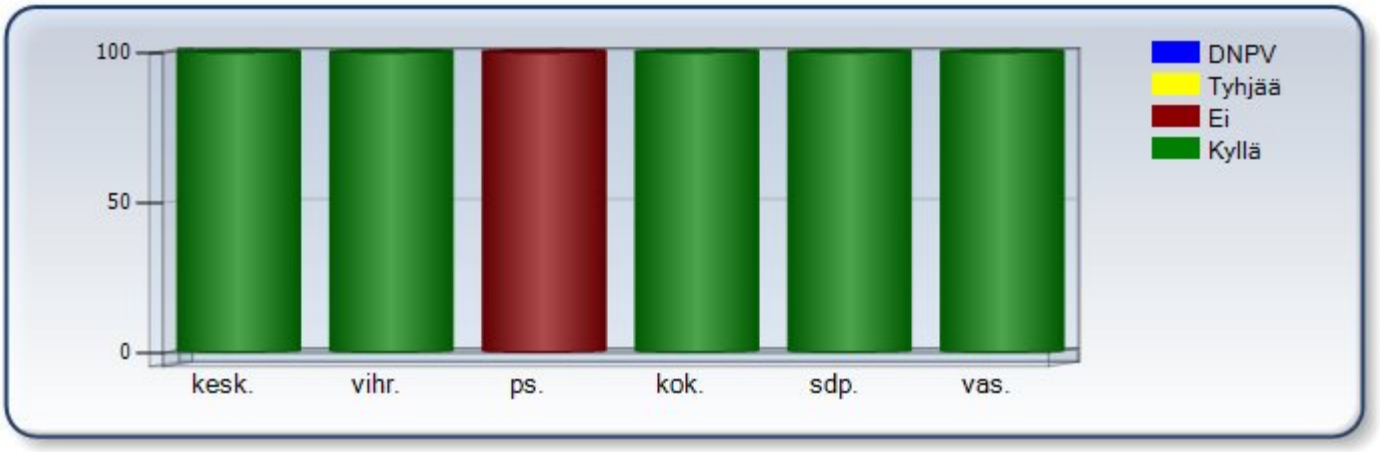

kesk.

Kyllä	1
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

kok.

Kyllä	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

ps.

Kyllä	0
Ei	3
Tyhjää	0
DNPV	0

sdp.

Kyllä	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vas.

Kyllä	1
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vihr.	
Kyllä	2
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

Henkilökohtaiset Äänestys tulokset

Kyllä	
Abdi	sdp.
Haapalainen	sdp.
Kaiju	kok.
Karinen	vas.
Kasonen	kok.
Kaukola	sdp.
Luokkala	kesk.
Multala	kok.
Orpana	kok.
Seppänen	vihr.
Tammi	sdp.
Valtanen	vihr.

Ei	
Kärki	ps.
Lundell	ps.
Niikko	ps.

25 § **Asemakaavamuutos 002485 ja tonttijaon muutos, 64 Kuninkaala / Vantaan ratikka: Pelto-oja**

VD/1123/10.02.04.00/2021
TeA/TLA/ MYL/ASA/VIK/EJ

Asemakaavamuutoksella levennetään katualuetta Kyytitiellä, Porttisuontiellä ja Pelto-ojan tiellä muuttamalla osia korttelialueesta sekä puisto- ja suojaviheralueesta katualueeksi. Asemakaavamuutoksessa varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille sekä parannetulle katuympäristölle. Lisäksi varaudutaan kulkuun Lahdenväylän vaihtopysäkeille. Katualueen levennykset perustuvat 30.3.2022 valmistuneisiin Vantaan ratikan katusuunnitelmien tilavarauksiin. Asemakaavamuutoksella muutetaan liikerakennusten korttelialuetta (KM) osin katualueeksi. Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) kaukolämmön pumppaamoa varten sijoittuu Kyytitien katualueelle Pelto-ojan tien risteyksen tuntumaan. Kaavassa annetaan lisäksi katualueen tärinä- ja runkomelusuojaukseen, melusuojaukseen, mahdollisen ratikkapysäkin kasvillisuuskattoon, hulevesien hallintaan ja tulvareitteihin, työmaavesien käsittelyyn sekä rakennusten sisäilman laatuun liittyviä määräyksiä. Kaavassa ei osoiteta uutta rakentamista.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 64070 sekä katu-, virkistys- ja erityisaluetta kaupunginosassa 64 Kuninkaala.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa liikerakennusten korttelialuetta sekä katu-, virkistys- ja erityisaluetta.

Tonttijaon muutos koskee osaa korttelista 64070.

Alue sijaitsee Kuninkaalan kaupunginosassa Tikkurilan suuralueella. Alueeseen kuuluu Kyytitien, Porttisuontien ja Pelto-ojan tien katualuetta sekä Kyytitien varrella sijaitsevat kiinteistöt, joiden pinta-alaan kaavamuutos vaikuttaa.

Maanomistus

Kaupunki omistaa kaavamuutosalueelle sijoittuvat katu-, suojaviher- sekä puistoalueet. Pieni osa suojaviheraluetta on Vantaan Energian vuokra-aluetta. Liiketilarakennusten korttelin (KM), kiinteistö 92-64-70-1, omistaa Kiinteistö Oy Vantaan Kauppaportti.

Kaupungin maanomistuksen pinta-ala on yhteensä noin 3 ha, muu maanomistus kaava-alueella yhteensä noin 4 ha.

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut Ramboll Finland Oy Vantaan kaupungin konsulttina.

Yleiskaava

Alue on kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa Kyytitien pohjoispuolella pientaloaluetta (A3) ja Kyytitien eteläpuolella kaupallisten palveluiden aluetta (KM). Kyytitien varteen on merkitty maakaasun runkojohto (k). Kyytitien suuntaisesti on merkitty ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys, joka voidaan toteuttaa raitiotienä.

Kaupunginvaltuuston 25.1.2021. hyväksymässä yleiskaava 2020:ssa suunnittelualue kuuluu kestävän kasvun vyöhykkeeseen. Alueelle on merkitty yleiskaavassa pientalovaltaista asuinaluetta (AP) sekä asumisen ja kaupallisten palveluiden aluetta (A/KM). Kyytitien suuntaisesti on osoitettu pyöräliikenteen baana sekä raitiotien reitti. Lisäksi alueella kulkee maakaasun runkolinja.

Asemakaavamuutos

Asemakaavamuutoksella levennetään katualuetta Kielotiellä muuttamalla osia korttelialueesta, puistoalueista sekä suojaviheralueesta katualueeksi. Muutoksessa varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille sekä parannetulle katuympäristölle. Raitiotielle ja siihen liittyville toiminnoille, kuten ajoneuvoliikenteelle, pyöräilylle ja kävelylle, viheralueille, istutuksille ja hulevesiratkaisuille osoitetaan tilaa asemakaavassa suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Lisäksi varaudutaan kulkuun Lahdenväylän vaihtopysäkeille. Korttelialueiden kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Katualueen levennykset perustuvat 30.3.2022 valmistuneisiin Kyytitien katusuunnitelmien tilavarauksiin. Katu- ja puistosuunnittelun lähtökohtana on ollut vuonna 2019 valmistunut ja kaupunginvaltuuston 16.12.2019 hyväksymä ratikan yleissuunnitelma, jonka suunnitteluratkaisuja on katu- ja puistosuunnittelussa tarkennettu.

Asemakaavamuutoksella muutetaan liikerakennusten korttelialuetta (KM), suojaviheraluetta (EV) sekä puistoaluetta (VP) osin katualueeksi. Korttelin tonttijakoa muutetaan ja tontille annetaan uusi tonttinumero. Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) kaukolämmön pumppaamoa varten sijoittuu Kyytitien katualueelle. Kaavassa osoitetaan alat avo-ojalle, ohjeelliselle hulevesialtaalle sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeälle alueelle. Kaavassa on annettu melu- ja tärinäsuojaukseen, melusuojaukseen, rakennusten sisäilmanlaatuun, hulevesien hallintaan ja työmaa-aikaisten hulevesien käsittelyyn sekä kaupunkikuvaan liittyviä määräyksiä. Muilta osin korttelialueet säilyvät ennallaan ja voimassa olevan asemakaavan mukaisina.

Ratikan rakentaminen tulisi ennusteiden mukaan vauhdittamaan maankäytön tehostamispotentiaalia ratikan vaikutusalueella. Ratikan pysäkkiympäristössä on potentiaalia keskustamaiselle tiiviille ja sekoittuneelle rakenteelle. Ratikka lisää alueen houkuttelevuutta ja päivittää sen identiteettiä osaksi elävää ja kehittyvää ratikkakaupunkia.

Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys, jota suunnitellaan Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Raideyhteydellä on tarkoitus lisätä kestävää ja esteetöntä liikkumista, mahdollistaa kaupungin kasvaminen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä edistää alueellista hyvinvointia ja vetovoimaa. Vantaan ratikasta tulisi toteutuessaan merkittävä osa seudullista raitiotieverkostoa.

Vantaan ratikan asemakaavoitus on Vantaan asemakaavoituksen vuoden 2022 työohjelmassa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” on julkaistu 23.11.2020 ja päivitetty 17.9.2021.

MRL 62 §:n ja MRA 30§:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on kuulutettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa sekä kirjeitse kaava-alueen maanomistajille ja viranomaisille. Osallisille varattiin mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Saaduista mielipiteistä 3 koski Kuninkaalan kaupunginosaa. Annetut mielipiteet eivät kuitenkaan koskeneet Pelto-ojan asemakaavamuutoksen aluetta.

Ratikan suunnittelusta järjestettiin neljä alueellista verkkotilaisuutta joulukuussa 2020, joista Tikkurilan alueen yleisötilaisuus järjestettiin 16.12.2020. Lisäksi järjestettiin puhelinpäivystys ja kysymyksiä ja näkemyksiä sai jättää myös sähköpostilla. Koko ratikan linjan suunnittelutilannetta koskeva verkkotilaisuus on järjestetty 23.9.2021, 6.4.2022 sekä 15.11.2022.

Asemakaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 11.10.2022 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 11.10.-1.11.2022 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Kaava-alueen maanomistajille on lisäksi lähetetty 11.10.2022 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Kirjeen mukana on liitteenä lähetetty yksityiskohtaiset tiedot kiinteistöillä tapahtuvista muutoksista. Puhelinaikoja järjestettiin nähtävillä olon aikana 26.10. ja 28.10. Valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaalista ei vastaanotettu yhtään mielipidettä.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle.

Sopimus
Asemakaavamuutokseen ei liity maankäyttösopimusta.

Kaupunkiympäristölautakunta 13.12.2022 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 13.12.2022 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002485 sekä tonttijaon muutosehdotus, 64 Kuninkaala / Vantaan ratikka: Pelto-oja
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 18.1.-16.2.2023. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot
Kaupunkiympäristölautakunta päätti 13.12.2022 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 15 ja saatiin 9 kappaletta.

Fingridillä, Vantaan kaupunginmuseolla ja Uudenmaan liitolla ei ollut lausuttavaa asemakaavaehdotuksesta.

Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut HSY toteaa, että katualueen ja tonttien muutokset sekä raidelinjan sijainti aiheuttavat vesihuoltolinjoille siirtotarpeita. Lisäksi on rakennettava uutta hulevesiviemäriä. HSY

lausuu, että uusien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikkahankkeen suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa.

Helsingin Seudun Liikenne HSL kannattaa alueen kestäviin liikkumismuotoihin panostavaa suunnittelua. Selkeisiin turvallisiin ja esteettömiin yhteyksiin tulee kiinnittää huomiota myös jatkosuunnittelussa. HSL:n mukaan alueen bussipysäkkiverkostoa tulee tarkastella kokonaisuutena. HSL esittää, että Pelto-ojan tie (V6433) vastinparille jätettäisiin varaus Porttisuontien varteen. Tämä mahdollistaisi kääntymisen Porttisuontieltä länteen päin tilanteessa, jossa pysäkki Pelto-ojan tie (V6410) on siirtynyt risteyksen itäpuolelle. HSL tuo esille, että hyvä pysäkkiverkko ja toimivat kevyenliikenteenyhteydet helpottaisivat isoissa kaupoissa asiointia ilman omaa autoa.

Vantaan Energia ja Vantaan Energia Sähköverkot haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY huomauttaa, että kaavaselostukseen on päivitettävä yleiskaava 2020 voimaantulo. ELY-keskus huomauttaa, että KM korttelin kaavamääräystä on tarkennettava määräyksellä kaupan laadusta. Mikäli alueella on lisäksi laajan valikoiman tavaratalo (Tokmanni) se tulee myös näkyä määräyksessä kerrosneliömetrimäärineen. ELY-keskuksen mukaan jatkosuunnittelussa on varmistettava, että rakentamisessa tullaan käyttämään vähäpäästöisiä materiaaleja, jotta hanke on asemakaavan tavoitteiden mukainen sekä linjassa kaupungin resurssiviisauden tiekartan ja ilmastotavoitteiden kanssa. ELY-keskus tuo esiin, että kaavamääräyksillä voidaan edellyttää kierrätysmateriaalien käyttöä ja lisätä kasvillisuuden määrää ja näin varmistaa kaavan tavoitteiden toteutumista. ELY-keskus katsoo, asemakaavaan vaikutusten arviointiin tulee lisätä sopeutumis- ja riskitarkastelu. ELY-keskus lausuu, että mikäli katu- ja raitioliikenteen yhteismelu kaavamuutoksen myötä kasvaa, tulee meluntorjuntatarve arvioida ja tarvittaessa ottaa kaavassa huomioon, vaikka melutason kasvu olisi pieni. ELY-keskus huomauttaa, että olemassa olevien asuinrakennusten ulkovaipan ääneneristävyydet tulisi kaavatyössä selvittää tai vaihtoehtoisesti tulisi käyttää varovaisuusperiaatteen mukaisesti riittävän alhaista äänitasoeroa. ELY-keskus sanoo, että katualueen tärinä- ja runkomelumääräyksessä on viitattu VTT:n suosituksiin. ELY-keskus haluaa, että kaava-aineistossa avataan lukuarvot tärinän ja runkoäänen enimmäistasoille.

Gasgrid tuo esille, että kaava-alueella kulkee Gasgridin DN150 / 54 bar maakaasun siirtoputki, joka rajoittaa ympäröivää maankäyttöä asetuksen 551/2009 mukaisesti ja että putkilinjoilla ei saa harjoittaa toimintaa, josta aiheutuu haittaa tai vaaraa maakaasuputken pitämiselle. Gasgrid muistuttaa, että asetuksessa säädetyt rakennusten suojaetäisyydet ja muut maakaasuputkiston turvallisuuteen liittyvät määräykset on otettava huomioon alueen tarkemman suunnittelun yhteydessä. Gasgrid sanoo, että maakaasun siirtoputken siirrosta on teetetty perussuunnittelu, jossa tämän alueen maakaasuputken siirto on huomioitu.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES ei näe estettä kaavamuutokselle. Hakunilan lämpökeskus sijaitsee riittävällä suojaetäisyydellä asemakaavan muutosalueesta, raitiotiestä ja maakaasun siirtoputken suunnitellusta uudesta linjauksesta. Tukes tuo esille, että raitiotien rakentamiseen liittyen tulee maakaasun siirtoputkiston linjaus Kyytitien kohdalla siirtää riittävälle suojaetäisyydelle raitiotiestä.

Tehdyt tarkistukset

Vastaanotettujen lausuntojen johdosta on tehty tarkistuksia kaavamääräyksiin sekä kaavaselostukseen. Liikerakennusten korttelialueelle (KM) lisättiin määräys, joka mahdollistaa paljon tilaa vaativien kaupan

liiketilojen rakentamisen. Pikkukappaleen puistoon lisättiin avo-ojan merkintä. Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaavaselostuksen tarkistukset
Asemakaavamuutoksen selostusta on tarkistettu kaavakarttaan tehdyn tarkistuksen vuoksi ja selostuksen tekstiä on tarkistettu. Kaavaselostukseen päivitettiin yleiskaava 2020 voimaantulo. Kaavan vaikutuksien ympäristöhäiriöiden kappaleeseen lisättiin suositukset tärinän- ja runkomelun ohjearvoista ja taloudelliset vaikutukset on päivitetty 16.3.2023 julkaistun rakentamiskustannusraportin ja 12.12.2022 päivitetyn kiinteistötaloudellisen selvityksen mukaiseksi. Lisäksi avattiin kaavaan tehdyt muutokset.

Yleiskaava
Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 11.1.2023.

Kaupunkiympäristölautakunta 18.4.2023 § 13

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 18.4.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002485 sekä tonttijaon muutosehdotus, 64 Kuninkaala / Vantaan ratikka: Pelto-oja.

Käsittely:
Kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Janne Hartikainen esitti asian palauttamista valmisteluun. Jäsen Suvi Karhu kannatti tehtyä palautusesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusesitys, josta on syytä äänestää, ja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista valmisteluun, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 14 jaa-ääntä (Ahokas, Eklund, Erkkilä, Haverinen, Iivarinen, Jääskeläinen, Kostilainen, Merelä, Mutanen, Hakala, Suni, Tamminen, Åstrand, Aura) ja 2 ei-ääntä (Hartikainen, Karhu). Asian käsittelyä jatkettiin.

Päätös:
Hyväksyttiin kaupunkisuunnittelujohtajan esitys.

Merkittiin, että jäsenet Janne Hartikainen ja Suvi Karhu jättivät asiaan seuraavan eriävän mielipiteen: ”MRL 63 §:n mukaan kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Kaavoituksen vireilletulosta tulee ilmoittaa sillä tavoin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista, suunnitellusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelystä.
Selostettu vuorovaikutus menettely ja tilaisuudet koskevat Ratikan kaavarunko –nimistä dokumenttia, joka ei ole MRL:n tuntema suunnitelma. Sinä ei ole määritelty nyt kysymyksessä olevaa kaavaa riittävän tarkkarajaisesti, että asukkaat ja muut oikeudenhaltijat olisivat voineet ottaa kantaa tai vaikuttaa sen valmisteluun MRL:n edellyttämällä tavalla. Kaava on tullut vireille virheellisessä järjestyksessä.”

Merkittiin, että vihreiden lautakuntaryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon sosialidemokraattien ja vasemmistoliiton ryhmät yhtyivät: ”Ratikan tarkemman katusuunnittelun yhteydessä tulee ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti kiinnittää erityistä huomiota ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, esimerkiksi runsaiden hulevesien osalta. Lopullisissa katusuunnitelmissa tulee suosia vähäpäästöisiä materiaaleja, kuten kierrätysmateriaaleja ja varmistaa riittävä kasvillisuus.”

___

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 25

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 18.4.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002485 sekä tonttijaon muutosehdotus, 64 Kuninkaala / Vantaan ratikka: Pelto-oja.

Käsittely:
Kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell esitti varajäsen Niilo Kärjen kannattamana asian hylkäämistä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat asian hyväksymistä esityksen mukaan, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell esittämää hylkäysesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 12 jaa-ääntä (Karinen, Abdi, Tammi, Kaukola, Haapalainen, Multala, Kaiju, Kasonen, Orpana, Seppänen, Valtanen, Luokkala) ja 3 ei-ääntä (Lundell, Kärki, Niikko), joten puheenjohtaja totesi hylkäysesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutosehdotus 18.4.2023
- Asemakaavamuutoksen selostus 18.4.2023
- Lausunnot ja vastineet 18.4.2023
- Äänestysraportti kh 8.5.2023 § 25

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Marjaana Yläjääski, p. 040 591 3878,
asemakaava-arkkitehti, Vantaan ratikka, Anna Sarikaya, p. 050 302 9028
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002485

Päiväys
Datum

18.4.2023

Vantaan kaupunki

Vantaan ratikka: Pelto-oja

Kaupunginosa 64, KUNINKAALA

Vanda stad

Vandaspåran: Åkerbäcken

Stadsdel 64, FASTBÖLE

Asemakaavan muutos
Osa korttelia 64070 sekä katu-, virkistys- ja erityisalueet.

Tonttijaon muutos
Osa korttelia 64070.

1:2000

Ändring av detaljplanen
Del av kvarteret 64070 samt gatu-, rekreations- och specialområden.

Ändring av tomtindelningen
Del av kvarteret 64070.

1:2000

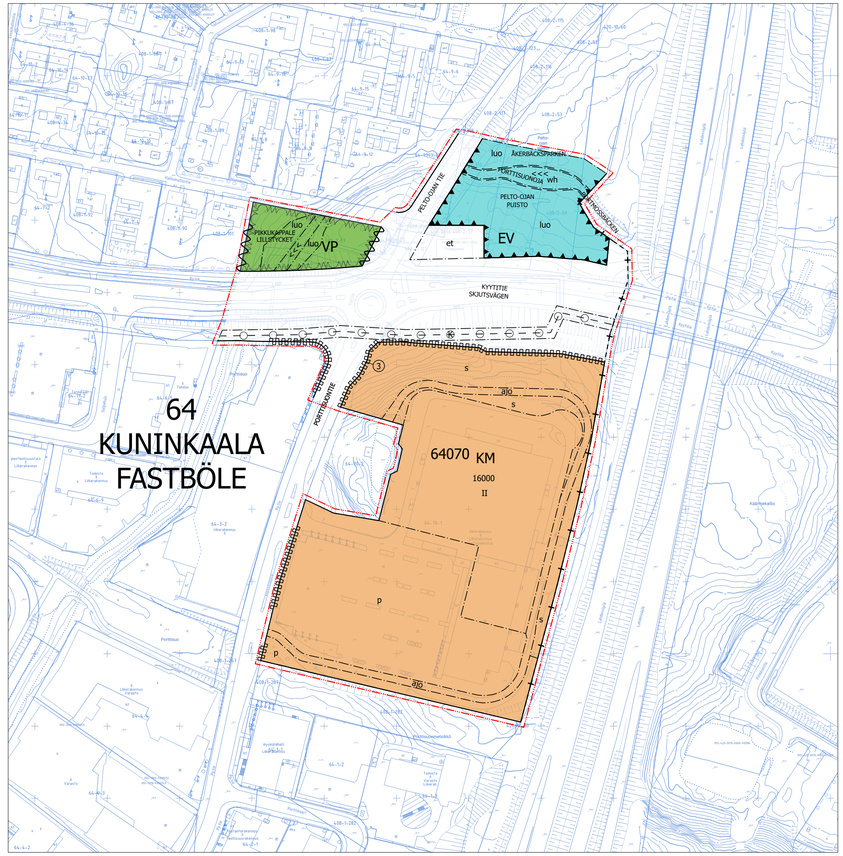

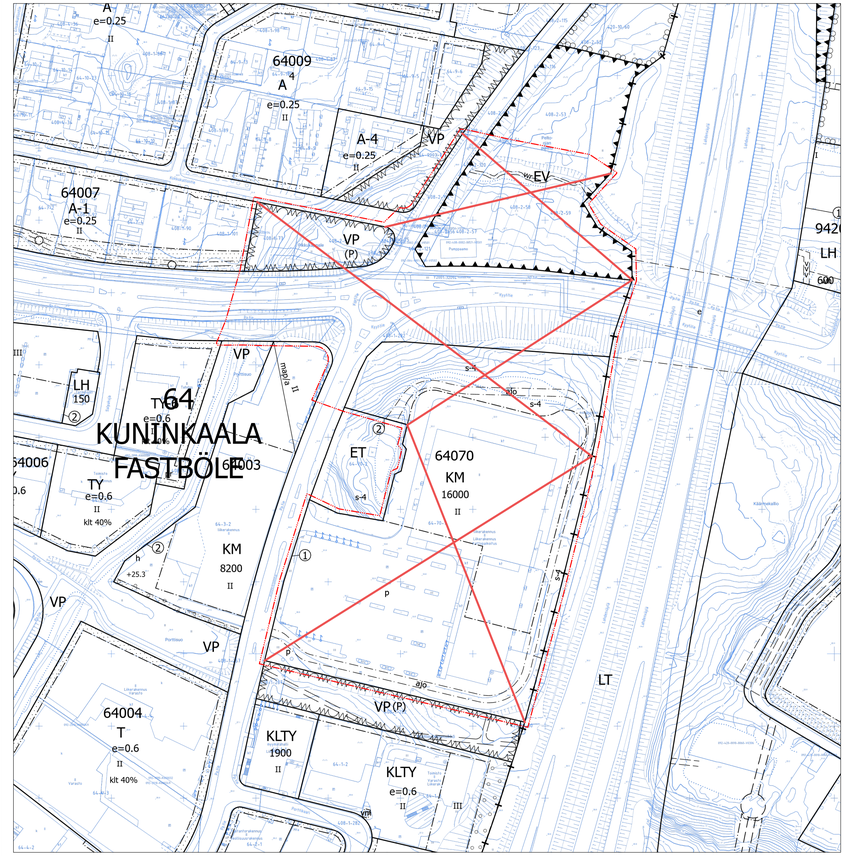

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

KM

Liikerakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön.

Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan tiloja.

Vähittäiskaupan liiketilat saavat olla paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan liiketiloja.

Rakennuksien julkisivuissa ja aidoissa on käytettävä korkealuokkaisia materiaaleja.
Sisäänkulo-osan tulee selvästi erottua.

Ilmastointi- tai muut tekniset tilat saavat ylittää suurimman sallitun kerrosluvun tai rakennusoikeuden.

Rakennusten suunnittelussa on huolehdittava siitä, että ympäristön ilman epäpuhtauksien siirtyminen sisätiloihin on estetty. Rakennusten raittiin ilman otto tulisi sijoittaa mahdollisimman etäälle vilkkaista liikenneväylistä.

Toimisto- ja ravitsemustilojen ulkokuoren ääneneristys tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB.

Rakennusta ympäröiville pysäköimispaikoille on tasaisesti jaoteltuna istutettava 1 puu ja pensaita 200 neliömetriä kohti.

Korttelialueelle saa sijoittaa kaksi mainostornia, joiden korkeus ja muoto määritellään rakennusluvan yhteydessä.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:
Toimistot 1 autopaikka/50 k-m²
Liiketilat 1 autopaikka/35 k-m²

VP **Puisto.**

EV **Suojaviheralue.**

Kaupunginosan raja.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Osa-alueen raja.

3 **Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

64 **Kaupunginosan numero.**

KUNIN **Kaupunginosan nimi.**

64070 **Korttelin numero.**

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för affärsbyggnader där en stor detaljhandelsenhet får placeras.

På områden får inte placeras utrymmen för dagligvaruhandel.

Affärslokalerna för detaljhandel får vara affärslokaler för specialvaror som kräver mycket utrymme.

Byggnadernas fasader och stenmaterialet i inhägnadena ska bestå av högklassigt material.
Ingångspartiet ska tydligt markeras.

Ventilations- eller andra tekniska utrymmen får överskrida största tillåtna våningsantal eller byggnadsrätt.

Vid planering av byggnader måste försiktighet iakttas för att förhindra överföring av föroreningar från omgivande luft inomhus. Friskluftsintag i byggnader bör placeras så långt bort som möjligt från trafikerade trafikleder.

Ljudisoleringen mot trafikbuller i arbetsrummens och näringsinrättningarnas yttre skal ska vara minst 30 dB.

På parkeringsplatserna runtom byggnaden ska jämnt fördelat planteras ett träd och buskar per 200 kvadrameter parkeringsyta.

I kvartersområdet får två reklamtorn placeras. Tornens höjd och utformning fastställs i samband med bygglovet.

Minimiantalet bilplatser:
Kontor 1 bilplats/50 m²-vy
Affärslokaler 1 bilplats/35 m²-vy

Park.

Skyddsgrönområde.

Stadsdelsgräns.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Gräns för delområde.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

16000 **Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

II **Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**

Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.

Rakennusala.

Byggnadsyta.

et **Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.**

Alue on varattu kaukolämmön pumppaamoa varten. Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan sekä materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja kaupunkikuvaan sopivia. Tekniset laitteet tulee maisemoida.

Område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.

Området är reserverat för fjärrvärmepumpstationen. Byggnaden och konstruktionerna ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material och passa stadsbilden. Teknisk utrustning bör anpassas till landskapet.

wh **Ohjeellinen hulevesialue.**

Riktgivande dagvattenområde.

luo **Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.**

Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald.

Katu.

Gata.

Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.

Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider de tillåtna högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009). I planeringen och byggandet av spårvagnen ska även tas hänsyn till den anvisade markanvändningen i detaljplaner utanför planområdet som godkänts före den 31.12.2021.

Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto.

Ifall en spårvagns hållplats placeras på gatuområdet, ska hållplatsens vindskydd övertäckas med ett gröntak.

ajo **Ajoyhteys.**

Körförbindelse.

p **Pysäköimispaikka.**

Parkeringsplats.

Avo-oja.

Öppet dike.

k **Maakaasujohtoa varten varattu alueen osa.**

För naturgasledning reserverad del av område.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.

Alueelle on rakennettava melueste. Merkintä osoittaa esteen likimääräisen sijainnin.

Område skall förses med bullerskydd. Beteckningen anger skyddets ungefärliga placering.

s **Suojeltava alueen osa.**

Alueen osa, jonka maastomuotoja ei saa muuttaa. Kasvillisuutta tulee kehittää kasvupaikalle sopivin lajein.

Del av område som ska skyddas.

Del av område där terrängformerna ej får ändras. Vegetationen bör på växtplatsen utvecklas genom att plantera lämpliga växtsorter.

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit. Hulevesien hallinnassa ja johtamisessa tulee suosia luonnonmukaisia ja maanpäällisiä ratkaisuja.

Rakentamisen aikaiset työmaavedet tulee käsitellä esimerkiksi laskeuttamalla siten, ettei hulevedet vastaanottavaan Porttisuonojaan aiheudu kiintoaineskuormitusta.

MILJÖFÖRHÅLLANDEN

Dagvattenhanteringen och avledningsvägarna ska beaktas vid planeringen och byggandet. Naturliga och ovanjordiska lösningar bör föredras vid hantering och ledandet av dagvatten.

Byggarbetsplatsvatten vid byggandet ska behandlas till exempel genom dekanteringsmetod så att Portmossbäcken, som tar emot dagvatten, inte belastas av suspenderade ämnen.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område ska en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Marjaana Yläjääski, Aluearkkitehti, 14.3.2023 9.20

Kimmo Junttila, Kaupungingeodeetti, 26.4.2023 16.58

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

002485 Vantaan ratikka:
PELTO-OJA

KUNINKAALA



KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 18.4.2023 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002485. Kaavoitus on tullut vireille 23.11.2020 julkaistulla osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla numerolla 062800 Vantaan ratikka: asemakaavat ja asemakaavamuutokset. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 17.9.2021.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Osa korttelia 64070 sekä katu-, virkistys- ja erityisalueet kaupunginosassa 64, Kuninkaala.

Tonttijaon muutos:

Osa korttelia 64070 kaupunginosassa 64, Kuninkaala.

Asemakaavamuutoksessa ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle osoitetaan riittävä tila suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita.

Kaavan laatija: Anna Sarikaya, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki;
anna.sarikaya@vantaa.fi, puh. 050 302 9028

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

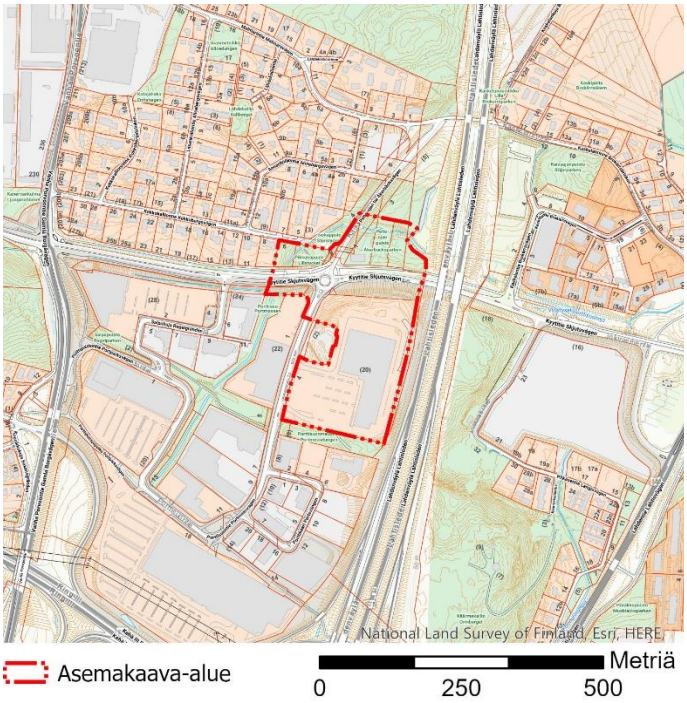

Suunniteltava alue sijaitsee Kuninkaalan kaupunginosassa Tikkurilan suuralueella. Alueeseen kuuluu osa Pelto- ojan suojaviheraluetta, Porttisuontien ja Lahdentien välinen liiketilakortteli sekä Kyytitien katualuetta, joka rajautuu idässä Lahdenväylään ja lännessä Pikkukappaleen ja Porttisuon puistoalueisiin. Kaava-alueeseen kuuluu kadunvarren kiinteistöt, joiden pinta-alaan kaavamuutos vaikuttaa.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019, jonka pohjalta Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan jatkosuunnittelun aloittamisen 16.12.2019. Jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat.
- Kaavoitus tuli vireille osallistumis- ja arviointisuunnitelman ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue

062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” nähtäville asettamisella 23.11.2020. Vantaan ratikan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin 17.9.2021.

- Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut palautteet eivät koskeneet Pelto-ojan kaavamuutosaluetta 002485.
- Hankkeesta järjestettiin yleisötilaisuudet 8.12.2020 (Länsimäki) / 9.12.2020 (Hakunila) / 16.12.2020 (Tikkurila) / 17.12.2020 (Aviapolis) sekä 23.9.2021, 6.4.2022 ja 15.11.2022 (suunnittelutilanne koko linjalla).
- Ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset valmistuivat kaavamuutosalueen osalta 30.3.2021 ja ne esiteltiin 30.3.-12.4.2022. Asemakaavaratkaisu perustuu katu- ja puistosuunnitelmiin.
- Asemakaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 11.10.2022 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 11.10.-1.11.2022 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Puhelinaikoja suunnittelijoille varattiin kaksi, 26.10. sekä 28.10.2022. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 11.10.2022 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Mielipiteitä ei vastaanotettu.
- Kaupunkiympäristölautakunta päätti 13.12.2022 asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot.
- Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 18.1-16.2.2023 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 15 kappaletta ja vastaanotettiin 9 kappaletta. Muistutuksia ei annettu.
- Saatujen lausuntojen perusteella asemakaavaehdotukseen tehtiin seuraavat korjaukset:
    - Liikerakennusten korttelialueelle lisättiin määräys, joka mahdollistaa paljon tilaa vaativien kaupan liiketilojen rakentamisen.
- Kaavaselostukseen tehtiin seuraavat korjaukset:
    - Päivitettiin Yleiskaava 2020 liittyvät tiedot.
    - Avattiin kaavaan tehdyt muutokset.
    - Lisättiin suositukset tärinän- ja runkomelun ohjearvoista.
    - Taloudelliset vaikutukset on päivitetty 16.3.2023 julkaistun rakentamiskustannusraportin ja 12.12.2022 päivitetyn kiinteistötaloudellisen selvityksen mukaiseksi.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 5
2. Lähtökohdat 7
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 7
2.2 Suunnittelutilanne 15
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 20
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 20
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 21
3.3. Asemakaavan tavoitteet 26
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 27
4. Asemakaavan kuvaus 28
4.1 Kaavan rakenne 28
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 29
4.3 Aluevaraukset 29
4.4 Kaavan vaikutukset 30
4.5 Ympäristön häiriötekijät 39
5. Asemakaavan toteutus 40
6. Kaavatyöhön osallistuneet 40
7. Asemakaavan seurantalomake 42
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 44

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Asemakaavan seurantalomake 15.11.2022
- Asemakaavakartta ja -määräykset 18.4.2023

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- WSP Finland Oy (30.3.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Kyytitiellä välillä Salpakuja - Lahdenväylä, 58639_2_Kyytitie.
- Ratikan selvityksiä ja aineistoja: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/selvityksia-ja-aineistoja
- Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021. 16.3.2022.
- Vantaan ratikkatalouden tiivistelmä, Vantaan kaupunki 3.5.2021
- Vantaan väestö 2021/2022, Vantaan kaupunki 2022

- Vantaan väestöennuste 2022, Vantaan kaupunki 2.11.2022
- Metsäsuunnitelma, Vantaan kaupunki, 2020
- Vantaan ratikka Design Manual, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
- Vantaan ratikka Design Manual, Liite 1 Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvitys, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, Pyöräliikenteen tarkastelut ratikan varrella, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 25.9.2020
- Vantaan ratikka, Ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelu, Golder Associates Oy, 13.8.2020
- Vantaa ratikka, Maisema ja kaupunkikuva, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 2020
- Vantaan ratikka, Resurssiviisauden suuntaviivat, Sitowise Oy, 13.5.2020
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Vantaan ratikan hulevesiselvitys (yleissuunnitelman liite 11), WSP Finland Oy, 30.4.2019
- Vantaan ratikka, Seloste ratalinjauksen tärinäarvioinnista (yleissuunnitelman liite 13), WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Vantaan ratikka, Hankearviointi (yleissuunnitelman liite 14), WSP Finland Oy, 10.9.2019
- Vantaan ratikka, Investointikustannukset (yleissuunnitelman liite 15), WSP Finland Oy, 26.6.2019
- Resurssiviisauden tiekartta, Vantaan kaupunki 2022
- Vantaan historiallisen tiestön inventointi 2018, Vantaan kaupunki
- Vantaan metsänhoidon periaatteet 2017–2030, Vantaan kaupunki 2017
- Vantaa alueittain 2015, Vantaan kaupunki 2016
- Vantaan raitiotie tärinä- ja runkomeluselvitys, WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 25.2.2022
- Vantaan raitioradan meluselvitys, Sitowise Oy, 31.8.2022
- Vantaan ratikan kaavarunkoluonnoksen liikenteelliset vaikutukset. WSP 31.8.2022
- Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellinen analyysi. Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitetty 12.12.2022
- Vantaan ratikan matkustajamääräennusteet. WSP Finland Oy 28.10.2022
- Vantaan ratikan rakentamiskustannukset, kustannusraportti 16.3.2023. Vantaan kaupunki.

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavamuutoksella levennetään katualuetta Kielotiellä muuttamalla osia korttelialueesta, puistoalueista sekä suojaviheralueesta katualueeksi. Katualueen levennykset perustuvat 30.3.2022 valmistuneisiin Vantaan ratikan katusuunnitelmaluonnosten tilavarauksiin. Muutoksessa varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille sekä parannetulle katuympäristölle. Raitiotielle ja siihen liittyville toiminnoille, kuten ajoneuvoliikenteelle, pyöräilylle ja kävelylle, viheralueille, istutuksille ja hulevesiratkaisuille osoitetaan tilaa asemakaavassa suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Lisäksi varaudutaan kulkuun Lahdenväylän vaihtopysäkeille. Korttelialueiden kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Asemakaavamuutoksella muutetaan liikerakennusten korttelialuetta (KM), suojaviheraluetta (EV) sekä puistoaluetta (VP) osin katualueeksi. Korttelin tonttijakoa muutetaan ja tontille annetaan uusi tonttinumero. Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten

alue (et) kaukolämmön pumppaamoa varten sijoittuu Kyytitien katualueelle. Pelto-ojan puistoon ja Pikkukappaleen puistoon osoitetaan avo-oja ja ohjeellisen hulevesialtaan ala sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita (luo). Kaavassa on annettu katualueen tärinä- ja runkomelusuojaukseen, melusuojaukseen, mahdollisen ratikkapysäkin kasvillisuuskattoon, hulevesien hallintaan ja tulvareitteihin, työmaavesien käsittelyyn sekä rakennusten sisäilman laatuun liittyviä määräyksiä. Muilta osin korttelialueet säilyvät ennallaan ja voimassa olevan asemakaavan mukaisina.

Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys, jota suunnitellaan Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Raideyhteydellä on tarkoitus lisätä kestävää ja esteetöntä liikkumista, mahdollistaa kaupungin kasvaminen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä edistää alueellista hyvinvointia ja vetovoimaa. Vantaan ratikasta tulisi toteutuessaan merkittävä osa seudullista raitiotieverkostoa.

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019. Yleissuunnitelmaan pohjautuvassa jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reitille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat. Nyt laadittavat asemakaavat ja asemakaavamuutokset perustuvat katusuunnitelmiin.

Vantaan ratikan asemakaavoitus on ollut Vantaan asemakaavoituksen vuoden 2022 ja on vuoden 2023 työohjelmassa.

Kaavan yhteydessä laaditaan tonttijakoja ja tonttijaon muutoksia.

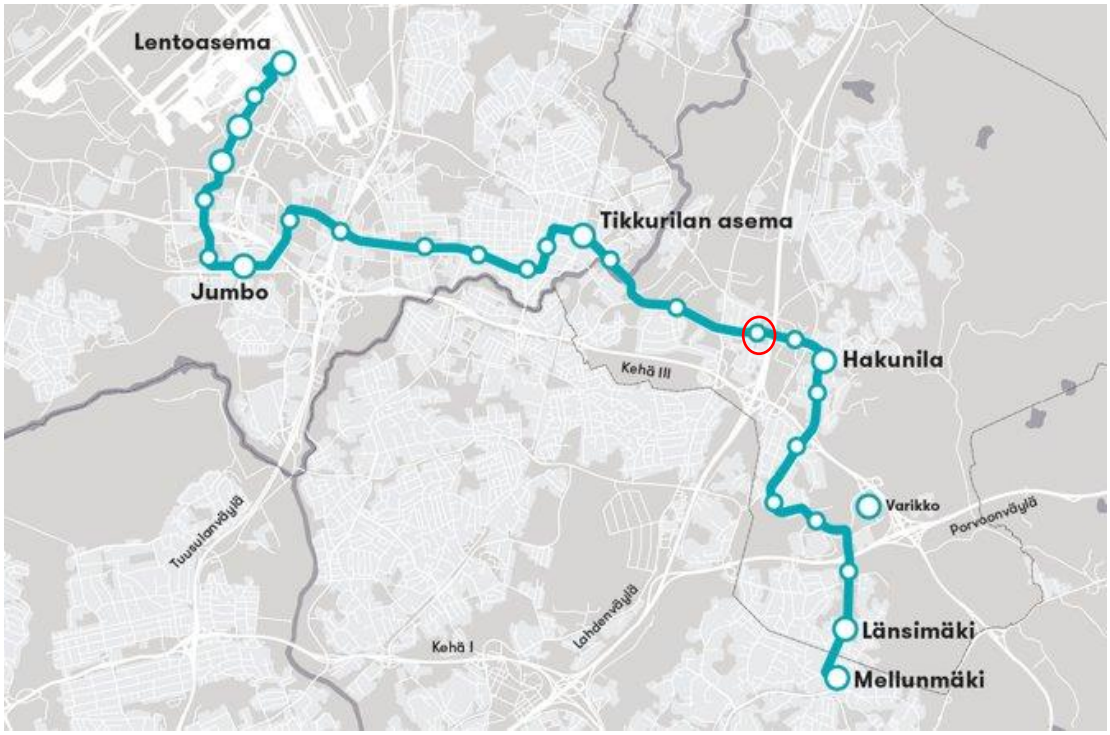

Kuva 2. Vantaan ratikan reitti Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Pelto-ojan kaavamuutosalueen likimääräinen sijainti on esitetty punaisella ympyrällä.



Kuva 3. Asemakaavamuutosalue.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Kuninkaalan kaupunginosassa. Alue kuuluu Tikkurilan suuralueeseen, joka käsittää Tikkurilan keskustan ja sen lähiympäristön alueet. Matkaa Tikkurilan rautatieasemalle on noin neljä kilometriä ja lentokentälle noin kymmenen kilometriä. Kaava-alue rajautuu idässä Lahdenväylään ja lännessä Pikkukappaleen ja Porttisuon puistoalueisiin. Kaava-alueen halkoo Kyytitie, jonka pohjoispuolella suunnittelualueella sijaitsee Pelto-ojan suojaviheralue. Suunnittelualueen eteläpuolella sijaitsee Porttipuiston liikealue. Asemakaava-alueen pinta-ala on noin 7 ha.

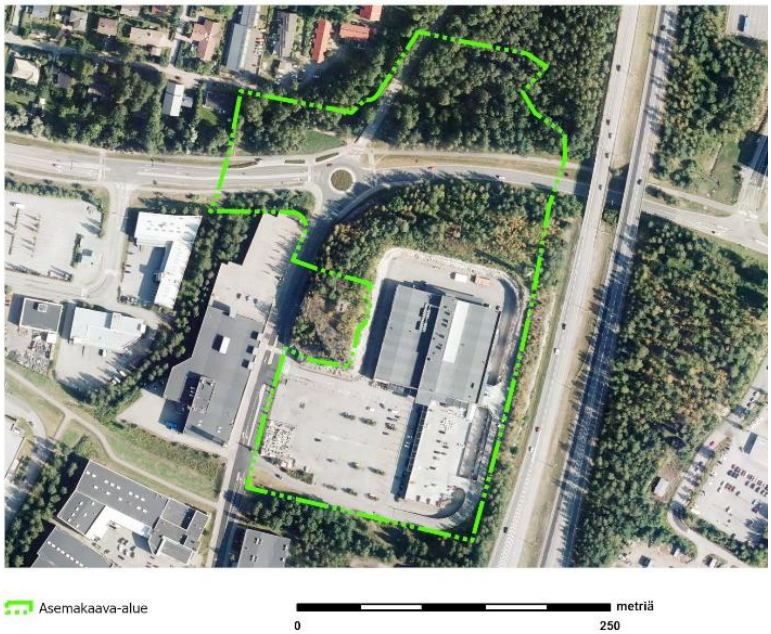

Kuva 4. Suunnittelualue esitettynä ilmaperspektiivistä.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kaava-alueen maisemaa hallitsevat sen halki kohtisuoraan toisiinsa nähden kulkevat katualueet vierialueineen. Kyytitien pohjoispuolelle sijoittuvia Pelto-ojan puistoa sekä Pikkukappaleen ja Iso-kappaleen puistoalueita halkoo Pelto-ojan tie. Kyytitien eteläpuolelle sijoittuu liikerakennus, jonka piha-aluetta hallitsee laaja ja asfaltoitu pysäköintialue. Kyytitien ja Porttisuontien kulmauksessa on maisemaa hallitseva korkea kallioalue.

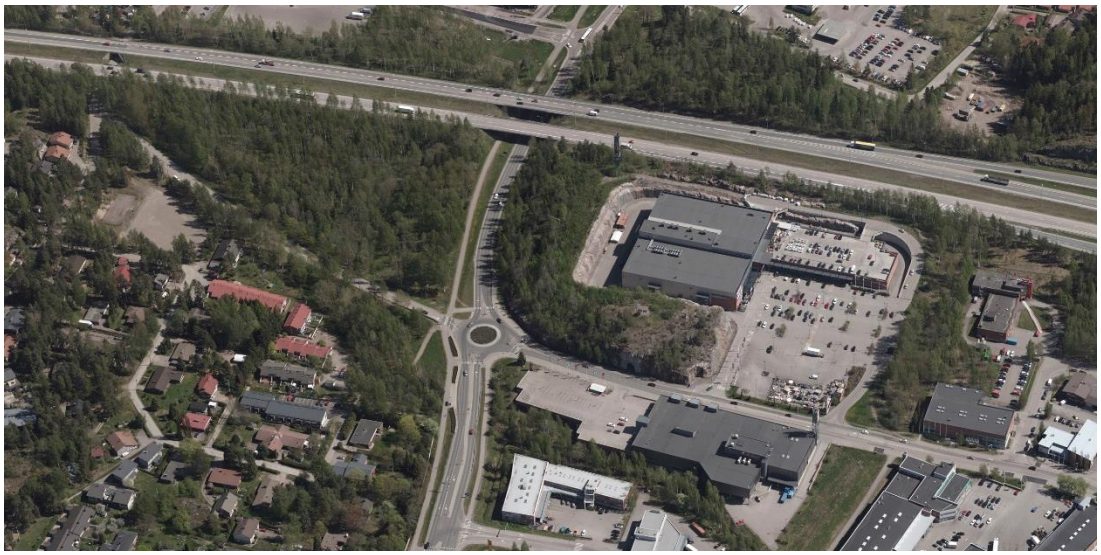

Kuva 5. Suunnittelualue lännestä idän suuntaan kuvattuna. (Vantaan kaupungin viistoilmakuvat 2019)

Luonnon monimuotoisuus

Kaava-alueelta on laadittu luontoselvitykset vuosina 2020–2021 (*Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen*

luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021). Selvitystä on täydennetty luontoselvityksen koosteraporttiin *(Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021).*

Selvityksessä kartoitettiin arvokkaat luontotyyppikohteet 50 m säteellä raitiotien linjauksesta ja ratikkalinjaan liittyvät asemakaava-alueet sekä lepakoiden todennäköiset ruokailualueet 800 m säteellä ratikkalinjasta. Lisäksi tarkastettiin alueella sijaitsevien geologisten kohteiden tila ja arvioitiin kaavan mukaisten ekologisten yhteyksien säilyvyys.

Kaava-alueen pohjoisosan halkoo Kormuniitynoja, joka on vesilain mukainen kohde. Uoman edustavuus ja luonnontilaisuus on kohtalainen.

Kaava-alueen luoteiskulmaan sijoittuu arvokas luontokohde **nro 14** eli tuore runsasravinteinen lehto (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen luontotyyppi) sekä savimaiden puro (valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalainen luontotyyppi). Alueen rajausperusteena on METSO-ohjelman valintaperusteiden täyttäminen (luokka II). Lisäksi kohde on luokiteltu uhanalaiseksi luontotyypiksi ja ekologiseksi käytäväksi. Kohteen arvoluokaksi on luontoselvityksessä määritelty III, jonka arvoluokan luontotyyppikohteet suositellaan säästämään, kun se on kohtuullisin keinoin mahdollista. Kohteen edustavuus on määritelty kohtalaiseksi ja luonnontila heikentyneeksi. *(Faunatican raportteja 38/2021)*

Kyytitien ja Porttisuonojan väliin sijoittuu arvokas luontokohde **nro 15** eli savimaiden puro (valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalainen luontotyyppi), kostea runsasravinteine suurruoholehto (valtakunnallisesti vaarantunut luontotyyppi) sekä tuore runsasravinteinen lehto (valtakunnallisesti erittäin uhanalainen luontotyyppi). Alueen rajausperusteena on METSO-ohjelman valintaperusteiden täyttäminen (luokka II). Lisäksi kohde on luokiteltu uhanalaiseksi luontotyypiksi. Kohteen arvoluokaksi on luontoselvityksessä määritelty III, jonka arvoluokan luontotyyppikohteet suositellaan säästämään, kun se on kohtuullisin keinoin mahdollista. Kohteen edustavuus on määritelty kohtalaiseksi ja luonnontila heikentyneeksi. *(Faunatican raportteja 38/2021)*

Osin kaava-alueen pohjoisosaan sijoittuu arvokas luontokohde **nro 80** eli savimaiden puro (valtakunnallisesti silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi), kostea runsasravinteinen lehto (valtakunnallisesti vaarantunut luontotyyppi) sekä ruohokorpi (valtakunnallisesti vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen). Kohteen arvoluokaksi on luontoselvityksessä määritelty III, jonka arvoluokan luontotyyppikohteet suositellaan säästämään, kun se on kohtuullisin keinoin mahdollista. Kohteen edustavuus on määritelty kohtalaiseksi ja luonnontila vähän heikentyneeksi. *(Faunatican raportteja 38/2021)*

Suunnittelualueen pohjoisosassa tehtiin havaintoja peukaloisesta ja sirittäjästä, jotka molemmat ovat muita erityisesti huomioitavia lintulajeja. Kaava-alueen pohjoispuoleiselta metsäalueelta tavattiin mustapääkerttua. Samaiselta metsäalueelta tehtiin myös havaintoja viiksi-/isoviiksisiipasta sekä pohjanlepakosta. Metsäaluetta ei kuitenkaan ole selvityksessä rajattu lepakoiden käyttämäksi alueeksi.

Luontoselvityksessä suunnittelualueelta ei tehty lahokaviosammalhavaintoja. Alueelle ei myöskään sijoitu geologisia kohteita.

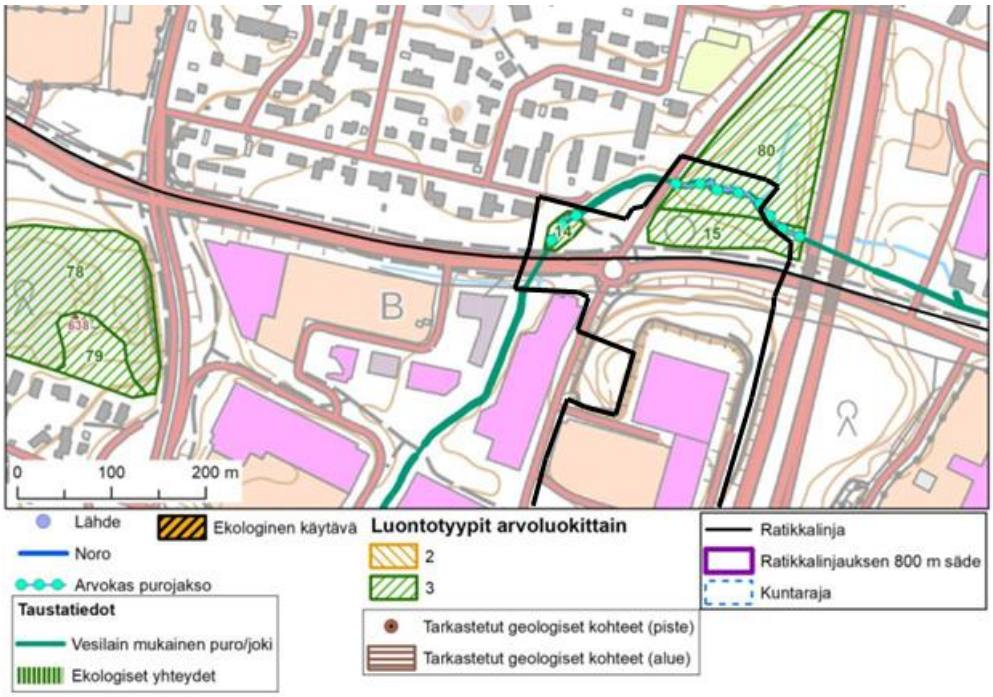

Kuva 6. Arvokkaat luontokohteet ja tarkastetut geologiset kohteet. Kaava-alue on esitetty mustalla viivalla. (Faunatican raportteja 38/2021).

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue kuuluu Kormuniitynojan valuma-alueeseen. Alue on pääosin vettä läpäisemätöntä ja viemäröityä aluetta. Alueella ei ole pohjavettä.

Maaperä

Maalajikartan mukaan Pelto-ojan puisto on silttiä/savea. Muilta osin kaava-alueen maaperä on pääosin täyttöä, moreenia ja kalliota. Alueen eteläosassa on hiekkaa ja silttiä. Pohjatutkimuksia on tehty kaava-alueella pohjoisessa Pelto-ojan alueella, etelässä Porttipuistonmetsikön alueella ja lännessä Pikkukappaleen alueella.

Pelto-ojan alueella maaperä on ohuen pintamaakerroksen alla syvimmillään n. 10 m savea/silttiä. Saven ja siltin alla on hiekkaa ja soraa. Kairaukset ovat ulottuneet syvimmillään n. 12 m syvyydelle maanpinnasta. Kairaukset ovat päättyneet määräsyvyyteen, tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

Porttipuistonmetsikön alueella maaperä on ohuen pintamaakerroksen alla syvimmillään n. 2 m silttiä. Siltin alla maakerrokset vaihtuvat hiekan ja soran kautta kalliopintaa päällystävään pohjamoreeniin. Kairaukset ovat ulottuneet syvimmillään n. 4,5 m syvyydelle maanpinnasta. Kairaukset ovat päättyneet määräsyvyyteen, tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.
Pikkukappaleen alueella maaperä on ohuen pintamaakerroksen alla syvimmillään n. 5 m savea/silttiä. Saven ja siltin alla on hiekkaa ja soraa. Kairaukset ovat ulottuneet syvimmillään n. 10 m syvyydelle maanpinnasta. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

Kaava-alueella ei ole pohjaveden mittauspisteitä.



Kuva 7. Maalajikartta ja pohjatutkimuspisteet.

Topografia

Suunnittelualueen korkeusvaihtelut ovat varsin suuria. Maasto laskee Porttisuonojan kohdilla ja vastaavasti nousee jyrkästi Kyytitien ja Porttisuontien risteyksen tuntumassa olevalla kallioalueella.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Kuninkaalan väkiluku oli huipussaan 2000-luvun alkupuolella, jolloin alueella asui lähes 3 000 asukasta. Sen jälkeen väestö on hieman vähentynyt ja asukasmäärä on vaihdellut 2 800 asukkaan molemmin puolin. *(Vantaa alueittain 2015)*

Vantaalla oli 239 206 asukasta vuoden 2021 lopussa. Kuninkaalan kaupunginosassa oli 2 914 asukasta. Väestöennusteen mukaan Kuninkaalan kaupunginosan väestömäärä kasvaisi vuoteen 2031 mennessä 350 henkilöllä. *(Vantaan kaupunki, 2022.)*

Kuninkaalaan rakentui vuoden 2021 aikana 13 uutta asuntoa. Näistä 2 sijoittui pientaloihin ja loput kerrostaloihin. *(Helsingin seudun avoimet tilastotietokannat)*

Asuminen

Suunnittelualueella ei sijaitse asuinrakennuksia. Kaava-alueen luoteispuolelle sijoittuu Hakkilankallion pientaloalue.

Palvelut ja työpaikat

Porttipuiston alueelle rakennettiin 1980- ja 1990-lukujen taitteessa lähinnä teollisuus- ja varastorakennuksia. 1990-luvun loppupuolelta lähtien aluetta ryhdyttiin rakentamaan kaupallisten

palvelujen keskittymäksi, jonka veturina toimi vuonna 2003 avattu Ikea. Ikean ympärille muodostui erikoiskaupan keskittymä, jossa on etenkin rakentamisen, huonekalukaupan ja sisustamisen liikkeitä. Ajan kuluessa kauppavalikoima on monipuolistunut ja Porttipuistosta on tullut yksi Vantaan vetovoimaisimmista kaupan alueista. *(Vantaa alueittain 2015)*

Suunnittelualueella sijaitsee yksi liiketilatontti, jossa toimii neljä huonekaluliikettä, kaksi ravintolaa, sekatavarakauppa sekä rautakauppa. Alue kuuluu Porttipuiston palvelukeskittymään, jonka liikkeiden tarjonta painottuu rakentamiseen ja huonekaluihin. Palvelukeskittymän vuoksi Kuninkaalan kaupunginosassa on enemmän työpaikkoja kuin alueella asuu työikäisiä.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Suunnittelualue sijoittuu Porttipuiston yritysalueen koilliskulmaan. Suunnittelualueen kaupunkikuvaa hallitsevat sille sijoittuva vuonna 2008 valmistunut liikerakennus sekä Kyytitien, Porttipuistontien sekä Pelto-ojan tien katualueet. Kyytitien ja Pelto-ojan tien liikenneympyrän viereen on syksyllä 2022 valmistunut Vantaan Energian kaukolämmön pumppaamorakennus. Kyytitien eteläpuoleinen alue on rakennettua ympäristöä. Kaava-alueen pohjoisosassa on tiealueisiin liittyviä viheralueita.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja kiinteät muinaisjäännökset

Suunnittelualueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu kulttuuriperintökohteita tai kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Virkistys

Suunnittelualueen ympäristössä sijaitsee virkistysalueita. Lahdenväylän itäpuolella on Kärmekallion puistoalue ja suunnittelualueen pohjoispuolella Hakkilankallion hautausmaa viheralueineen.

Liikenne

Suunnittelualueelle sijoittuva Kyytitie on alueen pääkatu, johon tonttikadut liittyvät.

Autoliikenne

Alue on hyvin saavutettavissa eri puolilta Vantaata ja sen lähiympäristöstä. Pääväylät Kehä III ja Lahdenväylä sijaitsevat alueen läheisyydessä ja ovat helposti saavutettavissa. Suunnittelualueen halki itä-länsi-suuntaisesti kulkee Kyytitie. Pohjois-etelä-suuntaisesti kulkee Porttisuontie, joka jatkuu Kyytitien pohjoispuolella Pelto-ojan tienä. Itäpuolella kulkee Lahdenväylä.

Joukkoliikenne

Tikkurilan juna-asema sijaitsee noin neljän kilometrin päässä. Tikkurilan keskustasta alueelle pääsee julkisella liikenteellä noin 20–25 minuutissa. Kyytitien varrella sijaitsee paikallisliikenteen bussipysäkit.

Kävely ja pyöräily

Alueelta on sujuvat kevyen liikenteen yhteydet itään Hakunilaan ja Länteen Tikkurilaan. Kyytitien pohjoispuolella on yhdistetty kävely- ja pyörätie, joka on osa pyöräbaanaa ja pyöräilyn laatukäytävää. Alue liittyy laajaan pää- ja paikallispyörätieverkostoon.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Asemakaavan muutosalueen ympärille on rakennettu vesihuolto. Kaavamuutosalueen yleiset vesijohdot sijaitsevat Kyytitiellä (315 M 2000).

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Hakunilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta. Hakunilassa sijaitsevan vesitornin tilavuus on 1000 m3, HW = +94,20 ja NW = +88,00. Lisäksi käytössä on alasäiliö, jonka tilavuus on 2700 m3.

Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 85.30 ja ylin on noin + 95.30. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp). Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Kaavamuutosalueen lähimmät yleiset jätevesiviemärit sijaitsevat Kyytitiellä (400 M 2000). Alueen jätevedet kootaan Lahdentien d800 jätevesien runkoviemäriin.

Alueen jätevedet kulkeutuvat jätevesiviemärissä etelään Vaaralan jätevedenpumppaamolle ja edelleen etelään Rajakylään. Sieltä jätevedet johdetaan Mailatien jätevesien mittausaseman kautta Helsingin viemäriverkkoon. Lopulta jätevedet ohjataan Viikinmäen keskuspuhdistamolle puhdistettaviksi.

Hulevesiviemäröinti / hulevesijärjestelmä

Hulevedet johdetaan alueen Kyytien (300B 2002) hulevesiviemäreiden kautta kaavamuutosalueen vieressä virtaavaan Kormuniitynojaan. Puro yhtyy Nissaksessa Krapuojaan, joka laskee lopulta mereen Helsingin Kapellviken'in lahdessa.

Kaukolämpö, sähköverkko ja maakaasu

Kaava-alueella kulkee kaukolämpölinjat sekä kaukolämpöveden pumppaamo sekä kaasulinja ja sähkö- ja telekaapeleita. Kaukolämpölinja on sijoitettu Kyytien pohjoispuolelle; pääosin kevyenliikenteenväylän alle. Sähkö- ja telekaapelit kulkevat katualueen etelä reunalla.

Ympäristöhäiriöt

Melu

Yleiskaavan 2020 mukainen lentomelualue ei ulotu suunnittelualueelle.

Vantaan raitioradan meluselvityksen (Sitowise 31.8.2022) mukaan Kyytitie ja Lahdenväylä on alueen päämelunlähteet, jossa päivämelu nousee 70–75 dB:n. Alueella sijaitsee lisäksi raskasta liikennettä aiheuttavia logistiikkayrityksiä. Kyytitien pohjoispuolella välillä Vanha Porvoontie–Porttisuontie on pientaloalue, jonka suojana on nykytilanteessa meluseiniä ja kaiteita. Nykytilanteessa melun ohjearvot ylittyvät suurella osalla pientaloalueen ulkoalueita. Nykytilanteessa julkisivujen suurin keskiäänitaso (LAeq, päivä) herkkien kohteiden julkisivulla on 63 dB.

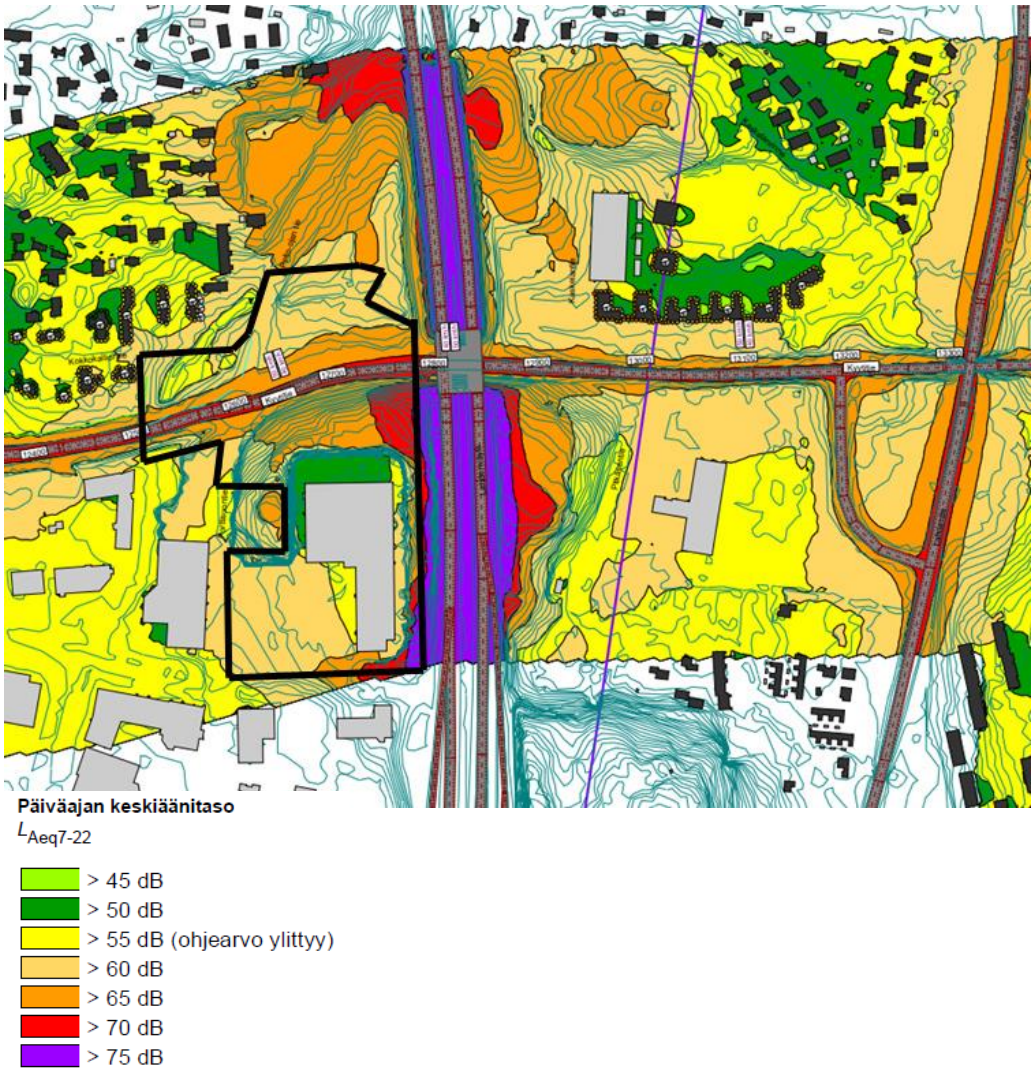

Kuva 8. Ote nykytilanteen päiväajan melutasosta suunnittelualueella (Sitowise 31.8.2022).

Pilaantuneet maa-alueet

Suunnittelualueelta on laadittu PIMA-riskien selvitys Vantaan ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelussa *(Golder Associates Oy 2020)*. Selvitystyö on toteutettu tarkastelemalla ratikkalinjan reitin varrelle osuvien ympäristöhallinnon ylläpitämään *Maaperän tilan tietojärjestelmään* (Matti) merkittyjen pilaantuneiden, mahdollisesti pilaantuneiden tai kunnostettujen maaperäkohteiden kohderaportit, jonka lisäksi lisätietoja pima-kohteista on saatu Vantaan kaupungin Ympäristökeskuksesta. Selvityksessä kohteet on luokiteltu Matti-lajien mukaisesti.

Selvityksen mukaan suunnittelualueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu PIMA-kohteita.

2.1.4 Maanomistus

Kaupunki omistaa kaavamuutosalueelle sijoittuvat katu-, suojaviher- sekä puistoalueet. Pieni osa erityisaluetta on Vantaan Energian vuokra-aluetta. Liiketilarakennusten korttelin (KM), kiinteistö 92-64-70-1, omistaa Kiinteistö Oy Vantaan Kauppaportti.

Kaupungin maanomistuksen pinta-ala on yhteensä noin 3 ha, muu maanomistus kaava-alueella yhteensä noin 4 ha.

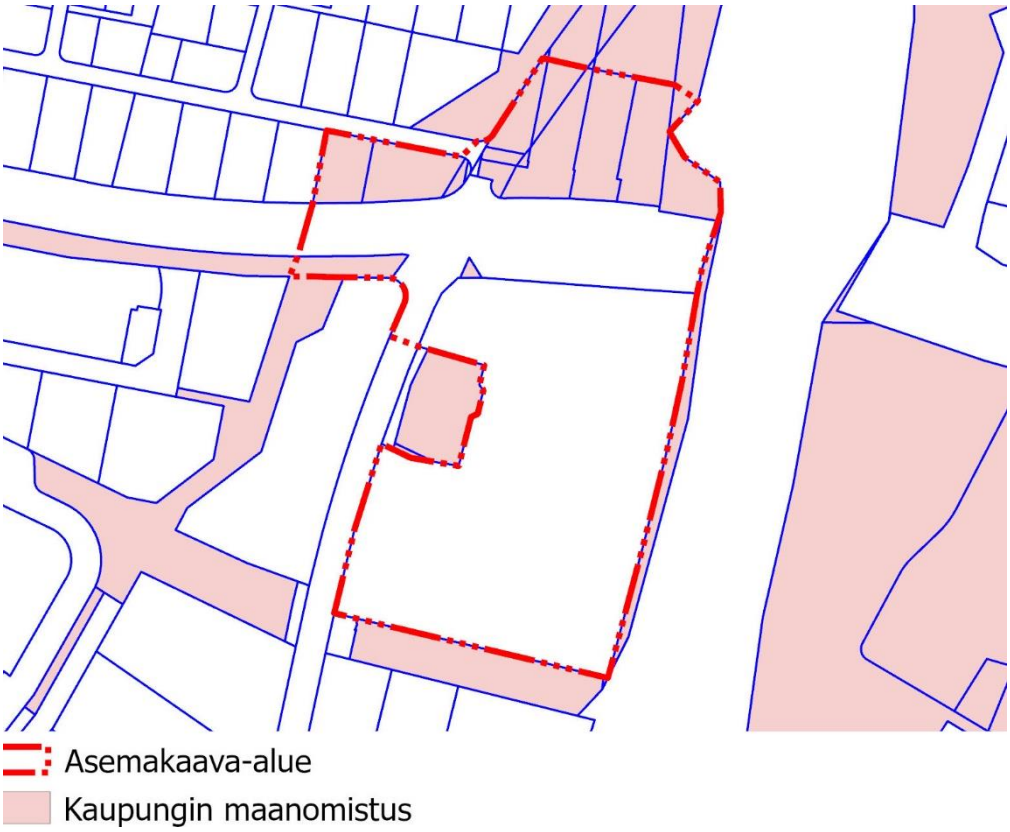

Kuva 9. Kaupungin maanomistus vaaleanpunaisella.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Uusimaa-kaava 2050

Uusimaa-kaava 2050 on nimi uudenlaiselle maakuntakaavakokonaisuudelle, joka koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kaavasta: Helsingin seudun, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoista. Seutujen kaavojen taustavisiona toimii strateginen, oikeusvaikutukseton

Uudenmaan rakennesuunnitelma. Kaavakokonaisuus kattaa koko Uudenmaan maakunnan alueen lukuun ottamatta Östersundomin aluetta Helsingissä, Sipoossa ja Vantaalla.

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut Helsingin hallinto-oikeuden 24.9.2021 päätöksen myötä voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin. Voimaantulon myötä kaavakokonaisuus korvaa pääosin aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta Östersundomin alueen maakunta-kaavaa, 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua sekä hallinto-oikeuden päätöksen myötä voimaan jääviä merkintöjä ja määräyksiä.

Uusimaa-kaavan muutoksenhakuprosessi on vielä kesken. Niiltä osin kuin valitukset on hyväksytty, maakuntavaltuuston päätökset ovat edelleen täytäntöönpanokiellossa. Lainvoiman kaava saa vasta, kun mahdolliset jatkovalitukset on ratkaistu korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Uusimaa-kaava 2050:ssa kaava-alue sijoittuu pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeelle (ruskea rasteri). Suunnittelumääräysten mukaan vyöhykettä on suunniteltava joukkoliikenteeseen, kävelyyn ja pyöräilyyn tukeutuvana muuta taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tehokkaammin rakennettavana alueena. Lahdenväylän ja Kyytitien risteysalueella sijaitsee joukkoliikenteen vaihtopaikka (lila kolmio). Alueen läheisyydessä sijaitsee merkitykseltään seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö (oranssi rinkula).

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

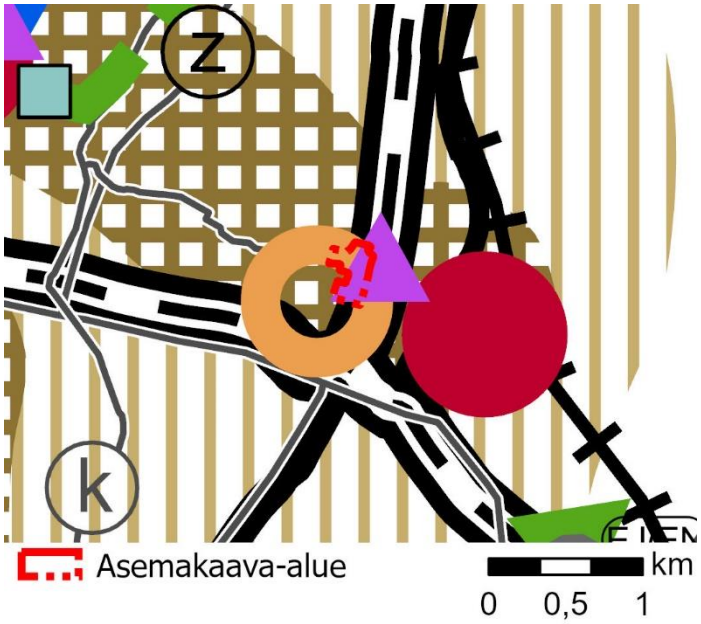

Kuva 10. Ote voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmästä ja kaava-alueen sijainti. Kaava-alue on osoitettu punaisella katkoviivalla.

MAL 2019 -suunnitelma

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein HSLn toimesta yhteistyössä seudun 14 kunnan kanssa. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty mm., että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määräävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä

vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019. Valtion ja Helsingin seudun neuvotteluryhmä on 4.6.2020 saavuttanut neuvottelutuloksen maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimukseksi vuosille 2020–2031. Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 21.9.2020 § 13 MAL-sopimuksen 2020–2031.

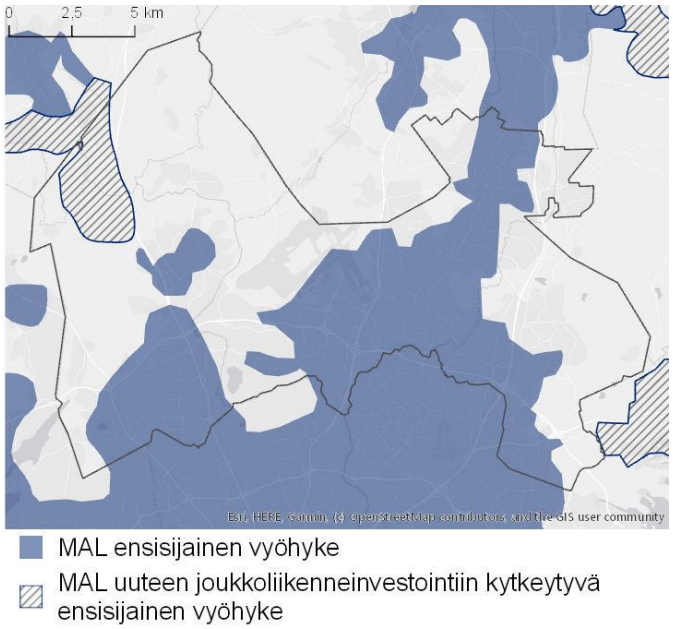

Kuva 11. Ote MAL 2019-suunnitelmasta.

Yleiskaava 2020

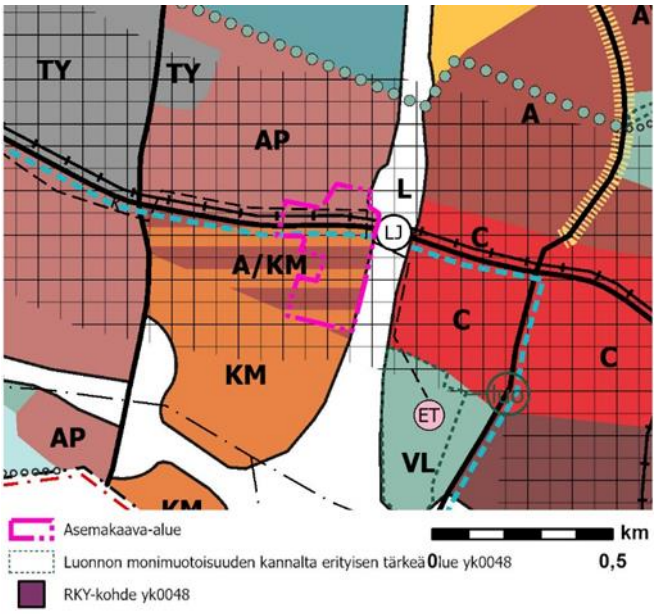

Kuva 12. Ote voimassa olevasta yleiskaavasta 2020.

Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä yleiskaava 2020:ssa suunnittelualue kuuluu kestävän kasvun vyöhykkeeseen (▦). Alueelle on merkitty yleiskaavassa pientalovaltaista asuinaluetta (AP) sekä asumisen ja kaupallisten palveluiden aluetta (A/KM). Kyytitien suuntaisesti on osoitettu pyöräliikenteen baana (▬ ▬ ▬ ▬) sekä raitiotien reitti (▬•▬•▬•▬). Lisäksi alueella kulkee maakaasun runkolinja (— —ᵏ— —).

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023. Kolmella alueella (Länsisalmi, Myllykyläntie 4-8 ja Hakkilan radanpidon alue) jää voimaan osin yleiskaava 2007. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen

Asemakaava

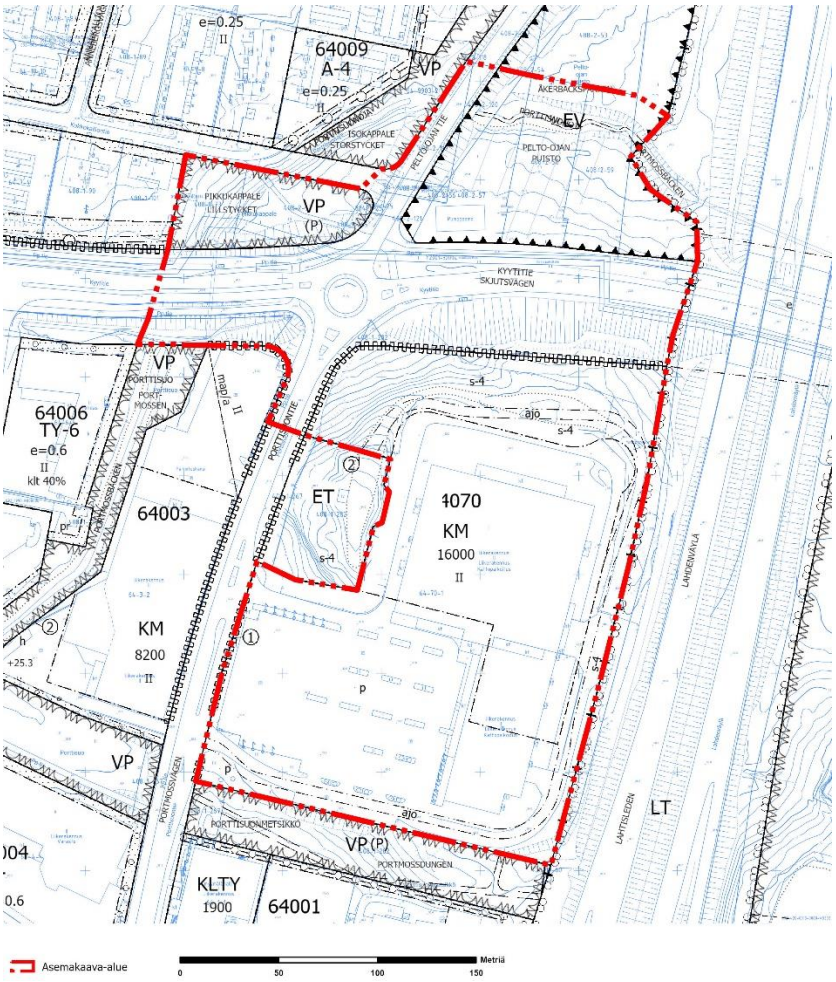

Kuva 13. Ote ajantasa-asemakaavasta.

Kaavamuutosalueella on voimassa seuraavat asemakaavat:

- 001811, hyväksytty KV 29.3.2004
- 002311, hyväksytty KV 9.4.2018
- 640100, hyväksytty KV 10.3.1975
- 641000, hyväksytty KV 15.4.1985
- 001212 hyväksytty KV 26.2.1996

Suunnittelualue on voimassa olevassa asemakaavassa liikerakennusten korttelialuetta, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön (kM), erityisaluetta (EV), puistoaluetta (VL) sekä katualuetta.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Ratikan yleissuunnitelma

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja se hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa 19.11.2019. Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019 ratikan jatkosuunnittelusta, jossa

Vantaan ratikan reitille laaditaan katu- ja puistosuunnitelmat, alustavat rakennussuunnitelmat sekä asemakaavat.

Yleissuunnitelmassa on tutkittu hanke- ja vertailuvaihtoehtoja sekä laadittu matkustajamääräennusteita. Lisäksi on arvioitu ratikan vaikutuksia kulkutapoihin, liikenteelliseen saavutettavuuteen, tieliikenteen suoritteisiin ja onnettomuuksiin, päästöihin, matka-aikoihin lentoasemalle, maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen, palveluiden kehityspotentiaaliin, luontoon, kulttuuriin, virkistyskäyttöön, maisemaan, kaupunkikuvaan, meluun ja tärinään.

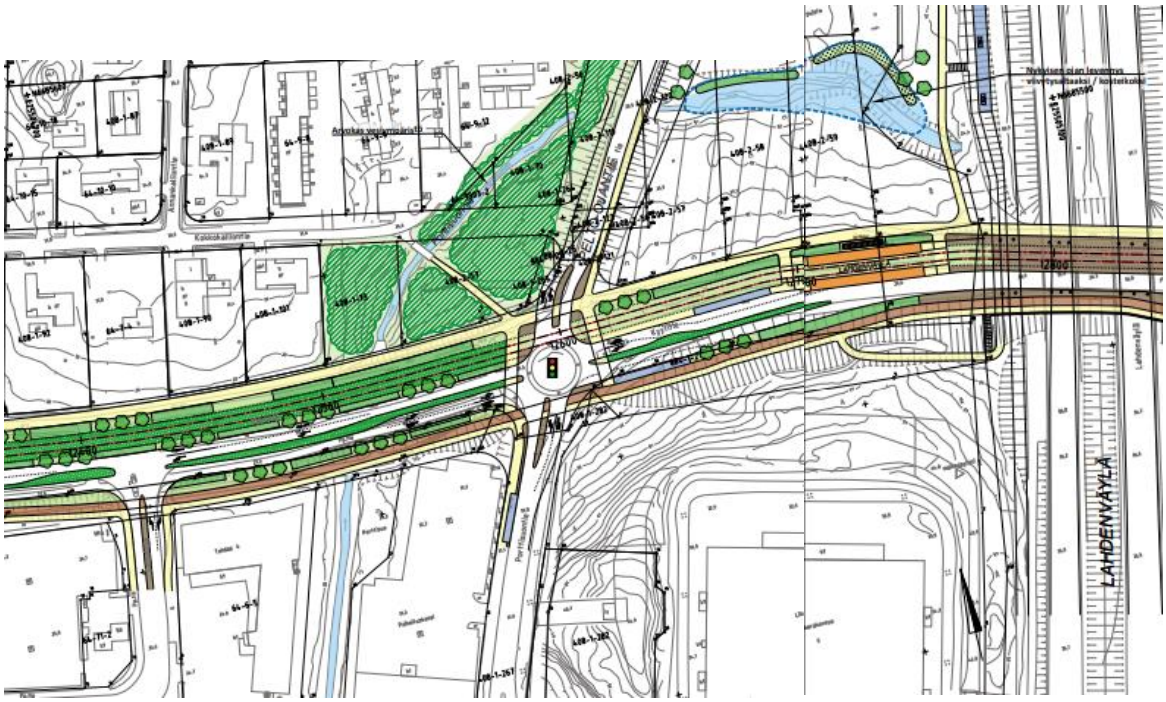

Kuva 14. Ote Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta Kyytitiellä (WSP Finland 2019). Lahdentien raitiotien pysäkki on merkitty oranssilla ja bussipysäkit sinisellä.

Katu- ja puistosuunnitelmat

Vantaan ratikalle laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katusuunnitelmat. Ratikan katu- ja puistosuunnitelmat koskevat katuja, joita ratikan raiteet käyttävät. Katu- ja puistosuunnitelmissa tarkennetaan ja muokataan ratikan yleissuunnitelman ratkaisuja. Ratikkakatuihin liittyville kaduille suunnitellaan uudet järjestelyt. Pääosa ratikan käyttämistä kaduista on olemassa olevia katuja, mutta myös uusia katuja suunnitellaan. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita parannetaan koko suunnitteluosuudella. Samalla suunnitellaan katujen valaistus. Puistojen osalta suunnitellaan ne osuudet, joihin ratikka tai uudet liikennejärjestelyt aiheuttavat muutoksia.

Katu- ja puistosuunnitelmien yhteydessä arvioidaan ratikan vaikutuksia, jotka huomioidaan ratikan suunnittelussa. Nämä vaikutukset otetaan huomioon myös kaavatyössä.

Ratikan katu- ja puistosuunnittelu on alkanut syksyllä 2020. Ensimmäiseksi laaditaan tilavaraukset ratikan asemakaavoja varten. Niistä tarkennetaan varsinaiset yksityiskohtaiset katu- ja puistosuunnitelmat. Suunnitelmien valmistuttua niiden ehdotukset asetetaan julkisesti nähtäville vaiheittain vuosien 2021–2022 aikana. Tavoitteena on, että katu- ja puistosuunnitelmat voidaan hyväksyä vuoden 2023 aikana.

Vantaan ratikan ensimmäiset katusuunnitelmaluonnokset ovat valmistuneet Tikkurilan ja Hakunilan suuralueilla. Pelto-ojan kaava-alueelle sijoittuvat suunnitelmat valmistuivat 30.3.2022 ja 30.3.-12.4 välisenä aikana niistä oli mahdollista jättää mielipide.

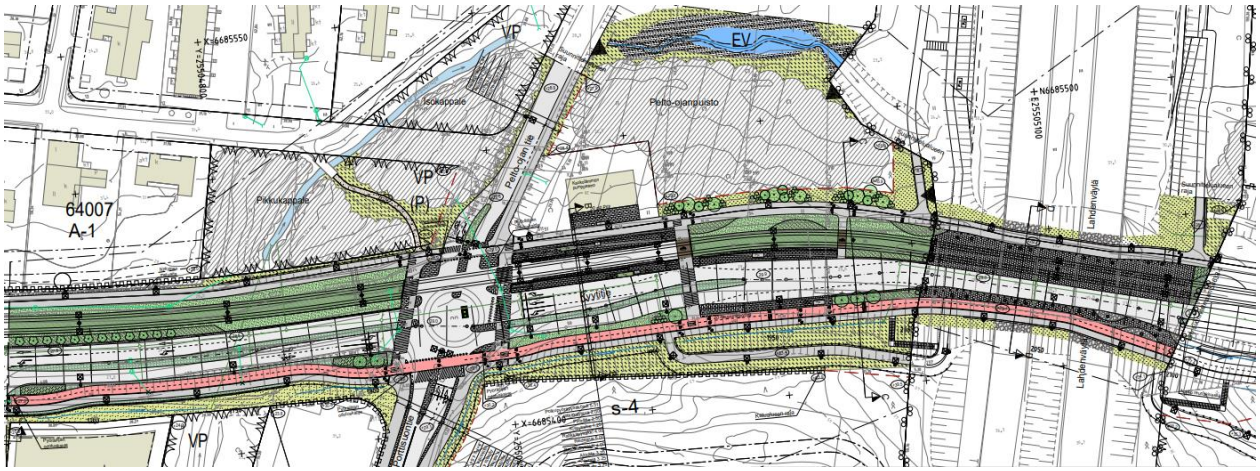

Kuva 15. Kyytitie välillä Salpakuja – Lahdenväylä (WSP Finland, luonnos 30.3.2022).

Ratikan kaavarunko

Vantaan ratikan reitin varrelle laaditaan sen kaupunkikehitystä ohjaava kaavarunko, joka kattaa ratikan pysäkeistä noin 800 metrin säteellä muodostuvan vyöhykkeen. Kaavarunko on yleiskaavaa tarkempi, mutta asemakaavaa yleisempi suunnitelma, jolla luodaan pitkän aikavälin visio ratikkakaupungista, määritellään tavoitemitoitus suunnittelualueen lisärakentamiselle, arvioidaan ratikkakaupungin kehittämisen vaikutukset ja aikataulutetaan alueiden kehittäminen pitkällä aikavälillä. Kaavarunko yhteensovittaa alueen maankäyttöön kohdistuvia tavoitteita ja tarkentaa Vantaan yleiskaavan 2020 maankäyttösuunnitelmaa. Kaavarunko toteutetaan oikeusvaikutuksettomana suunnitelmana, jonka ensisijainen tavoite on sitouttaa kaupungin eri toimialat toteuttamaan ratikkakaupunkia yhteisten periaatteiden mukaisesti.

Ratikan kaavarungon vaikutusten arviointi pitää sisällään laajemman kaupunkikehityksen vaikutusten arvioinnit.

Tavoitteena on, että kaavarunko voidaan hyväksyä vuoden 2023 alkuun mennessä.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.12.2019. Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi, että ratikan rakentamisen mahdollistava jatkosuunnittelu voidaan aloittaa suunnitelman pohjalta. Jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat.

Kaavoitus tuli vireille 23.11.2020 laajempana alueena numerolla 062800. Tämä asemakaavamuutos on erotettu omaksi muutosalueekseen katusuunnittelun edettyä ja sai työohjelmassa numeron 002485.

Ratikan asemakaavat ovat olleet asemakaavoituksen työohjelmassa 2022 ja ovat vuoden 2023 työohjelmassa.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

Osallisia ovat ne, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa.
- Alueen maanomistajat ja maanvuokraajat
- Viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset (naapurit)
- Kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät
- Asukas- ym. yhdistykset
- Kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- Kaupungin omat asiantuntijat

Osallisia ovat myös ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Väylävirasto (rautatie- ja vesialueet)
- Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
- Vantaan kaupunginmuseo
- Suomen luonnonsuojeluliitto
- Tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt
- Uudenmaan liitto, HSY, HSL, TUKES

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Ratikan jatkosuunnittelun osallistumis- ja arviointisuunnitelma ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” julkaistiin 23.11.2020 ja päivitettiin 17.9.2021. Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta.

Ratikan suunnittelusta järjestettiin neljä alueellista verkkotilaisuutta ja yksi koko linjaa koskeva. Yleisötilaisuudet järjestettiin 8.12.2020 (Länsimäki), 9.12.2020 (Hakunila), 16.12.2020 (Tikkurila) ja 17.12.2020 (Aviapolis) sekä 23.9.2021, 6.4.2022 ja 15.11.2022 (koko linjan suunnittelutilanne). Lisäksi järjestettiin puhelinpäivystys ja kysymyksiä ja näkemyksiä sai jättää myös sähköpostilla.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on kuvattu Vantaan ratikan OAS-vaiheen vuorovaikutusraportissa 22.3.2021. Erilaiset osallistumisen ja vaikuttamisen tavat koottiin työn aikana osallistuvavantaa.fi -alustalle.

Saaduista mielipiteistä 3 koski Kuninkaalan kaupunginosaa, mutta yhdenkään ei nähty koskevan Pelto-ojan asemakaava-aluetta. Muilta osin osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut mielipiteet on kuvattu vuorovaikutusraportissa.

Valmisteluvaiheen vuorovaikutus

Asemakaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 11.10.2022 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 11.10.-1.11.2022 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Kaava-alueen maanomistajille on lisäksi lähetetty 11.10.2022 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Kirjeen mukana on liitteenä lähetetty yksityiskohtaiset

tiedot kiinteistöillä tapahtuvista muutoksista. Puhelinaikoja järjestettiin nähtävillä olon aikana 26.10. ja 28.10. Valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaalista ei vastaanotettu yhtään mielipidettä.

Asemakaavaehdotuksen nähtävillä olo ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 13.12.2022 asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot. Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 18.1-16.2.2023 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 15 kappaletta ja vastaanotettiin 9 kappaletta. Muistutuksia ei annettu.

Lausunnot:

Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut HSY:
Asemakaavamuutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan. HSY toteaa, että katualueen ja tonttien muutokset sekä raidelinjan sijainti aiheuttavat vesihuoltolinjoille siirtotarpeita. Lisäksi on rakennettava uutta hulevesiviemäriä. HSY lausuu, että uusien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikkahankkeen suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa.

Helsingin Seudun Liikenne HSL:
HSL kannattaa alueen kestäviin liikkumismuotoihin panostavaa suunnittelua, selkeisiin turvallisiin ja esteettömiin yhteyksiin tulee kiinnittää huomiota myös jatkosuunnittelussa. HSL:n mukaan alueen bussipysäkkiverkostoa tulee tarkastella kokonaisuutena. HSL esittää, että Pelto-ojan tie (V6433) vastinparille jätettäisiin varaus Porttisuontien varteen. Tämä mahdollistaisi kääntymisen Porttisuontieltä länteen päin tilanteessa jossa pysäkki Pelto-ojan tie (V6410) on siirtynyt risteyksen itäpuolelle.

HSL tuo esille, että hyvä pysäkkiverkko ja toimivat kevyenliikenteenyhteydet helpottaisivat isoissa kaupoissa asiointia ilman omaa autoa. HSL on mielellään mukana jatkosuunnittelussa.

Vastine:
Bussipysäkit sijaitsevat Kyytitiellä Porttisuontien ja Pelto-ojan tien itäpuolella. Kyseiset pysäkit toimivat vaihtopysäkkeinä mahdollisille tuleville Lahdenväylän pysäkeille. Ratikan Lahdenväylän pysäkki sijaitsee Kyytitien pysäkkien läheisyydessä. Porttisuontien ja Pelto-ojan tien länsipuolella on rajallisesti tilaa saada mahdutettua toista pysäkkiä Kyytitielle länteenpäin. Tällainen ratkaisu vaatisi ajoväylien ja jalankulku-pyörätien siirtämistä Kyytitiellä pohjoisemmaksi pikkukappaleen puiston puolelle. Lisäksi muutos vaatisi osan Kyytitien pohjoispuoleisesta asuinkorttelista muutettavan katualueeksi. Ratikan linjausta jouduttaisiin laittamaan mutkalle, mikä vaikuttaisi liikennöintiin. Tällainen ratkaisu ei ole toivottava.

Mahdollista olisi jatkossa tutkia yhtä uutta bussipysäkkiäparia Porttisuontien varteen lähelle Kyytitien risteystä, jolloin Porttipuiston liikealueelta tai sinne matkaavilta olisi lyhyempi matka Kyytitien ratikkapysäkille.

Fingrid:
Fingrid ei tee lausuntoa *002485, Ratikka: Pelto-oja-Porttisuo* -asemakaavanmuutoksesta, sillä tällä kyseisellä alueella ei ole Fingridin voimajohtoja eikä muita toimintoja.

Vantaan kaupunginmuseo:
Vantaan kaupunginmuseo lausuu, että kaava-alueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, eikä siellä ole kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja. Alueelta ei

tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Näin ollen Vantaan kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa kaavamuutoksesta.

Vantaan Energia ja Vantaan Energia Sähköverkot:
Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:
Maanalaiset kaapelit ja kaukolämpöputket sisältyvät asemakaavassa esitetylle katualueelle. Yleisillä alueilla sijaitseville maanalaisille kaapeleille ei tarvitse osoittaa rasitetta. Kaapeleiden siirrot huomioidaan katutilan rakentamisen yhteydessä.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY:
ELY-keskus sanoo, että kaavaselostukseen on syytä päivittää yleiskaavoituksen ajantasainen tilanne. Vantaan kaupunki on kuuluttanut yleiskaavan 2020 voimaan.

ELY-keskus huomauttaa, että KM korttelin kaavamääräystä on tarkennettava määräyksellä kaupan laadusta. Vuonna 2017 myös tilaa vaativan erikoistavaran kauppa tuli vähittäiskaupan erityisen ohjauksen piiriin. Kortteliin on pääasiassa toteutunut tilaa vaativan erikoistavaran kaupan myymälöitä. Tämä tulee ELY-keskuksen mukaan näkyä kaavamääräyksessä. Mikäli alueella on lisäksi laajan valikoiman tavaratalo (Tokmanni) se tulee myös näkyä määräyksessä kerrosneliömetrimäärineen.

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että katualueen leventämisellä ei ole suoraan merkittäviä vaikutuksia ilmastonmuutokseen. Ratkaisevaa vaikutusten kannalta kuitenkin on se, miten katualuetta käytetään ja kuinka tehokkaasti se ohjaa kestävien kulkumuotojen käyttöä. Kaavan tavoitteiden saavuttamiseksi resurssitehokkuuden lisäksi tulisi varmistaa esimerkiksi se, että pyöräilyn baana erotetaan jalankulusta ja että kaupunkipyörille ja pyöräpysäköinnille on tarvittavat tilavaraukset.

ELY-keskuksen mukaan jatkosuunnittelussa on varmistettava, että rakentamisessa tullaan käyttämään vähäpäästöisiä materiaaleja, jotta hanke on asemakaavan tavoitteiden mukainen sekä linjassa kaupungin resurssiviisauden tiekartan ja ilmastotavoitteiden kanssa. ELY-keskus tuo esiin, että kaavamääräyksillä voidaan edellyttää kierrätysmateriaalien käyttöä ja lisätä kasvillisuuden määrää ja näin varmistaa kaavan tavoitteiden toteutumista.

ELY-keskus katsoo, asemakaavaan vaikutusten arviointiin tulee lisätä sopeutumis- ja riskitarkastelu. Ilmastonmuutokseen sopeutumista ei käsitellä kaava-aineistossa ELY-keskuksen mukaan laisinkaan eikä aineistoon ole sisällytetty kyseistä arviota. ELY-keskus katsoo, että ratikalle on tehtävä sopeutumis- ja riskitarkastelu, jonka pohjalta tulee laatia yleissuunnitelmassa mainitut vihreän infrastruktuurin toimenpideehdotukset (kuten sadepuutarhat, tulva-altaat, puustovyöhykkeet ja läpäisevät päällysteet).

ELY-keskus huomauttaa, että kaava-alueelle tehdyt meluselvitykset tulee liittää kaava-aineistoon.

Lisäksi ELY-keskus lausuu, että mikäli katu- ja raitioliikenteen yhteismelu kaavamuutoksen myötä kasvaa, tulee meluntorjuntatarve arvioida ja tarvittaessa ottaa kaavassa huomioon, vaikka melutason kasvu olisi pieni. Kaavassa tulee ELY-keskuksen mukaan pyrkiä siihen, että alueilla, joilla melutilanne on jo nykyisellään heikko, melutilanne ei kaavamuutoksen seurauksena entisestään heikkene. ELY-keskus huomauttaa, että olemassa olevien asuinrakennusten ulkovaipan ääneneristävyydet tulisi kaavatyössä selvittää tai vaihtoehtoisesti tulisi käyttää varovaisuusperiaatteen mukaisesti riittävän alhaista äänitasoeroa, koska vanhojen rakennusten ääneneristävyydet voivat olla heikompia kuin meluselvityksessä on oletettu.

ELY-keskus sanoo, että katualueen tärinä- ja runkomelumääräyksessä on viitattu VTT:n suosituksiin. ELY-keskus haluaa, että kaava-aineistossa avataan lukuarvot tärinän ja runkoäänen enimmäistasoille.

Vastine:
Asemakaavaehdotus ja -selostus on päivätty 13.12.2022. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan tammikuussa 2023. Hyväksyttäväksi menevään asemakaavaehdotuksen selostukseen päivitetään tiedot yleiskaava 2020:n voimaantulosta.

KM-korttelin kaavamääräystä muutetaan siten, että kortteliin sallitaan rakennettavan tilaa vaativien erikoistavarakaupan tiloja. Toteutuneen rakennuksen rakennusoikeudellinen kerrosala on 16024, mikä vastaa lähes täysin kaavamääräyksen mukaista sallittua rakennusoikeutta. Siltä osin ei ole tarpeen tehdä muutosta kaavaan.

Kaavan ja Vantaan ratikan hankkeen ilmastovaikutuksista ja ilmastonmuutokseen sopeutumisesta on kerrottu kaavaselostuksen sivulla 35. Kaikella rakentamisella on aina rakentamisvaiheessa ilmastovaikutuksia. Ratikan hankkeessa on kuitenkin tutkittu ja suunniteltu rakentaminen siten, että voitaisiin hyödyntää mahdollisimman paljon kierrätettyä materiaalia ja purkujätettä katurakenteissa. Materiaalit pyritään myös hankkimaan läheltä. Tarkemmat ratkaisut tehdään katusuunnittelun yhteydessä. Kaavamääräyksiä ei asiasta ole järkevä tehdä, sillä määräämällä tietynlaisia toteutustapoja katualueelle johtaisi ympäristölupamenettelyyn. Katualueiden suunnittelussa huomioidaan kaupungin tavoitteet ja strategiat.

Katualueen leventämisellä ei itsessään ole suuria ilmastovaikutuksia, mutta leveämmät katualuevaraukset mahdollistavat ratikan rakentamisen ja paremmat kevyenliikenteen väylät, jotka jo kannustavat kestävämpään liikkumiseen. Liikenteen ilmastovaikutukset ovat suuret, ja ratikan hankkeella pyritään vähentämään juuri liikenteen ilmastovaikutuksia ja vaikuttamaan kestävämpiin liikkumistottumuksiin.

Kaavan katualueen tilavaraukset sisältävät erotellut jalankulku- ja pyöräkaistat sekä esimerkiksi hulevesialtaat, jotka osaltaan vastaavat ilmastohaasteisiin. Lisäksi katualueilla varataan tilaa puille ja muulle katukasvillisuudelle. Ratikan design-manualissa on esitetty erilaisia pinnoitevaihtoehtoja ja monilla paikoilla ratikan raiteet kulkevat nurmipohjalla. Resurssiviisaus, kestävyys ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen on siis otettu jo huomioon ratikan suunnittelussa. Katualueiden tarkempi suunnittelu tehdään katusuunnittelun yhteydessä.

Asemakaavan selostuksen sivuilla 32-33 on arvioitu melun vaikutukset kaavamuutosalueella. Selostuksessa on myös otteet meluselvityksestä kaavamuutosalueelta. Meluselvitys on esitetty kaavan lähdeaineistoissa. Ei ole tarkoituksenmukaista liittää kaikkia selvityksiä selostuksen liitteeksi. Kaikki ratikkaan liittyvät selvitykset on julkaistu ratikan verkkosivuilla kohdassa Selvityksiä ja aineistoja.
https://www.vantaa.fi/fi/asuminenja-ymparisto/liikenne/vantaanratikka/selvityksia-ja-aineistoja

Melutason nousu on otettu kaavassa huomioon. Kyytitien varrelle on osoitettu meluseinät Hakkilan asuinalueen suojaksi. Suurinta osaa asuinalueelle tulevasta melusta ei kuitenkaan voida ratkaista Kyytitielle rakennettavin meluestein, sillä voimakasta melua tulee Lahdenväylältä, jonka melusuojauksen rakentamisesta vastaa Väylävirasto.

Kaava-alueeseen rajoittuvan Hakkilan asuinalueen olemassa olevat rakennukset on huomioitu kaavaehdotuksessa Kyytitien varrelle osoitetuilla meluesteillä. Rakennusten ulkovaipan äänieristävyyttä ei ole tarpeen käydä mittaamassa.

Kaavamääräyksessä on viitattu VTT:n suosituksiin. Kaavaselostuksen sivulla 33 on ilmoitettu tärinän asumismukavuuden ohjearvoksi < 0,30 mm/s. Runkoäänen ohjearvot ovat samat kuin liikennemelun ohjearvot. Runkomelukartta on esitetty kaavaselostuksen sivulla 34. Selostukseen lisätään suositukset Tärinän- ja runkomelun ohjearvoista.

Gasgrid:
Kaava-alueella kulkee Gasgridin DN150 / 54 bar maakaasun siirtoputki, joka rajoittaa ympäröivää maankäyttöä asetuksen 551/2009 mukaisesti. Gasgrid tuo esille, että putkilinjoilla ei saa harjoittaa toimintaa, josta aiheutuu haittaa tai vaaraa maakaasuputken pitämiselle. Gasgrid muistuttaa, että asetuksessa säädetyt rakennusten suojaetäisyydet ja muut maakaasuputkiston turvallisuuteen liittyvät määräykset on otettava huomioon alueen tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Gasgrid sanoo, että maakaasun siirtoputken siirrosta on teetetty perussuunnittelu, jossa tämän alueen maakaasuputken siirto on huomioitu. Gasgrid huomauttaa, että maakaasun siirtoputken asettamat rajoitukset on otettava kaavoituksessa huomioon niin, ettei asetuksen 551/2009 vastainen rakentaminen ole alueella mahdollista.

Vastine:
Asemakaavan laadinnan yhteydessä on huomioitu kaasuputken sijainti ja tuleva siirto. Asemakaavoitukselle on toimitettu siirtoon liittyvä suunnitelma-aineisto, ja se on toiminut kaavan laadinnassa lähtötietona. Kaasuputken sijainti on merkitty suojaetäisyyksineen kaavakartalle rasitteena. Näin ollen kaasuputki tullaan huomioimaan myös alueen jatkosuunnittelussa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES:
Tukes ei näe estettä kaavamuutokselle. Hakunilan lämpökeskus sijaitsee riittävällä suojaetäisyydellä asemakaavan muutosalueesta, raitiotiestä ja maakaasun siirtoputken suunnitellusta uudesta linjauksesta. Tukes tuo esille, että raitiotien rakentamiseen liittyen tulee maakaasun siirtoputkiston linjaus Kyytitien kohdalla siirtää riittävälle suojaetäisyydelle raitiotiestä.

Vastine:

Kaasuputken uusi sijainti otetaan huomioon raitiotien katusuunnittelussa.
Kaavassa on osoitettu kaasuputkelle suoja-alue.

Uudenmaan liitto:
Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa otsikon mukaisesta kaavasta.

Viranomaisyhteistyö

Ratikan asemakaavoja on käsitelty ELY-keskuksen kanssa kuukausikokouksissa 7.10.2020, 11.5.2021 ja 10.2.2021.

Katusuunnittelun yhteydessä viranomaisyhteistyötä on tehty Uudenmaan ELY-keskuksen, Väyläviraston, pelastuslaitoksen sekä Helsingin seudun liikenteen (HSL) kanssa.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Valtuustokauden strategia esittää Vantaan innovatiivisena, rohkeana, rentona ja viihtyisänä, kestävyyden ja kiertotalouden edelläkävijänä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Kaupunkikeskuksille laaditaan omat kehittämissuunnitelmansa, joissa korostuvat alueiden myönteiset ominaispiirteet. Teemme keskuksista viihtyisiä ja turvallisia. Huolehdimme, että luonto on lähellä. Lisäksi mahdollistamme helpon liikkumisen kaupungissamme sekä hyvät toiminnalliset kehittymisedellytykset ja päivittäiset palvelut.

Vantaan ratikka mahdollistaa tiivistyvän kaupungin ja on valtuustokauden strategian yksi Vantaan tulevaisuutta rakentavasta neljästä kärkihankkeesta.

MAL-tavoitteet:

Vantaan ratikka kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus). Sopimuksella mahdollistetaan kestävän ja vähähiilisen kaupunkiseudun kehittäminen vuosien 2020–2031 aikana. MAL-sopimusten tavoitteena on yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että

- luodaan edellytyksiä liikenteeseen kohdistettujen ja joukkoliikennettä tukevien investointien täysimääräiselle hyödyntämiselle,
- edistetään uusien liikennepalvelujen syntymistä henkilö- ja tavaraliikenteessä,
- raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen osoitetaan vahvat panostukset.

Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Velvoittavaksi tavoitetasoksi on hyväksytty liikenteen kasvihuonekaasujen päästövähennys vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen. Kaupunkirakenne on resurssiviisaasti toteutettu. Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.

- Hiilineutraali energia. Vantaalla vähennetään lämmityksen päästöjä ja Vantaan alueella on luovuttu lämmityksessä fossiilisista polttoaineista vuoteen 2030 mennessä.
- Materiaalien elinkaari ja kiertotalous. Edistetään vähähiilistä rakentamista, kiertotaloutta ja jakamistalouden kehittymistä.
- Monimuotoinen luonto. Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan suunnitelmallisesti.
- Vastuullinen Vantaa. Edistetään kestävään elämäntapaan, ympäristökasvatukseen ja koulutukseen sekä ympäristöjohtamiseen ja työn tekemisen tapoihin liittyviä toimenpiteitä. Tehdään ympäristövastuullisia hankintoja.
- Hiilinielut ja kompensointi. Hiilineutraaliustavoitteessa päästöjä on vähennetty vähintään 80 prosenttia vuonna 2030 verrattuna vuoteen 1990. Loput 20 prosenttia voidaan sitoa kasvillisuuteen, maaperään ja puurakentamiseen tai hankkimalla päästövähennystoimia muualle.

Vantaa on asettanut tavoitteekseen olla hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Hiilineutraaliin Vantaaseen tähtäävät toimenpiteet ovat osa resurssiviisauden tiekarttaa. Tavoitteeseen päästäkseen Vantaan tulee vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja kompensoida jäljelle jäävät päästöt esimerkiksi lisäämällä hiilinieluja tai rahoittamalla vähähiilisyyteen tähtääviä hankkeita muualla. Päästötavoitteen saavuttamiseksi tärkeimmiksi toimenpiteiksi on listattu:

- rakentamisen energiatehokkuuden parantaminen
- kaupunkirakenteen eheyttäminen ja kehittäminen
- joukkoliikenteen parantaminen

Vantaan ratikan tavoitteet (12.11.2018)

Vantaan ratikan tavoitteet on muodostettu yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä ja hyväksytty Vantaan kaupunginhallituksessa 12.11.2018. Raitiotien tärkeimmiksi päätavoitteiksi on määritetty:

1. Vantaan kansainvälisen saavutettavuuden ja joukkoliikenteen verkoston parantaminen.

2. Kaupunkikeskustojen kehittäminen ja houkuttelevien asuin- ja työpaikka-alueiden lisääminen.

3. Autoriippumattoman elämäntavan edistäminen.

4. Liikenteen ympäristöhaittojen vähentäminen.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavamuutoksessa varaudutaan ratikan rakentamiseen. Ratikan rakentaminen parantaa Vantaan paikallista ja kansainvälistä saavutettavuutta, lisää kestäviä liikkumisen muotoja, mahdollistaa kaupungin kasvamisen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä luo alueellista hyvinvointia ja houkuttelevuutta. Kaavassa osoitetaan riittävä tila ratikan infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle. Kaavamuutoksella levennetään katualuetta sen verran, että ratikka ja siihen liittyvä katuympäristö ja jalankululle ja pyöräilylle varatut parannetut yhteydet mahtuvat katualueelle. Kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Asemakaavaratkaisu perustuu ratikan ensimmäisen vaiheen katu- ja puistosuunnitelmiin, joissa on esitetty tilavarukset ratikan tarvitsemalle katutilalle. Varsinaiset yksityiskohtaiset katu- ja puistosuunnitelmat tarkennetaan katusuunnitelmaluonnosten pohjalta. Katu- ja puistosuunnittelun lähtökohtana on ollut vuonna 2019 valmistunut ja kaupunginvaltuuston 16.12.2019 hyväksymä ratikan yleissuunnitelma, jonka suunnitteluratkaisuja on katu- ja puistosuunnittelussa tarkennettu.

Vantaan ratikan ensimmäiset katusuunnitelmaluonnokset ovat valmistuneet Tikkurilan suuralueella ja Pelto-ojan kaava-alueelle sijoittuvat suunnitelmat valmistuivat 30.3.2022.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavamuutoksella levennetään katualuetta Kyytitiellä muuttamalla osia korttelialueesta, suojaviheralueesta ja puistoalueesta katualueeksi. Katualueen levennykset perustuvat 30.3.2022 valmistuneisiin katusuunnitelmaluonnosten tilavarauksiin.

Osa liikerakennusten korttelialueesta 64070 (KM) muutetaan katualueeksi Kyytitien varrelta. Kyytitien etelä- ja pohjoispuolisilta puistoalueilta (VP) ja suojaviheralueesta (EV) muutetaan alueita katualueeksi. Kyytitien alueella maanalaiselle maakaasuputkelle osoitetaan uusi aluevaraus Kyytitien eteläpuolelle. Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) kaukolämmön pumppaamoa varten sijoittuu Kyytitien katualueelle. Pelto-ojan puistoon ja Pikkukappaleen puistoon osoitetaan avo-oja ja ohjeellisen hulevesialtaan ala sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita (luo). Uudeksi katualueeksi muutetaan yhteensä 0,3 ha. Kyytitien pohjoispuolella, Pikkukappaleen puistossa ja Pelto-ojan tien varrella sijaitsee olemassa olevat meluesteet. Kyytitielle sijoittuu Lahdenväylän raitiotiepysäkki.

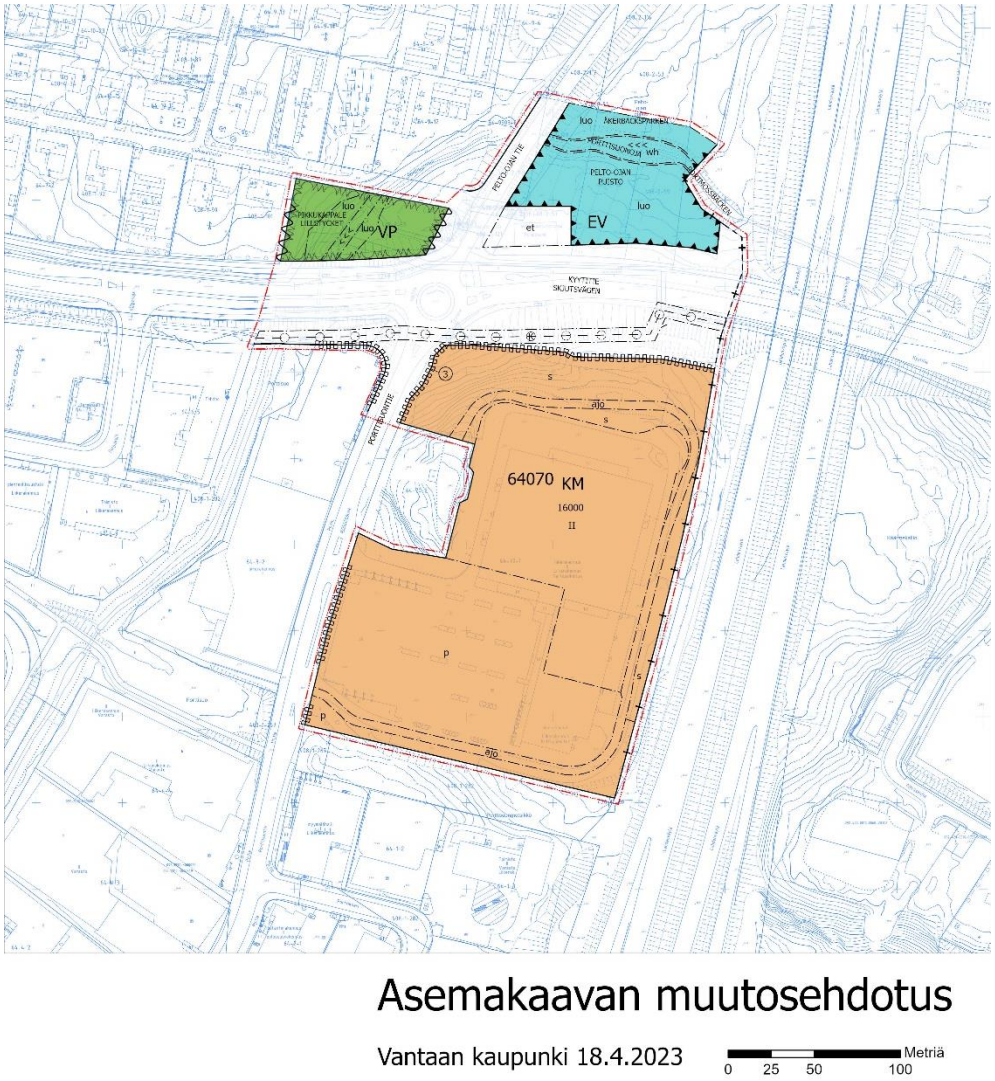

Kuva 16. Ote asemakaavan muutosehdotuksesta 18.4.2023

4.1.1 Mitoitus

Rakennusoikeuksiin tai pysäköintinormeihin ei tule muutoksia.

Kaava-alueen pinta-ala on 7,07 ha. Rakennusoikeus alueella on yhteensä 16000 k-m².

Liikerakennusten korttelialuetta (KM) kaavamuutosalueella on yhteensä 4,04 ha ja rakennusoikeutta on 16000 k-m². Korttelialue pienenee voimassa olevaan kaavaan verrattuna 199 m².

Liikennealueita kaavamuutosalueella on yhteensä 19 994 m². Katualueiden määrä kasvaa voimassa olevasta kaavasta 2938 m². Katualueiden leventämisen johdosta virkistysalueiden (VP) määrä pienenee 213 m² ja suojaviheralueiden (EV) määrä 2 526 m².

Tarkemmat tiedot löytyvät kaava-aineiston liitteenä olevasta tilastolomakkeesta.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Suunnittelualueelle sijoittuu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue kaukolämmön pumppaamoa varten (et), jonka sopimisesta kaupunkikuvaan on annettu kaavamääräys. Kaavassa osoitetaan avo-oja ja ohjeellisen hulevesialtaan ala sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita (luo). Asemakaavassa on annettu melusuojaukseen, hulevesien ja työmaa-aikaisten vesien käsittelyyn, katualueen tärinä- ja runkomelusuojaukseen ja rakennusten sisäilmaan liittyviä määräyksiä.

Kaavan katutilan laatuun kiinnitetään ratikan katu- ja puistosuunnittelussa paljon huomiota. Katutilan suunnittelussa käytetään Ratikan Design Manualia (*Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020*), jossa on esitetty katutilan suunnittelun ohje. Ohje sisältää linjan kaupunkikuvallisen kokonaisuuden ja kaupunkikuvan laatua toteuttavat pysäkkialueiden materiaali- ja kalusteohjeet sekä kasvillisuuden käytön periaatteet. Ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan ja viihtyisän uuden kaupunkitilan tekeminen, vastuullisuuden huomioiminen, ekologisuuden vaaliminen ja hiilijalanjäljen hillitseminen.

Ratikan suunnittelun yhteydessä tullaan laatimaan taiteen yleissuunnitelma, jossa esitetään taiteen liittämistä osaksi ratikkaa.

4.3 ALUEVARAUKSET

Suunnittelualue varataan katualueeksi, liikerakennusten korttelialueeksi (KM), suojaviheralueeksi (EV) sekä puistoalueeksi (VP). Asemakaavassa on mukana korttelialueita niiltä osin, kun katualuetta laajennetaan korttelialueelle.

4.3.1 Korttelialueet

KM, Liikerakennusten korttelialue.

Korttelialueen rajausta ja tontin rakennusalaa on tarkistettu. Rakennusoikeus pysyy samana. Tontin numero muuttuu ja uusi tontin numero on 3. Suojeltavan alueen osan merkinnästä poistetaan indeksinumero, määräys pysyy samana. ELY-keskuksen antamaan lausuntoon viitaten korttelialueen määräyksiin on lisätty, että vähittäiskaupan liiketilat saavat olla paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan liiketiloja. Lisäksi korttelialueelle on lisätty määräys, jonka mukaan rakennusten suunnittelussa on huolehdittava siitä, että ympäristön ilman epäpuhtauksien siirtyminen sisätiloihin on estetty. Rakennusten raittiin ilman otto tulisi sijoittaa mahdollisimman etäälle vilkkaista liikenneväylistä. Muilta osin korttelialue määräyksineen ja merkintöineen säilyy ennallaan.

4.3.2 Muut alueet

Katualue

Katualueiden rajaukset perustuvat ratikan katusuunnitelmiin. Katualueiden rajauksia on tarkistettu katusuunnitelmaluonnosten tilavarausten 30.3.2022 mukaisiksi niin, että ratikka ja siihen liittyvä katuympäristö mahtuvat alueelle. Pelto-ojan tien varrelle on osoitettu melueste. Kyytitien katualueelle on osoitettu ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et). Jos katualueelle sijoittuu raitiotien pysäkki, tulee sen katoksessa olla kasvillisuuskatto. Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Kyytitien eteläpuolella kulkee maanalaista johtoa varten varattu alue.

VP, Puistoalue

Puistoalueen rajausta suhteessa katualueeseen on tarkistettu. Puistoalue kapenee Kyytitien puolelta 213 m². Pikkukappaleen puistoalueelle on lisätty määräys meluesteestä sekä avo-oja ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo).

EV, Suojaviheralue

Suojaviheralueen rajausta suhteessa katualueeseen on tarkistettu. Suojaviheralue kapenee Kyytitien puolelta 2 526 m². Alueelle on lisätty merkitä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeälle alueelle (luo). Avo-ojan merkintää on laajennettu sekä lisätty ohjeellinen hulevesialtaan ala.

et, ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue

Kyytitien pohjoispuolelle, Pelto-ojan tien itäpuolelle katualueelle osoitetaan ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) kaukolämmön pumppaamoa varten. Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan sekä materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja kaupunkikuvaan sopivia. Tekniset laitteet tulee maisemoida.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Kaava-alue sijoittuu valmiiksi rakennettuun ympäristöön. Alueen uudistaminen aiheuttaa vaikutuksia erityisesti kaupunkikuvaan, liikenteeseen ja palveluverkkoon. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Asemakaavamuutoksella ei ole suoraan vaikutusta väestön rakenteeseen ja kehitykseen, sillä kaavassa ei osoiteta uusia alueita asumiselle.

Ratikan toteutuessa ratikkapysäkkien vaikutusalueella asuntokysyntä kasvaa sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Ratikan vaikutusalueella, noin 800 metrin säteellä, asukasmäärä tulee kasvamaan lähes 37 000 asukkaalla eli noin 74 % vuoteen 2050 mennessä. Asukasmäärän kasvu on ratikan vaikutusalueella huomattavasti suurempaa kuin keskimäärin kaupungissa. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Yhdyskuntarakenne

Asemakaavamuutoksella ei ole suoraan vaikutusta rakentamiseen, sillä kaavassa ei osoiteta uutta rakennusoikeutta. Kaavan toteuttamisen yhteydessä tehdään putkensiirtoja.

Ratikan mahdollinen rakentaminen vauhdittaa maankäytön tehostamispotentiaalia ratikan vaikutusalueella. Ratikan pysäkkiympäristössä on potentiaalia keskustamaiselle tiiviille ja sekoittuneelle rakenteelle. Maankäytön kehittämispotentiaaliksi raitiotien varrella on arvioitu yli 3 miljoonaa kerrosneliömetriä asumiselle ja yli 1,6 miljoonaa kerrosneliömetriä työpaikoille. Tikkurilan alueella maankäytön kehittämispotentiaaliksi on arvioitu 1 100 000 k-m^2. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Vantaan ratikka luo edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen ja vahvistaa yhdyskuntarakenteen eheyttä. Ratikka toteuttaa kaupungin tavoitetta kasvaa kestävästi ja sijoittaa kaupungin kasvu vahvojen joukkoliikenneyhteyksien varteen. Ratikan rakentaminen toteuttaa kaupungin strategian tavoitteita kaupungin tiivistämisestä sekä kaupungin elinvoiman ja vetovoiman lisäämisestä.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen.

Kaupunkikuva

Asemakaavamuutos muuttaa alueen kaupunkikuvaa jonkin verran, pääosin katualueen osalta. Kaavassa osoitetaan varaukset meluesteille Pelto-ojan tien katualueelle sekä Pikkukappaleen puistoalueelle. Kyytitien pohjoispuolelle, Pelto-ojan tien itäpuolelle katualueelle osoitetaan ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) kaukolämmön pumppaamoa varten. Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan sekä materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja kaupunkikuvaan sopivia. Tekniset laitteet tulee maisemoida.

Ratikan katukäytävän tarkempi suunnittelu tehdään ratikan katu- ja puistosuunnittelutyössä.

Asemakaavamuutoksen mukainen katualueen levennys vaatii alustavien katusuunnitelmaluonnosten (*Sweco 30.3.2022*) perusteella maanpinnan täyttöjä ja leikkauksia erityisesti Kyytitien eteläpuolella kaava-alueen itäosassa. Toinen huomattava muutos koskee Kyytitien ja Pelto-ojan tien sekä Porttisuontien risteystä, joka muuttuu kiertoliittymästä liikennevalo-ohjatuksi liittymäksi.

Raitiotien toteuttaminen lisää uuden kulkumuodon tiiviiseen kaupunkiympäristöön. Ratikan tavoitteena on olemassa olevan kaupunkivihreän vaaliminen niin paljon kuin mahdollista sekä sen lisääminen. Ratikan Design Manualin *(Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020)* mukaisesti ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan uuden kaupunkitilan tekeminen, raitiotielinjan sujuva kytkeytyminen alueen palveluihin ja liityntäliikenteeseen, ekologisuuden vaaliminen ja viihtyisyyden lisääminen.

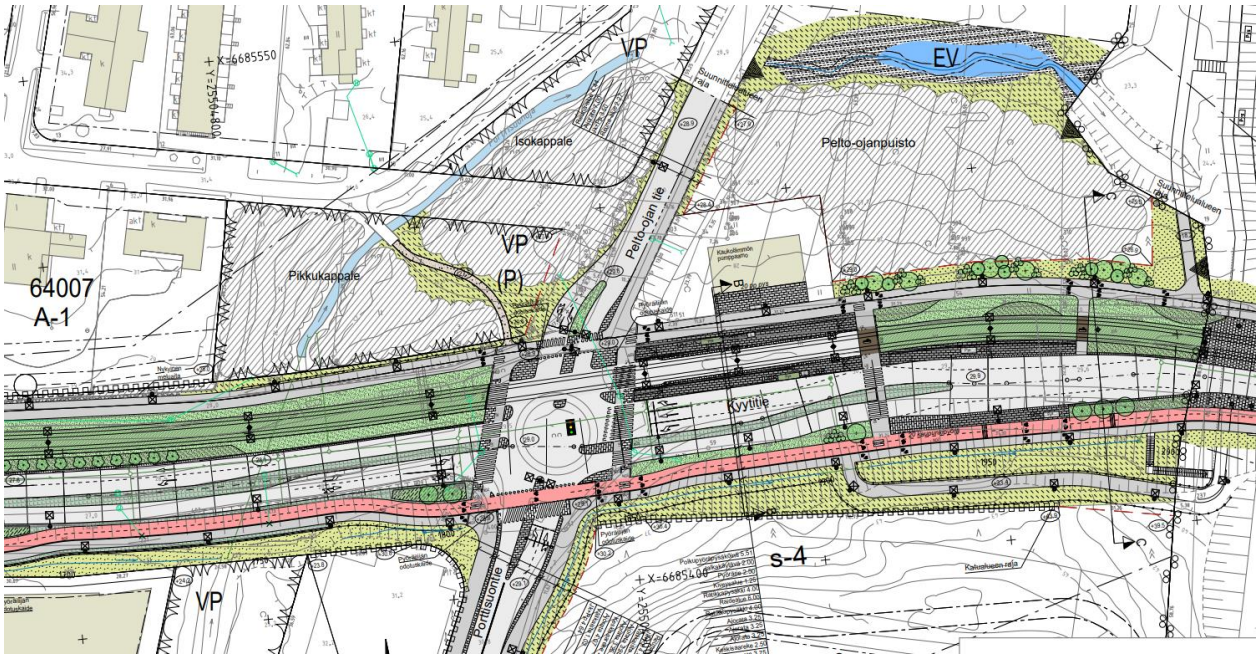

Kuva 17. Ote katusuunnitelmaluonnoksesta Kyytitiellä välillä Salpakuja-Lahdenväylä. (WSP Finland Oy 30.3.2023)

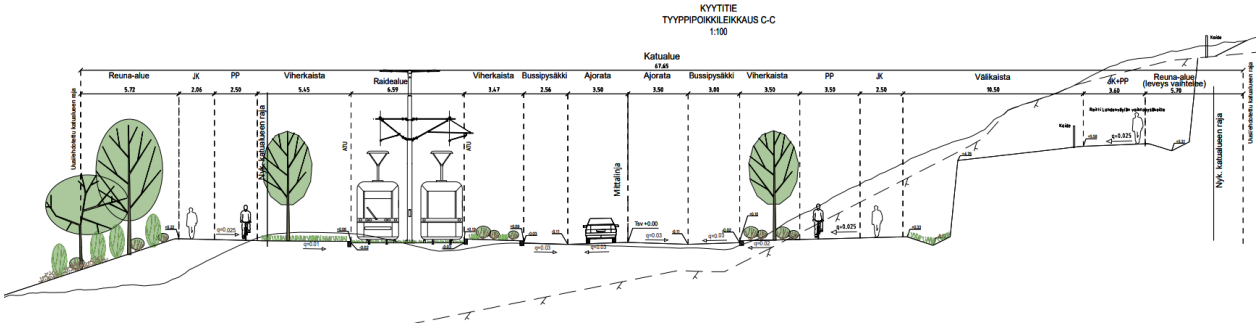

Kuva 18. Poikkileikkauspiirustus Kyytitieltä Lahdenväylän länsipuolelta. (WSP Finland Oy 30.3.2023)

Asuminen

Alueelle ei sijoitu ennestään asumista eikä kaavamuutoksessa alueelle osoiteta asumista.

Taloudelliset vaikutukset, palvelut ja työpaikat

Asemakaavamuutoksella ei sellaisenaan ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, eikä sillä osoiteta uusia palveluja tai työpaikkoja.

Ratikan rakentaminen lisää alueen palvelujen ja työpaikkojen saavutettavuutta ja luo edellytyksiä uusien syntymiselle. Pysäkin vaikutusalueella asuntokysyntä kasvaa sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Asukaskasvu tiivistyy Vantaalla muun muassa ratikkapysäkkien lähiympäristöihin, mikä mahdollistaa ja myös edellyttää palvelutarjonnan kasvua ratikan varrella. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019.)*

Ratikan yleissuunnitelmassa ratikan kokonaiskustannusarvio oli noin 393 miljoonaa euroa *(Ratikan yleissuunnitelma, Liite 15 Investointikustannukset).* Laskelmia tuloista ja menoista on tarkennettu

loppuvuodesta 2022 ja uudestaan helmi-maaliskuussa 2023 (*Vantaan ratikan kustannusraportti, 16.3.2023*).

Rakentamiskustannukset koostuvat raitiotien ja pysäkkien, autojen ajokaistojen, pyöräteiden, jalkakäytävien, puurivien ja muun kadulle suunnitellun rakentamisesta. Lisäksi kustannukset on laskettu maanalaisen infran, kuten johtojen ja putkien, siirtämiselle ja uusien rakentamiselle sekä nykyisten rakenteiden purkamiselle. Kustannuksiin on laskettu materiaalit, suunnittelu ja rakentamisen kulut. Kaikki raitiotien rakentamisesta sekä ratikkakaduille että ympäröiville kaduille aiheutuvat muutokset on otettu huomioon rakentamiskustannuksissa. Esimerkiksi jalkakäytävien ja pyöräteiden parannukset on laskettu mukaan kustannuksiin.

Ratikkareitin katujen rakentamisen kustannusarvioita lasketaan parhaillaan katusuunnitelmien pohjalta. Kun katusuunnitelmaehdotus kultakin kadulta valmistuu, siitä lasketaan kustannukset. Kustannukset vaihtelevat katujen mukaan. Joulukuussa 2022 saatiin laskettua ensimmäiset osuudet Kyytitiellä ja Hakunilantiellä.

Kiinteistötaloudellisessa analyysissä *(Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitys 12.12.2022)* vertailtiin ratikan ja bussin tuottoa. Ratikan ja bussin tuottovertailussa ratikan kiinteistötaloudelliset tulot ovat 592,4 miljoonaa euroa ja bussin 272,8 miljoonaa euroa. Kiinteistötaloudelliset tulot muodostuvat maankäyttösopimuskorvauksista ja maan myynnistä toimitila- ja asuinrakentamista varten. Ratikan lisätuotto bussiin verrattuna on 320 miljoonaa euroa.

Verotulot koostuvat kiinteistöveroverokertymän kasvusta ja rakentamisesta palautuvasta verotulosta. Kaupunki saa enemmän kiinteistöveroja, kun rakentamista tulee enemmän ratikan myötä. Ratikan myötä kiinteistöverokertymän kasvuksi on vuonna 2019 arvioitu 120 miljoonaa euroa.

Vuoden 2019 arvion mukaan ratikan myötä 40 vuoden aikana Vantaa maksaa HSL:lle 315 miljoona euroa lisää kuntaosuutta ja HSL maksaa Vantaalle 337 miljoonaa euroa enemmän infrakorvauksia. Vaikutus Vantaan kaupungille on arvioitu olevan +23 miljoona euroa 40 vuoden aikana. Arvio päivitetään ratikan hankesuunnitelmaan keväällä 2023.

Tämänhetkisen MAL-sopimuksen mukaan valtio maksaa 30 prosenttia Vantaan ratikan suunnittelukustannuksista. Jos ratikka päätetään rakentaa, on mahdollista, että valtio maksaa 30 prosenttia rakentamiskustannuksista.

Arviot ratikkahankkeen tuloista ja kustannuksista tarkentuvat, kun suunnittelu edistyy.

Sosiaalinen ympäristö

Kaavalla ei osoiteta uutta asumista.

Ratikan rakentaminen parantaa alueen saavutettavuutta ja imagoa sekä lisää alueiden viihtyisyyttä ja houkuttelevia asuin- ja työpaikka-alueita. Ratikan pysäkkiympäristöt toteutetaan esteettöminä.

Virkistys

Kaavan toteutuminen muuttaa Kyytitien pohjois- ja eteläpuolella pieniä osia lähivirkistysalueista katualueeksi. Muutokset koskevat pieniä alueita, eikä niillä ole vaikutusta aluetta ympäröiviin laajempiin virkistysalueisiin. Ratikan toteuttaminen parantaa suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvien virkistysalueiden saavutettavuutta.

Kulttuuriperintö

Kaavalla ei ole vaikutuksia arvokkaaseen kulttuuriperintöön tai muinaisjäännöksiin.

Liikenne

Hankkeella edistetään seudullisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta sekä varmistetaan edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen.

Autoliikenne

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen. Asemakaavamuutoksen ja raitiotien mahdollinen toteuttaminen vaikuttaa ajojärjestelyihin Kyytitiellä. Raitiotie on suunniteltu kulkemaan Kyytitien katualueen pohjoisosassa. Suunnittelualueelle sijoittuva kiertoliittymä on suunniteltu muutettavaksi liikennevalo-ohjatuksi liittymäksi. Ajoliittymiin ei esitetä muutoksia.

Raitiotien rakentaminen ja liikennöinti vaikuttaa henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Joukkoliikenteen parantuva palvelutaso vaikuttaa henkilöautojen matkamääriin, suoritteisiin ja sitä kautta tieliikenteen päästöihin ja ruuhkautumiseen. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Joukkoliikenne

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen. Suunnittelualueelle sijoittuu Lahdenväylän raitiotiepysäkki, joka sijaitsee Kyytitiellä Pelto-ojan tien risteyksen itäpuolella. Kyseinen ratikkapysäkki toimii vaihtopysäkkinä Lahdenväylän joukkoliikenteeseen. Katualuevarauksissa huomioidaan uudet kulkuyhteydet Lahdentien vaihtopysäkeille.

Ratikan rakentamisen myötä matkustus painottuu joukkoliikenteeseen. Vuonna 2030 joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa ratikan käytävässä noin prosenttiyksiköllä ja Vantaan ratikalla arvioidaan päivittäin matkustavan noin 31 000 matkustajaa. Vuonna 2050 määrän arvioidaan ylittävän 45 000 matkustajaa. Vantaan ratikka tarjoaa houkuttelevan joukkueliikennepalvelun bussiyhteyttä lyhyemmillä matka-ajoilla ja paremmalla täsmällisyydellä. Vantaan ratikka luo korkean tason poikittaisen joukkoliikenneyhteyden Lentoaseman, Aviapoliksen, Tikkurilan, Hakunilan, Mellunmäen ja usean pienemmän joukkoliikenteen solmupisteen välille. *(Vantaan ratikan matkustajamääräennusteet, WSP Finland Oy 28.10.2022).*

Lahdenväylän raitiovaunupysäkiltä ratikan matka-ajat tulevat olemaan Tikkurilaan arviolta 6 minuuttia, Jumbon kauppakeskukseen arviolta 22 minuuttia, Lentoasemalle arviolta 34 minuuttia ja Mellunmäen metroasemalle arviolta 17 minuuttia (*Vantaan ratikka, raitiotieliikenteen simulointi, Sweco Infra&Rail Oy, Lokakuu 2021*).

Ratikan suunnittelu ja toteuttaminen on yksi Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartan (28.2.2022) toimenpiteistä. Vantaan ratikka kytkeytyy myös koko pääkaupunkiseudun laajaan raideliikenneverkkoon ja kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus).

Kävely ja pyöräily

Raitiotien suunnittelun tavoitteena on turvallisen liikenneympäristön syntyminen. Ratikan katusuunnitelmissa jalankulun ja pyöräilyn olosuhteet on suunniteltu turvallisiksi, sujuviksi ja selkeiksi erityisesti raitiotien ja katujen ylityskohdissa *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019).* Parannetut jalankulun ja pyöräilyn reitit näkyvät asemakaavassa leveämpänä katualuevarauksena.

Ratikan yleissuunnitelman jälkeen on laadittu pyöräliikenteen tarkastelu ratikan varrella *(WSP Finland Oy, 2020*), jossa Kyytitien eteläpuolelle on määritelty pyöräilyn baana. Baanat mahdollistavat nopean ja sujuvan yhteyden aluekeskusten välillä. Baanat on suunniteltu erityisesti

pitkämatkaiseen ja nopeavauhtiseen pyöräilyyn. Baana on erotettu jalankulkuväylästä, mikä parantaa kevyen liikenteen olosuhteita ja turvallisuutta.

Lahdenväylän viereisen Pelto-ojan tien bussipysäkin kohdalle on esitetty 20 kaupunkipyöräpaikkaa. Tien pohjoispuolella ratikkapysäkin vieressä on paikka pyöräpysäköinnille, jossa on 20 pyöräpaikkaa.

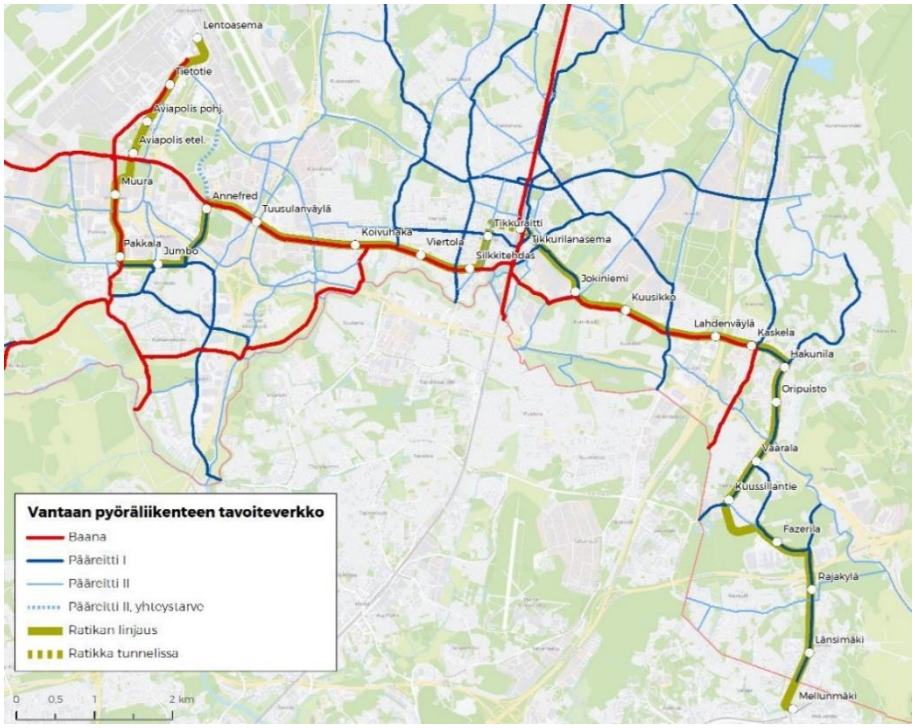

Kuva 19. Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko (WSP Finland Oy 2020).

Ratikan rakentaminen tulee vaikuttamaan kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin rakentamisen aikana. Nämä vaikutukset pyritään minimoimaan rakentamisen vaiheistuksella sekä esimerkiksi huolellisella opastuksen suunnittelulla ja toteutuksella.

Toteutuessaan Vantaan ratikka sekä siihen liittyvä muu katusuunnittelu edistää joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä sekä palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta.

Vesihuolto

Alueelle on rakennettu vesihuolto kohdan 2.1.3. mukaan. Katualueen ja tonttien muutokset sekä raidelinjan sijainti vaikuttavat vesihuoltolinjojen siirtotarpeisiin radan läheisyydessä.

Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit. Hulevesien hallinnassa ja johtamisessa tulee suosia luonnonmukaisia ja maanpäällisiä ratkaisuja. Pelto-ojan puistoon on varattu ohjeellinen ala hulevesialtaalle, jota voi hyödyntää hulevesien viivyttämisessä.

Muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää tonteilla ennen vesien johtamista Porttisuonojaan. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tontin hulevesisuunnitelma tulee esittää rakennuslupaa haettaessa.

Ympäristöhäiriöt

Melu

Vantaan raitioradan meluselvitys on valmistunut 31.8.2022 (Sitowise Oy). Selvityksessä laskettiin melumallinnuksen keinoin nyky- ja ennustetilanteen päivä- ja yöajan keskiäänitasot. Meluntorjuntatarve määritettiin melutason muutoksen ja raitioliikenteen aiheuttaman melun perusteella. Rakenteellista meluntorjuntaa esitetään kohteissa, joissa raitioliikenteen aiheuttama melu ylittää ohjearvon ja raitio-, tie- ja katuliikenteen yhteismelu hankkeen myötä huomattavissa määrin kasvaa (yli 2 dB).

Nykyisen paaluvälillä 12340–12525 sijaitsevan meluseinän kuntoa tarkastellaan Vantaan kaupungin toimesta myöhemmässä vaiheessa erikseen. Pelto-ojan tien varressa sijaitseva melueste säilyy.

Ennustetilanteessa tie-, katu- ja raitiotien yhteismelu ylittää ohjearvot suurella osalla pientaloalueen ulkoalueita. Tie- ja raitioliikenteen yhteismelun melun suurin keskiäänitaso (LAeq, päivä) herkkien kohteiden julkisivulla on 64 dB. Raitioliikenteen aiheuttama suurin päiväajan keskiäänitaso julkisivuilla on 55 dB ja enimmäisäänitaso 67 dB. Raitiovaunun melu ei ylitä ohjearvoa 55 dB oleskelualueilla kaava-alueella.

Hanke ei aiheuta kohteessa meluntorjuntatarvetta. Sisämelun keskiäänitason ohjearvot 35 dB ja 30 dB sekä enimmäisäänitason tavoitearvo 45 dB eivät ylity, kun oletetaan rakenteiden täyttävän tavanomaisen äänitasoerovaatimuksen 30 dB. Ulkoilualueiden melutaso ei nouse hankkeen myötä kuin pienellä alueella ja raitiovaunun melu ylittää päiväajan melun ohjearvon vain osalla oleskelualuetta.

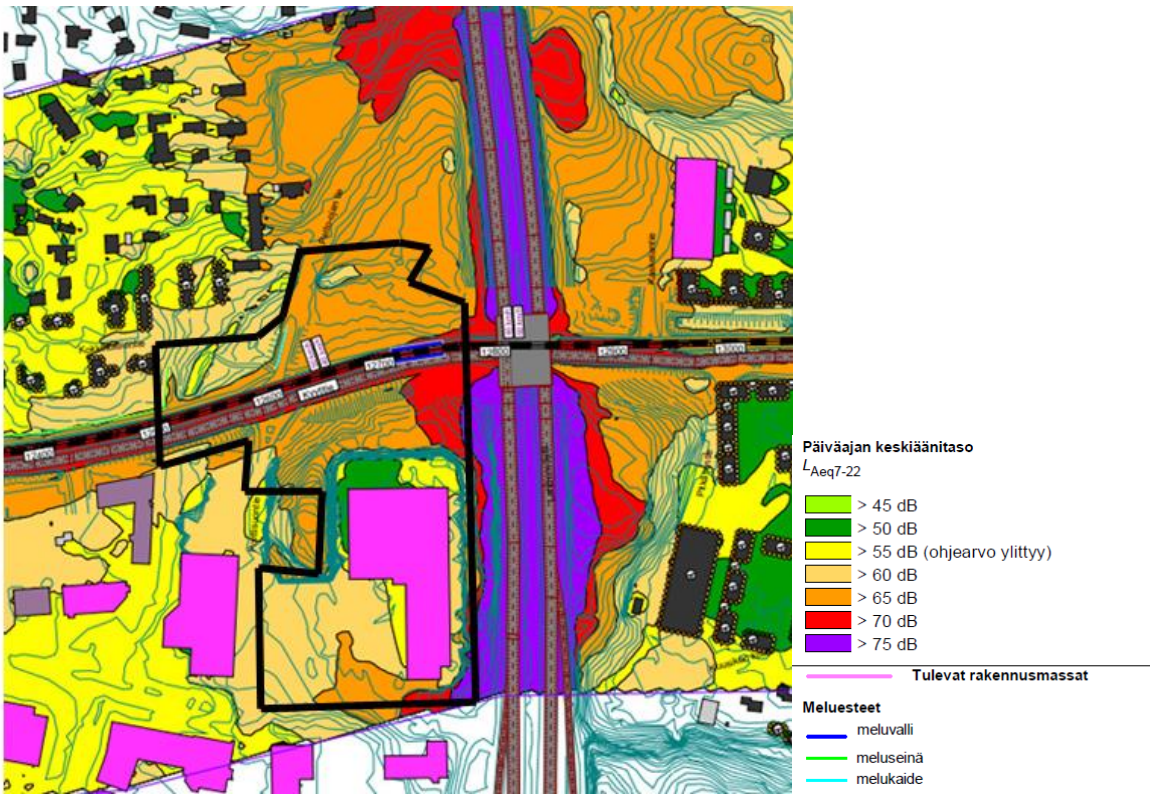

Kuva 20. Ote tieliikennemelun ja raitiotien yhteismelun päiväaikaisesta ennustetilanteesta Kyytitiellä (Sitowise Oy 31.8.2022). Kuvassa on esitetty myös suunnitellut rakennusmassat.

Tärinä- ja runkomelu

Vantaan raitiotien tärinä- ja runkomeluselvityksen *(WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 25.2.2022*) mukaan Pelto-ojan kaava-alueella ei runkomelu leviä katualueelta pientaloalueelle. Kaava-alueelle sijoittuva liikerakennus ei sijoitu runkomelun riskialueelle (45 dB).

Tärinä- ja runkomeluselvityksen perusteella raitiovaunun aiheuttama tärinä ei Vantaan ratikan raitiotielinjauksella ole arvioinnin mukaan merkittävä riski. Laskennallisesti tärinän voi tarkastella +15 metrin etäisyydelle raitiotiestä. Laskennan perusteella tärinä on alle asumismukavuuden ohjearvona < 0,30 mm/s koko raitiotielinjauksella.

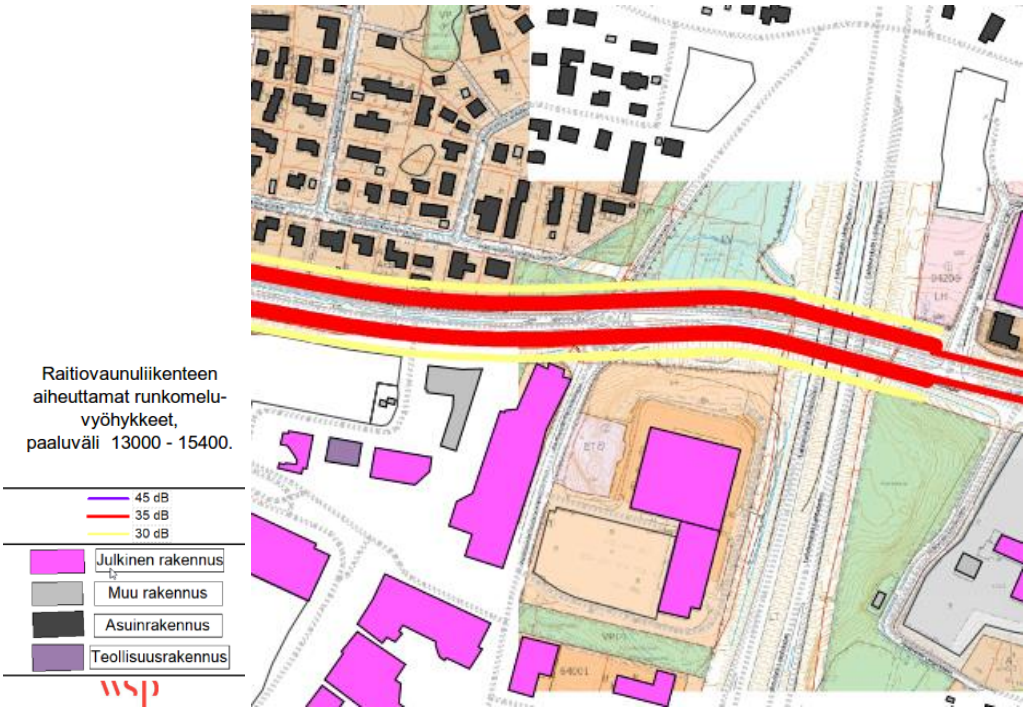

Kuva 21. Raitiovaunuliikenteen aiheuttamat runkomelualueet Kuninkaalan alueella, paaluväli 13000–15400. (Tärinä- ja runkomeluselvitys, WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 25.2.2022).

Kaavassa on annettu suunnittelua koskeva määräys, jolla pyritään varmistamaan, ettei raitiotieliikenteestä aiheudu sen lähiympäristön rakennuksiin merkittävää runkomelu- tai tärinähaittaa. Määräyksen mukaan, mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.

Raitiotien suunnitelmaratkaisut tehdään niin, että tärinä pysäytetään ratarakenteisiin. Käytettäviä teknisiä menetelmiä on erilaisia ja niiden tarkempi suunnittelu tehdään katu- ja rakennussuunnitelmavaiheessa.

VTT:n suositukset värähtelyluokista ja runkomelun ohjearvoista on esitetty alla *(Sweco, 23.5.2022).*

Värähtely-luokka	Kuvaus olosuhteista	$v_{w,95}$ (mm/s)
A	Hyvät asuinolosuhteet *Ihmiset eivät yleensä havaitse tärinää*	≤ 0,10
B	Suhteellisen hyvät olosuhteet *Ihmiset voivat havaita tärinän, mutta se ei ole yleensä häiritsevää*	≤ 0,15
C	Suositus uusien rakennusten ja väylien suunnittelussa *Keskimäärin 15 % asukkaista pitää tärinää häiritsevänä ja voi valittaa häiriöstä*	≤ 0,30
D	Olosuhteet, joihin pyritään vanhoilla asuinalueilla *Keskimäärin 25 % asukkaista pitää tärinää häiritsevänä ja voi valittaa häiriöstä*	≤ 0,60

Rakennustyyppi	Runkomelutaso L_{prm} (dB)
Radio-, tv- ja äänitysstudiot, konserttisalit	25-30
Asuinhuoneistot	30/35*
Hoito- ja sosiaalihuollon laitokset, majoitustilat	30/35*
Kokoontumis- ja opetustilat	35
Toimistot, kaupat, näyttelytilat, museot	40/45*

*Kuva 22. VTT:n suositukset värähtelyarvoista ja runkomelun ohjearvoista. * Avoradat: Mikäli kaavamääräyksessä on annettu ohje julkisivun ilmaääneneristävyydestä, on suositeltavaa käyttää runkomelutason tiukempaa raja-arvoa. Lähde: Sweco 23.5.2022.*

Ilmanlaatu

Itse raitioliikenteellä ei ole vaikutusta ilmanlaatuun tai ilmanlaatu voi jopa hieman parantua raitiotieosuuksilla linja-autokaluston käytön vähentyessä. Rakentamisen aikana pölyämisen ja työkoneiden päästöt voivat väliaikaisesti heikentää ilmanlaatua. Pienhiukkasten ja typpidioksidin pitoisuudet tulevat arvioiden mukaan ajoneuvokannan muuttuessa laskemaan, mikä parantaa ilmanlaatua.

Maaperän pilaantuneisuus

Suunnittelualueelta laaditun PIMA-riskien selvityksen *(Golder Associates Oy 2020)* mukaan suunnittelualueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu PIMA-kohteita.

Rakentamisen aikaiset ympäristöhäiriöt

Vantaan ratikan ja siihen liittyvän katuympäristön rakentaminen aiheuttaa tilapäisiä häiriöitä ajoneuvo- ja joukkoliikenteeseen, jalankulkuun ja pyöräilyyn sekä mahdollisesti myös asumiseen ja muihin toimintoihin. Raitiotien rakentamisen aikaiset työmaavedet tulee käsitellä esimerkiksi laskeuttamalla siten, ettei hulevedet vastaanottavaan Porttisuonojaan aiheudu kiintoaineskuormitusta.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Luonnon monimuotoisuus

Kaavamuutos koskee jo pääosin rakentunutta aluetta, joten vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön arvioidaan olevan vähäiset.

Ratikka kulkee pääosin olemassa olevassa kaupunkirakenteessa, jossa se sovitetaan joko olemassa olevaan tai levennettävään katualueeseen. Näin ollen raitiotiellä ei ole laajoja vaikutuksia luonnon arvokohteisiin. Raitiotien luontovaikutukset kohdistuvat pääosin lähiympäristöön, kun katutila laajenee tai sen poikkileikkaus muuttuu. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Katusuunnitelmaluonnoksissa *(WSP Finland Oy 30.3.2022)* Kyytitien katualuetta on suunniteltu leventää sekä sen etelä- että pohjoispuolelle. Tämä pienentää kaava-alueen viheralueiden määrää yhteensä noin 2 500 m². Katualueita on levennetty suunnitellun ratikan lisäksi myös Kyytitien ja Pelto-ojan tien risteyksen tuntumaan rakennetun kaukolämmön pumppaamorakennuksen johdosta, joka kaavassa on sijoitettu katualueelle et-merkinnällä.

Kaava-alueen pohjoisosan viheralueille sijoittuvat arvokkaat luontokohteet on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeinä alueina luo-merkinnällä. Tämä parantaa näiden arvokkaiden luontokohteiden säilymisedellytyksiä. Porttisuonoja on merkitty kaavassa avo-ojan merkinnällä.

Raitiotien toteuttamisen tavoitteena on olemassa olevan kaupunkivihreän vaaliminen ja sen mahdollisimman runsas lisääminen. Puu- ja pensasistutuksia on alustavissa katusuunnitelmaluonnoksissa pyritty lisäämään katualueelle niin paljon kuin mahdollista ottaen huomioon olemassa oleva tila ja näkemäalueet.

Maa- ja kallioperä

Rakentamisen aikana alueen maaperään kohdistuvat vaikutukset aiheutuvat mahdollisen raitiotien ja siihen liittyvien ajoyhteyksien uudelleenjärjestämisen perustamista varten tehtävistä maankaivuista. Kaavan mukainen rakentaminen vaatii huomattavia maanpinnaleikkauksia Kyytitien eteläpuoleisella korttelialueella.

<u>Rakennettavuus maaperän suhteen</u>
Alustavan arvion mukaan kitkamaa-alueella rakennukset voidaan perustaa maanvaraisesti.

Kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti.

Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Rakentamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Vesistöt ja vesitalous

Asemakaavan muutosalueella vettä läpäisemättömän pinnan määrä tai hulevesimäärä ei lisäänny nykytilanteeseen verrattuna.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Asemakaavamuutoksella ei itsessään ole merkittävää vaikutusta ilmastonmuutoksen kannalta. Asemakaavamuutos mahdollistaa kuitenkin ratikan rakentamisen, jolla on ilmastovaikutuksia.

Vantaan ratikan resurssiviisauden suuntaviivojen mukaan *(Sitowise Oy, 13.5.2020)* resurssiviisaus ohjaa Vantaan ratikan suunnittelun valintoja. Vantaan ratikan katu- ja rakentamissuunnitelmista tehdään päästölaskentaa suunnittelun edetessä. Ratikan rakentamisen jokainen vaihe, myös kaavan osoittamalla alueella, toteutetaan mahdollisimman resurssiviisaasti. Parhaillaan laaditaan ratikan resurssiviisauden toteutukseen tarkempaa suunnitelmaa.

Yleisesti infrahankkeiden päästöjä muodostuu maa- ja kalliomassojen käytöstä, niiden kuljetuksista, taitorakenteiden rakentamisesta (mm. sillat, tukimuurit), pohjarakenteista (mm. syvästabilointi, paaluperustukset, kevennykset) sekä asfalttipäällysteistä.

Infrarakentamisessa käytettävien päästöintensiivisten rakennusosien (syvästabilointi, sillat, paalulaatat yms.) hiilidioksidipäästöitä valtaosa syntyy sementin valmistuksessa. Näitä päästöjä on mahdollista vähentää käyttämällä vähäpäästöisempää sementtiä sekä suosimalla kotimaisia ja

kierrätettyjä materiaaleja. Myös puulla voidaan tietyissä osin korvata betonirakenteita. Tunnelirakentamisessa syntyvä louhe hyödynnetään ratikan tai muiden väylien pohjarakenteissa.

Infran rakentamisen lisäksi aiheutuu materiaalien ilmastovaikutuksia raitiotiekaluston hankinnasta ja ylläpidosta ja energian kulutuksen ilmastovaikutuksia raitiotien käyttöenergiasta. Kaavoitus mahdollistaa välillisesti näiden vaikutusten toteutumisen, mutta nämä asiat eivät silti ole kaavoituksella ohjattavissa.

Koneiden päästöjen vähentämiseksi Vantaan kaupunki on sitoutunut green deal -sopimukseen, jonka mukaisesti kaikki työmaat ovat työkoneiden ja energiankäytön osalla fossiilivapaita vuoteen 2025 mennessä. Hengitysilman osalla päästöttömyyteen pyritään vuoteen 2030 mennessä. Vantaalla on jo kiristetty näitä päästöjä hillitseviä Stage- ja Euro -luokkia.

Vantaan ratikan yleissuunnitelman mukaisesti raitiotien liikennöinti vaikuttaa henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Henkilöautojen matkamäärät, suoritteet ja siten tieliikenteen päästöt vähenevät, kun joukkoliikenteen palvelutaso paranee.

Ratikan infrarakentamiseen tarvittavien materiaalien ja niiden hankintalähteen vaihtoehtojen hiilijalanjälkeä on vertailtu *Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvityksessä (Design Manual Liite 1, WSP Finland Oy 2020*). Laskennassa käytettiin yleissuunnitelmassa määriteltyjä pinta- aloja eri ratikan osuuksille. Tehdyt laskelmat perustuivat käytettyihin materiaaleihin, niiden elinkaareen ja kuljetusmatkoihin. Selvityksessä on vertailtu kotimaisia materiaaleja (skenaario A, hiilijalanjälki 6 800 CO_2-tonnia), kotimaisia kierrätettyjä materiaaleja (skenaario B, hiilijalanjälki 1 800 CO_2-tonnia) ja aasialaisia materiaaleja (skenaario C, hiilijalanjälki 14 000 CO_2-tonnia). Tuloksia suhteutettiin ”Hiilineutraali Vantaa 2030” tavoitteeseen. Tarkastelun mukaan paras vaihtoehto on skenaario B, jossa käytetään kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja sekä lisätään kasvillisuuden määrää.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tie- ja raitioliikenteen melu ja tärinä sekä pilaantuneet maa-alueet on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Ratikan jatkosuunnittelu toteutetaan vuosina 2020–2023, jonka jälkeen koko ratikkahankkeesta voidaan tehdä investointipäätös noin vuonna 2023. Ratikan mahdollinen rakentaminen tapahtuisi v. 2024–2028.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Asemakaavoitus:	Marjaana Yläjääski	aluearkkitehti
	Anna Sarikaya	asemakaava-arkkitehti
	Sari Simonen	kaavatekninen koordinaattori
	Leena Kaunismäki	kaavatekninen koordinaattori
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
Vantaan ratikka:	Tiina Hulkko	hankejohtaja
	Sauli Hakkarainen	suunnittelupäällikkö
	Petra Linnasaari	suunnitteluinsinööri
	Hannakaisa Markkanen	tiedottaja

Kadut ja puistot:	Antti Auvinen Susanna Koponen	vesihuollon suunnittelu liikenteen alueinsinööri
Yleiskaavoitus:	Eeva Eitsi	maisema-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Sinikka Rantalainen Jouni Ahtiainen	ympäristösuunnittelija ympäristösuunnittelija
Mittaus- ja geopalvelut:	Heikki Kangas Janne Karppinen	geotekniikkapäällikkö geotekniikkainsinööri
Kiinteistöhallinta ja asuminen:	Teemu Jääskeläinen	maankäyttöinsinööri
Ramboll Finland Oy:	Tiina Heikkilä	projektipäällikkö

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 18. päivänä huhtikuuta 2023

Marjaana Yläjääski aluearkkitehti	Anna Sarikaya asemakaava-arkkitehti

Asemakaavan seurantalomake
Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	**092 Vantaa**	**Täyttämispvm**	**15.11.2022**
Kaavan nimi	002485 Kuninkaala 64 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	**23.11.2020**
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	**092002485**
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	**7,0704**	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	**7,0704**

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**7,0704**	**100,0**	**16000**	**0,23**	**0,0000**	**0**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	4,0366	57,1	16000	0,40	-0,0199	0
T yhteensä						
V yhteensä	0,3380	4,8	0		-0,0213	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,9994	28,3	0		0,2938	0
E yhteensä	0,6964	9,8	0		-0,2526	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m^2]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m^2 +/-]
Yhteensä	**7,0704**	**100,0**	**16000**	**0,23**	**0,0000**	**0**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	4,0366	57,1	16000	0,40	-0,0199	0
KM	4,0366	100,0	16000	0,40	-0,0199	0
T yhteensä						
V yhteensä	0,3380	4,8	0		-0,0213	0
VP	0,3380	100,0	0		-0,0213	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,9994	28,3	0		0,2938	0
Kadut	1,9994	100,0	0		0,2938	0
E yhteensä	0,6964	9,8	0		-0,2526	0
EV	0,6964	100,0	0		-0,2526	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

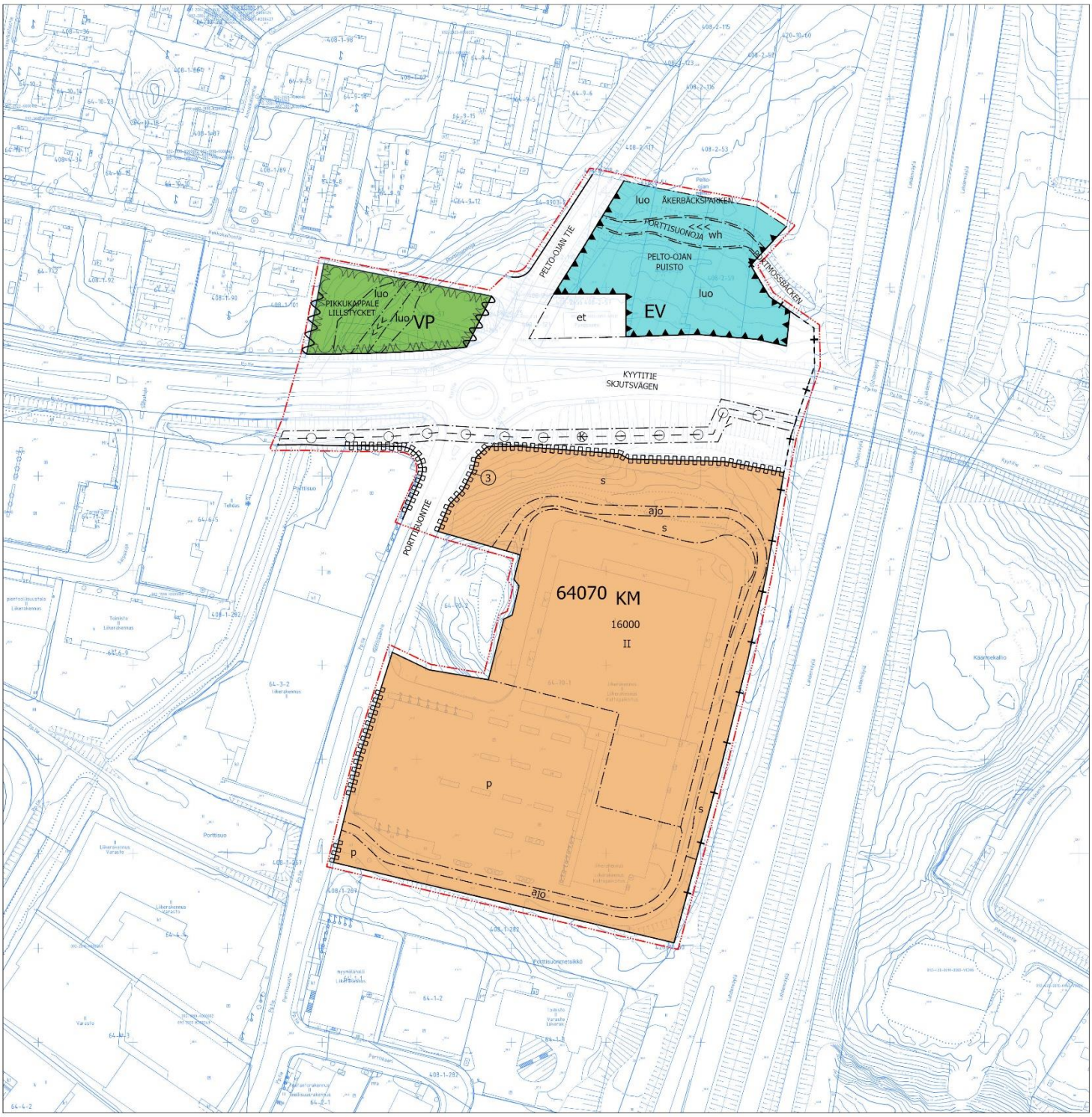

Asemakaavan muutosehdotus

Vantaan kaupunki 18.4.2023

Metriä
0 25 50 100

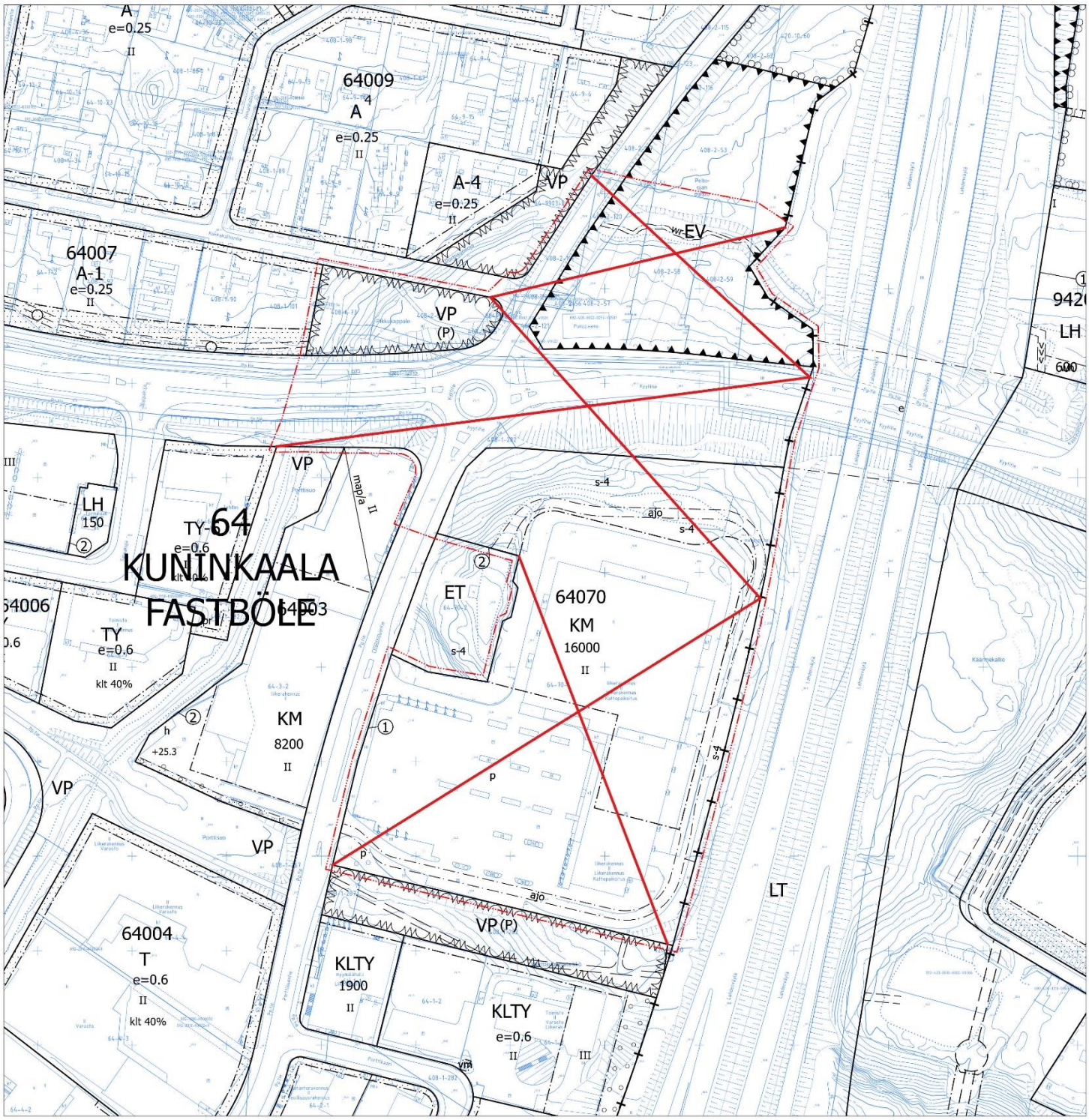

Poistettavat merkinnät

Metriä
0 25 50 100

002485	1/2
Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002485	18.4.2023

Vantaan kaupunki

Vantaan ratikka: Pelto-oja

Kaupunginosa 64, KUNINKAALA

Vanda stad

Vandaspåran: Åkerbäcken

Stadsdel 64, FASTBÖLE

Asemakaavan muutos
Osa korttelia 64070 sekä katu-, virkistys- ja erityisalueet.

Ändring av detaljplanen
Del av kvarteret 64070 samt gatu-, rekreations- och specialområden.

Tonttijaon muutos
Osa korttelia 64070.

Ändring av tomtindelningen
Del av kvarteret 64070.

1:2000

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
	3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
KM	**Liikerakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön.**	**Kvartersområde för affärsbyggnader där en stor detaljhandelsenhet får placeras.**
	Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan tiloja.	På områden får inte placeras utrymmen för dagligvaruhandel.
	Vähittäiskaupan liiketilat saavat olla paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan liiketiloja.	Affärslokalerna för detaljhandel får vara affärslokaler för specialvaror som kräver mycket utrymme.
	Rakennuksien julkisivuissa ja aidoissa on käytettävä korkealuokkaisia materiaaleja. Sisääntulo-osan tulee selvästi erottua.	Byggnadernas fasader och stenmaterialet i inhägnadena ska bestå av högklassigt material. Ingångspartiet ska tydligt markeras.
	Ilmastointi- tai muut tekniset tilat saavat ylittää suurimman sallitun kerrosluvun tai rakennusoikeuden.	Ventilations- eller andra tekniska utrymmen får överskrida största tillåtna våningsantal eller byggnadsrätt.
	Rakennusten suunnittelussa on huolehdittava siitä, että ympäristön ilman epäpuhtauksien siirtyminen sisätiloihin on estetty. Rakennusten raittiin ilman otto tulisi sijoittaa mahdollisimman etäälle vilkkaista liikenneväylistä.	Vid planering av byggnader måste försiktighet iakttas för att förhindra överföring av föroreningar från omgivande luft inomhus. Friskluftsintag i byggnader bör placeras så långt bort som möjligt från trafikerade trafikleder.
	Toimisto- ja ravitsemustilojen ulkokuoren ääneneristys tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB.	Ljudisoleringen mot trafikbuller i arbetsrummens och näringsinrättningarnas yttre skal ska vara minst 30 dB.
	Rakennusta ympäröiville pysäköimispaikoille on tasaisesti jaoteltuna istutettava 1 puu ja pensaita 200 neliömetriä kohti.	På parkeringsplatserna runtom byggnaden ska jämnt fördelat planteras ett träd och buskar per 200 kvadrameter parkeringsyta.
	Korttelialueelle saa sijoittaa kaksi mainostornia, joiden korkeus ja muoto määritellään rakennusluvan yhteydessä.	I kvartersområdet får två reklamtorn placeras. Tornens höjd och utformning fastställs i samband med bygglovet.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät: Toimistot 1 autopaikka/50 k-m² Liiketilat 1 autopaikka/35 k-m²	Minimiantalet bilplatser: Kontor 1 bilplats/50 m²-vy Affärslokaler 1 bilplats/35 m²-vy
VP	**Puisto.**	**Park.**
EV	**Suojaviheralue.**	**Skyddsgrönområde.**
	Kaupunginosan raja.	**Stadsdelsgräns.**
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
3	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**

002485 2/2

64	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
KUNIN	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
64070	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
16000	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
II	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
et	**Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.** Alue on varattu kaukolämmön pumppaamoa varten. Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan sekä materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja kaupunkikuvaan sopivia. Tekniset laitteet tulee maisemoida.	**Område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.** Området är reserverat för fjärrvärmepumpstationen. Byggnaden och konstruktionerna ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material och passa stadsbilden. Teknisk utrustning bör anpassas till landskapet.
wh	**Ohjeellinen hulevesialue.**	**Riktgivande dagvattenområde.**
luo	**Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.**	**Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald.**
	Katu. Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö. Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto.	**Gata.** Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider de tillåtna högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009). I planeringen och byggandet av spårvagnen ska även tas hänsyn till den anvisade markanvändningen i detaljplaner utanför planområdet som godkänts före den 31.12.2021. Ifall en spårvagns hållplats placeras på gatuområdet, ska hållplatsens vindskydd övertäckas med ett gröntak.
ajo	**Ajoyhteys.**	**Körförbindelse.**
p	**Pysäköimispaikka.**	**Parkeringsplats.**
>>>	**Avo-oja.**	**Öppet dike.**
k	**Maakaasujohtoa varten varattu alueen osa.**	**För naturgasledning reserverad del av område.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.**
	Alueelle on rakennettava melueste. Merkintä osoittaa esteen likimääräisen sijainnin.	**Området skall förses med bullerskydd. Beteckningen anger skyddets ungefärliga placering.**
s	**Suojeltava alueen osa.** Alueen osa, jonka maastomuotoja ei saa muuttaa. Kasvillisuutta tulee kehittää kasvupaikalle sopivin lajein.	**Del av område som ska skyddas.** Del av område där terrängformerna ej får ändras. Vegetationen bör på växtplatsen utvecklas genom att plantera lämpliga växtsorter.
	YMPÄRISTÖOLOSUHTEET Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit. Hulevesien hallinnassa ja johtamisessa tulee suosia luonnonmukaisia ja maanpäällisiä ratkaisuja. Rakentamisen aikaiset työmaavedet tulee käsitellä esimerkiksi laskeuttamalla siten, ettei hulevedet vastaanottavaan Porttisuonojaan aiheudu kiintoaineskuormitusta.	MILJÖFÖRHÅLLANDEN Dagvattenhanteringen och avledningsvägarna ska beaktas vid planeringen och byggandet. Naturliga och ovanjordiska lösningar bör föredras vid hantering och ledandet av dagvatten. Byggarbetsplatsvatten vid byggandet ska behandlas till exempel genom dekanteringsmetod så att Portmossbäcken, som tar emot dagvatten, inte belastas av suspenderade ämnen.
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område ska en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

VANTAAN KAUPUNKI

Asemakaavoitus MYL, ASA

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS 002485
Vantaan ratikka: Pelto-oja
LAUSUNNOT JA VASTINEET
18.4.2023

---

kaupunkiympäristölautakunta 13.12.2022 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **002485** /Vantaan ratikka: Pelto-oja. Lausuntoja pyydettiin 15 kpl ja saatiin 9 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, 25.1.2023 Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut HSY	Asemakaavamuutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan. HSY toteaa, että katualueen ja tonttien muutokset sekä raidelinjan sijainti aiheuttavat vesihuoltolinjoille siirtotarpeita. Lisäksi on rakennettava uutta hulevesiviemäriä. HSY lausuu, että uusien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikkahankkeen suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa.	Ei toimenpiteitä.
NRO 2, 1.2.2023 Helsingin Seudun Liikenne HSL	HSL kannattaa alueen kestäviin liikkumismuotoihin panostavaa suunnittelua, selkeisiin turvallisiin ja esteettömiin yhteyksiin tulee kiinnittää huomiota myös jatkosuunnittelussa. HSL:n mukaan alueen bussipysäkkiverkostoa tulee tarkastella kokonaisuutena. HSL esittää, että Pelto-ojan tie (V6433) vastinparille jätettäisiin varaus Porttisuontien varteen. Tämä mahdollistaisi kääntymisen Porttisuontieltä länteen päin tilanteessa jossa pysäkki Pelto-ojan tie (V6410) on siirtynyt	Bussipysäkit sijaitsevat Kyytitiellä Porttisuontien ja Pelto-ojan tien itäpuolella. Kyseiset pysäkit toimivat vaihtopysäkkeinä mahdollisille tuleville Lahdenväylän pysäkeille. Ratikan Lahdenväylän pysäkki sijaitsee Kyytitien pysäkkien läheisyydessä. Porttisuontien ja Pelto-ojan tien länsipuolella on rajallisesti tilaa saada mahdutettua toista pysäkkiä Kyytitielle länteenpäin. Tällainen ratkaisu vaatisi ajoväylien ja jalankulku-pyörätien siirtämistä Kyytitiellä pohjoisemmaksi pikkukappaleen puiston puolelle. Lisäksi muutos vaatisi osan Kyytitien pohjoispuoleisesta asuinkorttelista muutettavan katualueeksi. Ratikan linjausta jouduttaisiin laittamaan mutkalle, mikä vaikuttaisi liikennöintiin. Tällainen ratkaisu ei ole toivottava.

	risteyksen itäpuolelle. HSL tuo esille, että hyvä pysäkkiverkko ja toimivat kevyenliikenteenyhteydet helpottaisivat isoissa kaupoissa asiointia ilman omaa autoa. HSL on mielellään mukana jatkosuunnittelussa.	Mahdollista olisi jatkossa tutkia yhtä uutta bussipysäkkiäparia Porttisuontien varteen lähelle Kyytitien risteystä, jolloin Porttipuiston liikealueelta tai sinne matkaavilta olisi lyhyempi matka Kyytitien ratikkapysäkille. Ei toimenpiteitä.
NRO 3, 14.2.2023 Fingrid	Fingrid ei tee lausuntoa *002485, Ratikka: Pelto-oja-Porttisuo* -asemakaavanmuutoksesta, sillä tällä kyseisellä alueella ei ole Fingridin voimajohtoja eikä muita toimintoja.	Ei toimenpiteitä.
NRO 4, 14.2.2023 Vantaan kaupunginmuseo	Vantaan kaupunginmuseo lausuu, että kaava-alueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, eikä siellä ole kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja. Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Näin ollen Vantaan kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa kaavamuutoksesta.	Ei toimenpiteitä.
NRO 5, 15.2.2023 Vantaan Energia ja Vantaan Energia Sähköverkot,	Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.	Maanalaiset kaapelit ja kaukolämpöputket sisältyvät asemakaavassa esitetylle katualueelle. Yleisillä alueilla sijaitseville maanalaisille kaapeleille ei tarvitse osoittaa rasitetta. Kaapeleiden siirrot huomioidaan katutilan rakentamisen yhteydessä. Ei toimenpiteitä.

NRO 6, 15.2.2023 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY,	ELY-keskus sanoo, että kaavaselostukseen on syytä päivittää yleiskaavoituksen ajantasainen tilanne. Vantaan kaupunki on kuuluttanut yleiskaavan 2020 voimaan. ELY-keskus huomauttaa, että KM korttelin kaavamääräystä on tarkennettava määräyksellä kaupan laadusta. Vuonna 2017 myös tilaa vaativan erikoistavaran kauppa tuli vähittäiskaupan erityisen ohjauksen piiriin. Kortteliin on pääasiassa toteutunut tilaa vaativan erikoistavaran kaupan myymälöitä. Tämä tulee ELY-keskuksen mukaan näkyä kaavamääräyksessä. Mikäli alueella on lisäksi laajan valikoiman tavaratalo (Tokmanni) se tulee myös näkyä määräyksessä kerrosneliömetrimäärineen. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että katualueen leventämisellä ei ole suoraan merkittäviä vaikutuksia ilmastonmuutokseen. Ratkaisevaa vaikutusten kannalta kuitenkin on se, miten katualuetta käytetään ja kuinka tehokkaasti se ohjaa kestävien kulkumuotojen käyttöä. Kaavan tavoitteiden saavuttamiseksi resurssitehokkuuden lisäksi tulisi varmistaa esimerkiksi se, että pyöräilyn baana erotetaan jalankulusta ja että kaupunkipyörille ja pyöräpysäköinnille on tarvittavat tilavaraukset. ELY-keskuksen mukaan jatkosuunnittelussa on varmistettava, että rakentamisessa tullaan käyttämään vähäpäästöisiä	Asemakaavaehdotus ja -selostus on päivätty 13.12.2022. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan tammikuussa 2023. Hyväksyttäväksi menevään asemakaavaehdotuksen selostukseen päivitetään tiedot yleiskaava 2020:n voimaantulosta. KM-korttelin kaavamääräystä muutetaan siten, että kortteliin sallitaan rakennettavan tilaa vaativien erikoistavarakaupan tiloja. Toteutuneen rakennuksen rakennusoikeudellinen kerrosala on 16024, mikä vastaa lähes täysin kaavamääräyksen mukaista sallittua rakennusoikeutta. Siltä osin ei ole tarpeen tehdä muutosta kaavaan. Kaavan ja Vantaan ratikan hankkeen ilmastovaikutuksista ja ilmastonmuutokseen sopeutumisesta on kerrottu kaavaselostuksen sivulla 35. Kaikella rakentamisella on aina rakentamisvaiheessa ilmastovaikutuksia. Ratikan hankkeessa on kuitenkin tutkittu ja suunniteltu rakentaminen siten, että voitaisiin hyödyntää mahdollisimman paljon kierrätettyä materiaalia ja purkujätettä katurakenteissa. Materiaalit pyritään myös hankkimaan läheltä. Tarkemmat ratkaisut tehdään katusuunnittelun yhteydessä. Kaavamääräyksiä ei asiasta ole järkevä tehdä, sillä määräämällä tietynlaisia toteutustapoja katualueelle johtaisi ympäristölupamenettelyyn. Katualueiden suunnittelussa huomioidaan kaupungin tavoitteet ja strategiat. Katualueen leventämisellä ei itsessään ole suuria ilmastovaikutuksia, mutta leveämmät katualuevaraukset mahdollistavat ratikan rakentamisen ja paremmat kevyenliikenteen väylät, jotka jo kannustavat kestävämpään liikkumiseen. Liikenteen ilmastovaikutukset ovat suuret, ja ratikan hankkeella pyritään vähentämään juuri liikenteen ilmastovaikutuksia ja vaikuttamaan kestävämpiin liikkumistottumuksiin. Kaavan katualueen tilavaraukset sisältävät erotellut jalankulku- ja pyöräkaistat sekä esimerkiksi hulevesialtaat, jotka osaltaan vastaavat ilmastohaasteisiin. Lisäksi katualueilla varataan tilaa puille ja muulle katukasvillisuudelle. Ratikan design-

	materiaaleja, jotta hanke on asemakaavan tavoitteiden mukainen sekä linjassa kaupungin resurssiviisauden tiekartan ja ilmastotavoitteiden kanssa. ELY-keskus tuo esiin, että kaavamääräyksillä voidaan edellyttää kierrätysmateriaalien käyttöä ja lisätä kasvillisuuden määrää ja näin varmistaa kaavan tavoitteiden toteutumista. ELY-keskus katsoo, asemakaavaan vaikutusten arviointiin tulee lisätä sopeutumis- ja riskitarkastelu. Ilmastonmuutokseen sopeutumista ei käsitellä kaava-aineistossa ELY-keskuksen mukaan laisinkaan eikä aineistoon ole sisällytetty kyseistä arviota. ELY-keskus katsoo, että ratikalle on tehtävä sopeutumis- ja riskitarkastelu, jonka pohjalta tulee laatia yleissuunnitelmassa mainitut vihreän infrastruktuurin toimenpideehdotukset (kuten sadepuutarhat, tulva-altaat, puustovyöhykkeet ja läpäisevät päällysteet). ELY-keskus huomauttaa, että kaava-alueelle tehdyt meluselvitykset tulee liittää kaava-aineistoon. Lisäksi ELY-keskus lausuu, että mikäli katu- ja raitioliikenteen yhteismelu kaavamuutoksen myötä kasvaa, tulee meluntorjuntatarve arvioida ja tarvittaessa ottaa kaavassa huomioon, vaikka melutason kasvu olisi pieni. Kaavassa tulee ELY-keskuksen mukaan pyrkiä siihen, että alueilla, joilla melutilanne on jo nykyisellään heikko, melutilanne ei	manualissa on esitetty erilaisia pinnoitevaihtoehtoja ja monilla paikoilla ratikan raiteet kulkevat nurmipohjalla. Resurssiviisaus, kestävyys ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen on siis otettu jo huomioon ratikan suunnittelussa. Katualueiden tarkempi suunnittelu tehdään katusuunnittelun yhteydessä. Asemakaavan selostuksen sivuilla 32-33 on arvioitu melun vaikutukset kaavamuutosalueella. Selostuksessa on myös otteet meluselvityksestä kaavamuutosalueelta. Meluselvitys on esitetty kaavan lähdeaineistoissa. Ei ole tarkoituksenmukaista liittää kaikkia selvityksiä selostuksen liitteeksi. Kaikki ratikkaan liittyvät selvitykset on julkaistu ratikan verkkosivuilla kohdassa Selvityksiä ja aineistoja. https://www.vantaa.fi/fi/asuminenja-ymparisto/liikenne/vantaanratikka/selvityksia-ja-aineistoja Melutason nousu on otettu kaavassa huomioon. Kyytitien varrelle on osoitettu meluseinät Hakkilan asuinalueen suojaksi. Suurinta osaa asuinalueelle tulevasta melusta ei kuitenkaan voida ratkaista Kyytitielle rakennettavin meluestein, sillä voimakasta melua tulee Lahdenväylältä, jonka melusuojauksen rakentamisesta vastaa Väylävirasto. Kaava-alueeseen rajoittuvan Hakkilan asuinalueen olemassa olevat rakennukset on huomioitu kaavaehdotuksessa Kyytitien varrelle osoitetuilla meluesteillä. Rakennusten ulkovaipan äänieristävyyttä ei ole tarpeen käydä mittaamassa. Kaavamääräyksessä on viitattu VTT:n suosituksiin. Kaavaselostuksen sivulla 33 on ilmoitettu tärinän asumismukavuuden ohjearvoksi < 0,30 mm/s. Runkoäänen ohjearvot ovat samat kuin liikennemelun ohjearvot. Runkomelukartta on esitetty kaavaselostuksen sivulla 34. Selostukseen lisätään suositukset Tärinän- ja runkomelun ohjearvoista.

	kaavamuutoksen seurauksena entisestään heikkene. ELY-keskus huomauttaa, että olemassa olevien asuinrakennusten ulkovaipan ääneneristävyydet tulisi kaavatyössä selvittää tai vaihtoehtoisesti tulisi käyttää varovaisuusperiaatteen mukaisesti riittävän alhaista äänitasoeroa, koska vanhojen rakennusten ääneneristävyydet voivat olla heikompia kuin meluselvityksessä on oletettu. ELY-keskus sanoo, että katualueen tärinä- ja runkomelumääräyksessä on viitattu VTT:n suosituksiin. ELY-keskus haluaa, että kaava-aineistossa avataan lukuarvot tärinän ja runkoäänen enimmäistasoille.	
NRO 7, 16.2.2023 Gasgrid	Kaava-alueella kulkee Gasgridin DN150 / 54 bar maakaasun siirtoputki, joka rajoittaa ympäröivää maankäyttöä asetuksen 551/2009 mukaisesti. Gasgrid tuo esille, että putkilinjoilla ei saa harjoittaa toimintaa, josta aiheutuu haittaa tai vaaraa maakaasuputken pitämiselle. Gasgrid muistuttaa, että asetuksessa säädetyt rakennusten suojaetäisyydet ja muut maakaasuputkiston turvallisuuteen liittyvät määräykset on otettava huomioon alueen tarkemman suunnittelun yhteydessä. Gasgrid sanoo, että maakaasun siirtoputken siirrosta on teetetty perussuunnittelu, jossa tämän alueen maakaasuputken siirto on huomioitu. Gasgrid huomauttaa, että maakaasun	Asemakaavan laadinnan yhteydessä on huomioitu kaasuputken sijainti ja tuleva siirto. Asemakaavoitukselle on toimitettu siirtoon liittyvä suunnitelma-aineisto, ja se on toiminut kaavan laadinnassa lähtötietona. Kaasuputken sijainti on merkitty suojaetäisyyksineen kaavakartalle rasitteena. Näin ollen kaasuputki tullaan huomioimaan myös alueen jatkosuunnittelussa. Ei toimenpiteitä.

	siirtoputken asettamat rajoitukset on otettava kaavoituksessa huomioon niin, ettei asetuksen 551/2009 vastainen rakentaminen ole alueella mahdollista.	
NRO 8, 16.2.2023 Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES	Tukes ei näe estettä kaavamuutokselle. Hakunilan lämpökeskus sijaitsee riittävällä suojaetäisyydellä asemakaavan muutosalueesta, raitiotiestä ja maakaasun siirtoputken suunnitellusta uudesta linjauksesta. Tukes tuo esille, että raitiotien rakentamiseen liittyen tulee maakaasun siirtoputkiston linjaus Kyytitien kohdalla siirtää riittävälle suojaetäisyydelle raitiotiestä.	Kaasuputken uusi sijainti otetaan huomioon raitiotien katusuunnittelussa. Kaavassa on osoitettu kaasuputkelle suoja-alue. Ei toimenpiteitä.
NRO 9, 16.2.2023 Uudenmaan liitto	Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa otsikon mukaisesta kaavasta.	Ei toimenpiteitä.

NRO 1
Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut HSY, 25.1.2023

Lausunto:
Asemakaavamuutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan. Katualueen ja tonttien muutokset sekä raidelinjan sijainti aiheuttavat vesihuoltolinjoille siirtotarpeita. Lisäksi on rakennettava uutta hulevesiviemäriä. Uusien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikkahankkeen suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 2
Helsingin Seudun Liikenne HSL, 1.2.2023

Lausunto:

HSL kannattaa alueen kestäviin liikkumismuotoihin panostavaa suunnittelua, selkeisiin turvallisiin ja esteettömiin yhteyksiin tulee kiinnittää huomiota myös jatkosuunnittelussa. Alueen bussipysäkkiverkostoa tulee tarkastella kokonaisuutena. HSL esittää, että Pelto-ojan tie (V6433) vastinparille jätettäisiin varaus Porttisuontien varteen. Tämä mahdollistaisi kääntymisen Porttisuontieltä länteen päin tilanteessa jossa pysäkki Pelto-ojan tie (V6410) on siirtynyt risteyksen itäpuolelle.

Hyvä pysäkkiverkko ja toimivat kevyenliikenteenyhteydet helpottaisivat isoissa kaupoissa asiointia ilman omaa autoa. HSL on mielellään mukana jatkosuunnittelussa.

Vastine:
Bussipysäkit sijaitsevat Kyytitiellä Porttisuontien ja Pelto-ojan tien itäpuolella. Kyseiset pysäkit toimivat vaihtopysäkkeinä mahdollisille tuleville Lahdenväylän pysäkeille. Ratikan Lahdenväylän pysäkki sijaitsee Kyytitien pysäkkien läheisyydessä. Porttisuontien ja Pelto-ojan tien länsipuolella on rajallisesti tilaa saada mahdutettua toista pysäkkiä Kyytitielle länteenpäin. Tällainen ratkaisu vaatisi ajoväylien ja jalankulku-pyörätien siirtämistä Kyytitiellä pohjoisemmaksi pikkukappaleen puiston puolelle. Lisäksi muutos vaatisi osan Kyytitien pohjoispuoleisesta asuinkorttelista muutettavan katualueeksi. Ratikan linjausta jouduttaisiin laittamaan mutkalle, mikä vaikuttaisi liikennöintiin. Tällainen ratkaisu ei ole toivottava.

Mahdollista olisi jatkossa tutkia yhtä uutta bussipysäkkiäparia Porttisuontien varteen lähelle Kyytitien risteystä, jolloin Porttipuiston liikealueelta tai sinne matkaavilta olisi lyhyempi matka Kyytitien ratikkapysäkille.

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 3
Fingrid, 14.2.2023

Lausunto:
Fingrid ei tee lausuntoa *002485, Ratikka: Pelto-oja-Porttisuo* -asemakaavanmuutoksesta, sillä tällä kyseisellä alueella ei ole Fingridin voimajohtoja eikä muita toimintoja.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 4
Vantaan kaupunginmuseo, 14.2.2023

Lausunto:
Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Vantaan kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavamuutoksesta 002485 Vantaan ratikka: Pelto-oja. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on leventää katualuetta Kyytitiellä muuttamalla osia korttelialueesta, puistoalueista sekä suojaviheralueesta katualueeksi. Museo on lausunut mielipiteensä Vantaan ratikan kaavarungosta 13.1.2020 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/189/2020) sekä Ratikan kaavarunkoluonnoksesta (nro YK0049) 28.6.2022 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/073/2022).

Kaava-alueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, eikä siellä ole kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja. Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Näin ollen Vantaan kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa kaavamuutoksesta.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 5
Vantaan Energia ja Vantaan Energia Sähköverkot, 15.2.2023

Lausunto:

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 -2 mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia sekä kaukolämpöpumppaamo liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 3).
Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.
Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:
Maanalaiset kaapelit ja kaukolämpöputket sisältyvät asemakaavassa esitetylle katualueelle. Yleisillä alueilla sijaitseville maanalaisille kaapeleille ei tarvitse osoittaa rasitetta. Kaapeleiden siirrot huomioidaan katutilan rakentamisen yhteydessä. Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 6
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY, 15.2.2023

Lausunto:
Yhdyskuntarakenne ja yleiskaava
Kaavaratkaisu tukee Vantaan yleiskaavassa esitettyä raitiotien varteen tukeutuvaa yhdyskuntarakennetta. Kaavaratkaisu on yleiskaavan mukainen. Kaavaselostukseen on syytä päivittää yleiskaavoituksen ajantasainen tilanne. Vantaan kaupunki on kuuluttanut yleiskaavan 2020 voimaan.

Vähittäiskaupan suuryksikkö
KM korttelin kaavamääräystä on tarkennettava määräyksellä kaupan laadusta. Vuonna 2017 myös tilaa vaativan erikoistavaran kauppa tuli vähittäiskaupan erityisen ohjauksen piiriin. Kortteliin on pääasiassa toteutunut tilaa vaativan erikoistavaran kaupan myymälöitä. Tämä tulee näkyä kaavamääräyksessä. Mikäli alueella on lisäksi laajan valikoiman tavaratalo (Tokmanni) se tulee myös näkyä määräyksessä kerrosneliömetrimäärineen. Seudullisuuden rajat on määrittelyssä pidettävä mielessä.

Ilmastovaikutukset
Vantaan kaupungin käyttöperusteisista päästöistä (Hinku-laskenta) 37 prosenttia on peräisin tieliikenteestä. Uudenmaan maakunnan ja Vantaan kaupungin tavoitellessa hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä, on liikenteen päästöjä vähennettävä runsain ja tehokkain keinoin. Yksi keskeisimmistä keinoista on kestävän liikenteen palvelutason parantaminen, johon myös Vantaan ratikka osaltaan tähtää. Haasteena kuitenkin on, että suurien rakennushankkeiden ilmastohyödyt saadaan vasta pidemmällä aikavälillä, sillä rakentamisesta aiheutuvat päästöt ovat tavanomaisesti suuret. Tämän takia on erityisen tärkeää, että rakentamisen päästöjä vähennetään kyseisessä hankkeessa. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että katualueen leventämisellä ei ole suoraan merkittäviä vaikutuksia ilmastonmuutokseen. Ratkaisevaa vaikutusten kannalta kuitenkin on se, miten katualuetta käytetään ja kuinka tehokkaasti se ohjaa kestävien kulkumuotojen käyttöä. Kaavan tavoitteiden saavuttamiseksi resurssitehokkuuden lisäksi tulisi varmistaa esimerkiksi se, että pyöräilyn baana erotetaan jalankulusta ja että kaupunkipyörille ja pyöräpysäköinnille on tarvittavat tilavaraukset.

Vantaan ratikan kaavarungon vaikutusten arvioinnissa on ansiokkaasti tunnistettu ja arvioitu rakentamisen aikaisia päästöjä. Vertailluista rakennusmateriaalivaihtoehdoista hiilijalanjäljeltään selkeästi pienin on vaihtoehto B, jossa käytetään kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja. Jatkosuunnittelussa on varmistettava, että rakentamisessa tullaan käyttämään kyseisiä vähäpäästöisiä materiaaleja, jotta hanke on asemakaavan tavoitteiden mukainen sekä linjassa kaupungin resurssiviisauden tiekartan ja ilmastotavoitteiden kanssa. ELY-keskus tuo esiin, että kaavamääräyksillä voidaan edellyttää kierrätysmateriaalien käyttöä ja lisätä kasvillisuuden määrää ja näin varmistaa kaavan tavoitteiden toteutumista.

ELY-keskus on aikaisemmin tuonut Vantaan ratikan kaavarungon valmisteluaineistoa koskevassa lausunnossaan esiin, että ratkaisujen pitkäikäisyyden ja liikennejärjestelmän toimivuuden takaamiseksi on arvioinnissa erityisesti huomioitava ilmastoriskit ja ilmastonmuutoksen sopeutumisen tarpeet suunnittelualueella. Ilmastonmuutokseen sopeutumista ei kuitenkaan käsitellä kaava-aineistossa laisinkaan eikä aineistoon ole sisällytetty kyseistä arviota. ELY-keskus katsoo, että ratikalle on tehtävä sopeutumis- ja riskitarkastelu, jonka pohjalta tulee laatia yleissuunnitelmassa mainitut vihreän infrastruktuurin toimenpideehdotukset (kuten sadepuutarhat, tulva-altaat, puustovyöhykkeet ja läpäisevät päällysteet). ELY-keskus katsoo, asemakaavaan vaikutusten arviointiin tulee lisätä sopeutumis- ja riskitarkastelu.

Meluntorjunta
Kaava-alueelle tehdyt meluselvitykset tulee liittää kaava-aineistoon.

Kaavaselostuksen mukaan: "Rakenteellista meluntorjuntaa esitetään kohteissa, joissa raitioliikenteen aiheuttama melu ylittää ohjearvon ja raitio-, tie- ja katuliikenteen yhteismelu hankkeen myötä

huomattavissa määrin kasvaa (yli 2 dB)." Mikäli katu- ja raitioliikenteen yhteismelu kaavamuutoksen myötä kasvaa, tulee meluntorjuntatarve arvioida ja tarvittaessa ottaa kaavassa huomioon, vaikka melutason kasvu olisi pieni. Kaavassa tulee pyrkiä siihen, että alueilla, joilla melutilanne on jo nykyisellään heikko, melutilanne ei kaavamuutoksen seurauksena entisestään heikkene.

Kaavaselostuksen mukaan: "Hanke ei aiheuta kohteessa meluntorjuntatarvetta. Sisämelun keskiäänitason ohjearvot 35 dB ja 30 dB sekä enimmäisäänitason tavoitearvo 45 dB eivät ylity, kun oletetaan rakenteiden täyttävän tavanomaisen äänitasoerovaatimuksen 30 dB." ELY-keskus huomauttaa, että olemassa olevien asuinrakennusten ulkovaipan ääneneristävyydet tulisi kaavatyössä selvittää tai vaihtoehtoisesti tulisi käyttää varovaisuusperiaatteen mukaisesti riittävän alhaista äänitasoeroa, koska vanhojen rakennusten ääneneristävyydet voivat olla heikompia kuin meluselvityksessä on oletettu.

Tärinä ja runkomelu
Kaavamääräyksen mukaan: ”Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa.” Määräyksessä on viitattu VTT:n suosituksiin. Kaava-aineistossa on avattava lukuarvot tärinän ja runkoäänen enimmäistasoille.

Vastine:
Yhdyskuntarakenne ja yleiskaava
Asemakaavaehdotus ja -selostus on päivätty 13.12.2022. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan tammikuussa 2023. Hyväksyttäväksi menevään asemakaavaehdotuksen selostukseen päivitetään tiedot yleiskaava 2020:n voimaantulosta.

Vähittäiskaupan suuryksikkö
KM-korttelin kaavamääräystä muutetaan siten, että kortteliin sallitaan rakennettavan tilaa vaativien erikoistavarakaupan tiloja. Toteutuneen rakennuksen rakennusoikeudellinen kerrosala on 16024, mikä vastaa lähes täysin kaavamääräyksen mukaista sallittua rakennusoikeutta. Siltä osin ei ole tarpeen tehdä muutosta kaavaan.

Ilmastovaikutukset
Kaavan ja Vantaan ratikan hankkeen ilmastovaikutuksista ja ilmastonmuutokseen sopeutumisesta on kerrottu kaavaselostuksen sivulla 35.

Kaikella rakentamisella on aina rakentamisvaiheessa ilmastovaikutuksia. Ratikan hankkeessa on kuitenkin tutkittu ja suunniteltu rakentaminen siten, että voitaisiin hyödyntää mahdollisimman paljon kierrätettyä materiaalia ja purkujätettä katurakenteissa. Materiaalit pyritään myös hankkimaan läheltä. Tarkemmat ratkaisut tehdään katusuunnittelun yhteydessä. Kaavamääräyksiä ei asiasta ole järkevä tehdä, sillä määräämällä tietynlaisia toteutustapoja katualueelle johtaisi ympäristölupamenettelyyn. Katualueiden suunnittelussa huomioidaan kaupungin tavoitteet ja strategiat.

Katualueen leventämisellä ei itsessään ole suuria ilmastovaikutuksia, mutta leveämmät katualuevaraukset mahdollistavat ratikan rakentamisen ja paremmat kevyenliikenteen väylät, jotka jo kannustavat kestävämpään liikkumiseen. Liikenteen ilmastovaikutukset ovat suuret, ja ratikan hankkeella pyritään vähentämään juuri liikenteen ilmastovaikutuksia ja vaikuttamaan kestävämpiin liikkumistottumuksiin.

Kaavan katualueen tilavaraukset sisältävät erotellut jalankulku- ja pyöräkaistat sekä esimerkiksi hulevesialtaat, jotka osaltaan vastaavat ilmastohaasteisiin. Lisäksi katualueilla varataan tilaa puille ja muulle katukasvillisuudelle. Ratikan design-manualissa on esitetty erilaisia pinnoitevaihtoehtoja ja monilla paikoilla ratikan raiteet kulkevat nurmipohjalla. Resurssiviisaus, kestävyys ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen on siis otettu jo huomioon ratikan suunnittelussa. Katualueiden tarkempi suunnittelu tehdään katusuunnittelun yhteydessä.

Meluntorjunta
Asemakaavan selostuksen sivuilla 32-33 on arvioitu melun vaikutukset kaavamuutosalueella. Selostuksessa on myös otteet meluselvityksestä kaavamuutosalueelta. Meluselvitys on esitetty kaavan lähdeaineistoissa. Ei ole tarkoituksenmukaista liittää kaikkia selvityksiä selostuksen liitteeksi. Kaikki ratikkaan liittyvät selvitykset on julkaistu ratikan verkkosivuilla kohdassa Selvityksiä ja aineistoja.
https://www.vantaa.fi/fi/asuminenja-ymparisto/liikenne/vantaanratikka/selvityksia-ja-aineistoja

Melutason nousu on otettu kaavassa huomioon. Kyytitien varrelle on osoitettu meluseinät Hakkilan asuinalueen suojaksi. Suurinta osaa asuinalueelle tulevasta melusta ei kuitenkaan voida ratkaista Kyytitielle rakennettavin meluestein, sillä voimakasta melua tulee Lahdenväylältä, jonka melusuojauksen rakentamisesta vastaa Väylävirasto.

Kaava-alueeseen rajoittuvan Hakkilan asuinalueen olemassa olevat rakennukset on huomioitu kaavaehdotuksessa Kyytitien varrelle osoitetuilla meluesteillä. Rakennusten ulkovaipan äänieristävyyttä ei ole tarpeen käydä mittaamassa.

Tärinä ja runkomelu
Kaavamääräyksessä on viitattu VTT:n suosituksiin. Kaavaselostuksen sivulla 33 on ilmoitettu tärinän asumismukavuuden ohjearvoksi < 0,30 mm/s. Runkoäänen ohjearvot ovat samat kuin liikennemelun ohjearvot. Runkomelukartta on esitetty kaavaselostuksen sivulla 34. Selostukseen lisätään suositukset Tärinän- ja runkomelun ohjearvoista.

Tarkistukset:
Hyväksyttäväksi menevään asemakaavaehdotuksen selostukseen päivitetään tiedot yleiskaava 2020:n voimaantulosta.

KM-korttelin kaavamääräystä muutetaan siten, että kortteliin sallitaan rakennettavan tilaa vaativien erikoistavarakaupan tiloja.

Selostukseen lisätään suositukset tärinän- ja runkomelun ohjearvoista.

NRO 7
Gasgrid, 16.2.2023

Lausunto:

Maakaasun siirtoputkisto on kansallisesti tärkeä ja kallis infra, jonka sijoittamiseen on haettu lunastusmenettelyllä käyttöoikeus tai sijoituslupa. Maakaasun siirtoputkisto rajoittaa toimintaa ympäristössä merkittävästi. Putkiston määräaikaistarkastuksilla, ennakkohuollolla ja kaasulinjan merkinnöillä sekä ulkoisten hankkeiden valvonnalla varmistetaan putkiston turvallisuus. Putkiston tarkastukseen ja ylläpitoon liittyen alueella saattaa aiheutua ajoittain melua ja maanrakennustöitä.

Suunnitelmanne on toteutettavissa seuraavin huomioin:
• Kaava-alueella kulkee Gasgridin DN150 / 54 bar maakaasun siirtoputki, joka rajoittaa ympäröivää maankäyttöä asetuksen 551/2009 mukaisesti. Putkilinjoilla ei saa harjoittaa toimintaa, josta aiheutuu haittaa tai vaaraa maakaasuputken pitämiselle. Asetuksessa säädetyt rakennusten suojaetäisyydet ja muut maakaasuputkiston turvallisuuteen liittyvät määräykset on otettava huomioon alueen tarkemman suunnittelun yhteydessä.

• Maakaasun siirtoputken siirrosta on teetetty perussuunnittelu, jossa tämän alueen maakaasuputken siirto on huomioitu. Maakaasun siirtoputken asettamat rajoitukset on otettava kaavoituksessa huomioon niin, ettei asetuksen 551/2009 vastainen rakentaminen ole alueella mahdollista.

• Kaasulinjalla ei saa kasvattaa puita tai muutakaan kasvustoa, eikä varastoida tai sijoittaa mitään, joka estää näkyvyyden merkintäpylväiden välillä. Kaasuputken omistajalla on velvoite raivata kasvillisuus linjalta 5 m leveydeltä, mutta linjalla sallitaan korkeintaan 0,5 m korkeuden saavuttava kasvusto.

• Kaasuputken sijainti on merkitty maastoon merkintäpylväillä ja -kilvillä. Jokaiselta merkinnältä on oltava esteetön näkyvyys edelliselle ja seuraavalle merkinnälle; tarvittaessa merkintöjä lisätään.

• Sähkökaapeleita tai eristämättömiä ja sähköä johtavia rakenteita (metalliputkistot, merkintälangat ja maadoituskaapelit) sijoitettaessa on noudatettava standardia SFS 5717. Rakenteita ei tulisi asentaa maakosketukseen alle 20 m etäisyydelle teräksisestä maakaasuputkistosta.

• Teräksisellä maakaasuputkella on katodinen korroosiosuojausjärjestelmä, jossa anodikentiltä syötetään heikkoa tasavirtaa 200- 800 metrin etäisyydeltä maakaasuputkelle maaperän kautta. Suojavirta kulkeutuu putken pinnoitevauriokohtiin. Alle 20 metrin etäisyydelle kaasuputkesta sijoitetut laajat sekä eristämättömät metalliset rakenteet saattavat toimia suojavirran kulkureitteinä; sen lisäksi, että tämä voi häiritä korroosiosuojauksen toimintaa, rakenne voi altistua katodisen suojavirran aiheuttamalle hajavirtakorroosiolle kohdassa, jossa suojavirta jättää rakenteen. Gasgrid ei ota vastuuta näiden rakenteiden mahdollisesta ennenaikaisesta syöpymisestä. Riski nopeutuneelle korroosiolle on tarvittaessa selvitettävä mittauksin.

Vastine:
Asemakaavan laadinnan yhteydessä on huomioitu kaasuputken sijainti ja tuleva siirto. Asemakaavoitukselle on toimitettu siirtoon liittyvä suunnitelma-aineisto, ja se on toiminut kaavan laadinnassa lähtötietona. Kaasuputken sijainti on merkitty suojaetäisyyksineen kaavakartalle rasitteena. Näin ollen kaasuputki tullaan huomioimaan myös alueen jatkosuunnittelussa. Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 8
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, 16.2.2023

Lausunto:
Asemakaavan muutosalue ei sijoitu vaarallisia kemikaaleja laajamittaisesti käsittelevien ja varastoivien tuotantolaitosten konsultointivyöhykkeelle. Vantaan Energia Oy:n Hakunilan lämpökeskus (noin 200 m päässä suunnittelualueesta) ei ole laajamittaisesti vaarallisia kemikaaleja käsittelevä ja varastoiva tuotantolaitos. Hakunilan lämpökeskuksella käytetään maakaasua polttoaineena, kohde kuuluu maakaasun käytön osalta Tukesin valvontaan.

Kaava-alueella Kyytitien varrella kulkee maakaasun siirtoputki (koko DN 150, paine 54 bar). Raitiotie on suunniteltu kulkemaan Kyytitien katualueen pohjoisosassa. Kyytitien alueella maanalaiselle maakaasuputkelle osoitetaan kaavamuutoksessa uusi aluevaraus Kyytitien eteläpuolelle. Gasgrid Finland Oy:n tekemän perussuunnittelun mukaan maakaasuputkiston siirrolla saavutetaan riittävät suojaetäisyydet raitiotieliikenteen ja maakaasuputkiston välille.

Tukes ei näe estettä kaavamuutokselle. Hakunilan lämpökeskus sijaitsee riittävällä suojaetäisyydellä asemakaavan muutosalueesta, raitiotiestä ja maakaasun siirtoputken suunnitellusta uudesta linjauksesta. Raitiotien rakentamiseen liittyen tulee maakaasun siirtoputkiston linjaus Kyytitien kohdalla siirtää riittävälle suojaetäisyydelle raitiotiestä. Tukesilta tulee hakea rakentamislupa kyseiselle maakaasun siirtoputkiston muutokselle. Luvan hakee Gasgrid Finland Oy. Tukes tulee rakentamislupavaiheessa käsittelemään ja arvioimaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 390/2005 ja sen nojalla maakaasun käsittelyn turvallisuudesta annetun asetuksen 551/2009 vaatimusten täyttymisen sekä asettamaan tarvittaessa turvallisuuteen liittyviä ehtoja.

Vastine:
Kaasuputken uusi sijainti otetaan huomioon raitiotien katusuunnittelussa.
Kaavassa on osoitettu kaasuputkelle suoja-alue. Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 9
Uudenmaan liitto, 16.2.2023

Lausunto:
Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa otsikon mukaisesta kaavasta.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

Äänestys Raportti

Kaupunginhallitus 8.5.2023

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginhallitus 8.5.2023
Aiheen nimi:	§ 25 Asemakaavamuutos 002485 ja tonttijaon muutos, 64 Kuninkaala /
Vantaan ratikka: Pelto-oja (kvalt)	
Äänestyksen nimi:	Asia 25 JAA=hyväksyminen EI=hylkäys
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkaa:	8.5.2023 20.13.10
Äänestys päättynyt:	8.5.2023 20.13.32

Äänestyksen kokonaistulokset

Osallistujat:

Paikalla	15	

Äänet:

Kyllä	12	80%
Ei	3	20%
Tyhjää	0	0%
DNPV	0	0%

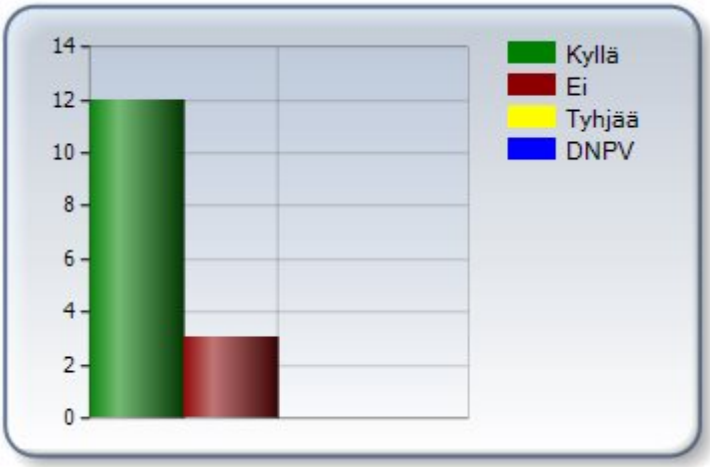

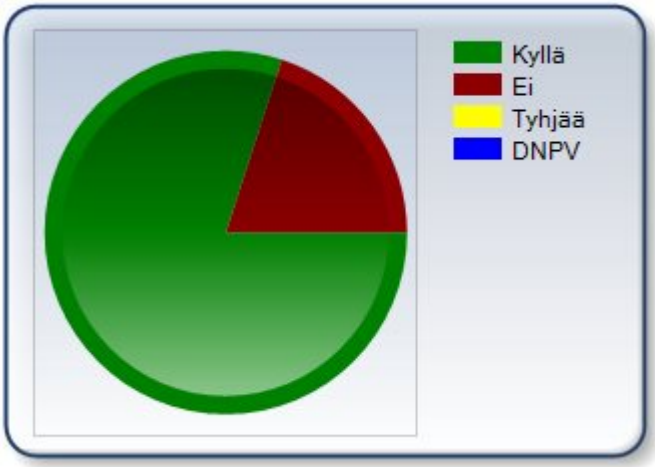

Puolueiden äänestys tulokset

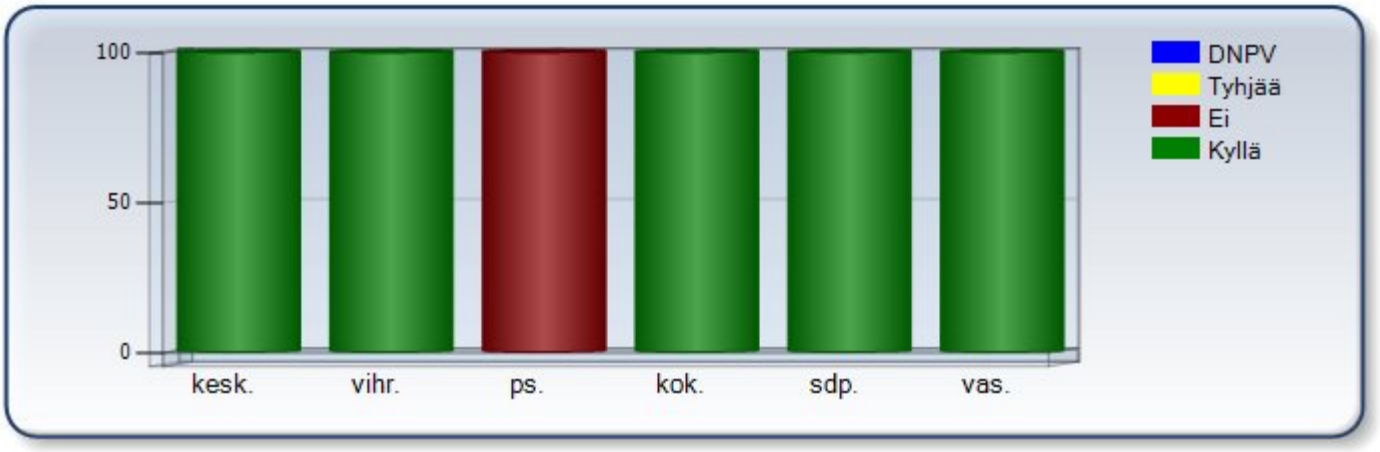

kesk.	
Kyllä	1
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

kok.	
Kyllä	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

ps.	
Kyllä	0
Ei	3
Tyhjää	0
DNPV	0

sdp.	
Kyllä	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vas.	
Kyllä	1
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vihr.	
Kyllä	2
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

Henkilökohtaiset Äänestys tulokset

Kyllä	
Abdi	sdp.
Haapalainen	sdp.
Kaiju	kok.
Karinen	vas.
Kasonen	kok.
Kaukola	sdp.
Luokkala	kesk.
Multala	kok.
Orpana	kok.
Seppänen	vihr.
Tammi	sdp.
Valtanen	vihr.

Ei	
Kärki	ps.
Lundell	ps.
Niikko	ps.

26 § **Asemakaavan muutos 002452 ja tonttijaon muutos, 94 Hakunila / Vantaan ratikka: Hakunilanmäki**

VD/7360/10.02.04.00/2020
TeA/TLA/MJA/AHE/VIK/EJ

Asemakaavamuutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä katutila ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle Hakunilantiellä suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Hakunilantiellä Hepokujan ja Hevoshaanpolun välille sijoittuu Hepokujan raitiotiepysäkki. Muutos perustuu ratikan katusuunnitelmiin. Kaavassa ei osoiteta uutta rakentamista. Kiinteistöjen kokonaisrakennusoikeudet eivät muutu pinta-alamuutosten myötä. Ajoliittymäkieltomerkintöjä lisätään Hakunilantien varren kortteleissa.

Asemakaavan muutos koskee kortteleita 94005, 94020, 94028 ja 94029 ja osat kortteleista 94007, 94008, 94016, 94024, 94031 ja 94032, katualuetta kaupunginosassa 94 Hakunila sekä Kormuniitynreunan erityisaluetta.

Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa autopaikkojen korttelialuetta (LPA), yleisten pysäköintilaitosten korttelialuetta (LPY), asuinkerrostalojen korttelialuetta (AK), asuinkerrostalojen ja/tai sosiaalitointa palvelevien laitosten ja asuntoloiden korttelialuetta (AK/YAS), rivitalojen ja muiden kytkettyjen rakennusten korttelialuetta (AR), sekä katu- ja suojaviheraluetta (EV).

Tonttijako koskee osaa korttelista 94016.

Tonttijaon muutos koskee kortteleita 94005, 94020, 94028 ja 94029 ja osat kortteleista 94007, 94008, 94024, 94031 ja 94032 kaupunginosassa 94, Hakunila.

Alue sijaitsee Hakunilan kaupunginosassa, Kehä III:n pohjoispuolella. Alueeseen kuuluu Hakunilantien katualuetta Ruunikkokujan / Hevoshaantien risteyksestä Kimokujan risteykseen asti. Kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Maanomistus

Kaava-alueelle sijoittuvat katualueet ovat Vantaan kaupungin omistuksessa. Lisäksi kaupunki omistaa pysäköinnille osoitetun (LPY) korttelin 94020 (92-94-20-1) sekä pienen osan palveluasumista (AK/YAS) sisältävän korttelin 94029 alueesta.

Muu maanomistus alueella:

- Kiinteistöt 92-94-24-1, 92-94-28-2 sekä määräalan 92-403-5-201-M2 omistaa Sato Oyj.
- Kiinteistön 92-94-28-1 omistaa Asunto Oy Hiirakkotie 2.
- Kiinteistöt 92-94-5-1 ja 92-94-5-2 omistaa Kiinteistö Oy Hevoshaanpolku 1.
- Kiinteistön 92-94-29-2 omistaa VAV Palvelukodit Oy.
- Kiinteistön 92-94-7-1 omistaa Lumo Kodit Oy / Asunto Oy Hepokuja 6.
- Kiinteistön 92-94-8-1 omistaa Asunto Oy Heposato / Asunto Oy Hepopolku.
- Kiinteistön 92-94-31-4 omistaa Kiinteistö Oy Oritie 1 / Asunto Oy Hakunilanraitti / Asunto Oy Vantaan Heporinne 2 / Asunto Oy Vantaan Valjakko / Asunto Oy Vantaan Ratsukko / Asunto Oy Vantaan Hakunilan Heporinne.

- Kiinteistön 92-94-32-2 omistaa Asunto Oy Hakunilanraitti / Asunto Oy Orisato / Asunto Oy Oripuisto
- Kiinteistön 92-403-5-62 omistaa Asunto Oy Kehä-Mäki.

Kaupungin maanomistuksen pinta-ala yhteensä noin 1,27 ha, muu maanomistus kaava-alueella yhteensä noin 6,21 ha.

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut Ramboll Finland Oy Vantaan kaupungin konsulttina.

Yleiskaava

Alue on kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa suurelta osin tehokasta asuntoaluetta (A1). Etelässä osa alueesta kuuluu pientaloalueeseen (A3), joka on kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta. Hakunilantiellä katualueelle on merkitty ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys, joka voidaan toteuttaa raitiotienä.

Kaupunginvaltuuston 25.1.2021. hyväksymässä yleiskaava 2020:ssa suunnittelualue on pääosin kaupunkikeskustan asuinaluetta (AC). Pieneltä osin alueen pohjoisosa kuuluu kaupunkikeskustan alueeseen (C). Eteläinen osa kaava-alueesta sijoittuu yleiskaavassa asuinalueelle (A). Hakunilantien suuntaisesti alueen halki kulkee raitiotie, jolle on tehtävä riittävä tilavaraus. Lisäksi eteläosan halki kulkee voimajohto, jonka johtokäytävässä voi kulkea 110 kV ja 400 kV voimajohtoja. Johtoalue rajoittaa ympäröivää maankäyttöä. Kaava-alue kuuluu yleiskaavan kestävän kasvun vyöhykkeelle, joka tukeutuu joukkoliikenteen runkolinjastoon.

Asemakaavan muutos
Asemakaavamuutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle Hakunilantiellä sekä Hepokujan raitiotiepysäkille, joka sijoittuu Hepokujan ja Hevoshaanpolun välille. Muutoksessa raitiotielle ja siihen liittyville toiminnoille, kuten ajoneuvoliikenteelle, pyöräilylle ja kävelylle, viheralueille, istutuksille ja hulevesiratkaisuille osoitetaan tilaa asemakaavassa suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Korttelialueiden kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Asemakaavamuutoksella levennetään katualuetta Hakunilantiellä muuttamalla osia korttelialueista ja puistoaluetta katualueeksi. Katualuetta levennetään sen verran, että ratikka, siihen liittyvä katuympäristö ja jalankululle ja pyöräilylle varatut parannetut yhteydet mahtuvat katualueelle.

Katualueen levennykset perustuvat 7.10.2021 valmistuneisiin Hakunilantien katusuunnitelmaluonnosten tilavarauksiin. Katu- ja puistosuunnittelun lähtökohtana on ollut vuonna 2019 valmistunut ja kaupunginvaltuuston 16.12.2019 hyväksymä ratikan yleissuunnitelma, jonka suunnitteluratkaisuja on katu- ja puistosuunnittelussa tarkennettu.

Kaavatyön yhteydessä on tarkasteltu, että yksityisten kiinteistöjen toteutunut autopaikkamäärä on mahdollista järjestää pysäköintialueiksi varattujen alueiden pienentämisestä huolimatta.

Asemakaavamuutoksella muutetaan osin yleisten pysäköintilaitosten korttelialuetta (LPY), autopaikkojen korttelialueita (LPA), asuinkerrostalojen korttelialueita (AK ja AK/YAS) ja rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialuetta (AR) katualueeksi. Hakunilantien ylittävä Hevoshaanpolun ylikulkusilta (y) osoitetaan kadun ylittäväksi kevyen liikenteen yhteydeksi. Ohjeellinen

yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) sähkönsyöttöasemaa varten sijoittuu Hakunilantien katualueelle. Ajoliittymäkieltomerkintöjä lisätään Hakunilantietä vasten kaikkiin kaava-alueen kortteleihin. Nykyiset ajoyhteydet säilyvät. Tehokkuusluvuilla osoitetut rakennusoikeudet muutetaan kerrosalaneliömetreiksi, jotta tonttien kokonaisrakennusoikeus ei muutu kiinteistöjen pinta-alojen muutosten myötä. Muilta osin korttelialueet esitetään voimassa olevan asemakaavan mukaisina eikä asemakaavan muutoksella osoiteta uutta rakentamista.

Asemakaavassa on annettu melusuojaukseen, kaupunkikuvaan, puiden istuttamiseen sekä hulevesien viivyttämiseen liittyviä määräyksiä.

Ratikan rakentaminen tulisi ennusteiden mukaan vauhdittamaan maankäytön tehostamispotentiaalia ratikan vaikutusalueella. Ratikan pysäkkiympäristössä on potentiaalia keskustamaiselle tiiviille ja sekoittuneelle rakenteelle. Ratikka lisää Itä-Vantaalla alueen houkuttelevuutta ja päivittää sen identiteettiä osaksi elävää ja kehittyvää ratikkakaupunkia.

Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys, jota suunnitellaan Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Raideyhteydellä on tarkoitus lisätä kestävää ja esteetöntä liikkumista, mahdollistaa kaupungin kasvaminen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä edistää alueellista hyvinvointia ja vetovoimaa. Vantaan ratikasta tulisi toteutuessaan merkittävä osa seudullista raitiotieverkostoa.

Vantaan ratikan asemakaavoitus on Vantaan asemakaavoituksen vuoden 2022 työohjelmassa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” on julkaistu 23.11.2020 ja päivitetty 17.9.2021.

MRL 62 §:n ja MRA 30§:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on kuulutettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa sekä kirjeitse kaava-alueen maanomistajille ja viranomaisille. Osallisille varattiin mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Saaduista mielipiteistä yksi koski Hakunilan aluetta

Ratikan suunnittelusta järjestettiin neljä alueellista verkkotilaisuutta joulukuussa 2020, joista Hakunilan alueen yleisötilaisuus järjestettiin 9.12.2020. Lisäksi järjestettiin puhelinpäivystys ja kysymyksiä ja näkemyksiä sai jättää myös sähköpostilla.

Asemakaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu MRL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti kaupungin verkkosivuilla 3.2.2022 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 3.2.-24.2.2022 välisenä aikana. Vuorovaikutusmateriaalin julkaisusta on annettu ilmoitus Vantaan Sanomissa. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 3.2.2022 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Kirjeen mukana on liitteenä lähetetty yksityiskohtaiset tiedot kiinteistöillä tapahtuvista muutoksista. Suunnittelija oli tavattavissa puhelimitse 11.2. sekä 18.2.2022. Valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaalista vastaanotettiin mielipiteitä yhteensä 2 kappaletta ja yksi ratikkaa yleisesti koskeva mielipide 15.3.2022.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Kaava kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle.

Sopimus
Asemakaavamuutokseen ei liity maankäyttösopimusta.

Kaupunkiympäristölautakunta 5.4.2022 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 5.4.2022 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002452 sekä tonttijaon muutosehdotus, 94 Hakunila / Vantaan ratikka: Hakunilanmäki,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavaehdotus ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 20.4.-19.5.2022. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot
Kaupunkiympäristölautakunta päätti 20.4.2022 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 19 ja saatiin 8 kpl.

Hakunilan MML-yhdistyksellä, Helsingin Seudun Liikenteellä, Tukesilla, Uudenmaan liitolla ja Fingridillä ei ollut lausuttavaa kaavasta.

Vantaan Energia esitti lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vantaan kaupunginmuseo lausui, että Vuorilehdonkuja 1:ssä sijaitsee osa rivitalokokonaisuudesta, jotka ovat Kaija ja Heikki Sirenin suunnittelemia ja valmistuneet vuonna 1968. Kyseinen alue on Vantaan merkittävä rakennusperintökohde (R2-luokitus). Lisäksi alue on Vantaan yleiskaavassa kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä kaupunkikuvaa on suojeltava. Museon näkökulmasta kaavaprosessin aikana ei ole tutkittu asemakaavoituksen vaikutuksia kulttuuriympäristöön riittävällä tavalla (MRL 9§), eikä asemakaavan sisältövaatimukset kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta täyty (MRL 54 §). Jotta yleiskaavassa osoitetun aluemerkinnän tavoitteet siirtyisivät tarkoituksenmukaisella tavalla asemakaavaan, olisi alueelta tehtävä Vantaan kaupunginmuseon mukaan rakennushistoriallinen selvitys, jossa rakennusten ja aluekokonaisuuden ominaispiirteitä ja arvoja tutkittaisiin tarkemmin.

Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut HSY lausui, että tontin 94028/4 alueella sijaitsee päävesijohto NS 400, jota varten asemaakaavaan on merkitty johtokuja. Johtokuja-aluevarausta ja sen sijaintia tulee HSY:n mukaan tarkistaa siten, että johtokujan reunan etäisyys vesijohdon keskilinjasta on vähintään 3

metriä. LPA-tontin 94032/3 länsipuolella sijaitsee rakennettu jätevesiviemäri hyvin lähellä tontin rajaa. HSY lausuu, että jätevesiviemäriä varten tulee tontille 94032/3 merkitä johtokuja siten, että johtokujan reunan etäisyys jätevesiviemärin keskilinjasta on vähintään 2,5 metriä.

Tehdyt tarkistukset
Vastaanotettujen lausuntojen johdosta on tehty tarkistuksia kaavakarttaan. Katualueeksi muuttuvan alueen rajaa on tarkistettu siten, ettei kiinteistölle 92-403-5-62 kohdistu muutoksia. Kaava-aluetta pienennetään ja kyseinen rakennettu kiinteistö jätetään kaava-alueen ulkopuolelle, eikä siten kyseisellä kiinteistöllä sijaitsevista rakennuksista tarvitse tehdä kaupunginmuseon lausunnossaan pyytämää rakennushistoriallista selvitystä. LPA-tontille 94032/3 on lisätty maanalaisten putkien aluevaraus jätevesiviemäriä varten 3 metrin etäisyydellä jätevesiviemärin keskilinjasta.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaavaselostuksen tarkistukset
Asemakaavan selostusta on tarkistettu kaavakarttaan tehtyjen tarkistuksen vuoksi. Selostukseen on päivitetty yleiskaavan 2020 voimaantulo sekä resurssiviisauden tiekartan teksti (kv 28.2.2022). Kaavan vaikutustenarviointiosuuteen lisättiin ympäristöhäiriöiden kappaleeseen suositukset tärinän- ja runkomelun ohjearvoista.

Yleiskaava
Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 11.1.2023.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaupunkiympäristölautakunta 18.4.2023 § 15

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 18.4.2023 päivätty asemakaavaehdotus 002452 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus 94 Hakunila / Vantaan ratikka: Hakunilanmäki.

Käsittely:
Kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Janne Hartikainen esitti asian palauttamista valmisteluun. Jäsen Suvi Karhu kannatti tehtyä palautusesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusesitys, josta on syytä äänestää, ja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista valmisteluun, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 14 jaa-ääntä (Ahokas, Eklund, Erkkilä, Haverinen, Iivarinen, Jääskeläinen, Kostilainen, Merelä, Mutanen, Hakala, Suni, Tamminen, Åstrand, Aura) ja 2 ei-ääntä (Hartikainen, Karhu). Asian käsittelyä jatkettiin.

Päätös:
Hyväksyttiin kaupunkisuunnittelujohtajan esitys.

Merkittiin, että jäsenet Janne Hartikainen ja Suvi Karhu jättivät asiaan seuraavan eriävän mielipiteen: ”MRL 63 §:n mukaan kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Kaavoituksen vireilletulosta tulee ilmoittaa sillä tavoin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista, suunnitellusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelystä.
Selostettu vuorovaikutus menettely ja tilaisuudet koskevat Ratikan kaavarunko –nimistä dokumenttia, joka ei ole MRL:n tuntema suunnitelma. Sinä ei ole määritelty nyt kysymyksessä olevaa kaavaa riittävän tarkkarajaisesti, että asukkaat ja muut oikeudenhaltijat olisivat voineet ottaa kantaa tai vaikuttaa sen valmisteluun MRL:n edellyttämällä tavalla. Kaava on tullut vireille virheellisessä järjestyksessä.”

___

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 26

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 18.4.2023 päivätty asemakaavaehdotus 002452 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus 94 Hakunila / Vantaan ratikka: Hakunilanmäki.

Käsittely:
Kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell esitti varajäsen Niilo Kärjen kannattamana asian hylkäämistä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat asian hyväksymistä esityksen mukaan, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell esittämää hylkäysesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 12 jaa-ääntä (Karinen, Abdi, Tammi, Kaukola, Haapalainen, Multala, Kaiju, Kasonen, Orpana, Seppänen, Valtanen, Luokkala) ja 3 ei-ääntä (Lundell, Kärki, Niikko), joten puheenjohtaja totesi hylkäysesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutosehdotus 18.4.2023
- Asemakaavamuutoksen selostus 18.4.2023
- Lausunnot ja vastineet 18.4.2023
- Äänestysraportti kh 8.5.2023 § 26

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Mari Jaakonaho, p. 050 302 9411,
asemakaava-arkkitehti, Vantaan ratikka, Anna Sarikaya, p. 050 302 9028
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002452

Päiväys
Datum

18.4.2023

Vantaan kaupunki

Vantaan ratikka: Hakunilanmäki

Kaupunginosa 94, HAKUNILA

Vanda stad

Vandaspåran Håkansbölebacken

Stadsdel 94, HÅKANSBÖLE

Asemakaavan muutos

Korttelit 94005, 94020, 94028 ja 94029 sekä osat kortteleista 94007, 94008, 94024, 94031, 94032 ja katualuetta.

Tonttijaon muutos

Korttelit 94005, 94020, 94028, 94029 sekä osat kortteleista 94007, 94008, 94024, 94031 ja 94032.

1:2000

Ändring av detaljplanen

Kvarteren 94005, 94020, 94028 och 94029 samt delar av kvarteren 94007, 94008, 94024, 94031, 94032 och gatuområde.

Ändring av tomtindelningen

Kvarteren 94005, 94020, 94028, 94029 och delar av kvarteren 94007, 94008, 94024, 94031 och 94032.

1:2000

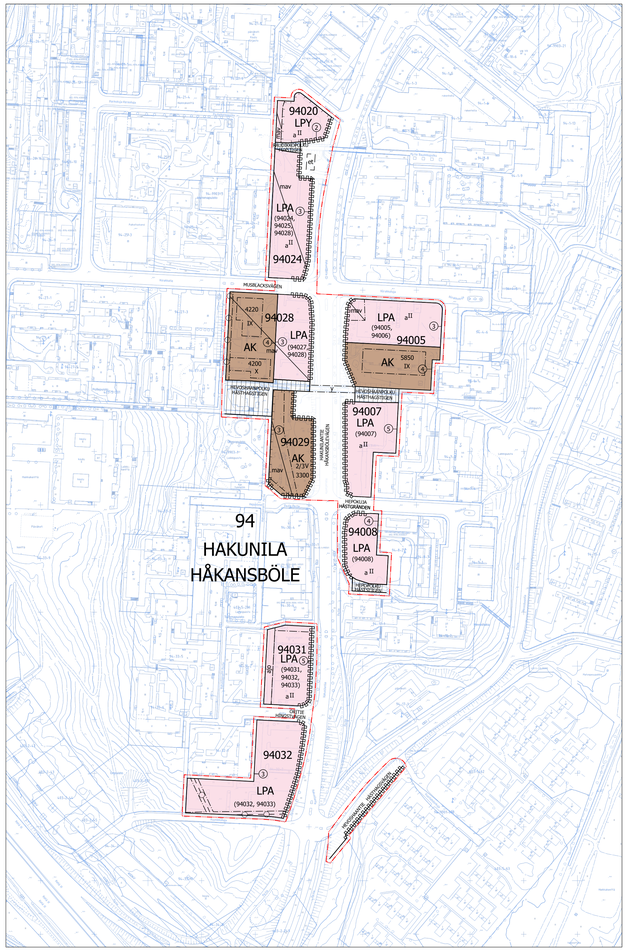

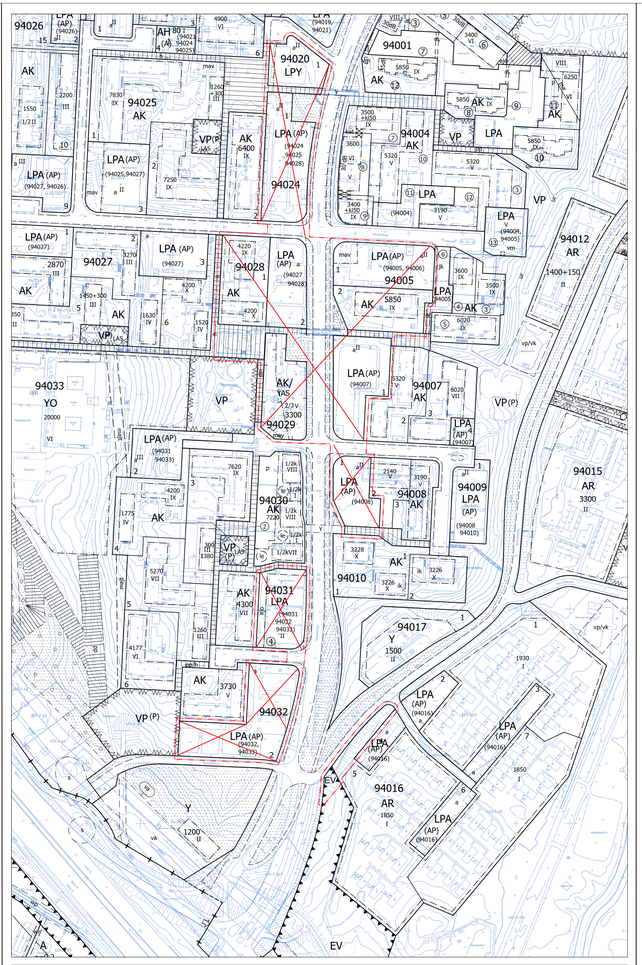

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Asuinkerrostalojen korttelialue.

AK-aluetta korttelissa 94005 koskevat määräykset:

Asuinkerrostalojen korttelialueilla saa asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden ja kerrosluvun estämättä rakentaa lisäksi tiloja palvelutarkoituksiin kerrosalaltaan enintään 10 % asemakaavassa osoitetusta rakennusoikeudesta. Lisäksi saa asuntokerrostalojen ullakolla sijaustaa talon asukkaiden käyttöön tarkoitettuja sauna-, vaatehuolto- ym. tiloja.

Asuinkerrostalojen korttelialueilla on rakennukset pihamaajärjesteleyineen suunniteltava kortteleittain yhtenäisesti ja pihat istutuksineen toteutettava samanaikaisesti rakennusten kanssa.

Asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tie- ja raideliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB sekä liike- ja toimistotiloilla vähintään 25 dB.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

AK-aluetta korttelissa 94028 koskevat määräykset:

Asuinkerrostalojen korttelialueella 94028 saa asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden ja kerrosluvun estämättä rakentaa lisäksi tiloja myymäläksi, lasten päivähoitotiloiksi, kerhohuoneistoksi tai vastaaviin palvelutarkoituksiin enintään 10 % asemakaavassa osoitetusta rakennusoikeudesta, mikäli vastaavantaista rakennusoikeutta ei ole osoitettu erikseen rakennusaloille.

Asuinkerrostalojen korttelialueella 94028 on rakennukset pihamaajärjesteleyineen suunniteltava kortteleittain yhtenäisesti ja pihat istutuksineen toteutettava samanaikaisesti rakennusten kanssa. Asuntokerrostaloissa tulee jokaisesta porrashuoneesta olle välitön uloskäynti asemakaavassa määrätylle oleskelu- ja leikkialueeksi rakennettavalle alueelle, jolle ei saa sijoittaa autopaikkoja.

Vähintään 3 metrin mittaisia lehtipuita tulee istuttaa niin, että tällaisten lehtipuiden määrä on vähintään viisi kappaletta kutakin tontin tuhatta neliökilometriä kohti.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

Asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tie- ja raideliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB sekä liike- ja toimistotiloilla vähintään 25 dB.

AK-aluetta korttelissa 94029 koskevat määräykset:

Asuinkerrostalojen korttelialueella 94029 saa rakentaa sosiaalitoinita palvelevia laitoksia ja asuntoloita.

Tontin Hakunilantien puoleiset leikki- ja oleskelualueet on suojattava pohjois-, itä- ja eteläsivulta noin 1 metrin korkuisella liikennemelua estävällä tiivillä aidalla.

Rakennusoikeuden estämättä saa rakentaa ulkovarastoja ja katoksia.

Maanpäällinen kellarikerros on verhoiltava julkisivun tapaan.

Saunan saa sijoittaa ullakolle.

Asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tie- ja raideliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB sekä liike- ja toimistotiloilla vähintään 25 dB.

Tontit on aidattava katua tai muuta yleistä aluetta vastaan puu- tai pensasaidalla.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

Rakennusoikeudesta saa 10 % käyttää sellaisina toimisto- työ- ja liiketiloina, jotka eivät häiritse asumista.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för flervåningshus.

Bestämmelser som gäller AK-området i kvarteret 94005:

Inom kvartersområden för flervåningshusen får man, utan hinder av vad i stadsplanen anvisats angående byggnadsrätt och antal våningar, dessutom bygga utrymmen för serviceändamål högst 10 % av i stadsplanen anvisad byggnadsrätt. Ytterligare får i bostadshöghusens vindsvåning inredas bastu-, klädvårds m. fl. utrymmen för husets invånare.

Inom kvartersområdena för flervåningshusen bör byggnaderna och gårdsplanerna planeras enhetligt kvartersvis och gårdarnas planteringar anläggas samtidigt med byggnaderna.

Ljudisoleringen ΔL mot väg- och spårvagnstrafikbuller i bostadsrummens och arbetslokalernas ytterhölje ska vara minst 30 dB och i affärs- och kontorslokaler minst 25 dB.

På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.

Bestämmelser som gäller AK-området i kvarteret 94028:

Inom kvartersområde för flervåningshus 94028 får man utan hinder av vad i stadsplanen anvisats angående byggnadsrätt och antal våningar dessutom bygga utrymmen för affärer, barnagvård, klubblokaler, eller motsvarande serviceändamål högst 10 % av i stadsplanen anvisad byggnadsrätt om motsvarande byggnadsrätt inte skilt har anvisats på byggnadsytorna.

Inom kvartersområden 94028 för flervåningshus bör byggnaderna och gårdsplanerna planeras enhetligt kvartersvis och gårdarna anläggas och planteras samtidigt med byggnaderna. I bostadshöghus bör varje trapphus ha omedelbar utgång till det i stadsplanen bestämda området för vistelse och lek, där bilplatser inte får placeras.

Minst 3 meter höga lövträd bör planteras så, att antalet dylika lövträd är minst fem stycken per tusen kvadratmeter tomtyta.

På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.

Ljudisoleringen ΔL mot väg- och spårvagnstrafikbuller i bostadsrummens och arbetslokalernas ytterhölje ska vara minst 30 dB och i affärs- och kontorslokaler minst 25 dB.

Bestämmelser som gäller AK-området i kvarteret 94029:

Inom kvartersområde för flervåningshus 94029 får byggas byggnader för social verksamhet och internat.

Tomtens lek- och vistelseområden mot Håkansbölevägen ska skyddas mot trafikbuller längs nor-, öster- och västersidorna med ett en meter högt tätt bullerstaket.

Utan hinder av byggnadsrätten får byggas uteförråd och skärmtak.

Källarvåning ovan markytan ska beklädas såsom fasaden.

På vindvåningen får placeras bastu.

Ljudisoleringen ΔL mot väg- och spårvagnstrafikbuller i bostadsrummens och arbetslokalernas ytterhölje ska vara minst 30 dB och i affärs- och kontorslokaler minst 25 dB.

Tomterna ska mot gatusidan eller mot annat allmänt område inhägnas med trästaket eller häckar.

På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.

Av byggnadsrätten får 10 % användas som sådana kontors-, arbets- eller affärsutrymmen som inte stör boendet.

Yleisten pysäköintilaitosten korttelialue.

Kvartersområde för allmänna parkeringsanläggningar.

Autopaikkojen korttelialue.

Kvartersområde för bilplatser.

LPA-aluetta korttelissa 94005, 94007 ja 94008 koskevat määräykset:

Autopaikkojen vähimmäismäärät ovat:

Asunnot: 1 Autopaikka kerrosalan 70 m² kohti, kuitenkin vähintään 1 autopaikka asuntoa kohti.

Liikehuoneistot, ravintolat: 1 autopaikka kerrosalan 35 m² kohti.

Toimistot: 1 autopaikka kerrosalan 50 m² kohti.

Oppilaitokset: 1 autopaikka 5 toimihenkilöä kohti sekä lisäksi 1 autopaikka jokaista viittä 18 vuotta täyttänyttä opiskelijaa kohti.

Kokoushuoneet: 1 autopaikka 6 istumapaikkaa kohti.

LPA-aluetta korttelissa 94024 koskevat määräykset:

Autopaikkojen vähimmäismäärät ovat:

Liikehuoneistot, ravintolat: 1 autopaikka kerrosalan 35 m² kohti

Toimistot: 1 autopaikka kerrosalan 50 m² kohti

Bestämmelser som gäller LPA-området i kvarteren 94005, 94007 och 94008:

Minimiantalet bilplatser utgör:

Bostäder: 1 bilplats per 70 m² våningsyta, dock minst 1 bilplats per bostad

Affärslokaler, restauranger: 1 bilplats per 35 m² våningsyta

Kontor: 1 bilplats per 50 m² våningsyta

Konferensrum: 1 bilplats per 6 sittplatser

Dä bilplatserna ligger närmare än 15 m, men dock minst på 10 m avstånd från bostadsbyggnads fönstersida bör dessa bilplatsers högsta nivå ligga minst 1 meter lägre än lägsta golvnivå i bostad.

Bilplatser får inte placeras annanstans än vad som anges i stadsplanen.

Bestämmelser som gäller LPA-området i kvarteret 94024:

Minimiantalet bilplatser utgör:

Affärslokaler, restauranger: 1 bilplats per 35 m² våningsyta

Kontor: 1 bilplats per 50 m² våningsyta

Autopaikkojen vähimmäismäärät korttelialueilla:

Asunnot	1 autopaikka/asunto
Asuntolat	1 autopaikka/100 k-m²
Kioski	3-5 autopaikkaa
Liiketilat	1 autopaikka/35 k-m²
Sosiaalitoinita palvelevat laitokset	1 autopaikka/100 k-m²
Toimistot	1 autopaikka/35 k-m²

Minimiantalet bilplatser i kvartersområden:

Bostäder	1 bilplats/bostad
Internat	1 bilplats/ 100 m²-vy
Kiosk	3-5 bilplatser
Affärslokaler	1 bilplats/ 35 m²-vy
Byggnader för social verksamhet	1 bilplats/ 100 m²-vy
Kontor	1 bilplats/ 35 m²-vy

LPY

LPA

Autopaikoista on 60 % rakennettava heti.

Rakennuslupajaosto voi rakennuslupaa myöntäessään antaa autopaikkojen rakentamiseen muilta osin lykkäystä enintään 5 vuotta kerrallaan.

Kun autopaikat sijaitsevat 15 m lähempänä, mutta kuitenkin vähintään 10 metrin päässä asuinrakennuksen ikkunasivusta, on näiden autopaikkojen ylimmän tasokorkeuden oltava vähintään metrin alempana kuin alin asunnon lattiakorkeus.

Autopaikkoja ei saa sijoittaa muualle kuin asemakaavassa osoitetuille paikoille.

LPA-aluetta korttelissa 94028 koskevat määräykset:

Autopaikkojen vähimmäismäärät ovat:

Asunnot: 1 Autopaikka kerrosalan 70 m² kohti kuitenkin vähintään 1 autopaikka asuntoa kohti

Liikehuoneistot, ravintolat: 1 autopaikka kerrosalan 35 m² kohti

Toimisto: 1 autopaikka kerrosalan 50 m² kohti

Kokoushuoneet: 1 autopaikka 6 istumapaikkaa kohti

Kun autopaikat sijaitsevat 15 m lähempänä, mutta kuitenkin vähintään 10 metrin päässä asuinrakennuksen ikkunasivusta, on näiden autopaikkojen ylimmän tasokorkeuden oltava vähintään metrin alempana kuin alin asunnon lattiakorkeus.

Autopaikkoja ei saa sijoittaa muualle kuin asemakaavassa osoitetuille paikoille.

Autopaikoista on 60 % rakennettava heti.

Rakennuslupajaosto voi rakennuslupaa myöntäessään antaa autopaikkojen rakentamiseen muilta osin lykkäystä enintään 5 vuotta kerrallaan.

Vähintään 3 metrin mittaisia lehtipuita tulee istuttaa niin, että tällaisten lehtipuiden määrä on vähintään 5 kappaletta kutakin tontin tuhatta neliömetriä kohti.

60 % av bilplatserna ska byggas omedelbart.

Bygglovssektionen kan vid beviljandet av bygglov i övrigt ge uppskov med byggandet av bilplatser med högst 5 år åt gången.

Då bilplatserna ligger närmare än 15 m, men dock minst på 10 m avstånd från bostadsbyggnads fönstersida bör dessa bilplatsers högsta nivå ligga minst 1 meter lägre än lägsta golvnivå i bostad.

Bilplatser får inte placeras annanstans än vad som anges i stadsplanen.

Bestämmelser som gäller LPA-området i kvarteret 94028:

Minimiantalet bilplatser utgör:

Bostäder: 1 bilplats per 70 m² våningsyta, dock minst 1 bilplats per bostad

Affärslokaler, restauranger: 1 bilplats per 35 m² våningsyta

Kontor: 1 bilplats per 50 m² våningsyta

Konferensrum: 1 bilplats per 6 sittplatser

Dä bilplatserna ligger närmare än 15 m, men dock minst på 10 m avstånd från bostadsbyggnads fönstersida bör dessa bilplatsers högsta nivå ligga minst 1 meter lägre än lägsta golvnivå i bostad.

Bilplatser får inte placeras annanstans än vad som anges i stadsplanen.

60 % av bilplatserna ska byggas omedelbart.

Bygglovssektionen kan vid beviljandet av bygglov i övrigt ge uppskov med byggandet av bilplatser med högst 5 år åt gången.

Minst 3 meter höga lövträd bör planteras så, att antalet dylika lövträd är minst 5 stycken per tusen kvadratmeter tomtyta.

	LPA-aluetta korttelissa 94032 koskevat määräykset:	**Bestämmelser som gäller LPA-området i kvarteret 94032:**
	Autopaikkojen vähimmäismäärät ovat:	Minimiantalet bilplatser utgör:
	Asunnot: 1 Autopaikka kerrosalan 70 m² kohti kuitenkin vähintään 1 autopaikka asuntoa kohti	Bostäder: 1 bilplats per 70 m² våningsyta, dock minst 1 bilplats per bostad
	Liikehuoneistot, ravintolat: 1 autopaikka kerrosalan 35 m² kohti	Affärslokaler, restauranger: 1 bilplats per 35 m² våningsyta
	Toimisto: 1 autopaikka kerrosalan 50 m² kohti	Kontor: 1 bilplats per 50 m² våningsyta
	Oppilaitokset: 1 autopaikka 5 toimihenkilöä kohti sekä lisäksi 1 autopaikka jokaista viittä 18 vuotta täyttänyttä opiskelijaa kohti	Läroanstalter: 1 bilplats per 5 anställda samt dessutom 1 bilplats per fem 18 år fyllda studerande
	Kokoushuoneet: 1 autopaikka 6 istumapaikkaa kohti	Konferensrum: 1 bilplats per 6 sittplatser
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.	**Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
④	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
94	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
HAKU	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
94005	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
HAKUNILANTIE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
5850	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
IX	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
2/3V	**Murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kaavassa lukumäärältään mainittujen kerrosten alapuolella olevasta tilasta kerrosluvun estämättä käyttää kerroslaan laskettavaksi tilaksi.**	**Brutet tal framför romersk siffra anger hur stor del av byggnads största vånings yta som, utan hinder av våningsantalet, får användas för utrymme som inräknas i våningsytan av det utrymme, som är beläget under de i planen till antalet angivna våningarna.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
a II	**Auton säilytyspaikan rakennusala.**	**Byggnadsyta för förvaringsplats för bil.**
y	**Kadun tai liikennealueen ylittävä kevyen liikenteen yhteys.**	**Gång- och cykelförbindelse över gata eller trafikområde.**
et	**Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.**	**Riktgivande område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.**
	Alue on varattu sähkönsyöttöasemalle. Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan sekä materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja kaupunkikuvaan sopivia.	Området är reserverat för elmatningsstationen. Byggnaden och konstruktionerna ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material och passa stadsbilden.
ajo	**Ajoyhteys.**	**Körförbindelse.**
	Katu.	**Gata.**
	Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.	Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009). I planeringen och byggandet av spårvagnen ska även tas hänsyn till den anvisade markanvändningen i detaljplaner utanför planområdet som godkänts före 31.12.2021.
	Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto.	Ifall en spårvagns hållplats placeras på gatuområdet, ska hållplatsens vindskydd övertäckas med ett gröntak.
	Jalankululle varattu katu/tie.	**Gata/väg reserverad för gångtrafik.**
maav	**Maanalainen väestönsuojaksi tarkoitettu tila.**	**Underjordiskt utrymme avsett att användas som skyddsrum.**
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.**
(94032,94033)	**Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit, joiden autopaikkoja tulee sijoittaa korttelialueelle.**	**Siffrorna inom parentesen anger de kvarter vilkas bilplatser bör förläggas på kvartersområdet.**
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område ska en separat tomtindelning göras, om inte via plantecknings annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Mari Jaakonaho, Aluearkkitehti, 31.3.2023 14.25

Kimmo Junttila, Kaupunginegodeetti, 26.4.2023 9.54

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

002452 Vantaan ratikka: HAKUNILANMÄKI

HAKUNILA



KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 18.4.2023 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002452. Kaavoitus on tullut vireille 23.11.2020 numerolla 062800 Vantaan ratikka: asemakaavat ja asemakaavamuutokset. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 17.9.2021.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Korttelit 94005, 94020, 94028 ja 94029 ja osat kortteleista 94007, 94008, 94024, 94031 ja 94032, katualuetta kaupunginosassa 94 Hakunila.

Tonttijaon muutos:

Korttelit 94005, 94020, 94028 ja 94029 ja osat kortteleista 94007, 94008, 94024, 94031 ja 94032.

Asemakaavamuutoksessa ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle osoitetaan riittävä tila suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita.

Kaavan laatija: Anna Sarikaya, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki,
anna.sarikaya@vantaa.fi, puh. 050 302 9028

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

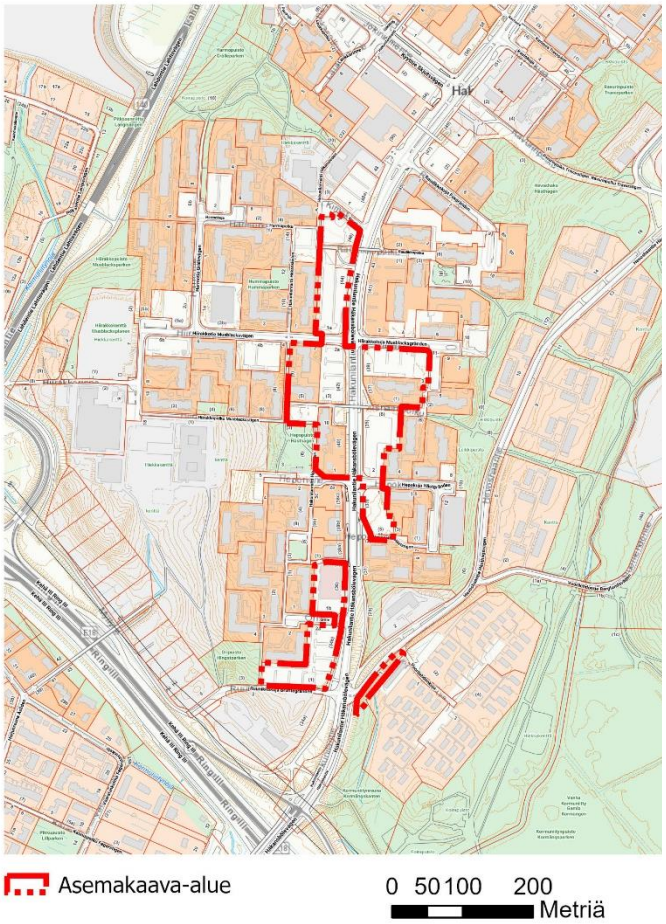

Suunniteltava alue sijaitsee Hakunilan keskustassa Kehä III:n pohjoispuolella. Alueeseen kuuluu Hakunilantien katualuetta Ruunikkokujan / Hevoshaantien risteyksestä Kimokujan risteykseen asti sekä kadunvarren kiinteistöt, joiden pinta-alaan kaavamuutos vaikuttaa.

Kuva 1. Kaava-alueen sijainti kaupunkikartalla.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019, jonka pohjalta Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan jatkosuunnittelun aloittamisen 16.12.2019. Jatkosuunnitteluvai-

heessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat.

- Kaavoitus tuli vireille osallistumis- ja arviointisuunnitelman ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” nähtäville asettamisella 23.11.2020. Vantaan ratikan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin 17.9.2021.
- Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saaduista palautteista voitiin tulkita yhden mielipiteen koskevan Hakunilanmäen kaavamuutosaluetta.
- Hankkeesta järjestettiin yleisötilaisuudet 8.12.2020 (Länsimäki) / 9.12.2020 (Hakunila) / 16.12.2020 (Tikkurila) / 17.12.2020 (Aviapolis) sekä 23.9.2021 (koko linjan suunnittelutilanne).
- Ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset valmistuivat kaavamuutosalueen osalta 7.10.2021 ja ne esiteltiin 7.10.-20.10.2021. Asemakaavaratkaisu perustuu katu- ja puistosuunnitelmiin.
- Asemakaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 3.2.2022 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 10.2.-24.2.2022 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Puhelinaikoja suunnittelijoille varattiin kaksi, 11.2. sekä 18.2.2022. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 3.2.2022 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Tänä aikana vastaanotettiin 2 mielipidettä. 15.3.2022 vastaanotettiin vielä yksi ratikkaa yleisesti koskeva mielipide.
- Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 5.4.2022 asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot.
- Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 20.4-19.5.2022 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 19 kappaletta ja vastaanotettiin 8 kappaletta. Muistutuksia ei vastaanotettu.
- Asemakaavaehdotukseen tehtiin seuraavat tarkistukset:
    - Kaava-alueesta on poistettu rivitaloasuntojen korttelialue (AR) kiinteistö nro. 92-403-5-62 kaava-alueen eteläosasta. Kiinteistölle kohdistuvat Hakunilantien ja Hevoshaantien risteyksessä tapahtuvat katusuunnittelun muutokset ratkaistaan kiinteistönomistajan ja kaupungin välisin sopimuksin. Kaavamuutosta ei ole tarpeen tehdä kiinteistön alueelta.
    - Korttelin 94032 LPA-tontille numero 3 lisättiin maanalaisen johdon aluemerkintä.
- Kaavaselostukseen tehtiin seuraavat tarkistukset:
    - kaava-alueen pienenemisen seurauksena selostuksen karttoja on korjattu ja kaavan mitoitustiedot on muutettu.
    - päivitetty Yleiskaava 2020 liittyvät tiedot Suunnittelutiedot -kohtaan.
    - päivitetty resurssiviisauden tiekartan teksti (kv 28.2.2022) Asemakaavan tavoitteet -kohtaan
    - Lisättiin suositukset tärinän- ja runkomelun ohjearvoista Kaavan vaikutukset -kohtaan.
    - Taloudelliset vaikutukset on päivitetty 16.3.2023 julkaistun rakentamiskustannusraportin ja 12.12.2022 päivitetyn kiinteistötaloudellisen selvityksen mukaiseksi.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 4
2. Lähtökohdat 7
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 7
2.2 Suunnittelutilanne 18
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 28
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 28
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 28
3.3. Asemakaavan tavoitteet 31
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 32
4. Asemakaavan kuvaus 33
4.1 Kaavan rakenne 33
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 35
4.3 Aluevaraukset 35
4.4 Kaavan vaikutukset 37
4.5 Ympäristön häiriötekijät 50
5. Asemakaavan toteutus 50
6. Kaavatyöhön osallistuneet 50
7. Asemakaavan seurantalomake 52
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 54

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Asemakaavan seurantalomake 7.3.2023
- Asemakaavakartta ja -määräykset 18.4.2023

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Manninen, E., Vasko, V. & Makkonen, H. 2020: Vantaan ratikan kaavarungon ja asemakaavojen luontoselvitykset vuonna 2020 – Faunatican raportteja 53/2020
- Metsäsuunnitelma, Vantaan kaupunki, 2020
- Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2022: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021.
- Vantaa alueittain 2015, Vantaan kaupunki 2016
- Vantaa ratikka, Maisema ja kaupunkikuva, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 2020
- Vantaan metsänhoidon periaatteet 2017–2030, Vantaan kaupunki 2017

- Vantaan ratikan hulevesiselvitys (yleissuunnitelman liite 11), WSP Finland Oy, 30.4.2019
- Vantaan ratikan OAS-vaiheen vuorovaikutusraportti 22.3.2021
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, Pyöräliikenteen tarkastelut ratikan varrella, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 25.9.2020
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Vantaan ratikka Design Manual, Liite 1 Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvitys, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
- Vantaan ratikka Design Manual, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
- Vantaan ratikka itä; Tonttien pysäköintitarkastelut, WSP, 12.8.2021
- Vantaan ratikka, Hankearviointi (yleissuunnitelman liite 14), WSP Finland Oy, 10.9.2019
- Vantaan ratikka, Investointikustannukset (yleissuunnitelman liite 15), WSP Finland Oy, 26.6.2019
- Vantaan ratikka, raitiotieliikenteen simulointi, Sweco Infra&Rail Oy, Lokakuu 2021
- Vantaan ratikka, Ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelu, Golder Associates Oy, 13.8.2020
- Vantaan ratikka, Resurssiviisauden suuntaviivat, Sitowise Oy, 13.5.2020
- Vantaan ratikka, Seloste ratalinjauksen tärinäarvioinnista (yleissuunnitelman liite 13), WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Vantaan raitiotie tärinä- ja runkomeluselvitys, WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 25.2.2022
- Vantaan raitioradan meluselvitys, Sitowise Oy, 31.8.2022.
- Vantaan ratikkatalouden tiivistelmä, Vantaan kaupunki 3.5.2021
- Vantaan väestö 2020/2021, Vantaan kaupunki 2021
- Vantaan väestöennuste 2021, Vantaan kaupunki 2021
- WSP Finland Oy (7.10.2021) Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset välillä Kyytitie-Raudikkokuja, Hakunilantie 58628_1.
- Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellinen analyysi. Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitetty 12.12.2022
- Vantaan ratikan rakentamiskustannukset, kustannusraportti 16.3.2023. Vantaan kaupunki.

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavamuutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle Hakunilantiellä sekä Hepokujan raitiotiepysäkille, joka sijoittuu Hepokujan ja Hevoshaanpolun välille. Muutoksessa raitiotielle ja siihen liittyville toiminnoille, kuten ajoneuvoliikenteelle, pyöräilylle ja kävelylle, viheralueille, istutuksille ja hulevesiratkaisuille osoitetaan tilaa asemakaavassa suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Korttelialueiden kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Kaavatyön yhteydessä on tarkasteltu, että yksityisten kiinteistöjen toteutunut autopaikkamäärä on mahdollista järjestää pysäköintialueiksi varattujen alueiden pienentämisestä huolimatta.

Asemakaavamuutoksella muutetaan osin yleisten pysäköintilaitosten korttelialuetta (LPY), autopaikkojen korttelialueita (LPA), asuinkerrostalojen korttelialueita (AK ja AK/YAS) ja rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialuetta (AR) katualueeksi ja osoitetaan uusia liittymäkieltoja. Tehokkuusluvuilla osoitetut rakennusoikeudet muutetaan kerrosalaneliömetreiksi, jot-

ta tonttien kokonaisrakennusoikeus ei muutu kiinteistöjen pinta-alojen muutosten myötä. Muilta osin korttelialueet säilyvät ennallaan.

Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Raideyhteydellä lisätään kestävää ja esteetöntä liikkumista, mahdollistetaan kaupungin kasvaminen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä edistetään alueellista hyvinvointia ja vetovoimaa. Vantaan ratikasta tulee merkittävä osa seudullista raitiotieverkostoa.

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019. Yleissuunnitelmaan pohjautuvassa jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reitille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat. Nyt laadittavat asemakaavat ja asemakaavamuutokset perustuvat katusuunnitelmiin.

Vantaan ratikan asemakaavoitus on ollut Vantaan asemakaavoituksen vuoden 2022 työohjelmassa ja on vuoden 2023 kaavoituksen työohjelmassa.

Kaavan yhteydessä laaditaan tonttijakoja ja tonttijaon muutoksia.

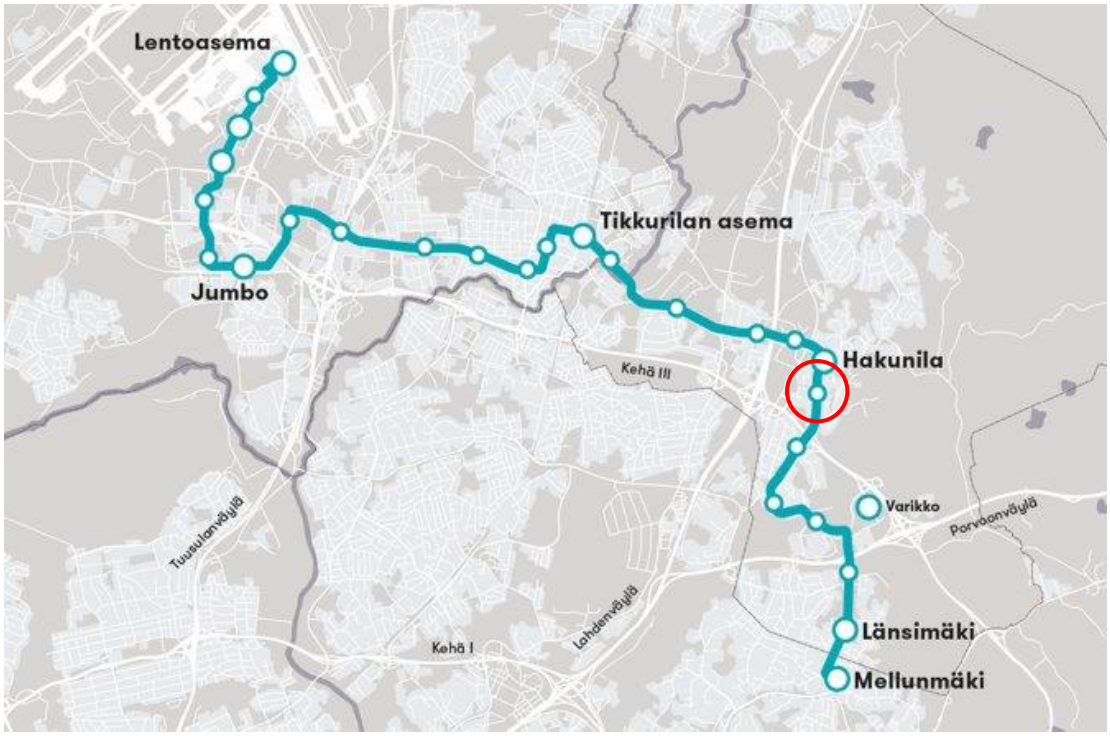

Kuva 2.Vantaan ratikan reitti Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Kaava-alueen likimääräinen sijainti näkyy punaisen ympyrän osoittamassa kohdassa.

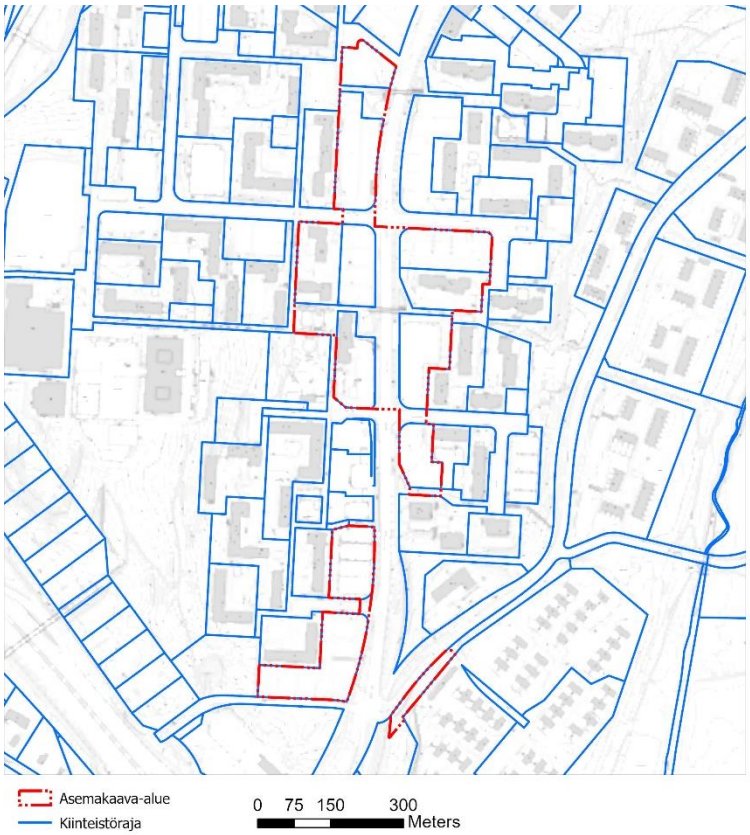

Kuva 3. Asemakaava-alue.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Itä-Vantaalla, Hakunilan suuralueella, Hakunilan kaupunginosassa. Hakunilan suuralueeseen kuuluu Lahdenväylän itäinen puoli Vantaasta. Hakunilan kaupunginosan keskusta-alue sijoittuu Kehä III:n ja Lahdenväylän risteyksen koilliskulmalle. Lentokentälle matkaa alueelta on noin yhdeksän kilometriä ja Tikkurilan juna-asemalle hieman yli neljä kilometriä. Hakunilantie on alueen halkova pääkokoojakatu, johon tonttikadut liittyvät. Hakunilantietä rajaavat laajat pysäköintialueet sekä kerrostaloalueet. Asemakaava-alueen yhteenlaskettu pinta-ala on noin 5 ha.



Kuva 4. Suunnittelualue esitettynä ilmaperspektiivistä. Asemakaava-alueen rajaus on esitetty vihreällä.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Alue sijoittuu Hakunilantien varteen rakennettuun ympäristöön. Kaava-alueella ja sen ympärillä on useita asfalttipäällysteisiä pysäköintialueita sekä kerrostaloja. Hakunilantie on keskeinen maisemaa rajaava elementti alueella. Kadun reunoille sijoittuvat pysäköintikentät tekevät katukuvasta väljän. Kävelysillat ylittävät Hakunilantien kahdesta kohtaa. Rakennukset alueella ovat pääasiassa asemoitu pohjois-etelä suuntaisesti. Kasvillisuus alueella on suurelta osin istutettua lehtipuustoa ja nurmea asfalttialueiden lomassa.

Alue on vielä 1950-luvulla ollut metsän peitossa. Nykyinen maisemarakenne on muodostunut 1970-luvulla, jolloin suurin osa kerrostaloista ja pysäköintialueista ovat rakentuneet. Vanhaa metsää on säilynyt kaava-alueen ulkopuolella, Hakunilan keskusta-alueen reunamilla.

Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

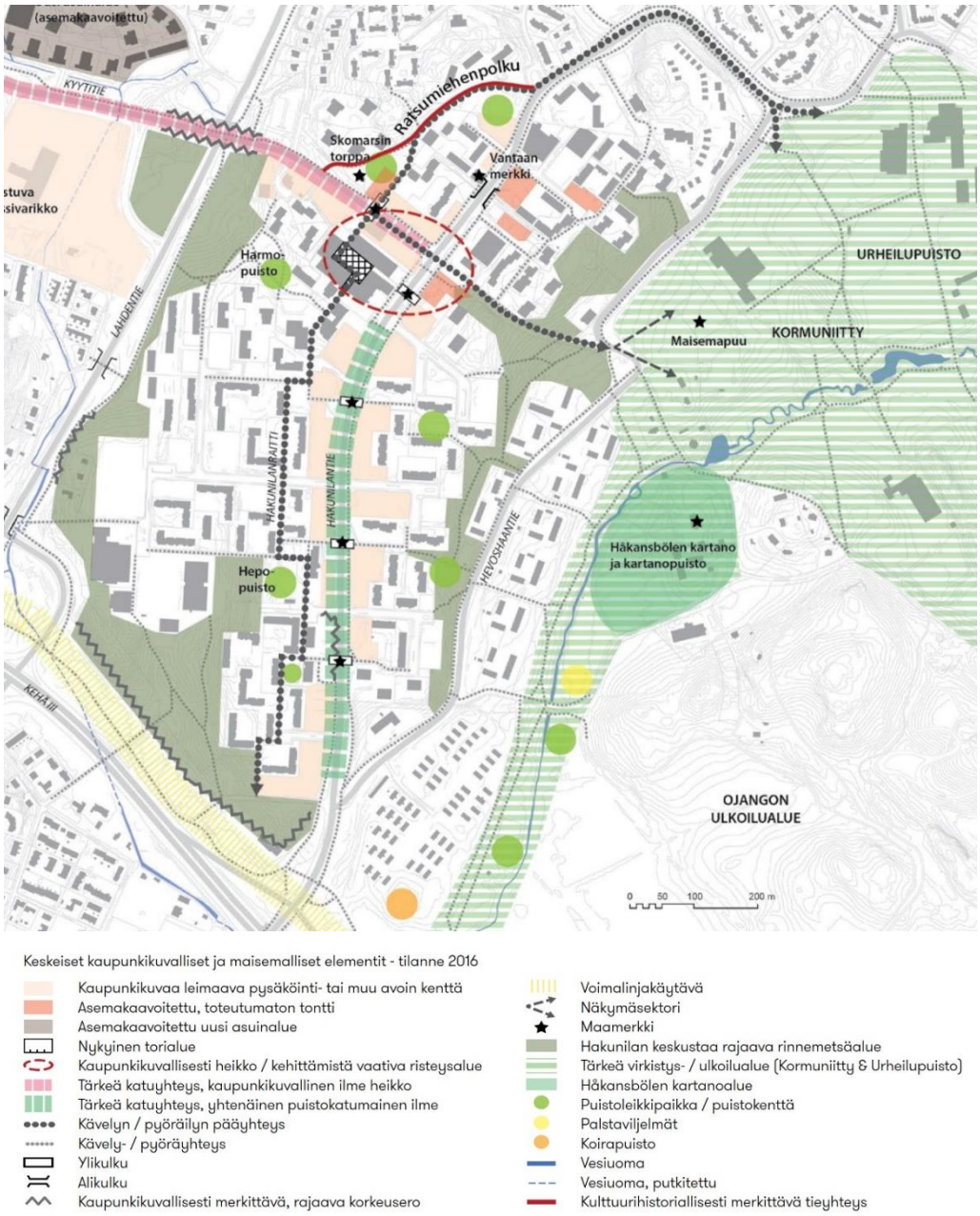

Kuva 5. Ote Hakunilan keskustan kaavarunkotyön (2017) yhteydessä laaditusta analyysikartasta. Kaavamuutosalue sijoittuu Hakunilantien varteen, joka on esitetty tärkeänä katuyhteytenä, jolla on yhtenäinen, puistokatumainen ilme. Kadun varret on kaupunkikuvaa leimaavia pysäköintikenttiä.

Luonto

Kaava-alueen luontoarvoja on selvitetty ratikan kaavarungon luontoselvitystyössä vuonna 2020 (*Manninen, E., Vasko, V. & Makkonen, H. 2020: Vantaan ratikan kaavarungon ja asemakaavojen luontoselvitykset vuonna 2020 – Faunatican raportteja 53/2020*). Selvityksessä kartoitettiin arvokkaat luontotyyppikohteet 50 m säteellä raitiotien linjauksesta ja ratikkalinjaan liittyvät asemakaava-alueet sekä lepakoiden todennäköiset ruokailualueet 800 m säteellä ratikkalinjasta. Lisäksi tarkastettiin alueella sijaitsevien geologisten kohteiden tila ja arvioitiin kaavan mukaisten ekologisten yhteyksien säilyvyys. Selvitystä on täydennetty luontoselvityksen koosteraporttiin (*Nieminen, M.,*

Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021).

Kaavamuutosalueen välittömään läheisyyteen sijoittuu kolme arvokasta luontotyyppikohdetta nro 18, 19 ja 90 (kuva 6). Kohteet 18 ja 19 ovat tuoreita, runsasravinteisia lehtoja, joiden arvoluokka on III. Molempien kohteiden luonnontilaisuuden katsotaan heikentyneen. Kohde 90 on lehto, joka myös kuuluu arvoluokkaan III. Selvityksessä arvoluokan III luontotyypit suositellaan säästämään, kun se on kohtuullisin keinoin mahdollista.

Kaava-alueella ei Vantaan ratikan kaavarungon ja asemakaavojen luontoselvityksessä tehty lepakkohavaintoja.

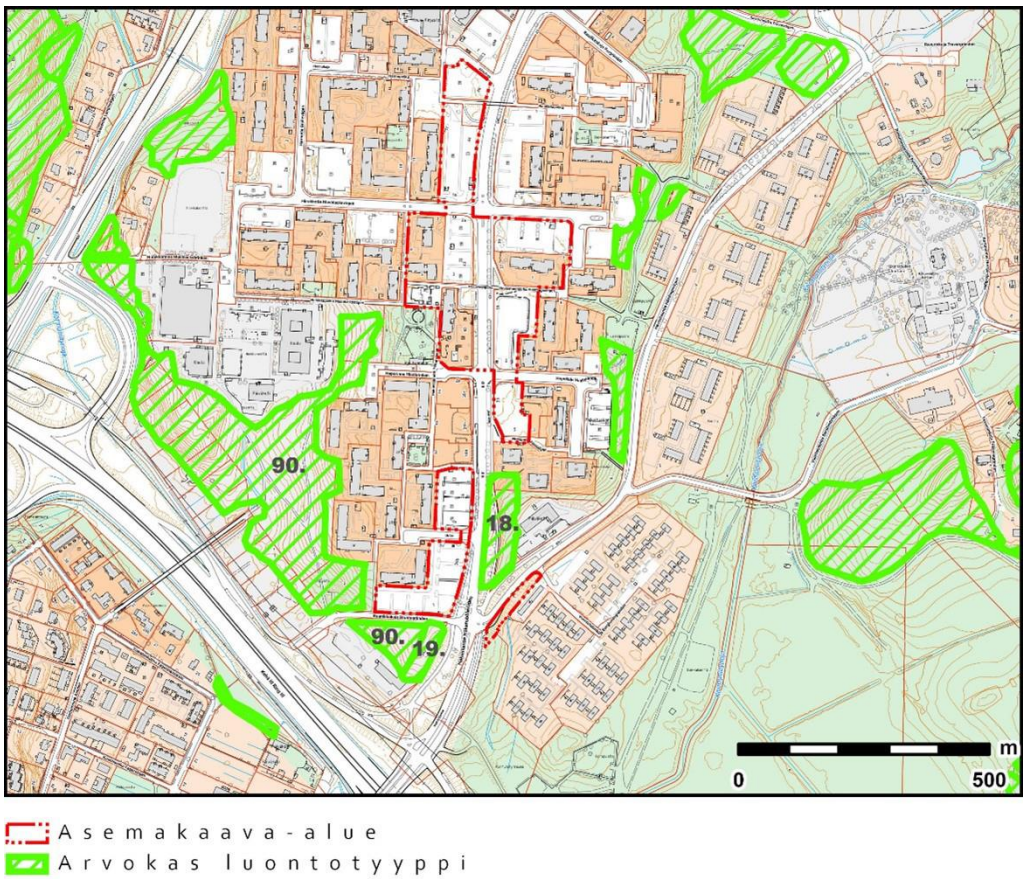

Kuva 6. Alueen läheisyyteen sijoittuvat arvokkaat luontotyyppikohteet. Kohteiden numerointi vastaa luontoselvityksessä 2021 käytettyä numerointia.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue kuuluu Kormuniitynojan valuma-alueeseen. Alue on pääosin vettä läpäisemätöntä ja viemäröityä aluetta. Alueella ei ole pohjavettä.

Maaperä

Maalajikartan (kuva 7) mukaan kaava-alueen maaperä on pääosin täyttömaata. Kartalla näkyy myös moreeni- ja avokallioalueita. Pohjatutkimusten mukaan täyttökerroksen alla on hiekkaa ja moreenia. Kairaukset ovat ulottuneet n. 0,4–5,74 m syvyydelle maanpinnasta. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

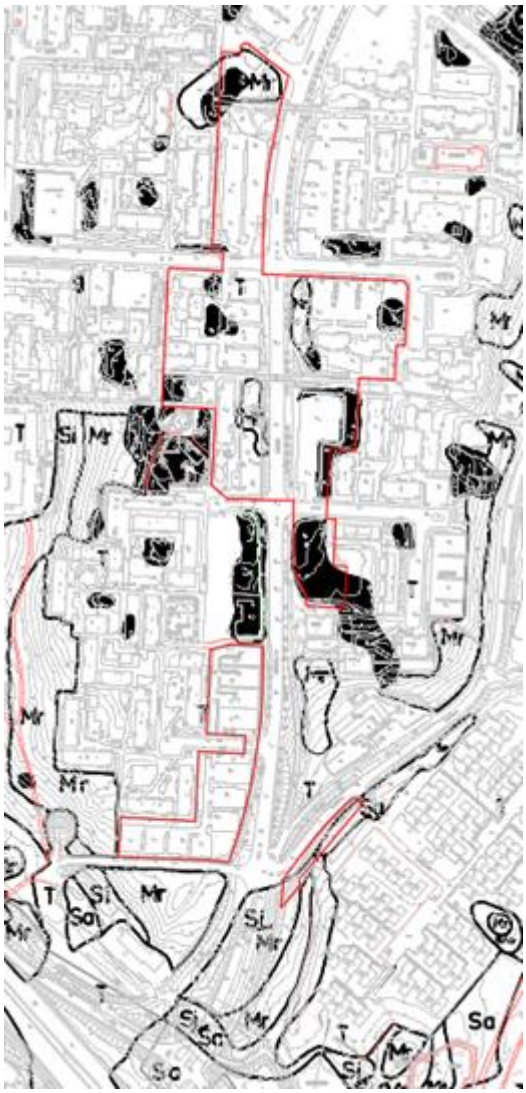

Kuva 7. Maalajikartta.

Alueella ei ole pohjaveden mittauspisteitä. Kaava-alue ei sijaitse määritellyllä pohjavesialueella.

Rakennettavuus maaperän suhteen
Alustavan arvion mukaan rakennukset voidaan perustaa maanvaraisesti. Kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti. Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Rakentamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Topografia

Alueella on jonkin verran korkeusvaihtelua. Hakunilantie laskee etelään kohti Kehä III:a mentäessä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa, sosiaalinen ympäristö

Vuoden 2019 lopussa Hakunilan kaupunginosassa asui 12 099 asukasta. Asuntoja Hakunilan kaupunginosassa oli vuonna 2019 yhteensä 6 098 kpl ja rakennuksia puolestaan 778 kpl. Alueen väes-

tömäärä kasvoi vuosien 2018 ja 2020 välillä noin 200 asukkaan verran. Asukasluvun ennustetaan kasvavan tulevina vuosina siten, että vuoteen 2029 mennessä Hakunilassa olisi hieman yli 12 500 asukasta. Vuonna 2020 tehdyn ennusteen mukaan, Hakunilan suuralueen rakentaminen alkaa vilkastua 2023. Rakentaminen keskittyy suuralueen Hakunilan, Länsimäen ja Vaaralan kaupunginosiin. Hakunilaan ja Länsimäkeen rakentuu pääasiassa kerrostaloja, Vaaralaan on tulossa myös omakoti- ja rivitaloja. *(Vantaan väestöennuste 2020)*

Asuminen

Hakunilan kaupunginosassa asuminen on keskittynyt kerrostaloihin, joissa alueen asuntokannasta sijaitsee yli 80 %. Omakotitaloissa sijaitsee kaupunginosassa noin 5 % asunnoista, rivitaloissa noin 10 %.

Kaava-alueen pohjoisosassa sijaitsee neljä asuinkerrostaloa, joista yksi on Heporinteen palvelutalo. Eteläosassa sijaitsee viisi rivitaloa. Kaava-alueen ympärillä sijaitsee useita asuinkerrostaloja ja rivitaloja.

Palvelut ja työpaikat

Kaava-alueella sijaitsee Heporinteen palvelutalo. Muita palveluita tai työpaikkoja kaava-alueella ei ole. Aivan kaava-alueen läheisyydessä sijaitsee Hepopuiston päiväkoti. Hakunilan keskustan palvelut ja työpaikat sijoittuvat kaava-alueen pohjoispuolelle.

Vuonna 2015 Hakunilan suuralueella oli 6631 työpaikkaa. Määrä kasvoi vuosien 2009–2015 aikana yhteensä 102 työpaikalla. Pääosa Hakunilan suuralueen työpaikoista on teollisuustoimintaan liittyvää.

Hakunilan kalliosuoja sijoittuu osittain kaava-alueen kortteleihin 94028 ja 94024. Kulku maanalaiseen tilaan tapahtuu Heporinteen ja Harmotien kautta.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Suunnittelualue sijaitsee Hakunilan ydinkeskustan eteläpuolella. Keskustan palvelut painottuvat Hakunilantien ja Kyytitien risteyksen tuntumaan, mistä on matkaa suunnittelualueelle noin 250 m. Hakunilantie on alueen pääakseli, josta on yhteys Kehä III pääväylälle. Hakunilantieltä on yhteys Kyytitien kautta myös Lahdentielle, Lahdenväylälle sekä Tikkurilan keskustan suuntaan.

Hakunilantien ympäristö on muotoutunut nykyiselleen pitkälti 1970-luvulla. Alueen ympäristö koostuu pääasiassa väljästä kerrostalorakentamisesta. Kadunvarsi on avaraa ja korkeiden kerrostalojen rajaamaa. Laajat paikoitusalueet ovat esillä kaupunkikuvassa. Rakennusten ja paikoitusalueiden lomaan sijoittuu kasvillisuutta. Hakunilantien ylittävät useat kävelysillat.



Kuva 8. Katunäkymä Hakunilantien varrelta etelään kohti Heporinne-Hepokujan risteystä.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaava-alue on ollut 1970-luvulle asti pääosin metsää, jonka nykyinen Hevoshaantie rajasi pelto-alueista. Alueen nykyinen ilme on yhä pitkälti 1970-luvulla rakentunutta ja sen aikainen kaupunki-rakenne on säilynyt hyvin. Vanhaa metsäaluetta on säilynyt Hakunilan keskusta-alueen reunamilla.

Kaava-alue rajautuu rakennusperintökohteeseen As. Oy:t Kehälaakso ja Kehä-Mäki, kohdenro. 9401. Kohde on rakentunut vuonna 1968 ja se on määritelty luokkaan R2 eli inventoitu kohde, jo-ka on kulttuurihistoriallisesti merkittävä.

Kaava-alueelta itään, noin 200 metrin päähän sijoittuu toinen rakennusperintökohteeksi merkitty alue (As. Oy:t Satohevonen, Hevoshaantie 5, 9, 10 ja 13, kohdenro. 9402). Sen asuinalueet ovat rakentuneet vuosien 1970–1972 aikana.

Kaava-alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

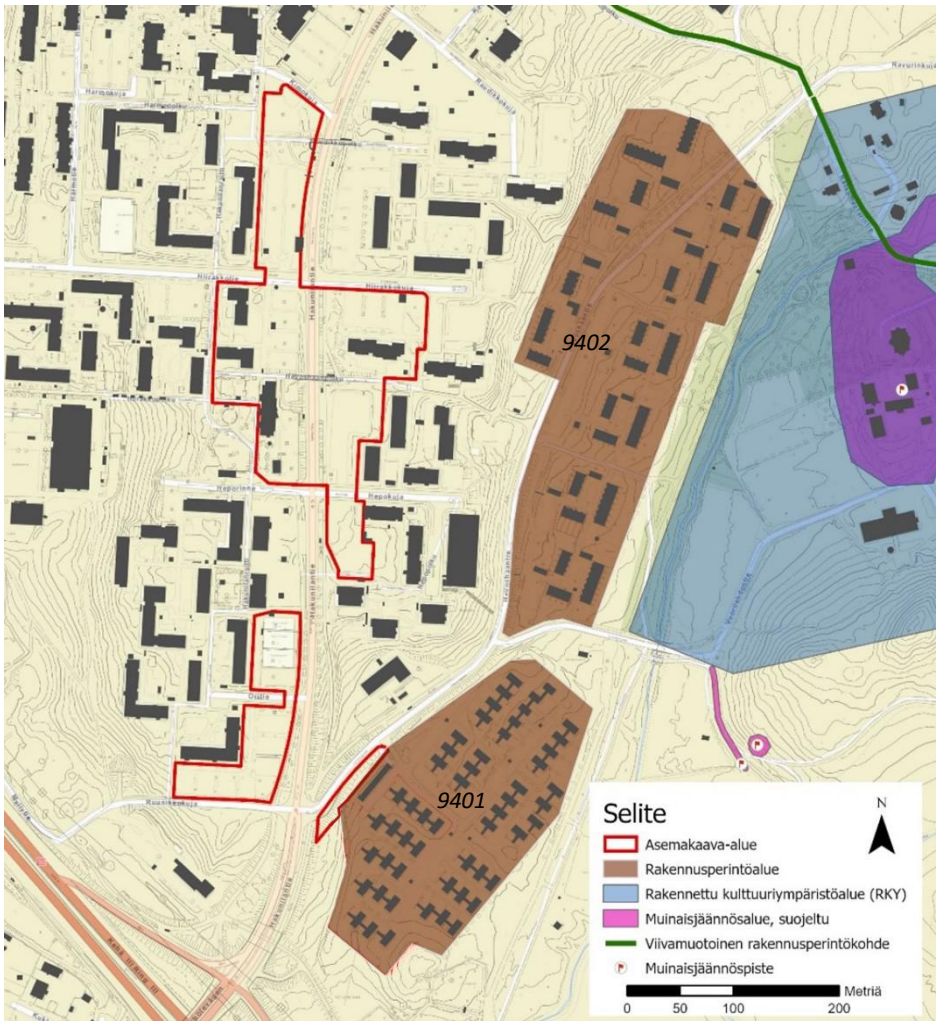

Kuva 9. Kaava-alueen (punainen viiva) läheisyyteen sijoittuvat historialliset rakennuskohteet. Eteläisempi ruskealla merkitty rakennusperintökohde (As. Oy:t Kehälaakso ja Kehä-Mäki, kohdenro. 9401) rajautuu aivan kaava-alueeseen. Kuvan oikeaan laitaan sijoittuu Sotungin kylä ja Håkansböle kartanon RKY-alue (sinisellä) sekä toinen rakennusperintökohteeksi merkitty alue (ruskealla, As. Oy:t Satohevonen, Hevoshaantie 5, 9, 10 ja 13, kohdenro. 9402). Håkansböle on lisäksi merkitty muinaisjäännös alueeksi (lila).

Virkistys

Kaava-alueelle ei sijoitu virkistysalueita. Alueen läheisyydessä sijaitsee useita erikokoisia puistoalueita, mm. Hepopuisto ja Hevoshaka. Hakunila on tunnettu hyvistä ulkoiluun liittyvistä virkistysmahdollisuuksista. Suunnittelualueelta on yhteys yleiskaavassa 2020 esitettyihin laajoihin virkistysalueisiin.

Liikenne

Autoliikenne

Kaava-alue sijoittuu Hakunilantien varteen, joka on alueen pääkokoojakatu. Hakunilantietä jaksottaa itä-länsi-akselin suuntaiset tonttikadut sen molemmin puolin. Hakunilan kadut ovat väljästi mitoitetut. Alueelta on hyvät yhteydet etelään Kehä III:lle, pohjoiseen Lahdenväylälle ja Kyytitietä itään kohti Tikkurilan keskustaa.

Joukkoliikenne

Suunnittelualueelta lentokentälle aikaa kuluu alle 40 minuuttia ja Tikkurilan keskustaan reilut 20 minuuttia linja-autolla. Suunnittelualueella sijaitsee Kehä III:n, Hepopolun, Hevoshaanpolun ja Raudikkopolun linja-autopysäkit.

Kävely ja pyöräily

Hakunilantien itäpuolella kulkee yhdistetty kävely- ja pyörätie. Hakunilantien länsipuolella yhdistetty kävely- ja pyörätie jatkuu Kehä III:lta Hepopolun linja-autopysäkille asti. Hakunilantien ylittää suunnittelualueella kolme jalankululle ja pyöräilylle tarkoitettua ylikulkusiltaa, Hepopolun, Hevoshaanpolun ja Raudikkopolun kohdalla. Alue liittyy paikallispyörätieverkostoon.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Asemakaavan muutosalueen länsi- ja itäpuolelle on rakennettu vesihuolto. Kaavamuutosalueen yleiset vesijohdot sijaitsevat Hakunilanraitilla (400 V 1972) ja Heporinne-Hepokujalla (200 V 1972).

Lisäksi keskellä kulkee Hiirakkotien vesijohto (225M 1994), joka on liitetty Hakunilanraitin vesijohtoon.

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Hakunilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotus-pumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta. Hakunilassa sijaitsevan vesitornin tilavuus on 1000 m3, HW = +94,20 ja NW = +88,00. Lisäksi käytössä on alasäiliö, jonka tilavuus on 2700 m3.

Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 85.30 ja ylin on noin + 95.30. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp). Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Kaavamuutosalueen lähimmät yleiset jätevesiviemärit sijaitsevat Hakunilanraitilla ja Oritiellä (300 B 1972) ja Hiirakkotiellä (300 B 1971).

Alueen länsi- ja itäpuolelle on rakennettu jätevesiviemäröinti. Alueen jätevedet kootaan d300 keräilyviemäreillä alueen itä- ja eteläpuolelle rakennettuun d800 jätevesien runkoviemäriin.

Alueen jätevedet kulkeutuvat jätevesiviemärissä etelään Vaaralan jätevedenpumppaamolle ja edelleen etelään Rajakylään. Sieltä jätevedet johdetaan Mailatien jätevesien mittausaseman kautta Helsingin viemäriverkkoon. Lopulta jätevedet ohjataan Viikinmäen keskuspuhdistamolle puhdistettaviksi.

Hulevesiviemäröinti ja hulevesijärjestelmä

Kaavamuutosalueen lähimmät yleiset hulevesiviemärit sijaitsevat Hakunilantien eteläpäässä (225 B 1972) ja Hakunilantien pohjoispäässä (300 B 1972).

Hulevedet johdetaan alueen Hakunilantien pohjois- ja eteläpuolelta hulevesiviemäreiden kautta kahdesta purkupisteestä kaavamuutosalueen vieressä virtaavaan Kormuniitynojaan. Puro yhtyy Nissaksessa Krapuojaan, joka laskee lopulta mereen Helsingin Kapellviken'in lahdessa.

Kaukolämpö

Kaukolämpölinja kulkee Hakunilantien kevyenliikenteenväylän alla.

Sähköverkko

Sähkö- ja telekaapelit kulkevat Hakunilantien länsireunaa.

Ympäristöhäiriöt

Melu

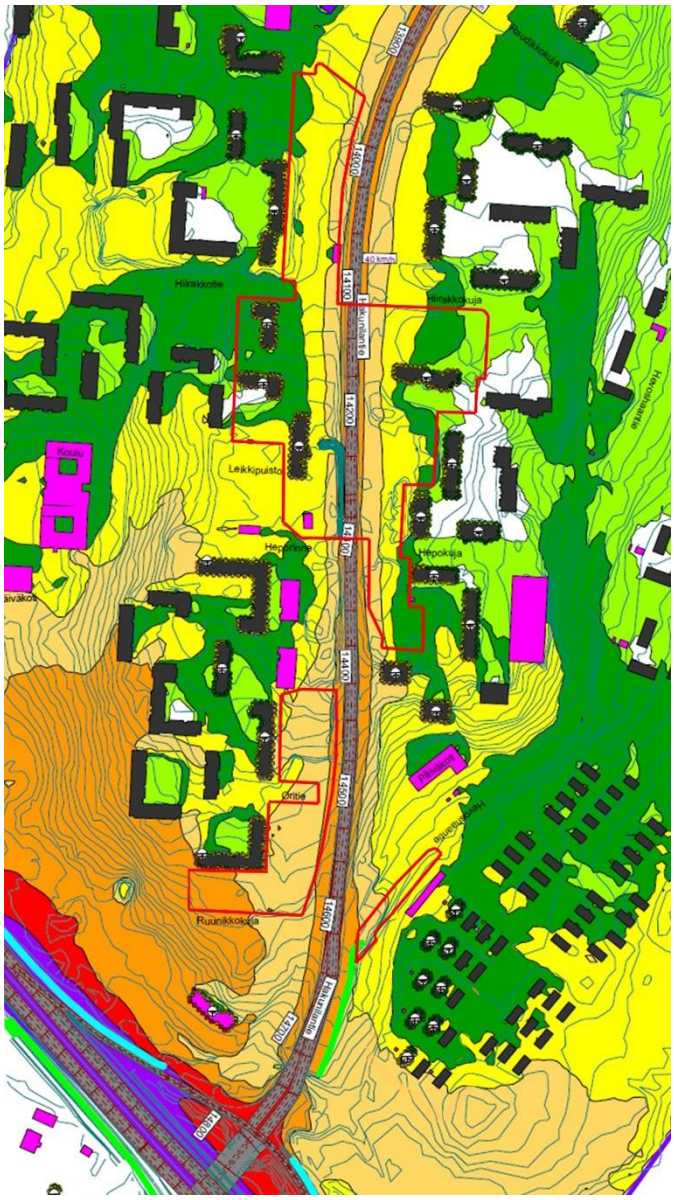

Uuden yleiskaavan 2020 mukaisesti Helsinki-vantaan lentoaseman lentomelu ei ulotu suunnittelualueelle.

Vantaan raitioradan Hakunilan kaupunginosan alueen meluselvityksen (*Sitowise 18.2.2022)* mukaisesti suunnittelualueen merkittävin melulähde on Hakunilantie, jonka tiemelu nousee päiväsaikaan 65–70 dB:n, paikoin tien keskilinjalla 70–75 dB:n. Kehä III -väylä on myös suuri melunlähde suunnittelualueen eteläpuolella, jossa päiväaikainen melu nousee yli 75 dB.

Kuva 10. Ote nykytilanteen päiväajan melutasosta suunnittelualueella (Sitowise 18.2.2022).

Pilaantuneet maa-alueet

Ratikkalinjalta tehdyn pima-riskiarvioinnin mukaan suunnittelualueelle ei sijoitu saastuneita maaperäkohteita. (*Ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelu, Golder Associates Oy 2020)*

2.1.4 Maanomistus

Kaava-alueelle sijoittuvat katualueet ovat Vantaan kaupungin omistuksessa. Lisäksi kaupunki omistaa pysäköinnille osoitetun (LPY) korttelin 94020 (92-94-20-1) sekä pienen osan palveluasumista (AK/YAS) sisältävän korttelin 94029 alueesta.

Muut kiinteistöt omistajineen:

- Kiinteistöt 92-94-24-1, 92-94-28-2 sekä määräalan 92-403-5-201-M2 omistaa Sato Oyj.
- Kiinteistön 92-94-28-1 omistaa Asunto Oy Hiirakkotie 2.
- Kiinteistöt 92-94-5-1 ja 92-94-5-2 omistaa Kiinteistö Oy Hevoshaanpolku 1.
- Kiinteistön 92-94-29-2 omistaa VAV Palvelukodit Oy.
- Kiinteistön 92-94-7-1 omistaa Lumo Kodit Oy / Asunto Oy Hepokuja 6.
- Kiinteistön 92-94-8-1 omistaa Asunto Oy Heposato / Asunto Oy Hepopolku.
- Kiinteistön 92-94-31-4 omistaa Kiinteistö Oy Oritie 1 / Asunto Oy Hakunilanraitti / Asunto Oy Vantaan Heporinne 2 / Asunto Oy Vantaan Valjakko / Asunto Oy Vantaan Ratsukko / Asunto Oy Vantaan Hakunilan Heporinne.
- Kiinteistön 92-94-32-2 omistaa Asunto Oy Hakunilanraitti / Asunto Oy Orisato / Asunto Oy Oripuisto

Kaupungin maanomistuksen pinta-ala yhteensä noin 1,3 ha, yksityisessä omistuksessa on noin 3,7 ha. Kaupungin omistaman alan osuus koko kaava-alueesta on noin 26 %.

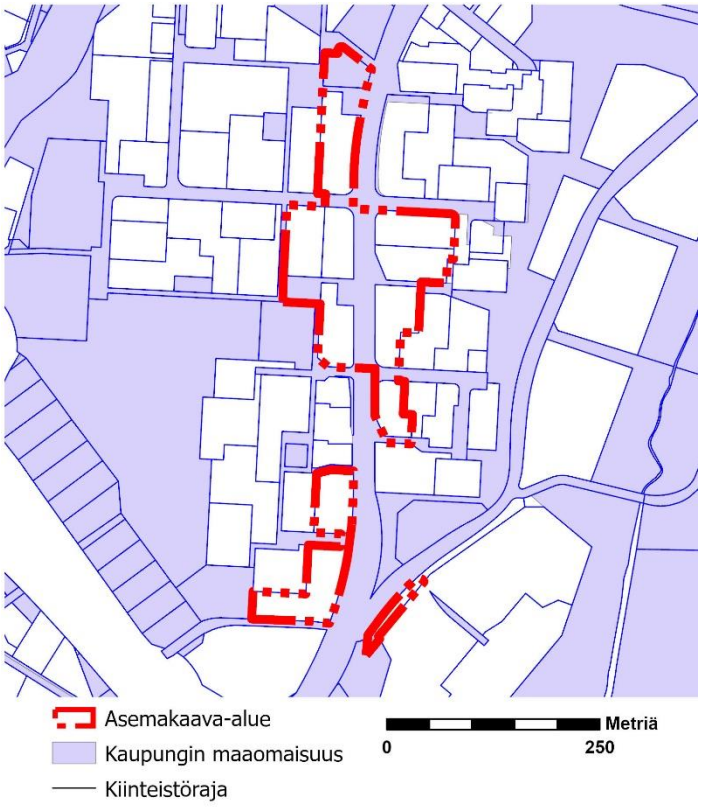

Kuva 11. Kaupungin omistamat maat (lilalla). Sinisellä on esitetty alueen kiinteistörajat.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Uusimaa-kaava 2050

Uusimaa-kaava 2050 on nimi uudenlaiselle maakuntakaavakokonaisuudelle, joka koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kaavasta: Helsingin seudun, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoista. Seutujen kaavojen taustavisiona toimii strateginen, oikeusvaikutukseton Uudenmaan rakennesuunnitelma. Kaavakokonaisuus kattaa koko Uudenmaan maakunnan alueen lukuun ottamatta Östersundomin aluetta Helsingissä, Sipoossa ja Vantaalla.

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut Helsingin hallinto-oikeuden 24.9.2021 päätöksen myötä voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin. Voimaantulon myötä kaavakokonaisuus korvaa pääosin aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta Östersundomin alueen maakuntakaavaa, 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua sekä hallinto-oikeuden päätöksen myötä voimaan jääviä merkintöjä ja määräyksiä.

Uusimaa-kaavan muutoksenhakuprosessi on vielä kesken. Niiltä osin kuin valitukset on hyväksytty, maakuntavaltuuston päätökset ovat edelleen täytäntöönpanokiellossa. Lainvoiman kaava saa vasta, kun mahdolliset jatkovalitukset on ratkaistu korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Uusimaa-kaava 2050:ssa suunnittelualue sijoittuu pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeelle (ruskea ruudukko) sekä taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle (vaaleanruskea pystyviivoitus). Hakunilan keskusta on osoitettu keskustatoimintojen alueen kohdemerkinnällä. Suunnittelumääräysten mukaan aluetta on kehitettävä tiiviinä ja toiminnallisesti monipuolisena palveluiden, työpaikkojen ja asumisen keskittymänä ottaen huomioon sekä asumisen että elinkeinoelämän tarpeet. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen saavutettavuuteen joukkoliikenteellä sekä kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantamiseen.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

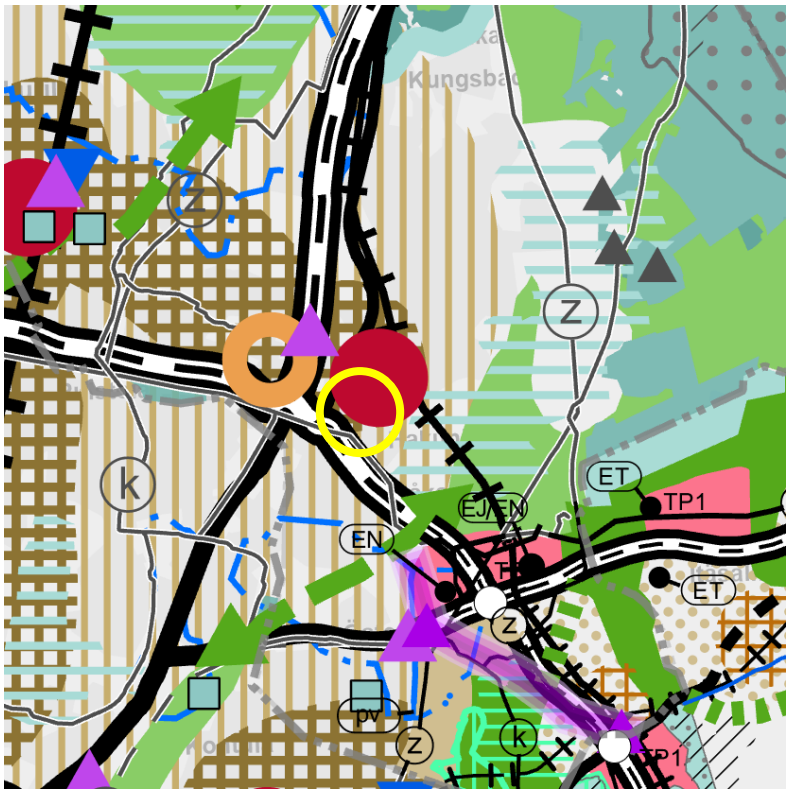

Kuva 12. Ote voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmästä, jossa suunnittelualueen likimääräinen sijainti näkyy keltaisella ympyrällä kuvan keskellä.

MAL 2019 -suunnitelma

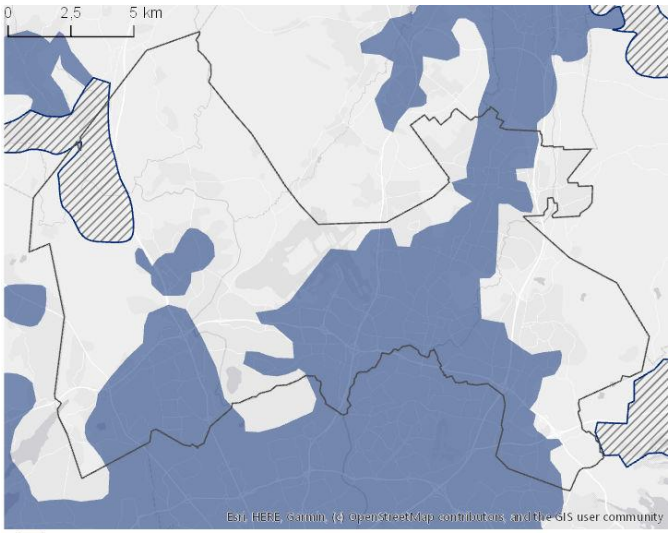

Kuva 13. Ote MAL 2019 -suunnitelmasta.

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSLn toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty mm. että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määräävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSLn hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019. Valtion ja Helsingin seudun neuvotteluryhmä on 4.6.2020 saavuttanut neuvottelutuloksen maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimukseksi vuosille 2020-2031. Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 21.9.2020 § 13 MAL-sopimuksen 2020-2031.

Yleiskaava 2020

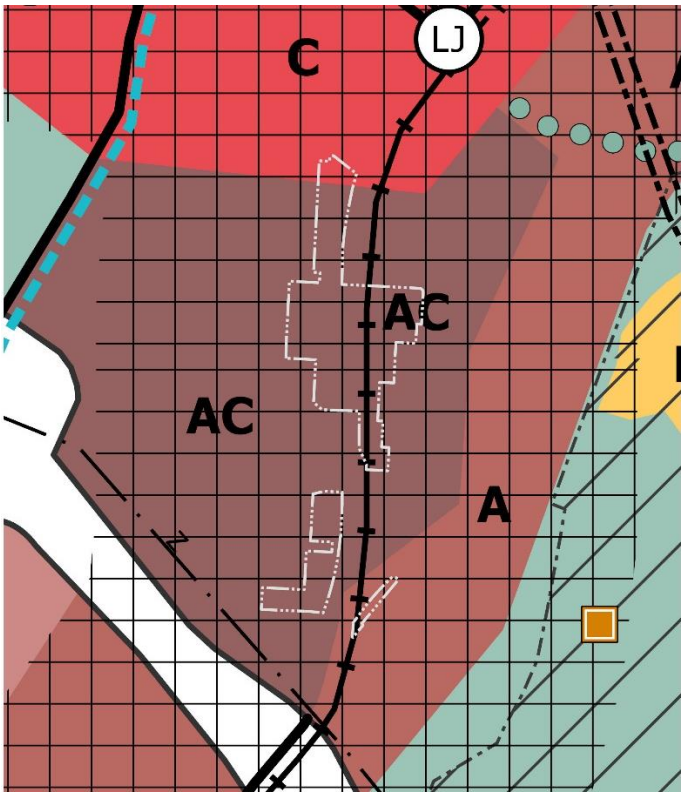

Kuva 14. Ote voimassa olevasta yleiskaavasta 2020.

Koko alue kuuluu yleiskaavassa kestävän kasvun vyöhykkeeseen ( ). Se on joukkoliikenteen runkolinjastoon tukeutuva vyöhyke, jolle kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan. Aseman ja pysäkin lähikortteleita kehitetään sen vaikutusalueen palveluiden, kaupan ja alueelle soveltuvien työpaikkojen keskittymänä. Kaupan rakentuminen raitiotien vaikutusalueella tulee kytkeä raitiotien toteutumiseen ja lähialueen asutuksen rakentumiseen. Pientaloalueilla tehokkuuden muutos tulee suunnitella useiden tonttien kokonaisuuksina.

Asemanseuduilla ja pysäkeillä parannetaan saavutettavuutta ja paikkojen tunnistettavuutta. Raitiotien reitillä kestävän kasvun vyöhyke on ensisijaisesti pysäkkien kohdalla. Pysäkkien paikat määritellään raitiotien suunnittelun yhteydessä.

Kaava-alue on yleiskaavassa pääosin kaupunkikeskustan asuinaluetta (AC). Pieneltä osin alueen pohjoisosa kuuluu kaupunkikeskustan alueeseen (punaisella, C). Eteläinen osa kaava-alueesta sijoittuu yleiskaavassa asuinalueelle (A). Hakunilantien suuntaisesti alueen halki kulkee raitiotie ( ), jolle on tehtävä riittävä tilavaraus. Lisäksi eteläosan halki kulkee voimajohto ( ), jonka johtokäytävässä voi kulkea 110 kV ja 400 kV voimajohtoja. Johtoalue rajoittaa ympäröivää maankäyttöä.

Asemakaava on yleiskaavan mukainen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023. Kolmella alueella (Länsisalmi, Myllykyläntie 4-8 ja Hakkilan radanpidon alue) jää voimaan osin yleiskaava 2007. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Asemakaava



Kuva 15. Ote ajantasa-asemakaavasta.

Kaava-alueella on voimassa useita asemakaavoja.

Kaavan 000379 (KV 24.9.1990) osalta muutosalueelle sijoittuu yleisten pysäköintilaitosten korttelialue (LPY) 94020.

Kaavan 000126 (SM 7.8.1979) osalta muutosalueelle sijoittuu autopaikkojen korttelialuetta (LPA(AP)) 94024 kortteleille 94024, 94025 ja 94028.

Kaavan 000088 (KV 26.9.1977) osalta kaavamuutosalueelle sijoittuu asuinkerrostalojen korttelialue (AK) 94028, autopaikkojen korttelialuetta (LPA(AP)) kortteleille 94027 ja 94028 sekä katualuetta.

Kaavan 941000 (KV 9.3.1970) osalta muutosalueelle sijoittuu asuinkerrostalojen korttelialue (AK) 94005 ja kolme erillistä autopaikkojen korttelialuetta (LPA (AP)) sekä katualuetta.

Kaavan 001223 (KV 10.2.1997) osalta kaavamuutosalueelle sijoittuu asuinkerrostalojen ja/tai sosiaalitointa palvelevien laitosten ja asuntoloinen korttelialue (AK/YAS) 94029.

Kaava 001785 (KV 14.6.2004) sijoittuu kokonaisuudessaan kaavamuutosalueelle ja sisältää autopaikoille varatun korttelin (LPA) 94301.

Kaavan 940200 (KV 27.9.1971) osalta muutosalueelle sijoittuu autopaikkojen korttelialue (LPA(AP)) 94032 kortteleille 94032 ja 94033 sekä katualuetta.

Kaavan 000018 (kauppalanvaltuusto 19.3.1973) osalta kaavamuutosalueelle sijoittuu osa rivitalojen ja muiden kytkettyjen rakennusten korttelialuetta (AR) 94016.

Kaavan 930900 (YM 8.11.1990) osalta muutosalueelle sijoittuu suojaviheraluetta (EV) ja katualuetta.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Ratikan yleissuunnitelma

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja se hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa 19.11.2019. Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019 ratikan jatkosuunnittelusta, jossa Vantaan ratikan reitille laaditaan katu- ja puistosuunnitelmat, alustavat rakennussuunnitelmat sekä asemakaavat.

Yleissuunnitelmassa on tutkittu hanke- ja vertailuvaihtoehtoja sekä laadittu matkustajamääräennusteita. Lisäksi on arvioitu ratikan vaikutuksia kulkutapoihin, liikenteelliseen saavutettavuuteen, tieliikenteen suoritteisiin ja onnettomuuksiin, päästöihin, matka-aikoihin lentoasemalle, maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen, palveluiden kehityspotentiaaliin, luontoon, kulttuuriin, virkistyskäyttöön, maisemaan, kaupunkikuvaan, meluun ja tärinään.



Kuva 16. Ote Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta (WSP Finland 30.4.2019), joka koskee pohjoisosaa kaavamuutosalueesta. Raitiotiepysäkin odotustilan on merkitty oranssilla ja bussipysäkin odotustila sinisellä.



Kuva 17. Ote Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta (WSP Finland 30.4.2019), joka koskee eteläosaa kaavamuutosalueesta. Raitiotiepysäkin odotustilan on merkitty oranssilla ja bussipysäkin odotustila sinisellä.

Katu- ja puistosuunnitelmat

Vantaan ratikalle laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katusuunnitelmat. Katusuunnitelmia käytetään kaavoituksen valmisteluaineistona. Ratikan katu- ja puistosuunnitelmat koskevat katuja, joita ratikan raiteet käyttävät. Katu- ja puistosuunnitelmissa tarkennetaan ja muokataan ratikan yleissuunnitelman ratkaisuja. Ratikkakatuihin liittyville kaduille suunnitellaan uudet järjestelyt. Pääosa ratikan käyttämistä kaduista on olemassa olevia katuja, mutta myös uusia katuja suunnitel-

laan. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita parannetaan koko suunnitteluosuudella. Jalankulun ja pyöräilyn siltoihin tulee muutoksia: osaa muokataan, osa poistetaan ja korvataan suojateillä tai reittimuutoksilla ja osa suunnitellaan korvattavaksi uusilla silloilla. Samalla suunnitellaan katujen valaistus. Puistojen osalta suunnitellaan ne osuudet, joihin ratikka tai uudet liikennejärjestelyt aiheuttavat muutoksia.

Katu- ja puistosuunnitelmien yhteydessä arvioidaan ratikan vaikutuksia, jotka huomioidaan ratikan suunnittelussa. Nämä vaikutukset otetaan huomioon myös kaavatyössä.

Ratikan katu- ja puistosuunnittelu on alkanut syksyllä 2020. Ensimmäiseksi laaditaan tilavaraukset ratikan asemakaavoja varten. Niistä tarkennetaan varsinaiset yksityiskohtaiset katu- ja puistosuunnitelmat. Suunnitelmien valmistuttua niiden ehdotukset asetetaan julkisesti nähtäville vaiheittain vuosien 2021–2023 aikana. Tavoitteena on, että katu- ja puistosuunnitelmat voidaan hyväksyä vuoden 2023 aikana.

Vantaan ratikan ensimmäiset katusuunnitelmaluonnokset ovat valmistuneet Tikkurilan ja Hakunilan suuralueilla. Hakunilanmäen kaava-alueelle sijoittuvat suunnitelmat valmistuivat 7.10.2021 ja 7.10.-20.10.2021 välisenä aikana niistä oli mahdollista jättää mielipide.

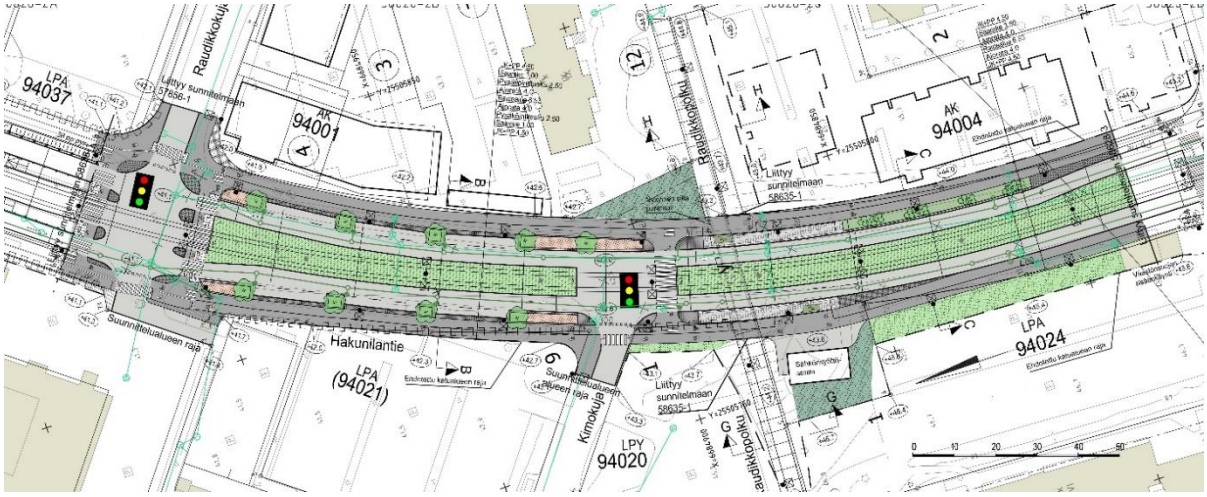

Kuva 18. Hakunilantie välillä Raudikkokuja – Hiirakkokuja (WSP, luonnos 7.10.2021).

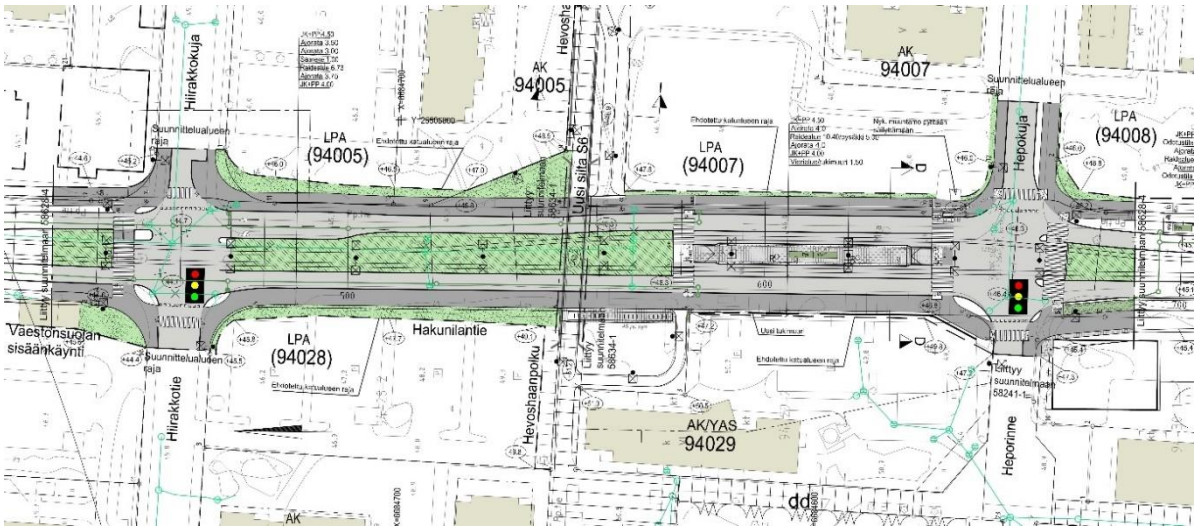

Kuva 19. Hakunilantie välillä Hiirakkokuja – Heporinne (WSP, luonnos 7.10.2021).

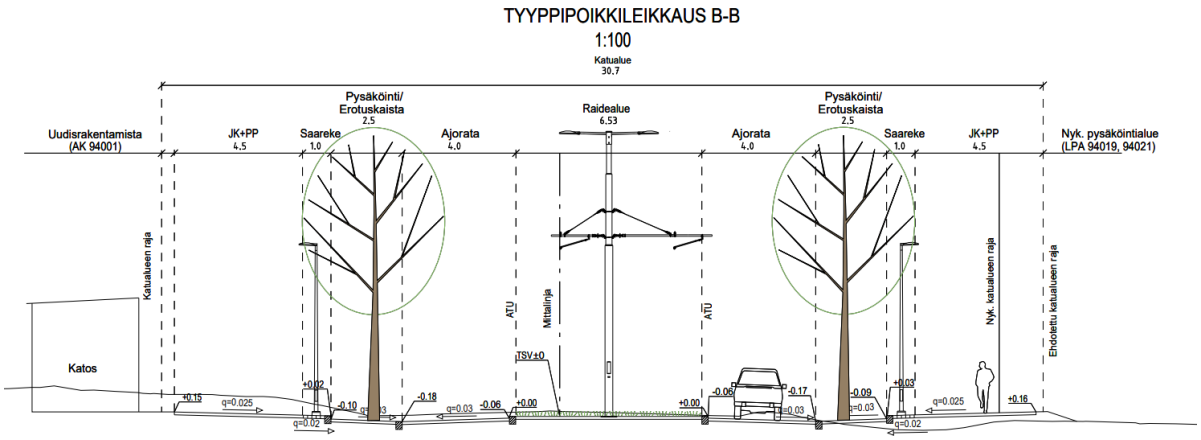

Kuva 20. Tyyppipoikkileikkaus Hakunilantieltä välillä Raudikkokuja – Hiirakkokuja (WSP, luonnos 7.10.2021).

Ratikan kaavarunko

Vantaan ratikan reitin varrelle laaditaan sen kaupunkikehitystä ohjaava kaavarunko, joka kattaa ratikan pysäkeistä noin 800 metrin säteellä muodostuvan vyöhykkeen. Kaavarunko on yleiskaavaa tarkempi, mutta asemakaavaa yleisempi suunnitelma, jolla luodaan pitkän aikavälin visio ratikkakaupungista, määritellään tavoitemitoitus suunnittelualueen lisärakentamiselle, arvioidaan ratikkakaupungin kehittämisen vaikutukset ja aikataulutetaan alueiden kehittäminen pitkällä aikavälillä. Kaavarunko yhteensovittaa alueen maankäyttöön kohdistuvia tavoitteita ja tarkentaa Vantaan yleiskaavan 2020 maankäyttösuunnitelmaa. Kaavarunko toteutetaan oikeusvaikutuksettomana suunnitelmana, jonka ensisijainen tavoite on sitouttaa kaupungin eri toimialat toteuttamaan ratikkakaupunkia yhteisten periaatteiden mukaisesti.

Ratikan kaavarungon vaikutusten arviointi pitää sisällään laajemman kaupunkikehityksen vaikutusten arvioinnit.

Tavoitteena on, että kaavarunko voidaan hyväksyä vuoden 2023 kevään aikana.

Hakunilan keskustan kaavarunko 2017

Hakunilan keskustan alueelle on laadittu vuonna 2017 kaavarunko (091600) yleis- ja asemakaavojen valmisteluaineistoksi (Arkkitehdit Anttila & Rusanen Oy ja Ramboll Finland Oy). Kaavarungossa on esitetty maankäytön, liikenteen ja palveluiden kokonaisuuden yleispiirteinen tavoitetila. Kaavarungossa Hakunilantien varsi on merkitty ensisijaisen ja tehokkaimman täydennysrakentamisen alueeksi, jolla sijaitsee pääasiassa kerrostaloja. Täydennysrakentaminen vaatii pysäköinnin uudelleenjärjestämistä. Kaava-alueen pohjoisosassa kaavarunkoon on merkitty keskustatoimintojen aluetta sekä keskitetyn pysäköinnin likimääräinen sijainti. Hakunilantielle on merkitty raitiotieyhteys sekä kävelyn ja pyöräilyn pääreitti, pikapyörätie ja ylikulkuyhteydet.



Kuva 21. Ote Hakunilan kaavarungosta (Arkkitehdit Anttila ja Rusanen Oy ja Ramboll Finland Oy). Kaava-alueen rajaus on esitetty punaisella viivalla.

Hakunilan kehityssuunnitelma

Hakunilan kaavarunkoon pohjautuen on laadittu suunnitelma Hakunilan keskustan kehityksestä (YIT ja Sato, 2017). Suunnitelmassa on luonnosteltu muun muassa Hakunilantien varren täydennysrakentamista kaupunkibulevardiksi. Suunnitelman keskeisiä ajatuksia ovat viihtyisä jalankulkuympäristö, katutilan rajaaminen rakentamisella, elävä maantasokerros, joka sisältää liike- ja yhteistiloja sekä mahdollisesti myös julkisia palveluita. Suunnitelma hahmottelee Hakunilaan tehokasta rakentamista ja paljon uusia asukkaita. Suunnitelmassa Hakunilantie rajataan 6-kerroksisilla lamellikerrostaloilla. Poikittaiset korkeammat lamellit (kerroskorkeudet välillä VI-XII) tuovat rytmiä ja tehokkuutta katunäkymään.

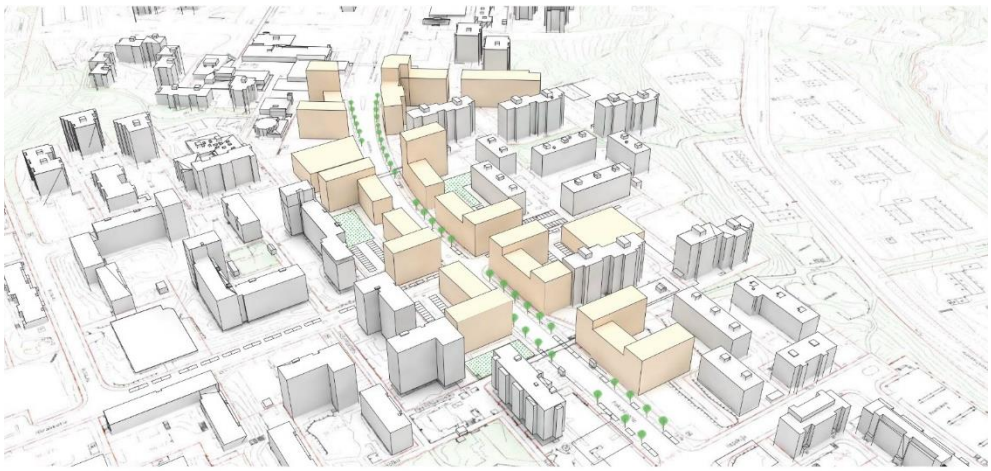

Kuva 22. Kuva Hakunilan kehittämissuunnitelmasta (YIT ja Sato, 2017).

Muut kaavat

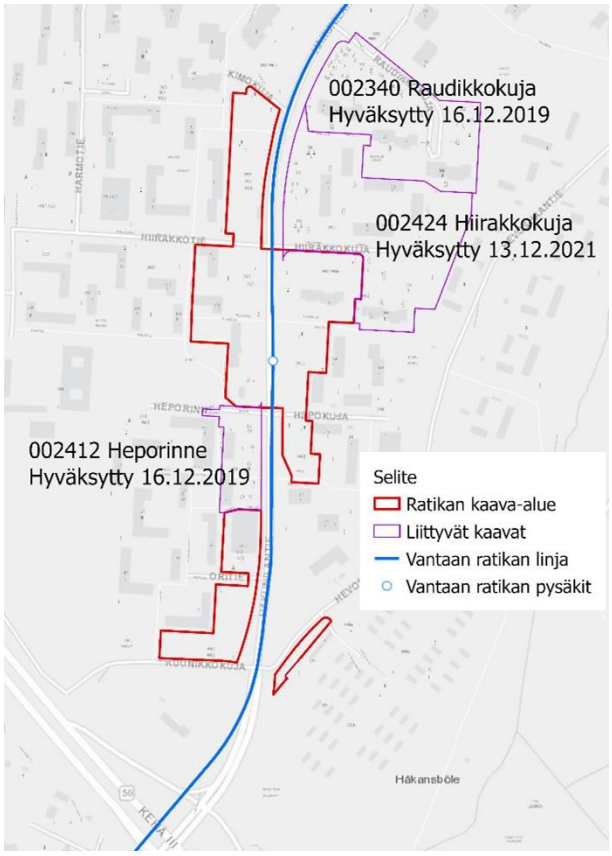

Hakunilanmäen suunnittelualue rajautuu kaupunginvaltuuston 13.12.2021 hyväksymään Hiirakkokujan asemakaavamuutosalueeseen (nro 002424) ja kaupunginvaltuuston 16.12.2019 hyväksymään Hiirakkokujan asemakaavamuutosalueeseen (nro 002412). Lisäksi Hakunilantien varrella lähellä nyt muuttuvaa Hakunilanmäen asemakaava-aluetta sijaitsee kaupunginvaltuuston 16.12.2019 hyväksymä Raudikkokujan asemakaavamuutosalue (002340). Näissä kolmessa asemakaavamuutoksissa on jo huomioitu Hakunilantien katualueen laajennus pikaraitiotien rakentamista ennakoiden.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.12.2019. Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi, että ratikan rakentamisen mahdollistava jatkosuunnittelu voidaan aloittaa suunnitelman pohjalta. Jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat.

Kaavoitus tuli vireille 23.11.2020 laajempana alueena numerolla 062800. Tämä asemakaavamuutos on erotettu omaksi muutosalueekseen katusuunnittelun edettyä ja sai työohjelmassa numeron 002452.

Ratikan asemakaavat ovat olleet asemakaavoituksen työohjelmassa 2022 ja ovat työohjelmassa 2023.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat ja maanvuokraajat
- Viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset (naapurit)
- Kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät
- Asukas- ym. yhdistykset
- Kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- Kaupungin omat asiantuntijat

Osallisia ovat myös ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Väylävirasto (rautatie- ja vesialueet)
- Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
- Vantaan kaupunginmuseo
- Suomen luonnonsuojeluliitto
- Tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt
- Uudenmaan liitto, HSY, HSL, TUKES

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Ratikan jatkosuunnittelun osallistumis- ja arviointisuunnitelma ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” julkaistiin 23.11.2020 ja päivitettiin 17.9.2021. Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin yksi aluetta koskeva mielipide, jossa ratikkaa pidettiin hyvänä asiana Hakunilan kehittymiselle.

Ratikan suunnittelusta järjestettiin neljä alueellista verkkotilaisuutta ja yksi koko linjaa koskeva. Yleisötilaisuudet järjestettiin 8.12.2020 (Länsimäki), 9.12.2020 (Hakunila), 16.12.2020 (Tikkurila) ja 17.12.2020 (Aviapolis) sekä 23.9.2021 (koko linjan suunnittelutilanne). Lisäksi järjestettiin puhelinpäivystys ja kysymyksiä ja näkemyksiä sai jättää myös sähköpostilla.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on kuvattu Vantaan ratikan OAS-vaiheen vuorovaikutusraportissa 22.3.2021. Erilaiset osallistumisen ja vaikuttamisen tavat koottiin työn aikana osallistuvavantaa.fi -alustalle.

Asemakaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 3.2.2022 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 10.2.-24.2.2022 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Vuorovaikutusmateriaalin julkaisusta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 3.2.2022 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Kirjeen mukana on liitteenä lähetetty yksityiskohtaiset tiedot kiinteistöillä tapahtuvista muutoksista. Puhelinaikoja järjestettiin nähtävillä olon aikana 2; 11.2. sekä 18.2.2022. Tänä aikana vastaanotettiin 1 puhelu. Mielipiteitä vastaanotettiin yhteensä 2. Yksi ratikkaa yleisesti koskeva mielipide vastaanotettiin 15.3.2022.

Valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaalista saadut mielipiteet (tiivistettynä)

Valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaalista saatiin kaksi mielipidettä. Ensimmäisessä mielipiteessä ratikkaan suhtauduttiin negatiivisesti ja huomioitiin, että Hakunilasta pääsee Tikkurilaan ja lentoasemalle hyvin jo nykytilanteessakin. Toisessa mielipiteessä huomautettiin valmisteluaineiston mukana lähetetyn pysäköintijärjestelyiden muutoksen ehdotuksen ratkaisun olevan hankala runsaslumisina talvina, sillä nykyiset autopaikat on ratikan seurauksena ehdotettu siirrettäväksi siten, että pysäköintialueen lumitila poistuisi. Lisäksi pyydettiin huomioimaan pysäköintipaikkojen työaikainen käyttömahdollisuus ja kysyttiin korvaako ratikkahanke tarvittavat muutokset vai suorittaako ratikkahanke muutokset pysäköintipaikkoihin osana hanketta.

Pysäköintiselvityksessä on tarkasteltu katualueen laajentamisen seurauksena poistuvien pysäköintipaikkojen määrä ja annettu ehdotus niiden uudelleenjärjestämiseksi. Kyseessä on nimenomaisesti ehdotus, taloyhtiöt päättävät sisäisesti pysäköintialueidensa uudelleenjärjestelystä. Taloyhtiö voi ratkaista pysäköintialueensa järjestämisen myös ehdotuksesta poikkeavalla tavalla. Parkkipaikkojen muutoksista ja niiden korvaamisesta sovitaan taloyhtiöiden kanssa tapauskohtaisesti. Menetykset korvataan taloyhtiöille. Katualueen rakentamisen aikana saattaa ilmetä hetkellisiä liikennejärjestelyiden muutoksia alueella.

Asemakaavaehdotuksen nähtävillä olo ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 5.4.2022 asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot. Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 20.4-19.5.2022 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 19 kappaletta ja vastaanotettiin 8. kappaletta. Muistutuksia ei vastaanotettu.

Hakunilan MML yhdistys
Ei kommentoitavaa. Hyvältä vaikuttaa suunnitelmat, näin tavallisen ihmisen näkökulmasta.

HSL
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Tukes
Asemakaavamuutokset eivät sijoitu Tukesin valvomien, vaarallisia kemikaaleja laajamittaisesti käsittelevien ja varastoivien laitosten, konsultointivyöhykkeelle. Vantaan Energia Oy:n Hakunilan lämpökeskuksessa (noin 500 m päässä kaavamuutosalueelta) ei varastoida enää polttoöljyä toiminnanharjoittajan kumottua polttoöljyn käsittelyä ja varastointia koskevat luvat vuonna 2017. Tukesilla ei ole lausuttavaa asemakaavamuutoksiin liittyen.

Vantaan Energia
Sähköverkko:

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keskijännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteen 1 mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Asemakaavan muutosalueella sijaitsee VES muuntamot M2857 Oritiellä ja M2727 Hepokujalla. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.
Kaukolämpöverkko:
Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 2). Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine: Merkitään tiedoksi. Sähkökaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu kaavassa.

Vantaan kaupunginmuseo
Vuorilehdonkuja 1:ssä sijaitsee osa rivitalokokonaisuudesta, jotka ovat Kaija ja Heikki Sirenin suunnittelemia ja valmistuneet vuonna 1968. Kyseinen alue on Vantaan merkittävä rakennusperintökohde (R2-luokitus). Lisäksi alue on Vantaan yleiskaavassa kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä kaupunkikuvaa on suojeltava. Museon näkökulmasta kaavaprosessin aikana ei ole tutkittu asemakaavoituksen vaikutuksia kulttuuriympäristöön riittävällä tavalla (MRL 9§), eikä asemakaavan sisältövaatimukset kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta täyty (MRL 54 §). Jotta yleiskaavassa osoitetun aluemerkinnän tavoitteet siirtyisivät tarkoituksenmukaisella tavalla asemakaavaan, olisi alueelta tehtävä rakennushistoriallinen selvitys, jossa rakennusten ja aluekokonaisuuden ominaispiirteitä ja arvoja tutkittaisiin tarkemmin. Selvityksen tulisi olla riittävän laaja, jotta rakennusten suojeluperusteet pystyttäisiin määrittelemään ja alueella olevien rakennusten mahdollinen suojelu turvaamaan niille sopivin suojelumerkinnöin- ja määräyksin.

Vastine: Katusuunnittelussa on tarkistettu katualueeksi muuttuvan alueen rajaa ja on päädytty siihen, ettei kiinteistölle 92-403-5-62 kohdistu muutoksia. Kaava-aluetta pienennetään siitä syystä ja kyseinen rakennettu kiinteistö jätetään kaava-alueen ulkopuolelle. Kaava-alueelta ei ole tarpeen suorittaa rakennushistoriallista selvitystä, sillä pienennetyllä kaava-alueella ei sijaitse rakennuksia, jotka vaatisivat selvityksen laatimista.

Uudenmaan liitto
Emme näe tarvetta antaa lausuntoa otsikon mukaisesta asiasta.

HSY
Asemakaavaselostuksen mukaan vesihuollon nykyisiä linjoja joudutaan siirtämään Hakunilantiellä. Johtosiirtojen laajuus ja kustannukset tarkentuvat ratikkahankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä. Tontin 94028/4 alueella sijaitsee päävesijohto NS 400, jota varten asemaakaavaan on merkitty johtokuja. Johtokuja-aluevarausta ja sen sijaintia tulee tarkistaa siten, että johtokujan reunan etäisyys vesijohdon keskilinjasta on vähintään 3 metriä. LPA-tontin 94032/3 länsipuolella sijaitsee rakennettu jätevesiviemäri hyvin lähellä tontin rajaa. Jätevesiviemäriä varten tulee tontille 94032/3 merkitä johtokuja siten, että johtokujan reunan etäisyys jätevesiviemärin keskilinjasta on vähintään 2,5 metriä.

Vastine: Tontin 94028/4 alueella sijaitsevan maanalaisen johdon aluevaraus on merkitty 4 metrin etäisyydelle päävesijohdon keskilinjasta. LPA-tontille 94032/3 on lisätty maanalaisten putkien aluevaraus jätevesiviemäriä varten 3 metrin etäisyydellä jätevesiviemärin keskilinjasta.

Fingrid
Asemakaavoitettavalla alueella ei ole Fingridin voimajohtoja, joten meillä ei ole lausuttavaa asemakaavasta.

Viranomaisyhteistyö

Ratikan asemakaavoja ja asemakaavamuutoksia on käsitelty ELY-keskuksen kanssa kuukausikokouksissa 7.10.2020, 11.5.2021 ja 10.2.2021.

Katusuunnittelun yhteydessä viranomaisyhteistyötä on tehty Uudenmaan ELY-keskuksen, Väyläviraston, pelastuslaitoksen sekä Helsingin seudun liikenteen (HSL) kanssa.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Valtuustokauden strategia esittää Vantaan innovatiivisena, rohkeana, rentona ja viihtyisänä, kestävyyden ja kiertotalouden edelläkävijänä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Kaupunkikeskuksille laaditaan omat kehittämissuunnitelmansa, joissa korostuvat alueiden myönteiset ominaispiirteet. Teemme keskuksista viihtyisiä ja turvallisia. Huolehdimme, että luonto on lähellä. Lisäksi mahdollistamme helpon liikkumisen kaupungissamme sekä hyvät toiminnalliset kehittymisedellytykset ja päivittäiset palvelut.

Vantaan ratikka mahdollistaa tiivistyvän kaupungin ja on valtuustokauden strategian yksi Vantaan tulevaisuutta rakentavasta neljästä kärkihankkeesta.

MAL-tavoitteet:

Vantaan ratikka kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus). Sopimuksella mahdollistetaan kestävän ja vähähiilisen kaupunkiseudun kehittäminen vuosien 2020–2031 aikana. MAL-sopimusten tavoitteena on yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että

- luodaan edellytyksiä liikenteeseen kohdistettujen ja joukkoliikennettä tukevien investointien täysimääräiselle hyödyntämiselle,
- edistetään uusien liikennepalvelujen syntymistä henkilö- ja tavaraliikenteessä,
- raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen osoitetaan vahvat panostukset.

Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Velvoittavaksi tavoitetasoksi on hyväksytty liikenteen kasvihuonekaasujen päästövähennys vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen. Kaupunkirakenne on resurssiviisaasti toteutettu. Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Hiilineutraali energia. Vantaalla vähennetään lämmityksen päästöjä ja Vantaan alueella on luovuttu lämmityksessä fossiilisista polttoaineista vuoteen 2030 mennessä.
- Materiaalien elinkaari ja kiertotalous. Edistetään vähähiilistä rakentamista, kiertotaloutta ja jakamistalouden kehittymistä.

- Monimuotoinen luonto. Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan suunnitelmallisesti.
- Vastuullinen Vantaa. Edistetään kestävään elämäntapaan, ympäristökasvatukseen ja koulutukseen sekä ympäristöjohtamiseen ja työn tekemisen tapoihin liittyviä toimenpiteitä. Tehdään ympäristövastuullisia hankintoja.
- Hiilinielut ja kompensointi. Hiilineutraaliustavoitteessa päästöjä on vähennetty vähintään 80 prosenttia vuonna 2030 verrattuna vuoteen 1990. Loput 20 prosenttia voidaan sitoa kasvillisuuteen, maaperään ja puurakentamiseen tai hankkimalla päästövähennystoimia muualle.

Vantaa on asettanut tavoitteekseen olla hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Hiilineutraaliin Vantaaseen tähtäävät toimenpiteet ovat osa resurssiviisauden tiekarttaa. Tavoitteeseen päästäkseen Vantaan tulee vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja kompensoida jäljelle jäävät päästöt esimerkiksi lisäämällä hiilinieluja tai rahoittamalla vähähiilisyyteen tähtääviä hankkeita muualla. Päästötavoitteen saavuttamiseksi tärkeimmiksi toimenpiteiksi on listattu:

- rakentamisen energiatehokkuuden parantaminen
- kaupunkirakenteen eheyttäminen ja kehittäminen
- joukkoliikenteen parantaminen

Vantaan ratikan tavoitteet (12.11.2018)

Vantaan ratikan tavoitteet on muodostettu yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä ja hyväksytty Vantaan kaupunginhallituksessa 12.11.2018. Raitiotien tärkeimmiksi päätavoitteiksi on määritetty:

1. Vantaan kansainvälisen saavutettavuuden ja joukkoliikenteen verkoston parantaminen.

2. Kaupunkikeskustojen kehittäminen ja houkuttelevien asuin- ja työpaikka-alueiden lisääminen.

3. Autoriippumattoman elämäntavan edistäminen.

4. Liikenteen ympäristöhaittojen vähentäminen.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavamuutoksessa varaudutaan ratikan rakentamiseen. Ratikan rakentaminen parantaa Vantaan paikallista ja kansainvälistä saavutettavuutta, lisää kestäviä liikkumisen muotoja, mahdollistaa kaupungin kasvamisen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä luo alueellista hyvinvointia ja houkuttelevuutta. Kaavassa osoitetaan riittävä tila ratikan infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle. Kaavamuutoksella levennetään katualuetta sen verran, että ratikka ja siihen liittyvä katuympäristö ja jalankululle ja pyöräilylle varatut parannetut yhteydet mahtuvat katualueelle. Kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Asemakaavaratkaisu perustuu ratikan ensimmäisen vaiheen katu- ja puistosuunnitelmiin, joissa on esitetty tilavarukset ratikan tarvitsemalle katutilalle. Varsinaiset yksityiskohtaiset katu- ja puistosuunnitelmat tarkennetaan tilavaraussuunnitelmista. Katu- ja puistosuunnittelun lähtökohtana on ollut vuonna 2019 valmistunut ja kaupunginvaltuuston 16.12.2019 hyväksymä ratikan yleissuunnitelma, jonka suunnitteluratkaisuja on katu- ja puistosuunnittelussa tarkennettu. Vantaan ratikan ensimmäiset katusuunnitelmaluonnokset ovat valmistuneet Tikkurilan ja Hakunilan suuralueilla. Hakunilanmäen kaava-alueelle sijoittuvat suunnitelmat valmistuivat 7.10.2021. Katusuunnitelmaluonnokset toimivat osaltaan myös asemakaavan valmistelumateriaalina.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavamuutoksella levennetään nykyistä Hakunilantien katualuetta muuttamalla osia korttelialueita katualueeksi.

Uudeksi katualueeksi muutetaan yhteensä 3 468 m². Katualueiden leventämisen seurauksena pysäköintijärjestelyitä joudutaan muuttamaan alueella. Alueella on suoritettu katusuunnittelun yhteydessä pysäköintijärjestelyiden tarkastelua, jonka pohjalta pysäköintijärjestelyitä ehdotetaan muutettavan *(Vantaan ratikka itä. Tonttien pysäköintitarkastelut, WSP 2021)*. Kaavatyön yhteydessä on tarkasteltu, että yksityisten kiinteistöjen toteutunut autopaikkamäärä on mahdollista järjestää pysäköintialueiksi varattujen alueiden pienentämisestä huolimatta.

Hakunilantien ylittävä Hevoshaanpolun ylikulkusilta (y) osoitetaan kadun ylittäväksi kevyen liikenteen yhteydeksi. Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) sähkönsyöttöasemaa varten sijoittuu Hakunilantien katualueelle. Ajoliittymäkieltomerkintöjä lisätään Hakunilantietä vasten kaikkiin kaava-alueen kortteleihin. Nykyiset ajoyhteydet säilyvät. Melumääräyksiä on lisätty AK-kortteleille. Muilta osin korttelialueet esitetään voimassa olevan asemakaavan mukaisina eikä asemakaavan muutoksella osoiteta uutta rakentamista.

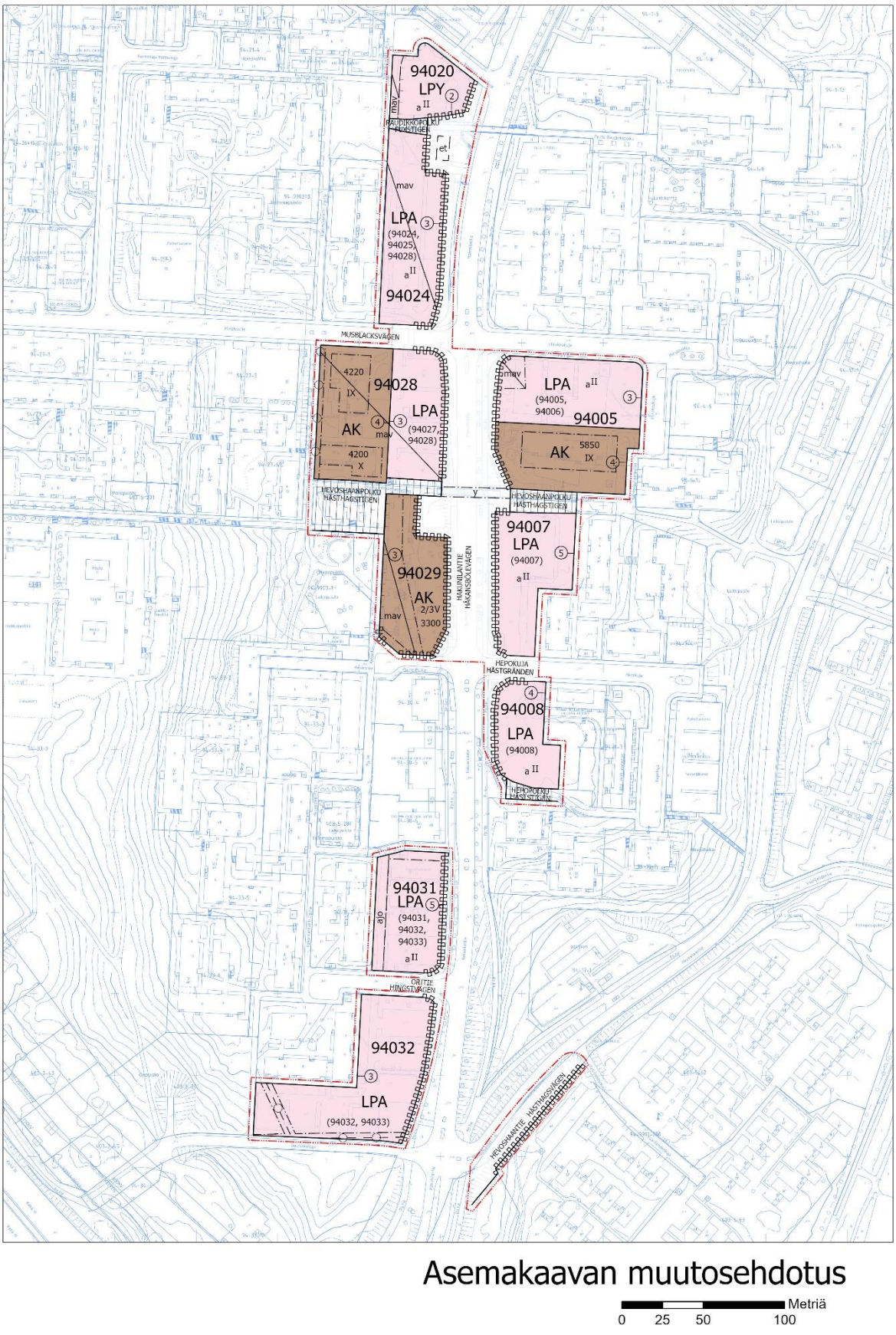

Kuva 23. Ote kaavamuutosehdotuksesta.

4.1.1 Mitoitus

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 5 ha. Rakennusoikeus alueella on yhteensä 14 270 k-m². Kaava-alueen rakennusoikeuksiin ei tule muutoksia.

Asuinkerrostalojen korttelialueen (AK) pinta-ala kasvaa 3 217 m². Pinta-alan muutos johtuu osin siitä, että AK/YAS on muutettu AK-korttelikSi. Rakennusoikeus alueella on yhteensä 14 270 k-m². Tehokkuusluvuksi AK-korttelialueille muodostuu siten e= 1,40.

Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueen (AR) pinta-ala pienenee 944 m².

Katualueen pinta-ala kasvaa 3 468 m².

Autopaikkojen korttelialueiden (LPA) pinta-ala vähenee 2 418 m² ja yleisten pysäköintilaitosten korttelialueiden (LPY) pinta-ala vähenee 238 m². Kaava-alueen pohjoisosassa LPA-korttelin 94024 osa pysäköintipaikoista voidaan osoittaa LPY-kortteliin 94020. Pysäköintipaikkojen kokonaismäärä säilyy ennallaan.

Kaavamuutoksella poistuu erityisaluetta (EV) 257 m².

Tarkemmat tiedot löytyvät kaava-aineiston liitteenä olevasta tilastolomakkeesta.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Asemakaavassa on annettu melusuojaukseen, rakennusten julkisivuihin, hulevesien hallintaan ja puiden istuttamiseen liittyviä määräyksiä. Lisäksi yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueelle (et) on annettu kaupunkikuvaan liittyviä määräyksiä.

Kaavan katutilan laatuun kiinnitetään ratikan katu- ja puistosuunnittelussa paljon huomiota. Katutilan suunnittelussa käytetään Ratikan Design Manualia (*Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020*), jossa on esitetty katutilan suunnittelun ohje. Ohje sisältää linjan kaupunkikuvallisen kokonaisuuden ja kaupunkikuvan laatua toteuttavat pysäkkialueiden materiaali- ja kalusteohjeet sekä kasvillisuuden käytön periaatteet. Ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan ja viihtyisän uuden kaupunkitilan tekeminen, vastuullisuuden huomioiminen, ekologisuuden vaaliminen ja hiilijalanjäljen hillitseminen.

Ratikan suunnittelun yhteydessä tullaan laatimaan taiteen yleissuunnitelma, jossa esitetään taiteen liittämistä osaksi ratikkaa.

4.3 ALUEVARAUKSET

Asemakaavassa on mukana korttelialueita niiltä osin, kun katualuetta laajennetaan korttelialueelle. Suurin osa kaavassa mukana olevista korttelialueista on autopaikkojen korttelialueita.

4.3.1 Korttelialueet

AK, Asuntokerrostalojen korttelialueet

Korttelialueen **94005 tontin 4** rajausta on tarkistettu ja kortteliin on lisätty ajoneuvoliittymäkielto Hakunilantielle. Muutoin kortteli määräyksineen säilyy ennallaan. Pysäköintipaikkojen määrä ei vähene.

Korttelialueen **94028 tontin 4** rajausta on tarkistettu sen eteläosasta. Muuten kortteli määräyksineen säilyy ennallaan. Pysäköintipaikkojen määrä ei vähene.

Korttelialueen **94029 tontin 3** rajausta on tarkistettu. Kortteliin on lisätty ajoneuvoliittymäkielto Hakunilantielle ja osin Heporinteen puoleiselle rajalle. Tontille on annettu määräys, jonka mukaan

asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB. Pyörätien taittuminen kohti Heporinnettä vie 3 pysäköintipaikkaa. Korttelin sisäisellä pysäköintipaikkojen järjestelyllä autopaikkojen kokonaismäärä säilyy ennallaan.

LPY, Yleisten pysäköintilaitosten korttelialue

Korttelialueen **94020** rajausta on tarkistettu ja ajoneuvoliittymäkielto on ulotettu osin myös Raudikkopolun puoleiselle rajalle. Auton säilytyspaikan rakennusala pienenee hieman. Eteläpuoleiselta LPA-alueelta siirretään 25 paikkaa tälle korttelille, jolloin vapaasti käytettävissä olevien paikkojen määrä vähenee. Muuten kortteli määräyksineen säilyy ennallaan.

LPA, Autopaikkojen korttelialueet

Korttelialueiden rajauksia on tarkistettu.

Korttelialueen **94024** tontista **3** osa muutetaan katualueeksi. Auton säilytyspaikan rakennusala pienenee. Osa pysäköintipaikoista (25 kpl) voidaan osoittaa korttelin pohjoispuoleiseen LPY-kortteliin 94020.

Korttelialueen **94028** tontista **3** osa muutetaan katualueeksi. Korttelin Hakunilantien puoleiselle rajalle on lisätty merkintä ajoneuvoliittymäkiellosta. Nykyinen ajoyhteys tontille ei muutu. Pysäköintipaikkojen määrä ei vähene.

Korttelialueen **94005** tontista **3** osa muutetaan katualueeksi. Auton säilytyspaikan rakennusala pienenee hieman. Pysäköintipaikkojen määrä ei vähene. Hakunilantien puoleiselle rajalle on lisätty merkintä ajoneuvoliittymäkiellosta. Nykyinen ajoyhteys tontille ei muutu.

Korttelialueen **94007** tontista **5** osa muutetaan katualueeksi. Hevoshaanpolun puolelta tontti pienenee uuden Hakunilantien ylittävän sillan eteläpuolelle rakennettavan kevyen liikenteen väylän johdosta. Korttelin Hakunilantien puoleiselle rajalle sekä osin Hevoshaanpolun ja Hepokujan rajoille on lisätty merkintä ajoneuvoliittymäkiellosta. Nykyinen ajoyhteys tontille ei muutu. Auton säilytyspaikan rakennusala pienenee. Vasemman kamman alaosan taittamisella ja oikean alakamman siirrolla lähemmäs kalliota saadaan määrä pysymään ennallaan.

Korttelialueen **94008** tontista **4** osa muutetaan katualueeksi. Hakunilantien puoleiselle rajalle sekä osin Hepokujan rajalle on lisätty merkintä ajoneuvoliittymäkiellosta. Nykyinen ajoyhteys tontille ei muutu. Auton säilytyspaikan rakennusala pienenee. Pysäköintipaikkojen määrä ei vähene.

Korttelialueen **94031** tontista **5** osa muutetaan katualueeksi. Korttelin Hakunilantien puoleiselle rajalle on lisätty merkintä ajoneuvoliittymäkiellosta. Nykyinen ajoyhteys tontille ei muutu. Pysäköintipaikkojen määrä ei vähene.

Korttelialueen **94032** tontista **3** osa muutetaan katualueeksi. Korttelin Hakunilantien puoleiselle rajalle on lisätty merkintä ajoneuvoliittymäkiellosta. Tontille on lisätty maanalaisen putken aluemerkintä. Nykyinen ajoyhteys tontille ei muutu. Pysäköintipaikkojen määrä ei vähene.

4.3.2 Muut alueet

Liikennealueet

Hakunilantien katualuetta on laajennettu nykyisestä. Katualueiden rajauksia on tarkistettu katusuunnitelmaluonnosten tilavarausten 7.10.2021 mukaisiksi niin, että ratikka ja siihen liittyvä katuympäristö mahtuvat alueelle.

Hakunilantien ylittävä Hepopolun kevyen liikenteen yhteys (y) poistuu.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Kaava-alue sijoittuu valmiiksi rakennettuun ympäristöön. Alueen uudistaminen aiheuttaa vaikutuksia erityisesti kaupunkikuvaan, liikenteeseen ja palveluverkkoon. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Asemakaavamuutoksella ei ole suoraan vaikutusta väestön rakenteeseen ja kehitykseen, sillä kaavassa ei osoiteta uusia alueita asumiselle.

Ratikan toteutuessa ratikkapysäkkien vaikutusalueella asuntokysyntä kasvaa sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Ratikan vaikutusalueella, noin 800 metrin säteellä, asukasmäärä tulee kasvamaan lähes 37 000 asukkaalla eli noin 74 % vuoteen 2050 mennessä. Asukasmäärän kasvu on ratikan vaikutusalueella huomattavasti suurempaa kuin keskimäärin kaupungissa. (*Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019*)

Yhdyskuntarakenne

Kaavamuutoksella ei osoiteta uutta rakentamista alueelle.

Ratikan mahdollinen rakentaminen vauhdittaa maankäytön tehostamispotentiaalia ratikan vaikutusalueella. Ratikan pysäkkiympäristössä on potentiaalia keskustamaiselle tiiviille ja sekoittuneelle rakenteelle. Ratikka lisää Itä-Vantaalla alueen houkuttelevuutta ja päivittää sen identiteettiä osaksi elävää ja kehittyvää ratikkakaupunkia. Maankäytön kehittämispotentiaaliksi raitiotien varrella on arvioitu yli 3 miljoonaa kerrosneliömetriä asumiselle ja yli 1,6 miljoonaa kerrosneliömetriä työpaikoille. Hakunilan kehittämispotentiaaliksi on arvioitu 450 00 kerrosalaneliömetriä, joka keskittyy pääasiassa Hakunilan keskustaan, kaavamuutosalueen pohjoispuolelle. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Vantaan ratikka luo edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen ja vahvistaa yhdyskuntarakenteen eheyttä. Ratikka toteuttaa kaupungin tavoitetta kasvaa kestävästi ja sijoittaa kaupungin kasvu vahvojen joukkoliikenneyhteyksien varteen. Ratikan rakentaminen toteuttaa kaupungin strategian tavoitteita kaupungin tiivistämisestä sekä kaupungin elinvoiman ja vetovoiman lisäämisestä.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen.

Kaupunkikuva

Asemakaavamuutos muuttaa alueen kaupunkikuvaa jonkin verran, pääosin katualueen osalta.

Ratikan katukäytävän tarkempi suunnittelu tehdään ratikan katu- ja puistosuunnittelutyössä.

Alustavien katusuunnitelmaluonnosten *(WSP Finland Oy 7.10.2021)* perusteella katualueen leventämisen myötä ja suurehkon korkeuseron takia Hakunilantien länsipuolelle korttelin 94029 kohdalle rakennetaan noin 68 metriä pitkä tukimuuri. Nykyisin kyseessä olevassa kohdassa on jyrkkä kallioinen rinne, jossa kasvaa puita. Korkean ja pitkän tukimuurin rakentaminen nykyisen rinteen paikalle muuttaa kaupunkikuvaa kyseisessä kohdassa rakennetummaksi ympäristöksi. Jatkosuunnittelussa tukimuurin materiaalivalinnoilla ja kasvillisuudella voidaan pehmentää katunäkymää ja lisätä viihtyisyyttä kevyen liikenteen väylällä kulkijoille. Luiskan rakentaminen kyseiseen paikkaan

olisi vienyt viereiseltä asuinkorttelilta 94029 huomattavan määrän autopaikkoja. Hevoshaan päiväkodin kohdalla tehdään Hakunilantiellä maanpinnan täyttöä.

Alustavissa katusuunnitelmaluonnoksissa on käytetty vaihtelevia pinnoitteita (erivärisiä betonikiviä ja luonnonkiveä), jotka elävöittävät alueen nykyistä kaupunkikuvaa. Katualueen leventämisen ja ajoyhteyksien uudelleenjärjestelyn seurauksena alueen nykyistä katuvihreää joudutaan poistamaan rakentamisen alta. Hakunilantien ja jalankulkuväylien välisiä puita joudutaan poistamaan. Poistuvaa kasvillisuutta kuitenkin kompensoidaan katualueen rakentamisessa. Puu- ja pensasistutuksia on katusuunnitelmaluonnoksissa lisätty katualueelle niin paljon kuin mahdollista ottaen huomioon olemassa oleva tila ja näkemäalueet. Hevoshaan päiväkodin puoleiselle katualueelle on osoitettu istutettavaksi niittyä sekä lehtipuita. Raudikkokujan ja Raudikkopolun välille on osoitettu istutettavaksi kadun molemmin puolin lehtipuita sekä perennavaltaisia istutuksia.

Raitiotien toteuttaminen lisää uuden kulkumuodon tiiviiseen kaupunkiympäristöön. Ratikan tavoitteena on olemassa olevan kaupunkivihreän vaaliminen niin paljon kuin mahdollista sekä sen lisääminen. Ratikan Design Manualin *(Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020)* mukaisesti ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan uuden kaupunkitilan tekeminen, raitiotielinjan sujuva kytkeytyminen alueen palveluihin ja liityntäliikenteeseen, ekologisuuden vaaliminen ja viihtyisyyden lisääminen.

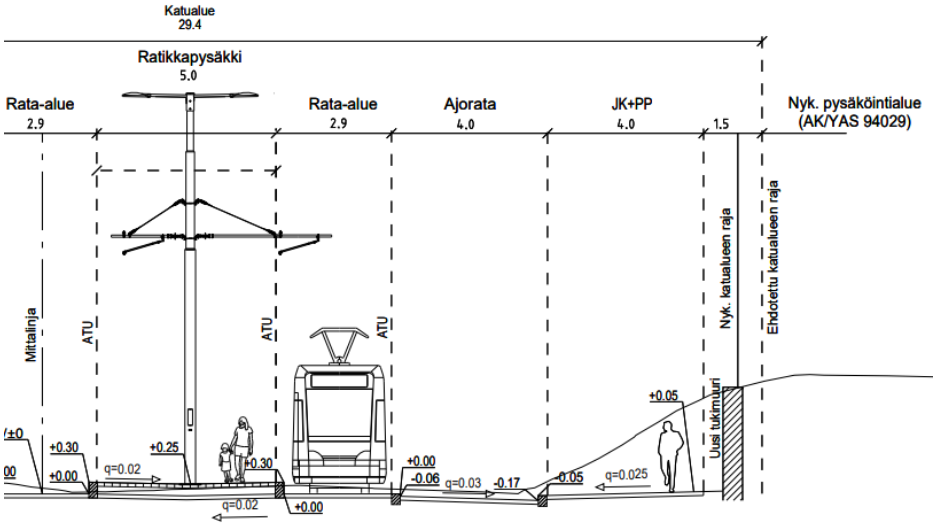

Kuva 24. Ote poikkileikkauspiirustuksesta Hakunilantieltä korttelin 94029 kohdalta (WSP Finland Oy, luonnos 7.10.2021). Kuvassa oikealla näkyy uusi tukimuuri.

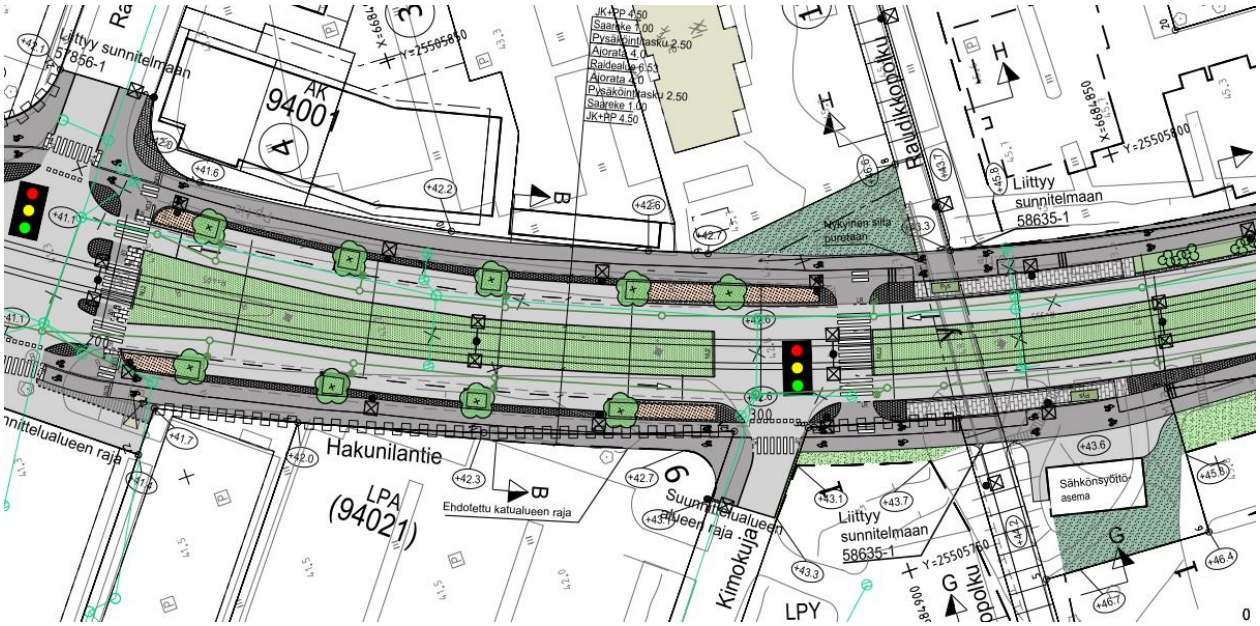

Kuva 25. Ote katusuunnitelmaluonnoksesta välillä Raudikkokuja-Raudikkopolku. (WSP Finland Oy, luonnos 7.10.2021). Pinnoitteiden ja istutusten käyttö on vaihtelevaa.



Kuva 26. Havainnekuva Hakunilantieltä etelään kohti Heporinne-Hepokujan risteystä. Taustalla näkyy Heporinteen tulevat uudet asuinrakennukset. WSP Finland Oy, 18.3.2022.

Asuminen

Alueelle ei osoiteta uutta asumista. Nykyiset asuinrakennukset säilyvät.

Taloudelliset vaikutukset, palvelut ja työpaikat

Asemakaavamuutoksella ei sellaisenaan ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, eikä sillä osoiteta uusia palveluja tai työpaikkoja.

Ratikan rakentaminen lisää alueen palvelujen ja työpaikkojen saavutettavuutta ja luo edellytyksiä uusien syntymiselle. Pysäkin vaikutusalueella asuntokysyntä kasvaa sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Asukaskasvu tiivistyy Vantaalla muun muassa ratikkapysäkkien lähiympäristöihin, mikä mahdollistaa ja myös edellyttää palvelutarjonnan kasvua ratikan varrella. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019.)*

Ratikan yleissuunnitelmassa ratikan kokonaiskustannusarvio oli noin 393 miljoonaa euroa *(Ratikan yleissuunnitelma, Liite 15 Investointikustannukset).* Laskelmia tuloista ja menoista on tarkennettu loppuvuodesta 2022 ja uudestaan helmi-maaliskuussa 2023 (*Vantaan ratikan kustannusraportti, 16.3.2023*).

Rakentamiskustannukset koostuvat raitiotien ja pysäkkien, autojen ajokaistojen, pyöräteiden, jalkakäytävien, puurivien ja muun kadulle suunnitellun rakentamisesta. Lisäksi kustannukset on laskettu maanalaisen infran, kuten johtojen ja putkien, siirtämiselle ja uusien rakentamiselle sekä nykyisten rakenteiden purkamiselle. Kustannuksiin on laskettu materiaalit, suunnittelu ja rakentamisen kulut. Kaikki raitiotien rakentamisesta sekä ratikkakaduille että ympäröiville kaduille aiheutuvat muutokset on otettu huomioon rakentamiskustannuksissa. Esimerkiksi jalkakäytävien ja pyöräteiden parannukset on laskettu mukaan kustannuksiin.

Ratikkareitin katujen rakentamisen kustannusarvioita lasketaan parhaillaan katusuunnitelmien pohjalta. Kun katusuunnitelmaehdotus kultakin kadulta valmistuu, siitä lasketaan kustannukset. Kustannukset vaihtelevat katujen mukaan. Joulukuussa 2022 saatiin laskettua ensimmäiset osuudet Kyytitiellä ja Hakunilantiellä.

Kiinteistötaloudellisessa analyysissä *(Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitys 12.12.2022)* vertailtiin ratikan ja bussin tuottoa. Ratikan ja bussin tuottovertailussa ratikan kiinteistötaloudelliset tulot ovat 592,4 miljoonaa euroa ja bussin 272,8 miljoonaa euroa. Kiinteistötaloudelliset tulot muodostuvat maankäyttösopimuskorvauksista ja maan myynnistä toimitila- ja asuinrakentamista varten. Ratikan lisätuotto bussiin verrattuna on 320 miljoonaa euroa.

Verotulot koostuvat kiinteistöveroverokertymän kasvusta ja rakentamisesta palautuvasta verotulosta. Kaupunki saa enemmän kiinteistöveroja, kun rakentamista tulee enemmän ratikan myötä. Ratikan myötä kiinteistöverokertymän kasvuksi on vuonna 2019 arvioitu 120 miljoonaa euroa.

Vuoden 2019 arvion mukaan ratikan myötä 40 vuoden aikana Vantaa maksaa HSL:lle 315 miljoona euroa lisää kuntaosuutta ja HSL maksaa Vantaalle 337 miljoonaa euroa enemmän infrakorvauksia. Vaikutus Vantaan kaupungille on arvioitu olevan +23 miljoona euroa 40 vuoden aikana. Arvio päivitetään ratikan hankesuunnitelmaan keväällä 2023.

Tämänhetkisen MAL-sopimuksen mukaan valtio maksaa 30 prosenttia Vantaan ratikan suunnittelukustannuksista. Jos ratikka päätetään rakentaa, on mahdollista, että valtio maksaa 30 prosenttia rakentamiskustannuksista.

Arviot ratikkahankkeen tuloista ja kustannuksista tarkentuvat, kun suunnittelu edistyy.

Sosiaalinen ympäristö

Kaavalla ei ole vaikutuksia sosiaaliseen ympäristöön, sillä alueelle ei osoiteta uutta asumista.

Ratikan rakentaminen parantaa Itäisen Vantaan saavutettavuutta ja imagoa sekä lisää alueiden viihtyisyyttä ja houkuttelevia asuin- ja työpaikka-alueita. Ratikan pysäkkiympäristöt toteutetaan esteettöminä.

Virkistys

Kaava-alueeseen ei sisälly virkistysalueita. Hanke kehittää alueen liikenneyhteyksiä, minkä myötä kulkuyhteydet läheisille virkistysalueille, kuten suunnittelualueen länsipuolelle Kormuniitynpuistoon ja Ojangon ulkoilualueelle, parantuvat.

Kaava-alueen eteläosasta pieni osa voimassa olevan kaavan mukaista suojaviheraluetta (EV) muuttuu katualueeksi. Tällä alueella on nykyisin Hakunilantien ja Hevoshaantien risteyksen melumuuri ja sen taakse laskeva penger. Aluetta ei käytetä virkistykseen, joten kaavamuutoksella ei ole vaikutuksia virkistykseen.

Kulttuuriperintö

Kaavalla ei ole vaikutuksia arvokkaaseen kulttuuriperintöön tai muinaisjäännöksiin.

Liikenne

Hankkeella edistetään seudullisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta sekä varmistetaan edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen.

Autoliikenne

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen. Toteuttaminen vaikuttaa ajojärjestelyihin Hakunilantiellä, jossa raitiotie kulkee kadun keskellä omilla kaistoillaan.

Raitiotien rakentaminen ja liikennöinti vaikuttaa henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Joukkoliikenteen parantuva palvelutaso vaikuttaa henkilöautojen matkamääriin, suoritteisiin ja sitä kautta tieliikenteen päästöihin ja ruuhkautumiseen. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Katualueiden leventämisen seurauksena pysäköintijärjestelyitä joudutaan muuttamaan alueella. Alueella on suoritettu katusuunnittelun yhteydessä pysäköintijärjestelyiden tarkastelua, jonka pohjalta pysäköintijärjestelyitä ehdotetaan muutettavan *(Vantaan ratikka itä. Tonttien pysäköintitarkastelut, WSP 2021)*. Kaavatyön yhteydessä on tarkasteltu, että yksityisten kiinteistöjen toteutunut autopaikkamäärä on mahdollista järjestää pysäköintialueiksi varattujen alueiden pienentämisestä huolimatta.

Kortteli 94007:
Pohjakartan ja ilmakuvan perusteella tehty arvio nykyisestä pysäköinnistä on 94 autopaikkaa. Vasemman kamman alaosan taittamisella ja oikean alakamman siirrolla lähemmäs kalliota saadaan määrä pysymään ennallaan.

Kortteli 94024:
Oikeanpuoleisin paikkarivi (25 ap) jää katusuunnitelman mukaan katualueelle. Kimokujan eteläinen pysäköintialue (LPY 94020) voidaan ottaa kiinteistön 94-24-1 käyttöön.

Kortteli 94029:

Arvio nykyisestä pysäköinnistä on 39 autopaikkaa. Pyörätien taittuminen kohti Heporinnettä vie 3 paikkaa. Korvaavat saadaan hyödyntämällä oikeanpuoleisessa kammassa olevat viheralueet ja lisäämällä yksi paikka vasempaan yläpuoliseen kampaan.

Joukkoliikenne

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen. Suunnittelualueelle sijoittuu Hepokujan raitiotiepysäkki, joka sijaitsee Hakunilantiellä Hepokujan / Heporinteen ja Hevoshaanpolun välillä. Ratikka on eriytetty muusta liikenteestä hyvin suurelta osin ja kulkee yli 90 prosenttia reitistään omalla ajoradalla. Tämä vähentää muusta liikenteestä aiheutuvia haittoja ja parantaa liikenneturvallisuutta.

Ratikan rakentamisen myötä matkustus painottuu joukkoliikenteeseen. Vuonna 2030 joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa ratikan käytävässä noin prosenttiyksiköllä ja Vantaan ratikalla arvioidaan päivittäin matkustavan noin 82 000 matkustajaa. Vuonna 2050 määrän arvioidaan ylittävän jo 100 000 matkustajaa. Vantaan ratikka tarjoaa houkuttelevan joukkueliikennepalvelun bussiyhteyttä lyhyemmillä matka-ajoilla ja paremmalla täsmällisyydellä. Vantaan ratikka luo korkean tason poikittaisen joukkoliikenneyhteyden Lentoaseman, Aviapoliksen, Tikkurilan, Hakunilan, Mellunmäen ja usean pienemmän joukkoliikenteen solmupisteen välille. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019).* Hepokujalta ratikan matka-ajat tulevat olemaan Tikkurilaan arviolta 11-12 minuuttia, Lentoasemalle arviolta 37-40 minuuttia ja Mellunmäen metroasemalle arviolta 11-13 minuuttia (*Vantaan ratikka, raitiotieliikenteen simulointi, Sweco Infra&Rail Oy, Lokakuu 2021*)

Ratikan suunnittelu ja toteuttaminen on yksi resurssiviisauden tiekartan toimenpiteistä. Vantaan ratikka kytkeytyy myös koko pääkaupunkiseudun laajaan raideliikenneverkkoon ja kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus).

Kävely ja pyöräily

Hakunilan ylikulkukäytäviä on nykyisellään neljä kappaletta, jotka kaikki puretaan liikenteknisten syiden takia eli alikulkukorkeudet ovat liian matalia ja kulkuaukot liian kapeita. Kaava-alueelle sijoittuva Hevoshaanpolun ylikulkusilta korvataan uudella edellä mainitut liikennetekniset mitat täyttävällä sillalla. Hepopolun ylikulkusillan tilalle toteutetaan suojatieylitys, joka palvelee kulkua joukkoliikennepysäkeille siltoja paremmin. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Raitiotien suunnittelun tavoitteena on turvallisen liikenneympäristön syntyminen. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteet on suunniteltu turvallisiksi, sujuviksi ja selkeiksi erityisesti raitiotien ja katujen ylityskohdissa. Raitiotien ajonopeus on sama ajoneuvoliikenteen kanssa, joten raitiontien ylitys jalankulkijoille ja pyöräilijöille vertautuu kadun ylitykseen. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Ratikan yleissuunnitelman yhteydessä on laadittu pyöräliikenteen tarkastelu ratikan varrella *(WSP Finland Oy, 2020*), jossa Hakunilantien itäpuolelle on määritelty pääpyöräreitti I, jonka kriteerinä on korkea pyöräliikenteen nykyinen tai tavoiteltu määrä. Pääpyöräreitit ovat yhtenäisiä ja jatkuvia reittejä, mutta niiden ei tarvitse muodostaa yhtenäistä verkkoa. Suunnittelussa tavoitteena on sujuva geometria erityisesti risteyksissä. Hakunilantien varren reitillä on eroteltu jalankulku- ja pyörätie, joka parantaa kevyen liikenteen olosuhteita ja turvallisuutta. Hepopuiston pysäkin kohdalle on esitetty paikka pyöräpysäköinnille, jossa on 15 pyöräpaikkaa.

Nykytilanteessa Hakunilantien länsipuolella ei ole kevyen liikenteen väylää välillä Heporinne-Raudikkokuja. Katusuunnitelmaluonnoksissa (7.10.2021) on varauduttu kevyen liikenteen väylän rakentamiselle myös näille puuttuville osuuksille.

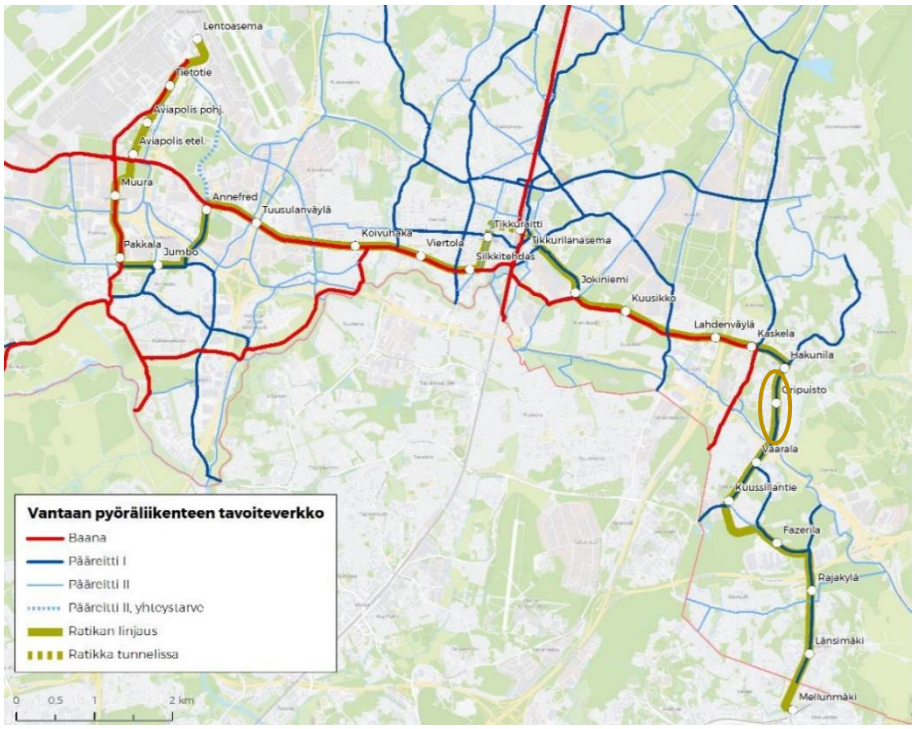

Kuva 27. Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko (WSP Finland Oy 2020). Asemakaava-alueen sijainti on esitetty keltaisella soikiolla.

Ratikan rakentaminen tulee vaikuttamaan kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin rakentamisen aikana. Nämä vaikutukset pyritään minimoimaan rakentamisen vaiheistuksella sekä esimerkiksi huolellisella opastuksen suunnittelulla ja toteutuksella.

Toteutuessaan Vantaan ratikka sekä siihen liittyvä muu katusuunnittelu edistää joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä sekä palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta.

Vesihuolto

Vedenjakelu sekä jätevesi- ja hulevesiviemäröinti

Asemakaavan muutosalueen vesihuoltoa Hakunilantien katurakenteessa on uusittava ratikkareitin varrella. Vesijohto 200 V ja hulevesiviemäri 300 B sijaitsevat 30 m kaava-alueella Hepokujan ja Hakunilantien risteyksessä. Lisäksi Hakunilantien varren hulevesiviemärit 300 B kulkevat kaavamuutosalueen pohjoisosassa 110 m ja eteläosassa 60 m matkan. Vesihuollon nykyisiä linjoja joudutaan siirtämään katualueella. Johtosiirtotarve tarkentuu jatkosuunnittelun yhteydessä.

Tonttien hulevesijärjestelmät

Muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää tonteilla ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon. Hulevesien hallintarakenteet on mitoitettava 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tontin tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille.

Ympäristöhäiriöt

Melu

Raitiotieliikenteen aiheuttama melupäästö on lähtökohtaisesti tieliikenteen melua alhaisempi. Suoralla osuudella ajettaessa merkittävin melun aiheuttaja on pyörän ja kiskon kontaktista aiheutuva vierintämelu, joka on tyypiltään tasaista. Ristikoiden ja vaihteiden kohdalla melu voi olla kolinatyyppistä ja kaarteissa pyörien osuessa kiskoon sivuttaisesti melu voi olla kirskuvaa. Raitiotieliikenteen meluhaittaa voidaan vähentää muun muassa kalustovalinnoilla, kiskojen automaattisella voitelulla ja rata-alueen säännöllisellä huollolla. Kiskojen kaarresäteet suunnitellaan mahdollisimman suurina kirskuntamelun esiintymisen vähentämiseksi. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019.)*

Vantaan raitioradan Hakunilan kaupunginosan alueen meluselvitys on valmistunut 18.2.2022 *(Sitowise Oy 2022*). Selvityksessä laskettiin melumallinnuksen keinoin nyky- ja ennustetilanteen päivä- ja yöajan keskiäänitasot. Meluntorjuntatarve määritettiin melutason muutoksen ja raitioliikenteen aiheuttaman melun perusteella. Rakenteellista meluntorjuntaa esitetään kohteissa, joissa raitioliikenteen aiheuttama melu ylittää ohjearvon ja raitio-, tie- ja katuliikenteen yhteismelu hankkeen myötä huomattavissa määrin kasvaa (yli 2 dB).

Hakunilantiellä Kyytitien ja Kehä III:n välillä molemmin puolin on kerrostaloja, joiden oleskelupihat ovat talojen takana kadulta katsottuna. Välillä sijaitsee Hepopuiston päiväkoti ja leikkipuistoja. Nykytilanteessa 55 dB ei ylity asuinrakennusten oleskelupihoilla, mutta ylittyy Hepopuiston päiväkodin pihalla, Heporinan leikkipuistossa ja tien länsipuolella paalun 14200 sijaitsevan kerrostalon oleskelualueella.

Ennustetilanteessa tie- ja raitioliikenteen yhteismelun suurin julkisivun keskiäänitaso (LAeq, päivä) on välillä 60–69 dB. Raitiovaunun melu ei ylitä 55 dB lähimpien asuinrakennusten pihoilla eikä leikkipuistoissa. Ennustetilanteessa raitioliikenteen melun suurin keskiäänitaso (LAeq, päivä) asuinrakennuksen tai muun herkän kohteen julkisivulla on välillä 51–55 dB ja enimmäisäänitaso (LAmax) 70 dB. Sisämelun tavoitearvo 45 dB sekä ohjearvot toteutuvat tavanomaisilla seinärakenteilla saavutettavalla äänitasoerolla (Δ L = 30 dB). Hanke ei aiheuta kohteessa meluntorjuntatarvetta. *(Vantaan raitioradan meluselvitys Hakunilan kaupunginosan alueelta 18.2.2022)*

Rakennusten julkisivuihin kohdistuvia melutasoja on tarkisteltu meluselvityksessä määriteltyjen tieliikennemelun ja raitiotien ennusteliikenteen enimmäisäänitasojen perusteella. Tarkastelun perusteella asemakaavassa mukana olevien kortteleiden, joille on voimassa olevassa asemakaavassa annettu määräys julkisivun ääneneristävyydestä liikennemelua vastaan, määräysten riittävyys on tarkistettu vastaamaan uutta melutilannetta. Asuin- ja työtiloja sisältäviin kortteleihin, joilla ei ole ennestään ollut määräystä julkisivun ääneneristävyydestä liikennemelua vastaan, on lisätty tarvittavat uuden melutilanteen mukaiset määräykset. Kaavamääräysten mukaan asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB.

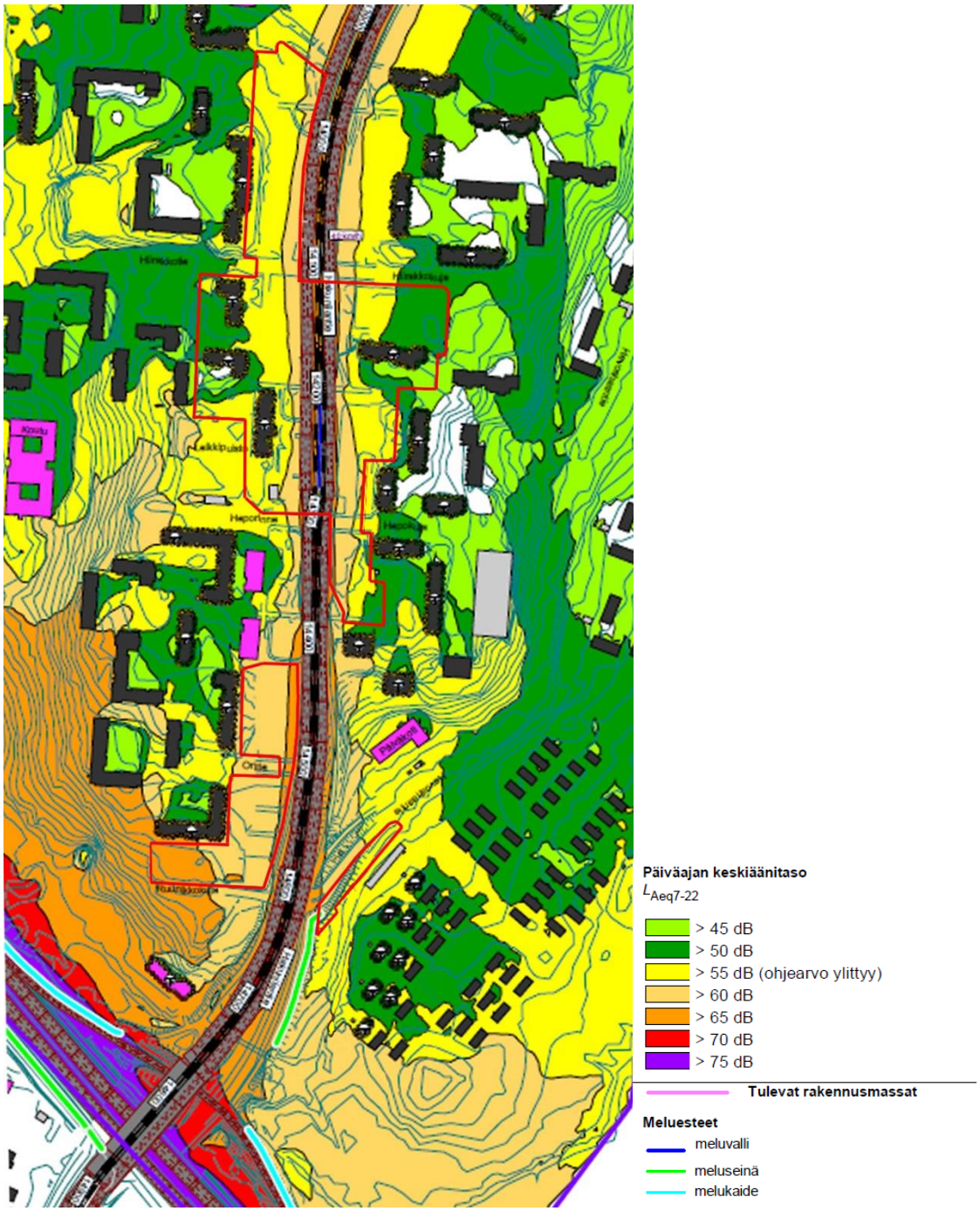

Kuva 28. Ote tieliikennemelun ja raitiotien yhteismelun päiväaikaisesta ennustetilanteesta Hakunilantiellä (Sitowise Oy 18.2.2022). Kaava-alue on osoitettu punaisella viivalla.

Tärinä- ja runkomelu

Vantaan raitiotien tärinä- ja runkomeluselvityksen (*WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 25.2.2022*) mukaan Kyytitien itäpäässä ja Hakunilantien pohjoispäässä raitiotielinjaus sijoittuu kallioalueille ja alueille, joissa kallionpinnan yläpuoliset maakerrokset ovat ohuita. Raitiovaunuliikenteen aiheuttaman 35 dB runkomeluvyöhykkeen arvioidaan ulottuvan noin 100 metrin etäisyydelle uloimmasta kiskosta. Kyytitien itäpään ja Kehä III:n välisellä raitiotieosuudella noin 20 asuinrakennusta sijoittuu 30–35 dB runkomelualueelle ja noin 40 asuinkerrostalon yli 30 dB runkomelualueelle.

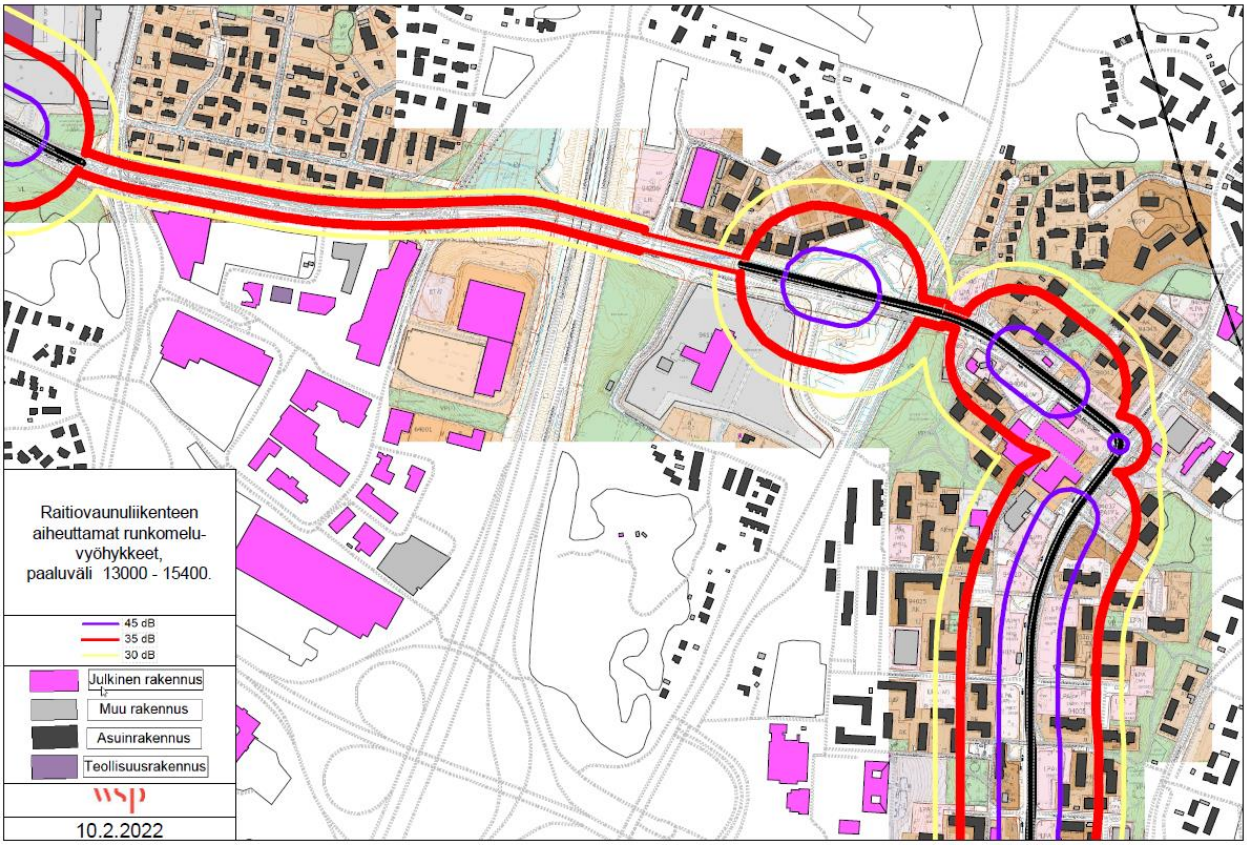

Kuva 29. Raitiovaunuliikenteen aiheuttamat runkomelualueet Kyytitien itäpäässä ja Hakunilantien pohjoispäässä, paaluväli 13000–15400 (Tärinä- ja runkomeluselvitys, WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 25.2.2022).



Kuva 30. Raitiovaunuliikenteen aiheuttamat runkomelualueet Hakunilantien eteläosassa ja Vaaralan pohjoisosissa, paaluväli 15400–16600 (Tärinä- ja runkomeluselvitys, WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 25.2.2022).

Tärinä- ja runkomeluselvityksen perusteella raitiovaunun aiheuttama tärinä ei Vantaan ratikan raitiotielinjauksella ole arvioinnin mukaan merkittävä riski. Laskennallisesti tärinän voi tarkastella +15 metrin etäisyydelle raitiotiestä. Laskennan perusteella tärinä on alle asumismukavuuden ohjearvona < 0,30 mm/s koko raitiotielinjauksella.

Kaavassa on annettu suunnittelua koskeva määräys, jolla pyritään varmistamaan, ettei raitiotieliikenteestä aiheudu sen lähiympäristön rakennuksiin merkittävää runkomelu- tai tärinähaittaa. Määräyksen mukaan, mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) sisätiloissa 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittamassa maankäytössä.

Raitiotien suunnitelmaratkaisut tehdään niin, että tärinä pysäytetään ratarakenteisiin. Käytettäviä teknisiä menetelmiä on erilaisia ja niiden tarkempi suunnittelu tehdään katu- ja rakennussuunnitelmavaiheessa.

VTT:n suositukset värähtelyluokista ja runkomelun ohjearvoista on esitetty alla *(Sweco, 23.5.2022).*

Värähtely-luokka	Kuvaus olosuhteista	$v_{w,95}$ (mm/s)
A	Hyvät asuinolosuhteet *Ihmiset eivät yleensä havaitse tärinää*	≤ 0,10
B	Suhteellisen hyvät olosuhteet *Ihmiset voivat havaita tärinän, mutta se ei ole yleensä häiritsevää*	≤ 0,15
C	Suositus uusien rakennusten ja väylien suunnittelussa *Keskimäärin 15 % asukkaista pitää tärinää häiritsevänä ja voi valittaa häiriöstä*	≤ 0,30
D	Olosuhteet, joihin pyritään vanhoilla asuinalueilla *Keskimäärin 25 % asukkaista pitää tärinää häiritsevänä ja voi valittaa häiriöstä*	≤ 0,60

Rakennustyyppi	Runkomelutaso L_{prm} (dB)
Radio-, tv- ja äänitysstudiot, konserttisalit	25-30
Asuinhuoneistot	30/35*
Hoito- ja sosiaalihuollon laitokset, majoitustilat	30/35*
Kokoontumis- ja opetustilat	35
Toimistot, kaupat, näyttelytilat, museot	40/45*

*Kuva 31. VTT:n suositukset värähtelyarvoista ja runkomelun ohjearvoista. * Avoradat: Mikäli kaavamääräyksessä on annettu ohje julkisivun ilmaääneneristävyydestä, on suositeltavaa käyttää runkomelutason tiukempaa raja-arvoa. Lähde: Sweco 23.5.2022.*

Ilmanlaatu

Itse raitioliikenteellä ei ole vaikutusta ilmanlaatuun tai ilmanlaatu voi jopa hieman parantua raitiotieosuuksilla henkilöautoliikenteen vähentyessä. Rakentamisen aikana pölyämisen ja työkoneiden päästöt voivat väliaikaisesti heikentää ilmanlaatua. Pienhiukkasten ja typpidioksidin pitoisuudet tulevat arvioiden mukaan liikkumistapojen muuttuessa laskemaan, mikä parantaa ilmanlaatua.

Pilaantuneet maat

Suunnittelualueelle ei sijoitu saastuneita maaperäkohteita.

Rakentamisen aikaiset ympäristöhäiriöt

Vantaan ratikan ja siihen liittyvän katuympäristön rakentaminen aiheuttaa tilapäisiä häiriöitä ajoneuvo- ja joukkoliikenteeseen, jalankulkuun ja pyöräilyyn sekä mahdollisesti myös asumiseen ja muihin toimintoihin. Rakentamisen aikaisten häiriöiden rajoittamiseen tulee kiinnittää huomiota hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Luonnon monimuotoisuus

Kaavamuutos koskee jo rakentunutta aluetta, joten vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön ovat vähäiset.

Ratikka kulkee pääosin olemassa olevassa kaupunkirakenteessa, jossa se sovitetaan joko olemassa olevaan tai levennettävään katualueeseen. Näin ollen raitiotiellä ei ole laajoja vaikutuksia luonnon arvokohteisiin. Raitiotien luontovaikutukset kohdistuvat pääosin lähiympäristöön, kun katutila laajenee tai sen poikkileikkaus muuttuu. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Raitiotien toteuttamisen tavoitteena on olemassa olevan kaupunkivihreän vaaliminen ja sen mahdollisimman runsas lisääminen. Katusuunnitelmaluonnoksissa *(WSP Finland Oy, 7.10.2010)* Hakunilantien varrelle on osoitettu istutettavaksi lehtipuita ja pensaita. Perennavaltaisia istutusalueita on osoitettu Kimokujan ja Raudikkokujan risteysten tuntumaan.

Maa- ja kallioperä

Rakentamisen aikana alueen maaperään kohdistuvat vaikutukset aiheutuvat mahdollisen raitiotien ja siihen liittyvien ajoyhteyksien uudelleenjärjestämisen perustamista varten tehtävistä maankaivuista. Kaavan mukainen rakentaminen vaatii maanpinnan leikkauksia AK-korttelin 94029 Hakunilantien puoleisella rajalla sekä maanpinnan täyttöä Hevoshaan päiväkodin kohdalla. Kokonaisuudessaan kaavalla arvioidaan olevan vain vähäisiä vaikutuksia maa- ja kallioperään.

Vesistöt ja vesitalous

Asemakaavan muutosalueella vettä läpäisemättömän pinnan määrä tai hulevesimäärä ei lisäänny nykytilanteeseen verrattuna.

Kaava-alueen eteläpuolelle, Kehä III:n eteläpuolelle ja Hakunilantien itäpuolelle on yleissuunnitelmassa esitetty viivytysalue / kosteikko, jonka pinta-ala on noin 3300 m^2. Valuma-alueen koko on noin 0,9 km^2 sisältäen 2,1 km ratikkalinjaa. (*Vantaan ratikan hulevesiselvitys (yleissuunnitelman liite 11), WSP Finland Oy 2019)*

Hulevesien hillitsemiseksi raidealue toteutetaan ensisijaisesti nurmipäällysteisenä ja toissijaisesti nurmikivipintaisena. Raidelinjauksen varteen istutetaan yhtenäinen puurivi aina kun se on mahdollista. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Asemakaavamuutoksella ei itsessään ole merkittävää vaikutusta ilmastonmuutoksen kannalta. Asemakaavamuutos mahdollistaa kuitenkin ratikan rakentamisen, jolla on ilmastovaikutuksia.

Vantaan ratikan resurssiviisauden suuntaviivojen mukaan (*Sitowise Oy, 13.5.2020*) resurssiviisaus ohjaa Vantaan ratikan suunnittelun valintoja. Vantaan ratikan katu- ja rakentamissuunnitelmista tehdään päästölaskentaa suunnittelun edetessä. Ratikan rakentamisen jokainen vaihe, myös kaavan osoittamalla alueella, toteutetaan mahdollisimman resurssiviisaasti. Parhaillaan laaditaan ratikan resurssiviisauden toteutukseen tarkempaa suunnitelmaa.

Yleisesti infrahankkeiden päästöjä muodostuu maa- ja kalliomassojen käytöstä, niiden kuljetuksista, taitorakenteiden rakentamisesta (mm. sillat, tukimuurit), pohjarakenteista (mm. syvästabilointi, paaluperustukset, kevennykset) sekä asfalttipäällysteistä.

Infrarakentamisessa käytettävien päästöintensiivisten rakennusosien (syvästabilointi, sillat, paalulaatat yms.) hiilidioksidipäästöitä valtaosa syntyy sementin valmistuksessa. Näitä päästöjä on mahdollista vähentää käyttämällä vähäpäästöisempää sementtiä sekä suosimalla kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja. Myös puulla voidaan tietyissä osin korvata betonirakenteita. Tunnelirakentamisessa syntyvä louhe hyödynnetään ratikan tai muiden väylien pohjarakenteissa.

Infran rakentamisen lisäksi aiheutuu materiaalien ilmastovaikutuksia raitiotiekaluston hankinnasta ja ylläpidosta ja energian kulutuksen ilmastovaikutuksia raitiotien käyttöenergiasta. Kaavoitus mahdollistaa välillisesti näiden vaikutusten toteutumisen, mutta nämä asiat eivät silti ole kaavoituksella ohjattavissa.

Koneiden päästöjen vähentämiseksi Vantaan kaupunki on sitoutunut green deal -sopimukseen, jonka mukaisesti kaikki työmaat ovat työkoneiden ja energiankäytön osalla fossiilivapaita vuoteen 2025 mennessä. Hengitysilman osalla päästöttömyyteen pyritään vuoteen 2030 mennessä. Vantaalla on jo kiristetty näitä päästöjä hillitseviä Stage- ja Euro -luokkia.

Vantaan ratikan yleissuunnitelman mukaisesti raitiotien liikennöinti vaikuttaa henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Henkilöautojen matkamäärät, suoritteet ja siten tieliikenteen päästöt vähenevät, kun joukkoliikenteen palvelutaso paranee.

Ratikan infrarakentamiseen tarvittavien materiaalien ja niiden hankintalähteen vaihtoehtojen hiilijalanjälkeä on vertailtu *Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvityksessä (Design Manual Liite 1, WSP Finland Oy 2020*). Laskennassa käytettiin yleissuunnitelmassa määriteltyjä pinta- aloja eri ratikan osuuksille. Tehdyt laskelmat perustuivat käytettyihin materiaaleihin, niiden elinkaareen ja kuljetusmatkoihin. Selvityksessä on vertailtu kotimaisia materiaaleja (skenaario A, hiilijalanjälki 6 800 CO_2-tonnia), kotimaisia kierrätettyjä materiaaleja (skenaario B, hiilijalanjälki 1 800 CO_2-tonnia) ja aasialaisia materiaaleja (skenaario C, hiilijalanjälki 14 000 CO_2-tonnia). Tuloksia suhteutettiin ”Hiilineutraali Vantaa 2030” tavoitteeseen. Tarkastelun mukaan paras vaihtoehto on skenaario B, jossa käytetään kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja sekä lisätään kasvillisuuden määrää.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tie- ja raitioliikenteen melu ja tärinä on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Ratikan jatkosuunnittelu toteutetaan vuosina 2020–2023, jonka jälkeen koko ratikkahankkeesta voidaan tehdä investointipäätös noin vuonna 2023. Ratikan mahdollinen rakentaminen tapahtuisi v. 2024–2028.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Asemakaavoitus:	Mari Jaakonaho	aluearkkitehti
	Anna Sarikaya	asemakaava-arkkitehti
	Sari Simonen	kaavatekninen koordinaattori
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
	Merja Hokkanen	kaavoitusteknikko
Vantaan ratikka:	Tiina Hulkko	Hankejohtaja
	Sauli Hakkarainen	suunnittelupäällikkö
	Petra Linnasaari	suunnitteluinsinööri
	Hannakaisa Markkanen	tiedottaja
Kadut ja puistot:	Antti Auvinen	vesihuollon suunnittelu
	Susanna Koponen	liikenteen alueinsinööri
Yleiskaavoitus:	Eeva Eitsi	maisema-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Sinikka Rantalainen	ympäristösuunnittelija
	Jouni Ahtiainen	ympäristösuunnittelija
Mittaus- ja geopalvelut:	Heikki Kangas	geotekniikkapäällikkö
	Janne Karppinen	geotekniikkainsinööri
Kiinteistöhallinta ja asuminen:	Teemu Jääskeläinen	maankäyttöinsinööri
Ramboll Finland Oy:	Heta Tuunanen	projektipäällikkö 22.9.2021 asti
	Tiina Heikkilä	projektipäällikkö alk. 23.9.2021
	Tero Iikkanen	kaavasuunnittelija
	Lari Jaakkola	kaavasuunnittelija

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 18. päivänä huhtikuuta 2023

Mari Jaakonaho
aluearkkitehti

Anna Sarikaya
asemakaava-arkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	07.03.2023
Kaavan nimi	002452 Hakunila 94 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	23.11.2020
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002452
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	4,9933	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]	1,2280	**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	4,9933

Ranta-asemakaava	**Rantaviivan pituus [km]**	
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**4,9938**	**100,0**	**14270**	**0,29**	**0,0000**	**0**
A yhteensä	1,0228	20,5	14270	1,40	-0,1143	0
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	3,9710	79,5	0		0,1390	0
E yhteensä	0,0000		0		-0,0247	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**1,2280**	**24,6**	**0**	**-0,1143**	**0**

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**4,9938**	**100,0**	**14270**	**0,29**	**0,0000**	**0**
A yhteensä	1,0228	20,5	14270	1,40	-0,1143	0
AK/YAS	0,0000		0		-0,3416	-3300
AK	1,0228	100,0	14270	1,40	0,3217	3300
AR	0,0000				-0,0944	
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	3,9710	79,5	0		0,1390	0
Kadut	1,1005	27,7	0		0,3468	0
Kev.liik.kadut	0,2765	7,0	0		0,0578	0
LPY	0,1790	4,5	0		-0,0238	0
LPA	2,4150	60,8	0		-0,2418	0
E yhteensä	0,0000		0		-0,0247	0
EV	0,0000		0		-0,0247	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**1,2280**	**24,6**	**0**	**-0,1143**	**0**
mav	1,2280	100,0	0	-0,1143	0

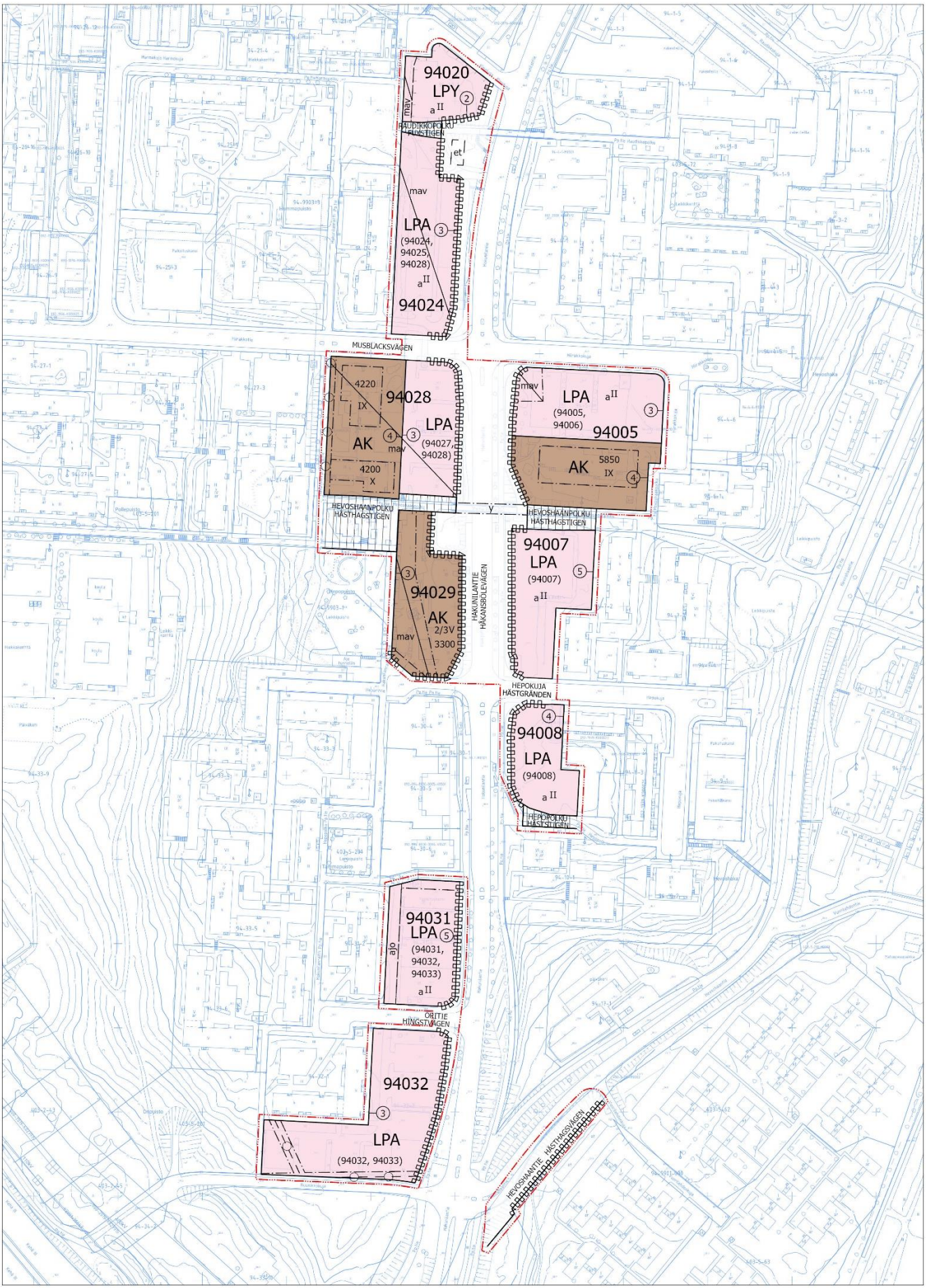

Asemakaavan muutosehdotus

Metriä
0 25 50 100

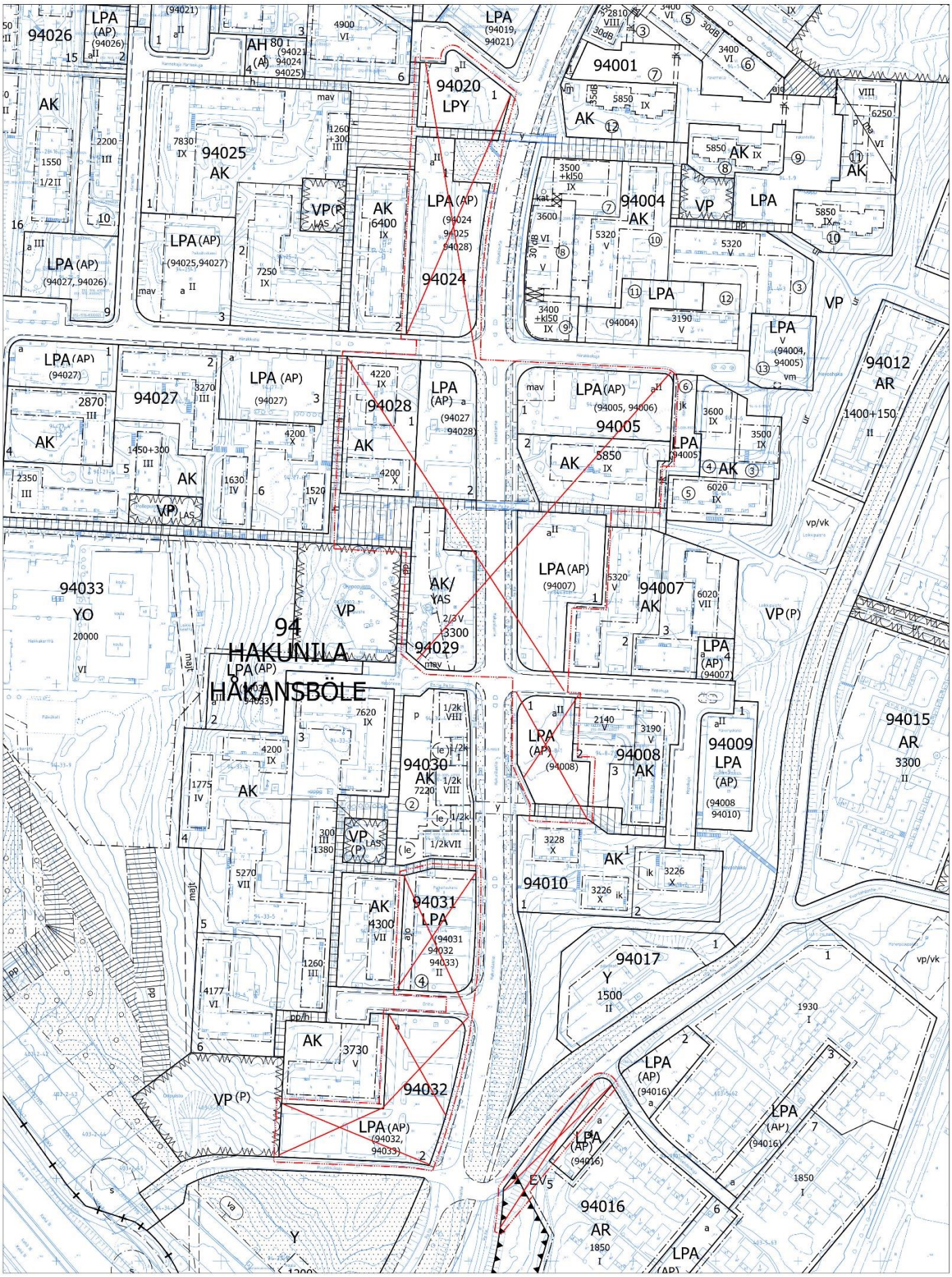
94
HAKUNILA
HÅKANSBÖLE
94033
YO
20000
94026
94025
AK
94027
94028
94029
94030
94031
94032
94024
94020
LPY
94001
94004
94005
94007
94008
94009
94010
94012
AR
1400+150
94015
AR
3300
94016
AR
1850
94017
Y
1500
LPA (AP)
VP
VP (P)
AK/
YAS
Poistettavat merkinnät
Metriä
0 25 50 100

002452 1/4

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002452	18.4.2023

Vantaan kaupunki

Vantaan ratikka: Hakunilanmäki

Kaupunginosa 94, HAKUNILA

Vanda stad

Vandaspåran Håkansbölebacken

Stadsdel 94, HÅKANSBÖLE

Asemakaavan muutos

Korttelit 94005, 94020, 94028 ja 94029 sekä osat kortteleista 94007, 94008, 94024, 94031, 94032 ja katualuetta.

Ändring av detaljplanen

Kvarteren 94005, 94020, 94028 och 94029 samt delar av kvarteren 94007, 94008, 94024, 94031, 94032 och gatuområde.

Tonttijaon muutos

Korttelit 94005, 94020, 94028, 94029 sekä osat kortteleista 94007, 94008, 94024, 94031 ja 94032.

Ändring av tomtindelningen

Kvarteren 94005, 94020, 94028, 94029 och delar av kvarteren 94007, 94008, 94024, 94031 och 94032.

1:2000

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

AK

Asuinkerrostalojen korttelialue.

Kvartersområde för flervåningshus.

AK-aluetta korttelissa 94005 koskevat määräykset:

Bestämmelser som gäller AK-området i kvarteret 94005:

Asuinkerrostalojen korttelialueilla saa asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden ja kerrosluvun estämättä rakentaa lisäksi tiloja palvelutarkoituksiin kerrosalaltaan enintään 10 % asemakaavassa osoitetusta rakennusoikeudesta. Lisäksi saa asuntokerrostalojen ullakolla sisustaa talon asukkaiden käyttöön tarkoitettuja sauna-, vaatehuolto- ym. tiloja.

Inom kvartersområden för flervåningshusen får man, utan hinder av vad i stadsplanen anvisats angående byggnadsrätt och antal våningar, dessutom bygga utrymmen för serviceändamål högst 10 % av i stadsplanen anvisad byggnadsrätt. Ytterligare får i bostadshöghusens vindsvåning inredas bastu-, klädvårds m. fl. utrymmen för husets invånare.

Asuinkerrostalojen korttelialueilla on rakennukset pihamaajärjestelyineen suunniteltava kortteleittain yhtenäisesti ja pihat istutuksineen toteuttava samanaikaisesti rakennusten kanssa.

Inom kvartersområdena för flervåningshusen bör byggnaderna och gårdsplanerna planeras enhetligt kvartersvis och gårdarnas planteringar anläggas samtidigt med byggnaderna.

Asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tie- ja raideliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB sekä liike- ja toimistotiloilla vähintään 25 dB.

Ljudisoleringen ΔL mot väg- och spårvagnstrafikbuller i bostadsrummens
och arbetslokalernas ytterhölje ska vara minst 30 dB och i affärs- och kontorslokaler minst 25 dB.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.

AK-aluetta korttelissa 94028 koskevat määräykset:

Bestämmelser som gäller AK-området i kvarteret 94028:

Asuinkerrostalojen korttelialueella 94028 saa asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden ja kerrosluvun estämättä rakentaa lisäksi tiloja myymäläksi, lasten päivähoitotiloiksi, kerhohuoneistoksi tai vastaaviin palvelutarkoituksiin enintään 10 % asemakaavassa osoitetusta rakennusoikeudesta, mikäli vastaavanlaista rakennusoikeutta ei ole osoitettu erikseen rakennusaloille.

Inom kvartersområde för flervåningshus 94028 får man utan hinder av vad i stadsplanen anvisats angående byggnadsrätt och antal våningar dessutom bygga utrymmen för affärer, barnagvård, klubblokaler, eller motsvarande serviceändamål högst 10 % av i stadsplanen anvisad byggnadsrätt om motsvarande byggnadsrätt inte skilt har anvisats på byggnadsytorna.

Asuinkerrostalojen korttelialueella 94028 on rakennukset pihamaajärjestelyineen suunniteltava kortteleittain yhtenäisesti ja pihat istutuksineen toteutettava samanaikaisesti rakennusten kanssa.
Asuntokerrostaloissa tulee jokaisesta porrashuoneesta olle välitön uloskäynti asemakaavassa määrätylle oleskelu- ja leikkialueeksi rakennettavalle alueelle, jolle ei saa sijoittaa autopaikkoja.

Inom kvartersområden 94028 för flervåningshus bör byggnaderna och gårdsplanerna planeras enhetligt kvartersvis och gårdarna anläggas och planteras samtidigt med byggnaderna. I bostadshöghus bör varje trapphus ha omedelbar utgång till det i stadsplanen bestämda området för vistelse och lek, där bilplatser inte får placeras.

002452 2/4

Vähintään 3 metrin mittaisia lehtipuita tulee istuttaa niin, että tällaisten lehtipuiden määrä on vähintään viisi kappaletta kutakin tontin tuhattta neliökilometriä kohti.	Minst 3 meter höga lövträd bör planteras så, att antalet dylika lövträd är minst fem stycken per tusen kvadratmeter tomtyta.
Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.	På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.
Asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tie- ja raideliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB sekä liike- ja toimistotiloilla vähintään 25 dB.	Ljudisoleringen ΔL mot väg- och spårvagnstrafikbuller i bostadsrummens och arbetslokalernas ytterhölje ska vara minst 30 dB och i affärs- och kontorslokaler minst 25 dB.
AK-aluetta korttelissa 94029 koskevat määräykset:	**Bestämmelser som gäller AK-området i kvarteret 94029:**
Asuinkerrostalojen korttelialueella 94029 saa rakentaa sosiaalitointa palvelevia laitoksia ja asuntoloita.	Inom kvartersområde för flervåningshus 94029 får byggas byggnader för social verksamhet och internat.
Tontin Hakunilantien puoleiset leikki- ja oleskelualueet on suojattava pohjois-, itä- ja eteläsivulta noin 1 metrin korkuisella liikennemelua estävällä tiiviillä aidalla.	Tomtens lek- och vistelseområden mot Håkansbölevägen ska skyddas mot trafikbuller längs norr-, öster- och västersidorna med ett en meter högt tätt bullerstaket.
Rakennusoikeuden estämättä saa rakentaa ulkovarastoja ja katoksia.	Utan hinder av byggnadsrätten får byggas uteförråd och skärmtak.
Maanpäällinen kellarikerros on verhoiltava julkisivun tapaan.	Källarvåning ovan markytan ska beklädas såsom fasaden.
Saunan saa sijoittaa ullakolle.	På vindvåningen får placeras bastu.
Asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB sekä liike- ja toimistotiloilla vähintään 25 dB.	Ljudisoleringen ΔL mot vägtrafikbuller i bostadsrummens och arbetslokalernas ytterhölje ska vara minst 30 dB och i affärs- och kontorslokaler minst 25 dB.
Tontit on aidattava katua tai muuta yleistä aluetta vastaan puu- tai pensasaidalla.	Tomterna ska mot gatusidan eller mot annat allmänt område inhägnas med trästaket eller häckar.
Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.	På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.
Rakennusoikeudesta saa 10 % käyttää sellaisina toimisto- työ- ja liiketiloina, jotka eivät häiritse asumista.	Av byggnadsrätten får 10 % användas som sådana kontors-, arbets- eller affärsutrymmen som inte stör boendet.

Autopaikkojen vähimmäismäärät korttelialueilla:		**Minimiantalet bilplatser i kvartersområden:**	
Asunnot	1 autopaikka/asunto	Bostäder	1 bilplats/bostad
Asuntolat	1 autopaikka/100 k-m²	Internat	1 bilplats/ 100 m²-vy
Kioski	3-5 autopaikkaa	Kiosk	3-5 bilplatser
Liiketilat	1 autopaikka/35 k-m²	Affärslokaler	1 bilplats/ 35 m²-vy
Sosiaalitointa palvelevat laitokset	1 autopaikka/100 k-m²	Byggnader för social verksamhet	1 bilplats/ 100 m²-vy
Toimistot	1 autopaikka/35 k-m²	Kontor	1 bilplats/ 35 m²-vy

LPY

Yleisten pysäköintilaitosten korttelialue.

Kvartersområde för allmänna parkeringsanläggningar.

LPA

Autopaikkojen korttelialue.

Kvartersområde för bilplatser.

LPA-aluetta korttelissa 94005, 94007 ja 94008 koskevat määräykset:	Bestämmelser som gäller LPA-området i kvarteren 94005, 94007 och 94008:
Autopaikkojen vähimmäismäärät ovat:	Minimiantalet bilplatser utgör:
Asunnot: 1 Autopaikka kerrosalan 70 m² kohti, kuitenkin vähintään 1 autopaikka asuntoa kohti.	Bostäder: 1 bilplats per 70 m² våningsyta, dock minst 1 bilplats per bostad
Liikehuoneistot, ravintolat: 1 autopaikka kerrosalan 35 m² kohti.	Affärslokaler, restauranger: 1 bilplats per 35 m² våningsyta.
Toimistot: 1 autopaikka kerrosalan 50 m² kohti.	Kontor: 1 bilplats per 50 m² våningsyta.
Oppilaitokset: 1 autopaikka 5 toimihenkilöä kohti sekä lisäksi 1 autopaikka jokaista viittä 18 vuotta täyttänyttä opiskelijaa kohti.	Läroanstalter: 1 bilplats per 5 anställda samt dessutom 1 bilplats per fem 18 år fyllda studerande.
Kokoushuoneet: 1 autopaikka 6 istumapaikkaa kohti.	Konferensrum: 1 bilplats per 6 sittplatser.
LPA-aluetta korttelissa 94024 koskevat määräykset:	Bestämmelser som gäller LPA-området i kvarteret 94024:
Autopaikkojen vähimmäismäärät ovat:	Minimiantalet bilplatser utgör:
Liikehuoneistot, ravintolat: 1 autopaikka kerrosalan 35 m² kohti	Affärslokaler, restauranger: 1 bilplats per 35 m² våningsyta
Toimistot: 1 autopaikka kerrosalan 50 m² kohti	Kontor: 1 bilplats per 50 m² våningsyta
Autopaikoista on 60 % rakennettava heti.	60 % av bilplatserna ska byggas omedelbart.
Rakennuslupajaosto voi rakennuslupaa myöntäessään antaa autopaikkojen rakentamiseen muilta osin lykkäystä enintään 5 vuotta kerrallaan.	Bygglovssektionen kan vid beviljandet av bygglov i övrigt ge uppskov med byggandet av bilplatser med högst 5 år åt gången.
Kun autopaikat sijaitsevat 15 m lähempänä, mutta kuitenkin vähintään 10 metrin päässä asuinrakennuksen ikkunasivusta, on näiden autopaikkojen ylimmän tasokorkeuden oltava vähintään metrin alempana kuin alin asunnon lattiakorkeus.	Då bilplatserna ligger närmare än 15 m, men dock minst på 10 m avstånd från bostadsbyggnads fönstersida bör dessa bilplatsers högsta nivå ligga minst 1 meter lägre än lägsta golvnivå i bostad.

Autopaikkoja ei saa sijoittaa muualle kuin asemakaavassa osoitetuille paikoille.	Bilplatser får inte placeras annanstans än vad som anges i stadsplanen.
LPA-aluetta korttelissa 94028 koskevat määräykset:	Bestämmelser som gäller LPA-området i kvarteret 94028:
Autopaikkojen vähimmäismäärät ovat:	Minimiantalet bilplatser utgör:
Asunnot: 1 Autopaikka kerrosalan 70 m² kohti kuitenkin vähintään 1 autopaikka asuntoa kohti	Bostäder: 1 bilplats per 70 m² våningsyta, dock minst 1 bilplats per bostad
Liikehuoneistot, ravintolat: 1 autopaikka kerrosalan 35 m² kohti	Affärslokaler, restauranger: 1 bilplats per 35 m² våningsyta
Toimisto: 1 autopaikka kerrosalan 50 m² kohti	Kontor: 1 bilplats per 50 m² våningsyta
Kokoushuoneet: 1 autopaikka 6 istumapaikkaa kohti	Konferensrum: 1 bilplats per 6 sittplatser
Kun autopaikat sijaitsevat 15 m lähempänä, mutta kuitenkin vähintään 10 metrin päässä asuinrakennuksen ikkunasivusta, on näiden autopaikkojen ylimmän tasokorkeuden oltava vähintään metrin alempana kuin alin asunnon lattiakorkeus.	Då bilplatserna ligger närmare än 15 m, men dock minst på 10 m avstånd från bostadsbyggnads fönstersida bör dessa bilplatsers högsta nivå ligga minst 1 meter lägre än lägsta golvnivå i bostad.
Autopaikkoja ei saa sijoittaa muualle kuin asemakaavassa osoitetuille paikoille.	Bilplatser får inte placeras annanstans än vad som anges i stadsplanen.
Autopaikoista on 60 % rakennettava heti.	60 % av bilplatserna ska byggas omedelbart.
Rakennuslupajaosto voi rakennuslupaa myöntäessään antaa autopaikkojen rakentamiseen muilta osin lykkäystä enintään 5 vuotta kerrallaan.	Bygglovssektionen kan vid beviljandet av bygglov i övrigt ge uppskov med byggandet av bilplatser med högst 5 år åt gången.
Vähintään 3 metrin mittaisia lehtipuita tulee istuttaa niin, että tällaisten lehtipuiden määrä on vähintään 5 kappaletta kutakin tontin tuhatta neliömetriä kohti.	Minst 3 meter höga lövträd bör planteras så, att antalet dylika lövträd är minst 5 stycken per tusen kvadratmeter tomtyta.
LPA-aluetta korttelissa 94032 koskevat määräykset:	Bestämmelser som gäller LPA-området i kvarteret 94032:
Autopaikkojen vähimmäismäärät ovat:	Minimiantalet bilplatser utgör:
Asunnot: 1 Autopaikka kerrosalan 70 m² kohti kuitenkin vähintään 1 autopaikka asuntoa kohti	Bostäder: 1 bilplats per 70 m² våningsyta, dock minst 1 bilplats per bostad
Liikehuoneistot, ravintolat: 1 autopaikka kerrosalan 35 m² kohti	Affärslokaler, restauranger: 1 bilplats per 35 m² våningsyta
Toimisto: 1 autopaikka kerrosalan 50 m² kohti	Kontor: 1 bilplats per 50 m² våningsyta
Oppilaitokset: 1 autopaikka 5 toimihenkilöä kohti sekä lisäksi 1 autopaikka jokaista viittä 18 vuotta täyttänyttä opiskelijaa kohti	Läroanstalter: 1 bilplats per 5 anställda samt dessutom 1 bilplats per fem 18 år fyllda studerande
Kokoushuoneet: 1 autopaikka 6 istumapaikkaa kohti	Konferensrum: 1 bilplats per 6 sittplatser
Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.	**Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.**
Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
④ **Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
94 **Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
HAKU **Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
94005 **Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
HAKUNILANTIE **Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
5850 **Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
IX **Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
2/3V **Murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kaavassa lukumäärältään mainittujen kerrosten alapuolella olevasta tilasta kerrosluvun estämättä käyttää kerroslaan laskettavaksi tilaksi.**	**Brutet tal framför romersk siffra anger hur stor del av byggnads största vånings yta som, utan hinder av våningsantalet, får användas för utrymme som inräknas i våningsytan av det utrymme, som är beläget under de i planen till antalet angivna våningarna.**

002452 4/4

	**Rakennusala.**	**Byggnadsyta.**
	**Auton säilytyspaikan rakennusala.**	**Byggnadsyta för förvaringsplats för bil.**
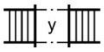	**Kadun tai liikennealueen ylittävä kevyen liikenteen yhteys.**	**Gång- och cykelförbindelse över gata eller trafikområde.**
	**Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.** Alue on varattu sähkönsyöttöasemalle. Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan sekä materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja kaupunkikuvaan sopivia.	**Riktgivande område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.** Området är reserverat för elmatningsstationen. Byggnaden och konstruktionerna ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material och passa stadsbilden.
	**Ajoyhteys.**	**Körförbindelse.**
	**Katu.** Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö. Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto.	**Gata.** Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009). I planeringen och byggandet av spårvagnen ska även tas hänsyn till den anvisade markanvändningen i detaljplaner utanför planområdet som godkänts före 31.12.2021. Ifall en spårvagns hållplats placeras på gatuområdet, ska hållplatsens vindskydd övertäckas med ett gröntak.
	**Jalankululle varattu katu/tie.**	**Gata/väg reserverad för gångtrafik.**
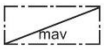	**Maanalainen väestönsuojaksi tarkoitettu tila.**	**Underjordiskt utrymme avsett att användas som skyddsrum.**
	**Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.**	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.**
	**Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.**	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.**
(94032,94033)	**Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit, joiden autopaikkoja tulee sijoittaa korttelialueelle.**	**Siffrorna inom parentesen anger de kvarter vilkas bilplatser bör förläggas på kvartersområdet.**
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område ska en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.	Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__	Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

VANTAAN KAUPUNKI

Asemakaavoitus MJA / ASA

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
002452
Hakunilanmäki
LAUSUNNOT JA VASTINEET
18.4.2023

Kaupunkiympäristölautakunta 20.4.2022 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **002452** /**Hakunilanmäki**. Lausuntoja pyydettiin 19 kpl ja saatiin 8 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, 13.4.2022 Hakunilan MML yhdistys	Ei kommentoitavaa. Hyvältä vaikuttaa suunnitelmat, näin tavallisen ihmisen näkökulmasta.	Ei toimenpiteitä.
NRO 2, 29.4.2022 HSL	Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa asemakaavan muutosehdotuksesta 002452, Ratikka - Hakunilanmäki.	Ei toimenpiteitä.
NRO 3, 4.5.2022 Tukes	Asemakaavamuutokset eivät sijoitu Tukesin valvomien, vaarallisia kemikaaleja laajamittaisesti käsittelevien ja varastoivien laitosten, konsultointivyöhykkeelle. Vantaan Energia Oy:n Hakunilan lämpökeskuksessa (noin 500 m päässä kaavamuutosalueelta) ei varastoida enää polttoöljyä toiminnanharjoittajan kumottua polttoöljyn käsittelyä ja varastointia koskevat luvat vuonna 2017. Kohteessa käytetään maakaasua. Tukesilla ei ole lausuttavaa asemakaavamuutoksiin liittyen.	Ei toimenpiteitä.
NRO 4, 11.5.2022 Vantaan energia	**Sähköverkko:** Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keskijännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteen 1 mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Asemakaavan muutosalueella sijaitsee VES muuntamot M2857 Oritiellä ja	Sähköverkko: Merkitään tiedoksi, ei toimenpiteitä. Kaukolämpöverkko: Merkitään tiedoksi, ei toimenpiteitä. Sähkökaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu kaavassa.

	M2727 Hepokujalla. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti. **Kaukolämpöverkko:** Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 2). Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.	
NRO 5, 11.5.2022 Vantaan kaupunginmuseo	Vuorilehdonkuja 1:ssä sijaitsee osa rivitalokokonaisuudesta, jotka ovat Kaija ja Heikki Sirenin suunnittelemia ja valmistuneet vuonna 1968. Sirenit ovat Suomen sodanjälkeisen arkkitehtuurin keskeisiä vaikuttajia. Kyseinen alue on Vantaan merkittävä rakennusperintökohde (R2-luokitus). Lisäksi alue on Vantaan yleiskaavassa kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä kaupunkikuvaa on suojeltava. Museon näkökulmasta kaavaprosessin aikana ei ole tutkittu asemakaavoituksen vaikutuksia kulttuuriympäristöön riittävällä tavalla (MRL 9§), eikä asemakaavan sisältövaatimukset kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta täyty (MRL 54 §). Jotta yleiskaavassa osoitetun aluemerkinnän tavoitteet siirtyisivät tarkoituksenmukaisella tavalla asemakaavaan, olisi alueelta tehtävä	Katusuunnittelussa on tarkistettu katualueeksi muuttuvan alueen rajaa ja on päädytty siihen, ettei kiinteistölle 92-403-5-62 kohdistu muutoksia. Kaava-aluetta pienennetään siitä syystä ja kyseinen rakennettu kiinteistö jätetään kaava-alueen ulkopuolelle. Kaava-alueelta ei ole tarpeen suorittaa rakennushistoriallista selvitystä, sillä pienennetyllä kaava-alueella ei sijaitse rakennuksia, jotka vaatisivat selvityksen laatimista.

	rakennushistoriallinen selvitys, jossa rakennusten ja aluekokonaisuuden ominaispiirteitä ja arvoja tutkittaisiin tarkemmin. Selvityksen tulisi olla riittävän laaja, jotta rakennusten suojeluperusteet pystyttäisiin määrittelemään ja alueella olevien rakennusten mahdollinen suojelu turvaamaan niille sopivin suojelumerkinnöin- ja määräyksin.	
NRO 6, 19.5.2022 Uudenmaan liitto	Emme näe tarvetta antaa lausuntoa otsikon mukaisesta asiasta.	Ei toimenpiteitä.
NRO 7, 19.5.2022 HSY	Asemakaavaselostuksen mukaan vesihuollon nykyisiä linjoja joudutaan siirtämään Hakunilantiellä. Johtosiirtojen laajuus ja kustannukset tarkentuvat ratikkahankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä. Tontin 94028/4 alueella sijaitsee päävesijohto NS 400, jota varten asemaakaavaan on merkitty johtokuja. Johtokuja-aluevarausta ja sen sijaintia tulee tarkistaa siten, että johtokujan reunan etäisyys vesijohdon keskilinjasta on vähintään 3 metriä. LPA-tontin 94032/3 länsipuolella sijaitsee rakennettu jätevesiviemäri hyvin lähellä tontin rajaa. Jätevesiviemäriä varten tulee tontille 94032/3 merkitä johtokuja siten, että johtokujan reunan etäisyys jätevesiviemärin keskilinjasta on vähintään 2,5 metriä.	Tontin 94028/4 alueella sijaitsevan maanalaisen johdon aluevaraus on merkitty 4 metrin etäisyydelle päävesijohdon keskilinjasta. LPA-tontille 94032/3 on lisätty maanalaisten putkien aluevaraus jätevesiviemäriä varten 3 metrin etäisyydellä jätevesiviemärin keskilinjasta.
NRO 8, 19.5.2022 Fingrid	Asemakaavoitettavalla alueella ei ole Fingridin voimajohtoja, joten meillä ei ole lausuttavaa asemakaavasta.	Ei toimenpiteitä.

NRO 1
Hakunilan MML, 13.4.2022

Lausunto:
Ei kommentoitavaa. Hyvältä vaikuttaa suunnitelmat, näin tavallisen ihmisen näkökulmasta.

Vastine:
-

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 2
HSL, 29.4.2022

Lausunto:
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa asemakaavan muutosehdotuksesta 002452, Ratikka - Hakunilanmäki.

Vastine:
-

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 3
Tukes, 4.5.2022

Lausunto:
Asemakaavamuutokset eivät sijoitu Tukesin valvomien, vaarallisia kemikaaleja laajamittaisesti käsittelevien ja varastoivien laitosten, konsultointivyöhykkeelle. Vantaan Energia Oy:n Hakunilan lämpökeskuksessa (noin 500 m päässä kaavamuutosalueelta) ei varastoida enää polttoöljyä toiminnanharjoittajan kumottua polttoöljyn käsittelyä ja varastointia koskevat luvat vuonna 2017 (diaarinumero 5869/36/2017). Kohteessa käytetään maakaasua. Tukesilla ei ole lausuttavaa asemakaavamuutoksiin liittyen.

Vastine:
Merkitään tiedoksi.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 4
Vantaan energia, 11.5.2022

Lausunto:
Sähköverkko:
Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keskijännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteen 1 mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Asemakaavan muutosalueella sijaitsee VES muuntamot M2857 Oritiellä ja M2727 Hepokujalla. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.
Kaukolämpöverkko:
Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 2). Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:
Sähköverkko:
Merkitään tiedoksi, ei toimenpiteitä.

Kaukolämpöverkko:
Merkitään tiedoksi, ei toimenpiteitä.

Sähkökaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu kaavassa.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 5
Vantaan kaupunginmuseo, 11.5.2022

Lausunto:
Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Vantaan kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavamuutoksesta 002453 Vantaan ratikka: Hakunilanmäki. asemakaavamuutoksen tavoitteena on varautua Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle Hakunilantiellä ja Kyytitiellä. Museo on lausunut mielipiteensä Vantaan ratikan kaavarungosta 13.1.2022 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/189/2020).

Museo toi esiin mielipiteessään tarpeen reitin varrella sijaitsevien rakennusperintökohteiden huomioimisen ja suojeluperusteiden tutkimisen kaavatyön aikana. Kaavoitettavien alueiden joukossa, Vuorilehdonkuja 1:ssä sijaitsee osa rivitalokokonaisuudesta, jotka ovat Kaija ja Heikki Sirenin suunnittelemia ja valmistuneet vuonna 1968. Alueen asemakaavan laati aikanaan Pentti Riihelä. Sirenit ovat Suomen sodanjälkeisen arkkitehtuurin keskeisiä vaikuttajia. Rakennukset on valmistettu tilaelementeistä ns. ”Polar-kansantalojen” mallin mukaan. Aluetta määrittelee sen pienimittakaavaisuus ja viihtyisyys. Rakennusten muotokieli on horisontaalinen ja detaljit ovat tummia ja pelkistettyjä.

Kyseinen alue on Vantaan merkittävä rakennusperintökohde (R2-luokitus). Lisäksi alue on Vantaan yleiskaavassa kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä kaupunkikuvaa on suojeltava. Museon näkökulmasta kaavaprosessin aikana ei ole tutkittu asemakaavoituksen vaikutuksia kulttuuriympäristöön riittävällä tavalla (MRL 9§), eikä asemakaavan sisältövaatimukset kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta täyty (MRL 54 §). Jotta yleiskaavassa osoitetun aluemerkinnän tavoitteet siirtyisivät tarkoituksenmukaisella tavalla asemakaavaan, olisi alueelta tehtävä rakennushistoriallinen selvitys, jossa rakennusten ja aluekokonaisuuden ominaispiirteitä ja arvoja tutkittaisiin tarkemmin. Selvityksen tulisi olla riittävän laaja, jotta rakennusten suojeluperusteet pystyttäisiin määrittelemään ja alueella olevien rakennusten mahdollinen suojeli turvaamaan niille sopivin suojelumerkinnöin- ja määräyksin. Kaavaselostuksen sivulla 39 kerrotaan, että muuttuvalla kaavalla ei ole vaikutusta kulttuuriympäristöön. Arvokkaan rakennusperinnön suojelematta jättäminen asemakaavassa kuitenkin vaikuttaa kulttuuriympäristön vaalimiseen siten, että asemakaavan ollessa juuri uusittu ajantasaiseksi, ei ole MRL:n mukaan estettä muuttaa tai purkaa näitä rakennuksia.

Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Vastine:
Katusuunnittelussa on tarkistettu katualueeksi muuttuvan alueen rajaa ja on päädytty siihen, ettei kiinteistölle 92-403-5-62 kohdistu muutoksia. Kaava-aluetta pienennetään siitä syystä ja kyseinen rakennettu kiinteistö jätetään kaava-alueen ulkopuolelle. Kaava-alueeseen jää määräala 92-403-5-201-M2, joka on voimassa olevassa asemakaavassa merkitty AR-alueeksi (rivitalojen ja muiden kytkettyjen rakennusten korttelialue), mutta jolla nykytilanteessa sijaitsee Hevoshaantien luiska-aluetta.

Kaava-alueelta ei ole tarpeen suorittaa rakennushistoriallista selvitystä, sillä pienennetyllä kaava-alueella ei sijaitse rakennuksia, jotka vaatisivat selvityksen laatimista.

Tarkistukset:
Katualueen rajausta on tarkistettu. Kaava-alueen rajausta pienennetään.

NRO 6
Uudenmaan liitto, 11.5.2022

Lausunto:
Emme näe tarvetta antaa lausuntoa otsikon mukaisesta asiasta.

Vastine:
-
Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 7
HSY, 19.5.2022

Lausunto:
Asemakaavaselostuksen mukaan vesihuollon nykyisiä linjoja joudutaan siirtämään Hakunilantiellä. Johtosiirtojen laajuus ja kustannukset tarkentuvat ratikkahankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä.

Tontin 94028/4 alueella sijaitsee päävesijohto NS 400, jota varten asemaakaavaan on merkitty johtokuja. Johtokuja-aluevarausta ja sen sijaintia tulee tarkistaa siten, että johtokujan reunan etäisyys vesijohdon keskilinjasta on vähintään 3 metriä.

LPA-tontin 94032/3 länsipuolella sijaitsee rakennettu jätevesiviemäri hyvin lähellä tontin rajaa. Jätevesiviemäriä varten tulee tontille 94032/3 merkitä johtokuja siten, että johtokujan reunan etäisyys jätevesiviemärin keskilinjasta on vähintään 2,5 metriä.
Vastine:
Tontin 94028/4 alueella sijaitsevan maanalaisen johdon aluevaraus on merkitty 4 metrin etäisyydelle päävesijohdon keskilinjasta.

LPA-tontille 94032/3 on lisätty maanalaisten putkien aluevaraus jätevesiviemäriä varten 3 metrin etäisyydellä jätevesiviemärin keskilinjasta.

Tarkistukset:
LPA-tontille 94032/3 on lisätty maanalaisten putkien aluevaraus jätevesiviemäriä varten 3 metrin etäisyydellä jätevesiviemärin keskilinjasta.

NRO 8
Fingrid, 19.5.2022

Lausunto:
Asemakaavoitettavalla alueella ei ole Fingridin voimajohtoja, joten meillä ei ole lausuttavaa asemakaavasta.

Sinänsä Ratikka-hankkeessa on ollut teknistä yhteensovitettavaa Fingridin voimajohtojen kanssa ja yhteistyö suunnittelussa jatkuu tarpeen mukaan. Kaavoja koskevassa lausunnoissa ei voida ottaa kantaa ratikkahankkeeseen eikä muutoinkaan liikennejärjestelyjen teknisiin ratkaisuihin. Fingridin toimintojen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto.

Vastine:
Merkitään tiedoksi.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

Äänestys Raportti
Kaupunginhallitus 8.5.2023

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginhallitus 8.5.2023
Aiheen nimi:	§ 26 Asemakaavan muutos 002452 ja tonttijaon muutos, 94 Hakunila / Vantaan ratikka: Hakunilanmäki
Äänestyksen nimi:	Asia 26 JAA=hyväksyminen EI=hylkäys
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkaa:	8.5.2023 20.14.23
Äänestys päättynyt:	8.5.2023 20.14.42

Äänestyksen kokonaistulokset

Osallistujat:

Paikalla	15	

Äänet:

Kyllä	12	80%
Ei	3	20%
Tyhjää	0	0%
DNPV	0	0%

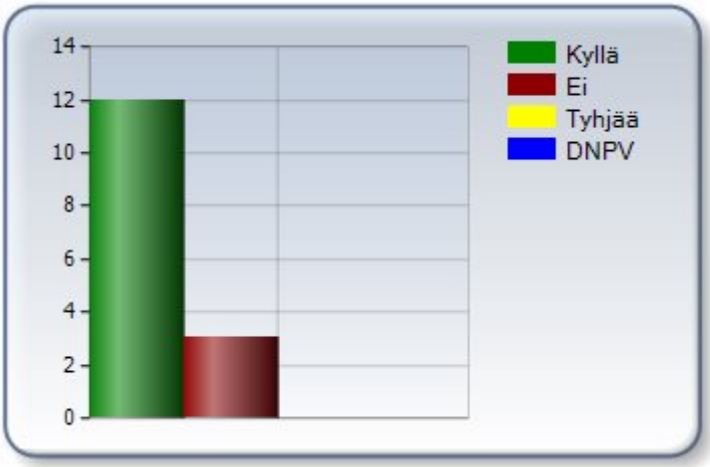

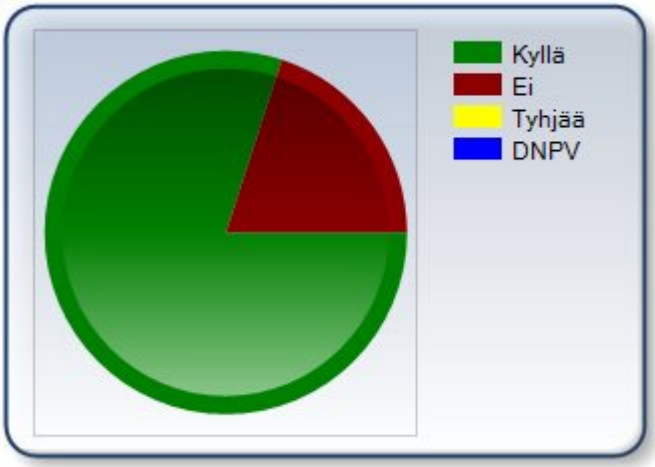

Puolueiden äänestys tulokset

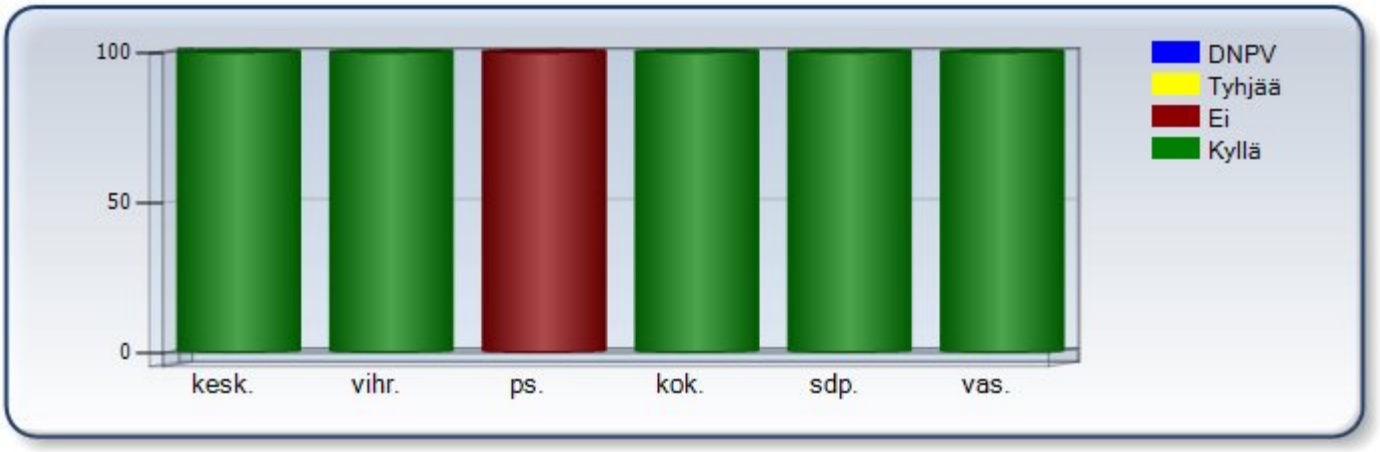

kesk.	
Kyllä	1
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

kok.	
Kyllä	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

ps.	
Kyllä	0
Ei	3
Tyhjää	0
DNPV	0

sdp.	
Kyllä	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vas.	
Kyllä	1
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vihr.	
Kyllä	2
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

Henkilökohtaiset Äänestys tulokset

Kyllä	
Abdi	sdp.
Haapalainen	sdp.
Kaiju	kok.
Karinen	vas.
Kasonen	kok.
Kaukola	sdp.
Luokkala	kesk.
Multala	kok.
Orpana	kok.
Seppänen	vihr.
Tammi	sdp.
Valtanen	vihr.

Ei	
Kärki	ps.
Lundell	ps.
Niikko	ps.

27 § **Asemakaavan muutos 002458 ja tonttijaon muutos, 61 Tikkurila ja 63 Viertola / Vantaan ratikka: Viertola**

VD/7368/10.02.04.00/2020
TeA/TLA/ MYL/ASA/VIK/EJ

Asemakaavamuutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä katutila ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle Tikkurilantiellä suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Lisäksi Kielotiellä Neilikkatien risteyksessä muutetaan katualuetta osin kävelykaduksi ja katkaistaan liittyminen Neilikkatieltä Kielotielle ratikan tuomien uusien liikennejärjestelyiden vuoksi. Asemakaavamuutos perustuu ratikan katusuunnitelmiin. Asemakaavamuutoksella muutetaan yleisten rakennusten korttelialuetta (Y), asuntorakennusten korttelialueita (A), teollisuus- ja/tai varastorakennusten korttelialuetta (TK), toimitilarakennusten korttelialuetta (KTY), liike- ja teollisuusrakennusten korttelialuetta (KLT), moottoriajoneuvojen huoltoasemien korttelialuetta (LH/AM) sekä puistoaluetta (P) osin katualueeksi. Kiinteistöjen kokonaisrakennusoikeudet eivät muutu pinta-alamuutosten myötä. KLT-korttelin käyttötarkoitusmerkintä muutetaan Vantaalla yleisesti käytössä olevaksi KTY-merkinnäksi. Käyttötarkoitusmerkinnän muutos ei vaikuta korttelissa sallittuihin toimintoihin. Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) sähkönsyöttöasemaa varten sijoittuu Tikkurilantien katualueelle Koiruohontien läheisyyteen. Yleisten rakennusten korttelin 63119 suojaksi on kaavassa Tikkurilantien katualueelle osoitettu melueste. Ajoliittymäkieltomerkintöjä muutetaan korttelissa 61104. Melumääräyksiä on lisätty korttelissa 61104. Kaavassa ei osoiteta uutta rakentamista.

Asemakaavamuutos koskee kortteleita 63108, 63111 ja 63119 ja osat kortteleista 63107, 63109, 63110 ja katualueita kaupunginosassa 63 Viertola sekä osat korttelista 61104 ja katualuetta kaupunginosassa 61 Tikkurila.

Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa yleisten rakennusten korttelialuetta, asuntorakennusten korttelialueita, teollisuus- ja/tai varastorakennusten korttelialuetta, toimitilarakennusten korttelialuetta, liike- ja teollisuusrakennusten korttelialuetta, moottoriajoneuvojen huoltoasemien korttelialuetta sekä katu- ja puistoaluetta.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskee korttelia 63108, 63111 ja 63119 ja osat kortteleista 63107, 63109, 63110 kaupunginosassa 63, Viertola sekä osat korttelista 61104 kaupunginosassa 61 Tikkurila.

Alue sijaitsee Tikkurilan ja Viertolan kaupunginosissa, Tikkurilan suuralueella. Alueeseen kuuluu Tikkurilantien katualuetta Osmankäämintien risteyksestä Kieltotien risteykseen sekä Kielotien ja Neilikkatien risteysalue. Kaava-alueeseen kuuluu kadunvarren kiinteistöt, joiden pinta-alaan kaavamuutos vaikuttaa.

Maanomistus

Kaupunki omistaa kaavamuutosalueelle sijoittuvat katualueet sekä yleisten rakennusten (Y) korttelialueen 92-63-119-1. Muut korttelit ovat yksityisessä omistuksessa.

Muu maanomistus alueella:

92-63-105-2 Evä-Kara Oy
92-421-12-85 Evä-Kara Oy / Rakennusliike Evälahti Oy

92-63-107-1 Kiinteistö Oy Tikkurilantie 68
92-421-12-419 K ja R Tammela Oy
92-63-108-10 Asunto Oy Saratie 2
92-63-108-11 Asunto Oy Vantaan Saratie 4
92-421-12-78 YIT Suomi Oy
92-63-109-7 Asunto Oy Viertolansara
92-63-109-8 Asunto Oy Paadenkulma
92-63-110-1 Asunto Oy Kuriirinpuisto
92-63-111-1 Asunto Oy Talvikkitie 18
92-61-104-4 Kiinteistö Oy Vantaan Tikkurilantie 48
92-61-104-7 BC Real Estate Oy

Kaupungin maanomistuksen pinta-ala yhteensä noin 3,01 ha, muu maanomistus kaava-alueella yhteensä noin 3,46 ha.

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut Ramboll Finland Oy Vantaan kaupungin konsulttina.

Yleiskaava

Alue on kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa tehokasta asuntoaluetta (A1), matalaa ja tiivistä asuntoaluetta (A2), pientaloaluetta (A3) ja itäosassa keskustatoimintojen aluetta (C). Tikkurilantielle on merkitty historiallinen tie sekä ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys. Länsiosa alueesta kuuluu lentomeluvyöhykkeelle 3, LDEN 50-55 dB.

Kaupunginvaltuuston 25.1.2021. hyväksymässä yleiskaava 2020:ssa suunnittelualue on kaupunkikeskustan aluetta (C), asuntovaltaista keskusta-aluetta (AC) sekä asuinaluetta (A). Lisäksi koko alue on merkitty kestävän kasvun vyöhykkeeksi. Tikkurilantielle on osoitettu pyöräliikenteen baana, raitiotien reitti, suuri rantatie sekä osalle kaava-aluetta katukuvan kehittämisvyöhykettä. Lisäksi kaavamuutosalueen halki kulkee pohjois-etelä suuntaisesti virkistysalueyhteystarve ja lentomeluvyöhyke 3 (LDEN 50-55dB).

Asemakaavamuutos
Asemakaavamuutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle Tikkurilantiellä ja Kielotiellä. Tikkurilantielle Kielotien risteyksen läheisyyteen sijoittuu Silkkitehtaan raitiotiepysäkki sekä Viertolan koulun kohdalle Viertolan raitiotiepysäkki. Muutoksessa raitiotielle ja siihen liittyville toiminnoille, kuten ajoneuvoliikenteelle, pyöräilylle ja kävelylle, viheralueille, istutuksille ja hulevesiratkaisuille osoitetaan tilaa asemakaavassa suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Asemakaavamuutoksella levennetään katualuetta Tikkurilantiellä muuttamalla osia korttelialueista ja puistoaluetta katualueeksi. Lisäksi Kielotiellä Neilikkatien risteyksessä muutetaan katualuetta osin kävelykaduksi ja katkaistaan liittyminen Neilikkatieltä Kielotielle ratikan tuomien uusien liikennejärjestelyiden vuoksi. Katualuetta levennetään sen verran, että ratikka, siihen liittyvä katuympäristö ja jalankululle ja pyöräilylle varatut parannetut yhteydet mahtuvat katualueelle.

Katualueen muutokset perustuvat 12.1.2022 valmistuneisiin Tikkurilantien ja Kielotien katusuunnitelmaluonnosten tilavarauksiin. Katu- ja puistosuunnittelun lähtökohtana on ollut vuonna

2019 valmistunut ja kaupunginvaltuuston 16.12.2019 hyväksymä ratikan yleissuunnitelma, jonka suunnitteluratkaisuja on katu- ja puistosuunnittelussa tarkennettu.

Asemakaavamuutoksella muutetaan yleisten rakennusten korttelialuetta (Y), asuntorakennusten korttelialueita (A), teollisuus- ja/tai varastorakennusten korttelialuetta (TK), toimitilarakennusten korttelialuetta (KTY), liike- ja teollisuusrakennusten korttelialuetta (KLT), moottoriajoneuvojen huoltoasemien korttelialuetta (LH/AM) sekä puistoaluetta (P) osin katualueeksi. Kiinteistöjen kokonaisrakennusoikeudet eivät muutu pinta-alamuutosten myötä. Kortteleiden tonttijakoa muutetaan ja tonteille annetaan uudet tonttinumerot. KLT-korttelin käyttötarkoitusmerkintä muutetaan Vantaalla yleisesti käytössä olevaksi KTY-merkinnäksi. Käyttötarkoitusmerkinnän muutos ei vaikuta korttelissa sallittuihin toimintoihin. Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) sähkönsyöttöasemaa varten sijoittuu Tikkurilantien katualueelle Koiruohontien läheisyyteen. Ruokokujan päähän Tikkurilantien katualueelle on osoitettu ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon (vm). Yleisten rakennusten korttelin 63119 suojaksi on kaavassa Tikkurilantien katualueelle osoitettu melueste. Ajoliittymäkieltomerkintöjä muutetaan korttelissa 61104. Asemakaavassa on annettu melusuojaukseen, tärinä- ja runkomeluun, kaupunkikuvaan, hulevesien käsittelyyn ja sisätilojen ilmanlaatuun liittyviä määräyksiä. Muilta osin korttelialueet esitetään voimassa olevan asemakaavan mukaisina eikä asemakaavan muutoksella osoiteta uutta rakentamista.

Ratikan rakentaminen tulisi ennusteiden mukaan vauhdittamaan maankäytön tehostamispotentiaalia ratikan vaikutusalueella. Ratikan pysäkkiympäristössä on potentiaalia keskustamaiselle tiiviille ja sekoittuneelle rakenteelle. Ratikka lisää alueen houkuttelevuutta ja päivittää sen identiteettiä osaksi elävää ja kehittyvää ratikkakaupunkia.

Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys, jota suunnitellaan Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Raideyhteydellä on tarkoitus lisätä kestävää ja esteetöntä liikkumista, mahdollistaa kaupungin kasvaminen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä edistää alueellista hyvinvointia ja vetovoimaa. Vantaan ratikasta tulisi toteutuessaan merkittävä osa seudullista raitiotieverkostoa.

Vantaan ratikan asemakaavoitus on Vantaan asemakaavoituksen vuoden 2022 työohjelmassa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” on julkaistu 23.11.2020 ja päivitetty 17.9.2021.

MRL 62 §:n ja MRA 30§:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on kuulutettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa sekä kirjeitse kaava-alueen maanomistajille ja viranomaisille. Osallisille varattiin mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Viertolan kaavamuutoksen alueelta ei vastaanotettu yhtään mielipidettä.

Ratikan suunnittelusta järjestettiin neljä alueellista verkkotilaisuutta joulukuussa 2020, joista Tikkurilan alueen yleisötilaisuus järjestettiin 16.12.2020. Lisäksi järjestettiin puhelinpäivystys ja kysymyksiä ja näkemyksiä sai jättää myös sähköpostilla. Koko ratikan linjan suunnittelutilannetta koskeva verkkotilaisuus on järjestetty 23.9.2021 sekä 6.4.2022.

Asemakaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu MRL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti kaupungin verkkosivuilla 3.6.2022 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 3.6.-24.6.2022 välisenä aikana. Vuorovaikutusmateriaalin julkaisusta on annettu ilmoitus Vantaan Sanomissa. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 3.6.2022 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden

inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Kirjeen mukana on liitteenä lähetetty yksityiskohtaiset tiedot kiinteistöillä tapahtuvista muutoksista. Kaavoittaja oli tavattavissa puhelimitse 10.6.2022 ja 16.6.2022 ja lisäksi Aviapolis -teemapäivänä Ilmailumuseolla 9.6.2022 klo 14.00-19.00. Tapahtumassa sai tutustua ratikan suunnitelmiin ja Viertolan asemakaavamuutoksen valmisteluaineistoon. Valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaalista vastaanotettiin mielipiteitä yhteensä 3 kappaletta. Mielipiteet ja kaavoittajan vastineet niihin on esitetty kaavaselostuksessa. Saatujen mielipiteiden perusteella tehtiin muutos liittymäkieltomerkintään Kielotietä vasten korttelissa 61104.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle.

Sopimus
Asemakaavamuutokseen ei liity maankäyttösopimusta.

Kaupunkiympäristölautakunta 15.11.2022 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 15.11.2022 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002458 sekä tonttijaon muutosehdotus, 61 Tikkurila ja 63 Viertola / Vantaan ratikka: Viertola,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtaja Anssi Aura esitti asian jättämistä pöydälle. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle kaupunkiympäristölautakunnan seuraavaan kokoukseen.

_____

Kaupunkiympäristölautakunta 13.12.2022 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 15.11.2022 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002458 sekä tonttijaon muutosehdotus, 61 Tikkurila ja 63 Viertola / Vantaan ratikka: Viertola,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Jari Jääskeläinen poistui työsuhdejääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 18.1.-16.2.2023.Tänä aikana jätettiin 3 muistutusta.

Muistuttaja 1:

Muistuttaja tuo esille, että Neilikkatien- ja Orvokkikujan pysäköinnin kanssa on tälläkin hetkellä vaikeuksia. Autoja pysäköidään jatkuvasti väärin, mikä aiheuttaa vaaratilanteita niin autoilijoille kuin jalankulkijoillekin. Muistuttaja haluaa, että parannus pitää tehdä sekä Neilikkatielle että Orvokkikujalle huolimatta siitä tuleeko Vantaan ratikka vai ei. Muistuttaja toteaa, että Neilikkatien ja Talvikkitien risteys ei sijaitse kaava-alueella mutta se on aivan oleellinen osa ratikkakaavaa, jos Talvikkitieltä ei kaavaehdotuksen mukaan enää saa kääntyä Kielotielle. Jo tällä hetkellä Talvikkitien risteyksessä kääntyminen Neilikkatieltä vasemmalle Talvikkitielle kohti Kehä kolmosta on ruuhka-aikana lähes mahdotonta. Muistuttaja pelkää, että kun Kielotien autokaistoja vähennetään, niin iso osa läpikulkevasta liikenteestä siirtyy kulkemaan Talvikkitielle, jolloin kääntyminen Neilikkatieltä Tikkurilantielle tulisi mahdottomaksi etenkin ruuhka-aikoina. Muistuttaja haluaa, että Talvikkitien ja Neilikkatien risteykseen rakennettaisiin kiertoliittymä tai liikennevalot ajoneuvoliikenteen sujuvoittamiseksi sekä jalankulku- ja pyöräliikenteen turvallisuuden parantamiseksi.

Muistuttaja 2 ja 3:
Muistuttajat pyytävät, että asemakaavan muutosehdotuksessa Kielotien puoleiset liittymäkieltoalueet muutetaan siten, että polttonesteiden jakeluaseman säiliöauto pääsee poistumaan tontilta etelän suuntaan. Lisäksi muistuttajat pyytävät, että kaavaehdotuksessa otetaan huomioon tontin ja nykyisten maanalaisten polttonestesäiliöiden suojaetäisyydet.

Kaavalausunnot
Kaupunkiympäristölautakunta päätti 13.12.2022 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 13 ja saatiin 8 kappaletta.

Tukesilla ja Uudenmaan liitolla ei ollut lausuttavaa asemakaavaehdotuksesta.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY toteaa, että kaavamuutosalueiden varrelle Tikkurilantielle sekä Kielotielle tulee muutoksia vesihuoltoverkostoon osittain ratikan tarvitseman tilan vuoksi, osittain nykyisen vesihuoltoverkoston kapasiteetin kasvattamisen tarpeen vuoksi sekä osittain vesihuoltoverkoston saneeraustarpeiden vuoksi. uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikkahankkeen suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos tuo esille, että mikäli asemakaavamuutoksen kohteena oleville katualueille on sijoitettu pelastuslaitoksen käyttöön tarkoitettuja pelastusteitä, nostopaikkoja tai muita ajoreittejä, tulee tämä huomioida kyseisten katualueiden suunnittelussa ja lopullisessa toteutuksessa

Vantaan kaupunginmuseon näkökulmasta ratikan kaavojen tausta-aineistossa olevat maininnat historian esiintuomisesta, sekä yleiskaavan Suuren Rantatien kehittämistä koskeva määräys tulee siirtää asemakaavaan määräystasolle. Kaupunginmuseo toteaa, että asemakaavamääräyksiä on annettu

esimerkiksi alueelle rakennettavista meluaidoista, sähkönsyöttöasemasta ja katualueelle sijoittuvista pysäkeistä, joiden yhteyteen määräys historiallisen aiheen mukaan ottamisesta ympäristön suunnitteluun sopisi.

Helsingin Seudun Liikenne HSL pyytää vielä tarkistamaan kaavamuutosalueiden A-kortteleiden polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärävaatimukset. HSL toteaa, että Vantaan Asuntoalueiden pysäköintimitoitus -ohjeessa on mainittu, että lähijunaan tai metroon tukeutuvilla alueilla korkeintaan 1000 m etäisyydellä asemasta sekä muilla vahvaan joukkoliikennetarjontaan tukeutuvilla alueilla, joissa on myös palveluja, minimimitoitus on vähintään 2 pyöräpaikkaa/asunto. Lisäksi muillakin alueilla vähintään 1 pyöräpaikka/30 k-m2.

Uudenmaan Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus ELY huomautti yleiskaavan 2020 tietojen päivittämisestä kaavaselostukseen. ELY-keskuksen mukaan jatkosuunnittelussa on varmistettava, että rakentamisessa tullaan käyttämään vähäpäästöisiä materiaaleja, jotta hanke on asemakaavan tavoitteiden mukainen sekä linjassa kaupungin resurssiviisauden tiekartan ja ilmastotavoitteiden kanssa. ELY-keskus tuo esiin, että kaavamääräyksillä voidaan edellyttää kierrätysmateriaalien käyttöä ja lisätä kasvillisuuden määrää ja näin varmistaa kaavan tavoitteiden toteutumista. ELY-keskus katsoo, asemakaavaan vaikutusten arviointiin tulee lisätä sopeutumis- ja riskitarkastelu. ELY-keskus lausuu, että mikäli katu- ja raitioliikenteen yhteismelu kaavamuutoksen myötä kasvaa, tulee meluntorjuntatarve arvioida ja tarvittaessa ottaa kaavassa huomioon, vaikka melutason kasvu olisi pieni. Lisäksi ELY-keskuksen mukaan olemassa olevien asuinrakennusten ulkovaipan ääneneristävyydet tulisi kaavatyössä selvittää tai vaihtoehtoisesti tulisi käyttää varovaisuusperiaatteen mukaisesti riittävän alhaista äänitasoeroa. ELY-keskus sanoo, että on hyvä, että kaavaan on merkitty meluesteen likimääräinen sijainti Viertolan koulun kohdalle. ELY-keskus toteaa, että kaavakartalle merkitty melueste näyttää kuitenkin olevan päiväkodin kohdalla hieman lyhyempi kuin meluselvityksessä on esitetty ja tulisi päivittää. ELY-keskus haluaa, että kaava-aineistossa avataan lukuarvot tärinän ja runkoäänen enimmäistasoille.

Vantaan Energia ja Vantaan Energia sähköverkot haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainnit. Asemakaavan alueella tulee säilyttää tarvittavat tilavaraukset kaapeleille ja muuntamoille. Vantaan Energia toteaa, että muuntamon M281 kohdalla Ruokokujan päässä Tikkurilantien katualueella [on] ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon (vm).

Tehdyt tarkistukset vastaanotettujen lausuntojen ja muistutusten johdosta on tehty tarkistuksia kaavakarttaan. Huoltoaseman korttelialueen (LH) korttelirajaa on siirretty Tikkurilantien puolella pohjoisemmaksi. Kielotien puolella olevaa huoltoasemakorttelin (LH) pohjoista liittymää on siirretty pohjoisemmaksi. Viertolan koulun kohdalla olevaa meluestettä on pidennetty. Meluesteiden ja sähkönsyöttöaseman kaupunkikuvalliseen määräykseen lisätään, että rakenteiden ulkoasun suunnittelussa voi tuoda esille alueen historiaa esimerkiksi taiteen keinoin.

Lisäksi Viertolankujan viereisestä TK-korttelista katualueeksi muuttuva osa on poistettu asemakaavaehdotuksesta. Kyseinen katualuemuutos on hyväksytty kaavan nro 002428 yhteydessä (KV 30.1.2023)

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaavaselostuksen tarkistukset

Asemakaavamuutoksen selostusta on tarkistettu kaavakarttaan tehdyn piirustusteknisen tarkistuksen vuoksi ja selostuksen tekstiä on tarkistettu. Selostukseen on päivitetty yleiskaavan 2020 voimaantulo. Kaavan vaikutustenarviointiosuuteen lisättiin ympäristöhäiriöiden kappaleeseen suositukset tärinän- ja runkomelun ohjearvoista ja taloudelliset vaikutukset on päivitetty 16.3.2023 julkaistun rakentamiskustannusraportin ja 12.12.2022 päivitetyn kiinteistötaloudellisen selvityksen mukaiseksi. Selostuksen kuviin on vaihdettu kaavarajaukset kaava-alueenrajan muutoksen takia. Lisäksi selostuksen tekstissä on kerrottu kaavaan tehdyt muutokset.

Yleiskaava
Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 11.1.2023.

Kaupunkiympäristölautakunta 18.4.2023 § 14

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 18.4.2023 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002458 sekä tonttijaon muutosehdotus, 61 Tikkurila ja 63 Viertola / Vantaan ratikka: Viertola

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Jari Jääskeläinen poistui työsuhdejääviyden vuoksi kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Janne Hartikainen esitti asian palauttamista valmisteluun. Jäsen Suvi Karhu kannatti tehtyä palautusesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusesitys, josta on syytä äänestää, ja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista valmisteluun, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 13 jaa-ääntä (Ahokas, Eklund, Erkkilä, Haverinen, Iivarinen, Kostilainen, Merelä, Mutanen, Hakala, Suni, Tamminen, Åstrand, Aura) ja 2 ei-ääntä (Hartikainen, Karhu). Asian käsittelyä jatkettiin.

Päätös:
Hyväksyttiin kaupunkisuunnittelujohtajan esitys.

Merkittiin, että jäsenet Janne Hartikainen ja Suvi Karhu jättivät asiaan seuraavan eriävän mielipiteen:
”MRL 63 §:n mukaan kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Kaavoituksen vireilletulosta tulee ilmoittaa sillä tavoin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista, suunnitellusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelystä.
Selostettu vuorovaikutus menettely ja tilaisuudet koskevat Ratikan kaavarunko –nimistä dokumenttia, joka ei ole MRL:n tuntema suunnitelma. Sinä ei ole määritelty nyt kysymyksessä olevaa kaavaa riittävän

tarkkarajaisesti, että asukkaat ja muut oikeudenhaltijat olisivat voineet ottaa kantaa tai vaikuttaa sen valmisteluun MRL:n edellyttämällä tavalla. Kaava on tullut vireille virheellisessä järjestyksessä.”

_____

Tekniset korjaukset
Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksenteon jälkeen kaavakarttaan ja selostukseen on tehty tekninen tarkistus: kaavakartalle on lisätty ajantasa-asemakaava ruksikartalle ja selostuksen tekstiä ja liitekarttoja on päivitetty tehdyn muutoksen osalta. Ajantasa-asemakaava on kuitenkin esitetty nähtävillä olleen asemakaavaehdotuksen ruksikartalla. Teknisistä ongelmista johtuen ajantasa-asemakaava on tippunut ruksikartalta pois hyväksyntään menneessä asemakaavaehdotuksessa.

___

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 27

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 18.4.2023 päivätty, 8.5.2023 tarkistettu asemakaavamuutosehdotus 002458 sekä tonttijaon muutosehdotus, 61 Tikkurila ja 63 Viertola / Vantaan ratikka: Viertola

Käsittely:
Kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell esitti varajäsen Niilo Kärjen kannattamana asian hylkäämistä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat asian hyväksymistä esityksen mukaan, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell esittämää hylkäysesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 12 jaa-ääntä (Karinen, Abdi, Tammi, Kaukola, Haapalainen, Multala, Kaiju, Kasonen, Orpana, Seppänen, Valtanen, Luokkala) ja 3 ei-ääntä (Lundell, Kärki, Niikko), joten puheenjohtaja totesi hylkäysesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutosehdotus 18.4.2023, tarkistettu 8.5.2023
- Asemakaavamuutoksen selostus 18.4.2023, tarkistettu 8.5.2023
- Muistutukset ja vastineet 18.4.2023
- Lausunnot ja vastineet 18.4.2023
- Äänestysraportti kh 8.5.2023 § 27

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Marjaana Yläjääski, p. 040 591 3878,
asemakaava-arkkitehti Anna Sarikaya, p. 050 302 9028
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002458

Päiväys
Datum

18.4.2023
Tarkistettu, korrigerat
8.5.2023

Vantaan kaupunki

Vantaan ratikka: Viertola

Vanda stad

Vandaspåran: Bäckby

Kaupunginosa 61, TIKKURILA

Asemakaavan muutos
Osa korttelia 61104 ja katualueet.

Kaupunginosa 63, VIERTOLA

Asemakaavan muutos
Korttelit 63108, 63111, 63119 ja osat kortteleista 63107, 63109, 63110 sekä katualueet.

Tonttijaon muutos
Korttelit 63108, 63111, 63119 ja osat kortteleista 61104, 63107, 63109 ja 63110.

1:2000

Stadsdel 61, DICKURSBY

Ändring av detaljplanen
Del av kvarteret 61104 och gatuområde.

Stadsdel 63, BÄCKBY

Ändring av detaljplanen
Kvarteren 63108, 63111, 63119 och delar av kvarteren 63107, 63109, 63110 samt gatuområde.

Ändring av tomtindelningen
Kvarteren 63108, 63111, 63119 och delar av kvarteren 61104, 63107, 63109 och 63110.

1:2000

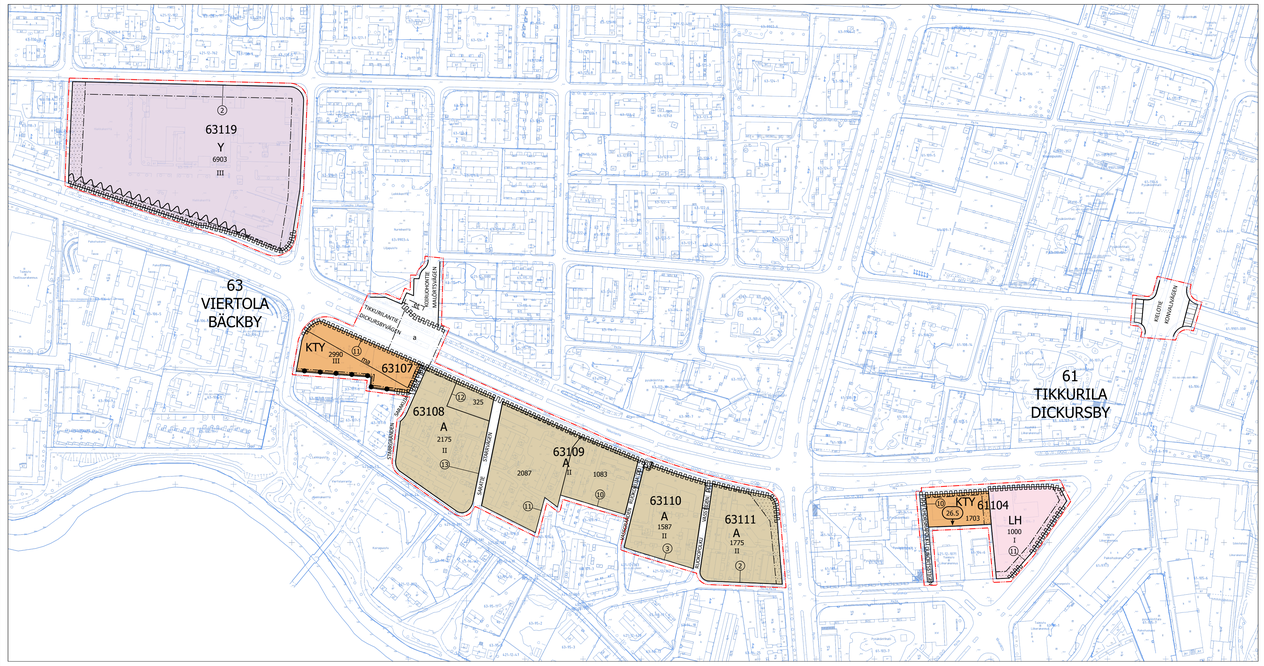
63119
Y
6903
III
63
VIERTOLA
BÄCKBY
63107
KTY
2990
III
63108
A
2175
II
63109
A
II
2087
1083
63110
A
1587
II
63111
A
1775
II
61
TIKKURILA
DICKURSBY
61104
KTY
LH
1000
I
1703
TIKKURILANTIE
KEHÄTIE III
KEHÄTIE I
KEHÄTIE II
KOIVUKYLÄNTIE
VIERTOLANKUJA
VIERTOLANAUKIO
VIERTOLANKUJA
VIERTOLANAUKIO
KUNNANTIE
KUNNANTIE
KUNNANTIE

002458 Vantaan ratikka:

VIERTOLA

TIKKURILA



KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 18.4.2023 päivättyä ja 8.5.2023 tarkistettua asemakaavakarttaa nro 002458. Kaavoitus on tullut vireille 23.11.2020 julkaistulla osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla numerolla 062800 Vantaan ratikka: asemakaavat ja asemakaavamuutokset. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 17.9.2021.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Korttelit 63108, 63111 ja 63119 ja osat kortteleista 63107, 63109, 63110 sekä katualueita kaupunginosassa 63 Viertola sekä osat korttelista 61104 ja katualuetta kaupunginosassa 61 Tikkurila.

Tonttijaon muutos:

Korttelit 63108, 63111 ja 63119 ja osat kortteleista 63107, 63109, 63110 kaupunginosassa 63, Viertola sekä osat korttelista 61104 kaupunginosassa 61 Tikkurila.

Asemakaavamuutoksessa ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle osoitetaan riittävä tila suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita.

Kaavan laatija: Anna Sarikaya, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki;
anna.sarikaya@vantaa.fi, puh. 050 302 9028

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

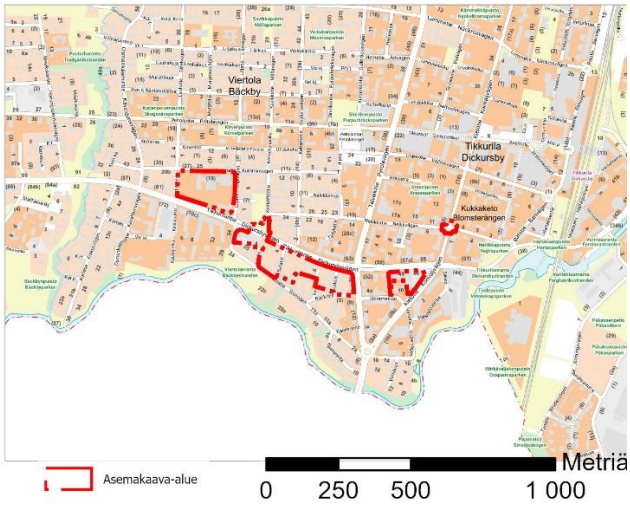

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti kaupunkikartalla.

Suunniteltava alue sijaitsee Tikkurilan ja Viertolan kaupunginosissa, Tikkurilan suuralueella. Alueeseen kuuluu Tikkurilantien katualuetta Osmankäämintien risteyksestä Kieltotien risteykseen sekä Kielotien ja Neilikkatien risteysalue. Kaava-alueeseen kuuluu kadunvarren kiinteistöt, joiden pinta-alaan kaavamuutos vaikuttaa.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019, jonka pohjalta Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan jatkosuunnittelun aloittamisen 16.12.2019. Jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat.
- Kaavoitus tuli vireille osallistumis- ja arviointisuunnitelman ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” nähtäville asettamisella 23.11.2020. Vantaan ratikan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin 17.9.2021.

- Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei nähty tulleen yhtäkään Viertolan kaavamuutosaluetta 002458 koskevaa palautetta.
- Hankkeesta järjestettiin yleisötilaisuudet 8.12.2020 (Länsimäki) / 9.12.2020 (Hakunila) / 16.12.2020 (Tikkurila) / 17.12.2020 (Aviapolis) ja 23.9.2021 (suunnittelutilanne koko linjalla).
- Ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset valmistuivat kaavamuutosalueen osalta 12.1.2022 ja ne esiteltiin 27.1.-9.2.2022. Asemakaavaratkaisu perustuu katu- ja puistosuunnitelmiin.
- Kaikille avoin ratikan kevätinfo järjestettiin 6.4.2022 ja syysinfo 15.11.2022 (koko ratikan linja).
- Asemakaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 3.6.2022 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 3.6.-24.6.2022 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Puhelinaikoja suunnittelijoille varattiin kaksi, 10.6.2022 ja 16.6.2022. Kaavamuutosalueen 002458 maanomistajille on lisäksi lähetetty 3.6.2022 kirje, jossa on kerrottu kaavan esittämästä ratkaisusta sekä ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide valmisteluaineistosta. Valmisteluaineistosta vastaanotettiin 3 mielipidettä.
- Asemakaava-arkkitehti on ollut tavattavissa Aviapolis -teemapäivänä Ilmailumuseolla 9.6.2022 klo 14.00-19.00. Tapahtumassa sai tutustua ratikan suunnitelmiin ja Viertolan asemakaavamuutoksen valmisteluaineistoon.
- Kaupunkiympäristölautakunta päätti 13.12.2022 asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot.
- Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 18.1-16.2.2023 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 13 kappaletta ja vastaanotettiin 8 kappaletta. Muistutuksia vastaanotettiin kolme (3) kappaletta.
- Saatujen lausuntojen ja muistutusten perusteella asemakaavaehdotukseen tehtiin seuraavat korjaukset:
    - Huoltoaseman korttelialueen korttelirajaa on siirretty Tikkurilantien puolella pohjoisemmaksi.
    - Kielotien puolella olevaa huoltoasemakorttelin pohjoista liittymää on siirretty pohjoisemmaksi.
    - Viertolan koulun kohdalla olevaa meluestettä on pidennetty.
    - Meluesteiden ja sähkönsyöttöaseman kaupunkikuvalliseen määräykseen lisätään, että rakenteiden ulkoasun suunnittelussa voi tuoda esille alueen historiaa esimerkiksi taiteen keinoin.
    - Viertolankujan viereisestä TK-korttelista katualueeksi muuttuva osa on poistettu asemakaavaehdotuksesta. Kyseinen katualuemuutos on hyväksytty kaavan nro 002428 yhteydessä (KV 30.1.2023)
- Kaavaselostukseen tehtiin seuraavat korjaukset:
    - Päivitettiin Yleiskaava 2020 liittyvät tiedot.
    - Vaihdettiin selostuksen kuvien kaavarajaukset
    - Avattiin kaavaan tehdyt muutokset.
    - Lisättiin suositukset tärinän- ja runkomelun ohjearvoista.

  - Taloudelliset vaikutukset on päivitetty 16.3.2023 julkaistun rakentamiskustannusraportin ja 12.12.2022 päivitetyn kiinteistötaloudellisen selvityksen mukaiseksi.
- Kaavakarttaan ja selostukseen on tehty tekninen tarkistus 8.5.2023; kaavakartalla on lisätty ajantasa-asemakaava ruksikartalle ja selostuksen tekstiä ja liitekarttoja on päivitetty tehdyn muutoksen osalta. Ajantasa-asemakaava on ollut nähtävillä olleen asemakaavaehdotuksen ruksikartalla. Teknisistä ongelmista johtuen ajantasa-asemakaava on tippunut ruksikartalta pois hyväksyntään menneessä asemakaavaehdotuksessa.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 6
2. Lähtökohdat 8
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 8
2.2 Suunnittelutilanne 15
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 25
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 25
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 25
3.3. Asemakaavan tavoitteet 33
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 34
4. Asemakaavan kuvaus 34
4.1 Kaavan rakenne 34
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 36
4.3 Aluevaraukset 36
4.4 Kaavan vaikutukset 38
4.5 Ympäristön häiriötekijät 50
5. Asemakaavan toteutus 50
6. Kaavatyöhön osallistuneet 50
7. Asemakaavan seurantalomake 52
8. Asemakaavakartta ja määräykset 54

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Asemakaavan seurantalomake 7.3.2023
- Asemakaavakartta ja -määräykset 18.4.2023, tarkistettu 8.5.2023

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Sweco (12.1.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Kielotiellä välillä Virnatie-Neilikkatie, Kielotie 58656-1.

- Sweco (12.1.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Tikkurilantiellä välillä Talvikkitie-Kielotie, Tikkurilantie 58661-4.
- Sweco (12.1.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Tikkurilantiellä välillä Liljatie-Talvikkitie, Tikkurilantie 58661-3.
- Sweco (12.1.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Tikkurilantiellä välillä Osmankäämintie-Liljatie, Tikkurilantie 58661-2.
- Sweco (12.1.2022). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset Tikkurilantiellä välillä Kuriirikuja-Osmankäämintie, Tikkurilantie 58661-1.
- Ratikan selvityksiä ja aineistoja: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/selvityksia-ja-aineistoja
  Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021. 16.3.2022.
- Manninen, E., Vasko, V. & Makkonen, H. 2020: Vantaan ratikan kaavarungon ja asemakaavojen luontoselvitykset vuonna 2020 – Faunatican raportteja 53/2020
- Vantaan ratikka Design Manual, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
- Vantaan ratikka Design Manual, Liite 1 Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvitys, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, Pyöräliikenteen tarkastelut ratikan varrella, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 25.9.2020
- Vantaan ratikka, Ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelu, Golder Associates Oy, 13.8.2020
- Vantaa ratikka, Maisema ja kaupunkikuva, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 2020
- Vantaan ratikka, Resurssiviisauden suuntaviivat, Sitowise Oy, 13.5.2020
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Vantaan ratikan hulevesiselvitys (yleissuunnitelman liite 11), WSP Finland Oy, 30.4.2019
- Vantaan ratikka, Seloste ratalinjauksen tärinäarvioinnista (yleissuunnitelman liite 13), WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Vantaan ratikka, Hankearviointi (yleissuunnitelman liite 14), WSP Finland Oy, 10.9.2019
- Vantaan ratikka, Investointikustannukset (yleissuunnitelman liite 15), WSP Finland Oy, 26.6.2019
- Resurssiviisauden tiekartta, Vantaan kaupunki 2022
- Vantaan historiallisen tiestön inventointi 2018, Vantaan kaupunki
- Vantaan metsänhoidon periaatteet 2017–2030, Vantaan kaupunki 2017
- Vantaa alueittain 2015, Vantaan kaupunki 2016
- Kulttuurimaisemaselvitys, Vantaan kaupunki 2005
- Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930–1979, Vantaan kaupunki 2006
- Vantaan ratikan läntisen osuuden tärinä- ja runkomeluselvitys, Sweco, 23.5.2022.
- Vantaan ratikan meluselvitys, Sitowise Oy, 31.8.2022.
- Vantaan ratikan kaavarunkoluonnoksen liikenteelliset vaikutukset. WSP 31.8.2022
- Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellinen analyysi. Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitetty 12.12.2022
- Vantaan ratikan rakentamiskustannukset, kustannusraportti 16.3.2023. Vantaan kaupunki.

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavamuutoksella levennetään katualuetta Tikkurilantiellä sekä Kielotien ja Neilikkatien risteysalueella muuttamalla osia korttelialueista ja lähivirkistysalueista katualueeksi. Lisäksi Kielotiellä Neilikkatien risteyksessä muutetaan katualuetta osin kävelykaduksi ja katkaistaan liittyminen Neilikkatieltä Kielotielle ratikan tuomien uusien liikennejärjestelyiden vuoksi. Katualueen levennykset perustuvat 12.1.2022 valmistuneisiin Vantaan ratikan katusuunnitelmaluonnosten tilavarauksiin. Muutoksessa varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille sekä parannetulle katuympäristölle. Raitiotielle ja siihen liittyville toiminnoille, kuten ajoneuvoliikenteelle, pyöräilylle ja kävelylle, viheralueille, istutuksille ja hulevesiratkaisuille osoitetaan tilaa asemakaavassa suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Korttelialueiden kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Asemakaavamuutoksella muutetaan yleisten rakennusten korttelialuetta (Y), asuntorakennusten korttelialueita (A), toimitilarakennusten korttelialuetta (KTY), liike- ja teollisuusrakennusten korttelialuetta (KLT), moottoriajoneuvojen huoltoasemien korttelialuetta (LH/AM) sekä puistoaluetta (P) osin katualueeksi. Tehokkuusluvuilla osoitetut rakennusoikeudet muutetaan kerrosalaneliömetreiksi, jotta tonttien kokonaisrakennusoikeus ei muutu kiinteistöjen pinta-alojen muutosten myötä. Kortteleiden tonttijakoa muutetaan ja tonteille annetaan uudet tonttinumerot. KLT-korttelin käyttötarkoitusmerkintä muutetaan Vantaalla yleisesti käytössä olevaksi KTY-merkinnäksi. Käyttötarkoitusmerkinnän muutos ei vaikuta korttelissa sallittuihin toimintoihin.

Kortteliin 61104 osoitetaan uusia liittymäkieltoja ja nykyisiä ajoyhteyksiä muutetaan. Viertolan koulun tontille esitetään meluestettä. Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) sähkönsyöttöasemaa varten sijoittuu Tikkurilantien katualueelle Koiruohontien läheisyyteen. Ruokokujan päähän Tikkurilantien katualueelle on osoitettu ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon (vm). Muilta osin korttelialueet säilyvät ennallaan ja voimassa olevan asemakaavan mukaisina.

Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Raideyhteydellä lisätään kestävää ja esteetöntä liikkumista, mahdollistetaan kaupungin kasvaminen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä edistetään alueellista hyvinvointia ja vetovoimaa. Vantaan ratikasta tulee merkittävä osa seudullista raitiotieverkostoa.

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019. Yleissuunnitelmaan pohjautuvassa jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reitille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat. Nyt laadittavat asemakaavat ja asemakaavamuutokset perustuvat katusuunnitelmiin.

Vantaan ratikan asemakaavoitus on ollut Vantaan asemakaavoituksen vuoden 2022 ja on vuoden 2023 työohjelmassa.

Kaavan yhteydessä laaditaan tonttijakoja ja tonttijaon muutoksia.

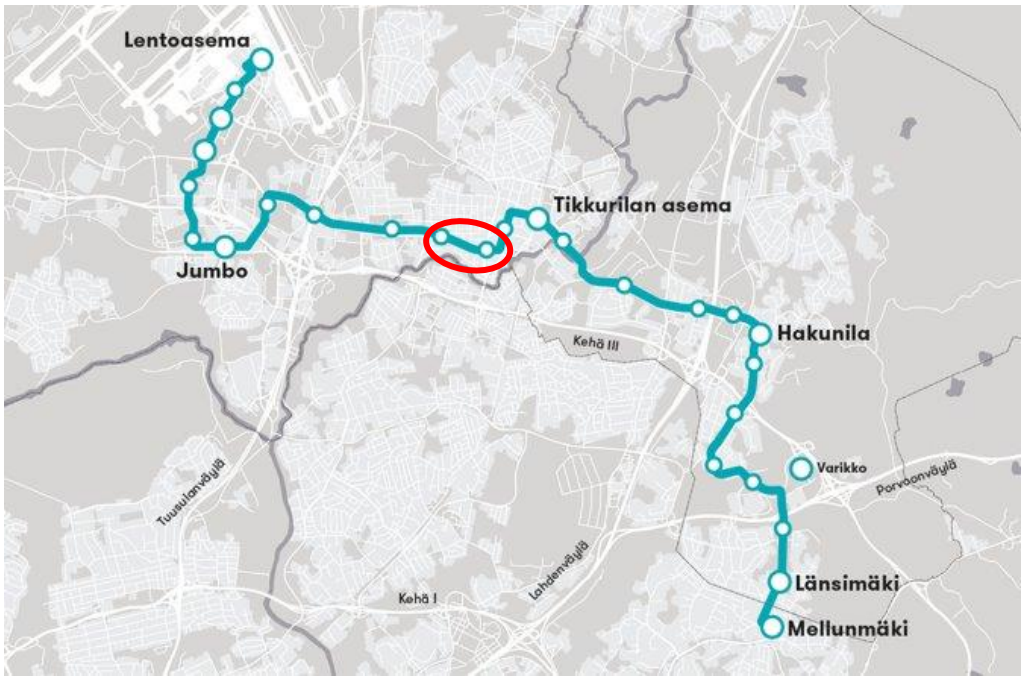

Kuva 2. Vantaan ratikan reitti Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Kaava-alueen likimääräinen sijainti näkyy kuvassa punaisella rajattuna.

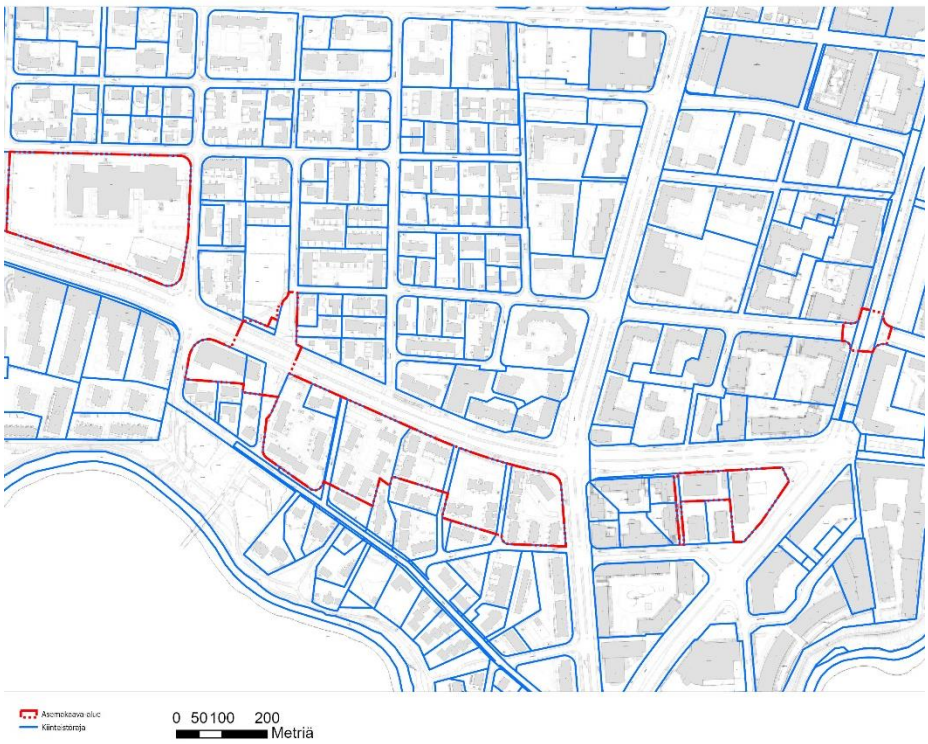

Kuva 3. Asemakaavamuutosalue.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee noin puolen kilometrin etäisyydellä Tikkurilan asemalta länteen. Helsingin kaupungin raja on lähimmillään noin 150 metrin etäisyydellä. Alueelta on Helsinki-Vantaan lentoasemalle alle viisi kilometriä. Asemakaava-alueen pinta-ala on noin 6,5 hehtaaria.

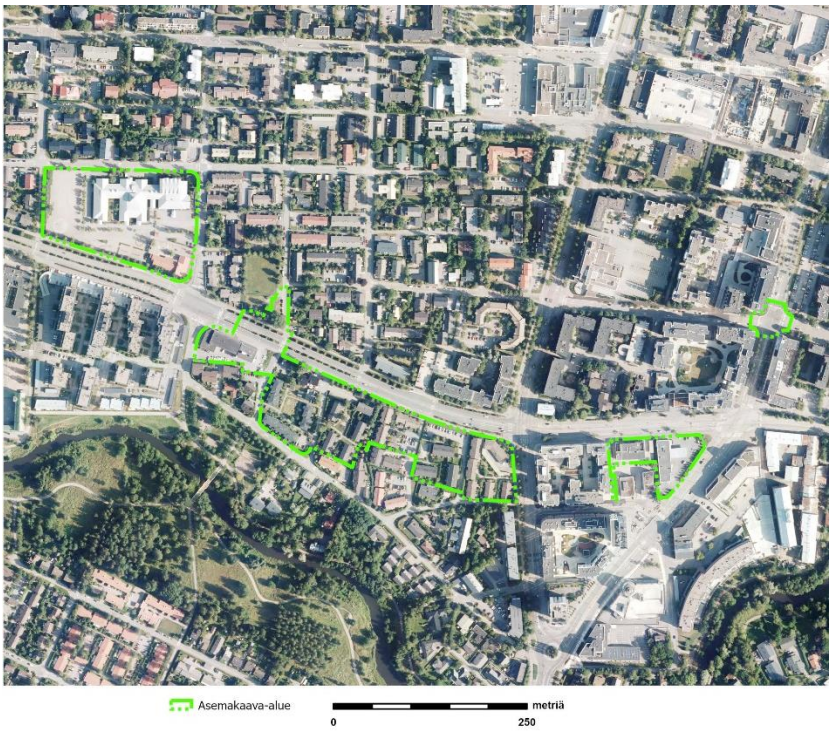

Kuva 4. Suunnittelualue esitettynä ilmaperspektiivistä.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Alue sijoittuu Tikkurilantien varteen tiiviisti rakennettuun ympäristöön. Tikkurilantie on maisemallisesti merkittävä tielinja, jonka ympärille muu alue on muodostunut. Tielinjaus on nähtävillä jo vuoden 1872 Senaatin kartassa. Tuolloin sitä ympäröivät alueet olivat pääasiassa peltoa. Peltomaisema on nähtävillä vielä 1970-luvun ilmakuvissa, mutta nykyisin alue on suurelta osin asfalttipäällysteistä ja rakennettua. Puustoa on rakennusten lomassa ja teiden reunamilla.

Luonnon monimuotoisuus

Kaava-alueelta on laadittu luontoselvitykset vuosina 2020–2021 (*Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021*).

Asemakaavamuutosalueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu luontoselvityksen mukaisia arvokkaita luontokohteita.

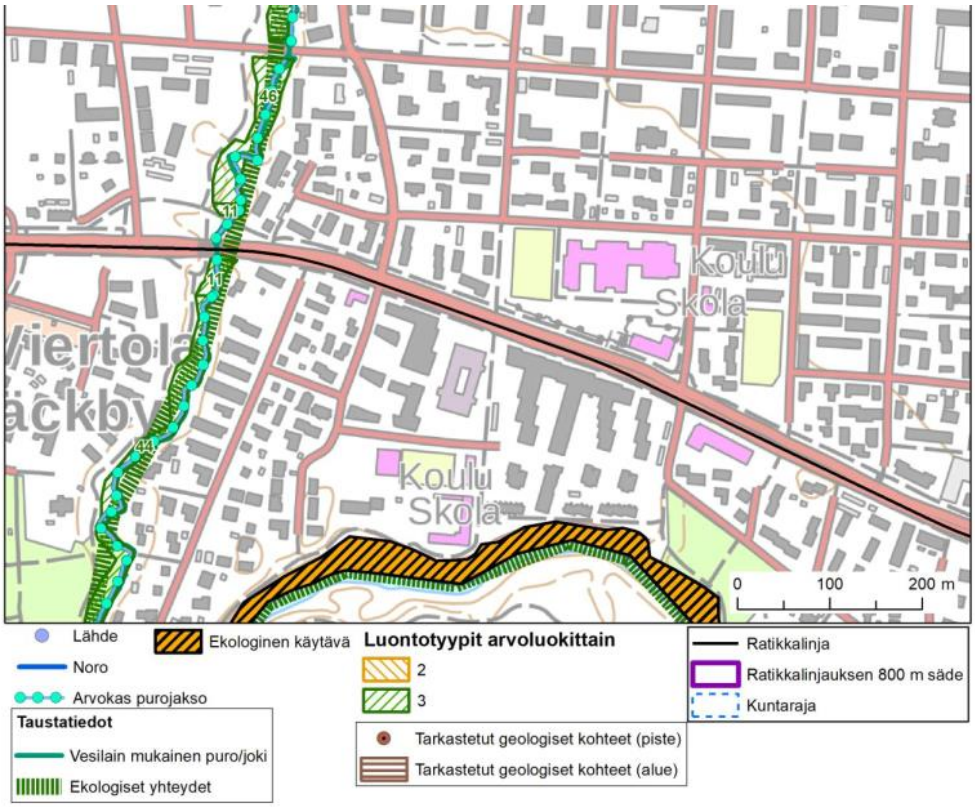

Kuva 5. Arvokkaat luontokohteet kaava-alueen lähiympäristössä. (Faunatican raportteja 38/2021)

Vesistöt ja vesitalous

Valtaosa kaavoitettavasta alueesta on joko rakennettu tai päällystetty asfaltilla. Kaavamuutosalueen länsipuolella sijaitsee Kylmäoja (pienvesikohde), joka laskee kaavamuutosalueen eteläpuolella virtaavaan Keravanjokeen. Kylmäoja on nostettu esille vesilain mukaisena purona tai jokena Vantaan ratikan luontoselvityksessä (*Faunatican raportteja 38/2021*).

Kaavamuutosalueen hulevedet laskevat Tikkurilan ja Viertolan alueiden hulevesijärjestelmien kautta suoraan Keravanjokeen. Alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Maaperä

Maalajikartan (kuva 6) mukaan kaava-alueen maaperä on pääosin savikkoa ja täyttöä. Pohjatutkimusten mukaan pintamaakerroksen alla on syvimmillään n. 20 m kerros savea. Saven alla maaperä vaihtuu siltin, hiekan ja soran kautta kalliopintaa päällystävään moreeniin. Syvimmät kairaukset ovat ulottuneet n. 23,5 m syvyydelle maanpinnasta. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

Pohjaveden pinta on havaittu viimeisimpien mittausten mukaan korkeimmillaan n. 2,4 m syvyydellä maanpinnasta.

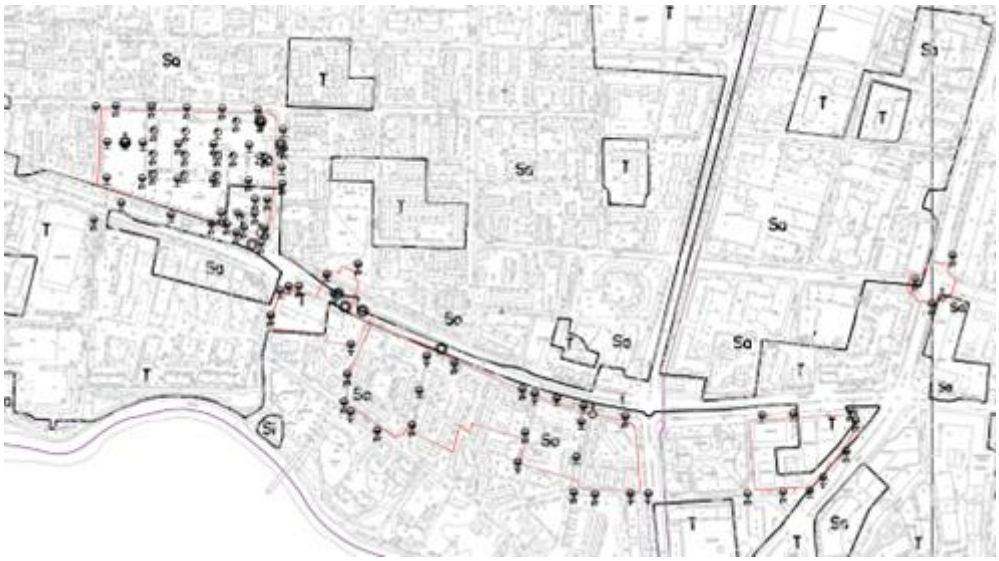

Kuva 6. Maalaji- ja pohjatutkimuskartta.

Rakennettavuus maaperän suhteen

Kallion ja pohjamoreenin sekä ohuen saven ja siltin alueilla perustamistapa voi olla maanvarainen tai massanvaihdolla maanvarainen. Paksuilla siltti- ja savialueilla rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Paksuilla siltti- ja savialueilla kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet suositellaan pohjavahvistettavaksi. Muilla alueilla kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti.

Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Topografia

Katualue ja rakennetut alueet ovat pääosin melko tasaisia. Kylmäojan kohdalla maasto hieman laskee.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Viertolassa asui vuoden 2019 alussa noin 6100 asukasta ja Tikkurilassa noin 5000. Molempien kaupunginosien väkiluku on kasvanut tasaisesti viimevuosien aikana. Vuoteen 2025 mennessä Viertolan väkiluvun ennustetaan kasvavan noin 7700 asukkaaseen ja Tikkurilassa noin 9000 asukkaaseen. Nykyisin Tikkurilan ja Viertolan alueilla väestö painottuu aikuisiin.

Viertolaan sekä Tikkurilaan rakentui vuoden 2018 aikana molempiin noin 270 uutta asuntoa. Tikkurilan suuralueella asuntotuotannon ennustetaan tulevaisuudessa painottuvan kerrostaloihin.

Asuminen

Kaavamuutos alueella sijaitsee useita asuinrakennuksia. Alueelle sijoittuu yhteensä 19 rivi- ja ketjutaloa tai kerrostaloa.

Sosiaalinen ympäristö

Vantaan alueista Tikkurilan suuralueella on Myyrmäen suuralueen ohella vähiten alle 16-vuotiaita asukkaita. Suuralueella perheitä on vähän ja perheiden koko on Vantaan pienimpiä. Tikkurilan kaupunginosassa asuntokuntien keskikoko on Vantaan alhaisin ja alueella asuu eniten yksinasuvia. Viertolan kaupunginosassa asuu keskimääräistä enemmän yli 65-vuotiaita ja vähemmän alle 16-vuotiaita ja useat alueen asukkaista on lapsettomia pariskuntia.

Palvelut ja työpaikat

Suunnittelualueella sijaitsee huoltoasema, useampia toimistoja, pizzerioita ja kauneudenhoidon palveluita. Alueelle sijoittuu Viertolan koulun Liljatien toimipiste ja Jokirannan toimipiste sijaitsee alueen läheisyydessä. Myös Tiedekeskus Heureka sijaitsee muutosalueen läheisyydessä. Tikkurilan keskustan monipuoliset palvelut sijaitsevat alueen välittömässä läheisyydessä.

Tikkurilan suuralue on Vantaan toiseksi suurin työpaikkakeskittymä lentokentän jälkeen. Vuonna 2018 tilaston mukaan työpaikat painottuivat eniten tukku- ja vähittäiskaupan työpaikkoihin.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Suunnittelualue sijaitsee Tikkurilan keskustan läheisyydessä ja kaavamuutosalueella on pääasiassa asuinrakennuksia. Palvelut sijaitsevat Tikkurilan aseman tuntumassa. Tikkurilantien pohjoispuolella sijaitsee laaja asumiselle varattu alueen osa. Myös eteläpuolella sijaitsee asumiselle varattuja alueita, jotka rajautuvat Keravanjokeen.

Kaavamuutosalueen kaupunkikuva on pääasiassa tiivistä rakennettua ympäristöä. Rakennuskannasta suurin osa on rivitaloja. Rakentaminen sijoittuu kaupunkikuvallisesti merkittävän Tikkurilantien varteen ja sitä ympäröiville alueille. Alueen eteläpuolella sijaitseva rakentaminen rajautuu Keranvanjoen verralla oleviin viheralueisiin.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Tikkurilantien nykyinen linjaus on nähtävillä jo vuoden 1872 Senaatin kartassa. Tuolloin alue on ollut avointa peltomaisemaa, joka on hiljalleen täydentynyt. Alue oli vielä 1970-luvulle asti selkeästi peltovaltaista, mutta 1980-luvulta lähtien alue on alkanut rakentua nykyiselleen. Vanhoja tielinjoja lukuun ottamatta alueella on vähän historiallista kerrostumaa nähtävissä. Tikkurilantien linja on osa historiallista Suurta Rantatietä (Kuninkaantie). Tie on mahdollisesti valmistunut jo 1300-luvulla. Tikkurilantie on inventoitu luokkaan R1 eli kohde on kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä. Tikkurilantieltä pohjoiseen suuntautuva Osmankäämintie on vanha kylätie.

Viertolan koulu on kaupungin karttapalvelussa inventoitu luokkaan K eli kohteen arvottaminen on kesken. Syksyllä 2022 on suoritettu Vantaan 1980-1990-lukujen rakennuskannan inventointityö, jonka tuloksena Viertolan koulu poistettiin rakennusperintölistaukselta. Kohteella ei ole merkittäviä suojeluarvoja, joiden perustella rakennus tulisi asemakaavassa suojella.

Kaava-alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

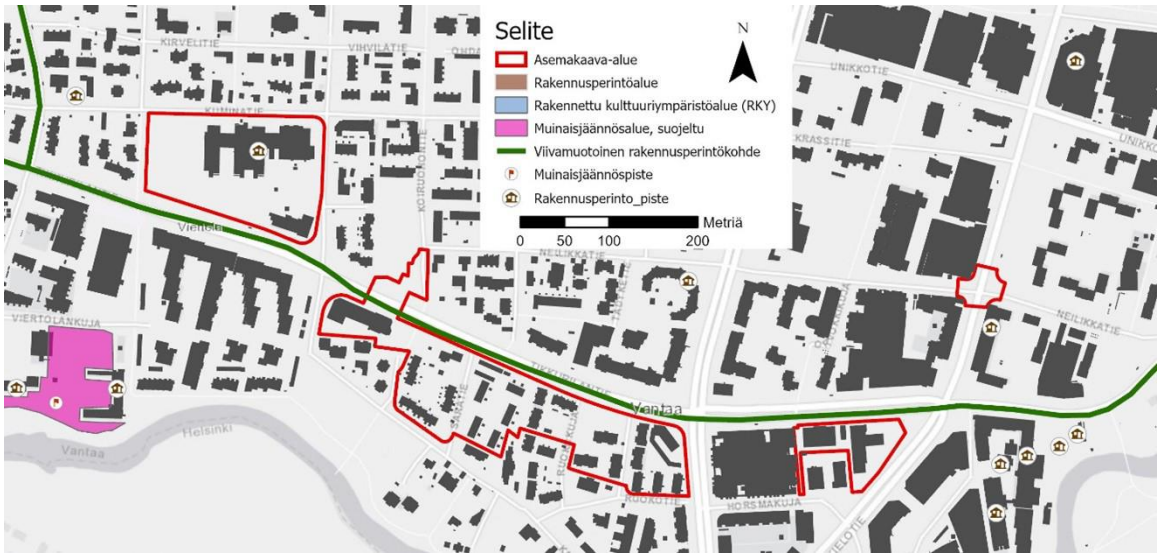

Kuva 7. Kaava-alueen (punainen viiva) läheisyyteen sijoittuvat historialliset rakennuskohteet. Viertolan koulun rakennus näkyi selostuksen kirjoittamisen aikaan vielä keskeneräisenä inventointikohteena.

Virkistys

Kaavamuutosalueelle sijoittuu osa Liljanpuistoa. Kaava-alueelta on yhteydet Vantaan virkistysalueja latuverkostoon, kuten Keravanjoen jokirantaan alueen eteläpuolelle. Tikkurilan keskuspuisto sijaitsee alueen pohjoispuolella.

Liikenne

Autoliikenne

Tikkurilantie on alueen pääkatu. Alueelta on yhteydet Kehä III -väylälle.

Julkinen liikenne

Tikkurilan juna-asema sijaitsee reilun puolen kilometrin päästä alueelta. Julkisella liikenteellä sinne pääsee reilussa kymmenessä minuutissa. Lentokentälle aikaa kuluu vajaa puoli tuntia julkisen liikenteen kulkuvälineillä. Tikkurilantien varrella sijaitsee useita paikallisliikenteen bussipysäkkejä.

Kävely ja pyöräily

Tikkurilantien eteläpuolella kulkee pyöräbaana. Alueella on monipuolisesti myös muita kevyenliikenteen reittejä, kuten paikallispyöräteitä.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Asemakaavan muutosalueet sijaitsevat kokonaan vesihuollon toiminta-alueella.

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Tikkurilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta. Hiekkaharjussa sijaitsevan vesitornin tilavuus on 8000 m3, HW = +80 ja NW = +73.

Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 75 ja ylin on noin + 80. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp). Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Alueen jätevedet kootaan Viertolan halki kulkevaan DN1200 jätevesien runkoviemäriin, josta ne johdetaan Suutarilan jätevedenpumppaamolle. Suutarilasta jätevedet johtuvat lopulta Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti / hulevesijärjestelmä

Kaavamuutosalueiden kuivatus perustuu hulevesiviemäröintiin. Hulevedet johdetaan Viertolan ja Tikkurilan alueiden hulevesiviemäreitä pitkin suoraan Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Vantaan Energian kaukolämpöverkko ulottuu suunnittelualueelle Kielotietä, Talvikkitietä ja Tikkurilantietä sekä Horsmakujaa, Saratietä, Liljatietä ja Ruokokujaa pitkin.

Sähköverkko

Vantaan Energian sähköverkko ulottuu suunnittelualueelle. Johdot kulkevat Kielotietä, Talvikkitietä ja Tikkurilantietä sekä Horsmakujaa, Saratietä, Liljatietä ja Ruokokujaa pitkin.

Ympäristöhäiriöt

Liikennemelu

Alueen läntinen osa on merkitty yleiskaavassa 2020 lentomelun lentomeluvyöhykkeeksi 3 (LDEN 50-55dB). Itäpuoli alueesta ei ole lentomelualuetta.

Vantaan raitioradan meluselvityksen (*Sitowise 31.8.2022*) mukaisesti merkittävimmät melulähteet suunnittelualueella ja sen ympäristössä on Tikkurilantie ja Kielotie. Tikkurilantien tiemelu päiväaikaan nousee 60–65 dB:n ja Kielotien päivämelu 65–70 dB:n.



Kuva 8. Ote nykytilanteen päiväajan melutasosta suunnittelualueella (Sitowise 31.8.2022). Kaava-alueen rajaus on esitetty kuvassa punaisella.

Pilaantuneet maa-alueet

Suunnittelualueelta on laadittu PIMA-riskien selvitys Vantaan ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelussa *(Golder Associates Oy 2020)*. Selvitystyö on toteutettu tarkastelemalla ratikkalinjan reitin varrelle osuvien ympäristöhallinnon ylläpitämään *Maaperän tilan tietojärjestelmään* (Matti) merkittyjen pilaantuneiden, mahdollisesti pilaantuneiden tai kunnostettujen maaperäkohteiden kohderaportit, jonka lisäksi lisätietoja pima-kohteista on saatu Vantaan kaupungin Ympäristökeskuksesta. Selvityksessä kohteet on luokiteltu Matti-lajien mukaisesti.

Kiinteistöllä 92-61-104-7 on toiminut huoltoasema 1950-luvulta lähtien. Kohteessa on tehty kunnostustöitä vuonna 2000. Kohteesta tulee tarkistaa selvitystarve. Tikkurilantielle välillä Talvikkitie-Kielotie on osoitettu selvitystarve ja tälle alueelle on ilmakulkeutunut lyijyä.

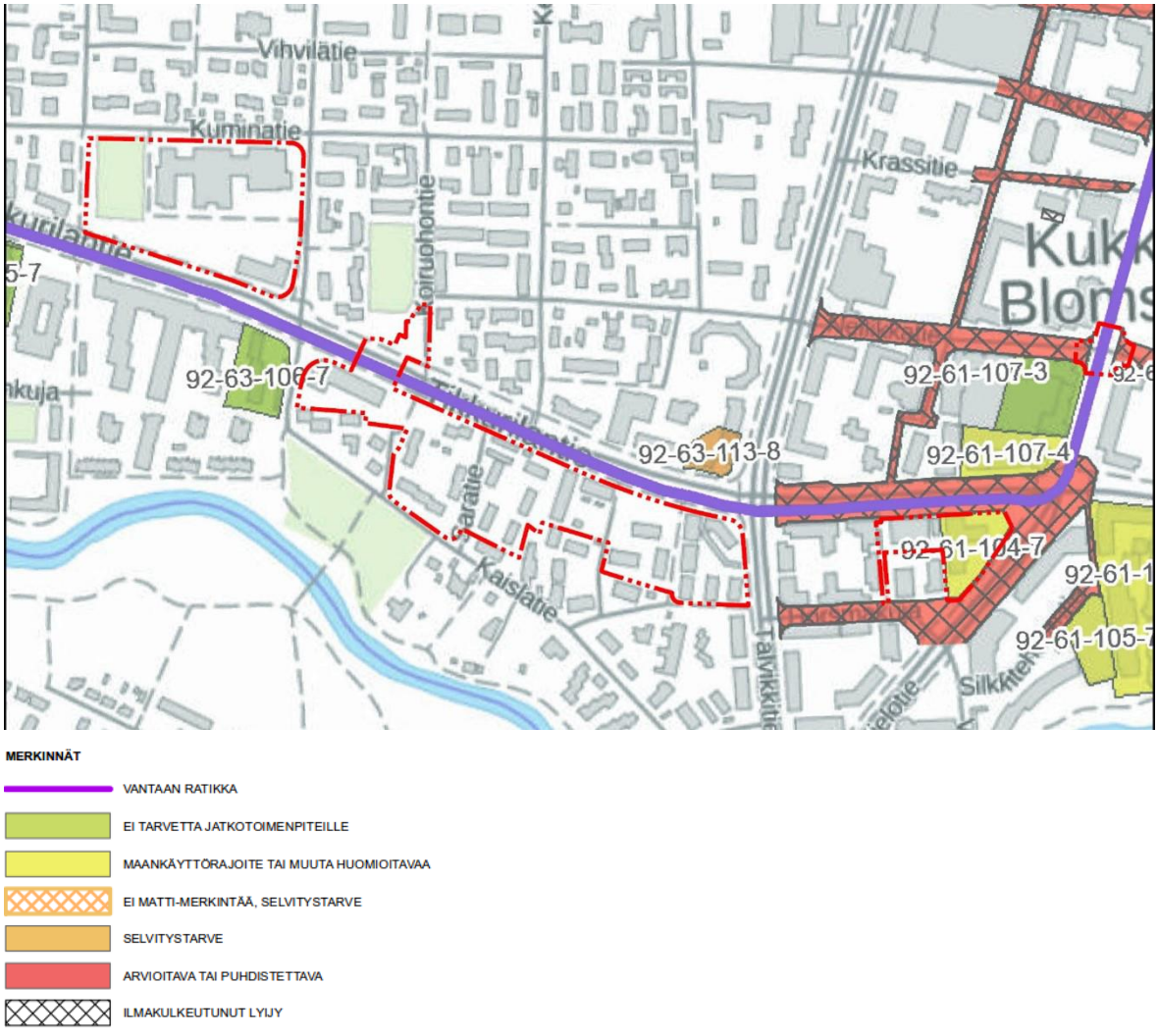

Kuva 9. Suunnittelualueen mahdolliset PIMA-kohteet, jotka täytyy tarkistaa tai selvitystarve tulee selvittää. (Golder Associates Oy 2020). Kaava-alueen rajaus on esitetty kuvassa punaisella.

2.1.4 Maanomistus

Kaupunki omistaa kaavamuutosalueelle sijoittuvat katualueet sekä yleisten rakennusten (Y) korttelialueen 92-63-119-1. Muut korttelit ovat yksityisessä omistuksessa. Kaupungin maanomistuksen pinta-ala yhteensä noin 3,01 ha, muu maanomistus kaava-alueella yhteensä noin 3,46 ha.

Yksityisessä omistuksessa olevat kiinteistöt:
92-63-105-2 Evä-Kara Oy
92-421-12-85 Evä-Kara Oy / Rakennusliike Evälahti Oy
92-63-107-1 Kiinteistö Oy Tikkurilantie 68
92-421-12-419 K ja R Tammela Oy
92-63-108-10 Asunto Oy Saratie 2
92-63-108-11 Asunto Oy Vantaan Saratie 4
92-421-12-78 YIT Suomi Oy
92-63-109-7 Asunto Oy Viertolansara
92-63-109-8 Asunto Oy Paadenkulma
92-63-110-1 Asunto Oy Kuriirinpuisto
92-63-111-1 Asunto Oy Talvikkitie 18
92-61-104-4 Kiinteistö Oy Vantaan Tikkurilantie 48
92-61-104-7 BC Real Estate Oy

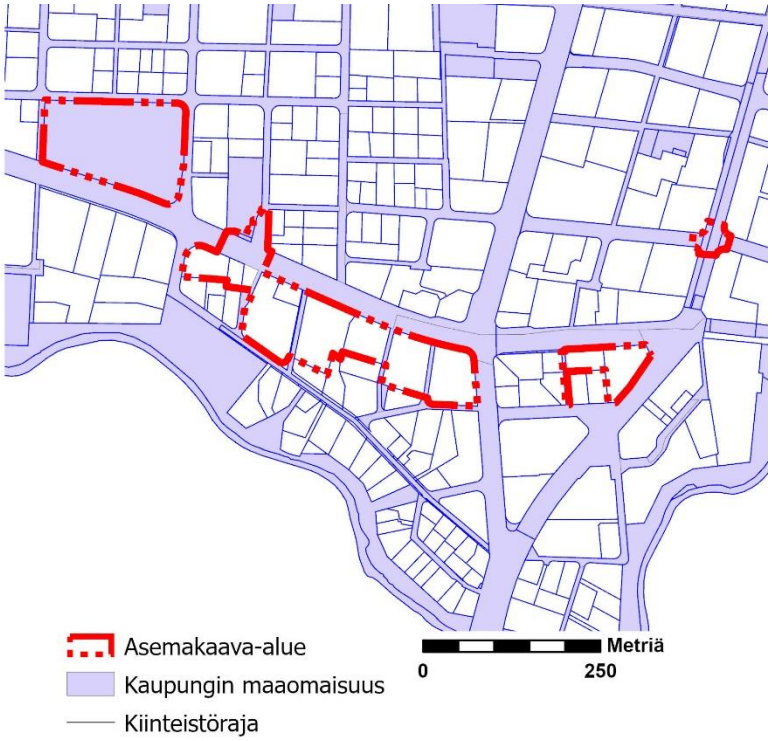

Kuva 10. Kaupungin maanomistus lilalla.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Uusimaa-kaava 2050

Uusimaa-kaava 2050 on nimi uudenlaiselle maakuntakaavakokonaisuudelle, joka koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kaavasta: Helsingin seudun, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoista. Seutujen kaavojen taustavisiona toimii strateginen, oikeusvaikutukseton Uudenmaan rakennesuunnitelma. Kaavakokonaisuus kattaa koko Uudenmaan maakunnan alueen lukuun ottamatta Östersundomin aluetta Helsingissä, Sipoossa ja Vantaalla.

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut Helsingin hallinto-oikeuden 24.9.2021 päätöksen myötä voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin. Voimaantulon myötä kaavakokonaisuus korvaa pääosin aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta Östersundomin alueen maakuntakaavaa, 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua sekä hallinto-oikeuden päätöksen myötä voimaan jääviä merkintöjä ja määräyksiä.

Uusimaa-kaavan muutoksenhakuprosessi on vielä kesken. Niiltä osin kuin valitukset on hyväksytty, maakuntavaltuuston päätökset ovat edelleen täytäntöönpanokiellossa. Lainvoiman kaava saa vasta, kun mahdolliset jatkovalitukset on ratkaistu korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Uusimaa-kaava 2050:ssa kaava-alue sijoittuu pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeelle (ruskea rasteri). Suunnittelumääräysten mukaan vyöhykettä on suunniteltava joukkoliikenteeseen, kävelyyn ja pyöräilyyn tukeutuvana muuta taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tehokkaammin rakennettavana alueena. Kaava-alueen eteläpuolella kulkee Keravanjoen viheryhteystarve.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

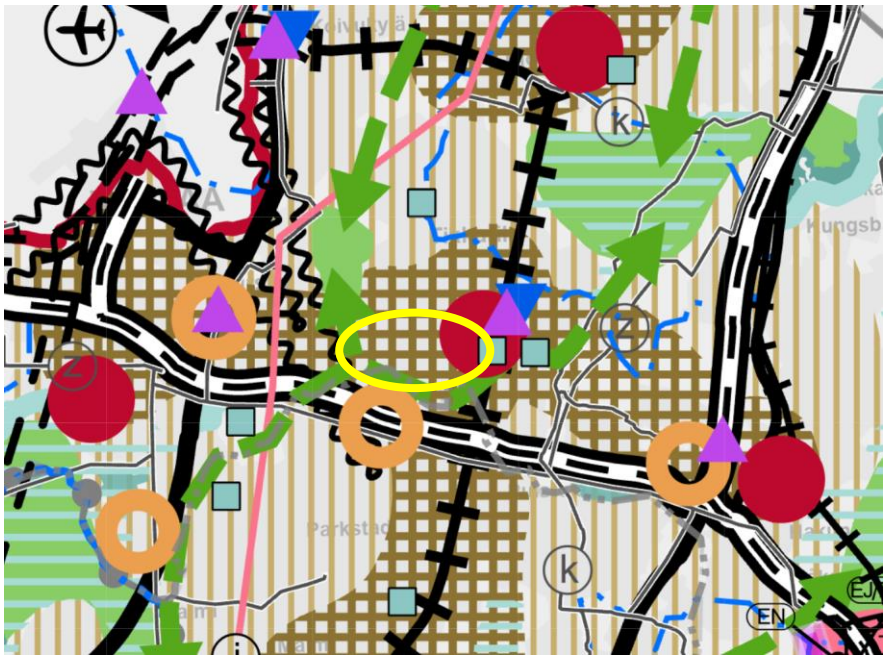

Kuva 11. Ote voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmästä, jossa suunnittelualueen likimääräinen sijainti näkyy keltaisella soikiolla.

MAL 2019 -suunnitelma

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein HSLn toimesta yhteistyössä seudun 14 kunnan kanssa. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty mm., että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määräävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019. Valtion ja Helsingin seudun neuvotteluryhmä on 4.6.2020 saavuttanut neuvottelutuloksen maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimukseksi vuosille 2020–2031. Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 21.9.2020 § 13 MAL-sopimuksen 2020–2031.

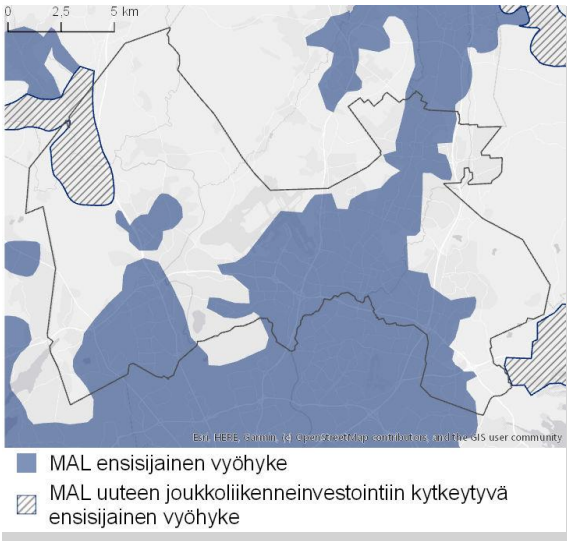

Kuva 12. *Ote MAL 2019 -suunnitelmasta*.

Yleiskaava 2020

Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä yleiskaava 2020:ssa suunnittelualue on kaupunkikeskustan aluetta (C), asuntovaltaista keskusta-aluetta (AC) sekä asuinaluetta (A). Lisäksi koko alue on merkitty kestävän kasvun vyöhykkeeksi ( ). Tikkurilantielle on osoitettu pyöräliikenteen baana ( ), raitiotien reitti ( ), suuri rantatie ( ) sekä osalle matkaa katukuvan kehittämisvyöhyke ( ). Lisäksi kaavamuutosalueen halki kulkee pohjois-etelä suuntaisesti virkistysalueyhteystarve ( ) ja lentomeluvyöhyke 3 (LDEN 50-55dB) ( ). Kaavahanke on yleiskaava 2020 mukainen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023. Kolmella alueella (Länsisalmi, Myllykyläntie 4-8 ja Hakkilan radanpidon alue) jää voimaan osin yleiskaava 2007. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen

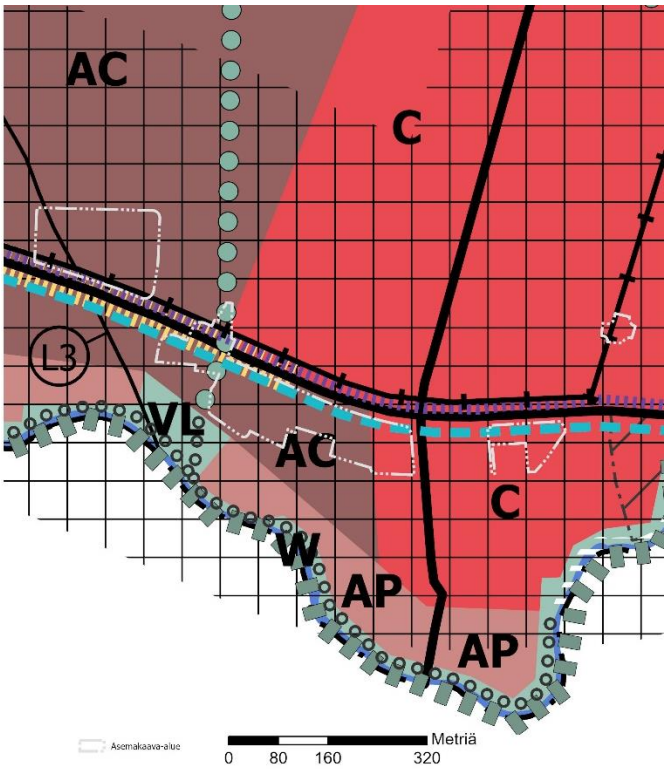

Kuva 13. Ote voimassa olevasta yleiskaavasta 2020.

Asemakaava



Kuva 14. Ote ajantasa-asemakaavasta.

Suunnittelualue on voimassa olevien asemakaavojen alueella katualuetta, moottoriajoneuvojen huoltoaseman korttelialuetta (LH/AM), liike- ja teollisuusrakennusten korttelialuetta (KLT-1), toimitilarakennusten korttelialuetta (KTY), yleisten rakennusten korttelialuetta (Y), asuntorakennusten korttelialuetta (A) sekä puistoaluetta (VP).

Kaavamuutosalueella on voimassa seuraavat asemakaavat ja asemakaavan muutokset:

- Asemakaava Tikkurila-Viertola 630100 (KV 18.6.1973).
- Asemakaava kortteli 63110-63111 ja katualueet 630200 (KV 16.11.1979).
- Asemakaava Tikkurila VIII 610400 (KV 15.3.1982).
- Asemakaavan muutos kortteli 61104 000342 (KV 30.7.1984).
- Asemakaavan muutos kortteli 63106 sekä katu- ja virkistysalueet 001788 (KV 13.6.2005).
- Asemakaavan muutos kortteli 61141 sekä katualueita 001945 (KV 2.3.2009).
- Asemakaavan muutos osa korttelia 63107 sekä katualuetta 002045 (KV 15.11.2010)
- Asemakaavan muutos osa korttelia 61110 sekä katualuetta 002142 (KV 7.4.2014).

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Ratikan yleissuunnitelma

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja se hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa 19.11.2019. Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019 ratikan jatkosuunnittelusta, jossa Vantaan ratikan reitille laaditaan katu- ja puistosuunnitelmat, alustavat rakennussuunnitelmat sekä asemakaavat.

Yleissuunnitelmassa on tutkittu hanke- ja vertailuvaihtoehtoja sekä laadittu matkustajamääräennusteita. Lisäksi on arvioitu ratikan vaikutuksia kulkutapoihin, liikenteelliseen saavutettavuuteen, tieliikenteen suoritteisiin ja onnettomuuksiin, päästöihin, matka-aikoihin lentoasemalle, maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen, palveluiden kehityspotentiaaliin, luontoon, kulttuuriin, virkistyskäyttöön, maisemaan, kaupunkikuvaan, meluun ja tärinään.



Kuva 15. *Ote Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta Tikkurilantiellä (WSP Finland 2019).*



Kuva 16. *Ote Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta Tikkurilantiellä (WSP Finland 2019). Viertolan raitiotien pysäkki on merkitty oranssilla ja bussipysäkit sinisellä.*



Kuva 17. Ote Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta Tikkurilantiellä ja Kielotiellä (WSP Finland 2019). Silkkitehtaan raitiotien pysäkki on merkitty oranssilla ja bussipysäkit sinisellä.

Katu- ja puistosuunnitelmat

Vantaan ratikalle laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katusuunnitelmat. Ratikan katu- ja puistosuunnitelmat koskevat katuja, joita ratikan raiteet käyttävät. Katu- ja puistosuunnitelmissa tarkennetaan ja muokataan ratikan yleissuunnitelman ratkaisuja. Ratikkakatuihin liittyville kaduille suunnitellaan uudet järjestelyt. Pääosa ratikan käyttämistä kaduista on olemassa olevia katuja, mutta myös uusia katuja suunnitellaan. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita parannetaan koko suunnitteluosuudella. Samalla suunnitellaan katujen valaistus. Puistojen osalta suunnitellaan ne osuudet, joihin ratikka tai uudet liikennejärjestelyt aiheuttavat muutoksia.

Katu- ja puistosuunnitelmien yhteydessä arvioidaan ratikan vaikutuksia, jotka huomioidaan ratikan suunnittelussa. Nämä vaikutukset otetaan huomioon myös kaavatyössä.

Ratikan katu- ja puistosuunnittelu on alkanut syksyllä 2020. Ensimmäiseksi laaditaan tilavaraukset ratikan asemakaavoja varten. Niistä tarkennetaan varsinaiset yksityiskohtaiset katu- ja puistosuunnitelmat. Suunnitelmien valmistuttua niiden ehdotukset asetetaan julkisesti nähtäville vaiheittain vuosien 2021–2022 aikana. Tavoitteena on, että katu- ja puistosuunnitelmat voidaan hyväksyä vuoden 2023 aikana.

Vantaan ratikan ensimmäiset katusuunnitelmaluonnokset ovat valmistuneet Tikkurilan ja Hakunilan suuralueilla. Viertolan kaava-alueelle sijoittuvat suunnitelmat valmistuivat 12.1.2022 ja 27.1.-9.2 välisenä aikana niistä oli mahdollista jättää mielipide.

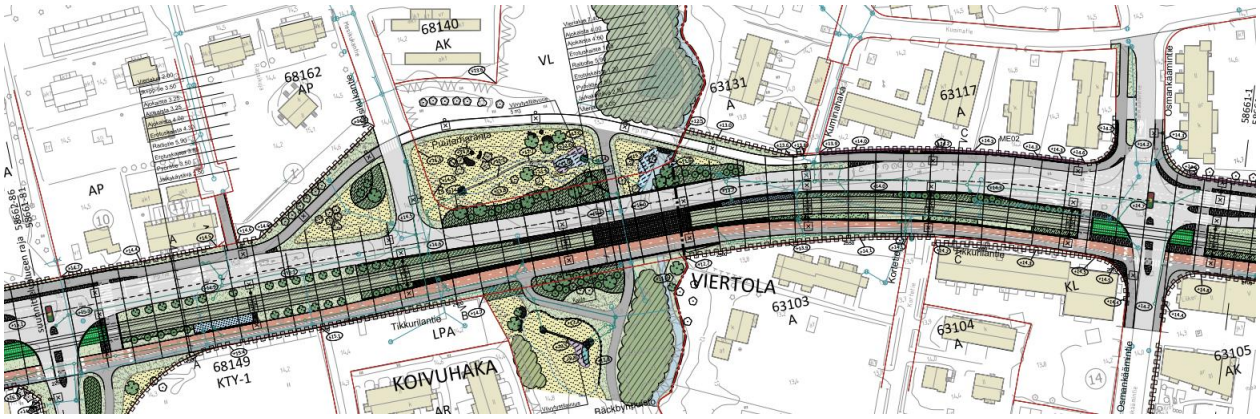

Kuva 18. Tikkurilantie välillä Kuriirikuja – Osmankäämintie. (Sweco, luonnos 12.1.2022)

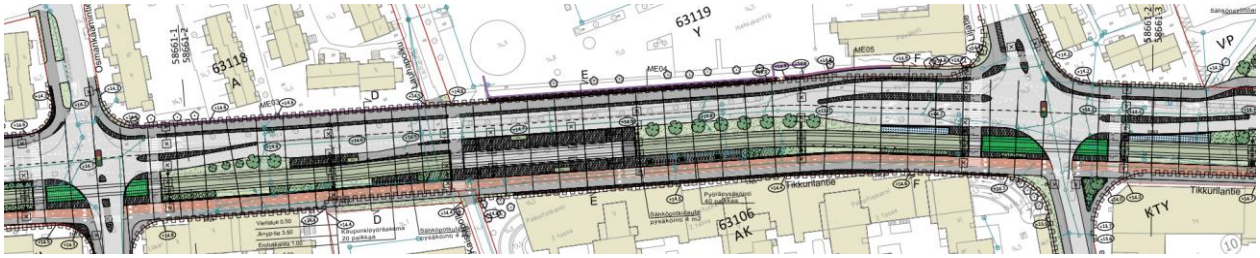

Kuva 19. Tikkurilantie välillä Osmankäämintie – Liljatie. (Sweco, luonnos 12.1.2022)



Kuva 20. Tikkurilantie välillä Liljatie – Talvikkitie. (Sweco, luonnos 12.1.2022)

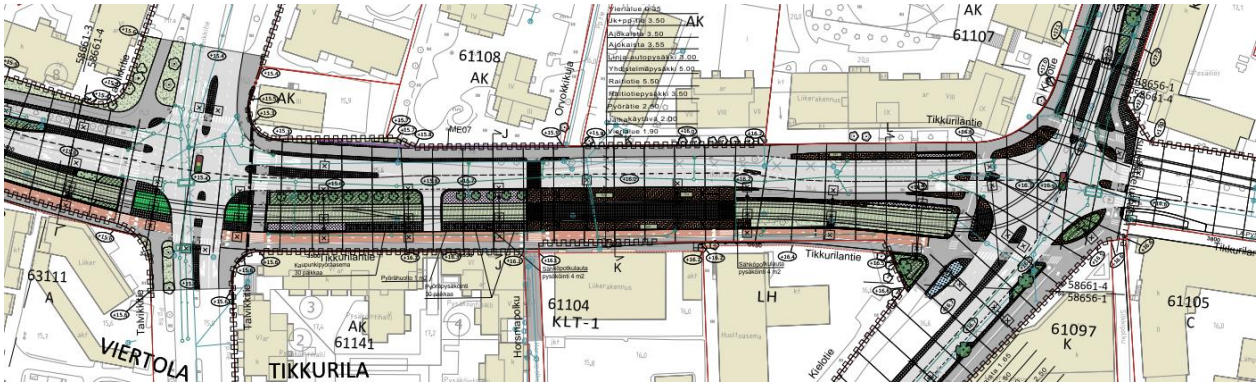

Kuva 21. Tikkurilantie välillä Talvikkitie – Kielotie. (Sweco, luonnos 12.1.2022)

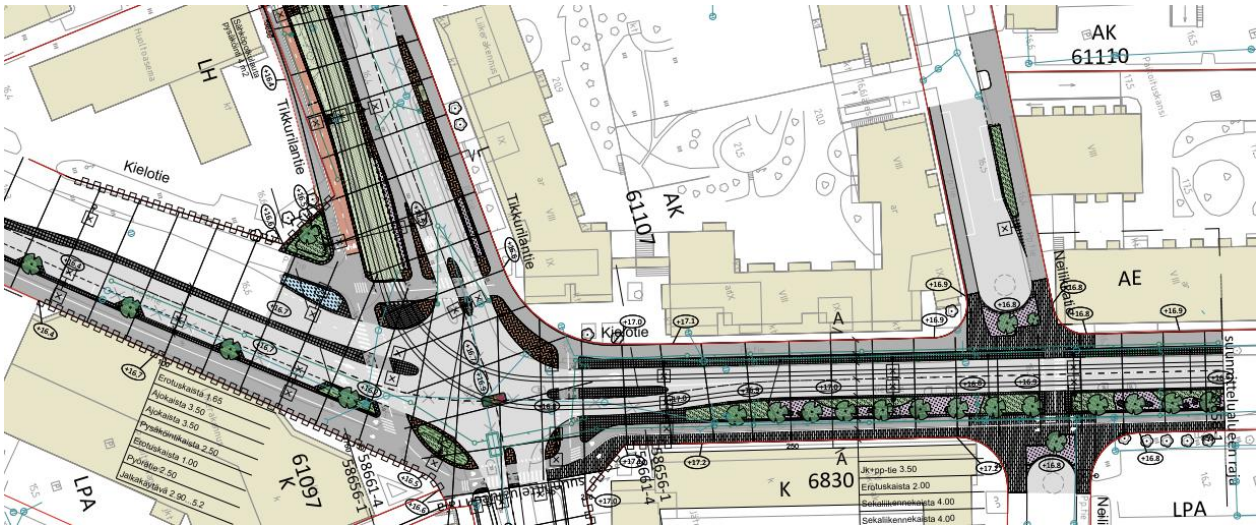

Kuva 22. Kielotie välillä Virnatie – Neilikkatie. (Sweco, luonnos 12.1.2022)

Ratikan kaavarunko

Vantaan ratikan reitin varrelle laaditaan sen kaupunkikehitystä ohjaava kaavarunko, joka kattaa ratikan pysäkeistä noin 800 metrin säteellä muodostuvan vyöhykkeen. Kaavarunko on yleiskaavaa tarkempi, mutta asemakaavaa yleisempi suunnitelma, jolla luodaan pitkän aikavälin visio ratikkakaupungista, määritellään tavoitemitoitus suunnittelualueen lisärakentamiselle, arvioidaan ratikkakaupungin kehittämisen vaikutukset ja aikataulutetaan alueiden kehittäminen pitkällä aikavälillä. Kaavarunko yhteensovittaa alueen maankäyttöön kohdistuvia tavoitteita ja tarkentaa Vantaan yleiskaavan 2020 maankäyttösuunnitelmaa. Kaavarunko toteutetaan oikeusvaikutuksettomana suunnitelmana, jonka ensisijainen tavoite on sitouttaa kaupungin eri toimialat toteuttamaan ratikkakaupunkia yhteisten periaatteiden mukaisesti.

Ratikan kaavarungon vaikutusten arviointi pitää sisällään laajemman kaupunkikehityksen vaikutusten arvioinnit, kuten taloudelliset vaikutukset.

Tavoitteena on, että kaavarunko voidaan hyväksyä kevään 2023 aikana.

Tikkurilan kaavarunko

Tikkurilan kaavarungon päivitys on käynnissä. Kaavarunko ohjaa asemakaavoitustyötä ja antaa suuntaa alueen kehitykselle. Kaavarungon suunnittelualue kattaa Tikkurilan kaupunginosan ja osan Hiekkaharjusta, Jokiniemestä, Kuninkaalasta ja Viertolasta. Kaavamuutosalueen itäosa kuuluu Tikkurilan kaavarungon alueelle. Kaavarunko tarkastelee Tikkurilan keskustan kehitystä vuoteen 2040 saakka. Se mahdollistaa 10 000 asukkaan ja 4 000 työpaikan lisäyksen alueelle.

Tikkurilan kaavarungossa (9.8.2021) on osoitettu Vantaan ratikan linjaus sekä pysäkit. Tikkurilantien ja Kielotien risteys on osoitettu kehitettävänä risteysalueena. Tikkurilantien suuntaisesti kulkee pyöräliikenteen baana. Horsmapolun ja Orvokkikujan välillä kulkee virkistys- ja viheryhteystarve.

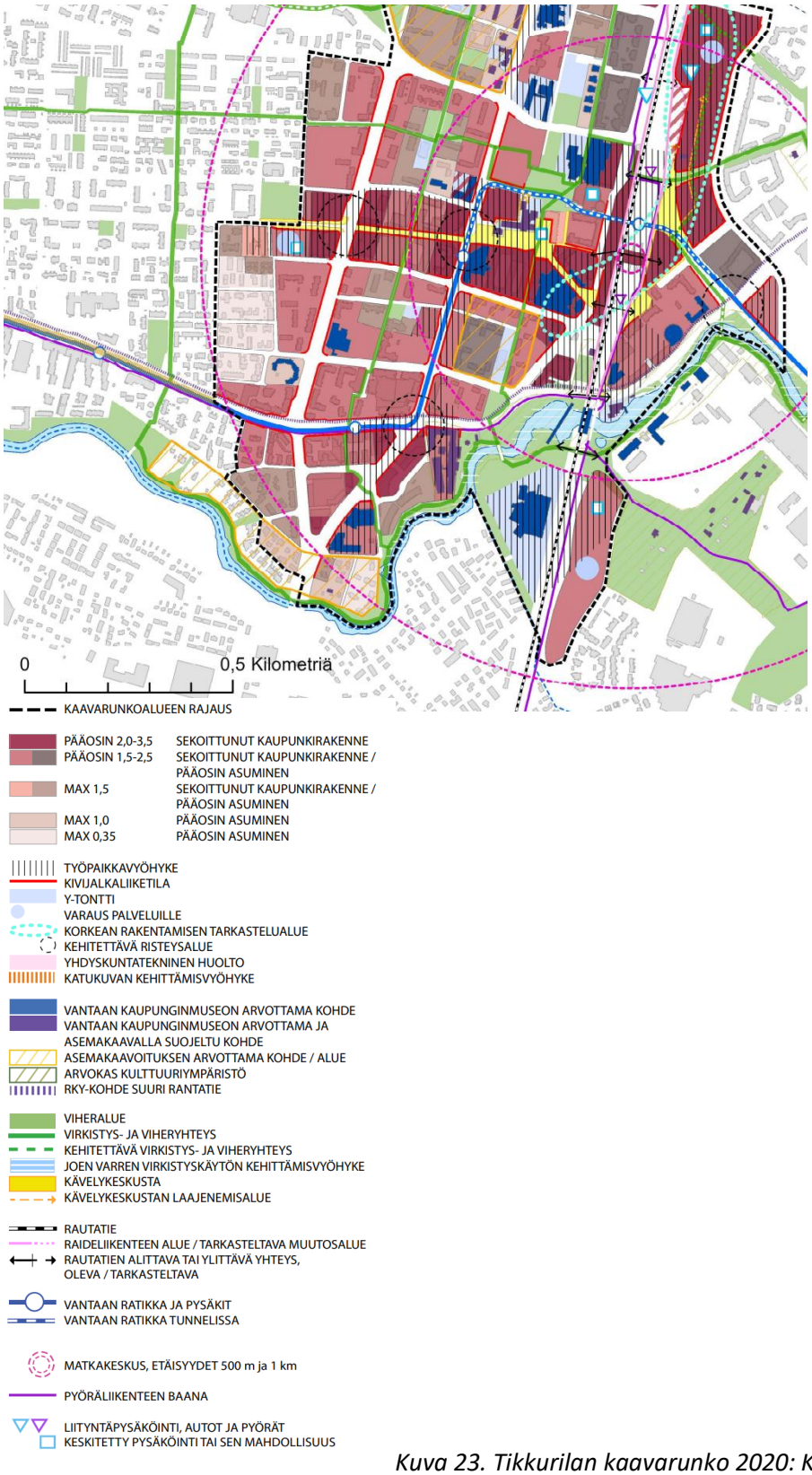

Kuva 23. Tikkurilan kaavarunko 2020: Kaupunkikuva ja –rakenne, asuminen ja työ. (Vantaan kaupunki)

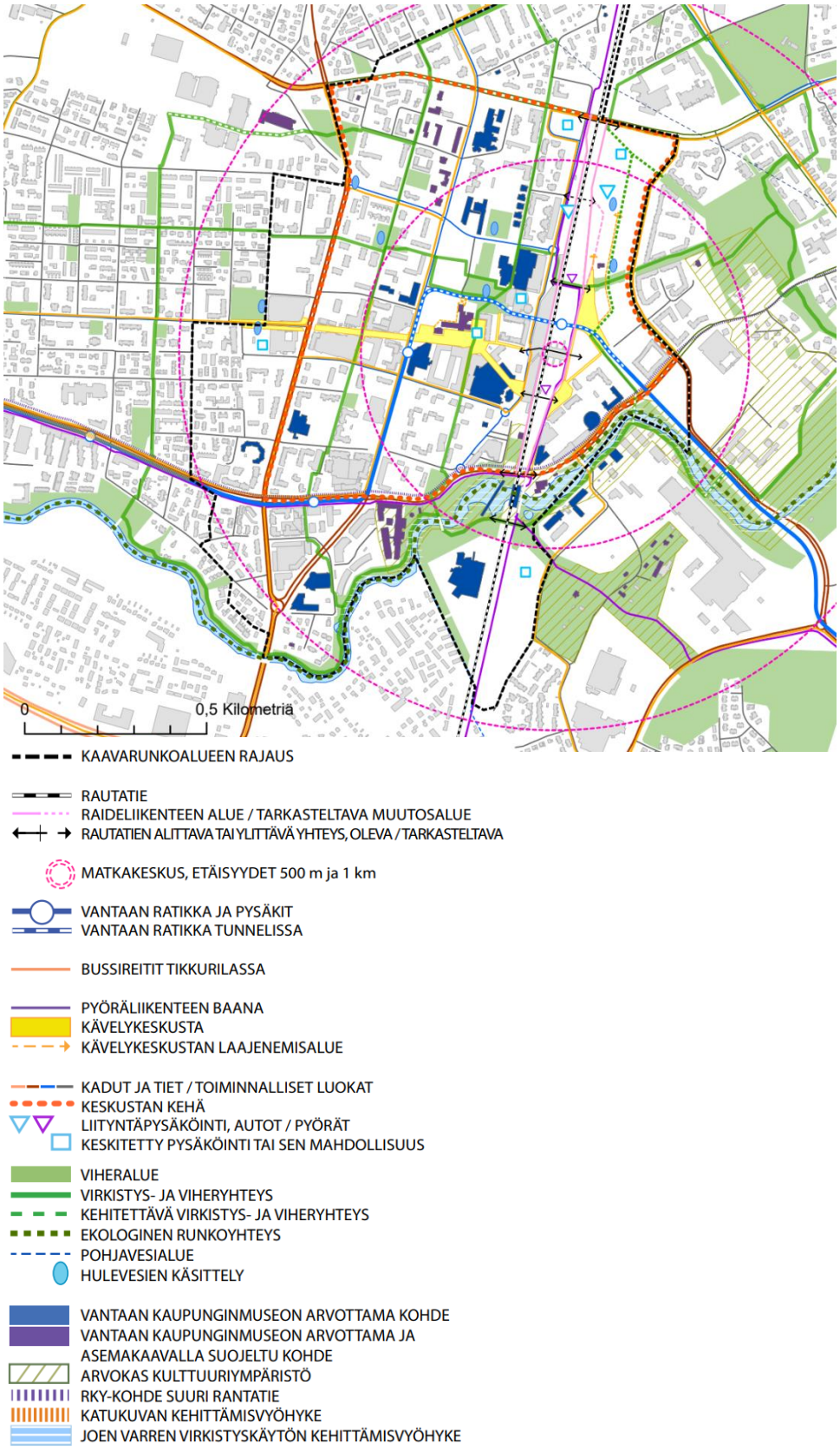

Kuva 24. Tikkurilan kaavarunko 2020: Liikenne, viheralueet ja hulevedet. (Vantaan kaupunki)

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.12.2019. Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi, että ratikan rakentamisen mahdollistava jatkosuunnittelu voidaan aloittaa suunnitelman pohjalta. Jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat.

Kaavoitus tuli vireille 23.11.2020 laajempana alueena numerolla 062800. Tämä asemakaavamuutos on erotettu omaksi muutosalueekseen katusuunnittelun edettyä ja sai työohjelmassa numeron 002458.

Ratikan asemakaavat ovat olleet vuoden 2022 ja ovat vuoden 2023 asemakaavoituksen työohjelmassa.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

Osallisia ovat ne, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa.

- Alueen maanomistajat ja maanvuokraajat
- Viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset (naapurit)
- Kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät,
- Asukas- ym. yhdistykset
- Kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- Kaupungin omat asiantuntijat

Osallisia ovat myös ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Väylävirasto (rautatie- ja vesialueet)
- Pelastuslaitos
- Vantaan kaupunginmuseo
- Suomen luonnonsuojeluliitto
- Tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt
- Uudenmaan liitto, HSY, HSL

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Ratikan jatkosuunnittelun osallistumis- ja arviointisuunnitelma ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” julkaistiin 23.11.2020 ja päivitettiin 17.9.2021. Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta. Viertolan kaavamuutoksen alueelta ei vastaanotettu yhtään mielipidettä.

Ratikan suunnittelusta järjestettiin neljä alueellista verkkotilaisuutta ja yksi koko linjaa koskeva. Yleisötilaisuudet järjestettiin 8.12.2020 (Länsimäki), 9.12.2020 (Hakunila), 16.12.2020 (Tikkurila) ja

17.12.2020 (Aviapolis) sekä 23.9.2021 (koko linjan suunnittelutilanne). Lisäksi järjestettiin puhelinpäivystys ja kysymyksiä ja näkemyksiä sai jättää myös sähköpostilla.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on kuvattu Vantaan ratikan OAS-vaiheen vuorovaikutusraportissa 22.3.2021. Erilaiset osallistumisen ja vaikuttamisen tavat koottiin työn aikana osallistuvavantaa.fi -alustalle.

Kaikille avoin ratikan kevätinfo järjestettiin 6.4.2022 (koko ratikan linja).

Asemakaavan valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 3.6.2022 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 3.6.-24.6.2022 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Vuorovaikutusmateriaalin julkaisusta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 3.6.2022 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Kirjeen mukana on liitteenä lähetetty yksityiskohtaiset tiedot kiinteistöillä tapahtuvista muutoksista. Puhelinaikoja järjestettiin nähtävillä olon aikana 2; 10.6.2022 ja 16.6.2022. Tänä aikana ei vastaanotettu puheluita. Mielipiteitä vuorovaikutusmateriaalista vastaanotettiin yhteensä 3.

Asemakaava-arkkitehti on ollut tavattavissa Aviapolis -teemapäivänä Ilmailumuseolla 9.6.2022 klo 14.00-19.00. Tapahtumassa sai tutustua ratikan suunnitelmiin ja Viertolan asemakaavamuutoksen valmisteluaineistoon.

Valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaalista saadut mielipiteet (tiivistettyinä)

BC Real Estate Oy:
BC:llä on omistuksessaan huoltoasemakäyttöön kaavoitettu (LH) tontti. Neste-K- konseptin käytössä oleva tontti toimii huoltoasemakiinteistönä. Mikäli ehdotettu liittymäkielto toteutusisi, pääsisi tontille kulkemaan ajoneuvoilla ainoastaan yhdestä suunnasta. Tikkurilantielle esitetty liittymäkielto heikentää merkittävästi tontilla olevan Neste-K- huoltoaseman toimintaedellytyksiä.

Katualueeksi muutettavaksi ehdotetulla alueella sijaitsevat tällä hetkellä Nesteen omistamat ja sen liiketoiminnan käytössä olevat polttoainesäiliöt. Niiden siirtäminen toisaalle aiheuttaisi merkittävän kustannuksen säiliöiden omistajalle Neste Markkinointi Oyj:lle.

BC:n näkökulmasta tontin pienenemisellä on huomattava kiinteistön arvoa alentava vaikutus myös kiinteistön rakennusoikeuden pienenemisen vuoksi.

Kaavoittajan vastaus:

Liittymät ja liikennöinti tontille ja sieltä kadulle on tarkistettu katusuunnittelun toimesta. Katualueen raja on tarkistettu ja säiliöt mahtuvat kaavassa osoitetulla tontille kokonaisuudessaan. Kielotien puolelta avataan tontille toinen liittymä korvaamaan Tikkurilantien puoleisen liittymän poistumista. Tontin pinta-alan pieneneminen ei vähennä tontin rakennusoikeutta, sillä tontin tehokkuusluku on muutettu rakennusoikeusluvuksi.

Neste Markkinointi Oy:
Neste Markkinointi Oy hallinnoi pitkäkestoisen vuokraoikeuden perusteella määräalaa huoltoasemakäyttöön kaavoitetusta tontista osoitteessa ….. . Tontin omistaa BC Real Estate Oy. Tontilla harjoitetaan polttonesteiden jakelun lisäksi myymälä-, kahvila- ja autonpesuliiketoimintaa.

Nesteen tarkoituksena on ollut jatkaa ja kehittää polttonesteiden jakelua nykypaikalla pitkälle tulevaisuuteen. Esitetyssä asemakaavan muutoksessa huoltoasemakiinteistön Tikkurilantien puoleiselle kiinteistön sivulle on esitetty liittymäkieltoa, josta tällä hetkellä on voimassa olevan asemakaavan sallima ajoliittymä. Huoltoasematoiminnan kannalta molempien ajoliittymien säilyttäminen on aivan olennainen asia. Kielotien kaistoja jakaa keskikoroke eikä kehätieltä lähestyttäessä huoltoasemakiinteistölle ole mahdollista kääntyä vasemmalle.

Säiliöautologistiikka toimittaa polttoaineet jakeluasemalle ja se edellyttää toimivia, turvallisia liikenneyhteyksiä katuverkolta tontille ja sieltä pois. Säiliöauto käyttää Tikkurilantien puoleista ajoliittymää poistuakseen tontilta ja ajoliittymän poistaminen ei mahdollistaisi säiliöauton ulosajoa. Osa tontista lunastettaisiin katualue käyttöön. Nesteen polttoainesäiliöt sijaitsevat osittain tuolla lunastettavaksi suunnitellulla alueella.

Kaavoittajan vastaus:
Liittymät ja liikennöinti tontille ja sieltä kadulle on tarkistettu katusuunnittelun toimesta. Katualueen raja on tarkistettu ja säiliöt mahtuvat kaavassa osoitetulla tontille kokonaisuudessaan. Kielotien puolelta avataan tontille toinen liittymä korvaamaan Tikkurilantien puoleisen liittymän poistumista.

Asunto-osakeyhtiö:
Asuntojen sisäänkäynnit ovat Tikkurilantien puolella. Jos nykyinen tila rakennuksen seinästä tontin rajaan jäisi alle kaksi metriä, niin rakennuksen ovelle ei pääse enää pelastusajoneuvolla tai muuttoautolla. Lumenauraus ei onnistu koneellisesti Lumen sijoittelu tontilla tulee mahdottomaksi

Kaavoittajan vastaus:
Rakennus on rakennettu aivan kiinni voimassa olevan asemakaavan osoittaman rakennusalan Tikkurilantien puoleiseen reunaan. Voimassa olevassa asemakaavassa Tikkurilantien puoleisella tontin sivulla tontin rajan ja rakennusalan väliin on osoitettu istutettavaksi tarkoitettu alueen osa. Pelastusajoneuvojen reittiä tai huoltoajoreittiä ei ole voimassa olevassa kaavassa osoitettu mielipiteessä esitetylle alueelle. 002458 asemakaavamuutoksen myötä istutettavaksi tarkoitettu alueen osa supistuu Tikkurilantien puoleisella rajalla. Pelastusreitti ja huoltoajot tontille kulkevat Ruokokujan kautta. Pelastuksen voi toteuttaa tontin pihan puolelta. Lumien sijoittelu ratkaistaan tontin sisäisillä järjestelyillä.

Valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaalin mielipiteiden perusteella kaavaan tehtiin yksi korjaus korttelissa 61104, jossa Kielotien puolelta poistettiin osa voimassa olevan asemakaavan ajoliittymäkiellosta.

Asemakaavaehdotuksen nähtävillä olo ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 13.12.2022 asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot. Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 18.1-16.2.2023 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 13 kappaletta ja vastaanotettiin 8 kappaletta. Muistutuksia vastaanotettiin kolme (3) kappale.

Muistutukset:

Muistuttaja 1:

Neilikkatien- ja Orvokkikujan pysäköinnin kanssa on tälläkin hetkellä vaikeuksia. Autoja pysäköidään jatkuvasti väärin, mikä aiheuttaa vaaratilanteita niin autoilijoille kuin jalankulkijoillekin. Parannus pitää tehdä sekä Neilikkatielle että Orvokkikujalle huolimatta siitä tuleeko Vantaan ratikka vai ei.

Neilikkatien ja Talvikkitien risteys. Liikennejärjestely puuttuu kaava-alueesta mutta se on aivan oleellinen osa ratikkakaavaa jos Talvikkitieltä ei kaavaehdotuksen mukaan enää saa kääntyä Kielotielle. Jo tällä hetkellä Talvikkitien risteyksessä kääntyminen Neilikkatieltä vasemmalle Talvikkitielle kohti Kehä kolmosta on ruuhka-aikana lähes mahdotonta. Kun Kielotien autokaistoja vähennetään, niin iso osa läpikulkevasta liikenteestä siirtyy kulkemaan Talvikkitielle (mikä ilmeisesti on kaavoittajan tarkoituskin), niin siellä liikennemäärä lisääntyy valtavasti. Silloin kääntyminen Neilikkatieltä Tikkurilantielle tulisi mahdottomaksi etenkin ruuhka-aikoina. Talvikkitien ja Neilikkatien risteykseen on rakennettava kiertoliittymä tai liikennevalot ajoneuvoliikenteen sujuvoittamiseksi sekä jalankulku- ja pyöräliikenteen turvallisuuden parantamiseksi.

Vastine:
Vantaan ratikka: Viertola kaava-alueeseen kuuluu Neilikkatien ja Kielotien liittymä. Neilikkatie ei kuulu kaava-alueeseen muilta osin. Neilikkatien ja Orvokkitien pysäköinti- ja liikennejärjestelyt eivät kuulu kaava-alueeseen 002458. Neilikkatien ja Talvikkitien risteys ei kuulu kaava-alueeseen.

Asemakaavassa 002458 Vantaan ratikka: Viertola kääntyminen Kielotieltä Neilikkatielle on katkaistu. Jatkossa Kielotieltä ei enää saa kääntyä Neilikkatielle. Tämä tulee rauhoittamaan Neilikkatien liikennettä, kun läpiajoliikenne Talvikkitieltä Neilikkatien kautta Kielotielle kielletään. Kielotiellä tulee olemaan sekaliikenne, jossa ratikan raiteet kulkevat kadun keskellä yhdessä ajokaistojen kanssa. Kielotiellä ajokaistoja vähennetään ja kevyen liikenteen kaistoja parannetaan.

Tikkurilantien ja Talvikkitien risteys tehdään liikennevalo-ohjattuna.

Ei toimenpiteitä.

Muistuttaja 2:
Neste Markkinointi Oy:
Neste pyytää, että asemakaavan muutosehdotuksessa Kielotien puoleiset liittymäkieltoalueet muutetaan siten, että polttonesteiden jakeluaseman säiliöauto pääsee poistumaan tontilta etelän suuntaan. Lisäksi Neste pyytää, että kaavaehdotuksessa otetaan huomioon tontin ja nykyisten maanalaisten polttonestesäiliöiden suojaetäisyydet.

Vastine:
Asemakaavaehdotuksessa esitetty liittymäkielto ja katualuerajaus LH-korttelissa on tarkistettu vastaamaan nähtävillä ollutta katusuunnitelmaehdotusta. Liittymäkieltoa siirretään Kielotien puolella ja liittymän kohtaa siirretään pohjoisemmaksi. Tikkurilantien varrella korttelialuetta levennetään hieman pohjoiseen, jolloin polttonestesäiliöt mahtuvat kokonaisuudessaan korttelialueelle.

Muistuttaja 3:
BC Real Estate Oy
Pyydämme, että kaavaehdotuksessa muutetaan liittymäkieltoaluetta siten, että polttonesteiden jakeluaseman säiliöauto pääsee poistumaan tontilta etelän suuntaan. Pyydämme, että tontin rajaa siirretään kaavaehdotuksessa niin, että nykyiset säiliöt ovat BC:n tontilla ja että rajan määrittelyssä otetaan huomioon säännösten mukainen suoja-alue.

Vastine:
Asemakaavaehdotuksessa esitetty liittymäkielto ja katualuerajaus LH-korttelissa on tarkistettu vastaamaan nähtävillä ollutta katusuunnitelmaehdotusta. Liittymäkieltoa siirretään Kielotien puolella ja liittymän kohtaa siirretään pohjoisemmaksi. Tikkurilantien varrella korttelialuetta levennetään hieman pohjoiseen, jolloin polttonestesäiliöt mahtuvat kokonaisuudessaan korttelialueelle.

Lausunnot:

Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY:

Asemakaavamuutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan. HSY toteaa, että kaavamuutosalueiden varrelle Tikkurilantielle sekä Kielotielle tulee muutoksia vesihuoltoverkostoon osittain ratikan tarvitseman tilan vuoksi, osittain nykyisen vesihuoltoverkoston kapasiteetin kasvattamisen tarpeen vuoksi sekä osittain vesihuoltoverkoston saneeraustarpeiden vuoksi. HSY lausuu, että uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikkahankkeen suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos:
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos tuo esille, että mikäli asemakaavamuutoksen kohteena oleville katualueille on sijoitettu pelastuslaitoksen käyttöön tarkoitettuja pelastusteitä, nostopaikkoja tai muita ajoreittejä, tulee tämä huomioida kyseisten katualueiden suunnittelussa ja lopullisessa toteutuksessa niin, ettei pelastuslaitoksen toimintaedellytykset tai katualueiden viereen sijoittuvien asuin- tai muiden rakennusten poistumisturvallisuus (mm. varatiet) missään tilanteessa vaarannu.

Vastine:
Pelastustiet, nostopaikat ja muut ajoreitit huomioidaan katualueiden jatkosuunnittelussa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes:
Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole lausuttavaa asemakaavamuutosta 002458 (kaupunginosat 61, Tikkurila ja 63, Viertola / Vantaan ratikka) koskien.

Vantaan kaupunginmuseo:
Vantaan kaupunginmuseon näkökulmasta ratikan kaavojen tausta-aineistossa olevat maininnat historian esiintuomisesta, sekä yleiskaavan Suuren Rantatien kehittämistä koskeva määräys tulee siirtää asemakaavaan määräystasolle. Kaupunginmuseo toteaa, että asemakaavamääräyksiä on annettu esimerkiksi alueelle rakennettavista meluaidoista, sähkönsyöttöasemasta ja katualueelle sijoittuvista pysäkeistä, joiden yhteyteen määräys historiallisen aiheen mukaan ottamisesta ympäristön suunnitteluun sopisi. Kaupunginmuseon mukaan määräyksellä tulisi taata, että Suuren Rantatien historian esiintuonti tulisi yleiskaavan linjauksen mukaan huomioiduksi yksityiskohtaisempia katu- ja puistosuunnitelmia laadittaessa.

Vastine:
Alueella sijaitsee Suuren Rantatien historiallinen tielinjaus. Asia on avattu kaavaselostuksen sivulla 11. Kaavaselostuksen sivulle 36 kaavan vaikutuksia käsittelevään osuuteen lisätään maininta siitä, että alueen jatkosuunnittelussa tulee huomioida alueen historia. Historiallisen taustan voisi tuoda esille katuympäristössä nostamalla niitä taiteen keinoin katualueen rakenteissa, kuten sähkönsyöttöasemien julkisivuissa sekä meluseinissä. Kaavassa on jo nyt annettu sähkönsyöttöasemista ja meluseinistä kaupunkikuvallinen määräys. Määräystä täydennetään täsmentämällä, että rakenteiden suunnittelussa voidaan tuoda alueen historiaa esille esimerkiksi taiteen keinoin. Lisäksi ratikan varrelle ollaan laatimassa taiteen yleissuunnitelmaa, jossa esimerkiksi katualueen rakenteita ja pysäkinympäristöjä voidaan hyödyntää taiteen paikkoina.

Helsingin Seudun Liikenne HSL:
HSL toteaa, että Vantaan ratikkaa ja siihen liittyvää joukkoliikennettä ollaan suunniteltu hyvässä yhteistyössä. HSL kuitenkin pyytää vielä tarkistamaan kaavamuutosalueiden A-kortteleiden polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärävaatimukset. HSL toteaa, että Vantaan Asuntoalueiden pysäköintimitoitus -ohjeessa on mainittu, että lähijunaan tai metroon tukeutuvilla alueilla korkeintaan 1000 m etäisyydellä asemasta sekä muilla vahvaan joukkoliikennetarjontaan tukeutuvilla alueilla, joissa on myös palveluja, minimimitoitus on vähintään 2 pyöräpaikkaa/asunto. Lisäksi muillakin alueilla vähintään 1 pyöräpaikka/30 k-m2.

Vastine:
Ratikan asemakaavamuutoksien tavoitteena on laajentaa katualuetta siten, että ratikka ja parannetut liikennejärjestelyt ja kevyen liikenteen väylät mahtuvat katualueelle. Kaavassa laajennetaan

katualuetta ja pienennetään muita alueita. Muilta osin kaava-alueen korttelit pysyvät voimassa olevan asemakaavan mukaisena.

Kaavatyö on aloitettu Vantaan kaupungin aloitteesta. Pysäköintimääräysten muuttaminen korttelialueilla aiheuttaisi tarpeetonta rasitetta kiinteistönomistajille. Pysäköintimääräyksiä tarkastellaan uudestaan alueen kortteleita koskevien kehityshankkeiden ja asemakaavamuutosten yhteydessä.

Uudenmaan Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus ELY:
ELY-keskus sanoo, että kaavaselostukseen on syytä päivittää yleiskaavoituksen ajantasainen tilanne. Vantaan kaupunki on kuuluttanut yleiskaavan 2020 voimaan.

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että katualueen leventämisellä ei ole suoraan merkittäviä vaikutuksia ilmastonmuutokseen. Ratkaisevaa vaikutusten kannalta kuitenkin on se, miten katualuetta käytetään ja kuinka tehokkaasti se ohjaa kestävien kulkumuotojen käyttöä. Kaavan tavoitteiden saavuttamiseksi resurssitehokkuuden lisäksi tulisi varmistaa esimerkiksi se, että pyöräilyn baana erotetaan jalankulusta ja että kaupunkipyörille ja pyöräpysäköinnille on tarvittavat tilavaraukset.

ELY-keskuksen mukaan jatkosuunnittelussa on varmistettava, että rakentamisessa tullaan käyttämään vähäpäästöisiä materiaaleja, jotta hanke on asemakaavan tavoitteiden mukainen sekä linjassa kaupungin resurssiviisauden tiekartan ja ilmastotavoitteiden kanssa. ELY-keskus tuo esiin, että kaavamääräyksillä voidaan edellyttää kierrätysmateriaalien käyttöä ja lisätä kasvillisuuden määrää ja näin varmistaa kaavan tavoitteiden toteutumista.

ELY-keskus katsoo, asemakaavaan vaikutusten arviointiin tulee lisätä sopeutumis- ja riskitarkastelu. Ilmastonmuutokseen sopeutumista ei käsitellä kaava-aineistossa ELY-keskuksen mukaan laisinkaan eikä aineistoon ole sisällytetty kyseistä arviota. ELY-keskus katsoo, että ratikalle on tehtävä sopeutumis- ja riskitarkastelu, jonka pohjalta tulee laatia yleissuunnitelmassa mainitut vihreän infrastruktuurin toimenpide-ehdotukset (kuten sadepuutarhat, tulva-altaat, puustovyöhykkeet ja läpäisevät päällysteet).

ELY-keskus huomauttaa, että kaava-alueelle tehdyt meluselvitykset tulee liittää kaava-aineistoon. Lisäksi ELY-keskus lausuu, että mikäli katu- ja raitioliikenteen yhteismelu kaavamuutoksen myötä kasvaa, tulee meluntorjuntatarve arvioida ja tarvittaessa ottaa kaavassa huomioon, vaikka melutason kasvu olisi pieni. Kaavassa tulee ELY-keskuksen mukaan pyrkiä siihen, että alueilla, joilla melutilanne on jo nykyisellään heikko, melutilanne ei kaavamuutoksen seurauksena entisestään heikkene. ELY-keskus huomauttaa, että olemassa olevien asuinrakennusten ulkovaipan ääneneristävyydet tulisi kaavatyössä selvittää tai vaihtoehtoisesti tulisi käyttää varovaisuusperiaatteen mukaisesti riittävän alhaista äänitasoeroa, koska vanhojen rakennusten ääneneristävyydet voivat olla heikompia kuin meluselvityksessä on oletettu.

ELY-keskus sanoo, että on hyvä, että kaavaan on merkitty meluesteen likimääräinen sijainti Viertolan koulun kohdalle. ELY-keskus toteaa, että kaavakartalle merkitty melueste näyttää kuitenkin olevan päiväkodin kohdalla hieman lyhyempi kuin meluselvityksessä on esitetty. ELY-keskus tuo esille, että asemakaavan tarkkuus ja toiminnan herkkyys huomioiden merkintää on syytä muuttaa meluselvityksessä esitetyn mukaiseksi.

ELY-keskus sanoo, että katualueen tärinä- ja runkomelumääräyksessä on viitattu VTT:n suosituksiin. ELY-keskus haluaa, että kaava-aineistossa avataan lukuarvot tärinän ja runkoäänen enimmäistasoille.

Vastine:
Asemakaavaehdotus ja -selostus on päivätty 15.11.2022. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan tammikuussa 2023. Hyväksyttäväksi menevään asemakaavaehdotuksen selostukseen päivitetään tiedot yleiskaava 2020:n voimaantulosta.

Kaavan ja Vantaan ratikan hankkeen ilmastovaikutuksista ja ilmastonmuutokseen sopeutumisesta on kerrottu kaavaselostuksen sivulla 35.

Kaikella rakentamisella on aina rakentamisvaiheessa ilmastovaikutuksia. Ratikan hankkeessa on kuitenkin tutkittu ja suunniteltu rakentaminen siten, että voitaisiin hyödyntää mahdollisimman paljon kierrätettyä materiaalia ja purkujätettä katurakenteissa. Materiaalit pyritään myös hankkimaan läheltä. Tarkemmat ratkaisut tehdään katusuunnittelun yhteydessä. Kaavamääräyksiä ei asiasta ole järkevä tehdä, sillä määräämällä tietynlaisia toteutustapoja katualueelle johtaisi ympäristölupamenettelyyn. Katualueiden suunnittelussa huomioidaan kaupungin tavoitteet ja strategiat.

Katualueen leventämisellä ei itsessään ole suuria ilmastovaikutuksia, mutta leveämmät katualuevaraukset mahdollistavat ratikan rakentamisen ja paremmat kevyenliikenteen väylät, jotka jo kannustavat kestävämpään liikkumiseen. Liikenteen ilmastovaikutukset ovat suuret, ja ratikan hankkeella pyritään vähentämään juuri liikenteen ilmastovaikutuksia ja vaikuttamaan kestävämpiin liikkumistottumuksiin. Kaavan korttelialueille on jätetty voimassa olevan asemakaavan mukaiset pysäköintimääräykset. Pysäköintimääräysten muuttaminen korttelialueilla aiheuttaisi tarpeetonta rasitetta kiinteistönomistajille. Pysäköintimääräyksiä tarkastellaan uudestaan alueen kortteleita koskevien kehityshankkeiden ja asemakaavamuutosten yhteydessä.

Kaavan katualueen tilavaraukset sisältävät erotellut jalankulku- ja pyöräkaistat sekä esimerkiksi hulevesialtaat, jotka osaltaan vastaavat ilmastohaasteisiin. Lisäksi katualueilla varataan tilaa puille ja muulle katukasvillisuudelle. Ratikan design-manualissa on esitetty erilaisia pinnoitevaihtoehtoja ja monilla paikoilla ratikan raiteet kulkevat nurmipohjalla. Resurssiviisaus, kestävyys ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen on siis otettu jo huomioon ratikan suunnittelussa. Katualueiden tarkempi suunnittelu tehdään katusuunnittelun yhteydessä.

Asemakaavan selostuksen sivuilla 39-41 on arvioitu melun vaikutukset kaavamuutosalueella. Selostuksessa on myös otteet meluselvityksestä kaavamuutosalueelta. Meluselvitys on esitetty kaavan lähdeaineistoissa. Ei ole tarkoituksenmukaista liittää kaikkia selvityksiä selostuksen liitteeksi. Kaikki ratikkaan liittyvät selvitykset on julkaistu ratikan verkkosivuilla kohdassa Selvityksiä ja aineistoja.
https://www.vantaa.fi/fi/asuminenja-ymparisto/liikenne/vantaanratikka/selvityksia-ja-aineistoja

Melutason nousu on otettu kaavassa huomioon. Tikkurilantien varrelle on osoitettu melueste Viertolan koulun piha-alueen suojaksi. Meluesteen sijainti on likimääräinen, joten sen esitetty pituus

saattaa poiketa hieman toteutettavasta meluesteestä. Jatkosuunnittelussa on kuitenkin huomioitava, että melueste täyttää meluntorjunnan kannalta vaatimuksensa. Kaavakarttaan korjataan meluesteen pituus vastaamaan päivitetyn meluselvityksen mukaista esteen pituutta.

Viertolan kaava-alueella on käyty mittaamassa asuinrakennusten ulkovaipan äänitasoero niissä kohteissa, joissa on epäilty ohjearvojen ylittyvän. Mittausten mukaan ohjearvot kuitenkin alittuvat. Asia käy ilmi meluselvityksen sivulta 21 ” Vaihteiden kohdalla sijaitsevissa asuinrakennusten Horsmakuja 4 ja 6 hankkeessa mitatut äänitasoerot ovat välillä 37–42 dB. Tikkurilantien ja Kielotien risteyksessä kaarteen kohdalla sijaitsevan asuinrakennuksen (Tikkurilantie 55) mitatut äänitasoerot ovat välillä 40– 44 dB.”

Kaavamääräyksessä on viitattu VTT:n suosituksiin. Kaavaselostuksen sivulla 42 on ilmoitettu tärinän asumismukavuuden ohjearvoksi < 0,30 mm/s. Runkoäänen ohjearvot ovat samat kuin liikennemelun ohjearvot. Runkomelukartta on esitetty kaavaselostuksen sivulla 42. Selostukseen lisätään suositukset tärinän- ja runkomelun ohjearvoista.

Vantaan Energia ja Vantaan Energia sähköverkot:
Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Asemakaavan alueella tulee säilyttää tarvittavat tilavaraukset kaapeleille ja muuntamoille. Vantaan Energia toteaa, että muuntamon M281 kohdalla Ruokokujan päässä Tikkurilantien katualueella [on] ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon (vm). Vantaan Energia toteaa, että mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:
Maanalaiset kaapelit ja kaukolämpöputket sisältyvät asemakaavassa esitetylle katualueelle. Yleisillä alueilla sijaitseville maanalaisille kaapeleille ei tarvitse osoittaa rasitetta. Kaapeleiden siirrot huomioidaan katutilan rakentamisen yhteydessä. Ruokokujan päähän on asemakaavaehdotuksessa osoitettu ohjeellinen rakennusala muuntamolle M281.

Uudenmaan liitto:
Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa otsikon mukaisesta kaavasta.

Viranomaisyhteistyö

Ratikan asemakaavoja on käsitelty ELY-keskuksen kanssa 7.10.2020, 11.5.2021 ja 10.2.2021.

Katusuunnittelun yhteydessä viranomaisyhteistyötä on tehty Uudenmaan ELY-keskuksen, Väyläviraston, pelastuslaitoksen sekä Helsingin seudun liikenteen (HSL) kanssa.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Valtuustokauden strategia esittää Vantaan innovatiivisena, rohkeana, rentona ja viihtyisänä, kestävyyden ja kiertotalouden edelläkävijänä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Kaupunkikeskuksille laaditaan omat kehittämissuunnitelmansa, joissa korostuvat alueiden myönteiset ominaispiirteet. Teemme keskuksista viihtyisiä ja turvallisia. Huolehdimme, että luonto on lähellä. Lisäksi mahdollistamme helpon liikkumisen kaupungissamme sekä hyvät toiminnalliset kehittymisedellytykset ja päivittäiset palvelut.

Vantaan ratikka mahdollistaa tiivistyvän kaupungin ja on valtuustokauden strategian yksi Vantaan tulevaisuutta rakentavasta neljästä kärkihankkeesta.

MAL-tavoitteet:

Vantaan ratikka kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus). Sopimuksella mahdollistetaan kestävän ja vähähiilisen kaupunkiseudun kehittäminen vuosien 2020–2031 aikana. MAL-sopimusten tavoitteena on yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että

- luodaan edellytyksiä liikenteeseen kohdistettujen ja joukkoliikennettä tukevien investointien täysimääräiselle hyödyntämiselle,
- edistetään uusien liikennepalvelujen syntymistä henkilö- ja tavaraliikenteessä,
- raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen osoitetaan vahvat panostukset.

Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Velvoittavaksi tavoitetasoksi on hyväksytty liikenteen kasvihuonekaasujen päästövähennys vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen. Kaupunkirakenne on resurssiviisaasti toteutettu. Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Hiilineutraali energia. Vantaalla vähennetään lämmityksen päästöjä ja Vantaan alueella on luovuttu lämmityksessä fossiilisista polttoaineista vuoteen 2030 mennessä.
- Materiaalien elinkaari ja kiertotalous. Edistetään vähähiilistä rakentamista, kiertotaloutta ja jakamistalouden kehittymistä.
- Monimuotoinen luonto. Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan suunnitelmallisesti.
- Vastuullinen Vantaa. Edistetään kestävään elämäntapaan, ympäristökasvatukseen ja koulutukseen sekä ympäristöjohtamiseen ja työn tekemisen tapoihin liittyviä toimenpiteitä. Tehdään ympäristövastuullisia hankintoja.

- Hiilinielut ja kompensointi. Hiilineutraaliustavoitteessa päästöjä on vähennetty vähintään 80 prosenttia vuonna 2030 verrattuna vuoteen 1990. Loput 20 prosenttia voidaan sitoa kasvillisuuteen, maaperään ja puurakentamiseen tai hankkimalla päästövähennystoimia muualle.

Vantaa on asettanut tavoitteekseen olla hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Hiilineutraaliin Vantaaseen tähtäävät toimenpiteet ovat osa resurssiviisauden tiekarttaa. Tavoitteeseen päästäkseen Vantaan tulee vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja kompensoida jäljelle jäävät päästöt esimerkiksi lisäämällä hiilinieluja tai rahoittamalla vähähiilisyyteen tähtääviä hankkeita muualla. Päästötavoitteen saavuttamiseksi tärkeimmiksi toimenpiteiksi on listattu:

- rakentamisen energiatehokkuuden parantaminen
- kaupunkirakenteen eheyttäminen ja kehittäminen
- joukkoliikenteen parantaminen

Vantaan ratikan tavoitteet (12.11.2018)

Vantaan ratikan tavoitteet on muodostettu yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä ja hyväksytty Vantaan kaupunginhallituksessa 12.11.2018. Raitiotien tärkeimmiksi päätavoitteiksi on määritetty:

1. Vantaan kansainvälisen saavutettavuuden ja joukkoliikenteen verkoston parantaminen.
2. Kaupunkikeskustojen kehittäminen ja houkuttelevien asuin- ja työpaikka-alueiden lisääminen.
3. Autoriippumattoman elämäntavan edistäminen.
4. Liikenteen ympäristöhaittojen vähentäminen.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavamuutoksessa varaudutaan ratikan rakentamiseen. Ratikan rakentaminen parantaa Vantaan paikallista ja kansainvälistä saavutettavuutta, lisää kestäviä liikkumisen muotoja, mahdollistaa kaupungin kasvamisen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä luo alueellista hyvinvointia ja houkuttelevuutta. Kaavassa osoitetaan riittävä tila ratikan infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle. Kaavamuutoksella levennetään katualuetta sen verran, että ratikka ja siihen liittyvä katuympäristö ja jalankululle ja pyöräilylle varatut parannetut yhteydet mahtuvat katualueelle. Kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Asemakaavaratkaisu perustuu ratikan ensimmäisen vaiheen katu- ja puistosuunnitelmiin, joissa on esitetty tilavarukset ratikan tarvitsemalle katutilalle. Varsinaiset yksityiskohtaiset katu- ja puistosuunnitelmat tarkennetaan tilavaraussuunnitelmista. Katu- ja puistosuunnittelun lähtökohtana on ollut vuonna 2019 valmistunut ratikan yleissuunnitelma, jonka suunnitteluratkaisuja on katu- ja puistosuunnittelussa tarkennettu. Vantaan ratikan ensimmäiset katusuunnitelmaluonnokset ovat valmistuneet Tikkurilan ja Hakunilan suuralueilla. Viertolan kaava-alueelle sijoittuvat suunnitelmat valmistuivat 12.1.2022. Katusuunnitelmaluonnokset toimivat osaltaan myös asemakaavan valmistelumateriaalina.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavan muutoksella levennetään katualuetta Tikkurilantiellä muuttamalla osia korttelialueista sekä puistoalueesta katualueeksi. Lisäksi Kielotiellä Neilikkatien risteyksessä muutetaan

katualuetta osin kävelykaduksi ja katkaistaan liittyminen Neilikkatieltä Kielotielle ratikan tuomien uusien liikennejärjestelyiden vuoksi. Katualueen muutokset perustuvat 12.1.2022 valmistuneisiin katusuunnitelmien tilavarauksiin.

Asemakaavan muutoksella muutetaan korttelien tehokkuuslukuja rakennusoikeusluvuksi. Kiinteistöjen kokonaisrakennusoikeudet eivät muutu pinta-alamuutosten myötä. Ajoyhteys- ja ajoliittymäkieltomerkintöjä muutetaan kortteleissa 61104. KLT-korttelin käyttötarkoitusmerkintä muutetaan Vantaalla yleisesti käytössä olevaksi KTY-merkinnäksi. Käyttötarkoitusmerkinnän muutos ei vaikuta korttelissa sallittuihin toimintoihin Melumääräyksiä on lisätty korttelin 61104 tontille 10. Kortteliin 63119 merkitään meluseinä. Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) sähkönsyöttöasemaa varten sijoittuu Tikkurilantien katualueelle Koiruohontien läheisyyteen. Ruokokujan päähän Tikkurilantien katualueelle on osoitettu ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon (vm). Muilta osin korttelialueet esitetään voimassa olevan asemakaavan mukaisina eikä asemakaavan muutoksella osoiteta uutta rakentamista.

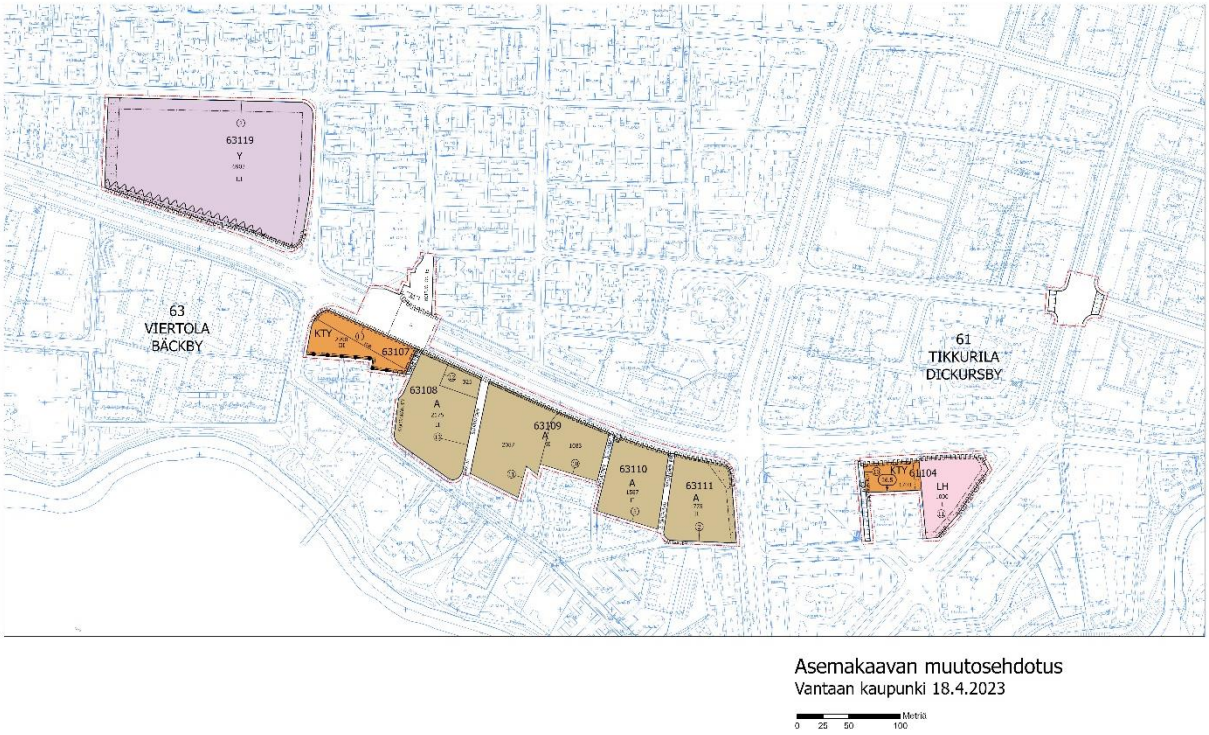

Kuva 25. Kuva kaavamuutosehdotuksesta.

4.1.1 Mitoitus

Asemakaavamuutoksessa rakennusoikeuksiin ei tule muutoksia. Rakennusoikeutta osoittavat tehokkuusluvut on kaavamuutoksessa muutettu rakennusoikeusluvuksi, jotta rakennusoikeudet pysyvät ennallaan tontin pinta-aloista riippumatta.

Kaava-alueen pinta-ala on 65 259 m². Rakennusoikeutta on yhteensä 21 628 k-m².

Asuinrakennusten korttelialueita (A) kaava-alueella on yhteensä 24 748 m². Rakennusoikeus on yhteensä 9 032 k-m².

Yleisten rakennusten korttelialueita (Y) on yhteensä 22 797 m². Rakennusoikeus on yhteensä 6 903 k-m².

Toimitilarakennusten korttelialueita (KTY) alueita on yhteensä 5 081 m². Rakennusoikeutta on yhteensä 4 693 k-m².

Liikennealueita on yhteensä 12 633 m². Katualueiden määrä kasvaa voimassa olevasta kaavasta 2 081 m².

Virkistysalueiden (VP) määrä pienenee kaavamuutoksen myötä 297 m²

Maanalaisia tiloja on yhteensä 3 236 m².

Tarkemmat tiedot löytyvät kaava-aineiston liitteenä olevasta tilastolomakkeesta.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Asemakaavassa on annettu melusuojaukseen, maaperän pilaantuneisuuden selvittämiseen ja puhdistamiseen, mahdollisen ratikkapysäkin kasvillisuuskattoon, katualueen tärinä- ja runkomelusuojaukseen, hulevesien hallintaan ja tulvareitteihin, työmaavesien käsittelyyn sekä rakennusten sisäilman laatuun liittyviä määräyksiä. Suunnittelualueelle sijoittuvasta sähkönsyöttöasemasta (et) on annettu kaupunkikuvallinen määräys.

Kaavan katutilan laatuun kiinnitetään ratikan katu- ja puistosuunnittelussa paljon huomiota. Katutilan suunnittelussa käytetään Ratikan Design Manualia (*Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020*), jossa on esitetty katutilan suunnittelun ohje. Ohje sisältää linjan kaupunkikuvallisen kokonaisuuden ja kaupunkikuvan laatua toteuttavat pysäkkialueiden materiaali- ja kalusteohjeet sekä kasvillisuuden käytön periaatteet. Ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan ja viihtyisän uuden kaupunkitilan tekeminen, vastuullisuuden huomioiminen, ekologisuuden vaaliminen ja hiilijalanjäljen hillitseminen.

4.3 ALUEVARAUKSET

Suunnittelualue koostuu asuntorakentamisen korttelialueista (A), yleisten rakennusten korttelialueesta (Y), huoltoasemien korttelialuetta (LH) sekä toimitilarakennusten korttelialueista (KTY). Asemakaavassa on mukana korttelialueita niiltä osin, kun katualuetta laajennetaan korttelialueelle.

4.3.1 Korttelialueet

A, asuntorakennusten korttelialue
Korttelialueiden rajauksia on tarkistettu ja Tikkurilantiehen rajautuvia tontin osia on muutettu katualueeksi. Rakennusoikeutta osoittavat tehokkuusluvut on muutettu kerrosalaneliömetreiksi, jotta rakennusoikeus pysyy ennallaan tontin pinta-alasta riippumatta. Tonttinumerot on tarkistettu. Rakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

KTY, toimitilarakennusten korttelialue
Korttelialueen 61104 rajausta on tarkistettu Tikkurilantien puoleiselta rajalta ja muutettu osin katualueeksi. KLT-korttelin käyttötarkoitusmerkintä muutetaan Vantaalla yleisesti käytössä olevaksi KTY-merkinnäksi. Käyttötarkoitusmerkinnän muutos ei vaikuta korttelissa sallittuihin toimintoihin. Alueelle saa sijoittaa liike- ja toimistotiloja sekä ympäristöä häiritsemättömiä teollisuus- ja varastotiloja. Tikkurilantien puoleiselle rajalle on osoitettu katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää. Ajo tontille tapahtuu Horsmapolun kautta. Uusi tonttinumero on 10. Rakennusoikeutta osoittava tehokkuusluku on muutettu kerrosalaneliömetreiksi, jotta rakennusoikeus pysyy ennallaan tontin pinta-alasta riippumatta. Tontille on annettu määräys, jonka mukaan toimistotilojen ja vastaavien työhuoneiden ääneneristävyys ΔL tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 30 dB. Rakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla,

jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

Korttelialueen 63107 rajausta on tarkistettu Tikkurilantien puoleiselta rajalta ja muutettu osin katualueeksi. Rakennusoikeutta osoittava tehokkuusluku on muutettu kerrosalaneliömetreiksi, jotta rakennusoikeus pysyy ennallaan tontin pinta-alasta riippumatta. Uusi tonttinumero on 11. Rakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

LH, huoltoasemien korttelialue

Korttelialueen 61104 rajausta on tarkistettu Tikkurilantien puoleiselta rajalta ja muutettu osin katualueeksi. Tikkurilantien puoleiselle rajalle on osoitettu katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää. Rakennusoikeutta osoittava tehokkuusluku on muutettu kerrosalaneliömetreiksi, jotta rakennusoikeus pysyy ennallaan tontin pinta-alasta riippumatta. Kielotien puolelta on avattu uusi ajoneuvoliittymä poistamalla ajoliittymäkieltomerkinnästä osa. Uusi tonttinumero on 11. Tontille on annettu määräys, jonka mukaan maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakennustoimenpiteisiin ryhtymistä. Rakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

Y, yleisten rakennusten korttelialue

Korttelialueen 63119 rajausta on tarkistettu ja tontista 2 muutetaan osa katualueeksi. Rakennusoikeutta osoittava tehokkuusluku on muutettu kerrosalaneliömetreiksi, jotta rakennusoikeus pysyy ennallaan tontin pinta-alasta riippumatta. Korttelin Tikkurilantien puoleiselle rajalle on osoitettu määräys meluesteen rakentamisesta. Merkintä osoittaa esteen likimääräisen sijainnin. Rakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla. Opetus- ja kokoontumistilojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB ja toimistotiloissa ja vastaavissa työtiloissa vähintään 24 dB.

4.3.2 Muut alueet

Katualueet

Katualueiden rajaukset perustuvat ratikan katusuunnitelmiin. Katualueiden rajauksia on tarkistettu katusuunnitelmaluonnosten tilavarausten 12.1.2022 mukaisiksi niin, että ratikka ja siihen liittyvä katuympäristö mahtuvat alueelle. Neilikkatien läpiajo Tikkurilantieltä on estetty muuttamalla osa Neilikkatien-Tikkurilantien risteyksestä jalankululle varatuksi kaduksi. Ajo kortteliin 61104 osoitetaan jatkossa Horsmakujan kautta. Liljapuiston eteläpuolelle katualueelle on osoitettu ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) katualueen sähkönsyöttöasemaa varten. Jos katualueelle sijoittuu raitiotien pysäkki, tulee sen katoksessa olla kasvillisuuskatto. Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Tärinä- runkomelusuojauksen suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Kaava-alue sijoittuu valmiiksi rakennettuun ympäristöön. Alueen uudistaminen aiheuttaa vaikutuksia erityisesti kaupunkikuvaan, liikenteeseen ja palveluverkkoon. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Asemakaavamuutoksella ei ole suoraan vaikutusta väestön rakenteeseen ja kehitykseen, sillä kaavassa ei osoiteta uusia alueita asumiselle.

Ratikan toteutuessa ratikkapysäkkien vaikutusalueella asuntokysyntä kasvaa sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Ratikan vaikutusalueella, noin 800 metrin säteellä, asukasmäärä tulee kasvamaan lähes 37 000 asukkaalla eli noin 74 % vuoteen 2050 mennessä. Asukasmäärän kasvu on ratikan vaikutusalueella huomattavasti suurempaa kuin keskimäärin kaupungissa. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Yhdyskuntarakenne

Asemakaavamuutoksella ei ole suoraan vaikutusta väestön rakenteeseen ja kehitykseen, sillä kaavassa ei osoiteta uusia alueita asumiselle.

Ratikan mahdollinen rakentaminen vauhdittaa maankäytön tehostamispotentiaalia ratikan vaikutusalueella. Ratikan pysäkkiympäristössä on potentiaalia keskustamaiselle tiiviille ja sekoittuneelle rakenteelle. Maankäytön kehittämispotentiaaliksi raitiotien varrella on arvioitu yli 3 miljoonaa kerrosneliömetriä asumiselle ja yli 1,6 miljoonaa kerrosneliömetriä työpaikoille. Tikkurilan alueella maankäytön kehittämispotentiaaliksi on arvioitu 1 100 000 k-m^2. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Vantaan ratikka luo edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen ja vahvistaa yhdyskuntarakenteen eheyttä Ratikka toteuttaa kaupungin tavoitetta kasvaa kestävästi ja sijoittaa kaupungin kasvu vahvojen joukkoliikenneyhteyksien varteen. Ratikka rakentaminen toteuttaa kaupungin strategian tavoitteita kaupungin tiivistämisestä sekä kaupungin elinvoiman ja vetovoiman lisäämisestä.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen.

Kaupunkikuva

Asemakaavamuutos muuttaa alueen kaupunkikuvaa jonkin verran, pääosin katualueen osalta. Kaavassa on osoitettu varaus meluesteelle korttelin 63119 kadun puoleiseen osaan. Melueste tulee suunnitella ja toteuttaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoiseksi. Rakennelman toteutuksessa voi tuoda esille alueen historiaa esimerkiksi taiteen keinoin.

Liljapuiston eteläpuolelle Tikkurilantien katualueelle on osoitettu varaus sähkönsyöttöasemalle (et). Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja kaupunkikuvaan sopivia. Rakennelman toteutuksessa voi tuoda esille alueen historiaa esimerkiksi taiteen keinoin.

Ratikan katukäytävän tarkempi suunnittelu tehdään ratikan katu- ja puistosuunnittelutyössä.

Asemakaavamuutoksen mukainen katualueen levennys ei alustavien katusuunnitelmaluonnosten (*Sweco 12.1.2022*) perusteella vaadi merkittäviä maanpinnan täyttöjä tai leikkauksia.

Raitiotien toteuttaminen lisää uuden kulkumuodon tiiviiseen kaupunkiympäristöön. Ratikan tavoitteena on olemassa olevan kaupunkivihreän vaaliminen niin paljon kuin mahdollista sekä sen lisääminen. Ratikan Design Manualin *(Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020)* mukaisesti ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan uuden kaupunkitilan tekeminen, raitiotielinjan sujuva kytkeytyminen alueen palveluihin ja liityntäliikenteeseen, ekologisuuden vaaliminen ja viihtyisyyden lisääminen.



Kuva 26. Raidealueen esimerkkitoteutus. Kuva Design Manual: Vantaan ratikkakatujen materiaalit ja kalusteet (Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 2020).

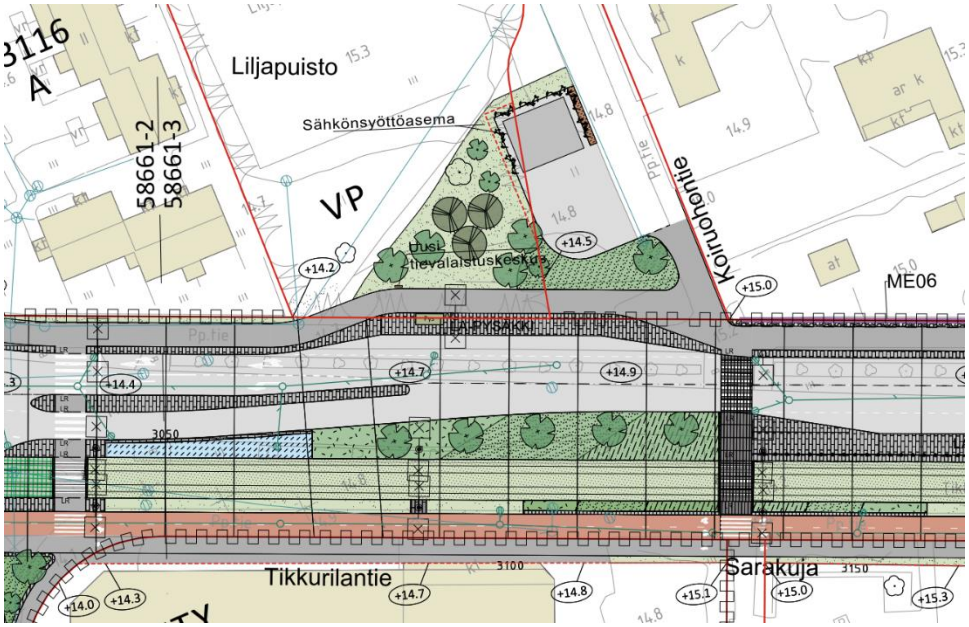

Kuva 27. Ote katusuunnitelmaluonnoksesta välillä Liljatie-Talvikkitie. Kuvassa näkyy Liljapuiston yhteyteen suunniteltu sähkönsyöttöasema. (Sweco, luonnos 12.1.2022)

Asuminen

Alueelle ei osoiteta uutta asumista. Nykyiset asuinrakennukset säilyvät.

Taloudelliset vaikutukset, palvelut ja työpaikat

Asemakaavamuutoksella ei sellaisenaan ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, eikä sillä osoiteta uusia palveluja tai työpaikkoja.

Ratikan rakentaminen lisää alueen palvelujen ja työpaikkojen saavutettavuutta ja luo edellytyksiä uusien syntymiselle. Pysäkin vaikutusalueella asuntokysyntä kasvaa sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Asukaskasvu tiivistyy Vantaalla muun muassa ratikkapysäkkien lähiympäristöihin, mikä mahdollistaa ja myös edellyttää palvelutarjonnan kasvua ratikan varrella. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019.)*

Ratikan yleissuunnitelmassa ratikan kokonaiskustannusarvio oli noin 393 miljoonaa euroa *(Ratikan yleissuunnitelma, Liite 15 Investointikustannukset).* Laskelmia tuloista ja menoista on tarkennettu loppuvuodesta 2022 ja uudestaan helmi-maaliskuussa 2023 (*Vantaan ratikan kustannusraportti, 16.3.2023*).

Rakentamiskustannukset koostuvat raitiotien ja pysäkkien, autojen ajokaistojen, pyöräteiden, jalkakäytävien, puurivien ja muun kadulle suunnitellun rakentamisesta. Lisäksi kustannukset on laskettu maanalaisen infran, kuten johtojen ja putkien, siirtämiselle ja uusien rakentamiselle sekä nykyisten rakenteiden purkamiselle. Kustannuksiin on laskettu materiaalit, suunnittelu ja rakentamisen kulut. Kaikki raitiotien rakentamisesta sekä ratikkakaduille että ympäröiville kaduille aiheutuvat muutokset on otettu huomioon rakentamiskustannuksissa. Esimerkiksi jalkakäytävien ja pyöräteiden parannukset on laskettu mukaan kustannuksiin.

Ratikkareitin katujen rakentamisen kustannusarvioita lasketaan parhaillaan katusuunnitelmien pohjalta. Kun katusuunnitelmaehdotus kultakin kadulta valmistuu, siitä lasketaan kustannukset. Kustannukset vaihtelevat katujen mukaan. Joulukuussa 2022 saatiin laskettua ensimmäiset osuudet Kyytitiellä ja Hakunilantiellä.

Kiinteistötaloudellisessa analyysissä *(Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitys 12.12.2022)* vertailtiin ratikan ja bussin tuottoa. Ratikan ja bussin tuottovertailussa ratikan kiinteistötaloudelliset tulot ovat 592,4 miljoonaa euroa ja bussin 272,8 miljoonaa euroa. Kiinteistötaloudelliset tulot muodostuvat maankäyttösopimuskorvauksista ja maan myynnistä toimitila- ja asuinrakentamista varten. Ratikan lisätuotto bussiin verrattuna on 320 miljoonaa euroa.

Verotulot koostuvat kiinteistöveroverokertymän kasvusta ja rakentamisesta palautuvasta verotulosta. Kaupunki saa enemmän kiinteistöveroja, kun rakentamista tulee enemmän ratikan myötä. Ratikan myötä kiinteistöverokertymän kasvuksi on vuonna 2019 arvioitu 120 miljoonaa euroa.

Vuoden 2019 arvion mukaan ratikan myötä 40 vuoden aikana Vantaa maksaa HSL:lle 315 miljoona euroa lisää kuntaosuutta ja HSL maksaa Vantaalle 337 miljoonaa euroa enemmän infrakorvauksia. Vaikutus Vantaan kaupungille on arvioitu olevan +23 miljoona euroa 40 vuoden aikana. Arvio päivitetään ratikan hankesuunnitelmaan keväällä 2023.

Tämänhetkisen MAL-sopimuksen mukaan valtio maksaa 30 prosenttia Vantaan ratikan suunnittelukustannuksista. Jos ratikka päätetään rakentaa, on mahdollista, että valtio maksaa 30 prosenttia rakentamiskustannuksista.

Arviot ratikkahankkeen tuloista ja kustannuksista tarkentuvat, kun suunnittelu edistyy.

Sosiaalinen ympäristö

Kaavalla ei osoiteta uutta asumista.

Ratikan rakentaminen parantaa alueen saavutettavuutta ja imagoa sekä lisää alueiden viihtyisyyttä ja houkuttelevia asuin- ja työpaikka-alueita. Ratikan pysäkkiympäristöt toteutetaan esteettöminä.

Virkistys

Kaavan toteuttaminen muuttaa pienen osan Liljapuiston puistoaluetta katualueeksi. Muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta puistoalueen nykyiseen käyttöön.

Ratikan toteuttaminen parantaa yleisesti nykyisten virkistysalueiden saavutettavuutta kuten suunnittelualueen eteläpuolelle sijoittuvan Keravanjoen jokirannan saavutettavuutta.

Kulttuuriperintö

Kaavalla ei ole vaikutuksia arvokkaaseen kulttuuriperintöön tai muinaisjäännöksiin.
Alueen historiaa ja Suurta Rantatietä voi tuoda esille uusien rakenteiden, kuten meluesteen ja sähkönsyöttöaseman suunnittelussa ja toteutuksessa esimerkiksi taiteen keinoin. Viertolan koulu on syksyllä 2021 suoritetun Vantaan 1980-1990 toimitilarakennusten inventoinnin perusteella todettu suojeluarvoiltaan vähäiseksi, eikä kohteella ole suojelutarvetta.

Liikenne

Hankkeella edistetään seudullisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta sekä varmistetaan edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen.

Autoliikenne

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen. Asemakaavamuutoksen ja raitiotien mahdollinen toteuttaminen vaikuttaa ajojärjestelyihin Kielotiellä, Neilikkatiellä sekä Tikkurilantiellä. Kielotiellä raitiotie on suunniteltu kulkemaan katualueen keskellä ajoväyliä pitkin yhdessä ajoneuvoliikenteen kanssa samalla kaistalla. Ajo Neilikkatieltä Kielotielle katkaistaan. Osa Neilikkatiestä Kielotien risteyksen kohdalla muutetaan kevyen liikenteen kaduksi. Tikkurilantiellä raitiotie kulkee katualueen eteläosassa, ajoneuvoliikenteestä erotettuna.

Kaava-alueen itäosassa korttelissa 61104 huoltoasematontin (LH) ja toimitilarakennusten tontin (KTY) nykyiset liittymät Tikkurilantieltä poistuvat käytöstä kaavan toteuttamisen myötä. LH-korttelin nykyinen liittymä Kielotien puoleisella rajalla säilyy ennallaan ja Kielotielle osoitetaan toinen uusi liittymän paikka korvaamaan Tikkurilantien liittymän poistuminen. Yhdistelmäperävaunujen kääntymisen ajourat on tarkistettu tontilla ja Kielotien katualueella. KTY-korttelissa uusi liittymä on osoitettu korttelin länsipuoleisen Horsmapolun kautta. Muilta osin kaava-alueen liittymät säilyvät ennallaan. Ajoneuvoliittymäkieltoja lisätään korttelissa 61104 sekä Tikkurilantien vastaisille kevyen liikenteen kaduille.

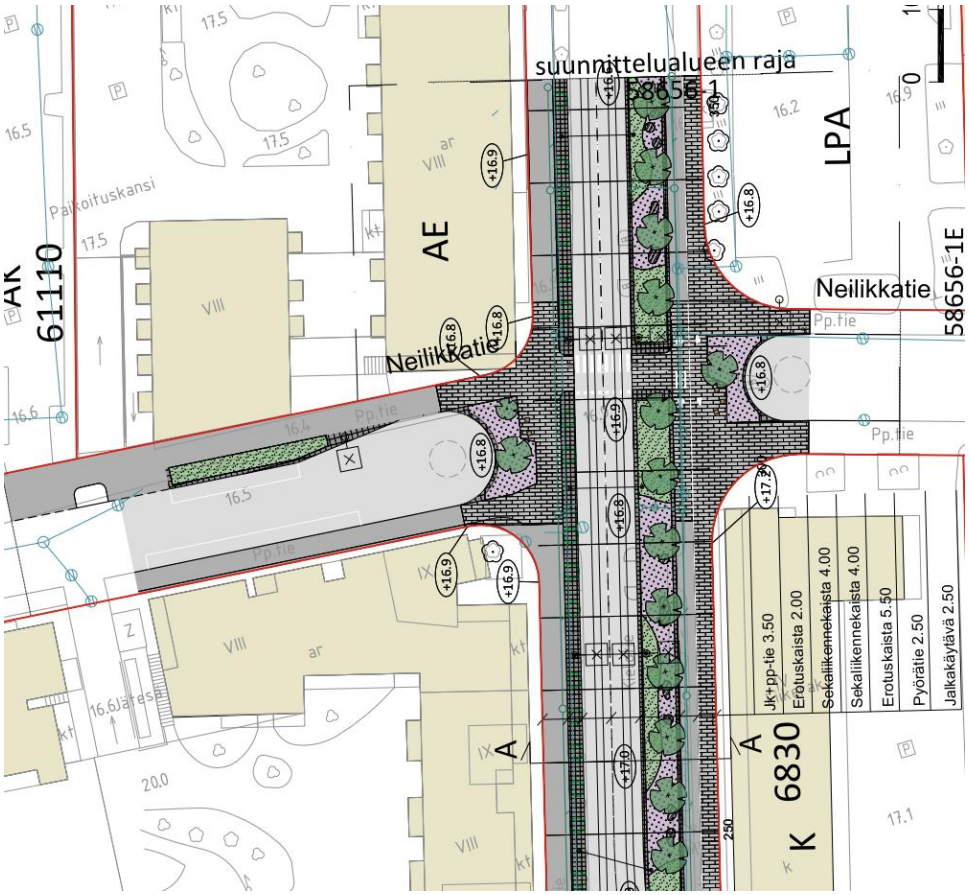

Kuva 28. Asemakaavan toteutuessa Neilikkatien läpiajo Kielotien läpi estyy. Ote katusuunnitelmaluonnoksesta välillä Virnatie-Neilikkatie. (Sweco, luonnos 12.1.2022)

Raitiotien rakentaminen ja liikennöinti vaikuttaa henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Joukkoliikenteen parantuva palvelutaso vaikuttaa henkilöautojen matkamääriin, suoritteisiin ja sitä kautta tieliikenteen päästöihin ja ruuhkautumiseen. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Joukkoliikenne

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen. Suunnittelualueelle korttelin 61104 pohjoispuolelle sijoittuu Silkkitehtaan pysäkki ja Viertolan koulun eteläpuolelle Viertolan pysäkki. Arvioidut matka-ajat Silkkitehtaan ja Viertolan pysäkeiltä Lentoasemalle, Jumbolle ja Tikkurilan on esitetty alla olevassa taulukossa.

Matka-aika ratikalla	Lentokenttä	Jumbo	Tikkurilan asema
Silkkitehdas	23 min	12 min	3 min
Viertola	22 min	10 min	5 min

Ratikan rakentamisen myötä matkustus painottuu joukkoliikenteeseen. Vuonna 2030 joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa ratikan käytävässä noin prosenttiyksiköllä ja Vantaan ratikalla arvioidaan päivittäin matkustavan noin 82 000 matkustajaa. Vuonna 2050 määrän arvioidaan ylittävän jo 100 000 matkustajaa. Vantaan ratikka tarjoaa houkuttelevan joukkueliikennepalvelun bussiyhteyttä lyhyemmillä matka-ajoilla ja paremmalla täsmällisyydellä. Vantaan ratikka luo korkean tason poikittaisen joukkoliikenneyhteyden Lentoaseman, Aviapoliksen, Tikkurilan, Hakunilan, Mellunmäen ja usean pienemmän joukkoliikenteen solmupisteen välille. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019).*

Ratikan suunnittelu ja toteuttaminen on yksi Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartan (28.2.2022) toimenpiteistä. Vantaan ratikka kytkeytyy myös koko pääkaupunkiseudun laajaan raideliikenneverkkoon ja kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus).

Kävely ja pyöräily

Raitiotien suunnittelun tavoitteena on turvallisen liikenneympäristön syntyminen. Ratikan katusuunnitelmissa jalankulun ja pyöräilyn olosuhteet on suunniteltu turvallisiksi, sujuviksi ja selkeiksi erityisesti raitiotien ja katujen ylityskohdissa *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019).* Parannetut jalankulun ja pyöräilyn reitit näkyvät asemakaavassa leveämpänä katualuevarauksena.

Ratikan yleissuunnitelman jälkeen on laadittu pyöräliikenteen tarkastelu ratikan varrella *(WSP Finland Oy, 2020*), jossa Tikkurilantien eteläpuolelle on määritelty pyöräilyn baana, joka mahdollistaa nopean ja sujuvan yhteyden aluekeskusten välillä. Baanat on suunniteltu erityisesti pitkämatkaiseen ja nopeavauhtiseen pyöräilyyn. Baana on erotettu jalankulkuväylästä, mikä parantaa kevyen liikenteen olosuhteita ja turvallisuutta.

Katusuunnitelmaluonnosten mukaan Silkkitehtaan pysäkin yhteyteen on esitetty 30 paikkainen kaupunkipyöräasema, 30 paikkainen pyöräpysäköinti sekä 2 kpl 4 m2:n suuruista sähköpotkulauta-aluetta. Viertolan pysäkin yhteyteen on osoitettu 20 paikkainen kaupunkipyöräasema, 40 paikkainen pyöräpysäköinti sekä 2 kpl 4 m2:n suuruista sähköpotkulauta-aluetta.

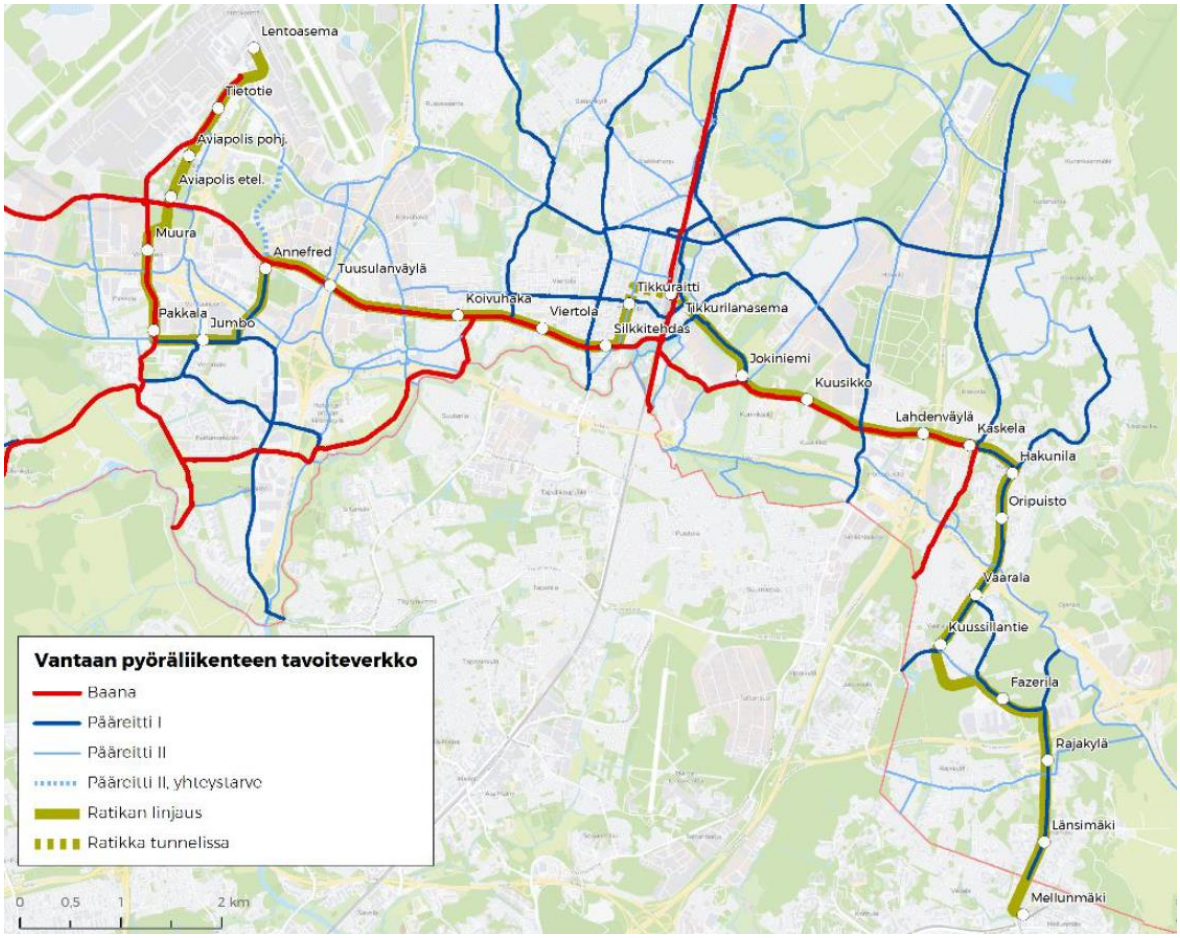

Kuva 29. Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko (WSP Finland Oy 2020).

Ratikan rakentaminen tulee vaikuttamaan kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin rakentamisen aikana. Nämä vaikutukset pyritään minimoimaan rakentamisen vaiheistuksella sekä esimerkiksi huolellisella opastuksen suunnittelulla ja toteutuksella.

Toteutuessaan Vantaan ratikka sekä siihen liittyvä muu katusuunnittelu edistää joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä sekä palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta.

Vesihuolto

Vedenjakelu ja jätevesiviemäröinti

Kaavamuutosalueiden varrelle Tikkurilantielle sekä Kielotielle tulee muutoksia vesihuoltoverkostoon osittain ratikan tarvitseman tilan vuoksi ja osittain nykyisen kapasiteetin kasvattamisen tarpeen vuoksi.

Uusittavien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikan katusuunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa.

Hulevesien hallinta ja hulevesiviemäröinti
Asemakaavan muutosalueella vettä läpäisemättömän pinnan määrä tai hulevesimäärä ei lisäänny oleellisesti nykytilanteeseen verrattuna. Alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen niiden johtamista hulevesiviemäriverkostoon. Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit. Hulevesien hallinnassa ja johtamisessa tulee suosia luonnonmukaisia ja maanpäällisiä ratkaisuja.

Ympäristöhäiriöt

Melu

Vantaan raitioradan meluselvitys on valmistunut 31.8.2022 *(Sitowise Oy*). Selvityksessä laskettiin melumallinnuksen keinoin nyky- ja ennustetilanteen päivä- ja yöajan keskiäänitasot. Meluntorjuntatarve määritettiin melutason muutoksen ja raitioliikenteen aiheuttaman melun perusteella. Rakenteellista meluntorjuntaa esitetään kohteissa, joissa raitioliikenteen aiheuttama melu ylittää ohjearvon ja raitio-, tie- ja katuliikenteen yhteismelu hankkeen myötä huomattavissa määrin kasvaa (yli 2 dB).

Tikkurilantien varrella välillä Talvikkitie-Kielotie (paaluväli 8400–8700) on rakennuksia lähimmillään 10 metrin etäisyydellä kadusta tai radasta. Nykytilanteessa tien eteläpuolen oleskelualueet eivät sijoitu ohjearvot (55 dB) ylittävälle melualueelle. Ennustetilanteessa tie-, katu- ja raitioliikenteen yhteismelu kaava-alueen julkisivulla on päivällä 63 dB ja yöllä 58 dB. Raitioliikenteen aiheuttama suurimmat julkisivun keskiäänitasot päivällä ja yöllä ovat 60 ja 59 dB. Julkisivuihin kohdistuva suurin enimmäisäänitaso (LAmax) on 74 ja 75 dB. Sisämelutason ohjearvot LAeq7-22 45 dB ei ylity kaava-alueella ennustetilanteessa. Toimistotilojen ja vastaavien työhuoneiden ääneneristävyys ΔL tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 30 dB. Selvityksen perusteella Tikkurilantielle välille Talvikkitie-Kielotie ei kohdistu meluntorjuntatarvetta kaava-alueella.

Tikkurilantien varrella välillä Liljatie-Talvikkitie (paaluväli 8000–8400) nykytilanteessa päiväajan melun yli 55 dB alueet ulottuvat useille oleskelupihoille. Päiväajan melun yli 55 dB ja yöajan melun yli 50 dB alueet ulottuvat noin 60 metrin etäisyydelle Tikkurilantiestä. Ennustetilanteessa ilman torjuntaa tie- ja raitioliikenteen yhteismelun suurin julkisivun keskiäänitaso (LAeq, päivä) on kaava-alueella 65 dB. Ohjearvot ylittyvät osalla oleskelualueita. Raitioliikenteen aiheuttama suurin julkisivun keskiäänitaso (LAeq, päivä) on kaava-alueella 60 dB. Julkisivuihin kohdistuva suurin enimmäisäänitaso (LAmax) on kaava-alueella 77 dB. Tikkurilantietä lähimpänä olevien oleskelupihojen melutasot ylittävät paikoin melun ohjearvot. Raitioliikenteen vaikutus oleskelupihojen meluarvoissa on alle 2 dB. Keskiäänitason ohjearvot 35 dB ja 30 dB sekä enimmäisäänitason tavoitearvo

45 dB eivät ylity kaava-alueella, kun oletetaan rakenteiden ääneneristyksen olevan tavanomainen 30 dB ja kaavamääräysten mukainen 32 dB ja 34 dB niissä rakennuksissa, joita kaavamääräys koskee. Selvityksen perusteella Tikkurilantielle välille Liljatie-Talvikkitie ei kohdistu meluntorjuntatarvetta kaava-alueelle.

Tikkurilantiellä Viertolan koulun (paaluväli 7700–8000) ulko-oleskelualueet ovat kadun ja koulun välissä 50–65 dB päivämelualueella. Nykytilanteessa päiväajan melutasot ylittyvät osalla koulun oleskelualueilla. Ennustetilanteessa ilman torjuntaa tie- ja raitioliikenteen yhteismelun suurin julkisivun keskiäänitaso (LAeq, päivä) on 63 dB. Ennustetilanteessa tie- ja raitioliikenteen yhteismelun päiväajan melutasot ylittyvät koulun oleskelualueilla. Raitioliikenteen aiheuttama suurin julkisivun keskiäänitaso (LAeq, päivä) on kaava-alueella 56 dB ja raitiotien aiheuttama suurin enimmäisäänitaso (LAmax) on kaava-alueella 68 dB. Raitioliikenteen aiheuttamat päiväajan melutasot ylittyvät koulun oleskelualueilla. Tiemelu on kuitenkin noin 3 dB voimakkaampi kuin raitioliikenteen melu. Kohteessa on meluntorjuntatarve koulun oleskelualueella. Sisämelun keskiäänitason ohjearvot 35 dB ja 30 dB sekä enimmäisäänitason tavoitearvo 45 dB eivät ylity, kun oletetaan rakenteiden täyttävän tavanomaisen äänitasoerovaatimuksen 30 dB. Selvityksen perusteella meluntorjuntaratkaisuksi on esitetty kahta meluseinää pituudeltaan noin 160 metriä ja molempien korkeus on tsv +3m (kadun tasausviivasta). Torjunnan sijoittelun haasteena on tasoliittymät, kevyenliikenteenväylät, suojatiet, puusto, risteysalueiden näkemävaatimukset, bussipysäkit sekä kaavan mukaiset kävelyyhteydet. Kulkuyhteysaukot heikentävät suojaustehoa siten, että ohjearvo hieman ylittyy myös meluntorjunnan kanssa. Torjuntaa voidaan tarvittaessa tehostaa joko korottamalla meluseinää tai mikäli mahdollista, lomittaa melueste kulkuaukon kohdalta.

Meluselvityksen 2022 (*Sitowise Oy*) pohjalta asemakaavassa korttelin 61104 tontille 10 on annettu melumääräys, jonka mukaan toimistotilojen ja vastaavien työhuoneiden ääneneristävyys ΔL tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 30 dB. Yleisten rakennusten korttelialueelle on annettu melumääräys, jonka mukaan opetus- ja kokoontumistilojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 30 dB ja toimistotilojen ja vastaavien työhuoneiden ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 24 dB. Yleisten rakennusten korttelialueen kadun puoleiselle rajalle on annettu määräys, jonka mukaan alueelle on rakennettava melueste.



Kuva 30. Ote tieliikennemelun ja raitiotien yhteismelun päiväaikaisesta ennustetilanteesta Tikkurilantiellä. (Sitowise 31.8.2022) Kaava-alue näkyy kuvassa punaisella rajattuna.

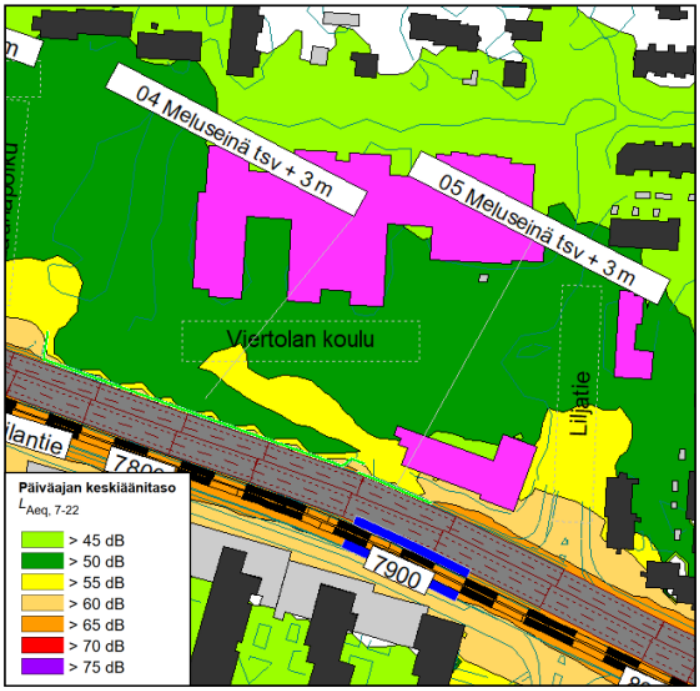

Kuva 31. Tikkurilantien päivämelutilanne jatkosuunnitteluun esitettävällä meluntorjunnalla Viertolan koulun kohdalla. (Sitowise 31.8.2022)

Tärinä- ja runkomelu

Vantaan ratikan tärinä- ja runkomeluselvityksen (*Sweco, 23.5.2022*) mukaan kaava-alueeseen kuuluvat rakennukset Kielotien varrella sijoittuvat runkomelun riskialueen (45 dB) välittömään läheisyyteen.

Kaavassa on annettu suunnittelua koskeva määräys, jolla pyritään varmistamaan, ettei raitiotieliikenteestä aiheudu sen lähiympäristön rakennuksiin merkittävää runkomelu- tai tärinähaittaa. Määräyksen mukaan, mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.

Raitiotien suunnitelmaratkaisut tehdään niin, että tärinä pysäytetään ratarakenteisiin. Käytettäviä teknisiä menetelmiä on erilaisia ja niiden tarkempi suunnittelu tehdään katu- ja rakennussuunnitelmavaiheessa.



Kuva 32. Raitiovaunuliikenteen aiheuttamat runkomelun riskialueet Tikkurilantiellä Kielotien ja Viertolan koulun välillä. (Sweco, 23.5.2022)



Kuva 33. Raitiovaunuliikenteen aiheuttamat runkomelun riskialueet Tikkurilantiellä Viertolan koulun ja Backbynpuiston välillä. (Sweco, 23.5.2022)

VTT:n suositukset värähtelyluokista ja runkomelun ohjearvoista on esitetty alla *(Sweco, 23.5.2022).*

Värähtely-luokka	Kuvaus olosuhteista	$v_{w,95}$ (mm/s)
A	Hyvät asuinolosuhteet *Ihmiset eivät yleensä havaitse tärinää*	≤ 0,10
B	Suhteellisen hyvät olosuhteet *Ihmiset voivat havaita tärinän, mutta se ei ole yleensä häiritsevää*	≤ 0,15
C	Suositus uusien rakennusten ja väylien suunnittelussa *Keskimäärin 15 % asukkaista pitää tärinää häiritsevänä ja voi valittaa häiriöstä*	≤ 0,30
D	Olosuhteet, joihin pyritään vanhoilla asuinalueilla *Keskimäärin 25 % asukkaista pitää tärinää häiritsevänä ja voi valittaa häiriöstä*	≤ 0,60

Rakennustyyppi	Runkomelutaso L_{prm} (dB)
Radio-, tv- ja äänitysstudiot, konserttisalit	25-30
Asuinhuoneistot	30/35*
Hoito- ja sosiaalihuollon laitokset, majoitustilat	30/35*
Kokoontumis- ja opetustilat	35
Toimistot, kaupat, näyttelytilat, museot	40/45*

*Kuva 34. VTT:n suositukset värähtelyarvoista ja runkomelun ohjearvoista. * Avoradat: Mikäli kaavamääräyksessä on annettu ohje julkisivun ilmaääneneristävyydestä, on suositeltavaa käyttää runkomelutason tiukempaa raja-arvoa. Lähde: Sweco 23.5.2022.*

Ilmanlaatu

Kaava-alueen asuinkortteleissa määrätään koneellisten ilmanvaihtojärjestelmien asentamisesta. Rakennus tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

Itse raitioliikenteellä ei ole vaikutusta ilmanlaatuun tai ilmanlaatu voi jopa hieman parantua raitiotieosuuksilla linja-autokaluston käytön vähentyessä. Rakentamisen aikana pölyämisen ja työkoneiden päästöt voivat väliaikaisesti heikentää ilmanlaatua. Pienhiukkasten ja typpidioksidin pitoisuudet tulevat arvioiden mukaan ajoneuvokannan muuttuessa laskemaan, mikä parantaa ilmanlaatua.

Maaperän pilaantuneisuus

Suunnittelualueelta laaditun PIMA-riskien selvityksen *(Golder Associates Oy 2020)* mukaan huoltoaseman korttelissa (LH) maaperän tila tulee selvittää. Korttelille on kaavassa annettu määräys, jonka mukaan maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperän tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Rakentamisen aikaiset ympäristöhäiriöt

Vantaan ratikan ja siihen liittyvän katuympäristön rakentaminen aiheuttaa tilapäisiä häiriöitä ajoneuvo- ja joukkoliikenteeseen, jalankulkuun ja pyöräilyyn sekä mahdollisesti myös asumiseen ja muihin toimintoihin. Raitiotien rakentamisen aikaiset työmaavedet tulee käsitellä esimerkiksi laskeuttamalla siten, ettei hulevedet vastaanottavaan Keravanjokeen aiheudu kiintoaineskuormitusta.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Luonnon monimuotoisuus

Kaavamuutos koskee jo rakentunutta aluetta, joten vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön ovat vähäiset.

Ratikka kulkee pääosin olemassa olevassa kaupunkirakenteessa, jossa se sovitetaan joko olemassa olevaan tai levennettävään katualueeseen. Näin ollen raitiotiellä ei ole laajoja vaikutuksia luonnon arvokohteisiin. Raitiotien luontovaikutukset kohdistuvat pääosin lähiympäristöön, kun katutila laajenee tai sen poikkileikkaus muuttuu. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Katusuunnitelmaluonnoksissa (*Sweco 12.1.2022*) katualueen leventämisen ja ajoyhteyksien uudelleenjärjestelyn seurauksena alueen katuvihreän määrä vähenee. Osa Liljapuiston puistoalueesta muutetaan katualueeksi. Muutos on puiston kokoon nähden vähäinen.

Raitiotien toteuttamisen tavoitteena on olemassa olevan kaupunkivihreän vaaliminen ja sen mahdollisimman runsas lisääminen. Puu- ja pensasistutuksia on alustavissa katusuunnitelmaluonnoksissa pyritty lisäämään katualueelle niin paljon kuin mahdollista ottaen huomioon olemassa oleva tila ja näkemäalueet.

Maa- ja kallioperä

Rakentamisen aikana alueen maaperään kohdistuvat vaikutukset aiheutuvat mahdollisen raitiotien ja siihen liittyvien ajoyhteyksien uudelleenjärjestämisen perustamista varten tehtävistä maankaivuista. Kaavan mukainen rakentaminen ei vaadi huomattavia maanpinnanleikkauksia. Kokonaisuudessaan kaavalla arvioidaan olevan vain vähäisiä vaikutuksia maa- ja kallioperään.

Vesistöt ja vesitalous

Asemakaavan muutosalueella vettä läpäisemättömän pinnan määrä tai hulevesimäärä ei lisäänny oleellisesti nykytilanteeseen verrattuna. Alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen niiden johtamista hulevesiviemäriverkostoon. Hulevesien hallinnassa ja johtamisessa tulee suosia luonnonmukaisia ja maanpäällisiä ratkaisuja.
Hulevesien hillitsemiseksi raidealue toteutetaan ensisijaisesti nurmipäällysteisenä ja toissijaisesti nurmikivipintaisena. Raidelinjauksen varteen istutetaan yhtenäinen puurivi aina kun se on mahdollista. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019.)*

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Asemakaavamuutoksella ei itsessään ole merkittävää vaikutusta ilmastonmuutoksen kannalta. Asemakaavamuutos mahdollistaa kuitenkin ratikan rakentamisen, jolla on ilmastovaikutuksia.

Vantaan ratikan resurssiviisauden suuntaviivojen mukaan *(Sitowise Oy, 13.5.2020)* resurssiviisaus ohjaa Vantaan ratikan suunnittelun valintoja. Vantaan ratikan katu- ja rakentamissuunnitelmista tehdään päästölaskentaa suunnittelun edetessä. Ratikan rakentamisen jokainen vaihe, myös kaavan osoittamalla alueella, toteutetaan mahdollisimman resurssiviisaasti. Parhaillaan laaditaan ratikan resurssiviisauden toteutukseen tarkempaa suunnitelmaa.

Yleisesti infrahankkeiden päästöjä muodostuu maa- ja kalliomassojen käytöstä, niiden kuljetuksista, taitorakenteiden rakentamisesta (mm. sillat, tukimuurit), pohjarakenteista (mm. syvästabilointi, paaluperustukset, kevennykset) sekä asfalttipäällysteistä.

Infrarakentamisessa käytettävien päästöintensiivisten rakennusosien (syvästabilointi, sillat, paalulaatat yms.) hiilidioksidipäästöitä valtaosa syntyy sementin valmistuksessa. Näitä päästöjä on mahdollista vähentää käyttämällä vähäpäästöisempää sementtiä sekä suosimalla kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja. Myös puulla voidaan tietyissä osin korvata betonirakenteita. Tunnelirakentamisessa syntyvä louhe hyödynnetään ratikan tai muiden väylien pohjarakenteissa.

Infran rakentamisen lisäksi aiheutuu materiaalien ilmastovaikutuksia raitiotiekaluston hankinnasta ja ylläpidosta ja energian kulutuksen ilmastovaikutuksia raitiotien käyttöenergiasta. Kaavoitus mahdollistaa välillisesti näiden vaikutusten toteutumisen, mutta nämä asiat eivät silti ole kaavoituksella ohjattavissa.

Koneiden päästöjen vähentämiseksi Vantaan kaupunki on sitoutunut green deal -sopimukseen, jonka mukaisesti kaikki työmaat ovat työkoneiden ja energiankäytön osalla fossiilivapaita vuoteen 2025 mennessä. Hengitysilman osalla päästöttömyyteen pyritään vuoteen 2030 mennessä. Vantaalla on jo kiristetty näitä päästöjä hillitseviä Stage- ja Euro -luokkia.

Vantaan ratikan yleissuunnitelman mukaisesti raitiotien liikennöinti vaikuttaa henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Henkilöautojen matkamäärät, suoritteet ja siten tieliikenteen päästöt vähenevät, kun joukkoliikenteen palvelutaso paranee.

Ratikan infrarakentamiseen tarvittavien materiaalien ja niiden hankintalähteen vaihtoehtojen hiilijalanjälkeä on vertailtu *Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvityksessä (Design Manual Liite 1, WSP Finland Oy 2020*). Laskennassa käytettiin yleissuunnitelmassa määriteltyjä pinta- aloja eri ratikan osuuksille. Tehdyt laskelmat perustuivat käytettyihin materiaaleihin, niiden elinkaareen ja kuljetusmatkoihin. Selvityksessä on vertailtu kotimaisia materiaaleja (skenaario A, hiilijalanjälki 6 800 CO_2-tonnia), kotimaisia kierrätettyjä materiaaleja (skenaario B, hiilijalanjälki 1 800 CO_2-tonnia) ja aasialaisia materiaaleja (skenaario C, hiilijalanjälki 14 000 CO_2-tonnia). Tuloksia suhteutettiin ”Hiilineutraali Vantaa 2030” tavoitteeseen. Tarkastelun mukaan paras vaihtoehto on skenaario B, jossa käytetään kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja sekä lisätään kasvillisuuden määrää.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tie- ja raitioliikenteen melu ja tärinä sekä pilaantuneet maa-alueet on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Ratikan jatkosuunnittelu toteutetaan vuosina 2020–2023, jonka jälkeen koko ratikkahankkeesta voidaan tehdä investointipäätös noin vuonna 2023. Ratikan mahdollinen rakentaminen tapahtuisi v. 2024–2028.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Asemakaavoitus:	Marjaana Yläjääski	aluearkkitehti
	Anna Sarikaya	asemakaava-arkkitehti
	Sari Simonen	kaavatekninen koordinaattori
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
	Leena Kaunismäki	kaavatekninen koordinaattori
Vantaan ratikka:	Tiina Hulkko	hankejohtaja
	Sauli Hakkarainen	suunnittelupäällikkö
	Justiina Nieminen	projektipäällikkö
	Hannakaisa Markkanen	tiedottaja
Kadut ja puistot:	Antti Auvinen	vesihuollon suunnittelu
	Susanna Koponen	liikenteen alueinsinööri
Yleiskaavoitus:	Eeva Eitsi	maisema-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Sinikka Rantalainen	ympäristösuunnittelija
	Jouni Ahtiainen	ympäristösuunnittelija

Mittaus- ja geopalvelut:	Heikki Kangas	geotekniikkapäällikkö
	Janne Karppinen	geotekniikkainsinööri
Kiinteistöhallinta ja asuminen:	Teemu Jääskeläinen	maankäyttöinsinööri

Kaavakonsultti:

Ramboll Finland Oy:	Tiina Heikkilä	projektipäällikkö
	Lari Jaakkola	kaavasuunnittelija

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 18. päivänä huhtikuuta 2023, tarkistettu 8.5.2023

Marjaana Yläjääski	Anna Sarikaya
aluearkkitehti	asemakaava-arkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	07.03.2023
Kaavan nimi	002458 Viertola 63 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	23.11.2020
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002458
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	6,5494	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]	0,3236	**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	6,5494

Ranta-asemakaava	**Rantaviivan pituus [km]**	
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**6,5494**	**100,0**	**21628**	**0,33**	**0,0000**	**0**
A yhteensä	2,4748	37,8	9032	0,36	-0,1055	0
P yhteensä						
Y yhteensä	2,2797	34,8	6903	0,30	-0,0213	0
C yhteensä						
K yhteensä	0,5081	7,8	4693	0,92	-0,0512	0
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000		0		-0,0297	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,2868	19,6	1000	0,08	0,2077	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,3236**	**4,9**	**0**	**-0,0313**	**0**

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**6,5494**	**100,0**	**21628**	**0,33**	**0,0000**	**0**
A yhteensä	2,4748	37,8	9032	0,36	-0,1055	0
A	2,4748	100,0	9032	0,36	-0,1055	0
P yhteensä						
Y yhteensä	2,2797	34,8	6903	0,30	-0,0213	0
Y	2,2797	100,0	6903	0,30	-0,0213	0
C yhteensä						
K yhteensä	0,5081	7,8	4693	0,92	-0,0512	0
KLT-1	0,0000		0		-0,1703	-1703
KTY	0,5081	100,0	4693	0,92	0,1191	1703
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000		0		-0,0297	0
VP	0,0000		0		-0,0297	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,2868	19,6	1000	0,08	0,2077	0
Kadut	0,8371	65,1	0		0,1955	0
Kev.liik.kadut	0,1082	8,4	0		0,0233	
LH	0,3415	26,5	1000	0,29	-0,0111	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,3236**	**4,9**	**0**	**-0,0313**	**0**
ma	0,3236	100,0	0	-0,0313	0

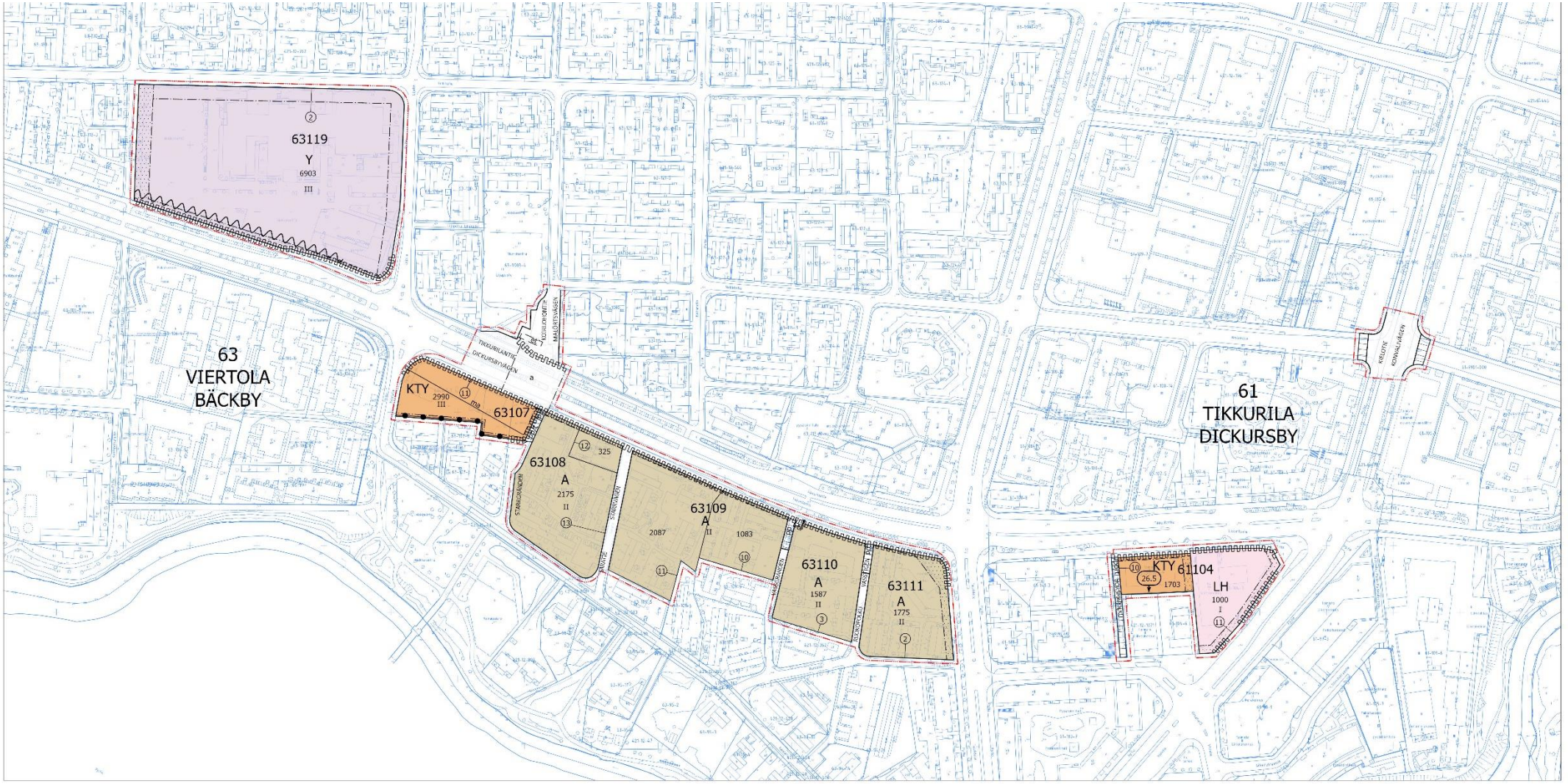

ASEMAKAAVAMUUTOKSEN EHDOTUS
Vantaan kaupunki 18.4.2023, tarkistettu 8.5.2023

Metriä
0 25 50 100

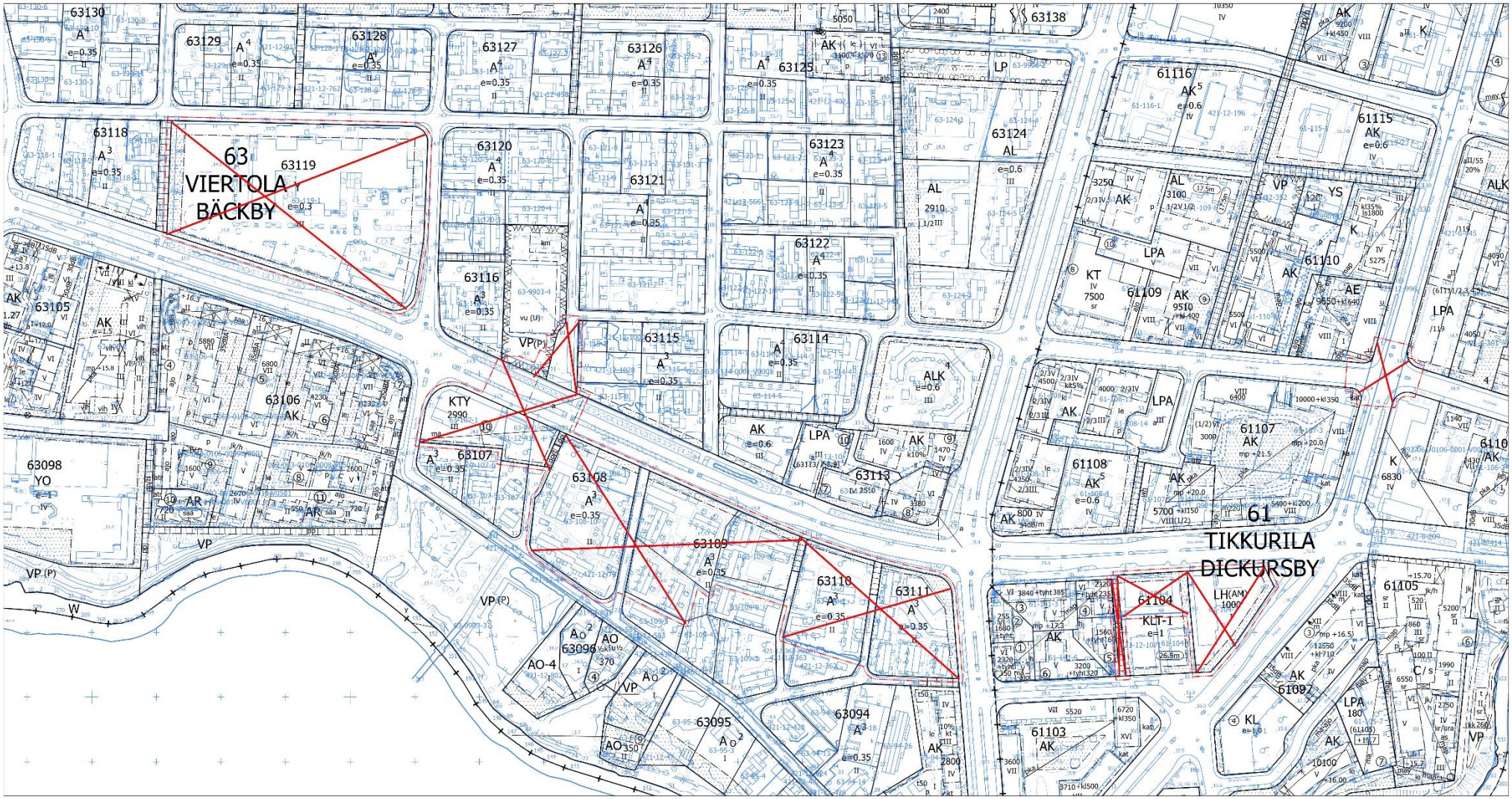

Poistettavat merkinnät

Vantaan kaupunki 18.4.2023, tarkistettu 8.5.2023

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002458	18.4.2023 Tarkistettu, korrigerat 8.5.2023

Vantaan kaupunki

Vantaan ratikka: Viertola

Vanda stad

Vandaspåran: Bäckby

Kaupunginosa 61, TIKKURILA

Asemakaavan muutos
Osa korttelia 61104 ja katualueet.

Stadsdel 61, DICKURSBY

Ändring av detaljplanen
Del av kvarteret 61104 och gatuområde.

Kaupunginosa 63, VIERTOLA

Asemakaavan muutos
Korttelit 63108, 63111, 63119 ja osat kortteleista 63107, 63109, 63110 sekä katualueet.

Tonttijaon muutos
Korttelit 63108, 63111, 63119 ja osat kortteleista 61104, 63107, 63109 ja 63110.

1:2000

Stadsdel 63, BÄCKBY

Ändring av detaljplanen
Kvarteren 63108, 63111, 63119 och delar av kvarteren 63107, 63109, 63110 samt gatuområde.

Ändring av tomtindelningen
Kvarteren 63108, 63111, 63119 och delar av kvarteren 61104, 63107, 63109 och 63110.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

A

Asuinrakennusten korttelialue.

Asuinrakennusten korttelialueella saa rakentaa myymälä-, toimisto- ja työhuonetiloja enintään 20 % asemakaavassa osoitetusta rakennusoikeudesta.

Asuinrakennukset on suojattava liikennemelulta siten, että pääväylän puoleisten, pääväylän reunasta alle 50 m etäisyydellä olevien asuinhuoneiden seinä- ja ikkunarakenteiden ääneneristys on vähintään 34 dB(A).

Asuinrakennusten julkisivujen välisen kotisuoran etäisyyden tulee olla eri kerrosluvuilla vähintään seuraavaa:

Kerrosluku:	etäisyys metreissä:
3	25
4	30
6	35

Sen estämättä, mitä edellä on määrätty, saadaan kaksi rakennusta sijoittaa enintään 15 metrin julkisivun pituudelta vähintään 20 metrin etäisyydelle toisistaan, mikäli toisen rakennuksen sivuun ei tälle osalle sijoiteta asuinhuoneiden pääikkunoita. Sekä enintään 15 metrin pituudelta vähintään 10 metrin etäisyydelle toisistaan, mikäli toisen rakennuksen sivuun ei tälle osin sijoiteta muita kuin vaate- ja kylpyhuoneiden tai muiden aputilojen ikkunoita. Sekä 10 metriä lähemmäksikin toisistaan, mikäli kummankaan rakennuksen sivuun ei tälle osin sijoiteta muita kuin vaate- ja kylpyhuoneiden tai muiden aputilojen ikkunoita, tai jos rakennuksissa ei tällä osin ole ikkunoita.

Jokaisella asunnolla on oltava tarkoituksenmukaisesti näkösuojattu, asuntoon liittyvä ulko-oleskelutila, jonka lyhimmän sivun on oltava vähintään 3 m.

Korttelialueelle tulee istuttaa vähintään 3 metrin mittaisia lehtipuita niin, että tällaisten lehtipuiden määrä on tontilla vähintään 5 kpl / 1000 m².

Kvartersområde för bostadshus.

På kvartersområdena för bostadsbyggnaderna får byggas affärs-, kontors- och arbetsrumsutrymmen högst 20 % av i stadsplanen angiven byggnadsrätt.

Bostadsbyggnaderna bör skyddas mot trafikbuller sålunda, att ljudisoleringen i vägg- och fönsterkonstruktionerna mot huvudleden i de bostadsrum, som befinner sig under 50 meters avstånd från kanten av leden, är minst 34 dB(A).

Vinkelräta avståndet mellan bostadsbyggnadernas fasader med olika våningsantal bör vara minst följande:

Våningsantal:	avstånd i meter:
3	25
4	30
6	35

Det oaktat, vad som ovan förordnats, kan två byggnader förläggas på ett avstånd av minst 20 meter från varandra, dock icke mera än på 15 meters fasadavsnitt, såvitt icke bostadsrums huvudfönster förläggs till denna del av den andra byggnaden. Samt på ett avstånd av minst 10 meter från varandra, dock inte mera än på 15 meters fasadavsnitt, såvitt icke andra, än fönster till kläde- och badrum eller andra biutrymmen förläggs till denna del av den andra byggnaden. Samt även på ett avstånd mindre än 10 meter, såvitt icke andra, än fönster till kläde- och badrum eller andra biutrymmen förläggs till denna del av båda byggnaderna, eller såvitt fönster saknas i denna del av byggnaderna.

Varje bostad bör ha till bostaden hörande, mot insyn ändamålsenligt skyddat, utrymme för utomhusvistelse, vars kortaste sida bör vara minst 3 m.

På kvartersområdena bör planteras minst 3 meter höga lövträd så, att antalet dylika lövträd på tomten är minst 5 st / 1000 m².

Autopaikkojen vähimmäismäärät:	Minimiantalet bilplatser utgör:
Toimistot: 1 ap/50 k-m²	Kontor: 1 bp/50 m²-vy
Liikehuoneistot: 1 ap/35 k-m²	Affärslokaler: 1 bp/35 m²-vy
Asunnot: korttelissa 63108 ja 63109 1,5 ap/ asunto korttelissa 63110 ja 63111 1 ap/85 k-m²	Bostäder: I kvarteren 63108 och 63109 1,5 bp/ bostad I kvarteren 63110 och 63111 1 bp/85 m²-vy
Kortteleissa 63108 ja 63109: Pientalotonteilla 1,5 ap / asunto. Kerrostalotonteilla 1 ap/70m², kuitenkin vähintään 1 ap/ asunto.	I kvarterna 63108 och 63109: På tomterna för småhus 1,5 bp/ bostad. På tomterna för bostadshöghus 1 bp/ 70m², dock minst 1 bp/ bostad.
Autopaikat on keskitettävä mahdollisimman lähelle katualuetta ja erotettava muusta piha-alueesta istutuksin tai rakennelmin. Kun keskitetyt autopaikat sijaitsevat 15 metriä lähempänä asuinrakennuksen ikkunasivua, on näiden autopaikkojen ylimmän korkeustason oltava vähintään metrin alempana kuin asunnon lattiakorkeus.	Bilplatserna bör koncentreras så nära gatuområdet som möjligt och åtskiljas från den övriga gårdsplanen med planteringar eller byggnader. Då de koncentrerade bilplatserna ligger närmade än 15 m från bostadsbyggnadens fönsterfasad bör bilplatsernas högsta nivå ligga minst 1 meter lägre än lägsta golvnivå i bostad.
A-aluetta kortteleissa 63110 ja 63111 koskevat määräykset:	**Bestämmelser som gäller A-området i kvarterna 63110 och 63111:**
Rakennuslupajaosto voi myöntää lykkäystä 25 %:lle autopaikkojen rakentamisvelvollisuudesta autopaikkatarpeen mukaan enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.	Bygglovssektionen kan efter bilplatsbehovet ge uppskov till 25 % angående skyldigheten att bygga bilplatser med högst fem år per gång.
A-aluetta kortteleissa 63108 ja 63109 koskevat määräykset:	**Bestämmelser som gäller A-området i kvarterna 63108 och 63109:**
Autopaikoista on 60 % rakennettava heti. Rakennuslupajaosto voi rakennuslupaa myöntäessään antaa autopaikkojen rakentamiseen muilta osin lykkäystä enintään 5 vuotta kerrallaan.	60 % av bilplatserna bör byggas genast. Bygglovssektionen kan vid beviljandet av bygglov i övrigt ge uppskov med byggandet av bilplatser med högst 5 år åt gången.
Rakennukset on sijoitettava siten, että ne suojaavat leikki- ja oleskelualuetta sekä tuulelta että liikennemelulta.	Byggnaderna bör placeras så, att de skyddar lek- och vistelseområdet mot vind och trafikbuller.
Y **Yleisten rakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för allmänna byggnader.**
Rakennukset on sijoitettava siten, että ne suojaavat leikki- ja oleskelualuetta sekä tuulelta että liikennemelulta.	Byggnaderna bör placeras så, att de skyddar lek- och vistelseområdet mot vind och trafikbuller.
Korttelialueelle tulee istuttaa vähintään 3 metrin mittaisia lehtipuita niin, että tällaisten lehtipuiden määrä on tontilla vähintään 5 kpl/ 1000 m².	På kvartersområdena bör planteras minst 3 meter höga lövträd så, att antalet dylika lövträd på tomten är minst 5 st / 1000 m².
Opetus- ja kokoontumistilojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB ja toimistotiloissa ja vastaavissa työtiloissa vähintään 24 dB.	Ljudisoleringen ΔL mot vägtrafikbuller i undervisnings- och samlingslokalernas ytterhölje ska vara minst 30 dB och i kontorslokaler och motsvarande arbetslokaler minst 24 dB.
Autopaikkojen vähimmäismäärät:	Minimiantalet bilplatser:
Toimistot: 1 ap/ 50 m²	Kontor: 1 bp/ 50 m².
Oppi- ja hoitolaitokset: 1 ap/ 5 toimihenkilöä, sekä lisäksi 1 autopaikka jokaista viittä 18 vuotta täyttänyttä opiskelijaa kohti	Läro- och vårdanstalter: 1 bp/ 5 anställda samt dessutom 1 bilplats per fem 18 år fyllda studerande
Kokoushuoneet: 1 ap/ 6 istumapaikkaa	Konferensrum: 1 bp/ 6 sittplatser
Vapaa-ajan tilat: 1 autopaikka 5 kävijää tai yleisöpaikkaa kohti	Fritidsplatser: 1 bilplats per 5 besökare eller publikplatser
Urheilutilat: 1 autopaikka 3 kävijää tai yleisöpaikkaa kohti	Idrottsplatser: 1 bilplats per 3 besökare eller publikplatser
Asuntolat, vanhusten talot: 1 ap/ 3 asuntoa	Internat, hus för åldringar: 1 bp/ 3 bostäder
Autopaikoista on 60 % rakennettava heti. Rakennuslupajaosto voi rakennuslupaa myöntäessään antaa autopaikkojen rakentamiseen muilta osin lykkäystä enintään 5 vuotta kerrallaan.	60 % av bilplatser bör byggas genast. Bygglovssektionen kan vid beviljandet av bygglov i övrigt ge uppskov med byggandet av bilplatser med högst 5 år åt gången.
Autopaikat on keskitettävä mahdollisimman lähelle katualuetta ja erotettava muusta piha-alueesta istutuksin tai rakennelmin. Kun keskitetyt autopaikat sijaitsevat 15 metriä lähempänä asuinrakennuksen ikkunasivua, on näiden autopaikkojen ylimmän tasokorkeuden oltava vähintään metrin alempana kuin asunnon lattiakorkeus.	Bilplatserna bör koncentreras så nära gatuområdet som möjligt och åtskiljas från den övriga gårdsplanen med planteringar eller byggnader. Då de koncentrerade bilplatserna ligger närmade än 15 m från bostadsbyggnadens fönsterfasad bör bilplatsernas högsta nivå ligga minst 1 meter lägre än lägsta golvnivå i bostad.
KTY **Toimitilarakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för verksamhetsbyggnader.**
Alueelle saa sijoittaa liike- ja toimistotiloja sekä ympäristöä häiritsemättömiä teollisuus- ja varastotiloja.	Affärs- och kontorslokaler samt ickemiljöstörande industri- och lagerlokaler får placeras i området.
KTY-aluetta korttelissa 63107 koskevat määräykset:	**Bestämmelser som gäller KTY-området i kvarter 63107:**
Yleistä	**Allmänt**
Tontteja ei saa käyttää ulkovarastointiin.	Tomterna får inte användas som utomhuslager.

Rakennusoikeudesta enintään 800 k-m2 saa käyttää ympäristöä häiritsemättömiä teollisuus- ja varastotiloja varten.	Högst 800 m2-vy av byggrätten får användas för icke-miljöförstörande industri- och lagerlokaler.
Maan alle saa sijoittaa autopaikkoja.	Bilplatser får placeras under jorden.
Teknisiä tiloja saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Ne eivät mitoita autopaikkoja.	Utöver byggrätten får tekniska utrymmen byggas. För dessa utrymmen behöver inga bilplatser anvisas.
Toimistotilojen ja vastaavien työhuoneiden ääneneristävyys tieliikennemelua vastaan on oltava 30 dB.	Ljudisoleringen mot trafikbuller ska i kontorslokaler och motsvarande arbetsrum vara 30 dB.
Uudisrakennuksen tulee sijoittua Tikkurilantien ja Kaislatien reunaan rajaamaan katutilaa.	Nybyggnaden ska placeras i kanten av Dickursbyvägen och Sävvägen för att avgränsa gatuområdet.
Arkkitehtuuri	**Arkitektur**
Räystäslinjan yläpuolelle tulevat tekniset tilat ja laitteet tulee sovittaa rakennuksen arkkitehtuuriin.	Tekniska utrymmen och anordningar som placeras ovanför takfotslinjen ska anpassas till byggnadens arkitektur.
Rakennusten, rakennelmien ja aitojen tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja moderneja.	Byggnader, konstruktioner och staket ska till sin arkitektur och till sina material hålla hög kvalitet och vara moderna.
Yritysten mainoslaitteet on sijoitettava esteettisellä tavalla osaksi julkisivua. Rakennusluvan yhteydessä on esitettävä yleissuunnitelma yritysten mainoslaitteiden sijoittamisesta.	Företagens reklamanordningar ska utplaceras på ett estetiskt sätt så att de bildar en del av fasaden. I samband med bygglovet ska en översiktsplan presenteras om placeringen av företagens reklamanordningar.
Pihat, auto- ja polkupyöräpaikat	**Gårdsplaner, bil- och cykelplatser**
Naapuritontteihin rajautuvilla tontin osilla tulee olla vähintään 1,7 m korkea aita.	Tomtdelar som gränsar till granntomterna ska ha ett minst 1,7 m högt staket.
Katualueisiin rajautuvat tontin osat on kivettävä ja/tai istutettava.	Tomtdelar som gränsar till gatuområden ska stenläggas och/eller förses med planteringar.
Istutettavalle tontin osalle tulee istuttaa aidanteeksi vähintään 3 m korkuisiksi kasvavia pensaita tai pienpuita.	På den del av tomten som ska förses med planteringar ska buskar eller småträd som blir mints 3 meter höga planteras i form av en häck.
Jätesäiliöt tulee sijoittaa jätesuojiin.	Avfallsbehållare ska placeras i sopskydd.
Polkupyöräpaikkoja on varattava vähintään 1 pp/100 k-m².	Cykelplatser ska reserveras till ett antal av minst 1 cp / 100m²-vy.
Autopaikkojen vähimmäismäärät:	Minimiantalet bilplatser:
-liiketilat: 1 ap/35 k-m²	-affärslokaler 1 bp/35 m²-vy
-toimistotilat: 1 ap/50 k-m²	-kontorlokaler: 1 bp/50 m²-vy
-teollisuus- ja varastotilat: 1 ap/120 k-m²	-industri- och lagerlokaler: 1 bp/120 m²-vy
KTY-aluetta korttelissa 61104 koskevat määräykset:	**Bestämmelser som gäller KTY-området i kvarter 61104:**
Korttelialue, jonka asemakaavassa osoitetusta rakennusoikeudesta saadaan vähittäiskaupan myymälätilojen rakentamiseen käyttää enintään 500 m² kerrosalaa.	Kvartersområde av vars i stadsplanen anvisad byggnadsrätt får som affärsutrymmen för detaljhandel byggas högst 500m ² våningsyta.
Toimistotilojen ja vastaavien työhuoneiden ääneneristävyys ΔL tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 30 dB.	Ljudisoleringen ΔL mot vägtrafikbuller ska i kontorslokaler och motsvarande arbetsrum uppgå till minst 30 dB.
Autopaikat	**Bilplatser**
Autopaikkojen vähimmäismäärät	Minimiantalet bilplatser
Liikehuoneistot: 1 ap/35 k-m²	Affärslokaler: 1 bp/35 m²-vy
Teollisuus: 1 ap/150 k-m²	Industri: 1 bp/150 m²-vy
Autopaikoista on 75 % rakennettava heti. Rakennuslupajaosto voi antaa autopaikkojen rakentamiseen lykkäystä muilta osin siksi ajaksi, kun autopaikkoja ei tarvita.	Av bilplatserna bör 75 % byggas genast. Bygglovssektionen kan beträffande byggandet av bilplatser medge uppskov för den tid som resterande bilplatser inte behövs.
Istutukset	**Planteringar**
Korttelialueille tulee istuttaa vähintään 3 metrin mittaisia lehtipuita niin, että tällaisten lehtipuiden määrä tontilla on vähintään 5 kpl/1000 m².	På kvartersområdena bör planteras minst 3 meter höga lövträd så, att antalet dylika lövträd på tomten är minst 5 st/ 1000 m².
LH **Huoltoaseman korttelialue.**	**Kvartersområde för servicestation.**
Korttelialueelle tulee istuttaa vähintään 3 metrin mittaisia lehtipuita niin, että tällaisten lehtipuiden määrä tontilla on vähintään 5 kpl/ 1000 m².	På kvartersområden bör planteras minst 3 meter höga lövträd så, att antalet dylika lövträd på tomten är minst 5 st / 1000 m².
Autopaikkojen vähimmäismäärät: - autohuoltoasemat 5 ap/huoltopaikka ja 1 ap/1,5 työntekijää	Minimiantalet bilplatser: - bilservicestationer 5 bp/ serviceplats och 1 bp/1,5 anställda

	Rakennuslupajaosto voi myöntää lykkäystä 25 %:lla autopaikkojen rakentamisvelvollisuudesta autopaikkatarpeen mukaan enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.	Bygglovssektionen kan efter bilplatsbehovet ge uppskov till 25 % angående skyldigheten att bygga bilplatser med högst fem år per gång.
	Pilaantuneet maa-alueet on selvitettävä ja kunnostettava ennen rakentamiseen ryhtymistä.	Förorenade markområden ska utredas och saneras före byggstarten.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
3	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
61	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
TIKKU	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
63107	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
TIKKURILANTIE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
	Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.	**Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.**
1000	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
II	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
26.5	**Rakennuksen julkisivun enimmäiskorkeus metreinä.**	**Fasadens högsta höjd i meter.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
et	**Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.**	**Riktgivande område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.**
	Alue on varattu sähkönsyöttöasemalle. Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealuokkaisia ja kaupunkikuvaan sopivia. Tekniset laitteet tulee maisemoida. Rakennelman toteutuksessa voi tuoda esille alueen historiaa esimerkiksi taiteen keinoin.	Området är reserverat för elmatningsstationen. Byggnaden och konstruktionerna ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material och passa in i stadsbilden. Teknisk utrustning bör anpassas till landskapet. I byggandet av strukturen kan områdets historia lyftas fram till exempel genom konst.
vm	**Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.**	**Riktgivande byggnadsyta där transformator får placeras.**
ma	**Maanalainen tila**	**Underjordiskt utrymme**
	Rakennettava aita.	**Ett staket som ska byggas.**
a	**Kadun tai liikennealueen alittava kevyen liikenteen yhteys.**	**Gång- och cykelförbindelse under gata eller trafikområde.**
	Katu.	**Gata.**
	Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.	Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider de tillåtna högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009). I planeringen och byggandet av spårvagnen ska även tas hänsyn till den anvisade markanvändningen i detaljplaner utanför planområdet som godkänts före den 31.12.2021.
	Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto.	Ifall en spårvagns hållplats placeras på gatuområdet, ska hållplatsens vindskydd övertäckas med ett gröntak.
	Jalankululle varattu katu.	**Gata reserverad för gångtrafik.**
pp	**Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.**	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.**

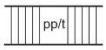

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie, jolla tontille/rakennuspaikalle ajo on sallittu.

Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik där infart till tomt/byggnadsplats är tillåten.

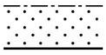

Istutettava alueen osa.

Del av område som ska planteras.



Alueelle on rakennettava melueste. Merkintä osoittaa esteen likimääräisen sijainnin.

Meluesteet tulee suunnitella ja toteuttaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoisiksi. Rakennelman toteutuksessa voi tuoda esille alueen historiaa esimerkiksi taiteen keinoin.

Området ska förses med bullerskydd. Beteckningen anger skyddets ungefärliga placering.

Bullerskydden ska planeras och byggas så att de håller en hög nivå stadsbildsmässigt. I byggandet av strukturen kan områdets historia lyftas fram till exempel genom konst.

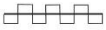

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit. Hulevesien hallinnassa ja johtamisessa tulee suosia luonnonmukaisia ja maanpäällisiä ratkaisuja.

Raitiotien rakentamisen aikaiset työmaavedet tulee käsitellä esimerkiksi laskeuttamalla siten, ettei hulevedet vastaanottavaan Keravanjokeen aiheudu kiintoaineskuormitusta.

Rakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

MILJÖFÖRHÅLLANDEN

Dagvattenhanteringen och avledningsvägarna ska beaktas vid planeringen och byggandet. Naturliga och ovanjordiska lösningar bör föredras vid hantering och ledandet av dagvatten.

Byggarbetsplatsvatten vid byggandet av spårvägen ska behandlas till exempel genom dekanteringsmetod så att Kervo ån, som tar emot dagvatten, inte belastas av suspenderade ämnen.

Byggnaderna ska utrustas med maskinell till- och frånluftsventilation, där tilluften tas på så stort avstånd från föroreningskällor som möjligt. Ventilationsanläggningen måste utrustas med tillräckligt effektiva filter.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område ska en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto	Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,	ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä	höjdsystemet
N2000.	N2000.

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

VANTAAN KAUPUNKI

Asemakaavoitus / MYL, ASA

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS 002458
Vantaan ratikka: Viertola
MUISTUTUKSET JA VASTINEET
18.4.2023

Asemakaavamuutosehdotus 002458 / Vantaan ratikka: Viertola on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **18.1.- 16.2.2023**. Tänä aikana jätettiin 3 kpl muistutusta.

Muistuttaja	**Muistutus**	**Tarkistukset**
NRO 1, 15.2.2023 muistuttaja 1	Neilikkatien- ja Orvokkikujan pysäköinnin kanssa on tälläkin hetkellä vaikeuksia. Autoja pysäköidään jatkuvasti väärin, mikä aiheuttaa vaaratilanteita niin autoilijoille kuin jalankulkijoillekin. Parannus pitää tehdä sekä Neilikkatielle että Orvokkikujalle huolimatta siitä tuleeko Vantaan ratikka vai ei. Neilikkatien ja Talvikkitien risteys. Liikennejärjestely puuttuu kaava-alueesta mutta se on aivan oleellinen osa ratikkakaavaa jos talvikkitieltä ei kaavaehdotuksen mukaan enää saa kääntyä Kielotielle. Jo tällä hetkellä Talvikkitien risteyksessä kääntyminen Neilikkatieltä vasemmalle Talvikkitielle kohti Kehä kolmosta on ruuhka-aikana lähes mahdotonta. Kun Kielotien autokaistoja vähennetään, niin iso osa läpikulkevasta liikenteestä siirtyy kulkemaan Talvikkitielle (mikä ilmeisesti on kaavoittajan tarkoituskin), niin siellä liikennemäärä lisääntyy valtavasti. Silloin kääntyminen Neilikkatieltä Tikkurilantielle tulisi mahdottomaksi etenkin ruuhka-aikoina. Talvikkitien ja Neilikkatien risteykseen on rakennettava kiertoliittymä tai liikennevalot ajoneuvoliikenteen sujuvoittamiseksi sekä jalankulku-	Vantaan ratikka: Viertola kaava-alueeseen kuuluu Neilikkatien ja Kielotien liittymä. Neilikkatie ei kuulu kaava-alueeseen muilta osin. Neilikkatien ja Orvokkitien pysäköinti- ja liikennejärjestelyt eivät kuulu kaava-alueeseen 002458. Neilikkatien ja Talvikkitien risteys ei kuulu kaava-alueeseen. Asemakaavassa 002458 Vantaan ratikka: Viertola kääntyminen Kielotieltä Neilikkatielle on katkaistu. Jatkossa Kielotieltä ei enää saa kääntyä Neilikkatielle. Tämä tulee rauhoittamaan Neilikkatien liikennettä, kun läpiajoliikenne Talvikkitieltä Neilikkatien kautta Kielotielle kielletään. Kielotiellä tulee olemaan sekaliikenne, jossa ratikan raiteet kulkevat kadun keskellä yhdessä ajokaistojen kanssa. Kielotiellä ajokaistoja vähennetään ja kevyen liikenteen kaistoja parannetaan. Tikkurilantien ja Talvikkitien risteys tehdään liikennevalo-ohjattuna. Ei toimenpiteitä.

	ja pyöräliikenteen turvallisuuden parantamiseksi.	
NRO 2, 16.2.2023 Neste Markkinointi Oy	Neste pyytää, että asemakaavan muutosehdotuksessa Kielotien puoleiset liittymäkieltoalueet muutetaan siten, että polttonesteiden jakeluaseman säiliöauto pääsee poistumaan tontilta etelän suuntaan. Lisäksi Neste pyytää, että kaavaehdotuksessa otetaan huomioon tontin ja nykyisten maanalaisten polttonestesäiliöiden suojaetäisyydet.	Asemakaavaehdotuksessa esitetty liittymäkielto ja katualuerajaus LH-korttelissa on tarkistettu vastaamaan nähtävillä ollutta katusuunnitelmaehdotusta. Liittymäkieltoa siirretään Kielotien puolella ja liittymän kohtaa siirretään pohjoisemmaksi. Tikkurilantien varrella korttelialuetta levennetään hieman pohjoiseen, jolloin polttonestesäiliöt mahtuvat kokonaisuudessaan korttelialueelle.
NRO 3, 16.2.2023 BC Real Estate Oy	Pyydämme, että kaavaehdotuksessa muutetaan liittymäkieltoaluetta siten, että polttonesteiden jakeluaseman säiliöauto pääsee poistumaan tontilta etelän suuntaan. Pyydämme, että tontin rajaa siirretään kaavaehdotuksessa niin, että nykyiset säiliöt ovat BC:n tontilla ja että rajan määrittelyssä otetaan huomioon säännösten mukainen suoja-alue.	Asemakaavaehdotuksessa esitetty liittymäkielto ja katualuerajaus LH-korttelissa on tarkistettu vastaamaan nähtävillä ollutta katusuunnitelmaehdotusta. Liittymäkieltoa siirretään Kielotien puolella ja liittymän kohtaa siirretään pohjoisemmaksi. Tikkurilantien varrella korttelialuetta levennetään hieman pohjoiseen, jolloin polttonestesäiliöt mahtuvat kokonaisuudessaan korttelialueelle.

NRO 1
Muistuttaja 1, 15.2.2023

Muistutus:
Yleistä asiaa katuosuudelle Kielotie – Talvikkitie:
- Neilikkatien molemmin puolin on ainakin 15 asuntotaloyhtiötä, yksi ikäihmisten palvelutalo, yksi huoneistohotelli ja iso työpaikkakeskus (Destian talo). Alueella asuu varmaankin pari tuhatta ihmistä. Ilmeisesti Neilikkatie 17 kiinteistölle tullaan rakentamaan lähiaikoina vielä parisataa asuntoa lisää. Alueen väestöstä lukuisa osa on ikäihmisiä joiden luona käy päivittäin terveydenhoitohenkilöstöä ja muuta avustavaa hoivahenkilöstöä. Päivittäinen autoliikenne on melko suuri.

- Neilikkatien- ja Orvokkikujan pysäköinnin kanssa on tälläkin hetkellä vaikeuksia. Autoja pysäköidään jatkuvasti väärin, mikä aiheuttaa vaaratilanteita niin autoilijoille kuin jalankulkijoillekin. Orvokkikujalla saa tällä hetkellä pysäköidä ajoneuvoja toiselle ajokaistalle ja Orvokkikuja on käytännössä silloin yksikaistainen, jolloin niin kevyt- kuin raskaskin liikenne käyttää jalkakäytävää ajokaistanaan. Läheltäpiti tilanteita tapahtuu lähes päivittäin. Parannus pitää tehdä sekä Neilikkatielle että Orvokkikujalle huolimatta siitä tuleeko Vantaan ratikka vai ei.

Kaavatyö: Tikkurila (Kielotie välillä Virnatie – Neilikkatie, Neilikkatien ja Kielotien liittymä)
- Neilikkatien ja Talvikkitien risteys. Liikennejärjestely puuttuu kaava-alueesta mutta se on aivan oleellinen osa ratikkakaavaa jos talvikkitieltä ei kaavaehdotuksen mukaan enää saa kääntyä Kielotielle. Jo tällä hetkellä Talvikkitien risteyksessä kääntyminen Neilikkatieltä vasemmalle Talvikkitielle kohti Kehä kolmosta on ruuhka-aikana lähes mahdotonta. Kun Kielotien autokaistoja vähennetään, niin iso osa läpikulkevasta liikenteestä siirtyy kulkemaan Talvikkitielle (mikä ilmeisesti on kaavoittajan tarkoituskin), niin siellä liikennemäärä lisääntyy valtavasti. Silloin kääntyminen Neilikkatieltä Tikkurilantielle tulisi mahdottomaksi etenkin ruuhka-aikoina. Vaikka Talvikkitiellä on nopeusrajoitus 40 km/h, niin usein siellä ajetaan huomattavasti lujempaa, aiheuttaen vaaratilanteita jalankulkijoille ja kanssa autoileville. Talvikkitien ja Neilikkatien risteykseen on rakennettava kiertoliittymä tai liikennevalot ajoneuvoliikenteen sujuvoittamiseksi sekä jalankulku- ja pyöräliikenteen turvallisuuden parantamiseksi.

Vastine:
Vantaan ratikka: Viertola kaava-alueeseen kuuluu Neilikkatien ja Kielotien liittymä. Neilikkatie ei kuulu kaava-alueeseen muilta osin. Neilikkatien ja Orvokkitien pysäköinti- ja liikennejärjestelyt eivät kuulu kaava-alueeseen 002458. Neilikkatien ja Talvikkitien risteys ei kuulu kaava-alueeseen.

Asemakaavassa 002458 Vantaan ratikka: Viertola kääntyminen Kielotieltä Neilikkatielle on katkaistu. Jatkossa Kielotieltä ei enää saa kääntyä Neilikkatielle. Tämä tulee rauhoittamaan Neilikkatien liikennettä, kun läpiajoliikenne Talvikkitieltä Neilikkatien kautta Kielotielle kielletään. Kielotiellä tulee olemaan sekaliikenne, jossa ratikan raiteet kulkevat kadun keskellä yhdessä ajokaistojen kanssa. Kielotiellä ajokaistoja vähennetään ja kevyen liikenteen kaistoja parannetaan.

Tikkurilantien ja Talvikkitien risteys tehdään liikennevalo-ohjattuna.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 2
Neste Markkinointi Oy, 16.2.2023

Muistutus:
Asemakaavamuutosehdotuksessa esitetty liittymäkieltoalue
Esitetyssä asemakaavan muutosehdotuksessa huoltoasemakiinteistön Kielotien puoleiselle kiinteistön sivulle on esitetty liittymäkieltoa (liite 1.) kohtaan, mihin tulisi suunnitella huoltoaseman säiliöautoliikenteen huoltoliittymä etelän suuntaan. Säiliöauto ei kykene kääntymään kaavaehdotuksessa esitetystä liittymäkohdasta ulos Kielotielle, koska esitetty liittymäalue sijoittuu säiliöiden täyttöpaikan kohdalle. Säiliöauton poistumisreitin tulee olla täyttöpaikan pohjoispuolella.

Asemakaavamuutosehdotuksessa esitetty kaavan mukainen tontin raja
Asemakaavamuutosehdotuksessa Tikkurilantien puoleinen kaavan mukainen tontin raja on esitetty kulkemaan maanalaisten polttonestesäiliöiden päältä (liite 1.). Polttonestesäiliöitä ei saa jättää katualueen puolelle. Polttonestesäiliöiden ja tontin rajan väliin jätettävä säännösten mukainen 600 mm suoja-alue. Nähtävillä olevassa Tikkurilantien katusuunnitelmassa on otettu huomioon maanalaisten säiliöiden suoja-alueet tontin rajasta.

Neste pyytää, että asemakaavan muutosehdotuksessa Kielotien puoleiset liittymäkieltoalueet muutetaan siten, että polttonesteiden jakeluaseman säiliöauto pääsee poistumaan tontilta etelän suuntaan. Lisäksi Neste pyytää, että kaavaehdotuksessa otetaan huomioon tontin ja nykyisten maanalaisten polttonestesäiliöiden suojaetäisyydet.

Vastine:
Asemakaavaehdotuksessa esitetty liittymäkielto ja katualuerajaus LH-korttelissa on tarkistettu vastaamaan nähtävillä ollutta katusuunnitelmaehdotusta. Liittymäkieltoa siirretään Kielotien puolella ja liittymän kohtaa siirretään pohjoisemmaksi. Tikkurilantien varrella korttelialuetta levennetään hieman pohjoiseen, jolloin polttonestesäiliöt mahtuvat kokonaisuudessaan korttelialueelle.

Tarkistukset:
Liittymäkieltoa siirretään Kielotien puolella ja liittymän kohtaa siirretään pohjoisemmaksi. Tikkurilantien varrella korttelialuetta levennetään hieman pohjoiseen.

NRO 3
BC Real Estate Oy, 16.2.2023

Muistutus:
Kaavaehdotuksessa esitetty liittymäkieltoalue
BC viittaa tässä Neste muistutuksen perusteluihin liittymäkieltoalueen sijainnista Kielotien puolella. Pyydämme, että kaavaehdotuksessa muutetaan liittymäkieltoaluetta siten, että polttonesteiden jakeluaseman säiliöauto pääsee poistumaan tontilta etelän suuntaan.

Kaavaehdotuksessa esitetty tontin raja
Kaavaehdotuksessa BC:n omistaman tontin raja on esitetty kulkemaan Nesteen omistamien maanalaisten polttonestesäiliöiden päältä. Pyydämme, että tontin rajaa siirretään kaavaehdotuksessa niin, että nykyiset säiliöt ovat BC:n tontilla ja että rajan määrittelyssä otetaan huomioon säännösten mukainen suoja-alue.

Vastine:
Asemakaavaehdotuksessa esitetty liittymäkielto ja katualuerajaus LH-korttelissa on tarkistettu vastaamaan nähtävillä ollutta katusuunnitelmaehdotusta. Liittymäkieltoa siirretään Kielotien puolella ja liittymän kohtaa siirretään pohjoisemmaksi. Tikkurilantien varrella korttelialuetta levennetään hieman pohjoiseen, jolloin polttonestesäiliöt mahtuvat kokonaisuudessaan korttelialueelle.

Tarkistukset:
Liittymäkieltoa siirretään Kielotien puolella ja liittymän kohtaa siirretään pohjoisemmaksi. Tikkurilantien varrella korttelialuetta levennetään hieman pohjoiseen.

VANTAAN KAUPUNKI

Asemakaavoitus MYL, ASA

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS 002458
Vantaan ratikka: Viertola
LAUSUNNOT JA VASTINEET
18.4.2023

Kaupunkiympäristölautakunta 13.12.2022 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **002458** /Vantaan ratikka: Viertola. Lausuntoja pyydettiin 13 kpl ja saatiin 8 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, 25.1.2023 Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY	Asemakaavamuutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan. HSY toteaa, että kaavamuutosalueiden varrelle Tikkurilantielle sekä Kielotielle tulee muutoksia vesihuoltoverkostoon osittain ratikan tarvitseman tilan vuoksi, osittain nykyisen vesihuoltoverkoston kapasiteetin kasvattamisen tarpeen vuoksi sekä osittain vesihuoltoverkoston saneeraustarpeiden vuoksi. HSY lausuu, että uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikkahankkeen suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa.	Ei toimenpiteitä.
NRO 2, 27.1.2023 Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	Keski-Uudenmaan pelastuslaitos tuo esille, että mikäli asemakaavamuutoksen kohteena oleville katualueille on sijoitettu pelastuslaitoksen käyttöön tarkoitettuja pelastusteitä, nostopaikkoja tai muita ajoreittejä, tulee tämä huomioida kyseisten katualueiden suunnittelussa ja lopullisessa toteutuksessa niin, ettei pelastuslaitoksen toimintaedellytykset tai katualueiden viereen sijoittuvien asuin- tai muiden	Pelastustiet, nostopaikat ja muut ajoreitit huomioidaan katualueiden jatkosuunnittelussa. Ei toimenpiteitä.

	rakennusten poistumisturvallisuus (mm. varatiet) missään tilanteessa vaarannu.	
NRO 3, 1.2.2023 Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes	Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole lausuttavaa asemakaavamuutosta 002458 (kaupunginosat 61, Tikkurila ja 63, Viertola / Vantaan ratikka) koskien.	Ei toimenpiteitä
NRO 4, 9.2.2023 Vantaan kaupunginmuseo	Vantaan kaupunginmuseon näkökulmasta ratikan kaavojen tausta-aineistossa olevat maininnat historian esiintuomisesta, sekä yleiskaavan Suuren Rantatien kehittämistä koskeva määräys tulee siirtää asemakaavaan määräystasolle. Kaupunginmuseo toteaa, että asemakaavamääräyksiä on annettu esimerkiksi alueelle rakennettavista meluaidoista, sähkönsyöttöasemasta ja katualueelle sijoittuvista pysäkeistä, joiden yhteyteen määräys historiallisen aiheen mukaan ottamisesta ympäristön suunnitteluun sopisi. Kaupunginmuseon mukaan määräyksellä tulisi taata, että Suuren Rantatien historian esiintuonti tulisi yleiskaavan linjauksen mukaan huomioiduksi yksityiskohtaisempia katu- ja puistosuunnitelmia laadittaessa.	Alueella sijaitsee Suuren Rantatien historiallinen tielinjaus. Asia on avattu kaavaselostuksen sivulla 11. Kaavaselostuksen sivulle 36 kaavan vaikutuksia käsittelevään osuuteen lisätään maininta siitä, että alueen jatkosuunnittelussa tulee huomioida alueen historia. Historiallisen taustan voisi tuoda esille katuympäristössä nostamalla niitä taiteen keinoin katualueen rakenteissa, kuten sähkönsyöttöasemien julkisivuissa sekä meluseinissä. Kaavassa on jo nyt annettu sähkönsyöttöasemista ja meluseinistä kaupunkikuvallinen määräys. Määräystä täydennetään täsmentämällä, että rakenteiden suunnittelussa voidaan tuoda alueen historiaa esille esimerkiksi taiteen keinoin. Lisäksi ratikan varrelle ollaan laatimassa taiteen yleissuunnitelmaa, jossa esimerkiksi katualueen rakenteita ja pysäkinympäristöjä voidaan hyödyntää taiteen paikkoina.
NRO 5, 10.2.2023 Helsingin Seudun Liikenne HSL	HSL toteaa, että Vantaan ratikkaa ja siihen liittyvää joukkoliikennettä ollaan suunniteltu hyvässä yhteistyössä. HSL kuitenkin pyytää vielä tarkistamaan kaavamuutosalueiden A-kortteleiden polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärävaatimukset. HSL toteaa, että Vantaan	Ratikan asemakaavamuutoksien tavoitteena on laajentaa katualuetta siten, että ratikka ja parannetut liikennejärjestelyt ja kevyen liikenteen väylät mahtuvat katualueelle. Kaavassa laajennetaan katualuetta ja pienennetään muita alueita. Muilta osin kaava-alueen korttelit pysyvät voimassa olevan asemakaavan mukaisena. Kaavatyö on aloitettu Vantaan kaupungin aloitteesta. Pysäköintimääräysten

	Asuntoalueiden pysäköintimitoitus -ohjeessa on mainittu, että lähijunaan tai metroon tukeutuvilla alueilla korkeintaan 1000 m etäisyydellä asemasta sekä muilla vahvaan joukkoliikennetarjontaan tukeutuvilla alueilla, joissa on myös palveluja, minimimitoitus on vähintään 2 pyöräpaikkaa/asunto. Lisäksi muillakin alueilla vähintään 1 pyöräpaikka/30 k-m2.	muuttaminen korttelialueilla aiheuttaisi tarpeetonta rasitetta kiinteistönomistajille. Pysäköintimääräyksiä tarkastellaan uudestaan alueen kortteleita koskevien kehityshankkeiden ja asemakaavamuutosten yhteydessä. Ei toimenpiteitä.
NRO 6, 15.2.2023 Uudenmaan Elinkeino-liikenne- ja ympäristökeskus ELY	ELY-keskus sanoo, että kaavaselostukseen on syytä päivittää yleiskaavoituksen ajantasainen tilanne. Vantaan kaupunki on kuuluttanut yleiskaavan 2020 voimaan. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että katualueen leventämisellä ei ole suoraan merkittäviä vaikutuksia ilmastonmuutokseen. Ratkaisevaa vaikutusten kannalta kuitenkin on se, miten katualuetta käytetään ja kuinka tehokkaasti se ohjaa kestävien kulkumuotojen käyttöä. Kaavan tavoitteiden saavuttamiseksi resurssitehokkuuden lisäksi tulisi varmistaa esimerkiksi se, että pyöräilyn baana erotetaan jalankulusta ja että kaupunkipyörille ja pyöräpysäköinnille on tarvittavat tilavaraukset. ELY-keskuksen mukaan jatkosuunnittelussa on varmistettava, että rakentamisessa tullaan käyttämään vähäpäästöisiä materiaaleja, jotta hanke on asemakaavan tavoitteiden mukainen sekä linjassa kaupungin resurssiviisauden tiekartan ja ilmastotavoitteiden	Asemakaavaehdotus ja -selostus on päivätty 15.11.2022. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan tammikuussa 2023. Hyväksyttäväksi menevään asemakaavaehdotuksen selostukseen päivitetään tiedot yleiskaava 2020:n voimaantulosta. Kaavan ja Vantaan ratikan hankkeen ilmastovaikutuksista ja ilmastonmuutokseen sopeutumisesta on kerrottu kaavaselostuksen sivulla 35. Kaikella rakentamisella on aina rakentamisvaiheessa ilmastovaikutuksia. Ratikan hankkeessa on kuitenkin tutkittu ja suunniteltu rakentaminen siten, että voitaisiin hyödyntää mahdollisimman paljon kierrätettyä materiaalia ja purkujätettä katurakenteissa. Materiaalit pyritään myös hankkimaan läheltä. Tarkemmat ratkaisut tehdään katusuunnittelun yhteydessä. Kaavamääräyksiä ei asiasta ole järkevä tehdä, sillä määräämällä tietynlaisia toteutustapoja katualueelle johtaisi ympäristölupamenettelyyn. Katualueiden suunnittelussa huomioidaan kaupungin tavoitteet ja strategiat. Katualueen leventämisellä ei itsessään ole suuria ilmastovaikutuksia, mutta leveämmät katualuevaraukset mahdollistavat ratikan rakentamisen ja paremmat kevyenliikenteen väylät, jotka jo kannustavat kestävämpään liikkumiseen. Liikenteen ilmastovaikutukset ovat suuret, ja ratikan hankkeella pyritään vähentämään juuri liikenteen

	kanssa. ELY-keskus tuo esiin, että kaavamääräyksillä voidaan edellyttää kierrätysmateriaalien käyttöä ja lisätä kasvillisuuden määrää ja näin varmistaa kaavan tavoitteiden toteutumista. ELY-keskus katsoo, asemakaavaan vaikutusten arviointiin tulee lisätä sopeutumis- ja riskitarkastelu. Ilmastonmuutokseen sopeutumista ei käsitellä kaava-aineistossa ELY-keskuksen mukaan laisinkaan eikä aineistoon ole sisällytetty kyseistä arviota. ELY-keskus katsoo, että ratikalle on tehtävä sopeutumis- ja riskitarkastelu, jonka pohjalta tulee laatia yleissuunnitelmassa mainitut vihreän infrastruktuurin toimenpide-ehdotukset (kuten sadepuutarhat, tulva-altaat, puustovyöhykkeet ja läpäisevät päällysteet). ELY-keskus huomauttaa, että kaava-alueelle tehdyt meluselvitykset tulee liittää kaava-aineistoon. Lisäksi ELY-keskus lausuu, että mikäli katu- ja raitioliikenteen yhteismelu kaavamuutoksen myötä kasvaa, tulee meluntorjuntatarve arvioida ja tarvittaessa ottaa kaavassa huomioon, vaikka melutason kasvu olisi pieni. Kaavassa tulee ELY-keskuksen mukaan pyrkiä siihen, että alueilla, joilla melutilanne on jo nykyisellään heikko, melutilanne ei kaavamuutoksen seurauksena entisestään heikkene. ELY-keskus huomauttaa, että olemassa olevien asuinrakennusten ulkovaipan ääneneristävyydet tulisi kaavatyössä selvittää tai	ilmastovaikutuksia ja vaikuttamaan kestävämpiin liikkumistottumuksiin. Kaavan korttelialueille on jätetty voimassa olevan asemakaavan mukaiset pysäköintimääräykset. Pysäköintimääräysten muuttaminen korttelialueilla aiheuttaisi tarpeetonta rasitetta kiinteistönomistajille. Pysäköintimääräyksiä tarkastellaan uudestaan alueen kortteleita koskevien kehityshankkeiden ja asemakaavamuutosten yhteydessä. Kaavan katualueen tilavaraukset sisältävät erotellut jalankulku- ja pyöräkaistat sekä esimerkiksi hulevesialtaat, jotka osaltaan vastaavat ilmastohaasteisiin. Lisäksi katualueilla varataan tilaa puille ja muulle katukasvillisuudelle. Ratikan design-manualissa on esitetty erilaisia pinnoitevaihtoehtoja ja monilla paikoilla ratikan raiteet kulkevat nurmipohjalla. Resurssiviisaus, kestävyys ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen on siis otettu jo huomioon ratikan suunnittelussa. Katualueiden tarkempi suunnittelu tehdään katusuunnittelun yhteydessä. Asemakaavan selostuksen sivuilla 39-41 on arvioitu melun vaikutukset kaavamuutosalueella. Selostuksessa on myös otteet meluselvityksestä kaavamuutosalueelta. Meluselvitys on esitetty kaavan lähdeaineistoissa. Ei ole tarkoituksenmukaista liittää kaikkia selvityksiä selostuksen liitteeksi. Kaikki ratikkaan liittyvät selvitykset on julkaistu ratikan verkkosivuilla kohdassa Selvityksiä ja aineistoja. https://www.vantaa.fi/fi/asuminenja-ymparisto/liikenne/vantaanratikka/selvityksia-ja-aineistoja Melutason nousu on otettu kaavassa huomioon. Tikkurilantien varrelle on osoitettu melueste Viertolan koulun piha-alueen suojaksi. Meluesteen sijainti on likimääräinen, joten sen esitetty pituus saattaa poiketa hieman toteutettavasta meluesteestä. Jatkosuunnittelussa on kuitenkin huomioitava, että melueste täyttää meluntorjunnan kannalta vaatimuksensa. Kaavakarttaan korjataan meluesteen pituus vastaamaan päivitetyn meluselvityksen mukaista esteen

	vaihtoehtoisesti tulisi käyttää varovaisuusperiaatteen mukaisesti riittävän alhaista äänitasoeroa, koska vanhojen rakennusten ääneneristävyydet voivat olla heikompia kuin meluselvityksessä on oletettu. ELY-keskus sanoo, että on hyvä, että kaavaan on merkitty meluesteen likimääräinen sijainti Viertolan koulun kohdalle. ELY-keskus toteaa, että kaavakartalle merkitty melueste näyttää kuitenkin olevan päiväkodin kohdalla hieman lyhyempi kuin meluselvityksessä on esitetty. ELY-keskus tuo esille, että asemakaavan tarkkuus ja toiminnan herkkyys huomioiden merkintää on syytä muuttaa meluselvityksessä esitetyn mukaiseksi. ELY-keskus sanoo, että katualueen tärinä- ja runkomelumääräyksessä on viitattu VTT:n suosituksiin. ELY-keskus haluaa, että kaava-aineistossa avataan lukuarvot tärinän ja runkoäänen enimmäistasoille.	pituutta. Viertolan kaava-alueella on käyty mittaamassa asuinrakennusten ulkovaipan äänitasoero niissä kohteissa, joissa on epäilty ohjearvojen ylittyvän. Mittausten mukaan ohjearvot kuitenkin alittuvat. Asia käy ilmi meluselvityksen sivulta 21 ” Vaihteiden kohdalla sijaitsevissa asuinrakennusten Horsmakuja 4 ja 6 hankkeessa mitatut äänitasoerot ovat välillä 37–42 dB. Tikkurilantien ja Kielotien risteyksessä kaarteen kohdalla sijaitsevan asuinrakennuksen (Tikkurilantie 55) mitatut äänitasoerot ovat välillä 40– 44 dB.” Kaavamääräyksessä on viitattu VTT:n suosituksiin. Kaavaselostuksen sivulla 42 on ilmoitettu tärinän asumismukavuuden ohjearvoksi < 0,30 mm/s. Runkoäänen ohjearvot ovat samat kuin liikennemelun ohjearvot. Runkomelukartta on esitetty kaavaselostuksen sivulla 42. Selostukseen lisätään suositukset tärinän- ja runkomelun ohjearvoista.
NRO 7, 16.2.2023 Vantaan Energia ja Vantaan Energia sähköverkot	Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Asemakaavan alueella tulee säilyttää tarvittavat tilavaraukset kaapeleille ja muuntamoille. Vantaan Energia toteaa, että muuntamon M281 kohdalla Ruokokujan päässä Tikkurilantien katualueella [on] ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon (vm). Vantaan Energia toteaa, että mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien	Maanalaiset kaapelit ja kaukolämpöputket sisältyvät asemakaavassa esitetylle katualueelle. Yleisillä alueilla sijaitseville maanalaisille kaapeleille ei tarvitse osoittaa rasitetta. Kaapeleiden siirrot huomioidaan katutilan rakentamisen yhteydessä. Ruokokujan päähän on asemakaavaehdotuksessa osoitettu ohjeellinen rakennusala muuntamolle M281. Ei toimenpiteitä.

	osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.	
NRO 8, 16.2.2023 Uudenmaan liitto	Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa otsikon mukaisesta kaavasta.	Ei toimenpiteitä.

NRO 1
Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, 25.1.2023

Lausunto:
Asemakaavamuutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan. Kaavamuutosalueiden varrelle Tikkurilantielle sekä Kielotielle tulee muutoksia vesihuoltoverkostoon osittain ratikan tarvitseman tilan vuoksi, osittain nykyisen vesihuoltoverkoston kapasiteetin kasvattamisen tarpeen vuoksi sekä osittain vesihuoltoverkoston saneeraustarpeiden vuoksi. Uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikkahankkeen suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 2
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, 27.1.2023

Lausunto:
Mikäli asemakaavamuutoksen kohteena oleville katualueille on sijoitettu pelastuslaitoksen käyttöön tarkoitettuja pelastusteitä, nostopaikkoja tai muita ajoreittejä, tulee tämä huomioida kyseisten katualueiden suunnittelussa ja lopullisessa toteutuksessa niin, ettei pelastuslaitoksen toimintaedellytykset tai katualueiden viereen sijoittuvien asuin- tai muiden rakennusten poistumisturvallisuus (mm. varatiet) missään tilanteessa vaarannu.

Vastine:
Pelastustiet, nostopaikat ja muut ajoreitit huomioidaan katualueiden jatkosuunnittelussa.

Tarkistukset:
Pelastustiet, nostopaikat ja muut ajoreitit huomioidaan katualueiden jatkosuunnittelussa.
Ei toimenpiteitä.

NRO 3
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES, 1.2.2023

Lausunto:
Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole lausuttavaa asemakaavamuutosta 002458 (kaupunginosat 61, Tikkurila ja 63, Viertola / Vantaan ratikka) koskien.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 4
Vantaan kaupunginmuseo, 9.2.2023

Lausunto:
Museo on lausunut mielipiteensä Vantaan ratikan kaavarungosta 13.1.2020 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/189/2020) sekä Ratikan kaavarunkoluonnoksesta (nro YK0049) 28.6.2022 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/073/2022). Museo on tuonut esiin lausunnoissaan, että reitin varrella tulisi nostaa esiin liikenteen, reitin varren historiallisten alueiden ja kohteiden historiaa.

Kaavaselostuksen luvussa 2.1.3 mainitaan, että Tikkurilantien kaavaan kuuluva linjaus on osa historiallista Suurta Rantatietä (Kuninkaantie), joka on kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä tielinjaus Vantaalla. Tikkurilantien risteävä Osmankäämintie on taas vanha kylätie, jonka kulttuurihistoriallinen merkitys on enemmän paikallinen kuin Suuren Rantatien. Vantaan uudessa yleiskaavassa (Yleiskaava 2020) on linjattu, että Suurta Rantatietä kehitettäisiin uudelleen kuljettavaksi ja sen historiaa tuotaisiin esiin tielinjauksen varrella. Yleiskaavan Suuren Rantatien merkintään liittyy seuraava määräys: "Suuren rantatien linjaus säilytetään tai palautetaan kävellen, pyöräillen tai ratsain kuljettavaksi aina kun mahdollista. Siellä, missä linjaus on katkennut, suunnitellaan tieosuuksia yhdistäviä kulkuväyliä. Jatkosuunnittelussa on tutkittava tien linjauksen ja sitä rajaavien historialliseen tiemiljööseen liittyvien rakennusten ja rakenteiden sekä miljöössä merkittävän kulttuurikasvillisuuden säilyttäminen. Uusi rakentaminen tai ympäristörakentaminen liitetään tieympäristöön sen kulttuurihistoriallisia ominaispiirteitä korostaen. Tiestä löytyvät tierauniorakenteet ovat muinaismuistolain suojaamia."

Katutilan suunnittelussa käytetään Ratikan Design Manualia (Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020), jossa on esitetty katutilan suunnittelun ohje. Design manualin kaupunkikuvallisen laadun visiossa ensimmäisenä kohtana on paikallisten identiteettien tai historian esiin tuominen linjan kalusteissa ja materiaaleissa. Suunnitteluperiaatteiden muistilistassa kaupunkikuvan kohdalle on kirjattu, että paikallisia erityispiirteitä tuodaan esiin kohdekohtaisesa suunnittelussa ja taiteessa. Historian esiin tuominen on siis nostettu esiin visiona ja suunnitteluperiaatteissa, mutta käsikirjassa ei anneta ohjeita tämän aihealueen toteuttamiseen.

Ratikan design manualia täydentää raportti "Maisema, kaupunkikuva. Lähtökohdat Vantaan ratikan taiteelle ja paikallisten erityispiirteiden huomiointiin (WSP 2020)", jossa raitiolinjaa ja sen ympäristöä on tarkasteltu kaavoituksen, maiseman ja liikenteen yleissuunnitelman sekä alueiden historiallisten tietojen pohjalta. Raportissa mainitaan, että Osmankäämintien ja Tikkurilantien risteys on historiallisesti merkittävä ja Kuninkaantie (eli Suuri rantatie) on mainittu alueen luonnehdinnan yhteydessä. Viertolan aluetta ei kuitenkaan ole listattu taiteen paikaksi ratikkareitin varrelle. Sen sijaan Silkkitehtaan pysäkki ja Kielotien risteysalue on raportissa mainittu taiteen paikkana, jossa historiallisena nostona on mainittu alueen teollinen historia.

Museon näkökulmasta ratikan kaavojen tausta-aineistossa olevat maininnat historian esiintuomisesta, sekä yleiskaavan Suuren Rantatien kehittämistä koskeva määräys tulee siirtää asemakaavaan määräystasolle. Asemakaavamääräyksiä on annettu esimerkiksi alueelle rakennettavista meluaidoista, sähkönsyöttöasemasta ja katualueelle sijoittuvista pysäkeistä, joiden yhteyteen määräys historiallisen aiheen mukaan ottamisesta ympäristön suunnitteluun sopisi. Määräyksellä tulisi taata, että Suuren Rantatien historian esiintuonti tulisi yleiskaavan linjauksen mukaan huomioiduksi yksityiskohtaisempia katu- ja puistosuunnitelmia laadittaessa.

Vastine:
Alueella sijaitsee Suuren Rantatien historiallinen tielinjaus. Asia on avattu kaavaselostuksen sivulla 11. Kaavaselostuksen sivulle 36 kaavan vaikutuksia käsittelevään osuuteen lisätään maininta siitä, että alueen jatkosuunnittelussa tulee huomioida alueen historia. Historiallisen taustan voisi tuoda esille katuympäristössä nostamalla niitä taiteen keinoin katualueen rakenteissa, kuten sähkönsyöttöasemien

julkisivuissa sekä meluseinissä. Kaavassa on jo nyt annettu sähkönsyöttöasemista ja meluseinistä kaupunkikuvallinen määräys. Määräystä täydennetään täsmentämällä, että rakenteiden suunnittelussa voidaan tuoda alueen historiaa esille esimerkiksi taiteen keinoin. Lisäksi ratikan varrelle ollaan laatimassa taiteen yleissuunnitelmaa, jossa esimerkiksi katualueen rakenteita ja pysäkinympäristöjä voidaan hyödyntää taiteen paikkoina.

Tarkistukset:
Sähkönsyöttöaseman ja meluesteen kaupunkikuvallista kaavamääräystä täydennetään täsmentämällä, että rakenteiden suunnittelussa voidaan tuoda alueen historiaa esille esimerkiksi taiteen keinoin.

NRO 5
Helsingin Seudun Liikenne HSL, 10.2.2023

Lausunto:

Vantaan ratikkaa ja siihen liittyvää joukkoliikennettä ollaan suunniteltu hyvässä yhteistyössä. Pyydämme kuitenkin vielä tarkistamaan kaavamuutosalueiden A-kortteleiden polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärävaatimukset. Vantaan Asuntoalueiden pysäköintimitoitus
-ohjeessa on mainittu, että lähijunaan tai metroon tukeutuvilla alueilla korkeintaan 1000 m etäisyydellä asemasta sekä muilla vahvaan joukkoliikennetarjontaan tukeutuvilla alueilla, joissa on myös palveluja, minimimitoitus on vähintään 2 pyöräpaikkaa/asunto. Muillakin alueilla vähintään 1 pyöräpaikka/30 k-m2.

Vastine:
Ratikan asemakaavamuutoksien tavoitteena on laajentaa katualuetta siten, että ratikka ja parannetut liikennejärjestelyt ja kevyen liikenteen väylät mahtuvat katualueelle. Kaavassa laajennetaan katualuetta ja pienennetään muita alueita. Muilta osin kaava-alueen korttelit pysyvät voimassa olevan asemakaavan mukaisena.

Kaavatyö on aloitettu Vantaan kaupungin aloitteesta. Pysäköintimääräysten muuttaminen korttelialueilla aiheuttaisi tarpeetonta rasitetta kiinteistönomistajille. Pysäköintimääräyksiä tarkastellaan uudestaan alueen kortteleita koskevien kehityshankkeiden ja asemakaavamuutosten yhteydessä. Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 6
Uudenmaan ELY, 15.2.2023

Lausunto:

Yhdyskuntarakenne ja yleiskaava
Kaavaratkaisu tukee Vantaan yleiskaavassa esitettyä raitiotien varteen tukeutuvaa yhdyskuntarakennetta. Kaavaratkaisu on yleiskaavan mukainen. Kaavaselostukseen on syytä päivittää yleiskaavoituksen ajantasainen tilanne. Vantaan kaupunki on kuuluttanut yleiskaavan 2020 voimaan.

Ilmastovaikutukset
Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että katualueen leventämisellä ei ole suoraan merkittäviä vaikutuksia ilmastonmuutokseen. Vaikutusten kannalta ratkaisevaa kuitenkin on se, miten katualuetta käytetään ja kuinka tehokkaasti se ohjaa kestävien kulkumuotojen käyttöön. Vantaan kaupungin käyttöperusteisista päästöistä (Hinku-laskenta) 37 prosenttia on peräisin tieliikenteestä. Uudenmaan maakunnan ja Vantaan kaupungin tavoitellessa hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä, on liikenteen päästöjä vähennettävä runsain ja tehokkain keinoin. Yksi keskeisimmistä keinoista on kestävän liikenteen palvelutason parantaminen, johon myös Vantaan ratikka osaltaan tähtää. Haasteena kuitenkin on, että suurien rakennushankkeiden ilmastohyödyt saadaan vasta pidemmällä aikavälillä, sillä rakentamisesta aiheutuvat päästöt ovat tavanomaisesti suuret. Tämän takia on erityisen tärkeää, että rakentamisen päästöjä vähennetään kyseisessä hankkeessa.

Vantaan ratikan kaavarungon vaikutusten arvioinnissa on ansiokkaasti tunnistettu ja arvioitu rakentamisen aikaisia päästöjä. Vertailluista rakennusmateriaalivaihtoehdoista hiilijalanjäljeltään selkeästi pienin on vaihtoehto B, jossa käytetään kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja. Jatkosuunnittelussa on varmistettava, että rakentamisessa tullaan käyttämään kyseisiä vähäpäästöisiä materiaaleja, jotta hanke on asemakaavan tavoitteiden mukainen sekä linjassa kaupungin resurssiviisauden tiekartan ja ilmastotavoitteiden kanssa. ELY-keskus tuo esiin, että kaavamääräyksillä voidaan edellyttää kierrätysmateriaalien käyttöä ja lisätä kasvillisuuden määrää ja näin varmistaa kaavan tavoitteiden toteutumista.

Jatkossa on huolehdittava, että mahdollisimman moni matka tehdään kestäviä kulkumuotoja käyttäen. Kyseisessä kaavaratkaisussa siirtymää kestävämpään liikkumiseen hidastaa runsas autopaikkojen vähimmäismäärä. Tämä on kuitenkin ymmärrettävää, sillä alueelle ei osoiteta uutta asumista vaan nykyiset asuinrakennukset säilyvät.

ELY-keskus on aikaisemmin tuonut Vantaan ratikan kaavarungon valmisteluaineistoa koskevassa lausunnossaan esiin, että ratkaisujen pitkäikäisyyden ja liikennejärjestelmän toimivuuden takaamiseksi on arvioinnissa erityisesti huomioitava ilmastoriskit ja ilmastonmuutoksen sopeutumisen tarpeet suunnittelualueella. Ilmastonmuutokseen sopeutumista ei kuitenkaan käsitellä kaava-aineistossa laisinkaan eikä aineistoon ole sisällytetty kyseistä arviota. ELY-keskus katsoo, että ratikalle on tehtävä sopeutumis- ja riskitarkastelu, jonka pohjalta tulee laatia yleissuunnitelmassa mainitut vihreän infrastruktuurin toimenpideehdotukset (kuten sadepuutarhat, tulva-altaat, puustovyöhykkeet ja läpäisevät päällysteet). ELY-keskus katsoo, asemakaavaan vaikutusten arviointiin tulee lisätä kyseinen sopeutumis- ja riskitarkastelu.

Meluntorjunta
Kaava-alueelle tehdyt meluselvitykset on syytä liittää kaava-aineistoon.

Kaavaselostuksen mukaan: "Keskiäänitason ohjearvot 35 dB ja 30 dB sekä enimmäisäänitason tavoitearvo 45 dB eivät ylity kaava-alueella, kun oletetaan rakenteiden ääneneristyksen olevan tavanomainen 30 dB ja kaavamääräysten mukainen 32 dB ja 34 dB niissä rakennuksissa, joita kaavamääräys koskee." ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, että olemassa olevien asuinrakennusten ulkovaipan ääneneristävyydet tulee

selvittää kaavoituksen yhteydessä tai vaihtoehtoisesti tulisi käyttää varovaisuusperiaatteen mukaisesti riittävän alhaista äänitasoeroa, koska vanhojen rakennusten ääneneristävyydet voivat olla heikompia kuin meluselvityksessä on oletettu.

Kaavaselostuksen mukaan: "Meluntorjuntatarve määritettiin melutason muutoksen ja raitioliikenteen aiheuttaman melun perusteella. Rakenteellista meluntorjuntaa esitetään kohteissa, joissa raitioliikenteen aiheuttama melu ylittää ohjearvon ja raitio-, tie- ja katuliikenteen yhteismelu hankkeen myötä huomattavissa määrin kasvaa (yli 2 dB)." Mikäli katu- ja raitioliikenteen yhteismelu kaavamuutoksen myötä kasvaa, tulee meluntorjuntatarve arvioida ja tarvittaessa ottaa kaavassa huomioon, vaikka melutason kasvu olisi pieni. Kaavassa tulee pyrkiä siihen, että alueilla, joilla melutilanne on jo nykyisellään heikko, melutilanne ei kaavamuutoksen seurauksena entisestään heikkene.

On hyvä, että kaavaan on merkitty meluesteen likimääräinen sijainti Viertolan koulun kohdalle. Kaavakartalle merkitty melueste näyttää kuitenkin olevan päiväkodin kohdalla hieman lyhyempi kuin meluselvityksessä on esitetty. Asemakaavan tarkkuus ja toiminnan herkkyys huomioiden merkintää on syytä muuttaa meluselvityksessä esitetyn mukaiseksi.

Tärinä ja runkomelu
Kaavassa on annettu määräys: ”Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa.” Kaava-aineistossa on syytä avata lukuarvot tärinän ja runkoäänen enimmäistasoille.

Vastine:
Yhdyskuntarakenne ja yleiskaava
Asemakaavaehdotus ja -selostus on päivätty 15.11.2022. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan tammikuussa 2023. Hyväksyttäväksi menevään asemakaavaehdotuksen selostukseen päivitetään tiedot yleiskaava 2020:n voimaantulosta.

Ilmastovaikutukset
Kaavan ja Vantaan ratikan hankkeen ilmastovaikutuksista ja ilmastonmuutokseen sopeutumisesta on kerrottu kaavaselostuksen sivulla 35.

Kaikella rakentamisella on aina rakentamisvaiheessa ilmastovaikutuksia. Ratikan hankkeessa on kuitenkin tutkittu ja suunniteltu rakentaminen siten, että voitaisiin hyödyntää mahdollisimman paljon kierrätettyä materiaalia ja purkujätettä katurakenteissa. Materiaalit pyritään myös hankkimaan läheltä. Tarkemmat ratkaisut tehdään katusuunnittelun yhteydessä. Kaavamääräyksiä ei asiasta ole järkevä tehdä, sillä määräämällä tietynlaisia toteutustapoja katualueelle johtaisi ympäristölupamenettelyyn. Katualueiden suunnittelussa huomioidaan kaupungin tavoitteet ja strategiat.

Katualueen leventämisellä ei itsessään ole suuria ilmastovaikutuksia, mutta leveämmät katualuevaraukset mahdollistavat ratikan rakentamisen ja paremmat kevyenliikenteen väylät, jotka jo kannustavat kestävämpään liikkumiseen. Liikenteen ilmastovaikutukset ovat suuret, ja ratikan hankkeella pyritään vähentämään juuri liikenteen ilmastovaikutuksia ja vaikuttamaan kestävämpiin liikkumistottumuksiin. Kaavan korttelialueille on jätetty voimassa olevan asemakaavan mukaiset pysäköintimääräykset. Pysäköintimääräysten muuttaminen korttelialueilla aiheuttaisi tarpeetonta rasitetta kiinteistönomistajille. Pysäköintimääräyksiä tarkastellaan uudestaan alueen kortteleita koskevien kehityshankkeiden ja asemakaavamuutosten yhteydessä.

Kaavan katualueen tilavaraukset sisältävät erotellut jalankulku- ja pyöräkaistat sekä esimerkiksi hulevesialtaat, jotka osaltaan vastaavat ilmastohaasteisiin. Lisäksi katualueilla varataan tilaa puille ja muulle katukasvillisuudelle. Ratikan design-manualissa on esitetty erilaisia pinnoitevaihtoehtoja ja monilla paikoilla

ratikan raiteet kulkevat nurmipohjalla. Resurssiviisaus, kestävyys ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen on siis otettu jo huomioon ratikan suunnittelussa. Katualueiden tarkempi suunnittelu tehdään katusuunnittelun yhteydessä.

Meluntorjunta
Asemakaavan selostuksen sivuilla 39-41 on arvioitu melun vaikutukset kaavamuutosalueella. Selostuksessa on myös otteet meluselvityksestä kaavamuutosalueelta. Meluselvitys on esitetty kaavan lähdeaineistoissa. Ei ole tarkoituksenmukaista liittää kaikkia selvityksiä selostuksen liitteeksi. Kaikki ratikkaan liittyvät selvitykset on julkaistu ratikan verkkosivuilla kohdassa Selvityksiä ja aineistoja.
https://www.vantaa.fi/fi/asuminenja-ymparisto/liikenne/vantaanratikka/selvityksia-ja-aineistoja

Melutason nousu on otettu kaavassa huomioon. Tikkurilantien varrelle on osoitettu melueste Viertolan koulun piha-alueen suojaksi. Meluesteen sijainti on likimääräinen, joten sen esitetty pituus saattaa poiketa hieman toteutettavasta meluesteestä. Jatkosuunnittelussa on kuitenkin huomioitava, että melueste täyttää meluntorjunnan kannalta vaatimuksensa. Kaavakarttaan korjataan meluesteen pituus vastaamaan päivitetyn meluselvityksen mukaista esteen pituutta.

Viertolan kaava-alueella on käyty mittaamassa asuinrakennusten ulkovaipan äänitasoero niissä kohteissa, joissa on epäilty ohjearvojen ylittyvän. Mittausten mukaan ohjearvot kuitenkin alittuvat. Asia käy ilmi meluselvityksen sivulta 21 ” Vaihteiden kohdalla sijaitsevissa asuinrakennusten Horsmakuja 4 ja 6 hankkeessa mitatut äänitasoerot ovat välillä 37–42 dB. Tikkurilantien ja Kielotien risteyksessä kaarteen kohdalla sijaitsevan asuinrakennuksen (Tikkurilantie 55) mitatut äänitasoerot ovat välillä 40– 44 dB.”

Tärinä ja runkomelu
Kaavamääräyksessä on viitattu VTT:n suosituksiin. Kaavaselostuksen sivulla 42 on ilmoitettu tärinän asumismukavuuden ohjearvoksi < 0,30 mm/s. Runkoäänen ohjearvot ovat samat kuin liikennemelun ohjearvot. Runkomelukartta on esitetty kaavaselostuksen sivulla 42. Selostukseen lisätään suositukset tärinän- ja runkomelun ohjearvoista.

Tarkistukset:
Hyväksyttäväksi menevään asemakaavaehdotuksen selostukseen päivitetään tiedot yleiskaava 2020:n voimaantulosta.

Viertolan koulun kohdalla olevaa meluestettä pidennetään meluselvityksen mukaiseksi.

Selostukseen lisätään suositukset tärinän- ja runkomelun ohjearvoista.

NRO 7
Vantaan Energia ja Vantaan Energia sähköverkot, 16.2.2023

Lausunto:

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski-ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 -2 mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Asemakaavan alueella tulee säilyttää tarvittavat tilavaraukset kaapeleille ja muuntamoille. Muuntamon M281 kohdalla Ruokokujan päässä Tikkurilantien katualueella ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon (vm). Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 3). Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:
Maanalaiset kaapelit ja kaukolämpöputket sisältyvät asemakaavassa esitetylle katualueelle. Yleisillä alueilla sijaitseville maanalaisille kaapeleille ei tarvitse osoittaa rasitetta. Kaapeleiden siirrot huomioidaan katutilan rakentamisen yhteydessä. Ruokokujan päähän on asemakaavaehdotuksessa osoitettu ohjeellinen rakennusala muuntamolle M281.
Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 8
Uudenmaan liitto, 16.2.2023

Lausunto:
Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa otsikon mukaisesta kaavasta.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

Äänestys Raportti
Kaupunginhallitus 8.5.2023

Äänestyksen tiedot

Kokous:	Kaupunginhallitus 8.5.2023
Aiheen nimi:	§ 27 Asemakaavan muutos 002458 ja tonttijaon muutos, 61 Tikkurila ja 63 Viertola / Vantaan ratikka: Viertola
Äänestyksen nimi:	Asia 27 JAA=hyväksyminen EI=hylkäys
Äänestyksen aihe:	
Äänestys alkaa:	8.5.2023 20.15.36
Äänestys päättynyt:	8.5.2023 20.15.57

Äänestyksen kokonaistulokset

Osallistujat:

Paikalla	15	

Äänet:

Kyllä	12	80%
Ei	3	20%
Tyhjää	0	0%
DNPV	0	0%

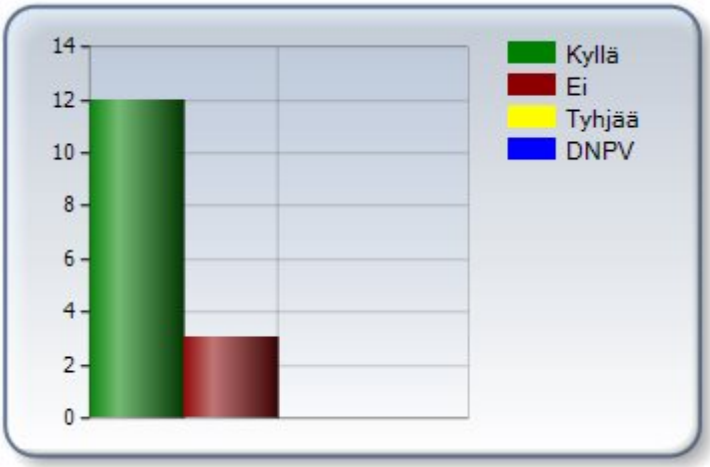

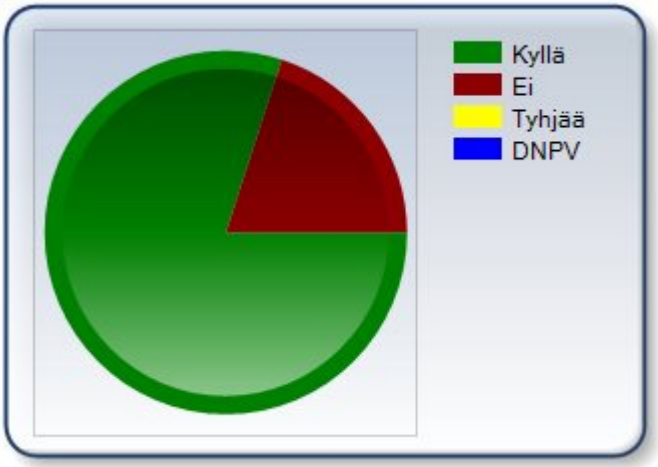

Puolueiden äänestys tulokset

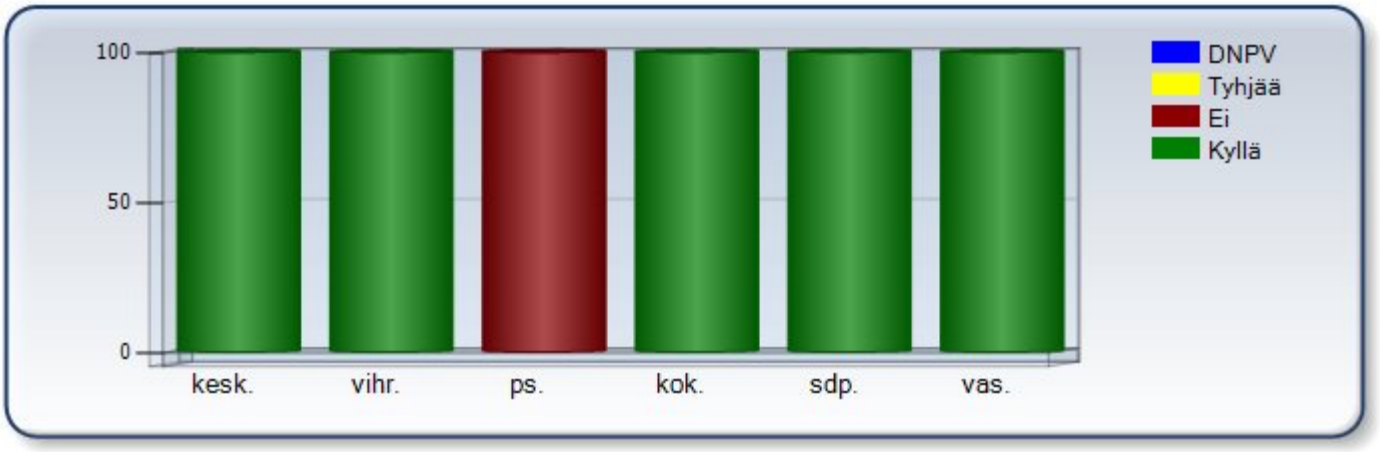

kesk.	
Kyllä	1
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

kok.	
Kyllä	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

ps.	
Kyllä	0
Ei	3
Tyhjää	0
DNPV	0

sdp.	
Kyllä	4
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vas.	
Kyllä	1
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

vihr.	
Kyllä	2
Ei	0
Tyhjää	0
DNPV	0

Henkilökohtaiset Äänestys tulokset

Kyllä	
Abdi	sdp.
Haapalainen	sdp.
Kaiju	kok.
Karinen	vas.
Kasonen	kok.
Kaukola	sdp.
Luokkala	kesk.
Multala	kok.
Orpana	kok.
Seppänen	vihr.
Tammi	sdp.
Valtanen	vihr.

Ei	
Kärki	ps.
Lundell	ps.
Niikko	ps.

28 § **Asemakaava ja asemakaavan muutos 721400 ja tonttijako, 72 Asola / Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle**

VD/1696/10.02.04.00/2022
TeA/TLA/MJA/MHA/VIK/EJ

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella osoitetaan uusi katualue (Elmonkuja) Asolanväylän ja Elmon urheilupuiston autopaikkojen korttelialueen (LPA) välille muuttamalla osa Haxberginmetsän virkistysalueesta (VL) katualueeksi. Lisäksi asemakaavalla osoitetaan Valtimotien pohjoispuolelle liikerakennusten korttelialue (KL), jolle asemakaava mahdollistaa 2 500 k-m2, korkeintaan 2-kerroksisen liikerakennuksen. Kaavamääräyksissä kiinnitetään huomiota esimerkiksi kaupunkikuvalliseen laatuun, vihertehokkuuteen, hulevesien hallintaan sekä kävely- ja pyöräily-yhteyksien turvallisuuteen.

Asemakaava
Kortteli 72218, kaupunginosassa 72, Asola.

Asemakaavamuutos
Osuus Asolanväylän katualueesta ja pieniä osia puistoalueista kaupunginosassa 72 Asola.

Tonttijako
Kortteli 72218, kaupunginosassa 72, Asola.

Kaksiosainen kaava-alue sijaitsee Asolassa, pääradan länsipuolella, n. 400 m Rekolan asemasta luoteeseen. Etelässä alue rajautuu Valtimotiehen, lännessä Elmontiehen ja Elmon urheilupuistoon sekä idässä Haxberginhaan puistoon.

Kaavan hakija
Kaavan hakijoina ovat Vantaan kaupunki sekä Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymät.

Maanomistus
Elmon liittymän osalta Vantaan kaupunki ja Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymät sekä liiketilatontin osalta Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymät.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaavatyö on tehty kaupungin työnä. Maanomistajan edustaja on osallistunut kaavavalmisteluun tulevan KL-korttelin osalta.

Kaavaan liitetyt hakemukset
Päivittäistavarakauppaa koskeva maanomistajan jättämä kaavoitushakemus (30.11.2021) ja Vantaan kaupungin kaavahakemus (22.12.2021) on molemmat ensin kirjattu kaavamuutosnumerolla 002509, mutta kaava on saanut vireille tullessaan 9.2.2022 uuden numeron 721400. Kaavoitusohjelmassa vuodelle 2022 kaava on esitetty vielä numerolla ja nimellä ”002509 - Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle.

Maakuntakaava
Maakuntakaavassa (Uusimaa-kaava 2050) alue on pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä. Kaavahanke on voimassa olevan maakuntakaavan mukainen.

Yleiskaava
Voimassa olevassa yleiskaavassa (Kv 2007) Elmon liittymän asemakaavamuutosalue on merkitty pääosin palvelujen alueeksi (P1), katualueeksi ja pieneltä osin matalaksi ja tiiviiksi asuntoalueeksi (A2) ja lähivirkistysalueeksi (VL). Alueen kautta kulkee ohjeellinen ulkoilureitti ja 110 kV:n voimansiirtolinja, ja sen itä- ja koillispuolella luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo). Liiketilakorttelіksi asemakaavoitettava alue on yleiskaavassa matalaa ja tiivistä asuntoaluetta (A2), jolla on merkintä keskustatoimintojen alakeskus. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Uusi yleiskaava 2020 on hyväksytty valtuustossa 25.1.2021, mutta ei ole vielä voimassa. Kaava-alue sijoittuu kestävän kasvun vyöhykkeelle, jolla asuminen tukeutuu joukkoliikenteen runkoverkostoon. Elmon liittymän asemakaavamuutosalue on merkitty palveluiden ja hallinnon alueeksi (P) sekä pieneltä osin asuinalueeksi (A) ja lähivirkistysalueeksi (VL). Alueen läpi kulkee voimajohto. Liiketilakorttelіksi asemakaavoitettava alue on merkitty asuinalueeksi (A). Kaavahanke on yleiskaavan 2020 mukainen.

Asemakaava ja asemakaavan muutos
Asemakaavan muutoksella osoitetaan uusi katualue (Elmonkuja) Asolanväylän ja Elmon urheilupuiston autopaikkojen korttelialueen (LPA) välille muuttamalla osa Haxberginmetsän virkistysalueesta (VL) katualueeksi. Muutoksella mahdollistetaan liittyminen Asolanväylältä Elmon urheilupuistoon. Lisäksi pieniä osia Haxberginhaan puistosta (VL) muutetaan katualueeksi. Asemakaavamuutos perustuu alustaviin katusuunnitelmiin. Kaavamuutoksella mahdollistetaan katu- ja puistosuunnitelmien toteutus.

Asemakaavalla mahdollistetaan 2 500 kerrosalaneliömetrinen, korkeintaan 2-kerroksinen liikerakennus liikerakennusten korttelialueelle (KL). Liikerakennuksen pysäköinti on osoitettu korttelin länsireunaan ja ajoliittymä Elmontieltä. Kaavassa edellytetään 1 ap /60 k-m2 autopaikkaa (liiketilat ja toimistot). Kaavassa annetaan määräyksiä muun muassa kaupunkikuvallisesta laadusta, katuympäristön viihtyisyydestä, viereisen Lipstikanvarren puiston ja Lipstikkaojan rakentamisenaikaisesta suojaamisesta sekä kävely- ja pyöräily-yhteyksien turvallisuudesta ja toimivuudesta, vihertehokkuudesta ja hulevesien hallinnasta korttelialueella. Tontin istutettavalla kasvillisuudella tulee tukea Lipstikkaojan varren viheryhteyden luonnon monimuotoisuutta ja tontin hulevesien laadullista hallintaa.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on julkaistu 9.2.2022.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin yhteensä 11 kpl. Mielipiteissä nousi esiin seuraavat teemat:

- Elmon liittymän turvallisuus ja liikenteen sujuvuus
- liikerakennuksen autopaikat
- vähittäiskaupan myymälän tontin kävely- ja pyöräily-yhteyksien turvallisuus

Mielipiteet on otettu kaavatyössä huomioon. Kaavamuutosta esiteltiin 6.9.2022 etäyhteyksin järjestetyssä Elmon asukastilaisuudessa.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7)

Kaavatyö kohdistuu Vantaan kaupungin ja yksityisten maanomistajien omistamille maille.

Sopimus
Asemakaavaan liittyy maankäyttösopimus.

Asemakaavan laatimisesta aiheutuvat kustannukset maksavat hakijat Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymät, ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 3 (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1100 €), yhteensä 11 100 €.

Kaupunkiympäristölautakunta 15.11.2022 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 15.11.2022 päivätty asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotus 721400 sekä tonttijakoehdotus, 72 Asola / Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakijat Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymät maksavat asemakaavan laatimisesta aiheutuvat kustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1100 €), yhteensä 11 100 €.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunnan varapuheenjohtaja Tarja Eklund poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi ja että hänen paikkansa kokouksessa otti varajäsen Maiju Atzmon.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että sosialidemokraattien lautakuntaryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon vasemmistoliiton ja perussuomalaisten ryhmät yhtyivät: ”Pyydämme lisäselvitystä liikenneympyrävaihtoehdosta asemakaavan jatkotyöstöä varten.”

———

Kaupunginhallitus 28.11.2022 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 15.11.2022 päivätty asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotus 721400 sekä tonttijakoehdotus, 72 Asola / Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakijat Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymät maksavat asemakaavan laatimisesta aiheutuvat kustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1100 €), yhteensä 11 100 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävilläolo
Asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 14.12.2022 - 19.1.2023. Muistutuksia ei jätetty.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 28.11.2022 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 7 ja saatiin 7 kappaletta. Uudenmaan ELY-keskuksen, kaksi Fingridin lausuntoa (lausunto ja risteämälausunto), Carunan, HSL:n, Vantaan Energian ja HSY:n lausunnot on otettu huomioon kaavatyössä ja niille on laadittu vastineet.

Caruna lausui, ettei kaava-alueella sijaitse heidän sähköverkkoansa.

Uudenmaan ELY-keskus lausui, että KL-kaavamääräystä tulee tarkentaa siten, että kaavamääräyksessä todetaan korttelialueelle sallittavan päivittäistavarakaupan. Lisäksi ELY pyysi kaavaselostusta täydennettävän johtopäätöksillä ostovoimasta ja vaikutusalueesta sekä arvioida vaikutuksia päivittäistavarakaupan kilpailutilanteeseen.

HSY totesi lausunnossaan, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi ja että uudet rakennukset ovat liitettävissä viereisten katujen yleiseen vesihuoltoon.

HSL totesi lausunnossaan, että se kannattaa uusien pysäkkien rakentamista, koska ne mahdollistavat hyvät yhteydet ja lyhyen siirtymän Elmon urheilupuistoon. HSL on mielellään mukana pysäkkien yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Fingrid kirjoitti risteämälausunnon jo tässä vaiheessa, koska asemakaavan muutos koskee hyvin pientä aluetta ja voimajohto rajoittaa alueelle suunniteltua toimintaa. Risteämälausunnossa on annettu ohjeistus, miten liittymä voidaan alueelle toteuttaa.

Fingrid pyytää lausunnossaan korjaamaan vaara-alueen sijainnin, mielellään koko voimajohtoaluetta tai vähintään rakennusrajoitusaluetta vastaavaksi. Lisäksi Fingrid toteaa, että "vaara-alue" -merkintä ei sovellu luonteeltaan tavanomaisten kantaverkon voimajohtojen suoja-alueiden merkinnäksi. Fingrid muistuttaa myös, että heidän edellisessä lausunnossaan mainitut asiat voimajohtojen asettamista rajoituksista tulee ottaa huomioon tarkemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa sekä alueen käytössä, ja että voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta ja edellä käsitellyistä asioista tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Fingrid pyytää lähettämään tietoa asemakaavatyön etenemisestä.

Vantaan Energia Oy ja Vantaan Sähköverkot Oy lausuvat, että 110kV:n johtojen läheisyydessä tehtävistä muutoksista tulee ennalta pyytää johtojen omistajilta risteämälausunnot. Valtimotien liikerakennusten korttelialueelle tulee huomioida ja säilyttää tarve muuntamolle tilavaraus liiketilan piha-alueelta. Muuntamo tarvitaan tulevaa liiketilaa varten. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti, ja Vantaan Energia Oy haluaa,

että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien, pumppaamoiden ja ohjauskaapin sijainti.

Tehdyt tarkistukset
Asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotukseen on nähtävilläolon jälkeen tarkennettu liikerakennusten korttelialueen (KL)-korttelialueen määräystä (päivittäistavarakauppa) ja vaihdettu vaara-alueen merkintä (v) merkintään voimajohtoalue (z) sekä korjattu sen sijaintia sekä tehty vähäisiä teknisiä tarkistuksia. Selostuksen tekstiä on täydennetty ja tarkistettu erityisesti kaupallisten vaikutusten arvioinnin sekä kiertoliittymävaihtoehdon arvioinnin ja liittymävaihtoehtojen vertailun osalta. Kaavakarttaan on lisätty ohjeellinen rakennusala muuntamolle. Asemakaavaehdotukseen tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Yleiskaava
Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 11.1.2023.

Kaupunkiympäristölautakunta 18.4.2023 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 18.4.2023 päivätty asemakaava ja asemakaavamuutos 721400 sekä tonttijakoehdotus, 72 Asola / Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle,
c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunnan varapuheenjohtaja Tarja Eklund poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Sopimus
Asemakaavaa koskeva maankäyttösopimus on allekirjoitettu 28.4.2023.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 28

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 18.4.2023 päivätty asemakaava ja asemakaavamuutos 721400 sekä tonttijakoehdotus, 72 Asola / Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle,
c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaava ja asemakaavamuutosehdotus 18.4.2023
- Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen selostus 18.4.2023
- Lausunnot ja vastineet 18.4.2023

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Mari Jaakonaho, p. 050 302 9411
asemakaavasuunnittelija Milja Halmkrona, p. 040 536 9606
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

721400

Päiväys
Datum

18.4.2023

Vantaan kaupunki

721400 - Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle

Kaupunginosa 72, ASOLA

Asemakaava
Kortteli 72218.

Asemakaavan muutos
Katu- ja virkistysalueet.

Tonttijako
Kortteli 72218.

1:2000

Vanda stad

721400 - Anslutning till Elmo och affärsbyggnad vid Pulsvägen

Stadsdel 72, ASOLA

Detaljplan
Kvarteret 72218.

Ändring av detaljplanen
Gatu- och rekreationsområden.

Tomtindelning
Kvarteret 72218.

1:2000

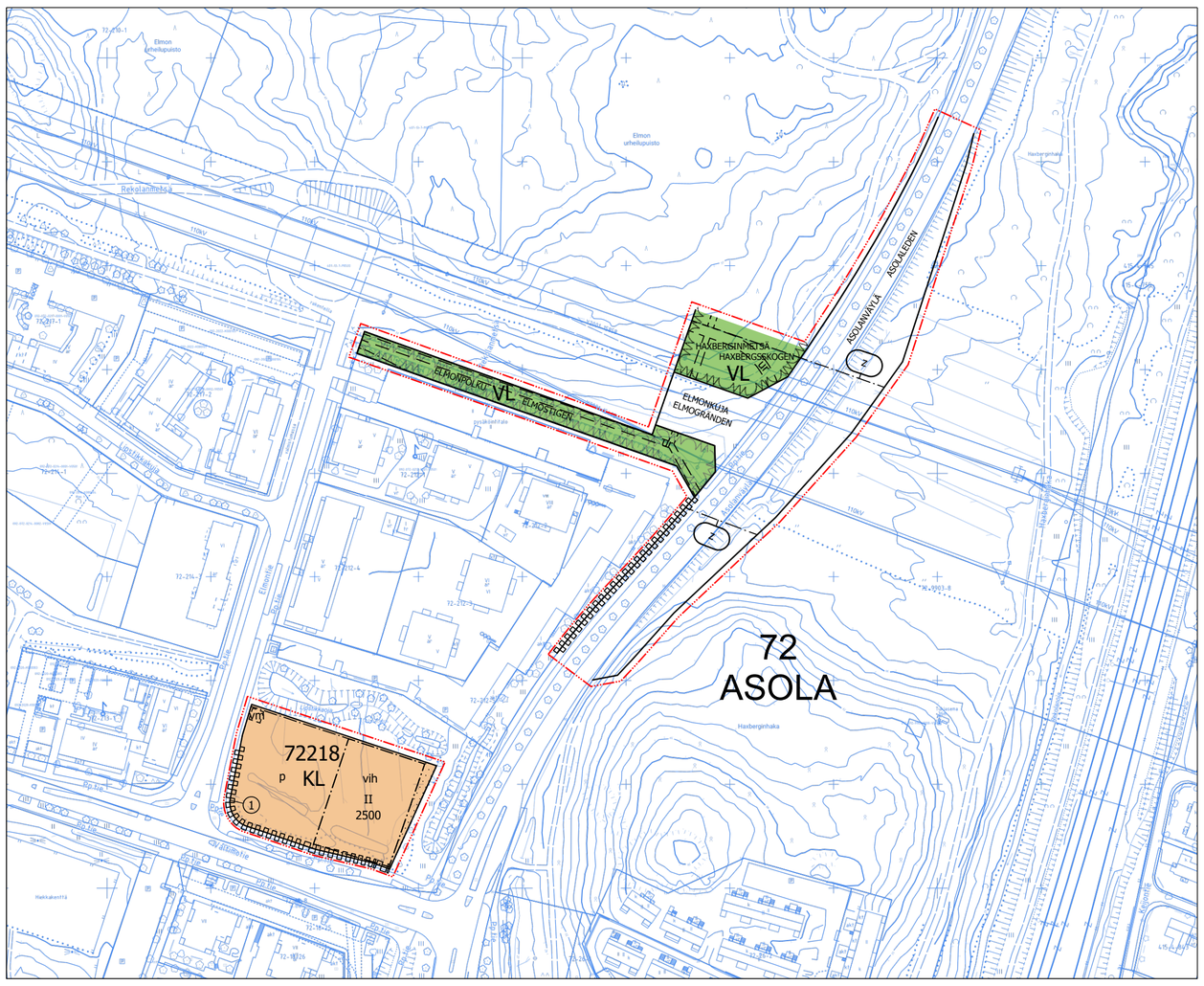

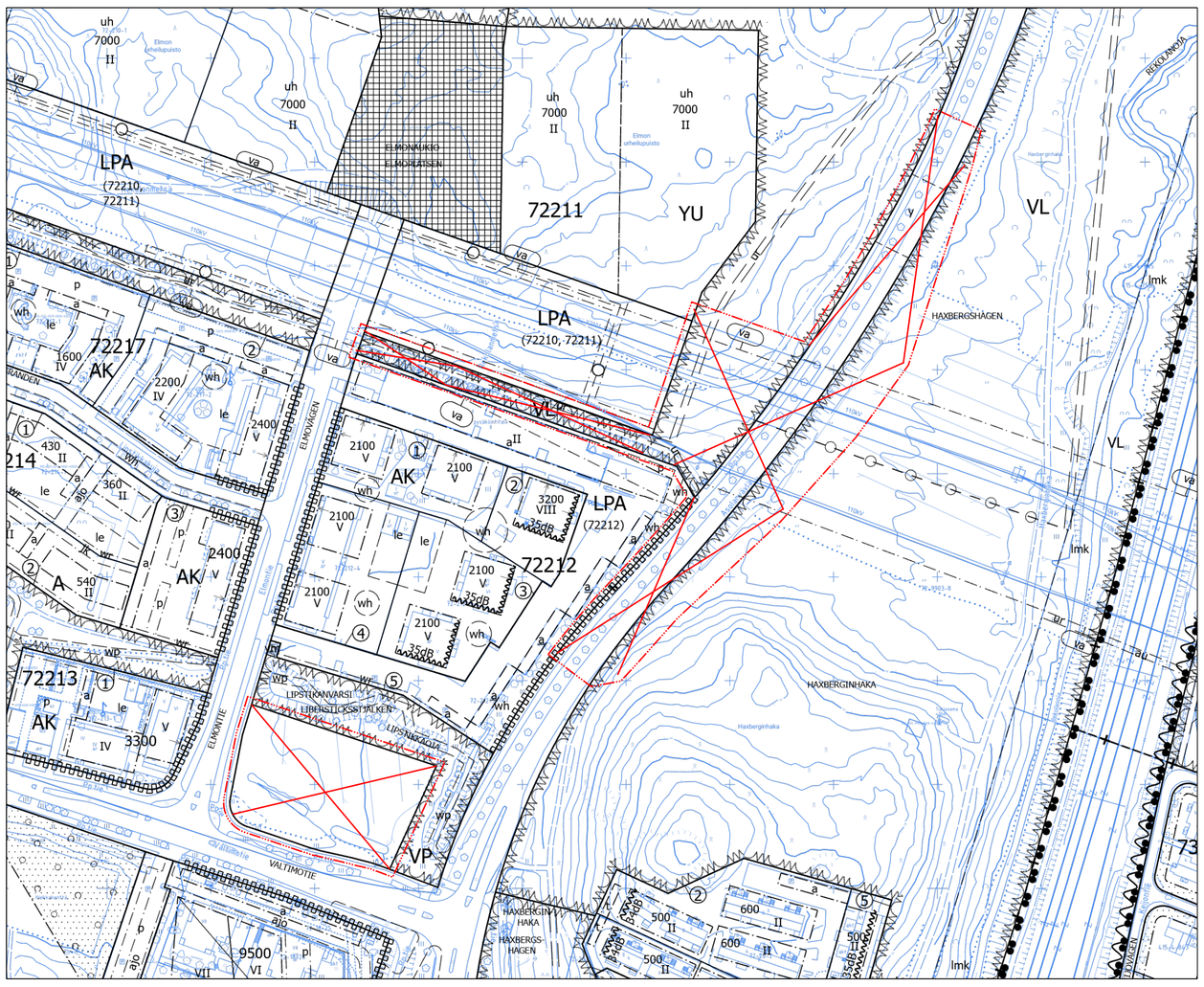

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
KL	**Liikerakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för affärsbyggnader.**
	Alueelle saa sijoittaa päivittäistavarakaupan.	På områden får placeras en dagligvaruaffär.
	Arkkitehtuuri ja kaupunkikuva	**Arkitektur och stadsbild**
	Korttelialue tulee rakentaa korkeatasoista arkkitehtuuria ja korkealuokkaista rakennustapaa noudattaen.	Kvartersområdet ska byggas så att den arkitektur och det byggnadssätt som används håller hög klass.
	Rakentamisen tulee edistää viihtyisän katukuvan muodostumista Asolanväylän, Valtimotien ja Elmontien suuntaan.	Byggandet ska bidra till att skapa en trivsam gatubild mot Asolaleden, Pulsvägen och Elmovägen.
	IV-konehuoneet, tekniset laitteet sekä aidat ja muurit on sovitettava talon arkkitehtuuriin ja kaupunkikuvaan.	Ventilationsmaskinrum, tekniska anordningar samt inhägnader och murar ska anpassas till husets arkitektur och stadsbilden.
	Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista materiaaleista.	Byggnadernas fasader skall byggas av högklassiga material.
	Rakennusoikeus ja rakennusala	**Byggrätt och byggnadsyta**
	Rakennukseen liittyvät katokset saavat ulottua rakennusalan rajan yli.	Skyddstak får nå ut över gränsen för byggnadsytan.
	Alueelle tulee varata tilavaraus muuntamolle. Muuntamon saa sijoittaa rakennusalan ulkopuolelle. Muuntamo tulee sovittaa arkkitehtuuriin ja katukuvaan.	På område skall reserveras plats för en transformator. Transformatorn får byggas utanför den anvisade byggnadsytan. Transformatorn ska anpassas till arkitektur och gatubild.
	Pihat	**Gården**
	Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.	På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.
	Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.	För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.
	Rakentamisenaikaiset työmaavedet on laskeutettava altaissa ennen johtamista Lipstikkaojaan, jotta kiintoaineita tai haitta-aineita ei kulkeudu Lipstikkaojaan. Puhdistetuista työmaavesistä ei saa aiheutua haittaa vesiluonnolle.	Vatten som under byggnadstiden uppstår på byggplatsen ska sedimenteras i bassänger innan det leds ut i Liberstickbäcken, så att inte fasta partiklar eller skadliga ämnen rinner ut i Liberstickbäcken. Det renade vattnet från byggnadsplatsen får inte orsaka skada på vattennaturen.
	Tontilla tulee säilyttää puita mahdollisuuksien mukaan. Säilytettävät puut tulee suojata rakentamisen aikana.	Träd ska bevaras på tomten i mån av möjlighet. De träd som ska bevaras måste skyddas under byggandet.
	Korttelin vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,7. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.	Kvarterets gröneffektivitet ska uppfylla målsättningstal 0,7. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet genom en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl.
	Tontin istutettavalla kasvillisuudella tulee tukea Lipstikanojan varren viheryhteyden luonnon monimuotoisuutta ja tontin hulevesien laadullista hallintaa.	Den växtlighet som planteras på tomten ska stödja den biologiska mångfalden i grönförbindelsen utmed Liberstickbäcken och den kvalitativa hanteringen av dagvattnet på tomten.
	Rakentaminen tulee pyrkiä tekemään kokonaan tontilta käsin lähivirkistysalueen ja sen puuston säilyttämiseksi.	Man bör sträva efter att utföra byggandet helt och hållet från tomten för att bevara närrekreationsområdet och dess trädbestånd.
	Rakentamisen aikana Lipstikanvarren puiston puita on suojattava vaurioilta. Mahdolliset vauriot virkistysalueella on korjattava huolellisesti uusilla istutettavilla puilla ja muilla istutuksilla.	Under byggandet ska träden i parken Liberstickssstjälken skyddas mot skador. Eventuella skador på rekreationsområdet måste noggrant repareras med nya planterade träd och andra planteringar.
	Jalankulku- ja pyöräily-yhteydet tontilla tulee järjestää turvallisesti.	Fotgängar- och cykelförbindelserna på tomten ska ordnas på ett säkert sätt.
	Energia	**Energi**
	Uusiutuvaa energiaa tuottavia ratkaisuja tulee suosia.	Lösningar som producerar förnybar energi ska föredras.
	Meluntorjunta	**Bullerbekämpning**
	Sisämelutaso ei saa liike- ja toimistotiloissa ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB.	Bullernivån inomhus får inte överstiga dagsriktvärdet (kl 7-22) 45 dB för den A-vägda ekvivalentnivån (LAeq) i affärs- och kontorslokaler.
	Pyöräpaikkojen vähimmäismäärät	**Minimiantalet cykelplatser**
	Polkupyöräpaikoista vähintään puolet tulee olla säältä suojattuja ja runkolukittavia. Polkupyöräpaikat sijoitetaan pääsisäänkäynnin yhteyteen.	Av cykelplatserna ska minst hälften vara väderskyddade och ha möjlighet till ramlåsnming. Cykelplatserna placeras i anslutning till huvudenrén.
	Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään 1 pp / 60 k-m²	Minst 1 cp / 60 m²-vy ska reserveras för cykelplatser.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät	**Minimiantalet bilplatser**
	Autopaikkojen vähimmäismäärät: Liiketilat ja toimistot 1 autopaikka /60 k-m2	Minimiantalet bilplatser: Affärslokaler och kontor 1 bilplats /60 m2-vy.
VL	**Lähivirkistysalue.**	**Område för närrekreation.**
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
1	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
72	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
ASOL	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
72218	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
ASOLANVÄYLÄ	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**

2500	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
II	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
	Istutettava alueen osa.	**Del av område som skall planteras.**
	Katu.	**Gata.**
p	**Pysäköimispaikka.**	**Parkeringsplats.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**
vm	**Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.** Merkintä on sitova, mutta sijainti ohjeellinen.	**Riktgivande byggnadsyta där transformator får placeras.** Markeringen är bindande men platsen riktgivande.
z	**Voimajohtoalue.**	**Kraftledningsområde.**
vih	**Viher- tai kasvikatto.**	**Grön- eller växttak.**
ur	**Ohjeellinen ulkoilureitti.**	**Riktgivande friluftsled.**

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Mari Jaakonaho, Aluearkkitehti, 3.4.2023 12.01

Kimmo Junttila, Kaupungingeodeetti, 26.4.2023 17.07

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

721400 LIITTYMÄ ELMOON JA LIIKETILA VALTIMOTIELLE

ASOLA

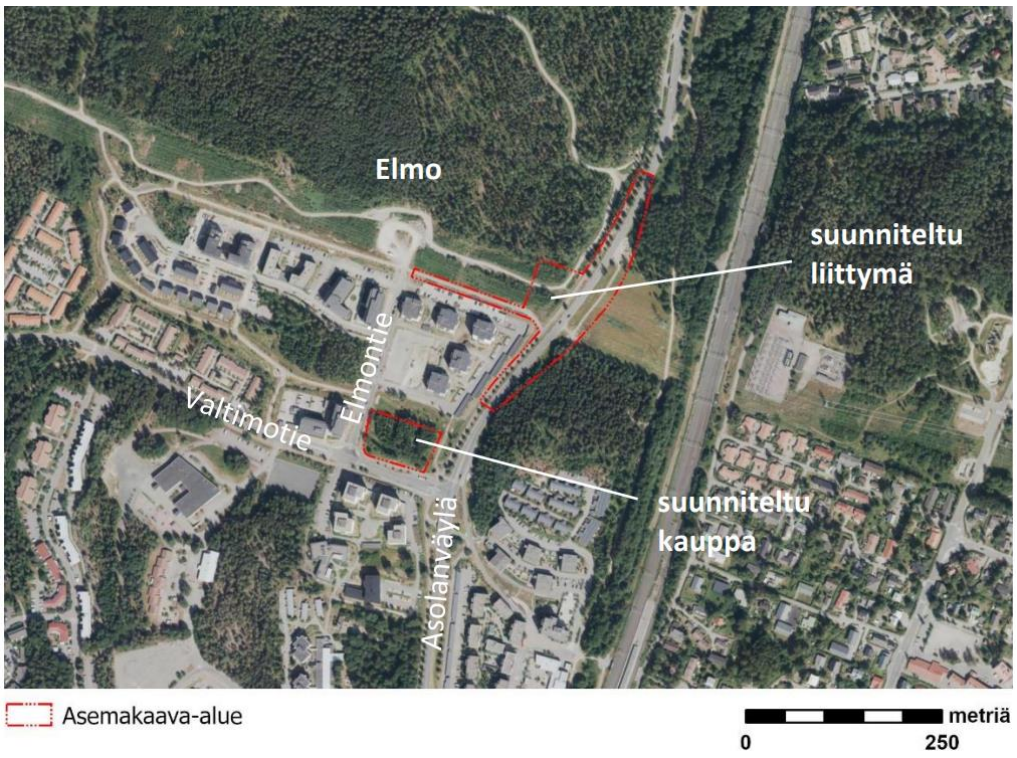

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 18.4.2023 päivättyä asemakaava-karttaa nro 721400. Kaavoitus on tullut vireille 9.2.2022.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava:

Kortteli 72218 kaupunginosassa 72 Asola.

Asemakaavan muutos:

Osuus Asolanväylän katualueesta ja pieniä osia puistoalueista kaupunginosassa 72 Asola.

Tonttijako:

Kortteli 72218, kaupunginosassa 72, Asola.

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella osoitetaan uusi katualue Asolanväylän ja Elmon urheilupuiston autopaikkojen korttelialueen välille muuttamalla osa Haxberginmetsän virkistysalueesta katualueeksi. Lisäksi asemakaavalla osoitetaan Valtimotien pohjoispuolelle liikerakennusten korttelialue, jolle asemakaava mahdollistaa 2 500 k-m2, korkeintaan 2-kerroksisen liikerakennuksen päivittäistavarakaupan myymälää varten.

Kaavaan liittyy maankäyttösopimus.

Kaavan laatijat:
Milja Halmkrona, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki;
mailto:milja.halmkrona@vantaa.fi, puh. 040 536 9606.

Mari Jaakonaho, aluearkkitehti, Vantaan kaupunki;
mari.jaakonaho@vantaa.fi, puh. 050 302 9411.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI



Asemakaavan muutosalue sijaitsee Asolassa, rautatien länsipuolella, n. 400 m Rekolan asemasta luoteeseen. Alue rajautuu idässä Haxberginhaan puistoon, lännessä Elmontiehen, korttelin 72212 ja Elmon urheilupuiston pysäköintialueisiin ja Haxberginmetsään. Alue kattaa pohjois-eteläsuunnassa noin 300 m matkan Asolanväylää. Alue on nykyisin Asolanväylän katualuetta ja VL-aluetta.

Asemakaavoitettava alue sijaitsee Elmon liittymän lounaispuolella ja rajautuu etelässä Valtimotiehen, lännessä Elmontiehen sekä idässä ja pohjoisessa Lipstikanvarren puistoon. Suunnittelualueiden yhteenlaskettu pinta-ala on 2,06 ha, josta ennestään asemakaavoittamattoman alueen osuus on noin 0,49 ha.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Päivittäistavarakauppaa koskeva maanomistajan jättämä kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 30.11.2021. Uuden liittymän kaavoitus on käynnistetty Vantaan kaupungin aloitteesta.
- Kaavatyö on Vantaan kaupunkisuunnittelun kaavoitusohjelmassa vuodelle 2022. Kaavoitusohjelmassa kaava on esitetty numerolla ja nimellä ”002509 - Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle”.
- Kaavoitus tuli vireille 9.2.2022 ja sai numeron 721400.
- Mielipiteet pyydettiin 11.3.2022 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 11 kappaletta.
- Kaavamuutosta esiteltiin 6.9.2022 järjestetyssä asukastilaisuudessa.
- Elmon katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset valmistuivat kaavamuutosalueen 721400 osalta 12.12.2022 ja ne esiteltiin 19.12.2022-22.1.2023. Asemakaavaratkaisu perustuu katu- ja puistosuunnitelmiin.
- Kaupunginhallitus päätti 28.11.2022 asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot.
- Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 14.12.2022 - 19.1.2023 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 7 kappaletta ja vastaanotettiin 7 kappaletta. Muistutuksia ei saatu.
- Saatujen lausuntojen ja muistutusten perusteella asemakaavaehdotukseen tehtiin seuraavat korjaukset:
    - Tarkennettiin KL-korttelin kaavamääräystä siten, että kaavamääräyksessä todetaan korttelialueelle sallittavan nimenomaan päivittäistavarakaupan.
    - Vaihdettiin vaara-alueen merkintä (v) merkintään voimajohtoalue (z) ja korjattiin sen sijainti koko voimajohtoaluetta vastaavaksi.
- Kaavaselostukseen tehtiin seuraavat korjaukset:
    - Kaupallisten vaikutusten arviointia täydennettiin johtopäätöksillä ostovoimasta ja vaikutusalueesta sekä arvioitiin vaikutuksia päivittäistavarakaupan kilpailutilanteeseen.
    - Täydennettiin liikenteellisten vaikutusten arviointia Elmon liittymän osalta vertailemalla liikennevalo- ja kiertoliittymäratkaisua.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 5
2. Lähtökohdat 6
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 6
2.2 Suunnittelutilanne 14
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 21
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 21
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 21
3.3. Asemakaavan tavoitteet 26
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 28
4. Asemakaavan kuvaus 31
4.1 Kaavan rakenne 31
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 32
4.3 Aluevaraukset 33
4.4 Kaavan vaikutukset 34
4.5 Ympäristön häiriötekijät 40
4.6 Nimistö 40
5. Asemakaavan toteutus 41
6. Kaavatyöhön osallistuneet 41
7. Asemakaavan seurantalomake 42
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 44

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Hiilineutraaliusselvitys, Lidl Asola - Hiilijalanjälkitarkastelu, Sweco Talotekniikka Oy, 29.9.2022
- Hulevesisuunnitelma, Rejlers, 6.5.2022.
- Vantaan hulevesiohjelma 2009
- Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamalli 2014
- Vihertehokkuuslaskelma, Vahanen suunnittelupalvelut Oy, 29.9.2022.
- Viitesuunnitelma (tontinkäyttösuunnitelma), Arkkitehtitoimisto Innovarch Oy, 8.9.2022.
- Elmon urheilupuiston yleissuunnitelma, Ramboll, 5.2.2021
- Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys, WSP, 15.9.2022
- Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040, Vantaan kaupunki, 2015
- Asolanväylän ja Elmonkujan liittymän katusuunnitelman luonnos, Ramboll, LUONNOS 21.9.2022, piirustus 59166-1
- Haxberginhaan puistosuunnitelman luonnos, Ramboll, LUONNOS 5.10.2022, piirustus 59169-1

- Asolanväylän kiertoliittymä ja liikennevaloliittymä (vertailu), Ramboll, 24.2.2023.

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella osoitetaan uusi katualue (Elmonkuja) Asolanväylän ja Elmon urheilupuiston autopaikkojen korttelialueen (LPA) välille muuttamalla osa Haxberginmetsän virkistysalueesta (VL) katualueeksi. Lisäksi asemakaavalla osoitetaan Valtimotien pohjoispuolelle liikerakennusten korttelialue (KL), jolle asemakaava mahdollistaa 2 500 k-m2, korkeintaan 2-kerroksisen liikerakennuksen päivittäistavarakaupan myymälää varten. Tehokkuusluvuksi KL-korttelialueella muodostuu e=0,51. Pysäköinti sijoittuu maantasoon uuden liikerakennuksen länsipuolelle ja ajo tontille tapahtuu sen länsipäädystä. Kaavamääräyksissä kiinnitetään huomiota esimerkiksi kaupunkikuvalliseen laatuun, vihertehokkuuteen, hulevesien hallintaan sekä kävely- ja pyöräily-yhteyksien turvallisuuteen. Alue on osoitettu Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksessä (WSP, 2022) potentiaaliseksi päivittäistavarakaupan sijainniksi.

Elmon urheilupuiston yleissuunnitelma valmistui vuonna 2021. Yleissuunnitelmaan pohjautuvassa jatkosuunnitteluvaiheessa laaditaan urheilupuiston rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat. Nyt laadittava asemakaavamuutos perustuu alustaviin katusuunnitelmiin. Jo Elmon urheilupuiston rakentamisaikana liikenteen määrä Elmontiellä tulee lisääntymään, ja sen valmistuttua alkaa Elmon asiakasliikenne. Siksi liikenne halutaan ohjata liikuntapuiston alueelle suoraan Asolanväylältä, jolloin liikennemäärät Elmontiellä pysyvät maltillisina. Päivittäistavarakaupan myymälä puolestaan täydentää kehittyvän Asolan alueen palvelutarjontaa.



Arkkitehdin näkemys: Katunäkymä Valtimotieltä kohti koillista, Innovarch Oy, 27.9.2022.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Asolan kaupunginosa sijaitsee pääradan varrella, ja sen läpi kulkee pohjois-eteläsuuntainen alueen pääkatu, Asolanväylä. Lentoasema on vajaan viiden kilometrin päässä, samoin Tikkurilan rautatieasema. Kaupunkikuva on toisaalta vehreä ja väljä, toisaalta suurten väylien hallitsema. Asolan pinta-alasta yli puolet, pohjois- ja länsiosat, on Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymien omistuksessa olevaa metsäistä Rekolan luontoaluetta. Muuten Rekolassa ja Asolassa on monipuolista asumista ja palveluita Rekolan aseman tuntumassa. Peijaksen sairaala on merkittävä työpaikkakeskittymä, ja Rekolan kartanon nimi mainitaan jo Senaatinkartassa vuodelta 1872. Asolan eteläosan vanhinta aluetta on puolestaan 1950-luvulla rakennettu Asolan rintamamiestaloalue.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kaava-alueet sijoittuvat Rekolanojan ja siihen laskevan Lipstikkaojan laakson savi- ja silttialueille laajojen kallio- ja moreeniselänteiden väliin. Vuonna 1870-1871 mitatussa Senaatin kartassa näkyy, että alue on ollut pääosin peltoa ja pieneltä osin pohjoisemman alueen osalta metsänreunaa. Vuoden 1976 ilmakuvan perusteella alueen pellot näyttäisivät olleen viljelyssä vielä 1970-luvulla, jolloin kuvissa näkyy ensimmäisen kerran myös voimalinja. Asolanväylä on rakennettu 1980-luvulla, ja 1986 ilmakuvasta näkyy, etteivät pellot ole enää tuolloin viljelyssä. Nykyään suurin osa entisistä peltoalueista on rakennettu, lukuun ottamatta Rekolanojan varren peltoja, jotka ovat kasvaneet umpeen monimuotoiseksi puronvarsilehdoksi. Valtaosa vuonna 1954 otetussa ilmakuvassa metsänä näkyvistä alueista on edelleen metsää. Suurin osa pääradan ja nykyisen Asolanväylän välisestä alueesta on kuitenkin - Haxberginhaan metsäselännettä lukuun ottamatta - ollut vielä 1950-luvulla avointa peltomaisemaa.

Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Luonnon monimuotoisuus

Asemakaavoitettavalla alueella ei ole erityisiä luontoarvoja. Heti Elmon liittymän kaavamuutosalueen itäpuolella on kuitenkin Rekolanojan varressa arvokkaaksi luontotyypiksi määritelty kostea lehto (Korsonojan purolaakso 3), joka on uhanalainen luontotyyppi. Hieman tiiviimmin Rekolanojan varteen rajautuvat Rekolanojan yläjuoksun maakunnallisesti arvokas virtavesien elinympäristö, Rekolanojan keskijuoksun LUO-alue ja Rekolanpuron tiheä ja monipuolinen linnustoalue. Noin 80 metriä Elmon liittymän kaava-alueen pohjoispuolella kulkee Asolanväylän yli itä-länsisuunnassa määritelty maakunnallinen ekologinen yhteys ja yleiskaavan 2020 runkoyhteys.

Lipstikkaoja laskee Rekolanojaan. Rekolanojan alajuoksulle sijoittuu mm. laaja Rekolanojan alajuoksun LUO-alue, arvokas luontotyyppi Rekolanojan varren tuore lehto (lsl 10 §) sekä erityisesti suojellun (direktiivilaji) halavasepikän elinalue. Rekolanoja on myös taimenpuro, jonka useita kutusoraikkoja on kunnostettu.

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alue sijaitsee Rekolanojan valuma-alueella pienvesistön varrella. Maanpinta on nykyisin luonnontilaisena niittynä. Pintavalunta kulkeutuu Rekolanojaan. Eteläisemmältä kaava-alueelta (liiketila Valtimotielle) pintavalunta kulkeutuu Lipstikkaojaan, johon on tehty kunnostustoimenpiteitä Lipstikanvarren puistoalueen rakentamisen yhteydessä. Lipstikkaoja laskee Rekolanojaan.

Kaava-alue ei ole varsinaista pohjavesialuetta, mutta sen eteläpuolella sijaitsee Koivukylän pohjavesialueen muodostumisalue. Pohjaveteen ei saa aiheutua laatumuutoksia eikä pohjaveden korkeuteen pysyviä muutoksia.

Maaperä

Elmon liittymä

Maalajikartan mukaan Elmon liittymän kaava-alueen maaperä on savea, silttiä ja moreenia. Kaava-alueella on tehty pohjatutkimuksena painokairauksia. Painokairausten mukaan maaperä on pintamaan/täytön alla savea, silttiä, hiekkaa, soraa ja moreenia. Savikerroksen paksuus on pohjatutkimusten perusteella syvimmillään 3,7 m. Kairaukset ovat ulottuneet syvimmillään n. 9,5 m syvyydelle maanpinnasta. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

Liiketila Valtimotielle

Maalajikartan mukaan liiketilan kaava-alueen maaperä on savea. Kaava-alueella on tehty pohjatutkimuksena yksi painokairaus. Painokairauksen mukaan maaperä on pintamaan/täytön alla silttiä ja soraa. Painokairaus on ulottunut n. 2,5 m syvyydelle maanpinnasta. Kairaus on päättynyt kiveen tai kallioon.

Kaava-alueella ei ole pohjaveden mittauspisteitä.

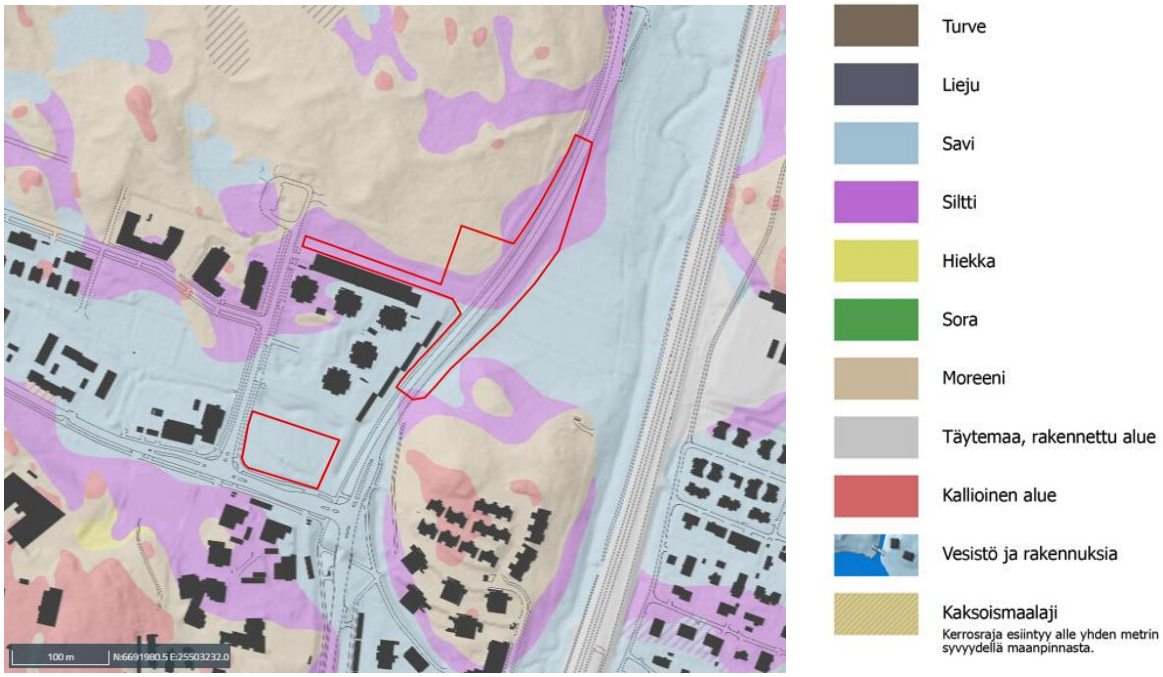

Maalajikartta, Vantaan karttapalvelut

Rakennettavuus maaperän suhteen

Alustavan arvion mukaan kitkamaa-alueella rakennukset voidaan perustaa maanvaraisesti. Kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti. Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Rakentamisratkaisujen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Topografia

Erityisesti eteläinen asemakaavoitettava alue (liiketila Valtimotielle) on hyvin tasainen. Sillä maaston korot vaihtelevat hyvin vähän, noin +30,0 ja 31,4 metrin välillä. Pohjoisella kaavamuutosalueella (Elmon liittymä) maaston korkoerot ovat suuremmat – ne vaihtelevat +28,5 ja 36,6 välillä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Asolan kaupunginosan väkiluku vuonna 2021 oli 5 135, ja se oli yksi niistä Vantaan kaupunginosista, joilla väkiluku oli noussut hieman vuodesta 2020. Vuonna 2020 se oli 4 931. Nousussa olivat myös naapurikaupunginosien, Rekolan ja Koivukylän väkiluvut, minkä vuoksi koko Koivukylän suuralueen väkiluku nousi vuodessa 30 319:sta 30 508:aan. Myös pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna sekä suuralueen että kaupunginosan väkiluvut ovat nousussa – vuonna 2016 suuralueen väkiluku oli 28 062 ja kaupunginosan 4 078. Asolan asukasmäärän ennustetaan kasvavan 6 413 asukkaaseen vuoteen 2031 mennessä (Lähde: Helsingin seudun aluesarjat).

Asolan väestörakenne on hyvin samankaltainen kuin koko Koivukylän suuralueella ja koko Vantaalla. Lapsia ja nuoria on melko vähän, nuoria aikuisia ja keski-ikäisiä huomattavan paljon, ja yli 65-vuotiaiden osuus on suurempi kuin lasten. Koivukylän suuralueen väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluu mm. aikuisvaltaisuus, yksin eläminen, lapsettomat pariskunnat ja työttömyys. Koivukylän suuralueen työttömyysaste on Vantaan toiseksi korkein heti Hakunilan jälkeen.

Asuminen

Kaava-alueella ei ole asuntoja. Molempien kaava-alueiden ympäristössä kuitenkin on 4-8-kerroksisia asuintaloja, niin tulevan KL-tontin etelä-, länsi- ja pohjoispuolella (Lipstikkaojan toisella puolella) kuin myös Elmon liittymän lounaispuolella. Asolaan on myös Mikaelintien länsipuolelle kaavoitettu useita asuinkortteleita, joiden rakentamisen myötä alueen asukasmäärä kasvaa. Yleiskaavan 2020 perusteella alueelle on odotettavissa asukasmäärän kasvua myös tulevina vuosina, koska osa seurakuntien omistamasta metsäalueesta on siinä osoitettu A-alueeksi.

Palvelut ja työpaikat

Itse kaava-alueella ei ole palveluita eikä työpaikkoja. Asolan kaupunginosassa oli vuonna 2019 noin 1 992 työpaikkaa, ja koko Koivukylän suuralueella 5 109 työpaikkaa. Suuralueella lähes puolet (48 %) työpaikoista oli terveys- ja sosiaalipalvelujen toimialalla. Toiseksi suurin työllistäjä suuralueella on rakennusala. Peijaksen sairaala on Asolan kaupunginosan suurin yksittäinen työllistäjä.

Asolassa on julkisia palveluita, kuten koulu ja päiväkoteja ja lisäksi jonkin verran pienyritysten tarjoamia yksityisiä palveluita. Valtimotielle kaavoitettavasta liikerakennusten korttelialueesta noin kilometrin verran Asolanväylää etelään on K-Citymarket Vantaa Koivukylä, ja sen läheisyydessä Koivukylän keskustassa myös S-Market Koivukylä ja radan itäpuolella Lidl Koivukylä.

Elmon urheilupuiston valmistuminen tuo Asolaan lisää työpaikkoja. Päivittäistavarakaupan myymälä tarjoaisi valmistuttuaan noin 30–40 työpaikkaa.

Yhdyskuntarakenne



Kaava-alue sijaitsee Asolan pohjoislaidalla. Rekolan asemalle on asemakaavoitettavalta alueelta noin 400 metriä. Sekä kaavamuutosalue että asemakaavoitettava alue sijaitsevat alueen pääkadun, Asolanväylän varrella. Alueella estevaikutusta muodostavat pohjois-eteläsuunnassa kulkevat päärata, Asolanväylä ja Rekolanoja.

Asolan pohjoisosa (rautatien ja Rekolanojan länsipuolella) on alkanut rakentua 1990-luvun vaihteessa, ja sen rakennustehokkuudet ovat huomattavasti suurempia kuin Rekolan pientaloalueella (rautatien itäpuolella) ja Asolan rintamamiestaloalueella (kaava-alueiden eteläpuolella). Yhdyskuntarakenteessa on aukko asemakaavoittamattomalla alueella Valtimotien varrella.

Kaupunki- ja maisemakuva

Asola on pääosin melko väljää ja maastonmuotoihin sovitettua rakentamista. Tärkeimpiä identiteettitekijöitä ovat avoimet maisematilat puroineen, metsäiset selänteet, pientaloalueet, päärata, Peijaksen sairaala ja korkean selänteen päällä sijaitseva Rekolan kartano. Sekä asemakaavoitettava alue että kaavamuutosalue sijaitsevat pääosin maiseman laaksoalueilla.

Kaupunginosan rakennuskanta on pääosin alle kolmikerroksista, paitsi kerrostalovaltaisilla alueilla Asolanväylän ja Lipstikkaojan ympäristössä, missä kerroskorkeudet vaihtelevat 4–7 välillä. Rautatien itäpuolella, Rekolassa, rakennuskanta on omakotitalovaltaista ja pääosin maksimissaan kaksikerroksista.

Vanhasta viljelysmaisemasta on melko vähän jäljellä, sillä osa entisistä pelloista on rakennettu ja osa taas on kasvanut umpeen, minkä vuoksi maisematila hahmottuu selkeästi lähinnä Elmon liittymän kohdalla, missä voimalinjan takia maisemaa on säilytetty avoimena.

Myös päivittäistavarakaupan tontti on 1980-luvulta alkaen umpeenkasvanutta entistä peltoa. Sen puustoisuuden voidaan toisaalta nähdä rikkovan kaupunkikuvan eheyttä ja toisaalta taas tuovan siihen vehreyttä. Liikerakennuksen tontti on kaupunkikuvallisesti keskeisellä paikalla Lipstikan alueen sisääntulon kohdalla Asolanväylältä saavuttaessa.

Rakennettu ympäristö

Kaava-alueilla ei ole rakennusperintökohteita. Liikerakennusten korttelialueeksi asemakaavoitettavasta alueesta noin 200 m etelään sijaitsee Rekolan kartanon päärakennus, joka on asemakaavalla suojeltu rakennusperintökohde. Kartanon ja kaava-alueiden välillä ei kuitenkaan nykyisin ole näköyhteyttä. Kaava-alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Kaavan osa-alueiden välissä olevat asuinkerrostalot on rakennettu vuosina 2017–2018. Niistä yksi on kahdeksankerroksinen, toinen kuusi- ja loput viisikerroksisia. Elmon liittymän kaava-alueeseen rajautuva 2-kerroksinen pysäköintitalo on rakennettu 2016. Tontin Asolanväylän puoleisessa reunassa pihaa reunustavat 1-kerroksiset 2018 rakennetut varastorakennukset. Päivittäistavarakaupan kaava-alueen länsipuolella, Elmontien toisella puolella, on 2018 rakennetut 6- ja 4-kerroksiset

asuintalot, ja eteläpuolella Valtimotien toisella puolella 2016–2018 rakennetut 5–7-kerroksiset asuinkerrostalot.

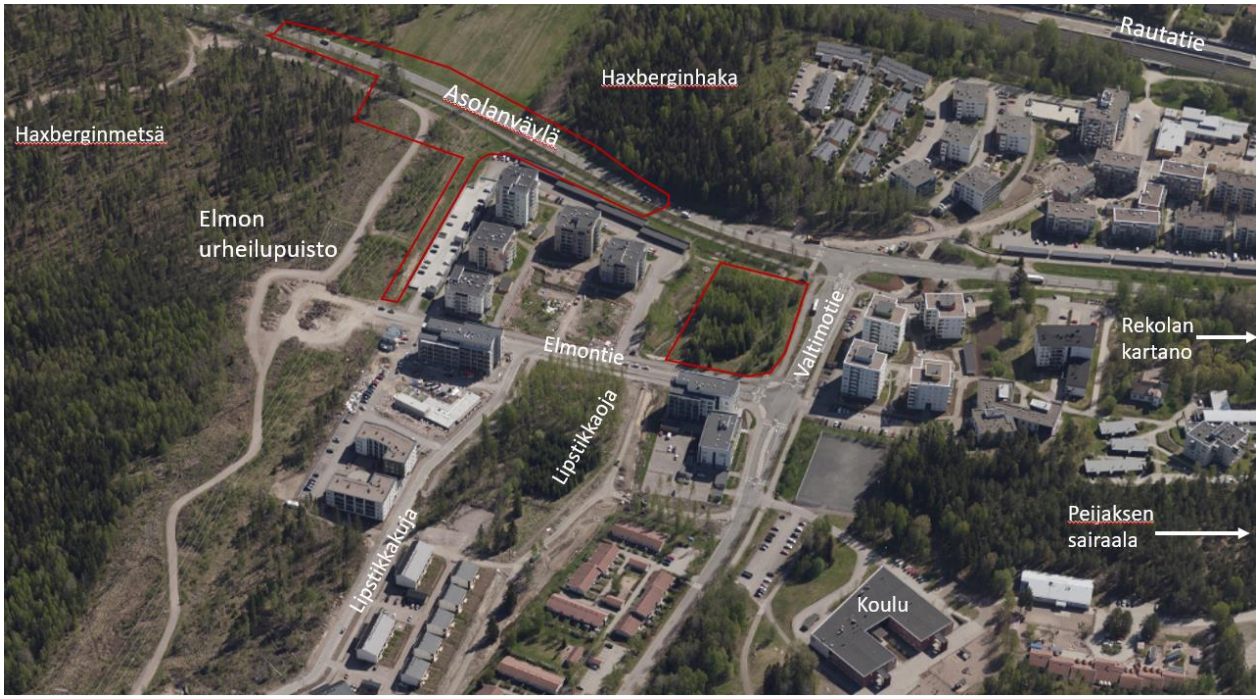

Virkistys

Elmon urheilupuisto tulee palvelemaan alueellisena liikuntapaikkakeskittymänä erityisesti Koivukylän ja Korson suuralueiden asukkaita. Kaava-alueiden ympärillä sijaitsevat laajoille Rekolan Isoniitun, Haxberginmetsän ja Matarin luonto- ja viheralueille sijoittuvat ulkoilureitit. Näiltä viheralueilta virkistysverkosto jatkuu Kylmäojan ja Rekolanojan varsien ulkoilureittejä pitkin Keravanjoen ja sen jälkeen Vantaanjoen varsien reittejä pitkin aina merelle saakka.

Ulkoilureitistö on itä-länsi-suunnassa vielä nykyisin katkonainen. Lähin jalankulkuyhteys pääradan ali on nykyisin Ilkantien kohdalla, yli 400 metriä varsinaisen virkistysreitin eteläpuolella, ja lähin alikulku ainoastaan Asolanväylän (ei rautatien) ali sijaitsee noin 300 metriä Elmon liittymästä pohjoiseen. Yleiskaavassa 2020 pohjoisemman kaavamuutosalueen (Elmon liittymä) pohjoispuolelle (suunnilleen alikulun kohdalle) sijoittuva virkistysyhteys on merkitty ensisijaisesti kehitettäväksi viheryhteydeksi maakunnallisen ekologisen yhteyden ja yleiskaavan 2020 ekologisen runkoyhteyden kohdalle. Merkinnän kohdalla tulee arvioida mahdollisuudet rakentaa vihersilta tai alikulku ihmisten ja eläinten liikkumista tukevaksi.

Eteläisemmän kaava-alueen (liiketila Valtimotielle) pohjoispuolella olevassa Lipstikanvarren puistossa virtaa Lipstikkaoja. Puistossa ei kuitenkaan ole ulkoilureittiä, ja sen tarjoamat ekosysteemipalvelut liittyvät ensisijaisesti hulevesien hallintaan ja luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen.

Liikenne

Asolanväylä on alueen pääkatu, joka yhdistää Korson ja Koivukylän suuralueiden keskustat. Valtimotie ja Elmontie ovat kokoojakatuja, joiden kautta Asolan maankäytön liikenne välittyy Asolanväylälle.

Asemakaava-alue sijoittuu joukkoliikenteen runkovyöhykkeelle. Rekolan asemalta on päivittäistavarakaupan myymälän kaava-alueelle noin 400 m ja Elmon urheilupuistoon noin 800 m. Asolanväylää kulkee useita bussiliikenteen reittejä.

Kahden kilometrin säteellä liittymästä on useita kouluja ja pyöräilyverkosto on kattava. Asolanväylän vartta kulkee pyöräilyn pääreitti. Rekolan asemalla on kaupunkipyöräasema. Pääradan ja Rekolanojan estevaikutus on kuitenkin suuri, ja kohdistuu sekä jalankulkuun että pyöräliikenteeseen.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Alueelle on rakennettu vesihuolto. Vesi tulee Asolanväylän d300 jakelujohdon kautta. Alue saa verkostoveden Helsingin Pitkäkosken vesilaitokselta. Vesi johdetaan Ylästön ja Koivukylän paineenkorotusasemien kautta Korson painepiiriin, jossa alue sijaitsee.

Alueen vesisäiliönä on Korson vesitorni, jonka tilavuus 4000 m³, NW +87.5 ja HW +94.4. Vesijohtoverkon alin painetaso alueella on noin +86.3 ja ylin on noin +101.3. Painetasot on ilmoitettu N_{2000}-korkeusjärjestelmässä.

Jätevesiviemäröinti

Liikerakennusten korttelialueeksi kaavoitettavan alueen itälaidalta lähtee kohti itää jätevesiviemäriputki, joka liittyy Lipstikanvarrenpuiston puolella huoltotien länsireunaa pitkin kulkevaan d200 muoviseen jätevesiviemäriin. Tästä ja tontin itäreunalta jätevedet ohjataan ensin Valtimotien d315 muoviseen jätevesiviemäriin ja sitten eteenpäin pääradan länsipuolella kulkevaan Korso-Tikkurilan d1000 betoniseen pääviemäriin. Sieltä jätevedet ohjataan KUVES:n meriviemärin kautta edelleen Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle. Puhdistettu jätevesi lasketaan Suomenlahteen.

Hulevesiviemäröinti / hulevesijärjestelmä

Asolanväylälle ja Valtimotielle rakennetut hulevesiviemärit laskevat Lipstikkaojaan ja Rekolanojaan, jotka johtavat hulevedet edelleen Keravanjoen ja Vantaanjoen kautta mereen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia Elmontien, Valtimotien ja Asolanväylän varressa. Lisäksi Elmon liittymän suunnittelualueella sijaitsee 2 kappaletta Vantaan Energian maanalaisia kaivopumppaamoja, niiden ohjauskaappi, syöttökaapelit ja muuntamo.

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:lle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on Elmontien ja Valtimotien varressa, ja keskijännitekaapeleita Elmontien ja Valtimotien varressa sekä Asolanväylän itäpuolella.

Elmon urheilupuiston suunnitellun tieliittymän kohdalla sijaitsee Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n kaakko-luodesuuntainen 110kV voimajohto ja samalla johtokadulla Vantaan Energia Sähköverkot Oy johdon eteläpuolella Fingrid Oyj 110kV voimajohto.

Ympäristöhäiriöt

Melu

Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitseva merkittävin tieliikennemelulähde on Asolanväylä. Päärata aiheuttaa raideliikennemelua. Suunnittelualue ei sijaitse lentomelualueella.

Asolanväylä on vilkasliikenteinen katu, joten Elmon liittymäalue on korkean melun aluetta. Melutaso on väylällä pääosin 70–75 dB, paikoin 75 dB ylittyy. Väylän länsipuolella kulkeva pyörätie osuu pääosin 65–70 dB tieliikennemelun alueelle. Kaava-alueen länsireunan pitkällä puistokaitaleella

tieliikennemelutaso laskee ollen sen länsipäässä enää alle 50 dB. Päivittäistavarakaupan kaava-alueella tieliikennemelutaso on pääosin 50–60 dB. Aivan alueen itäreunalla on kuitenkin kohtia, joissa tieliikennemelu nousee 60–65 dB:iin. Melulaskennassa on vuoden 2016 liikennetiedot ja maastomalli, mutta olevia rakennuksia ja meluesteitä ei ole huomioitu (kuva alla).

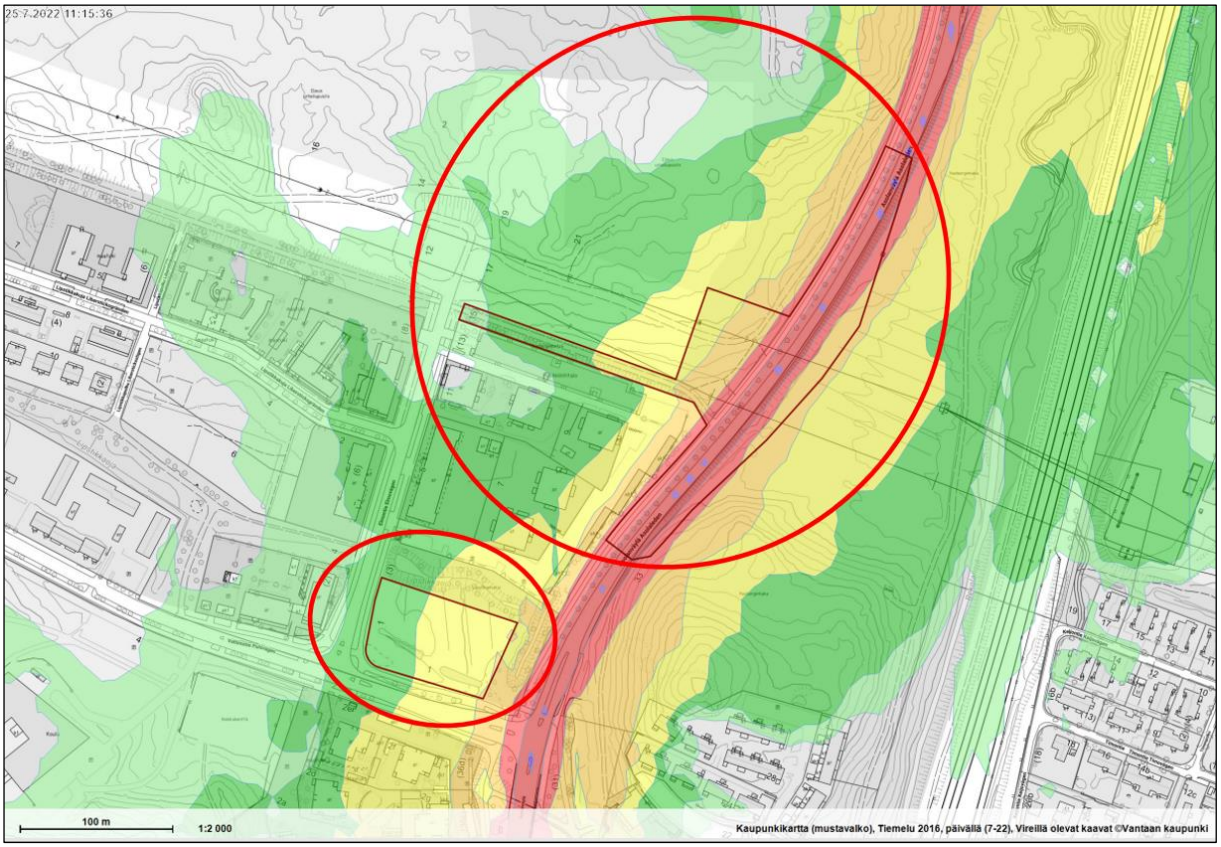

Suunnittelualueelle ulottuu päivällä (7–22) pääosin 50–65 dB suuruista rautatiemelua (v. 2016, Vantaan karttapalvelu). Päivittäistavarakaupan tontin eteläosa osuu alle 50 dB:n melualueelle. Voimakkain rautatiemelu, päivällä (7–22) 60–65 dB, osuu suunnittelualueen pohjoisosaan Asolan-väylälle ja sen itäpuolelle. Melulaskennassa on vuoden 2016 liikennetiedot ja maastomalli, mutta olevia rakennuksia ja meluesteitä ei ole huomioitu (kuva alla).

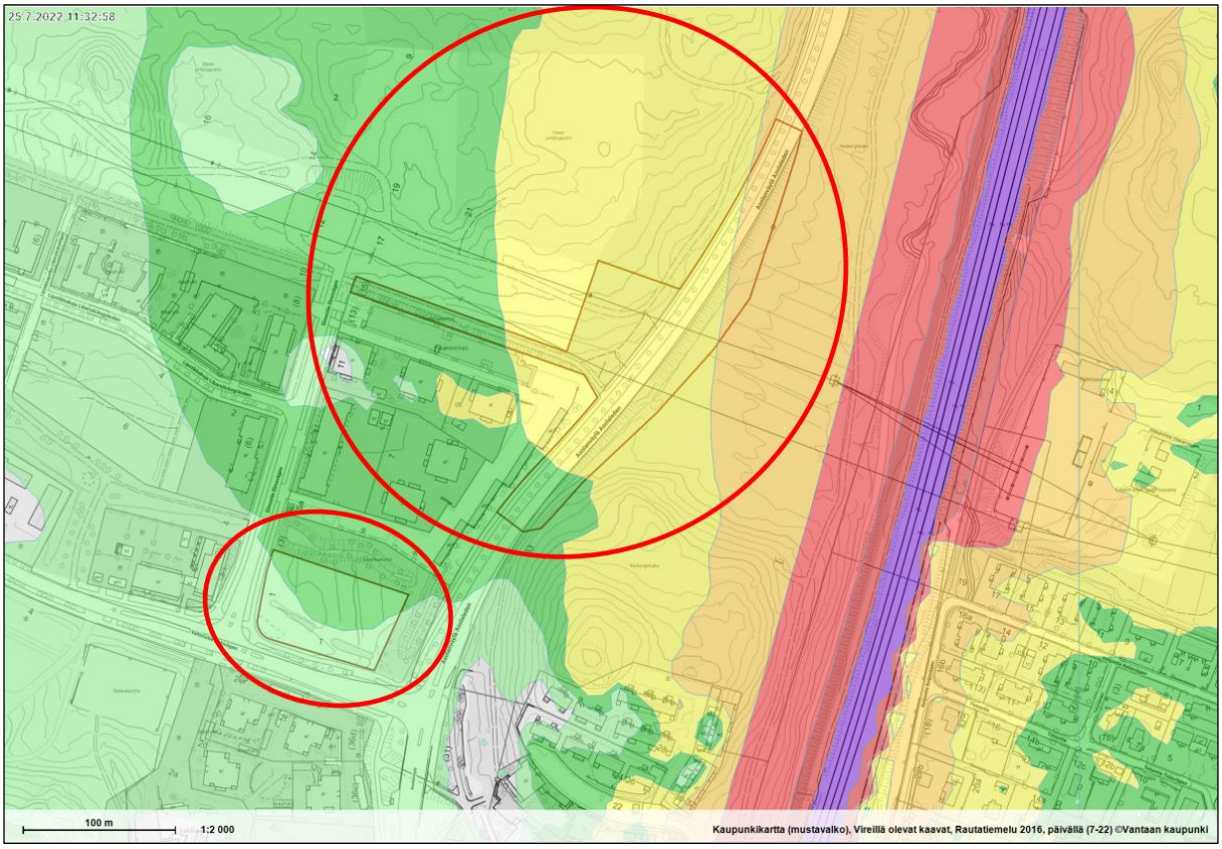

Muut ympäristöhäiriöt

Suunnittelualueelle ei sijoitu pilaantuneita maa-alueita.

Erityistoiminnat

Asemakaava-alueella sijaitsee Fingrid Oyj:n 110 kV (kilovoltin) voimajohto Porvoo - Ruotsinkylä. Samalle yhteiselle voimajohtoalueelle sijoittuu Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n 110 kV voimajohtoja. Asemakaava-alueella 110 kV voimajohtoja varten on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus sijainnista riippuen pääosin 65,5–87 metriä leveälle johtoalueelle, jolloin johtoalue muodostuu 45,5–67 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä, joilla puuston kasvua on rajoitettu. Fingridillä on pitkän aikavälin tavoitteena päivittää rakennusrajat reunavyöhykkeiden ulkoreunaan siten, että rakennusrajoitus koskee koko johtoaluetta. Kaavoituksessa on suositeltavaa, että voimajohtoa varten varattuna alueen osana käytetään johtoalueen kokonaisleveyttä eikä tälle alueelle osoiteta rakennusaloja.

2.1.4 Maanomistus

Asemakaavoittamattoman alueen Valtimotien varressa (kiinteistö 92-407-13-7) omistavat Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymät. Uuden liittymän kaavoitus on käynnistetty Vantaan kaupungin aloitteesta.

Voimassa olevan asemakaavan mukaiset VL-alueet Asolanväylän länsipuolella (myös kapea VL-aluekaistale Elmon LPA-alueen ja korttelin 72212 LPA-alueen välissä, joka on kaupungin määräala, tunnus 92-407-13-7-M534) omistavat Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymät ja ne kuuluvat kiinteistöön numero 92-407-13-7. Asolanväylän katualueen sekä väylän itäpuolella olevan VL-alueen omistaa Vantaan kaupunki. Katualueen kiinteistötunnus on 92-72-9901-0 ja puistoalueen 92-72-9903-8.

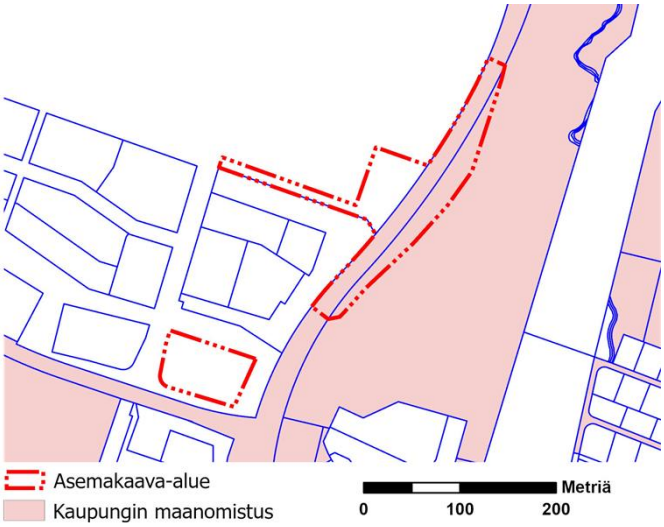

092-407-0013-0007	Yksityinen maanomistaja	1,0
Puisto- ja katualue	Vantaan kaupunki	1,1
Yhteensä		**2,1**

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Maakuntakaava

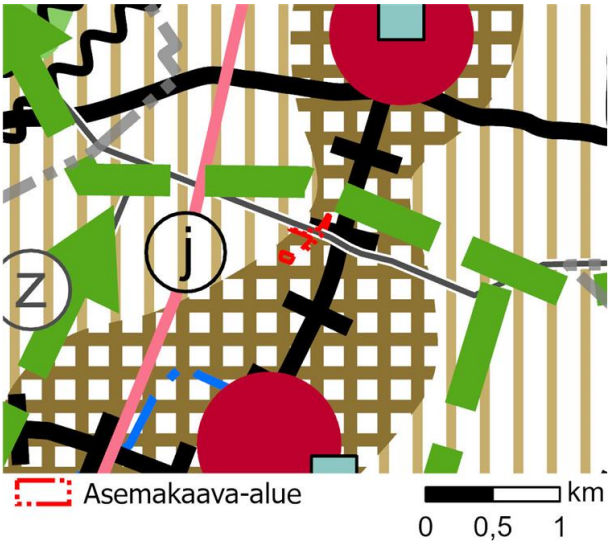

Alueella on voimassa Uusimaa-kaava 2050, joka korvaa kaikki muut voimassa olevat maakuntakaavat paitsi Östersundomin alueen kaavaa. Maakuntavaltuusto hyväksyi kaavan 25.8.2020 ja maakuntahallitus päätti voimaantulosta 7.12.2020. Kaavasta valitettiin, minkä vuoksi Helsingin hallinto-oikeus kielsi päätöksen täytäntöönpanon. 24.9.2021 hallinto-oikeus totesi, ettei täytäntöönpanokieltoa ollut enää aihetta pitää voimassa siltä osin kuin valitukset oli hylätty, ja kaavakokonaisuus tuli pääosin voimaan.

Uusimaa-kaavassa 2050 alue on pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä (ruskea ruuturasteri). Alueen läpi kulkee itä-länsisuuntainen voimajohto ja sen pohjoispuolella samansuuntainen viheryhteystarve. Alueen itäpuolitse kulkee päärata ja se sijaitsee Korson ja Koivukylän keskustatoimintojen alueiden, keskusten (punaiset ympyrät) välissä. Kaavahanke on voimassa olevan maakuntakaavan mukainen.

MAL 2019 -suunnitelma

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSLn toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua.

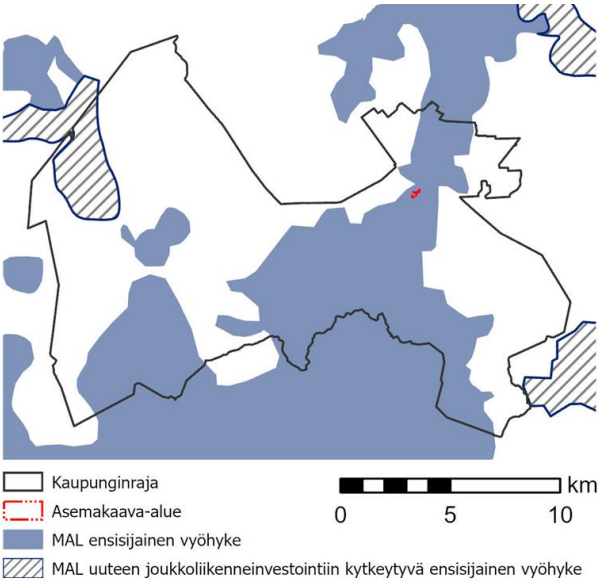

Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty, että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määräävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019.

Kaava-alue (punainen piste) sijaitsee MAL-sopimuksen ensisijaisella vyöhykkeellä.

Yleiskaava 2020

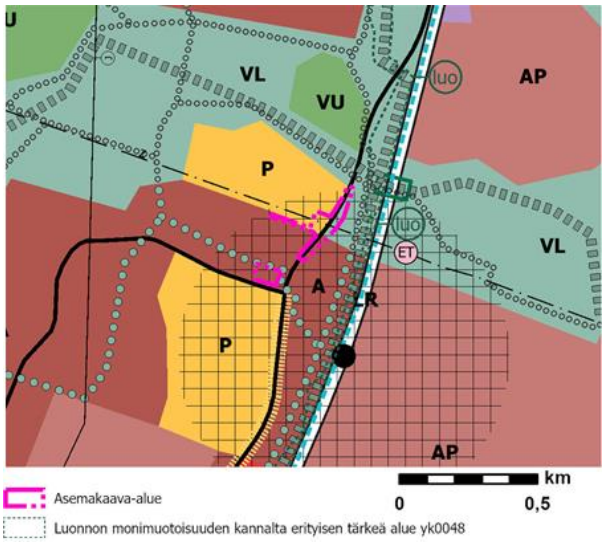

Uusi yleiskaava 2020 on tullut voimaan 25.1.2023. Kaava-alue sijoittuu kestävän kasvun vyöhykkeelle, jolla asuminen tukeutuu joukkoliikenteen runkoverkostoon. Erityisesti asemanseuduilla ja pysäkeillä parannetaan saavutettavuutta ja paikkojen tunnistettavuutta. Aseman lähikortteleita kehitetään lisäksi aseman vaikutusalueen palveluiden, kaupan ja alueelle soveltuvien työpaikkojen keskittymänä.

Pohjoisempi alue (Elmon liittymä) on merkitty palveluiden ja hallinnon alueeksi (P) sekä pieneltä osin asuinalueeksi (A) ja lähivirkistysalueeksi (VL). Alueen läpi kulkee voimajohto.

Eteläisempi alue (liiketila Valtimotielle) on merkitty asuinalueeksi (A). Alueen pohjoispuolelle on merkitty virkistysalueyhteys. Eteläisemmän alueen kaakkoiskulmasta kohti etelää on Asolanväylän varrelle merkitty katukuvan kehittämisvyöhyke.

Uusi yleiskaava 2020 mahdollistaa Asolassa sekä nykyisten jo rakennettujen asuinalueiden täydennysrakentamista että voimassa olevaa yleiskaavaa laajemman uuden asuinalueen rakentamisen Rekolanmäkeen. Lisääntyvä asukasmäärä lisää uusien lähipalveluiden tarvetta. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

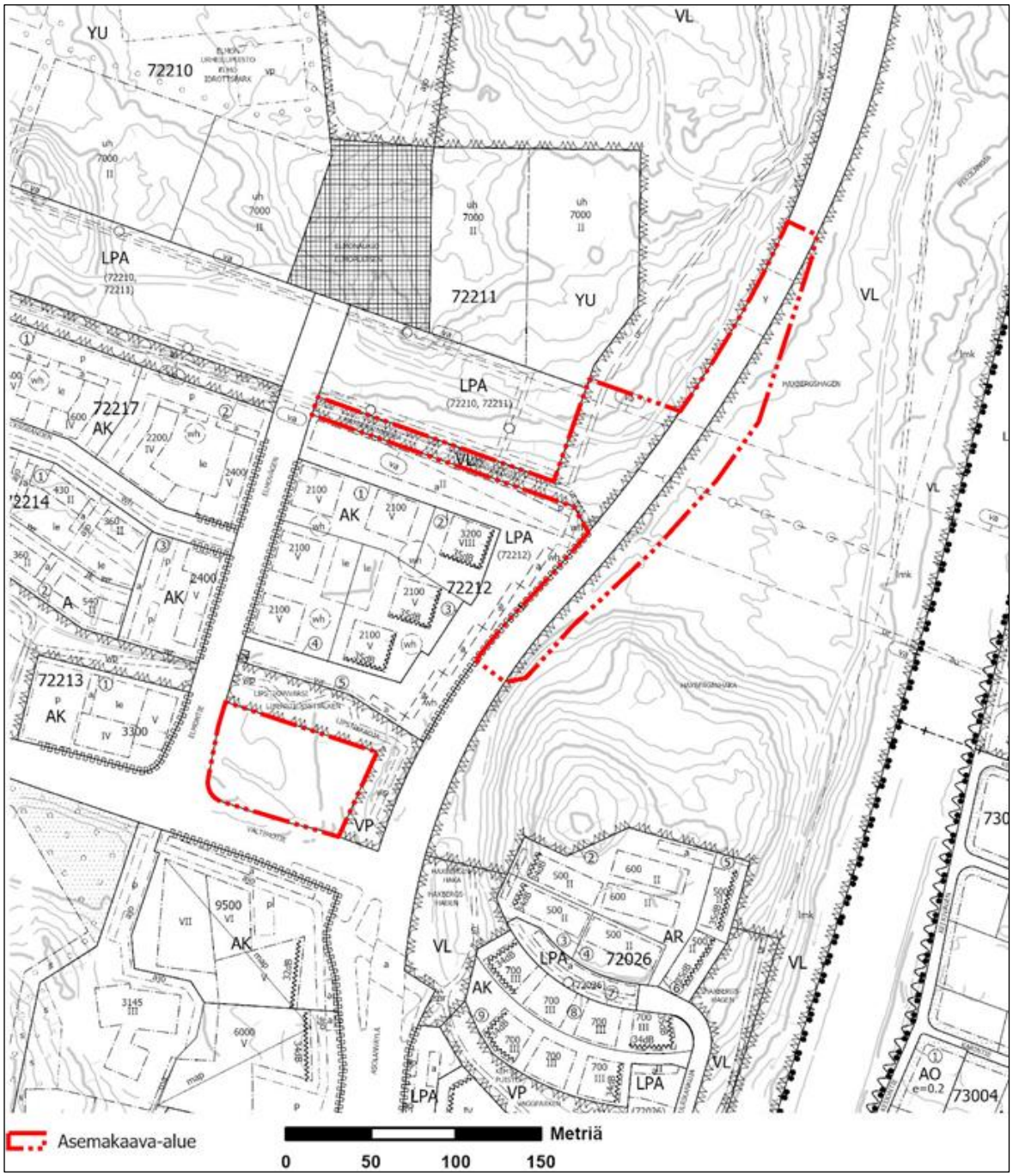

Pohjoisemmalla asemakaava-alueella (Liittymä Elmoon) on voimassa kolme asemakaavaa: 720900 Elmon urheilupuisto (Kv 23.5.2011), 721300 Lipstikka (Kv 17.11.2014) ja Rekolanmäki (29.7.1981, tarkistettu 3.3.1982). Ajantasa-asemakaavassa pohjoisemman asemakaava-alueen (Elmon liittymä) alueet ovat lähivirkistysaluetta (VL) ja katualuetta ja sen läpi kulkee sähkölinjoja varten varattu alueen osa (z). Asolanväylälle, pohjoisemman kaava-alueen pohjoisosaan, on merkitty ohjeellinen kadun tai liikennealueen ylittävä jalankulkutie sekä Asolanväylän länsipuolelle ohjeellisia ulkoilureittejä, ohjeellisia hulevesialueita ja voimalinjan vaara-aluetta.

Eteläisempi kaava-alue (liiketila Valtimotielle) on asemakaavoittamaton. Sitä ympäröi kapea puistoalue (VP) idässä ja pohjoisessa. Puistoalueelle on merkitty ohjeellinen puro tai pienvesialue.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Elmon urheilupuiston yleissuunnitelma

Vuonna 2021 on tehty Elmon urheilupuiston yleissuunnitelma, joka määrittelee alueen toiminnalliset ja tilalliset perusratkaisut, reitistön ja liikennejärjestelyjen kehittämisperiaatteet, hulevesien hallinnan periaateratkaisut, valaistuksen periaatteet sekä alueen yleiset laatutavoitteet muun muassa kasvillisuuden, pintamateriaalien ja rakenteiden osalta. Yleissuunnitelmassa urheilupuiston pysäköintialue on suunniteltu liittyväksi suoraan Asolanväylään pysäköintialueen itäosasta, ja osa hulevesistä ohjataan nykyiselle peltoalueelle Asolanväylän itäpuolelle, Haxberginhaan puistoalueelle.

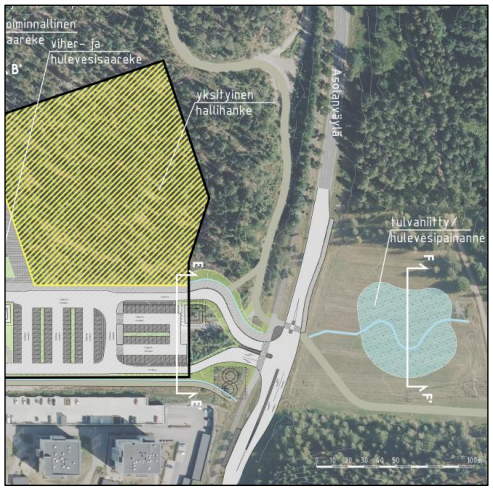

Ote Elmon urheilupuiston yleissuunnitelman asemapiirustuksesta Elmon liittymän kaavamuutosalueen kohdalla (Ramboll, 2021).

Katu- ja puistosuunnitelmat

Yleissuunnitelma toimi lähtökohtana Asolanväylän ja Elmonkujan liittymän katusuunnitelmalle ja Haxberginhaan puistosuunnitelmalle, joita on työstetty syksyllä 2022. Niiden suunnittelu alkoi tilavarauksien laatimisella asemakaavoitusta varten.

Katusuunnitelmassa on tarkennettu yleissuunnitelmassa esitettyjä ratkaisuja mm. Elmonkujan ja Asolanväylän liittymän osalta. Mm. jalankulun olosuhteita parannetaan. Katusuunnitelmaehdotukset asetettiin nähtäville yhtaikaa asemakaavan ja -kaavamuutoksen kanssa. Rakennussuunnitelmien arvioidaan valmistuvan kesällä 2023.



Ote Asolanväylän ja Elmonkujan liittymän tekeillä olevasta katusuunnitelmasta, Ramboll, LUONNOS 21.9.2022, piirustusnumero: 59166-1.

Syksyn 2022 aikana työstettiin myös Haxberginhaan puistosuunnitelmaa. Siinä esitetään Elmon urheilupuiston toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet (mm. hulevesiallas ja reitit sekä kasvillisuuden, valaistuksen ja kalusteiden kehittämisen periaatteet) puistoalueella. Mm. jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita parannetaan. Suunnitelmiin pohjautuvan rakennussuunnittelun arvioidaan alkavan jo vuoden 2022 aikana. Toteutus ajoittuu alustavasti vuosille 2024-2025.

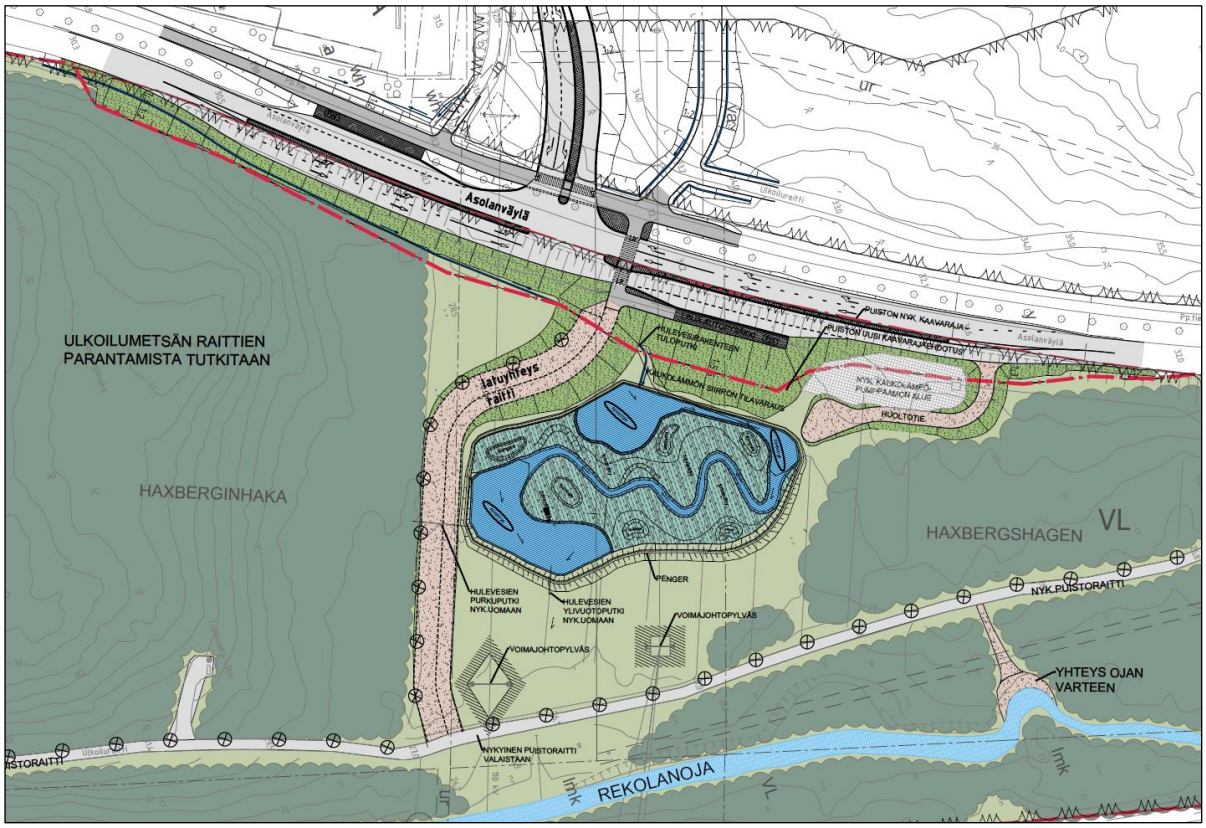

Ote Haxberginhaan tekeillä olevasta puistosuunnitelmasta, Ramboll, LUONNOS 5.10.2022, piirustusnumero: 59169-1.

Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys

Koko kaupungin alueen kattava *Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys: keskustat ja päivittäistavarakaupan verkko* (WSP, 2022) valmistui syksyllä 2022. Asemakaavoitettava KL-tontti on kyseisessä selvityksessä osoitettu potentiaaliseksi päivittäistavarakaupan sijainniksi, joka oli aiemmassa yleiskaavassa 2007 osoitettu alakeskusmerkinnällä. Alueen asukasmäärän kasvu on ollut voimakasta, ja asukasmäärän ennustetaan jatkavan kasvua tulevaisuudessa yleiskaavassa 2020 osoitetun uuden asumisen myötä. Uuden asuinrakentamisen mahdollistama asukasmäärän kasvu asemakaavaehdotuksessa esitetyn uuden päivittäistavarakaupan ympärillä yhden kilometrin vaikutusalueella on noin 2400 uutta asukasta vuoteen 2040 mennessä. Arviosta on vähennetty asukaskasvu, joka kohdistuu Koivukylän keskusta- alueelle eikä KL-tontin vaikutusalueelle (vastaa yleiskaavan 2007:n alakeskuksen vaikutusaluetta). Vuonna 2021 yhden kilometrin vaikutusalueella asui n. 5 500 asukasta (HSY Seutudata 2021).

Asemakaavaehdotuksen mahdollistama uusi päivittäistavarakauppa lyhentää asiointimatkoja ja siten parantaa päivittäistavarakaupan saavutettavuutta Rekolanmäen alueella. Uusi päivittäistavarakaupan myymälä parantaa Asolan päivittäistavarakaupan verkostoa ja paikkaa alueella todettua palveluaukkoa erityisesti kävellen asioitaessa (lähde: *Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040*, Vantaan kaupunki, 2015). Alueelle suunniteltu päivittäistavarakauppa on supermarket-kokoluokan myymälä, joka myös monipuolistaa päivittäistavarakaupan tarjontaa ja valikoimaa. Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (WSP, 2022) mukaan Koivukylän suuralueella on arvioitu olevan päivittäistavarakaupalle uutta liiketilatarvetta 2 500–6 800 kerrosneliömetriä vuoteen 2031 mennessä. Päivittäistavarakauppa vastaa alueella havaittuun päivittäistavarakaupan liiketilatarpeeseen.

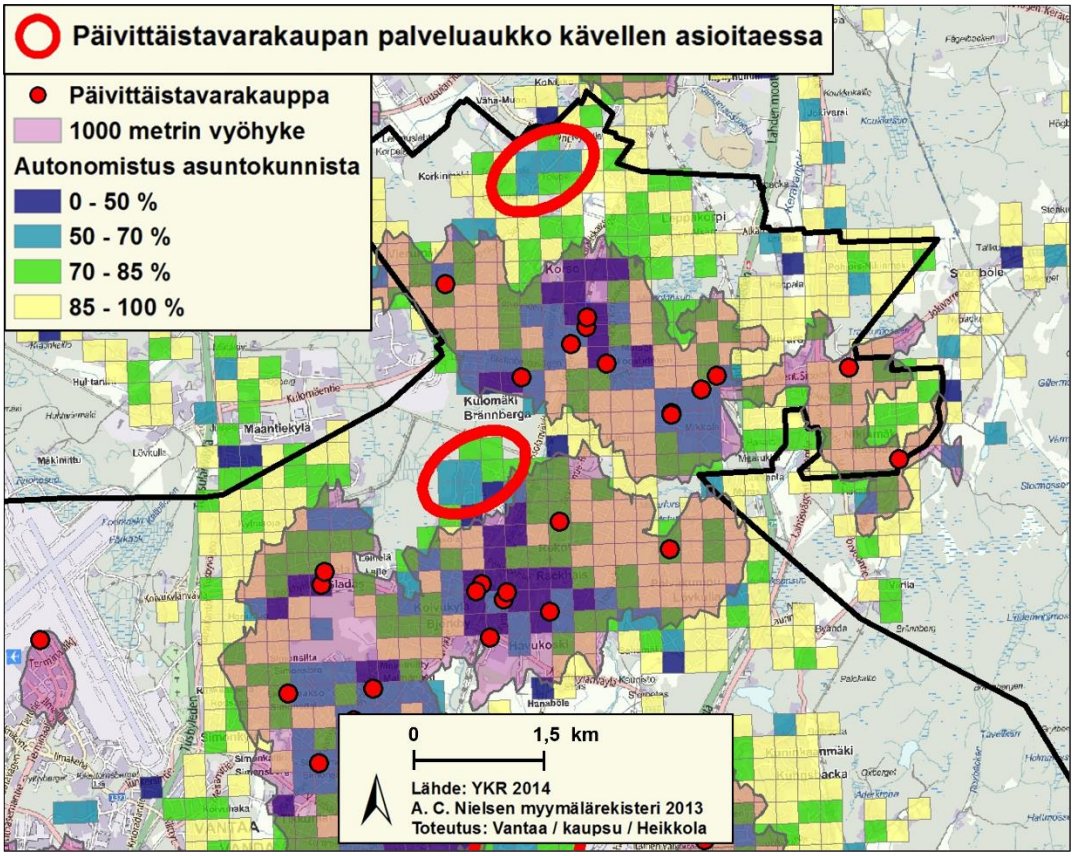

Lähde: Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Vantaan kaupunki, 2015)

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Päivittäistavarakauppaa koskeva maanomistajan jättämä kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 30.11.2021. Vantaan kaupungin asemakaavamuutoshakemus, joka käsittää sekä Elmon uuden liittymän asemakaavamuutoksen että liikerakennuksen tontin asemakaavoituksen on kirjattu saapuneeksi 22.12.2021. Kaavatyö on Vantaan kaupunkisuunnittelun kaavoitusohjelmassa vuodelle 2022. Kaavoitusohjelmassa vuodelle 2022 kaava on esitetty numerolla 002509. Kaavamuutos sai numeron 721400 ja tuli vireille 9.2.2022.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Kaavamuutoksesta järjestettiin kaavoittajan puhelinaika. Tiedusteluita tai soittoja ei tänä aikana saatu.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mielipiteet pyydettiin 9.2. - 11.3.2022 välisenä aikana.

Mielipiteitä saatiin 11 kappaletta, joista 3 kpl tuli lähiympäristön asukkailta.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy esitti, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Keskijänniteverkon maakaapeleita on Valtimotien pohjoispuolella, Elmontien itäpuolella sekä Asolanväylän itäpuolella. Pienjänniteverkon maakaapeleita on Elmontien itäpuolella. Elmon urheilupuiston suunnitellun tieliittymän kohdalla sijaitsee Vantaan Energia Sähköverkot Oy 110kV voimajohto ja samalla johtokadulla Vantaan Energia Sähköverkot Oy johdon eteläpuolella Fingrid Oyj 110kV voimajohto. Johtojen läheisyydessä tehtävistä muutoksista tulee ennalta pyytää johdon omistajilta risteämälausunnot.

Asemakaavan muutosalueella Valtimotien liiketilan suunnittelualueelle tulee mitoittaa tilavaraus (vm) puistomuuntamolle Valtimotien tai Elmontien puoleiselle laidalle.

Vantaan Energian Kaukolämpöverkko huomautti, että asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia useissa kohdissa, erityisesti Asolanväylän varsilla. Lisäksi Elmon liittymän suunnittelualueella sijaitsee 2 kappaletta Vantaan Energian maanalaisia kaivopumppaamoja, niiden ohjauskaappi, syöttökaapelit ja muuntamo. Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien, pumppaamoiden ja ohjaus-

kaapin sijainti. Lisäksi Vantaan Energia Oy haluaa, että Elmon liittymää suunniteltaessa otetaan huomioon Vantaan Energian kaivopumppaamoille kulkemiseen haettu lupa pysyvän tieliittymän rakentamiselle.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) ja Vantaan kaupunginmuseo ilmoittivat, ettei ole huomautettavaa.

Fingrid huomautti, että sillä on pitkän aikavälin tavoitteena päivittää rakennusrajat reunavyöhykkeiden ulkoreunaan siten, että rakennusrajoitus koskee koko johtoaluetta. Kaavoituksessa on suositeltavaa, että voimajohtoa varten varattuna alueen osana käytetään johtoalueen kokonaisleveyttä eikä tälle alueelle osoiteta rakennusaloja. Näin varmistetaan sähköturvallisuuden näkökulmasta, että rakennelmien, rakennusten ja voimajohdon väliin jää riittävä etäisyys.

Fingrid totesi myös, että koska tässä kaavalausunnossa ei voi ottaa kantaa voimajohtoalueelle sijoittuvan liittymän ja sen liikennejärjestelyjen tekniseen toteutukseen, joten asemakaavoituksen taustalla olevista suunnitelmista pitää pyytää Fingridiltä erillinen risteämälausunto. Fingrid pyysi lähettämään tietoa kaavan etenemisestä.

Caruna Oy totesi, ettei kaava-alueella sijaitse Carunan sähköverkkoa.

HSL totesi, että se kannattaa uusien pysäkkien rakentamista, koska ne mahdollistavat hyvät yhteydet ja lyhyen siirtymän Elmon urheilupuistoon. HSL on mielellään mukana pysäkkien yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Korson Omakotiyhdistys ry esitti, että se ei pidä uutta liittymää Elmoon turvallisena kaupan ja urheilupuiston lisääntyvän ja monipuolistuvan liikenteen takia, ja ehdottaa yhdeksi ratkaisuvaihtoehdoksi kiertoliittymää.

Rekola – Asolan Omakotiyhdistys ry esitti, että koska liikenne Asolanväylällä tulee lisääntymään merkittävästi, Elmon liittymä tulee rakentaa sujuvaksi, jotta liikenteen hidastumiselta, ruuhkautumiselta ja onnettomuuksilta vältytään. Lisäksi on kaikissa oloissa turvattava hälytysajoneuvojen esteetön pääsy Korson suunnasta Peijaksen sairaalaan. Elmon liittymäratkaisun tulee mm. sisältää riittävät kevyen liikenteen väylät ja varmistaa turvallinen Asolanväylän ylittäminen.

Asukkaat olivat huolissaan siitä, että lisääntyvä liikennemäärä ja uusi liittymä yhdessä aiheuttavat Asolanväylän ruuhkaantumisen. Ratkaisuksi ehdotettiin mm. liikenneympyrää. Lisäksi ehdotettiin bussipysäkin paikan vaihtoehtoista sijaintia ja pohdittiin, onko Lidl yleiskaavan merkinnän A sallima lähialueen asukkaita palveleva kauppa vai houkutteleeko se koollaan ja isolla parkkipaikallaan (yli 60 autopaikkaa) autoliikennettä myös kauempaa? Pohdittiin, voisiko lähialueen asukkaita palvella myös pienemmällä autopaikkamäärällä, mikä mahdollistaisi paremmat jalankulun ja pyöräilyn yhteydet tontilla.

Asukkaiden mielipiteet on huomioitu kaavatyössä. Liittymään rakennetaan Asolanväylän ylittävä suojatie, joten Asolanväylän nopeusrajoitusta alennetaan nykyisestä 50 km/h:ssa. Kiertoliittymävaihtoehtoa tutkittiin katusuunnittelun yhteydessä, mutta se hylättiin, koska se lisäisi kustannuksia, veisi enemmän tilaa ja liittymä levenisi itään Haxberginhaan puistoon. Liikenteellisesti yksikaistaisena kiertoliittymän häiriöherkkyys olisi suurempi ja kaksikaistaisella kiertoliittymällä puolestaan jalankulkijoiden Asolanväylän ylitysten turvallisuus heikkenisi huomattavasti (alikulkuja ei pystyttäisi toteuttamaan tai se vaatisi taas hurjasti lisää tilaa ja pidentäisi jalankulkijoiden matkoja).

Koivukylän ajankohtaisia kaavahankkeita esiteltiin teams-kokouksena järjestetyssä asukasillassa 6.9.2022 kello 18:00-19:30.

Asemakaavaehdotuksen nähtävillä olo ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunginhallitus päätti 28.11.2022 asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot. Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 14.12.2022 - 19.1.2023 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 7 kappaletta ja vastaanotettiin 7 kappaletta. Muistutuksia ei saatu.

Lausunnot:
Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan ELY-keskus esitti lausunnossaan, että asemakaavaehdotuksen KL-kaavamääräystä tulee tarkentaa siten, että kaavamääräyksessä todetaan korttelialueelle sallittavan päivittäistavarakaupan, ja että kaavaselostusta tulee täydentää johtopäätöksillä ostovoimasta ja vaikutusalueesta sekä arvioida vaikutuksia päivittäistavarakaupan kilpailutilanteeseen.

Vastine:
Asemakaavamääräyksen KL-kaavamääräystä on tarkennettu siten, että kaavamääräyksessä todetaan korttelialueelle sallittavan nimenomaan päivittäistavarakaupan. Tarkistettu määräys:

Liikerakennusten korttelialue (KL): ”Alueelle saa sijoittaa päivittäistavarakaupan.”

Kaavaselostusta on täydennetty kaupallisten vaikutusten arvioinnilla Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (2022) johtopäätösten pohjalta luvussa 4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön alaotsikon Vaikutukset kauppaan, palveluihin ja työpaikkoihin alla (s. 36). Täydennetyssä kaavaselostuksessa viitataan koko kaupungin alueen kattavaan ”Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys: keskustat ja päivittäistavarakaupan verkko” -selvitykseen (WSP, 2022), vuoden 2007 yleiskaavaan sekä ”Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040” -selvitykseen (Vantaan kaupunki, 2015).

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan asiasta seuraavaa: Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Uudet rakennukset ovat liitettävissä viereisten katujen yleiseen vesihuoltoon.

Vastine:
-

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lisättävää Elmon liittymän ja Valtimotien liiketilan asemakaavan muutosehdotuksesta kaavahankkeen OAS-vaiheessa 10.3.2022 annettuun lausuntoon nähden.

10.3.2022 annettu lausunto: ”Suunnittelualueeseen kuuluvalla Asolanväylällä on tiheää HSL:n joukkoliikennettä (linjat 587, 633N, 735 ja 973) Korson ja Koivukylän suuntiin. Alustavan luonnoksen mukaiset Elmon liittymän yhteyteen sijoitettavat uudet bussipysäkit tiivistävät pysäkkiverkostoa ja alueelle muodostuu yhdessä nykyisten pysäkkien (Rekolanmäki V7211, Haxberg V7207/V7208) kanssa tiheät pysäkkivälit. HSL kannattaa kuitenkin pysäkkien rakentamista, koska uudet pysäkit mahdollistavat hyvät yhteydet ja lyhyen siirtymän Elmon urheilupuistoon. HSL on mielellään mukana pysäkkien yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Liiketilan kaavoitukseen liittyen ei lausuttavaa.”

Vastine:
-

Fingrid (risteämälausunto)
Fingrid toteaa kirjoittaneensa risteämälausunnon jo tässä vaiheessa, koska asemakaavan muutos koskee hyvin pientä aluetta ja voimajohto rajoittaa alueelle suunniteltua toimintaa. Tämä lausunto koskee vain Fingrid Oyj:n voimajohtoa Porvoo–Ruotsinkylä. Risteämälausunnossa kuvataan, mitä

tulee ottaa huomioon rakennettaessa tiealuetta, valaistusta, liikennemerkkejä ja -opastusta tai muokattaessa maa-aluetta voimajohdon (110 kV Porvoo–Ruotsinkylä) alla tai rinnalla. Risteämälausunnossa on annettu ohjeistus, miten uusi liittymä voidaan alueelle toteuttaa.

Fingrid Oyj:n 110 kV johtoa Porvoo–Ruotsinkylä ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n 2 x 110 kV johtoa Ruotsinkylä–Rekola ja Ilola–Rekola varten on valtioneuvoston päätöksellä lunastettu kiinteistöjen käyttöoikeus. Käyttöoikeus koskee johtoaluetta, joka muodostuu johtoaukeasta ja johtoaukean reunoissa olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä, joilla puuston kasvua on rajoitettu niin, etteivät puut kaatuessaan osu johtimiin. Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta.

Suunnitellun Elmon liittymän toteutuskohdassa sijaitsee Fingrid Oyj:n 110 kV johto Porvoo–Ruotsinkylä. Tietä ei saa rakentaa eikä tieoikeutta perustaa kolmea metriä lähemmäksi voimajohtopylvään perustus- ja harusrakenteita. Teitä voidaan perusparantaa ja uusia tieosuuksia rakentaa 110 kV johto Porvoo–Ruotsinkylä voimajohtojen alla ja läheisyydessä huomioiden risteämälausunnon liitteinä olevissa alituspiirroksissa esitetty tien sijainti ja tien pinnan suurin sallittu korkeus. Tiet voidaan sijoittaa alituspiirroksissa merkityille alueille. Korkeusrajoitus ulottuu 110 kV:n voimajohdolla vaakasuoraan mitattuna viiden metrin etäisyydelle reunimmaisesta virtajohtimesta.

Voimajohdon omistaja ei turvallisuussyistä salli varastointi- ja lastauspaikkojen, auton kääntöpaikkojen tai linja-autopysäkkien rakentamista johtoaukealle. Nämä paikat tulee sijoittaa voimajohtojen johtoaukean ulkopuolelle.

Rakennettava tie ei saa aiheuttaa sellaista maapainoa, joka on vaaraksi voimajohtopylväiden maanalaisille rakenteille ja pylväiden pystyssä pysymiselle. Mahdollinen maanpinnan muotoilu tulee alueella toteuttaa niin, etteivät sadevedet ja lumien sulamisvedet pääse kertymään pylväiden pylväsaloille. Rakennettava tiealue ei saa ulottua kolmea metriä lähemmäksi voimajohtopylvään maanpäällisiä pylväs- ja harusrakenteita. Tie voidaan sijoittaa voimajohdon rinnalle siten, että johdon puoleisen tien reunan vaakasuora etäisyys johdon uloimmasta johtimesta on vähintään viisi metriä. Jos tien reunaan tulee oja, tulee sen reunan olla vähintään kolmen metrin päässä pylvään maanpäällisistä perustuksista.

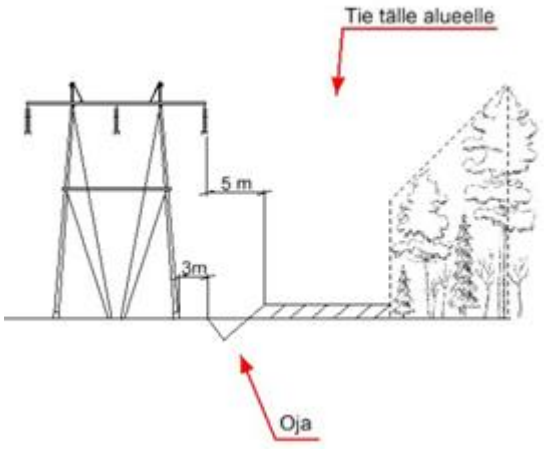

Pylvään läheisyydessä maanpintaa ei saa muotoilla 3 metriä lähempänä pylvään maanpäällisiä perustus- ja harusrakenteita. Maanpinnan muotoilu on toteutettava siten, etteivät mahdolliset sade-, sulamis- ja valumavedet aiheuta vaaraa voimajohdolle ja sen pylväsrakenteille. Vedet eivät saa kertyä tai jäädä voimajohtopylvään ympärille.

Mahdolliset hulevesiin liittyvät putket ja muut rakenteet voidaan rakentaa voimajohdon alitse huomioiden voimajohtopylvään pylväsala, maadoitukset ja metallisia rakenteita käytettäessä voimajohdon vikatilanteessa maahan siirtyvä maadoitusjännite. Voimajohtopylväiden pylväsala ulot-

tuu kolmen metrin päähän pylvään maanpäällisistä perustus- ja harusrakenteista. Pylväsalalle hulevesiputkia ei saa rakentaa.

Maanpinnan muotoilussa (luiskat ja tukimuurit) tulee huomioida lisäksi, ettei maanpinnan muotoilusta saa aiheutua sellaista maapainoa, joka on vaaraksi voimajohtopylväiden maanalaisille rakenteille ja pylväiden pystyssä pysymiselle. Maanpinnan muotoilu on tehtävä sellaisin työmenetelmin, että voimajohtojen virtajohtimet ja eristinketjut joutuvat mahdollisimman vähän alttiiksi pölyyntymiselle.

Lisäksi Fingrid ohjeistaa risteämälausunnossa myös mm. varastoinnista johtoaukealla, kasvillisuuden istuttamisesta johtoalueelle, alaisinpylväiden sekä liikennemerkkien ja -opasteiden sijainnista johtoalueella, maakaapelien tai ilmajohtojen sijainnista johtoalueella, maadoitusjohtimien sijainnista, maahan asennettavien muiden sähköä johtavien rakenteiden lisäeristämisestä, mahdollisesta voimajohtopylvään siirtämisestä tai korottamisesta sekä työskentelystä johtoalueella.

Fingrid pyytää ilmoittamaan lausunnon antamista varten, mikäli suunnitelmat muuttuvat tai alueelle suunnitellaan muuta toimintaa. Tämä lausunto on voimassa kaksi vuotta. Jos hanke tai osa sen toteuttamisesta aloitetaan tämän jälkeen, tulee Fingridiltä pyytää uusi lausunto. Fingrid pyytää myös, että heille ilmoitetaan, jos hanketta tai osaa siitä ei toteuteta ollenkaan.

Vastine:
Asemakaavaehdotus perustuu katu- ja puistosuunnitelmaluonnoksiin (Ramboll, 2022), joissa on huomioitu suunnitelmia varten Fingridiltä pyydetyt ja saadut risteämälausunnot.

Fingrid (lausunto asemakaavaehdotuksesta)
Fingrid pyytää lausunnossaan korjaamaan vaara-alueen sijainnin, mielellään koko voimajohtoaluetta tai vähintään rakennusrajoitusaluetta vastaavaksi. Lisäksi Fingrid muistuttaa, että "vaara-alue" -merkintä ei sovellu luonteeltaan tavanomaisten kantaverkon voimajohtojen suoja-alueiden merkinnäksi.

Fingrid toivoo, että edellisessä lausunnossa mainitut asiat voimajohtojen asettamista rajoituksista otetaan huomioon tarkemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa sekä alueen käytössä sekä muistuttaa, että voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta ja edellä käsitellyistä asioista tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Fingrid pyytää lähettämään tietoa kaavan etenemisestä.

Vastine:
”Vaara-alue” (va) -merkintä on muutettu ”voimajohto” (z) -merkinnäksi. Voimajohtoalueen sijainti on muutettu koko voimajohtoaluetta vastaavaksi.

Caruna Oy
Caruna Oy toteaa, että kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.

Vastine:
-

Vantaan Energia Oy ja Vantaan Sähköverkot Oy
Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien, pumppaamoiden ja ohjauskaapin sijainti.
Vantaan Sähköverkot Oy lausuu seuraavaa: Elmon urheilupuiston suunnitellun tieliittymän kohdalla sijaitsee Vantaan Energia Sähköverkot Oy 110kV voimajohto ja samalla johtokadulla myös sijaitsee Fingrid Oyj 110kV voimajohto. Johtojen läheisyydessä tehtävistä muutoksista tulee ennalta pyytää johtojen omistajilta risteämälausunnot. Valtimotien liikerakennusten korttelialueelle tulee huomioida ja säilyttää tarve muuntamolle tilavaraus liiketilan piha-alueelta. Muuntamo tarvitaan tulevaa liiketilaa varten. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Vastine:
Liikerakennusten korttelialueelle on kaavaan lisätty ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon (vm). Määräyksen mukaan muuntamolle esitetty sijainti on ohjeellinen, mutta tarve muuntamolle on sitova. Kaavakartassa on lisäksi KL-korttelia koskeva kaavamääräys: "Alueelle tulee varata tilavaraus muuntamolle. Muuntamon saa sijoittaa rakennusalan ulkopuolelle. Muuntamo tulee sovittaa arkkitehtuuriin ja katukuvaan."

Selostukseen on kirjattu, että johtojen läheisyydessä tehtävistä muutoksista tulee ennalta pyytää johtojen omistajilta risteämälausunnot. Maakaapeleiden, kaukolämpöputkien sekä pumppaamoiden ja ohjauskaapin sijainnit on huomioitu.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Valtuustokauden strategia esittää Vantaan innovatiivisena, rohkeana, rentona ja viihtyisänä, kestävyyden ja kiertotalouden edelläkävijänä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Laadimme Vantaa kaupunkikeskuksille omat kehittämissuunnitelmansa, joissa korostuvat alueiden myönteiset ominaispiirteet. Teemme keskuksista viihtyisiä ja turvallisia. Huolehdimme, että luonto on lähellä. Lisäksi mahdollistamme helpon liikkumisen kaupungissamme sekä hyvät toiminnalliset kehittymisedellytykset ja päivittäiset palvelut. Tavoitteemme on myös vahvistaa työllisyyttä elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030.

Kaavamuutos tukee uuden strategian tavoitteiden toteutumista.

MAL-tavoitteet:

Kaavamuutosalue sijoittuu ensisijaiselle MAL-vyöhykkeelle. Kaavamuutos auttaa toteuttamaan seuraavia MAL-sopimuksen asumiselle ja elinympäristön laadulle asetettuja tavoitteita:

- Erityisesti raideliikenteeseen ja muihin joukkoliikenteen runkolinjoihin sekä niiden asemiin ja solmukohtiin tukeutuvien vyöhykkeiden maankäyttöä vahvistetaan.
- Seudun liikennejärjestelmää kehitetään siten, että se tukee tiivistyvää yhdyskuntarakenteen kehitystä. Joukkoliikenteen ja liikkumisen palveluiden sekä liikenteen solmukohtien palvelutasoa parannetaan. Kävelyn ja pyöräilyn määrää ja kulkutapaosuutta lisätään panostuksilla näiden kulkumuotojen infrastruktuuriin ja olosuhteisiin. Kestävien kulkumuotojen kilpailukykyä suhteessa henkilöautoon parannetaan.
- Torjutaan negatiivista segregaatiota turvaamalla asuinalueiden monipuolinen asuntotarjonta ja kehittämällä liikenneyhteyksiä sekä huolehtimalla kaavoituksessa palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta eri väestöryhmille sekä lähivirkistysalueiden saavutettavuudesta ja laadusta.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 18.6.2018)

- Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2018–2021 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:
- Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
- Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista.
- Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja käytetään resurssitehokkaita, luonnonmukaisia ratkaisuja.
- Ohjataan uusiutuvan energian käyttöön.

- Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys (WSP, 15.9.2022):
  Tavoitteena on saada Asolaan päivittäistavarakaupan myymälä, ja parantaa alueen palvelutarjontaa ja kasvattaa kävelyn ja pyöräilyn osuutta kulkumuodoista. Asemakaavamuutosalue on selvityksessä osoitettu ensisijaiseksi päivittäistavarakaupan myymälän paikaksi Asolassa, ja se sijoittuu selvityksen suositusten mukaisesti sisääntuloväylän varrelle ja hyvin näkyvillä ja saavutettavissa.

3.3.2 Muut tavoitteet

Asemakaavoituksen hakijan tavoitteet

Maanomistaja esittää ennestään asemakaavoittamattomalle alueelle enintään 2-kerroksista päivittäistavarakaupan myymälää pysäköintipaikkoineen.

Kaupungin tavoitteet Elmon urheilupuiston osalta

Kaupungin Elmon urheilupuistolle asettamista tavoitteista voidaan asemakaavoituksella edistää urheilupuiston helppoa saavutettavuutta.

Vihertehokkuus

Asemakaavassa määrätään alueelle maankäytön mukainen vihertehokkuustaso. Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta alueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuusmenetelmän avulla muun muassa edistetään vehreän, viihtyisän ympäristön rakentumista ja hulevesien hallintaa sekä turvataan ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita.

Alueen oloista johdetut tavoitteet

Suunnittelussa ja toteuttamisessa edellytetään rakentamisen ja lähiympäristön korkeaa laatutasoa. Alueen sijainti luontoarvoiltaan arvokkaaseen Rekolanojan purolaaksoon laskevan Lipstikkaojan varressa tulee huomioida. Tontin istutettavalla kasvillisuudella tulee tukea Lipstikkaojan varren viheryhteyden luonnon monimuotoisuutta ja herkkää puroluontoa tulee suojata niin rakentamisen aikana kuin sen jälkeenkin. Jalankulun ja pyöräilyn turvallisia yhteyksiä priorisoidaan.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Asolanväylän kiertoliittymän ja liikennevaloliittymän vertailu

Liittymäratkaisujen vertailua varten tehtiin *Asolanväylän kiertoliittymä ja liikennevaloliittymä* -selvitys (Ramboll, 2023), jonka tavoitteena oli selvittää toimivin liittymäratkaisu asemakaavoituksen pohjaksi. Selvitykseen sisältyi liikenne-ennuste ja mitoittavat liikennevirrat iltahuipputunnille vuodelle 2040 sekä kiertoliittymän toimivuustarkastelu. Lisäksi kuvattiin liikennevaloratkaisun periaatteet, tehtiin liikennevaloratkaisun ja kiertoliittymäratkaisun vertailu ja lopuksi annettiin vertailuun perustuvat suositukset.

Vertailun perusteella selvityksessä suositellaan liikennevalo-ohjattua liittymää omilla kääntymiskaistoilla pohjoisesta sekä etelästä. Yhteenvetona vertailutuloksista todettiin, että vaikka kiertoliittymä toimii moottoriajoneuvoliikenteen osalta pääosin hyvin, se on kuitenkin riskialttiimpi häiriötekijöille ja kysyntäpiikeille (tapahtumat urheilupuistossa). Lisäksi kiertoliittymä heikentää jalankulun ja pyöräilyn turvallisuutta sekä pidentää ylitysmatkoja. Liikennevaloliittymä mahdollistaa pääsuunnan priorisoinnin liikuntapuiston kysyntäpiikkien ulkopuolella sekä liittymän toimivuuden varmistamisen kysyntäpiikkien aikana. Myös kustannuksia vertailtiin, eikä vaihtoehtojen välillä todettu kokonaiskustannusten välillä merkittävää eroa.

Valittu liikennevaloratkaisu:

- Liikennevaloilla on mahdollista toteuttaa ohjelmointi, jossa lepotilanteessa Asolanväylän suuntainen liikenne saa jatkuvaa vihreää valoa. Samalla pohjoisesta Asolanväylältä tuleva liikenne saa kääntyä urheilupuiston suuntaan. Ks. kuva.
- Pysäköintialueen liikenne ja Asolanväylän ylittävän suojatien ylittäjät saavat liikennevaloille erillisen pyynnön, joka siirtää valot seuraavaan vaiheeseen ja pysäyttää pääsuunnan.
- Mahdollistaa sen, että Asolanväylällä ei seisota valoissa ”turhaan”, vaan pääsuunta saa jatkuvaa vihreää, kun pysäköintialueelta ei tule liikennettä.
- Pysäköintialueelta poistuvien ajoneuvojen ruuhkahuiput isojen tapahtumien yhteydessä huomioidaan liikennevalo-ohjelmissa ilmaisinjärjestelyllä ja riittävän pitkällä vihreän ajalla.
- Varmistaa liittymän toimivuuden myös kysyntäpiikkien aikana

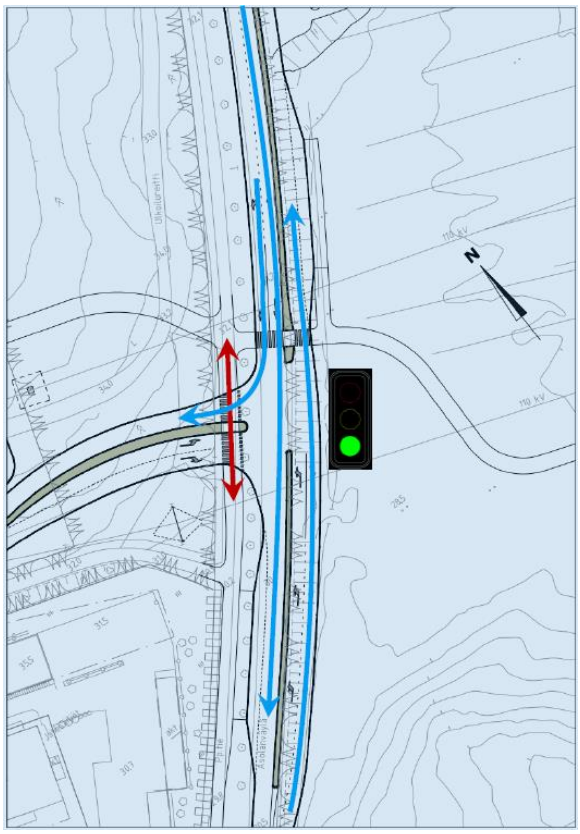

Liikennevaloliittymä

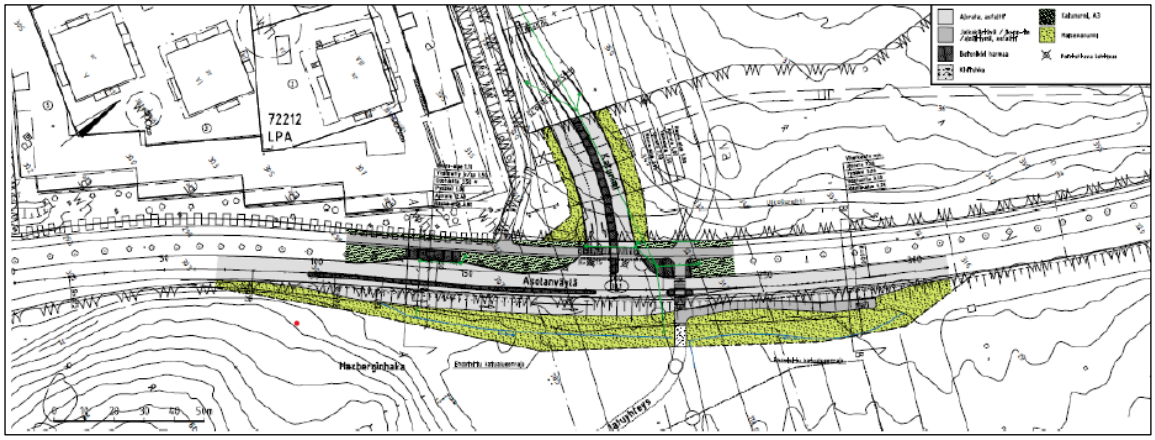

Alustava luonnos Elmon urheilupuiston liittymästä. Kuva on asemakaavan ja kaavamuutoksen nro 721400 Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (julkaistu 9.2.2022).

Elmon liittymän kaavamuutos perustuu Elmon liittymän katusuunnitelman alustavaan luonnokseen (kuva yllä) joka on julkaistu 9.2.2022 asemakaavan ja kaavamuutoksen nro 721400 Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Kaavassa osoitetaan riittävä tilavaraus katuympäristölle ja tarvittavalle infrastruktuurille leventämällä nykyistä katualuetta. Alustavasta kaavaratkaisusta keskusteltiin ja sitä kehitettiin eteenpäin asemakaavatyöhön osallistuneiden kaupungin työntekijöiden ja konsultin (Ramboll) kanssa.

Valtimotien liiketilan viitesuunnittelussa on ehdotettu vain yhtä vaihtoehtoa kaavaratkaisuksi (kuva alla). Suunnitteluprosessin aluksi eteläisemmälle asemakaavoitettavalle alueelle (liiketila Valtimotielle) tehtiin suunnitelmaluonnos, jossa pysäköinti on osoitettu Elmontien puolelle ja liikerakennus Asolantien puolelle tonttia. Rakennus on esitetty yksikerroksisena ja tasakattoisena. Ajo pysäköintialueille on lännestä Elmontieltä. Alueelle määritelty vihertehokkuustavoite (0,7) ei vielä tässä vaiheessa täyty. Alustavasta kaavaratkaisusta keskusteltiin ja sitä kehitettiin eteenpäin asemakaavatyöhön osallistuneiden kaupungin työntekijöiden, hankkeen ja konsultin (Innovarch) kanssa.

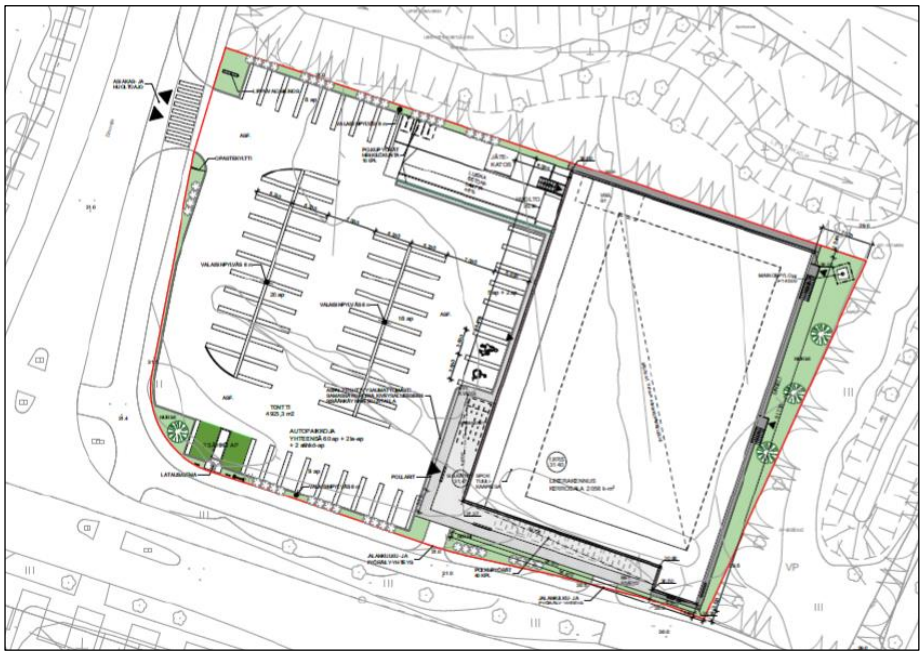

Alustavan tontinkäyttösuunnitelman mukainen asemapiirros. Innovarch, 21.1.2022.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Kaavatyön pohjaksi valittiin liikennevaloliittymään perustuva ratkaisu. Lisäksi kaavatyön aikana tarkasteltiin vaihtoehtoa esittää liittyminen kaavassa LPA-alueena, mutta päädyttiin kuitenkin esittämään se katualueena (Elmonkuja).

Valtimotien liikerakennusten korttelialueen tontinkäyttösuunnitelmaa jatkokehitettiin kaavatyön aikana. Jatkokehitetyssä tontinkäyttösuunnitelmassa (kuvat alla) asemakaavoitettavan alueen viihtyisyyttä ja vihertehokkuutta on merkittävästi parannettu, hulevesienhallintaratkaisuja tarkennettu ja ratkaisun hiilineutraaliutta tarkasteltu. Vihertehokkuuden tavoiteluku 0,7 saavutettiin lisäämällä rakennuksen katolle aurinkopaneeleille varatulle alueelle maksaruohomatto, muuttamalla nurmialueita niityiksi ja pensaiksi, lisäämällä pensaiden ja köynnösten määrää ja lisäämällä tontin itäreunan istutettavalle alueenosalle kasvipeitteinen hulevesien viivytysallas. Samalla parannettiin hulevesien laadullista hallintaa.

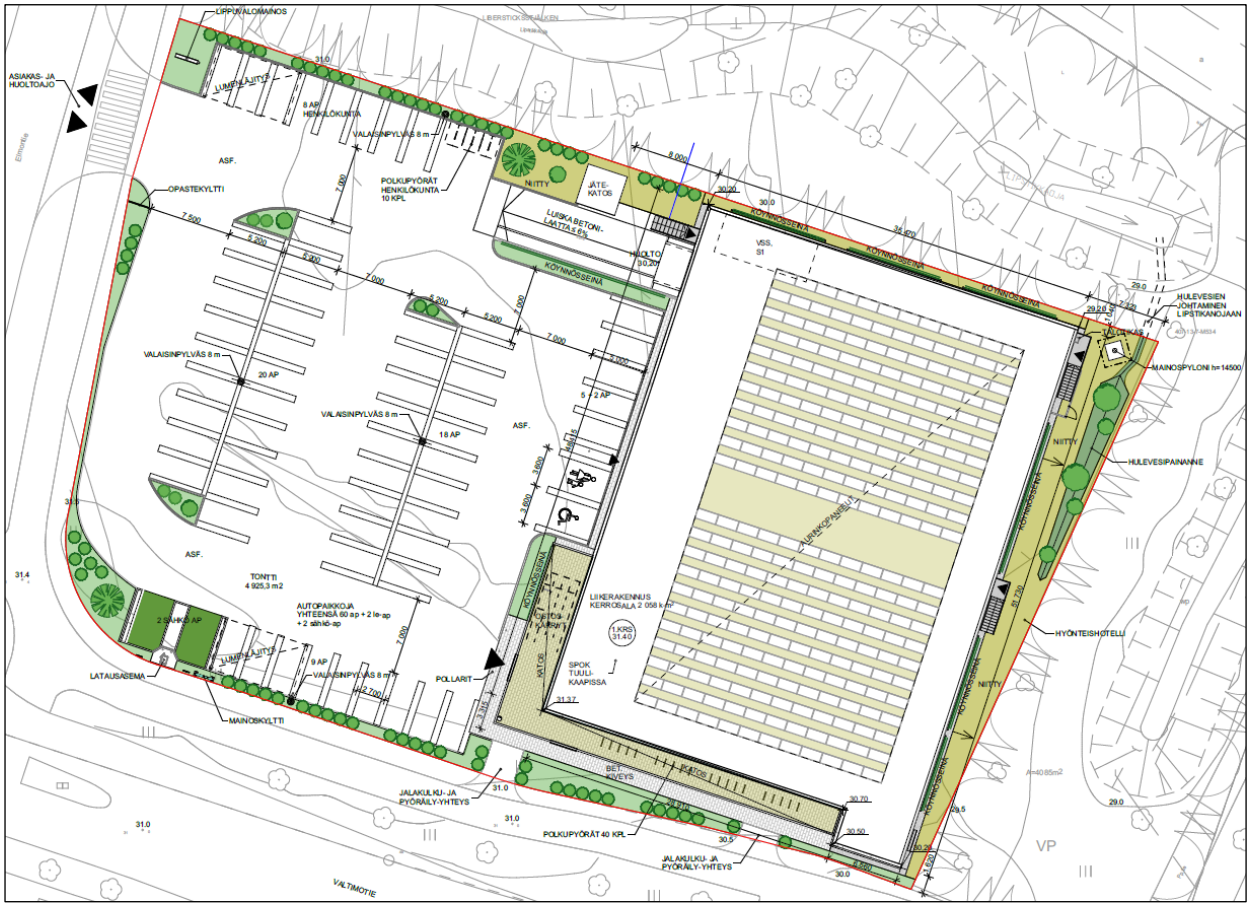

Tontinkäyttösuunnitelma, Innovarch Oy, 16.9.2022.



Arkkitehdin näkemys Valtimotien liikerakennuksesta. Havainnekuva kohti koillista, Innovarch Oy, 27.9.2022.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavamuutoksella laajennetaan nykyistä katualuetta Elmon liittymän kohdalla, jolloin pieni osa lähivirkistysalueesta (VL) muuttuu katualueeksi. Valtaosa Haxberginmetsän ja Haxberginhaan puistoista kuitenkin säilyy lähivirkistysalueina (VL). Koska uusi liittymä, Elmonkuja, katkaisee Haxberginmetsän puistoalueen kahtia, nimetään liittymän eteläpuolelle jäävä kapea puistokaistale Elmonpoluksi.

Asemakaavalla muutetaan nykyinen asemakaavoittamaton alue Valtimotien varrella liikerakennusten korttelialueeksi (KL) päivittäistavarakaupan myymälää varten.

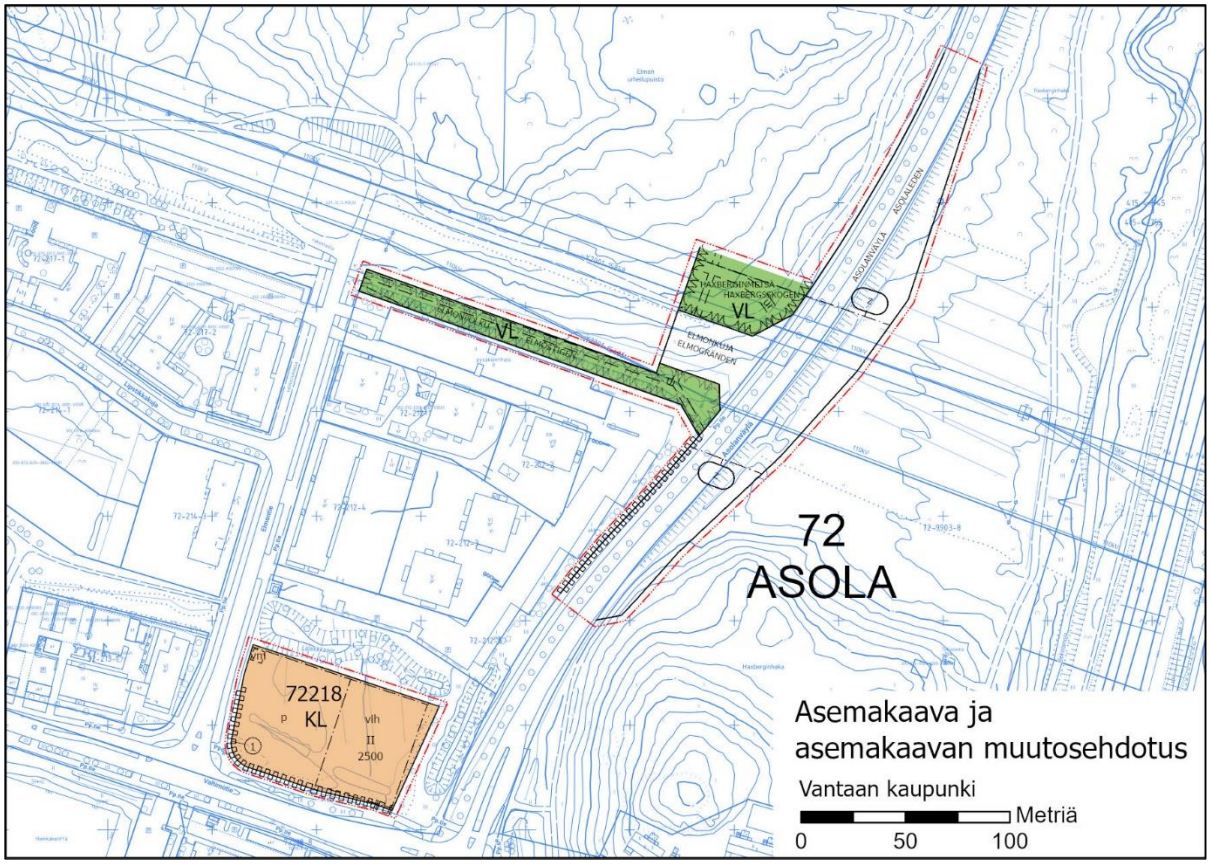

Kuva kaavamuutosehdotuksesta.

4.1.1 Mitoitus

Liikerakennusten korttelialue, KL: 0,49 hehtaarin alue. Kaavaehdotuksen mahdollistama rakennusoikeus on 2 500 k-m2. Tehokkuusluvuksi muodostuu e =0,51. Kaava mahdollistaa enintään kaksikerroksista rakentamista tontilla.

Autopaikat: Kaavassa edellytetään 1 ap /60 k-m^2 autopaikkaa (liiketilat ja toimistot).

Pyöräpaikkoja tulee olla vähintään: 1 pp / 60 k-m^2. Ulos sijoitettavien pyöräpaikkojen tulee olla runkolukittavia.

Lähivirkistysalue, VL: yhteensä 0,37 hehtaarin alueet. Kaavamuutoksella muuttuu lähivirkistysaluetta (VL) katualueeksi yhteensä 0,6 hehtaaria.

Katualueet (Asolanväylä ja Elmonkuja): yhteensä 1,19 hehtaarin alueet.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukainen uusi rakentaminen sopeutuu ympäröivän kaupunkirakenteen vaihtelevaan mittakaavaan. KL-korttelin arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä. Muodostuvan katu- ja kävely-ympäristön laatuun on kaavamääräyksissä kiinnitetty huomiota. Ekologisuus ja taloudellisuus on otettu huomioon. Uusiutuvan energian käyttöön kannustetaan. Myös meluntorjunta ja rakentamisen aikainen hulevesien hallinta on huomioitu. Sekä tontilla säilytettävien että puiston puolella kasvavien puiden rakentamisen aikaisesta suojaamisesta on määrätty. Myös kaava-alueen pohjoispuolella olevalle puistoalueelle tontin rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvien vaurioiden korjaaminen on huomioitu kaavamääräyksissä.

Kaavassa määrätään vihertehokkuudesta ja hulevesien hallinnasta korttelialueella. Viitesuunnittelussa esitetyt vihertehokkuusratkaisut ovat kasvikatot/maksaruohokatot, istutettavat uudet puut

ja pensaat, istutettavat köynnökset, istutettava nurmi ja niitty sekä kerroksellista kasvillisuutta sisältävä hulevesipainanne. Kasvikatot tukevat osaltaan luonnon monimuotoisuutta ja viivyttävät sadevesiä. Rakennuslupavaiheessa suunnitelmaa voidaan tarkentaa, kunhan kaavavaiheen vihertehokkuuden tavoiteluku ja kaavamääräykset toteutuvat. Vihertehokkuuden toteutuminen on osoitettava rakennusluvan yhteydessä pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Kaavan mukainen rakentaminen täydentää Asolan yhdyskuntarakennetta ja palvelutarjontaa perustellusti.

4.3 ALUEVARAUKSET

Pääosa alueesta on lähivirkistysalueita (VL), liikerakennusten korttelialuetta (KL) ja katualuetta.

4.3.1 Korttelialueet

KL, liikerakennusten korttelialue

Liikerakennusten korttelialueelle saa sijoittaa päivittäistavarakaupan. Rakennusoikeus korttelialueella on 2 500 k-m2. Kerrosluku on enimmillään 2 kerrosta. Viitesuunnitelmassa rakennus on esitetty 1-kerroksisena ja tasakattoisena, mutta kaava mahdollistaa myös 2-kerroksisen ratkaisun. Kaavassa määrätään, että rakennukseen liittyvät katokset saavat ulottua rakennusalan rajan yli.

Korttelialue tulee annettujen kaavamääräysten mukaan rakentaa korkeatasoista arkkitehtuuria ja korkealuokkaista rakennustapaa noudattaen. Rakentamisen tulee edistää viihtyisän katukuvan muodostumista Asolanväylän, Valtimotien ja Elmontien suuntaan. Tekniset laitteet, IV-konehuoneet, aidat ja muurit on sovitettava talon arkkitehtuuriin ja kaupunkikuvaan. Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista materiaaleista. Sisämelutaso ei saa liike- ja toimistotiloissa ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB.

Pyöräily- ja jalankulkuyhteydet on viitesuunnitelmassa osoitettu korttelin kaakkoiskulmaan rakennuksen pääoven yhteyteen. Kaavassa määrätään, että jalankulku- ja pyöräily-yhteydet tontilla tulee järjestää turvallisesti ja että polkupyöräpaikat tulee sijoittaa pääsisäänkäynnin yhteyteen. Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään 1 pp / 60 k-m² ja niistä vähintään puolet tulee olla säältä suojattuja ja runkolukittavia.

Pysäköinti on viitesuunnittelussa osoitettu Elmontien puolelle maantasoon ja liikerakennus Asolantien puolelle tonttia. Ajo pysäköintialueille on luoteesta Elmontieltä, Valtimotien puolella ja Elmontien eteläpäässä korttelia ympäröi ajoneuvoliittymäkielto. Autopaikkanormina on käytetty liiketilojen ja toimistojen normia: 1 autopaikka /60 k-m2.

Liikerakennuksen rakennusala ulottuu korttelin pohjoisreunalla 1 metrin päähän tontin reunasta, samoin pysäköintialueen rakennusala. Kaavassa määrätään, että rakentaminen tulee pyrkiä tekemään kokonaan tontilta käsin lähivirkistysalueen ja sen puuston säilyttämiseksi, ja lisäksi rakentamisen aikana Lipstikanvarren puiston puita on suojattava vaurioilta. Mahdolliset vauriot virkistysalueella on korjattava huolellisesti uusilla istutettavilla puilla ja muilla istutuksilla. Tontin itäosaan jää kapea kiilanmuotoinen istutettava alueenosa rakennusalan ja puistoalueen väliin.

Korttelialueen kaavamääräyksissä edellytetään vihertehokkuutta 0,7. Tontilla tulee säilyttää puita mahdollisuuksien mukaan. Säilytettävät puut tulee suojata rakentamisen aikana. Tontin istutettavalla kasvillisuudella tulee tukea Lipstikkaojan varren viheryhteyden luonnon monimuotoisuutta ja tontin hulevesien laadullista hallintaa. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Kaavassa on ohjeellinen viherkattomerkintä. Mahdollisten aurinkopaneelien alle jääville viherkaton osille sopii maksaruohokatto, muilla katon osilla voidaan käyttää monimuotoisempaa kasvikattoa. Uusiutuva energiaa tuottavia ratkaisuja tulee suosia.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Tontin itäreunan istutettavalla alueenosalla viivytetään hulevesiä kasvillisuuspintaisessa painanteessa. Rakentamisenaikaiset työmaavedet on laskeutettava altaissa ennen johtamista Lipstikkaojaan, jotta kiintoaineita tai haitta-aineita ei kulkeudu Lipstikkaojaan. Puhdistetuista työmaavesistä ei saa aiheutua haittaa vesiluonnolle.

Alueelle tulee varata tilavaraus muuntamolle liikerakennusta varten. Muuntamon saa sijoittaa rakennusalan ulkopuolelle, mutta se tulee sovittaa arkkitehtuuriin ja katukuvaan.

4.3.2 Muut alueet

Katu- ja liikennealueet

Pieni osa nykyisestä lähivirkistysalueesta (VL) muuttuu katualueeksi. Kaavoituksella mahdollistetaan ajoneuvoliikenteen liittyminen suoraan Asolanväylältä Elmon urheilupuistoon. Kaavaratkaisussa osoitetaan voimalinjan vaara-alueet. Uuden katualueen nimi liittymän kohdalla on Elmonkuja – Elmogränden. Ajoyhteys Valtimotien KL-kortteliin otetaan Elmontieltä.

VL, lähivirkistysalueet

Osa nykyisestä lähivirkistysalueesta (VL) muutetaan katualueeksi. Kaavaratkaisussa osoitetaan ohjeelliset ulkoilureitit ja voimalinjan vaara-alueet. Liittymän rakentaminen irrottaa Haxberginmetsän puistosta kapean puistosuikaleen, jonka nimi on Elmonpolku – Elmostigen.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Alueen tiivistäminen ja uudistaminen aiheuttaa vaikutuksia erityisesti kaupunkikuvaan, liikenteeseen ja palveluverkkoon. Kaavan toteutuminen lisää alueen päivittäistavarakaupan palvelutarjontaa sekä kaupan kilpailua.

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Päivittäistavarakaupan myymälä sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä ja tuo alueen asukkaille palveluita. Se sijaitsee hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella. Päivittäistavarakauppa tulee palvelemaan myös Rekolanmetsän uutta asuinaluetta tulevaisuudessa.

Uusi ajoneuvoliittymä Asolanväylältä Elmoon parantaa Elmon urheilupuiston saavutettavuutta niin autolla kuin myös jalan, pyöräillen ja julkisilla liikennevälineillä ja pienentää liikenteen aiheuttamia ongelmia Elmontiellä.

Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos täydentää Asolan kaupunginosaa. Kaavamuutos ei itsessään tuota uutta asuinrakentamista, mutta se mahdollistaa yleiskaavan 2020 mukaisesti alueen palveluiden parantamisen, jolloin alueen vetovoima kasvaa ja autolla liikkumisen tarve jonkin verran vähenee.

Yhdyskuntarakenne

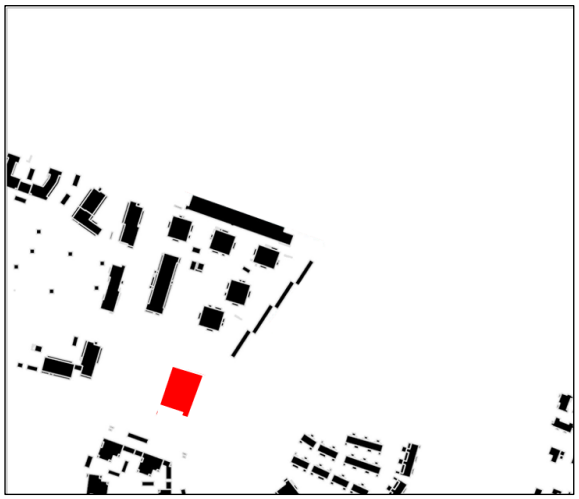

Alue sijoittuu Asolan kaupunginosaan, asuinalueelle Korson ja Koivukylän välille. Päivittäistavarakaupan myymälän rakentaminen tiivistää radanvarren väljähköä kaupunkirakennetta. Kauppa tulee palvelemaan nykyisten asukkaiden lisäksi myös alueelle kaavoitettujen tulevien asuinrakennusten asukkaita. Ratkaisu edistää asuinalueen täydennysrakentamista.

Kävelyn ja pyöräilyn reitistön toimivuus sekä mahdollisuudet joukkoliikenteen käyttöön turvataan kaavassa määräämällä jalankulun ja pyöräilyn reittien turvallisuudesta liikerakennusten korttelialueella. Näin ohjataan suosimaan kävelyä, pyöräilyä sekä joukkoliikennettä ilmastovaikutusten pienentämiseksi ja positiivisten terveysvaikutusten aikaansaamiseksi.

Kaava tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen ja sen vaikutus on yhdyskuntarakennetta eheyttävä.

Kaupunkikuva

Elmon liittymän kohdalla Asolanväylän katualueen leventäminen poistaa muutamia puita nykyisen lähivirkistysalueen puolelta. Kaiken kaikkiaan kuitenkin liittymän rakentamisen vaikutus kaupunkikuvaan on melko pieni.

Valtimotien pohjoispuoli muuttuu päivittäistavarakaupan myymälän rakentamisen myötä yhtenäisemmäksi rakennetuksi kokonaisuudeksi. Uusi liikerakennus sopeutuu ympäröivän kaupunkirakenteen vaihtelevaan mittakaavaan. Koska uusi rakennus on korkeintaan 2-kerroksinen ja sen paikalta poistuva puusto selvästi tätä korkeampaa, ympäröivien tonttien jo rakennettujen rakennusten rooli kaupunkikuvassa korostuu ja vehreys vähenee. Lipstikkaoja tulee esiin aikaisempaa enemmän, ja metsikön sijaan Lipstikanvarren puiston eteläreuna rajautuu liikerakennukseen ja sen pysäköintialueeseen. KL-korttelista saadaan kuitenkin kohtuullisen vehreä määräämällä vihertehokkuudesta. Vihertehokkuuden tavoiteluku korttelissa on 0,7.

Kaavassa on myös annettu kaupunki- ja katukuvan laatua koskevia määräyksiä. Kaavan mahdollistama liikerakennus sijaitsee Lipstikan alueen sisääntulokohdassa, joten päivittäistavarakaupan myymälän tontilla rakennusten arkkitehtoniseen laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Kaavassa määrätään, että korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen, ja että rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista materiaaleista. Lisäksi määrätään, että rakentamisen tulee edistää viihtyisän katukuvan muodostumista Asolanväylän, Valtimotien ja Elmontien suuntaan.

Liikerakennusten korttelialueelle tarvitaan muuntamo liikerakennusta varten. Kaavassa on määrätty, että muuntamon saa sijoittaa rakennusalan ulkopuolelle, mutta se tulee sovittaa arkkitehtuuriin ja katukuvaan. Kaavamuutoksen hakijan tulee huomioida tilavaatimukset tontin käyttöä suunnitellessa. Muuntamolle on hyvä varata noin 5mx5m tila huomioiden muuntamon ympäröivät maadoitukset ja 8 metrin etäisyysvaade rakennuksiin. Muuntamon paikka tulee täsmäyttää rakennuslupavaiheessa, kun tontin tarkempi tilankäyttö on selvillä. Muuntamon sijoittamisesta alu-

eelle tehdään päätös rakennuslupavaiheessa, kun liiketilan sähköliittymän koko tulee Vantaan Energian tietoon.



Arkkitehdin näkemys: Katunäkymä Valtimotieltä kohti koillista, Innovarch Oy, 27.9.2022.

Vaikutukset kauppaan, palveluihin ja työpaikkoihin

Alueen asukasmäärän kasvu on ollut voimakasta, ja asukasmäärän ennustetaan jatkavan kasvua tulevaisuudessa yleiskaavassa 2020 osoitetun uuden asuinalueen myötä. Uuden asuinrakentamisen mahdollistama asukasmäärän kasvu asemakaavaehdotuksessa esitetyn uuden päivittäistavarakaupan ympärillä yhden kilometrin vaikutusalueella on noin 2 400 uutta asukasta vuoteen 2040 mennessä. Arviosta on vähennetty asukaskasvu, joka kohdistuu Koivukylän keskusta- alueelle eikä KL-tontin vaikutusalueelle. Vuonna 2021 yhden kilometrin vaikutusalueella asui n. 5 500 asukasta (HSY Seutudata 2021). Uusi päivittäistavaramyymälä palvelee sekä nykyistä että tulevaa asukaspohjaa ja vastaa alueella havaittuun päivittäistavarakaupan liiketilatarpeeseen.

Uusi päivittäistavarakaupan myymälä parantaa Asolan päivittäistavarakaupan verkostoa ja paikkaa alueella todettua palveluaukkoa erityisesti kävellen asioitaessa (*Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040*, Vantaan kaupunki, 2015). Uusi myymälä lyhentää asiointimatkoja ja siten parantaa päivittäistavarakaupan saavutettavuutta Rekolanmäen alueella. Päivittäistavarakauppa myös monipuolistaa päivittäistavarakaupan tarjontaa ja valikoimaa.

Alueelle suunniteltu päivittäistavarakauppa on supermarket-kokoluokan myymälä, joka monipuolistaa päivittäistavarakaupan tarjontaa ja valikoimaa. Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (WSP, 2022) mukaan Koivukylän suuralueella on arvioitu olevan päivittäistavarakaupalle uutta liiketilatarvetta 2 500–6 800 kerrosneliömetriä vuoteen 2031 mennessä. Päivittäistavarakauppa vastaa alueella havaittuun päivittäistavarakaupan liiketilatarpeeseen.

Kaavamuutos mahdollistaa työpaikkojen lisäämisen alueella ja osana nykyistä yhdyskuntarakennetta. Alueen työpaikkaomavaraisuus lisääntyy. Päivittäistavarakaupan myymälä tarjoaa valmistuttuaan uusia työpaikkoja 30–40 henkilölle.

Taloudelliset vaikutukset

Uuden liittymän rakentaminen suoraan urheilupuistoon Asolanväylältä lisää kustannuksia, mutta ratkaisu on kokonaisuuden kannalta parempi, koska se vähentää liikennettä Valtimotien ja Elmontien asumista palvelevilla kaduilla. Uusi liittymä ei vie tilaa muilta toiminnoilta.

Päivittäistavarakauppa lisää huomattavasti alueen kaupallisia palveluita ja voi vähentää alueen asukkaiden autolla tapahtuvaa asiointiliikennettä alueen ulkopuolelle. Maanomistaja osallistuu kaavoituksen aiheuttamiin kustannuksiin maankäyttösopimuksessa.

Vantaan kaupungille tai vesilaitokselle ei arvioida syntyvän vesi- ja viemärilinjojen rakentamisen liittyviä kustannuksia. Sen sijaan rakennuskustannuksia syntyy liikekiinteistölle tonttijohtojen liitoksista nykyiseen kunnallistekniikkaan.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle saatava päivittäistavarakaupan myymälä helpottaa asukkaiden elämää vähentämällä auton ja autoilun tarvetta, kun päivittäiset ruokaostokset saa lähempää. Palveluiden parantuminen houkuttelee alueelle myös uusia asukkaita eri tuloluokista. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Nykytilassaan Valtimotien asemakaavoitettavan alueen kasvillisuus tukee yleiskaavan 2020 mukaista, kaava-alueen pohjoispuolella kulkevaa virkistysalueyhteyttä. Koska kaavoituksen myötä alueelta poistuu puusto, tämä virkistysalueyhteyttä tukeva vaikutus heikkenee. Puistoalueella ei kuitenkaan nykyisinkään ole varsinaista virkistysyhteyttä, ainoastaan hulevesirakenteiden huoltoon tarvittava päällystämätön huoltotie. Yleiskaavan 2020 virkistysalueyhteys voikin tarkoittaa myös pelkkää viheraluetta ilman virkistysreittiä. Myöskään voimassa olevassa yleiskaavassa ei ole esitetty tähän ohjeellista ulkoilureittiä eikä voimassa olevassa asemakaavassa ulkoilureittiä. Tontin tiheä metsikkö itsessään ei vaikuta olevan virkistyskäytössä, mutta sen vaikutuspiirissä olevat tontin itä- ja pohjoispuolella kulkeva huoltotie ovat miellyttävää kävely-ympäristöä viereisen varjostavan metsän, monipuolisen niittykasvillisuuden ja Lipstikkaojan virkistysarvon takia. Puuston poistuminen voimistaa lämpösaarekeilmiötä. Kaavassa määrätäänkin, että puustoa tulee tontilla mahdollisuuksien mukaan säilyttää. Puiston puolella puron varressa kasvaa nuoria tervaleppiä, jotka ajan myötä muodostanevat viheralueelle kapean puustoisen yhteyden. Kaavamääräyksen mukaan rakentamisen aikana Lipstikanvarren puiston puita on suojeltava vaurioilta. Mahdolliset vauriot virkistysalueella on korjattava huolellisesti uusilla istutettavilla puilla ja muilla istutuksilla.

Liikenne

Elmonkujan uuden liittymän rakentaminen ohjaa urheilupuiston liikenteen suoraan Asolanväylälle Elmontien sijaan. Tämä pienentää Elmontien ja Valtimotien liikennemääriä aiempiin ennusteisiin verrattuna. Asemakaava-alueen liikennetuotoksia on arvioitu matkatuotoskäsikirjan (Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa, YM 27/2008) perusteella. Elmon yleissuunnitelmavaiheessa Elmon liikennetuotokseksi on arvioitu noin 4 000 ajoneuvoa /vrk. Päivittäistavarakaupan myymälän rakentaminen Valtimotien varteen puolestaan lisää liikennettä Valtimotiellä ja Elmontiellä. Kaupan on arvioitu lisäävän autoliikennettä Valtimotiellä ja Elmontiellä noin 2 500 ajoneuvoa/vrk. Asemakaavaratkaisun myötä kokonaisliikennemäärä Elmontiellä ja Valtimotiellä vähenee aiempiin ennusteisiin nähden noin 1 500 ajoneuvoa/vrk. Elmonkujan liittymä ohjaa urheilupuiston liikenteen Asolanväylälle pohjoisemmas aiemmista suunnitelmista poiketen. Urheilupuiston suunnitelmien yhteydessä laadituissa liikennetarkasteluissa urheilupuiston liikenteen on ennustettu jakautuvan tasaisesti etelään ja pohjoiseen. Tämän seurauksena ajoyhteyden siirtyminen Valtimotieltä Elmonkujalle ei aiheuta muutoksia Asolanväylän aiempien suunnitelmien mukaisiin liikennemääriin Elmonkujan ja Valtimotien välillä.

Uuden Elmonkujan liittymän yhteyteen toteutetaan uudet linja-autopysäkit Asolanväylälle, mikä parantaa alueen saavutettavuutta joukkoliikenteellä. Liittymään rakennetaan myös Asolanväylän ylittävä suojatie, jonka takia Asolanväylän nopeusrajoitusta tullaan alentamaan nykyisestä 50 km/h:ssa.

Asolanväylän liittymäratkaisuksi valittiin liikennevaloliittymä. *Asolanväylän kiertoliittymä ja liikennevaloliittymä* -selvitys (Ramboll, 2023) osoittaa, että liikennevaloliittymän avulla uuden suojatien mahdollistama jalankulku ja pyöräily pystytään järjestämään turvallisemmin, ja se myös varmistaa liikenteen sujuvuuden sekä normaalitilanteessa että urheilupuistossa järjestettävien tapahtumien aikana. Liikennevaloliittymä ei kustannuksiltaan eroa merkittävästi kiertoliittymävaihtoehdosta.

Vesihuolto

Alueelle on rakennettu vesihuolto kohdan 2.1.2. mukaan. Yksittäisen liiketilan toteuttaminen ei kasvata verkostokapasiteettia. Nykyinen johtoverkosto kulkee riittävän kaukana uudesta rakennuksesta.

Hulevedet

Muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää tonteilla ennen vesien johtamista Lipstikkaojaan. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tontin hulevesisuunnitelma tulee esittää rakennuslupaa haettaessa. Hulevesien hallinnan avulla varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja toteutetaan näin ollen valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.

Muut johtolaitokset

Tontin vieressä kulkee sähkö- ja telekaapeleita, joita voidaan joutua tarvittaessa siirtämään rakentamisen alta katualueen puolelle. Kaava-alueelle varataan tilavaraus sähkömuuntamolle.

Ympäristöhäiriöt

Kaavan liikennevaikutukset Asolanväylään ovat vähäiset. Liittymämuutos vähentää Elmontien ja Valtimotien liikennettä aiempiin ennusteisiin verrattuna. Kaupan synnyttämä uusi liikenne on vähäisempää kuin Elmontieltä muualle siirtyvä liikenne. Lisäksi Asolanväylän nopeusrajoituksia tullaan alentamaan. Kokonaisuudessaan asemakaavalla ei ole aiempiin ennusteisiin verrattuna merkittäviä vaikutuksia Asolanväylän, Valtimotien tai Elmontien melutasoihin tai alueen ilmanlaatuun.

Suunniteltuun liike- ja toimistotilaan kohdistuva liikennemelu on huomioitu kaavamääräyksellä liike- ja toimistotilojen melutason päiväohjearvosta. Liikenteen hiukkas- tai typpidioksidipäästöt eivät muodosta rajoitetta liike- ja toimistotilojen rakentamiselle.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Asemakaavamuutos mahdollistaa Asolanväylän ja Elmonkujan liittymän katusuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttamisen. Kaavaratkaisun mukaisten katutilan tilavarausten seurauksena Asolanväylän itäpuolelta poistuu muutamia puita, millä ei kuitenkaan ole merkittävää vaikutusta alueen luonnonympäristöön. Kaava-alueiden ulkopuolella (itäpuolella) on arvokkaita luontoarvoja (LUO-alue, arvokas metsälinnustoalue sekä Rekolan yläjuoksun virtavesien arvokas elinympäristö), jotka sijoittuvat Haxberginhaan ulkoilureitin itäpuolelle, Rekolanojan tuntumaan. Asolanväylän ja arvoympäristöjen väliin jäävä lehtometsä muodostaa luontoarvoja suojaavan puskurivyöhykkeen ja on osa alueen ekologista verkostoa.

Kaavaratkaisun mukainen päivittäistavarakaupan myymälän rakentaminen edellyttää nykyisen puuston poistoa liikerakennusten korttelialueen tontilta. Tontilla ei ole havaittu erityisiä luontoarvoja, mutta puuston poistuminen vähentää eliöiden elinympäristöjä, heikentää elinympäristöjen kytkeytyneisyyttä, voimistaa lämpösaarekeilmiötä ja lisää hulevesien määrää alueella. Kaavaratkaisulla pyritään kuitenkin pienentämään kaavanmukaisen rakentamisen aiheuttamia haittoja esimerkiksi määräämällä vihertehokkuudesta. Korttelialueiden vihertehokkuudella tuetaan hulevesien hallinnan ja muiden ekosysteemipalveluiden toteutumista. Korttelin vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,7. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Kaavassa määrätään lisäksi, että tontilla tulee säilyttää puita mahdollisuuksien mukaan, ja että tontin istutettavalla kasvillisuudella tulee tukea Lipstikkaojan varren viheryhteyden luonnon monimuotoisuutta ja tontin hulevesien laadullista hallintaa. Lisäksi määrätään, että rakentaminen tulee pyrkiä tekemään kokonaan tontilta käsin ja rakentamisen aikana Lipstikanvarren puiston puita on suojeltava vaurioilta. Mahdolliset vauriot virkistysalueella tulee korjata huolellisesti uusilla istutettavilla puilla ja muilla istutuksilla.

Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Aina rakennettaessa vesistöjen läheisyyteen on riski, että rakentamisen aikana tai sen jälkeen vesistöön päätyy kiintoainetta ja haitta-aineita rakennettavan tontin hulevesistä. Lipstikkaojan alapuolelle Rekolanojan alajuoksulle sijoittuu mm. laaja Rekolanojan alajuoksun LUO-alue, arvokas luontotyyppi Rekolanojan varren tuore lehto (lsl 10 §) sekä erityisesti suojellun (direktiivilaji) halavasepikän elinalue. Rekolanoja on myös taimenpuro, jonka useita kutusoraikkoja on kunnostettu. Kaavamääräysten mukaisesti liikerakennusten korttelialueen hulevedet hallitaan tontilla Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti ennen johtamista vastaanottavaan Lipstikkaojaan. Lisäksi kaavassa määrätään, että alueen rakentamisenaikaiset työmaavedet on laskeutettava ennen johtamista Lipstikkaojaan. Näin pienennetään kaavaratkaisun mahdollisia haitallisia vaikutuksia vesistöön, vesiluontoon ja puronvarsiluontoon.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Kaavaratkaisu tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja tukee kestävien kulkumuotojen käyttöä, mikä tukee resurssiviisauden tavoitteita.

Puuston poistuminen liikerakennusten korttelialueen tontilta ja tontin maaperän muokkaus pienentää alueen hiilinieluja ja -varastoja sekä äärevöittää tontin kosteus- ja lämpötilaoloja. Vihertehokkuuden avulla pyritään pienentämään näitä haittavaikutuksia - hillitään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista vähentämällä tulvariskejä, luomalla hiilinieluja ja lieventämällä lämpösaarekeilmiötä. Vihertehokkuuden tavoiteluku korttelialueella on 0,7. Kaavatyön viitesuunnittelun yhteydessä osoitettiin, että jopa tehokkuusluku 0,83 on mahdollista saavuttaa. Vihertehokkuudella tarkoitetaan vihreän ja läpäisevän pinnan painotettua määrää alueella. Vihertehokkuusmenetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä ja toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Vihertehokkuudella vastataan myös Vantaan resurssiviisauden tiekartan asettamiin tavoitteisiin.

Alustavasti perustamistavaksi on arvioitu maanvarainen sokkeli ja anturaperustus paalutuksella 5 m syvyyteen. Puurunkoa ei ole harkittu vaihtoehtona.

Kaavassa liikerakennusten korttelialueeksi muutettavasta alueesta on tehty hiilineutraalisuusselvitys (Sweco Talotekniikka Oy, 29.9.2022). Selvityksessä on huomioitu rakentamisen, energiantuotannon ja -kulutuksen hiilipäästöt sekä hiilikädenjälki. Esirakentamista, hiilinielun poistumista ton-

tilta ja liikenteen päästöjä ei ole huomioitu. Näillä rajauksilla laskennan tuloksissa korostui energian käytön ja rakennustuotteiden hiilijalanjälki rakennuksen elinkaaren aikana (valittu tarkastelujakso 50 vuotta). Laskentamenetelmänä on käytetty Ympäristöministeriön hiilijalanjäljen arviointimenetelmää 2021.

Selvityksen mukaan kohteessa näillä rajauksilla selkeästi suurin hiilijalanjälkeä pienentävä toimenpide olisi maalämpö (vrt. kaukolämpö) ja toiseksi suurin rungon teräksen korvaaminen esim. liimapuulla ja muuten rakenneteräksien kierrätyssisältö. Kaukolämmön korvaaminen maalämmöllä lisäisi hieman verkkosähkön kulutusta. Kolmesta skenaariosta – BAU (ns. perustaso), Lidl Asola (vaakarakenteiden terästä korvattu) ja kaikki parannustoimenpiteet (useiden rakenteiden terästä korvattu + maalämpö) – maalämpöskenaarion hiilijalanjälki oli pienin 12,31 kgCo2e/m2/a, Lidl Asola-skenaarion toiseksi pienin 15,79 kgCo2e/m2/a ja BAU suurin 16,41 kgCo2e/m2/a. Kaavamääräyksissä kehotetaan suosimaan uusiutuvaa energiaa tuottavia ratkaisuja.

Kaavatyöhön osallistunut toimija kertoo heidän toimintansa olevan hiilineutraalia oman toiminnan (sähkön, kaukolämmön, omien ajoneuvojen polttoaineen ja kylmäaineiden käyttö) osalta. Toimija kertoo pienentäneensä oman toimintansa päästöjä 64 prosenttia vuodesta 2018 ja pyrkivänsä myös vähentämään toimitusketjujen päästöjä.

	BAU	**Lidl Asola**	Kaikki parannus-toimenpiteet
Perustukset ja maanalaiset rakenteet	0,96	0,96	0,57
Pystyrakenteet ja julkisivu	1,23	1,23	1,00
Vaakarakenteet: pohjat, katot ja palkit	1,66	1,05	0,77
Muut rakenteet ja materiaalit	1,00	1,00	1,00
Alue- ja piharakentaminen	0,24	0,24	0,24
Rakennuksen talotekniikka	1,86	1,86	2,06
Rakennustyömaan skenaariot	1,20	1,20	1,20
Purkuskenaariot (C1)	0,20	0,20	0,20
Kaukolämmön kulutus	3,73	3,73	0,00
Verkkosähkön kulutus	4,33	4,33	5,28
YHTEENSÄ, VERTAILUARVO* (kgCO2e/m2/a)	**16,41**	**15,79**	**12,31**
PARANNUS, VERTAILUARVO* (kgCO2e/m2/a)	**0,62**	**0,00**	**-3,49**

kg CO2e/m2/a

Otteet hiilineutraalisuusselvityksestä, Sweco Talotekniikka Oy, 29.9.2022.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu ja saastuneet maat on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Muodostuva uusi kapea puistoalue Elmonpolku – Elmostigen sai nimensä nimistötoimikunnalta 20.1.2014. Kaupunkisuunnittelulautakunnan nimistöryhmä hyväksyi nimen Elmonkuja – Elmogränden 20.9.2022. Elmonkuja on uusi ajoneuvoliittymä Asolanväylältä urheilupuistoon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Lidl Suomi:	Maunu Tuomaala	liikepaikkapäällikkö
	Milla Sojakka-Hytönen	construction project manager
Innovarch Oy:	Jari Prittinen	projektipäällikkö
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkiympäristö, asemakaavoitus:	Mari Jaakonaho	aluearkkitehti, alk. 1.2.2022
	Noora Koskivaara	asemakaava-arkkitehti
	Milja Halmkrona	asemakaavasuunnittelija
	Sari Simonen	kaavatekninen koordinaattori
Yleiskaavoitus:	Eeva Eitsi	maisema-arkkitehti
	Eeva-Maria Niemi	yleiskaavasuunnittelija
Mittaus- ja geopalvelut:	Janne Karppinen	geotekniikkainsinööri
Kadut ja puistot:	Antti Auvinen	vesihuollon yleissuunnittelu
	Heikki Väänänen	liikenteen alueinsinööri
Ympäristökeskus:	Jouni Ahtiainen	ympäristösuunnittelija
Kiinteistöhallinta ja asuminen:	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Vantaalla, 18. päivänä huhtikuuta 2023

Milja Halmkrona	Mari Jaakonaho
asemakaavasuunnittelija	aluearkkitehti

7.ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	06.10.2022
Kaavan nimi	721400 Liittymä Elmoon ja liiketila valimotielle		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	09.02.2022
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092721400
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	2,0601	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	0,4928
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	1,5673

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**2,0601**	**100,0**	**2500**	**0,12**	**0,4928**	**2500**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,4928	23,9	2500	0,51	0,4928	2500
T yhteensä						
V yhteensä	0,3753	18,2	0		-0,6023	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,1920	57,9	0		0,6023	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**2,0601**	**100,0**	**2500**	**0,12**	**0,4928**	**2500**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,4928	23,9	2500	0,51	0,4928	2500
KL	0,4928	100,0	2500	0,51	0,4928	2500
T yhteensä						
V yhteensä	0,3753	18,2	0		-0,6023	0
VL	0,3753	100,0	0		-0,6023	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,1920	57,9	0		0,6023	0
Kadut	1,1920	100,0	0		0,6023	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

8. ASEMAKAAVAKARTTA JA –MÄÄRÄYKSET

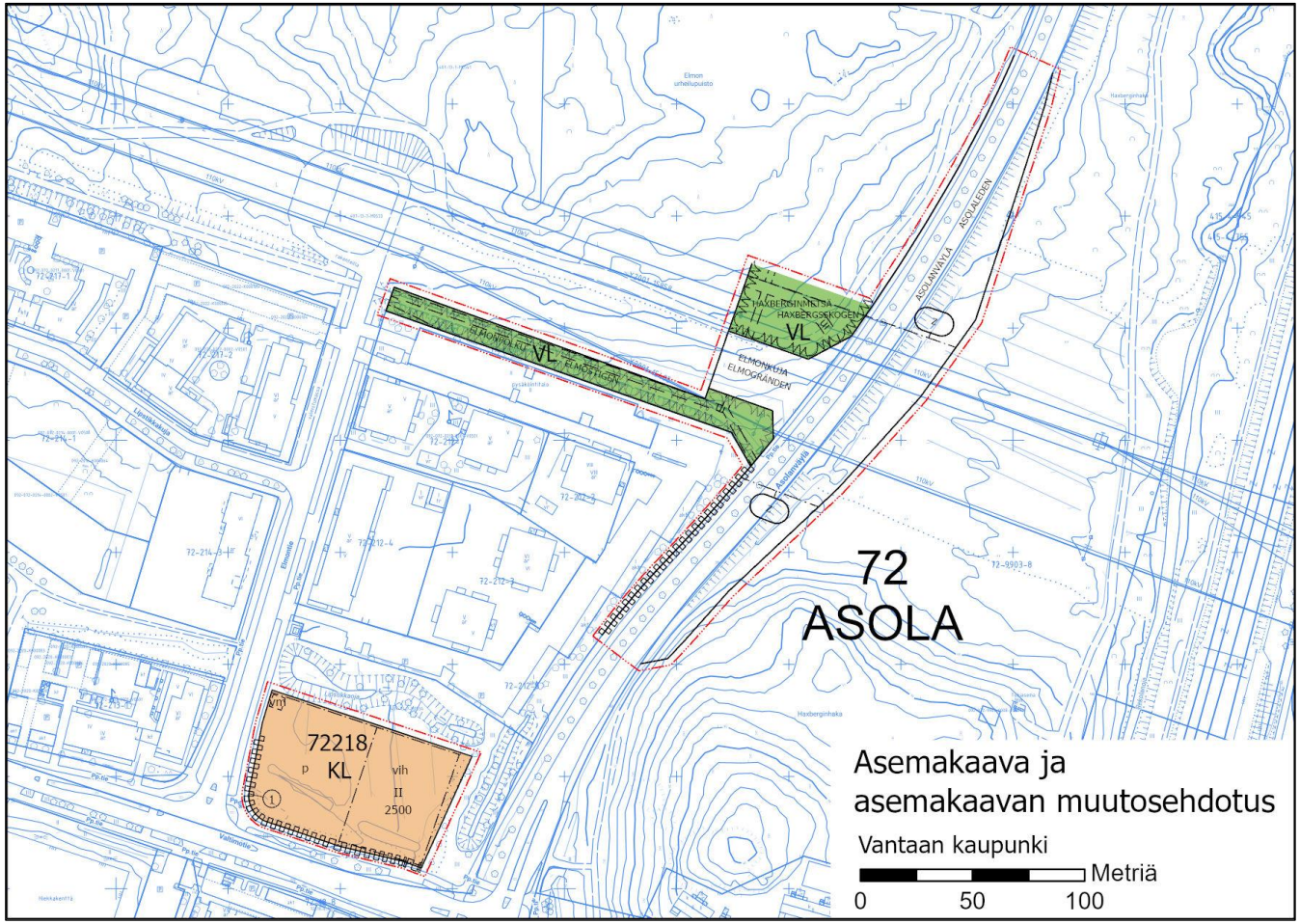

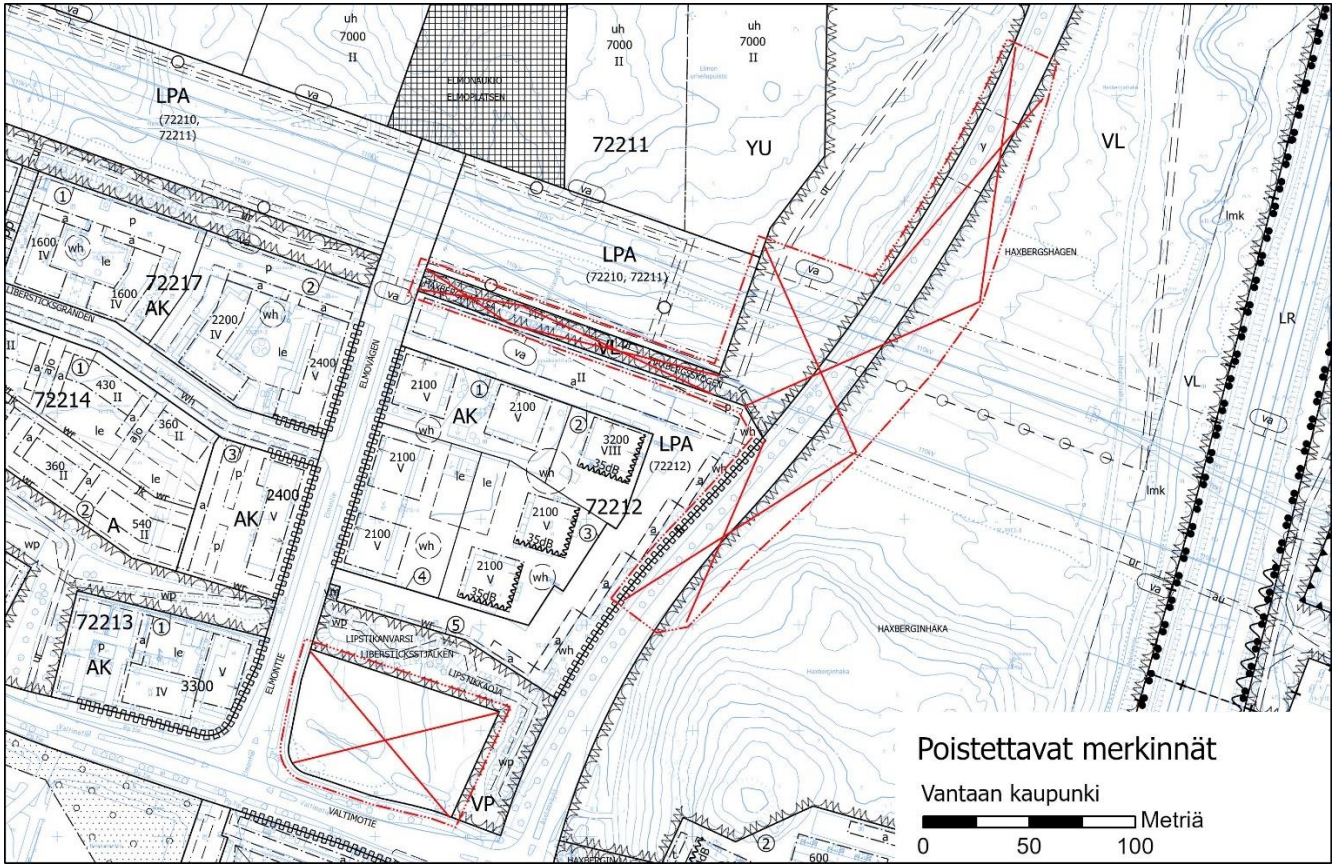
LPA
(72210, 72211)
72211
YU
VL
LPA
(72210, 72211)
72217
AK
72214
72212
LPA
(72212)
72213
AK
VP
HAXBERGSHAGEN
HAXBERGINHAKA
LR
Poistettavat merkinnät
Vantaan kaupunki
Metriä
0
50
100

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
721400	18.4.2023

Vantaan kaupunki

721400 - Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle

Kaupunginosa 72, ASOLA

Asemakaava
Kortteli 72218.

Asemakaavan muutos
Katu- ja virkistysalueet.

Tonttijako
Kortteli 72218.

1:2000

Vanda stad

721400 - Anslutning till Elmo och affärsbyggnad vid Pulsvägen

Stadsdel 72, ASOLA

Detaljplan
Kvarteret 72218.

Ändring av detaljplanen
Gatu- och rekreationsområden.

Tomtindelning
Kvarteret 72218.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
KL	**Liikerakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för affärsbyggnader.**
	Alueelle saa sijoittaa päivittäistavarakaupan.	På områden får placeras en dagligvaruaffär.
	Arkkitehtuuri ja kaupunkikuva	**Arkitektur och stadsbild**
	Korttelialue tulee rakentaa korkeatasoista arkkitehtuuria ja korkealuokkaista rakennustapaa noudattaen.	Kvartersområdet ska byggas så att den arkitektur och det byggnadssätt som används håller hög klass.
	Rakentamisen tulee edistää viihtyisän katukuvan muodostumista Asolanväylän, Valtimotien ja Elmontien suuntaan.	Byggandet ska bidra till att skapa en trivsam gatubild mot Asolaleden, Pulsvägen och Elmovägen.
	IV-konehuoneet, tekniset laitteet sekä aidat ja muurit on sovitettava talon arkkitehtuuriin ja kaupunkikuvaan.	Ventilationsmaskinrum, tekniska anordningar samt inhägnader och murar ska anpassas till husets arkitektur och stadsbilden.
	Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista materiaaleista.	Byggnadernas fasader skall byggas av högklassiga material.
	Rakennusoikeus ja rakennusala	**Byggrätt och byggnadsyta**
	Rakennukseen liittyvät katokset saavat ulottua rakennusalan rajan yli.	Skyddstak får nå ut över gränsen för byggnadsytan.
	Alueelle tulee varata tilavaraus muuntamolle. Muuntamon saa sijoittaa rakennusalan ulkopuolelle. Muuntamo tulee sovittaa arkkitehtuuriin ja katukuvaan.	På område skall reserveras plats för en transformator. Transformatorn får byggas utanför den anvisade byggnadsytan. Transformatorn ska anpassas till arkitektur och gatubild.
	Pihat	**Gården**
	Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.	På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.
	Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.	För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.

721400 2/3

	Rakentamisenaikaiset työmaavedet on laskeutettava altaissa ennen johtamista Lipstikkaojaan, jotta kiintoaineita tai haitta-aineita ei kulkeudu Lipstikkaojaan. Puhdistetuista työmaavesistä ei saa aiheutua haittaa vesiluonnolle.	Vatten som under byggnadstiden uppstår på byggplatsen ska sedimenteras i bassänger innan det leds ut i Libersticksbäcken, så att inte fasta partiklar eller skadliga ämnen rinner ut i Libersticksbäcken. Det renade vattnet från byggnadsplatsen får inte orsaka skada på vattennaturen.
	Tontilla tulee säilyttää puita mahdollisuuksien mukaan. Säilytettävät puut tulee suojata rakentamisen aikana.	Träd ska bevaras på tomten i mån av möjlighet. De träd som ska bevaras måste skyddas under byggandet.
	Korttelin vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,7. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.	Kvarterets gröneffektivitet ska uppfylla målsättningstal 0,7. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet genom en plan över gården och en gröneffektivitetskalkyl.
	Tontin istutettavalla kasvillisuudella tulee tukea Lipstikanojan varren viheryhteyden luonnon monimuotoisuutta ja tontin hulevesien laadullista hallintaa.	Den växtlighet som planteras på tomten ska stödja den biologiska mångfalden i grönförbindelsen utmed Libersticksbäcken och den kvalitativa hanteringen av dagvattnet på tomten.
	Rakentaminen tulee pyrkiä tekemään kokonaan tontilta käsin lähivirkistysalueen ja sen puuston säilyttämiseksi.	Man bör sträva efter att utföra byggandet helt och hållet från tomten för att bevara närrekreationsområdet och dess trädbestånd.
	Rakentamisen aikana Lipstikanvarren puiston puita on suojattava vaurioilta. Mahdolliset vauriot virkistysalueella on korjattava huolellisesti uusilla istutettavilla puilla ja muilla istutuksilla.	Under byggandet ska träden i parken Libersticksstjälken skyddas mot skador. Eventuella skador på rekreationsområdet måste noggrant repareras med nya planterade träd och andra planteringar.
	Jalankulku- ja pyöräily-yhteydet tontilla tulee järjestää turvallisesti.	Fotgängar- och cykelförbindelserna på tomten ska ordnas på ett säkert sätt.
	Energia	**Energi**
	Uusiutuvaa energiaa tuottavia ratkaisuja tulee suosia.	Lösningar som producerar förnybar energi ska föredras.
	Meluntorjunta	**Bullerbekämpning**
	Sisämelutaso ei saa liike- ja toimistotiloissa ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB.	Bullernivån inomhus får inte överstiga dagsriktvärdet (kl 7-22) 45 dB för den A-vägda ekvivalentnivån (LAeq) i affärs- och kontorslokaler.
	Pyöräpaikkojen vähimmäismäärät	**Minimiantalet cykelplatser**
	Polkupyöräpaikoista vähintään puolet tulee olla säältä suojattuja ja runkolukittavia. Polkupyöräpaikat sijoitetaan pääsisäänkäynnin yhteyteen.	Av cykelplatserna ska minst hälften vara väderskyddade och ha möjlighet till ramlåsnming. Cykelplatserna placeras i anslutning till huvudenrén.
	Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään 1 pp / 60 k-m²	Minst 1 cp / 60 m²-vy ska reserveras för cykelplatser.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät	**Minimiantalet bilplatser**
	Autopaikkojen vähimmäismäärät: Liiketilat ja toimistot 1 autopaikka /60 k-m2	Minimiantalet bilplatser: Affärslokaler och kontor 1 bilplats /60 m2-vy.
VL	**Lähivirkistysalue.**	**Område för närrekreation.**
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
1	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
72	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
ASOL	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
72218	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
ASOLANVÄYLÄ	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**

721400 3/3

2500	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
II	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
	Istutettava alueen osa.	**Del av område som skall planteras.**
	Katu.	**Gata.**
p	**Pysäköimispaikka.**	**Parkeringsplats.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**
vm	**Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.** Merkintä on sitova, mutta sijainti ohjeellinen.	**Riktgivande byggnadsyta där transformator får placeras.** Markeringen är bindande men platsen riktgivande.
z	**Voimajohtoalue.**	**Kraftledningsområde.**
vih	**Viher- tai kasvikatto.**	**Grön- eller växttak.**
ur	**Ohjeellinen ulkoilureitti.**	**Riktgivande friluftsled.**

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.	Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

9. MUU SUUNNITELMA-AINEISTO

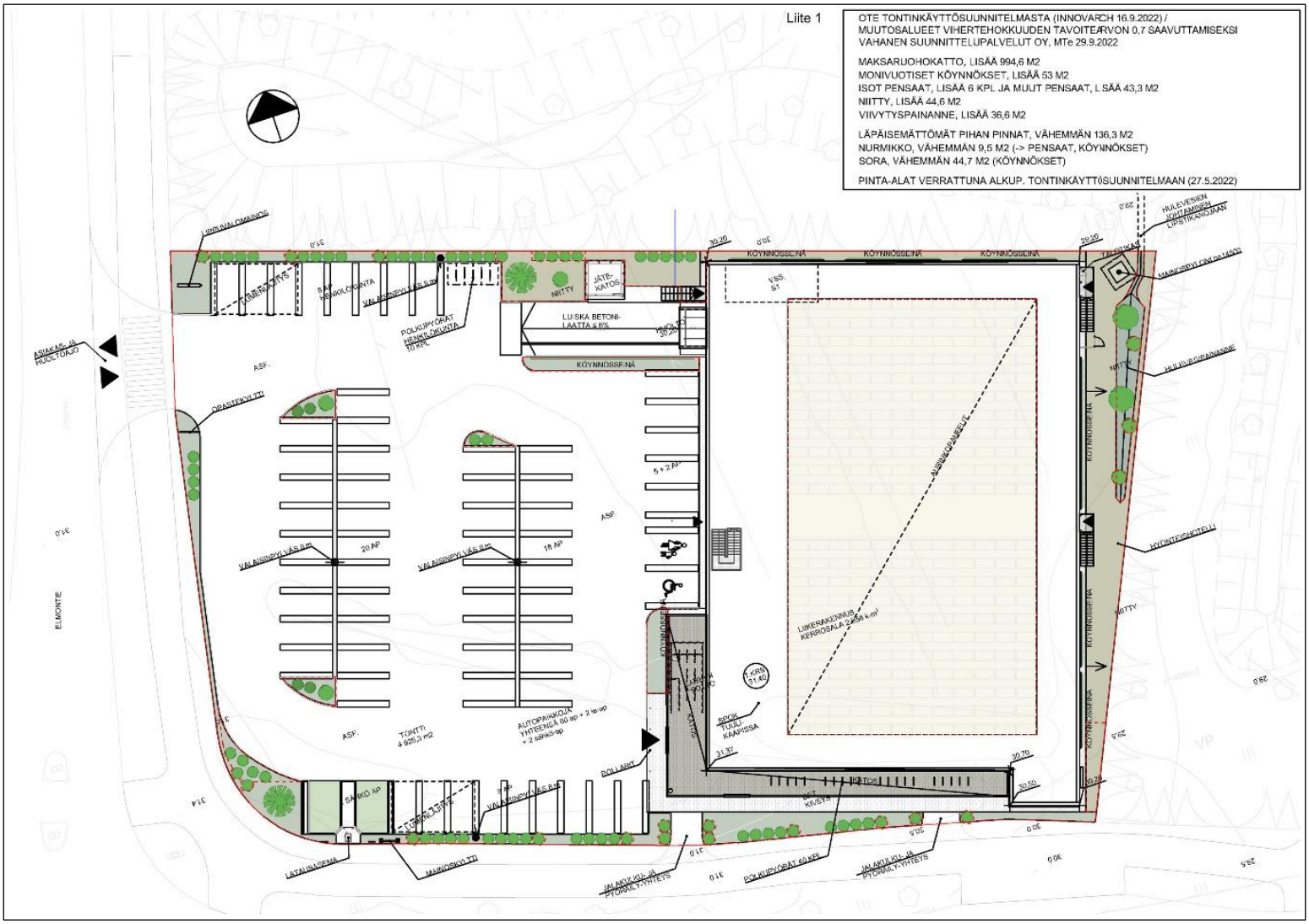

Liite 3

Tuloskortti

Päivämäärä 29.9.2022

Osoite Elmontie 1 01400 Vantaa, 72 Asola

Kaavan numero 721400 - Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	0,8
Tavoitetaso	0,7

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	5	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuuskatot	3	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**11**	**36**

Hulevesimäärä m³	
25,5	
Valuma kerroin C	
0,8	
Viivytystilavuustarve m³	
25,5	
Jää viivyttämättä m³	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m³
0,0	58,3
Läpäisemättömän pinnan osuus	
49 %	



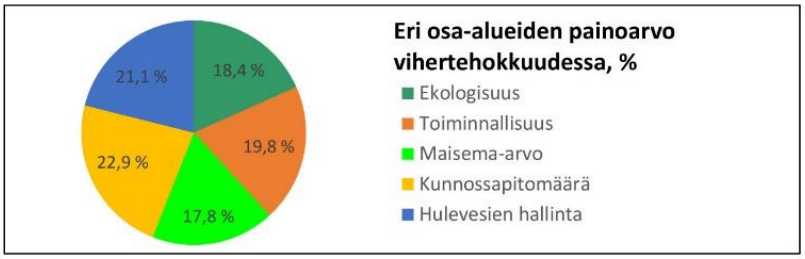

Pihasuunnitelma

OTE TONTINKÄYTTÖSUUNNITELMASTA (INNOVARCH 16.9.2022) / MUUTOSALUEET VIHERTEHOKKUUDEN TAVOITEARVON 0,7 SAAVUTTAMISEKSI VAHANEN SUUNNITTELUPALVELUT OY, MTe 29.9.2022

MAKSARUOHOKATTO, LISÄÄ 994,6 M2
MONIVUOTISET KÖYNNÖKSET, LISÄÄ 53 M2
ISOT PENSAAT, LISÄÄ 6 KPL JA MUUT PENSAAT, LSÄÄ 43,3 M2
NIITTY, LISÄÄ 44,6 M2
VIIVYTYSPAINANNE, LISÄÄ 36,6 M2

LÄPÄISEMÄTTÖMÄT PIHAN PINNAT, VÄHEMMÄN 136,3 M2
NURMIKKO, VÄHEMMÄN 9,5 M2 (-> PENSAAT, KÖYNNÖKSET)
SORA, VÄHEMMÄN 44,7 M2 (KÖYNNÖKSET)

PINTA-ALAT VERRATTUNA ALKUP. TONTINKÄYTTÖSUUNNITELMAAN (27.5.2022)

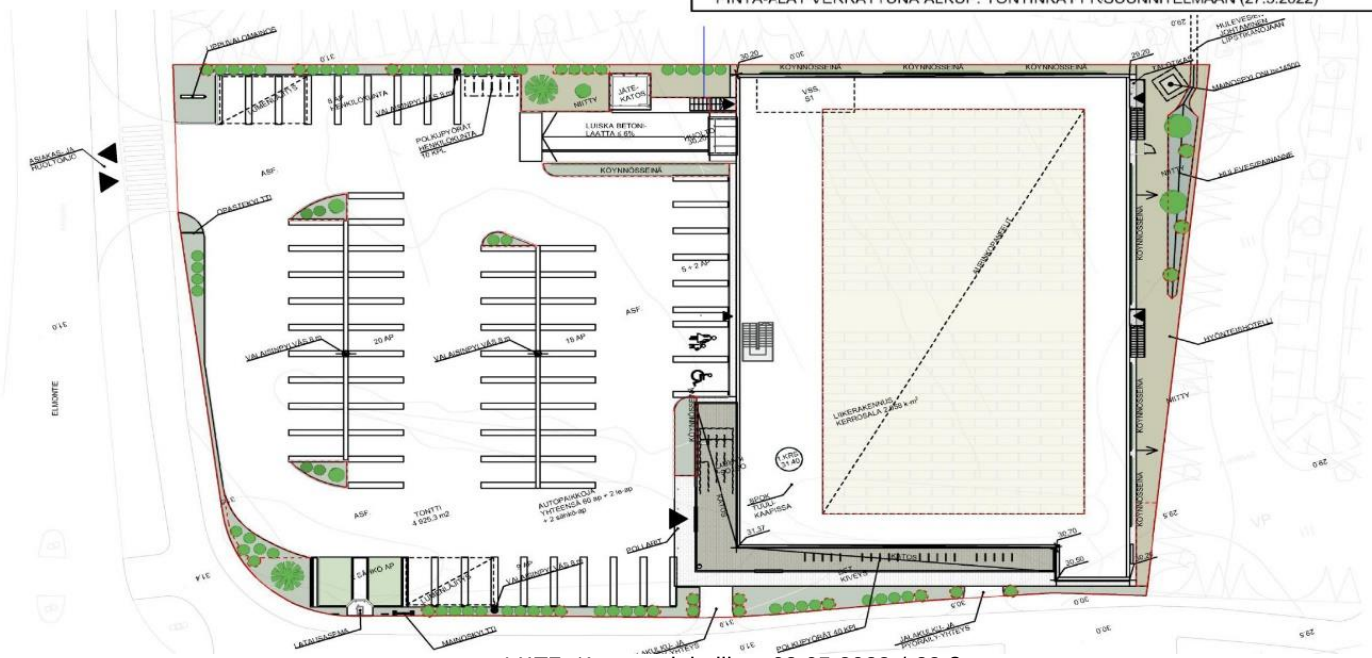

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAEHDOTUS ja ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 721400
Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle
LAUSUNNOT JA VASTINEET

Asemakaavoitus M.J. ja M.H.

18.4.2023

Kaupunginhallitus 28.11.2022 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta tai asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **721400 Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle**. Lausuntoja pyydettiin 7 kpl ja saatiin 7 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, 18.1.2023 Uudenmaan ELY-keskus	Asemakaavaehdotuksen KL-kaavamääräystä tulee tarkentaa siten, että kaavamääräyksessä todetaan korttelialueelle sallittavan päivittäistavarakaupan. Kaavaselostusta tulee täydentää johtopäätöksillä ostovoimasta ja vaikutusalueesta sekä arvioida vaikutuksia päivittäistavarakaupan kilpailutilanteeseen.	Asemakaavaehdotuksen liikerakennusten korttelialueelle on annettu määräys, jonka mukaan korttelialueella KL sallitaan päivittäistavarakauppa. Kaavaselostusta on täydennetty kaupallisten vaikutusten arvioinnilla Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (2022) johtopäätösten pohjalta luvussa 4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön alaotsikon *Vaikutukset kauppaan, palveluihin ja työpaikkoihin* alla (s. 36).
NRO 2, 17.1.2023 HSY	Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Uudet rakennukset ovat liitettävissä viereisten katujen yleiseen vesihuoltoon.	ei tarkistuksia
NRO 3, 10.1.2023 HSL	uudet bussipysäkit tiivistävät pysäkkiverkostoa ja alueelle muodostuu yhdessä nykyisten pysäkkien kanssa tiheät pysäkkivälit. HSL kannattaa kuitenkin pysäkkien rakentamista, koska uudet pysäkit mahdollistavat hyvät yhteydet ja lyhyen siirtymän Elmon urheilupuistoon. HSL on mielellään mukana pysäkkien yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.	ei tarkistuksia

	Liiketilan kaavoitukseen liittyen ei lausuttavaa.	
NRO 4, 18.1.2023 Fingrid risteämälausunto	Kirjoitimme risteämälausunnon jo tässä vaiheessa, koska asemakaavan muutos koski hyvin pientä aluetta ja voimajohto rajoittaa alueelle suunniteltua toimintaa. Liitteenä olevassa risteämälausunnossa (AE-2597-8-49/3, 18.1.2023) on annettu ohjeistus, miten liittymä voidaan alueelle toteuttaa.	ei tarkistuksia
NRO 5, 19.1.2023 Fingrid	Fingridin 110 kV voimajohdon lunastettu johtoalue ulottuu 25 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta, kun taas rakennusrajoitusta merkitsevä rakennusraja ulottuu nykyisin 15 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta. Asemakaavaehdotuksen vaara-alue (v) ei vaikuta vastaavan kumpaakaan näistä voimajohdon osista. Tulkintamme mukaan vaara-alue sijoittuu 10 metrin etäisyydelle Fingridin voimajohdon keskilinjasta. Pyydämme korjaamaan vaara-alueen sijainnin, mielellään koko voimajohtoaluetta tai vähintään rakennusrajoitusaluetta vastaavaksi (tarkemmat tiedot edellisessä lausunnossamme). "Vaara-alue" -merkintä ei sovellu luonteeltaan tavanomaisten kantaverkon voimajohtojen suoja-alueiden merkinnäksi. Ympäristöministeriön ohjeen (Asemakaavamerkinnät ja -määräykset YM 17.6.2003) mukaisesti vaara-alue-merkinnällä osoitetaan alueita, joilla liikkuminen on turvallisuussyistä rajoitettu tai sitä on tarkoitus rajoittaa. Voimajohtoalueella ei ole tarpeen rajoittaa liikkumista (vaikka ympäristöministeriön oppaassa mainitaankin, että voimalinjojen alueilla voidaan	”Vaara-alue” (va) -merkintä on muutettu ”voimajohto” (z) -merkinnäksi. Voimajohtoalueen sijainti on muutettu koko voimajohtoaluetta vastaavaksi.

	käyttää vaara-alueen merkintää). Jos kaupungin asemakaavojen vakiintunut linja on käyttää "vaara-alue" - merkintää, meillä ei ole huomautettavaa asiasta. Edellisessä lausunnossamme mainitut asiat voimajohtojen asettamista rajoituksista on otettava huomioon tarkemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa sekä alueen käytössä. Edelleen muistutamme, että voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta ja edellä käsitellyistä asioista tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto (risteamalausunnot@fingrid.fi). Pyydämme lähettämään tietoa kaavan etenemisestä.	
NRO 6, 13.12.2022 Caruna	kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa	ei tarkistuksia
NRO 7, 11.1.2023 Vantaan Energia Oy ja Vantaan Sähköverkot Oy	Sähköverkko: Elmon urheilupuiston suunnitellun tieliittymän kohdalla sijaitsee Vantaan Energia Sähköverkot Oy 110kV voimajohto ja samalla johtokadulla myös sijaitsee Fingrid Oyj 110kV voimajohto. Johtojen läheisyydessä tehtävistä muutoksista tulee ennalta pyytää johtojen omistajilta risteämälausunnot. Valtimotien liikerakennusten korttelialueelle tulee huomioida ja säilyttää tarve muuntamolle tilavaraus liiketilan piha-alueelta. Muuntamo tarvitaan tulevaa liiketilaa varten. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Kaukolämpöverkko: Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa	Liikerakennusten korttelialueelle on kaavaan lisätty ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon. Määräyksen mukaan muuntamolle esitetty sijainti on ohjeellinen, mutta tarve muuntamolle on sitova.

	huomioidaan kaukolämpöputkien, pumppaamoiden ja ohjauskaapin sijainti.	

NRO 1:
Uudenmaan ELY-keskus, 18.1.2023

Lausunto:
Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta, Vantaa, Asola, Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle, nro 721400. Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa asemakaavan muutosehdotuksesta nro 721400. Asemakaavaehdotuksen KL-kaavamääräystä tulee tarkentaa siten, että kaavamääräyksessä todetaan korttelialueelle sallittavan päivittäistavarakaupan. Varsinaista kaupallisten vaikutusten arviointia ei ole tehty. Kaavaselostusta tulee täydentää johtopäätöksillä ostovoimasta ja vaikutusalueesta sekä arvioida vaikutuksia päivittäistavarakaupan kilpailutilanteeseen. Arviot todennäköisesti puoltavat hanketta asukkaiden arjen asioinnin helpottajana, mutta pelkkä todennäköisyys ei riitä. Selostusta ja kaavamääräystä on korjattava edellä mainitulla tavalla.

Vastine:
-

Tarkistukset:
Asemakaavaehdotuksen liikerakennusten korttelialueelle on annettu määräys, jonka mukaan korttelialueella KL sallitaan päivittäistavarakauppa. Kaavaselostusta on täydennetty kaupallisten vaikutusten arvioinnilla Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (2022) johtopäätösten pohjalta luvussa 4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön alaotsikon Vaikutukset kauppaan, palveluihin ja työpaikkoihin alla (s. 36).

NRO 2:
HSY, 17.1.2023

Lausunto:
Asemakaavaselostuksessa todetaan mm. seuraavaa: *"Asemakaavan muutosalue sijaitsee Asolassa, rautatien länsipuolella, n. 400 m Rekolan asemasta luoteeseen. Alue rajautuu idässä Haxberginhaan puistoon, lännessä Elmontiehen, korttelin 72212 ja Elmon urheilupuiston pysäköintialueisiin ja Haxberginmetsään. Alue kattaa pohjoiseteläsuunnassa noin 300 m matkan Asolanväylää. Alue on nykyisin Asolanväylän katualuetta ja VL-aluetta. Asemakaavoitettava alue sijaitsee Elmon liittymän lounaispuolella ja rajautuu etelässä Valtimotiehen, lännessä Elmontiehen sekä idässä ja pohjoisessa Lipstikanvarren puistoon. Suunnittelualueiden yhteenlaskettu pinta-ala on 2,06 ha, josta ennestään asemakaavoittamattoman alueen osuus on noin 0,49 ha.*

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella osoitetaan uusi katualue (Elmonkuja) Asolanväylän ja Elmon urheilupuiston autopaikkojen korttelialueen (LPA) välille muuttamalla osa Haxberginmetsän virkistysalueesta (VL) katualueeksi. Lisäksi asemakaavalla osoitetaan Valtimotien pohjoispuolelle liikerakennusten korttelialue (KL), jolle asemakaava mahdollistaa 2 500 k-m2, korkeintaan 2-kerroksisen liikerakennuksen. Tehokkuusluvuksi KL-korttelialueella muodostuu e=0,51. Pysäköinti sijoittuu maantasoon uuden liikerakennuksen länsipuolelle ja ajo tontille tapahtuu sen länsipäädystä. Kaavamääräyksissä

kiinnitetään huomiota esimerkiksi kaupunkikuvalliseen laatuun, vihertehokkuuteen, hulevesien hallintaan sekä kävely- ja pyöräily-yhteyksien turvallisuuteen."

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan asiasta seuraavaa:
Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Uudet rakennukset ovat liitettävissä viereisten katujen yleiseen vesihuoltoon.

Vastine
-

Tarkistukset
ei tarkistuksia

NRO 3:
HSL, 10.1.2023

Lausunto:
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lisättävää Elmon liittymän ja Valtimotien liiketilan asemakaavan muutosehdotuksesta kaavahankkeen OAS-vaiheessa 10.3.2022 annettuun lausuntoon nähden.

10.3.2022 annettu lausunto: "*Suunnittelualueeseen kuuluvalla Asolanväylällä on tiheää HSL:n joukkoliikennettä (linjat 587, 633N, 735 ja 973) Korson ja Koivukylän suuntiin. Alustavan luonnoksen mukaiset Elmon liittymän yhteyteen sijoitettavat uudet bussipysäkit tiivistävät pysäkkiverkostoa ja alueelle muodostuu yhdessä nykyisten pysäkkien (Rekolanmäki V7211, Haxberg V7207/V7208) kanssa tiheät pysäkkivälit. HSL kannattaa kuitenkin pysäkkien rakentamista, koska uudet pysäkit mahdollistavat hyvät yhteydet ja lyhyen siirtymän Elmon urheilupuistoon. HSL on mielellään mukana pysäkkien yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Liiketilan kaavoitukseen liittyen ei lausuttavaa."*

Vastine
-

Tarkistukset
ei tarkistuksia

NRO 4:
FINGRID, RISTEÄMÄLAUSUNTO, 18.1.2023

Risteämälausunto:
Hei,
Ohessa Fingridin voimajohtoa koskeva risteämälausunto asemakaavasta 721400, joka liittyy Elmon uuden tieliittymän rakentamiseen. Kirjoitimme risteämälausunnon jo tässä vaiheessa, koska asemakaavan muutos koski hyvin pientä aluetta ja voimajohto rajoittaa alueelle suunniteltua toimintaa. Liitteenä olevassa risteämälausunnossa (AE-2597-8-49/3, 18.1.2023) on annettu ohjeistus, miten liittymä voidaan alueelle toteuttaa.

Fingrid tulee toimittamaan lisäksi lausunnon asemakaavaehdotuksesta.

Lausuntopyyntö 28.11.2022, Liittymä Elmoon ja liiketila Valtimotielle, asemakaavan muutos, asemakaavan ehdotus 721400

Risteämälausunto Elmon liittymäalueen rakentaminen 110 kV johdon Porvoo–Ruotsinkylä pylväsvälille 30–32

Tiealueen, valaistuksen, liikennemerkkien ja -opasteiden rakentaminen sekä maa-alueen muokkaus voidaan toteuttaa otsikossa mainitun johdon rinnalle ja alle ottamalla voimajohdon osalta huomioon seuraavaa:

Johtoalue
Fingrid Oyj:n 110 kV johtoa Porvoo–Ruotsinkylä ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n 2 x 110 kV johtoa Ruotsinkylä–Rekola ja Ilola–Rekola varten on valtioneuvoston päätöksellä lunastettu kiinteistöjen käyttöoikeus. Käyttöoikeus koskee johtoaluetta, joka muodostuu johtoaukeasta ja johtoaukean reunoissa olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä, joilla puuston kasvua on rajoitettu niin, etteivät puut kaatuessaan osu johtimiin (liite). Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta. Tämä lausunto koskee vain Fingrid Oyj:n voimajohtoa Porvoo–Ruotsinkylä.

Tie voimajohdon läheisyydessä
Suunnitellun Elmon liittymän toteutuskohdassa sijaitsee Fingrid Oyj:n 110 kV johto Porvoo–Ruotsinkylä. Tietä ei saa rakentaa eikä tieoikeutta perustaa kolmea metriä lähemmäksi voimajohtopylvään perustus- ja harusrakenteita (liite).
Teitä voidaan perusparantaa ja uusia tieosuuksia rakentaa 110 kV johto Porvoo–Ruotsinkylä voimajohtojen alla ja läheisyydessä huomioiden liitteinä olevissa alituspiirroksissa (Ote AE-2597-8-49/3_1 ja Ote AE-2597-8-49/3_2) esitetty tien sijainti ja tien pinnan suurin sallittu korkeus. Tiet voidaan sijoittaa alituspiirroksissa merkityille alueille. Korkeusrajoitus ulottuu 110 kV:n voimajohdolla vaakasuoraan mitattuna viiden metrin etäisyydelle reunimmaisesta virtajohtimesta.

Teiden alitustilat on tutkittu standardissa Vaihtosähköilmajohdot yli 1 kV jännitteellä. Osa 2-7 Suomen kansalliset velvoittavat määrittelyt (SFS-EN 50341-2-7, 09.11.2015) esitetyillä etäisyysvaatimuksilla. Käytetyt etäisyysvaatimukset koskevat muita yleisiä teitä ja katuja (ei valta-, kanta- ja seututeitä). Mikäli tiesuunnitelmaan lukeutuu muita kuin edellä esitettyyn luokitteluun kuuluvia teitä, tutkimme pyydettäessä alitustilat muihin teihin sovellettavilla etäisyysvaatimuksilla.
Voimajohdon omistaja ei turvallisuussyistä salli varastointi- ja lastauspaikkojen, auton kääntöpaikkojen tai linja-autopysäkkien rakentamista johtoaukealle. Nämä paikat tulee sijoittaa voimajohtojen johtoaukean ulkopuolelle (katso liitteinä olevat poikkileikkauskuvat).
Rakennettava tie ei saa aiheuttaa sellaista maapainoa, joka on vaaraksi voimajohtopylväiden maanalaisille rakenteille ja pylväiden pystyssä pysymiselle. Mahdollinen maanpinnan muotoilu tulee alueella toteuttaa niin, etteivät sadevedet ja lumien sulamisvedet pääse kertymään pylväiden pylväsaloille.
Rakennettava tiealue ei saa ulottua kolmea metriä lähemmäksi voimajohtopylvään maanpäällisiä pylväs- ja harusrakenteita. Tie voidaan sijoittaa voimajohdon rinnalle siten, että johdon puoleisen tien reunan vaakasuora etäisyys johdon uloimmasta johtimesta on vähintään viisi metriä. Jos tien reunaan tulee oja, tulee sen reunan olla vähintään kolmen metrin päässä pylvään maanpäällisistä perustuksista.

Maanpinnan muotoilu ja hulevedet johtoalueella
Pylvään läheisyydessä maanpintaa ei saa muotoilla 3 metriä lähempänä pylvään maanpäällisiä perustus- ja harusrakenteita. Maanpinnan muotoilu on toteutettava siten, etteivät mahdolliset sade-, sulamis- ja valumavedet aiheuta vaaraa voimajohdolle ja sen pylväsrakenteille. Vedet eivät saa kertyä tai jäädä voimajohtopylvään ympärille. Mahdolliset hulevesiin liittyvät putket ja muut rakenteet voidaan rakentaa voimajohdon alitse huomioiden voimajohtopylvään pylväsala, maadoitukset ja metallisia rakenteita käytettäessä voimajohdon vikatilanteessa maahan siirtyvä maadoitusjännite. Voimajohtopylväiden pylväsala ulottuu kolmen metrin päähän pylvään maanpäällisistä perustus- ja harusrakenteista (liite). Pylväsalalle hulevesiputkia ei saa rakentaa. Maanpinnan muotoilussa (luiskat ja tukimuurit) tulee huomioida lisäksi, ettei maanpinnan muotoilusta saa aiheutua sellaista maapainoa, joka on vaaraksi voimajohtopylväiden maanalaisille rakenteille ja pylväiden pystyssä pysymiselle. Maanpinnan muotoilu on

tehtävä sellaisin työmenetelmin, että voimajohtojen virtajohtimet ja eristinketjut joutuvat mahdollisimman vähän alttiiksi pölyyntymiselle.

Varastointi johtoaukealla eli vaakasuoraan mitattuna 15 metriä lähempänä 110 kV johdon Porvoo–Ruotsinkylä keskilinjaa ei ole sallittua. Keskilinja maastossa sijaitsee keskimmäisten virtajohtimien kohdalla. Myöskään alueelta mahdollisesti hakattavaa puustoa ei saa varastoida tälle alueelle. Johtoalueelle voidaan istuttaa kasvillisuutta, mutta ne eivät saa vaarantaa johdon käyttövarmuutta eivätkä estää johdon tarkastuksia ja korjauksia. Johtoalueelle istutettavia kasveja on hoidettava siten, ettei niiden korkeus missään kasvukauden vaiheessa ylitä kolmea metriä. Siksi alueelle istutettavat kasvit on valittava niin, etteivät ne luontaisesti kasva kovin korkeaksi tai ovat hidaskasvuisia. Kasveja ei saa kuitenkaan istuttaa eikä maanpintaa muokata pylvään pylväsalalla eli kolmea metriä lähempänä pylvään perustus- ja harusrakenteita. Harusten ja pylväsjalkojen välissä työskentely ja kasvien istuttaminen on ehdottomasti kielletty.

Valaisinpylväiden sekä liikennemerkkien ja -opasteiden sijainti johtoalueella
Valaisinpylväiden sekä liikennemerkkien ja -opaskylttien sekä muiden mahdollisten rakenteiden kuten esimerkiksi mainoskylttien sijoittuessa 110 kV voimajohdon Porvoo–Ruotsinkylä johtoalueelle, on valaisinpylväiden ja mahdollisen ilmakaapelin sekä merkkien, kylttien ja mainoslaitteiden sijainnin ja korkeuden pysyttävä alituspiirroksien Ote AE-2597-8-49/3_3 ja Ote AE-2597-8-49/3_4 merkityillä alueilla. Näiden rakenteiden tulee olla sellaisia, ettei niiden päällä voi seistä. Valaisinpylväitä tai muita rakenteita ei tule sijoittaa suoraan virtajohtimien alle eikä voimajohtopylvään pylväsalalle. Voimajohtopylväiden pylväsala ulottuu kolmen metrin päähän pylvään maanpäällisistä perustus- ja harusrakenteista (liite). Voimajohtopylväisiin ei saa kiinnittää mitään. Valaisinpylväät ja muut rakenteet eivät saa missään olla niin korkeita, että ne voisivat kaatuessaan tai missään tilanteessa osua 110 kV voimajohdon virtajohtimiin tai 1,4 metriä niitä lähemmäksi. Valaisimien lamput pitää pystyä vaihtamaan ja kaikki muu huoltotyö tekemään turvallisia työskentelyetäisyyksiä noudattaen 110 kV voimajohdon ollessa jännitteinen. Jos valaisimet asennetaan suurimpaan sallittuun korkeuteen jää niiden yläpuolelle vain 0,4 metriä työskentelytilaa. Asennuksissa ja mahdollisissa myöhemmissä korjaus- ja muutostöissä on huomioitava voimajohdon vikatilanteessa maahan siirtyvät maadoitusjännitteet eli ns. vaarajännitealue. Suosittelemme käyttämään johtoalueella sekä vaarajännitealueella puisia valaisinpylväitä.

Maakaapelit tai ilmajohdot johtoalueella
Valaisinpylväille asennettavat maakaapelit voidaan rakentaa voimajohdon alitse huomioiden voimajohtopylvään pylväsala, maadoitukset ja voimajohdon vikatilanteessa maahan siirtyvä maadoitusjännite (vaarajännitetarkastelu). Voimajohtopylväiden pylväsala ulottuu kolmen metrin päähän pylvään maanpäällisistä perustus- ja harusrakenteista (liite). Pylväsalalle maakaapelia ei saa rakentaa. Valaisinpylväiden sähkönsyöttö voidaan toteuttaa myös ilmajohtoina, jolloin ilmajohdon sulkijaviivan suurin sallittu korkeus on sama kuin valaisinpylväiden suurin sallittu korkeus, joka on esitetty liitepiirroksissa Ote AE-2597-8-49/3_3 ja Ote AE-2597-8-49/3_4.

Maadoitukset
Voimajohtopylväillä on kuparisia maadoitusjohtimia, jotka on asennettu noin 0,7 metrin syvyyteen maahan liitteenä olevien ohjeellisten maadoituskuvien mukaisesti. Jos maanrakennustöiden aikana, esimerkiksi mahdollisia ojia kaivettaessa, maadoitusjohdin menee poikki, pyydämme ottamaan yhteyttä korjauksesta sopimiseksi Fingrid Oyj:n Hämeenlinnan aluetoimipaikan voimajohtoasiantuntija ---, puhelin ---. Korjaus onnistuu parhaiten silloin, kun kaivanto on vielä auki ja kaivinkone paikalla. Maadoitusten korjaaminen on maksutonta.

Vaarajännitetarkastelu
Mahdollisessa voimajohdon vikatilanteessa maahan siirtyvä maadoitusjännite voimajohtopylväillä 30–32 (110 kV johto Porvoo–Ruotsinkylä) on noin 900…1000 V / 0,2 s. Tämän ja ilmastollisten ylijännitteiden (salamat) takia suunniteltaessa maakaapeleiden, sähköasennusten tai muiden metallirakenteiden

asentamista maahan voimajohdon ympäristöön, tulee voimajohdon vaarajännitteet ottaa huomioon seuraavasti: Kaapelit, erilliset maadoitukset sekä maahan asennettavat muut sähköä johtavat rakenteet on lisäeristettävä yhtenäisellä vahvaseinämäisellä muoviputkella tai muulla luotettavalla tavalla siltä osin kun etäisyys voimajohtopylväiden 30–32 pylväs ja harusrakenteista sekä maahan asennetuista maadoituksista kyseisiin rakenteisiin on vähemmän kuin 20 metriä. Jos kaapeli, maadoitus tai muu sähköä johtava rakenne nousee maanpinnan yläpuolelle vaarajännitealueella, tulee myös suojaputken nousta maanpinnan yläpuolelle.

Mahdollinen voimajohtopylvään siirtäminen tai korottaminen
Jos voimajohtopylvästä on tarvetta siirtää tai korottaa, on näistä muutostoiveista keskusteltava Fingridin projektipäällikkö -- kanssa. Hän osaa arvioida, miten muutokset voimajohtoon on mahdollista toteuttaa ja kuinka paljon muutos tulisi maksamaan. Jos tieliittymän rakentamisen vuoksi pylväitä on siirrettävä, kehotan olemaan suoraan yhteydessä --

Työskentely johtoalueella
Voimajohtopylväiden pylväsala ulottuu kolmen metrin päähän pylvään maanpäällisistä perustus- ja harusrakenteista. Pylväsala on suoja-alue, jolla ei saa liikkua työkoneilla, kaivaa tai läjittää. Kolmen metrin etäisyys lasketaan ojan tai kaivauksen luhistumattomasta reunasta. Työskenneltäessä 110 kV johdon alla ei työkoneen työskentelyalue pystysuoraan mitattuna saa ulottua kolmea metriä lähemmäksi 110 kV johdon johtimia silloin, kun työkoneen työskentelyalue vaakasuoraan mitattuna ulottuu viittä metriä lähemmäksi 110 kV johdon reunajohtimia.

Jos rakennustöiden yhteydessä tapahtuu voimajohtoon liittyvä vahinko, pyydämme ilmoittamaan siitä heti Fingrid Oyj:n kantaverkkokeskukseen. Jos johtojen läheisyydessä aiotaan räjäyttää kiviä, on siitä ilmoitettava erikseen mahdollista katselmusta varten Fingrid Oyj:n Hämeenlinnan aluetoimipaikan --. Katselmuksessa todetaan räjäytystöiden vaikutusalueella sijaitsevien johto-osien senhetkinen kunto. Räjäytyskohteet on suojattava niin hyvin, ettei johtoon pääse sinkoutumaan kiviä. Varsinkin johtimet ja eristimet vioittuvat hyvin herkästi. Liitteenä on ohje Maa-aineksen louhinta ja murskaus voimajohtojen läheisyydessä.
Voimajohdon läheisyydessä puita ei saa kaataa johtoon päin ja kaatosuunta on aina varmistettava puunkorjuutöiden turvallisuusmääräysten mukaisesti. Varastointi johtoaukealla on kielletty. Lausunnon vastaanottajan tulee toimittaa tämä lausunto hankkeen suunnittelijalle ja toteuttajalle, jotta he voivat ottaa huomioon Fingridin voimajohdon suunnittelun ja toteutuksen aikana.

Valmistumisilmoitus ja kartoituspyyntö
Kun hanke on valmistunut, on kaikki maanalaiset rakenteet kartoitettava vähintään johtoalueen osuudelta. Kartoitus tulisi tehdä GPS-mittauksella. Tulokset pyydämme toimittamaan CAD-muodossa siten, että tiedostosta on nähtävissä maanalaisten rakenteiden sijainti voimajohtopylväisiin nähden. Pylväät toivomme nimettävän pylväsnumeroin.
Saamamme kartoitustiedot ovat samalla ilmoitus työkohteen valmistumisesta. Tulokset on toimitettava sähköpostilla osoitteeseen kartoitukset@fingrid.fi. Sähköpostissa tulee viitata tämän lausunnon arkistointitunnukseen AE-2597-8-49/3.
Maanpäälliset kohteet voimme käydä kartoittamassa itse. Toivomme kuitenkin, että ilmoitatte kun hanke on saatu niiden osalta valmiiksi, jotta tiedämme lähettää kartoittajan mittaamaan uudet kohteet. Ilmoituksen voi tehdä sähköpostiin kartoitukset@fingrid.fi. Valmistumisilmoituksessa on hyvä mainita tämän lausunnon arkistointitunnus AE-2597-8-49/3.

Suunnitelmien muutos
Jos suunnitelmanne muuttuvat tai alueelle suunnitellaan muuta toimintaa (esimerkiksi rakennuksia, lipputankoja ym.), pyydämme ilmoittamaan siitä meille lausunnon antamista varten osoitteeseen Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 Helsinki tai sähköpostilla risteamalausunnot@fingrid.fi.

Lausunnon voimassaolo
Tämä lausunto on voimassa kaksi vuotta. Jos hanke tai osa sen toteuttamisesta aloitetaan tämän jälkeen, tulee Fingridiltä pyytää uusi lausunto. Pyydämme viittaamaan uudessa lausuntopyynnössä tämän lausunnon arkistointitunnukseen AE-2597-8-49/3. Pyydämme, että ilmoitatte myös, jos hanketta tai osaa siitä ei toteuteta ollenkaan.

Ystävällisin terveisin

FINGRID OYJ
Risteämälausunnot

Liitteet

Karttakuva
Johtoaluekuva
Tien pinnan suurin sallittu korkeus -kuvat, 2 kpl
Valaisinpylväiden suurin sallittu korkeus -kuvat, 2 kpl
Pylväsmaadoituskuvat, 3 kpl
Työskentely ilmajohtojen läheisyydessä -ohje
Maa-ainesten louhinta ja murskaus voimajohtojen läheisyydessä -ohje

Vastine
-

Tarkistukset
ei tarkistuksia

NRO 5:
FINGRID, 19.1.2023

Lausunto:
Asemakaava-alueella sijaitsee Fingrid Oyj:n 110 kV voimajohto Porvoo - Ruotsinkylä. Samalle yhteiselle voimajohtoalueelle sijoittuu Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n 110 kV voimajohtoja. Tämä lausunto koskee ainoastaan Fingridin Oyj:n voimajohtoa. Olemme lausuneet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 11.3.2022.
Kuten toimme esille edellisessä lausunnossamme, Fingridin 110 kV voimajohdon lunastettu johtoalue ulottuu 25 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta, kun taas rakennusrajoitusta merkitsevä rakennusraja ulottuu nykyisin 15 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta. Asemakaavaehdotuksen vaara-alue (v) ei vaikuta vastaavan kumpaakaan näistä voimajohdon osista. Tulkintamme mukaan vaara-alue sijoittuu 10 metrin etäisyydelle Fingridin voimajohdon keskilinjasta. Pyydämme korjaamaan vaara-alueen sijainnin, mielellään koko voimajohtoaluetta tai vähintään rakennusrajoitusaluetta vastaavaksi (tarkemmat tiedot edellisessä lausunnossamme).
Tässä kaavalausunnossa ei voi ottaa kantaa tarkemmin asemakaavaehdotuksen keskeisen sisältöön eli voimajohtoalueelle sijoittuvan Elmonpolun, Elmonkujan liittymän ja sen liikennejärjestelyjen tekniseen toteutukseen. Pylväs numero 31 on hyvin lähellä liikennealuetta ja toimenpiteitä. Asemakaavaan liittyen on Fingrid toimittanut asemakaavan laatijoille 18.1.2023 risteämälausunnon (AE-2597-8-49/3), jossa on annettu ohjeistus, miten liittymä voidaan alueelle toteuttaa. Risteämälausunnossa on esitetty yksityiskohtaisemmin ne seikat ja turvallisuusnäkökohdat, jotka hankkeen suunnittelijan ja toteuttajan on voimajohdon kannalta otettava huomioon.

"Vaara-alue" -merkintä ei sovellu luonteeltaan tavanomaisten kantaverkon voimajohtojen suoja-alueiden merkinnäksi. Ympäristöministeriön ohjeen (Asemakaavamerkinnät ja -määräykset YM 17.6.2003) mukaisesti vaara-alue-merkinnällä osoitetaan alueita, joilla liikkuminen on turvallisuussyistä rajoitettu tai sitä on tarkoitus rajoittaa.
Voimajohtoalueella ei ole tarpeen rajoittaa liikkumista (vaikka ympäristöministeriön oppaassa mainitaankin, että voimalinjojen alueilla voidaan käyttää vaara-alueen merkintää). Jos kaupungin asemakaavojen vakiintunut linja on käyttää "vaara-alue" - merkintää, meillä ei ole huomautettavaa asiasta.
Edellisessä lausunnossamme mainitut asiat voimajohtojen asettamista rajoituksista on otettava huomioon tarkemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa sekä alueen käytössä. Edelleen muistutamme, että voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta ja edellä käsitellyistä asioista tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto (risteamalausunnot@fingrid.fi).
Pyydämme lähettämään tietoa kaavan etenemisestä. Fingridin voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. Tämä lausunto koskee vain Fingrid Oyj:n voimajohtoja. Muiden omistajien lunastusta koskevat tiedot on pyydettävä johtojen omistajilta.
Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI.

Vastine:
-

Tarkistukset:
”Vaara-alue” -merkintä on muutettu ”voimajohto” (z)-merkinnäksi. Voimajohtoalueen sijainti on muutettu koko voimajohtoaluetta vastaavaksi.

NRO 6:
CARUNA, 13.12.2022

Lausunto:
Hei, kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.

Vastine
-

Tarkistukset
ei tarkistuksia

NRO 7:
Vantaan Energia Oy ja Vantaan Sähköverkot Oy, 11.1.2023

Lausunto:

<u>Sähköverkko</u>

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1–2 mukaisesti. Elmon urheilupuiston suunnitellun tieliittymän kohdalla sijaitsee Vantaan Energia Sähköverkot Oy 110kV voimajohto ja samalla johtokadulla myös sijaitsee Fingrid Oyj 110kV voimajohto. Johtojen

läheisyydessä tehtävistä muutoksista tulee ennalta pyytää johtojen omistajilta risteämälausunnot. Valtimotien liikerakennusten korttelialueelle tulee huomioida ja säilyttää tarve muuntamolle tilavaraus liiketilan piha-alueelta. Muuntamo tarvitaan tulevaa liiketilaa varten.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 3). Lisäksi Elmon liittymän suunnittelualueella sijaitsee 2 kappaletta Vantaan Energian maanalaisia kaivopumppaamoja, niiden ohjauskaappi, syöttökaapelit ja muuntamo (Liite 3). Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien, pumppaamoiden ja ohjauskaapin sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:
Muuntamon sijoittamisesta liikerakennusten korttelialueelle on kaavamääräys, jota on täydennetty. Selostukseen on kirjattu, että johtojen läheisyydessä tehtävistä muutoksista tulee ennalta pyytää johtojen omistajilta risteämälausunnot. Maakaapeleiden, kaukolämpöputkien sekä pumppaamoiden ja ohjauskaapin sijainnit on otettu huomioon.

Tarkistukset:
Liikerakennusten korttelialueelle on kaavaan lisätty ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon. Määräyksen mukaan muuntamolle esitetty sijainti on ohjeellinen, mutta tarve muuntamolle on sitova.

29 § Vastaus Antero Eerolan ja 12 muun valtuutetun aloitteeseen varhaiskasvatuksen työolot kuntoon

VD/613/00.02.00.03/2023

KK/EV/KP/EJ

Antero Eerola sekä 12 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Suomalainen varhaiskasvatus on yhä kasvavien vaikeuksien keskellä. Erityisenä ongelmana on jatkuvasti paheneva pula ammattitaitoisista työntekijöistä. Tämä koskee myös Vantaata, jonka päiväkodeissa paikoin lähes puolella opettajista ei ole riittävän koulutuksen antamaa kelpoisuutta.

Kunnolliset, nykyaikaiset työolot ovat keskeinen tekijä minkä tahansa työn menestyksellisessä hoitamisessa. Ne ovat myös tärkeä veto- ja pitovoimatekijä työvoimapulan vaivaamalla alalla.

Varhaiskasvatuksen työntekijöiden edustajat ovat kertoneet, että alan ammattilaisten työoloissa Vantaalla on selviä ongelmia. Käytössä ei ole esimerkiksi riittäviä tietoteknisiä laitteita tarvittavien kirjausten tekemiseen.

Lisäksi työolot ovat muuttuneet aiempaa turvattomammaksi. Työntekijöiden mukaan jopa päiväkoti-ikäiset lapset käyvät yhä useammin kiinni varhaiskasvatuksen opettajiin. Näissä tilanteissa työnantaja ei kuitenkaan korvaa esimerkiksi rikkoutuneita vaatteita, vaan työntekijät joutuvat maksamaan korjauskulut itse.

Tämän ohella ongelmaksi ovat muodostuneet päiväkotirakennusten korkeat sisälämpötilat kesäisin. Työntekijöiden mukaan lämpötilat voivat nousta kesäisin jopa yli 30 asteeseen. Tämä on jo työsuojelun kannalta ongelma. Korkeat lämpötilat eivät ole hyväksi myöskään pienille lapsille. Lisäksi harvoilla päiväkotien pihoilla on harvoin riittäviä aurinkosuojia.

Todennäköistä on, että kuumat kesät ovat tulleet jäädäkseen. Siksi myös vantaalaisia varhaiskasvatuksen tiloja pitäisi ryhtyä järjestelmällisesti viilentämään kesällä.

Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen:

* Vantaan kaupunki selvittää, millaiset työolot vantaalaisilla varhaiskasvatuksen ammattilaisilla on työvälineiden, erityisesti tietoteknisten välineiden suhteen, mitä mahdollisuuksia on korvata varhaiskasvatuksen ammattilaisten vaatteille ja muulle omaisuudelle työssä tapahtuneita vahinkoja ja miten varhaiskasvatuksen tiloja voidaan viilentää jo tulevana kesänä 2023.”

Kaupunginvaltuusto 30.1.2023 § 19

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

___

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Tietoteknisiin välineisiin liittyvät toimenpiteet

Varhaiskasvatuksen palvelualueella on tunnistettu tietoteknisten laitteiden riittämättömyys. Laitteiden määrää kuitenkin lisätään vuoden 2023 aikana kaikissa varhaiskasvatusyksiköissä. Varhaiskasvatuksen henkilöstön käyttöön on tilattu yli 800 kappaletta lisää kannettavia tietokoneita. Tarkoitus on, että jokaisella varhaiskasvatuksen opettajalla on käytössään oma työtietokone. Valitettavasti laitteiden toimitusajat ovat tällä hetkellä kuukausia.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön omaisuudelle työssä aiheutuvat vahingot

Työntekijän rikkoutuneet silmälasit korvataan vahinkorahastosta tilanteessa, johon työntekijä ei ole voinut vaikuttaa, eli esimerkiksi lapsi ottaa työntekijän silmälasit silmiltä ja rikkoo ne. Korvaus tarkoittaa korjaamista tai vastaavien uusien hankintaa, jos korjaaminen ei ole mahdollista. Henkilökunnan hoitoa vaativan tapaturman yhteydessä rikkoutuneet silmälasit korvataan lakisääteisestä tapaturmavakuutuksesta.

Vantaan kaupungin vahinkorahaston säännön mukaan vahinkorahastosta ei pääsääntöisesti korvata kaupungin työntekijöiden omaisuudelle työtehtävissä aiheutuneita vahinkoja, joista voi hakea korvausta muun vakuutuksen perusteella. Lakisääteinen tapaturmavakuutus korvaa vaatteet, jos hoitohenkilökunta joutuu leikkaamaan ne tapaturman yhteydessä. Jos muu vakuutus ei vastaa vahingosta ja työntekijä ei ole voinut vaikuttaa vahingon aiheuttaneisiin työolosuhteisiin, vahinko korvataan tapauskohtaisen harkinnan mukaan. Tämä koskee esimerkiksi tilanteita, joissa lapsi repäisee vaatteen rikki.

Varhaiskasvatuksen tilojen viilentäminen

Ensivaiheessa varhaiskasvatus on ilmoittanut toiveensa viilennyksestä kesäaikana päivystäviin päiväkoteihin, joihin on luvattu viilennystä resurssien puitteissa. Päivystävien päiväkotien lämpötilan hallintaa on tutkittu simuloinneilla. Tekniset ratkaisut ovat suunnitteilla ja ensimmäiset kohteet toteutuvat loppukeväästä 2023.

Uudisrakennuskohteissa korkeiden lämpötilojen hallinta otetaan aiempaa paremmin huomioon ja ratkaistaan tapauskohtaisesti jo suunnitteluvaiheessa. Esimerkiksi rakenteilla oleviin Kelokuusen ja Ruusupuun päiväkoteihin toteutuu sisäilman viilennysmahdollisuus rakennusurakan lisätöinä. Uusissa kohteissa pihalta tulee löytyä varjoa suojaksi auringolta ja kuumuudelta sekä sadesuojaa sade- ja varjokatoksin. Auringon lämmitysvaikutusta vähennetään käyttämällä kohteeseen soveltuvia “passiivisia keinoja”.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 29

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Antero Eerolan ja 12 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 12 muun valtuutetun aloite varhaiskasvatuksen työolot kuntoon

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
varhaiskasvatuksen asiantuntija Ella Valkama, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Varhaiskasvatuksen työolot kuntoon Suomalainen varhaiskasvatus on yhä kasvavien vaikeuksien keskellä. Erityisenä ongelmana on jatkuvasti paheneva pula ammattitaitoisista työntekijöistä. Tämä koskee myös Vantaata, jonka päiväkodeissa paikoin lähes puolella opettajista ei ole riittävän koulutuksen antamaa kelpoisuutta. Kunnolliset, nykyaikaiset työolot ovat keskeinen tekijä minkä tahansa työn menestyksellisessä hoitamisessa. Ne ovat myös tärkeä veto- ja pitovoimatekijä työvoimapulan vaivaamalla alalla. Varhaiskasvatuksen työntekijöiden edustajat ovat kertoneet, että alan ammattilaisten työoloissa Vantaalla on selviä ongelmia. Käytössä ei ole esimerkiksi riittäviä tietoteknisiä laitteita tarvittavien kirjausten tekemiseen. Lisäksi työolot ovat muuttuneet aiempaa turvattomammaksi. Työntekijöiden mukaan jopa päiväkoti-ikäiset lapset käyvät yhä useammin kiinni varhaiskasvatuksen opettajiin. Näissä tilanteissa työnantaja ei kuitenkaan korvaa esimerkiksi rikkoutuneita vaatteita, vaan työntekijät joutuvat maksamaan korjauskulut itse. Tämän ohella ongelmaksi ovat muodostuneet päiväkotirakennusten korkeat sisälämpötilat kesäisin. Työntekijöiden mukaan lämpötilat voivat nousta kesäisin jopa yli 30 asteeseen. Tämä on jo työsuojelun kannalta ongelma. Korkeat lämpötilat eivät ole hyväksi myöskään pienille lapsille. Lisäksi harvoilla päiväkotien pihoilla on harvoin riittäviä aurinkosuojia. Todennäköistä on, että kuumat kesät ovat tulleet jäädäkseen. Siksi myös vantaalaisia varhaiskasvatuksen tiloja pitäisi ryhtyä järjestelmällisesti viilentämään kesällä. Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen: * Vantaan kaupunki selvittää, millaiset työolot vantaalaisilla varhaiskasvatuksen ammattilaisilla on työvälineiden, erityisesti tietoteknisten välineiden suhteen, mitä mahdollisuuksia on korvata varhaiskasvatuksen ammattilaisten vaatteille ja muulle omaisuudelle työssä tapahtuneita vahinkoja ja miten varhaiskasvatuksen tiloja voidaan viilentää jo tulevana kesänä 2023. Vantaalla 30.1.2023	Aloitteen tekijän nimi: *Antero Eerola* Aloitteen allekirjoittajat: 1. Minttu Sillanpää 2. Jussi Saramo 3. Tiina Tuomela 4. Kai-Ari Lundell 5. Sira Siru Kauppinen 6. Nina Nummela 7. Marita Knevel 8. Maarit Raja-Aho 9. Siri Ahokas 10. Reija Friman 11. Minna Heikkinen 12. Funda Demiri

30 § Vastaus Ida Tammisen ja Tiina Tuomelan sekä 43 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan koulujen ruoka-aikojen järjestämisestä

VD/11567/00.02.00.03/2022

KK/PK/US/KP/JT/EJ

Ida Tamminen ja **Tiina Tuomela** sekä 43 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut esitämme, että Vantaan pitää kartoittaa koululuokat, jotka pääsevät ruokailemaan ikätasoonsa nähden liian myöhään johtuen koulujen liian pienistä ja kovalla käytöllä olevista ruokaloista.

Kunnassamme on ala- asteella olevia lapsia, jotka ruokailevat vasta puolen päivän jälkeen. Koulun alkaessa kahdeksalta on selvää, että usealle lapselle tulee ruokailujen väliin viidenkin tunnin tauko. Tämä ruokailujen väli olisi monelle aikuisellekin liian pitkä. Näin pitkä tauko ruokailuissa laskee veren sokeria ja vaikuttaa suoraan jaksamiseen, keskittymiseen ja sitä kautta kykyyn oppia uutta.

Näissä tilanteissa on ohjeistettu lapsia tuomaan kotoa eväät. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo huomioiden Vantaan kaupungin tehtävänä on näissä tilanteissa kustantaa lasten eväät. Vantaa ei voi ulkoistaa vastuuta muille.

Kaupungin edustajien kanssa asiasta keskusteltaessa on todettu, että maksullisia eväitä kannattaa tiedustella rehtorilta. Ja kysymykseen, onko meillä useitakin luokkia, jotka kärsivät myöhäisestä ruokailusta, ei olla saatu vastausta.

Vaadimme, että kaupunki selvittää kuinka paljon meillä on lapsia, jotka pääsevät ahtaiden ruokaloiden takia syömään ikätason huomioiden liian myöhäiseen kellonaikaan. Mikäli lasten ruokailua ei voida aikaistaa tai järjestää muulla tavoin (kuten ruokailemalla luokassa) on kaupungin järjestettävä näille lapsille eväät.”

Kaupunginvaltuusto 10.10.2022 § 11

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Luokkien ruokailuvuorot pyritään järjestämään niin, ettei ajankohta ole kohtuuton lapsen työjärjestys huomioon ottaen. Koulujen ruokalatilojen tilakapasiteetti suhteessa oppilasmäärään vaihtelee ja ruokailuaikojen sijoittamista työjärjestykseen ohjaa monet eri seikat.

Vantaan kaikissa perusopetuksen kouluissa luokkien 1–3 ruokailu järjestetään 10.00–11.30 välisenä aikana.

Vuosiluokkien 4–6 ruokailu järjestetään 34 koulussa ennen klo 12.
Vuosiluokkien 4–6 ruokailu järjestetään 4 koulussa klo 12 jälkeen.

Koulu 1: 94 oppilasta vuosiluokalta 6 ruokailee klo 12–12.30.
Kyseisten oppilaiden koulu alkaa viikonpäivästä ja ryhmästä riippuen klo 8.30–10.15.

Koulu 2: Hieman yli 100 oppilasta vuosiluokilta 4–6 ruokailee klo 12–13 välisenä aikana.
Kyseisten oppilaiden koulu alkaa viikonpäivästä ja ryhmästä riippuen klo 8.15–10.15.

Koulu 3: 60 oppilasta vuosiluokalta 6 ruokailee klo 12–12.45.
Kyseisten oppilaiden koulu alkaa viikonpäivästä ja ryhmästä riippuen klo 8.30–9.15.

Koulu 4: Yksi luokka (vuoroin 4. tai 5.lk) ruokailee klo 12.00–12.30.
Kyseisten oppilaiden koulu alkaa klo 8.30.

Arviolta 150 oppilasta/päivä vuosiluokilta 4–6 aloittaa koulun klo 8–8.30 ja syö klo 12 tai sen jälkeen.

Syitä ruokailuun klo 12 tai sen jälkeen ovat seuraavat:
- ruokalan paikka- ja kapasiteettimäärä suhteessa oppilasmäärään. Paikkoja on liian vähän, jotta kaikki mahtuisivat ruokailemaan ennen klo 12.
- päivittäinen oppituntien aikataulutus. Oppilaat ruokailevat toisen, kolmannen tai neljännen oppitunnin perään. Neljäs oppitunti saattaa päättyä klo 12.
- lukujärjestykselliset seikat (esim. liikuntatunti klo 10–12). Kesken liikuntatunnin tai valinnaisen kotitalouden kaksoistunnin ei ole opintojen kannalta mielekästä käydä syömässä.
- tiettyjen oppilasryhmien pidennetty ja/tai erityistarpeinen ruokailu (esim. vammaisopetus) saattaa aiheuttaa painetta siirtää osa yleisopetuksen ruokailusta myöhemmäksi.

Evästarjoilu:
Jos eväspussin hinta olisi 1,50 euroa, on vuosittainen kokonaiskustannus 42 750 euroa. (150 oppilaalle päivittäin eväät = 150 x 190 = 28 500 eväspussia.) Tähän päälle tulee laskea välilliset kulut (eväiden valmistaminen ja jako).

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 30

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Ida Tammiselle ja Tiina Tuomelalle sekä 43:lle muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Liite:
- allekirjoitettu Ida Tammisen ja Tiina Tuomelan sekä 43 muun valtuutetun aloite Vantaan koulujen ruoka-aikojen järjestämisestä

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Opetuspäällikkö Pepita Kaskentaus, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Aloite Vantaan koulujen ruoka-aikojen järjestämisestä	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut esitämme, että Vantaan pitää kartoittaa koululuokat, jotka pääsevät ruokailemaan ikätasoonsa nähden liian myöhään johtuen koulujen liian pienistä ja kovalla käytöllä olevista ruokaloista. Kunnassamme on ala- asteella olevia lapsia, jotka ruokailevat vasta puolen päivän jälkeen. Koulun alkaessa kahdeksalta on selvää, että usealle lapselle tulee ruokailujen väliin viidenkin tunnin tauko. Tämä ruokailujen väli olisi monelle aikuisellekin liian pitkä. Näin pitkä tauko ruokailuissa laskee veren sokeria ja vaikuttaa suoraan jaksamiseen, keskittymiseen ja sitä kautta kykyyn oppia uutta. Näissä tilanteissa on ohjeistettu lapsia tuomaan kotoa eväät. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo huomioiden Vantaan kaupungin tehtävänä on näissä tilanteissa kustantaa lasten eväät. Vantaa ei voi ulkoistaa vastuuta muille. Kaupungin edustajien kanssa asiasta keskusteltaessa on todettu, että maksullisia eväitä kannattaa tiedustella rehtorilta. Ja kysymykseen, onko meillä useitakin luokkia, jotka kärsivät myöhäisestä ruokailusta, ei olla saatu vastausta. Vaadimme, että kaupunki selvittää kuinka paljon meillä on lapsia, jotka pääsevät ahtaiden ruokaloiden takia syömään ikätason huomioiden liian myöhäiseen kellonaikaan. Mikäli lasten ruokailua ei voida aikaistaa tai järjestää muulla tavoin (kuten ruokailemalla luokassa) on kaupungin järjestettävä näille lapsille eväät. 10.10.2022	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> *Ida Tamminen ja Tiina Tuomela* <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Anu Hall 2. Sirpa Siru Kauppinen 3. Milad Dehghan 4. Juha Järä 5. Minna Heikkinen 6. Jussi Särkelä 7. Jari Sainio 8. Minttu Sillanpää 9. Tarja Eklund 10. Pirkko Letto 11. Naima EL Issaoui 12. Kai-Ari Lundell 13. Vaula Norrena 14. Eve Rämö 15. Juha Suoniemi 16. Tuire Kaimio 17. Antero Eerola 18. Hanna Valtanen 19. Mikko Viilo 20. Niilo Kärki 21. Funda Demiri 22. Pirjo Luokkala 23. Marjo Vacker 24. Eva Tawasoli 25. Faysal Abdi 26. Jouko Jääskeläinen 27. Nina Nummela 28. Jussi Vähäkangas 29. Reija Friman 30. Maija Rautavaara 31. Suvi Karhu 32. Sirkka-Liisa Kähärä 33. Matilda Stirkkinen 34. Tanja Aidanjuuri 35. Erika Veltheim 36. Ulla Kaukola 37. Ranbir Sodhi 38. Säde Tahvanainen 39. Pasi Liukkonen 40. Jussi Saramo 41. Paula Lehmuskallio 42. Hussein al Taee 43. Anssi Aura

31 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 45 / 2023

VD/1603/03.01.02.00/2023

RV/HN/EJ

Hakija on toimittanut Vantaan kaupungille vaatimuksen, jolla hakija vaatii vahinkorahaston asiamiehen päätöksen § 45 / 2023 oikaisemista. Alun perin hakija on esittänyt Vantaan kaupungille kellon hinta-arvion mukaisesti 1000 - 1500 euron vahingonkorvausvaatimuksen Myyrmäen vanhustenkeskuksessa kadonneen kellon korvaamiseksi.

Vahinkorahaston asiamies on 27.3.2023 hylännyt hakijan korvausvaatimuksen sillä perusteella, että kellon häviäminen ei ole johtunut Myyrmäen vanhustenkeskuksen henkilökunnan tuottamuksesta. Nyt käsiteltävässä oikaisuvaatimuksessa hakija edelleen vaatii, että Vantaan kaupungin on suoritettava vahingonkorvauksena hakijalle kadonneen kellon kustannukset alkuperäisen vaatimuksen mukaisesti.

Hakija on esittänyt oikaisuvaatimuksensa perusteeksi seuraavaa:
”Rannekellon katoaminen. 14.12.2022 klo 18.00 ranteessa 15.12.2022 klo 16.00 ei enää ranteessa. 15.12.2022 ilmoitus henkilökunnalle, siis varastettu. Kukaan ei tiedä mitään kellosta… Myyrinkodissa kukaan ei tiedä mistään mitään. Katoamisilmoitus tehty 15.12.23 ei 24.12.22.

Tammik. -23 sain vahinko vaatimus kaavakkeet, kun kellosta ei kukaan muka tiedä mitään. Ensimmäisellä hoitojaksolla hoitaja kysyi onko mukana puhelin tai rahaa, ei ollut otti vastaan lääkkeet ja häipyi. Kellosta ei ollut puhetta, ja se jäi ranteeseen. Ei tullut mieleenikään, että muisti ja puhesairaan ranteesta katoaisi kello, joka oli tärkeä hänelle, kuin housut jalassa tai paita päällä.”

Vahinkorahaston asiamies toteaa, että vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuus perustuu useimmissa tapauksissa ns. isännänvastuuseen. Vahingonkorvauslain 3 luvun 1 ja 2 §:n mukaan kunta on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka kunnan työntekijä tai viranhaltija virheellään tai laiminlyönnillään työssä on aiheuttanut.

Vahingonkorvauslain ja yleisten vahingonkorvausoikeudellisten periaatteiden mukaan korvausvastuun syntyminen edellyttää yleensä vahingon aiheuttamista tahallisesti tai tuottamuksellisesti. Tuottamuksella tarkoitetaan moitittavaa menettelyä eli virhettä, huolimattomuutta tai laiminlyöntiä.

Asumispalveluiden esimiehen antaman selvityksen mukaan; ”Apotissa kirjattu 15.12.22, että asiakas saapunut yksikköön vaimon ja tyttären saattamana, ja tämä kirjattu klo 17.16, joten tullut iltapäivällä kriisi ”statuksella”. Palveluohjaaja on kirjannut 15.12.22, että järjestetty kriisipaikka Myyrinkodista. Asiakkaan tulotilanteessa ei ole mainintaa kellosta. Hoitaja on kirjannut 24.12.2022, että läheisen kertoman mukaan kultainen rannekello on hukassa. Tätä ennen kellosta ei ole mainintaa. 30.12.2022 kirjattu, että ”puoliso sanoo, että asiakkaalla jaksolle tullessa ollut kultakello kädessä. Kello aitoa kultaa. Asiakas ei puolison mukaan pystynyt kelloa riisumaan itse enää vuosiin. Asiakkaan WC-kaappiin ilmestynyt puolikas nahkaremmi, mutta se ei ole puolison mukaan asiakkaan kellosta.”

Henkilökuntaa on ohjeistettu antamaan asiakkaalle ja omaisille sekä suullisesti, että kirjallisesti ohjeet arvotavaroiden tuomisesta yksikköön. Asiakkaalle annettavassa lyhytaikahoidon saatteessa lukee,

hoitojaksolle ei ole suositeltavaa ottaa mukaan suuria summia rahaa tai arvoesineitä. Lyhytaikaishoidon yksikkö ei vastaa huoneissa säilytettävistä arvoesineistä tai rahoista.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään sellaisia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä.

Vahinkorahaston asiamies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 31

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 45 / 2023.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

32 § Elinvoimajohtajan viran auki julistaminen

VD/3337/01.01.01.01/2023

RV/S-AP/EJ

1.9.2023 tulee voimaan organisaatiouudistus, jossa elinvoimapalveluiden palvelualue aloittaa toimintansa omana palvelualueenaan.

Kaupungin elinvoiman palvelualue vastaa palvelualueen johtajan johdolla:

- kaupungin elinvoimaisuutta vahvistavista elinkeinopalveluista ja yritysten tarvitsemista sijoittumispalveluiden koordinoinnista
- kaupungin elinkeinopalveluiden strategisesta suunnittelusta, kehittämisestä ja toteutuksesta sekä niihin liittyvästä kaupungin sisäisestä ja muiden kumppaneiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä
- yritysyhteistyön kaupunkitasoisesta koordinoinnista
- vastuualueensa kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta
- hanketoimistosta, joka tukee kaupunkitasoisesti elinvoimaa vahvistavien projektien valmistelua ja niihin liittyvien verkostojen hyödyntämistä

Viran kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto sekä käytännössä saavutettu hyvä kokemus johtamisessa sekä suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 32

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) julistaa haettavaksi elinvoimajohtajan virka heti,
b) todeta, että viran tehtäväkohtainen palkka on 7 000 euroa kuukaudessa ja että viranhaltijalla on puhelinetu,
c) perustaa elinvoimajohtajan valintaa varten työryhmä, johon kukin kaupunginhallituksessa edustettu ryhmä voi nimetä yhden edustajan.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Henkilöstö- ja konsernipalvelut

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Kirsi-Marja Lievonen, henkilöstö- ja konsernijohtaja
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

33 § Työllisyyden ja kotouttamisen palveluiden johtajan viran auki julistaminen

VD/3342/01.01.01.01/2023

RV/S-AP/EJ

1.9.2023 astuu voimaan organisaatiouudistus, jossa työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue aloittaa toimintansa omana palvelualueenaan.

Työllisyyden ja kotouttamisen palvelualue vastaa palvelualueen johtajan johdolla:

- kaupungin elinvoimaisuutta vahvistavista työllisyyden ja kotoutumisen palveluista
- kaupungin työllisyyspalveluiden, kotoutumisen sekä neuvonta- ja asiointipalveluiden strategisesta suunnittelusta, kehittämisestä ja toteutuksesta sekä niihin liittyvästä kaupungin sisäisestä ja muiden kumppaneiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä
- työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun TYP:n toiminnan järjestämisestä
- kaupungin työllistämistukien tai kesätyösetelien myöntämisestä
- työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetussa laissa kunnalle säädetyistä tehtävistä
- vieraskielisten ja kotoutujien palveluiden koordinoinnista
- vastuualueensa kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta
- kaupungin neuvonta- ja asiointipalveluista sekä monikanavaisen asiakaspalvelun kehittämisestä.

Viran kelpoisuusvaatimuksina on ylempi korkeakoulututkinto sekä käytännössä saavutettu hyvä kokemus johtamisessa sekä suomen kielen hyvä ja ruotsin kielen tyydyttävä kirjallinen ja suullinen taito.

Kaupunginhallitus 8.5.2023 § 33

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) julistaa haettavaksi työllisyyden ja kotouttamisen palveluiden johtajan virka heti,

b) todeta, että tehtäväkohtainen palkkaus on 7 000 euroa kuukaudessa ja että viranhaltijalla on puhelinetu,

c) perustaa työllisyyden ja kotouttamisen palveluiden johtajan valintaa varten työryhmä, johon kukin kaupunginhallituksessa edustettu ryhmä voi nimetä yhden edustajan.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Henkilöstö- ja konsernipalvelut

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
henkilöstö- ja konsernijohtaja Kirsi-Marja Lievonen
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai
tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen Oma Vantaa -asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä ne oikaisuvaatimukseen mukaan. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa
(Aukioloajat: ma–ke 8.45–16.30, to 12.00–17.00 ja pe 7.45–15.30. Tarkista kesäajan ja arkipyhän aukiolo soittamalla tai osoitteesta https://www.vantaa.fi/vantaa-info)
Puhelin: (09) 83911 (vaihde)
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi.vantaa.fi/web/oikaisuvaatimus

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän p**äätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa**, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän **päätökseen, joka koskee hankintaoikaisua**, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän **päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun **päätökseen, joka koskee verotusta**, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.
Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:
1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on

myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.
Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suorahankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suorahankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suorahankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suorahankintaa koskevaa ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suorahankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suorahankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Sörnäistenkatu 1
00580 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi
asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa
- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös
- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen eli päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Valituksen voi tehdä myös asiassa julkista etua valvova viranomainen.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisten katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet

- ostaja tai
- myyjä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä:

- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki
Puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje Hallintovalitus hallinto-oikeudelle yksilöasioissa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/ erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15